

MUHİBBÎ DÎVÂNİ

Bütün Şiirleri

KÂNÛNÎ SULTAN SÜLEYMAN

2. Cilt

TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI YAYINLARI: 69

<i>Edebiyat ve Sanat Serisi</i>	: 18
<i>Kitabın Adı</i>	: MUHİBBÎ DÎVÂNÎ Bütün Şiirleri
<i>Müellifi</i>	: Kânûnî Sultan Süleyman, (ö. 1566)
<i>Özgün Dili</i>	: Osmanlı Türkçesi
<i>Hazırlayanlar</i>	: Prof. Dr. Kemal Yavuz Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Öğretim Üyesi Prof. Dr. Orhan Yavuz Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Üyesi
<i>Son Okuma</i>	: Yazma Eser Uzmanı İsmet İpek
<i>Arşiv Kayıt</i>	: İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Ktp., TY No. 689, 1976, 5467 Nuruosmaniye Ktp., No. 3873, Ayasofya Ktp., No 3970, 3971 Topkapı Sarayı Müzesi Ktp. Hazine No. 994, 1132; Revan No. 738 Türk İslam Eserleri Müzesi No. 1962., İstanbul Arkeoloji Müzesi No. 994 Konya Bölge Yazma Eserler Ktp. No. 3718 Konya Mevlana Müzesi No. 2407 Millet Yazma Eser Ktp. AE MNZ No. 392
<i>Kapak Görseli</i>	: TSMK, Revan No. 738
<i>Kitap Tasarım</i>	: Yüksel Yücel
Baskı	: Bilnet Matbaacılık ve Ambalaj Sanayi A.Ş. Dudullu OSB 1. Cadde No. 16 Ümraniye / İstanbul Tel: 444 44 03 www.bilnet.net.tr / Sertifika No. 31345
<i>Baskı Yeri ve Yılı</i>	: İstanbul 2016
<i>Baskı Miktarı</i>	: 1. Baskı, 2000 adet

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

Library of Congress A CIP Catalog Record

Kânûnî Sultan Süleyman, Muhibbi
Muhibbî Divânı, *Divân-ı Muhibbî*

1. Kânûnî Sultan Süleyman, 2. Muhibbî, 3. Edebiyat, 4. Divân, 5. Şiir, 6. Osmanlı Sultanları
6. Kemal Yavuz, 7. Orhan Yavuz

ISBN: 978-975-17-3848-6 (Takım) 978-975-17-3850-9 (2. Cilt)

Copyright © Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı. Her hakkı mahfuzdur.

Bütün yayın hakları *Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı*'na aittir. Başkanlığın izni olmaksızın tümüyle veya kısmen, hiçbir yolla ve hiçbir ortamda yayınlanamaz ve çoğaltılamaz.

T.C. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

Süleymaniye Mh. Kanuni Medresesi Sk. No: 5 34116 Fatih / İstanbul

Tel.: +90 (212) 511 36 37

Faks: +90 (212) 511 37 00

info@yek.gov.tr

www.yek.gov.tr

MUHİBBÎ DÎVÂNÎ

BÜTÜN ŞİİRLERİ

(İNCELEME - TENKİTLİ METİN)

2. CİLT

KÂNÛNÎ SULTAN SÜLEYMAN
(ö. 1566)

Hazırlayanlar
Kemal Yavuz - Orhan Yavuz

TÜRKİYE
YAZMA
ESERLER
KURUMU
BAŞKANLIĞI

LAM (ل) HARFİ

1903. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Naşına aldanma dehrün eyle gönülün sâde gül
 Serv gibi ol ta'allukdan kamu âzâde gül
 Ne bilür Mecnûn u Vâmık sorma 'ışkuñ hâlini
 Sor belâ kûhında cân terkin uran Ferhâd'a gül
 Kaşr-ı 'ışkı yapmaga Ferhâd'ı da'vet eylesem
 Hıdmet-i senge koyup dirdüm¹⁶⁰⁸ ben ol ırğâda gül
 Mûrlar gibi reh-i küyında pâ-mâl olayın
 Yüzüm üzre pâ koyup diye be-hey üftâde gül
 Görinür anı Muhibbî olur ol demde nihân
 Âl-ıla gönülün alur dil virme perri-zâde gül
 Ü1-202a, Ü2-137b, Ü3-158bk, AE-153a

1904. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Aç güher dürcin tekellüm eylegil
 Gonca-veş dahı tekellüm eylegil
 Mûr gibi çün beni pâ-mâl eyledün
 Ya gel öldür ya terahhüm eylegil
 Bu elif kaddüm dilerseñ dâl ola
 Gösterüp zülfüñ tekerrüm eylegil
 Hâne-i dil böyle tenhâ turmasun
 Derdi da'vet kıl tena'um eylegil
 İy Muhibbî gül ruhınuñ şevkine
 Bülbül ol her dem terennüm eylegil
 Ü1-202a, Ü2-138a, Ü3-158bk, NO-88b, AE-153b

1905. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Çîn idüp ebrûlaruñ gönlüme virdün infi'âl
 Niçeye dek idesin cânâ bizümle mekr ü âl

¹⁶⁰⁸ dirdüm: didüm Ü3

Didi dilber kıl nazar hüsnum saña 'arz ideyim
 Ben didüm gerçek misin bu cânımı şükrâne al
 Sen baña vaşluñ harâm itdün yüzün göstermedün
 Çeşm-i hün-rizüñe içür kanum itdüm ben helâl
 Nokta agzuñ kıl miyānuñ yādına didüm gazel¹⁶⁰⁹
 Şā'ir-i şirîn-suhen¹⁶¹⁰ itse ne tañ ince hayâl
 Nazm-ıla bulduñ Muhibbî çün Nizâmî tarzını
 Hüsni-i eş'aruña taḥsîn itdiler ehl-i kemâl
 Ü1-202b, Ü2-137b, Ü3-158bk, AE-153b

1906. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hüblıkda beñzemez ebrüña mäh-ı nev degül
 Nür-ı hüsnuñe muḳâbil mihr bir pertev degül
 Göreliden gün yüzün bir kez senün iy âfitâb
 Bilmez oldum kendümi 'aqlum baña pey-rev degül
 Buse virdüm dimiş iken aluban cân naḳdini
 Şimdi inkâr idesin sanduñ anı gîrev degül¹⁶¹¹
 Kim ki 'aşıḳdur kılur cânân yolında terk-i cân
 Kûh-ken Şirîn'e 'aşıḳdur velî Husrev degül¹⁶¹²
 Çün kirâ-y-ıla girüben uşbu dünyâ hânına
 Tiz göçersin saña bu zîrâ muḳarrer ev degül
 Ne ekersen anı biçersin Muhibbî hayr u şer
 Cev eküben gendüm umup dime aña¹⁶¹³ cev degül
 Ü1-202b, Ü2-13a, Ü3-159a, NO-88b, AE-153b

1907. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dâfi'-i ğamdur dilâ nüş eyle cāmı iç şen ol
 Ger keder var-ısa dilde anı şâf it rüşen ol

¹⁶⁰⁹ Mısra Ü3'te:

Nokta agzuñ dil miyānuñdur didüm çeşmün gazel
 şeklindedir.

¹⁶¹⁰ şirîn-suhen: şirîn şehen Ü3

¹⁶¹¹ Bu beyit NO'dan alınmıştır.

¹⁶¹² Bu beyit NO'da yoktur.

¹⁶¹³ aña: ekse Ü3

İç kızarsun dōstum gülgün yañağun gülleri
 Bezm-i meydür iy lebi gonca açılup gülşen ol
 Şoḥbet-i ḥaṣ idelüm yol bulmasun anda raḳīb
 Bir şurāḥī bir ḳadeḥ bir ben olayım bir sen ol
 Mānī' olup ger gire vuṣlat deminde araya
 Şevḳ-ile ḳāk eyleyüp pīrāheni yektā ten ol¹⁶¹⁴
 Çünkü 'ālem mülkine bir kimse mālīk olmadı
 Bī-vefā dünyāya dil virme Muḥibbī sen sen ol
 Ü1-202b, Ü2-138a, Ü3-159a, H-73b, AE-154a

1908. Mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Şīrīn lebüne gonca dimek bir hüner degül
 Her kim didiyse bu sözi didüm nazar degül
 Virdi ğubār-ı ḥāṭṭı gelüp gönlüme keder
 Bu bir keder-durur ki gönülden gider degül
 Tīr-i müjem ki sīneñi deldi didi didüm
 Ger turmaz-ısa dilde gönülden geḳer degül
 Virse ziyāyī 'āleme ruḥsārı tañ degül
 Kim dir ki gün yüzi anuñ alnı ḳamer degül
 Naẓm-ı dürer-niṣārumı her kim ki ğuṣ ide
 Var mı Muḥibbī diye anuñçün güher degül
 Ü1-203a, Ü2-138b, Ü3-159ak, AE-154a

1909. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Olmasa dünyā murāduñca dilā hīḳ ğam degül
 Çünkü bunuñ¹⁶¹⁵ ṣādīlığı tīz geḳer bir dem degül
 İstemez āb-ı ḥayātı kevşere kılmaẓ nazar
 Her ne dil kim lebleri şehdi ile hem-dem degül
 Gül ruḥuñdan dūr olalı iy leṭāfet gülşeni
 Ḥāṭırum açılmağı gönlüm daḫı ḥurrem degül

¹⁶¹⁴ Mısra H'de:

Çek giribān tāb-dāmen ḳāk idüp pīrāhen ol
 şeklindedir:

¹⁶¹⁵ bunuñ: bugün Ü3-155bk

Ẓāhir olsa gün gibi rāz-ı nihānum tañ mıdur
 Dil ise divāne olmuş yār ise maḥrem degül
 İy Muḥibbī rāyegān ḥarc eyleme söz cevherin
 Çunki elfāzuñ görenler dir güherden kem degül
 Ü1-203a, Ü2-138b, Ü3-155bk-159ak, AE-154b

1910. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Ba'na cevr ü cefâ ḳahr u sitem kıl
 Dimem mihr ü vefâ luṭf u kerem kıl
 Seni sevmek günāh-ısa ḥabībüm
 Beni öldür bu yolda müttehem kıl
 Ḳadem basduñ bugün çün mülk-i 'ışḳa
 Yaşuñ leşker dilâ āhuñ 'alem kıl
 Kaçan sulṭān-ı 'ışḳ dil ḥānesine
 Gele işār içün yaşuñ direm kıl
 Muḥibbī ḥastadur iy dil ṭabībi
 Lebün dārūsı ile aña em kıl
 Ü1-203b, Ü2-138b, Ü3-159ak, AE-154b

1911. Mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Oldı ezel çü 'ışḳuñ-ıla mübtelâ gönül
 Kendü eliyle başına aldı belâ gönül
 Her dem anuñ vişālin umarsın 'aceb bu kim
 Ol pâdişāh-ı ḥüsn ola sen bir gedâ gönül
 İster yüzini süre varup ḥāk-i pâyına
 Alup gözine anı kıla tütüyâ gönül
 Dermānı n'eyler ol ki bilür derd kıymetin
 Alup giderse istemeye bir devā gönül
 Hergiz cefâ vü cevvin añup nāle kılmaya
 Çekse Muḥibbī bir niçe yıllar cefâ gönül
 Ü1-203b, Ü2-139a, Ü3-159b, AE-154b

1912. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ârızuñdan almasa reng-ile bû iy yâr gül
 Bulmaz-ıdı râğbeti 'âlemde bu miğdâr gül
 Şol kadar kan ağladum hicrûñ elinden âh kim
 Oldı bu kanlu yaşumdan her der ü dîvâr gül
 Hâr elinden kan yudar gül şevkine bülbül müdâm
 Salınup bād-ı seherde hâr-ıla oynar gül
 Terk-i ağıyâr eyle iy dilber bugün gel gülşene
 Kim el üstinde tutarlar itse terk-i hâr gül
 Bu¹⁶¹⁶ Muhibbî gülşen-i hüsnünde efgân eylesün
 'Âdet olmışdur ider çün 'andelîbin zâr gül
 Ü1-204a, Ü2-139a, Ü3-159b, M-53b, AE-155a

1913. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir güzeller şâhını sevdüm didüm garrâ gâzel
 İşiden dir görmedük bunun gibi ra'nâ gâzel
 Kala hayret barmagı agzında anı kim göre
 Nakşını bir vech-ile nakş itdi nakķkâş-ı ezel
 'İşk bennâsı ezel gönlümde yaptı bir binâ
 Tâ kıyâmet gelmeye bir taşına anuñ hâlel
 Mâcerâ-yı 'ışkını yazmaga bu dil-hâstenüñ
 Kâtib-i eşküm yüzüm altunun itdi yine hâll
 İy Muhibbî yaşumı cârî görüp ol serv-ķad
 Nâz-ıla didi gözün yaşına beñzer 'aynı mül
 Ü1-204a, Ü2-139a, Ü3-153ak-159bk, AE-155a

1914. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'İşk bâzârına geldüñ cânı virüp zaḥmet¹⁶¹⁷ al
 Râyeğân sanma diyeler saña derd ü miḥnet al¹⁶¹⁸

¹⁶¹⁶ bu: ko Ü3

¹⁶¹⁷ zaḥmet: miḥnet Ü3-154bk

¹⁶¹⁸ Mısra Ü3-154bk'da:

Râyeğân saña virürler soñra dirler râḥat al
 şeklindedir.

Pâ-bürehne ‘aşıkam olmak melâmet bes baña
 Zâhidâ ol sen selâmet ‘âlem içre şöhet al
 Hâyır-h’âh ol itme hiç bir kimseye sen kem nazar
 Halk-ı ‘âlem tâ diyler senün içün rahmet al
 Ger bugün elden komayasın şer’at dâmenin
 Havz-ı kevşerden diyeler saña yârın şerbet al
 Giceñi tevhid ile geçür Muhibbî şubha dek
 Hiç dünyâ lezzetine beñzemez bir lezzet al
 Hârdan gül bitürür geh döner anı yitürür
 İy gözüm kıl bir nazar iy dil gel andan ‘ibret al¹⁶¹⁹
 Ü1-204b, Ü2-139b, Ü3-154bk-159bk, NO-82b, AE-155b

1915. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Mihr idüp ‘âşıklara gün gibi gel göster cemâl
 Çün nazardan gelmedi hürşid-i rahşâna zevâl
 Bir nazarla aldı gönüm beni mecnûn eyledi
 Gözleri sâhir degülse ya nedür baña bu hâl
 İstedükçe vaşluñı salduñ beni ferdâlara
 İrmedüm ol rûza derdâ geçdi niçe mâh u sâl
 Ziynetine sakın aldanma bu dehrün şimdi lik
 Olısdur anı fıkı eyle kim âhir pây-mâl
 Gün yüzini göremem yârün Muhibbî n’eyleyem
 Baña düşmenlik ider mâni’ olur bu eşk-i al
 Ü1-204b, Ü2-139b, Ü3-159bk, AE-155b

1916. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Gün gibi ‘arz idesin hüsnün ger iy şâhib-cemâl
 Halk-ı ‘âlem oluban hayrân olur âşüfte-hâl
 Kim ki görse yüzünün üstindeki ebrûlaruñ
 Âfitâb üzre ‘aceb togmak diye iki hilâl
 Döne döne Mevlevî gibi ide âhum ‘urüc
 Ehl-i sûza ney gibi nâlem virür vecd-ile¹⁶²⁰ hâl

¹⁶¹⁹ Bu beyit NO’dan alınmıştır.

¹⁶²⁰ vecd-ile: cidd-ile Ü3

Çün degül bâkî cihâna eyleme iy dil tãma‘
 Saña kalmaz çün bilürsin yâ nedür ceng ü cidâl
 İy Muhibbî nâr-ı ‘ışķumdan semenderler yanar
 Nâmede sūz-ı derūnum ‘arz olmakdur muhâl
 Ü1-205a, Ü2-115b-139b, Ü3-160a, AE-155b

1917. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Tâlib-i iksîr-i ‘ışķ olduguma yitmez mi dâl
 Püte-i ğamda eriyüp¹⁶²¹ olmışam zer gibi kâl
 Ğam ğubârın levha-i dilden ne ref eyler didüm
 Şayķal-ı meydür didi pîr-i muĝân ref-i melâl
 Âteş-i ruhsâra yandursam n’ola cân u dili
 Şem’e yakar nite kim pervâne görse perr ü bâl
 Her ne gelse kâni‘ ol ger gelmese göster rızâ
 Ğâfil olma kim seni yoldan çıkarur ħubb-ı mâl
 İy Muhibbî bulunur şî‘ründe çün tarz-ı Hasen
 Yiridür şimden girü ger diyeler saña Kemâl
 Ü1-205a, Ü2-116b-140b, Ü3-157ak, AE-156a

1918. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gerçi kim ħalka cihân içre belâ eksük degül
 Cümlesine irişen ğamdan bükâ eksük degül
 Sanmañuz Ferhâd u Mecnûn gitdi bu ‘âlem tehi
 ‘İşķ-ı şâhî devletinde mübtelâ eksük degül
 Zâhidâ şer’e muhâlif mi degül bu işlerün
 Ĥânķâh içinde her dem hü u hâ eksük degül
 Tevbe eyleyüp günâha tut ümîdüñ ħazrete
 Görürem sende dilâ ħavf u recâ eksük degül
 Yüz karasın yu Muhibbî gözlerün yaşı ile
 Bulasın bir çâre çün çeşmünde¹⁶²² mâ eksük degül
 Ü1-205b, Ü2-118a-141a, Ü3-157bk, A-76b, AE-156a

¹⁶²¹ eriyüp: eridüp Ü3

¹⁶²² çeşmünde: cismünde Ü3

1919. Mef'ûlû fâ'ilâtü mef'â'ilü fâ'ilün

Var mı cihânda bir kişi diye huzûra gel
 Ya kurtulup bu guşsa vü gamdan sürûra gel
 Pervâne-vâr şevkine şem'ün yakup peri
 Ğarķ ol gözün sirişkine yanmaga nûra gel
 Olma mecâzî 'ışķ-ıla gözle hâķîķati
 Añ ol zamânı kim diyeler saña gûra gel
 Senden aşagadan yûri eyle ķabûl pend
 Yitmez mi saña hişşe Süleymân u mûra gel
 Bu geşt-gîr-i dehr-ile kimse tutışmadı
 Bî-fâyide-durur aña biñ kerre zûra gel
 Cellâd-ı çarķı vermeyiser kimseye amân
 Yitmez mi saña n'eyledi Behrâm-ı Gûr'a gel
 Vâdî-i 'ışķa 'azm ider-iseñ Muhibbiyâ
 Her bir ķademde yüzüñi sür yire Tûr'a gel
 Ü1-205b, Ü2-141b, Ü3-158a, AE-156b

1920. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Fırķat-ile eşķ-i çeşmüm oldı cânâ hem çü Nîl
 İrmez-isem vaşluña hicrân beni eyler ķatıl
 Gül yüzün şevkine cânı virürem pervâne-veş
 Yakaram şem'-i cemâlüne dil-ile cânı bil
 Tîr-i ğamzeñ iy kemân ebrû ger öldürse beni
 Başum alup rakş uram tâ haşır olunca ben zelîl
 Zâhidâ bilmek dilerseñ 'ışķ hâlinden haber
 Ölmegi âsân ider evvel bu yitmez mi delîl
 Bu Muhibbî derd-i 'ışķuñla senün üftâdedür
 Sanasın kim mürdur pâ-mâl idüpdür pâ-y-ı pîl¹⁶²³
 Ü1-206a, Ü3-161a, A-77a, M-48a

¹⁶²³ Bu beyit M'de:

Bu Muhibbî derd-i 'ışķuñla şehâ
 Sanasın kim mürdur der pâ-y-ı pîl
 şeklinde olup vezni eksik bir şekilde karşımıza çıkmaktadır.

1921. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kalmadı dilde karar u şabr u bu tende mecâl
 Âh kim hiç bilmedüm baña nedendür uşbu hâl
 Bilmezem kendüm yitürdüm bir 'aceb dīvāneyem
 Gözlerüme duş olalıdan benüm ol zülf ü hâl
 Her kaçan dil mülkine 'azm eylese sulţân-ı 'ışık
 Karşular sūzân gönül elde tutar fânūs-ı âl
 Cân dimāğını mu'aţtar eyledi bir dilberün
 Zülfine dokındı beñzer dōstlar bād-ı şimāl¹⁶²⁴
 Degme bir cāya anuñçün dōstlar baş egmezem
 Secdegāh-ı dil olupdur baña ol ebrü hilâl
 İki sanma vir metā'-ı vaşlına biñ cān u dil
 Çünkü 'ışık ehli Muhibbî eylemez fikr-i muḥâl
 Ü1-206a, Ü3-161a, A-77b, MN-2887

1922. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Yine evvel bahâr oldı ğanîmetdür ele al mül
 Cemâli gülsitânında figāna başlasun bülbül
 Ser-i zülfi hevâsında niçe 'aşıklar ölmüşdür
 Bu ben miskîne kaçd itdi kemend alup ele kākül
 Lebüne beñzerem dirse iñen incinme iy meh-rû
 Özünü sözini bilmez kızıl dīvāne-durur mül
 Ruḥı üstinde dildāruñ göreliden zülf-i müşğinin
 Sanuram hırmen-i gülde komışlar deste-i sünbül
 Cihân gülzârına bakup Muhibbî sakın aldanma
 Meşeldür 'âlem içinde yiter çün 'ârife bir gül
 Ü1-206b, Ü2-117a, Ü3-161b, M-48a

1923. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Yine kul görmemek ḥanı ne müşkil
 Gönül tahtında sulţânı ne müşkil

¹⁶²⁴ Bu beyit MN'den alınmıştır.

Görinmez 'arızı sünbül saçından
 Kim örte küfr ü imānı ne müşkil
 Şehā 'ahd itmiş-iken vaşla ferdā
 Sımak 'ahd-ile peymānı ne müşkil
 Sikender-veş ümüd ile bu yolda
 Virürsem teşne leb cānı ne müşkil
 Muḥibbī ölmeden biñ kerre artuk
 İştirmek ṭa'n-ı nādānı ne müşkil
 Ü1-206b, Ü2-116a, Ü3-161bk, M-48b

1924. Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Bir dem yüzüni görmemek iy māh ne müşkil
 Kim bendesini redd ide bir şāh ne müşkil
 Cān virmek anuñ yolına āsān gelür ammā
 Ayrulığına döymek anuñ āh ne müşkil
 Bir yaña cefā eyleye ol yār-ı cefākār
 Ṭa'n eyleye il bir yaña her gāh ne müşkil
 Hicrūñle şehā kaldı gönül rāh-ı belāda
 Olmasa eger gam baña hem-rāh ne müşkil
 Ger Ḥaḫ ide bir daḫı vişālūñi müyesser
 Hergiz bu Muḥibbī dimeye āh ne müşkil
 Ü1-207a, Ü3-161ak, A-77b, M-51b

1925. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sensüz iy dilber baña āh u fiğān eksük degül
 Lāle-veş bagrumda hem dāğ-ı nihān eksük degül
 Dilber oldur kim vefāda olmaya eksükligi
 Yoḫsa zulm u cevri çok nā-mihribān eksük degül
 Geh ḫayālidür konan gönlüm evinde geh gamı
 Dil ḫarābe evde mihmān her zamān eksük degül
 La'l-i nābuñ ḫasretinden iy leṭāfet gülşeni
 Gözlerümden şubḫa dek bir demde kan eksük degül

Gönli açılmaz Muhibbî serv-ı kaddûn görmese
 Serv ü bâğ u gül dahı âb-ı revân eksük degül
 Ü1-207a, Ü3-161ak, M-52a

1926. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her ne dil kim şâh-ı 'ışka bende-i fermân degül¹⁶²⁵
 Ehl-i diller arasında dōstlar insân degül
 Şöyle hayrân olmuşam cânâ görelden yüzünü
 Kimse mi vardur benüm bu hâlûme hayrân degül
 Hasta-dilven iy tabîb-i cân nedür hâlüm didüm
 Didi iy miskîn bu derdün kâbil-i dermân degül
 Ney gibi bagrum delindi hasretiyle şubha dek
 Gül yüzüñsüz sanma kim cân bülbülü nâlân degül¹⁶²⁶
 Yüregi hün olmaduk var mı cihânda âdemî
 Yâhû bu devrân elinden kimdür ol giryân degül
 Aglayup zârılık itsem her seher bülbül gibi
 Gül gibi sanmañ ki dilber hâlûme handân degül
 La'l-i nâbın agzuña almak kolay mı iy gönül
 Kişi cânın agzına almak inen âsân degül
 Kaynadı tennür-ı dilden göz yaşı oldı revân
 İy Muhibbî kim-durur aña diyen tûfân degül
 Ü1-207b, Ü3-161ak, M-55b, MN-2863

1927. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gözlerümden hün-ı dildür dökilen yaşum degül
 Görinen küh-ı belâdur oñmaduk başum degül
 Togmamışdum ben ezel Mecnûn-ıla bir anadan
 Sanmañuz kim ol benüm süd bir karındaşum degül
 Ol lebi şîrinden ayru düşeli taglara âh
 Dōstlar kimdür diyen Ferhâd'ı yoldaşum degül

¹⁶²⁵ M'de gazelin sadece ilk beyti vardır. Burada da kopan varaklar söz konusudur.

¹⁶²⁶ 4 ve 6. beyitler Ü3'te yoktur.

Sırr-ı 'ışkî gözlerüm yaşı-durur fâş eyleyen
 Ğamdan özge 'âlem içre kimse sırdaşum degül

Şem' gibi hâsretiyle ğiceler tâ şubha dek
 İy Muhibbî hûn-ı dildür dökilen yaşum degül
 Ü1-207b, Ü3-161bk, M-55a

1928. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Ol zülf-i siyeh bağlaya dil kîne ne müşkil
 Sunarsa eger küfr elini dine ne müşkil

Qurbân olayın dirdi kaşuñ yayına gönüm
 Kış oldu müjeñ tîrine bu sine ne müşkil

Sakın didüğümce ser-i zülfine tolaşdı
 Düşvâr işe el urdı gönül yine ne müşkil

Bugün göreyim yüzüñi didün didi ferdâ
 Dil-hasta eger irmeye yarına ne müşkil

Yıllar geçer aılmaz bu Muhibbî'yi derinde
 Unıdıla bu 'âşık-ı dîrine ne müşkil
 Ü1-208a, Ü2-118a, Ü3-161bk

1929. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Dil bağlamak ol zülf-i siyehkâra ne müşkil
 Bil bağlamış ol göz göre zünnâra ne müşkil

La'l-i lebümi aındı diyü hışm ide zülfi
 Yok nesne için asıla dil dâra ne müşkil

Dil hasta olup derd-ile bu cân lebe geldi
 Derdine kişi bulmaya bir çâre ne müşkil

Hicrân elemi pâre kılurken yüregüm âh
 Bir yaña ura hançer-i gam yara ne müşkil

Şirîn lebünün şevkine cânâ bu Muhibbî
 Ferhâd-şifat ger düşe kühsâra ne müşkil
 Ü1-208a, Ü2-118a, Ü3-161bk

1930. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İy perî luṭf-ıla mihrüni hemân agyâra kıl
 Hañçer-i cevri-ile yiter sînemi şad pâre kıl
 Gün gibi hercâyılık itmek revâ mîdur saña
 Dimezem şimden girü dil-ḥasteye gel çâre kıl
 El irişmez çün nigârûn zülf-i 'anber-bârına
 İy gönül yiter bu yolda kendüni âvâre kıl
 Niçe kez kaşd eyledüm bir dem vişâle irmedüm
 Bu 'acebdür ki gönül deyrine istiḥâre kıl¹⁶²⁷
 Ol şeh-i ḥübân siyeh zülfinden ayırdı beni
 Yâ İlâhî müdde'î yüzini her dem kara kıl
 Cân u dil terk itdi yolunda Muḥibbî bilmedün
 İy şanem şimden girü mihrün hemân agyâra kıl
 Ü1-208b, Ü2-113a, Ü3-162a

1931. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yoluña cānum fedâdur sanma sîm ü zer degül
 Dem mi vardur hicr elinden uşbu çeşmüm ter degül
 Sırr-ı 'ışkı sîneme cānumdan evvel saklaram
 Bu cihânda sırrını fâş eyleyen ḥod er degül
 Zülfini çevgân idüp nâz-ıla cevân eylese
 Cân u dilden yolına top olmayan ser ser degül
 Hiç te'sîr ide mi yaşum ile âhum aña
 Ḳalbine yârûn cihânda kim diye mermer degül¹⁶²⁸
 Ḥâk-i pâyına Muḥibbî yüzini sürmek diler
 Midḥat-i ḥüsni dilinde dem mi var ezber degül
 Ü1-208b, Ü2-113b, M-52a

1932. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kendüyi rāh-ı 'ademde eyledi izhâr gül
 Bülbül-i bî-dillere tâ göstere didâr gül

¹⁶²⁷ Bu beyit Ü2'den alınmıştır.

¹⁶²⁸ Bu beyit Ü2 ve M'de yoktur.

Ğonca hemyānı içinde sim ile zer saklayup
 Bād-ı şübḥ ‘ayyārı olmaya diyü korkar gül
 Bülbülün kanlu yaşın görse anı bārān sanur
 Esse çün bād-ı seḥer şādān olup oynar gül
 Bülbülünü dāyimā cev̄ ü cefā bīmār ider
 İtdüğünü görmedi kimse aña tīmār gül
 Yārı aḡyār-ıla gördükde Muḥibbī itdi āh
 Didi kim olmaz-ı mış ‘ālemde hiç bī-ḡār gül
 Ü1-209a, Ü3-158ak

1933. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Kût-ı cāndur ‘aşıkā iy ḡonca-leb gel ḡand kıl
 Zülfünün tārını ‘aşık başına gel bend kıl
 Cāna geldüm çün temennā eyledüm şīrīn lebün
 Bārī gel düşnām ile bu ḡönlümi ḡursend kıl
 Dōstum serkeşlik eylerse bu ḡönlüm tevseni
 Rişte-i cānı alup ayagina peyvend kıl
 ‘Aḡs-i la‘lünle meger nūş idesin cām-ı meyi
 Telḡ şerbetdür anı ol lezzet ile ḡand kıl
 Oldı ḡācetmend cān-ıla Muḥibbī yüzüñe
 Gösterüp dervīşe yüz kendüyi ḡācetmend kıl
 Ü1-209a, Ü3-160bk

1934. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Ḥaḡḡı gözle ko riyāyı zāhidā inşāfa gel
 Saña kim didi ki meclislerde her dem lāfa gel
 Kıl ḡanā‘at girse bir loḡma elüñe ḡānī‘ ol
 Ḥırş-ıla olma meges ‘Anḡā oluban Kāf’a gel
 Kān-ı dilden yine çıkardum bu söz gevherlerin
 Bilmek isterseñ bahāsını anuñ şarrāfa gel
 Kāfir idi ‘adl kılduḡı için Nūşirrevān
 Görmedi nār-ı caḡīmi didiler A‘rāfa gel

‘İşkuñuñ derd ü belâsını Muhibbî’den işit
Anı vaşf itsün dilerseñ gel berü vaşşâfa gel
Ü1-209b, Ü3-158ak

1935. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Pişkeş it cânuñı iy dil der-i cânâna gel¹⁶²⁹
Çünkü kulsın hâlüñi ‘arz itmege sulţâna gel
Bulmak istersēñ vişâli gencini meh-rûlaruñ
Ğayrı yirde isteme togrı dil-i vîrâna gel
Ğamze oklarına didüm tutayım sînem siper
Didi da’vâya gerek mâni‘ hemân meydâna gel
Gördüğümde okudum zûlfını “ve’l-leyl” âyetin
Gösterüp yüzün didi “ve’ş-şems” okı Qur’ân’a gel
Dil tabîbinden n’ola ger isteseñ şâfi cevâb
İy Muhibbî derdüñi ‘arz itmege dermâna gel
Ü1-209b, Ü3-158ak

1936. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Tırkeş oldı meger kim ğamze-i cânâna dil
Kaşları yayına beñzetti özin ħurbâna dil
Hâlî olmaz acı yaşlar dökmeden deryâ gibi
Ola kim raħm eyleye bu dîde-i giryâna dil
Ĥamdü-lillâh bendeñ oldum dergehüñde cân-ıla
İstemez sulţân ola şimden girü devrâna dil
Şol gedâ kim eyleye meyħâne küncinde ħarâr
Kendüyi Ĥusrev sanur alsa ele peymâne dil
Ruħları şevķi ile yandı Muhibbî odlara
Nâr-ı ‘ışķı yakalıdan sîne-i sûzâna dil
Ü1-210a, Ü2-117b-141a, Ü3-157bk, AE-156b

¹⁶²⁹ Gazelin ilk iki beyti A79a’daki bir gazelin yine ilk iki beytiyle benzerlik göstermektedir. Diğer beyitler oldukça farklı olduğu için her iki gazeli de metnimize dahil ettik.

1937. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ḥamdü-lillâh kim ser-â-ser görünür gülzâr gül
Bülbül-i şürîdeye 'arz eyledi didâr gül

Servler baş kaldurup her yañadan gözler seni
Şevk-i ruhsârûnla yakdı sînesine nâr gül

Sen şarâb iç karşuñla bülbül serâgâz eylesün
Tâb-ı mülden kızarup¹⁶³⁰ olsun şehâ ruhsâr gül

Penbe ile jâleden bād-ı seher agzına su
Tamzurur 'ışkuñla dil-ḥasta yatur bîmâr gül

Şi'r-i renginüm Muḥibbî bir nihâl-i tâzedür
Eksük itmez gîce vü gündüz virür tekrâr gül

Ü1-210a, Ü2-141a, Ü3-157bk, A-75a, AE-156b

1938. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hüsnüñi ressâm-ı kudret yazdı evvel ber-kemâl
Ol muşanna¹⁶³¹ naqşa hergiz iremez vehm ü ḥayâl

Sürme-i mâ-zâğ oldu iki çeşm-i rüşenün
Kilk-i şâni' bağladı ruhsârûñ üzre reng-i al

Gülşen içre kıddüñe baş egdi görüp servler
Ruhlarıñdan gül ḥacildür leblerüñden gonca lâl

Göreliden döstüm ser-çeşme-i la'lün senün
Pâyuna oldu revân yüz sürmege âb-ı zülâl

İy Muḥibbî şayd olur mıydı bu dil murğı aña
Dâm olup zülfi içinde olmasaydı dâne ḥâl

Ü1-210a, Ü2-141b, Ü3-158a, A-76a, AE-157a

1939. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yine 'arz-ı hüsn idüp itdi yüzün ızhâr gül
İdiser bülbüllerini vaḫti geldi zâr gül

Bâğa gel senden vefâ bûyın umar 'aşıklarun
Bu cihânda gerçi kim virdüğü¹⁶³² yokdur bâr gül

¹⁶³⁰ kızarup: kandurup Ü3

¹⁶³¹ ol muşanna': ol muḫanna' Ü3

¹⁶³² virdüğü: dirdüğü A

Gülşen içre ol gül-i nev-reste bes bu bülbüle
İstemez ala eline bu gönül tekrâr gül

Halk-ı ‘âlem içre bulur mıydı böyle raġbeti
Ruġlarına beñzemeseydi senüñ iy yâr gül

Gülşen-i ħüsnine gördüm zülfi sokmış başını
Kim görüpdür bunu kim agzına ala mâr gül

Mevsim-i gülde Muġibbî nazımına kılsañ nazâr
Dir-idüñ tab‘-ı nihâlinüñ ucında var gül
Ü1-210b, Ü2-141b, Ü3-158b, A-74b, AE-157a

1940. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Gül ile şahñ-ı çemen naķş-ı muşaffâ mı degül
Bülbülün zârılgı ħayret-i dünyâ mı degül

N’ola bârân-ıla dirilse yirün mürdeleri
Nefes-i bād-ı şabâ nefġa-i ‘İsâ mı degül

Demidür¹⁶³³ ‘ıyş ü şafâ eyle diyü her bir agaç
Çagurur lâle vü gül her biri güyâ mı degül

Şerġ yazmış varak-ı ħüsnine yârün ħattı
Ĥatt-ı reyġân-ıla ol şafġa muġaşşâ mı degül

Vaķt-ı gülde bu Muġibbî sözine eyle nazâr
Beytinüñ her birisi bir gül-i ra’nâ mı degül
Ü1-210b, Ü2-142a, Ü3-158b, AE-157b

1941. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Ĥ‘âb-ı ġaffetde yaturken oldı çün bî-dâr gül
Ĥudret-i Ĥaķķ-ıla bûyın eyledi izġâr gül

Gönli katılar bulursa yiridür neşv ü nemâ
Zâhir itdi çün bu faşl-ı sebze¹⁶³⁴ didâr gül

Şahñ-ı gülşende nazâr kıl her varak bir nüktedür
Rüşen olsun sor çün oldı maġzen-i esrâr gül

¹⁶³³ demidür: dem-be-dem Ü3

¹⁶³⁴ sebze: seyrde Ü3

Kuş dilin ta'lim ider bülbül çemen eṭfāline
Medhlerin tā ki iderler her biri iṣār gül¹⁶³⁵

Āteş ile penbeyi bir yirde kim gördüğü var
Bu ācebdür bülbülü saklar semender-vār gül¹⁶³⁶

Karşusunda medh okursa bülbüle gül incinür
Lîk gitmez hiç yanından olımaız bî-hār gül

Çekdi bülbül mest olup gülşende çün āvāzeler
Didi koñ kan ağlayam gülsün yiter her bār gül

Dehr Fir'avn'ın meger imāna da'vet itmege
Gösterür mu'ciz yed-i beyzâyı Mūsî-vār gül

Kendüye itdi meḥāfe āşiyânın bülbülü
Hicretin bildürdi ḥalka eyledi ızhār gül

İy Muḥibbî ḡayret ile yansa bülbül tañ degül
Kol sunar boynına ḥāruñ dāyimā oynar gül
Ü1-211a, Ü2-140a, Ü3-157b, A-74b, NO-265b, AE-157b

1942. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dōstum cevır ü cefā resmini bünyād eylegil
Öldürüp 'āşık-ları 'ālemde bir dād eylegil

Yār çevgān itse zülfın başuñı top it dilā
Sen de meydān-ı maḥabbetde eyü ad eylegil

Āsitānuñdan bu ben üftādeyi redd eyleyüp
Müdde'iyi mücrim idüp ḥurrem ü şād eylegil

Ben senüñ 'ışķuñla sergerdān u ḥayrān olmışam
Dōstum bu ḳalb-i mecrūḥımı ābād eylegil¹⁶³⁷

Nāḥun-ıla gel dilā sen daḥı kes ḡam kūhını
Kūh-kenlik gösterüp aduñı Ferhād eylegil¹⁶³⁸

Yār göstermez Muḥibbî gül gibi bûy-ı vefā
Bülbül-āsā sen de her dem āḥ u feryād eylegil
Ü1-211b, Ü2-140a, Ü3-157ak, AE-158a

¹⁶³⁵ Bu beyit NO'dan alınmıştır.

¹⁶³⁶ 5 ve 8. beyitler Ü3'te yoktur.

¹⁶³⁷ Bu beyit Ü3'ten alınmıştır.

¹⁶³⁸ Bu beyit Ü3'te yoktur.

1943. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Salınup nâz-ıla iy serv-i revânûm gitme gel
 Ölürem yoksa düşer boynuña kanum gitme gel
 Gül yüzün şevkine her şeb tâ seher bülbül gibi
 Hâli olmaz nâle vü âh u fiğânûm gitme gel
 Kıla döndüm hasret-ile ince bilün görmedüm
 Kılca rahmuñ yok baña nâ-mihribânûm gitme gel
 Âb-ı hayvândur leb-i la'lün senün bir söz ile
 Mürdeler ihyâ ider 'İsî-dehânûm gitme gel
 Kâsid olmasun Muhibbî nazmına eyle nazar
 Sözlerün şarrâfısın iy hürde-dânûm gitme gel
 Ü1-211b, Ü2-140b, Ü3-157ak, A-77a, AE-158b

1944. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Cân u dilden bende oldu sen şeh-i devrâna dil
 Anuñ-ıçun her ne emr itseñ turur fermâna dil
 Acı yaşlar dökdüğün gördi gözüm deryâlayın
 Acıdı kıldı teraḥḥum dide-i giryâna dil
 Yanalıdan ruḥların şevki ile âteşlere
 Kaçmaz oldu münis olup¹⁶³⁹ âteş-i sūzâna dil
 Minnet itmez güş-e-i meyhânede cām-ı Cem'e
 Bir sıfâli eyleye destinde ger peymâne dil
 Zülfini çevgân idelden iy Muhibbî dilberüm
 Başını top eyleyüp girdi bugün meydâna dil
 Ü1-212a, Ü3-157b, AE-158a

1945. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Kelâm-ı Ḥaḫḫ'a her kim ki gönülden olmaya mâyıl
 Olur her itdügi ebter ü her ne eylese bâıl
 Eger zâhir göz-ile ben ne gam cānânı görmezsem
 Bi-ḥamdillâh ki çeşm-i cān açıkdur aña yok ḥâyil

¹⁶³⁹ kaçmaz oldu münis olup: oldu münis cāna olup Ü3

Gice vü gündüz endişem nigârûn fıkır ü zikridür
 Eşer kalmaya ger benden o hâlet olmaya zâyil
 Ribât-ı köhnedür dünyâ göçer çün kârbân-ı dil
 Buña dil bağlamaz dâna gönül virmez buña ‘âkil
 Muhibbî tarh kıl dilden bu hây u hü-y-ı dârâtı
 Saña ancak bu sevdâdan belâ vü gam-durur hâşıl
 Ü2-2b, NO-82a, S2-2b, H1-2b, T-2b

1946. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Çün ezel ressam-ı kudret yazdı hüsnün ber-kemâl
 Naşş-ı şun‘ıdur¹⁶⁴⁰ irişmez aña hiç fehm ü¹⁶⁴¹ hayâl
 Gülşen içre kâmetün yanında servün qaddi pest
 Leblerün güftârını işitdi oldu gonca lâl
 Tâk¹⁶⁴² olupdur fikr-i zâtuında dil ü ‘aqlum benüm
 Ben ne yüzden vaşfuñı eydem ki oldum bî-mecâl
 İtmeseñ nûr-ı şer‘atle münevver ‘alemi
 Dutar-idi bu cihânı ser-te-ser zulm u dâlâl
 İy Muhibbî merd-iseñ aldanma dehrün âlîna
 Mâl u câh-ıla seni aldamasun sakın bu Zâl
 Teşneyem çokdur günâhum sen mürüvvet kânısın
 Umaram idüp şefâ‘at viresin âb-ı zülâl
 Ü3-4a, NO-82a, S1-3a, H1-2b, T-3a

1947. Mef‘ûlü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Yâruñ¹⁶⁴³ kemend-i zülfine dil vir belâda ol
 Ya‘nî bunuñla zevkuñı artur şafâda ol
 Sevdâ-yı ser-i zülf-ile¹⁶⁴⁴ toldur dimâğuñı
 Her şeb fiğân u nâle kılup âh u vâda ol

¹⁶⁴⁰ naşş-ı şun‘ıdur: şun‘-ı naşşıdur S1, H1, T

¹⁶⁴¹ fehm: vehm ü S1, H1, T

¹⁶⁴² tâk: çâk Ü3, S1, H1, T

¹⁶⁴³ yâruñ : iy dil NO, T1

¹⁶⁴⁴ sevdâ-yı ser-i zülf-ile: sevdâ-yı bü-y-ı zülf-ile Ü3, S1, S2, H1, T

Derd ü belâ vü miñnet ü ğam gelse tañ mıdur¹⁶⁴⁵

Kim didi dilâ saña¹⁶⁴⁶ evvel bî-vefâda ol

Deryâ-yı ‘ışķa düşeli ‘ışķ¹⁶⁴⁷ ehli ğarķ olur

Zâhid selâmet ister iseñ var ķarada ol

Eyle Muhibbî naẓmuñı Husrev gibi ħasen

İrsün kemâle san‘atı şîrîn edâda ol¹⁶⁴⁸

Ü3-155b, NO-82b, S1-95b, S2-97a, H1-77b, T-117b

1948. Mef‘ûlû fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Meydân-ı maĥabbetde¹⁶⁴⁹ başuñı dü pâre kıl

Sûr-ı belâda çalına anı naķâre kıl

Gelse ĥayâl-i ejder-i zülfi o dem¹⁶⁵⁰ hemân¹⁶⁵¹

Aña maķâm-ı sîneñi iy dil maķâra kıl

Âhum yiliyle itdi temevvüc gözüm yaşı

Ġarķ oldu gönül zevraķı¹⁶⁵² kim dir ki çâre kıl

Dutsun şadâ-yı na‘ra-i ‘ışķuñ felekleri

Ġandil-i ‘arşı yakmaga âhuñ şerâre kıl

Âvâredür çü¹⁶⁵³ ‘ışķ-ıla çarķ eylemez ķarâr

Sen de¹⁶⁵⁴ Muhibbî ‘aşîķ iseñ dil âvâre kıl¹⁶⁵⁵

Ü3-154bk, NO-83a, S1-100a, H1-81a, T-117b

1949. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Rind-i ķallâşam benüm fikrüm ğam-ı ferdâ degül

Bâde-i şâf eldedür sanmañ dem-i şaĥbâ degül¹⁶⁵⁶

¹⁶⁴⁵ tañ mıdur: degül midür NO

¹⁶⁴⁶ dilâ saña: saña iy gönül S1, S2, H1, T

¹⁶⁴⁷ ‘ışķ: dil Ü3

¹⁶⁴⁸ Beyit NO‘da:

Eyle Muhibbî şî rüñi gel hoş edâ ile

Tâ ki diyeler saña şîrîn edâda ol

şeklindedir.

¹⁶⁴⁹ muĥabbetde: ‘ışķ içinde Ü3, S1, H1, T

¹⁶⁵⁰ o dem: bu Ü3, NO

¹⁶⁵¹ hemân e: gönüm Ü3, NO, S1, H1

¹⁶⁵² zevraķı: sef inesi S1, H1, T

¹⁶⁵³ çü: -Ü3, -NO

¹⁶⁵⁴ sen de: kendüñ S1, H1, T

¹⁶⁵⁵ dil âvâre kıl: ol ķarâra kıl S1, H1, T

¹⁶⁵⁶ Mısra NO‘da:

Bâde-i şâf elde sanmañ vaķt-i muşaffâ degül

şeklindedir.

‘İşkūña müstağrakam kılmam nazar sol u saga¹⁶⁵⁷
 Bilmezem var mı cihānda saña beñzer ya degül
 Ğāh mescidde gehi deyr ü gehi meyhānede
 Seni isterler kamu itdükleri ğavġā degül
 Eşk-i çeşmümdür ihāta eyleyen ‘ālemleri
 Siz anı deryā sanursız görinen deryā degül
 Bu Muḥibbī gönlin alup zār iden bülbül gibi
 Sanmañ ol gül ruhlar ol kāmetsi bālā degül
 Ü3-152bk, NO-83b, S1-96b, H1-78b, T-112a

1950. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Bulımazsın Ḥaqq’ı sen cehd eyleyüp¹⁶⁵⁸ kendüñi bil
 Añ günāhuñ agrayup tā şubḥa dek yaşuñı sil
 Sen Ḥudā’dan iste ğayrı kimseye uzatma el
 Gülşen oldu kudret-i Ḥaqq-ıla gör nār-ı Ḥalil
 Mısr-ı hüsnünde senünçün itdüm iy Yūsuf-cemāl
 Bir temāşā eyle çeşmümden akar san cüy-ı Nil
 Deşt-i ğamda bulmaz-iken hiç kes bir kaṭre su
 Bu ne ḥikmetdür ben itdüm gözlerüm yaşın sebil
 İy Muḥibbī eşk-i çeşmüm rüy-ı zerdüm var iken
 İstemek ḥācet degüldür ‘ışkuma¹⁶⁵⁹ ğayrı delil
 Ü3-155ak, NO-83b, S1-100b, H1-81b, T-118a

1951. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Döstüm her ne ki gelse baña senden ğam degül
 Her ne deñlü cevır idüp kılsañ cefā ol kem degül
 Kaddüm olsa bār-ı ğamdan iy şanem olmaz ‘aceb
 Diyemezsin kıl nazar görüp anı sen ḥam degül
 Seyl-i eşküm virmedi dānesine ‘ışkuñ ḥalel
 Eski bünyād olıcak kim dir aña muḥkem degül

¹⁶⁵⁷ sol u saga: hiç bir yaña S1, H, T1

¹⁶⁵⁸ ḥaqqı sen cehd eyleyüp: sen ḥaqqı evvel varup T

¹⁶⁵⁹ ‘ışkuma: dōstlar NO

Leblerün tiryâkini bu bendeden itme dirîğ
Mâr-ı zülfünden irişen baña sanma sem degül

Va'de kıldı vaşlını gerçi yine itdi hılâf
İy Muhibbi itdüğü sanma saña kerem degül
NO-84a

1952. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fâ'ilün

Ol mâh benüm çeşmüm olup hem çerâğ-ı dil
Vâ hasretâ gitmeye gibi bu dâğ-ı dil

Hâtırdâ senün gitmedi âh görüp ğamuñ
Şâd olmayıcak bulmaya gibi ferâğ-ı dil

Geçdi 'ömr kandasın iy nesim-i şubh
Büy-ı vişâli luğf idüp irgür dimâğ-ı dil

'Azm-i meydân eyleyüp zülfini çevgân eylese
Başını top itmek ider ihtirâ'-ı dil

Ger irse müjeñ tîr-i nigâh-ı sîneme
Güller açılır kan saçılıcak zi-bâğ-ı dil

Her gice gelür çünkü Muhibbi hayâl-i döst
Şevkine anuñ sen dahı yandur çerâğ-ı dil
NO-84a

1953. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hâtırım âşüfte vü hâlüm melâl
Yüzüñi 'arz it iy ferhunde-fâl

İy dil-i şürîde efgân eyle kim
Gitdi hicrân gelmedi rûz-ı vişâl

Şem'-i hüsne tâlibem pervâne-veş
Yakaram âhir ben anda perr ü bâl

San hıram-ı vaşl budur bu 'aceb
Eyledüm bu kanımı saña helâl

Uyma ikrârına dünyānuñ Muhib
Seni oldur hem muğildür hem dâlâl
NO-84b

1954. Müstefilün müstefilün müstefilün müstefilün

İy dil eger ‘aşık iseñ ‘aşıklara hem-hâne ol
 Naṭ‘ üzre sür dil baydağın yek yek varup ferzâne ol
 İtdüñ maḥabbet fikrini kılduñ meveddet zikrini
 Şimden girü cān terkin ur var ṭalib-i cānâne ol
 Çünki maḥabbet şerbeti sunuldı içdüñ sen ezel
 Şimden girü hüşyârlık fikrini ko mestâne ol
 Ger bulmak isterseñ dilâ zülfine anuñ dest-res
 Tiğ-ı ğam-ıla cān u dil kıl päre päre şâne ol
 Derd ü belâ mey yirine hün-ı ciger nüş itmege
 İy dide sen yārân içün elde tolu peymâne ol
 Bulduñ Muḥibbî arayı yār-ıla olduñ âşinâ
 Terk it ta‘alluḡ mührini dünyâ ile bigâne ol
 NO-84b

1955. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Câmesini eyledi ol nâzeninüm geydi al
 Kana girmekdür murâdı itdi bu vech-ile al
 ‘Işk yayın çekmede elde kepâdemdür benüm
 Görinen evc-i felekde dirler aña kavs-i Zâl
 Cem‘ iderseñ mâl-ı Kârûnı da cidd ü cehd-ile
 Mâr olısar yiyiserdür seni [ol] ḡabr içre mâl
 Şan‘at ile her kişi elbette irer devlete
 Kimseyi ayakda komaz eyle devletdür kemâl
 Yıkmaga ‘ırzın Muḥibbî kimsenün ḡaşd eyleme
 Aña zar yok lik boynuñda kalur senün vebâl
 NO-85a

1956. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Kelâm-ı Hâḡḡ-ıla her kim cihânda olmaya ‘âmil
 Olur her bir işi ebter olur her itdügi bâṭıl

N'ola zâhirde görmezsem eger nûr-ı tecellâsın
 Bi-ḥamdillâh ki cān gözi açukdur yok aña ḥâyil
 Maḥabbet toḥmını ekdüm egerçi mezra‘-ı dilde
 Yaşum bârânı yağdukça olur derd-ile ḡam ḥâşıl
 Ḥayālûn fikrûn cānâ gönül levḥinde naḡş oldı
 Vücûdum küllî maḥv olsa o dilden olmaya zâyil
 Muḥibbî kanını içer dem-â-dem çeşm-i ḥûn-rîzi
 Dutar mıydı cefâ tîḡın elinde olmasa kâtil
 NO-85b

1957. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gördi elde zülfini çevgân ider cānâna dil
 Başını top eyleyüp geldi hemân meydâna dil
 Gözlerüm yaşı akar gördi benüm cûlar gibi
 Eksük olmasun didi bu dîde-i giryâna dil
 Ḥāk-i pâyı var-iken bu çeşm-i ḥûn-âlüdeme
 Minnet itmez kühl için Şîrâz u İşfâhân’a dil
 Oldı bî-zer ḥarîdüñ kılmađuñ lik nazar
 Ser çeküp baş egmez iken günbed-i devrâna dil
 Himmeti devrinde görünmez gözine kâyinât
 Alsa destine Muḥibbî her kaçan peymâne dil
 NO-85b

1958. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Cefâ vü cevvin arturdı baña ol şûḡ-ı sengîn-dil
 Benüm bu derdüme dermân katı ḥâlüm olup müşkil
 Ḥayâl-i zülfüñ eylersem aña ‘ömr-i tavîl irmez
 Temennâ-yı vişâlûn dil iderse fikr-i bî-ḥâşıl
 Gözümün cüybârından yaşum deryâsı mevc urdı
 Viriser ‘âlemi ḡarḡa ki zirâ yok aña ḥâyil
 Kesüp berr ü beyâbânı yöneldüm Ka‘be kūyına
 Yine âh eylesem gerdün bula hem nâka hem maḥmil

Muhibbî kendüzin bilmez temennâ-yı vişâl eyler
 İçelden cür'a-i la'lü'n olupdur mest-i lâ-ya'lı
 NO-86a

1959. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Mecnûn'ı eger soralar eydem aña 'âkil
 Terk itdi kamu olmadı dünyâ ile 'âmil
 Okumaya 'ışku'n ne bile naḥv-ile şarfin
 Derd-ile belâ olmuş iken aña 'Avâmil
 Derd-i dilümi şafḥa-i ruḥsâra yazup âh
 Âhumla saña gönderüp itdüm anı ḥâmil
 Kimdür okuyan 'ışk kitâbın berü gelsün
 Bir kimse yok bu fenne benden ola kâmil
 Âh âteşine ger yakasın dehri Muhibbî
 Raḥm eylemeyüp dir bile sen de yan u yaklı
 NO-86a

1960. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Şüfi metâ'-ı hırka'nı rehn-i şarâb kıl
 Yıkup bina rütübunu küllî ḥarâb kıl
 Birdür kelâm nüktelerin kimse anlamaz
 İy dil ma'anî sözlerin bârî kitâb kıl
 'Âlem yüzini nûru'n-ıla gel münevver it
 Götür niḳâb gün yüzü'nî âfitâb kıl
 Zârılık eyle ola ki ola du'ân ḳabûl
 Sür yüz yire dergehi âli-cenâb kıl
 Bed-nâm-ı dehr olmayasın iy Muhibbî ger
 Uzatma sakın zulm elini ictinâb kıl
 NO-86b

1961. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Gördüm yüzini gitdi zi-dest ihtiyâr-ı dil
 İtdi firâr eyledi benden ḳarâr-ı dil

Ğamzeñ ħadengi geldi vü peykân sinede
 Şâdam bunuñla oldu baña yâdigâr-ı dil
 Bulmadı seni berr-ile bañrın geşt idüp
 Dil ħânesinde eyledi bulup qarâr-ı dil
 Gül ‘arızuña kâmete serv saça sünbül
 Medĥüñi okur böyle geçer rûzigâr-ı dil
 Her ne didiyse eyledi ‘ahde vefâ Muĥib
 Aĥsen didi böyle gerek ola yâr-ı dil
 NO-86b

1962. Mef’ûlü mefâ’ilü mefâ’ilü fâ’ilün

Cânâ nażar it derd-i dil-i mübtelâma gel
 Yâĥûd iriş zülf-ile dâm-ı belâma gel
 Mihr ü vefâ eyleme terk-i cefâ daĥı
 Cevrûñ yiter baña dimezem vefâma gel
 Rûyum siyâh nâme gibi fazluñ umaram
 Çek maĥfîret ħâmesin varağ-ı ĥiţâma gel
 Bir dem qarâr eyleye bu derd-i dilüm diyem
 Vâĥıf olasın cümle bu mâcerâma gel
 Virse selâm saña Muĥibbî çevürme yüz
 Tañrı selâmın gel ħabûl eyle selâma gel
 NO-87a

1963. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Nâza geldi ĥülsitâna şâhid-i ra’nâ-yı gül
 Her ţaraf cûlar revân oldu vara ber pâ-yı gül
 Ĥâr-ıla bâzîçe eyler gül güler ĥandân olur
 Bî-ĥaberdür bülbül andan oldugın şeydâ-yı gül
 Ĥayme kıldı döşedi yine zümürrüdden bisâţ
 Taĥt-ı zerrîne çıka ya otura dârâ-yı gül
 Vaĥt-ı güldür kâmuñı al bir niçe yârân ile
 Göresin bir niçe günden ĥâr almış cây-ı gül

Nâle kılsa aglasa bülbül Muhibbî tâ şeh
 Gûşa almaz kendüye mağrûr bî-pervây gül
 NO-87a

1964. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yüzüni gördüm müselmân oldum rûz-ı ezel
 Hattıñı âhir görüp didüm irişdi âh ecel
 Şöyle muhkem eyledüm dilde esâs-ı 'ışkıñı
 Anlamam tûfân-ı gam seyl-i belâ vire hâlel
 Geç mey ü maḥbûbdan her dem budur zâhid sözi
 Lik 'âşık rind olan itmez bu ḳavl-ile 'amel
 Câlinüs-ı 'aql iseñ de 'ışḳdan baḥş eyleme
 Hâll-i müşkil keşf olunmaz bunda vardur çok cedel
 Cân giderse gam degül çün geldi peykân dile
 İy Muhibbî dutalum cân yirine anı bedel
 NO-87b

1965. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gördiler şâd oldı çeşmüñ didiler zülfüñi dâl
 Bunlaruñ fikri ile vardur gönülde şad ḥayâl
 Bir ḥarâret virdi ḥüsnüñ nûrı bu cân u dile
 Teşne kıldı lebleründen vir aña âb-ı zülâl
 Hâk-i pâyuñ olmak için yollaruñda rüyumu
 Basasın bir gün ola diyüben itdüm pâymâl
 'Âḳilem dirsın vişâl-i yâr eylersin taleb
 Ol şeh-i 'âlem gedâsın yâ ne bu fikr-i muḥâl
 Ol şeker lebdan Muhibbî söz açup güftâra gel
 İşidenler senüñ için diyeler şîrîn maḳâl
 NO-88a

1966. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Egerçi sāye-i Ḥaḳ'dur dinür bir kişiyeye iy dil
 Bunı degme ḥıred bilmez ki ḡāyetde bu söz müşkil

Bu dünyâ miḥnet evidür ne kardaşdan ne yoldaşdan
 Vefâ gelse kıyar mıydı ki nâ-ḥaḳ Hâbil'e Kâbil
 Cemâl-i ḥüsnüni cânâ bugün 'aşıklara 'arz it
 Ki anlar müsteḥaḳ olmuş olupdur cümlesi sâyil
 Virüp zülfüne dil cânâ baña mecnûn laḳab dirler
 Diyenler ḥaḳ dimişlerdür olur gökden laḳab nâzil
 Ḥudâ'dan gayrısın tarḥ it Muḥibbî cân-ıla dilden
 Ḥudâ'dan gayrı 'âlemde ne kim var-ısa bil bâıl
 NO-88a

1967. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Kaçan olsam seni görmege mâyl
 Şehâb-ı zülf olur gün yüze ḥâyil
 Gözüm yaş sine âteş düd-ı âhum
 Bular yitmez mi 'ışkuma delâyil
 Baña cevır ü cefâ ḡayra vefâlar
 Cihânda var mı kimse buña ḳâyil
 Güneş gördüm gelür her gün kapuña
 Zekât-ı ḥüsnün umar oldı sâyil
 Ḥalâş olmak ne mümkündür bu bendden
 Dakıla boynuña çün zülf selâsil
 İnan başuña cânâ and içerses
 Sözüm şıdḳına olmuşdur ḥamâyil
 Ölümün añ Muḥibbî günde biñ kez
 Sakın bu pendümi dut olma ḡâfil
 Ü3-156b, NO-89a, S1-103b, H1-83b, T-120b

1968. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dest-i ḳudretle yazıldı yüzün üzre ḥaṭṭ u ḥâl
 Yüzünü itdi güneş ebrûlaruñ daḡı hilâl
 Dehenün sırrını fehmi eylemedi ehl-i ḥired
 Leb-i şirînüni vaşf itmege yok nuṭḳa mecâl

Müşge beñzertdüm ḥaṭā-y-ıla mu‘anber zülfüñi
 Daḥı ol demden berü gitmez bu dilden infı‘āl
 Qad kıyāmet gonca leb gül ‘arız u şîrin dehân
 Her kaçan kılsam nazar sende görünür i‘tidāl
 ‘Âşıqam rindem bed-nām [u] melāmet olalı
 ‘İşkuma bunlar delîl yitmez mi ne ḥācet sü‘āl
 İltifāt itme bu dehre sakın aldanma sakın
 ‘İyş ü ‘işret bu cihân içre hemân ḥ‘āb u ḥayāl
 Gül ruḥın gördün Muḥibbî eyle âh u nâleler
 Vakt-ı gülde sen de bülbül gibi durma eyle nāl
 NO-89b

1969. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

‘Âşıq oldum göreliden ‘arızuñ şubḥ-ı ezel
 Komayup elde dutam zülfüñi tâ şām-ı ecel
 Açamazsın ‘uḫde-i zülfini esme iy sabā
 Degme cidd ü cehd-ile olmaya hiç bu ‘uḫde ḥal
 Dilde muḥkem urdı bünyādın ezel bennā-yı ‘işq
 Gelmeye bārān-ı eşkümden aña hergiz ḥalel
 Pāre kılmış itlerün dirler raqīb-i kāfiri
 Her kim işitdi ise cāndan didi ni‘me’l-bedel
 Feylesof-ı ‘aql-ıla itme Muḥibbî baḫş-ı ‘işq
 Ḥālidür ḥikmetden ol yok yire eylersin cedel
 NO-89b

1970. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Yazıldı metni ḥüsnün gerçi mücmel
 Ḥaṭuñ şerḥ eyledi soñra mufaşşal
 Gerekmez zülfüne meşşāta hergiz
 Olur mı âfitāb muḥtāc-ı şayḳal
 Gözümden ḥāk-i pāyuñ kühl olalı
 Bu çeşmüm oldu rüşen hem mükeḥḥel

Hadîş-i zülf hiç kûteh olur mı
Anuñcün güft ü gûsıdur müselsel

Dirîğâ az imiş vaşluñ zamānı
Velî hicrāna hād yokdur muṭavvel

Yiter şî'rüme ziynetdür ma'ānî
Ne hācet aña tezhîb-ile cedvel¹⁶⁶⁰

NO-90a

1971. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Şütür hâzır nigārum hacca mâyl
Aña hıdmet içün böyle koşam dil

Sefer mümkün degül yok şabra tâḫat
Olupdur ehl-i 'ışkuñ hâli müşkil

Göreyim na'liçeñ izini diyü
Gözüm yaşıyla itdüm yollaruñ gil

Süvâle vardum vir al cevābın
Kerîm itmez kapudan redd-i sāyıl

Habâb-ı yaşlarımı hayme itdüm
Umaram eyleyesin anı menzil

Görem dirseñ eger şun'-ı Hudâ'yı
Alup âyîne hüsne kıl muḫâbil

Muḫibbî umma bir kesden vefâ sen
Niçe kıydı gör-â Hâbil'e Qâbil

NO-90b

1972. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gerçi teng oldı dehānuñ vaşfını itmek muḫâl
Mû miyānuñ fıkır[i] de ḫalbümde olmuşdur hayâl

Yokdur imkān bağbānâ cennet-i firdevsde
Bulına ḫaddi nigāra beñzeye nāzûk nihâl

Yâr düşmen baht târ u dehr de nâ-mihribân
Âh derdâ vü dirîğ bulunmaz esbâb-ı vişâl

¹⁶⁶⁰ Gazelin mahlas beyti yoktur.

Metn-i hüsni yazdı evvel gerçi haţţât-ı ezel
 Soñradan tefsîr itdi gelübene haţţ u hâl
 İy Muhibbî şî'r ara Husrev tarîkın gözledün
 Tañ mıdır ger bulına anda hayâlât-ı kemâl
 NO-234b

1973. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gerçi kim derd ü ğamuñ bir lahza dilde kem degül
 Âhiren ger vaşl ümîdi olur-ısa ğam degül
 Zehr-i zülfinden kaçup ister lebün tiryâkini
 Kime mâr-ı zaħm irse aña kemdür sem degül
 Ya Ferîdün topragıdır indüğün elde kadeh
 İçdüğün mey yirine sanma ki hün-ı Cem degül
 Geçdi Mecnûn'ın zamânı devr[i] Ferhâd'ın kanı
 Böyledür geçer cihân kimseye müselleme degül
 Rûy-ı zerd-ile Muhibbî deşt-i ğam arslanıdır
 Göz yaşı zencîr idinmiş kim der-i zâygam degül
 NO-234b

1974. Mef'ûlû fâ'ilâtun mef'ûlû fâ'ilâtun

'İyş ü şafâda gördüm la'l-i lebündeki hâl
 Her kanda şehd ü şekker konar meges yâhûd bal
 Şeb-dîz-i âhum ile gülgün eşki koşdum
 Dikĸatler eyle iy dil yügrüğünü görüp al
 Sâğarda var nezâket tâ bula ete hürmet
 Cânâ lebünî büse itsün anı ele al
 İtse tırâş-ı ebrû olmaz kişi ĸalender
 Tâ yonmayınca dilden naĸş-ı hevâ-yı abdâl
 Câhil geyerse dîbâ irmez maĸâm-ı evce
 Bulmaz Muhibbî noĸşân dâna eger geye şâl
 NO-235a

1975. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ya kaşuñı çekmege girdi yine meydâna dil
 Bir hüner 'arz eylemek ister meger sulţâna dil
 Bendeñ oldı cân-ıla dil dağı yüzün görmeden
 Baş egmezken bu dehr içinde bir sulţâna dil
 Serv kıaddün lâle kıaddün göreliden cân u dil
 Gülşene mâyıl teferrüc eylemez seyrâna dil
 Bulmak için husrevâ ben genc-i hüsnünden nişân
 Eyledüm cân[ı] harâbe kıldum vîrâne dil
 Bu Muhibbî olalı mecnuñ saçuñ leylâsına
 Görine şimden girü şeydâ gönül divâne dil
 NO-235a

1976. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bâga geldi nâz-ıla geydi libâs[ın] tâze gül
 Nâle bülbüller kıur güldükçe her dem tâze gül
 Dinlesün bülbül ünin kosun zağân aşvâtını
 Âb-ı rûyı dökile eger uya nâ-sâza gül
 Kalmış idi hâr u hes tahtında eyyâm-ı şitâ
 Şükr ider Perverdigâr'a irdügiyçün yaza gül
 Oturup taht-ı çemende başına sulţân iken
 Hiç düşer mi kapu kapu eyleye dervâze gül
 İy Muhibbî gülşene döşendi bir rengin bisât
 Ortası sünbül benefşe olmuş pervâze gül
 NO-264b

1977. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Nûr-ıla başdan başa bir âfitâb ister gönül
 Bilemez miķdârını almaga tâb ister gönül
 Başa buyruk istemez kim 'âleme sulţân ola
 Lîk kul olmaga bir 'âlî-cenâb ister gönül

‘Aşıkam ammā ki aınmam hergiz ben vuşlatı
Yârdan ancak hemân kahr u ‘itâb ister gönül

Umaram ki yüzümün üstinde bir gün¹⁶⁶¹ pâ koya
Anuñ için âsitânında türâb ister gönül

İztırâb eyler Muhibbî görmege yüzün iver
N’eylesün elde degüldür ıztırâb ister gönül

A-78b, NO-265a

1978. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Bak bu deryâ ‘âlemi niçe kuşatmış ‘ibret al
Gör nehengin dürlü dürlü mâhilerden heybet al
Kullanam dirseñ vuhûş u tayrı sen¹⁶⁶² Mecnûnlayın
Şoĥbet-i insânı evvel terk idüben ‘uzlet al

‘Âkil iseñ gördüğün eşĥaşdan ‘âr eyleme
Beñzemez biri birine her birinden şan‘at al

Ehl-i ‘irfânun ayagina yüzün sür dâyimâ
Devlet isterseñ eger varup metâ‘-ı himmet al

Nev-bâhâr eyyâmıdır rindân-ıla mey içmege
Var ĥarâbâta Muĥîb pîr-i muĥândan bi‘at al

A-79b, NO-266a

1979. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Geh cefâ geh cevır gönderse nigâruñ kâyıl ol
Pâdişehdür her ne fermân eyler-ise ‘âmil ol

Ola ki dilber vire saña zekât-ı ĥüsnini
Kapusına cân-ıla eyle nazâr var sâyıl ol

Saña yiter ruĥlarına karşu ol gül-ruĥun
Şevkı-y-ile dutışup başdan ayaga dek kül ol

Himmetün bâzını salsañ ol ĥümâyı şayd için
Nâleñi ayagina iy dil takubanı zil ol

¹⁶⁶¹ gün: kez A

¹⁶⁶² sen: -NO

Her ne deñlü atsalar ta'na daşın eyle kabûl
 Ko ne dirlerse disünler sen hemân deryâ-dil ol
 Ka'be kûyına nigârûn çünkü togrıldıñ Muhib
 Cehd kıl ol vâdide 'uşşâk ara ser-maħmil ol
 NO-266a

1980. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sîret olmasa şeref virmeye hiç ħüsn ü cemâl
 Şûrete aldanmayup sîret gözetdi ehl-i ħâl
 Hırş-ıla her kim ki yimek istedi ol oldu aç
 Doymadı doymayısdur eline girse de bal
 'İyd-i vaşla irişe[yi]m diyü dutdum rûzeler
 Baña göstermedi ħâlî' görmedüm ebrû hilâl
 Dik sipihr üzre bu dilden yine âhuñ 'alemin
 Çıkduñ eflâke hemân himmetünün kûsını çâl
 Virme dil dehre Muhibbî itme aña i'timâd
 Virür iseñ seni eyler guşşa ile pây-mâl
 NO-266b

1981. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Ĥusrevâ gel bu gönül kişverine sulţân ol
 Cân u dilden kul olalum bize gel tek ħan ol
 Dîdeler cûlar akıtsun yürisün ayaguña
 Sen yüri serv-i sehî gibi ħırâmân ol¹⁶⁶³
 Baña ârâm komayup şabrumı yagmaya virüp
 Göreyim seni iy dil 'aleme sergerdân ol
 Dökeyim âh u fiğân ile yaşum yagmurını
 Ėonca-veş tek sen açıl gül gibi ħandân ol
 Leblerün dâr-ı şifasında yatur ħasta gönül
 Bir cevâb eyle benüm derdüme gel dermân ol
 Geh lebi zîkri ile eyle gönül rindin[i] mest
 Geh gubâr-ı ħaţţını fikr idüben ħayrân ol

¹⁶⁶³ 2, 3 ve 6. beyitler Ü3'te yoktur. Bu beyitlerden ilk ikisi H1 ve T'de de yoktur.

Ka'be'dür kūyını farz oldı ʔavāf eyleyelüm
 Dil didi¹⁶⁶⁴ enfa' budur anda varup ʔurbān ol
 Naʔar itmez bu gözüm gevherine¹⁶⁶⁵ āh ḥabīb
 İy gözüm yaşı gerek dürr ü gerek mercān ol
 Mey ü maḥbūba Muḥibbi didiler tevbelüdür
 İşidüp ehl-i şafā her biri dir andan ol
 Ü3-154b, BY-77b, S1-95a, H1-77b, T-115b

1982. Mefā'ülün mefā'ülün fe'ülün

Dilā gün yüzini şun'-ı Hūdā bil
 ʔıyāmet ʔāmetini münthā bil
 Olur her ʔamze[si] bir tır-i dil-süz
 Muḥavves kaşlarını iki ya bil
 ʦılsımı var-durur el urma zülfe
 Ser-i zülfini anuñ ejdehā bil
 Olupsın berr-i 'ışḳ içerü mecnūn
 Başında dūd-ı āhuñı yuva bil
 Sorarsañ var-durur gönlümde āteş
 Gözümde mā vü başumda hevā bil
 Gel inkār eyleme sen şūr u şerre
 Kamu a'zāñı aña sen güvā bil
 Degülsin çünki kim sen bir şecerde
 Uyan yüzüne dokınan şabā bil
 Ararsañ bulımazsın yār-ı hem-dem
 Cihān ḥalḳını cümle bī-vefā bil
 Muḥibbī intihā var dime 'ışḳa
 Sen anuñ intihāsın ibtidā bil
 BY-78a

1983. Mefā'ülün mefā'ülün fe'ülün

Dilā cevır ü cefāyı sen vefā bil
 Gelürse derd-i miḥnet de devā bil

¹⁶⁶⁴ dil didi: iy dil-i T

¹⁶⁶⁵ bu gözüm gevherine: saña merdümlik idüp S1, H1, T

Yüri dak boynuñ zencîr-i 'ışķı
 Özüñi 'âlem içre mübtelâ bil
 Sipâh-ı eşk-ile geşt it cihânı
 Dilünde dūd-ı âhuñı livâ bil
 Sakın aldanma câha olma mağrûr
 Elünden tîz gider anı hevâ bil¹⁶⁶⁶
 Yüzün sür ehl-i diller ayagına
 Gözüñe hâk-i pâyın tûtiyâ bil
 Gönül den gitmeyince çirk-i dünyâ
 Muḳarrerdür dilün olmaz şafâ bil
 Gelür her şâdinün ardınca biñ ğam
 Muḳibbî dâr-ı dünyâyı belâ bil¹⁶⁶⁷
 Ü3-155a, BY-78b, S1-99b, H1-80b, T-116b

1984. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

Eger sen olasın dünyâya mâyil
 Olur elbetde ol uḳrâda ḫâyil¹⁶⁶⁸
 Egerçi dehr evvel gösterür ḳand
 Velî âḫir içürür ol helâhil
 Dutalum kim cihâna mâlik olduñ
 Gider elden saña andan ne ḫâşil
 Sakın nefsiñe uyup mağrûr olma
 Anuñ ile geçen 'ömri hebâ¹⁶⁶⁹ bil
 Oku "lâ-ḫavl" ki şeyṭânı dūr it
 Gehî nefsiñi öldürüp ğazâ kıl
 Nedendür kim diyeler Ḳays'a mecnûn
 Ben andan bilmezem dünyâda 'âḳil¹⁶⁷⁰

¹⁶⁶⁶ 4 ve 6. beyitler Ü3'te yoktur.

¹⁶⁶⁷ Bu beyit Ü3'te:

Muḳibbî her işiñ fikr eyle işle
 Ki soñra yañılırsın olma ğâfil
 şeklindedir. Beyit aynı zamanda BY'de aynı sayfadaki bir başka gazelin son beyti olarak karşıma-
 za çıkmaktadır.

¹⁶⁶⁸ uḳrâda ḫâyil: uḳrâda mâyil S1: olur elbette ol uḳrâya mâyil H1

¹⁶⁶⁹ hebâ: fenâ S1, H1, T

¹⁶⁷⁰ âḳil: ğâfil S1

Muhibbî her işün fikr eyle işle
 Ki soñra yañılursın olma ğāfil
 BY-78b, S1-100a, H1-81a, T-117a

1985. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Görüp ebrûnı didüm baña budur¹⁶⁷¹ ‘iyd-i hilâl¹⁶⁷²
 Teşneyem ben lebûnı sun içeyim âb-ı zülâl
 Kalmadı māl ü menāl kaldı didüm nağd-i ğamuñ
 Didi yitmez mi saña uşbu kadar māl u menāl
 Sanma âsân dilâ¹⁶⁷³ ma‘reke-i derd ü ğamı
 ‘Işık ile ceng idemezsin olasın Rüstem-i Zâl
 Câm-ı la‘lûnı neden baña haram eylesen
 Ben saña itmiş iken kanımı iy döst helâl
 Câm-ı Cem olmaz ise hasta Muhibbî’ye ne ğam
 Yiter ol muğbeçe destindeki bir päre sıfâl
 Ü3-152b, BY-79a, S1-95a, S2-98b, H1-77a, T-111b

1986. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Serv kıddün¹⁶⁷⁴ var iken serv-i revân hâcet degül
 Gül yüzün yiter nigârâ gülsitân hâcet degül
 Âsitânun gerçi kim çarh-ı felekden yücedür
 Çıkmaga âhum yiter hiç risimân hâcet degül
 Döştlar umar mısız şimden girü nâm u nişân
 Bî-nevâ bir ‘aşıkam benden nişân hâcet degül
 Eşk-i surh u rüy-ı zerdümden bilürler ‘ışkımu
 Olsa bir nesne ‘ayân aña beyân hâcet degül
 Öldürem bir gün Muhibbîyi dimişsin döstüm
 Dur¹⁶⁷⁵ vefâ ikrâruña virmek amân hâcet degül
 Ü3-156a, BY-79b, S1-101b, S2-99b, H1-82a, T-119a

¹⁶⁷¹ baña budur: mäh-ı nev S1, S2, H1

¹⁶⁷² hilâl: vişâl Ü3, S1, S2, T

¹⁶⁷³ dilâ: gönül Ü3, S1, S2

¹⁶⁷⁴ kıddün: kıdler S2

¹⁶⁷⁵ dur: kıl Ü3, S1, S2, H1, T

1987. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Reftâra gelüp serv gibi iy dōst revân ol
 Güftâra gelüp nâz-ıla bir gönca dehân ol
 Top eyle başum al elüñe zülfüñi çevgân
 Geh ğamze okın sîneme at kaşı kemân ol
 Bir kimse ğaber virmedi çün ince bilinden
 Kim didi taleb eyle gönül müy-ı miyân ol¹⁶⁷⁶
 Bir¹⁶⁷⁷ zerre gibi eyleyeyim 'âlemi seyrân
 Tek gün yüzüñi gösterüben baña 'ayân ol
 Öldür beni evvel elüñi kana bulaşdur
 Öldürdüğüne soñra nihâyet peşimân ol
 Biz eyleyelüm her ne gelür Hâkķ'a tevekkül
 İy zâhid-i ğod-bîn yûri sen talib-i nân ol
 Pîr olduñ ise sanma Muĥibbî ola dil pîr
 Bir tâze civânı sevüben tâze civân ol
 Ü3-152bk, BY-79b, S1-95a, H1-77b, T-111b

1988. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Boynuña dak zülf-i zencîrûñ dil-i divâne gel
 Şem'-i ĥüsne cânuñı pervâne eyle yana gel
 Genc-i vaşlın¹⁶⁷⁸ bulmak isterseñ eğer cânānenün
 Bulamazsın ğayrı yirde bu dil-i virāna gel
 Sen baña göster cemālün şem'ini cân yakayım
 Āteşi görse yanar döymeksüzün pervâne gel
 Zülfünün çevgânına top eyledüm didüm seri
 Didi merd iseñ bu da'vâda hemân meydāna gel
 Virme yüz zülfüne cânā kesmez ol zünnārını
 Niçe kerre dimiş iken aña sen imāna gel¹⁶⁷⁹

¹⁶⁷⁶ 3 ve 5. beyitler Ü3, S1, H1 ve T'de yoktur.

¹⁶⁷⁷ bir: ben S1, H1, T

¹⁶⁷⁸ vaşlın: ĥüsnin BY

¹⁶⁷⁹ 5 ve 6. beyitler Ü3'te yoktur.

Tekye-i dilde gelüp çün şâh-ı ğam itdi karar
Cânı pîşkeş eyleyüp sen dahı dervîşâne gel

Bu Muhibbî gibi eylersin niçe diller helâk
Kıl teraḥḥum dōstum zülfüne urma şâne gel
Ü3-154ak, BY-80a, S1-98b, H1-80a, T-115a

1989. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Giceler tâ şubḥa dek kapuḡda ḥâzırdur gönül
Ġayrıya kılmaz nazar rüyuḡa nâzırdur gönül
Gülşen-i ḥüsnün ḥayâl eyler gehî zülfün aḡar
Gice gündüz meskeni yok bir müsâfırdür gönül
Küh taḡammül itmez iken götürür bâr-ı ğamı
Üştür-i sermestdür yükine kâdirdür gönül
Cümle meh-rûlar görüp eş'aruḡa meyl eyledi
Şimdi bildüm fenn'-i şî'r içinde sâḡırdür gönül
Bu Muhibbî niçe yildur ḡarc ider söz gevherin
Eksük olmaz toptolu yine cevâhırdür gönül
BY-80b

1990. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'Âşıķa yaşı yiter hîç âḡa ḡacet degül
İnlesün derd-ile dil dölâb aḡa ḡacet degül
Leblerün şehdi var-iken 'âşıķ-ı dil-ḡasteye
İstemez ḡand ü nebât cüllâb aḡa ḡacet degül
Ka'be kūyuḡa varıncak dōstum 'âşıķlaruḡ
Kendüzün ḡurbân ider ḡaşşâb aḡa ḡacet degül
Okuram ḡüsnün kitâbını gıdergil ḡâtḡuḡı
Müsta'id olan okur i'râb aḡa ḡacet degül
İki 'âlemde Muhibbî'ye yiter cânâ kapuḡ
Andan özge olmaya hîç bâb aḡa ḡacet degül
Ü3-154bk, BY-80b, S1-97a, H1-79a, T-116b

1991. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gel şarâb-ı 'ışkı nüş eyle şafâ vü lezzet al
 Derdi dermâna değış ya'nî belâ vü miñnet al
 Ğam metâ'ına gel iy dil nağd-i cânı ħarc kıl
 Çünkü 'âlemde alursın tuhfe-i bî-kıymet al
 Her varağda yazılıpudur çün ezel âyât-ı 'ışk¹⁶⁸⁰
 Cân gözin aç her birinden okuyup gel ħikmet al
 Sakın aldanma cihândan kimseye gelmez vefâ
 Ĥusrev ü İskender ü Dârâ'dan iy dil 'ibret al
 Dâğlarla iy Muhibbî cismüñi zeyn eyleyüp
 Şâh-ı 'ışkuñ devletinde egnüñe bir ħil'at al
 Ü3-156bk, BY-81a, S1-102a, H1-82b, T-119b

1992. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Bezm-i ğam içre ney gibi nālân olan gönül
 Tennür-ı 'ışka cân-ıla biryân olan gönül
 Şirin lebinün 'ışkına cân terkin eyleyen
 Ferhâd gibi 'âleme destân olan gönül
 Bir dem vişâl-i şubĥa dirîğâ irişmedi
 Her şeb muķîm-i güşe-i hicrân olan gönül
 Gâhî şarâb-ı la'l-ile mestâne görünür
 Gâhî gübâr-ı ĥaţţ-ıla ĥayrân olan gönül
 Yakarsa seni lâ dime pervâneler gibi
 Şem'-i cemâli şevķine süzân olan gönül
 Şimdi Muhibbî bir şaneme baglu bendedür
 Baş egmeyen kimseye sulţân olan gönül
 Ü3-152a, BY-81a, S1-93b, S2-92b, H1-76a, T-111a

1993. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Var mı 'aceb bencileyin¹⁶⁸¹ mübtelâ-yı dil
 Başından anuñ gitmeye¹⁶⁸² bir dem hevâ-yı dil

¹⁶⁸⁰ âyât-ı 'ışk: erbâb-ı 'ışk Ü3

¹⁶⁸¹ bencileyin: benüm gibi S1, S2, H1, T

¹⁶⁸² anuñ gitmeye: eksük olmaya S1, S2, H1, T

Bilmem ne çâre derdüme kim râhat olmadum

Gâhî cefâ-yı¹⁶⁸³ dide vü gâhî cefâ-yı dil¹⁶⁸⁴

Yitmez mi benüm¹⁶⁸⁵ başuma zülfi belâları

Her demde gelür¹⁶⁸⁶ her yañadan da belâ-yı dil

Yanmasam eger zer gibi hicr âteşine ger¹⁶⁸⁷

Hergiz cihânda bulmaz idüm ben şafâ-yı dil

Benden Muhibbî isteme hergiz şalâh u zühd

Rüsvâ-yı hâlk itdi beni mâcerâ-yı dil

Ü3-154ak, BY-81ak, S1-98b, S2-94b, H1-80a, T-114b

1994. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Her dem cefâlar eyleme iy meh vefâda ol

Dâyim vefâda kalma vü gâhî cefâda ol

Zâhid şarâb-ı kevşeri içsün mübâreki

İy dil şarâb-ı 'ışkı içüp sen şafâda ol

Hicrân şebinde kaldum eyâ mehlikâ meded

Eyle tûlû' yüzüñi göster ziyâda¹⁶⁸⁸ ol

Kaşı kemânı katıdur elde çekilmez âh

Çavs-i kûzağ elinde gerekse kepâde ol

Başdan çıkarsa zülfi Muhibbî'yi ğam¹⁶⁸⁹ degül

Kim didi bunu aña ki dâym hevâda ol

Ü3-156bk, BY-81ak, S1-101b, H1-82a, T-119a

1995. Mef'ûlû mefâ'ilü mefâ'ilü fâ'ilün

Zülfini görüp oldı yine mübtelâ gönül

Başına aldı kendü eliyle belâ gönül

¹⁶⁸³ cefâ-yı: belâ-yı S2

¹⁶⁸⁴ Misra BY'de:

Geh cevri ü cefâ dide gâhî cefâ-yı dil
şeklindedir.

¹⁶⁸⁵ benüm: kara S1, S2, H1, T

¹⁶⁸⁶ her demde gelür: niçün getüre S1, S2, H1, T

¹⁶⁸⁷ Misra S1, S2, H1 ve T'de:

Zer gibi hicr âteşine yanmasam eger
şeklindedir.

¹⁶⁸⁸ ziyâda: şafâda S1, H1

¹⁶⁸⁹ ğam: 'aceb BY

Dermân kabûl itmediler derd var-iken
 ‘Âşıklar içre şimdi budur müdde‘â gönül
 Ekl eylemegil ni‘met-i¹⁶⁹⁰ ‘ışkı sanup âsân¹⁶⁹¹
 Korkum budur ki almayasın¹⁶⁹² imtilâ gönül
 Bîgâne sanup ‘aşıkı gözden bırakma kim
 Olmuşdur ezel¹⁶⁹³ ‘ışkuñ ile âşinâ gönül
 Kıyduñ Muhibbî cânına başdan çıkarduñ âh
 Bilmezlik ile sen saña itdün saña gönül
 Ü3-154b, BY-81b, S1-94a, H1-76b, T-116a

1996. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Revân olursa cân tenden komaz mihrüñi elden dil¹⁶⁹⁴
 Ki cân virmek gelür âsân maḥabbet terkidür müşkil
 Egerçi mezra‘-ı dilde gözüm toḥmını çok¹⁶⁹⁵ saçdum
 Belâ vü gayrı miḥnetden baña virmedi hiç ḥâşıl¹⁶⁹⁶
 Gel iy serv-i ḥurāmānum gözüm yaşın revân itdüm
 Ola kim ḥāk-i pâyuañ bu nev‘-ile¹⁶⁹⁷ olam vâşıl
 Benüm bu tîr-i âhumdan felek saḳfı müşebbekdür¹⁶⁹⁸
 İrişür göklere mâhum gel olma âhdan gâfil
 Ezel bezminde bir cür‘a maḥabbet cāmını içdi
 Muhibbî anuñ-içündür görünür mest ü lâ-ya‘qıl
 Ü3-155ak, BY-81b, S1-101a, S2-98a, H1-81b, T-118b

1997. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Sâki-i gül-ruḥ elinden bâde al nûş eylegil
 Guşşa vü ğam kârını cümle ferâmûş eylegil

¹⁶⁹⁰ ni‘meti: zevâde-i S1, H1, T

¹⁶⁹¹ sanup âsân: yanur sanup S1, H1, T

¹⁶⁹² almayasın: ide seni S1, H1, T

¹⁶⁹³ ezel: evvel S1, H1, T

¹⁶⁹⁴ Mısra BY’de:

Eger cân gide bu tenden bulına mihrüñdür dil
 şeklindedir.

¹⁶⁹⁵ gözüm toḥmını çok: sirişküm toḥmını S1, S2, H1, T

¹⁶⁹⁶ Mısra S1, S2, H1 ve T’de:

Belâ vü miḥnet ü hicrândan özge virmedi ḥâşıl
 şeklindedir.

¹⁶⁹⁷ nev‘-ile: vech-ile S1, S2, T

¹⁶⁹⁸ müşebbakdur: müşebbekdür S1, S2, H1, T

Müdde'iler kavlini güş eyle iy sultân-ı Türk¹⁶⁹⁹

Kaṭl-i 'uşşâk eyleyüp hem çü Siyâvuş eylegil

Gülşen-i hüsnine karşu nâle feryâd eyleyüp

Bülbül-i gülzârı iy dil cümle hâmuş eylegil

Serv-şadler hasretinden bir elif çek sîneye

Giceler tâ şubḥa dek anı derâgüş eylegil

Döstüm câm-ı lebûnden cür'a sun ben ḥastaya

Çün dem-i rihlet-durur anuñla dil hoş eylegil

Bahr-ı eşküme dokunsun ko bu âhum şarşarı

Her yañadan kaynayup deryâlayın cüş eylegil

İy Muḥibbî şu'le-i âhuñdan eyle tâc-ı zer

Çün maḥabbet şâhısın gel anı ser-püş eylegil

Ü3-154a, BY-82a, S1-99a, H1-80a, T-115a

1998. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Gidüp rûze irişdi 'iyd ḳadeḥ¹⁷⁰⁰ bâdeyle ḥandân kıl

Hilâl ebrûñı gel göster benüm 'iydümi çendân¹⁷⁰¹ kıl

Bugün meydân-ı 'ışḳ içre bu sînem ṭablasın dikedüm

At oklar iy kemân ebrû süvâr ol 'azm-i meydân kıl

Nigârâ burḳa'ıñ keş it cihâna gün yüzüñ göster

Gele mihr ü mehe dehşet felek çeşmini ḥayrân kıl

Başum top eyleyüp tuḥfe getürdüm iy şeh-i ḥübân

Süvâr ol esb-i nâz üzre ser-i zülfüñi çevgân kıl

Eger fermân idesin sen dil ü cân der-miyân olsun

Muḥibbî kemterin kuldur hemân tek aña fermân kıl

Ü3-154ak, BY-82b, S1-99b, H1-80b, T-115b

1999. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ḥ'âb-ı ḡaffletden yaturken oldı çün bidâr gül

Sâḳiyâ sun vaḳtidür gel sen berü her bâr gül

¹⁶⁹⁹ türk: ḥüsn S1, H1, T

¹⁷⁰⁰ ḳadeḥ: özüñ S1, H1, T

¹⁷⁰¹ benüm 'iydümi çendân: kamu 'uşşâkı ḳurbân S1, H1, T

Koma elden bâde-i hamrâyı her dem ‘arîf ol
 Çünkü oldu her şüküfeye bugün serdâr gül
 Turma feryâd u figân eyle o meh-rû şevkine
 Çünkü itmek âdetidür bülbülünü zâr gül
 Ruhları vaşfın okur durmuş nevâda râstı
 Bülbül-i şeydâya ta‘lîm eylemiş edvâr gül
 Gonca-veş kanlar yudar bî-çâre bülbül derdmen
 Zerrece ‘aynına almaz hâr-ıla oynar gül
 ‘Arızuñâ beñzedem dimiş meger kim yañılıp
 Çün hañadur bildi itdi biñ kez istiğfâr gül
 Nev-bahârı görmek isterseñ Muhibbî bâğa gel
 Kıl temâşâ her taraf serv ü semen güلزâr gül
 M-49a

2000. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Hicr ü gam ger ben ğaribi ser-te-ser iderse kül
 ‘İşkî yolından anuñ dönmek baña mümkün degül
 Dâmen-i şahrâ pür oldu eşk-i çeşmümden benüm
 Açılanlar yir yir anda lâle ile gül degül
 Yiridür kan ağlasun ‘aşıkıların bülbül gibi
 Sen vefâsuz dil-rübâya yine virürdi gönül
 Sînem içre saklaram ‘ışkuñı ben cânım gibi
 Uşbu cânım âteş-i hicrân-ıla olursa kül
 Tâli‘-i naşsum olurdu sa‘d-ı ekber döstlar
 Bir kezin gülse Muhibbî yüzine ol şüh gül
 M-49b

2001. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gözlerümden ger nihân olduñsa iy zibâ-cemâl
 Sîneden naşsuñ hayâli gitmek olmışdur muhâl
 Ger yakarsañ âteş-i hicrâna iy dilber beni
 ‘İşkuñ-ıla cân virem dönmege yokdur ihtimâl

Dür olalı gül yüzünden bülbülem kan aqlaram
Aglamakdan kalmamışdur tende bir zerre¹⁷⁰² mecāl

Niçeye dek agladursın hicr-ile bu hastayı
Cevr-ise hadden geçüpdür¹⁷⁰³ bâri luṭf it cānum al

La'l-i ruḥsârûn ḥayāl itse Muḥibbî derdmend
Göz yaşından sine vü dāmânı olur cümle al
Ü3-156ak, M-50a, S1-103a, H1-83a, T-120b

2002. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zâhidâ nuṣṣuñ baña itmek eşer oldı muḥâl
Saña cennet kıygusıysa baña dilber zülf ü ḥâl
Kaygu çekmez âdem olmaz dünyede illâ ki ben
Çekerem ğam bārını kim çekmeye anı cibâl
Pertev-i ḥüsnuñi gördüm gitdi 'aql u şabr u dil
Görmeyelden ol periyi baña oldı mäh u sâl
Ol perinüñ 'azm-i gülzâr itdügin işideli
Bir ayak üstine durdı cümle mecmû'-ı nihâl
Vaşl-ı dilber iy Muḥibbî sa'y-ile girmez ele
Eylemegil 'âkil-iseñ yâr vaşlıdur muḥâl
M-50a

2003. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kûh-ı ğamda dilberâ her günde âh eksük degül
Pâdişehsin 'afv kıl kuldan günâh eksük degül
Hısm idersin 'aşıkâ dâyim katuñda hoş raķib
Hâlümi bed añladur bir rû-siyâh eksük degül
Geh ğamı yagma kılur dil mülkini geh ğamzesi
Bu ḥarâb-âbâdda zulm issi şâh eksük degül
Yüzümi zer itdi 'ışkuñ gözlerüm yaşını sım
Pâdişâhum devletünde māl u câh eksük degül

¹⁷⁰² bir zerre: zerrece S1, H1

¹⁷⁰³ hadden geçüpdür: pâyâna irdi Ü3, S1, H1, T

Bûse itdiyse lebûnden döstum kan itmedi
 Bu Muhibbî'ye neden egri nigâh eksük degül
 M-50b

2004. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir gül-i ra'nâ gamından bülbül-i cândur gönül
 Giceler tâ şubha dek ney gibi nâlândur gönül
 Âteş-i hicrâna cânâ dem mi vardur yanmayam
 Sine süzân u ciger biryân u giryândur gönül
 'İşk deryâsına ğarķ itdüm vücûdum ser-te-ser
 Şâhil-i bahra irişmez anda ğalţândur gönül
 Bir gözi âhûy[1] görse hâ komaz yilter beni
 Şimdi bildüm döstlar kim düşmen-i cândur gönül
 Ney gibi bil bağlayaldan âh u efgân itmege
 Eşk-i çeşmümden nigârâ toptolu kandur gönül
 Muşhaf-ı hüsnün ħaķı kim kıbledür kûyuñ baña
 Vaşluña irişmege yoluñda ķurbândur gönül
 Bir lebi şîrîn yolına cân u dil virmiş-durur
 Kûh-ı ğamda döstlar Ferhâd-ı bî-cândur gönül
 Gerçi sevmek sen güzeller şâhını ħaddüm¹⁷⁰⁴ degül
 Söz ķabûl itmez n'idem başına sulţândur gönül
 Bir saķı leylâya virelden Muhibbî cân u dil
 'İşk şâhrâsında mecnûn gibi ħayrândur gönül
 M-51a

2005. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Çün dolaşdı ser-i zülf-i siyehkâra gönül
 Ħaşre dek tañ mı eger bulmasa bir çâre gönül
 İle ben güler-iken şimdi güler il baña âh
 Beni biñ derd-ile çün eyledi âvâre gönül
 Bezm-i ğam içre dilüm nâya şebîh eyledi âh
 İtdi mecnûn gibi dil vireli dildâra gönül

¹⁷⁰⁴ Kelimenin başındaki ħ sesi metinde güzel h ile yazılmıştır.

Yaşını göz yinemez dil dutuşur şabr idemez
 Cānumı oda yakar ara gözüm ara gönül
 Öldürem diyü seni va'de ider gamze-i yâr
 Ola kim 'ahde dura şabr ide bir pâre gönül
 Beni bîn derde esîr eyledi âzâde-y-iken
 Göreyim ki seni her lahẓada bîn pâre gönül
 Leşker-i gam yine dil şehrinî yagmaladı çün
 Çâre bulmaya Muhibbî ola bî-çâre gönül
 M-54a

2006. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sâkiyâ mey sun ki kılsun çehre-i zerdümi al
 Muṭribâ depret elün tâ eylesün dil kesb-i hâl
 Çın seḥergeh zülf-i dildâra meger kıldı güzêr
 Cân dimâğını mu'aṭṭar eyledi bād-ı şimâl
 Men' idersin küyına varsam beni itden beter
 İy raqib-i rû-siyeh n'icün olursın böyle dâl
 Gerçi kim cānâ cemâlün görmezem yıllar geçêr
 Lîk sînemden ḥayâlün naḳş[1] gitmekdür muḥâl
 Bir ḡazel didi Muhibbî yine bir meh-rûya kim
 İltsele Hücend'e ḳabrinde diye taḥsîn Kemâl
 M-54b

2007. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Zülfine çünki dolaşduñ yine âvâre gönül
 Ölmeden ḡayrı senün derdüne yok çâre gönül
 Yüri cân naḳdini ḥarc eyle metâ'-ı gamı al
 Assı itdi niçeler uydı bu bâzâra gönül
 Dām-ı zülfine anuñ çünki dolaşdı dil ü cân
 Ebedâ sanma ki kendüzini kurtara gönül
 Daḡı beter anı oklara dike ḡamzeleri
 Âh u feryâd ide ger çagura yalvara gönül

Sırr-ı ‘ışkını sakın eyleme ‘âlemlere fâş
 Bir degül eyleseler ger seni bîn pâre gönül
 Ol boyı serv[i] yüzi şem‘i Muhibbî seveli
 Tañ mı pervâne gibi yansa eger nâra gönül
 M-55b

2008. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

‘Âşık olup kim ki ‘ışka bende-i fermân degül
 Aña âdem dimeñüz belki bile hayvân degül
 Bâd-ı âhum dökdi şol deñlü yaşum yagmurını
 Ğarğa virdi ‘âlemi kim dir aña tûfân degül
 Tâli‘ümdendür nigârâ gün yüzün göstermeyen
 Yoħsa ‘ışkımla şehâb u zülf-i müşg-efşân degül
 Şöyle hayrân olmışam cânâ cemâlün ayına
 Var mıdur bir kimsene bu hâlûme hayrân degül
 Yârdan ayru nedür hâlün Muhibbî diseler
 Cândan ayrılmak direm müşkil-durur âsân degül
 Ü2-117b

2009. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Sineye cân riştesini dak bu gönülüm sâz kıl
 Giceler tâ şubh olunca nâleye âğâz kıl
 Şabrumı az itdi ‘ışkı lîk şevkümi ziyâd
 İy gönül murğı vişâli bâğına pervâz kıl
 Agzuñı mühr eyledüm iy nâme yazdum râzımı
 Tâ seni çâk ide dilber sen de keşf it râz kıl
 Ben niyâz itsem senün karşıñda iy serv-i hırâm
 Sen dahı reftâra gel gülşende bir dem nâz kıl
 İy Muhibbî çekmeyen cevri ü cefâ görmez vefâ
 Anuñ-ıçun dimezem cevri ü cefâyı az kıl
 Ü3-152bk, S1-97b, S2-99a, H1-79a, T-112b

2010. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Sa'na beñzer cihân içinde yok gül
Benüm tek dahı yok bî-çäre bülbül

Gülersin ğayr-ıla iy yâr-ı cānī
Beni gördükçe eylersin ta'allül

Beni mest eyledi 'ışkuñ şarābı
Beni sanur görenler içmişem mül

Giceler gün yüzünün ħasretinden
Kılur bülbülleyin dil murğı ğulğul

Gice tā şubħa dek bi-dār oluram
Kaçan kim eylerem zülfün taħayyül

Ĥabibüm muşħaf-i ĥüsnün ĥakıyçün
Mutı'em emrüñe itme te'emmül¹⁷⁰⁵

Dil-i divāneyi zabt idemezler
Meger zencir ola boynuma kākül

Ümīd-i vaşl ider dāyim Muħibbī
Anuñçün eyler ol¹⁷⁰⁶ hicre taħammül

Ü3-152b, S1-96a, S2-100b, H1-78a, T-111b

2011. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ĥamdülillāh tâze bitürdi yine ğülzār gül
'Anelīb-i ĥastaya tā ğöstere didār gül

El salar dir turmadan 'irfāna ğülşende cınār
Furşatı fevt itmeñüz virmez her bār gül

Ġonca gibi bagrı pür-ĥün ĥār elinden bülbülün
Salınur bād-ı şabā-y-ıla ğüler oynar gül

Çeng-ile 'üda ĥalel¹⁷⁰⁷ virdi mey-i engür-ıla
Eyledi zühd ü şalāħı cümle tārümār gül

Bī-vefādur dehrden umma Muħibbī sen vefā
Hıç işitdün mi bunu ğülşen vire her bār gül

Ü3-153ak, H106a, S1-97b, S2-95a, H1-79a, T-112b

¹⁷⁰⁵ 6 ve 7. beyitler S1, S2 ve T'den alınmıştır. 7. beyit H1'de de vardır.

¹⁷⁰⁶ eyler ol: ider S2, T

¹⁷⁰⁷ ĥalel: 'amel H, S1, S2, H1, T

2012. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

İy nâle şeb-i gamda baña hem-nefes ol gel
İy dide benüm hâlûme raḥm it Aras ol gel

Basduñ çü kadem kâfile-i 'ışķa sen âhir
Feryâd-ıla ol maḥmile iy dil ceres ol gel

Zencîr olasıñ gâh kemend gâh selâsil
İy zülf benüm gerdenüme dest-res ol gel

Kim dir ki gönül kuçıla hergiz o kuçılmaz
Bir tâze civân 'ışķına¹⁷⁰⁸ tâze heves ol gel

Tenhâst dilüm hem çü Muḥibbî be-ğam-ı yâr
İy nâle baña maḥrem olup hem-nefes ol gel
Ü3-153ak, S1-98b, H1-79b, T-113b

2013. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Fenn-i 'ışķı çünki hıfz itdüñ anuñla 'âmil ol
Ya'ni varup şâh-ı 'ışķa sen kemîne muḥbil ol

Raṭb u yâbis her ne söylerse ko zâhid söylesün
Gûşa alma iy dil-i şürîde sen deryâ-dil ol

Ya saçı zencîrini dak boynuña ya göz yaşın
Ėarķa-i baḥr-ı cünün ol saña kim dir 'âķil ol

Ėudsilerle ger tavâf itmek dilerseñ küyını
Lâ-mekân şahrâsına 'azm eyleyüp ser-maḥmil ol

ᖒuṭbe-i 'ışķı okı yârân kamu gûş eylesün
İy Muḥibbî câmi'-i ḥüsninde var ser-maḥfil ol
Ü3-153a, S1-96a, S2-96a, H1-78a, T-112b

2014. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Cennet-âsâ zeyn ider her câyı gül¹⁷⁰⁹
ᖒüb idi ger olmasa hercâyı gül

¹⁷⁰⁸ 'ışķına: soyına Ü3

¹⁷⁰⁹ Mısra H'de:

Bâğ u râğî zeyn idüp her câyı gül
şeklindedir.

Derd-ile inledügi budur hezâr
 Hâr elinden pâredür a'zâ-yı gül
 Bülbülün âhi yilinden her şehër
 Servi gibi salınur ra'nâ-yı gül
 Sararup kıaddüm¹⁷¹⁰ gibi nesrîn ola
 Ger göre ol 'arız-ı hamrâyı gül
 Hış gör eyyâmı Muhibbî yâr-ıla
 Tiz geçer çün mevsim-i şahbâ-yı gül
 Bu kadar râğbet mi bulurdı eger
 Ger zamânı olmasa bir ay gül¹⁷¹¹
 Ü3-153a, H106b, S1-98a, H1-79b, T-113a

2015. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zâr iden ruhsârıdur dil bülbülünü gül degül
 'Aşıkı ser-mest iden zıkr-i lebidür mül degül
 Bakmadı benden yaña dildâra virdüm dün selâm
 Almamak Tañrı selâmın didüm aña yol degül
 Görinen sünbül midür yâhûd didüm zülfün ucu
 Didi hey divâne ol zencirdür kâkül degül
 Gönlümün Bağdâd'ına gel gözümün yaşına bak
 Köprüdür geçmege kaşum sanma anı pül¹⁷¹² degül
 Pâdişâh-ısañ n'ola çokdur kapuñda kullarun
 Şadık'ül-ıqavl bu Muhibbî gibi biri kul degül
 Ü3-153bk, S1-96b, S2-94a, H1-78b, T-13b

2016. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bî-vefâ dünyâya her kim aldanur âdem degül
 Eyleseñ anca nazâr 'iys-i cihân bir dem degül
 'Arız-ı gülde şehergeh görinen şebnem¹⁷¹³ gibi
 Bülbül-i dil-ğastenün yaşıdur ol şebnem degül

¹⁷¹⁰ kıaddüm: kıaddüm H, S1, H1, T

¹⁷¹¹ Bu beyit yalnız H ve H1 nüshalarında vardır.

¹⁷¹² pül: Nil Ü3, S1

¹⁷¹³ şebnem: gevhâr Ü3

Vaşlı bağından ırag olalı ol dildârumuñ
 Gonca-veş teng oldı gönüm hâtırum hürrem degül
 Sinemüñ şandūkasına ursa ger ğamz okların
 Cānuma rahmet gelür derdüme sanmañ em degül
 Gizlü rāzı bu Muhibbî'nün niçe fâş olmasun
 Dil ise dīvānedür dildâr-ısa maḥrem degül
 Ü3-153bk, S1-97a, H1-78b, T-114a

2017. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Derd-i hicrünü şehā gerçi nihān eyler gönül
 İllā vaşluñ añıcak vāy ki fiğān eyler gönül
 Ben belā-keş bülbüle eydün ki tīmār eylesün
 Gül yüzine karşı yoksa¹⁷¹⁴ kaçd-ı cān eyler gönül
 Sırr-ı 'ışkı saklar-ıdum sinede cānum gibi
 N'eyleyem bu āh u zār-ıla 'ayān eyler gönül
 Göreliden gözlerüm ol bī-vefā ruḥsārını
 Hün-ı bagrumla gözüm yaşını kan eyler gönül
 İy Muhibbî 'ālem içre oldı miḥnet ḥāşılun
 Ol sebebdendür ki cismi nātüvān eyler gönül
 Ü3-153bk, S1-94a, H1-76b, T-114a

2018. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Cāme-i sebz ile geydi tāt-ı gevher-bār gül
 Gülşen içre oldı ezhāra bugün serdār gül
 Naķş-ı Çin itdi yine bağı ser-ā-ser Mānī-var
 Yazdı yapraklar Hıṭā Rūmī olup zerkār gül
 Nergis-i zerrin legende şebnem ile yur yüzün
 Her kaçan kim ḥ'ābdan olsa seḥer bīdār gül
 Bülbülün tā kılmayınca¹⁷¹⁵ yaşını āb-ı revān
 Burķa'ın keşf eyleyüp göstermedi¹⁷¹⁶ dīdār gül

¹⁷¹⁴ karşı yoksa: yoksa karşı Ü3

¹⁷¹⁵ kılmayınca: olmayınca S1, H1, T

¹⁷¹⁶ göstermedi: göstermeyüp S1, H1

Ğonca eṭfāline gūyā Gülsitān ta‘līm ider
 Būsitān gāh öğredür geh Maḥzenü'l-Esrār gül
 İtmedi dehrüñ dimāğınv hevā ‘anber-şemīm
 Açılup bñ virmeyince¹⁷¹⁷ nāfe-i Tātār gül
 İy Muḥibbī göz açup her kes temāşā eylesün
 Oldı çün bir¹⁷¹⁸ vech-ile manzūr¹⁷¹⁹ ulu'l-cbşār gül
 Ü3-153b, H104b, S1-97b, S2-95b, H1-79b, T-113a

2019. Mef‘ülü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Yok agzuña bilüne disem kim ḥaber degül
 Yüzüne mihr ü meh disem eksük nazar degül
 Beñzer lebüne ğonca dimiş ‘arızuña gül
 Her kim dimişse bu sözi didüm nazar degül
 Geldi ğubār-ı ḥaṭṭı virüp ğönlüme keder
 Bu bir keder-durur ki ğöñülden gider degül
 Tır-i müjemle sineñi deldüm didi didüm
 Ger turmaz-ısa anda ğöñülden geçer degül
 Naẓm-ı gevher-nişārumı her kim ki ğüş ide
 Aña Muḥibbī diye-bilür mi gevher degül
 Ü3-153b

2020. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Tutdı ülfet cāna beñzer ğuşşa vñ ğam iy ğöñül
 Anuñ-ıçun ğörmezem ben seni ḥurrem iy ğöñül
 Sırr-ı ‘ışķı ben ne¹⁷²⁰ denlü sakladum āḥir beni
 Eyledüñ bir āḥ-ıla rüsvā-yı ‘ālem iy ğöñül
 Ben senünle ‘ışķ şaḥrāsında sergerdān idüm
 Yaradılmamışdı ‘ālem birle Ādem iy ğöñül¹⁷²¹

¹⁷¹⁷ açılup bñ virmeyince: açılup tā olmayınca Ü3, S1, S2, H1, T

¹⁷¹⁸ çün bir: bu H, S2: bir T

¹⁷¹⁹ manzūr: -H

¹⁷²⁰ ne: -S1, -H1

¹⁷²¹ Misra Ü3'te:

‘Ālem ile yaradılmamışdı [Ādem] iy ğöñül
 şeklindedir.

Dem-be-dem artar cerâhat sine-i bîmârede
 Bulmayasın gibi sen ‘âlemde merhem iy gönül
 ‘İşkâ düşdi bu Muhibbî’nün belâlar başına
 Sen getürdün âhîr öldürseñ gerek hem¹⁷²² iy gönül
 Ü3-154a, S1-94a, H1-76b, T-114b

2021. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Virme dil sevdâ-yı zülfe bu hevâdan vâz gel
 İy gönül ‘âlemde gel bu mâcerâdan vâz gel
 ‘Âkıbet eyler cefâ tîrine cân u dil nişân
 Hiç terahhüm eylemez ol kaşı yadan vâz gel
 Gül gibi gûş eylemez bülbülleyin âh u¹⁷²³ fiğân
 Gıceler tâ şubhâ dek bu¹⁷²⁴ âh u vâdan vâz gel¹⁷²⁵
 ‘Âşık olma key sakın olmaz şifâ Kânûn-ıla
 Çünkü ‘ışkâ mübtelâ olduñ devâdan vâz gel
 Yüzine bakup Muhibbî zülfine dil baglama
 Derd-i serdür hâşılun ak u karadan vâz gel
 Çünkü bu dünyâ metâ’idur kamu ‘ariyyeti
 Âdeme bir hırka bes tâc u kâbâdan vâz gel¹⁷²⁶
 Ü3-155ak, H-35b, S1-100b, S2-97b, H1-81b, T-118a

2022. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Mısr-ı hüsn içre seni görsem eyâ Yûsuf cemil
 Tañ degüldür gözlerüm yaşına dinse ‘ayn-ı Nîl
 Çok görür kûyına varsam müdde’i ben ‘âşıkı
 Dilegüm budur Huda’dan çekile gözine mil
 Cevrûn-ile gel beni öldürme¹⁷²⁷ hâdden geçdi âh
 İsteyeyin luţfuñ-ıla rahm idüp yaşumı sil

¹⁷²² gerek hem: gerekdür Ü3

¹⁷²³ âh u: itseñ H

¹⁷²⁴ dek bu: olinca H

¹⁷²⁵ Bu beyit S1, S2, H1 ve T’de yoktur.

¹⁷²⁶ Bu beyit H, S1, S2, H1 ve T’den alınmıştır. Ayrıca bu beyit S2’de gazelin sondan 2. beyti olarak görülmektedir.

¹⁷²⁷ öldürme: aglatma H

Kapuña tuhfe getürdüm cânı iy hūrî-likā
Bî-bahādur ger kabûl it gerçi görinür¹⁷²⁸ kalil

Tekye-i 'ışķuñ çerāğı yagı bagrum yagıdır
Ol çerāğa eylemişdür bu Muḥibbî dil fitil
Ü3-155bk, H103b, S1-104a, H1-84a, T-121b

2023. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Luṭf u elfāzuña olmuş teşne dil mâ-i sebîl
Ḥüsnüñe cennet dimişler bil ki cennetden cemil

Zulmet içinde kalurdi cümle ḥalk-ı kāyināt
Anlara olmasa idi şer'ün envârı delil

Mısr-ı ḥüsnüñi añup hicr içre ger kan aglasam
Eşküme nisbet benüm kaçre olurdi cüy-ı Nîl

Zâhidâ gel buhlı ko dime benümdür cenneti
Hiç bunı işitmedün mi cennete girmez baḥîl

Bu Muḥibbî ańsa cürmin giceler âh eylese
Uyumaz tâ şubḥa dek feryâd u efgânından il
Ü3-155bk, S1-103a, H1-83a, T-120b

2024. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gâh şādî gâh ğam u miḥnet mekânıdır gönül
Anuñ-ıçundur ki 'ışķuñ ḥânedânıdır gönül

Her nefes eyler ṭulû'ından ḥaķîkat aḥteri
Şöyle beñzer kim ḥaķâyık âsümânıdır¹⁷²⁹ gönül

Güş-ı dehri gevher-i nazm-ıla memlû eyledi
Dürr ü cevherle tolu baḥr-ı ma'ânîdür gönül

Bî-nihâyet niçe sırlar olur andan âşikâr
Var-ısa ger döstlar esrâr kânıdır gönül

Ḥün-ı dilden sinede güller bitürür tâze ter
Kayurur gözler o bağuñ bağbânıdır gönül

¹⁷²⁸ gerçi görinür: görinür gerçi H

¹⁷²⁹ âsümânıdır: âşiyânıdır H1

Çarh yayından kaçan atılsa miḥnet okları
Sîne meydânında dikilmiş nişânıdır gönül

Ger maḥabbet Kâf'ını gezse Muḥibbî tañ degül
Çün ezel Sîmurğ-ı 'ışkuñ âşiyânıdır gönül
Ü3-155b, S1-94b, S2-96b, H1-77a, T-117a

2025. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yâdlarla câm-ı mey nûş eyler ol peymân-kesel
Ġayretinden sāğar-ı çeşmüm pür olur hûn-ı dil

Dönmişem ebr-i bahâra serverâ senden cüdâ
Eşk-i çeşmüm yagdurur bârân turmaz muṭṭaşıl

Servi gibi serverâ itseñ gülistân seyrini
Ġoncalar dem-beste güller ser-te-ser olur hacil

Katlüme olmuş peşimân bilmezem yâ Rab neden
Çok zamân-ıdı ki kanum itmiş idüm aña ḥill

İy Muḥibbî her ne deñlü eyleseñ âh u fiğân
Sanma kim saña teraḥḥüm eyleye ol seng-dil
Ü3-156ak, S1-104a, H1-84a, T-121b

2026. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Saña kim didi dilâ kim bu ḥarâb-âbâda gel
Çünkü geldüñ gîce gündüz turmayup feryâda gel

Serv gibi ser çeküp her dem hevâyı gözleme
Menzilüñ ḥâk olısar bilmez misin üftâde gel

Zulm elinden kapusına ol güzeller şâhınuñ
Ola kim raḥm eyleye bir kez daḥı var dâda gel

Âşinâsından kaçar bigânelerle hem-nişîn
'Âşıkı yâd eylemez dimekdür işi yâda gel

İy Muḥibbî gülşen-i ḥüsnine karşı nâleler
İnleyüp tâ şubḥa dek bülbül gibi feryâda gel
Ü3-156ak, S1-103b, H1-83b, T-121a

2027. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Çöz mu'anber zülfünü iy döst çevgân eylegil
Başımı top eyledüm ben 'azm-i meydân eylegil
Sine şahrâsını eşküm lâlezâr itdi yine
Döstüm bir görmege degmez mi seyrân eylegil
Gün yüzinden dür olalı key perîşân olmışam
Kâkûl-i müşgînünü yeter perîşân eylegil
Hâsbeten-lillâh cefâ vü cevri kânûn eyleme
Bu meşeldür atalardan döstüm kan eylegil
Aglasam dildâra karşı gül gibi handân olur
İy gözüm merdümeleri yaşumı bârân eylegil¹⁷³⁰
Ger günâh-ısa Muhibbî seni cândan sevdügi
Zülfüne bend it anı habs-i zenahtân eylegil
Şi'r-i dil-sûzuñ iderse tañ mıdur Hâssân'a ta'n
Şi'rünü şimden girü üslûb-ı Selmân eylegil
Ü3-156a, S1-101a, S2-93a, H1-82a, T-118b

2028. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hâşiye düşmiş haţuñ yazdukda Haţtât-ı ezel
Metn-i hüsnünü veli kim görse dir gâyet güzel
Kâfirî bünyâddur dilde esâsı 'ışkumuñ
Anuñ-ıçun seyl-i eşkümden aña gelmez hâlel
Müşkilât-ı fenn-i 'ışkı 'aşıkâ sor 'aşıkâ
Eylemez 'allâme-i 'aşr olsa dağı anı hâll
Bağr-ı 'ışkuñ nite kim yokdur nihâyet tûlına
'Arz kılmak kışsa-i zülfün dağı tûl-ı emel
Bu Muhibbî olmasa ger mâlik-i mülk-i suhen
Ânî gelmezdi dilinden böyle bir rengin gâzel
Ü3-156bk, S1-102a, H1-82b, T-119b

¹⁷³⁰ 5 ve 7. beyitler S2'de yoktur.

2029. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Leblerün iy hür-peyker selsebil
 Cennet-i rüyuñ aña rüşen delil
 Mısr-ı hüsnün haqqı iy¹⁷³¹ Yüsuf-cemâl
 Küyuñ içre akdı yaşum hem çü Nil
 Leblerüne dineli nüş-ı revân
 Oldı zülfün ana zencir-i 'adil
 Gördi luţfuñı baña yandı raķib
 Görse mürvet âteşe yanar baķil
 Vâdi-i 'ışķa Muhibbî düşeli
 Eylemişdür gözleri yaşın sebil
 Ü3-156b, S1-104a, S2-100a, H1-84a, T-121b

2030. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Geldi çün şahn-ı çemende oldı 'işret-sâz gül
 Her ne yirden eyler-ise eylesün koñ nâz gül
 Giceler inlerse tañ mı şubha deñlü 'andelib
 Karşusunda hâr-ıla her lahza eyler bâz gül
 Bülbüli Maḥmûd idinmişler olup güller Ayâz
 Bülbül artursa niyâzı nâz ider turmaz gül
 Gülşen içre ger 'izâr-ı yârdan reng almasa
 'Âlem içre bulmaz-ıdı bu kadar i'zâz gül
 İy Muhibbî 'iyş ü nüş eyyâmıdur vaķt-i bahâr
 Ḥayme kurdı¹⁷³² gör çemende oldı 'işret-sâz gül
 Ü3-157a, S1-102b, S2-93b, H1-82b, T-120a

2031. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Teşneyem hicrân şebinde kalmamışdur bende hâl
 Dil ṭabibisin meded gönder lebündür çün zülâl
 Hiç ḫalâşa yir kalur mı döstum dil murğına
 'Ârızuñ üzre kaçan dâm olsa zülfün dâne hâl

¹⁷³¹ ey: -Ü3,-S1¹⁷³² kurdı: kıldı H1, T

Ben fedâ kıldum yoluñda çün senüñ cân u seri
 Dōstum göndermedüñ bir büseñi baña nevâl
 Gözlerüm yaşı yeñilmez çehrem üzre al olur
 Her kaçan başdan başa görsem geyersin seni al
 İy Muhibbî bağlama dünyâ denîdür dil aña
 Çün bilürsin kimseye itmez maḥabbet uşbu Zâl
 Ü3-157a, S1-102b, H1-83a, T-120a

2032. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gün yüzün üstinde gördüm kaşlaruñ iki hilâl
 Kim görüpdür kim güneş ide ḳamerle ittişâl
 Âl-ıla gönlümi alduñ soñra kılmaduñ nazâr
 Gözleründe ḥatm olmuşdur senüñ mekr-ile âl
 Zülfüñi kim ki göre aña şeb-i yeldâ diye
 Yüzüne kim ki nazâr ide diye ferḥunde fâl
 Dōstum senden vefâ gelmek baña emr-i ba'îd
 Ben dahı senden vişâl ummak 'aceb fikr-i muḥâl
 Bülbülem gül gibi almazsın fiğānum gūşuña
 Âsitānuñda Muhibbî nāle eyler māh u sāl
 Ü3-160ak

2033. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yūsuf-ı Mısrî'ye nisbet ḥüsn-ile sensin cemil
 İster-iseñ gün yüzün göster aña rüşen delil
 Himmetüm bâzını saldum sen hümâyı şayd içün
 Bağlayup ayagina bu gönلüm itdüm aña zîl
 Bagrumuñ yağı ile bu gözlerümün suynı
 Yakmaga ḳandîl-i çarḥı eyledüm 'ışḳum fitil
 Şür u şer kim var cihānda cümle hep dilden gelür
 Âdemi başdan çıkarur zāyi' itmez illâ dil
 İy Muhibbî 'aşîḳ-ısañ kıl melâmet ihtiyâr
 Fâriğ olsun ko ne dirlerse disünler saña il
 Ü3-160ak

2034. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Saña uydum olmadum ben bir nefes hurrem gönül
 Bulmadum bir muvâfık yâr ola hem-dem gönül
 Her kime bu dil gâmin diyüp hikâyet eyleyem
 Anı dahı görürem benüm gibi pür-gâm gönül
 Ğam ile tahmîr olunmış hâk-i âdem gâlibâ
 Var-ısa gamsuz kişi olmaya ol âdem gönül
 Ğuşşa vü ğamdan şikâyet bir muṭavvel kışşadur
 İrmedi kimse anuñ ğavrına gel epsem gönül
 Çün lebi tiryâķine irdün Muḥibbî dilberün
 Mâr-ı zülfinden irer ğam degüldür sem gönül
 Ü3-160ak

2035. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gülşen-i küyuña nisbet ravza-i Rıḍvân hacil
 Hadd-i gülgünüñla zülfünden gül ü reyḥân hacil
 Şol kadar dökdüm belâ şahrâsına bu eşkümi
 Cûlar oldılar revân u baḥr-ıla 'ummân hacil
 'İşk ara görse ger mecnûnlıgum Ferhâd u Kays
 Kûh u deşte düşübeni olalar her ân hacil
 Deşt-i hicrân çâk idelden bu giribânum benüm
 Yüzini ḥâke sürer olmuş-durur dâmân hacil
 İy Muḥibbî derdümi görüp benüm küllî devâ
 Ol cihetdendür ki olmuşdur görüp dermân hacil
 Ü3-160a

2036. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gerçi kim kaç' eyledüm hicrân ilinde niçe yol
 Bâb-ı vaşl-ı dil-rübâyâ bulmadum hergiz vuşul
 İstedüm büse lebinden güldi dilber gül gibi
 Didi vaşla çäre isterseñ bu yolda yüri öl

‘İşk-ıla bu sineme şol deñlü yakdum dağlar
 Dağ-ıla qaplana döndüm cismüm oldu pul pul
 Dest-büs olmazsa cānā sun ayaguñ öpelüm
 Cānumı tuhfe getürdüm dōstum eyle qabūl
 ‘Ālem içre saña beñzer pādişāhum yok benüm
 Var Muḥibbī gibi kapuñda senüñ biñ niçe kul
 Ü3-160bk

2037. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Ben ezel ‘ışkuña cānā bağlamışdum cānı bil
 Urmamışken Ka‘be bünyādına el dağı Ḥalīl
 ‘Ömri zāyi‘ eyleyüp yok yirlere harc eyleme
 Zira ārām eylemez geçmekde-durur ay u yıl
 Şādık ol qavlünde hergiz gelmesün senden ḥilāf
 Kimde kim kızb olsa āḥir olısdur ol zelil
 Yiter aglatduñ beni gel eyle yaşımdan ḥazer
 Kūyuña ola zarar kim aka aka ol sebil
 ‘İşkuma kimdür Muḥibbī benüm inkār eyleyen
 Eşk-i çeşmüm rüy-ı zerdüm aña yitmez mi delil
 Ü3-160bk

2038. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Rûze çıkdı çün saña gösterdi yüzini hilāl
 Turma iy dil sākī-i mehveş elinden buse al
 Çün bahār eyyāmıdır al elüne gülgün qadeḥ
 Her ne deñlü var-ısa kalmaya gönülünde melāl
 Zāhidün fikriyle zikri dāyimā uçmagadur
 ‘Āşıkuñ ammā dilinden gitmez ümmid-i vişāl
 Her varaḫ üstinde gördün ‘ibret al ol yazıdan
 Okumaz ol yazuyı illā meger kim ehl-i ḥāl
 İy melek-simā Muḥibbī başını top eyledi
 ‘İşk meydânında çevgân eyle zülfün anı çal
 Ü3-160b

2039. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir nefes dilden hâyāl-i la'li hîç hâlî degül
 Kişi yok nesne için guşşaya talmalı degül
 Gerçi kim sāgar u mül uşbu dili rāhat ider
 La'l-i nābuñsuz anı hîç ele almalı degül
 Kūyuña varmaga gönderdüm levend-i gönlümi
 Kaldı gelmedi anı bir yire salmalı degül
 Rāyegāndur kim virüp varın ala bir buseñi
 Aña cān virmelüdür cümle ciḥān mālî degül
 Müstedām olsun gelür dāyim Muḥib guşşayla ḡam
 Ḥamdü-lillāh kim buları satun almalı degül
 Ü3-160b

2040. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Oturup taht-ı zümür-rüdde olup sulṭān gül
 Cem' idüp cümle reyāḥîni kılur dīvān gül
 Bülbül-i bî-çārenün kanını sürmiş alına
 Ka'be-i gülşende beñzer eylemiş ḡurbān gül
 Jāleler sanmañ seḡergeh bil ki bülbül yaşıdur
 Aglasa 'aşık olur ma'şûḡ-veş ḡandān gül
 Mürdeler bû itdügince bulsalar¹⁷³³ tañ mı ḡayāt
 Fi'l-meşel olmuş-durur san çeşme-i ḡayvān gül
 Nāvek-i ḡarî görüp vehm eyleyüp almış ele
 Anuñ için dutunur her bir yaña kalkan gül
 Dōstum nāz-ıla gel bir laḡza gülşenden yaña
 Dōkeyim ḡaḡḡa'l-ḡadem pāyuña bir dāmān gül
 Ruḡlarıñ vaşfın işitmiş eylemiş görmek heves
 Tag u şaḡrāda anuñçün oldı sergerdān gül
 Vaḡt-i gülde cāme çāk terk eyler idüm 'arî ben
 Bilse idüm ki kalur bu nev'e cāvîdān gül¹⁷³⁴

¹⁷³³ bulsalar: bulalar A¹⁷³⁴ Bu beyit A'da yoktur.

Ugradum bir ‘ârife gül mevsimin sordum didi
İy Muhibbî tiz geçer bir haftadır bir ân gül
H-51b, A-76a

2041. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gülşen içre ‘işve ile eyledükçe nâz gül
Bülbül ider aña karşı mest olup âvâz gül
Sırr-ı ‘ışkı gönca gibi sakla açma agzuñı
Hânesini terk kıldı açdugıyçün râz gül
Sünbülün gönli perişân lâlenün bagrında dâğ
Halk elden ele gezdürür olup şehbâz gül
Hadd-i yâra gülşen içre beñzerem dimiş meger
Jâlelerden çın şehirde oldu seng-endâz gül
Çün ‘arâk dökti Muḥammed anı gül bitürdi Hâk
Anuñ-ıçundur Muhibbî oldugı mümtâz gül
A-75b

2042. Mef‘ûlü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Meyhâne oldu meyle Bedaḥşân mekân-ı la‘l
Her ḥum görindi bâde ile sanki kân-ı la‘l
Şevk-i lebünle düşeli kühsâr-ı hicre âh
Her seng virdi ḥün-ı dil-ile nişân-ı la‘l
Bâzâr-ı ‘ışka geldi çü şarrâf-ı mey-fürüş
İtdi küşâde ḳalbini meyle dükkân-ı la‘l
Eşk kaṭresini rişte-i cânuma bağlayup
Gösterdi gözüüm oldu ‘ayân rîsmân-ı la‘l
Her kim ki ola ehl-i ḳanâ‘at Muhibbiyâ
Farḳ eylemez seng ile birdür hemân la‘l
A-78a

2043. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

İy boyı servüm göreliden saña virdüm cân u dil
Ol sebebdendür akar ḳüyuñda yaşum muṭṭaşı

Hasta dil bîmâr çeşmünden gider meyhâneye
 Hastaya lâzım-durur âb u hevâ-yı mu'tedil
 Muhtaşıldur zülfün-ile rişte-i cân çün ezel
 Şâne idüp döstüm luğf eyle kılma münfa'il
 Bilmezem yâ Rab togar mı hiç sa'adet kevkebi
 Görmezem gün yüzini yârûn geçer çün ay u yıl
 Mâh-rûlarda Muhibbî Kâdir'ün gör kudretin
 Bir yire cem' eylemiş âteş hevâ vü âb u gîl
 A-78b

2044. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hiç revâ mîdur sana ki diyesin cânâna gel
 Çünkü kulsın hâlünü 'arz itmege sulţâna gel
 Bulmag isterseñ eger yârûn vişâli gencini
 Gayrı yirde arama ancak dil-i vîrâna gel
 Didüm iy dilber dilerseñ başımı top eyleyem
 Didi zülf çevgânı hâzır sen hemân meydâna gel
 Gülşen itdüm bagrumuñ kanyla cânâ sinemi
 Döstüm rence kâdem kıl seyr içün seyrâna gel
 Çün vefâsuzdur güzeller gelmez anlardan vefâ
 Kim diyebilür cefâ vü cevri çok devrâna gel
 'Âşık iseñ şem'-i hüsne yak yûri cân u seri
 Çünkü sen pervânesin yanmaga sen pervâne gel
 İy Muhibbî ehl-i diller diñlesün eş'ârûnı
 Şi'rûnı şîrîn edâlarda kılup rindâna gel
 A-79a

2045. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İki zülf-i 'anberînün çöz ruh-ı zîbâya sal
 Bend olan 'âşık-ları cem' eyle bir bir pâya sal
 Leyli zülfünü kemend eyle gel iy serv-i revân
 Gerdenine 'ışk-ıla mecnûn olan şeydâya sal

Taşuban ğark itmedin gelüp beni bu baħr-ı ğam
Bāde-i keştīyi sākī la'l-gün deryāya sal

Kanda olsa serv dirler hāke salar sāyesin
Sen de iy servüm gelüp bu hāke bir dem sāye sal

Girmesün kimse araya hālūni yaz nāmeye
Peyk-i āhuñla Muħibbī ol qad-i tūbāya sal

A-79b

2046. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zülfi zencirine yāruñ mübtelā oldu gönül
Başdan ayaga belā üzre belā oldu gönül

Ugrasa bigāne-veş Tañrı selāmından kaçır
Bilmezem anuñla kandan āşinā oldu gönül

Fāriğ iken tāt u tahtından ser-ā-ser 'ālemün
Olalı kapuñ gedāsı pādīşā oldu gönül

Dāyimā Hāq'dan dilerdün bī-vefālar 'ışkıñı
Hāmd kıl kim hācetün senün revā oldu gönül

Pür-cefāya niye virürdün Muħibbī dil didüm
Didi pendüm tutmayup benden cüdā oldu gönül

A-80a

2047. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün (fa'lün)

Bas qadem rāst reh-i 'ışqa yine merdān ol
Yā'ni gel 'ahd-şiken olma dūrüst peymān ol

İster-iseñ ki gelüp gül gibi açıla nigār
Derd-ile āh kılup dīdeñe dī giryān ol

Sen de iy dil sevüben cān-ıla bir Leylī-veşi
Yüri Mecnūnlayın 'āleme sen destān ol

Tayanup kuvvetüne tutma zamān-ıla güreş
Basar āhır seni ger Rüstem ü Nerīmān ol

Şabr kıl nefse Muħib eyleme rüsvā özünü
Sen de Yūsuf gibi zindāna varup mihmān ol

A-80b

2048. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Görmeye seni her kişi cân gibi nihân ol
 İllâ ki bu ben 'âşıka gün gibi 'ayân ol
 Her söz ki gele senden anı bilmeye kimse
 Hâll eyle olan nükteleri rind-i cihân ol
 Su gibi akıt gözlerünün suyunu her dem
 Ol serv-i sehî ayagina âb-ı revân ol
 Hicrân gamını çekmek ise çü murâduñ
 Var cür'a-keş-i hâk-i der-i pîr-i muğân ol
 Cân vir lebine âl ile bir bûse Muhibbî
 Al hem-dem olup maḥrem-i esrâr-ı nihân ol
 A-80b

2049. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Tâc u hırkañ it girev şüfî şarâb-ı şâfa gel
 Ko 'inâd itme ḥarâbât ehline inşâfa gel
 Konma dünyâ cîfedür pervâz kıl 'Ankâ gibi
 Himmet-i bâlâñ-ıla 'Ankâ oluban Kâf'a gel
 Söz güherdür degme kimse bilmez anuñ ḡadrini
 Ḳıymetin bilen alur göster hemân şarrâfa gel
 Key katı mağrûrsın kendüñi gördüñ zâhidâ
 Saña ancak bu sunulmuşdur hemân sen lâfa gel
 'İşkuñ evşâfını bir bir bu Muhibbî'den işit
 Diñle cândan vaşfını vaşf eylesün vaşşâfa gel
 A-81a

2050. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Gerek İskender ü Dârâ gerek sulṭân-ı devrân ol
 Saña yigdür kamusından hemân tek pâk-dâmân ol
 Görüp alçaklaruñ ḡâlin elin tut kaldur ayakdan
 Hudâ'dan şefḡat isterseñ raḡim-i derdmendân ol

Uralar ger saña tîşe taḥammül eyleyüp şabr it
 Ko bulsunlar murādâtı cevâhir virici kâñ ol
 Ḥaṭuñ geldi saña düşmez idesin daḥı ra'nalık
 Yüzüñe kimse[ler] bakmaz gerek hûrşid-i raḥşân ol
 Muḥibbî çünki kul olduñ bugün çün u çerâdan geç
 Senüñ neñ vardur arada hemân emrine fermân ol
 A-81a

2051. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İy boyuñ serv [ü] yüzüñ gül leblerüñdür selsebil
 Dōstum sünbül saçuñdan 'ânber olmuşdur ḥacıl
 Zülfüñi gördüm seḥergeh gül yüzüñde bilmedüm
 Dōstum sünbül midür yâḥūd periyi-i Cebra'il
 Fürkatüñden iy boyı serv-i ḥırāmānum benüm
 Gözlerüm yaşı olupdur biri Ceyḥûn biri Nîl
 Vaşluña irmez bilürem çünki 'uşşâkuñ eli
 Va'de-i ferdâ ile kaygulu göñlüm şâd kıl
 Ka'be kūyuñda Muḥibbi kendüyi ḳurbân ider
 Key ulu devletdür aña ola yoluñda fitil
 MN-2844

2052. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her kaçan kim ol ḳamer-ruḥ 'arz ider bir dem cemâl
 Pertevinden gökde güneş görinür hem çün ḥayâl
 Murğ-ı diller şaydı içün dâne vü dâm olmaga
 'Ârızında vaz' olunmuş zülf-i müşgîn ile ḥâl
 Lâle ḥaddin gördüğince dil vücûdın ḥâk ider
 Gül ruḥını gördüğince güneşe irer zevâl
 Kûy-ı yâra vardugumca gizlenür müḥmel raḳîb
 Nite kim şîr irdüğinde nâ-bedîd olur şaḡal
 Söz ile sanma Muḥibbî şayd iderler dilberi
 Ḥublar aña meyl ider kim ḥarc ide mâl u menâl
 PB-4605

2053. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şive vü nâz ile dilber ideli 'arz-ı cemâl
 Mihr ile meh gökde buldı biri naqş biri zevâl

 Tîr-i müjgânını ol şeh kondurursa sîneme
 Hâne-i dilden sürilüp def olur kamu melâl

 Ger femi vaşfını benden güş ideler ehl-i dil
 Zerre gibidür ki günde görünür hem çün hayâl

 Gün yüzine teşbih itmek olur idi güneşi
 Likin anuñ konmamış buncılayın haddinde hâl

 Bu Muhibbî dün ü gün kılur tazarru'la niyâz
 Ta ki dilber sînesinden sîneñe ire zevâl
 PB-4606

MİM (م) HARFİ

2054. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Dilâ gülzâr-ı ‘âlemden şabâ gibi güzâr itdüm
 Gülinden görmedüm bûy-ı vefâ hâr ihtiyâr itdüm
 Hâlel gelmiş-durur gördüm binâ-yı ‘ışka ben dahı
 Geçüp serden koyup bir taş gedüğün üstüvâr itdüm
 Ola kim ol boyı servûn irişe hâk-i pâyine
 Akıtdum gözlerüm yaşın yolında cûy-bâr itdüm
 Dirîgâ gül gibi yâruñ fiğānum gûşına girmez
 Olup bülbül gibi nālân niçe kim âh u zâr itdüm
 Muhibbî ‘ışk eri n’eyler dimişler ‘âr u nāmûsı
 Anunçün şişe-i nāmı uşadup târumâr itdüm
 Ü1-212a, Ü2-142a, Ü3-170b, AE-158b

2055. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Melâmet mülkine mâlik olup âhum ‘âlem çekdüm
 Hârâbât ehlini yazup sipâh itdüm haşem¹⁷³⁵ çekdüm
 Maḥabbet sâgarı tolma-ıdı deryâları korsan
 Ezel bezminde nûş itdüm kaçan kim aña dem çekdüm
 Gözüm yaşını târ itdüm dönelden kâmetüm çenge
 Egilürsem ‘aceb midür belâ vü derd ü gam çekdüm
 Belâ kûhında Ferhâd’ı idinürsem n’ola ırğâd
 Düşüp berr ü beyâbâna olup Mecnûn sitem çekdüm
 Ser-i kûyını dildâruñ varuban görmedüm aşlâ
 Niçe kez hufyeten geldi didiler müttehem çekdüm¹⁷³⁶
 Bi-ḥamdî’llâh ki didârı müyesser oldu dildâruñ
 Velî ele getirince niçe dürlü elem çekdüm
 Cefâ vü cevruñi gönder kabûl ider didüm cânâ
 Baña ol râḥât-ı cândur cefâ hergiz dimem çekdüm

¹⁷³⁵ haşem: ‘âlem Ü2

¹⁷³⁶ Bu beyit yalnız NO’da vardır.

Muhibbî sāgar-ı çeşmüm tolu dürr-ile mercânı
Nigârûn pâyına bir bir döküp haḳḳa'l-ḳadem çekdüm
Ü1-212b, Ü2-142b, NO-267b, AE-158b

2056. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'iâtün fâ'ilün

İstemem¹⁷³⁷ cānā ḡamuñdan kurtıluban şād olam
Bend-i zülfüne esirem dimezem âzād olam
Tañ degüldür kūh-ı ḡamda eylesem Ferhād'a ṯa'ñ
Fenn-i 'ışḳı başa iltmiş ben de bir üstād olam
Meclis-i cānānede yā Rab olur mı kim 'aceb
Ehl-i 'ışḳ añıldugınca ben de anda yād olam
Ger yaparsa bu yıkuk göñlüm benüm ol seng-dil
Tā ḳıyāmet Ka'be-i 'ulyā haḳı âbād olam
Serv mi ḳaddün ü ya ṯübā mı ya 'ar'ar didüm
Didi saña ne biter ya serv ü ya şimşād olam
İy Muhibbî iledür kūyına ol vaḳtin şabā¹⁷³⁸
Rāh-ı kūyında ḡubār olup meger berbād olam
Ü1-212b, Ü2-142b, H-5a, A-86b, AE-159a

2057. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Akıtdı gözümün yaşın ol serv ḳāmetüm
Ḳāmet getürdi başuma kopdı ḳıyāmetüm
Mıḳraz-ı cevri kesse eger gelse başımı
Aña daḡı ziyāde olısar maḡabbetüm
Sürdiyse ben fütādeyi kūyından ol nigār
Vardukça aña daḡı beter ola raḡbetüm
Bār-ı ḡamını çekmeye dil kūh-ı Ḳāf ise
Şabrum dükendi kalmadı bir zerre ṯāḳatüm
Ḥaṯṯı ḡubārı eyledi ḡayrān Muhibbî'yi
Artsa 'aceb mi her şeb ü her rüz ḡayretüm
Ü1-213a, Ü2-143b, Ü3-170ak, A-87a, AE-160a

¹⁷³⁷ istemem: dilemem H

¹⁷³⁸ vaḳtin şabā: demde beni Ü1

2058. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir dem eksilmez yanumdan derd yârumdur benüm
 Olmazam tenhâ komaz ğam ğam-ğüsârumdur benüm
 Nâhün ile gülsitân itsem n'ola bu sînemi
 Eşk-i çeşmüm turmaz akar çeşmesârumdur benüm
 Dûd-ı zencîr-ile asılan felekler şakfına
 Görinen kândil-i âh-ı pür-şerârumdur benüm
 Bir Hasan-hüsn u Hüseyn-hû şehûn âbdâliyam
 Yaralar sînemde kim var Zül'fıķârumdur benüm
 Şâh-ı 'ışķ oldum Muhibbî baña yitmez mi delil
 Sînedür tablum nefirüm âh u zârumdur benüm
 Ü1-213a, Ü2-143b, Ü3-170ak, AE-160a

2059. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Bi-ĥamdi'llâh tekebbürden riyâdan pâkdür gönlüm
 Ve likin dest-i 'ışķ-ıla dögilmiş ĥâkdür gönlüm
 Geh olur gonca-veş bağ u bahâr içinde dem-beste
 Geh olur lâle-veş pür-hûn giribân-çâkdür gönlüm
 Yüzünün nûrî 'âķsinden bu cânum şu'ledâr oldı
 Gör anda ĥüsnünü âyîne-şûret pâkdür gönlüm
 Egerçi cürm ü 'işyânum üküş ammâ ümîdüm var
 Şefâ'at kânını ânsam benüm bî-bâkdür gönlüm
 Muhibbî hicr ara her dem vişâlün fikrile şâdân
 Velî vuşlat döne hicre diyü ğamnâkdür gönlüm
 Ü1-213b, Ü2-144a, Ü3-170ak, AE-160b

2060. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Bulmadum çâre bu dil derdine bî-çâre benem
 Tag u şâhrâlara düşmiş yürür âvâre benem
 Boynı baglu kuluñam zülfüne bend eyle beni
 Kendümi asmag-ıçun karşu gelen dâra benem

Seni cân-ıla eger sevmek ise baña günâh
Başdan ayaga günâh-ıla yüzi kara benem

Bülbül-âsâ n'ola gül şevki ile inler-isem
Hâr elinden irişen nâle ile zâra benem

Sen boyı serv ayagina bu Muhib göz yaşını
İdeli âb-ı revân ta'n iden enhâra benem
Ü1-213b, Ü2-144b, Ü3-170bk, AE-161a

2061. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Ol serv-i nâz gül gibi dâyim küşâde kim
Yâhüd kamer gibi külehi kec nihâde kim

Her kim ki görse yüzini cândan berî olur
Zülfi hamıyla boynına dakmaz kılâde kim

Ol şehsüvâr¹⁷³⁹ nâz-ıla esbe süvâr ola
Atı önince olmayan¹⁷⁴⁰ anuñ piyâde kim

İy şeyh-i şehîr itme melâmet gel 'âşıkâ
Râh-ı maḥabbet içre di olmaz fütâde kim

'İşkûn Muhibbî yayını kim çekmek istese
Derd ü belâyı itmeye dâyim kepâde kim
Ü1-214a, Ü2-144b, Ü3-170bk, AE-161a

2062. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dāduma dād itmedi ol pâdişâh-ı muhteşem
Dâyimâ cevîr ü cefâ-y-ıla ider zûlm ü sitem

Öpdi dirler baña la'lün yog-iken andan nişân
Gerçek olur 'âşık olan kanda ise müttehem

Hâşre deñlü yazsalar yazılmaya derd ü elem¹⁷⁴¹
Olsa deryâlar mürekkeb cümle ağaçlar kalem

Bilse idi niçe olurmuş gedâlık zevkını
Tagdup dârâtını dervîş olurdu şâh Cem

¹⁷³⁹ şehsüvâr: şehriyâr Ü3

¹⁷⁴⁰ olmayan: olayın Ü3

¹⁷⁴¹ derd ü elem: derd-i dilüm Ü2

Lebleri tiryâkine irdi Muhibbî çün elüm
 Zehr-i ğamdan çekmeyem şimden girü hergiz elem
 Ü1-214a, Ü2-144b, Ü3-170bk, AE-161b

2063. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Ferâğum var yine dehrüñ gülinden sünbülinden hem
 Usandum bülbülün dâyim çemende ğulğulından hem
 Niçe bir bu çemende lâle-veş pür dâğ ola sinem
 Ferâğat eyledüm geçdüm şabâ gibi gülinden hem
 Saña yitmez mi kim âhuñ duhâni pîç pîç oldı
 Niçe bir başda sevdâ dil-rübânuñ kâkülinden hem
 Palâs-ı faqr-ıla her dem kanâ'at eylemek hoşdur
 Bu dehrüñ aţlas u zer-beft olan dîbâ şalından hem
 Günâhuñdan seni pâk eylemez illâ gözüñ yaşı
 Muhibbî aġlayup ğülmek gerek her dem yolından hem
 Ü1-214a, Ü2-145a, Ü3-187a, AE-161b

2064. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Turmaz artar ğam ğubârın yiyeli ġayrânlıġum
 Tekye-i 'ışķ içre abdâlam budur 'üryanlıġum
 Şâh-ı 'âlem olmadansa döstlar yigdür baña
 Kapsında ol güzeller şâhınuñ derbânlıġum
 Kâ'be'dür küyuñ nigârâ eyledüm çünki tavâf
 Cânumı kırbâna al def' eyle sergerdânlıġum
 Bezm-i ğamda şîşe-i çeşmüm tolu hûn-ı ciger
 Nüş kıldum anı yitmez mi ciger biryânlıġum
 Bir boyı servün firâķından Muhibbî âh kim
 Cûlar olmışdur yaşum gitmez benüm giryânlıġum
 Ü1-214b, Ü2-145a, Ü3-187a, AE-162a

2065. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Afitâbum ġün yüzün şevķine ġayrân olmışam
 Ġiceler tâ şubġa dek 'ışķuñla nâlân olmışam

Bezm-i ğamda göz yaşın yârân için itdüm şarâb
 Âteş-i 'ışka yanup bir bagrı bîrân olmuşam
 Eylerüz Hakk'a tevekkül yimezüz ferdâ ğamın
 Zâhidâ sanma senûn tek tâlib-i nân olmuşam
 Leylî zülfüne gönül bağlayalı Mecnûn-vâr
 Terk idüp tâc u kabâyı cümle üryan olmuşam
 Bu Muhibbî'ye cefâ kılsañ yaḥûd mihr eyleseñ
 Her ne hükm itseñ buyur emrüne fermân olmuşam
 Ü1-214b, Ü2-160b, Ü3-187b, AE-166b

2066. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilû fâ'ilün

Derd-i dilümi yazmaga aldum ele kalem
 Evvel ḥurûfî kâğıda yazdum görindi ğam
 'İşkuñ içinde ḥalümi bilmeñ murâd-ısa
 Gönümde nâr u başda hevâdur gözümde nem
 Mihr ü vefâña zerrece ben tâlib olmadum
 Gönder cefâ vü cevruñi tek baña dem-be-dem
 Sulṭân-ı 'ışk olmama yitmez mi bu delîl
 Yaşum sipâh u âteş-i âhum ola 'alem
 Sevdügi seni bildi Muhibbî günâh imiş
 'Afv it suçını senden umar luṭf-ıla kerem
 Ü1-215a, Ü2-160b, Ü3-187b, AE-167a

2067. Mefâ'ilün fâ'ilâtun mefâ'ilün fâ'ilün

Firḳat içre gözlerüm yaşını deryâ eyleyem
 Ğarḳa virüp 'alemi tûfânı peydâ eyleyem
 Kaṭre kaṭre cem' idüp baḥr eyleyem bu eşkümi
 Bir ḥabâb içre cihânı cümle ihfâ eyleyem
 Sun baña iy sâki-i devrân maḥabbet câmını
 Mest ü lâ-ya'kıl olup kendümi rüsvâ eyleyem
 Gösterüp leylî saçını itse ger 'arz-ı cemâl
 Boynuma takup özüm mecnûn u şeydâ eyleyem

Göz uciyla senden umar bu Muḥibbî bir nazar
Bundan özge ḥāṣa lillāh ben temennā eyleyem
Ü1-215a, Ü2-160b, Ü3-187ak, AE-167a

2068. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Başum içre nîlüferdür çehre-i zerdüm benüm
Ḥakde berg-i ḥazāndur rûy-ı pür-gerdüm benüm
İşidür yokdur sorar yokdur derünüm ḥālini
Dir-idüm bir kimse ger güş eyleye derdüm benüm
Var mı bir mezhebde ben kanum ḥelāl itdüm saña
Vaşluñ itdün sen ḥarām iy nāz-perverdüm benüm
Bulmuş-iken leblerün zikri ile cānum şafā
Ḥaṭṭuñ izhār eyleme alma dem-i serdüm benüm
İy Muḥibbî merd-iseñ başuñ açup meydāna gel
Tā diyeler ehl-i 'ışk taḥsîn idüp merdüm benüm
Ü1-215b, Ü2-161a, Ü3-187ak, AE-167a

2069. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Niçeye dek şeb-i ğamda firāk-ı yârı çekem
Şabāha zinde çıkup nāle ile zârı çekem
Niçeye dek yakayım dāğ-ı hicri sinemde
Ümîd-i vaşl-ıla niçe bir intizârı çekem
Bu mest-i bî-ḥōda sākî sun imdi cām-ı şabūḥ
Mecāl kalmadı derd-i ser-i ḥumârı çekem
Ruḥ-ı nigârı görüp gel didüm aña sehven
Ne yüz-ile 'acabā ben bu şermsârı çekem
Muḥibbî bülbül-i gūyā gibi gülsitānda
Niçe bir inleyüben bu belā-yı ḥârı çekem
Ü1-215b, Ü2-161a, Ü3-187ak, AE-167b

2070. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Geçdi 'ömrüm āh kim mîhr ü vefâyı görmedüm
Niçe yıldur ḥasta-ḥāl oldum¹⁷⁴² devâyı görmedüm

¹⁷⁴² ḥaste-ḥāl oldum: ḥaste dil yatur H

Bend-i zülfünde didüm var niçe biñ¹⁷⁴³ şeydaların
 Didi haqqā bir senün tek mübtelâyı görmedüm
 Zinde eyler bir cevāb ile gönüller mürdesin
 Döstüm la'lün gibi dārü's-şifâyı görmedüm
 İbtidā-yı 'ışkıdan virür bulunur çok haber
 Lîk ben hergiz bu yolda intihâyı görmedüm
 Tañ degül geçe Muhibbî sîneden müjgân-ı döst
 Kaşları gibi anuñ ben¹⁷⁴⁴ saht yayı görmedüm
 Ü1-216a, Ü2-161a, Ü3-187bk, H-58b, AE-167b

2071. Müstef'ilün fe'ülün müstef'ilün fe'ülün

Gitsün gümānum eyle didükde¹⁷⁴⁵ bir tekellüm
 Gül gibi itdi ol dem nāz-ıla bir tebessüm
 Öldükde aña varam iy bî-vefā dimişsin
 'Ahdüñe gel vefā kıl hicr-ile çün ben öldüm
 Zülfün hayālî ile kalmadı uyhu diyü¹⁷⁴⁶
 Yüz sürüp işigüne yaşum ider tazallum¹⁷⁴⁷
 Ğamze okın¹⁷⁴⁸ atup yār almak dilerse cānum¹⁷⁴⁹
 İrdün murāda iy dil itdi meger terahhüm
 Gülzâr-ı hüsne karşı bülbül gibi Muhibbî
 Tā şubh olunca zâr ol kıl dem-be-dem terennüm
 Ü1-216a, Ü2-161b, Ü3-187bk, H-21b, AE-168a

2072. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Leyli zülfünî görelden zâr u meftûn olmuşam
 Çek saçun zencîrine zîrâ ki mecnûn olmuşam

¹⁷⁴³ var niçe biñ: niçe biñ var H

¹⁷⁴⁴ anuñ ben H: ben anuñ Ü1, Ü2, Ü3, AE

¹⁷⁴⁵ eyle didükde: iy döst gel eyle H

¹⁷⁴⁶ kalmadı uyhu diyü: uyhu kalur mı gözde H

¹⁷⁴⁷ Mısra H'de:

Şahrâ-yı sinem üzre yir yir belürdi kejdüm
 şeklinedir.

¹⁷⁴⁸ ğamze okın: ğamz okların H

¹⁷⁴⁹ cānum: cānuñ H

Başuma sevdâ-yı zülfünün hevâsı tolalı
 Düşüben vâdilere rüsvâ-yı hāmūn olmuşam
 Mısr-ı hüsnün haqqıçün iy kâmeti servüm benüm
 Gözlerüm yaşına bak kim Nil ü Ceyhūn olmuşam
 Evvel ikrâr eyledüm yoluña cān terk itmegi
 Gel beni öldür habībüm çünki medyūn olmuşam
 Gevher-i eşküm dükenmez ne kadar harc eylesem
 İy Muḥibbî 'ışk elinden çün ciger-ḥūn olmuşam
 Ü1-216b, Ü2-161b, Ü3-191ak, AE-168a

2073. Fâ'ilâtun mefâ'ilün fâ'ilün

Büyını gülşene getürse nesīm
 İtmeyem fikr-i ḥuld u zıkr-i na'im
 Gelesin nâz-ıla eyâ servüm
 Pâyıña döke gözlerüm dūr ü sīm
 Kim ki gördi lebün ile zülfün
 Birine mīm didi birine cīm
 Ne kadar görse suçı 'afv eyler
 Ḥadd-i zâtında olsa kimse kerīm
 Bu Muḥibbî sözi gevherden yig
 Olsa tañ mı çün oldı ṭab'ı selīm
 Ü1-216b, Ü2-161b, Ü3-191ak, AE-168a

2074. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Niçe bir rüzigâra yalvarayım¹⁷⁵⁰
 Baña büyüñ ki yâra yalvarayım
 Kesmesün nâlesini bir laḥza
 Yüz urup âh u zâra yalvarayım
 Beni yakmaya diyü âteş-i ğam
 Göz yaşıyla şerâra yalvarayım

¹⁷⁵⁰ Bu gazelin 2. ve 3. beyitlerinin 2. mısraları Ü2'de yer değiştirmiştir. Müstensih sonra bunun farkına varmış ve düzeltilmesi için metin üzerinde işaretler koymuştur.

Ġarķ idiser beni gözüm yaşı
İtmeden ol biḥāra yalvarayım

Ola kim yār asa Muḥibbî seni
Baş açup zülfi dāra yalvarayım
Ü1-217a, Ü2-162a, Ü3-191ak, AE-168b

2075. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Niçe yıldur bilmedün kapuñda aḥvālüm benüm
Ben perişānam meger zülfün bile ḥālüm benüm
Ġamzeñ okı gelmeyince cān pervāz eylemez
Dōstum nāveklerün oldı per ü bālüm benüm
İtmeyince naķş-ı dehri levḥa-i dilden tırāş
Dimedün kim kanda idün gel hey abdālüm benüm
Māḥ-rūlar yolına ben baş u cān terk eyledüm
Var-ısa gelsün bu devr içinde emşālüm benüm
İtlerümdendür Muḥibbî dise dilber sehv-ile
Artar-ıdı dem-be-dem devletle iķbālüm benüm
Ü1-217a, Ü2-162a, Ü3-191bk, AE-168b

2076. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Āb-ı ḥayāt-ı la'l-i nigāruñ helākiyem
Dermān ide mi diyü anuñ derdnākiyem
Başum hevāda su gibi yaşum revānedür
Bir serv-ķad ü lāle ḥaddün pāyi ḥākiyem
Göreliden ol semen-beri bî-iḥtiyār olup
Tig-ı cefā-yı 'ışķı ile sīne-ķākiyem
İtdüm ḳabül çünki ḥarābatı meşrebin
Her ne ki diye mu'tekid-i zāt-ı pākiyem
Dirler Muḥibbî 'ışķ yolu şa'bnāk olur
Ben ol yoluñ zamānede bî-vehm ü bākiyem
Ü1-217a, Ü2-162b, Ü3-167a, AE-169a

2077. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilû fâ'ilün

Ğamdan hilâle döndi bükildi yine bilüm
 Ay oldı görmedüm seni bu şimdi müşkilüm
 Dirseñ ki 'ışķum-ıla nedür hâlün iy fakîr
 Derd ü belâ vü mihnet-ile toptolu dilüm
 Evvel vefâlar eyledün âhir cefâ kılup
 İtdün çü tiğ-ı cevri-ile bagrum dilim dilim
 Tâ haşr olunca derd-i dilümün hikâyeti
 Olmaz tamâm ağız açup dirse her kılum
 İtme Muhibbî kuluña gel yok yire ğazab
 Sultân olan kimesneye lâıyķ-durur ħilim¹⁷⁵¹
 Ü1-217b, Ü2-142b, Ü3-164ak, AE-159a

2078. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Seyre çıksa nâz-ıla serv-i ħırâmânım benüm
 Cûlar olur her yaña bu çeşm-i giryânım benüm
 Okumañ Ferhâd u Mecnûn kıışsasıñ bir şemmedür
 Sıgmaya defterlere hâl-i perîşânım benüm
 Eşk-i surĥ u rûy-ı zerdüm eyledi sırrım 'ayân
 Zâhir itdi âh halka 'ışķ-ı pinhânım benüm
 Eylerem gelse ħayâlün iy meh-i ħargeh-nişin
 Çeşümü¹⁷⁵² ħayme tınâb-ı ħayme müjgânım benüm
 Eksük olmasun Muhibbî âteş-i dil sîneden
 Çün ol âteşdür çerâğ-ı şâm-ı hicrânım benüm
 Ü1-217b, Ü2-143a, Ü3-164ak, AE-159b

2079. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

Egerçi başdan ayaga günâhum
 Degül ğam çün benüm sensin penâhum
 Benüm gibi senün yüz bîñ kuluñ var
 Senün gibi benüm yok pâdişâhum

¹⁷⁵¹ ħilim: 'ilim Ü3

¹⁷⁵² çeşümü: cismümü Ü3

Gözümün yaşı ğark itsün zemîni
İrişsün göklere feryād u āhum¹⁷⁵³

Muḥammed ḥürmetine yâ İlâhî
Ṭarîḳ-i müstaḳîmden ırma rāhum

Muḥibbî kemterem ednādan ednā
Yüzini ḥāke sürmiş bir giyāhum
Ü1-218a, Ü2-143a, Ü3-164ak, A-87b, AE-159b

2080. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Meded artmaktadur her gün günāhum
Deñizler yumaya rüy-ı siyāhum

Muḳırram cürmüme inkâr kılmam
Günāhuma inen çokdur güvāhum

‘Aceb dīvāne-i ‘ışḳam ki yaşum
Yazılır kanda döksem¹⁷⁵⁴ āh şāhum

Komazam tā ölince ‘ışḳı elden
Bi-ḥamdi’llāh kim oldur togrı rāhum

Muḥibbî’yi kapuñdan itme maḥrûm
O bir kemter-durur sen pâdişāhum
Ü1-218a, Ü2-143b, Ü3-164bk, A-88a, AE-160a

2081. Mef‘ûlü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Cevr ü cefâ vü miḥneti dāyım çeker dilüm
İki bükildi çekeli ğam bārını bilüm

Sulṭân-ı ‘ışḳ vireli tīmār-ı miḥneti
Derd-ile gözlerüm yaşıdur yine ḥāşılum

İy dil var eyle ḥazret-i yāra şikāyeti
İrmedi dāmenine elüm kaldı müşkilüm

Berbād olurdı āhum ile ḥāk-i ten eger
Yaş dökdüğümce tâze-ter olmasa bu gilüm

¹⁷⁵³ Ü3’te bu beyit, mısralarının yerleri değiştirilerek yazılmıştır.

¹⁷⁵⁴ döksem: baksam Ü3

Yâruñ Muhibbî görelî haţtı ğubârını
 Hâyranam aña kalmadı hergiz benüm bilüm
 Ü1-218b, Ü2-144a, Ü3-164bk, AE-161a

2082. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün f‘ilün

Niçe bir şûfî gibi âb içelüm
 Sâkiyâ sun berü şarâb içelüm
 Çün harâbâtî olduk ‘âlemde
 Âşikâr anı bî-ħicâb içelüm
 Giceler şevk-ile tâ şubha degin
 Turmayup oldu mâhitâb içelüm
 Dili hoş idelüm çemende varup
 Olmadın bu cihân harâb içelüm
 Almaz-ıdı Muhibbî bâde ele
 İnleyüp dimese rebâb içelüm
 Ü1-218b, Ü2-144a, Ü3-164bk, A-88a, AE-160b

2083. Mef‘ûlü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Her dem seĥâb-ı âh-ıla bārân olan yaşum
 Baĥr-ı ğam içre niçe¹⁷⁵⁵ mercân olan yaşum
 Lü’lü dişi firâķı-y-ıla dūr dōken gözüm
 Meyġün lebi ĥayâli ile kan olan yaşum
 Dōkse saçılsa hergiz aña kimse lâ dimesz
 Şâh-ı maĥabbet emriyle tûfân olan yaşum
 Kaddi ĥayâli gelse dile cûlar akıdup
 Âĥir yolında cem‘ olup ‘ummân olan yaşum
 ‘Işk âteşi ola ki bir dem sūkûn ide
 Aksun Muhibbî derd-ile¹⁷⁵⁶ dermân olan yaşum
 Ü1-219a, Ü2-147b, Ü3-162a, H-70b, A-87b, AE-169a

2084. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ilün

Derûn-ı dilde olan dâġı âşikâre kılam
 Ola ki derd-i dil-i bî-ķarâra çâre kılam

¹⁷⁵⁵ niçe: incü A

¹⁷⁵⁶ derd-ile: derdüme Ü3, H

Tenümi seyf-i cefâ-y-ıla şerha şerha kılup
Dilümi tîğ-ı gam-ıla hezâr pâre kılam

Bu cevri ü zulmı baña sorma kim nihâyeti yok
Sayılmaz anı eger haşre dek şümâre kılam

Bedende dağlarum yarışur ki gözler idüp
Nigâra her birisinden anuñ nezzâre kılam

Muhibbî olmaz-ımuş ‘aşıkun sitâresi çün
Şeb-i gam içre niçe bir yaşum sitâre kılam
Ü1-219a, Ü2-147b, AE-169a

2085. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Her kaçan yâd-ı ruhuñla küyuñı mesken kılam
Hâşâ li’llâh kim varup seyr-i gül ü gülşen kılam

Dîdeler rüşen olurlar göreler zibâ yüzün
Her kimün inkârı vardur ben aña rüşen kılam

Gerçi ki tîğ-ı cefâ gamzeñ bu hünüm dökmege
Anı ‘izzet ile alup yir aña gerden kılam

Her yañadan leşker-i gam gelse tutsa ‘âlemi
Gam degül baña varup meyhâneyi me’men kılam

İy Muhibbî ben kanâ‘at Kâf’ınuñ ‘Ankâ’sıyam
Sanma güncişki gibi meyl-i hürmen-i erzen kılam
Ü1-219b, Ü2-147b, AE-169b

2086. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

‘İşkuñ-ıla bu dil-i pür-derdi bîmâr añladum
İtmeysin gibi bu derdüme tîmâr añladum

Gül yüzün şevküne cânâ bu dil-i şürîdeyi
Gîceler tâ şubha dek bülbül gibi zâr añladum

Bulmadum bir çâre çâre çâre çâre vaşluña
‘Âkıbet bu yolda ben kendümi nâ-çar añladum¹⁷⁵⁷

Yañılıp göstermedün bir gün baña mihrün yüzün
Sende yok bildüm teraḥḥum iy cefâkâr añladum

¹⁷⁵⁷ Bu beyit H’den alınmıştır.

Niçe bulam genc-i hüsniye senün ben dest-res
Görinen zülfeynüni iki taraf mâr aıladum

Âh u efgânum dirigâ eylemez hergiz eşer
Saña âhen-dil didüm anuñçün iy yâr aıladum

Fâriğ-iken geldi nâgeh başuma sevdâ-yı ‘ışk
Geñ cihânı iy Muhibbî başuma tar aıladum
Ü1-219b, Ü2-149a, H-77a, AE-171a

2087. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Luţf idüp anı qabûl itse eger cânânum
Çokdan eyler-idüm yolına terk cânum

Kûh u şahrâda çalınsa yiridür nevbet-i ğam
Geçdi Ferhâd-ıla Qays irdi benüm devrânüm

Güş ider yok kime taqrîr ideyim derd-i dilüm
Şimdi başumdan aşupdur ğam-ı bî-pâyânüm

Âh itdükçe gözümдем dökilür hûn-ı ciger
Zeyn olur lâle vü güller ile her bir yanum

İtmedün hasta Muhibbî’ye gelüp çünkü devâ
Döstüm ölür-isem boynuña düşer kanum
Ü1-220a, Ü2-148a, Ü3-162ak, AE-169b

2088. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

İstemem hergiz gönülден mihrüni bîrün idem
Ol sebebden isterem bagrumı her dem hûn idem

Bu ‘acebdür halk isterler benüm dermânımı
Lîk derdümi benüm fikrüm budur efzün idem

Halk-ı ‘âlem cümleten bî-höd olalar hem çü ‘ud
Meclis-i ğamda kaçan bu nâlemi kânün idem

Zâhidâ yitmez mi bilsem saña ‘ışkuma¹⁷⁵⁸ delîl
Leylî zülfi fikri ile kendümi memnün idem

Râm olur sanma Muhibbî fâriğ ol efsânenen
Şayd olunmaz ol perî biñ sihr-ile efsün idem
Ü1-220a, Ü2-148a, AE-170a

¹⁷⁵⁸ ‘ışkuma: ‘ışkuña Ü3

2089. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Yolına bir boyı servüñ gözüm yaşın revân itdüm
 Geçersem cümle varumdan 'aceb mi terk-i cân itdüm
 Vefâsın istedüğümce cefâya ugradum âhır
 Dili bir bî-vefâya bağladum bâtıl gümân itdüm
 Gezüp taşra beyâbânı olup âvâre Mecnûn tek
 Belâ kuşlarına jülide müyum âşiyân itdüm
 Güneş gibi egerçi kim felekden yücedür kaçruñ
 Kemend-i âha yapışdum zarûrî nerdübân itdüm
 Muhibbî cân u dil her kim virüp bir bûsesin alur
 Dimez bâzâr-ı 'ışk içre muqarrer ben ziyân itdüm
 Ü1-220b, Ü2-148a, Ü3-162ak, AE-170a

2090. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hâ atar cevri okların ol yâr-ı bed-ḥ'âhum benüm
 Rüşen itmez gönlümün vîrânesin mâhum benüm
 Sine gârından 'urûc itse felekler sakfına
 Gösterür bîñ başlu ejder şeklini âhum benüm
 Ehl-i 'ışk küyuña varsa çağrışurlar dâd dâd
 Bî-ḥabersin kullaruñdan hey güzel şâhum benüm
 Döştlar olsam melâmet tañlamañ Mecnûn-vâr
 Yok özümden olmışam divâne âgâhum benüm
 Geydi iḥrâmı Muhibbî gitdi Ka'be küyuña
 Kıblegâhumsın saña togrıldı bu râhum benüm
 Ü1-220b, Ü2-148b, Ü3-162bk, AE-170a

2091. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Zülfine tolaşıp olan dili âvâre benem
 Bağrını tîğ-ı cefâ-y-ıla kılan pâre benem
 Derd-i dil hâlini kaçd eyleyüben yaraları
 Her biri agız açup şerḥ ide dildâra benem

Yine dīvāne gibi şevk-ile yanup yakılıp
 Eyleyen cübbe vü destârını şad pâre benem
 Umaram rûz-ı cezâda olasın baña şefi‘
 Cürm ü ‘işyân-ıla gerçi ki yüzi kara benem
 Bu Muhibbî gibi ‘ışk âteşi ile her şeb
 Tâ şehër şem‘-şifat tutışan odlara benem
 Ü1-220b, Ü2-148b, Ü3-162bk, AE-170b

2092. Mef‘ûlü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Artdı şarâb-ı ‘ışkı içelden melâmetüm¹⁷⁵⁹
 Tañ mı ziyâde oluban artarsa hâletüm
 Taşdı temevvüc itdi gözüm yaşı bañr olup
 Likin bunuñla gitmedi dañı hârâretüm
 Sa‘d ola yılduzum toga devlet günü başa
 Yüz gösterürse baña o mihr-i sa‘âdetüm
 Açmaz şarâb gönümü ancak leb-i nigâr
 Anuñla def olur bu dilümden melâletüm
 ‘İşkuñ yolında olsa Muhibbî eger şehid
 ‘Uşşâka ola vâcib ideler ziyâretüm
 Ü1-221a, Ü2-148b, Ü3-163bk, AE-170b

2093. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Şem‘-veş başum kesildükçe akar yaşum benüm
 Yana yana mañv olup kalmayısar başum benüm
 Cânı teslîm eyledüm geçmezdi hergiz minnete
 Saña ma‘lûm olmadı hergiz içüm taşum benüm
 Geldi Ferhâd yanuma kesdükde ben küh-ı ğamı
 Ancak olur kühkenlik içre yoldaşum benüm
 Çün vişâlin ârzü eyler gönül bilmez mi kim
 Ni‘met-i şâhiye dir mi bir gedâ aşum benüm
 İy Muhibbî şî‘r-i pür-süzum işidilse benüm
 Her tarafdan ire tañsin ile şâbâşum benüm
 Ü1-221a, Ü2-149a, Ü3-163a, AE-171a

¹⁷⁵⁹ melâmetüm: melâletüm Ü1 Ü2, AE

2094. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sen mehi hicrân şebinde her kaçan yâd eyleyem
Yaş döküp encüm mişâl âh-ıla feryâd eyleyem

Ol şeh-i hûbâna 'âşıkdur kamu halk-ı cihân
Kime 'arz-ı hâl idüp kime varup dâd eyleyem

Oluban Mecnûn gibi dîvâneler ser-defteri
Tarz-ı 'ışkı ben dahı bir yüzden âbâd eyleyem¹⁷⁶⁰

Çün yaşum deryâsınuñ oldı vücûdum zevrakı
Baña lâzım âhumı şimden girü bâd eyleyem

İy Muhibbi Bî-sütün'ı kesdi Ferhâd añılır
Ben dahı kûh-ı gamı kesmekle bir ad eyleyem
Ü1-221b, Ü2-149a, AE-171a

2095. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Olayım rüsvâ-yı halk iy dil budur kâmun benüm
Cânımı hicr odına yakdı dil-ârâmum benüm

Bir yañadan gam çeker bir yañadan derd ü belâ
Bilmezem âhir n'olisardur serencâmum benüm

Nâm u nâmûs istemem yiter baña bed-nâmlık
Añıla tâ 'ışk ara bu nev'-ile nâmun benüm

'Âşık oldum başuma geldi belâ vü derd ü gam
Miñnet-ile geçdi sâl u mâh u eyyâmum benüm

İy Muhibbi dâne-i hâlin görüp bu murğ-ı dil
Bend oldı bilmedi zülfî imiş dâmun benüm
Ü1-221b, Ü2-156b, Ü3-163ak, AE-179b

2096. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Görinelden çeşmüme yâr-ı perişânım benüm
Dem-be-dem artmakdadur hâl-i perişânım benüm

Zulm gördük kapuña geldük şehâ dâd isteyü
Kullaruña 'adl kıl devletlü sulţânım benüm

¹⁷⁶⁰ Şiirin 3. ve 4. beyitlerinin 2. mısraları Ü2'de yer değiştirmiştir.

Zahm-ı tîrin sinem içre saklasam olmaz ‘aceb
Cân yirine geldi öldür fi'l-meşel cânüm¹⁷⁶¹ benüm

Hicr-ile öldürmeyince vaşluña ırgürmedün
Eyledün bu nev'-ile derdüme dermānum benüm

Yâr gördi baħr-i ‘ışk içre Muħibbî ğark olur
Sundı destin didi elden koma dāmānum benüm
Ü1-222a, Ü2-156b, Ü3-163ak, AE-179b

2097. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kalması dilde kararum yandı cânüm n'eyleyem
Göklere irişdi âhumdan dumanum n'eyleyem
‘Arz-ı hâl itmege yâra bende tākāt kalmadı
Gitdi elden mest-i ‘ışk oldum zebānum n'eyleyem
İsterem yaşum revân idem gel iy serv-i revân
Söyle aksun mı buyur rûh-ı revānum n'eyleyem
Her kişi yâra irür bulur tarîk-i müstakîm
Ben ki gümrahı gidüpdür hânümānum n'eyleyem
Pend idüp dirler Muħibbî eyleme divānelik
Hālūme komaz beni derd-i nihānum n'eyleyem
Ü1-222a, Ü2-156b, Ü3-163ak, AE-179b

2098. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Egri olmaz kaşlarıña dōstum kec rā disem
Togru olur sözlerüm kıaddüne ger bālā disem
Âhum-ıla göz yaşı kıalbüne te'sir eylemez
Katı gönüne müselleme âhen ü hārā disem
Sözlerüm rüşen olur gün gibi bürhān istemez
Âfitābum yüzüne mihr-i cihān-ārā disem
Olalı ok gibi ğamzeñ iy kemān-ebur senün
İtmezem sözde haṭā ger kaşlarıña ya disem
İy Muħibbî hāk-ile yeksān olur âḫir bu ten
Yire yüz sürüp n'ola kendüme hāk-i pā disem
Ü1-222b, Ü2-157a, Ü3-163bk, AE-180a

¹⁷⁶¹ cânüm: şānum Ü3

2099. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hicrûn-ile yandum iy yâr-ı cefākārum benüm
 'İşkuñ-ıla n'olisardur 'aķıbet kārūm benüm
 Va'de kılduñ yüzüñi göstermege göstermeyüp
 Bülbül-āsā arturursın āh-ıla zārūm benüm
 Niçe diller bağlayup āhir beni bend eyledüñ
 Hiç terahhūm itmedüñ iy zülfi tarrārūm benüm
 Gösterüp evvel yüzüñi eyledüñ āhir nihān
 Bu ne şive bu ne 'işvedür meded yārūm benüm
 Güşe-i ğamda Muhibbî olalı zār u za'if
 Nakş-ı dīvār-ıla fark olmaz ten-i zārūm benüm
 Ü1-222b, Ü2-157a, Ü3-163bk, AE-180a

2100. Fâ'ilâtun mefâ'ilün fâ'ilün (fa'lün)

Yine 'ālemde bî-vefā sevdüm
 Cevri çok ya'nî pür-cefā sevdüm
 Raħm ide diyü eyledüm ümmîd
 Bilmedüm eyleyüp ĥaṭā sevdüm
 Cān-ıla kim ki ide derdi ħabûl
 Anlamazam diye devā sevdüm
 Zülfi zencîrine virüp gön'lüm
 Ben baña eyledüm belā sevdüm
 Zülfi sevdāsı olmasa serde
 Hiç dir mi idüm hevā sevdüm
 Olmasa cevrine Muhib rāzî
 Dimez-idi anı çerā sevdüm
 Ü1-223a, Ü2-157a, Ü3-164a, AE-180b

2101. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Ṭarf-ı bağ u çemen ü āb-ı revān bāde vü cām
 Sāķî-i gül-ruĥ olursa olur ol 'iyy tamām

Künc-i mescidde n'ola zâhid ola mest-i semâ'
Der-i meyhânede ol zevk irişür baña müdâm

Bende düşsem ne 'aceb hâlini zülfinde görüp
Kanda kim dâne göre murğ olur beste-i dâm

Müşkil-i 'ışkı sakın söyleme ehl-i hırede
Nükte-i hâşî revâ mı işide her bir 'avâm¹⁷⁶²

Mescid-i hüsnine bakdum kaşı mihrâbında
Şaf olup ğamzesi mestâne gözi olmuş imâm

Senden özge baña yok 'âlem içinde bir şâh
Var işigünde benüm gibi senün niçe ğulâm¹⁷⁶³

Tiĝuñ çekme Muhibbi'yi dü-nim eylemege
Bilmiş ol ğamzelerün eyledi ol işi tamâm
Ü1-223a, Ü2-157b, Ü3-164a, AE-180b

2102. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dün gice çün muşhaf-ı hüsnün açup fâl eyledüm
Cîm-i zülfün geldi anı devlete dâl eyledüm

Tekye-i 'ışka girüp yidüm ğamuñ esrârını
Bir ħalender meşrebem kendümi abdâl eyledüm

Püte-i 'ışk¹⁷⁶⁴ içre yakdum nâr-ı 'ışka cân u dil
Gıll u ğışdan külli cismüm zer gibi ħâl eyledüm

Yanmasun süz-ı dilümden elde diyü nâmeyi
Ter idüp yaşumla andan yâra irsâl eyledüm

Ola mı¹⁷⁶⁵ şayyâd çeşminden gönül murĝı ħalâş
Dâm-ı zülfinde Muhibbi niyyet-i ħâl¹⁷⁶⁶ eyledüm
Ü1-223b, Ü2-157b, Ü3-164b, H-67a, AE-181a

2103. Müstef'ilün fe'ülün müstef'ilün fe'ülün

Kılmaz baña nazar âh bir tünd-ĥüyı sevdüm
Tiĝ-i sitem elinde bir ceng-cüyı sevdüm

¹⁷⁶² avâm: 'âm Ü3

¹⁷⁶³ Bu beyit Ü3'te yoktur.

¹⁷⁶⁴ püte-i 'ışk: püte-i hicr H

¹⁷⁶⁵ ola mı: olmadı Ü3

¹⁷⁶⁶ niyyet-i ħâl: kaşd çün ħâl H

Mecnûn'dan olsa tañ mı derdüm benüm ziyâde
 Ol leyli-zülfe bakdı ben müşg-büyı sevdüm
 Sinemde serv elifdür dâğum baña gül oldu
 Gördüm o serv-i kıddi gül gibi rüyı sevdüm
 'Aynuma zerre kühlî ekmek baña gerekmez
 Gözüm açup yuminca ol hâk-i küyü sevdüm
 Dil derdine Muhibbî gördüm devâ bulunmaz
 Nüş itmege anuñcün cām u sebüyı sevdüm
 Ü1-223b, Ü2-158a, Ü3-163a, H-71b, AE-181a

2104. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Derd ü belâ-yı 'ışk-ıla gâyet de dil-hoşam
 Ğamz oklarıyla ya'nî ki toptolu terkeşem
 Cür'añ içeli leblerüñe meyl ider gönül
 'Ayb olmasun yanuñda ki gâyetde ser-hoşam
 Cevlânlar idüp eyleme 'uşşâkı pây-mâl
 Didüm didi ki olmaz 'aceb atı serkeşem
 Cevr ü cefâña niçe taħammül ider bu dil
 Âhen-dilem meger ki cihânda yâhûd taşam
 Zülfün şabâ yili ki perişân idince âh
 Gördükçe anı ben dağı gâyet müşevveşem
 Sulţân-ı 'ışk gelse kaçır pâdişâh-ı 'aql
 Mümkün degül-durur ki ben anuñla savaşam
 Altun suyuyla şi'r-i Muhibbî'yi yazalar
 Zer-düz-vâr şan'at-ı nazm içre zer-keşem
 Ü1-224a, Ü2-158a, Ü3-164b, AE-181a

2105. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün (fa'lün)

Yüzüñi göreliden 'ışkuñ-ıla hayranam
 Düşüben vâdilere derd-ile sergerdānam
 Üstüh'ân kaldı tenümde ğam-ı hicrūñle hemān
 Emr kıl seglerüñe ola benüm miħmānum

Eyle zindân-ı ğamuñdan beni luṭf ile ḫalâş
Çâre vaşl oldu baña eyle benüm dermânüm

Gördi kūyında gözüm yaşını raḥm itdi o dem
Gül-i ḫandân gibi açıldı birez cânânüm

Cür'ânı sun bu Muḫibbî'ye düşürme ḫâke
Teşne-dildür aña raḥm eyle benüm sulṭânüm
Ü1-224a, Ü2-158b, Ü3-163bk, AE-181b

2106. Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

Her kaçan şem'-i cemâlünî görem yana varam
Cân atup bâl ü peri yakmaga pervâne varam

Umaram zülfün-ile cân u dili bend idesin
Olmaga ḫabs-i ebed çâh-ı zenaḫdâna varam

Gözüme kühl ideyim baña yiter ḫâk-i deri
Tütüya ecli içün sanma Şifâḫân'a varam

Derdün-ile güzelüm olalı me'nûs gönül
Derdünî sanma koyup isteyü dermâna varam

Şöyle mest itdi Muḫibbî beni cām-ı leb-i yâr
Böyle rüsvâ¹⁷⁶⁷ umaram maḫşere mestâne varam
Ü1-224b, Ü2-149b, Ü3-175bk-188ak, AE-171b

2107. Fâ'îlâtun fâ'îlâtun fâ'îlâtun fâ'îlün

Sînede konmuş emânetdür ezelden cân benüm
Vireyim tek bir işâret eylesün cânân benüm

Müstedâm olsun gözümün yaşı egler gönlümi
Ḫâlûme raḥm idüp aglar dîde-i giryân benüm

Gülşen-i ḫüsninde zâr itdi bu gönlüm murğını
Gül gibi güldi yüzüme ol gül-i ḫandân benüm

Dōstum vaşluñ ümîdine bu gönlüm şâddur
Zerre deñlü 'aynuma gelmez bugün hicrân benüm

Şi'r-i pür-süzumla tutuşdı Muḫibbî cân u dil
Raḫt u baḫtum oda yakdı defter ü dîvân benüm
Ü1-224b, Ü2-149b, Ü3-188bk, AE-172a

¹⁷⁶⁷ böyle rüsvâ: mest ü rüsvâ Ü3

2108. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Uyaldan yâra bu alb-i azînüm
 Görinür yir yir âh-ı âteşinüm
 Gözüm yaşını bir dem silmek ile
 Olupdur ark-ı ûn bu âsitinüm¹⁷⁶⁸
 Ne am kâfir gözün alsa dil ü cân
 Selâmet kala yiter baa dînüm
 Görüp agzu miyânu kaldı 'âciz
 Anı görmekte 'al-ı urde-bînüm
 Muibbî dâ'imâ artur niyâzu
 Görürsin nâz ider çûn nâzenînüm
 Ü1-225a, Ü2-149b, Ü3-175bk-188bk, AE-171b

2109. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Dikdüm fezâ-yı sîneme çûn âhdan 'alem
 Çekdi sipâh-ı eşki yine pâdişâh-ı am
 Avâlümü kim ola benüm yâra 'arz ide
 Döymez firâ âteşine defter ü alem
 Cânân yolında her ne gelürse gelür sürür
 Ger tiğ-ı ahr u cevri ü ger ançer-i sitem¹⁷⁶⁹
 İtdüm o serv ayagina gözüm yaşın revân
 Gelmez kenâra n'eyleyem ol yâr-ı muterem
 Dil virmegil Muibbî cihâna vefâsı yok
 N'oldı Sikender'e nâzar it kanda gitdi Cem¹⁷⁷⁰
 Ü1-225a, Ü2-150a, Ü3-180a-188bk, AE-172a, S2-104b

2110. Mefâ'ilün mefâ'iln mefâ'ilün mefâ'ilün

Uşatdum şîşe-i 'alı be-küllî târ u mâr itdüm
 Maabbet câmını içdüm melâmet ihtiyâr itdüm

¹⁷⁶⁸ âsitinüm: âteşinüm Ü3-188bk

¹⁷⁶⁹ Mısra S2'de:

Ger nâvek-i cefâ vü eger ançer sitem
 şeklindedir.

¹⁷⁷⁰ Mısra S2'de:

N'oldı göre Sikender ü Dârâ vü n'oldı Cem
 şeklindedir.

Hümā gibi uçar gördüm felek sakfında ol mâhı
 Salup himmetle dil bâzın anı alup şikâr itdüm
 Gülistân-ı cemâl içre görelden sen boyı servi
 Gözüm yaşını pâyuña akıtdum cûybâr itdüm
 Didiler ‘âşıkā şabr eylemek yâhûd sefer lâzım
 Didüm çün şabra tākāt yok hemân terk-i diyâr itdüm
 Muḥibbî sakladum gerçi bu sırr-ı ‘ışkı sînemde
 Anı âhir bu âhumla cihâna âşikâr itdüm
 Ü1-225b, Ü2-150a, Ü3-189a, AE-172a

2111. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ilün

İrişdi mevsim-i gülde celîs-i bâde olam
 Kadeh el üzre tutup gül gibi küşâde olam
 Didüm ḥayâlünî görem neden görünmeyesin
 Didi bu söze ne ‘aceb ben ki perî-zâde olam
 Bir iki cām-ı şafâ bahş eyle ḥuzûra varam
 Ne yâda minnet idüp ne ḥod âşinâda olam
 Gönül züccâcesine cām-ıla şafâ virüben
 Ḥurûş u cûş ile deryâ gibi şafâda olam
 Ezelden cân-ıla cânân Muḥibbî biliş imiş
 Çün eyledür ya ne ḥacet ki ben arada olam
 Ü1-225b, Ü2-150b, Ü3-172b-189b, AE-172b

2112. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Cefâlar eylese her dem dili fermâna tapşurdum
 Kula ne ihtiyâr olsun kamu sulṭâna tapşurdum
 Ḥadeng-i ğâmzeñe karşı siper kılsam n’ola sînem
 Müjeñ tîri irişdükçe anı kalkana tapşurdum
 Bahâr-ı ḥüsnuñe karşı hilâl ebrûlaruñ gördüm
 Didüm kim ğarra olmuşdur yaşum bârâna tapşurdum
 Diledüm ser-te-ser ‘âlem mu‘aṭṭar ola bû ile
 Didüm târ eyle gel zülfuñ getürdüm şâne tapşurdum¹⁷⁷¹

¹⁷⁷¹ Bu şiir, Ü3 nüshasında 166b ve 189a varaklarında olmak üzere iki defa yazılmıştır. 4. beyit Ü3-166’dan, 6. beyit NO’dan alınmıştır.

Gözüm yaşını tesbîh itdi dil tekrâr ider zikrûn
 Kimisin dürre benzetdüm kimin mercâna tapşurdum
 Selâmet ol yûri zâhid melâmet ‘aşîkuñ fahır
 Yıkılmış gönlümi sanma ben ad u sana tapşurdum¹⁷⁷²
 İder esrâr-ı ‘ışkı fâş gördüm bu gözüm yaşı
 Gözümden redd idüp ol dem döküp dâmâna¹⁷⁷³ tapşurdum
 Muhibbî gözlerüm yaşın idüp cûlar gibi âhîr
 Qarâr itsün diyü anı dil-i ‘ummâna tapşurdum
 Ü1-225b, Ü2-150a, Ü3-166b, 189a, NO-112b, AE-172b

2113. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Kâkülüñden dem mi vardur kim perişân olmayam
 Serv kıaddün añılup yâ zâr u giryân olmayam
 Bu dil-i divâne tutmaz vâdi-i gamda qarâr
 Âh idüp tâ derd-ile çâk-i giribân olmayam
 Zâr zâr ol iy dil-i şûride var nâlišler it
 Ol gül açılmaz eger gülşende nâlân olmayam
 Bir kara yazu-y-ımsı geldi gubâr-ı haţţ-ı döst
 Hiç olur mı kim añup ben anı hayrân olmayam
 İy Muhibbî yâr yagdursa eger seng-i cefâ
 Ol cefâya baş açam hergiz gürizân olmayam
 Ü1-226a, Ü2-150b, Ü3-176b-189b, AE-173a

2114. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Toptolu gûş-ı cihân âh u figânumdur benüm
 Söylenen dillerde şimdi dâsitânumdur benüm
 Cân virürsem gamzesine karşı ben olmaz ‘aceb
 Ol gözi cellâd çün kim dilsitânumdur benüm
 Giceler tâ şubha dek tañ mı tutışsam şem‘-veş
 ‘İşk-ıla evvel yanan başdan zebânumdur benüm

¹⁷⁷² 6. beyit Ü3-189a’da, 7. beyit ise sadece Ü3-166b’de yoktur.

¹⁷⁷³ döküp dâmâna: edebi âmâna Ü1

Leblerinde haṭṭı sandum geldi cānum agzuma
 Sāye-i ebrū-y-ımiş bildüm gümānumdur benüm
 İy Muḥibbī tañ mı görinse yüzi çarḥuñ kebūd
 Dem-be-dem aña ‘urüc iden duḥānumdur benüm
 Ü1-226a, Ü2-1551a, Ü3-176ak-189ak, AE-173a

2115. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Yiyeli esrâr-ı ‘ışkı ben senün ḥayrānuñam
 Her ne emr itseñ şehā ben bende-i fermānuñam
 Her seḥergeh gül gibi tañ mıdur olsañ şādmān
 Girye ile gülşen-i ḥüsnünde çün nālānuñam
 ‘Aqla tābi‘ her kişi dil bağlamaz meh-rûlara
 İy saçı leylā senün mecnûn u sergerdānuñam
 Bir iken günden güne bu derdümi on eyledün
 Dimedün iy dil ṭabibi derdüñe dermānuñam
 Ka‘be-i kūyuñ Muḥibbī’ye müyesser oldu çün
 Gel qabûl eyle kapuñda cān-ıla qurbānuñam
 Ü1-226b, Ü2-151a, Ü3-179ak-189ak, BY-90b, AE-173a, S2-103b

2116. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Niçe bir zıkr eyleyüp la‘l-i lebün sekrân olam
 Ya niçe¹⁷⁷⁴ esrâr-ı haṭṭuñ zıkr¹⁷⁷⁵ idüp ḥayrân olam
 Eyleme ‘ışkuñ beyābânında sergerdān beni
 Ka‘be’dür kūyuñ şehā ben isterem qurbân olam
 Bulmuşam gönlüm ḥarābında vişālün gencini
 N’eylerem ma‘mûrlık şimden girü vîrân olam
 Ḥüsn gülzârında tek sen ḥande eyle gül gibi
 Karşuña ben ebr-veş yaşlar döküp bārân olam
 İy Muḥibbī bezm-i ğamda ḥün-ı dil nûş eyleyüp
 Yaraşur tā şubḥ olunca ney gibi nālân olam
 Ü1-226b, Ü2-151a, Ü3-189ak, H-91a, AE-173b

¹⁷⁷⁴ ya niçe: niçe bir H

¹⁷⁷⁵ zıkr: fıkır H

2117. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yüz cefâ biñ cevır ol nâ-mihribândan görmişem
 Görmedi qahr u sitem bir kes ben andan görmişem
 Biñ zebânum olsa taqrîr itmeye derd-i dilüm
 Ben ki ol hûn-rîz ü aşüb-ı zamândan görmişem
 Ğayrılar luṭfın görür cân niçe ârâm eylesün
 Cevr-i bî-dâdı ki ol ârâm-ı cândan görmişem
 Arzı eşküm ğarḳ idüp effâki âhum ḫarḳ ider
 Bu belâ vü¹⁷⁷⁶ derdi ol iki yamandan görmişem
 İy Muḫibbî sormagil derdüm idersin âşikâr
 Yüz cefâ biñ cevır ol nâ-mihribândan görmişem
 Ü1-227a, Ü2-151b, Ü3-180b-189bk, BY-91b, AE-173b

2118. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Niçe yıl meyḫâne hıştını bâlîn eyledüm
 Tâ ki ṭavr-ı rind-i mey-ḫ'arı ben âyîn eyledüm
 Toldurup hûn-ı cigerle kâse-i çeşmi müdâm
 Sanmañuz dil âteşin âh-ıla teskîn eyledüm
 Gîceler vird ü du'â-yı ḳudsiyânı işidüp
 Şubḫa dek el kaldurup şıdḳ-ıla âmîn eyledüm
 Bu ümîd-ile ki mihr-i enverüm menzil ide
 Sîne burcın âteşin eşkümler pervîn eyledüm
 Mâr zülfinün ḫayâli gitmese dilden ne tañ
 İy Muḫibbî sînemi ben aña çün in eyledüm
 Ü1-227a, Ü2-151b, Ü3-187bk, AE-174a

2119. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Gelem diyübeni gitdi baña ol yüzi mâḫ aḫşâm
 Ki hey bî-çâre tiz olsun dilünden eyle âḫ aḫşâm
 Biri gelse biri gider aña şems ü ḳamer dirler
 Olupdur yüzüne 'âşık gelürler şubḫ u gâḫ aḫşâm

¹⁷⁷⁶ bu belâ vü: bunca miḫnet Ü3-180b

Didüm şem‘-i cemālūne neden bī-dilleri yakduñ
 Yakar pervānesin didi olıcak şem‘ gāh aḥşām
 Cemālūni görem diyüp şeb-i zūlfūne dil virdi
 Başında dūd-ı āhından geyüp bir şeb-külāh aḥşām
 Güneş ruḥsārını yāruñ Muḥibbī görmege varsa
 Sitārem baña göstermez olur ol dem siyāh aḥşām
 Ü1-227b, Ü2-151b, Ü3-188a, AE-174a

2120. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Cāme-i sebz-ile bir şîrîn zebānum var benüm
 Var mıdur agzı diyü likin gümānum var benüm
 Gör o zālīm kanımı dökdi yine inkār ider
 Bakatarsun ḥançeri agzında¹⁷⁷⁷ kanum var benüm
 Her ne deñlü kaşruñ iy meh-rū felekden yücedür
 Çıkmaga āhum kemendiyle fiğānum var benüm
 Hafta olur görmezem gün yüzini aylar geçer
 Āh kim bir mihri yok nā-mihribānum var benüm
 İy Muḥibbī sîne şahrāsında gel kıl dil nişān
 Çün atar ğamz okların¹⁷⁷⁸ kaşı kemānum var benüm
 Ü1-227b, Ü2-152a, H-91b, AE-174a

2121. Mef‘ûlü fâ‘ilâtü mef‘ûlü fâ‘ilün

Bir lāle ḥād hevāsına rengin ğazel didüm
 Medḥ eyleyüp göziyle kaşın bī-bedel didüm
 Bālā qadini serve dehānını goncaya
 Beñzetdüm anı lik be-ğāyet güzel didüm
 Gel bir nazar eyā kaşı ya yanuma benüm
 Bagrum ḥadeng-i ğamzelerün birle del didüm
 ‘Uşşāka kıldı būselik içre muḥālefet
 Uymaz uşûle eyleme böyle ‘amel didüm

¹⁷⁷⁷ agzında: yüzinde Ü1, Ü2, AE

¹⁷⁷⁸ ğamz okların: ğamze okın Ü1, Ü2, AE

‘İşkuñ rumûz u nüktesini sordılar baña
Bunı cihânda itmedi bir kimse hal didüm

Dil tekyesine derd-ile gam geldi añsuzın
Yanuma anları okuyup sanki gel didüm

Görüp Muhibbî haţţını haddinde dilberün
Uşbu cemâl-i hüsne viriser hâlel didüm

Ü1-228a, Ü2-152a, Ü3-188a, AE-174b

2122. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Bâğ-ı hüsnuñe gözüm yaşını bārān eylesem
Gül yüzüñe karşu bülbül gibi efgān eylesem

Geh lebün zıkr eyleyüp mest eylesem bu gönlümi
Geh hayāl-i haţţuñ ile cānı hayrān eylesem

Dāğlardan sīnem üzre dideler peydā idüp
Gīce gündüz gülşen-i hüsnuñi seyrān eylesem

Kanumı mestāne çeşmün içdügince iy şanem
Mā-ħazar bu bagrumı ben saña biryān eylesem

Bir saçı leylāya bend idüp dil-i divāneyi
İy Muhibbî ‘ışk ara Mecnūn’a akrān eylesem

Ü1-228a, Ü2-152a, Ü3-188b, H-93a, AE-174b

2123. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Sākīya bāde getür ‘ıyş[ı] müdām eyleyelüm
Gülşen içinde varup bâğı maķām eyleyelüm

İçüben boş¹⁷⁷⁹ idelüm işbu¹⁷⁸⁰ felek küplerini¹⁷⁸¹
Dehr¹⁷⁸² meyħānesine süciyi em eyleyelüm

Zühreyi muţrib-i meclis idelüm şöhbete gel
Kāmeri bende vü ħurşidi gulām eyleyelüm

Bu gönül murğını ger diler-iseñ şayd idesin
Hālünü dāne dizüp zülfünü dām eyleyelüm

¹⁷⁷⁹ boş: nüş Ü1, Ü2, Ü3, AE

¹⁷⁸⁰ işbu: devr-i Ü1, Ü2, Ü3, AE

¹⁷⁸¹ küplerini: Ü1, Ü2, Ü3, AE

¹⁷⁸² dehr: Ü1, Ü3, AE

Gel Muḥibbī idelüm meclise meh-rûları cem‘
 Şoḥbeti ya‘nî bugün dâr-ı selâm eyleyelüm
 Ü1-228b, Ü2-152b, Ü3-188b, H-89a, AE-175a

2124. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Câme-i zer-baft-ile dün ol nigârı görmişem
 Serv gibi salınur-iken ben o yârı görmişem
 Gülşen-i ḥüsnuñde cânâ gîceler bülbül-şıfat¹⁷⁸³
 Şubḥ olunca anda niçe âh u zârı görmişem
 Bahır-ı ‘ışka bād-ı âhumla bu gönüm zevraḥın
 Salalıdan döstlar sanmañ kenârı görmişem
 Didi cevri itdüm cefâ kıldum daḥı uslanmaduñ
 Her ne diduñ ḥaḳ buyurduñ didüm arı görmişem
 İy Muḥibbī gıll u gışdan niçesi ḳâl olmayam
 Pûte-i hicr içre ben zer gibi nârı görmişem
 Ü1-228b, Ü2-152b, Ü3-188ak, H101a, AE-175a

2125. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Kandasın iy cevri çok yâr-ı cefâ-sâzum benüm
 Şive vü nâzı ko hey pür-şive pür-nâzum benüm
 Esb-i nâz üzre yine mestâne çeşmüñ tîg alup
 At salup ‘aşıklaruñ çignetme şahbâzum benüm
 Saña irmez mi ‘âceb çarḥa irişür nâlišüm
 Çagurup âh eylesem disem perî-nâzum benüm
 Pâyua ko yüzini sürsün yaşum cûlar gibi
 Kılma ser-keşlik aña serv-i ser-efrâzum benüm
 Yâr küyında Muḥibbī işidüp nâlem dimiş
 Bülbül-i pür-nâlišüm¹⁷⁸⁴ gûyâ nevâ-sâzum benüm
 Ü1-229a, Ü2-152b, Ü3-177ak-188a, AE-175b

2126. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Var mıdır bilsem ḥaber nâ-mihribânımdan benüm
 Yakdı bagrum hicr ara dâğ-ı nihânımdan benüm

¹⁷⁸³ bülbül-şıfat: bülbülleyin H

¹⁷⁸⁴ bülbül-i pür nâlišüm: ‘andelibüm bülbülüm Ü3-177ak

Kabrüm üzre göresiz ger bite hünin lâleler
 Dâğı bagrumdan nişândur rengi kanumdan benüm
 Çâr ebrü tiri bir sîmîn-beden maḥbûb iken
 Gelmedi pehlûma derdâ çıkdı yanumdan benüm
 İy şabâ âvâre gönüm kanda gitdi bilmezem
 Bir ḥaber vir Tañrıçün¹⁷⁸⁵ ol nâ-tüvânımdan benüm
 İy Muḥibbî gülşen-i ḥüsniinde yâruñ şubḥa dek
 Uyımaz bülbül gibi kimse figânımdan benüm
 Ü1-229a, Ü2-153a, Ü3-190b, H-74a, AE-175a

2127. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Vişâlün gencine gerçi irişmeyüp faḳîr oldum¹⁷⁸⁶
 Firâḳıñ mülkine şâhum bi-ḥamdi'llâh emîr oldum
 Cihânıñ bağ u râğından ferâgat eyledüm düpdüz
 Velî sen serv-i ra'nâya dil ü cândan esîr oldum
 Cihâna pâdişâh-iken kul olmak saña faḥrumdur
 Kapuñda bende olaldan şeh-i gerdün-serîr oldum
 Bu dehre sıgmaz-iken dil ki nâgâh 'ışḳa duş oldı
 Maḥabbet ḥâksârında düşüp yavlak ḥaḳîr oldum
 Olaldan Ḥusrev'i Rûm'ıñ Kemâl'e irdi eş'arum
 Muḥibbî luṭf-ı ṭab'umla ne tañ disem zâhîr oldum
 Ü1-229b, Ü2-153a, Ü3-190ak, AE-175b

2128. Fâ'ilâtun mefâ'ilün fâ'ilün

N'eyleyem âh pür-cefâ sevdüm
 Ṭâli'ümdür ki bî-vefâ sevdüm
 'Aşık oldum hemân kulakdan aña
 Olmadan daḥı âşinâ sevdüm
 Var günâhum beni ger öldürmeye
 Evvel ol şâhı ben gedâ sevdüm

¹⁷⁸⁵ vir Tañrıçün : Tañrı için Ü1, Ü2, Ü3, AE

¹⁷⁸⁶ Bu gazelin 2. ve 3. beyitlerinin 2. mısraları Ü2'de yer değiştirmiştir. Bu hatayı fark eden müstensih söz konusu mısraların yerlerinin değişmesi gerektiğini metnin üzerinde koyduğu işaretlerle belirtmiştir.

Baňa ʔa'n itme zāhidā saña ne
Anı ben sevmedüm veyā sevdüm

Yiridür oklara dikerse beni
Ġamzesi tır ü kaşı ya sevdüm¹⁷⁸⁷

Ĥasteyem iy Muĥibbī itme 'ilāc
Çünkü ben yār-ı bī-devā sevdüm
Ü1-229b, Ü2-153b, Ü3-190ak, AE-176a

2129. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Hûn-ı dilden yazayım ĥālümü dildāra didüm
Ola kim derd-i dilüme ola bir çāre didüm
Dem-i eşkümle ġam-ı derdümi çehremde yazup
'Arz-ı ĥāl itmek-içün göndereyim yāra didüm

Gözümün karasını ĥall ideyim eşküm-ile
Yarı bu nev'-ile görmege ola çāre didüm

Didügümce baňa raĥm eyle gel iy âfet-i cān
Ĥançer-i cevri-ile san yüregümi yara didüm

İy ʔabīb-i dil ü cān ola ki tīmār idesin
Bu Muĥibbī kuluñuñ derdine bir pāre¹⁷⁸⁸ didüm
Ü1-230a, Ü2-112a, Ü3-169ak

2130. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Nār-ı āhuñ dikdi iy dil göklere zerrin 'alem
Pādişāhısın cihānuñ saña değdi mülk-i ġam

Bezm-i ġamda fırqatıyle ġiceler tā şubĥa dek
İçerem ben şāġar-ı çeşmümle ĥunı dem-be-dem

Deyr içinde dilegüm budur ki anı taş ola
Ger senünle dōstum da'vā-yı ĥüsn ide şanem

Ĥamdü-lillāh kim irişdi lebleri tiryākine
'Aķreb-i zülfi seminden iy gönül saña ne ġam

¹⁷⁸⁷ Bu beyit Ü3'te yoktur.

¹⁷⁸⁸ pāre: çāre Ü3

İy Muhibbî çünkü 'aşîksın saña eksük degül
 Geh cefâ vü gâh cevır ü geh belâ gâhî sitem
 Ü1-230a, Ü2-113a, Ü3-169ak

2131. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ben ki bir şîrîn lebûn Ferhâd-ı sergerdâniyam
 Dâğlarla sanasın kûh-ı belâ kaplanıyam
 Öldürürse emr anuñdur dirgürürse hüküm anuñ
 Her ne kim kılssa ben anuñ bende-i fermâniyam
 Hayret aldı dilberi gördi cünûnum hâlini
 Ol baña hayrân ise ben de anuñ hayrâniyam
 Merdüm-i çeşmüm döker pâyına her dem gevherin
 Hiç dükenmez niçe yıldur sanki gevher kâniyam
 Eşk-i çeşmümdür sipâhum sîne şabl âhum 'âlem
 Hamdü-lillâh kim bugün mülk-i gamuñ sulţâniyam
 Levh-i dilde hûblar taşvîrini nağş ideli
 Kim ki gördiyse beni didi ki Mânî şâniyam
 Hasretinden inlerem bir gül-ruhuñ şâm u seher
 Şimdiki 'aşruñ Muhibbî bülbül-i nâlâniyam
 Ü1-230b, Ü3-170b

2132. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Ol şâh-ı cihân oldu çü ben bendeye hem-dem
 Dağı yine ben 'âlem içinde çekerem gam
 Cürm-ise eger cân u gönülden seni sevmek
 'Afv it ki kaçan ola haţâ işlemez âdem
 Bu hasta gönül irmez-ise vaşluña cânâ
 Cân virse gerek yoluña çün kaldı hemân-dem
 Dil hicr-i leb-i la'lün ile ölse gerekdür
 Ger la'lün aña zerre kadar itmez-ise em
 Görelî ham-ı zülfüñi cânâ bu Muhibbî
 Zülfün gibi kıddini hemân eyledi ol ham
 Ü1-230b, Ü3-170a

2133. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Vaqt-i gül irdi yine niyyet-i gülzâr idelüm
Âh u feryâd-ıla bülbülleri hem zâr idelüm

Alalum lâle gibi sāğarı elden komayup
Varalum gülşene bir tâze güli yâr idelüm

Niçe bir zülfi hevâsına yilüp şâm u seher
Dili Manşûr-şifat zülfine berdâr idelüm¹⁷⁸⁹

La‘li yâdına gelün sāğar-ı hâmrâ çekelüm
Rûz u şeb fikri ile cânı giriftâr idelüm

Çün Muhibbî ele girmez n’idelüm sa’y-ile yâr
Gele dervîş olalum niçeye dek ‘âr idelüm

Ü1-231a, Ü3-169a, M-62a

2134. Mefâ‘lün mefâ‘lün fe‘ûlün

Bildi çün sevdüğümü ol mâhum
Yu‘refu’l-mücrimine bi-simâhum

Yanalı sînem içre âteş-i ‘ışk
Çıkar oldu depemden âh âhum

Benüm âhum irişdi nüh felege
İremedi saña iy yüzi mâhum

Küyuñe varduguma dün gice âh
Kanlu yaşumla bellüdür râhum

Geçdi hâdden Muhibbî cevri-i nigâr
Meger inşâf vire Allâh’um

Ü1-231a, Ü2-109a, Ü3-169bk

2135. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Ney gibi bagrı delinmiş bir belâ-keş ‘aşıķam
Cân-ıla dilberlerün yolında ammâ şâdıķam

Gerçi hicrân eyledi ‘âlemde sergerdân beni
Döstlar ‘Azrâ ğamın çekmekde güyâ Vâmıķ’am

¹⁷⁸⁹ Gazelin bu mısradan önceki kısmı varak eksikliğinden dolayı M’de yoktur.

Döstüm cevır ü cefâñı sen baña gördün mehel
 Ger vefâ kılup teraḥḥum eyleseñ de lâıyķam
 Cür'a-i cām[ı] lebüñden çün ezel nüş eyledüm
 Ol zamāndan daḥı mestem beni sanmañ ayıkam
 Ḥayret¹⁷⁹⁰ içre kim sorarsa bu Muḥibbî ḥālını
 Ney gibi baḡrı delinmiş bir belâ-keş 'aşıķam
 Ü1-231b, Ü3-169bk

2136. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her kaçan eş'arum içre leblerin yād eyleyem
 Niçe şirîn lebleri bu yolda Ferḥād eyleyem
 Pādişāh olduñsa cānā Tañrı'dan korkmaz mısın
 Niçeye dek āsitānuña varup dād eyleyem
 Yanayım pervāne-veş şem'-i cemālün nūrına
 Cān virüp 'uşşāk ara ben daḥı bir ad eyleyem
 Süz-ı dilden bezm-i ğamda korkaram āh itmege
 'Alemler oda yakup ḥākini berbād eyleyem
 İy Muḥibbî ḥasretinden ol gülün bülbül gibi
 Ğiceler tā şubḥ olunca āh u feryād eyleyem
 Ü1-231b, Ü3-169bk

2137. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Çeşmini fitne anuñ ğamzesin āfet gördüm
 Serv irmez ḡaddine anı kıyāmet gördüm
 Ḥ'ābda nüş kılup la'l lebi cür'asını
 Uyarup kendüzümi mest ü melāmet gördüm
 Ne ḡadar yagdursa dildār cefā taşlarını
 Baña miḥnet sanur ol ben anı rāḡat gördüm¹⁷⁹¹
 Görmedüm bir aña beñzer yüzi gül alnı ḡamer
 Geşt idüp 'alemler eṭrāfı tamāmet gördüm
 Kaşı miḥrābına geçmiş ne āceb çeşm-i nigār
 Kankı mezhebde bu var mest-ile imāmet gördüm

¹⁷⁹⁰ ḡayret: ḡasret Ü1

¹⁷⁹¹ Bu beyit Ü3'te yoktur.

Rûz-ı hicrâna şükür irdi Muhibbî pâyân
 ẖamdü-lillâh yüzini sag u selâmet gördüm
 Ü1-232a, Ü2-153a, Ü3-191a, AE-176a

2138. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

ẖum dibin mesken idindüm çünkü şâhib-bâdeyem
 Ol sebebdan guşsa vü gâmdan bugün âzâdeyem
 Ka'be-i küyuñ nigârâ mesken olmışdur baña
 Andan artuk bir yirüm yokdur garîb üftâdeyem
 Acıdugumdan gözüm yaşın bırakdum yirlere
 Dir beni ẖ'or eyleme ben daẖı merdüm-zâdeyem
 La'l-i nâbuñ cür'asından şöyle mest itdün beni
 Döstim ayılmazam ben nite kim dünyâdayam
 Zülfinün sevdâsına çünkü tolaşdı cân u dil
 İy Muhibbî kurtılış yokdur uzun sevdâdayam
 Ü1-232a, Ü2-153b, Ü3-176bk-191b, M-61b, AE-176b

2139. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Göklere irişdi gerçi âh u efgânım benüm
 Saña irişmez n'idem iy mâh-ı tâbânım benüm
 Bilmedün âh u figânımdan bu dil aẖvâlini
 Ne 'aceb bî-raẖmsın devletlü sulţânım benüm
 Küfr-i zülfüñ ile artursun¹⁷⁹² ruẖuñ imânını
 Bu müselmân resmi mi hey nâ-müselmânım benüm
 Vâdî-i gâmda Sikender gibi bu dil teşnedür
 Hızır olup irgür lebün iy âb-ı ẖayvânım benüm
 Gözlerüm yaşı revân oldu gel iy rûh-ı revân¹⁷⁹³
 Göreyim bir kez seni serv-i ẖurâmânım benüm¹⁷⁹⁴
 İy ẖabîb-i dil Muhibbî hicrûñ-ile ẖastadur
 Gelmez-iseñ bir nefes kaldı çıkar cânım benüm
 Ü1-232b, Ü2-154a, Ü3-176bk-190bk, M-61a, AE-176b

¹⁷⁹² artursın: örtersin Ü3

¹⁷⁹³ Bu beyit Ü3'te her iki yerde de yoktur.

¹⁷⁹⁴ Şiirin bu mısradan önceki kısmı varak eksikliğinden dolayı M'de yoktur.

2140. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Maḥabbet desti ile çün döğüluben türâb oldum
 Semâya çıkarup âhum yilin 'âlî-cenâb oldum
 Zamâne desti buraldan kulagum meclis-i ğamda
 Yakup bir dürri sînemde inîler san rebâb oldum
 Miyânı fikrini kılup dehânı zikrin idelden
 Baña siz 'âlem-i ğaybdan¹⁷⁹⁵ soruñ ḥâzır-cevâb oldum
 Gözüm yaşını ḥûn idüp gönülünden nâle idelden
 Ne kıldum muṭribe minnet ne muḥtâc-ı şarâb oldum
 Muḥibbî vaşlı gencine irişem diyü dildârûn
 Dili vîrân idüp âḫir yakup cânı ḥarâb oldum
 Ü1-232b, Ü2-154a, Ü3-176bk-191b, NO-266b, AE-176b

2141. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gün yüzüñi görmeyelden târ olupdur gözlerüm
 Togasın bir gün diyü bîdâr olupdur gözlerüm
 'Ahd kıldıñ niçe yıldur varayım bir gün diyü
 Ol deme irdüm diyü âḫ çâr olupdur gözlerüm
 Göreliden yüzüñi yinilmedi gözüm yaşı
 Bâĝ-ı ḥüsnünde senüñ enhâr olupdur gözlerüm
 Dürr-i eşküm hıfzına olmuş meger çeşmüm şadef
 Âb-ı nîsân-ıla gevher-bâr olupdur gözlerüm
 İy Muḥibbî şem'-i ḥüsn-i yârı anısam gîceler
 Şem' gibi dil yanar aglar olupdur gözlerüm
 Ü1-233a, Ü2-154b, Ü3-1991a, AE-177a

2142. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kana ğarḫ itsün vücûdum dîde-i giryân benüm
 Gülmedi çünkim yüzüme ol gül-i ḥandân benüm
 Ḥançeri kaşd eylese karşı çıkar cânum aña
 Cânumuñ sermâyesidür dildeki peykân benüm

¹⁷⁹⁵ 'âlem-i ğaybdan Ü2, Ü3-191b, NO, AE: sırr-ı 'abî Ü1: 'âlemi soruñ Ü3-176bk

Sine şevkden çāk olup sıgmazdı cānum cismüme
 Girse ol meh koynuma bir şeb eger ‘üryān benüm
 Yaşumuñ eytāminuñ yirlere dökdüm kanını
 Korkaram mahşerde tuta dāmenüm ol kan benüm
 İy Muḥibbī inleyem derd-i dilüm eş‘ār-ıla¹⁷⁹⁶
 Bir iken derdüm biñ itdi defter ü dīvān benüm
 Ü1-233a, Ü2-154a, Ü3-190bk, AE-177a

2143. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Ne Mecnūn gördi derd ü miḥnet içre bu şeb-i tārūm
 Ne Ferhād-ı belā-perver çeküpdür bu benüm bārūm
 O sâhir çeşmi siḥriyle dili dīvāne itmişdür
 Dükendi şabr-ıla ‘aqlum daḥı yanumda yok varum
 Güneş ruḥsārına ḥāyil olur derdiyle āh itsem
 Ya teskīn mi bulur bir dem benüm bu çeşm-i ḥūn-bārūm
 Ne deñlü inlesem bülbül mişāli ol gülün hergiz
 ‘Acebdür gūşına girmez benüm bu āh-ıla zārūm
 Muḥibbī āsitānuñda özini pāy-māl itdi
 Bu ümmīde ki bir gün pāyuña yüz süre dildārūm
 Ü1-233b, Ü2-154b, Ü3-189bk, AE-177b

2144. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Pāyuña yüz sürebilsem bu-durur derdüm benüm
 Bir naẓar kıl ḥālūme iy nāz-perverdüm benüm
 Gözlerüm yaşı Kızılırmag’a döndi āh kim
 Beñzedi berg-i ḥazāna çehre-i zerdüm benüm
 Çeşmün itdügini itmez dīni yok kāfir daḥı
 Öldürürseñ bāri bildür suçum iy merdüm benüm
 Gönlüme nakş eyleyelden mihrüñi zār eyledüm
 Dāğlar pul sīnem oldu taḥta-i nerdüm benüm

¹⁷⁹⁶ Mısra Ü1, Ü2, AE’de:

İy Muḥibbī inleyem derdüm dilüm iş‘ār idem
 şeklindedir.

Bulmuş-iken cām-ı la'lünden Muhibbî bir şafâ
Aldı haţtuñdan gider bu tab'-ı pür-gerdüm benüm
Ü1-233b, Ü2-154b, Ü3-189bkAE-177b

2145. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Vefâ gelmez cihândan çün ferâgum var gülinden hem
İrişmez güşuma hergiz figânlar bülbülinden hem
Günâhumdan umaram kim beni 'ışk âbı pāk ide
Anuñcün togrılup geldüm bugün 'ışkuñ yolından hem
Dili¹⁷⁹⁷ fâriğ iden her dem bu hālka hālka âhumdur
Peri yüzlüerün zülfi hāmından kākülinden hem
Günüm tār eyledi gâyetde ol hâţ-ı siyehkârı
Neler çekdüm şeb-i gāmda perişân sünbülinden hem
Muhibbî kimseyi gıybet idüp uzatma hergiz dil
Dilindendür ne gelse kişiy e sag u solından hem
Ü1-233b, Ü2-155a, Ü3-190, AE-177b

2146. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şu'le-i 'ışk âteşinden dil çeker her dem 'alem
Oldı dūdından melâyik gözleri her lahza nem
'Ârızum levhinde yazmaga derūnum hālını¹⁷⁹⁸
Gözlerüm tolu devât u kirpügüm kıldan kalem
Agzı mīm ü zülfi lām u olalı kaddi elif
Eksük olmaz döstlar şimden girü baña elem
Men' kılma zâhidâ maḥbûb u meyden dönmezem
Dest-i kudret çünki alnuma ezel kılmış raḥam
Küyuña varup Muhibbî vaşluñ itse ârzū
Döstum gelmez vefâ senden meger cevri ü sitem
Ü1-234a, Ü2-155b, Ü3-190ak, AE-178b

¹⁷⁹⁷ dili: veli Ü3

¹⁷⁹⁸ hālını: levhini Ü3

2147. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İyd-i kırbân oldu ben kırbân-ı cânân olmuşam
 Herkesün bir şuglı var ben yâra hayrân olmuşam
 Geydüm ihramı harım-i kūyına vardum bugün
 Terk idüp varlık libâsın cümle üryân olmuşam
 Bezm-i gamda sāgar-ı çeşmümle tolular içüp
 İnleyüp tâ şubha dek ney gibi nālân olmuşam
 Bağ-ı hüsn içre görelden kıddün iy serv-i hıram
 Pâyua cûlar akıtdum şöyle giryân olmuşam
 Çün Muhibbî gülşen-i hüsnünde bülbüller gibi
 Gâh medhün okuyup gâhî şenâ-h'ân olmuşam
 Surh-serler kaşdın itdüm çekdüm İslâm 'askerin
 'Avn-i Hâk'la 'âzim-i iklim-i İrân olmuşam¹⁷⁹⁹
 Ü1-234a, Ü2-156a, Ü3-177ak-191bk, AE-178b

2148. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gam hazânın zâhir itdi çehre-i zerdüm benüm
 Haştın izhâr ideli ol ruhları verdüm benüm
 Bu dil-i divânem ile iderem dâyim kelâm
 Bulımadum aradum yok böyle hem-derdüm benüm
 Toprak oldum râh-ı kūyında sakın iy seyl-i eşk
 İledüp bir yaña maḥrûm eyleme gerdüm benüm
 Rızık için maḥsûm olan elbette saña irişür
 Bes dimek lâzım mıdur yok sîm-ile zerdüm benüm
 İy Muhibbî çünkü¹⁸⁰⁰ oynar oynını nerrâd-ı çarh
 Yok yire çekme elem gelmez dime nerdüm benüm
 Ü1-234b, Ü2-155a, Ü3-175bk-190a, NO-116a, AE-178a, S1-121-b, H1-97a, T-139b

2149. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Yine cām-ı maḥabbetden içüp mest ü harâb oldum
 Tutışdum âteş-i 'ışka döne döne kebâb oldum

¹⁷⁹⁹ Bu beyit Ü3'te yoktur.

¹⁸⁰⁰ çünkü: -S1, -H1, -T

‘Aceb bu âteş-i sînem şerârı bulmadı teskîn
 Gözümün yaşı içinde egerçi ğarķ-ı âb oldum
 Gözümi gözeler kıldum bu çeşmüm cüybârına
 İniler derd-ile sînem sanasın bir çolâb oldum
 Hûmârum derd-i ser virdi beni¹⁸⁰¹ iy muğbeçe kurtar
 Anuñcün deyrüñe geldüm ki muhtâc-ı şarâb oldum
 Kaçan ‘ışkıyla âh itse Muhibbî bîd-veş ditrer
 ‘Aceb hâlüm n’olur âhir katı pür iztirâb oldum
 Ü1-234b, Ü2-155b, Ü3-177bk-190b, AE-178a

2150. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Vâdî-i ‘ışķ içre Mecnûn olalı hem-kisvetüm
 Âşiyân-ı murğdur başumda tâc u devletüm
 Dâğlarla mürde-i ‘ışķam gören sanur beni
 Zâğlardur her yañadan üşüben yirler etüm
 Gerçi kim Ferhâd u Mecnûn çekdiler derd ü belâ
 Şükr iderdi hâline her biri görse hâletüm
 Tañlamañ gül ruhları yâdına efgân eylesem
 Yok mıdur bir bülbül-i şûrîde denlü ğayretüm
 Hâk-i râhıyla tolaldan iy Muhibbî gözlerüm
 Hâmdu-lillâh hoş geçer bu nev’-ile her sâ’atüm
 Ü1-235a, Ü2-155b, Ü3-177ak-191bk, BY-94b, AE-178b

2151. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Câm-ı ‘ışķı çün ezelden eyledük nüş iy şanem
 Oluruz tâ haşre dek sermest ü medhüş iy şanem
 Bezm-i ğamda içerüz her dem ciger hûn-âbesin
 Dürd-i derdün-ile olur vaķtümüz hoş iy şanem
 Gel qabûl eyle getürdüm tuhfе cân dergâhuña
 Çün varılmaz pâdişâhlar önine boş iy şanem
 Fi’l-haķîķa Hızır-veş bulurdi ‘ömr-i câvidân
 Leblerün öpüp iden seni derâğuş iy şanem

¹⁸⁰¹ beni: seni Ü3-190b

Dâr-ı dünyâda güzellik kalur-ısa pâyidâr
Baña itdügün helâl idem saña hoş iy şanem¹⁸⁰²

Leblerün dârü-ş-şifâsından Muhibbî hâstadur
Niçe yıldur anmayup itdün ferâmüş iy şanem
Ü1-235a, Ü2-156a, Ü3-190bk, AE-179a

2152. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir saçı leylâ lebi şîrîn mehûn nâ-şâdiyam
Deşt-i gam Mecnûn'ıyam kûh-ı belâ Ferhâd'ıyam

Kankı taş katıysa başın aña dögsün kühken
Başa iltidüm san'at-ı 'ışkuñ bugün üstâdiyam

Dil çeker hicrân gamın derd ü belâdan ağlamaz
Anuñ-ıçun kim ezelden ben anuñ mu'tâdiyam

Dâğlar sinemde güldür servler yir yir elif
Kıl temâşâ 'ışk bâğınuñ harâb-âbâdiyam

Ġamzesine dökmegil kanın Muhibbî'nüñ didüm
Dökmege 'aşıklaruñ kanın didi cellâdiyam
Ü1-235b, Ü2-158b, Ü3-167a-171bk, AE-162a

2153. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Eyledi çın şehir çarha 'urûcî âhum
Ola kim saña irişem diyüben iy mâhum

Geşt kıldum bu cihân tekyesinüñ her tarafın
Çâr divârına gördüm yazulu âh şâhum

Görmezem h'âb yüzün iki gözüm yol gözedür
Diye her bâr görelüm¹⁸⁰³ düşer-ise râhum

Zülf-i dildâr hayâli gelicek didi gönül
Gözlerümden yiridür aña kuram hargâhum

Eger el virse süre hâk-i derine yüzini
Bu Muhibbî diye yok bundan ulu dergâhum
Ü1-235b, Ü2-158b, Ü3-167b-173a, NO-91a, AE-162a

¹⁸⁰² Bu beyit Ü3'te yoktur.

¹⁸⁰³ diye her bâr görelüm Ü3: diyelî yâr görinem Ü1, Ü2, NO, AE

2154. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Çün kim şarâb-ı 'ışk-ıla yogrıldı bu gilüm

Âh u figânı çarha çıkarsa ne tañ dilüm

Bir kimse fehm itmeye 'ışkuñ rumûzını

Söyler-ise zebâna gelüp anı her kılum

Sanma ki senden usanam iy bî-vefâ şanem

Tîğ-ı cefâñ-ıla dilüm itseñ dilim dilim

Bülbül gibi figânlar iderdüm şabâha dek

Küyuñ olaydı iy gül-i nev-reste menzilüm

Ekdüm zemîn-i 'ışka Muhib dâne-i sirişk

Derd ü belâ vü miñnet ü gam oldu hâşilum

Ü1-236a, Ü2-159a, Ü3-167b, AE-162b

2155. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şâh-ı 'ışkam şu'le-i âhum külâhumdur benüm

Sağlu sollu eşk-i bî-ḥaddüm sipâhumdur benüm

Revzenümden dün gice togdukça mâh-ı âsümân

Ḥâneme itdüm taşavvur geldi mâhumdur benüm

Bilmedüm âh eylemek yanuñda olurmış günâh

Baña bu hışma sebep bildüm günâhumdur benüm

Ravza-i Rızvân ki dirler küy-ı dilberdür hemîn

Âteş-i düzaḥ tamâmı nâr-ı âhumdur benüm

Bu Muhibbî anuñ-ıçun yollaruñda ḥâk olur

Ola kim bir gün diyesin ḥâk-i râhumdur benüm

Ü1-236a, Ü2-159a, Ü3-167ak, BY-93b, AE-163a

2156. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Küy-ı yâra gitdi çün şevk-i hezâr-ıla dilüm

Bülbülem tañ mı ola bir gice gülşen menzilüm¹⁸⁰⁴

¹⁸⁰⁴ Bu beyit Ü3-165a ve BY'de:

Gülşen-i ḥüsünde sordum 'arızın didi gülüm

Didüm aña karşı inler ben daḥı bir bülbülüm

şeklindedir.

Nāgehān gördüm senüñ ben iy perī behcet yüzüñ
Ol zamāndan gitdi ‘aqlum kalmadı hergiz bilüm

‘Ālemi geşt eyledüm sordum dehānuñ sırrını
İrdi ‘ömrüm āhire hāl olmadı bu müşkilüm

Tiğ-ı cevruñden nigārā yüzümi döndürmezem
Eyler-iseñ günde yüz biñ bagrumı dilim dilim

Bu Muhibbî yine kūyuñdan yana ‘azm eyledüm
Bilmezem beni çeken suyum mıdur yāhūd gilüm¹⁸⁰⁵
Ü1-236b, Ü2-159b, Ü3-165a-167ak, BY-86a, AE-163a

2157. Mef’ülü fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

Pendüñle nāşihā beni sanma ki bend olam
Göñlüm bunu diler ki varup bir levend olam

İçdüm ezelde çünki maḥabbet şarābını
Sanur mısız ki ḥaşre degin hüşmend olam

Dermān içinde derdi dilüm eyledi qabül
Anuñ-içun ki yār diler derdmend olam

Öldürmek-ise ‘aşıkı kūyuñda niyyetüñ
Öldür beni ki cümle-i ‘uşşāka pend olam

Düşdi Muhibbî başuma sevdā-yı zülfi āh
Anda diler ki bu dil-i dīvāne bend olam
Ü1-236b, Ü2-159b, Ü3-167ak-179a, AE-163b

2158. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Rûy-ı dilber mihr ü māhumdur benüm
Tār-ı şeb zülfi-i siyāhumdur benüm

Her ne ḥüküm itse revādur cānuma
Ben kulam ol pādīşāhumdur benüm

Zāhidā inkārı ko gel ‘ışkuma
Eşk-ile āhum güvāhumdur benüm

¹⁸⁰⁵ Bu beyit Ü3-165a’da:

Bu Muhibbî yine kūyuñdan yana ‘azm eyledüm
Çeken anı bilmezem ābum mıdur yāhūd gilüm
şeklindedir.

İncinür sanma zenaḥ çâhında dil
Turdugınca ‘izz ü cāhumdur benüm

Şu‘le-i âhum Muḥibbî dem-be-dem
Başuma zerrîn külâhumdur benüm

Ü1-237a, Ü2-145a, Ü3-165b-168a, BY-88a, AE-164a

2159. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Âteş-i ‘ışkuñ dilümde şevk-engiz eyleyem
Cân-ıla yanup tutuşdum şu‘lesin tiz eyleyem
Naḥl-i kıddine gönül yir yir asılmış gıncadır
Ben ki ol bâlâ kadûñ vaşfin dil-âviz eyleyem
‘Âşık-ı rindem bu günü virmezem ben yarına
Zâhidâ şâhidle¹⁸⁰⁶ meyden sanma perhîz eyleyem

Âsitânına baş urmakdan eger gelse şudâ‘
Eşk-ile ḥâk-i derini şandal-âmîz¹⁸⁰⁷ eyleyem
Çün Muḥibbî bir saçı leyli-veşûñ mecnûniyam
Her yaña divânelik raḥşın sürüp ḥîz eyleyem
Ü1-237a, Ü2-145b, Ü3-165ak-168b, BY-91b, AE-164b

2160. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

İy şanem ‘ışkuñ ğamına sanma tedbîr eyleyem
Giceler tâ sübh olunca âh-ı şeb-gîr eyleyem
Bu dil-i divâneme ol dem benüm dermân olur
Boynuma takup ser-i zülfüñi zencîr eyleyem
Niçe yıllardur çeker dil¹⁸⁰⁸ döstüm hicrûñ yükin
Bir zebân-ıla olur mı anı taḳrîr eyleyem
İy kemân ebrû eger atsañ baña ğamzeñ okın
‘İzzet idüp sîne şadırında aña yir eyleyem

İy Muḥibbî cehd kılma ğamdan olmazsın ḥalâş
Böyledür taḳdîr çün ben niçe tedbîr eyleyem¹⁸⁰⁹
Ü1-237b, Ü2-145b, Ü3-166bk-168b, BY-93a, AE-164b, S2-106b

¹⁸⁰⁶ şâhidle: şâyedle Ü1, Ü2, BY, AE

¹⁸⁰⁷ şandal-âmîz: san dil-âviz Ü3

¹⁸⁰⁸ çeker dil: çekerem S2

¹⁸⁰⁹ Mısra S2’de:

Çünkü taḳdîr böyledür ben niçe tedbîr eyleyem
şeklindedir.

2161. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Olup 'aşık belâ vü derdi evvel cāna¹⁸¹⁰ tapşurdum
 Velî soñra dil ü cānı der-i cānāna tapşurdum
 Göricek bağ-ı hüsniinde nigāruñ zülf ü ruhsārın¹⁸¹¹
 Saçını kâfiristāna yüzün imāna tapşurdum
 Egerçi hasta-dil idüm lebinden bir cevāb aldum
 Bi-ḥamdi'llāh bu derdümi bugün dermāna tapşurdum
 Gönül yagmasının hālin fetāvāda arar çeşmün
 Ḥarāmīdür anuñ ḥükmini Tātār ḥana tapşurdum
 Muḥibbī maḥzen-i dilden çıkardum niçe cevherler
 Eli nādānuñ irmesün diyü yārāna tapşurdum
 Ü1-237b, Ü2-146a, Ü3-169ak-179b, NO-112b, AE-165b

2162. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Yine ben bülbülinden 'ār ider ol gülüm balum
 N'olısar bilmezem yā Rab anuñla uşbu aḥvālum
 Gedā-y-iken bi-ḥamdi'llāh bugün ben şāh-ı 'ışk oldum
 Sipāhum derd ü miḥnetdür gözüm yaşı-durur mālum
 Girelden pūte-i 'ışka ben oldum zer gibi ḥālīş
 Beni pāk itdi 'ışkuñ ḡıll u ḡışdan iy ruḥı alum
 Didüm bir dem gözümün çeşmesārında qarārum yok
 Didi miskīn perī-zādam iki zülfüm-durur bālum
 Muḥibbī ḥubb-ı dünyāyı gönülden çün tırāş itdüñ
 Qalenderlik ise¹⁸¹² ancak olur 'ışk ehli¹⁸¹³ abdālum
 Ü1-237b, Ü2-146b, Ü3-168bk, AE-165b

2163. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Muḥırram cürm ü 'isyāna egerçi kim günāhkāram
 Mürüvvet kânısın senden ve lîkin raḥmet umaram

¹⁸¹⁰ evvel cāna: ol cānāna Ü3

¹⁸¹¹ Misra Ü3'te:

Varuban bağ-ı hüsniinde görüben zülf-i ruhsārın
 şeklindedir.

¹⁸¹² ise: budur Ü3

¹⁸¹³ ehli: olsun Ü3

Eger olmaz-isa senden bulunmaz derdüme dermân
Niçe yıllar-durur derde düşüp 'ışkuñla bîmâram
Hevâ-yı nefsüme uydum gidüpdür ihtiyâr elden
Eger olmaz-isa luṭfuñ muḳarrer lâyiḳ-ı nâram
Budur zikrüm budur fikrüm ki dehri ḥabbeye almam
Cihânun ziynetinden hem bi-ḥamdi'llâh ki bizâram
Degüldür ḥûr u ḡilmâna Muḥibbî cennete kâyil¹⁸¹⁴
Ḥudâyâ eylegil iḥsân hemân müştâḳ-ı didâram
Ü1-238a, Ü2-146b, Ü3-168bk-177a, AE-165b

2164. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Dil gitdi bende kalmadı şabr u ḳarâr hem¹⁸¹⁵
Bu sîne oldı ḥasreti-y-ile ḥârḥâr hem
Mecnûn-vâr deşt ü beyâbânı geşt idüp
Ferhâd gibi oldı yirüm kühsâr hem
Derd ü belâ vü ḡam ile bed-nâm-ı 'âlemem
Dermândeyem kim oldı gözüm eşk-bâr hem
'Âlemde ḥüsnüñe senüñ olmaya bir nazîr
Mazlûm 'aşîḳı çü men-i ḥâksâr hem
Şâhâne çekse leşkerini ḡamzeñün olur
Her biri nâvek-efgen ü ḥançer-güzâr hem
Sensüz günümi sorma ki ne nev'-ile geçer
Hicrân deminde ya niçe şebḥâ-yı târ hem
Çün güft ü ḡüy hoş dil idermiş Muḥibbî'yi
Açar dilini bu ḡazel-i âbdâr hem
Uşbu ḡazel ki ḥüsn-ile bir nâzenindür
Ḥâcet degül-durur aña naḳş u nigâr hem
Her kim göre bu beytümi taḥsîn idüp hezâr
Înşâf diye bilesine rûzigâr hem
Ü1-238a, Ü2-159a, Ü3-168a, AE-162b

¹⁸¹⁴ cennete kâyil Ü3-177a: ḥasteye mâyl Ü1, Ü2, Ü3-168bk, AE

¹⁸¹⁵ Bu gazelin son iki beyti Ü3'te yoktur.

2165. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âh kim cânân gamıyla gönlümi teng eyledüm
 Giceler tâ şubh şeb-i murğâna âheng eyledüm
 Nâle kıldum 'ışk elinden yaşımı târ eyledüm
 İnleyüp zârilik itdüm kıddümi çeng eyledüm
 Gülşen içre zâhidâ içdüm şarâb-ı lâle-reng
 Sanma kim hâlvette senüñ gibi ben beng eyledüm
 Hâmdü-lillâh gâlib olup nefs-i şûma 'âkıbet
 Niçe yıllar gerçi kim anuñ-ıla ceng eyledüm
 İy Muhibbî ol hüma şaydına devlet bâzını
 Saldugumda ayagina nâlemi jeng eyledüm
 Ü1-238b, Ü2-160a, Ü3-167bk, AE-163b

2166. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yiter 'âlemde nigâr-ıla mey-i nâbum benüm
 Hûr u kevşer istemem çünki degül bâbum benüm
 Secde idelden nigârâ varmaz oldum mescide
 Tâk-ı ebrûsı olupdur çünki mihrâbum benüm
 Âteşüm câna irişdi kâr ide mi bilmezem
 Yok-durur eşkümden özge dîdede âbum benüm
 Dil şürâhî göz yaşı mey bu ciger nuql-ı kebâb
 Bu-durur meclisde hâzır 'iye esbâbum benüm¹⁸¹⁶
 Düşde görelden nigârı olmuşam âşüftesi
 Hâşr olunca dilerem gitmeye bu h'âbum benüm
 Tûti-i tab'um Muhibbî gösterür güyâ nebât
 Her kaçan vaşf itse ol la'l-i şeker-nâbum benüm
 Ü1-239a, Ü2-160a, Ü3-167bk, AE-163b

2167. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Yine gavvâş-ı dehr oldum ma'ânî baırına taldum
 İdüp taşıl-i gevherler yine âvâzeler saldum

¹⁸¹⁶ Bu beyit Ü3'te yoktur.

Nigârı seyr ider gördüm başında turna telleri
 Anı şayd itmege elden gönül şahbâzını saldum
 Koşup şeb-diz-i zülfiyle bugün gülgün eşkümi
 Baña pādâş olmadı bu 'ışkuñ öndülin aldum
 Hevâ-yı nefsüme uydum elüm irişmedi yâra
 Uzak menzil zavâde yok dirîgâ rāhda kaldum
 Günāhum çok yüzüm kara Muhibbî oldum āvâre
 Şefâ'atle meger çâre idesin kapuñā geldüm
 Ü1-239a, Ü2-160a, Ü3-167bk, AE-164a

2168. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Saña dil virdüm bu gönlümün n'olasın bilmedüm
 Bir kurı sevdâ-y-ımış likin hevâsın bilmedüm
 Anladum cevır ü cefâdan baña rahmı olmaya
 Öldürüp âhir velî cāna kıyasın bilmedüm
 Gâh derd ü gâh gam gâhi elem gâhi firâk
 'İşkuñuñ ben hâsta-dil bunca belâsın bilmedüm
 Sâyesin salsa gedâ üstine ol sulţân olur
 Geşt kıldum kanda var devlet hümâsın bilmedüm
 İy Muhibbî 'âlem içre mübtelâlar çok velî
 Senden özge bir belâ-keş mübtelâsın bilmedüm
 Ü1-239b, Ü2-145b, Ü3-168ak, AE-165a

2169. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yüzine bakdukça yâruñ her dem artar hayretüm
 'Âlem içre tañ mıdır 'ışk-ıla ola şöhetüm
 'İşka düşdüm bilmedüm anı devâsuz derd-imiş
 Döstar günden güne artar cünün u zilletüm
 Bağ-ı hüsnünde görüp hâlün n'ola meyl eylesem
 Bu cihânda yok mıdır bir mür deñlü gayretüm
 Cür'a-i câmuñ içelden şöyle mest itdün beni
 Hey kıyâmet gitmeye tâ haşre dek keyfiyyetüm

Rehgüzāruñ kumı ile şîşe-i çeşmüm tolu
 Sāl ü mäh u hafta vü rüz-ıla geçer sâ'atüm
 Yarı gördüm yine karşumda raķibe oş didi
 İtçe bildüm yog-ı mış yanında benüm rağbetüm
 Bāde nisbet eylemiş la'lüne dimiş beñzerem
 Ölmez-isem çokdur anuñla Muħibbî şöhetüm
 Ü1-239b, Ü2-146a, Ü3-169a, AE-165a

2170. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Zencîr-i ser-i zülfüñi dīvānede buldum
 Şem'-i ruħuñuñ şevķını pervānede buldum
 Geşt eylemişem 'alemi ben genc-i vişālün
 Āħir arayup bu dil-i vîrānede buldum
 İkdām idüben zülfüne el sunmadı kimse
 Bu himmeti bu cür'eti ben şānede buldum
 Yārān geçürüp şadra baña bāde sunarlar
 Bu 'izzeti bu ħürmeti meyhānede buldum
 Her beyti Muħibbî'nün olur bir kızıl altun
 Ancak ben anuñ mişlini dürdānede buldum
 Ü1-240a, Ü2-146a, Ü3-168ak, AE-164b

2171. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sine şaħrāsında dıkdüm dil nişānum var benüm
 Ok u yası elde bir kaşı kemānum var benüm
 Leblerinden iste didüm iy gönül gel bir cevāb
 Didi kim agzuma almaga ne cānum var benüm
 Kıldan ince mi miyānı yoksa yok andan nişān
 Bilmedüm bu baħş ara kaldı gümānum var benüm
 Halk-ı 'alem görmesün dildārumı düşde diyü
 Şubħa dek uyıtmazam ħalkı fiğānum var benüm
 İy Muħibbî n'eylerem bağ-ı cinān u kevseri
 Bir lebi şîrîn yüzi gül gülsitānum var benüm
 Ü1-240a, Ü2-147a, Ü3-168bk, AE-166a

2172. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hâk-i pâyuñı nigârâ tütüyâ olsun direm
 'İşk erinün hasta çeşmine devâ olsun direm
 Ehl-i 'ışka 'arz eyle vir zekât-ı hüsnüñi
 Gir şevâba döstüm saña du'â olsun direm
 Hastayam hicrân şebinde rûz-ı vaşluñ isterem
 Yüzüñi¹⁸¹⁷ göster kamu 'âlem ziyâ olsun direm
 Cân virüp bir buseñe cânâ haridâr oldugum
 Mâlikem bir cânâ ol dağı fedâ olsun direm
 Niçe yıldur beklerem yoluñı virmezsin selâm
 Ummazam bir nesne cânâ merhabâ olsun direm
 Bu Muhibbî vaşlın ister bir yaña dağı gönül
 Gel nizâ' itme ne saña ne baña olsun direm
 Ü1-240b, Ü2-147a, Ü3-169b, AE-166a

2173. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Şeb-i hicründe iy meh-rû dü ebrûñı hayâl itdüm
 Urup bu sîneme yara anı şekl-i hilâl itdüm
 Hadengün sînenen geçüp bu bagrum kana dönelden
 Gözümden akıdup cûlar cihânı cümle al itdüm
 Miyânuñla lebüñçün var mı yok mı diyü bahş itdük
 Eşer yok bildüm anlardan egerçi kıl ü kâl itdüm
 Ümid itdüm idi evvel vişâline irem yârâuñ
 Velî bildüm bunı âhir ki bir fikr-i muhâl itdüm
 Muhibbî her sözüm gevher kılup yârâna 'arz idüp
 Gelün her birine kıymet koñuz diyü sü'âl itdüm
 Ü1-240b, Ü2-146b, Ü3-169b, AE-166b

2174. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Serv-kaç dildarı gördüm bağ içinde ağladum¹⁸¹⁸
 Gözlerüm yaşını dökdüm ayagina çağladum¹⁸¹⁹

¹⁸¹⁷ yüzüñi: vaşluñı Ü1¹⁸¹⁸ ağladum: inledüm Ü3, NO¹⁸¹⁹ çağladum: çalkadum Ü3

Yog-iken dahı gülüstān u çemen bāğ u bahār
Sen boyı serv ayagına yüz sürüp¹⁸²⁰ dil bağladum

Hālūnī gül ruḥlaruñda cā-be-cā cānā görüp
Dāğlarla sīnemi ben lāle gibi dagladum

Doğmadan Sīmurğ-ıla evc-i semā içre hümā
Bāz-ı himmetle maḥabbet murğını ben avladum

İy Muḥibbī itmedüm bir kimseye ifşā-yı rāz
Sırr-ı ‘ışķı sīnem içre cāndan özge sakladum
Ü3-173a, NO-91a, S1-115b, H1-93a, T-133b

2175. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Oluḡ gāvvaş baḥr-ı ‘ışķa taldum
İrem ķa‘rına didüm yolda kaldum

Binā-yı ‘ışķa Ferhād-ıla Ƙays’ı
Birin senge birini suya saldum

Satarlar derd-ile dermānı gördüm¹⁸²¹
Kodum dermānı ol dem derdi aldum

Melāmet ehli n’eyler ‘ār u nāmūs
Çün ‘āruñ şışesini senge çaldum

Muḥibbī ḥastaya iy dil ṭabībi
Meded eyle ki ḡāyet de buñaldum
Ü3-173b, NO-91b, S1-116b, H1-93b, T-134a

2176. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Dil serīrin yine fetḥ itdi gelüp sulṭān-ı ḡam
Miḥnet ü derdi vezīr itdi kılup divān-ı ḡam

‘Ālemi ide ihāṭa gözlerüm yaşı gibi
Bād-ı āhumdan temevvüc eylese ‘ummān-ı ḡam

Mezra‘-ı dilde diriḡa miḥnet oldı ḥāşılum
Bundan özge virmedi ḥāşıl baña bārān-ı ḡam

¹⁸²⁰ serv ayagına yüz sürüp: serv-ķad ü lāle-ruḥa Ü3, NO

¹⁸²¹ Misra Ü3 ve NO’da:

Satulu görüben derd-ile dermān
şeklindedir.

Gözlerüm yaşı şarâb u mâ-ḥazar bagrum kebab
 Eyledüm dil tekyesine oldu çün mihmân-ı gam
 İy Muhibbî gözlerüm yaşı müşâbih kevkebe
 Olsa tañ mı oldu ol çarḥuñ meh-i tâbânı gam
 Ü3-173b, NO-92a, S1-116b, H1-93b, T-134b

2177. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kim tutar emrünü luṭfuñ gösterüp sensin Ḥalim¹⁸²²
 Dutmayan fermânuñ ol da görür ḳahr-ı 'azîm
 Oluban cürme muḳır senden umaruz raḥmeti
 Yüzi suyına ki var nâm-ı şerîfinde dü mîm¹⁸²³
 İtmese didâruñ ümmîdin eger 'âşıkluñ
 Gözine cennet cehennem görine kevşer ḥamîm
 Bu ne ḥikmetdür ki deryâda şadef ḥalk eyledün
 Bu ne ḳudret mâdan itdün bî-bâhâ dürr-i yetîm
 İy Muhibbî şükr kıl bir pâdişahuñ kulsın
 Hem Semî' ü hem Başîr ü hem 'Alîm ü hem Kerîm
 Ü3-173ak, NO-92a, S1-117a, H1-93b, T-134b

2178. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ḥâk-i pâya devlet el virse eger sürsem yüzüm
 Sen şefâ'at kânısın ancak budur virdüm sözüm
 Eyülerden eylik öğren sen de gayra eylik it
 Bu meşeldür kararur üzüme beñzer¹⁸²⁴ çün üzüm
 Eylr idüm cânımı ol dem îşâr¹⁸²⁵ ayaguña
 Baña gösterseñ cemâlün nûrını görse gözüm
 Gerçi kim ḳahruñ ḳavidür raḥmetün ḡalib aña
 Bir bölük üftâde budur içümüzde söz bizüm¹⁸²⁶

¹⁸²² ḥalim: ḥakîm S1, H1

¹⁸²³ dü mîm: dü-nîm Ü3, NO, S1

¹⁸²⁴ beñzer: göre T

¹⁸²⁵ îşâr: nişâr H1, T

¹⁸²⁶ Mısra S1, H1 ve T'de:

Bir bölük üftâdeyüz budur ümidümüz bizüm
 şeklindedir.

Çün muhibbî oldı Muhibbî âline evlâdına
 Şadmânâm togdı çün burc-ı şerefden yıldızum
 Ü3-173ak, NO-92b, S1-115a, H1-92b, T-133a

2179. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Çün hıramân kıdd-ile sen¹⁸²⁷ serv-i bälâyı görem
 Niçe sırlarla müzeyyen olmuş ol câyı görem
 Şaf şaf olmuş 'aşıkuñ keşf eylegil yüzden niķāb
 Ben kimem ki isteyem¹⁸²⁸ yüzüni tenhâyı görem
 Gitdi didi¹⁸²⁹ şabr kıl gelem yine ferdâyâ dek
 Bilmezem ki irişüben ben o ferdâyı görem
 Ruḥlarıñ şevķine yanmak isterem pervâne-veş
 Kandasın iy şem'-i rüşen kanda arayıgörem
 İy Muhibbî hîç dil-i şeydâña beñzer bulmayam¹⁸³⁰
 'Âlemi geşt eyleyüben niçe şeydâyı görem
 Ü3-173bk, NO-92b, S1-115a, H1-92b, T-132b

2180. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Leyli zülfün mihrini dilde kaçan peydâ kılām
 Ser-bürehne kendümi mecnûnlayın rüsvâ kılām
 Görmek istersenî maḥabbet görinür miḥnet saña
 Yazayım miḥnet maḥabbet farķı yok imlâ kılām
 Atmaga âh oklarını her seḥer eflâke çün
 Miḥnet ile bükilen bu kıddümi ben ya kılām
 Gözlerüm yaşına nisbet kıtredür cûlar benüm
 Korkaram cüş u huruş ile anı deryâ kılām
 Bu Muhibbî göz şarabın¹⁸³¹ çün içir yārân ile
 Yaraşur ol meclise bu göñlümi ben nâ kılām
 Ü3-173ak, NO-93a, S1-114b, H1-92a, T-132b

¹⁸²⁷ sen: ol S1, H1, T

¹⁸²⁸ isteyem: istemem NO

¹⁸²⁹ gitdi didi: didi gitdi H1, T

¹⁸³⁰ bulmayam: görmeyem T

¹⁸³¹ bu Muhibbî göz şarabın: bu Muhibbî'yi göresiz Ü3, S1, H1, T

2181. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âh kim dil derdini bu çeşm-i giryânüm benüm
 Zâhir itdi halka bu 'ışk-ı pinhânüm benüm
 İy gözüm yaşlar döküp merdümlik it cûlar akıt
 Kanda kim seyr eyler ol serv-i hürâmânüm benüm
 Bûse aldum h'âbda la'l-i nigâr-ı dişledüm
 Leblerinde görinendür zaḥm-ı dendânüm benüm
 Nâle kılsam inlesem hicrân şebinde derd-ile
 Göklere eyler 'urûc bu âh u efgânüm benüm
 İy Muhibbî dil kebâb eyle vü hem yaşuñ şarâb
 Olısar ḥun-h'âr bed-mest çünki mihmânüm benüm
 NO-93

2182. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kimsene bilmez beni ki ben neyem
 Ben beni yaḥşî bilürem ben neyem
 Gerçi baḥr-ı dile 'ummân dinür
 Lîk görseñ ma'niden bir kaçreyem
 Mûya döndüm nâle kıldum nâleden
 Bir giyâham nâle kılır ya neyem
 Nâya döndi 'ışk-ıla her üstüḥ'ân
 Gîceler tâ şubḥ iniler ben neyem
 Söz anuñdur iy Muhibbî söz anuñ
 Söyleden 'ışkdur arada ben neyem
 NO-93b

2183. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Döstüm 'ışka düşelden vâlih ü ḥayrânüñam
 Olmuşam vaşluñ temennâsında sergerdânüñam
 Eşkümün bârânına karşı gül-i ḥandân iseñ
 Gülşen-i ḥüsnünde ben de bülbül-i nâlânüñam
 Baña ölmekden ise düşvâr hicrân kışşası
 Niçe yıldır Ka'be kûyuñda senün kurbânüñam

Çünkü ten zindân-ı cândur eyle tiğünla hâlâş
 Hâyra gir âzâde eyle bend-ile zindânunâm
 Kullarunđandur Muhibbî çün senün bî-zer harid
 Her ne buyursañ buyur kim bende vü fermânunâm
 NO-93b

2184. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Her şeb ki dağ-ı fırkatün iy mäh çekem
 Yaşlar döküp nâle kılup dilden âh çekem
 Sen pâdişâha tuhfe idem cân u başumı
 Eger kabûl eylesesin iy şâh çekem
 Öldür bu ben 'aşıkı ırgür murâduma
 Pes niçeye dek ta'na bed-h'âha çekem
 Zülfüñ şebinde küyüña varmaga husrevâ
 Başuma alup dūd-ı siyâhı külâh çekem
 Kâh oldı Muhibbî teni bir kâha dönüp âh
 Tâkat mı var bâr-ı gamı her gâh çekem
 NO-94a

2185. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Eyler cevr ü cefâ yâr nâ-güzîrümdür benüm
 Her ne kim anda gele ol dil-pezîrümdür benüm
 Sen Süleymân'a eger pîşkeş çekem pây-ı cerâd
 Mürum eyle kabûl tuhfe haķîrümdür benüm
 Şâh-ı 'ışķ oldum livâ-yı âhı kaldurdum yine
 Sine tablum çalınur nâlem nefîrümdür benüm
 Hâk-i pâyuñ döşenü bâlin idüp seng-i derün
 Şöyle hoş-hâlem ki ol bister harîrümdür benüm
 Bu sa'âdet besdür dilber Muhibbî'ye diye
 Dermendümdür faķîrüm hem esîrümdür benüm
 NO-94a

2186. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şâh-ı 'ışk oldum gözüüm yaşı sipâhumdur benüm
Başuma âhum şu'â'ı zer külâhumdur benüm
Secde itsem tâk-ı ebrûsına baş kaldurmasam
Döslar kılmañ 'aceb kim secdegâhumdur benüm
Anuñ içün baña dirler ehl-i 'ışk devlet-penâh
İç işigi dilberüñ devlet-penâhumdur benüm
Eylesem sensüz figân u nâlemi 'ayb eyleme
Fırkatüñle rüz u şeb eglence âhumdur benüm
Zülf-i müşğine Muhibbî yañılup 'anber didi
Görinen boynında yâruñ ön günâhumdur benüm
NO-94b

2187. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her kaçan 'ışkuñ yolında terk-i cân ser eyleyem
Cümleten 'ışk ehline serdâr olam ker eyleyem
Bâga vardum şevk-i ruhsârûñla güller pâyına
Aglayup hûn-ı cigerle dâmenin ter eyleyem
Serv kıddüñ görmezem ammâ ki anuñ yâdına
Varuban nezzâre-i serv-i şanavber eyleyem
Derd-i 'ışkuñ yaş u sîm ü yüzüm[i] zer eyledi
Ben de iksîr ü vücûdum hâkini zer eyleyem
Didi dilber iy Muhibbî yime ğam rahm eylerem
Didüm aña gel yemîn eyle ki bâver eyleyem
NO-95a

2188. Mef'ûlû fâ'ilâtun mefâ'ilü fâ'ilün

Cânân güzer eylediği rahı beklerem
Ola ki gele diyüben ol şâhı beklerem
Hâk-i derinde gerçi mezellet-fütâdeyem
Ammâ be-şadr-ı mesnedle câhı beklerem

Öldür beni çün seni sevmek günâh-ımış
 Öldürsün diyü o dergâhı beklerem
 ‘Âlemde benüm sırruma mahrem bulunmadı
 İfşâ ider eşküm-ile âhı beklerem
 İy döst cefâ itme Muhibbî’ye kıl vefâ
 Cevrünü çeker rahm idesin gâhı beklerem
 NO-95a

2189. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Her gice sen mäh-ı mihr-efrüzü ger yâd eyleyem
 Tâ şeh erfgân u âh u nâle feryâd eyleyem
 Şive-i şîrîn ü nâz u ‘işveler kim sende var
 Ben dahı Ferhâd-veş ‘âlemde bir ad eyleyem
 Kork Hudâdan gūşuñ al bu benüm feryâdumı
 Kūyuñ [ben] varıcak çagurup [hem] dâd eyleyem
 Cân u baş terk eyleyem yoluñda iy ârâm-ı cân
 Bunuñ ile ‘âlem içre gönlümü şâd eyleyem
 Murğ-ı dil olmaz Muhibbî bend-i zülfinden hâlâş
 Saña ol yigdür ki cânı râm-ı şayyâd eyleyem
 NO-95b

2190. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Her kaçan görsem nigārâ yüzünüñ hayrānuñam
 Derd-i ‘ışk-ıla velî ‘âlemde sergerdānuñam
 Kışsa-i hicrāndan ise ölmek āsān gelür
 Dir baña imān ile ölmek senün āsānuñam
 Üstüh‘ānumdan ziyāfet itdüm iy hūnī yine
 Geldi kūyuñ itleri dirler baña mihmānuñam
 Çünki ten zindān-ı cāndur sensüz iy ârām-ı cân
 Gel uzat rahmet elin āzād kıl zindānuñam
 Dökmesem bārān-ı eşki yār açılmaz gül gibi
 Dir Muhibbî girye kıl ben çün gül-i hāndānuñam
 NO-95b

2191. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Varup luṭf istedüm yâr itdi düşnâm
 Cihân içinde buldı bu gönül kâm
 Görüp leylî saçın divâne oldum
 Anuñcün kodılar mecnuñ baña nâm
 Lebi yâdına ele sâğar alsam
 Tolar hûn-ı cigerle eldeki câm
 Meger gün yüzine gün 'âşık olmış
 Yürür âvâre itmez bir dem ârâm
 Yüri zâhid yür[i] ol sen selâmet
 Melâmet 'âşık olan istemez nâm
 Gören şayyâd dil murğın Muhibbî
 Dutar âhir çün itdi zülfini dâm
 NO-96a

2192. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yâr didi bir gül-i nev-resteyem
 Ben didüm bülbül-i dil-i ḥasteyem
 Ğamzeñ okı gelediden sîneme
 Mürde gibi kan-ıla âğışteyem
 Ğıll ü ğışdan sînemi pāk eyledüm
 Gözlerüm yaşıyla dâyim şüsteyem
 Çeşmüñ arar kim beni ide helâk
 Anı bilmez hicr elinden geşteyem
 Nâgehân gördüm senüñ cānâ yüzüñ
 Daḥı ol demden berü dem-besteyem
 Başum üzredür didüm cānâ yirüñ
 Didi gerçeksın ki bir gül desteyem
 Virmedüñ iy dil ṭabîbî bir cevâb
 Niçe yıllardur Muhibbî ḥasteyem¹⁸³²
 NO- 96a

¹⁸³² Muhibbî ḥasteyem: Met.:Muhibbî'yem kapuñda ḥasteyem

2193. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Görüp şemşirün iy dilber beni sanma hâzer kıldum
Baş açup varuban karşu dil ü cānum siper kıldum
Görüp şem'-i cemālünü olup pervâne rakş itdüm
Yakup bu cān-ı şirini kül itdüm bu kadar kıldum
Cüvān-merdî sü'al olsa cevābum bu talebkārān
Dıraht-ı bağ-ı 'irfānçün be-ḥikmet bār-ver kıldum
Ḥikāyet ideli la'l-i leb-i şirini dildāruñ
Melāḥat buldı eş'arum ḥadiş çün şeker kıldum
Muḥibbî'den gelüp 'ışkuñ rumūzın sorsalar direm
Görüñ bu mülk-i hestiyi hemān zîr ü zeber kıldum
NO-96b

2194. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Su gibi ḥāke sürüp yüzümi ben zār oldum
Baña devlet bu yiter ṭālib-i dīzār oldum
Ḥarc kıldum dil ü cān naḳdın irem vaşla diyü
İrmedüm vaşla hemān özüme ḡaddār oldum
Zār-şifat yine felek geh aña gāḥ baña döner
Bilmedüm çāre felek kārına nā-çār oldum
Baña şu deñlü cefā eyledüñ iy kaşı kemān
Dünyeden belki bu cāndan bile bī-zār oldum
Fikr-i bīkrümle yine ḥāne-i naẓmum düzedüp
Ma'ni-i himmet-ile yapmaga mi'mār oldum
Niçe yıllar bu gönül 'ışkı ile ḥasta iken
Ol ṭabībe bu Muḥibbî dimedi bīmār oldum
NO-97a

2195. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Añup gül ruḥlaruñ giryān olup ebr-i bahār oldum
Ḥayālün ḥālî fikriyle yakup dağ lālezār oldum

Bugün gül şevkine bülbül ider feryâd-ıla zârı
 Göreliden gün yüzün cânâ saña karşı hezâr oldum
 Baña sor miḥnet-i ḥ'âbı ne bilsün anı her nâ-kes
 Kılup feryâd-ıla nâle ki her şeb zinde-dâr oldum¹⁸³³
 Şeb-i hicründe iy dilber komaz bir dem beni tenhâ
 Feraḥ-şâdiyi n'eyler dil gamuñla çünki yâr oldum
 Niçe bir gâret eylersin didüm dil şehrinin iy gam
 Beni bilmez misin didi ki yagmacı tatar oldum
 Didüm bu nâz u bu 'işve nedür gül yüzünü göster
 'Acebdür daḥı bilmezsin didi ben şivekâr oldum
 Muḥibbî fıkır-i bikrümünden idüp bir nev şecer peydâ
 Bitürdüm ma'niyi yir yir ki naḥl-i meyve-dâr oldum
 Yüzüne "ve'd-ḡuḥâ" didüm saçuña daḥı "ve'l-leyl"
 Anuñçün âteş-i 'ışka gice gündüz yanar oldum
 Ü3-165a, NO-97b

2196. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gitdi elden cân u dil bir bî-vefâdur sevdüğüm
 Cevri bî-ḥad mihri yok bir pür-cefâdur sevdüğüm
 'Işka düşdüm zülfünün sevdâsıla toldı dimâğ
 Dilde âteş gözde nem başda hevâdur sevdüğüm
 Dîdeler kan aklamakdan kana dönse gam degül
 Gözüme ḥâk-i derün çün tütüyâdur sevdüğüm
 Ne içün bigâne-veş şimdi bakarsın gönülme
 'Işkuñ ile çün ezelden âşinâdur sevdüğüm
 Zâhidâ ta'n ile dime ḥüba virdüm ben gönül
 Sende yok nûr-ı başar şun'-ı Ḥudâdur sevdüğüm
 Serv kâmet ruḥları gül zülf sünbül gonca leb
 Çeşmi fitne gamze âfet kaşı yadur sevdüğüm
 Baña besdür ger müyesser ola olam jende-püş
 Sanmañuz mâl u menâl yâḥû ḡabâdur sevdüğüm

¹⁸³³ 3 ve 6. beyitler Ü3'te yoktur.

İnlerem bülbül gibi gâhî hicâz u gâh ‘ırâk
 Lik şavtlarda Muhibbî bil nevâdur sevdiğüm
 NO-97b

2197. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gelüp gül gibi ol dilber didi bir gül‘izâr oldum
 Didüm karşuñda bülbül-veş ötüp ben dağı zâr oldum
 Yoluñı niçe yıllardur gelesin diyü iy dilber
 Oturdum görmedüm derdâ hemân dide-çehâr oldum
 Görelden seni iy servüm gezer gülşende nâz-ıla
 Gözüñün yaşı pâyuñâ akıdup cüybâr oldum
 El irmez hüsn[i] gencine tılısm olmuş meger zülfi
 Hücüm idüp ider hamle ki dir her kılı mâr oldum
 Muhibbî sehv-ile ol meh göz uciyla nazar kıldı
 Egerçi odlara yakdı veli ümmîd-vâr oldum
 NO-98a

2198. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gül gibi sinemde evvel ‘ışķ[ı] pinhân eyledüm
 Soñra açılsun diyü yaşımı bârân eyledüm
 Ârzü itdüm görem diyü vişâlün Ka‘besin
 Hâne-i dilde belâ vü derdi mihmân eyledüm
 Cân fedâ kıldum yoluñda itmedüm ğayrı günâh
 Kanı yâ luğ u kerem ben dutalum kan eyledüm
 Cem‘ idüp eşküm sipâhın eyleyüp âhum ‘alem
 Bu serîr-i ‘ışķa [ben] kendümi sulţân eyledüm
 Basa bir gün bu Muhibbî yüzine pâyuñ diyü
 Yollaruñda yüzümi hâk-ile yeksân eyledüm
 NO-98b

2199. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Her kaçan çeşmüm açup nezzâre-i rû eyledüm
 Akıdup serv ayagina yaşımı cü eyledüm

Ğamzesine didüm itmegil baña cevır ü sitem
 Ğamzesi didi ezelden zulm[ı] ben hû eyledüm
 Cidd ü cehd-ile vişâle bulmadum hiç dest-res
 Sâlhâ gerçi bu yolda ben tekâpü eyledüm
 Nuţka kâdir olmadum ki nokta diyem agzına
 Mümiyânı fikri ile cismümi mü eyledüm
 Âsitânunıda Muhibbî cân-ıla serden geçüp
 Başumı kâse sıfâl âhir seg-i kü eyledüm
 NO-98b

2200. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Görmem yüzini gerçi ki o yâr-ı mehveşüm
 Likin anuñ hayâli ile dâyimâ hoşum
 Yir yir felekde sanma görinen nücüm ola
 Çıkar şerâr-ı âh-ı düddur dilden âteşüm
 Gelse hayâl-i yâr bu gönüm sarâyına
 Kanlu yaşumla eylerem anı münakkaşum
 Ferdâ şarâb-ı kevşere meyl itmeye gönül
 İy döst eger cür'a-i câmuñ bugün keşüm
 Oldı Muhibbî her sözi çün dürr-i şâhvâr
 Assun zamâne güşına bu nazm-ı dil-keşüm
 Ü3-165b, NO-99a

2201. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gülşen içre dün gice nezzâre-i rû eyledüm
 Şubha dek feryâd idüp bülbülleyin gû eyledüm
 İy Hıfâ maḥbûbı sensüz gözlerümün yaşını
 Akıdup her yaña anı âb-ı âhû eyledüm
 Bağ-ı hüsnünde görinen haṭ mıdur didüm didi
 Yâd ayakdan sakınup ben anı bârû eyledüm
 Mâr zülfi semmi didüm öldürür âhir beni
 Didi aña gam yime la'lümi dârû eyledüm

Baş koyup pâyüña bâde ele aldum yâduña
 Bir nefesde sāğar-ı gerdünü yaru eyledüm
 Didiler hüsñ-ile yokdur kimse hırşide bedel
 Yâr-ı sengin geldi bu çeşmüm terâzû eyledüm
 İy Muhibbî şayd idem dildârı sîm ü zer ile
 Yaşumı sîm anuñ içün yüzi saru eyledüm
 NO-99a

2202. Müstefilün müstefilün müstefilün müstefilün

Aldı gönülüm bir perî ammâ ki kimdür dimezem
 Eyledi cânımdan berî ammâ ki kimdür dimezem
 Hüsñine yok anuñ bahâ güzeller içre mübtelâ
 Kim göre olur mübtelâ ammâ ki kimdür dimezem
 Zülfin görüp dīvāneyem hüsñ ü cemāle yanayım
 Ol şem'e ben pervāneyem ammâ ki kimdür dimezem
 Gündür yüzi alnı kamer başına geymiş tâc-ı zer
 Bu nev'e olur mı beşer ammâ ki kimdür dimezem
 Başdan ayaga nâz-durur çok cevri mihrî az-durur
 Nâ-cinslere hem-râz-durur ammâ ki kimdür dimezem
 Ol serv-şadler serveri başında tâc-ı Hüsrevî
 Söyler kelâm-ı Pehlevî ammâ ki kimdür dimezem
 Yüzüme bir güle bakup zülfini boynuma dakup
 Dağı beter oda yakup ammâ ki kimdür dimezem
 Başumda var sevdâ-yı hām 'ışk içre itdüm ihtimām
 Olmadı dilber baña rām ammâ ki kimdür dimezem
 Dāyim Muhibbî yâra bak küyinda âh u zâra bak
 Ko cenneti didâra bak ammâ ki kimdür dimezem
 NO-99b

2203. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Geçdi 'ömrüm niçe bir iy dil seni gâfil kılam
 Çirk-i dünyāya mülevves mest-i lâ-ya'kıl kılam

Çünkü virdi 'ışk mevrâ'ın baña sultân-ı 'ışk
 Ğamdan özge sanmañuz bir nesne ben hâşıl kılam

Ola ki pâyuñ nişânını görem diyü senün
 Kûyuñuñ etrâfını eşkümle âb u gil kılam

Müftî vü kâzî müderris zâhid ü ehl-i vera'
 Bilmeye biri sü'âl-i 'ışk[1] çün müşkil kılam

Çün degül mümkün Muhibbî setr ola esrâr-ı 'ışk
 Sine çak zâhirde vü bâfında dâğ-ı dil kılam
 NO-100a

2204. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yine bir tâze hevesdür kûy-ı dilber eyleyem
 Yüze sürüp hâkin evvel soñradan ser eyleyem

Çünkü görmem kıaddüni yâduña iy serv-i sehi
 Varuban nazẓâre-i serv ü şanavber eyleyem

Derd-i 'ışkuñ zer kılır çün 'aşıkuñ ruhsârını
 Ben de iksîr-i vücûdum hâkini zer eyleyem

Şevk-i ruhsârıñla şol deñlü dökem gül pâyuña
 Eşk-i çeşmümden gülün dâmânını ter eyleyem

Eksük itme iy Muhibbî eşkün[ün] bârânını
 Ola ol sengin dile te'sîr idüp yer eyleyem
 NO-100b

2205. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dün gice ol mâh-ı mihr-efrûzı çün yâd eyledüm
 Şubh olunca nâle kıldum âh u feryâd eyledüm

Ol leb-i şîrîn-dehenden çün işitdüm bir kelâm
 Hıdmetinde cân virüp kendümi Ferhâd eyledüm

Hamdû-lillâh ki bugün oldum ta'allukdan berî
 'İşkdan gayrı kamusın cümle berbâd eyledüm

Kullaruñdan 'add kıl bî-zer-harîde kuluñam
 Kuluñam diyü dilümi ğamdan âzâd eyledüm

Kime dād itsün Muhibbî sen şeh-i bî-dāddan
 Bir kez güş itmedün ben niçe kez dād eyledüm
 NO-100b

2206. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İsterem ki eyleyem bu üstüh'ânundan kalem
 Şafha-i ruhsâruma derd-i dilüm kılam raqam
 Başumı top eyledüm ben zülfinün çevgânına
 Hâşa-lillâh ki ide dilber baña cevır ü sitem
 Tâk-ı ebrûnı eger bir kez göre şeyh-i şehir
 İdine mihrâb anı qaddini kıla dağı ham
 Seyl-i eşkümdür hâlel viren bu dil bünyâdına
 Garğa virür başdan aşdukça dem-â-dem dem-be-dem
 Bunda hâzır kıl Muhibbî cümle kâr u bâruñı
 Tâ saña zâd ola yolda olıcak menzil 'adem
 NO-101a

2207. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Hîç olur mı ki 'aceb 'arız-ı gülgünü görem
 Ya boyı serv-i sehî tal'at [u] mevzünü görem
 Bezm-i gamda yine mihmânım olup derd ü elem
 İçmege mey yirine gözden akan hûnı görem
 Sinede bir idi dağım çeküp üstüne elif
 Derd-i dil bir idi şimden girü ben onı görem
 Zülf-i leylâsını 'arz eyleyi divânelere
 Didüm iy döst aña lâyıq dil-i mecnûnı görem
 İy tabibüm nazâr it hasta Muhibbî'ye didüm
 Didi n'ola ol hâl-i diger-günü görem¹⁸³⁴
 NO-101a

2208. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dilden evvel [ben] esâs-ı 'ışkı muhkem bağladım
 Sofıradan câna gam u endühi hem-dem bağladım

¹⁸³⁴ Nûshada bu mısra eksik yazılmıştır.

Eyledi hicrân sipâhı gerçi dil mülkin hırâb
 Şâh-ı ‘ışka ben anı çokdan müsellemler bağladum
 Cân yanup her yañadan geldi belâ vü derd-i ğam
 Sordılar hâlüm buları hâş-ı mahrem bağladum
 Yara urdı gerçi kim bu sineme peykân-ı döst
 Yara üzre kodum anı yine merhem bağladum
 Gördüm ‘âşık-ları [kim] her biri bir sevdâdadur
 Bu Muhibbî ‘ışk ara rüsvâ-yı ‘âlem bağladum
 NO-101b

2209. Müstef’ilün fe’ûlün müstef’ilün fe’ûlün

Güller bitürdi her dem bu eşk-i lâl-günüm
 Âġışte oldı cânâ hâk-i derûnle hünüm
 Âhum yili eselden eşküm temevvüc itdi
 Bâd olsa hiç dinür mi deryâya kıl sükûnum
 Yaş dökdükçe dide dil âteş[i] ziyâde
 Oldı ‘âceb söyünmez bu âteş-i derûnum
 İtdüm niyâz u zârı tâ râm idem nigârı
 İtmedi âh te’sîr bu sihr ü bu füsûnum
 Kıldı kılâde zülfin boynuma çünkü dilber
 Artsa Muhibbî tañ mı her dem-be-dem cünûnum
 NO-101b

2210. Mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün

Yürür ser-geşte dil hasta tekâpü-yı beyâbânam
 Arayup baħr u ber içre seni dâyim şitâbânam
 Gerekmez mülk-i Dârâ vü Ferîdün tâc-ı Keyhüsrev
 Bi-ħamdillâh ki küyüñda senüñ dâyim şütürbânam
 Egerçi zerreden kemter hâķirem lik mihrünle
 Vefâdan olmazam hâlî felekde mihr-i raħşânam
 Mülevveş itmedüm dehrün basup pâ kâzürâtına
 Sıġındum ħamd-i bî-pâyân Ĥudâ’ya pâk dâmânam

Muhibbî ravza-i hüsnün temâşâ eyler dâyim
 Sanasın bâğbân olmuş yâ sâkin-i hıyâbânâ
 NO-102a

2211. Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Dirîgâ teşneyem gâyet degül hâdden birün derdüm
 Sorarsaň içdügüm hûn-ı ciger her lahza mey hordem
 İde her zerre ölürsem hezârân nâle vü âhı
 İletse küyuña cânâ eger bād-ı şabâ gerdüm
 'Âziz-i cân-ıla dilsin giriftâruñı hor itme
 Ki bir tâze gül-i tersin hâzer kıl ez-dem-i serdüm
 Perî-rûsın revâ mıdur yanuñda Ehremen n'eyler
 İşidüp görelî bunı dili dîvâne mî-kerdem
 Elümde sâğar-ı gülgün dilümde şî'r-i ter mevzûn
 Be-ğallâşî vü evbâşî Muhibbî ser ber-âverdem
 NO-102a

2212. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Gözümü tâ seher bi-h'âb kıldum
 Görür mi h'âb ol pür âb kıldum
 Görelden kaşlaruñ mihrâbın iy döst
 Özümü gûşe-i mihrâb kıldum
 Gözüm gözeklerinden döküben âb
 İniler gönümi dölâb kıldum
 Kamu hûbları beñzetedüm nücûma
 İçinde ben seni mehtâb kıldum
 Şu deñlü agladum âh hasret-ile
 Gözüm yaş[ın] Muhibbî hûn-âb kıldum
 NO-102b

2213. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Ġamuñdan ğonca-veş hûn-ı derûnum
 Yakup dağ sinem üzre lâle-gûnum

Elüm dut rahm kıl iy dil ʔabîbî
 Be-ğâyet hastayam ġâyet zebûnum
 Lebûnden hâlûmî sor yâ cevâb eyt
 Ya tiġuñ ile dök bu yire kanum
 Yüzünü gördüm [ü] divâne oldum
 Bahâr irişecek artar cünûnum
 Giceler tâ seher hicrân ġamıyla
 İniler san Muhibbî erġanûnum
 NO-103a

2214. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fâ'ilün

Dil âteşine cân ile ten yandı câme hem
 Dûd-ı dilüm çıkmaga geldi zebâne hem
 'Aks-i ruhuñda göreliden hâlûnî gönül
 Uşatdı kafes-i murġ görüp âb u dâne hem
 Seylâb-ı yaşum irişdi nigârâ hâzer eyle
 Nâġah zarar eyleye ol âsitâna hem
 İy döst benüm ġuşşa vü kışşam haķıķîdür
 ġuş eyle anı sanma füsün u fesâne hem
 Öldürmege itme bahâne Muhibbî'ye
 Öldür hemân sevdüġi yiter bahâne hem
 NO-103a

2215. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zülf ü yüzi fikrile gezer şeb ü rûzum benüm
 Âteş-i 'ışķ-ıla da yanar dil-i sûzum benüm
 Key sa'âdetdür vişâl ammâ ki irişmek muhâl
 Olmasa ʔâlî' müsâ'id baht-ı firûzum benüm
 Dutmasun zulmet cihânı gel götür yüzden niķâb
 Dehr[i] rûşen eyle ġün gibi budur sözüm benüm
 Leylidür çün zülfine dirler yüzine "ve'd-đuħâ"
 Saçı ķadar olsa ne tañ yüzde nev-rûzum benüm

İremezsın iy Muḥibbî yanına ḥāk olmadan
Kim meger toprak olam ilte şabā tozum benüm
NO-103b

2216. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Cihânı yok iken mevcûd iden kim
Ḥaṭâsın kullarınıñ¹⁸³⁵ cûd iden kim
Anuñ emrini çünki dutmadılar
Helâk-i ḳavmi küllî Hüd iden kim¹⁸³⁶
Virür bu 'âlemi âhîr ḥarâba
Ser-â-ser bu cihânı dûd iden kim
Olup bu cinn ü insûn pâdişâhı
Kamusına özin ma'bûd iden kim
Kime lâyıḳ görüp bâğ-ı behiştî
Kiminûn küllî yirin od iden kim
Kimini ḥaş ider virür taḳarrüb
Kimin sürübeni merdûd iden kim
Cinân zâhide vü 'ârif e didâr¹⁸³⁷
Muḥibbî bildi bunda sûd iden kim
Ü3-180ak, NO-103b, S1-120a, H1-96a, T-137b

2217. Mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlün

Ol 'arızı gül gözleri ḥumâr mest kim
Ya seng-i cefâ ile iden gönli şikest kim
Gitdi bu gönül gelmeye beñzer baña daḥı
Ol murğ ayagın bağlayup iden pest kim
Râhat gele tîğına sayḳal ola kanuñ
İy dil nazar it tîğına bak gürz-i dest kim

¹⁸³⁵ ḥaṭâsın kullarınıñ: ḥaṭâlu kullarına S1, T: ḥaṭâ küllarına H1

¹⁸³⁶ 2 ve 6. beyitler Ü3'te yoktur. 2. beyit S1, H1 ve T'de de yoktur.

¹⁸³⁷ Mısra NO'da:

Cenân-ı zâhide 'ârif didiler

S1 ve H1'de ise:

Cinânı 'ârif e zühhâde didâr

şeklindedir.

Dilde o perî çünki maḳām u vaṭan itdi

Vîrâneleri eyleyüp iden nişest kim

Gördükde Muḫîb secde ider ‘ârîza zülfi

Bildük ki bir Hindü-yı âteş-perest kim

NO-104a

2218. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Egerçi küyüña vardum senün ṭalib-i didâram

Seni âgyâr-ıla lîk görem ṭâḳat nemî ârem

Lebün şevḳîne didemden dökerem tâ seḫer her şeb

‘Aḳîḳi geh Yemen-rîzem gehî yâḳût-ı mî bârem

Bu cânım ‘âriyetdür çün lebün göster beyâ cânâ

Lebüm üzre lebün korsañ bu cânı saña sipârem

Şalâḫ-ı ‘aḳl-ıla hûşî yonin dîvânenen sormañ

Başum sevdâ-yı zülfiyle ser-i dîvânegî dârem

Gözümden nem gönülден ḡam Muḫibbî eksük olmazsa

‘Aceb olmaz ki bir bed-ḫû sitemkârâ giriftârem

NO-104b

2219. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Giderdi şabr u hûş [u] dil nigârî bir zamân görsem

Belâ vü miḫnetüm artar anı ben her zamân görsem

İder şayd ol kemân ebrû nazar benden yaña kılmaz

İder mi ḫasretâ derdâ kaçan tîr ü kemân görsem

Nigârî bir gice ḫ’âbda görüp ḡayetde ḫayrânam

N’olurdu bilmezem ḫâlüm eger yârî ‘ayân görsem

Yirem derd ü belâ vü ḡam dökerem gözlerümден dem

Añaram ḫâlümü ol dem kurı bir üstüḫ’ân görsem

Didüm ‘aşîḳlaruñ çokdur Muḫibbî gibi bir yokdur

Kapuñda zâhir olurdu eger bir imtiḫân görsem

NO-104b

2220. Meḫ'ülü meḫā'ilü meḫā'ilü fe'ülün

Dāğ-ıla tolu sîne ciger ğarḫa-i ḥün hem
 'Aḫl-ıla fıkr kalmadı şabr-ıla sükün hem
 Çeküp sipeh-i eşkümi āhum 'alem ile
 Aldum ğamuñ şehriñi bîrûn u derûn hem
 Zülf-i siyehüñ derd-ile mecnûn olalıdan
 Bî-ḫayd baña oldu muṭī' mülk-i cünûn hem
 'İşḫum benüm olmada her gün ziyāde
 Ḥüsnüñ gibi olmada her laḫza füzün hem
 Saḫḫāre gözi aldı dil ü cān Muḫibbî
 Ta'vîz ile itmez aña çāre füsün hem
 NO-105a

2221. Fā'ilâtun fā'ilâtun fā'ilâtun fā'ilün

Yād idüp cānā seni tā şubḫa dek ḥün aḡlaram
 Gerçi şem' aḡlar gice ben daḫı efzün aḡlaram
 Giryessin sordum şurāḫiden baña virdi cevāb
 Yāduma geldi benüm lebhā-yı meygün aḡlaram
 Ol ne bārān kūy-ı Leylā'da yagar didüm didi
 Rūzigār-ı senġ-dil ber ḫāl-i Mecnuñ aḡlaram
 Didüm kūḫsārına dūr dōkdüġüñ göz yaşların
 Didi Ferḫād añuban kūh-i hāmün aḡlaram
 İki çeşmüm de Muḫibbî ġiceler tā şubḫa dek
 Birisi Seyḫün olupdur biri Ceyḫün aḡlaram
 NO-105a

2222. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Ġiceler ḫasret-ile nāle-i ġerdün çeķerem
 Tā şeh̄er inleyü derd-i dili bîrûn çeķerem
 Gelse mihmān bu dil tekyesine derd ü belā
 Mā-ḫazar çeşmüm ile ḫadeḫ-i ḫün çeķerem

Lâ'l-i şîrînüne Ferhâd gibi cânım virüben
 Ehl-i 'ışk içre kamu tâlî'-i meymûn çekerem
 Şol kadar arkama yükletdi benüm bâr-ı gamı
 Didi tahşinler idüp kim göre hâmun çekerem
 Müdde'î anlamasa tañ mı Muhibbî sözini
 Her kaçan zâhir idüp şî'rûmi mevzûn çekerem
 Cismüm üzre pül görünürse n'ola ebrûlaruñ
 Akıdup gözlerümün yaşını Ceyhûn çekerem
 Nev-'arûs-ı hüsne ziynet eylesün Leylâ diyü
 Güşına lâ'le müşâbih eşk-i Mecnûn çekerem
 NO-105b

2223. Mef'ûlü fâ'ilâtu mefâ'ilü fâ'ilün

Dil âteş-ile yandı tenüm bile câme hem
 Dûd-ı dilüm çıkmaga geldi zebâne hem
 Hâlini görüp zülfine dil murğ[1] oldu bend
 Baña bu bendi geçmedi illâ ki dâne hem
 Görse cemâl-i şem'ini pervâne-veş gönül
 Cân terkin urup kül oluban küllî yana hem
 Yitmez mi yitdi baña cefâ cevruñ iy perî
 Bir yañadan neyler idüp bu zamâne hem
 Yiter Muhibbî sevdiği seni bahânedür
 Öldür anı eyleme gayrı bahâne hem
 NO-106a

2224. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Eyleyem cevır ü cefâña üstüh'ânımdan kalem
 Tâ kılâm şerh-i gamuñı levh-i hâk üzre raşam
 Kanı ol gün ki keremden süresin rahş üstüme
 Urasın bu derdmende sen leked-küb-ı sitem
 Bir nazar mihrâb-ı ebrûsın göre zühhâd-ı şehir
 Yañılıp evrâdını kıble kıla ebrû-yı ham

Korkaram kûyuña bir gün irgüre yaşum zarar
Cüş idüp artmaktadur seylâb-ı eşküm dem-be-dem

Ka'be'dür kûyı varan 'uşşâķ[ı] katl itse ne tañ
Teşnedür çünki Muhibbî kana ol rîg-i Harem
NO-106a

2225. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gâh añup gül ruhlaruñı göñlümi gülşen kılâm
Geh gam [u] endüh-ıla dil hânesin küllhen kılâm

İstedükçe egnüme dikmege miñnet hil'atin
Rište-i cân eyleyüp bu göñlümi süzen kılâm

Tevsen-i esb ile ger kaçd ide dilber cânuma
Ben de cân naçdın nişâr-ı sümm-i çavsen kılâm

Gerçi kimse çekmedi dirler bu 'ışķuñ yayını
Umaram kuvvet Hudâ virüp çeküben ben kılâm

Baş indürmez Muhibbî çünki ser-keşdür cihân
Lâyık oldur ki anı kendüme ben düşmen kılâm
NO-106b

2226. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ger getirse bûyı kûyuñdan neşim¹⁸³⁸
Gelmeye hiç yâduma huld-ı na'im

Günâhum añalı derdâ dirigâ
Yüzüm zer oldı gözüm yaşı da sim

Yüzüm kara veli ümmîd-vâram
Baña şefķat ide mañşerde dü mîm

Umaram idesin baña şefâ'at
Ki kalmaya benüm ķalbümde hiç bîm

Gülistânuñda eger nâle kılsam
İşiden sana bülbül eyler enîm

Muhibbî durma dürler eyle izhâr
İder çün muķtezâ-yı tab'-ı selîm
NO-106b

¹⁸³⁸ Bu gazelin ilk beytinin vezni sonrakilerden farklıdır.

2227. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kim temâşâ eyler-ise yüzümi zerdüm benüm
 Anlar fi'l-cümle aḥvâl-i ğam u derdüm benüm
 Hiç olur mı vara eşküm kūyuña cānâ senün
 Ölicecek ilte meger bād-ı şabâ gerdüm benüm
 Gözlerüm yaşını cûlar eyleyüp itdüm revân
 Tek salınsun serv-veş ol nâz-perverdüm benüm
 Cân u başı vireyim yolına ben cānānumuñ
 Umaram ki diye taḥsîn eyleyüp ferdüm benüm
 Merd-i meydân ol Muḥibbî vir bu dünyāya ṭalâḳ
 Tâ ki yârân dimeyeler saña nâ-merdüm benüm
 NO-107a

2228. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Nigārâ nāḥun ile dil-ḥırâşum
 Ne kim var ğayr-ı 'ışḳ anı tırâşum
 Niçe bir saklayam sinemde 'ışḳuñ
 İdem ḥalkâ anı âhumla fâşum
 Yüzini gördüğince 'ayşum artar
 Olalıdan benüm ḥüsn-i mâ'âşum
 Dime 'âlemde ṭaleb kıl jende faḳrı
 Bahâsı olımaz böyle kumaşum
 Muḥibbî görmege geldi kapuña
 Bayâ tâ-ser-ḳadem pây-ı tu başam
 NO-107a

2229. Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Ter tâze olur vaşluñ işide dil ü cānum
 Bir mürde iken zinde oluban dura cānum
 Bu derd-i ğamı saña niçe 'arz ideyin âh
 Yüzün göricek çünki olur lâl zebānum

Küyuñ dikenî ger bata itüñ ayagına
 Süzen-i müjemle çıkaram ola nişānum
 Cārüb idem küyuña kirpügümi iy dōst
 Bu dīde ola hāk-i dere āb-feşānum
 Lāyık degül saña gūlam ola Muḥibbī
 Besdür diyeler benüm içün kūy-ı sūkānum
 NO-107b

2230. Mefā'ülün mefā'ülün fe'ülün

Geçüp ḥadden bu āh u girye zāram
 Bilinmez derd-i dāğ-ı dil-fiğāram
 Binüben esb-i nāza cılve eyle
 Göreyim seni iy ümmīd-vāram
 Yüzün gül saçun 'anber leblerün mül
 Gülistānuñda inler bir hezāram
 Niçe görem seni ben ḥ'āb içinde
 Giceyi şubḥa degin zinde-dāram
 Elüñden zehr ise içer Muḥibbī
 Şarāba tevbeli perhīz-kāram
 NO-108a

2231. Mefā'ülün mefā'ülün fe'ülün

Ḥirām eyle benüm iy serv-i nāzum
 Keremden diñle bu zār u niyāzum
 Bu ben ḥāki nāzarla gel zer eyle
 Nāzar çün kīmiyādur pāk-bāzum
 Yüzün mescid ne hoşdur aña karşu
 Kılām miḥrāb idüp kaşuñ namāzum
 Bülend olsa ne tañ 'ışķum çü Maḥmūd
 Çü sensin ḥüsn-ile benüm Ayazum
 Muḥibbī ḥasta-dil derdini gūş it
 Disün bir bir saña ḥāl-i dırāzum
 NO-108a

2232. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ğam şebinde her kaçan ki gönlümi teng eyleyem
 Nâle kılâm şubh olunca nâya âheng eyleyem
 Gün yüzünü görmek itsem sâyem arduma düşer
 Buña kaldı kim dönüp sâyem ile ceng eyleyem
 Var iken 'âlemde gül gibi şārâb-ı erguvân
 Rind olam lâyıķ mıdur zâhid gibi beng eyleyem
 Kâha dönmiş zerd iken âhum odından ruħlarum
 İsterem kanlu yaşımla anı gül-reng eyleyem
 Meclis-i ğamda Muhibbî yaşıımı târ eyleyüp
 İnleyüp zârılık idüp kıddümi çeng eyleyem
 NO-108b

2233. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her kaçan hicrân şebinde gönlümi teng eylesem
 Nâlem eflâke ire feryâd-ı âheng eylesem
 Zâhidâ ben olmuşam çünkü harâbât-ı ezel
 Baña lâyıķ olmaya ger nâm-ile neng eylesem
 Geh dehâni[n] zıkr idüp kılsam miyânı fikrini
 Gönlümi hayretde kosam 'aqlımı deng eylesem
 Bir kadeh mey ile anı şâf ide pîr-i muĝân
 Âh-ıla dil âyinesin her kaçan jeng eylesem
 İrişe nâleñ felekler güşına eflâkde
 İy Muhibbî inleyüp her şeb dili teng eylesem
 NO-108b

2234. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ka'be'dür kūyuñ nigārâ anı ger menzil kılâm
 Cânı kırbân eyleyüp şükrâne terk-i ser kılâm
 Şem'-i hüsnüñ bir gice idem temâşâ nûrını
 Cân atup pervâne-veş yakmaga bâl ü per kılâm

Niçe bir pinhân idüp ‘ışkumı zâhir itmege
 Göz yaşın sîm eyleyüp bu çehremi de zer kılam
 Çekmek içün döstlar dünyâda miñnet bârını
 Üştür-i ser-mest gibi kendüzümü bir ner kılam
 İy Muhibbî pâdişâh-ı ‘âlem olmakdan baña
 Yig-durur kim kapusunda kendümi kemter kılam
 NO-109a

2235. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Vaqt degül mi ki dilâ menzil-i inşâfa gelem
 Gam ğubârını silüp bâde ile şâfa gelem
 Kıymet-i gevher-i ‘ışk ne idüğün bilmek içün
 Nağd-i cân-ıla alan ‘aşık-ı şarrâfa gelem
 Pîr-i meyhâne döşer çünki bisât-ı keremi
 Baña yitmez mi ki ben hâne-i evkâfa gelem
 ‘Ömri zâyi‘ geçürüp geçdi günâh-ıla günün
 Vaqt oldu ki dilâ menzil-i inşâfa gelem
 İy Muhibbî var iken hırka-i peşmîne-i faqr
 Hâşa lillâh ki libâs ecline zer-bâfa gelem
 NO-109a

2236. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Zâr zâram kimsenem yokdur diyem hâlüm benüm
 Yücedür kaşrı o mâhuñ irmeye nâlüm benüm
 Muşhaf-i hüsnün açup vaşluñ temennâ eyledüm
 Hâmdü-lillâh ki murâdumca-durur fâlüm benüm
 Şem‘-i meclis olalıdan ruhuñ iy döst senün
 Yandı pervâne-şifat kalmadı perr ü bâlüm benüm
 Gün yüzün görmeyeli oldu karañu bu cihân
 Bilmezem niçe geçer hafta vü meh sâlüm benüm
 Luţf-ıla didi Muhibbî ki kapum bendesidür
 Çarğdan oldu yüce kevkeb-i iķbâlüm benüm
 NO-109b

2237. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Seni görmem geçer her hafta rûzum
 Velî ben intizâr içinde sûzum
 Beni sanmañ şî'rde büriyâ-bâf
 İdüp pür naķş anı zer-baft-dûzum
 Sa'âdetdür vişâlûn devlet iy döst
 Mûsâ'id olsa bu baht-ı fûrûzum
 Diyeler şî'rüme şî'r-i hasendür
 Söz[i] çün lâ'l-i dilberden âmûzum
 Muhibbî irişilmez kûy-ı yâra
 Meger ilte şabâ öldükte tozum
 NO-109b

2238. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yâr gûş itmez egerçi nâle-i zâr-ı dilüm
 Görmedi bir kimse benüm gibi bîmârı dilüm
 Müddet-i hicr hâdden aşdı şabr ile geçdi günüm
 İtdi bu düşvâr[ı] tākāt baña da yârı dilüm
 Niyet itdüm kışsa-i 'uşşâķı takrîr eyleyem
 Mâh-rûlar cevriñi daķı vefâdârı dilüm
 Zâhidüñ cennet murâd[ı] havrâ vü ğilmân-ıla
 'Aşıkam dîdâr[a] ancak bu-dur[ur] kâr-ı dilüm
 Kapuña geldi Muhibbî key katı dil-ħastedür
 Senden özge kim ola kim ide tîmârı dilüm
 NO-110a

2239. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Ruħuñ luţf 'arz ider ĥaţţuñ sitem hem
 İrişür şâdılık ardınca ğam hem
 Yaza levh-i dile ger ĥasb-i ĥâlüm
 Eñ evvel dutışa levh ü ĥalem hem

Bi-ḥamdillāh ki oldum 'ışķ şāhı
 Yaşum leşker baña āhum 'alem hem
 Firākuñla senüñ iy yār-ı cānī
 Gözümden yaş dökilür bile dem hem
 Dil-i telḥa lebüñden şehd umarken
 İçürür mār-ı zülfüñ zehr ü sem hem
 Añ 'isyānuñ Muḥibbī zārılık kıl
 Qabül olur du'ālar şubḥ-dem hem
 Nişār itmege cānā ayaguña
 Yüzüm zer eyledüm yaşum direm hem
 NO-110b

2240. Fā'ilâtun fā'ilâtun fa'ilâtün fā'ilün

İniler bu gönlümi küyuñda gerdün eyledüm
 Anı döndürmege de yaşımı Ceyḥün eyledüm
 Derdün ile sinemün üstine çekdüm bir elif
 Yanına bir dāğ yakdum derdümü on eyledüm
 Dışlerüñi yād idüp aındum şeker güftaruñı
 Anuñ içün sözlerümi dürr-i meknün eyledüm
 Görmege vardum seni daşladılar Mecnün-vār
 Küyuñ eṭfāline cismüm oñdurup ün eyledüm
 İy Muḥibbī virmişem dünyā-yı dūna çün ṭalāk
 Tañ mı dirsem dilden mihrini bīrün eyledüm
 NO-110b

2241. Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Ne deñlü eyleseñ cevır ü cefālar ben saña yāram
 Velī ağyār-ıla görsem seni ṭāqat nemī āram
 Ruḥuñ şevḳine gülşende iderem nāleler her şeb
 İşidmezsın bu feryādum şehir bülbul gibi zāram
 Didüm iy 'aql-ıla iy dil sizi terk eyledüm külli
 Zi-sevdā-yı perī rüyı ser-i divānegi dāram

Lebûn baña aşıl cāndur olan cān tende ‘āriyet
 Lebûm üzre lebûn ko kim anı tâ saña bisyāram
 Muḥibbî işidüp āhum didi kūyumda bu kimdür
 Didüm ‘ışkuñla iy bed-hû senûn çokdan giriftāram
 NO-111a

2242. Müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün

Aldum ele kâğıd kıalem yazmaga nāme iy şanem
 Yandı bu āhum odına kâğıdla ḥāme iy şanem
 Çün ‘ayn-ı nūr-ı pāksin olmaya sende ğill u ğış
 Cāmlar görüben gözüñe girme ḥammāma iy şanem
 Zülfûn içinde ḥāller baña görindi dāneler
 Pervāz iderken murğ-ı dil dolaşdı dāma iy şanem
 Leylî saçuñ zencirini dak boynuma mecnūnuñam
 Rüsâ olursam ğam degül ger ḥāş ü ‘āma iy şanem
 İtdûn gülûn seyrānını pür eyledûn dāmānuñı
 Bu şevkdendür itdüğü gül çāk-i cāme iy şanem
 Derd-i dilin cān levḥine yazdı Muḥibbî kan-ıla
 Göndermege dil murğını itdi ḥamāme iy şanem
 İtdi saçı şeydā beni bilmem n’ider sevdā beni
 ‘İşk itmeden rüsâ beni irgür merāma iy şanem
 NO-111a

2243. Mef’ûlû fâ’ilâtun mef’ûlû fâ’ilâtun

Gül ḥaddüñi görelî bu eşk-i lālegūnum
 Āġışte oldı cānā ḥāk-i der-ile ḥūnum
 Bār-ı ğumūmla bu ten sengin iken nihāyet
 Yirden götürdi yaşum müşkil olup sūkūnum
 ‘İşyüm çerāġı nāşih söyünmeye demüñden
 Deryāya düşem arta bu āteş-i derūnum
 Bu târhā-yı müyuñ kıl boynuma selāsil
 Mecnûn eger görürse ḥayrān ola cūnūnum

Oldı ḥabâb-ı ḥayme su üzredür mekânı
 Dirse Muḥibbî tañ mı ol ḥayme bî-sütûnum
 NO-111b

2244. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fâ'ilün

Beñzer ki senüñ vaşluña yokdur liyâkatüm
 Bakdukça güneş yüzüne yok zerre tākātüm
 Ğamzeñ okın gönder sen iy kaşı kemân
 Râhat bula sinede olan cerâhatüm
 Gözüm yaşına ğarķ iken cism ü ten müdām
 Budur 'aceb ki durmadan artar ḥarâretüm
 Dil ḥasta yatur ger irişeydi cevâbuña
 Şıḥḥat bulup cümle gider-idi seķâmetüm
 İy dil düriş âḥîr ü yapdur 'imâreti
 Dime sakın dünyede vardur 'imâretüm
 Sinünde senüñ münisün ancak kefen olur
 Her gâh diyesin ḥasret-ile kanı dâretüm
 Bilmez kişi irteye çıkar mı ya ölür
 Ğafletden uyan saña yiter bu işâretüm
 İtmezdi benüm nazmumı hîç ehl-i dil-pesend
 Şi'rümde eger olmasa idi leṭâfetüm
 Çü kıldı yaşın itdi Muḥibbî yine revân
 'Arz eyleyli ḳaddini ol serv-i ḳâmetüm
 NO-112a

2245. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ṭavf-ı gülşen idelüm elde turalum yine cām
 Sâķiyâ al elüne sun berü bu demde müdām
 Zülfinün ḥalkasına ḥâlini gerdâne kıla
 Olsa dil murġı 'aceb olmaya ger beste-i dām
 Gel 'ayân itme rumûz-ı 'ışk[ı] her bir nâ-kese
 Nükte-i ḥâşı ne bilsün ḳıymetin bilmez 'avâm

Kaddi kâmet getürdi uy kaşı mihrâbına
 Mescid-i hüsninde çeşmi çünkü olmuşdur imâm
 Sâgar almışdur Muhibbi la'l dirler câm iççer
 Diḵkat itdüm görmedüm didüm 'aceb ol leb-gedâm
 NO-113a

2246. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ugrayup küyuña büyuñ getüre bād-ı nesīm
 Huldı yād eylemeyüp ańmaya dil hūr-ı na'īm
 Hāk-i pâyuña nişār itmege iy serv-i hırām
 Toptolu dīdelerüm kāseleri dürr-ile sīm
 Hastayam kapuña geldüm uma derdüme devā
 Derdlüye dermān idersin sen bugün hāzırḵ hekīm
 Gerçi kim cürmüm üküşdür kesmezem līkin ümīd
 Umaram maşşer günü ide şefā'at hādīmim
 Rīşte-i cānā Muhibbī dizse ger söz dürlerin
 Eylemeñ anı ta'accüb olıcak tab'-ı selīm
 NO-113b

2247. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bend-i ğamda kaldum dōstum rehāyı isterem
 Dīdeme cānā yüzüñden rüşenāyı isterem
 Niçeye dek cān figār sīne mecrūẖ ola
 Merhem-i vaşşuñla bu zaħma devāyı isterem
 İy şabā zūlfini depret tā ola 'anber-feşān
 Būy-ı zūlfinden dimāğa 'ıtr-sāyı isterem
 Gerçi kim eyler baña cev̱r ü cefā zulm ü sitem
 Līk gönülden yine ol bī-vefāyı isterem
 Taht-ı şāhīden Muhibbī tāt-ı Hüsrev'den n'olur
 Kapusında ol şehūñ olmak gedāyı isterem
 NO-113b

2248. Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Aldum elüme şevkuñ ile kāğıd u qālem
 Yazam edā-yı medhūñi iy yār-ı muhterem

Başum hevâ-yı zülf-ile topdolu olalı
 Eksük degül dilde belâ miñnet ü elem
 Her kim ki ezel ‘ışk iline pâdişâh ola
 Çekse ‘aceb mi göklere ol âhdan ‘alem
 İy dil anuñ vaşlını getürme hâtırâ
 Sen bir fakîr-i mübtezel ol şâh-ı muhteşem
 Vaşla iren hicri de dilden gidermesün
 Her şâdinün nite ki var âhirinde ğam
 Gördüm cemâli şevkine yâruñ Muhibbî şem‘
 Yanup döker gözleri tâ şubh olunca dem
 NO-114a

2249. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Leyli zülfünün hevâsını kaçan sevdâ kılâm
 Gönlümi Mecnûnlayın divâne bir şeydâ kılâm
 ‘Âşıkun dirler melâmet iftihâr [u] fahrıdır
 Bu sebebden kendümi şürîde bir rüsvâ kılâm
 Giçe yir yirden bu eflâkûn tokuz kalkanını
 Âhum okına kaçan kıaddümi büküp ya kılâm
 Gördüm yazıda bir miñnet maħabbet fark yok
 Hâyet aldı bilmedüm bunu niçe imlâ kılâm
 Şimdilik ğam meclisinde inlerem tanbûr-veş
 Öldüğümden soñra da her üstüh‘ânım nâ kılâm
 Genc-i hüsne sunmak ister bu Muhibbî didüm el
 Didi zülfüm her kılın biñ başlu ejderhâ kılâm
 Âşiyânı yücedür irmek aña mümkün degül
 Niçeye dek inleyüp hasretle âh u vâ kılâm
 NO-114a

2250. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Gel eyle gül gibi cânâ tebessüm
 Dağı nâz-ıla gonca-veş tekellüm

Çü bir mûram beni pâ-mâl kılma
Keremden luţf idüp eyle teraḥḥum

Nişânın sorma[yı]ñ benden raḳîbüñ
Nişânı kalmaya hergiz ola güñ

Gerekmez baña bâlin ola zer-baft
Ola bâlin baña yigdür ser-i ḥum

Şarâb idüp yaşuñ bagruñ kebâb it
Ġamı yârân idüp eyle tana“um

Muhibbî zârılık it yâra karşı
İder bülbül güli görse terennüm

Yiter mesken sükānuñ arasında
Bile ḥōşdur cihānda ola merdüm
NO-114b

2251. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Aldı gönüm bir perî ammâ ki nāmın dimeyem
İtseler ser ten cüdâ kaṭ‘â nāmın dimeyem

Ḥasretiyle gîceler tâ şubḥa dek kan aqlaram
Şem‘veş başdan yanam tâ pâ nāmın dimeyem

Nîg-rüyân gerçi kim ‘âlemde bî-ḥaddür velî
Lîk dilde cānda iden cā nāmın dimeyem

Tāze güldür gülşen içre nāz-ıla reftâr ider
Ol boyı serv-i sehî bālâ nāmın dimeyem

İy Muhibbî zâhir iken gün gibi ‘ışquñ senüñ
Bu ‘acebdür sen olup rüsvâ nāmın dimeyem
NO-115a

2252. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Her kaçan salına ol serv-i ḥırāmānum benüm
Cûlar ola pâyına bu çeşm-i giryānum benüm

Perde-i rāz-ı dilüm açıldı san bir gönçadur
Şevḳden gül gibi çāk oldu girîbānum benüm

H'âbda buldum ısırdum leblerinden dilberi
 Görinen şimdi nişân-ı za'hm-ı dendânum benüm
 Hûn-ı dil itdüm şarâb[ı] da'ı bu bagrum kebâb
 Oldı ol hûnî-i bed-mest çünki mihmânum benüm
 Ka'be'dür kûyuñ Muhibbî cân[ı] kurbân eyledi
 Zî sa'âdet ger kabûl olursa kurbânum benüm
 NO-115a

2253. Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn

Ger sorar iseñ hâlûmi sensüz cenânum
 Agzuma gelüpdür hemân çıkmaga cânum
 Dirler şabr kim ide irer o murâda
 Şabr eylemege çäre ne tākāt netüvânem
 Didi ki dilûn hâlinde 'âşıq-ı hâsta
 Didüm ki dilüm bende degül saña çi dânem
 Ya kaşlarını aldum ele sîneme çekem
 Didüm didi o bu söz saht kemânum
 Sehl ola eger göz yaşını döke Muhibbî
 Ben çāk idüben sînemi bu cân-feşânum
 NO-115b

2254. Mefâ'ilûn mefâ'ilûn mefâ'ilûn mefâ'ilûn

Gözi ser-fitne-i 'âlem olup kıyâmet hem
 Belâ-yı cân imiş bildüm baña ol çeşm ü kâmet hem
 Bu gönlüm âteşi ile gözüm yaşını cem' itdüm
 İder 'arz ehl-i 'ışk olan bu nev'-ile kerâmet hem
 Geçüp câmi'-i hüsñ içre kaşı mihrâbına karşu
 Durup kirpükleri şaf şaf ider çeşm[i] imâmet hem
 Selâmet gözlemez 'âşıq n'ider nâmûs-ıla 'arı
 Giriftâr-ı ğam-ı 'ışkâm olup kûy-ı melâmet hem
 Muhibbî tîğ-ı cevrenden şehîd-i 'ışk olam âhir
 Bite gül lâle kabrümde ola niçe 'alâmet hem
 NO-115b

2255. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bilmezem ki n'olısar yâ Rabbenâ hâlüm benüm
Âh derdâ vü dirîğâ n'ola aḥvâlüm benüm

Çok günâhum var degül mümkün tahrîr eylemek
Yâ İlâhî hayra döndür cümle a'mâlüm benüm

Dilegüm budur Hudâyâ yuyasın yüz karasın
Kalmaya maḥşer güninde alacak yâlüm benüm

Gelicek Munkir ü Nekir heybet ile kabrüme
Eyle âsân baña virem cümle sü'âlüm benüm

Pâdişâhum bu Muḥibbî yok idi var eyledün
Kesmezem senden ümidi ḥoş ola hâlüm benüm
NO-116b

2256. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'Ömrümi ḥarc eyledüm yok yire gâyet gâfilüm
Mihnet ü endühdur ancak bu yolda ḥaşılum

Düşüben vâdilere Mecnûnlayın itdüm sefer
Ḥün-ı dilden bildiler ne yirde oldu menzilüm

Ḥasretünden sen gül-endâmuñ temâşâ eylegil
Sînem üzre lâleler izhâr ider dâğ-ı dilüm

Seyl-i eşküm aşdı başumdan beni ğark eyledi
Şiddetine döymeyüp buldı ḥalel âb u gilüm

İy Muḥibbî müşkil işdür gerçi kim zühd ü vera'
Câm-ı mey elden koma tâ ḥall ola bu müşkilüm
NO-235b

2257. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yapuban gönlüm esâsın 'ışkı muḥkem eyledüm
Ġam ile cân-ı belâ fersûdı hem-dem eyledüm

Leşker-i hicrân egerçi itdi cân şehrin ḥarâb
'İşk şâhına velî anı müselleme eyledüm

Şem‘-i hüsne yakmışam¹⁸³⁹ cân u dili pervâne-vâr
 Hâlvat-i hâşa girüp bu cânı mahrem eyledüm
 Zahm-ı tîr-i gamzeñ dokınsa cânâ sîneme
 Baña ol gelmez cerâhat bil ki merhem eyledüm
 Bu Muhibbî leylî zülfünün olup divânesi
 Kendümi Mecnûnlayın rüsvâ-yı ‘âlem eyledüm
 NO-235b

2258. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Nedür bu hâlümü bilsem bu dilden bî-haber oldum
 Meger kim bir perî-rüya kılup nâgeh nâzar oldum
 Virüp dil leylî zülfine dirîgâ irmeyüp kâma
 Olup divâne Mecnûn-veş gezerem deşt ü ber oldum
 Dükendi kalmadı şabrum elinden yâr-ı bed-hûnuñ
 Degül çün durmaga tākāt çıkuban hem-sefer oldum
 Müyesser oldu pâ-bûsuñ irişdüm devlete nâgeh
 Başumdan derd-i ser gitdi şükür kim hāk-i der oldum
 Nigāruñ şem‘-i hüsne Muhibbî cân u dil yakdum
 Düşüp pervâne-veş pāya yanup bî-bāl ü per oldum
 NO-236a

2259. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Bu dil sîm-âb-veş ditrer kaçan bir sîm-ten görsem
 Baña ölmek muḳarrerdür eger çāk pîrehan görsem
 Var-iken ḳadd-ile zülf ü ruḫı ol sîm-ten yāruñ
 Bu gönlüm istemez sünbül gül ü serv ü semen görsem
 Güneş ruḫsāruñı göster disem zülfünle örtersin
 Meger lâyıḳ görimezsın münevver rüy-ı men görsem
 Egerçi dār-ı dünyāda tettebbu‘ eyledüm fenler
 Ḳabûl-i cânum olurdu bu ‘ışḳdan özge fen görsem
 Muhibbî hoş-dil olmışsın ḫayāl-i yār-ıla her şeb
 Diyemem âh o meh-rüyı arayup encümen görsem
 NO-236b

¹⁸³⁹ yakmışam: met.: yakdum.

2260. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Sensin ğayr degül baña hevâ vü hevesüm
 İtme nevmîd beni yokdur ümîd-i kesüm
 Hüsniñ âyinesine karşı neden itmezem âh
 Korkaram jeng ide ol âyineyi bu nefesüm
 Didi şabr eyler-iseñ yâr yüzüm göstereyim
 Tîğ-i hicr öldüre didüm ki ferdâne resüm
 Ğam u derd-ile belâ her yañadan itdi hücüm
 Bağladı yollarımı ceş-i sitem-i pîş ü pesüm
 Çeşm-i bîmâri uyur eylemeyem derd-ile âh
 Cebr idem kendüzüme çıkmaya bir zerre sesüm
 Ne sa'âdet idi iti gibi şayda çıkıcak
 Boynuma daka Muhib zülfini itse meresüm
 NO-236b

2261. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âşıkam zülfe giriftâr olmışam
 Ya'ni 'ışk içre günehkâr olmışam
 Göreliden nergis-i çeşmün şehâ
 Vâlih ü âşüfte bîmâr olmışam
 Hasretiyle bir gül-endâmuñ yine
 Giceler bülbülleyin zâr olmışam
 Sen dururken ğayrıya itmem nazâr
 Cân u dilden saña çün yâr olmışam
 Sensüzün ben bu cihânı n'eylerem
 Öz cânumdan bile bîzâr olmışam
 'İşk bâzârında nağd-i cân-ıla
 Buseñe iy döst harîdâr olmışam
 Yâra didüm yap Muhibbî gönlini
 N'ola didi aña mi'mâr olmışam
 NO-237a

2262. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gerçi çok hûbân-ı 'âlem dide'em
 Saña beñzer kes men ne dide'em
 Gözlerüm hâlî degül nemden benüm
 Çeşmüñi gördükde bî-nem-dide'em
 Oldı bu kıddüm ham-ı zülfün gibi
 Zülfünî gördükçe pür ham-dide'em
 Rahmet eyle bu dil-i gam-dideme
 Niçe dürlü dürlü gam-dide'em
 Sun Muhibbî'ye lebün tiryâkini
 Mâr-ı zülfünden niçe sem-dide'em
 NO-237b

2263. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Nigārâ 'ışk-ıla cân u dilümi hasta ter gördüm
 Anuñçün zülfe divâne beste ter gördüm
 'Înân-ı dil gider elden perişân eylese zülfün
 Gülün evrâkı üstinde ki sünbül deste ter gördüm
 Ziyâde germ olmışdur benüm bu eşk-ı gülgünüm
 Yanında zülf-i şeb-dizi katı âheste ter gördüm
 Müjeñ tîr-ile akıtdı gözümden hün-ı dil âhir
 Ciger çak ü dil-rîş ü bu cânüm¹⁸⁴⁰ hasta ter gördüm
 Muhibbî sen sen ol yârı görüben karşı âh itme
 Zarar nâgâh ide aña gül-i nev-reste ter gördüm
 NO-237b

2264. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her kaçan kim sırr-ı 'ışkuñdan suhen güş eyleyem
 Kaynayup deryâ gibi emvâc urup cüş eyleyem
 Bezm-i gamda uyduram bu nâlemi ben nâlede
 Bagrumı biryân idüp hün-ı ciger nüş eyleyem

¹⁸⁴⁰ cânüm: met.: benüm cânüm.

Gül yüzün medh eylesem gülşende iy serv-i hırâm
 ‘Andelib-i gülsitânı cümle hāmûş eyleyem
 İçeliden cām-ı ‘ışkı şevk ile mest oluban
 Sırr-ı ‘ışkı fâş idüp ‘uşşâkı medhûş eyleyem
 Ol şanavber kad kıyâmet iy Muhib girmez ele
 Bâri anuñ yirine servi der-âgûş eyleyem
 NO-238a

2265. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

‘Ayb itme kūyuña iy meh eger nāgeh varam
 ‘İşkuñ ile olmışam divâne vü gümreh varam
 Râhı eger yañılam ‘ayb eyleme iy hem-nişin
 Yâd-ı pâ-bûsı ile mecnûn olup bî-reh varam
 İsterem tal‘at süheylinde ümîd-i pertevi
 Giceler bulam şerefler diyü pây-ı meh varam
 Şâd olur kühsâr-ı gamda añıcak ruhsârını
 Hemçü kebk-reftâr ile her bir yaña qahqah varam
 İdesin ‘ayn-ı ‘inâyetle Muhibbî’ye nazar
 Kapuña kemter kulam yüz sürmege iy şeh varam
 NO-238a

2266. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Niçeye dek ‘ışk bâzârında gam hâşıl kılam
 Çend sūzam çend nâlem çend derd-i dil kılam
 Niçeye dek rûy-ı hûbâna dil ü cân bağlayam
 Zindegânî ‘ömrümi bu dehr ara müşkil kılam
 Didiler çekme cefâsın ara bul bir mihrîbân
 Hâşa-lillâh dil didi dil diğeri mâyl kılam
 Bağlama dünyâ-yı dūna iy Muhibbî gönölünî
 Hayf ola ‘ömr-i ‘azîzi yok yire bâtıl kılam
 Çâre ancak bunı bildüm çâre bu gam derdine
 Bâde içüp kendümi ser-mest ü lâ-ya‘kıl kılam
 NO-238b

2267. Fe‘ilâtün fe‘ilatün fe‘ilâtün fe‘ilün

Ğam-ıla âh meded bed-şode hâlem ne kılam
 Ğamdan kime şikâyet kime nâlem ne kılam
 Agla dīvâne gönül hasret-ile gel şeb ü rûz
 Geşte-i serv-i kad ü tâze nihâlem ne kılam
 Eylesem nâle vü bî-şabr figân olmaz ‘aceb
 Ben ki âşüfte-i zülf ü haţţ u hâlem ne kılam
 Mestem bâde ile bir nefes olmam huşyâr
 Bundan ğayrı degül def -i melâlem ne kılam
 İy Muhibbî gâhi şād u gâh ğam durmaz gelür
 Dürlü dürlü görünür baña bu ‘âlem ne kılam
 NO-238b

2268. Mef‘ûlü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fâ‘ilün
Mef‘ûlü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Ne taht u tâc u ne milket-i İskender isterem
 Bir pâdişâha bende olam ekşer isterem
 Şem‘-i cemâl-i yârı görüp giceler müdâm
 Pervâne-şîfat yakmaga bâl ü per isterem
 Mecnûn gibi deşt-i ğamı eyleyüp tavâf
 Ferhâd-vâr kûh-ı belâda yir isterem
 İy dide akıt yaşuñı hûn-ı ciger ile¹⁸⁴¹
 Senden hemîşe dürr-ile ben gevher isterem¹⁸⁴²
 Yiter baña hâk-i deri sengi dilberün
 Bâlin idem birini birin bister isterem
 Çeşmi eline katlüm içün tîğ-ı tîz alur
 Ben de bu yolda virmege çokdan ser isterem
 Dünyâ Muhibbî istedi ben itmedüm qabûl
 ‘Arz-ı cemâl eyledi didi er isterem
 Ü3-176b, NO-239a, S1-123a, H1-98a, T-140b

¹⁸⁴¹ 4 ve 5. beyitler S1, H1 ve T’de yoktur.

¹⁸⁴² Bu beyit Ü3’te yoktur.

2269. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Yine deyr içre büt-i ‘işve-nümâyı görürem
 Ehl-i ‘ışka yine âşüb u belâyı görürem
 Zâhidâ men‘[i] ko itsem nazâr ruhlarına
 Aña bakdukça ‘ayân şun‘-ı Hudâ’yı görürem
 Bî-vefâyı meger iy meh sen idersin ta‘lîm
 Bu felek düşmen-i erbâb-ı vefâyı görürem
 Ger gedâ-yı der-i meyhâne olam ‘ayb degül
 Götürî şehleri ben anda gedâyı görürem
 İtleri karşı Muhibbî gele olmaya ‘aceb
 Zîra anlarda kamu bü-yı vefâyı görürem
 NO-239b

2270. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Döstüm hicrân şebinde ger seni yâd eyleyem
 Tâ şehir âh u figân u nâle feryâd eyleyem
 Giceler gamgîn iken añup vişâlün rûzını
 Bu ümîd-ile ferağ bulup dili şâd eyleyem
 Kays’ı topraga vü Ferhâd’[ı] taşa kullanup
 ‘İşkuñ şehri bu vech-ile bünyâd eyleyem
 Virdi cân öldi anuñçün gün gibi serdâr-ı ‘ışk
 Cân u ser terkin kılup ben dahı bir ad eyleyem
 Zevrağ-ı dil gireliden eşkümün deryâsına
 Kurtuluş yok gârğ olur çün âhumı yâd eyleyem
 Kendüzin bilmez Muhibbî kalmaz hiç ‘aql u hüş
 Her kaçan fıkı-i hayâl-i ol perî-zâd eyleyem
 NO-239b

2271. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Her kaçan cânâ hayâlünle senün h‘âb eyleyem
 Uyanup divâne-veş kendüme cevâb eyleyem

Hem-nişin olsam gelür zahmet benüm yārānuma
 Pes neden sükkān-ı kūy-ı yāra ‘azāb eyleyem
 Ziyet eyle gül gibi didüm gel ki sünbülün
 Didi senünçün buları pīç ü geh tāb eyleyem
 Cāmi‘-i hüsünüde gördüm çeşmün olmışdur imām
 Secde idüp řāk-ı ebrün ben de mihrāb eyleyem
 Ger semend-i nāza bindünse n’ola gel çek ‘inān
 Ben dahı hem çü Muḥibbī buse der-kāb eyleyem
 NO-240a

2272. Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Yād-ı la‘lünle nigārā hūn-feşān oldu gözüm
 Hicrūn-ile niçe isterseñ cünān oldu gözüm
 Ḥasretiyle za‘ferāna dönmiş iken ruhlarum
 Surḥ kıldı dīdelerden akıdalı kan gözüm
 Gül bulunmaz ḥārsuz dilber de yok agyārsuz
 Dil niçe nālān olup kan dökmesün her an gözüm
 Āteşyle dil yine ola bu bagrumda kebāb
 Bir nazar māh ruḥı görse nāgehān gözüm
 Derd-ile āh eylesem bu dīde kan aglar bile
 Müstedām olsun baña olmuş-durur fermān gözüm
 Sensüzün gülzāra varsam gül dikendür çeşmüme
 Anuñ için bāga varup istemez seyrān gözüm
 Āh göstermez Muḥibbī gün yüzün zūlf-i şehāb
 Māni‘ olur ki yaşum içre olur pinhān gözüm
 NO-240a

2273. Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Sidreden yüce görünür baña kaşruñ güzelüm
 Meger āhum eli ile aña irişe elüm
 İnlerem nā gibi bagrum deleliden bu felek
 Tār idelden yaşumı çenge dönüpdür bu bilüm

Bîñ kez öldür beni tek gel seni bir kez göreyim
Hâk dimişler intizârdan yigdür bîñ kez ölüm¹⁸⁴³

Gün yüzünü göricek 'aql u dili hayret alır
Saña hâlin diyümez lâla döner uşbu dilüm

Kim ki cür'añı içe bula hayât-ı ebedî
Sun berü cânun içün biz de anı nüş idelüm

N'eylerem sünbül [ü] gül nergis [ü] reyhân u çemen
Çün yiter dide saçı [vü] haţţ u 'arız[ı] gülüm

Şi'r bünyâdına el urduñ katı muhkem gerek¹⁸⁴⁴
Soñradan dimeyesin za'f üzre imiş temelüm

Yâr ağıyâra karîn nite ki gül hâra yakın
Bülbül-i şürideye tañ mı dönerse meşelüm¹⁸⁴⁵

İy Muhibbî Câmî Husrev bulsalar tâze hayât
İşidüp taşşin iderlerdi benüm bu gâzelüm¹⁸⁴⁶
Ü3-178a, NO-240b, S1-124a, S2-108a, H1-99a, T-141b

2274. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

'Âlemde benüm bilmedi bir kimsene hâlüm
Her demde vü her lahza gam-ıla dil-i nâlüm

Derdâ ki nazar itmedi bu hâlüme hergiz
Ebrûlarına hasret olup hem çü hilâlüm

Leylî saçını görelî mecnûna dönüp dil
Âvâre olup vâdide kalmadı mecâlüm

Yitmez mi şehâ 'ışkuma bu iki şahid
Bu çehre-i zerdüm-ile bu eşk-ile alum

Didüm Muhibbî katı dil teşne olupdur
Lebleri didi gam yimesün âb-ı zülâlüm
NO-241a

¹⁸⁴³ 3 ve 6. beyitler Ü3, S1, S2, H1 ve T'de yoktur.

¹⁸⁴⁴ urduñ katı muhkem gerek: urduña muhkem kıl S1, H1, T

¹⁸⁴⁵ Mısra S1, S2, H1 ve T'de:

Tañ mıdur bülbül-i şürideye dönse meşelüm
şeklindedir.

¹⁸⁴⁶ Beyit S1, S2, H1 ve T'de:

Câmî vü Husrev eger bulsa Muhibbî yefî cân
Baña taşşin iderlerdi işidüp bu gâzelüm
şeklindedir.

2275. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Dehānuñ gıncadur itsün tebessüm
 Lebün dürc-i güher kılsun tekellüm
 Beni pā-māl kılma işiginde
 Basar mı kaçd-ıla hîç mûri merdüm
 Nişânın sormañ[uz] benden raķībün
 Dilegüm bu ki Hâķ'dan ola ol güm
 Ṭabibā saña yokdur ihtiyācum
 Virür dermān baña kim virdi derdüm
 Muḥibbī gül yüzüne karṣu cānā
 İder bülbül gibi her dem terennüm
 NO-241b

2276. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Gel ihsān eyle cür'a ḥāksārum
 Şehā luḫfuña ben ümmid-vārum
 Hicāb itme didüm gün yüze zülfi
 Didi bilmez-iseñ bil perde-dārum
 Didi dilber şeb-i yeldā saçumdur
 Yüzümden soralar tāze bahārum
 Didüm zer oldu rüyum ḥasretiyle
 Didi göster baña şāhib-'ayārum
 Muḥibbī bulmadı bir yār-ı şādık
 Hemān ancak ğam oldu ğam-güsārum
 NO-241b

2277. Mef'ûlū mefâ'îlū mefâ'îlū fe'ûlün

Bār-ı ğamdan bükilüp döndi kemāna bu bilüm
 Eyledüm sinem rebāb tā inleye her bir kılum
 Kaşşab-vār gönlümi evvel dü-nīm ider
 Âḫir idiser pāralayuban dilim dilim

Ben zerreye gün gibi nazar eyleseñ iy döst
 Eflâke çıkup ide idüm anda menzilüm
 Ekdüm yine dâne-i eşki mezra‘-ı dilde
 Ancak hemân derd-ile ğam oldu hâşılum
 Başum eger komasam ayagum altına
 Ol serv-quadde irmez idi hergiz elüm
 Didüm Muhibbî nâle kılur ‘andelib-vâr
 Nâz-ıla gülüp didi ki ben dağı bir gülüm
 NO-267a

2278. Mef‘ülü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Bir serv qadi yâd idüben bir ğazel didüm
 Bâlâ qadini yâd¹⁸⁴⁷ idüp ammâ güzel didüm
 Gel bir nazar¹⁸⁴⁸ eyle didüm ise¹⁸⁴⁹ dilbere
 Sanki hadeng-i cevri-ile bagrumı del didüm
 Miḥnet ğamı¹⁸⁵⁰ eylemedin zer gibi zaḥm
 ‘İşkuñ oduyla anı erit eyle ḥall didüm
 İtdi cemâl-i ‘arz-ıla ‘uşşâka merḥamet
 Olmaz güzeller içre pesend bu¹⁸⁵¹ ‘amel didüm
 Yüzinde ḥatın gördi Muhibbî âh idüp
 Âḫır viriser âyineyi yâra ḥalel didüm¹⁸⁵²
 A-92b, NO-267b

2279. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Ḥumârı hoş gören rindem mey-i şaḥbâdan el çekmem
 Cefâsına bakup ḥâruñ gül-i ra’nâdan el çekmem

¹⁸⁴⁷ yâd: medḥ A

¹⁸⁴⁸ nazar: nazarcıĝ A

¹⁸⁴⁹ ise: baña A

¹⁸⁵⁰ miḥnet ğamı: tâb-ı maḥabbet A

¹⁸⁵¹ pesend bu: bu güne A

¹⁸⁵² Bu beyit A’da:

Yüzinde ḥatını görüp âh eyleyüp Muhibbî
 Mir’âr-ı ḥüsne viriser âḫır ḥalel didüm
 şeklindedir.

Ben ol Mecnûn-ı dehr̄em ki belâ vü miḥnet ü derdi
Eger gönderse yüz bîn kez ben ol Leylâ'dan el çekmem

Gözüm yaşlu yürek başlu denî dünyâyı terk itdüm
Beni bîn pâre itseler direm 'uḳbâdan el çekmem

Eger 'ıṣḳ-ıla bu devrân büküp ḳaddümi ya itse
Ölüp dirilürem ammâ o kaşı yâdan el çekmem

Muḥibbî baḫra ḡavvâş ol bulasın dürr-i yektâyı
Egerçi pür ḫaṭar dirler direm deryâdan el çekmem

A-93a, NO-268a

2280. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Gehî derd ü belâ vü ḡam gehî ḫûn-ı ciger çekdüm
Maḫabbet istedüm miḥnet bulup gör ben neler çekdüm

Ḥadengi geçmesün dilden diyüben iy kemân ebrû
Geline baña karşudan bu sînemi siper çekdüm

Serîr-i ḫüsne şâh olmuş görüp ol şâh-ı devrânı
Ayagına yüzüm sürüp niçe bîn bedre zer çekdüm

Öper sāḡar lebin görmüş şürâḫî bagrı kan olmuş
Anuñ lu'b-ıla agzından ḫaber çekdüm ḫaber çekdüm

Bu dehrûñ şaydgâhında Muḥibbî şâhbâz oldum
Şikâr aldum maḫabbetden anuñçün başa per çekdüm

A-92a, NO-268b

2281. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Çünân dīvâne itmişdür beni âh ol perî-zâdum
Uyımaz oldu hem-sâyem işidelden bu feryâdum

Baña büyuñ yite cânâ n'iderem fariḡam gülden
Gözüme almazam servi çü sensin serv-i âzâdum

Degülse ol saçı Leylâ çerâ ben hem çü Mecnûnam
Ve'ger ne olmasa¹⁸⁵³ Şirîn neden 'ıṣḳ-ıla Ferhâd'am

Yüz urup âsitânına çağurdum dâda dâd eyle
Didi dīvânesin beñzer bilürsin beni bî-dâdam

¹⁸⁵³ olmasa: olsa NO

Didüm dil murgını dutup ser-i zülfinde bend itdüm¹⁸⁵⁴

Didi hey derdmend diller alur¹⁸⁵⁵ ‘âlemde şayyâdam

Oluram geh muķīm-i ğam ve gāhī şādümānī hem

Ne şādān u ne ğamġinem gehī vīrān geh ābādam¹⁸⁵⁶

Sorarsań āsitānuńda Muĥibbī kemteri kimdür¹⁸⁵⁷

Ĥaķīrūndür faķīrūndür ayakdan düşmiş üftādam

A-89b, NO-268b

2282. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Dimen cevır ü cefâ itme sitem hem

Gel inşâfa kanı luţf u kerem hem

Vefânı istemez bir zerre gönlüm

Ĥoşam derdüñle yiter baña ğam hem

Çekelden şāh-ı ğam eşküm sipāhın

Götürür dūd-ı āhumdan ‘alem hem

Niçe taĥrīr idem ben sūz-ı ‘ışķı

Yanar destümde kāġıdla ķalem hem

Yakar bir yaña beni nār-ı hicrūñ

İder bir yaña ğarķ bu eşk-i dem hem¹⁸⁵⁸

‘İlāc olmaz ķabībā derd-i ‘ışķa

Ko derdidür anuñ derdine em hem

Muĥibbī saña yitmez mi bu örnek

Ciger ĥūn gitdi Efrīdūn¹⁸⁵⁹ u Cem hem

Ü3-165bk, BY-82b, S1-115b, H1-92b, T-133a

2283. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Diriġā olmadı dilber baña rām

Beni kıldı cihān ĥalkına bed-nām

¹⁸⁵⁴ itdüm: itdūñ A

¹⁸⁵⁵ olup: alur A

¹⁸⁵⁶ Bu beyit A’dan alınmıştır.

¹⁸⁵⁷ Mısra A’dan:

Dimiş dilber işigümde Muĥibbī dir iseñ kimdür
şeklindedir.

¹⁸⁵⁸ 5 ve 6. beyitler Ü3, S1, H1 ve T’de yoktur.

¹⁸⁵⁹ Efrīdūn: Ferīdūn Ü, BY

Yüzün gerçi bu gönüm rüşen eyler

Velî zülfün kılur bu bahtımı şâm

Dilâ zer gibi yan ğam pütesinde¹⁸⁶⁰

Olasın şâf sende kalmaya hām¹⁸⁶¹

Dakaldan boynuma zencîr-i zülfin

Dil-i dīvāneme hiç yokdur ārām¹⁸⁶²

Niçe bir rûze-i hicrûn dutalum

Hilâl ebrûnı göster ola bayram

Ne emr itseñ benüm oldur murādum

Dimişlerdür gerekmez ‘aşıkā kām

Muhibbî ‘âkil iseñ saña örnek

Bu yitmez¹⁸⁶³ mi ne oldı Gūr u Behrām

Ü3-179bk, BY-83a, S1-107b, S2-105a, H1-86b, T-123b

2284. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gülşen-i hüsn içre sen serv-i hırāmānsın begüm

Ağlayup âh eylesem gül gibi hāndānsın begüm

Çün tabîb-i dilsin umsam n’ola senden bir cevāb

Hasta gönüme şifā derdüme dermānsın begüm

Pāymāl itseñ beni zülfün gibi olmaz ‘aceb

Görürem her dem seni zülf-i perîşānsın begüm¹⁸⁶⁴

Kullaruñdur hūblar kapuñda durur bende-vār

Bu cihāna hüsn-ile sen şāh-ı hūbānsın begüm

Nağd-i cāna buseñi sen evvel ikrār eyledün¹⁸⁶⁵

Soñradan döndün neden bilsem peşimānsın begüm

Gün yüzüne gāh zülfün geh yaşum olur hiçāb

Anuñ için did[e]den her laḫza pinhānsın begüm

¹⁸⁶⁰ pütesinde: tevbesinden Ü3

¹⁸⁶¹ Bu beyit S1, S2, H1 ve T’de yoktur.

¹⁸⁶² 4 ve 5. beyitler Ü3’te yoktur.

¹⁸⁶³ bu yitmez: bulunmaz S1, T

¹⁸⁶⁴ 3 ve 6. beyitler Ü3’te yoktur.

¹⁸⁶⁵ 5 ve 6. beyitler S1, H1 ve T’de yoktur.

Bu Muhibbî'yi şeb-i hicründe¹⁸⁶⁶ zulmetde koma
Rûşen it göster yüzün çün mäh-ı tâbânsın begüm
Ü3-166ak, BY-83a, S1-119b, T-137b

2285. Mef'ûlu mefâ'ilün fe'ûlün

İy 'âlem-i cân u cân-ı 'âlem
Görmedi senün mişlün¹⁸⁶⁷ âdem
Seyl-i sirişküm¹⁸⁶⁸ içre 'aks-i hâlün
Hindü-beçedür san garğ-ı zemzem
Âhum okına hîç hâyil¹⁸⁶⁹
Olmaz meger kim siper-i gam¹⁸⁷⁰
Zâhir olur yüzinde 'arağ
Beñzer ki düşe gül üzre şebnem
Dîdem çün¹⁸⁷¹ ebr-i nev-bahârî
Döker yaşı gül yüzünü görsem
Olmadı bu 'âlem içre hergiz
Hiç gamdan özge baña hem-dem
Bu şî'ri gören Muhibbî lâ-büd
Dir mülk-i naẓm¹⁸⁷² saña müsellemler
Ü3-180bk, BY-83b, S1-107b, H186b, T-123b

2286. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

Yüzünü görmege ger hâzır olsam
Ölince gitmez idüm nâzır olsam
İderdüm bir meges kendümi dâyim
Lebünü öper idüm sâhîr olsam
Şikâyet itmez idüm gam yükünden
Eger çekmege anı kâdir olsam

¹⁸⁶⁶ hicründe: bahır içre T

¹⁸⁶⁷ senün mişlün: naẓîrün 'ayn-ı T

¹⁸⁶⁸ seyl-i şirişküm: gözüm yaşı H1, T

¹⁸⁶⁹ 3 ve 4. beyitler S1, H1 ve T'de yoktur.

¹⁸⁷⁰ 3 ve 5. beyitler Ü3'te yoktur.

¹⁸⁷¹ didem çün: gözüm olup T

¹⁸⁷² naẓm: suhen Ü3, S1, H1, T

Dutılsam zülfünün bendine âhir
Ebed kurtılmasam ben ya sır olsam¹⁸⁷³

Muhibbî bir nazar görsem nigârı
Yitürmüşem özümü şâbir olsam

Alurdum nağd-i cāna ğam metâ‘ın
Maḥabbet kişverine tâcir olsam¹⁸⁷⁴
Ü3-172a, BY-84a, S1-119a, H1-95b, T-137a

2287. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ülün

Didüm ‘ışkuña düşdüm pür niyâzam
Didi başdan başa ben daḥı nâzam

Didüm gönlümi gel yıkma ḥabibüm
Didi sanduñ beni ben dil-nüvâzam

Didüm neyçün sıduñ dil şîşesin âh¹⁸⁷⁵
Didi ğam yime kim ben şîşe-bâzam¹⁸⁷⁶

Didüm dil murğını benden aparduñ¹⁸⁷⁷
Didi bilmez misin kim şâhbâzam

Didüm bālâ mıdur ḳadduñ ya tûbâ
Didi andan yüce ben ser-firâzam

Didüm maḥmûduñ olmışdur Muhibbî
Didi ḥüsn-ile ben daḥı Ayâzam

Didüm ‘ışkuñ yolında cān virürsem
Mezâruña didi bu beyti yazam
Ü3-166b, BY-84b, S1-121a, H1-96b, T-138b

2288. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Alup bu sineden tîr-i nigârı¹⁸⁷⁸ cāna tapşurdum
Emânet idi cān anda yine cānâna tapşurdum

¹⁸⁷³ Bu beyit S1, H1 ve T’de yoktur.

¹⁸⁷⁴ Bu beyit Ü3’te yoktur.

¹⁸⁷⁵ 3 ve 7. beyitler S1, H1 ve T’de yoktur.

¹⁸⁷⁶ Bu beyit Ü3’te yoktur.

¹⁸⁷⁷ aparduñ: ayırduñ T

¹⁸⁷⁸ tîr-i nigârı: tîrüñ nigârâ S2

Firâk-ı nâr-ıla¹⁸⁷⁹ yanup yakılup giryeler kıldum
 Birin ‘ummâna gönderdüm birin Keyvâna tapşurdum
 Maḥabbet câminı içdüm elinden sâki-i ‘ışkuñ
 Belâ vü miḥnet ü derdi anuñcün câna tapşurdum
 Ezelden ‘aşıkam zâhid baña didârdur maḥşûd
 Ben aña olmışam kânî‘ seni Rızvân’a tapşurdum
 Ma‘ânî kânına irdüm çıkardum niçe gevherler
 Kimisin eyledüm maḥzen kimin yârâna¹⁸⁸⁰ tapşurdum¹⁸⁸¹
 Bi-ḥamdillâh ki cân virdüm vişâl oldu baña ḥâşıl
 Libâs-ı ‘âriyetdür ten anı devrâna tapşurdum
 Muḥibbî yanmaga geldün cemâl-i şem‘ine karşı
 Degülsin aña pervâne velî¹⁸⁸² ben yana tapşurdum
 Ü3-165bk, BY-84b, S1-116a, S2-110b, H1-93a, T-133b

2289. Mef’ûlü fâ’ilâtun mef’ûlü fâ’ilâtun

Cânâ derün-ı ḥâlüm bir bir ḥikâyet itsem
 Hicrân şebinde derdüm saña şikâyet itsem
 Leylî saçuñ nigârâ boynuma olsa zencîr
 Mecnûn gibi cihâna kendüm melâmet itsem
 Çeksem sipâh-ı eşki dutsam cihânı düpdüz
 Diksem livâ-yı âhı ya’nî ‘âlâmet itsem
 Açılsa bâğ-ı maḥşûd görsem cemâl-i yârı
 Olsam hemîşe ḥurrem cây-ı iḳâmet itsem
 Gönlüm gibi ḥarâbe eyvân-ı ‘ışkı gördüm
 Mi‘mâr olup Muḥibbî anı ‘imâret itsem
 Ü3-178bk, BY-85a, S1-119b, H1-95b, T-137a

2290. Mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün

Feşâḥat bahırına ğavvâş olup daldum güzâr itdüm
 O deryâdan niçe dürler çıkardum âşikâr itdüm

¹⁸⁷⁹ firâk-ı nâr-ıla: firâk-ı yâr-ıla Ü3, S1, H1,

¹⁸⁸⁰ yârâna: ‘ummâna S1, H1, T

¹⁸⁸¹ 5 ve 6. beyitler Ü3’te yoktur.

¹⁸⁸² velî: dili S2

Bu dünyā cifedür gördüm meges-veş kâni‘ olmadum
 Varup Sîmurğ olup Kâf’a kânâ‘at ihtiyâr itdüm
 Felek evcinde uçardı egerçi ol hümâ-pervâz
 Ben aña himmetüm bâzın salup anı şikâr itdüm
 Maḥabbet kaşırına bânî olup Mecnûn ile Ferhâd
 Tamâm idemeyüp anlar gelüp ben üstüvâr itdüm
 Muḥibbî eyledüm bağ-ı dilümden bir şecer peydâ
 Kelâmum meyvesin andan bitürdüm âbdâr itdüm
 Ü3-173bk, BY-85b, S1-108b, H1-87b, T-125a

2291. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Ol güzeller şâhınuñ çün bende-i dergâhiyam
 Tañ mıdur dirsem cihânuñ ser-te-ser ben şâhiyam
 İdinürler tütüyâ her dem melâ’ik çeşmine
 Ol melâḥat kişverinüñ çün türâb-ı râhiyam
 Görmedüm bir aña beñzer yüzi gün alnı kamer
 Anuñ-içün ol şehüñ ben bende-i dergâhiyam¹⁸⁸³
 Eşk-i çeşmüm vara vara¹⁸⁸⁴ oldı deryâ-yı muḥîṭ
 Gâh gâvvaşam o baḥr içinde gâhî mâhiyam
 Mest-i ‘ışk olup ferâmüş eyledümse ‘âlemi
 İy Muḥibbî şükr Hâḫḫ’a sırr-ı ‘ışk âgâhiyam
 Ü3-178ak, BY-85b, S1-108a, S2-101b, H1-87a, T-124b

2292. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Suçum budur ki iy dilber yüzüñi gördüm âh itdüm
 Muḫırram ben günâhuma bilürem çok günâh itdüm
 Semendün bu yüzüm üzre gelüp bir gün basa diyü
 Anuñçün yollaruñ üzre yüzümi ḥâk-i râh itdüm
 Gezerken mescid-i ḥüsnuñ kaşuñ miḥrâbına irdüm
 Kıyâma kalmadı ḫudret hemân-dem secdegâh itdüm

¹⁸⁸³ Mısra BY, H1’de:

Ser-te-ser gezdüm cihânı ‘âlemün seyyâhiyam
 şeklindedir. H1’de bu beyit bir sonraki beyitle yer değiştirmiştir.

¹⁸⁸⁴ vara vara: vararak BY

Ğam-ı 'ışkuında göz yaşı geyürdi çün baña hıl'at
Münāsib ben de āhumdan başuma bir külāh¹⁸⁸⁵ itdüm

Tayanursa n'ola zāhid bugün ger zühd ü taḫvāya
Muḫibbī buña¹⁸⁸⁶ yok mesned tevekkül ben¹⁸⁸⁷ İlah itdüm
Ü3-171bk, BY-86a, S1-118b, H1-94b, T-136a

2293. Fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

Küy-ı dilberde gel gedâ olalum
Yidi iklîme pâdişâ olalum

Añlasam ruḥlarının güllerini
İñleyüp bülbül-i gūyâ olalum¹⁸⁸⁸

Dalum göz yaşına mähî gibi
Baḥr-ı eşk-ile âşinâ olalum

Jeng-i ğam dutdı gönül¹⁸⁸⁹ âyinesin
Şayḳal-ı meyle pür cilâ olalum

Bezm-i ğamda içelüm ḥün-ı ciger
Nâleler eyleyelüm nâ olalum

Atalum yine bu¹⁸⁹⁰ âh oklarını
Büküben ḳaddümüzi ya olalum

Göz yaşı[nı] o serv[ün] ayagina
Akıdup yüz sürelüm mâ olalum

Ola kim yâr yüzüm üzre basa
Ser-i küyinda ḥāk-i pâ olalum

Derd-i 'ışkı Muḫibbī ḥoş görelüm
Ya'ni 'ālemde bî-devâ olalum

Ü3-166bk, BY-86b, S2-106a

2294. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Leylî zülfine dolaşmış vâlih ü şeydâ benem
Döstlar mecnûn-ı 'ışḳam bî-ser ü bî-pâ benem

¹⁸⁸⁵ bir külāh: şeb-külāh Ü3

¹⁸⁸⁶ buña: baña Ü3, S1, H1, T

¹⁸⁸⁷ ben: bir Ü3, S1, H1, T

¹⁸⁸⁸ 2, 5, 7 ve 8. beyitler Ü3 ve S2'de yoktur.

¹⁸⁸⁹ gönül: bu dil S2

¹⁸⁹⁰ bu: -S2

Bezm-i ğamda sāġar-ı çeşmüm benüm peymānedür
 İçerem hûn-ı ciger inler gönül san nâ benem
 Ğarķ olursa tañ midur dil fûlk[i] eşküm baħrına
 Bâd-ı âhumla ţelâţumlar urur deryâ benem
 Şöyle za¹⁸⁹¹ oldum ki kalmadı vücûdumdan eşer
 Beni nâlemden bulurlar yoħsa nâ-peydâ benem
 ‘Âşıkam didâra zâhid ańma bâġ-ı cenneti
 Kûy-ı dilber var-iken neme yarar dünyâ benüm¹⁸⁹²
 Olmadum dünyâ-yı dūna ben meges gibi ħariş
 Ķâf-ı istiġnâyı menzil eyledüm ‘Ânķa benem
 ‘Arş-a-i ‘ışķ içre her dem ataram âh okların
 Bükilüp ķaddüm olaldan iy Muħibbî yâ benem
 Kûy-ı dilberde gedâ olmak benüm faħrum-durur
 Gerçi İskender Feridün Ħusrev [ü] Dârâ benem
 Ü3-172ak, BY-87a

2295. Mef’ûlû fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Çünkü şarâb-ı ‘ışķ-ıla yogrıldı bu gilüm¹⁸⁹³
 Âh u fiġânı çarķa çıkarsa ne tañ dilüm
 Fehm itmeye kimsene ‘ışķuñ rumûzını
 Gelüp zebâna söyler ise anı her kılum
 Sanma ki senden usanam iy bî-vefâ şanem
 Tiġ-ı cefâñ-ıla dilüm itseñ dilim dilim
 Bûlbûl gibi fiġânlar iderdüm şabâħa dek
 Kûyuñ olaydı iy gül-i nevreste menzilüm

¹⁸⁹¹ za‘f: şaf BY

¹⁸⁹² 5, 6 ve 8. beyitler Ü3’te yoktur.

¹⁸⁹³ Şiirin son üç beyti BY’de şöyledir:

İy bî-vefâ sanma ki dil senden usana
 Tiġ-ı cefâñ eylese anı dilim dilim
 Pervâne gibi per yakayın şem‘-i ħüsnüñe
 Bûlbûl-şîfat inleyeyim karşıña gelem
 ‘İşķuñ yolında ekelden eşk dânesin
 Oldı Muħibbî miñnet [ü] ġam [u] derd ħâşılum

Ekdüm zemîn-i 'ışķa Muhib dâne-i sirişk
 Derd ü belâ vü miḥnet ü ğam oldu ḥâşılum
 Ü2-159a, BY-87a

2296. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ger hevâ-yı kıadd-i bālân-ıla cānâ ḥâk olam
 Tañ mıdur bulup şeref ger tãrem-i eflâk olam
 Tîġ-i cevruñle helâk itseñ nigārâ lâ dimem
 'Âşıķam 'ışķuñla lâyıķdur ki ben bî-bâk olam
 Niçeye dek saklayam 'ışķuñı iy serv-i hırâm
 Göz yaşıyla fâş idüp karşıñda sîne-çâk olam
 Kûyuñla vardukça itseñ ger baña cevır ü sitem
 Râh-ı 'ışķuñda daḥı ben cüst ü çâlâk olam
 Pâk cevherdür dimişler iy Muhibbî 'ışķ için
 Saklayam sinemde cānum gibi anı pâk olam
 BY-87b

2297. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âhumı bād eyleyüp yaşumı deryâ eyledüm¹⁸⁹⁴
 Ğarķ idüp dil zevraķın içinde ifnâ eyledüm
 Niçe yıllar sırr-ı 'ışķı sinem içre saklayup
 Gözlerüm yaşını dökdüm âḥir ifşâ eyledüm
 Âhumı kıldum¹⁸⁹⁵ 'âlem çekdüm sipâh-ı eşķümi
 'İşk tahtına geçüp¹⁸⁹⁶ kendümi Dârâ eyledüm
 Cîfe-i dünyâya mâyl olmadum hem çü meges
 Kıf-ı istignâda bu göñlümi 'Anķâ eyledüm
 İy Muhibbî 'ışķuñuñ çün derd ü miḥnet ḥâşılı
 Anuñ için ölmegi bu yolda ben râ eyledüm
 Ezber itdi ḥıfz idüp 'ışķuñ kitâbın ser-te-ser¹⁸⁹⁷
 Okuyup sanmañ mu'allimden elif-bâ eyledüm

¹⁸⁹⁴ Gazelin son dört beyti Ü3'te yoktur.

¹⁸⁹⁵ kıldum: kılam BY

¹⁸⁹⁶ geçüp: çıkup Ü3

¹⁸⁹⁷ 6 ve 9. beyitler S1, H1 ve T'de yoktur.

Gülşen-i hüsnünde cānā ruhlarıñ medh itmege
 Giceler cān bülbülin tā şubh gūyā eyledüm
 Yazdılar ‘ışkuñ sicillini ezel Ferhād u Qays
 Baña çün irişdi nevbet ben de imzā eyledüm
 Ğāfil olma iy felek geçür tokuz kalkanuñı
 Çünki ben āh oklarına qaddümi yā eyledüm
 Ü3-165ak, BY-88b, S1-105a, H1-85a, T-129b

2298. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Rehne virdüm tâcumı bâde temennâ eyledüm
 Bir qadeh meyle cihân mülkin temâşâ eyledüm
 Görmege ol ‘arızı gül kâmeti servi yine
 Dâğlarla sinede biñ dide peydâ eyledüm
 Bir saçı leyli firâkıñdan bugün Mecnûn-vâr
 Düşüben vâdilere kendümi rüsvâ eyledüm
 Bezm-i gamda içerem yârân ile hûn-ı ciger¹⁸⁹⁸
 İniler ol meclise bu gönümi nâ eyledüm¹⁸⁹⁹
 Gerçi yaptı tekye-i ‘ışkı ezel Ferhād u Qays
 Pest bünyâdın görüp¹⁹⁰⁰ ben dahı bālâ eyledüm
 Döşlar ğavvâs olup taldum ma‘ânî baırına
 Niçe gevherler bulup bu nazm[ı] inşâ eyledüm
 İy Muhibbî tañ mı ‘aklı ger ferâmüş eyleyem
 Zülfi zencirin görüp gönümi şeydâ eyledüm
 Ü3-165bk, BY-89a, S1-105a, H1-84b, T-129a

2299. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Cān giriftār-ı gam-ı yâr oldı dil-efgār hem
 Dil firâkıyla tolu hūn çeşm-i gevher-bār hem
 Gel yiter kılduñ beni vaşluñ harîminden cüdâ
 Niçe bir cevır ü cefâlar kıl vefâ yek-bār hem¹⁹⁰¹

¹⁸⁹⁸ 4 ve 5. beyitler S1, H1, T’de yoktur.

¹⁸⁹⁹ 4 ve 6. beyitler Ü3’te yoktur.

¹⁹⁰⁰ pest-i bünyâdın görüp: gördüm bünyâd[ı] best BY

¹⁹⁰¹ Bu beyit S1 ve H1’de yoktur.

Sırr-ı ‘ışkı niçe pinhân eyleyem şimden girü
 Olmuşam rüsvâ-yı şehr ü küçe-i bâzâr hem
 Âb u âteş cem‘ mümkün olmaz iken döstlar
 Bu ne hikmet aqlaram sinemde¹⁹⁰² vardır nâr hem¹⁹⁰³
 İy saçı leyl[i] ser-i küyünda her şeb tâ-seher
 Kıluram Mecnûnlayın feryâd u âh u zâr hem
 Her ne yire bakar isem görürem şâhum seni
 Âh şâhum yazılupdur her der ü divâr hem
 İy Muhibbî ol nihâl-i serv-kaç gül-ruhsuzın
 Hâr görünür¹⁹⁰⁴ çeşmüme cümle gül ü gülzâr hem
 Ü3-174b, BY-89b, S1-110a, H1-88b, T-126b

2300. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Leblerün yâd eyleyüp her yaña ben¹⁹⁰⁵ menzil kılam¹⁹⁰⁶
 Hâke saçup eşk-i çeşmüm niçe la’l¹⁹⁰⁷ hâsıl kılam
 Ger gamıyla cân virem gel iy ‘ömür terk it beni
 Niçey dek uşbu âsân işümi müşkil kılam
 Şol kaçar kan aqlayam miñnet beyâbânında kim
 Ser-te-ser vâdileri yaşumla külli gil kılam
 Nağd-i dil virüp metâ‘-ı büseye oldum harîd
 Üstine cân virmeg-ile ola kim kâyil kılam
 Bend kılduñ iy şeh-i hûbân gönül şahbâzını
 Nâlemi pâyına lâyıķ budur anuñ zil kılam¹⁹⁰⁸
 Şabr u ‘aql u hûşî bir yirden ferâmüş eyleyüp
 ‘İşk şarâbın nüş idüp kendümi lâ-ya‘ķil kılam
 Gönderürse gamze-i tîrin Muhibbî sineme
 Geçürüp şadra anuñ yirini cân u dil kılam
 Ü3-179bk, BY-90a, S1-120a, H1-96b, T-138a

¹⁹⁰² sinemde: dilümde BY

¹⁹⁰³ 4 ve 6. beyitler Ü3’te yoktur.

¹⁹⁰⁴ hâr görünür: görünür hâr Ü3, BY

¹⁹⁰⁵ yana ben: yirde kim T

¹⁹⁰⁶ Gazelin son iki beyti Ü3’te yoktur.

¹⁹⁰⁷ Eşk-i çeşmüm niçe la’l: göz yaşın dürrü güher S1, H1, T

¹⁹⁰⁸ Bu beyit S1, H1 ve T’de yoktur.

2301. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Āteş ile dil yanar sînemde vardur nâr hem
 İnlerem tâ şubh olunca olmışam bîmâr hem
 Sen güzeller şâhınûn pâyına ıṣâr itmege
 Dökerem bu gözlerümden dirhem ü dinâr hem
 Gülşen-i hüsnuñe karṣu gîceler tâ şubha dek
 Nâle kılur murğ-ı cânum¹⁹⁰⁹ bülbül-i gülzâr hem
 Seng-i hâra nerm olur ger derd-ile âh eylesem
 Ɣalbüñe iy seng-dil itmedi hergiz kâr hem
 Kûyuña vardı Muḥibbî aña yüz göstermedüñ
 Veh ki mî-dâred¹⁹¹⁰ dirîğ ez bî-dilân dîdâr hem
 Ü3-179bk, BY-90b, S1-120b, H1-96b, T-138a

2302. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Nigâra mest-i çeşmüñden ḥarâbam
 Beni sanma ki ben mest-i şarâbam
 Göreliden berü ben tâb-ı rûyuñ
 Giceler zülf gibi pîç ü tâbam¹⁹¹¹
 Komaduñ dilde ârâm gözde ḥ'âbı
 Göreliden seni bî-ârâm-ı ḥ'âbam
 Yanalıdan berü 'ışķ âteşine
 Döner sîḥ üzre inler bir kebâbam
 Gehî nâlân olup san çarḥ-ı gerdün
 Gehî ser-geşte hem çü âsiyâbam
 Beni maḥv itdi şöyle âteş-i 'ışķ
 Ararsam bu vücûdumı neyâbam
 Ola kim basasın diyü yüzüme
 Reh-i kûyuña düşmiş bir türâbam
 Düşeliden berü deryâ-yı 'ışķa
 Başum tolı hevâ san bir¹⁹¹² ḥabâbam

¹⁹⁰⁹ murğ-ı cânum: olmuş bir Ü3, BY

¹⁹¹⁰ mî-dâred: mî-dârî T

¹⁹¹¹ 2, 3 ve 6. beyitler S1, H1 ve T'de yoktur.

¹⁹¹² san bir: yürür BY

Gözüm yaşına garķ iken Muhibbî
 Velî budur ‘aceb dil-teşne âbam¹⁹¹³
 BY-91a, S1-119a, H1-95a, T-136b

2303. Meḫûlu fâ‘ilâtün

‘Işķuñla bî-ķarâram
 Cân-ıla dil-figâram
 Yüzüñi ķunki görmem
 Pervây-i kesî ne dârem
 Her şeb şehâ¹⁹¹⁴ kapuñda
 Tâ şubķ olınca zâram
 Rüsâ-yı ‘âm itdi mey¹⁹¹⁵
 Bu dîde-i eşķ-bâram
 Vaķt oldı yanup hevâya¹⁹¹⁶
 Berbâd u bed-ğubâram
 Yokdur Muhibbî tâķat
 Cân-râ be-tû sipârem
 Ü3-180ak, BY-92a

2304. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Mâh-rûlar fıkı idüp ger göñlümi mâyil kılam
 Naķd-i cân ģarc eyleyüp bu yolda ģam ģaşıl kılam
 Vaşl-ı cânân ķün bulunmaz itmeyince terk-i cân
 Ben neden cân vermeyüp âsân işüm müşkil kılam
 Ķün bulunmaz ģam şebinde sâķiyâ şubķ-ı vişâl
 Bâde sun nüş eyleyüp kendümi lâ-ya‘ķil kılam
 Ĥasretiyle Mısr-ı ģüsnuñ yâdına iy seng-dil
 Şol ķadar kan aģlayam yaşımı cüy-ı Nîl kılam¹⁹¹⁷

¹⁹¹³ Mısra T’de:

‘Acebdür teşne-dil cüyâ-yı âbam
 şeklindedir.

¹⁹¹⁴ şehâ: tenhâ Ü3

¹⁹¹⁵ itdi mey: itdi Ü3

¹⁹¹⁶ yanup hevâya: âteş-i ‘ışķ Ü3

¹⁹¹⁷ Mısra S1, H1 ve T’de:

Göz yaşıyle Nîl-veş şahrâyı âb u gil kılam
 şeklindedir.

Uyma dünyâ çün denîdür gel Muhibbî fâriğ ol
 Hıyf degül mi 'ömri şarf [u] dehri bî-hâşıl kılam
 Ü3-174a, BY-92a, S1-116a, H1-93a, T-134a

2305. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ârzü idüp ser-i zülf-i dü-tâyı isterem
 Döştlar Mecnûn-vâr bend-i belâyı isterem
 Yüzümi döndürmezem ben kıble-i maşşûddan
 Rû-siyeh zâhid gibi sanmañ riyâyı isterem
 Kana döndi aqlamakdan gözlerüm âhir benüm
 Kühl için bu hasta çeşme hâk-i pâyı isterem¹⁹¹⁸
 'Işk meydânında dikdüm sînemi kıldum nişân
 Ğamze okın atmaga ol kaşı yayı isterem
 Re'yüm oldur cân virem bu yolda iy ârâm-ı cân
 'Âlem-i fânide sanma ğayrı re'yi isterem¹⁹¹⁹
 Haste-i 'ışkam tabibâ eyleme baña 'ilâc
 Bir meh-i nâ-mihre olmak mübtelâyı isterem
 Gül yüzinsüz bu Muhibbî istemez bağ u behişt
 Nâle kılur bülbülem zâr u nevâyı isterem
 Ü3-180a, BY-92b, S1-106b, S2-103a, H1-85b, T-122b

2306. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hâk-i kûyn eşk-i çeşmümle varup nem eyledüm
 Yarasına gönümün ol hâki merhem eyledüm
 Şol kadar çekdüm cefâ vü cevriñi meh-rûlaruñ
 'Âkıbet dil hânesin menzilgeh-i ğam eyledüm
 'Işk-ıla cân riştesin boynuma zencir eyleyüp
 Mihrin ol nâ-mihribânıñ dilde muhkem eyledüm
 Oldılar âğâh hâlümden cihân¹⁹²⁰ merdümle
 Âh kim kendümi ben rüsvâ-yı 'âlem eyledüm

¹⁹¹⁸ 3 ve 6. beyitler S1, H1 ve T'de yoktur. 3. beyit S2'de de yoktur.

¹⁹¹⁹ Bu beyit Ü3'te yoktur.

¹⁹²⁰ hâlümden cihân: benüm hâlüme 'ışk Ü3, BY

İy Muhibbî ol kemân ebrû gamından ‘âkıbet
Mâh-ı nev gibi büküp bu kıddümi ham eyledüm
Ü3-178ak, BY-93a, S1-104b, S2-101a, H1-84b, T-124b

2307. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Derd-i dil bî-haddür ammâ âh-ıla zâr eylemem
‘İşkümü ketm eyleyüp nâ-ehle izhâr eylemem
Ölür-isem de tabîbe nabzımı göstermezem
Bilmesün ‘ışkum diyü anı haberdâr eylemem
Bilmedüm kand-i mükerrer mi lebün yahûd¹⁹²¹ nebât
Sanma la‘lün zıkrını iy döst tekrâr eylemem
Her ne yañadan gelürse gam açuk vîrâne dil
Aña ta‘zîm eyleyüp kapuyı dîvâr eylemem
İy Muhibbî çün ezel bezminde içdüm câm-ı ‘ışk
Tâ kıyâmet mest olup kendümi huşyâr eylemem
Ü3-174bk, BY-93b, S1-111b, H1-89b, T-128a

2308. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Eylemez cevri ü cefâ terkinî âh cânân benüm
Bilmedüm ne virdi baña alımañ hicrân benüm
Göreyim yaşı çok olsun bir demi eksilmesün
Hâlüme rahm idüp aglar dîde-i giryân benüm
Görelî zülf-i perîşânun perîşân olmuşam
Saña hayrân hûlk-ı âlem hâlüme hayrân benüm
Âteşe ‘âdet budur su sepseler teskîn olur
Nâr-ı dil artar ‘aceb aksa gözümünden kan benüm
Eksük itme bañr-ı dilden dâymâ söz gevherin
İstedükçe iy Muhibbî bulunur ol kân benüm
Ü3-180ak, BY-94a

2309. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gönlüm ister sünbülün gibi perîşân hâl olam
Başuma sevdâ gelüp şûride vü pâ-mâl olam

¹⁹²¹ lebün yahûd: yahûd kand-i S1, H1, T

Leyli zülfin bend idem boynuma ben Mecnûn-vâr
Kûy-ı dilberde yürür dîvâne bir abdâl olam ¹⁹²²

Serv-şadler pâyına yaşum revân itsem ne tañ
Yüzümi su gibi sürüp yirlere meyyâl ¹⁹²³ olam

Düşeli küh-ı belâya tañ mı dirlerse peleng
Dâğlarla başdan ayaga yanup çün hâl olam

Şâf kalb olmak dilerseñ nâr-ı 'ışka yan gönül
Gıll ü gışdan kurtulup gam pütesinde kâl olam

İy Muhibbî şem'-i hüsn-i dilbere vir ¹⁹²⁴ cân u dil
Yanuban pervâne-veş ben dahı bî-per bâl olam ¹⁹²⁵
Ü3-172bk, BY-94a, S1-111, H1-89b, T-127b

2310. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Olalıdan zülfün-ile âşinâ gönüm gözüm
Başuma biñ dürlü getürdi belâ gönüm gözüm
Kimsenün pendin işitmez kendü bildüğün ider
Bir yaña mecmû'-ı 'âlem bir yaña gönüm gözüm
Lâle-veş dâğ-ı cefâdan garğa-i hûn olalı
Egnüme geydürdi bir la'lîn kabâ gönüm gözüm
Tâc-ı Keykâvüs'a bakmaz mülk-i Dârâ istemez
Sen güzeller şâhına oldı gedâ gönüm gözüm
Kalmadı derd ü belâ miñnet Muhibbî görmedük
Olalıdan berü baña rehnümâ gönüm gözüm
BY-94b

2311. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Geldi ol vaqt kim yine 'azm-i gülîstân eyleyem
Bülbül-âsâ ruğlarına karşı efgân eyleyem
Gün gibi çehremde zâhir oldı çün âşâr-ı 'ışk
Döşlar mümkün midür ben anı pinhân eyleyem

¹⁹²² Bu beyit Ü3'te yoktur.

¹⁹²³ meyyâl: pâmâl S1, H1, T

¹⁹²⁴ dilbere vir: yâra virüp T

¹⁹²⁵ ben dahı bî-per bâl olam: bî-per ü hem bâl olam S1, H1, T

Niçeye dek bağlanam ben zülfinün zünnârına
Ruhlarına karşı yigdür dil müselmân eyleyem

Tîr-i ğamzeñ gelse idem sînemi aña siper
Cân virem bu yolda sanmañ minnet-i cân eyleyem

Çün perişândur Muhibbî zülfî her dem dilberün
Tañ degül bende ola bu dil perişân eyleyem

BY-95a

2312. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Bu çarhuñ cevri yitmez mi ider bir yaña dilber hem
Bu ğamdan kâmetüm çünki dönüpdür oldı çenber hem

Cemâl-i hüsnüñe karşı derünından yanar dâlam
Benüm gibi meger 'âşık olupdur saña micmer hem

Hayâlün gelse iy dilber bu çeşm-i çeşmesârına
İdeler dideler işâr yoluña sîm-ile zer hem

Vefâyı eylemezsin çün cefâñı eyleme eksük
Senün derdün baña dermân senün zaḥmuñ baña merhem

Bu hüsn ü bu tarâvetle şeh-i hûbân-ı 'âlemsin
Kapuñda kullaruñ çokdur Muhibbî bende kemter hem

BY-95ak

2313. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Gidüp hicrân bi-ḥamdillâh cemâl-i düstân gördüm
Olup bülbülleyin sermest bahâr u gülsitân gördüm

Felek gerçi ki birkaç gün cüdâ kıldı diyârumdan
Ferâmüş oldı miḥnetler çü yâr-ı miḥribân gördüm

Ben ol murğ-ı hoş elḥânam kafesden eyleyüp pervâz
Bahâr-ı devlete irdüm egerçi çok ḥazân gördüm

Gice sermest-i 'ışk iken görindi ḥ'âb-ı nîgüyı
Seḥergeh ol perî-rüyı hemîn gördüm hemân gördüm

Muhibbî her yaña çeşmüm yine cûlar revân itsün
Salınur bir lebi gonca boyı serv-i revân gördüm

Ü3-166bk-180bk, BY-95ak, S1-108a, H1-87a, T-124a

2314. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İy perî bu dîde-i pür-hûn[1] rûşen eyledüm
 Bir dem ârâm eylegil câyuñ mu'ayyen eyledüm
 Şad günâh itdüm ki tâ katl ide tîğ-ı kîn beni
 Râh-ı 'ışk içre fenâma döstlar fenn eyledüm
 Pâre kıldum yir yir bu sînemi nâhun-ıla
 Görmege sen bî-vefâyı sanki revzen eyledüm
 Âteş-i dūd-ı dilümden görmedüm 'âlem yüzün
 Gül yüzüñsüz her kaçan gülşende mesken eyledüm
 Bu Muhibbî sînesin cānâ temâşâ eyle kim
 Eşk-ile güller bitürdüm anı gülşen eyledüm
 BY-95ak

2315. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir lebi mül çeşmi âfet cān-fezāmuz var bizüm¹⁹²⁶
 Kim bu şeb bir serv-kâmet mehlikāmuz var bizüm
 Zâhidâ 'aşıklaruz cennet hevâsı bizde yok
 Tâlibüz didâra bir özge hevāmuz var bizüm¹⁹²⁷
 Ârzū-yı vaşl umar gönül 'aceb divānedür
 Kim vefâ resmin bilür bir pür-cefāmuz var bizüm
 Çeşm-i hûn-rîzi ider her dem-be-dem bagrumı hûn
 Zülf ü hâliyle dahı çok¹⁹²⁸ mâcerāmuz var bizüm
 İy Muhibbî cām-ı mey nûş eyle lâ'li yādına
 Kim hayâliyle nigāruñ hoş şafāmuz var bizüm
 Ü3-166a, M-56a, S1-107a, S2-104a, H1-86b, T-123a

2316. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bende oldum bir şehün yolına cān ısmarlaram
 Her ne kim emr itse ben anı hemân ısmarlaram

¹⁹²⁶ M'de bu gazelden önce aynı sayfada baş kısmı kaybolan yapraklarla yok olmuş bir gazelin son üç mısraı yer almaktadır. Bu mısralar şöyledir:

.....
 Görmezem gün yüzini beñzer gidüpdür devletüm
 Sanma cevruñden Muhibbî bendeñi yüz döndüre
 Çekerem cev ü cefânı tāk olınca tākātüm

¹⁹²⁷ Bu beyit S2, H1 ve T'de 4. beyitle yer değiştirmiş olarak karşımıza çıkmaktadır.

¹⁹²⁸ zülf-i hâl-ile dahı çok: ol siyâh zülf-ile bi-had S1, S2, T

İy Mesîhâ-dem iriş bālînüme kim h̄astayam
 Gelmesen cān-ı za'îfi nâ-tüvân ısmarlaram
 Serv ẓaddün tâzelensün diyü iy ârâm-ı cān
 H̄āk-i pâyūña gözüm yaşın hemân ısmarlaram
 Kûy-ı yâra iltesin ölsem şabâ topragumı
 Keşti-i 'ışkum Muhibbî'den hemân ısmarlaram
 M-57a

2317. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

'Abîrüm 'anberüm¹⁹²⁹ varum habîbüm mâh-ı tâbānum¹⁹³⁰
 Enîsüm maḥremüm rāzum¹⁹³¹ güzeller şāhı sulṭānum
 Ḥayātum ḥāşılum 'ömrüm şarābum kevşerüm 'adnüm
 Baḥārum behcetüm rūzum gülüm iy verd-i ḥandānum
 Çenārum serv-i sirābum gülistān-ıla bûstānum¹⁹³²
 Merāmum dürr-i şehvārum şabāhum şoḥbetüm şāmum
 Ḥiredmendüm Ḥudāvendüm nihālüm zāhirüm pendüm
 Qubādum ḥusrevüm mîrüm cihān iḳlimine şāhum¹⁹³³
 Neşātum 'işretüm bezmüm çerāğum neyyirüm şem'üm
 Turuncum nār u nārencüm benüm şem'-i şebistānum¹⁹³⁴
 Nebātum şekkerüm gencüm bu 'ālem içre bî-rencüm
 'Azîzüm Yūsuf'um varum gönül Mısr'ındaki ḥanum
 Sitanbul'um Karaman'um diyār-ı milket-i Rûm'um
 Bedaḥşān'um u Kıfcağ'um Ḥorāsān'um u Bağdād'um
 Saçı dārum kaşı yayum gözi pür-fitne bîmārum
 Öürsem boynūña kanum meded hey nâ-müselmānum
 Kapuñda çünkü meddāḥam seni medḥ iderem her dem¹⁹³⁵
 Yürek pür-ğam gözüm pür-nem Muhibbî'yem hoş elḥānum¹⁹³⁶
 Ü3-171a, M-58a, S1-112b, H1-90b, T-130a

¹⁹²⁹ 'abîrüm 'anberüm: celis-i ḥalvetüm S1, H1, T

¹⁹³⁰ Varak kaybı sebebiyle şiirin ilk mısraı M'de yoktur. Bu mısra Ü3, S1, H1 ve T'den alınmıştır.

¹⁹³¹ rāzum: zārum Ü3: varum S1, H1, T

¹⁹³² Gazelin 3. ve 4. beyitleri S1, H1 ve T'de yoktur.

¹⁹³³ şāhum: cānum Ü3

¹⁹³⁴ 5 ve 8. beyitler Ü3'te yoktur.

¹⁹³⁵ her dem: dā'im S1, H1, T

¹⁹³⁶ elḥānum: ḥālem S1, H1

2318. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yâr elinden dem-be-dem cevır ü cefâdur gördüğüm
 Dehr elinden dâyimâ zecr ü 'anâdur gördüğüm
 Bilmezem derd-i dilüm kime diyem ben mübtelâ
 Kime hâlüm disem aña mübtelâdur gördüğüm
 Şüret-i naķşına çün kıldum nażar büt-hâne
 Sanasın âyîne-i gîtî-nümâdur gördüğüm
 Cânumı cevriyle yıkdı eyledi gönüm hârâb
 Kendü mülkin yıkıcı bir pâdişehdür gördüğüm
 'Aķl u dil tagıtsa tañ mı bu Muħibbi hâsta-dil
 Çârdeh sâl içre çün bir mehlikâdur gördüğüm
 M-58b

2319. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âteş-i 'ışķuñla cânâ dem mi vardur yanmayam
 Dûd-ı âhumdan felek gibi göge boyanmayam
 Giceler bûlbûl gibi gülzâr-ı ħüsnün yâdına
 Şubĥ olunca âh u efgân itmeden usanmayam¹⁹³⁷
 Ĥüblar 'ahd gibi sıyar¹⁹³⁸ bu gönül peymânesin
 Şimdiden girü dahı ben ĥüblara inanmayam¹⁹³⁹
 Dün gice düşümde gördüm yâr-ıla ĥaşr olmuşam
 Tâ kıyâmet râziyam ol uyĥudan uyanmayam
 Bûsesin almış işitdüm yine sâĥar dilberün¹⁹⁴⁰
 İçmeyince sâĥaruñ kanını hergiz kanmayam
 Âteş-i şavķı yakarsa bu Muħibbi'yi ne tañ
 Dem mi vardur âteş-i 'ışķıyla anuñ yanmayam
 Ü3-176ak, M-61a, S1-122b, S2-108b, H1-98a, T-140a

¹⁹³⁷ Bu beyit S2'de yoktur.

¹⁹³⁸ 'ahd gibi sıyar: 'ahdi gibi sır S2

¹⁹³⁹ Bu beyit Ü3, S1, H1 ve T'de yoktur.

¹⁹⁴⁰ Misra Ü3, S1, S2, H1 ve T'de:

Bûsesin meclisde almış yine sâĥar dilberün
 şeklindedir.

2320. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kalmadı¹⁹⁴¹ hicrûnle cānā ṭāḵ olupdur ṭāḵatüm¹⁹⁴²
 Yoluña cānum nişār itmekdür aḥîr niyyetüm
 Sen saçı leylâ lebi şîrine cān virmek nedür
 Bir iki dīvāne deñlü yok mı cānā ḡayretüm
 Vādî-yi miḥnet ḡamında olmak içün ḥîl'atüm
 Sînemi dāḡ-ı siyehlerle yine zeyn eyledüm
 İrmedin vaşl-ı nigāra ger ölem iy döstlar
 Ol cefākāruñ güzergāhında eyleñ türbetüm
 Urmayaldan sîne-i mecrûḥuma ḡamz okların
 Kalmadı bu tende şîḥḥat gitdi cümle rāḥatüm
 Tâ ezel 'ışḡuñ meyinden bir ḡadeḥ nûş itmişem
 Gitmeye tâ rûz-ı maḥşerde benüm keyfiyyetüm
 Şol ḡadar gördi Muḥibbî cevruñi 'ālemde kim
 Çekmedi Ferḥād u Vāmîḡ belki Mecnûn miḥnetüm
 Ü3-170a, M-62a, MN-2976

2321. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her kaçan zibā cemālûñe olam duş iy şanem
 Gözlerüm kanı ider deryālayın cûş iy şanem
 Olalıdan bu cemālûñ gülşeni cennet mişāl
 Bülbül-i bî-çāreñi itdün ferāmûş iy şanem
 Gül yüzüñsüz ney gibi efḡān ider cān bülbülü
 Hiç olur mı bülbül-i bî-çāre ḡāmûş iy şanem
 Derd ü ḡamdan kurtılurdum bûs kılsam leblerüñ
 Ölmez-idüm ḡaşre dek itsem lebûñ nûş iy şanem
 Bu Muḥibbî derdmendüñ bülbülündür ḡüyiya
 N'ola bir dem eyleseñ efḡānumı ḡuş iy şanem
 Ü3-169ak, M-62b

¹⁹⁴¹ kalmadı: şimdilik Ü3

¹⁹⁴² Ü3'te dördüncü beyitten sonra, ikinci mısraı gazelin ikinci beytinin ikinci mısraı olan ve ilk mısraı: Sînemi dāḡ-ı siyehlerle yine zeyn eyledüm şeklinde görülen bir beyit yer almaktadır.

2322. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Düşdi gönlüm bir saçı reyhâna bilmen n'eyleyem
 Ol sebebdan olmışam divâne bilmen n'eyleyem
 Mülk-i dil yıkıldı sensüz iy şeh-i hûbân meded
 Yakmadur pâyân 'aceb hicrâna bilmen n'eyleyem
 İrmeden vaşluña cânâ korkaram bād-ı ecel
 Suna baña bir kadeh peymâne bilmen n'eyleyem
 Zülf-i ser-keşden gönül kurtılsa hâzır gamzeler
 Ol saçı sünbül gözi mestâne bilmen n'eyleyem
 Ğarķa virdi eşk-i çeşmüm 'aķıbet dil mülkini
 İy Muħıbbî bu gözi giryâna bilmen n'eyleyem
 M-63a

2323. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Düşdi gönlüm bir gözi bîmâra bilmen n'eyleyem
 Bilmedüm bir çäre ben bî-çäre bilmen n'eyleyem
 Uzun uzun iy müselmânlar ser-i zülf-i nigâr
 Bağladı bu gönlümi zünnâra bilmen n'eyleyem
 Zerre-veş kaldum ayakda gün yüzinden dür olup
 'Âlem içre olmışam âvâre bilmen n'eyleyem
 Hûn-ı dildür gözlerümden döstlar her dem gelen
 Lâle gibi oldu bagrum kara bilmen n'eyleyem
 Kûh-ı gamda cân fedâ kıldı Muħıbbî irmedi
 Ol leb-i şîrin şeker-ğüftâra bilmen n'eyleyem
 M-63a

2324. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Düşdi gönlüm bir şeh-i hûbâna bilmen n'eyleyem
 Olmışam Mecnûn gibi divâne bilmen n'eyleyem
 Nem olupdur niçe yıldur göz yaşından şehir-i dil
 Korkaram yıkıla bu virâne bilmen n'eyleyem
 Hâr elinden bagrı hûn olmuş belâlu bülbülem
 Ol saçı sünbül gül-i handâna bilmen n'eyleyem

Leşker-i gam gâret itdi uşbu gönül şehrini
 Hâlümü kim 'arz ide sulţāna bilmen n'eyleyem
 Serv-ķaddũnsüz Muħibbī 'āleme kılmaz nazar
 Bu gönül meyl eylemez seyrāna bilmen n'eyleyem
 M-63b

2325. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Düşdi gönülüm bir kamer ruhsāra bilmen n'eyleyem
 Olmuşam günden güne bî-çāre bilmen n'eyleyem
 Leyli zülfinün hayāliyle bugün Mecnün gibi
 Deşt-i gamda olmuşam āvāre bilmen n'eyleyem
 Kūh-ı gamda kalmışam ölmek muķarrerdür baña
 Dōstlar bu derdüme bir çāre bilmen n'eyleyem
 İrmedin şîrîn lebine bu Muħibbī cān virüp
 Düşdi dil Ferhād-veş kūhsāra bilmen n'eyleyem
 M-65a

2326. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ayrı düşdüm ol periden hastayam zār inlerem
 Miñnet-i hicrān içinde çār u nā-çār inlerem
 'Ālem içinde yūri sen şād u ħandān gül gibi
 Hār elinden baña yiter zār u her bār inlerem
 Şol kara zülfün ucından bî-ķarār oldu gönül
 Yoluña yaşlar döküp derdünle iy yār inlerem
 Gülmedüm 'ālem içinde derd ü gamdur çekdüğüm
 Fitnesinden it raķībün zār u bīmār inlerem
 Hüsñ bağında Muħibbī şubħa dek zārī kılar
 Nitekim bülbül gibi her gīce bî-dār inlerem
 M-65a

2327. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hāk-i pāyuñ olalı başumda tēc-ı devletüm
 Zerre deñlü kimseye 'ālemde yokdur minnetüm

İy ʔabibā ʔastayam ʔānūn-ıla kılma ‘ilāc
 Şerbet-i la‘inden özge def kılmaz ‘illetüm
 İy şabā merdümlik it dildāra ‘arz it ʔālūmi
 Çün bilürsin bende yok hergiz beyāna¹⁹⁴³ ʔudretüm
 Naḥş ʔālī’dür beni her dem kılan¹⁹⁴⁴ andan cüdā¹⁹⁴⁵
 Görmezem gün yüzini beñzer gidüpdür devletüm
 Sanma cevruñden Muḥibbī bendeñi yüz döndüre
 Çekerem cev ü cefāñı ʔāḫ olunca ʔāḫatüm
 Ü3-178bk, M-65b, S1-112a, H1-90a, T-128b

2328. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Ben helāk oldum ğamuñdan sen esen ol iy şanem
 Şāh sag olsun hezārān bende kim ölse ne ğam
 Eksük olmaz dem-be-dem cev ü cefā vü miḥnetüñ
 Müstedām ol döstüm senden gelür her dem kerem
 Şāh-ı ‘ışḫ olsam ‘aceb mi sīne ʔabl oldı baña
 Leşker oldı eşk-i çeşmüm şu‘le-i āhum ‘alem
 İstedüm ‘arz eyleyem dildāra yazup ʔālūmi
 Sözlerümden şafḥaya od düşdi tutışdı ʔalem
 ʔaddi elf ü zülfi lām¹⁹⁴⁶ u agızı mīmden ırak
 İy Muḥibbī hicr ara eksük degül baña elem
 Ü2-156a, Ü3-172bk, AE-179a, S1-110b, H1-89a, T-127a

2329. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Sāye salsa ol hümā ger ben gedāya devletüm
 ‘Ālemi ʔāf’dan ʔāf’a tutmak olurdu himmetüm¹⁹⁴⁷
 Sen lebi şīrinden ayru düşeli kūh-ı ğama
 Tañ mıdur Ferhād-veş tutsa cihāñı şöhetüm

¹⁹⁴³ beyāna: zebāna Ü3, M

¹⁹⁴⁴ kılan her dem beni: beni her dem kılan Ü3, M

¹⁹⁴⁵ Varak kaybı sebebiyle şiirin bundan sonraki kısmı M’de yoktur.

¹⁹⁴⁶ ʔaddi elf ü zülfi lām: ol elif ʔad lām zülf S1, H1, T

¹⁹⁴⁷ Beyit S1, H1 ve T’de:

Sāye salsa ben gedāya ol hümā-yı devletüm
 ʔāf’dan ʔāf’a cihāñı tutmak olur himmetüm
 şeklindedir.

Nağd-i cân virüp metâ‘-ı buseyi almakadayam
 ‘İşk bâzârında yokdur bundan ayruk¹⁹⁴⁸ şan‘atüm
 Ben niçe maḥbûb ile meyden geçem kim zâhidâ¹⁹⁴⁹
 Âb-ı ‘ışk-ıla yogurdılar ezelden tîynetüm
 Ger şehîd-i ‘ışk olam yolında ol meh-pârenüñ
 Ḥaşre dek ola ziyâretgâh-ı ‘uşşâk türbetüm
 Sen güneş ruḥsârı görmekdür cihân içre müdâm
 Zerre deñlü yok-durur dünyâ-yı dūna rağbetüm
 Penbe-i dâğum yiter çün ki¹⁹⁵⁰ ğamuñ sulṭāniyam
 Vâd-i miḥnet şebinde iy Muḥibbî ḥil‘atüm
 Bir zamân idi ki Mecnûn ‘ışk-ıla meşhûr-ıdı
 Geçdi devri döstlar şimdi benümdür nevbetüm
 Ü3-165ak, S1-108a, H1-88a, T-126a

2330. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Ruḥlaruñsuz iy güneş yüzlü bu çeşm-i rûşenüm
 Oldı¹⁹⁵¹ mânend-i şafaḥ pür ḥûn kenâr-ı dâmenüm
 İy gözüm merdümleri yaşlar dökerseñ vaḳtidür
 Tâb-ı dilden sine tutuşdı yanar pîrâhenüm
 Görmeyelden gün yüzini dilberüñ bir haftadur
 Ol meh-i bedrûñ firâkıñdan hilâl oldı tenüm
 Düşdi dil çâh-ı zenaḥdâna ebed kalsa gerek
 Merḥametle el eger sunmaya zülfi resenüm¹⁹⁵²
 Dest-i hicr-ile çeküp câmeyi cân çâk iderem
 N’ola ḥâlüm ne bilem uşbu firâḳ-ıla benüm
 N’eyleyem bir çâre bu bî-çâre bulmaz vaşlına
 Dem-be-dem¹⁹⁵³ aña taḳarrübde raḳîbe düşmenüm
 Ḥusrev ü Ḥâfız ider şî‘r-i Muḥibbî’yi pesend
 Câmî taḥsîn ide ger görse bu naẓm-ı ḥasenüm
 Ü3-166ak-175a, S1-108a, S2-105b, H1-87a, T-124a

¹⁹⁴⁸ bundan ayruk: andan özege T

¹⁹⁴⁹ 4, 5 ve 8. beyitler S1, H1 ve T’den alınmıştır.

¹⁹⁵⁰ mülk-i: çünkü Ü3, H1, T

¹⁹⁵¹ oldı: kıldı T

¹⁹⁵² 4 ve 5. beyitler Ü3-175a’dan alınmıştır.

¹⁹⁵³ dem-be-dem: gün-be-gün Ü3-166ak

2331. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Maḥabbet bâdesin içdüm yine ser-mest ü hoş ḥâlem
Tutuşdum âteş-i 'ışka eridüm zer gibi kâlam

Uyardum tekye-i 'ışkuñ söyünmişken çerâgını
Gice gündüz ciger yagın yakar¹⁹⁵⁴ anda bir abdâlam

Yine bezm-i gama kıldum gözümün kâsesin sāgar
Dilâ gel şoḥbet-i ḥaş it¹⁹⁵⁵ ki zîrâ nây-veş nâlem

Meger cevır ü cefâ destin dîrâz itdi yine devrân¹⁹⁵⁶
Ayakdan düşdüm anuñçün reh-i 'ışkuñda¹⁹⁵⁷ pâmâlam

Muḥibbî pâyına düşmek diler ḳaddin dü-tâ kıldı
Görenler yâr ayagında sanurlar beni ḥalḥâlam

Ü3-166ak-180bk, H-34b, S1-112b, H1-90b, T-129a

2332. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kûh-ı ḡamda ben ezel çün 'ışkı¹⁹⁵⁸ bünyâd eyledüm
Anda tutdum ücrete Ferḥâd'ı ırḡâd eyledüm

Gitdi 'aqlum yirine geldi anuñ divânelik
Ol periyi bilmezem n'oldı yine yâd eyledüm¹⁹⁵⁹

Gülşen-i ḥüsniinde her şeb bülbül-i güyâ gibi
Tâ seḥer zârılık itdüm âh u feryâd eyledüm

Leylî zülfinün sevâdını görüp Mecnûnlayın
Suya saldum nâm u nengi 'ârı berbâd eyledüm

Görmedümse mihrüñi gördüm besî cevır ü sitem
Ol sebebden iy cefâ-cü göñlümi şâd eyledüm

Ol cefâkâruñ yolında terk-i cân itdüm yine
Ḡuşsa vü derd ü belâdan cânı âzâd eyledüm

Eyledükçe bu Muḥibbî'ye cefâ râḥat gelür
Anuñ-ıçun kim belâya cânı mu'tâd eyledüm

Ü3-166a, S1-123b, S2-109b, H1-98b, T-141a

¹⁹⁵⁴ yakar: akar H

¹⁹⁵⁵ it: kıl S1

¹⁹⁵⁶ devrân: zülfin S1, H1, T

¹⁹⁵⁷ 'ışkuñda: küyuñda H, S1, H1, T

¹⁹⁵⁸ çün 'ışkı: 'ışkı çü Ü3

¹⁹⁵⁹ 2 ve 5. beyitler S2'de yoktur.

2333. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Devlet-i 'ışkuñda cānā dem-be-dem artar ğamum
 Yok-durur derd ü belādan ğayrı artuk hem-demüm
 Gözlerüm yaşından özge baña acır¹⁹⁶⁰ kimse yok
 Müstedām olsun göreyim artatursun bu demüm
 Açma şubhuñ iy şabā luṭf eyle gel dervāzesin
 Var-durur zülfi ḥayāliyle bu şeb hoş 'ālemüm
 Derdümi 'arz eyledüm Loḳmān'a derdüm bilmedi
 Bilürem derdüme ancak la'l-i dilberdür emüm
 Pādişāh-ı 'ışḳ dinse bu Muhibbî'ye ne tañ
 Çün vezîr olmuş-durur iki taraf derd ü ğamum
 Ü3-171ak, S1-114b, S2-109a, H1-92a, T-132a

2334. Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

Yakdı beni hicr-ile ğam n'idem n'idem āh ne-y-idem
 Bulmadum bu derde em n'idem n'idem āh ne-y-idem
 Hicr ü cefā cevır ü sitem miḥnet [ü] ğam derd ü elem
 Yazdı çün alnuma raḳam n'idem n'idem āh ne-y-idem
 Yandı firākıyla ciger kalmadı bu tende eşer
 Āteşe döyer mi beşer n'idem n'idem āh ne-y-idem
 İḳlîm-i ḥüsnüñ ḥanısın sînemde cānum cānısın
 Derdlü gönül dermānısın n'idem n'idem āh ne-y-idem
 Ol serv-ḳad nev-restedür zülfinde gönlüm bestedür
 Miskîn Muhibbî ḥastadır n'idem n'idem āh ne-y-idem
 Ü3-171ak

2335. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sanmañuz surḥ oldu sînem kanlu yaşumdan benüm
 Şu'le-i dildür görinen şimdi taşumdan benüm
 Su içinde ğarḳ olursam tañ mı nilüfer gibi
 Mevc urup baḫr oldu yaşum aşdı başumdan benüm

¹⁹⁶⁰ özge baña acır: acır özge baña Ü3

Kirpügüm şaflar dizüp oldı arada kan revân
 Heybet aldı ehl-i 'ışk olan savaşımdan benüm
 Âh kılısam baħr-ı eşküme mevcı başımdan aşar
 Gör neler geçdi bu 'âlem içre başımdan benüm
 Varmaz oldı bu Muħibbi küyına dildârınıñ
 Bağludur yollar geçilmez kanlı yaşımdan benüm¹⁹⁶¹
 Ü3-171ak, S1-106a, H1-85b, T-130a

2336. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ruħlarıñı döştüm gül gibi ħandân isterem
 Anuñ-ıçun gözlerüm yaşını bārân isterem
 Ğamzeñ oklarına her dem sînemi terkeş kılup
 Kaşlarıñ yasına cānâ cānı ħurbân isterem
 Ĥāk-i pāyuñ var-iken bu çeşm-i ħūn-ālūduma
 Sanma Īrān'a varup küħl-ı Şıfāhān isterem
 Şi'r-i çevgān-ıla çalmaga ma'ānî topını
 'Arşa-i 'aşr içre geldüm ya'nî meydân isterem
 Sînede çünki Muħibbî bulınur genc-i vişāl
 Cān u dil mülkini şimden girü vîrān isterem
 Ü3-171a, S1-106b, H1-86a, T-129b

2337. Mef'ûlû fâ'ilâtü mef'â'ilü fâ'ilün

Cānān cemālî vaşfına çün bir ğazel didüm
 Şîrîn lebini sorana¹⁹⁶² ğāyet güzel didüm
 Danışmadan baña tolaşduñ bend-i zülfine
 İy dil belâ vü miñneti saña meħel didüm
 Ğarķ eyler-ise 'âlemi bu göz yaşı ne tañ
 Bārān-ı eşk yagalıdan aña seyl didüm¹⁹⁶³
 Gördüm belürdi ħaţtuñı ħaddüñde nāĝehān¹⁹⁶⁴
 Vā ħasretâ ki geldi irişdi ecel didüm

¹⁹⁶¹ Bu beyit S1 ve H1'de yoktur

¹⁹⁶² sorana: sormaga Ü1, S1

¹⁹⁶³ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

¹⁹⁶⁴ Mısra Ü3'te:

Gördüm ħaţuñı kim ħaddüñ üzre belürdi âħ
 şeklindedir.

İnkâr iderse gün yüzüne tañ mı müdde'î
Vardur gözinde çünki ezelden sebel didüm¹⁹⁶⁵

Girmez Muhibbî sa'y-ile vaşl-ı nigâr ele
Pes ben anuñ-ıçun aña tûl-ı emel didüm
Ü3-171bk, S1-118a, H1-94b, T-135b

2338. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gönlüm ister zülf-i dilber-veş perişan-hâl olam
Yollar üzre hâk-i pâ olup düşüp pâ-mâl olam

Baglayup dil zülfine geh haţţına hayrân olup
Gâh divâne vü geh şürîde geh abdâl olam

Sineme ser-tâ-quadem kesdüm anuñçün na'ller
Derd-i 'ışkuñla senüñ başdan ayaga dâl¹⁹⁶⁶ olam

Noқта dökdi eşk-i çeşmüm yine sine levhine
Tâ ki 'ışkuñ hâlini bilmekte bir remmâl olam¹⁹⁶⁷

Âteş-i 'ışkı ezelden eyledüm ben ihtiyâr
Gıll ü gışdan şâf olup gam pôtasında kâl olam

Derdüñ-ile bu Muhibbî halka kıldı kâmetin
Bu ümîde kim varup ayaguña halhâl olam
Ü3-171b, S1-117a, H1-94a, T-134b

2339. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şevk-i rüyuñla senüñ divaneyim
Âşinâdan h'ışden biganeyim

Tâ ki gördüm ben cemâlün şem'ini
Cân u dilden yanmaga pervaneyim

İçeliden lâ'l-i nâbuñ cür'asın
Ol sebebden tâlib-i meyhaneyim

Görmez oldum gün yüzün meh alnuñı
Gîce gündüz sâkin-i gamhaneyim¹⁹⁶⁸

¹⁹⁶⁵ Bu beyit S1, H1 ve T'den alınmıştır.

¹⁹⁶⁶ dâl: hâl S1, H1

¹⁹⁶⁷ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

¹⁹⁶⁸ gamhaneyim: kaşaneyim S1, T

Bu Muhibbî yana-gelmişdür ezel
 Yanayım iy pâdişâhum yanayım
 Ü3-171b, S1-117b, H1-94a, T-135a

2340. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her kaçan cām-ı lebünden bir kadeh nüş eyleyem
 Tâ kıyâmet kaynayup deryâlayın cûş eyleyem
 Gülşen-i hüsnünde cānā gıceler tâ şubha dek
 Sanma kim cān bülbülin medhinde hāmûş eyleyem
 Şakirem ben gāmzelerden gerçi bagrum pâredür
 Hâşa lillâh hâkķını anuñ ferāmûş eyleyem
 Lebleründen ölmedin bir buse vir didüm didi
 Ğam yime âhir nefesde gönlünü hoş eyleyem
 İy Muhibbî her sözün bir gevher-i yek-dânedür
 Ehl-i nazmuñ takuban güşına mengüş eyleyem
 Ü3-172ak, S1-114a, H1-91b, T-131b

2341. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zâhirâ baksañ egerçi berr ü baħruñ şahıyam
 Bir ulu dergâhuñ ammâ ben ğubâr-ı râhiyam
 Deşt-i 'ışķa şir olup kūh-ı belâ içre peleng
 Hileger sanmañ ki dehrün zâhid-i rübâhiyam
 Sine eflâkinde eşķüm olalı encüm mişâl
 Penbe-i dâğum görenler dirse tañ mı mâhiyam
 Hiç kes deryâ-yı 'ışķuñ bulmadılar 'umķını
 Ben irişdüm baña sor ol baħr içinde mâhiyem¹⁹⁶⁹
 Ger maħabbet sırrını sorsañ saña şerh eyleyem
 Hâmdü-lillâh ki tarîķ-i 'ışķuñuñ¹⁹⁷⁰ âğâhiyam¹⁹⁷¹
 İy Muhibbî âhuñ-ıla yile virdün 'âlemi
 Bilmedün mi hırmen-i ğam içre miħnet kâhiyam
 Ü3-172ak, H-84b, S1-114a, H1-91b, T-131b

¹⁹⁶⁹ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

¹⁹⁷⁰ 'ışķuñuñ: 'ışķdan H

¹⁹⁷¹ Bu beyit H, S1, H1 ve T'den alınmıştır.

2342. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gül ruhuñ şevkıne ister ki gönül zâruñ olam

Tâ ölince rāh-ı 'ışk içre hevādāruñ olam

Yañılup sırr-ı gam-ı 'ışkı gönül fāş eyledi¹⁹⁷²

Müsteḥaḳ oldu ser-i zülfüne ber-dāruñ olam

İy ṭabībüm di neden virmeyesin baña cevāb

Ser-i kūyuñda yatur derd-ile bīmāruñ olam¹⁹⁷³

İsteyüp cenneti zāhid gibi ḥavṛā dilemem

Baña bu bes ki senün 'āşık-ı dīdāruñ olam

Seni çok sevdücegüm olur-ı mış ulu günāh

Sorma öldür suçumı çünki güneḥkāruñ olam¹⁹⁷⁴

Bilmeyesin ne 'aceb uşbu Muḥibbî kuluñı

Niçe yıllar ser-i zülfünde giriftāruñ olam

Ü3-172a, S1-118a, H1-94b, T-135b

2343. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bāğ-ı ḥüsnün dōstum el virse seyrān eylesem

Karşuñ cān bülbulin sermest ü ḥayṛān eylesem

Kana döndürsem gözümün yaşını kılsam şefi'

Kanı iḥsān u kerem¹⁹⁷⁵ ben tutalum kan eylesem

Kirpügüm elmās idüp delsem yaşum cevherlerin

Dāne dāne her birin tesbīḥ-i mercān eylesem

Ol¹⁹⁷⁶ semend-i nāz-ıla bakmaz¹⁹⁷⁷ gelüp ruḥsāruma

Ben ne deñlü yüzümi ḥāk-ile yeksān eylesem

Gül yüzün vaşfin Muḥibbî yazmaga gül bergine

Devr-i gülde yaraşur bir tāze dīvān eylesem

Ü3-172bk, S1-110a, H1-88b, T-127a

¹⁹⁷² eyledi: itdi S1, H1, T

¹⁹⁷³ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

¹⁹⁷⁴ Bu beyit S1, H1 ve T'den alınmıştır.

¹⁹⁷⁵ kanı iḥsān u kerem: kanı 'avf ile kerem S1, H1, T

¹⁹⁷⁶ ol: bir S1, H1T

¹⁹⁷⁷ bakmaz: basmaz S1, H1, T

2344. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gönlümi elden yitürdüm âh bir dīvāneyim
 Çek anı zencir-i zülfe ola kim uslanayım
 Şem'i gördüm dün gice turmaz yakar pervāneyi
 Yanayım iy şem'-i rüşen ben de bir pervāneyim
 Genc-i vaşlın ister-iseñ anı dilde iste kim
 Niçe yıllardur harâb olmuş yatur vîrāneyim
 İşidelden cān virenler irişür maṭlûbına
 Baş u cān¹⁹⁷⁸ terkinî urdum ṭalib-i cānāneyim
 İy Muḥibbî bezm-i gamda olalı bagrum kebâb
 Hûn-ı dilden döndi yaşum bir tolu peymāneyim
 Ü3-172b, S1-113b, H1-91b, T-131a

2345. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bezm-i gamda yād¹⁹⁷⁹ idüp cānānı aındum agladum
 Yār-ıla evvel geçen devrānı aındum agladum
 Gözlerüm yaşı başumdan aşdı oldum ğark-ı hûn
 Ol dişi dür lebleri mercānı aındum agladum
 Günde bir kez görmesem ḥālüm n'olur dirken benüm
 Bir yıl oldu görmez oldum anı aındum agladum
 Muşhaf-ı hüsnün ḥaḳıyçün Nil'e döndi gözlerüm
 Gönlümün mışrındaki sulṭānı aındum agladum
 Görmedüm mihr ü vefâ çekdüm velî cevri ü cefâ
 Ḥasret ü derd ü belâ¹⁹⁸⁰ hicrānı aındum agladum
 Rûze-i hicrānda kaldum 'iyd-i vaşla irmedüm
 Gice gündüz ol meh-i tâbānı aındum agladum
 Geçdi 'ömrüm âh kim bülbül gibi efgân-ıla
 Ol saçı sünbül gül-i ḥandānı aındum agladum
 Zülfi çevgânına 'uşşâkuñ serin top eyleyen
 Ol semend-i nâz ile meydānı aındum agladum¹⁹⁸¹

¹⁹⁷⁸ baş u cān: cān u baş T

¹⁹⁷⁹ yād: âh S1, H1, T

¹⁹⁸⁰ belâ: ğam u T

¹⁹⁸¹ 6 ve 8. beyitler MN'den alınmıştır.

Mest olup cām-ı maḥabbetden Muḥibbî dōstlar
 Ol lebi mül gözleri mestānı aındum agladum¹⁹⁸²
 Ü3-173bk, S1-109a, H1-87b, MN-3003, T-125b

2346. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

La'line el sunmaga zülf-i dü-tādan korkaram
 Genc-i ḥüsnün mālîki ol ejdehādan korkaram

Dāne-i ḥāle egerçi meyl ider gönüm kuşu
 Çeşm-i şayyādı elinde ok u yadan korkaram

Bār-ı ğamdan dāla döndi kāmētüm oldu dü-tā
 Lîk feryād itmege ol pür cefādan korkaram¹⁹⁸³

Sırr-ı 'ışkı saklamak kaşd eyledüm cānum gibi
 Âşikār ide diyüben āh u vādan korkaram

Āh kılsam bahr-ı eşküm mevc urur deryālayın
 'Ālemi ğarķ ide diyü ol hevādan korkaram

Görelî zencîr-i zülfin bir 'aceb divāneyem
 Dōstlar sanmañ ki ben dām-ı belādan korkaram¹⁹⁸⁴

Zāhidā eyler Muḥibbî ḥıdmetin meyḥānenün
 Mescide varmam anuñçün kim riyādan korkaram
 Ü3-174ak, S1-117b, H1-94a, T-135a

2347. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Görmezem cānā yüzün budur benüm maḥzūnlıgum
 Zülfünün şeydāsıyam olmaz 'aceb mecnūnlıgum

Eşk-i çeşmüm kalmadı karz itdüm ez-ḥūn-ı ciger
 'Ayb kılmañ dōstlar bu nev'ile medyūnlıgum

Zülfî āfet fitne-i āhir zamāndur gözleri
 İhtiyār-ıla degüldür zülfine meftūnlıgum

Ben derün-ı ḥalvetinde şöḥbet-i ḥāş itmişem
 Dōstlar bakmañ baña bu şimdilik bîrūnlıgum

¹⁹⁸² 7 ve 9 beyitler S1, H1, PB ve T'den alınmıştır.

¹⁹⁸³ 2 ve 3. beyitler S1, H1 ve T'de yoktur.

¹⁹⁸⁴ 5 ve 6. beyitler S1, H1 ve T'den alınmıştır.

Nağd-i cāna vaşl umarken oldı hicrān hāşılum
‘İşk bāzārına düşdüm bu-durur mağbūnlıgum¹⁹⁸⁵

Pā-bürehnedür Muḥibbī düşeli deşt-i ğama¹⁹⁸⁶
Zülfinün şeydāsiyam olmaz ‘aceb¹⁹⁸⁷ mecnūnlıgum
Ü3-174ak, S1-112a, H1-90a, T-128b

2348. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Cān-ıla bir sanemün ‘ışķına çün pā-bendem
Baña düşnām-ı du‘ā gelse ğamı ḥorsendem
‘Āşık olmañ olanuñ derd ü belāsi çoğ olur
Dōstlar ḥālūme kim baksa aña ben bendem
Tekye-i ‘ışķ[un] çerāğını uyarsam ne ‘aceb
Çünki Mecnūn’a çıkar silsilemüz ferzendem
Kapuña geldi gönül sâ’ilini eyleme red
Vir baña ḥüsnün zekâtını ki ḥācetmendem
‘Āşık-ı pāk-naẓar olsa Muḥibbī’ye ne ‘ayb
Bu hüner bes ki ne şūfī vü ne dānişmendem
Ü3-174ak, H-59a, S1-110b, H1-89a, T-126b

2349. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Zāhidā zühd ü şalāhı sanma kārumdur benüm
‘İşk-ıla olmak melāmet iftiḥārumdur benüm
Geşt-gır-i ‘ışķam u kimdür gelen meydānuma
Vāmıķ u Ferhād u Mecnūn destyārumdur benüm
Öldürürseñ gel beni öldür günāhum aña hıç
Dōstum yoluñda ölmek ihtiyārumdur benüm
Tañ mıdur efgān idüp bî-h‘āb olursam şubḥa dek
Bülbül-i şürıdeyem ol gül-‘izārumdur benüm
Ḥāşıl olurdu Muḥibbī’nün murādı ser-be-ser
Sehv-ile bir kez diseñ ümmıdvārumdur benüm
Ü3-174a, S1-106a, H1-85b, T-125b

¹⁹⁸⁵ Bu beyit S1, H1 ve T’den alınmıştır.

¹⁹⁸⁶ deşt-i ğama: derd ü ğama T

¹⁹⁸⁷ olmaz ‘aceb: ‘ayb eyleme S1, H1, T

2350. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Tende cânım yog-iken ben t̃alib-i cânân idüm
 'Işk şahrāsına düşmiş zār u sergerdân idüm
 'Arız-ı dildârda yazılmadan haţţ-ı ğubār
 Ben yiyüp esrâr-ı 'ışkı vālih ü hayrân idüm
 İtmemişdi Ka'benüñ bünyādını daĥı Ḥalīl
 Ka'be-i ĥüsnüñe karşu ben senüñ kurbân idüm
 Virmedin bir kimse daĥı zülf-i Leylâ'dan haber
 Gelmedin Mecnûn cihāna ben ğama sulţân idüm
 İy Muĥibbî haţţ-ı ğam yazılmadan cân levĥine
 Ben belâ bezminde geh nālân u geh giryân idüm
 Ü3-174bk, S1-114b, H1-92a, T-132a

2351. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şem'-i ĥüsne yanmaga pervāneyim
 Yanmayup 'ışk âteşine yâ neyim
 Boynuma dak zülfinüñ¹⁹⁸⁸ zencîrini
 Baş açık yalıñ ayak dīvāneyim
 Vaĥtidür Ḥızr ol bu ben dil-teşneye¹⁹⁸⁹
 Âb-ı ĥâyvāndur lebün sun kanayım
 Nite kim ĥüsn-ile sen yektâ-y-ısañ
 'Işkuñ içre ben daĥı bir dāneyim
 Zâhid ister cennet ü ĥav râ müdām
 Ben Muĥibbî t̃alib-i cânāneyim
 Ü3-174bk, S1-113b, H1-91a, T-131a

2352. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sinem üzre dâĝ-ıla biñ dide peydâ eylesem
 Gülşen-i ĥüsnüñi doyınca temâşâ eylesem
 Âteş-i 'ışka yakup cân u dili pervāne-ves
 İnlesem¹⁹⁹⁰ bezm-i ğam içre gönlümi nâ eylesem

¹⁹⁸⁸ zülfinüñ: zülfinüñ S1, H1

¹⁹⁸⁹ dil-teşneye: dil-ĥasteye S1, H1, T

¹⁹⁹⁰ inlesem: inleyem Ü3

Başuma gelse ser-i zülfünle sevdâlar yine
 ‘Âleme Mecnûnlayın kendümi rüsvâ eylesem
 İy felek turmaz geçer sakın tokuz kalkanuñı
 Âhum oklarına bu kıddüm büküp yâ eylesem
 Gül ruñı şevkıne yârın gıceler tâ şubha dek
 Bülbül-i cânı Muhibbî anda gûyâ eylesem
 Ü3-174b, H-69b, S1-109b, H1-88a, T-126a

2353. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gözlerümden akatarsun turmasun yaşum benim
 Yâ ne için saklaram şimden girü başum benim
 İçdügüm hün-ı cigerdür yidügüm derd ü elem
 Dürlü dürlü maṭbaḥ-ı dilde bişer aşum benim
 İy felek çarḥuñ bozılsun olasın âhir ḥarâb
 Nite kim odlara yakduñ bu içüm taşum benim¹⁹⁹¹
 Çekdügüm bâr-ı ğamı çarḥuñ kaṭarı çekmeye
 Gelmedi bu vâdî-i miḥnetde pâdaşum benim
 İy Muhibbî tâ ölince uşbu derde çäre yok
 Baḥr olsa yiridür şimden girü yaşum benim
 Ü3-175ak, S1-121a, H1-97a, T-139a

2354. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gülşen-i kūyuñdan ayru bülbül-i zâr olmışam
 İnlerem tâ şubha dek derd-ile bîmâr olmışam
 Görelî cânâ cemâlün şem‘ini pervâne-veş
 Bâl ü perden geçmişem külli yanup nâr olmışam
 Leylî zülfüñi takaldan boynuma Mecnûn-vâr
 Şîşe-i nâmûsı çaldum yire bî-‘âr olmışam¹⁹⁹²
 Görelî bâzâr-ı ‘ışk içre metâ‘-ı vaşluñı
 Cân u dil naḫdîn virüp aña ḥarîdâr olmışam

¹⁹⁹¹ Bu beyit H1-de yoktur.

¹⁹⁹² Bu beyit S1, H1 ve T’den alınmıştır.

İçeli rûz-ı ezel cām-ı maḥabbet cür‘asın
 Mest-i ‘ışķam tā ebed sanmañ ki huşyār olmışam
 ‘Aql u şabrı dagıdıp divāne olsam tañ mıdur
 Leylî-i zülfine anuñ çün giriftār olmışam¹⁹⁹³
 Çāre eyle çāre isterse Muḥibbî çāresüz
 Dil ṭabībisin meded derd-ile nā-çār olmışam
 Ü3-175ak, S1-121b, H1-97a, T-139a

2355. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Niçe bir ğam yiyüben āb içelüm
 Devr-i güldür gelüñ şarāb içelüm
 Varalum gūş idelüm bülbül ünin
 Kılalum ‘işrete şitāb içelüm
 Baş koyup ayagina muğbeçenüñ
 Tek elinden şarāb-ı nāb içelüm
 Sînesin def döger ü nāy iniler
 Çagurup çeng dir rebāb içelüm
 İy Muḥibbî giceyle şubḥa deġin
 Olalum mest ü hem ḥarāb içelüm
 Ü3-175ak, S1-125a, S2-107a, H1-99b, T-142b

2356. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Dehr elinden niçe bir zehr-ile ğam nūş idelüm
 Der-i meyhānede ‘aql u dili medhūş¹⁹⁹⁴ idelüm
 Mey içüp şād idelüm rûḥ-ı revānını Cem’üñ
 Geşt-i gülşen kılalum bülbül ünin gūş idelüm
 Ḥasretiyle çekelüm sînemüze bir bir elif
 Serv-қadler yirine anı derāġuş idelüm
 Küfr-i zülfiyle eġer қаşd ide imāna ḥaṭı
 Tîġlar alup ele ‘azm-i Ferendūş idelüm

¹⁹⁹³ Bu beyit Millet Yazma Eser Kütüphanesi Ali Emiri, Manzum No. 543 numarada kayıtlı mecmu-
 adan tamamlanmıştır.

¹⁹⁹⁴ medhūş: serhōş S1, H1, T

İy Muhibbî yine eşk oldu çü deryâya şebih
 Bâd-ı âh-ıla taşup kaynayalum cûş idelüm
 Ü3-175a, S1-113a, H1-90b, T-130b

2357. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Ser-i zülfeynüni leylâ kılan kim
 Beni Mecnûnlayın şeydâ kılan kim
 Lebûn gonca olalı gül yañağun
 Aña dil bülbülin güyâ kılan kim¹⁹⁹⁵
 Siper kıldı müjeñ tîrine sînem
 Muğavves kaşlaruñı ya kılan kim
 Yakarken âteş-i 'ışkum cihânı
 'Aceb budur yaşum deryâ kılan kim¹⁹⁹⁶
 Dem-â-dem gönderüp ğam leşkerini
 Gelüp dil kişverin yagma kılan kim
 Yaradılmamış-ıdı dañı Âdem
 Gönülde 'ışkuñı peydâ kılan kim
 Muhibbî terk iderse n'ola 'arı
 Anı bu vech-ile rüsvâ kılan kim
 Ü3-175b, S1-113a, H1-91a, T-130b

2358. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Allâh Allâh diyelüm sancak-ı şâhî çekelüm
 Yürüyüp her yañadan şarkâ sipâhı çekelüm
 İki yirden kuşanalum yine ğayret kuşağın
 Bulaşup toz-ıla topraga bu râhı çekelüm
 Pâymañ eyleyelüm kişverini surh-serüñ
 Gözine sürme diyü dūd-ı siyâhı çekelüm
 Bize farz olmış-iken olmamuz İslâma zâhîr
 Niçe bir oturalum bunca günâhı çekelüm

¹⁹⁹⁵ S1, H1 ve T'de bu beyitle bir sonraki beytin 2. mısraları yer değiştirmiştir.

¹⁹⁹⁶ Bu beyit S1, H1 ve T'den alınmıştır.

Umaram rehber ola bize Ebübekr ü 'Ömer
İy Muhibbî yürüyüp şarka sipâhı çekelüm
Ü3-175b, S1-108b, H1-87b, T-125a

2359. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir dem ayrılmaz yanumdan nem begendi nem benüm
Tâ togaldan gitmedi bir dem yanumdan gam benüm
Âlem-i firdevse de girsem gönül eglencesin
Bulmaz iy serv-i hürâmun sensin eglencem benüm
Zerre gibi gün yüzünün olalı âvâresi
Gözüme görünmez oldu bu iki 'âlem benüm¹⁹⁹⁷
Bir boyı serv-i sehînün hasretinden âh kim
Gözlerüm yaşı yinilmez oldu çeşmüm nem benüm
Bu Muhibbî dâğ-ıla küh-ı belâ kaplanıdır
Döymese ger hamleme olmaz 'aceb zîkum benüm
Ü3-176a, S1-122a, H1-97b, T-139b

2360. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Ele mızrâb-ı gam alup gönül tanbûrını çaldım
Maḥabbet bezmgâhında¹⁹⁹⁸ varup âvâzeler saldım
Salup dil şâhinin yine bugün 'ışkuñ hümâsına
Degülken kimsenün şaydı 'aceb a'lâ şikâr aldım
Yine 'ummân-ı eşkümden çıkardım niçe gevherler
Olaldan 'ışk-ıla gavvâş belâ deryâsına taldım
Be-küllî tâkat u şabrum gidüpdür 'aql u dil benden
Dirigâ n'olısar ḥâlüm garîbem yalunuz kaldım
Melâmet ihtiyâr itdüm selâmet istemez gönlüm
Uşadup şîşe-i nâmı Muhibbî taşlara çaldım
Ü3-176a, S1-122a, H1-97b, T-139b

¹⁹⁹⁷ Bu beyit S1, H1 ve T'de bir sonraki beyitle yer değiştirmiştir.

¹⁹⁹⁸ bezmgâhında: bezmgâhına T

2361. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Söz-i 'ışkı güş idüp deryâlayın cüş eyledüm
 Bunuñ-ıla bu fenâ dünyâda¹⁹⁹⁹ dil hoş eyledüm

Her ki 'âşıkdur didiler aña terk-i ser gerek
 Cân kulagina takup bu sözi mengüş eyledüm

Bezm-i ğamda ğiceler efgân idüp neyler gibi
 Sağar-ı çeşmümle dem dem hün-ı dil nüş eyledüm

Hasretiyle ğam şebinde sîneme çekdüm elif
 Serv-quadler yirine anı derâğüş eyledüm

Didüm añmazsın neden cânâ Muhibbi bendeñi
 Didi bilmezsin bil anı ben ferâmüş eyledüm

Ü3-176ak, S1-122b, H1-98a, T-140a

2362. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Yüzüm ger dönderem dönsün cefâdan bir yaña kıblem
 Yoluñda togıyam vallâh benüm a Ka'be'm a kıblem

Yüzün Beytül-harâm'ında imâm olmuş meger çeşmün
 Ki müjgânlar turup şaf şaf iderler iktidâ kıblem

Didün yolumda²⁰⁰⁰ ger ölseñ dirildem lâ'l-i nâbumla
 Ölürem günde yüz biñ kez kanı 'ahd ü vefâ kıblem

Giderme zülfün²⁰⁰¹ cânâ ko haddün üzre salınsun
 Gidermek Ka'be örtüsün olur mı hıç revâ kıblem

İderdüm Merve haqqıyçün Şafâ-y-ıla özüm kırbân
 Tavâf-ı Ka'be-i küyuñ naşib itse Hudâ kıblem

Ölürsem derd-ile ğamdan yüzüm döndürmeyem senden
 Cemâlün muşhafı haqqı işigündür baña kıblem²⁰⁰²

Nigârâ Kâ'be'dür küyuñ olup hâlün aña esved
 Asılmış halkadur güyâ san o zülf-i dü-tâ kıblem²⁰⁰³

¹⁹⁹⁹ dünyâda: dârında S1, H1, T

²⁰⁰⁰ didün yolumda: didüm yoluñda Ü3

²⁰⁰¹ zülfün: met.: yüzün

²⁰⁰² Bu beyit S1, H1 ve T'den alınmıştır.

²⁰⁰³ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

Muhibbî derd-i 'ışk-ıla²⁰⁰⁴ düşelden baħr-ı hicrāna
 Ğamuñdan özge hîç yokdur anuñla āşinā kıblem
 Ü3-177a, S1-123b, H1-98b, T-141a

2363. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Güzeller içre iy servüm seni çün ihtiyār itdüm
 Akıtdum gözlerüm yaşın yoluñda cüybār itdüm
 Yanaldan âteş-i 'ışka kurıdı nāme-veş²⁰⁰⁵ bagrum
 Çü gördüm şabr u tākāt yok hemān terk-i diyār itdüm
 Didüm meclisde dildāra yanar gördün mi hîç şem'ı
 Zebān-ı hāl-ile derd-i derūnum āşikār itdüm
 Dilā ğavvāş olup çünki feşāhat baħrına taldum
 Bulup dürler gibi ma'nī-i şī'rüm ābdār itdüm
 Nigārı seyr ider gördüm yine gülzār-ı hüsñ içre
 Olup bülbül gibi gūyā Muhibbî āh u zār itdüm
 Ü3-177bk, S1-124b, S2-110a, H1-99b, T-142a

2364. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Döstlar şimden girü eksük degüldür gözde nem
 Anuñ-ıçun hāne-i dil tolıdur derd ü elem
 Al bayraklu sipāhī leşkerümdür eşk-i surh
 Dūd-ı āhum götürelden başum üstine 'alem
 Balına el sunma dehrün vardur içinde belā
 Bisler evvel şehd-ile āhır virür ol saña sem
 Görinür şimden girü gülşen gözüme hār u hes
 Sunalar āb-ı hayāt-ıla gerekmez cām-ı Cem
 İy Muhibbî şükr kıl artur Hūdā'ya hāmdüñi
 Çāre ne çünki gelür başa ne yazdıysa kalem
 Şī'rümi görüp müşevveş itmesünler beni 'ayb
 Çün degül hātır-küşāde toptolu derd ü elem²⁰⁰⁶
 Ü3-177bk, S1-124b, H1-99a, T-142a

²⁰⁰⁴ 'ışk-ıla: hicr-ile S1, H1, T

²⁰⁰⁵ nāme-veş: nāfe-veş S1, S2, H1

²⁰⁰⁶ Bu beyit S1, H1 ve T'den alınmıştır. Ayrıca beytin ikinci mısraındaki "toptolu derd ü elem" ibareleri T'de " toptoludur derd ü ğam" şeklindedir.

2365. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İki 'aynumdan revân olup akar yaşıum benüm
 Anuñ-ıçun kim belâ kühî-durur başum benüm
 'Işk rāhına girüp düşdüm belâ şahrāsına
 Vādi-i miḥnetde Mecnūn'dur ayakdaşıum benüm
 Dāğ-ı ḥasret sīnede gönümde vardur nār-ı 'ışk
 Āteşe yanmakda birdür bu içüm taşıum benüm
 Okudum Ferhād u Mecnūn ile miḥnet dersini
 Mekteb-i 'ışk içre oldılar sebaḳdaşıum benüm
 İy Muḥibbī nālemi kūyında dildār işidüp
 Didi güyā bülbulümsin rind ü ḳallāşıum benüm
 Ü3-177bk, S1-125a, S2-110a, H1-99b, T-142b

2366. Mef'ülü fâ'ilātu mefâ'ilü fâ'ilün

Şirîn lebine dil vireli derdnākiyem
 Ferhād-vār kūy-ı belānuñ helākiyem
 Mecnūn uyardı gerçi ki 'ışkuñ çerāğın
 Ğam tekyesinde anuñ-ıla iştirākiyem
 Kaplana dönse dāğ-ıla cismüm 'aceb degül
 Abdāl-ı 'ışk olalıdan sīne-çākiyem
 Bir cür'a ile eyledi ğamdan beni ḥalāş
 Anuñ-ıçun ki muğbeçenüñ ben de ḥākiyem
 Derdi devā vü miḥneti rāḥat Muḥibbī'ye
 Andan berü ki ol sanemüñ derdnākiyem
 Ü3-177b, S1-123a, H1-98b, T-140b

2367. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Maḥabbet cāmın içelden dilā ben derd-i ser çekdüm
 Yanaldan āteş-i 'ışḳa neler çekdüm neler çekdüm
 Cülüs itmege şāh-ı ğam gönül tahtına geldükçe
 Ayagına nişār içün gözümde sim ü zer çekdüm

Semend-i nâz-ıla dildâr²⁰⁰⁷ el ursa zülf-i çevgâna
 Girüp meydân-ı 'ışk içre aña bir top ser çekdüm
 Koluma dâğlar yakdum anı zeyn eyledüm bir bir²⁰⁰⁸
 Kuşan bilüne iy meh-rû saña bir zer kemer çekdüm
 Muhibbî gülşene varma temâşâ eyle bu sînem
 Kızıl güller kılup dâğum elifden servler çekdüm
 Ü3-178a, S1-118b, H1-95a, T-136a

2368. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'Âlemi geşt eyledüm bir mihribânı bulmadum
 Cânımı kıldum fedâ ârâm-ı cânı bulmadum
 Geçdi 'örüm âh-ıla bir ğamgüsârı görmedüm
 Hicr-ile yandum kül oldum gülsitânı bulmadum
 Hüsn içinde saña beñzer şâh-ı zâlim görmedüm
 'İşk içinde baña beñzer nâtüvânı bulmadum
 Dâyimâ olsun emân içinde ol çok sevdüğüm
 Gerçi kim 'ışkında ben hergiz emânı bulmadum
 Hâk-i pâyına Muhibbî genc-i tab'ûn kıl nişâr
 Aña beñzer 'âlem içre hürdedânı bulmadum
 Ü3-178ak, S1-110b, H1-89a, T-127b

2369. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Gele başladı hatuñ aña ne çâre güzelüm
 Giceyi güne katup sanki irişür ecelüm
 Ne kadar cehd²⁰⁰⁹ iderem Ka'be-i kûyufña irem
 Sa'y-ile olmaz imiş vaşla müyesser n'idelüm
 Heves-i fikr-i ruh u la'lün ucından şanemâ
 Kışşâ-i Vâmık u Ferhâd'a dönüpdür meşelüm
 Nite kim olmadı hemtâ saña hüsn içre begüm²⁰¹⁰
 Yok-durur derd ü belâ içre benüm de bedelüm

²⁰⁰⁷ dildâr: dilber S1, H1, T

²⁰⁰⁸ bir bir: yir yir S1, H1, T

²⁰⁰⁹ cehd: sa'y S2

²⁰¹⁰ hüsn içre begüm: 'âlemde bugün S2

Mümkin olmaz ki şehâ koyam elümden etegün
Ger elüm kaç‘ ideler kalur etegünde elüm

Mâh u sâl-ıla irem zülfine anuñ dir-idüm
Fâyide itmedi veh ki baña bu ÷l-ı emelüm²⁰¹¹

Şi‘rümün²⁰¹² sūzı-y-ıla yansa ‘aceb mi dil ü cān
Yana odlara Muḥibbī kim okursa ğazelüm
Ü3-178bk, S1-111a, S2-107a, S2-107a, H1-89b, T-128a

2370. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Nev-bâhâr-ı ḥüsnün añup gül yüzün yād eyledüm
Bülbül-i şürîde gibi âh u feryād eyledüm

Sen lebi şîrini sevdüm ḥızmete bil bağlayup²⁰¹³
Kesmege küh-ı ğamı kendümi Ferhād eyledüm

Ḥâneḳâh-ı ‘ışķ içinde baña oldılar mürîd
Ṭavr-ı ‘ışķı Vāmıķ u Mecnün’a irşād eyledüm

Seyl-i eşkümden zarar geldükçe bu dil şehrine
Seng-i miḥnetle der ü divârın âbād eyledüm

Çünkü ḥāk oldu Muḥibbi hicr ara gördüm gönül
Yile virdüm âhum ile anı berbād eyledüm
Ü3-178b, S1-104b, H1-84b, T-122a

2371. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Zülfine virdüm gönül dām-ı belâsın bilmedüm
Her kılinda var-ı mış biñ mübtelâsın bilmedüm

Cān u dil derdini ‘arz itdüm ṭabîbe dir baña
Ölmedin artuk bu derdün ben devâsın bilmedüm

Gâh ḥasret gâh ḥayret gâh miḥnet gâh âh
‘İşķuñuñ ben ḥasta-dil bunca belâsın bilmedüm

Mescid-i ḥüsninde karşı kaşları miḥrâbına
Baş açup el kaldurup ammâ du‘âsın bilmedüm²⁰¹⁴

²⁰¹¹ 5 ve 6. beyitler S1, S2, H1 ve T’den alınmıştır.

²⁰¹² şî‘rümün: sözümün S2

²⁰¹³ bağlayup: bağladum Ü3

²⁰¹⁴ 4 ve 6. beyitler S1, S2, H1 ve T’de yoktur.

‘Ömrini ‘aşıkların kesmek degülse kaçdı ger
 Ya n’içün her dem keser zülf-i dü-tâsın bilmedüm
 Baña mihri olmayup cevri ü cefâsın añladum
 ‘Âkıbet ammâ anı cânâ kıyasın bilmedüm
 Cür‘a-i cām-ı maḥabbetden Muḥibbî mest olup
 ‘Âlemün niçe geçer ak u karasın bilmedüm
 Ü3-178b, S1-105b, S2-102a, H1-85a, T-122a

2372. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Boynuma zencir olaldan zülf-i leylâlar benüm
 Mesken²⁰¹⁵ olsa tañ mı Mecnün gibi şahrâlar benüm
 Âh kim tîr-i cefâdan key ölümlü ḥastayam
 Qaddümi lâm²⁰¹⁶ eyleyelden ol kaşı yalar benüm
 İnlerem bülbül gibi her dem nevâda râstı
 Gözüme duş olalı gül yüzlü ra‘nâlar benüm
 Re‘y idersin zâhidâ maḥbûb u meyden geç diyü
 Togrısı hoş gelmemişdür baña bu râ‘lar benüm
 Gözlerüm yaşı ser-â-ser²⁰¹⁷ ‘âlemi ğark eyledi
 Kaṭredür yaşuma nisbet şimdi deryâlar benüm
 Jeng olursa ğam degül ğamdan gönül âyînesi
 Çün virür kalbe şafâ cām-ı muşaffâlar benüm
 Meclis-i ğamda Muḥibbî nâle kılsam inlesem
 Baña âheng içün inler tâ şehir nâlar²⁰¹⁸ benüm²⁰¹⁹
 Ü3-179a, S1-120b, H1-96b, T-138b

2373. Fâ‘ilâtun mefâ‘ilün fâ‘ilün

İdelüm vaşfuñı heves n’idelüm
 Cân virelüm bu yolda pes n’idelüm

²⁰¹⁵ mesken: yirüm S1, H1, T

²⁰¹⁶ lâm: ya S1, H1

²⁰¹⁷ ser-â-ser: dem-â-dem Ü3

²⁰¹⁸ nâlar: met.: nâlüm

²⁰¹⁹ Bu beyit S1 ve H1’de:

Hemdemümdür nây u çeng ü ‘işret-efzâlar benüm
 şeklindedir.

Var mıdur hîç vişâl ‘âlemde
Bulmaduk aña dest-res n’idelüm

Mürdeye cân virürdi her nefesi
Bize irmedi ol nefes n’idelüm²⁰²⁰

Gül yüzi şevkı-y-ile şubha degin
Olalum bülbüle hem-nefs n’idelüm²⁰²¹

Çignedür bir bölük fütâdeleri
Sürer üstümüze feres n’idelüm

Zâhide hûr gerek baña nigâr
Her kişide var bu heves n’idelüm²⁰²²

Ġam gelürse Muhibbî ğam yime kim
Ġamsuz olmaz cihânda kes n’idelüm
Ü3-179ak, S1-118b, H1-95a, MN-3303, T-136b

2374. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Gün yüzlüler firâkıyla eger âh çekem
Evc-i felekde mihr-ile mâha sipâh çekem

Varup diyâr-ı ‘ışka yine şehriyâr olam
Âhum livâ göz yaşın eger sipâh çekem

Yana odlara felek tutuşa pervâne gibi
Her kaçan derd-ile ben âh-ı şehergâh çekem

Döştlar rind olana hırka vü bir loğma yiter
Sanmañuz kim heves-i manşib-ıla câh çekem

Rûz-ı mahşerde eger ugrasa Mecnûn’a yoluñ
Diyessin aña Muhibbî seni hem-râh çekem
Ü3-179ak

2375. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Bâğ-ı hüsni içre boyuñ serv ü çenârumdur benüm
Aña karşı göz yaşı akar bıñarumdur benüm

²⁰²⁰ Bu beyit S1, H1 ve T’den alınmıştır.

²⁰²¹ Bu beyit S1 ve H1’de yoktur.

²⁰²² Bu beyit MN’den alınmıştır.

Noktalar dur muşhaf-ı rüyuñda yir yir hâller
 Târ-ı zülfün her biri müşg-i Tatâr'umdur benüm
 Kaṭre-i eşk-ile²⁰²³ gül gül biter anda lâleler
 Gülsitân-ı sine bir hurrem bahârumdur benüm
 Aña şâdam sordılar ben bülbülin ol gül didi
 Gülşen-i hüsnüme karşı zâr u zârumdur benüm²⁰²⁴
 Ölicev sevdâ-yı zülfünle melekler çeşmine
 Tütüya didükleri hâk-i ğubârumdur benüm²⁰²⁵
 Gitdi elden cân u dil didüm gülüp ğamzeñ didi
 Varırmaz bir yire şayd-ı zaḥm-dârumdur benüm
 İy Muhibbî gülşen içre görinen nergis degül
 Muntazır dildâra çeşm-i intizârumdur benüm
 Ü3-179b, S1-105b, S2-102b, H1-85a, T-122b

2376. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Oldı 'ışka çü hem-nefes n'idelüm
 Gitmez ölince bu heves n'idelüm
 Bulmadı leblerine kimse anuñ
 Câmeden ğayrı dest-res n'idelüm
 Zâhide kevşer ü baña leb-i yâr
 Var her kesde bir heves n'idelüm
 Mânî' oldı ruḥına irmege âh
 Zülfi imiş anuñ 'ases n'idelüm
 Hele büseñ biz iltimâs idelüm
 Olmaz-ısa da mültemes n'idelüm
 Çün Muhibbî fiğâna²⁰²⁶ bağladı dil
 Ney gibi inlemeyüp pes n'idelüm
 Ü3-180b, S1-107a, H1-86a, T-123a

²⁰²³ eşk-ile: eşkümlle S2, H1, T

²⁰²⁴ Bu beyit S2'den alınmıştır.

²⁰²⁵ Bu beyit S1 ve T'de yoktur.

²⁰²⁶ Muhibbî fiğâna: fiğâna Muhibbî T

2377. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Sinede ‘ışk ezel ben bilürem
Her ne cevri itse güzel ben bilürem

Ğuşsa-i derd [ü] gamı gel baña sor
Bir bir idem anı hall ben bilürem

Ney gibi bezm içinde inlemege
Niçe taşnîf-i ‘amel ben bilürem

Her ne cevri ü cefâ gelür senden
Cümlesin baña mehel ben bilürem

Zülf[i] sevdâsı Muhibbî yâruñ
Didiler tül-ı emel ben bilürem

H17a

2378. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Nigârâ bâğ-ı hüsnünde yüzün gülzâra beñzeldüm
Aña karşu bu dil murğını murğ-ı zâra beñzeldüm

Anuñçün sırr-ı ‘ışkuñı gönül Mañşür’ı fâş itdi
Ser-i zülfeynüñi gördüm ben anı dâra beñzeldüm

Lebün dâr-ı şifâsından umanlar şerbet-i la‘lün
Kamusı derdmend olmış yatur bîmâra beñzeldüm

Görelen kâmetün cânâ anı teşbih idüp serve
Yaşum ol serv ayagında akan enhâra beñzeldüm

Muhibbî ol elâ gözler ider dil mülkini târâc
Anuñ yagmaçı çeşmini görüp Tâtâr’a beñzeldüm

H-48b

2379. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Ĥaşâ-lillâh devr-i gülde oturup mestür olam
Nüş idüp sahn-ı çemende bâdeyi mesrûr olam

‘Ârızı gül bir lebi meygün nigâruñ yâdına
Giceler mest ü ĥarâb olup seher mañmûr olam

Bezmi-i hüsnünde cemâlün şem'ine iy muğbeçe
Yanuban pervâne gibi külli anda nûr²⁰²⁷ olam

Bâde içse dil olur elbette cürme mu'terif
Zâhidâ sanma senüñ tek fi'lüme mağrûr olam

Ol güneş yüzlüm neden bilmez Muhibbî zerresin
Mihri-y-ile gün gibi 'âlemlere meşhûr olam

H-59b, A-94a

2380. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âh kim derdâ n'idem²⁰²⁸ eksük degül derd ü elem²⁰²⁹
Anuñ içün hâlî olmaz tâ seher bu gözde nem

Niçe tahrîr eylesem derd-i dilüm ahlâlini
Yazmak itsem yanuma düşüp bile aglar kıalem

Döştlar cem' eyledüm bir yire eşküm 'askerin
Şâh-ı gam kaldırdı âhdan ejdehâ-peyker 'alem

Hasta oldum istemem hergiz eñibbâdan 'ilâc
Derd sen virdün devâ senden İlähî isterem

Kıl Muḥammed ḥürmetine yâ İlähe'l-'âlemîn²⁰³⁰
Bu Muhibbî'ye 'inâyet şîḥḥate bassun kıadem

H-64b, A-94b

2381. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Salınan boynunda zülfün sanma âhumdur benüm
'Ârızunda haṭ degül baht-ı siyâhumdur benüm

Seni sevdüğüm günâh ise günâhum ḥaddi yok
Bakmaduğuñ yüzüme bildüm günâhumdur benüm

Şâh-ı 'ışk oldum yine âhum livâsın kaldurup
Seyl-i eşküm al bayraklu sipâhumdur benüm

Cevr iderse ḥükm anuñdur mihr iderse luṭf anuñ
Emri cārî bir kulam ol pâdişâhumdur benüm

²⁰²⁷ nûr: mûm A

²⁰²⁸ derdâ n'idem: ben ḥasteye A

²⁰²⁹ derd ü elem: pây-ı elem H

²⁰³⁰ İlähe'l-'âlemîn: İlähî el-amân H

Tâk-ı ebrûsın görüp kaldurma başı secdeden
 Kıble hâkķı iy Muħibbî secdegāhumdur benüm
 H102b

2382. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

‘Aşķam vuşlat deminde çüst ü çâlâk olmışam
 Ez-giribân tâ be-dâmen pîrehen çâk olmışam
 Bâda virür hûsn gibi ‘uşşâķı ‘ışķun şarşarı
 Anuñ için deşt-i ğamda ben de hâşâk olmışam
 Şehr-i ‘ışķuñ âb u gil hâcet degül ta‘mîrine
 Âb idüp çeşümü külli cism-ile hâk olmışam
 Nokta agzından virüp kılca miyânınd[an] haber
 Hâmdü-lillâh ‘ışķ içinde ehl-i idrâk olmışam
 Tâ ki yakdum pûte-i hicre Muħibbî cân u dil
 Ğıll ü ğışdan zer gibi kâl olmışam pâk olmışam
 H115a

2383. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Görinen boynumda sanmañ dūd-ı âhumdur benüm
 Cürm-i ‘işyân-ıla cem‘ olmuş günâhumdur benüm
 Şâh-ı ‘ışķam şu‘le-i âhum olalıdan ‘alem
 Gözlerüm yaşını cem‘ itdüm sipâhumdur benüm
 Kim baka gökler yüzine hâlķa hâlķa görinen
 Bilmeyen bilsün ki ejder gibi âhumdur benüm
 Umaram ‘afv ide yuya uşbu yüzüm karasın
 Luṭfı çok ihsânı cōmerd İlâhumdur benüm
 Qahr u luṭfin eylemişdür bu Muħibbî ihtiyâr
 Zîra kim bir bendeyem ol pâdişâhumdur benüm
 A-88b

2384. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Gehî zehr-i ğamı içdüm gehî hûn-ı ciger çekdüm
 Maħabbetle olup ‘aşķ neler çekdüm neler çekdüm

Bu dilden geçmesün diyü gönül her dem figân eyler
 Anuñçün tîrûne karşı bu sînemi siper çekdüm
 Serîr-i 'ışka şâh oldum sipâhumdur gözüm yaşı
 Maḥâbbet şehrin almaga çeküp leşker sefer çekdüm
 Koluma dâğlar urdum senüñ içün durur cānā
 İdüp tuhfe miyānuñçün saña bir zer kemer çekdüm
 Bugün meydân-ı 'ışk içre Muḥib divâne olmuştur
 Anuñçün başa âhumdan siyeh bir dâne per çekdüm
 A-89a

2385. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Gözünden fitneler zâhir olur kıddüñ kıyâmet hem
 Belâ-yı cān u dil dirsem 'aceb mi çeşm ü kâmet hem
 Senüñ mihrüñ-ile mâhum olup dem-beste rûsvâyî
 Belâ kûhında Ferhâd'a dönüp oldum melâmet hem
 Dökerem nâr-ı ḥasretle dönüp şem'e ciger hûnın
 Dükenmez dîdeden her dem gelüp eşk-i nedâmet hem
 Dilâ iç bir kadeḥ meyden kamu müşkilleri ḥall it
 Diyeler kim göre ancak olur böyle kerâmet hem
 Muḥibbî ger şehîd-i 'ışk olasın rāh-ı kûyında
 Bitüre hûn-ı dil lāle ola çendân 'alâmet hem
 A-89a

2386. Mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Tâb-ı ruḥıyla yakdı beni şûḥ-ı mehveşüm
 Sâķî getür şarâbı ki def' ide âteşüm
 Bî-ḥöd olursam 'ışk-ıla saçuñ yüzüme âb
 Ola ki gözüm açıla tâ gide yunmışüm
 Divâne-vâr deyr-i muğāna eger varam
 'Ayb eylemeñ esîr-i belâ-yı perî-veşüm
 Meyḥâne kapusunda yüzüm topraga sürem
 Bu nev'-ile ola ki lebi cür'asın çeşüm

Def-i humâr ister iseñ gel Muhibbiyâ
 Çâre budur ki aña bir iki kadeh-keşüm
 A-90a

2387. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gül gibi gül dâyimâ her lahza olgıl şâd hem
 Serv kaddün bendesidür 'ar'ar u şimşâd hem
 Kaşlaruñ altında cānâ nergis cādularuñ
 Şabr u 'aqlum aldı oldu zālīm ü bī-dād hem
 Hey ne sengin-dil olur itmedi hergiz eşer
 Girye vü âh u figân u nâle vü feryâd hem
 Âteş-i 'ışk-ıla dilden her kaçan âh eylesem
 Mañv ola seng irse âhen ile pûlâd hem
 İy Muhibbî bu zamâna kalsa ger Ferhâd u Kays
 Ders-i 'ışkı virmede olur idüm üstâd hem
 A-90a

2388. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Ben bir gedâ vü sen olasın şâh-ı muhteşem
 Derd ü gamuñla ger ölür isem saña ne gam
 Eyler bu kalb-i hasta temennâ-yı maqdemün
 Bir kerre bârî hâlümü gör rence kıl qadem
 Her ne ki gelse cānuma var saña minnetüm
 Ger nâvek-i cefâ vü eger hañçer-i sitem
 Olur şikâf sine kaçan nâle eylesem
 Derd-i dilüm çıkar felekler olur 'alem
 Çünkü Muhibbî 'aşık besdür sinuk sifâl
 Hâcet degül aña şarâb olıcak cām-ı Cem
 A-90b

2389. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Senden özge benüm 'alemde bulunmaya kesüm
 Saña irmekdür i döst hevâ vü hevesüm

Eger inanmaz iseñ yoluña cân virdüğümü
 Yüzün âyinesini agzuma tut gör nefesüm
 Görmezem uyhu yüzün hâli hayâli gelicek
 Niçe râhat olayım hâne toludur megesüm
 Cânı terk eyleyeyin yolına cânânelerün
 Ola ‘uşşâk ara vaşlına anuñ dest-resüm
 Var kapuñda Muhibbî gibi biñ bendelerün
 Senden özge benüm ‘âlemde bulunmaya kesüm
 A-90b

2390. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Yazılan levh-i dil üzre âh şâhumdur benüm
 Ben kemîne bendeyem ol pâdişâhumdur benüm
 Pehlevân-ı ‘ışkam çü kimdür gelen meydânuma
 Vâmık u Ferhâd u Mecnun dest-yârumdur benüm
 Çok cefâ vü cevır gördün gel usan dirler baña
 Anı bilmezler ki ol ‘âlemde dârumdur benüm²⁰³¹
 Giceler zülfi hayâli ile ger seyr eylesem
 Dûd-ı âhum başum üzre şeb-külâhumdur benüm
 Pâdişâh-ı ‘ışkam u âhum ‘âlemdür başuma
 Eşk-i çeşmüm saglu sollu da sipâhumdur benüm
 Derd-i dilden her kaçan derd-ile ger âh eylesem
 Çekilen göklere ejder gibi âhumdur benüm
 İy Muhibbî kim-durur ‘ışkuma inkâr eyleye
 Rüy-ı zerdüm eşk-i çeşmüm çün güvâhumdur benüm
 A-91a

2391. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Tekebbür itmeyüp hergiz riyâdan pâkdür gönüm
 Başum eflâke de irse yüzümle hâkdür gönüm
 ‘Înâyet yüzini gördüm diyü pür-şevkdür cânım
 Vişâlün fikrile şeb-tâ-seher idrâkdür gönüm

²⁰³¹ 2 ve 3. beyitler R 136b’den alınmıştır.

Geh olur goncalar gibi bu dil dem-beste miñnetden
 Gehi lâle-şifat her dem girîbân-çâğdür göñlüm
 Bu ‘işyân u bu cürm-ile n’ola aḥvālumi bilmem
 Feraḥ yüzini görem mi diyü ğamnâkdür göñlüm
 Yaşumuñ mevcı ko aksun Muḥibbî anı pāk itsün
 Günâh-ıla olup memlû tolu ḥâşâkdür göñlüm
 A-91b

2392. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Şabr u ‘aqlı tagıdup ‘ışkdan şadâ gûş eyleyem
 N’ola ḥâlüm ger maḥabbetde ḳadeḥ nûş eyleyem
 Sine zaḥmına anuñcün acı yaşlar dökerem
 Dimesünler ki nemek ḥaḳḳın ferâmûş eyleyem
 Nâle kılsam sen gül-i nev-resteyi yâd eylesem
 Nevḥa-i bülbülleri gülşende ḥâmûş eyleyem
 Her kaçan ‘ışk âteşini ben uyarsam sîne
 Dûd-ı âḥumla cihân mülkin siyeh-pûş eyleyem
 Şevḳ-i ‘ışk-ıla Muḥibbî yine deryâlar gibi
 Şarşar-ı âhumla her dem kaynayup cûş eyleyem
 A-91b

2393. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Gelüp eşküml sipâhını livâ-yı âhı kaldurdum
 Belâ şahrâsına vardum vefâ ṭablinı çaldurdum
 Kıyâma gelüp ol servüm yüzinde nûr berḳ urdı
 Ne tâḳat görmege anı hemân ‘aḳlumu aldurdum
 Didüm pervâne ‘âşıḳdur murâdı şem’e yanmakdur
 Kinâyetle bu dil derdin kamu dildâra bildürdüm
 Degülken kimseye ḳudret hü mâ murgını şayd itmek
 Çün aña himmetüm bâzın salup ben anı aldurdum
 Muḥibbî sözlerüñ gevher olaldan eşk-i çeşmümde
 Çıkarmaga dili ğavvâş idüp ol baḥra taldurdum
 A-92b

2394. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gül yüzünden ayru her şeb hâk-ber-ser eyleyem
 Göz yaşın döküp özüm hâke berâber eyleyem
 İrdi çün devr-i çemen şevk-i ruhuñla güllerün
 Kanlu yaşumla kamu evrâkıñı ter eyleyem
 Bağ ara kıddüñi görmem bârî varup yâduña
 Gâh seyr-i serv idüp gâhî şanavber eyleyem
 Gerçi 'ışkuñ rüyumı hâk itdi soñra kıldı zer
 Ben de iksîr-i vücüdüm hâkîni zer eyleyem
 İy Muhibbî şükr kıl itdün şanemler terkini
 Hâşa-lillâh bir dahı ben kâr-ı Âzer eyleyem
 A-93a

2395. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gül gibi şevkuñ ile çâk-i giribân eyledüm
 Şöyle çâk itdüm anı kim tâbe-dâmân eyledüm
 Sâkiyâ sundum elüm sen dahı sun peymaneyi
 Yâduña nüş itmege ben 'ahd ü peymân eyledüm
 Umaram gülşende hânde idesin sen gül gibi
 Ol sebebdan bu gözüm yaşını bârân eyledüm
 Hâk-i pâyuña nişâr içün gözüm gevherlerin
 Kimini dür kimi la'l kimini mercân eyledüm
 Çün harîm-i dildedür gördüm Muhibbî mañlabum
 Ne sefer 'azmin ü ne kaç'-ı beyâbân eyledüm
 A-93b

2396. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Olup divâne-veş taglar turagum
 Peleng şeklini gösterdi bu dâgum
 Derûnum hâlini taqrîr kılsun
 Diyü bildürmege dildür ulagum
 Giceler şubha dek hicrân şebinde
 Yanar bagrum yagı turmaz çerâgum

Ne māl u sīm ü zer ne tâc-ı devlet
Kul oldum 'ışka vardır çün mezâğum

Bugün 'âm itdi dilber ni'metin
Muhibbî Kâys-veş sindı çanagum

A-94a

2397. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir yaña devrân cefâsı bir yaña cānâne hem
Bulmadum derdüme çäre kıydum ancak cāna ben

Kullaruñı bî-ḥad öldürdün cefâ vü zulm-ıla
'Adl ü dād itmek sezâ degül midür sulṭāna hem

Gördiler meclisde şem'ün göz yaşın dökdüğünü
Ḥāṭırın sormaga üşdi başına pervâne hem

Ka'be-i küyuñ ṭavāfin itmege 'aşıklarun
Geldiler sürün sürün koyun gibi ḳurbāna hem

Esb-i nâz üzre binüp zülfüñi çevgân eyleseñ
Bu Muhibbî top idüp başın gelür meydāna hem

A-94b

2398. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Kara zülfüñi görelden nigārā bî-ḳarār oldum
Gelelden başuma sevdâ perişân rûzigār oldum

Ola ki bir ḳadem basa gelüp ruḥsāruma diyü
Düşüben yolları üzre ben anuñ ḥāksār oldum

Ola kim bād-ı şubḥ ilte bu ḥāküm küyına yārün
Bugün seng-i cefâ-y-ıla dögilüben ğubār oldum

Hezārān luṭf-ıla dilber baña keşf eyledi rāzın
Ölürsem itmeyem ifşâ ben anı rāzdār oldum

Muhibbî sînemün dāğın temāşâ eylemez dilber
Ciger ḥunın saçup yir yir bitürdüm gül'izār oldum

A-95a

2399. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Gelür senden baña luṭf u keremden soñra verhem hem
 Nitekim şādılık ardınca irişür belâ gam hem
 Sipâh itsem n'ola yaşum yine sultân-ı 'ışk oldum
 Şikâf-ı sîneden âhum 'alemdür baña ol dem hem
 Sifâl-i köhne tutsa bir kişi meyhâne küncinde
 Ferîdün bilse özini 'aceb mi cāmını Cem hem
 Lebûn tiryâki olmasa irişen mâr-ı zülfünden
 Beni bir lahza komayup helâk iderdi ol sem hem
 Muhibbî sen gedâ bende vişâlin niçe istersin
 Ne lâyiqsın aña sen ol ola sultân-ı 'âlem hem
 A-95b

2400. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âsitânuñda şehâ ḥâk eyledüm yine yüzüm
 Bu ümîde koyasın üstine pâ göre gözüm
 Kalmışam hicrân şebinde toğmadı şubḥ-ı vişâl
 Şöyle beñzer gîceye tebdîl olupdur gündüzüm
 Dimiş idüm eylesem yoluña cânumı fedâ
 Dönüşüm yokdur bu sözden bir-durur benüm sözüm
 Gelmişüzdür ol ulu dergâha 'arz-ı ḥâl içün
 Andan özge varacak bir yirümüz yokdur bizüm
 Gerçi cürm-ile Muhibbî olduñ evvel rû-siyâh
 Âb-ı raḥmetle umaram pâk ola yuna yüzüm
 A-95b

2401. Fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

Bülbülüz âh u zâra 'azm idelüm
 Gülşen içre bahâra 'azm idelüm
 Düşdi dil zevraķı çü bahır-ı ğama
 Âh-ıla bir kenâra 'azm idelüm

Oldı sevdâlar-ıla pür çü dimâğ
Def'-içün cûybâra 'azm idelüm

İrişen tîr-i ğamze yaraların
'Arz idelüm nigâra 'azm idelüm

Şabra çün kalmadı Muhibbî mecâl
Çâre yok bir diyâra 'azm idelüm

A-96a

2402. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Su terâzûsı olupdur oñmaduk başum benüm
Anuñ-içün her taraf turmaz akar yaşum benüm

Bahr-ı eşkümde görenler bu iki ebrûlarum
Beñzedürler ser-nigün keştilere başum benüm

Vâdî-i miñnetde Mecnûn baña pâdaş olmadı
Bulımadum dehr ara ğam içre yoldaşum benüm

İçdügi hûn-ı cigerdür 'aşıkun mey yirine
Döstlar zehr-ile pürdür yimeñüz aşum benüm

Okuduk Mecnûn u Ferhâd-ıla miñnet dersini
Mekteb-i 'ışk içre bunlardur sebağdaşum benüm

Haşre dek dilden hayâlün gitmez iy ârâm-ı cân
Levh-i dilde ideli nağşını nağkâşum benüm

Bî-habersin zâhidâ ahvâl-i 'ışk ğâyet hafı
Anlamadın içümi bilmeyesin taşum benüm

Gördi dilber bu Muhibbî 'ışk-ıla divânedür
Didi yokdur saña beñzer rind ü qallâşum benüm

A-96a

2403. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yaraşur sünbülüne 'anber-sâdur dir-isem
'Ârızuñda beñüne müşg-i Hıfâ'dur dir-isem

Nâgehân geldi haţuñ itdi visâlünü harâm
İtmesün kimse 'aceb aña kazâdur dir-isem

Hüsni eṭrâfına yazdı ḥaṭṭı tezvîriyle ḥaṭ
 Döstlar aña revâ yüzi karadur dir-isem
 Bir nazar eyledi bu sînemi bagrumı delük
 Yiridür ğamzeñe ok kaşuña yadur dir-isem
 Beni sevdâlara saldı yine zülfi hevesi
 İrmez el aña Muhibb bād-ı hevâdur dir-isem
 A-96b

2404. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Tîr-i ğamzeñ sînem üzre gül'izârumdur benüm
 Dâğ-ı 'ışķuñ yir yir anda lâlezârumdur benüm
 Başumı top eylerem ben zülfüñün çevġânına
 At salan meydân-ı ħüsne şehsüvârumdur benüm
 Vâdi-i ğamda hemân sâyem baña hem-râhdur
 Ger sorarsañ göz yaşından eski yârumdur benüm
 Göñlümün taḥtında kurdı ḥaylini sulṭân-ı 'ışķ
 Ḥükmi nâfizdür kamu çün şehriyârumdur benüm
 İtleriyle hemdem olmak işiginde ol şehün
 Key ulu devlet-durur hem iftiḥârumdur benüm
 Bu Muhibbî gül yüzüñsüz ġiceler tâ şubḥa dek
 Bülbüli bî-ḥ'âb iden bu âḥ u zârumdur benüm
 MN-3039

2405. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Nâz ile ġirdi çün ol gül yüzlü cānānum benüm
 Gidiserdür ḥasret ile sîneden cānum benüm
 Dūd-ı āhumdan-durur oldugı bu çarḥuñ kebūd
 Almagıl āhum sakın iy mäh-ı tâbānum benüm
 Âḥ kim derd-i derūnum irmez ol meh ġuşına
 Söylenür hep kışşadur dillerde destānum benüm
 Tîr-i müġġānuñ deleden sînem ile bagrumı
 Su yirine akar oldu sînede kanum benüm

Hicr ile oldı Muhibbî iy şanem Mecnûn-veş
Göklere çıksa ne tañ bu âh u efgânım benüm
MN-3074

2406. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Seyr-i tenhâ eyleyen gün yüzlü mâhumdur benüm
Göklere peyveste olan âh u vâhumdur benüm
Eşk-i surhum rûy-ı zerdüm 'ışkuma şahid yiter
Kanda varsam ikisi hâzır güvâhumdur benüm
Yakmaga bî-dîn raķibi her gice iy mehlîkâ
Atılan yir yir felekden tîr-i âhumdur benüm
Seni sevdüğüm günâh ise günâhum çok benüm
Yüzüme bakmaduguñ bildüm günâhumdur benüm
Çok zamândur ki Muhibbî ayaguñ toprağıdur
Yañılıp bir gün dimedüñ hâk-i râhumdur benüm
MN-3145

2407. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âh derdâ kim dükenmez âh u feryâdum benüm
Hâlûme bir raķm ider 'âlemde bulmadum benüm
'İşk işin Ferhâd ile Mecnûn'a kim teslîm ider
Kalsalar bu devre dirler baña üstâdum benüm
Nite kim hüsnüñ güli dâyim teraķķide-durur
Her gün efzündür şehâ mihründe feryâdum benüm
La'l-i şîrinüñe ger cân vormeyem Ferhâd-veş
Hüserevâ söylenmesün 'âlemde hîç adum benüm
Pertev-i hüsnüñ yakar uşbu Muhibbî bendeñi
Sâye salmaz iseñi eger boyı şimşâdum benüm
PB-5203

2408. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zâhidâ rind-i riyâdan geçemezsin bilürem
H'âb-ı gâffet yumdı gözüñ açamazsın bilürem

Çünkü sen şeb-peresin nûrı görmez gözlerün
Dutalum kim gözün ola bakamazsın bilürem
Ger riyâ vü zerğden geçseñ eyâ zâhid bugün
Defter-i ‘irfâna aduñ yazamazsın bilürem
M-60a

2409. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Gözümden yaş yirine kan akıtdum
İdüben âh anı her ân akıtdum
Didüm n’olur ‘aceb hâli diger-gün
Açup ‘ibret gözün hâlüme bakdum
Başumdan ‘aql gidüp dīvâne oldum
Bu âhum zencîrin boynuma dakdum
Olısar bir kefen didüm naşibün
Dilâ bu mülk ü malı hep bırakdum
NO-254b

NUN (ن) HARFİ

2410. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Reşk iderse tañ mıdır küyuña fırdevs-i berîn
Âsitānuña ider cārüb zülfin hūr-ı ın

Nūr umarsa n'ola senden rüz u şeb şems ü kamer
Hem habīb-i Hāk'sın u hem rahmeten-lil'ālemîn

Olmasayduñ sen Hudā halk itmez-idi 'ālemi
Oldı yüzün suyına cümle semā-y-ıla zemîn

Umaram yüzüm karasına olasın sen şef'
Senden umarlar şef'at evvelîn ü ahîrîn

Hāşa lillāh kim kapuñdan anı maḥrûm idesin
Bu Muḥibbî'nün murādı bu-durur senden hemîn
Ü1-241a, Ü2-162b, AE-181b

2411. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Cân u dil yansa ne tañ ol tığ-ı âteş-tâbdan
Gösterür cādū gözi sıhriyle âteş âbdan

Eşk-i çeşmümden yıkılsa şehr-i ten²⁰³² olmaz 'aceb
Hâne mi vardur ḥarāb olmaya bu seylâbdan

Gözlerüm gözeklerinden eşk-i çeşmüm her taraf
Nâle kılsam saçılır gönlümdeki tölâbdan

Bî-vefâdur mäh-rûlar didiler dünyâ gibi
Ben ezel gûş itmişem bu sözleri aḥbâbdan

Dilberüm nâz uyḥusunda ben yanında muntazır
Devlet el virse Muḥibbî baht uyansa ḥâbdan
Ü1-241a, Ü2-162b, AE-182a

2412. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Anlamaz-ıdum ezelden ben güzeller hey'etin
'Aşık oldum 'ışk öğretdi baña mâhiyyetin

²⁰³² şehr-i ten: şehr-i dil Ü2

Gül'izâruñda 'arağdan oldugıyçun bir varak
Hürmet idüp göze sürerler bilenler kıymetin

Hâk-i pâyin başına tâc itmegi kim istemez
'Âlem içre istemez bir kimse var mı devletin

Kimi Naşrânî kimi didi Yahûdî kim Mecûs
Ben raķibûn bilmedüm 'âlemde nedür milletin

Dâr-ı dünyâ yüzüne gülse dilâ aldanma gel
Gösterür âhir saña ol dürlü dürlü miñnetin

İy Muhibbî 'ışk bir âteş bıraktı gönlüme
Kâbil-i taķrîr olmadı diyem ben hırķatin
Ü1-241b, Ü2-163b, AE-182b

2413. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

'İşkuñla şehâ gül gibi geh çâk-i tenem ben
Geh lâle-şıfat şevķ-ile hünin kefenem ben

Başumı kodum tişe-i ğam yolına âhir
Kûhsâr-ı belâ içre 'aceb kühkenem ben

Yagdursa cefâ sengin eger yâr tamâmet
Başumı açup karşu varan aña benem ben

İy döst n'ola yüzüme ger bir güle baksan
Bu cevır ü cefâ âteşine niçe yanam ben

Şîrin lebünün midhatini ideli tekrâr
Ger dirse Muhibbî n'ola şîrin suhenem ben
Ü1-241b, Ü2-163a, AE-182a

2414. Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

'Uşşâķı ma'sûk öldüre kosun figânı çarķ-ı dün
Ferhâd u Şîrin kârına karışmasun hîç Bisütün

Her dilde kim derd olmaya evlâdur ol hâk oldugı
Her kâse kim hâlî ola 'âdetdür olur ser-nigün

Tiĝuñla çal bu başumı tâ süz-ı dil kemter ola
Keşf eyle saķf-ı hâneyi düşmişdür âteş-i derün

Leyli saçun zencirini tak boynuma iy serv-i nâz
 Çün kim müsellemdür baña divaneyem mülk-i cünün
 Bilmem Muhibbî 'ışk-ıla âhir n'olur hâlüm benüm
 Kalmadı şabr u tākātum gāyet zebün oldum zebün
 1-242a, Ü2-163a, AE-182b

2415. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Peri dirsem n'ola ben saña iy cân
 Olursın bir nefes içinde pinhân
 Nihân olalı gün yüzün gözümden
 Akıdur dîdeler yaş yirine kan
 Beni luṭfuñla bir gün itmedün yād
 Dirîgâ olmadı bu hicre pâyân
 Bu bahtum gibi âhir düşmen olduñ
 İdeyim tâ ölince âh u efgân
 Bulanlar derdi dermânı n'iderler
 Çün anuñ derd olur derdine dermân
 Bu dil vîrânesi târik olupdur
 Togup şem' ol aña iy mâh-ı tâbân
 Muhibbî olalı hicriyle mûnis
 Firâkıyla görünür vaşl yeksân
 Ü1-242a, A-100a, AE-195b

2416. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Leblerün zıkr itmesün sermest ü sekrân olmayan
 Habb-ı hâlün almasun agzına hayrân olmayan
 Gül gibi açılmayup irmez bahâr-ı vaşluña
 Âhını bād eyleyüben zâr u giryân olmayan
 Ka'be'ye varmaz o kim çekmeye râhuñ zahmetin
 'İyd-i vaşla iremez cân-ıla kırbân olmayan
 Şu'le virür gün gibi yüzünde iy nûr-ı Hudâ
 Kankı bî-dîndür seni görüp müselmân olmayan

Beñzedi nazmuñ Muhibbî yine şâfi gevhre
 Bilmez anuñ qadrini şarrâf-ı ‘irfân olmayan
 Ü1-242b, Ü2-163b, Ü3-196b, A-100b, AE-183a

2417. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Haṭṭı geldi dilberüñ kosun gerekse kazısın
 Men‘ olunmaz ser-nüvişt âḫir göriser²⁰³³ yazısın
 Zâhir olsa tañ mıdur sinemdeki esrâr-ı ‘ışk
 Âhum-ıla iy sirişk çün ‘ışkumuñ ğammâzısın
 Hûblar şâhı geçer nite ki dilber hüsn-ile
 Sen de iy divâne dil ‘ışk ehlinüñ ser-bâzısın
 Tı‘me diyü cîfe-i dünyâya iy dil itme meyl
 Kim kanâ‘at Kâf’ınuñ ‘Ankâ’sı ya şahbâzısın
 Küy-ı dilberde raķibi öldürüp bir darb-ıla
 ‘Arşa asdün tiġuñı bil iy Muhibbî ğâzisin
 Ü1-242b, Ü2-164a, H12b, AE-183b

2418. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Togrı dir qaddüñ görüp serv-i hırâmândur diyen
 La‘lüne rengin dimiş la‘l-i Bedaḫşân’dur diyen
 Hüb teşbih eylemiş cânâ hilâle râ kaşuñ
 Haddüne zibâ dimiş şems-i dıraḫşândur diyen
 Muşḫaf-ı hüsn üzre komış çün çelipâ zülfüñi
 Ğamzeñüñ küfrin görüp kimdür müselmândur diyen
 Her ne deñlü cevri iderse ol vefâdan yig baña
 ‘Âşık-ı dil-ḫastedür derdüñe dermândur diyen
 İşidüp gülzâr-ı hüsn içre Muhibbî nâleñi
 Hoş edâ itmiş dimiş murġ-ı hoş elhândur diyen
 Ü1-243a, Ü2-164a, AE-183b

2419. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Süvâr-ı esb-i nâz olmuş yürür ol ḫusrev-i hübân
 Haṭ u ḫâli belâ-yı dil dü çeşmi kâfir-i fettân

²⁰³³ âḫir göriser: olmuş başında H

Mu'anber mû gül-i hōş-bū kemān ebrū gözi cādū
 Görelden kalmadı tākāt gönül āşüfte cān hayrān
 Eline hānçer almışdur yine cellād-veş çeşmi
 Kırup 'āşıkların nā-hāk dōker yok yirlere çok²⁰³⁴ kan
 'Aceb mi āh kıldukça gözümün yaşı dīnmezse
 Kaçan ebr-i siyāh olsa hemān ardıncadur bārān
 Egerçi katl ider çeşmi kılur ol 'İsī-dem ihyā
 Cefā vü cevri ider zāhir velī luṭf u vefā pinhān
 Sorarsaṅ rāh-ı 'ışkuṅda Muḥibbī kimdür iy meh-rū
 Ḥaḳīr ü derdmend ü bī-kes ü hicrūnle sergerdān
 Ü1-243a, Ü2-164a, BY-109bk, A-101a, AE-184a

2420. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Dil-i nā-şāduma 'ışkuṅ yolın irşād ideyin
 Ya'nī gönülümü belā vü gama mu'tād ideyin
 Leb-i şīrīne virüp cānumı Ferhād-şıfat
 Ben de 'āşıklar arasında eyü ad ideyin
 Gül ruhuṅ şevkı ile her gice bülbül gibi āh
 Turmayup²⁰³⁵ şubḥa degin nāle vü feryād ideyin
 Tīşe-i āh-ıla yap yap keseyim kūh-ı ḡamı
 Kūhkenlikde bugün kendümi Ferhād ideyin
 İy Muḥibbī şu kadar yagdı cefā sengi dile
 Yeñiden yine o vīrānemi būnyād²⁰³⁶ ideyin
 Ü1-243b, Ü2-164b, Ü3-186bk, A-101a, AE-184a

2421. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kem degüldür gözlerüm yaşı şarāb-ı nābdan
 Bezm-i ḡamda nāle-i dil naḡme-i ṭolābdan
 Düşde görem uyḥu yüzini meger şimden girü
 H'āba varmak mı gele bu çeşm-i pür-ḥünābdan

²⁰³⁴ çok: -A

²⁰³⁵ turmayup: turmadın A

²⁰³⁶ būnyād: ābād Ü3

Sinem üzre penbe-i dâğum yiter pîrâhenüm
 Fârîgam tâc u kabâ vü kâķum u sincâbdan
 Cüy-ı eşķüm oldı çün girdâb-ı ‘ışķa muttaşıl
 Fülk-i dil kurtılmayısar âķır ol girdâbdan
 Mihr-i ‘âlemden Muķibbî zerreler yüz döndüre
 Dönmeye yüzüm benüm ol mihr-i ‘âlem-tâbdan
 Ü1-243b, Ü2-164b, AE-184b

2422. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Aldı dildâr eline çün yine kim pîşelerin
 Uşadur seng-i cefâ-y-ıla gönül şîşelerin
 Olalı dâğ-ıla dil küh-ı belâ kaplanı
 Tolanursam ne ‘aceb deşt-i belâ bîşelerin
 Kimde kim zerresi hâşıl ola mihr-i ‘âşıkun²⁰³⁷
 Tâ ölince kesemez zülfünün endişelerin
 Küh-ı ‘ışķuñda ben olmışdum ezel²⁰³⁸ sergerdân
 Kühken almamış-ıdı eline tîşelerin
 Bu Muķibbî olalı kūy-ı ģarâbâtuñ eri
 Tutdı başdan yine âvâralığı pîşelerin
 Ü1-243b, Ü2-165a, A-101b, AE-184b

2423. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Ya kaşı alup ele tîr yine dil kıldı nişân
 Çeşm-i mesti tiğ ele aldı diler kim döke kan
 Cüybâr-ı çeşmüme bakmazsa yâr olmaz ‘aceb
 Katı serkeşdür eger mi başın ol serv-i revân
 Beñzedürler kevkebe bu kaçre kaçre eşķümü
 Penbe-i dâğum gören dir aña mâh-ı âsümân
 Firķatünle ger ölem cânâ vaşıyyet eylerem
 İtlerüne ideler bu üstüh^vânum armagan

²⁰³⁷ ‘âşıkun: ‘ışķun A

²⁰³⁸ ben olmışdum ezel: ezel olmuş-ıdum ben A

Bu Muhibbî dem-be-dem şî'rini rengîn eyledi
 ʿTab'-ı mevzûnına dinse n'ola Selmân-ı zamân
 Ü1-244a, Ü2-172a, A-106b, AE-193b

2424. Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

Vâz gelmem ölür-isem yine cānānumdan
 Gâh olur usanuram gerçi ki bu cānumdan
 Yâra 'arz eylemege hâlûmi bir kimsene yok
 Niçe râzî olayım gerdiş-i devrānumdan

Zülfî sevdâsı-y-ıla hâlûmi gel sorma benüm
 Göricek aňlayasın çâk-i giribānumdan²⁰³⁹

Vâdî-i ğamda²⁰⁴⁰ yine sūz-ıla āhum 'alemi
 Dikilür göklere bu sîne-i sūzānumdan

Hâlûme rahm idiserdür yüregi āhen-ise
 İy Muhibbî okıyan defter ü dīvānumdan
 Ü1-244a, Ü2-172a, M-59b, A-107a, AE-194a

2425. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Elünde bezm-i gülşende tutarsın bâde beñzersin
 Anuñçün ğuşşa vü ğamdan bugün âzâda beñzersin

Meger küy-ı dil-ārâdan gelürsin iy şabâ dāyım
 Feraħlar kesb olur senden mübârek bâda beñzersin

Gözümün çeşmesârına gelüp likin görünmezsin
 Enis olmazsın âdemle periden zâda beñzersin

Didüm bildün mi iy dilber belâ kühında ben zârı
 Didi ol Hüsrev-i Şîrîn-dehen Ferhâd'a beñzersin

Derūnum derdini tâze kılup iy nây inilersin
 Şeb-i ğamda Muhibbî itdügi feryâda beñzersin
 Ü1-244b, Ü2-172b, A-107a, AE-194a

²⁰³⁹ çâk-i giribānumdan: hâl-i perişānumdan Ü2

²⁰⁴⁰ vâdî-i ğamda: rah-ı ğamda A

2426. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Giderse zülfini ol meh yüzün açsa niķābından
 Tulu' itmese bir kaç gün güneş tura hicābından
 Gel iy serv-i hırāmānum beni koyup revān olma
 Hazer kıl seyl olur bir gün ğarībūn çeşmi ābından
 Rumüz-ı 'ışķı beden sor ne bilsün Qays u ya Ferhād
 Okımadılar anlar okıdum 'ışķuñ kitābından
 Sakın bu dār-ı dünyāya gönül virme hazer eyle
 Nazar eyle ki rüşendür haķāsı çok şevābından
 Nazar eyle şeb ü rūza biri gelse biri gider
 Muħibbī'ye haķber virür bu dehrün inķılābından
 Ü1-244b, Ü2-173a, A-107b, NO-134b, AE-195a

2427. Fâ'ilātun fâ'ilātun fâ'ilün

Qaddüñe beñzer senün iy sīm-ten
 Gülşen içre görmedüm bir nār-ven
 İstedün cān u dilüm itdüm fedā
 Ne buyursañ turmışam fermāna ben
 Rūz-ı maħşerde şehā 'aşıķlaruñ
 Lāle gibi sarıla hūñin-kefen
 Bīñ sū'al itsem dönüp virmez cevāb
 Bu ne istiğnā olur açmaz dehen
 N'ola Rūm'uñ Hüsrev'i olsa Muħib
 Çünkim oldu mālīk-i mülk-i suħen
 Ü1-245a, Ü2-172b, A-99a, AE-194b

2428. Fâ'ilātun fâ'ilātun fâ'ilātun fâ'ilün

Nāz-ıla reftāra gel geşt eyle bağ u büstān
 Servler karşu gelüp bulsun şeref gül gülsitān
 Goncalar dem-beste olup bülbül efgān eylesün
 Āşikāre eylesün göz yaşını āb-ı revān
 Gel mey ü maħbūbdan zāhid beni men' eyleme
 Sen diyebilür misin kim istemem bağ-ı cinān

Kuhsâr-ı ğamda ben bî-çâre sergerdân-ıdum²⁰⁴¹

Ġarķa virdi eşk-i çeşmüm oldu bahr-ı bî-kerân

Her gice biñ kez hilâl olur Muhibbî hicr-ile

Çâre-sâz oluñ aña iy hemdemân iy döstân

Ü1-245a, Ü2-173a, NO-133b, A-104b, AE-195a

2429. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Bugün çün rîsmân kâkûl saçı zencîr olasıñ sen

Neden divâneler haķķında pür taķşîr olasıñ sen

Civân idüm ğam-ı 'ışķuñ beni pîr itdi ğâyetde

Murâdum bu-durur Hâķ'dan kemâl-i pîr olasıñ sen

Degüldür metn-i hûsnüñi senüñ şerh eylemek mümkin

Olur 'âciz zebân anda niçe ta'bîr olasıñ sen

Dilâ cevî ü cefâ sengi seni yıkdı harâb itdi

Umar mısıñ ki iy miskîn daķı ta'mîr olasıñ sen

Yine şahrâ-yı sineñde Muhibbî dil nişân eyle

Ola kim ol kaşı yaya nişân-ı tîr olasıñ sen

Ü1-245b, Ü2-173b, AE-195b

2430. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şem'-i hûsne karşu oldum yanmaga pervâne ben

Zülfî zencîrin görelden olmuşam divâne ben

Niçe pinhân itmeyem sinemde 'ışķuñ gencini

Almuşam rûz-ı ezelde anı naķd-i câna ben

Naķş kıldum iy şanem dilde hayâlün naķsını

Tañ mıdur dirsem eger bu sineme büthâne ben

Yanuma düşmiş gider derd ü belâ sâyem gibi

Sanmañuz tenhâ varam bu vâdi-i hicrâna ben

İy Muhibbî râyegân zülfine bulur dest-res

Kâşķi olsam şabâ 'âlemde yâhûd şâne ben

Ü1-245b, Ü2-174a, A-104b, AE-196a

²⁰⁴¹ bî-çâre sergerdân-ıdum: bî-çâreler serdâriyam A

2431. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şî'r oldur okıyanlar bula şekker lezzetin
 Lezzetin bilmez anuñ illâ ki 'aql-ı hürde-bîn
 Her sözinde nâzûk ü rengin ma'anî bulına
 İşidenler diyeler bu söz degül dürr-i şemîn
 Şî'r-i pür-süzum benüm gül lâledür eş'âr-ı gayr
 Şekker-i şîrîn ile kanda bir ola engübîn
 Gülşen-i nazmumda her satrum olupdur nahl-bend
 Kondı ma'nî kuşları üstine serv oldu hemîn
 Mâverâ-yı âferîniş rinde olmuş cilvegâh
 Zâhide virildi ancak ola şâhib-erba'în
 Vird idinmiş gülşen içre bu sözi meh-pâreler
 Hâzihi cennâti 'adnin fâdhulühâ hâlidîn
 Okıdı bu beyti gülşende Muhibbî subh-dem
 Eyledi bülbüller âhengi velî şavt-ı hâzîn
 Ü1-246a, Ü2-174a, NO-269a, AE-196a

2432. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her kaçan Leylâ çıkup olmak diler şahrâ-nişin
 Hayme eyler çeşm-i pür-hünün o dem Mecnûn hemîn
 Binse esb-i nâza zülfin yâr çevgân eylese
 Top ider başını meydân içre 'uşşâk-ı hâzîn
 Kâmetüm halka olup eşküm olaldan seng-i la'l
 İtdiler ol hâteme ehl-i şafâ anı nigîn
 Görinen boynında yâruñ zulmıdır 'aşıkıların
 Bilmeyen eyler gâlaç dir aña zülf-i 'ânberin
 Kâmet itse cümle mescid ehli iderler kıyâm
 Kaşları mihrâbına olurlar anuñ sâcidîn
 Fâhr kılmaz bu Muhibbî başı irse göklere
 Âsitânuñda murâdı budur ola kemterîn
 Ü1-246a, Ü2-174b, NO-130b, AE-196b

2433. Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fâ'ilûn

Dûd-ı dilümi kûbbe-i mînāya virmez
 Yaşum nücûma dâğumı da aya virmez
 Ğam meclisinde her ki benüm nâlem işide
 Eydür ki nâlesini bunuñ nāya virmez
 Didüm ki sāyeñe varup iy döst hoş geçem
 Didi ki ben günüm saña hîç saya virmez
 Oldum hemîn cān-ıla didâr 'âşıkı
 Zühhdâ gibi gönlümü havrāya virmez
 Yāruñ Muḥibbî gün yüzine kim nazar ide
 Eydür ben anı mäh-ı şeb-ārāya virmez
 Ü1-246b, Ü2-163a, AE-182b

2434. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilûn

Çāre eyleñ döstlar ben 'âşık-ı şeydâ-y-ıçun
 Cān lebe geldi dirîğā ol melek-sîmā-y-ıçun
 Sâkiyâ hicrân gamından ölmeden gel bâde sun
 Didiler zehr-i gâma tiryâkdür şahbâ-y-ıçun
 Bahr-ı 'ışka ğarķ olup la'lin temennâ eyledüm
 Nite kim tâcir çeker deryâ ğamın sevdâ-y-ıçun
 Dem-be-dem mestāne çeşmüñ tîr atar ben ḥastaya
 Didi dil kûrbân olayın ben o kaşı yay-ıçun
 Gülşen-i ḥüsnüñde ko kılsun Muḥibbî nâleler
 Böyle bir bülbül gerekdür sen gül-i ra'nâ-y-ıçun
 Ü1-246b, Ü2-163b, AE-183a

2435. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilûn

Vaşl-ı cānân isteyen itmek gerek terk-i beden
 Kim şehîd-i 'ışķ ola lâ-büd olur ol bî-kefen
 Pâyına bir serv-i kıddüñ göz yaşın eyle revân
 Gül gibi bir gül-ruḥuñ yādına çāk it pîrehan

Sine çāk ü dide pür-ḥūn sinemūn üstinde dāḡ

‘İşk-ı şāhî devletinde eksügüm ne lâleden

Şān‘at-ı ‘ışkı ne mümkün başa ilte degme kes

Olmayınca bu belā kūhsārı içre kūhken

Ziver-i dünyāya meyl itme Muhibbî key sakın

Kime kılmışdur vefā saña kıla bu pîre-zen

Ü1-247a, Ü2-164b, Ü3-181ak, AE-183b

2436. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Mār-gîrem diyü iy dil zülfine varma yakın

Heft ser bir ejdehâ seni helāk eyler sakın

Aç yüzün gönder zekât-ı ḥüsnüni ‘āşıqlara

Gir şevāba boynuñā alma o miskînler ḥaḡın

‘İşk şāhı ikide birde bu gönüm şehrine²⁰⁴²

Gönderüp ḡam leşkerin yagma ider eyler akın

Kana girmişsin yine beñzer geyüp al cāmeler

Nev-civānsın dōstum gel kana girmekden sakın

İy Muhibbî baḡr-ı eşküm taşıdı başdan aşdı āḡ

Bād-ı āhum saldı engine yine dil zevraḡın

Ü1-247a, Ü2-165a, Ü3-182ak, BY-101a, AE-184b

2437. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Hiç çekmez merd olan dünyā-yı dūnuñ minnetin

Görür-iken gün başında dürlü dürlü ‘illetin

Eyledi kendüye muḡarreb beni sulṭān-ı ‘ışk

Egnüme geydüirdi teşrifēn baña ḡam ḡil‘atin

Mürde iken bulsalar Ferhād u Mecnūn ger ḡayāt

Öğrenürlerdi gelüp benden bu ‘ışkuñ şān‘atin

ḡıybet itme sen sen ol dünyāda bir kardaşuñı

Şöyle bil yimiş olursın cife vü murdār etin

²⁰⁴² Mısra Ü3'te:

‘İşk şāhı virdi yagmaya yine dil kişverin
şeklindedir.

Bu Muhibbî kaçd iderse n'ola şî'r-i Hüsrev'e
Kişi 'âlemde bülend itmek gerekdür himmetin
Ü1-147b, Ü2-172b, AE-194b

2438. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ben bilürem kimse bilmez 'ışķuñuñ keyfiyetin
Baña sor taķrîr ideyim saña bir bir hâletin
Ehl-i diller baktılar cânâ cemâlünde senüñ
Okıdılar Muşhaf-ı hüsñündeki Nür âyetin
Zâhid-i şâdiķ degüldür baña satmasun riyâ
Bilmişemdür çünki ben çokdan anuñ mâhiyyetin
Sinemüñ üstinde yir yir dâğumı eydür gören
Zâğlar şahrâda yirler üşüben meyyit etin
'İşķ yayın iy Muhibbî hoş çeker merdânesin
Kim-durur tākāt getüre çeke bunuñ şiddetin
Ü1-247b, Ü2-173a, AE-194b

2439. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Zülfini çözdî cân u dilüm bağlamag-ıçun
Yüzini açdı yüregümi daglamag-ıçun
İki kapaklu bir eyü tölâbdur gözüm
Esbâb-ı hüsñüñi sanma saklamag-ıçun
İy bād-ı şubh büy-ı ser-i zülf-i dilberi
Ehl-i cünûna irgürigör bağlamag-ıçun
Ėam meclisinde yandugumı şem' işidüp
Başum ucına geldi benüm aqlamag-ıçun
Her dem Muhibbî su gibi akıtdı gözüm yaşın
Ol serv kıddüñ ayagına çağlamag-ıçun
Ü1-248a, Ü2-174a, A-99b, AE-196a

2440. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Döstüm cevri ü cefâdan daķı usanmaz mısın
'Âşık-ı bî-çâreler kanına hiç kanmaz mısın

Şem‘-i hüsnüñe yakup pervâne-veş ‘âşıkı
 Âteş-i ‘ışk-ıla sen dağı ‘aceb yanmaz mısın
 Zülfi zencîrine tolaştıñ yine bir dilberün
 İy dil-i dīvâne bu ‘âlemde uslanmaz mısın
 Aldayup bir bûsesin aldum virüp ben cân u dil
 Didüm iy ârâm-ı cân bir dağı aldanmaz mısın
 Bu Muhibbî gülşen-i hüsnün temâşâ eylesün
 Dilberâ hüsnün gülün âhir sola sanmaz mısın²⁰⁴³
 Ü1-248a, Ü2-174b, Ü3-181bk, A-100a, AE-196b

2441. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Görmek isterseñ nigârâ sînemün sen yarasın
 Uşta hançer uşta sîne hîdmete tek yarasın
 Tîğ-ı hicrünle şehâ şad pâre olmışken yürek
 Bâd-ı âhum geldi tağıtdı anuñ her pâresin²⁰⁴⁴
 İy gönül ger dirse mihr idem saña aldanma kim
 Niçe kerre aldanup gördün anuñ sen²⁰⁴⁵ yaresin²⁰⁴⁶
 Derd-i ‘ışka çün ‘ilâc olmaz şifâ Kânün-ıla²⁰⁴⁷
 Bulamazsın zaḥmete girme ṭabîbâ çâresin
 Zülfi sevdâsı ile düşdün Muhibbî vâdiye
 N’olısar ḥâlün katı Mecnûnlayın âvâresin
 Ü1-248a, Ü2-170b, Ü3-182a-194b, A-102a, BY-105a, AE-192b

2442. Mef‘ûlü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Her kim benümle işide yârüm ḥikâyetin
 Ferhâd birle anmaya Şîrîn rivâyetin

²⁰⁴³ Mısra Ü3’tē:

Müddet-i hüsnün gülü bir dem solar anmaz mısın
 şeklindedir.

²⁰⁴⁴ Bu mısra A’da yoktur.

²⁰⁴⁵ anuñ sen: sen anuñ A

²⁰⁴⁶ yarasın: pâresin Ü1, BY, Ü2, Ü3, A, AE

²⁰⁴⁷ Mısra Ü1, Ü2, Ü3-194b, A, BY, AE’de:

Derd-i ‘ışka yok çü Kânün u Şifâ-y-ıla ‘ilâc
 şeklindedir. Metindeki mısra Ü3-182’den alınmıştır.

Bilmez kişiye ‘ışk nedür sorma hâlini
Başumda var benüm baña sor ‘ışk hâletin
Ğam leşkerini cem‘ idüben geldi üstüme
İtdi hârâbe âh bu gönüm vilâyetin
Dirler cefâ vü cevriini terk eyledi nigâr
Didüm olur mı bir kişi kim koya ‘âdetin
Çünki ezelden her kişinün bir naşibi var
‘İşkî ben aldum ‘âbide virdüm ‘ibâdetin
Şâd olmuş-iken ‘ışk-ıla aınma rakîbi gel
İy dil çekersin ol ferahuñ bir kıasâvetin
‘İşkî Muhibbî her niçe ketm itmek istese
Zâhir görür yüzine bakanlar ‘âlâmetin
Ü1-248b, Ü2-166b, Ü3-193a, AE-186b

2443. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Çeşm-i ser-mestüñe²⁰⁴⁸ kim dir beni bîmâr eylesün
Bârî girsün araya la‘lün de tîmâr eylesün
Ğamzeñ-ile zülfüñe iy döst ben sundum boyun
Dilese katl eylesün dilerse ber-dâr eylesün
Çagurur dellâl-ı ‘ışk bir büse yüz biñ cânadur
Ehl-i dil bir câna mâlik niçe bâzâr eylesün
Tuhfe eyler küyuña varsa gözüm gevherlerin
Ger kıabülün var-ısa yoluña îşâr eylesün
Almadı gül gibi senden zerrece bûy-ı vefâ²⁰⁴⁹
Turmasun dil bülbülü feryâd-ıla zâr eylesün²⁰⁵⁰
Gönlünü virdün vişâlin istedün meh-rûlaruñ
Cânuñı üstine vir tek yâr ikrâr eylesün
İy Muhibbî gözlerün yaşın akıt olsun revân
Serv gibi tek salınsun yâr reftâr eylesün
Ü1-249a, Ü2-171a, Ü3-181b-194b, A-102a, BY-99a, AE-192b, S2-117b

²⁰⁴⁸ ser-mestüñe: bimârufâ S2

²⁰⁴⁹ S2’de bu beyit bir sonraki beyitle yer değiştirmiştir.

²⁰⁵⁰ 5 ve 6. beyitler Ü3-181b, BY ve S2’den alınmıştır.

2444. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'İyd irişdi çün tavâf-ı kûy-ı dilberdür bugün
 Ka'be'dür kûyı baña bil hacc-ı ekberdür bugün
 Eylemezsen 'iyd-i adhâ irdi ger kurbân beni²⁰⁵¹
 Hey yoluñda öldüğüm ölmek muḳarrerdür bugün
 Döstüm 'uşşâkı ko kûyuñı itsünler tavâf
 Ehl-i hac maḳşûdına irdügi demlerdür bugün
 'İyde irdi her kişi şādān u ḥandān seyr ider
 Ben seni gördüm benüm 'iydüm mükerrerdür bugün
 Her yañadan ehl-i 'ışḳ kûyına kurbân olmaga
 Geldiler bilsem kime devlet müyesserdür bugün²⁰⁵²
 Hâller kim görünür rûyında sanki ḥâl-i müşğ
 Toldı 'âlem bû ile zülf-i mu'anberdür bugün²⁰⁵³
 'İydgeḥde²⁰⁵⁴ ol şehûn pâyına çün sürdün yüzün
 Devlet el virdi Muḥibbî baḥt yâverdür bugün
 Ü1-249a, Ü2-166b, Ü3-182a-192ak, A-102b, BY-96b, AE-186a

2445. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Çekeli bir zülf-i hoş-bû nâzenînün minnetin
 Almazam 'aynuma misk [ü] 'anberinün minnetin
 İy şanem sinemde cā çün eyledi mihrün odı
 Çekmezem ben ğayrı dâğ-ı âteşinün minnetin
 Yüzünü gördükde cān virmek muḳarrerken baña
 Hiç revâ mıdur çekem âh u enînün minnetin
 Olmuşamdur çünki istignâ-y-ıla 'Anḳâ-yı Kâf
 Baña 'arz itmeñ semâ-y-ıla zemînün minnetin
 Bu Muḥibbî sözleri gevher-durur mengüş idin
 Alma cānâ boynuñda dürr-i semînün²⁰⁵⁵ minnetin
 Ü1-249b, Ü2-171a, Ü3-194ak, AE-192b

²⁰⁵¹ Mısra A'da:

Eyler-iseñ 'iyd-i adhâ eylegil kurbân beni
 şeklindedir.

²⁰⁵² Bu beyit Ü3-192ak'da yoktur.

²⁰⁵³ Bu beyit BY'den alınmıştır.

²⁰⁵⁴ 'iyd-geḥde: 'iydin ide A

²⁰⁵⁵ semînün: yetimün Ü3

2446. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Seyr iderken gün gibi gördüm çün ol meh-rüyı ben
Dağı ol demden berü itdüm haram uyhuı ben

Elüme aldum yine çün ben kemend-i âhumı
Umaram şayd eyleyem ol gözleri âhüyı ben²⁰⁵⁶

Cevri çok meh-ruları sevmek çü 'âdetdür baña
Ne olar terk-i cefâ eyler ne ol bed-hüyı ben

Tâze cân virdün getürdün büı-yı zülfin iy şabâ
Çok zamândur özlemişdüm ol saçı gül-büyı ben

Meyli var gördüm Muhibbî şî'rine cânânenün
Şâhirem teşhîr kıldum ol gözi cādüyı ben
Ü1-249b, Ü2-171a, Ü3-194ak, AE-193a

2447. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yüzine kılan nazar yârıuñ görür İslâm u dîn
Olmamak lâzım idi ebrûlarında kibr ü kîn

Ne kadar cevır ü cefâ gönderse gelsün râziyam
Her ne yagarsa semâdan götürür lâ-büd zemîn

Dilberüm nâzûk bedendür yaraşur gülden kabâ
Pîrehen olsa münâsib ana berg-i yâsemîn

Noğta-i la'l-i lebiyle mü miyânı farkını
Fehm idemez degme kes olmasa 'aql-ı hürdebîn

İy Muhibbî şî'r ara her kim göre elfâzuñı
Rişte-i cân üzre dizmiş dūr gibidür sözlerin
Ü1-250a, Ü2-171b, Ü3-194ak, AE-193b

2448. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İy gönül bulmak dilerseñ uşbu dünyâ devletin²⁰⁵⁷
Devlet oldur kim bulasın ehl-i diller şöhetin

Müşkilât-ı 'ışkı müftî-i zamân fehm itmedi
'Âşık olup çekmedi zîrâ ki anuñ şiddetin

²⁰⁵⁶ Bu beyit H30b'deki aynı redifli şiirin 2. beyti olarak karşımıza çıkmaktadır.

²⁰⁵⁷ devletin: lezzetin A

Dâğlarla kim göre şahrâ-yı gamda cismümi
Zâğlar sanur ki üşmiş²⁰⁵⁸ mürdenün yirler etin²⁰⁵⁹

Leblerinden istesem dermân beni ‘ayb eylemeñ
Bu cihânda hasta mı var istemeye şîhhatin

Pâdişâh-iken kapuñda bendeñ olmakdur murâd
Kim ola istemeye ola ziyâde devletin

Bu cihâna bir kez aldandum yine aldanmazam
İçmişem ben hasta anuñ döne döne şerbetin

İy Muhibbî kim içerse leblerinüñ cür‘asın
Tâ kıyâmet eyleye iz‘ân anuñ keyfiyyetin
Ü1-250a, Ü2-171b, Ü3-194bk, A-103a, AE-193a

2449. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

‘Âşık olan hîç şafâ almaz mey-i engürdan
Çalbi anuñ ser-te-ser tâ tolmayınca nürdan

‘İşk cāmın nüş idüp düşdüm belâ şahrâsına
Dür olalıdan nigârüm bu dil-i mehcürdan

Pâdişâh-ısañ bu pendüm güş kıl zulm eyleme
Gör Süleymân kaçmayuban aldı pendî mürdan

Nây gibi ğıll u ğışdan çalbünü eyle tehi
Hiç işitmedün mi sen bu nükteyi çanbürdan

Aldanup dünyâya dil virme Muhibbî kıl hâzer
Kimse yok vire haber Behrâmşâh-ı Gûr’dan
Ü1-250b, Ü2-172a, Ü3-194bk, AE-193b

2450. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Çabla-i sînemde cânâ kılmuşamdur dil nişân
Tîr-i müjganuñ atarsañ n’ola iy kaşı kemân

Çâğ-i pâyuña nişâr itmek için iy serv-i çad
Yüzümi zer eyleyüp kıldum gözüm gevher-feşân

Sen lebi şîrîn vefâsuz çusrev-i çübân için
Küh-ı gamda eyledüm Ferhâd gibi terk-i cân

²⁰⁵⁸ üşmiş; ürmişÜ1, Ü3

²⁰⁵⁹ 3 ve 6. beyitler Ü3’te yoktur.

Hicr elinden cân virüp olsam şehîd-i 'ışk eger
 Dilerem kim tâ kıyâmet olasın sen câvidân
 Dür olalı gün yüzünden bu Muhibbî döstüm
 Giceler bülbül gibi turmaz kılur âh u fiğân
 Ü1-250b, Ü2-165b, Ü3-192a, M-59a, A-103a, AE-185a

2451. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yine ezhâr-ıla zeyn oldı ser-â-ser bûsitân
 Yir yirin²⁰⁶⁰ itdi müşerref gülsitânı gül-ruhân
 Saĥn-ı hâke eşk-i gerdünü dökeli den şehâb
 Dür lü dür lü güller-ile cennete döndi cihân
 Her taraf serv ü gül ü nergis benefşe yâsemen
 Şimdilik ġâyet müşerrefdür zemîn ü âsümân
 Gülşene meşşâta olmışken bugün bād-ı seĥer
 Ĥayfdur kim 'âkıbet berbād ider rûz-ı ĥazân
 İy Muhibbî ĥâr-ıla hem-dem görür bülbül gülî
 Ol sebebdendür ider tâ şubĥa dek âh u fiğân
 Ü1-251a, Ü2-165b, Ü3-192a, NO-245a, AE-185a

2452. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Çeşm-i ser-mestün midür her dem beni bîmâr iden
 La'l-i cân-baĥşuñ midur bu derdüme tîmâr iden
 Sen gül-i ra'nâyı gördüm seyr iderken gülşeni
 Âh idüp didüm budur dil bülbülünü zâr iden
 Bezm-i ġamda nây gibi her nefesde inlerem
 Nâle vü zârumdur ol meclisde çengi zâr iden
 Câm-ı derdün nûş idenler oldılar mest ü ĥarâb
 Varsun ol bezme özini 'ışk-ıla bî-'âr iden
 Bu Muhibbî gibi var mı 'ışk ara bir 'ışk eri²⁰⁶¹
 Naġd-i cânı virüben derd ü ġamı bâzâr iden
 Ü1-251a, Ü2-165b, Ü3-181ak-192b, A-103b, BY-99a, AE-185b

²⁰⁶⁰ yir yirin: birbirin Ü3

²⁰⁶¹ 'ışk ara bir 'ışk eri: çârsü-yı 'ışkda Ü1, Ü2, Ü3-192b, A, BY, AE

2453. Mef'ûlû fâ'ilâtun mef'ûlû fâ'ilâtun

Sinem nişâne kıldı ya kaşı atdı tîrin
 Cānum hürûc idende teklîf itdi yirin
 Kalsaydı bu zamāna Ferhād u Kays u Vāmık
 Benden gelüp sorardı her biri 'ışk zāmîrin²⁰⁶²
 Bu tende dāğum-ıla döndüm peleng-i kūha
 Bu rûy-ı zerdüm-ile 'ışk bîşesinde²⁰⁶³ şîrin
 Rûz-ı ezelde 'aşık miñnet çekegelüpdür
 Âb-ı maḥabbet-ile yogurdılar ḥamîrin
 Zâhir göz-ile baḳduñ sen beni şâh sanduñ
 Bâ'ın göz-ile baksañ bir kemterîñ ḥaḳîrin
 Görüp Muḥibbî şî'rin nazm ehli egdiler baş
 Taḥsîn idüp didiler hîç görmedük nazîrin
 Ü1-251b, Ü2-166a, Ü3-181a-192ak, A-104a, BY-99b, AE-185b

2454. Mef'ûlû mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Nâr-ı ğam-ıla niçeye dek böyle yanam ben
 Olmaya 'aceb tatlu cānumdan usanam ben
 Derdâ ki benüm ḥālûmi hîç kimsene bilmez²⁰⁶⁴
 Her derdi çeken var-ısa 'âlemde benem ben
 Nālân oluban her gice ben meclis-i ğamda
 Her laḥza fiğân idici ol bezme benem ben
 Kısmet bu-y-ımış çünki dilâ rûz-ı ezelde
 Âh eyleyelüm bir yaña sen bir yaña hem ben
 Geşt itdi cihân mülkini bulmadı Muḥibbî
 Bir yâr vefâ ehli ki ḥālûmi diyem ben
 Ü1-251b, Ü2-166a, Ü3-181ak-192ak, A-104a, BY-103b, AE-186a, S2-116a

²⁰⁶² Bu beyit Ü3-181a ve BY'den alınmıştır.

²⁰⁶³ 'ışk bîşesinde: şahrâ-yı ğamda Ü3-181a

²⁰⁶⁴ Mısra S2'de:

Derdâ vü dirîğ kimse benüm ḥālûmi bilmez
 şeklindedir.

2455. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Kullarunuz niçe bir zulm-ıla bî-dâd idesin
 Pâdişehsin demidür ‘adl kılup dâd idesin
 Gâh geh sünbüllerüni ruğlarıña tağıdup
 Gâh iy serv-i revânüm nâz-ı şimşâd idesin
 İsterem zülf-i siyehkârı içün cânüm virem
 İy şeb-i gam n’ola ben bîmâra imdâd idesin
 Güşına almaz gül-i nev çün senün efgānuñ
 Niçe bir iy bülbül-i şürîde feryâd idesin
 Virilür sanki Muhibbî’ye cihân sultānlığı
 Geh gehî luṭf u keremden geh kuluñ yâd idesin
 Ü1-252a, Ü3-195b

2456. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Serhergeh bülbülün dehşet alurlar âh u zârından
 Giceler kim göre ‘ibret alur pervâne nârından
 Bu ‘ışkuñ kârı bir kâra cihānda beñzemez gördüm
 Anuñçün döstlar geçdüm cihānuñ cümle kârından
 Ğamuñ bārını ursalar taḥammül itmeye kühsâr
 Akıda gözleri yaşın iki yana bıñarından
 Şümâra gelmeye cevr ü cefâsı ‘âşıkuñ çokdur
 Kerem kıl zaḥmete girme anuñ gel geç şümârından
 Bahâr u büstānı çün ḥazân olmak muḳarrerdür
 Dilâ geç bu cihānuñ gülsitānından bahārından²⁰⁶⁵
 Muhibbî her ki ‘âşıḳdur gerekdür ol ola cōmerd
 Yanında bir ola anuñ geçe yog-ıla varından
 Ü1-252a, Ü3-195b

2457. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Bir saçı zencîre beñzer iy gönül divānesin
 Yanmaga şem‘-i cemāline anuñ pervānesin

²⁰⁶⁵ Bu beyit Ü3’ten alınmıştır.

Çeşmünün şayyâdı kurdı yine zülfün agına
 Murğ-ı diller şaydına hâlünden atduñ dânesin
 Niçeye dek idesin şürîde vü divânelik
 Olmadı mı iy gönül şimden girü uslanasın
 Niçe kanlar içdi hiç kanmadı hünî gözlerün
 Ola kim kanum içüp fi'l-cümle bârî kanasın
 İy Muhibbî mest olursañ haşre dek olmaz 'aceb
 'İşkûñ içdün çün ezel bezminde sen peymânesin
 Ü1-252b, Ü3-195ak

2458. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Lezzet-i cevri ü cefâyı anlamaz bî-derd olan
 Katlanur mı hiç belâ vü zahmete nâ-merd olan
 'İşk-ıla meydâna girsem iy faķîh itme 'aceb
 Raķsa girür gird-bâd-ı âhî ile gerd olan
 Hem-cenâh olur bugün 'Anķâ-yı kūh-ı Kâf-ıla
 Âşiyân-ı vâdî-i dehre girüben ferd olan
 Zâhidün biñ sözi te'sir itmeye itmeñ 'aceb
 Hiç eşer eyler mi bir söz dise anı serd olan
 İy Muhibbî saklamak mümkün degüldür 'ışķı çün
 Zâhir eyler çehresinün sebzegâhı zerd olan
 Ü1-252b, Ü3195ak

2459. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bâr-ı ğamdan kalmadı tâķat zebün oldum zebün
 'Âşķıñ baķtı için dirler ezelden ser-nigün
 Gözlerüm yaş dökdüğince âhum artsa tañ mıdur
 Âteş üzre su dökilse 'âlemi tutar düñ
 Ol elif ķaddün hevâsı haşretinden dōslar
 Ğâh ķadüm dâl olur hicrân şebinde Ğâh nün
 Baş u cân terkin urur 'âşķ hemân pervânedür
 Gülşen içre bûlbûl olmışdur hemân efsâne hün

Dil virelden bu Muhibbî zülfinün zencirine
 Dönmişem mecnûna ammâ gün-be-gün artar cünûn
 Ü1-253a

2460. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Nigârâ görmedüm senden vefâ ben
 Anuñçün saña direm pür-cefâ ben
 Yüzüni görelî iy yâr-ı cânî
 Oluram günde yüz kez mübtelâ ben
 Lebinden özge yokdur baña dermân
 Tâbibâ istemem derde devâ ben
 Varaydum Ka'be-i küyına yâruñ
 Görürdüm²⁰⁶⁶ Merve hâkkiyçün Şafâ ben
 Ğamuñ dilden degül bir lahza hâlî
 Olaldan 'ışkuñ-ıla âşinâ ben
 Nigâruñ zülfi çevgânına başum
 Dimişdüm top idem itdüm edâ ben
 Gözüme almayam ben tütiyâyı
 İdelden hâk-i pâyin tütiyâ ben
 Niçe meh-pâreler sevdi Muhibbî
 Senün tek görmedüm bir pür cefâ ben
 Ü1-253a, Ü2-109b

2461. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hîç olur mı kim diyem ben gül'-izârı sevmezin
 Bu kadar vardır diyem yanuñda hârî sevmezin
 Hâtırum hoşdur harâbâtî olaldan 'ışk-ıla
 Olmuşam rindane-meşreb nâm u 'ârî sevmezin
 Şan'atüm kesbüm benüm 'ışk-ıla cânım bâdedür
 Anün-içün pür-hevâyam kâr u bârî sevmezin
 Şâhbâz-ı himmetümle şaydum olsa ol hüma
 Dün himmet olmazın gayrı şikârî sevmezin

²⁰⁶⁶ görürdüm: sürerdüm Ü2

‘Âşıkam dîdârûna ister Muhibbî vaşluñı
Senden artuk iy perî-rû bir nigârı sevmeyin
Ü1-253b, Ü2-114b

2462. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Degül hâlî bu dîde gerçi nemden
Ne ğam hâlî degül bir lahza demden
Eger ‘afv eyleseñ cürm ü günâhum
Ne eksile şehâ cûd u keremden
Haţâ kıldum ise luţf it ‘aţâ kıl
Beni kurtar belâ vü derd ü ğamdan
Gözün aç bak elündeki sebûya
Haber virür mi saña hâk-i Cem’den
Muhibbî harc kıl göz yaşlaruñı
Gözünüñ kâsesi pürdür diremden
Ü1-253b, Ü2-115a

2463. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Lebleri devrinde hergiz bakmayam şahbâya ben
Serv kıddi var-iken meyl itmeyem tûbâya ben
La‘l-i nâbın istedikçe gösterür ferdâ yüzün
Korkum oldur kim ölem irişmeyem ferdâya ben
Hüsn dükkânında ğayrılar irüp şeftâlûya
Âh kim ancak irişdüm n’eyleyem ayvâya ben
Nâleme dün ğice ğam bezminde âheng eyledi
Ol sebebdendür ki üstâd olmışamdur nâya ben
Başuma sevdâ-yı zülfî bir uzun sevdâ imiş
Virmeseydüm dil Muhibbî zülf-i ‘anber-sâya ben
Ü1-254a

2464. Mef‘ûlû fâ‘ilâtun mef‘ûlû fâ‘ilâtun

Oldum ğamuñla cânâ geh şâd u geh maḥzûn
Bakdum cihânı gördüm anı daḥı diğergün

İy dil kanā‘at eyle ‘Ankā-yı kūh-ı Kāf ol
 Olma sakın meges-veş dāyim mülevves-i hūn
 Her kim tecerrüd itdi çıkdı göge çü ‘İsī
 Her kim tāmā‘da kaldı geçdi yire çü Kārūn
 Gitmezdi haccā hergiz koyup diyār-ı yārī
 Qalbinde Merve hāḫḫī olsa şafā-yı Mecnūn
 Hīç dil hālāş olur mı bir dem bu derd ü gāmdan
 Ğam leşkeri çün eyler her dem aña şebihūn
 Dü māh olupdur iy māh görmez yüzün Muḥibbī
 Ol bī-sitāre n’itsūn devr itdi çarḥ-ı gerdūn
 Ü1-254a

2465. Fā‘ilātun fā‘ilātun fā‘ilātun fā‘ilūn

Dōstum ḥaddūn yiter gülşende gülzār olmasun
 Dilden özge karşıña bülbül gibi zār olmasun
 ‘Āşık oldum yine zülfine giriftār oldı dil
 Dōstlar düşmen dahı ‘ışka giriftār olmasun
 Sırr-ı ‘ışkı sakladukça rüşen oldı gün gibi
 Āh u eşkinden kişi böyle şermsār olmasun
 Cāna bey‘ ider yine virmez metā‘-ı buseyi
 Hüsñ devrinde aña kimse ḥaridār olmasun
 Çāresüz kaldı Muḥibbī çāre bilmez vaşlına
 Āh kim ‘ālemde kimse böyle nā-çār olmasun
 Ü1-254b

2466. Fā‘ilātun fā‘ilātun fā‘ilātun fā‘ilūn

Nāmeler gelse kaçan İstānbul-ı ābāddan
 Būy-ı zülfüni şehergeh aluram Bağdād’dan
 Mısr-ı hüsñüñ ḫāḫḫı senden ayru iy Yūsuf-cemāl
 Eşk-i çeşmüm Nıl’den eksük degül hem Şā‘dan²⁰⁶⁷
 Gül yüzünden dūr olalı bu gönül bülbül gibi
 Giceler tā şubḫa dek ḫālī degül feryāddan

²⁰⁶⁷ Bu beyit Ü2’den alınmıştır.

La‘l-i şîrînüñe cânâ ben niçe cân virmeyem
 Bu tarîk-i ‘ışkda eksük miyem Ferhâd’dan
 Tek beni sürme kapuñdan öldürürseñ râziyam
 Ölmek evlâdur kişiye bir yaramaz addan
 Didiler su üzredür çün kim cihân bünyâdını
 Ne umarsın iy gönül bî-kâr u bî-bünyâddan
 Bu Muhibbî’yi ‘aceb aınmaz mı ki ol seng-dil
 Bir nefes hergiz anuñ gitmez hayâli yâddan
 Ü1-254b, Ü2-113b

2467. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Naşîbüñ yog-ımuş zâhid²⁰⁶⁸ şafâdan
 Anuñçün geçmedüñ bir dem riyâdan
 Bahâr eyyâmı geldi devr-i güldür
 Müşerref it bizi sâkî şafâdan
 ‘Ömr oldur geçe maḥbûb u meyle
 Ne ḥâşıl yohsa bu mülk-i fenâdan
 Vefâ ister egerçi cümle ‘uşşâk
 Veli cevri baña yigdür vefâdan
 Muhibbî öldüğine acı mazdı
 Eger bir bûse alsa ḥûn-bahâdan
 Ü1-255a

2468. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Dilâ bir serv-i dil-cûya bakarsın
 Hemân pâyına su gibi akarsın
 Belâ zencirini mecnûnlayın âh
 Muḥarrer boynuña âḥîr takarsın
 Görüp şem‘-i cemâl-i cân-fezâyı
 Aña pervâne gibi cân yakarsın
 Gönül virdüñ çü ol zülf-i siyâha
 Muḥaḥḥâk bil ki başdan da çıkarsın

²⁰⁶⁸ zâhid: met.: şûfî

Muhibbî hastanuñ gönli evini
 Şabî-veş hem yaparsın hem yıkarsın
 Ü1-255a

2469. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bilmeden dil virmiş oldum zülfi 'anber-sāya ben
 Âh kim düşdüm bir olmaz bir uzun sevdāya ben

Çekmedi Ferhād u Mecnūn gerçi 'ışkuñ yayını
 Himmet eyleñ el urayın dōstlar ol yaya ben

Sorma Mecnūn'a rumüz-ı 'ışkı gel sen sor baña
 Kādir olmadı cevāba sordum ol şeydāya ben

Zerre-veş kıldı hevā-yı 'ışk sergerdān beni
 İrmedüm derdā ki ol mihr-i cihān-ārāya ben

Ġarķ-ı baħr-ı 'ışk olup buldum maħabbet cevherin
 Ġamdü-lillāh virmedüm 'ālemde dil dünyāya ben

Şi'r-i pür-sūzum daħı rengin düşerdi dōstlar
 Meclis içre tutmasaydum gūşumı ger nāya ben

Hāk-i rāh-ı 'ışk Muhibbî başa devlet tācidur
 Raġbet itmezsem 'aceb mi efser-i Dārā'ya ben
 Ü1-255b, Ü3-195a

2470. Fâ'ilâtun mefâ'ilün fâ'ilün

Serverā serv-ķāmet olmışsın
 Togrısı bu ķiyāmet olmışsın

Ġamzelerle cihāna fitne iken
 İki zülf-ile āfet olmışsın

Tiġ-ı hicr-ile yine ħasta gönül
 Şerħa şerħa cerāħat olmışsın

İtme zāhid melāmet ehline ța'n
 Saña yiter selāmet olmışsın

İçeliden şarāb-ı 'ışkı ezel
 İy Muhibbî melāmet olmışsın
 Ü1-255b, Ü2-113b

2471. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Ben umardum ki seni derdüme dermân idesin
 Ka‘be küyuñda bu ben dervîşi kırbân idesin
 Şâne urduñ zülfüne şad pâre kılduñ gönümi
 Hây zâlim niçe bir gönüm perişân idesin
 Bî-güneh ‘aşıkıların kırduñ kapuñda iy şanem
 Nev-civânsın döstüm lâyiğ mıdır kan idesin
 Giceler tâ şubha dek ‘ışk âteşiyle yakuban²⁰⁶⁹
 Çın şehir bu gözlerüm yaşını bârân idesin
 Ruhları şevğine diyüp iy Muhibbî ter gazel
 Yaraşur bu nazmuñı solmaz gülistân idesin
 Ü1-256a, Ü2-109b, A-108a

2472. Mef‘ûlü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ûlün

İy döst neler geçdi bu ‘ışk-ıla serimden
 Hün-ı cigerüm akdı gelüp didelerümden
 Dil âteşini itmedi teskin sirişküm
 Odlara cihân yandı tutışdı şererümden
 ‘Uşşâka didüm tehlikedür ma‘reke-i ‘ışk
 Çoklar güzêrân eylediler bu haberümden
 Göz yaşı eger la‘le dönerse ‘aceb olmaz
 Perverde kılup min anı hün-ı cigerümden
 Pervâne gibi şem‘-i ruh-ı yâra Muhibbî
 Yakdum dil ü cân geçüben bâl ü perümden
 Ü1-256a, Ü2-109b, A-108a

2473. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Kimse dir mi derd olsun hiç dermân olmasun
 Vuşlat olsun dâyimâ endüh-ı hicrân olmasun
 La‘le dönsün bagrumuñ hünü benüm iy seng-dil
 Kıymeti olsun ziyâde dürr ü mercân olmasun

²⁰⁶⁹ yakuban: dutışup Ü2

Bâğ-ı hüsnün olmayınca hergiz iy ârâm-ı cân
 Lâleler güller bitüp zeyn-i gülistân olmasun
 Şâne ile zülfünü yine perişân eyledün
 Bu sebebden ehl-i dil niçe perişân olmasun
 Hatt u hâlini Muhibbî ańıcak san bir ğubâr
 Kimseler ancılayın ‘âlemde hayrân olmasun
 Ü1-256b, Ü2-112a, A-108b

2474. Fâ‘ilâtun mefâ‘ilün fâ‘ilün

Hat degül bil ki hâr-ımışsin sen
 Şubh degül bil ki mâr imişsin sen
 Sordum ‘ışkuñ bilinmedi kârı
 Ben didüm özge kâr imişsin sen
 Gülşen-i hüsn içinde bülbül-veş
 İy gönül gice zâr imişsin sen
 İy gönül sırr-ı ‘ışkı fâş itdün
 Dâra²⁰⁷⁰ ümmîd-vâr imişsin sen
 Senden irmez kimseneye çün ğubâr
 İy Muhibbî ğubâr imişsin sen
 Ü1-256b, Ü3-195a

2475. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Seyr-i gülzâr itmeyem gül-ruh cemâlün var-ken
 Serve kılmayam nazar nâzûk nihâlün var-iken
 Kimseye bâķi degüldür çünki bu hüsn ü cemâl
 Kıl vefâ iy bî-vefâ hüsn ü cemâlün var-iken
 Seyre çıksa her taraftan cem‘ olur ‘aşkıları
 Sen de iy dil eksük olmagıl mecâlün var-iken
 Göz yumam zulmet suyından âb-ı kevşer adını
 Ańmayam la‘l-i lebün gibi zülâlün var-iken
 İy Muhibbî atlas u dîbâ vü zer-baft ü harîr
 Bunlara meyl eyleme üstünde şaluñ var-iken
 Ü1-257a, Ü3-195ak

²⁰⁷⁰ dârâ: vara Ü3

2476. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Çaddünle ruhuñ hûb direm serv ü semenden
Dil-cü haţuñı yig görürem bâğ u çemenden

Çün küşte-i 'ışk ola dilüm hâk-i derûnde
İrişe vefâ büyı dimâğuña kefenden

Evlâ görünür hâmuşî-i 'ışk ve lîkin
Ekşer bilinür 'ışk fiğân-ıla suhenden

Bir lahza koya ger ser-i küyına beni yâr
Yig görünür ol ravza-i rızvân vaţenden

Kim görse bu elfâz-ıla nazmuñı Muhibbî
Taşınler idüp diye ki yiğ dürr-i 'Aden'den
Ü1-257a, Ü3-195bk

2477. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Nedendür bilmek istersen döner hûna gözüñ yaşın
Arayup bul niçe kaynar ciger tagında gör başın

Görüp aldanma dünyâya müzeyyen naş u taşvîrin
Bu fânîdür geçer tızcek arayup iste naqqâşın

Bugün ser-bâz-ı 'ışk olmuş diler ilte işin başa
Keser anuñ içün Ferhâd cihânuñ tag-ıla taşın

Gözüm saqqâ olup her dem sular dildâruñ işigin
Müjem cârub olup eydür o derde ben de ferrâşın

Muhibbî 'ışk meydânın görüp eyle dil-âverlik
Tarîk-i 'ışkdadur 'aşık gerek terk eylemek başın
Ü1-257b

2478. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

Olupdur hasretiyle eşk gülgün
'Aceb mi su yirine akıda hûn

Bu dil gerdüna olaldan müşâbih
İñiler nâle eyler hem çü gerdün

Dilümde kalmadı takrîre kudret
Benüm gör hâlümü iy baht-ı meymün

Hikâyet eyleşem derd-i derûnum
 Dağı artar olur bu derdüm efzûn
 Muhibbî dest-i 'ışka el sunaldan
 Olur günden güne hâli diger-gün
 Ü1-257b

2479. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gün gibi yine tûlû' itdi o meh-rû hânenen
 Ummaz-ıdum bu kadar luţfi ben ol cânânenen
 Ruhların şevkine sırsam n'ola ben peymâneyi
 Devr-i gülde tevbe sınır nite kim peymânenen
 Rûşen itseñ iy kamer-ţal'at n'ola kâşânemi
 Eksük olmaz bedr olıcak ay çün vîrânenen
 Şâne ile zülfünü yine perişân eyledün
 Ben perişân-dil şikâyet itmeye mi şânenen
 Hânekah içre Muhibbî hü y u hâya bakmagil
 Gör şadâlar niçe çıkar gûşe-i meyhânenen
 Ü1-258a, Ü2-166a, Ü3-192b, AE-185b

2480. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Katı mecrûh-durur dil bakışından
 Gelür oklar dem-â-dem ya kaşından
 Anadan toğmadın 'ışka tolaşdum
 Giriftâr oldu dil oğlan yaşından
 Derûnum hâlini bir kimse bilmez
 Degül-durur içi zâhir taşından
 Çıkar ejderleynin eflâke âhum
 Hâlâyık uşanur gözüm yaşından
 Muhibbî derde şabr eyle ne çâre
 Eyü yavuz geçer âdem başından
 Ü1-258a, Ü2167a, Ü3-192bk, A-108b, AE-186b

2481. Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

İrişen dest-i cevruñden baña tîr-ile taş olsun
 Birisine siper sîne birine karşı baş olsun
 Geyürdi dîdeler baña yine hîl'at ser-â-serler
 Didüm pâyende ol her dem geyür rengîn kırmâş olsun
 Ölüsem âsitânuñda nigârâ derd ü hasretle
 Yidür bu üstüñ'ânımı seg-i küyuña aş olsun
 Lebinüñ cür'asın içdüm birez fâş oldu bu derdüm
 Tolu sun sâgarı sâkî kalan derdüm de fâş olsun
 Muhibbî vormeyem dirdüm dili meh-rûlara hergiz
 Beni yoldan çıkaran âh bu gözi ile o kaş olsun
 Ü1-258a, Ü2-166b, Ü3-192bk, A-109a, AE-186b

2482. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Şikâyet eyleme cevri ü sitemden
 Olur mı kurtıla 'ışık ehli gâmdan
 Gider gâmi meclisinden çengi mu'trib
 Yiter dil nâle kılsun zîr ü bamdan
 Niçe vâşf ideyim ruhsârûñ iy dîst
 Baña yig görünür bâğ-ı iremden
 Baña derdün senün dermân gibidür
 Ebed kurtulmayam istersem emden
 Muhibbî yazmak itse derd-i hâlin
 Yana kâğıd düşe âteş kaleminden
 Ü1-258b, Ü2-167a, Ü3-192bk, A-109b, AE-187a

2483. Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Gönül teslim-i cân eyler elin yur kendü kanından
 Târik-ı 'ışık kim girse geçer nâm u nişânından
 Bulurdı mürde cismüm cân olurdum tâ ebed zinde
 Lebinden cür'a nûş itsem ya râz alsam dehânından

Metâ'-ı bûsesin alsañ virüp cân assı iderdün
 Dilâ cân çünki anuñdur ne çıkar kendü yanından
 İştüdüm cum'a gün vâ'iz şerâr-ı düzañı añmış
 Olupdur düzañı kendü yakar odlar zebânından
 Gözüm yaşını dökdükçe²⁰⁷¹ ferañlar kesb ider gönüm
 Muñibbî şem' olupdur san güler kendü ziyânından
 Saña beg dirse birkaç gün sakın dünyâya aldanma
 Senün gibi niçe yavrı uçurmuş âşiyânından
 Ü1-258b, Ü2-167a, Ü3-193b, A-109b, AE-187a

2484. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Görinelden hañun haddünde iy cân
 Ser-i zülfün gibi hâlüm perişân
 Görelden gün yüzün hayrânun oldum
 Benüm bu hâlüme hañk oldu hayrân
 İrişdün çünki küyü Ka'besine
 Gerekdür idesin cânunı kurbân
 Gözüümün yaşına bakmaz dirigâ
 Neden bi-kiymet ola dürr ü mercân
 Muñibbî basma dünyâ cîfesine
 Diler-iseñ olasın pâk-dâmân
 Ü1-259a, Ü2-110a-167b, Ü3-186bk-193a, AE-187b

2485. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Güller-ile zeyn olındı yine bağ u gülsitân
 Gülde var hercâyilik bülbülde var âh u fiğân
 Cûylar divâne olmışdur ki zencîrin sürür
 Anı bu hâle bırakmadı meger serv-i revân
 Servler baş kaldurup her yaña bakar bağda
 Sen gelesin gülşene diyü seni gözler hemân
 'Âşık itdün boynuma takduñ belâ zencîrini
 El-amân iy pâdişahum 'ışk elünden el-amân

²⁰⁷¹ dökdükçe: añdukça Ü1, Ü2, AE

Vaşlına niçe bulursın iy Muhibbî dest-res
 Olasın sen bir gedâ ol pâdişâh-ı kâmrân
 Ü1-259a, Ü2-167b, Ü3-193b, A-110a, AE-187b

2486. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kâtib-i dil destine alsa kaleminden âletin
 Dürlü mâ'nalar zühûra getürür gör şan'atin
 Sorma her bir nâ-kese ol 'ışkdan virmez haber
 Sor baña kim ben saña 'ışkuñ diyem mâhiyyetin
 Bilse idüñ rehne korduñ zâhidâ destâruñı
 Bir kadeh nüş eyle gel zevk it meyün keyfiyyetin
 Her ne eylerseñ yazar anı kirâmen kâtibin
 Her kişi artura-tursun cehd kılsun tã'atin
 Başdan ayaga günâh-ısa Muhibbî derd-mend
 Senden umar şefkati sensin kayuran ümmetin
 Ü1-259b, Ü2-168a, Ü3-193ak, AE-188a

2487. Mef'ûlü fâ'ilâtü mef'ûlü fâ'ilün

Bin kerre yıkdı bu dil-i maḥzûn ḥânesin
 Âhır belürsüz itdi bu ḥâne nişânesin
 Yagmaya virdi şabr metâ'ını gözleri
 Varumı aldı komadı bir zerre dânesin
 'İşkıyla hep tıyûr u vuḥûşa ider ḥüküm
 Mecnûn olalı başına murğ âşiyânesin
 Dâm-ı belâ-yı zülfine bağlandı murğ-ı dil
 Gördi içinde ḥâli gibi fitne dânesin
 Yâruñ miyânı olmaduğı bir bahânedür
 Ayruk Muhibbî görmedi kılca bahânesin
 Ü1-259b, Ü3-193ak, AE-191a

2488. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Baglamışdur gönlümi zencire ol gisû diyen
 Dâğlamışdur lâle gibi bagrumı âh o diyen

Sâgar-ı serden iççerler ehl-i 'ışķ hûn-ı ciger
 Yaluñuz bir ben degülem 'ışķ-ıla yâ hû diyen
 Tagıdup kâküllerin gönüm perîşân eyledi
 Komadı şabr u qarârüm sünbül-i gül-bû diyen
 Kim didiyse hoş dimişdür ğamzeñe tîr-i kaçā
 Kaşlaruñ görüp dağı saña kemân-ebrû diyen
 Seyl-i eşķüm birle māl-â-māl olaldan gözlerüm
 Kanda gitmişdür Muhibbî bilsem ol uyķu diyen
 Ü1-260a, Ü3-193ak, A-110a, AE-191a

2489. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Lâleler gibi dilâ sineñe dâğın yakasın
 Umaram 'ışķ-ıla mecnûn çerâğın yakasın
 Yâr kûyında figân eyleme iy hasta gönül
 Nâgehân âteş-i âhuñla otagın yakasın
 Dir-iseñ 'ışķuñ çerâğı yana söyünmeye hiç
 Sûz-ıla yüregüñüñ her gice dâğın yakasın
 İrmeden serv-ķad-i yâra eger ölür-isem
 Suyum ısıtmag-ıçun serv budagın yakasın
 İy Muhibbî yûri di bülbüle âh eyleme kim
 Nev-'arûs-ı gülüñ elvire tuvagın yakasın
 Ü1-260a, Ü2-170a, Ü3-193bk, A-110b, AE-191a

2490. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Eyledi mecnûn beni ol gözleri âhû diyen
 Boynımı bend eyledi ol sünbül-i ğisû diyen
 Ehl-i 'ışķuñ kâse-i serden-durur peymânesi
 Anı evvel ben idüm nûş eyleyüp yâ hû diyen
 Mâh-ı nevdür görünür baña hilâli kaşlaruñ
 Re'y-kecdür saña iy mâhum kemân-ebrû diyen
 Naẓmumuñ her dânesi çün gevher-i nâ-yâbdur
 Rişte-i câna dizer anı görüp lû'lû' diyen

ĖarĖ olupdur gözlerüm yaşına merdüm1er Muhib
Bilmeye şimden girü gelse beni uyĖu diyen
Ü1-260b, Ü2-170a, Ü3-193bk, AE-191b

2491. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Açdı gülşende şabâ Ėonca-i ebkâr etegin
Lik Ėonca komadı lecc idüp inkâr etegin
Baş virem şem‘ gibi ger bakabilsem yüzine
Akıdam göz yaşını komayam ol yâr etegin
Sidre tãvusı gibi nãz-ıla reftâra gelür
Her kaçan nãz-ıla ala ele dildâr etegin
Yaralar açsa ne tañ sîneme seylâb-ı sirişk
Olsa bârân nite kim çâk ide kühsâr etegin
Şabr kıl cev1 ü cefâsına Muhibbî yârûñ
Bilmedi kimsene tuta gül-i bî-Ėâr etegin
Ü1-260b, Ü2-170b, Ü3-193bk, A-97a, AE-192a

2492. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Çık1sa âhum tañ mıdur bu sîne-i şâd-çâkden
Zâhir olur düdlar âteş kona Ėâşâkden
Bu kerâmet mi degül Mecnûn’a kuşlar cem‘ olup
Kaçmaya şîr ü peleng ol ‘âşık-ı bî-bâkden
Sînem üzre çekmiş-idüm ben elifler şevķuñe
Yog-iken gülşende gül dağı nişân hem tâkden
Bitürür dürlü şükûfe her biri bir nev‘de
Bu ne Ėikmet cümlesi bir su-y-ıla bir Ėâkden
‘İşk-ıla âşüfte olsa bu Muhibbî tañ degül
Gördü Ėüsnün şüretin âyîne-i idrâkden
Ü1-261a, Ü2-170b, Ü3-194a, A-97b, AE-192a

2493. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

‘Ârız-ı cânâna baksun gülşen ü yaz isteyen
Dinlesün cân bûlbûlin murĖ-ı Ėoş-âvâz isteyen

İhtiyâr ider belâ vü derd ü miñnet yüklerin
 Dil virüp bir mâh-rûya şive vü nâz isteyen
 Ney gibi bagrum delindi kâmetüm çeng oldı âh
 Bezm-i ğamda nâlemi gûş eylesün saz isteyen
 ‘Arz kılsun yana yana şubhâ dek dil derdini
 Şem‘-veş yaşın çoğ²⁰⁷² itsün uyhusın az isteyen
 Ol hü mâ-pervâzı gör ne vech-ile kıldum şikâr
 Gönlümün şahbâzına kılsun nazar bâz isteyen
 Râz-ı ‘ışķa vâkıf oldum şol kadar ‘âlemde kim
 Sine gencinem tolu gelsün berü râz isteyen
 İy Muhibbî bu tarîķ-ı ‘ışķda ‘aşık degül
 Gözleyüp mihr ü vefâ cevır ü cefâ az isteyen
 Ü1-261a, Ü2-170a, Ü3-194a, A-97b, AE-191b

2494. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Sâkiyâ def-i humâr itsün²⁰⁷³ şarâb eglenmesün
 Derd-i serden var bu dilde ıztırâb eglenmesün
 Zerre gibi muntazır didârına ‘aşık ları
 Şubh-dem itsün tülü‘ ol âfitâb eglenmesün
 Göz yaşı bezm-i belâda târ sinem sazına
 Nâle kılsun ğam kemânçeyle²⁰⁷⁴ rebâb eglenmesün
 Teşne oldum leblerine derd-ile za‘fûm katı
 Ol tabîbe dîn meded virsün cevâb eglenmesün
 Çün Muhibbî bulınur virânede genc-i vişâl
 Ko gönül ma‘mûresi olsun hârâb eglenmesün
 Ü1-261b, Ü2-168a, Ü3-194bk, H108b, A-98a, AE-188a, S1-135a, H1-107b, T-152b

2495. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Râh-ı ‘ışķuñda görüp ‘aşıkı yoldan çıkasın
 Bir bu kim²⁰⁷⁵ kana girüp bir bu ki kuldân çıkasın

²⁰⁷² çoğ: cü A

²⁰⁷³ itsün: it sun S1, H1, T

²⁰⁷⁴ kemânçeyle: kemâniyla Ü3, H

²⁰⁷⁵ kim: ki H

Döstum girmeyesin ele elünden bu gelür
Lîk²⁰⁷⁶ bu gelmez elünden ki gönülden çıkasın

Varuñı harc idegör yolına cānānelerüñ
Ele girmezse dañı akça vü puldan çıkasın

Zülfi zencirine düşdüñse ħalāş istemegil
Bu delülikle dilā niçesi ğuldan çıkasın²⁰⁷⁷

Ĥüblik resmi budur eyle Muĥibbi'ye cefā
Bu degül mihr ü vefā kılup uşûlden çıkasın
Ü1-261b, Ü2-168a, H117b, A-98b, AE-188a

2496. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İrdi eyyām-ı bahār irişdi vaqt-i ğülsitān
Lāle-ĥad bir yār bul olma sakın bār-ı ğirān

Sāyesin her bir ağaç gösterdi san naţ'-ı peleng
Üstine kurıldı bulıtlardan anuñ sāyebān

Bu demi²⁰⁷⁸ ĥoş gör benefşe geydi gevhher tācını
Lāle almışdur ele tolu şarāb-ı ergüvān

Cāme-i sebzın geyüben salınur serv-i seĥi
Cūylar her bir yaña olmış ayagina revān

İy Muĥibbi ĥ'ābdan açup reyāĥin gözlerin²⁰⁷⁹
Furşatı fevt itme dir her biri açuban zebān
Ü1-262a, Ü2-168b, Ü3-184bk, A-98b, BY-108a, AE-188b, S1-134a, H1-106b,
T-151b

2497. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Māh-rûlar içre sen ĥüsn-ile mümtāz olasın
Hiç revā mı döstum ağyāra hem-rāz olasın

Nāzuñ arturduñ yine²⁰⁸⁰ ğünden ğüne iy serv-i nāz
Dileğüm budur seni başdan başa nāz olasın

²⁰⁷⁶ lîk: illā H

²⁰⁷⁷ çıkasın: -H

²⁰⁷⁸ bu demi: bir dañı Ü3

²⁰⁷⁹ reyāĥin gözlerin: reyāĥinler gözin H1, T

²⁰⁸⁰ yine : 'aceb A

Terk-i cân itdün tolaşduñ rismân-ı zülfine
 Saña kim didi dilâ ol ipde cânbâz olasin
 Var-iken ‘aşıklaruñ meyl eyleme ağyâra gel
 Zâğlar şaydın n’idersin sen ki şahbâz olasin
 ‘Işk-ıla Maḥmûduñ olsa bu Muḥibbî tañ mıdur
 Hıulq-ıla mümtâz olup ḥüsn-ile Âyâz olasin
 Ü1-262a, Ü2-168b, A-99a, AE-188b

2498. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Tâb-ı mülden gül gül itmişsin ruḥuñ bārī salın
 Nâz-ıla ḥall eylegil dil bülbülinüñ müşkilin
 Tâ ebed fâriğ degül dil ‘ışkdan rûz-ı ezel
 ‘Işk-ıla taḥmîr itmişler²⁰⁸¹ meger âb u gilin
 Zülfinüñ sor kıymetini zerrece ḳadrin bilen
 Virmeye ‘âlem tolu mâl olsa anuñ bir kılın
 Agzına kim mîm dir kim noḳtaya teşbih ider
 Hıoş ḥayâl eyler velî kıldur diyen ince bilin
 Bu Muḥibbî kuş dilin söyler Süleymân devridür
 Bilmez andan ğayrı kimse ehl-i ‘irfânüñ dilin
 Ü1-262b, Ü2-168b, A-105a, AE-189a

2499. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gör nice cevân ider bu dil semendin gözle sen
 Ehl-i ‘ışka bend içün zülfi kemendin gözle sen
 Dîdeler cûy eylesün her dem revân itsün yaşın
 Pâyına yüz sürmege serv-i bülendin gözle sen
 Çeşm-i bedden ḥâlidür san âteş üstinde sipend
 Hıaṭṭ-i müşğîn ger duzaḥ düd-ı sipendin gözle sen
 Gûş iden ben bülbül-i şüridenüñ feryâdını
 Bir naẓar kılsun gülün ḥâr-ıla bendin gözle sen

²⁰⁸¹ itmişler: olmışdur A

Niçe pâ-mâl ola dîn yâra Muhibbî derdmend
 Kûh-ı mihnetde dil-i endühmendin gözle sen
 Ü1-262b, Ü2-169a, BY-95b, AE-189a

2500. Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

İçüp maḥabbet cāmını hoş ḫâl-olayın bir zamân
 Nâmūs u nengi terk idüp abdâl olayın bir zamân
 Cānānı sevdüm cān-ıla doldı derūnum kan-ıla
 Koñ âteş-i hicrân-ıla ben ḳāl olayın bir zamân
 Dil murğı düşdi agına bağlandı zülfi bağına
 Âḫir düşüp ayagina ḫalḫâl olayın bir zamân
 'İşkuñla bir divāneyem sen şem' ü ben pervāneyem
 Yanmakda çün merdāneyem bî-bāl olayın bir zamân
 Gözden döküp her dem demi seyr eyledüm bu 'ālemi
 Çekmek-ile bār-ı ḡamı ḫammāl olayın bir zamân
 Açup bu sīnem taḥtasın döküdüm sirişküm noḳtasın
 Bilmege 'işkuñ nüktesin remmāl olayın bir zamân
 Nüş it Muhibbî gül gibi cūş idesin tā Nil²⁰⁸² gibi
 Feryād idüp bülbül gibi hoş-ḫâl olayın bir zamân
 Ü1-263a, Ü2-169a, AE-189a

2501. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Añalı ḫaṭṭuñ ḡubārın olmışam ḫayrânı ben
 Terk kıldum 'işkuñuñ yolında ad u sanı ben
 Gösterüp evvel vefâ âḫir baña kıldı cefâ
 Bilmedüm dil virdüm aña yâr-ı şâdık sanıben
 Zerre deñlü²⁰⁸³ ḫaḳ budur kim kalmadı bende ḳarâr
 Ol güneş ruḫsârūñ oldum zâr u sergerdānı ben
 Ka'be kūyuñda şükür kim eyledün ḳurbān beni
 Niçe yıllar anuñ-ıçun saklar-ıdum cānı ben

²⁰⁸² Nil: mül Ü2, AE

²⁰⁸³ deñlü: gibi Ü1, Ü2, A, BY, AE

İy Muhibbî şî'rümün ma'nâsını fehmi eylemez
 Virmesem nâdân eline tañ mı bu dîvânı ben²⁰⁸⁴
 Ü1-263a, Ü2-169a, Ü3-181bk, A-106a, BY-97b, AE-189b

2502. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kimse ol serv-i şehiden ayru bir gün olmasun
 Her²⁰⁸⁵ yañadan gözleri yaşı akup hün olmasun

Deşt-i ğamda ol saçı leylâ şanemden ayru âh
 Şabr u 'aqlı dagıdup ol niçe mecnûn olmasun

Gâh zerd olur yüzüm gâhî gözüm yaşında al
 Bencileyin kimsenün hâli digergün olmasun

Mısr-ı hüsnün haqqı senden ayru iy Yüsuf-cemâl
 Gözlerümden cûlar akup Nîl ü Ceyhün olmasun

Sen elif kaddün firâkıdan Muhibbî hastanun
 İnleyüp tâ şubha dek kaddi niçe nün olmasun
 Ü1-263b, Ü2-169b, Ü3-181bk, A-105b, BY-102a, AE-189b

2503. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Niçeye dek çekeyim hicr-ile cevruñ tasasın
 Dağı vaqt olmadı mı zülfüne beni asasın

Kanlu yaşımı revân itdüm eyâ serv-i revân
 Bu umuda kim gelüp ruhsârüm üzre basasın

Tir-i ğamzeñ atasın ğayrıya iy kaşı kemân
 Baña geldükçe neden kurulu yayun yasasın

Meclis-i ğamda bu gönlüm olalı nâya şebih
 Dem mi var hün-ıla pür itmeye çeşmüm kâsesin

Yâr ışiginde koma öldür rakib-i kâfiri
 Tiĝuñı tâ 'arş üzre iy Muhibbî asasın
 Ü1-263b, Ü2-169, A-105b, AE-190a

²⁰⁸⁴ Bu beyit BY'de yoktur. BY98a sayfasında bu şiirin devamı yerine:

'İşk yayı katı yadur degme kes el urmasun
 Sun baña çekmez anı ger Zâl u Rüstem pîl-ten

İy Muhibbî zânlugum işidüp dilber dimiş
 Eksük olma nâle kıl iy bülbül-i güya-yı men

şeklinde başka bir şiirin son iki beyti yar almaktadır. Muhtemelen bu durum varak eksikliğinden kaynaklanmaktadır.

²⁰⁸⁵ her: bir A

2504. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Feth-i bâb ola ümîdün kesme çünkü derddesin

Gerçi kim derd ü belâ ile ezel perverdesin

Âşıkuz dîdâr-ı yâra gayrı yok maşşûdumuz

Bilürüz zâhid seni firdevs-ile²⁰⁸⁶ kevşerdesin²⁰⁸⁷

Gîceler feryâd iderseñ tañ degül bülbül gibi

İy dil-i şürîde sen çün bir gül-i aḥmerdesin

Ger dilerseñ kim senün sırruñ bugün fâş olmaya

Sen sen ol açma sakın bir²⁰⁸⁸ kimsenün gel perdesin

Çünkü terk itdün Muḥibbî'yi dilâ var fâriğ ol

Ben daḥı bilmem seni ne gökde ne ḥod yirdesin

Ü1-264a, Ü2-169b, Ü3-185b, A-106b, BY-100a, AE-190a, S1-137b, H1-109a, T-155a

2505. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Didüm gülgün mıdur rüyuñ didi bir ḥaddi alam ben

Didüm kevşer midür la'lün didi âb-ı zülâlam ben

Hilâl ebrûlaruñ görsem irerdüm 'iyd-i vaşluña

Kanı ṭâli' kanı devlet bu ḡamla pür-melâlam ben

Deḥânından söz açsam ger baña bir zerre söz açmaz

Miyânından ḥaber sorsam ki dir anca ḥayâlam ben

Göz ucuyla nazar kılma degül çünkü cihân bâḳî

Eger dir-ise aldanma ser-â-ser tolu mâlam ben

Egerçi süz-ı eş'aruñ Muḥibbî 'âlemi tutdı

Ġurûr idüp dime bir şâḥib-i 'izz ü celâlam ben

Ü1-264a, A-111a, AE-190a

2506. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zülfünün olduḡı budur bâḡ-ı ḥüsnüñe yakın

Gülleriñ dirmek diler bir uğrı Hindü'dur sakın

²⁰⁸⁶ firdevs-ile: ṭâlib-i Ü3: sen cennet ü S1, H1, T

²⁰⁸⁷ Şiirin bundan sonraki beyitleri Ü2'de yoktur. Reddâdeden de anlaşılaçağı üzere kaybolan varak/
varaklar söz konusudur.

²⁰⁸⁸ bir: hiç S1, H1, T

Küyuña varup yüzüñ görmek diler ‘aşıklaruñ
 Vir zekât-ı hüsnüñi kesme o miskînler hâkîn
 Bahr-ı eşküm bād-ı âhumdan temevvüc eyleyüp
 Başdan aşdı ğarkâ virdi âh cismüm zevrağın
 Bir yaña derd ü belâ bir yañadan ğam leşkeri
 Virdiler dil şehrini yagmaya itdiler akın
 Bu Muhibbî’nün sözi bir gevher-i yek-dânedür
 Döstüm güşuña anı güşvâr eyle dakın
 Ü1-264b, A-111a, AE-190b

2507. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Çeşm-i cellâdı dilâ almış eline gürdesin
 Seni öldürmek diler hicr içre bilmez mürdesin
 Gerçi isterdüm vefâ ammâ ider cevır ü cefâ
 Niçe kez geçmiş-durur bildüm ben anuñ hürdesin
 Sanma iy dil kim gedâ hem-ser ola sulţân-ıla
 Bunı fıkır eyleme sen şürîde bir pejmürdesin
 Zâhidi gör der-be-der geşt eyler olmuş jende-püş
 Künc-i hâlvette neçün başına çekmez perdesin
 Çünkü öldürdün Muhibbî’yi gel añ düşnâm-ıla
 Hâyır-ıla ‘âdet-durur her kişi anâr mürdesin
 Ü1-264b, A-111b, BY-100a, AE-190b

2508. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Virür ‘âlemde bir kes yok haber yâruñ vefâsından
 Velî şekvâ şikâyet çok iden cevır ü cefâsından
 Ayakdan düşmişem²⁰⁸⁹ cânâ elüm dut dest-girüm ol
 Didüm didi ki görmiş yok²⁰⁹⁰ güzeller merhabâsından
 Bugün mağrûr olup dime iletdüm başa ben ‘ışkı²⁰⁹¹
 Haber virmedi virmez de kimesne intihâsından

²⁰⁸⁹ ayakdan düşmişem: ayakda kalmışam S1, H1, T

²⁰⁹⁰ görmiş yok: kim görmiş S1, H1, T

²⁰⁹¹ ben başa ‘ışkı: başına ‘ışkı S1

Sakın dünyāya dil virüp içinde āşiyān itme
 Senüñ gibi niçe yavrı uçurmuşdur yuvasından
 Eger öldür ü ger dirgür muṭ'ēm her ne eylerseñ
 Olupdur ḳānī' söz açmaz saña varup ḥayāsından²⁰⁹²
 Muḥibbī la'l-i dildāra şarāb-ı nābı beñzetedüm
 İşidüp cübbe çāk idüp ḥurūş itdi şafāsından
 Umaram rüz-ı zulmetde komaya kim şefi'dür ol
 İki 'ālem münevverdür anuñ nūr [u] ziyāsından
 NO-117a, S1-137b, H1-109b, T-155a

2509. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ḥāk-i pāna virseler bil bī-bahādur bu cihān
 Ḥāk-i rāḥuña olupdur iki çeşmüm sürmedān
 Ḳāmetünle gülşen içre baña²⁰⁹³ ḥaddün gül yiter
 Bāğ u servi n'eylerem neme yarar gül gülşitān
 Umaram vaşla irişem²⁰⁹⁴ gerçi kaşruñ yücedür
 Rismān-ı āhdan itdüm ben aña nerdübān
 Ḥāne-i tārīk [ü] tengüm²⁰⁹⁵ yakdı āhum āteşi
 'Aşık-ı āvāreye n'eyler sarāy u²⁰⁹⁶ ḥānümān
 İy Muḥibbī yakalıdan sīneye 'ışk āteşin
 Tañ mıdur gice şu'a'um görine gündüz duḥān
 NO-117b, S1-138b, H1-110a, T-156a

2510. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Olmadum teskine ḳādir gözden akan āba ben
 Ḥasret oldum giceler tā şubḥ olunca ḥ'āba ben
 Bakmazam gün yüzine bu dideler ḥün-āb olur
 Çāresüz kaldum dirig ol mihr-i 'ālem-tāba ben²⁰⁹⁷

²⁰⁹² 5 ve 7. beyitler S1 ve T'de yoktur.

²⁰⁹³ ḳāmetünle gülşen içre baña: ḳāmetün serv-i revān u baña S1, H1, T

²⁰⁹⁴ vaşla irişem: vaşluña irem S1, H1, T

²⁰⁹⁵ tengüm: dilde S1, H1, T

²⁰⁹⁶ n'eyler sarāy u: besdür bu deñlü S1, H1, T

²⁰⁹⁷ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

Gözlerüm gözeklerinden döküben hûn-ı ciger
 İnlerem derd-ile gönülüm beñzedüp tölâba ben
 Ser-te-ser ğarķa virürdi gözlerüm yaşı cihân²⁰⁹⁸
 İtmesem kirpüklerümden seddi ol seylâba ben
 Câmî'-i hüsünde yâruñ tāk-ı ebrûsın görüp
 Secde itdüm cân-ıla ol kaşları mihrâba ben
 Okudum hüsün kitâbın bakmadan hâl ü haṭa
 Müsta'îdem bakmaz oldum nokṭa vü i'râba ben
 Cür'ası yâruñ Muḥibbî çün naşib-i hâk imiş
 Reşk idersem tañ mıdur ol hâk-i gevher-tâba²⁰⁹⁹ ben
 Ü3-197a, NO-118a, S1-139a, H1-110b, T-156b

2511. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'Işķa²¹⁰⁰ tākāt kalmadı ğâyet zebün oldum zebün
 Gözlerüm yaşı başumdan aşdı oldum ğarķ-ı hûn
 Ehl-i diller meclisine iy gönül yol yok saña
 Tâ ki bir görünmeye senün birünüñla derün
 Kışsa-i hicri hikâyet itmege kaşd eyledüm
 İrmedüm pâyânına bildüm anı ğâyet uzun
 Sînem üzre gîceler 'ışķ âteşidür berķ uran
 Gündüzün itmeñ 'aceb dutsa eger dehri dütün
 İster-iseñ bu Muḥibbî ḥaşre deñlü mest ola
 Kâse-i gerdün ile sākî şarâb-ı 'ışķı sun
 NO-118a, S1-139b, H1-110b, T-157a

2512. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her kişi şādān u ḥandān²¹⁰¹ ara yirde ben ḥazîn
 Gözi yaşludur ider her kim ki 'aşıķdur enin

²⁰⁹⁸ Mısra S1, H1 T'de:

İder-idi gözlerüm yaşı cihânı cümle ğarķ
 şeklindedir.

²⁰⁹⁹ ol hâk-i gevher-tâba: her dem-be-dem türâba

²¹⁰⁰ 'ışķa: şabra S1, H1, T

²¹⁰¹ şādān u ḥandān: ḥandān u şādān T

Ayuñ olmışdur egerçi cümle encüm aşıkı
 Sen mehûn 'ışkına döner uşbu çarh-ı heftümîn
 Yâr olma her leyîme kâdrüni yüce gözet²¹⁰²
 Dimesünler gül gibi hâr-ıla olmuş hem-nişîn
 İdeliden 'ışkuñ ile uşbu göñlüm ittiḥād
 Aña yeksân görünür olmuş-durur bu'd u yakın²¹⁰³
 Gerçi kim evvel cihân saña maḥabbet gösterür
 Miḥnet-ile öldüriser olma mekrinden emîn
 Şâf kalb ol her kişiye eyle şefkatle nazar
 Fahr-ı âlem çün dimiş bir yirde olmaz kîn ü dîn
 Gördiler şîrîn edâda bu Muḥibbî şî'rini
 Eylediler ehl-i naẓm olan hezârân âferîn
 NO-118b, S1-139b, H1-111a, T-157a

2513. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Dilüñden gitmesün her demde Sübhân
 Kim oldur kullaruñ derdine dermân
 Kamu şehler kapusunda gedâdur
 Ki şâhân-ı cihân-ârâ öst sulṭân
 Kalur bu ṭâḳ-ı eyvânuñ yüceltme
 Nedür bu hây u hû kûs-ı ğîrîvân
 Ümidüñ tut ki gele ḥayruñ ağır
 Kaçan kim kurıla maḥşerde mîzân
 Bugün bunda olursañ²¹⁰⁴ zâr u maḥzûn
 Olursın yarın anda şâd u ḥandân
 Muḥibbî agla añ yüzün karasın
 Günâhuñ 'afv ide ol şâh-ı şâhân
 Ü3-3a, NO-119a, S1-140b, H1-111b, T-158a

²¹⁰² yüce gözet: dut cânâ yüce NO

²¹⁰³ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

²¹⁰⁴ olursañ: olasin Ü3, NO

2514. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yâr alsun destine²¹⁰⁵ zülfini çevgân eylesün
 Top idüp 'ışk ehli de başını gâltân eylesün
 'Arz kılsun küfr-i zülfe 'arızı imânını
 Kesdürüp zünnârını anı müsemnân eylesün
 Hânesinden şubh-veş 'uşşâka göstersün yüzün
 Ma'la'-ı hurşiddür çâk-i giribân eylesün
 Ola ki gül gibi gülüp açıla ol lâlê-had
 'Işk ehli²¹⁰⁶ âh-ıla yaşını bârân eylesün
 İy Muhibbî şabra tākāt kalmadı yigdür sefer
 Göndere vādileri gönülünü seyrân eylesün
 NO-119a, S1-141a, T-158b

2515. Fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

Sakın âhumdan iy nigâr sakın
 Katı tünddür bu rüzigâr sakın
 Zıkr idersem gubâr-ı ha'ıttu'nı ger
 Gelmesün hâ'ıra gubâr sakın
 Ğirre-i hüsn olup cev'r itme
 Çü degül hüsn pâyidâr sakın
 Sanma vardur bu cihân içre karar
 Şöyle bil bunda yok karar sakın
 İy Muhibbî gülüp evvel yüzüne²¹⁰⁷
 İdiser soñra seni zâr sakın
 Ü3-186bk, NO-119b, S1-140a, H1-111a, T-157b

2516. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âh kılsam aglasam ol gözleri mestân için
 Hânde eyler gül gibi san bād-ıla bârân için

²¹⁰⁵ destine: eline NO

²¹⁰⁶ ehli: ili S1, T

²¹⁰⁷ Mısra S1, H1 ve T'de:

Güler evvel Muhibbî yüzüne çün
 şeklindedir.

Ka'be küyüñüñ²¹⁰⁸ hevâsıyla bugün 'aşıklarun
Her biri hâzır kılupdur kendüzin qurbân için

Burka'ın keşf eylemişdür her şükûfe bağda
Tâ zekât-ı hüsnini 'arz eyleye ihsân için²¹⁰⁹

Bu tarîk-ı 'ışkda baş terkin ursam tañ mıdur
Niçeler cân terk ider 'âlemde ad u san için

Yâr ele alsa Muhibbî zülfinüñ çevgânını
Ben dahı top eyleyem başumı ol çevgân için²¹¹⁰

Her şükûfe gülşen içre dutmuş elde sîm ü zer
Pâyüña işâr ideler sen şeh-i hûbân için²¹¹¹

Ü3-197a, NO-119b, S1-140b, H1-111b, T-158a

2517. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Didüm bâlâ mıdur qaddün didi bir serv-dâlam ben
Didi cûlar mıdur yaşuñ didüm âb-ı zülâlam ben

Hilâl ebrûlaruñ görsem irerdüm 'iyd-i vaşluña
Kanı fâli' kanı devlet bu gamla pür-melâlam ben

Dehânından söz açsam ger baña ta'zîmdür ancak
Miyânından haber sorsam ki dir ince hayâlam ben

Göz uciyla nazar kılma degül çünki cihân bâkî
Eger dir-ise aldanma ser-â-ser tolı mâlam ben

Egerçi süz-ı eş'aruñ Muhibbî 'âlemi yakdı
Gurûr-ıla sakın dime ki bir şâhib-kemâlam ben

Ü3-197b, NO-120a

2518. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun

Gün yüzine bakabilmem iy yaşum sen perdesin
İy gönül bilmem seni de gökde yâhûd yirdesin

İster-iseñ ki dilâ açılmaya perdeñ senün
Sen sen ol açma sakın 'âlemde kimse perdesin

²¹⁰⁸ Ka'be küyüñüñ: Ka'be-i küyüñ T

²¹⁰⁹ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

²¹¹⁰ Bu beyit S1, H1 ve T'de bir sonraki beyitle yer değiştirmiştir.

²¹¹¹ Bu beyit Ü3'te yoktur

Gel yüzüme karşı dut cânâ yüzün âyinesin
 Anuñ ile bilesin 'ışk ehlinün sen mürdesin
 Leylî zülfün hasretinden düşeli hicrâna âh
 İy gönül gördüm seni Mecnûnlayın efsürdesin
 Bu Muhibbî çeşm-i cellâdından olur mı hâlâş
 Dâyimâ 'üryan idüp elinde dutar gürdesin
 NO-120b, S1-141b, H1-112a, T-159a

2519. Fâ'ilâtun mefâ'ilün fâ'ilün

Sakın âhumdan iy âfitâb sakın
 Olmasun yüzüne şehâb sakın
 Sakın aldanma cihân²¹¹² revnağına
 Hâl diliyle saña dir rebâb sakın
 Sîm ü zerden olursa ger kaşruñ
 Âhir olısar ol hârâb sakın
 Ser-i 'uşşâk²¹¹³ hevâ-y-ıla tolu²¹¹⁴
 Bâda virür seni de h'âb sakın
 Añ günâhuñı Muhibbî giceler²¹¹⁵
 Eksük itme gözüñden âb sakın
 NO-120b, S1-141b, H1-112b, T-159a

2520. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Bugün geçdüm çü ben çün u çerâdan
 Dilâ sen dahı geç bu hüy u hâdan²¹¹⁶
 'İbâdet kıl koma tevîdî dilden
 Bunuñçün²¹¹⁷ seni yaratmış yaradan²¹¹⁸
 Bulınmaz cidd ü cehd-ile çü vahdet
 İkilik gitmeye tâ ki aradan

²¹¹² cihân: dehr S1, H1, T

²¹¹³ 'uşşâk: 'aşık S1, H1, T

²¹¹⁴ tolu: memlû T

²¹¹⁵ giceler: şubha dek S1, H1: şubha degin T

²¹¹⁶ Bu beyit NO ve T'de 3. beyit olarak görülmektedir.

²¹¹⁷ bunuñçün: bularçün S1, T

²¹¹⁸ Bu beyit S1 ve H1'de bir sonraki beyitle yer değiştirmiştir.

Eger İskender ü Cemşid olasın
Başuñ kaldurma yüz sür hâk-i pādan

Muhibbî'ye dimişler cāna kıymaz
İlāhî sakla anı iftirādan, T157b
NO-121a, Ü3-196a, S1-140a, H1-111b

2521. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fâ'ilün

'Arz eyle yüzüñ gülşene güller hacil olsun
Gül nāz-ıla tā gonca görüp²¹¹⁹ münfa'il olsun
Cānā dimezem eyle baña mihr ü vefālar
Tek cevır ü cefāñ kesme hemān²¹²⁰ muttaşıl olsun
Öldür beni anlar bile tā kim²¹²¹ nazaruñ var
Kim²¹²² müdde'iler bunu görüben hacil olsun
Ola ki Muhibbî göresin pāyı nişānın
Eṭrāfına dök göz yaşını kūyî gil olsun²¹²³
Derd-ile cefā eyledügin itme şikāyet
Dinmeye eger her kıla bir niçe dil olsun
NO-121a, S1-144b, H1-114b, T-162a

2522. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Sev bir güzeli gāyet ile ol güzel olsun
Hem gonca-fem ü lāle-ruḥ u bî-bedel olsun
Hâk-i derüñe yüz süre itmeye tefahḥur
Budur dilegüm anı ki ol mübtezel olsun
Şerr eyleme kim yazmaya tā deftere kâtib
Cehd eyle ki her n'eyler-iseñ ḥayr 'amel olsun
Bilmem ne içün şimdi ider cevır ü cefālar
Dimişdi baña²¹²⁴ mihr iderem çün ezel olsun²¹²⁵

²¹¹⁹ görüp: -NO

²¹²⁰ cefāñ kesme hemān: cefā eyle meded S1, H1, T

²¹²¹ anlar bile tā kim: kim bileler ki NO

²¹²² kim: ol S1, H1,

²¹²³ Bu beyit S1 ve T'de bir sonraki beyitle yer değiştirmiştir.

²¹²⁴ baña: saña NO

²¹²⁵ hâk-ı cihān görüp: görüp cihān hâk-ı NO

Bennâ-yı ezel urmaga bünyâdını 'ışkuñ
 'Uşşâk serin ilt Muhibbî temel olsun
 NO-121b, S1-144a, H1-114b, T-161b

2523. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kandasın iy cân-ı cânân-ı cihân u cân-ı men
 Yoluña olsun hezârân cân fedâ cânân-ı men
 Ben senün nûr-ı cihân-ârâña hayrân olmışam
 Nite kim hâk-ı cihân görüp²¹²⁶ olur hayran-ı men
 Hastayam gâyet meger vuşlat gele feryâduma²¹²⁷
 Tâ hayâta irişe bu cân-ı sergerdân-ı men
 Öldürürsin gamzelerle 'aşıkı nâ-hâk yire
 Tañrı'dan korkmaz mısın boynuña düşe kan-ı men
 Bu Muhibbî'ye cefâ vü cevri gördün müsteḥâk
 İy güzeller ḥusrevi iy şâh u iy sultân-ı men
 NO-121b, S1-137a, H1-109a, T-154b

2524. Mef'ûlü fâ'ilâtü mef'â'ilü fâ'ilün

İy döst neden eylesin kaşlarını çin
 Kın olsa kaçan olmaya anuñ-ıla dîn
 Ayırma bu ben 'aşık[ı] 'ışk-ı ezeliden
 Yâ Rabb bi-hâk-ı ḥurmet-i merdân-ı reh-i dîn
 Her yaña bakam görürem ben ḥayâlünü
 'Aks-i cemâl-i rüyunuñ iy lu'betân-ı çin
 Kec-rev yürüme togrı yolu koma elünden
 Tâ ki diyeler senün için şâh-ı râsitin
 Bî-'ışk degül cümle zerrât-ı kâyinât
 'İşk-ıla zebün oldu eger ins ü eger cîn
 İy Muhibbî 'ışk ara ger urasın ser terkini
 Cümle 'ışk ehli saña diye hezârân âferin
 NO-122a

²¹²⁶ Feryâduma: bâlinüme S1, T

²¹²⁷ iy şâh u iy sultân-ı men: sultân-ı 'alışân-ı men S1, H1, T

2525. Mef'ûlû fâ'ilâtun mefâ'ilü fâ'ilün**Mef'ûlû mefâ'ilün mef'ûlû mefâ'ilün**

Zülf-i siyāhuñ iy döst boynuma bagum olsun
 Hâlün firâkı cānā bagruma dāgum olsun

Ġam meclisinde yakdum niçe çerāğ-ı 'ışkı
 Kılmaga anı rüşen bagrumda yagum olsun

Dil derdini yazarken oldı qalem şikeste
 Bildürmege bu hâli gönlüm ulagum olsun

Yakmağa bagır yagum dil tekyesine gönder
 Söyinmesün ebed ol rüşen çerāğum olsun

Deryâ-yı eşke düşse yimez Muhibbî pervâ
 İki yanumda 'aynum iki kabagum olsun
 NO-122b

2526. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Gelüp hicr-ile cāna cān-ı miskîn
 Ağışnî yâ ğıyāşe'l-müsteğışîn

Hudâyâ cānı rahmetden ayırma
 Bi-ħakqı hürmet-i Tâhâ vü Yâsîn

Ebed dil 'ışkuñ ile zinde oldı
 İçürdün çün ezel 'ışkuñ şarâbın

Eger müşğîn zülfe şâne ursañ
 Mu'athtar ola cümle Çin ü Maçın

Kapuñda niçe yüz biñ kullaruñ var
 İçinde yok Muhibbî gibi miskîn
 NO-122b

2527. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Kemâl-i zevk-i 'irfânı dilersin
 Dilâ cehl-i nihâl ez penç berkon

Görüp ħaddün çeküp qahr-ı raķibi
 Yirüm geh gülşen olur gâh külhen

Esirüñdür eger 'aql u eger dil
Gulamuñdur eger cân u [ve]ger ten

Seni görmek diler hırşid-i enver
Gehi derden gelür ü gâh revzen

Gözümün nûrısın gönüm sürürü
Muhibbî'yi bugün şeydâ kılan sen

NO-123a

2528. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Söze ger nâz-ıla gelseñ inen şirîn suhensin sen
Gözüm yaşın görüp gülseñ diyem gönça dehensin sen

Gele derd ü belâ vü gam çıkarsın karşı kaçmazsın
Olupsın sen dilâ mu'tad u yâ şah-n-ı mihensin sen

Gülersin yüzüme evvel dönersin soñra bakmazsın
Bu bendi baña çok geçmiş nigârâ baña sensin sen

Gözün cellâdı öldürse şehid-i 'ışk oluram ben
Diyeler rûz-ı mahşerde dahı hûnîn kefensin sen

Çagura 'ışk dellâli alan bir büse biñ cânâ
Bunı bildüm [ben] iy meh-rû cihân içinde sensin sen

Muhibbî gönlini bulup ser-i zülfinde bend itdün
Ne yarar anı ber-dâr it ki çün şâhib-resensin sen

NO-123a

2529. Mef'ûlû fâ'ilâtun mef'ûlû fâ'ilâtun

Aç gün yüzüñi cânâ 'âlem münevver olsun
Çöz zülfüñi nigârâ dünyâ mu'aţtar olsun

Deryâ-yı eşke daldum bî-had cevâhir aldum
Dökülen ayaguña dürr ile gevher olsun

La'l-i lebûni tekrâr şî'rümde aındum iy yâr
Şekkerde kıymet artar dirler mükerrer olsun

Olur raķib mâni' kūyuña varabilmem
Haķ'dan budur murâdum hem göreyim ker olsun

‘Âşık Muhibbî döksün şu deñlü göz yaşını
 Ğarķ ola eşk-i çeşme yüzi nîlüfer olsun
 NO-123b

2530. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Derd-i ‘ışķum dōstlar çün size olmuşdur ‘ayân
 Her ne kim ola ‘ayân hâcet degül aña beyân
 Gerçi kim zâhir görünür bu çeşm ü ebrü iy nigâr
 Lîk vardur agız ile bili var mıdur gümân
 Umaram ğamze okları ata ol iç ķabzadan
 Sîne şahrâsına dîkdüm anuñ içün dil nişân
 Niçeye dek kalasın bu ğaffet uyķusunda sen
 Aç gözüñ iy dîde oldu vaķt iy dil gel uyan
 Vâmîķ u Ferhâd u Kays’ı bu Muhibbî dest-gîr
 Eyleyelden ‘ışķ meydânında oldu pehlevân
 NO-124a

2531. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Şark sulţânı dogup gelse [ki] sag yanumdan
 Zûlmet-i dūd-ı dilüm irmeye sol yanumdan
 Hânçer-i dest-i sitemle beni ķurbân idicek
 Bârî ol vaķt sür sen alnuña bu kanumdan
 Baķr cümle kuruyup kalmaya hîç andan eşer
 Bir şerer düşse eger âteş-i süzânumdan
 Gönderüp derd ü elem hicr-ile öldürmek ise
 Râziyam her ne gelürse baña cânânumdan
 Zâbķ ider ķişver-i ‘ışķı bu Muhibbî şeb ü rûz
 Hükûm tuĝrâsı gelelden berü sulţânnumdan
 NO-124a

2532. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Ğamuñla olmayan şād[ân] gönül her dem ķarâb olsun
 Kül olsun nâr-ı ‘ışķ-ıla yanup küllî türâb olsun

Maḥabbet nārına her kim dutuşup cân-ıla yanmaz
 Yanup ḥirmân ocagında aña dâyim ‘azâb olsun
 Kıyâmet kâmet olmuşsin salın her yaña iy servüm
 Ayaguña gözüüm yaşı ko aksun cüy-ı âb olsun
 Şehâb-ı zülfi n’eylersin gider kıl ‘âlemi rüşen
 Münevver eylesün dehri cihân pür âfîtab olsun
 Muḥibbî şöḥbet-i hâş it ğam u derd ü belâ gelsün
 Kebâb it mâ-ḥazar bagruñ gözüñ yaşı şarâb olsun
 NO-124b

2533. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün²¹²⁸
Mef‘ûlü mefâ‘îlu mefâ‘îlu fe‘ûlün

Sine dâğ u dil helâk ü dîde oldı ğarḳ-ı ḥûn
 Gitdi ‘aqlum kalmadı şimden girü şabr u sükûn
 Nite kim ‘ışḳum tezâyüd itmede günden güne
 Hem-çünân ḥüsnün senün ‘ışḳum gibi olur füzûn
 Ger zülfün eger zülf-i dil-âviz ise iy döst
 Hem ḳayd-ı belâ baña vü hem zencîr-i cünûn
 Eşḳüm sipehin çekdi vü âhın ‘âlem itdi
 Zabt itdi gönül memleketin derûn-ıla bîrûn
 Hâne kesdi bî-sütûn sengden Muḥibbî dirmedi
 İtmese idüm derûn-ı âhdan aña sûtûn
 NO-124b

2534. Mef‘ûlü mefâ‘îlu mefâ‘îlu fâ‘ilün

Saldum gönül bâzını murğ-ı hümayâ ben
 Âhum duḥânı irgeleden semâya ben
 ‘İşḳuñ kitâbını bugün ezber okudum
 Mektebde daḥı çıkmadan elf ile bâya ben
 Ğam meclisinde nâleme âheng ider benem
 Çokdan berü nâ ile idem hevâya ben

²¹²⁸ Bu şiirde de vezin başlığında belirttiğimiz gibi iki vezin kullanılmıştır.

Gel iy ʔabîb nabżuma el urayım dime
 'İşk ʔastasıyam derd-ile bakman devāya ben

Cevr ü cefānı bilse Muḥibbî vefā ne tañ
 Mu'tādum ezel çekmege cevır ü cefāya ben

Cānān-ıla cān ʔünkü ezel āşinā imiş
 Yine gerekdi gir sen iy dil araya ben

NO-125a

2535. Mef'ûlü mefâ'îlu mefâ'îlu fe'ûlün

Feryād u fiğān yār-ı cefākāruñ elinden
 Kime kılayım dād ben ol yāruñ elinden

Bülbül gibi her gice nālān oluram āh
 Cān geldi lebe eyledüğüm zāruñ elinden

'Üryān olayın kalmadı başumda ser-püş
 Sanmañ ki şikāyet kılayım 'āruñ elinden

Geh nüş ider kanımı ol gözleri maḥmūr
 Neler ʔekerem āh o bīmāruñ elinden

Bir buseyi biñ cāna alan eyledi ol sūd
 Yüz döndüre kimdür bu bāzāruñ elinden

Ferhād-şifat ceng iderem seng-ile her dem
 Şekker-leb [ü] şirīn suḥenkāruñ elinden

Pervāne-şifat cānı Muḥibbî oda yakdı
 Ğāyet bugün şākirem ol nāruñ elinden

NO-125a

2536. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gün yüzün keşf eylesün dehri münevver eylesün
 Serv gibi salınup reşk-i şanavber eylesün

Genc-i ḥüsnine nigāruñ basmamag içün ayak
 Siḥr-ile zülfeynini biñ başlu ejder eylesün

Ola kim māyil ola dirler güzeller meyl ider
 ʔeşmüne de göz yaşını sīm-ile zer eylesün

Yok-durur hergiz beşerde bu leʔāfet sende var
 Sine levhine gönül anı muşavver eylesün
 Pāk ola dirse Muḥibbī jengden levḥ-i zamīr
 Bir niçe yārān buluban nūş-ı sāgar eylesün
 NO-125b

2537. Mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün

Vefā gelmezse iy dünyā ‘aceb mi çünki sen zensin
 Yudup bir loḫma eylersin cihān ḫalkın bir evrensin
 Nedür iy zāhid-i ḫod-rev ṭarīḫ-ı ‘ışḫa inkāruñ
 Saña rüşen iderdüm ger veli ḡāyetde gevdensin
 Yaşum deryā şadef çeşmüm içinde bulunur dürler
 Didüm iy dil seni bildüm Yemen mülkinde ‘Adensin
 Niçe yıllar-durur bālin idindüm daş işigini
 Dimedi raḥm idüp bir gün ‘aceb miskīn ne yirdensin
 Ḳābülüm olmadı dünyā cemālin baña ‘arz itdi
 Didi birkaç gülem yüze beni al çünki ergensin
 Feraḥ şād u ḡam u ḡuşşa Muḥibbī gitdi ser-cümle
 Bi-ḫamdillāḥ gelüp miḫnet yanumdan gitmeyen sensin
 NO-126a

2538. Mefāʿilün mefāʿilün feʿülün

Cihān maḥbūblarınıñ şāhı sensin
 Güzeller kamu encüm māhı sensin
 Düşüp iy dil yine deryā-yı ‘ışḫa
 Yürürsin anda dāyim māhı sensin
 Yüzün güldür saçuñ sünbül boyuñ serv
 Görüben itdüren bu āhı sensin
 Virüben cān cānā büseñ aldı
 Bu yıkuk gönlümün dil-ḫāhı sensin
 Ele sāgar aluban mest olam [mı]
 Baña baş egdüren şurāḫı sensin

Sakın aḥ eyleme bâda virürsin
 Bugün ğam hırmeninüñ kâhı sensin
 Muḥibbî çıkma sakın togrı yoldan
 Dimeyeler saña güm-râhî sensin
 NO-126a

2539. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Güzeller içre sensin ḳurretü'l-'ayn
 Olupdur yâ ḳaṣuñ da ḳâbe-ḳavseyn
 Miyānuña dimiş ehl-i ḥired mû
 Didüm ortada yok mû deñlü mâbeyn
 Didüm bir bûseñe cân vāmum olsun
 Gel öldür kalmasun bu tende ol deyn
 Kim ola göre anı virmeye dil
 Özini eylemiş bir vech-ile zeyn
 Muḥibbî'den eger cân ister iseñ
 Buyur sen tek hemān er-re'sü ve'l-'ayn
 NO-126b

2540. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âcizem teskîn olunmaz gözden akan âbdan
 Korkaram ide zarar kūyına ol seylâbdan
 Okuram ḥüsnüñ kitâbın hâl ü ḥaṭ ḥâcet degül
 Müsta'id müstağnidür çün nokṭa vü i'râbdan
 Dün gice uyḥuya vardum meh yüzün gördüm senün
 Kâṣki kaldurmaya-y-ıdum başumı ol ḥ'âbdan
 Baḥr-i eşkümde bu dil düşdi yaşum girdâbına
 Çâre yok bildüm ḥalâşa baña bu girdâbdan
 Sanma ancak bu Muḥibbî 'âşıḳ olmışdur saña
 Şad-hezâr var 'âşıḳuñ 'âlemde şeyḥ ü şâbdan
 NO- 127a

2541. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şâne eyle zülfüne hüsn-ile ra'nâsın bugün
 Sürme eyle çeşme çün bir rûy-ı zîbâsın bugün
 Pâ-bürehne ol görenler diyeler Mecnûn-şîfat²¹²⁹
 Bir saçı leylâ gamıyla zâr u şeydâsın bugün
 Gözlerüm yaşın revân itsem 'aceb mi pâyuña
 Gülşen-i hüsn içre çünki serv-i bâlâsın bugün
 Gözlerümden gel nihân itme nigârâ gün yüzün
 Rûşen ider 'âlemi çün 'âlem-ârâsın bugün
 İy Muhibbî eylemez bir kimse dünyâda qarâr
 Kim koyup yarın gidersin tut ki Dârâ'sın bugün
 NO-127a

2542. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yâr hemân zülfi-y-ile kâkül hemân
 Kışsa hemân guşsa vü müşkil hemân
 'Işk hemân döst hemân dil hemân
 Cevr hemân girye vü hâlet hemân
 Cilve hemân şive hemân hû hemân
 Fitne hemân gamze hemân rû hemân
 Çeşm hemân tîr hemân ya hemân
 Sîne hemân nâle cerâhat hemân
 Hicr hemân derd-ile miḥnet hemân
 Lîk Muhibbî'de maḥabbet hemân
 NO-127b

2543. Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün fa'

İy pâdişâh-ı hüsn v'iy Hüsrev-i zamân
 'Âşıklarunu eyle kapuñda gel imtiḥân
 Kimdür senün derd ü belân kabûl ide
 Yâ kim-durur cânını terk ide vire cân

²¹²⁹ Mecnûn-şîfat: met.: Mecnûn-vâr

Göçdi gönül kaldı hemân dâğ-ı hasret âh
 Âteş kalur yirinde eger gitse kervân
 ‘İşk ehline zâhid atar ta‘na daşını
 Bilmez ki elde degül ihtiyâr ‘inân
 Tîrûnden eger kaçura sine Muhibbî ger
 Qatli helâl ola aña virmegil amân
 NO-127b

2544. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Zâhir oldı “kün” didûn bir dem semâ[v]âtlâ zemîn
 Hâm-d-i bî-had şükr-i bî-‘ad saña Rabbü’l-‘âlemîn
 İntihâb itdûn kamu mürseller içre Aḥmed’i
 Adına kâfir müselmânlar anuñ dirler Emîn
 Mâl u câh u mülke bakmaz oldı²¹³⁰ dîdâr ‘aşığı
 Zîrâ bir loḡmaya ḳânî’dür yimez dünyâ ḡamın
 Gıceler tevḥîdi dilden²¹³¹ koma her dem zâkir ol
 Rûz-ı maḡşer derdüne oldur devâ iden hemîn
 Senden umar şefḳati mücrim Muhibbî ḡasta-dil
 Eyleyen sensin şefâ‘at evvelîn ü âḡîrîn
 NO-128a, S1-125b, H1-100a, T-143a, T-143a

2545. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Seyr ider gördüm ıraklarda didüm iy şâh-ı men
 Niçeye dek alasin feryâd [u] zâr u âh-ı men
 Vaşla ırgürgil bugün salma beni ferdâlara
 İre mi ol va‘deye bu ‘ömr-i kütâh-ı men
 Gıceler tâ şubḡa dek ḡam-ḡânedede maḡrem baña
 Kanda gitsem bir dem ayrılmaz olur hem râh-ı men
 Kûyuña vardum nigârâ âh u feryâd eyledüm
 Olmaduñ hergiz benüm aḡvâlûme âḡâh-ı men

²¹³⁰ oldı: ola NO

²¹³¹ dilden: elden S1, H1, T

Ḥamdü-lillāh başa iltidüm bu ʿarîḳ-ı 'ışķı çün
 İy Muḥibbî dimesün kimse baña gümrah-ı men
 NO-128a

2546. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Yüzi gül bir lebi ḡonca dehensin
 Tekellüm eyleseñ şîrîn suḡensin
 Güle dirler saña şāh-ı reyāḥîn
 Otur şāhāne sultān-ı çemensin
 Çıkarsun göklere bülbül fiḡānı
 Anuñçün maḡrem-i dāyim dikensin
 Gehî cevır ü cefā ḡāhî sitemden
 Añarsın gönderen her laḡza sensin
 Dökersin dideden iy çeşm-i pür-hün
 İçeyin müstedām ol baña sensin
 Didiler kim çeker bu 'ışķ bārın
 Dilā al boynuña didüm çekensin
 Vefādan 'ārisin kāmîl cefāda
 'Aceb olmaz karı dünyā çü zensin
 Perî gibi kaçarsın ādemîden
 Anuñçün sen enîs-i Ehremen'sin
 Koma elden sakın 'ışķuñ mecāzın
 Diyeler tâ saña Veysel Ḳaran'sın
 Muḥibbî şî'r-ile irdün kemāle
 Görenler dir ki naẓm içre ḡasensin
 NO-128b

2547. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Başuma sevdā-yı zülfüñ geleli divāneyin
 Şem'-i ḡüsne cān u dilden yanmaga pervāneyin
 Künc-i mescidde eger zāhid olursa mu'tekif
 Sırta vāḡıf ben daḡı bir sākîn-i meyhāneyin

Sineme nakş eyledüm meh-rûlaruñ eşkâlini
 Döndü Âzer deyrine pür nakş bir büt-hâneyn
 Süre süre başa iltidüm çün maḥabbet baydağın
 Devletinde pâdişâh-ı 'ışkuñ ferzâneyn
 Şem'-i ḥüsne iy Muḥibbî yak gönül pervânesin
 Niçe kerre yanageldün şimdi külli yanayın
 NO-129a

2548. Mefâ'iln mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Fedâ kıl cânı cânâna bil ol nâ-mihribân ḳadrin
 Kim ister vuşlata vuşlat gerekmez aña²¹³² cân ḳadrin
 Ḥadeng-i ḡamzeñ iy dilber nişândur sîneme gönder
 Ki zîrâ bilürem anuñ ben iy kaşı kemân ḳadrin
 Bakup meyl eylemez 'arîf bu dehrüñ mâl u câhına
 Beḳası yok bilür perr-i meges deñlü cihân ḳadrin
 Benüm serv-i ḥîrâmânum gözüm yaşına bakmazsa
 Ki bilmez olmasa teşne kişi âb-ı revân ḳadrin
 Muḥibbî 'aşîḳ-ı didâr-çün²¹³³ olduñ saña devletdür
 Yanuñda añmasun zâhid kişi ḥür u cinân ḳadrin
 NO-129a, S1-154b, S2-117a, H1-122a, T-172a

2549. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Beni maḥzûn ider bu çarḥ-ı gerdün
 Olur günden güne ḥâlüm diger-gün
 Vefâ umdukça görindi cefâlar
 Sitârem şüm[a] beñzer ṭâlî'üm dün
 Ne assı dâne dâne cem'-i dünyâ
 Anı fikr eyle kanı mâl-ı Ḳârün
 Cihân ḥalkını çarḥuñ âsiyâbı
 Döger gendüm gibi âḥîr ider un
 Muḥibbî 'ışḳ-ıla divâne oldı
 Yanında görünür 'aḳl issi mecnûn
 NO-129b

²¹³² vuşlat gerekmez aña: irmek ne ḡam bilmezse S1, H1, T

²¹³³ çün: -T

2550. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Düşelden ara yire âh-ı hicrân
 Baña zindân görünür bağ u bûstân
 Ferahdan kalmadı bir fûls-i aḥmer
 Velî ğamla tolu genc-i firāvân
 Bu gönlüm tahtınuñ sulṭânı sensin
 Ne kim emr itse olur bende fermân
 Gözüñ kaşşâbı cāna kaşd iderse
 Şevāba gire ide beni ḳurbân
 Muḥibbî âh kim zülfün ğamından
 Müşevveş-ḥâṭır olmuşdur perîşân
 NO-130a

2551. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Eger bû almayam bir dem vefâ ol gülsitānumdan
 Şu deñlü eyleyem bülbül helâk ola fiğānumdan
 Çekerem ben gamuñ bārın getürmeye aña řâḳat
 Kosalar kūha bir şemme eger bār-ı girānumdan
 Delindi ney gibi bagrum ölürsem iy kemān ebrū
 Şadālar olısar zāhir benüm her üstüh'ānumdan
 Dehānı ğonca gül 'arız teni nesrīn ḥaṭı sünbül
 Ḥudā saklaya ol ḥüsni ḳazā-yı āsümānumdan
 Muḥibbî saña bu devlet yiter bil āsitānında
 Diye dilber ki 'add idüñ bunu kūy-ı segānumdan
 NO-130a

2552. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Serv gibi salınup serv-i revānumdur gelen
 Rām kılmışdur beni ārām-ı cānumdur gelen
 Üstüh'ānum görünür ancak olup lâġar tenüm
 Segleri agzına almış üstüh'ānumdur gelen

Ol leb-i şîrîn dehânından işidsem bir kelâm
 Tâ kıyâmet ancak ol sözdür zebânumdur gelen
 Dir vefâ kılâm baña ammâ ki durmaz ‘ahdine
 Bilürem ol cevri çok nâ-mihribânumdur gelen
 Gökler olursa Muhibbî tañ mîdur reng-i kebûd
 Âteş-i dilden çıkan her dem duḡânumdur gelen
 NO-130b

2553. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Zulme mâyl cevri çok ‘aşıklara bî-dâdsın
 Mâh-rûlar öğrenür sende cefâ üstâdsın
 Tırra-i leyli saçın görüp dilâ mecnûn olup
 Lebleri şîrinine cân virmede Ferhâd’sın
 Niçe yıldur eylemez bârân-ı dil te’şîr aña
 Şöyle beñzer iy dil-i cânâne sen pülâdsın
 Ol gül endâmuñ firâkında yine iy ‘andelîb
 Gîceler tâ şubḡ olunca nâle vü feryadsın
 Mâl u câha bakmaduñ dünyâdan olduñ çün berî
 Ğuşşa vü ğamdan Muhibbî dâyimâ âzâdsın
 NO-131a

2554. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Yok dehânından dilâ fikri muḡâl itmeñ neden
 Ya dönüp müy-ı miyânından ḡayâl itmeñ neden
 Yâr düşmen şüm tâlî‘ baḡt-ı devlet ser-nigün
 İy dil-i dîvâne esbâb-ı vişâl itmeñ neden
 Şûret-i cânân dilâ âyîne-i dilde ‘ayân
 Var-iken saña ḡayâl-i ḡaṭṭ u ḡâl itmeñ neden
 Çünki yok ḡaddi gibi serv ü yüzi gül gonca leb
 Bağbânâ gül diküp serv-i nihâl itmeñ neden
 Sûz-i Hüsrev var iken şî‘r içre her dem ḡâşılûñ
 İy Muhibbî sen ḡayâlât-ı Kemâl itmeñ neden
 NO-131a

2555. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Egerçi yañılup dilber geçe bir gün mezârumdan
 Maħabbet bûyını ala benüm ħâk-i ğubârumdan
 Melâmet eyleme zâhid ko ańma 'âr u nâmûsı
 Düşelden 'ışķa ben geçdüm vaķâr u i'tibârumdan
 Egerçi kârlar bî-ħad u el urdum 'ışķ kârına
 İlâhî eyleme maħrûm ayırma beni kârumdan
 Umardum iy kemân ebrû iriše sîneme tîrûñ
 Beni sen nâ-ümîd itdûñ bugün tîr ü kemânumdan
 Muħibbî 'ışķ esrârın gönülde niçe setr itsün
 Olur zâhir yanan âteş dilümde dūd-ı âhumdan
 NO-131b

2556. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

İy lebi ğonca vü gül 'arız u şîrîn dehenân
 İy boyı serv-i sehî sünbül sîmîn zekānân
 Göricek gül yüzüñi ğâyet-ile şâd oluram
 Kalmaz gözde nem ü dilde ğam-ı bâr-ı ğirân
 Ħâr elinde ğoreli yine gülûñ dâmenini
 Urdı âh u figân bülbül olup na'râ-zenân
 Ol perîdür bilürem âdem ile üns idemez
 Lîk yanından anuñ ħâlî degül emr-i menân
 Lâf urma çekere bâr-ı ğamı dime sakın
 İy Muħibbî kaldı 'aciz çekmede pîl-i tenân
 NO-131b

2557. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dün ħarâbâta varup meygedede dürd-keşân
 Gördüm her birisi her yañaya cür'a-feşân
 Gel ħaleb eyleme yâruñ ħaberin kimseneden
 Bî-nişândur kim ola kim o saña vire nişân

Nükte-i 'ışkı ne bilsün zâhid-i efsürde-dil
 Sor aña taķrîr kılsun nâr-ı 'ışķ-çeşân
 At müjeñ tîrini durma çün katı yadur kaşuñ
 Sîne şahrâsında kıldum anuñ içün dil nişân
 İy Muhibbî 'ışķ eri nâmûs-ıla 'arı n'ider
 Evveli 'ışķuñ budur kim terk ola nâm u nişân
 NO-132a

2558. Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

İy şabâ ger kūy-ı dilberde beni yâd idesin
 Umaram ki bu dil-i mecrûhumı şâd idesin
 Hicr elinden dâda geldüm kapuña şâh-ı hüsün
 Şevketüñ ola ziyâde baña ger dâd idesin
 Âsitân-ı Kaşr-ı Şîrîn yapar-ısañ iy felek
 Yig-durur sengini reng-i hün-ı Ferhâd idesin
 Ğamzesi yâruñ geçer hiç nesne yok hâyil aña
 Fa'ide itmez eger sîneñde pûlâd idesin
 İy Muhibbî dâduñı gûş eylemez ol seng-dil
 Niçeye dek nâle kılup âh u feryâd idesin
 NO-132b

2559. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Yüzüm hâk eyledüm ben râh-ı hûbân
 Umaram pâ koya ol şâh-ı hûbân
 Yüzi hurşîdinüñ nûrî katında
 Degül rûşen çerâğ-ı mâh-ı tâbân
 Münakkaş eyledüm kanlu yaşumla
 Ola tâ sîne menzilgâh-ı hûbân
 Benüm varum bu ancak baş u cândur
 Komışam çokdan anı râh-ı hûbân
 Muhibbî bil anı tâķat getürmez
 Olıcak bir kişi hem-râh-ı hûbân
 NO-132b

2560. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bâğ-ı hüsn içre güler gül gibi hurremsin bugün
 Çeşm-i bed dūr ola sende hūb-ı 'ālemsin bugün
 Beñzemez hūsnüñe hergiz senüñ [iy] hūr u melek
 Dest-i kudret hālk kılmuş nesl-i ādemsin bugün
 Tır-i gamzeñ ger ir[er]se sine-i mecrūhuma
 Rāhat olup dil diye gel zahma merhemsin bugün
 Şādmānsın 'ışk-ıla beñzer gamuñ sultānısın
 Bāde nūş it koma elden diyeler Cem'sin bugün
 Kūy-ı dilberde Muhibbī olalı yārān saña
 İtler-ile şöhet-i hāş eyle hemdemsin bugün
 NO-133a

2561. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Niçe bir gamze çeke hānçer-i kīn²¹³⁴
 Ya ide nergis-i mest gāret-i dīn
 Yüzün aç gül gibi görsün seni dil
 Niçeye dek olasıñ gōnça-şıfat perde-nişin
 Her ne yirde ki ruhuñ yādına göz yaşı dökem
 Lāleler ile müzeyyen ola bu rüy-ı zemīn
 Devlet-i vaşla irişdüm diyüben 'izze mi-şev
 Ğam-ı hicrān-ı elem düşmeni çün duta kemīn
 Yār eger aña Muhibbī seni düşnām-ıla ger
 Bundan evlā [ne] sa'ādet saña olur mı hemīn
 NO-133a

2562. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Cennet-i a'lā içinde hūr dirler uşta sen
 Bu mezellet topragında mūr dirler uşta ben
 İki 'ālem gün yüzünden çün münevver görünür
 Başdan ayaga görenler hūr dirler uşta sen

²¹³⁴ Gazelin ilk üç mısraından sonra vezin bir tef'ile fazladır.

Mest-i 'ışkâm olalıdan 'aql-ıla dilden berî
 Leblerüñ şevkı ile mey-hôr dirler uşta ben
 Bu leţâfet bu hâlâvet bu melâhat cümlesi
 Cem' olunmış bir yire ma'mûr dirler uşta sen
 Gâhî cevruñe cefâ gâhî sitem gâhî elem
 Kime virilmiş bular mecbûr dirler uşta ben
 Bâğ ara gül gibi gülüp servi gibi salınan
 Şâd u hürrem dâyimâ mesrûr dirler uşta sen
 Hûn-ı dilden nûş ile hem bagrumı iden kebâb
 İnleyen ğam meclisinde hemçü şanbûr uşta ben
 Nîme iden çeşmüñüñ kaşşâbidur 'âşıkları
 Komaz dâyimâ sâştûr dirler uşta sen
 'Işk câmını Muhibbî çün ezel nûş ideli
 Geh melâmet gâh mest maḥmûr dirler uşta ben
 NO-133b

2563. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gördüm iy dil seni maḥzûn 'ışk-ıla ğam-hurdesin
 Sineñ üzre dahı dâğlar yakmış âzürdesin
 Nâvek-i dilber eger gelürse itme ictinâb
 Çok zamândur tirine bu sîne siper-kerdesin
 Çekmesün cellâd çeşmüñ tîğ-ı hûn-âlûdını
 Kaşd-ıla baḥr içre iy dil çok zamândur mürdesin
 Key naḥîf oldum bulan bulur fiğānumdan beni
 Dir ki iy bî-çâre sen ne gökdesin ne yirdesin
 Yarın olmaya Muhibbî dir-iseñ perdeñ küşâd
 Cehd idüp açma bugün dünyâda kimse perdesin
 NO-134a

2564. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Elf iken kâmetüm 'ışka düşeliden oldu nûn
 Döştar bir çâre eyleñ derdüme oldum zebûn

Bir karar üzre degüldür günde biñ yüz gösterür
 Dir-isem olmaz ‘aceb bu gönlüme bûkalemün
 Bezm-i gamda nâleme irmedi nâyuñ nâlesi
 Baña şimden girü âheng ide ancak erğanün
 Gerçi kim çokdur günâhum lîk artuk rahmetün
 Çün yol azmış kullara sensin İlähî reh-nümün
 ‘Add olunmaz gerçi çokdur ‘ışkuñuñ divânesi
 Hıatm olındı bu Muhibbî’de hemân tavr-ı cünün
 NO-134b

2565. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Güzelün kişverine dinse [de] sulţân uşta sen
 Kapusında cân u dilden bende-fermân uşta ben
 Çeşmi âfet serv kâmet ‘ışvesi çok dil-firîb
 Al idüp bu gönlümi al ile alan uşta sen
 Bilür iken yok vefâsı yine dil virmek nedür
 Bu cihân içinde kim var ise nâdân uşta ben
 Nâz-ıla gül gibi gülüp gonca-veş güftâr ider
 Seyr ider gülşende san serv-i hırâmân uşta sen
 Nâle ra’d u âhum oldı başum üstinde gamâm
 Dîdelerden kim döker âh-ıla bârân uşta ben
 Saña niçe beñzedem başdan ayaga nûrsın
 Hâk disün her kim göre hırşîd-i tâbân uşta sen
 Şî’rümün her bir satırı mevc-i deryâ olalı
 Nazmumuñ ma’nâsın iden dürr-i gâltân uşta ben
 Çünki olduñ bu güzeller haylinün ser-‘askeri
 ‘Âleme hüküm eyle olduñ mîr-i mîrân uşta sen
 Tarz-ı Husrev’den degül hâric Muhibbî sözleri
 Dehr ara ger var-ısa bir dağı Selmân uşta ben
 NO-135a

2566. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir boyı serv-i sehî dildâr dirler uşta sen
 Pâyûña göz yaşını îşâr dirler uşta ben
 Göñli katı bîn sü'al itsem dönüp virmez cevâb
 Hüsne gırre bir sitemkâr var dirler uşta sen
 Çağlayup yaşum akar yâruñ cemâlin görmege
 Su gibi bir 'aşık-ı didâr dirler uşta ben
 Şivesi çok mihri yok ammâ ki diller almada
 Bu cihân içinde kim mekkâr dirler uşta sen
 Olmuş Mecnûnlayın leylî saçun âvâresi
 Vâdi-i hayretde bir bî-âr dirler uşta ben
 Bir nazarla uşbu göñlüm şehrini yagmalayup
 Bir Muğal Çîn gözleri Tâtâr dirler uşta sen
 Zülfüne asıldı itmedi Muhibbî âh u vâh
 Kendi kendin eyleyen ber-dâr dirler uşta ben
 NO-135b

2567. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şeh-perin cârüb ide Rühü'l-emîn
 Hâk-i pâyuña senün iy pâk-dîn
 Gülde luţf u servde var i'tidâl
 Cem' olupdur cümlesi sende hemîn
 Hâk-i pâyuñ efser ola başuma
 Şadılıktan basmayam pâ ber-zemîn
 Âh okın atsam idüp kıddüm kemân
 Hâyil olmaya bu çarḥ-ı heftümîn
 Pâyûña bu dideler îşâr için
 Dökdi gâh la'l ü geh dürr-i şemîn
 İtme buhl ü kimseye kılma ḥased
 Dir Nebî bir yirde olmaz kibr ü dîn
 Dâyimâ dilden Muhib lâ-ḥavl oku
 Mekr-i şeytândan sakın olma emîn

Cürmi çok olsa günāhuñ ğam yime
 Çünki oldur raḥmeten lil-‘ālemīn
 NO-136a

2568. Fe‘ilâtun fe‘ilâtun fe‘ilâtun fe‘ilün

Herkesün sāgarını mey ile gül-reng idesin
 Baña geldükçe sıyup sāgarumı seng idesin
 Meclis-i ğamda nevā-sāz ola āheng-i semā‘
 Saña düşmez mi dil ol nağmeye āheng idesin
 Niçe birden bu gönül şāne gibi pāralana
 Şāne ile darayup ıurrañı şeb-reng idesin
 Ruḥuñı aç ki ḥacil ola görüp zülf-i siyāh
 Leşker-i Rūm’[1] çeküp memleketi zeng idesin
 Tār idüp yaşuñ Muḥibbī eyledün çün al reng
 Vaktidür şimden girü kāmētüñi çeng idesin
 NO-136a

2569. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

‘İşka düşüp bencileyin kimseler zār olmasun
 Miḥnet ü derd ü belâ ile giriftār olmasun
 Ne benüm baḥtum uyanuk ne ḥo yāruñ raḥmı var
 Bu benüm baḥtum gibi beñzer aña yār olmasun
 Baña gönderme vefâ vü mihrüñi gel iy şanem
 Tek cefâdan bu dilüm maḥrûm olup zār olmasun
 Virmedi tâ görmeyince luṭf bir ‘arîf didi
 Evvel alup dil sakın soñra sitemkār olmasun
 Bu Muḥibbī uyumaz tâ kim göre düşde seni
 Şubḥ olunca gözlerüm tek kimse bî-dār olmasun
 NO-242a

2570. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Sinemi döndermezem ben nâvek-i dildârdan
 Luṭf ile daḥı keremdür çün gele ol yârdan

Nāgehān ruḥsārını görse benüm bu gözlerüm
 Ḥaşre dek kılsam nazar toymaya ol dîdârdan
 Ḥasretünden kana döndi yaşum iy serv-i hırām
 Akdı cûlar her yaña bu dîde-i hûn-bârdan
 Sanma zâhid ‘ışk eri pendüñle şâhından geçe
 Hiç zağan söziyle bülbül geçe mi gülzârdan
 İy Muḥibbî sîm-i eşküm rûy-ı zerdüm var iken
 Fâriğ olsam tañ mîdur ger dirhem ü dînârdan
 NO-242a

2571. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Cilve eyler bâd-ıla öter o zülf-i ‘anberîn
 Sanasın fâvûsdur gülşende ‘arz eyler perin
 Gözi yaşlu bagrı başlu dâyim olur ‘ışk eri
 Gîceler tâ şubḥ olunca durmaz eyler âh enîn
 Kimisi nokṭa dehâna kim miyâna kıl didi
 Bilmedi sırr-ı dehân-ıla miyânı ḥurde-bîn
 Ne kadar var ins ü cinn içinde meh-veş kamu
 Sen Süleymân-ı zamânuñ bendesidür kemterîn
 İy Muḥibbî kim ki gördi ol güzeller şâhını
 Bârekallâh didi bu ḥüsne hezârân âferîn
 NO-242b

2572. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Şerḥa şerḥa ideli gamzeñ dili oldı zebün
 Dîdeler râh eyleyüp durmaz akar san cûy-ı hûn
 İy gönül başdan beni sen çıkarursın ‘âkıbet
 Bu tarîḳ-ı ‘ışkda olduñ baña çün reh-nümün
 Bir elif çekmiş idüm sinemde derdüm bir diyü
 Yanına bir dağ yakdum olduğıçün derdüm on
 Uslanur dîvâneler dirler egerçi bend-ile
 Bend-i zülfinden ‘aceb bende neden artar cünün

Çeşmi mâhirdür geçer zülfiyle diller almada
Çeşmi sâhirdür diyen zülfinde de vardur füsûn

Yüze güler sakın aldanma cihānuñ alına
Hâk ider âhîr seni şimdi ider gerçi oyun

İy Muhibbî korkaram ki 'ışkumı fâş eyleye
Gelür oldu bu zebānuma benüm derd-i derûn
NO-242b

2573. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Giceler tâ şubh olunca tañ mı eylersem enîn
'İşk bed-hû yâr zâlim çarh nâ-sâz incebîn

Her kaçan âh eyleyüp ańsam firâkuñ aglasam
Âhum eflâki yaka ğarh ola yaşuma zemîn

Bańa sor 'ışkuñ rumûzın sańa taķrîr eyleyem
Sorma Mecnûn'a ol olmuşdur hemân şahrâ-nişîn

Mâh-rûlar arasında kim ki göre sen mehi
Diye taḥsîn bu ne ḥüsñ olur hezârân âferîn

İy Muhibbî bûy-ı zülfini iletse ger şabâ
Nâfesini döke yire reşk ile âhû-yı Çîn
NO-243a

2574. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Niçeye dek gitmeye sîneñde tura kibr ü kîn
Böyle iken ben müselmānam diyü²¹³⁵ itme yemîn

Bu ne 'ibret bu ne ḥikmetdür 'aķıllar çâk olur
Gice vü gündüz semâ' eyler bu çarh-ı heftümîn

Evvel elün[i] dutar sońradan pây-mâl ider
Sakın aldanma bu dehrün âlına olma emîn

Her kimün ki dîni var zâhirdür anuñ kîni yok
Zirâ bir yirde dimişler cem' olmaz kibr ü dîn

Sańa yitmez mi Muhibbî egnüñe jende palâs
Ziynet idüp niçeye dek idesin kendüñi zeyn
NO-243b

²¹³⁵ diyü: met.: diyü gel

2575. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İy şabâ ger yâr küyında beni yâd idesin
 Derd ü gamdan kurtarup bu gönlümi şâd idesin
 Dest-i hicrândan şikâyet idem iy sulţân-ı hüsñ
 Şevketüñ efzûn ola vaşluñla ger dâd idesin
 Ğamze tîz geçe virmeye bir lahza amân
 Sîneñi karşusına ger seng ü pülâd idesin
 Kaşr-ı şîrinüñ binâsına koyalar zeyn içün
 İy felek her seng[i] kim sen çün Ferhâd idesin
 İy Muhibbi her kaçan yâd idesin gül ruhların
 Giceler bülbülleyin tâ şubh feryâd idesin
 NO-243b

2576. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bilmedüm seni kimüñ cânânısın
 Bu kadar var derdümün dermânısın
 Âsitanuñda senün biz kullaruz
 Lîk sen bu 'âlemün sulţânısın
 Gülşen-i hüsñinde iy dil tâ seher
 İnîler bir bülbül-i nâlânısın
 Genc-i hüsñ üzre sen iy zülf-i siyâh
 Hıfz içün anı meger su'bânısın
 İy Muhib ahsent in tarz-ı ğazel
 Şimdiki 'aşruñ bugün Hâssân'ısın
 NO-244a

2577. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Vaqt olmadı mı iy şüh beni yâd idesin
 Ğuşşadan kurtaruban vaşluñ ile şâd idesin
 Gâh gül yüzün ile 'arz idüp 'anber saçunı
 Gâh iy serv-i sehi şive-i şimşâd idesin

Çünkü feryâduñı²¹³⁶ güş eyledi ol gül-i bû
 Niçe bir bülbül-i dil-ḥaste feryâd idesin
 Ger gulâmuñ isem iy ḡam baña luṭf eyleyüben
 Başuña şadḡa kılup çevrü kul âzâd idesin
 Bu Muḥibbî dilemez mihr ü vefâñı güzelüm
 Râzıyam beni cefâ vü cevruñle yâd²¹³⁷ idesin
 NO-244a

2578. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ben hemân cân virmedüm ol şüh-ı şehr-âşüb için
 Niçeler cân virdiler 'âlemde rüy-ı ḡub için
 Diller[i] itdün şikest çek esb-i nâz ile 'inân
 Şart degül ardınca gitmek leşkeri mağlûb için
 Derd-i dil âhvâlini gel nâmeye derc eyleme
 Kalmaya ṭâkat bilürsin ḡâmil-i mektûb için
 İy seḡer yili gel eyle mülk-i Ken'an'dan güzêr
 Yûsuf'un pîrâhenin bûyın götür Ya'ḡub için
 Gözlerüm sakḡâsı sular ḡâk-i pây-ı dilberi
 Bu Muḥibbî eyledi müjḡânını cârub için
 NO-244b

2579. Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

Ḥübân hezârândur hezâr birdür hemân maḡşud-ı men
 Şad pâre olsam tiḡ-ıla gelür bu dilden yâ suḡen
 Gülşende gör sulṭân-ı gül ezhârını cem' eylemiş
 Sen ara yirde olmasañ bulmaz şeref şaḡn-ı çemen
 Kesdükçe tagı 'ışḡ-ıla yire dökilen eşk-ile
 Yâḡût-ı la'le döndürür her yaña seng-i kühken
 Deşt-i ḡamuñ arslanı dir gören bu rüy-ı zerdümi
 Kûh-ı belâ kaplanına döneli dâḡ-ıla bu ten

²¹³⁶ feryâduñı: met.: nâleñi

²¹³⁷ yâd: met.: eger yâd

Güş it Muhibbî şî'rini eş'âr-ı ğayra bakma gel
 Bûlbûl şadâsı var iken hâcet degül şavt-ı zağan
 NO-244b

2580. Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn

Zülfine diñüz cevri ü cefâ vü sitem itsün
 Sâhîr gözi de fitne vü âşûb-ı hemm itsün
 Sulţân-ı ğama göz yaşı çün leşker olupdur
 Baş üzre çeküp âhını zerrîn 'alem itsün
 'İşk dâĝını her kim ki yaka sînesi üzre
 Her lahẓada her demde gözün tolı nem itsün
 Ben 'aşıkınuñ katline ister bahâne yâr
 Cân-ıla anı sevdüğümü müttehem itsün
 Yâr ide nazar hûn-ı ciger ile Muhibbî
 Çeşmüne de sîneyi levh-i raķam itsün
 NO-245a

2581. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilûn

Bilmedüm seni kime cânânsın
 Lık bu derdümün dermânısın
 İçmek ile kanmadı hûnî gözün
 Kanımı iç ola bir zaķânsın
 Ka'be-i küyına vardum cân-ıla
 Bilmedüm iy dil ki anuñ kurbânısın
 Pâdişâhdur emrini eyle kabûl
 Kaposında bende-i fermânısın
 Gel raķîbâ yârı iqlâl eyleme
 Bu cihânuñ çünki sen şeytânısın
 Vaşl umarsın ol şeh ü sen bir gedâ
 Tavr-ı 'aķıldan meger divânesin
 'Ömri gel yok yirlere harc eyleme
 Bir beş on gün 'âlemün mihmânısın

Niçe serler her gün eylersin gıda
İy ‘acüz dünyā meger serhānısın

Genc-i vaşlı gayr yirde arama
Sende ara iy gönül vîrānesin

Bâl ü per yaksañ Muhib olmaz ‘aceb
Şem‘-i hüsn-i yāra çün pervānesin
NO-245b

2582. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Ĥamdülillāh leblerün zikriyle hoş ĥālam bugün
Ĥaṭṭuñuñ fikr[i] ile ġayetde pā-mālam bugün

Didügüm rāhat olam aldanmayam dünyā saña
Didi dünyā niçeleri aldayan Zāl’am bugün

Kāf-ı istiğnā maḳāmum oldu [bak] ‘Ankā gibi
Tu‘mesinden bu cihānuñ fāriğül‘-bālam bugün

Eşk-i çeşmüm noḳṭa dökdi yine sīnem levhine
Kāyinātuñ ĥālini bilmekde remmālam bugün

Ķāni‘em bir loḳmaya dünyā na‘iminden n’olur
Rāzıyam bir ĥırkaya dimem ki bî-şālam bugün

İsm ü resminden tırāş olmuş Muhibbî ‘ālemün
Tekyesinde Ĥālīḳ’uñ şūrīde ābdālam bugün
NO-269b

2583. Mef‘ülü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Sanmañ ki beni cānumı cānāna virmezsin
Ben bir kulam varumı sulṭāna virmezsin

Kaşuñ hilāl olalı bakmaz hilāle dil
Gül ruḫlarını ĥurşīd-i raḫşāna virmezsin

Sürme ideyin gözlerüme iy şabā getür
Ĥāk-i derini kühl-i Şıfāhān’a virmezsin

La‘l-i lebüne kim bahā dünyā ĥarācıdur
Ĥaḳḳā ben anı mülk-i Bedaḫşān’a virmezsin

Baňa yiter âhum-ıla gözlerüm yaşı
 Birin zemîne birin de âsümâna virmezin
 Buldı Muhibbî çünki işigün gedâlığın
 Îrân'a degül bel bile Tûrân'a virmezin
 NO-269b

2584. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ârızuñ üzre kazıt haţtuñ koma iy nâzenin
 Hâk dimişler cem' olmaz bir yire küfr-ile dîn
 Gülşen-i hüsnüñe karşı eylesem âh u figân
 Nâleme âheng içün bülbüller eylerler enîn
 Gösterüp ruhsâruñı dehri gülistân eyledün
 Âb-ı rûyuña senün yârâ hezârân âferin
 Çeşmüñi gönder ilerü diller alsun tiğ-ıla
 Perçemüñi ko kafâda kâkülün olsun kemîn
 Niçe gül niçe benefşe bunca türlü lâleler
 Gör niçe halk eylemiş bunları Rabbü'l-âlemîn
 Degme kes fehmi eylemez şî'r-i hâkîkî lezzetin
 Zevkine irmez bunun illâ ki 'aql-ı hürde-bîn
 Saña tapşurdı Muhibbî gönlini iy nûr-ı Hâk
 Enbiyâlar serverisin aduñ olmışdur Emîn
 NO-270a

2585. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bilmezem hürî misin yâhû melek iy nâzenin
 Kim göre nûr-ı cemâlün kendüden gider hemîn
 Ger cefâ sengini yagdursañ gökden râziyam
 Her ne kim gökden yaga lâ-büd qabûl eyler zemîn
 Tâc u hırkañ rehn iderdün zâhidâ humhâneye
 Bâde ile ańlasañ mey-hörlaruñ sen 'âlemin
 Hâk-i pâyuñda olam kemter gedâ baňa yiter
 N'eylerem dârât u haşmet ya olam fağfür-ı Çin

Bahr-ı dilden dürler izhâr eyledün deryâ-mişâl
 Ol sebebdan didiler her beytüne dürr-i şemîn
 Hâline müşğ zülfine diyen Muhibbî ‘anberîn
 Beñzedüp billür-ı cisme dise tañ mı yâsemîn
 NO-270b

2586. Müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün

Sen cân-ı pâksin iy şanem ne âb ü hâk iy nâzenîn
 Dirsem saña itme ‘aceb rûhî fedâk iy nâzenîn
 ‘Uşşâk görmez rûyuñı lakin alurlar bûyuñı
 Bulurlar elbet küyuñı şad cân-ı pâk iy nâzenîn
 Geldün çemen seyrânına güller nazar kılur kamu
 Ol demde cümle itdiler câmeyi çâk iy nâzenîn
 ‘Işk-ıla gerçi yâruñam gamla velî bîmâruñam
 Ger diyesin gam-h’âruñam gamdan çi bâk iy nâzenîn
 Görse Muhibbî yüzüñi ırmaya andan gözini
 Farqına anuñ dutsalar tîğ-ı helâk iy nâzenîn
 NO-270b

2587. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

‘Âm iken hürşid-veş luţfuñ cihâna nûrdan
 Saklanursın²¹³⁸ yâ nedendür bu dil-i mehcûrdan
 Gün yüzüñden ayru sorsañ hâlûmi iy mâh-rû
 Tiredür bu gündüzüm bil ki şeb-i deycûrdan
 Gönderürsin baña cevır ağıyâra mihrüñ tohumını
 Bilür iken hâşıl olmaz nesne hâk-i şûrdan
 Katı yadur kaşlarına kimsene el sunmasun
 Hâşıl olmaz hâşılı ancak ta’abdur zûrdan
 Ol hüma yüksek uçarsa iderem bir gün şikâr
 Himmetüm bâzı benüm alçak degül şungûrdan

²¹³⁸ saklanursın: sakınursın T

Sakın âh itme²¹³⁹ Muhibbî 'âlemi anı yakar
 Şu'eler kim zâhir olur sîne-i tennûrdan
 BY-95b, S1-146a, H1-115b, T-163b

2588. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Maḥabbet bûyını ummañ cihānuñ gülsitānından
 Dimişler meyve-i miḥnet yiyenler bûsitānından
 Eger cān terkin eylersem ta'accüb eyleme zāhid
 Şu kim şıdḳ-ıla 'aşıḳdur elin yur kendü kanından
 Olupdur sīnemüñ ḡarı ki âteş saçar ejderdür
 Hāzer eyler gelüp 'Anḳā anuñ geçmege yanından
 Sakın aldanma bu dünyā çü miḥnet şāhbāzıdır
 Niçe senüñ gibi yavrı uçurdu âşiyānından
 Ser-i kūyuñda 'ışḳuñla Muhibbî ḥāk-i rāh olsa
 Vefā bûyı gele her dem çürimiş üstüḥ'ānından
 BY-96a

2589. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bend kıldum boynumı çün zülf-i cānān ile ben
 Tā ölince kapusunda kul olam cān ile ben
 Baña nā-mihr olduḡuñ mihr itmeden rāciḥ gelür
 Derd-ile ḥōş olmuşam nā-ḥōş dermān ile ben
 Elde dutam komayam dāmānuñı maḥşer günü
 Vardugumda ḥazrete çāk-i giribān ile ben
 Sırr-ı 'ışḳuñ saklar iken sīnede cānum gibi
 Zāhir itdüm 'āleme bu āh u eḡḡān ile ben
 Yazdı ḥātṭuñ nāme-i ḥüsne kaşuñ tuḡrā çeker
 'Āleme ḥükm ide dirdüm uşbu fermān ile ben
 Ka'be'dür kūyuñ nigārā eyledüm çünki tavāf
 Cān u dilden gelmişem olmaga ḳurbān ile ben
 İy Muhibbî gül ruḥın yād eylesem bülbul gibi
 İnlerem tā şubḥ olunca āh u eḡḡān ile ben
 BY-96a, S1-156b, H1-123b, T-174a

²¹³⁹ āh itme: aldanma T

2590. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Bugün çün hırmen-i gülsin nigārā āhdan sakın
 İſitmedüñ mi gülſende yil aldugın gül evrāğın
 'Aceb mi kiſver-i gön'lüm ħarāba varsa gün günden
 Niçe kez eyledi eyler aña ğam leſkeri akın
 Süzüp çeſmüñi öldürdün yine küyuñda 'uſſākı
 Dokınsun destüñe bārī kanından al kına yakın
 Ĥudā'nun ſun'ını zāhir mu'ayyen görmek isterſen
 Muḳābil eyle rüyuña ele al āyine bakın
 Muḥibbī sözleri yigdür bugün çün dürr ü gevherden
 Nigārā güſvār idüp kulaguña anı dakın
 BY-96b, S1-139a, H1-110b, T-156b

2591. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yazmaga dildāra bu derd-i dilümün nāmesin
 Göz karasın ħall idüp müjgāndan atdum ħāmesin
 Çün ħarābāt ehliyem itdüm melāmet ihtiyār
 Rind olan ger cāme rehn itse 'aceb mi cāmesin
 Baſuma üſti fiğānum iſidüp 'ālem benüm
 Göreler hicrān eger bākī kula hengāmesin
 'Iſḳ 'ilmi çünki tekmile iriſdi a'lemem
 Baña ſimden girü añmañ 'ālemün 'allāmesin
 Ehl-i 'ıſḳuñ derd-ile ola ḳalem-veſ bagrı çāk
 Bu Muḥibbī'nün okurlarsa maḥabbet-nāmesin
 BY-97a

2592. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Küy-ı dilberden cüdā düſdüm katı āvāreyin
 Bir yirüm yok ğayrı andan daḥı kanda varayın
 Bir yaña cev-r-i ḥabīb [ü] bir yaña ḳahr-ı raḳīb
 Bulmadum bu iki derde çāreyi bī-çāreyin

Dilde olan derd ü miñnet küllî olsun âşîkâr
 İy cefâ-hû vaqt olupdur sînemi ben yarayın
 Âh kılsam derd-ile her yaña bir pârem düşer
 Tîğ-ı ğamla şerha şerha bagrı pâre pâreyin
 Kâr idüpdür cânuma hasret Muhibbî bilmezem
 Kimden olur derdüme dermân kime yalvarayın
 BY-97b

2593. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

H'âb içinde görmiş oldum nâgehân ol yârı ben
 Niçe yıllar h'âb görmem kuluñuzam zâr[i] ben
 İy tabîb-i dil didüm 'ışkuñla ğâyet hastayam
 Didi öldürmekden özge bilmezem²¹⁴⁰ tîmarı ben
 Şöyle bed-nâm olmuşam Mecnûn benden 'âr ider
 'İşk ara dir görmedüm buncılayın bî-'ârı ben
 Hırkâmı âlûde-mey kılsam beni 'ayb eylemeñ
 Bir kadeh mey rehnine göndermişem destârı ben
 Şöyle hayrânam Muhibbî bilmezem hîç kendümi
 Tekye-i 'ışk cür'a-dânından yiyüp esrârı ben
 BY-98a, S1-154a, H1-121b, T-171b

2594. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'İyş ü 'işret itmeden bugün dilâ ger geçesin
 Yarın anda umaram kevşer şarâbın içesin
 İctinâb eyle sakın şerr itme fikrûñ hayr ola
 'Aql virdi Hâk saña akı karadan seçesin
 Bundan evvel cidd ü cehd eyle saña bir hâne yap
 Kûs-ı rihlet çalınur nâgâh bundan göçesin
 Bulmadum bir yâr-ı hem-dem kim ola 'ahdi bütün
 Niçe yıllar aradum gezdüm cihânıñ küçesin
 Cev eküp umar mısın kim ola gendüm hâşılun
 İy Muhibbî her ne kim ekdünse anı biçesin
 BY-98a, S1-154b, H1-122a, T-172a

²¹⁴⁰ bilmezem: bulmadum S1, H1, T

2595. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ceng iderse cân u dil olmaz 'aceb sen hûb için
 Olgelmişdür cidâl olur ezel maḥbûb için
 Dōstlar bir bûsesin aldum dil ü cân naḫdine
 Varumı virdüm kamu ol tuḥfe-i merḡûb için
 İşigün pāk itmege saḫḫā-yı çeşmüm her seḫer
 Su sepüp bir deste bağlar kirpügi cārûb için
 'Aklı yok divâne dil bilmezse kıyuñ hıẓmetin
 Dōstum 'ayb eyleme teklîf yok meczûb için
 Gözlerüm yaşıyla taḫrîr eylesem aḫvâlümü
 Zerd-i rüyum rîḡ ider topragin ol mektûb için
 Çeşmi tiḡ almış ele bu nâtüvânun ḫaşdına
 Yig degül mi raḫm ide ḡâlib olan maḡlûb için
 Her kaçan görse Muḫibbî zülfinün çevḡanını
 Cân u dilden başını meydāna iltür top için
 BY-98b

2596. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İy gönül sevdā-yı 'ışkıyla anuñ efgendesin
 Pâdişāh-ı dehrsın ma'nide ammā bendesin²¹⁴¹
 Ḥāk-i pāyine yüzün sürdükde cânun virmedün
 İy dil-i şüride ol günden berü şermendesin
 Āḫ idüp bu gözlerüm yaşını bārān itmesem
 Görmez idüm ol gül-i nev-restenün ben ḫandesin
 Bir ḫaṭā ile didün zülfine anuñ müşḡ-i Çin
 Daḫı ol demden dilā ḫacletde hem şermendesin
 Bir nazar kılsañ Muḫibbî maḫv olursın sen hemān
 Bir gören bir daḫı görmez çehre-i ferḫundesin²¹⁴²
 Ü3-184b, BY-100b

²¹⁴¹ Bu gazel BY'de ve S1'de, bir sonraki gazelle karma yapılarak yedi beyitlik tek şiir hâline getirilmiş olup şiirin son üç beyti BY'den, ilk iki beyti de Ü3'ten tamamlanmıştır.

²¹⁴² ferḫundesin: efgendesin Ü3

2597. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Niçe yıllardur yatur kûyında aınmaz bendesin
Pâdişâh-ı dehr aınmazsa ne tañ efgendesin²¹⁴³

Yakar idüm bâl ü per pervâne gibi nâra ben
Görse idüm şem'-i hüsnin 'arız-ı tâbendesin

Deyre vardum bulımadum mescidi geşt eyledüm
Bilmedüm cânâ seni bunda mı yâhûd²¹⁴⁴ andasın

İtlerün karşu gelür kûyuña varsam çağrışup
Dirler iy yâr-ı kâdimî şimdiye dek kandasın

Bu Muhibbî cân virüp kûyında hîç bilinmedi
Pâdişâh-ı dehr aınmazsa 'aceb mi bendesin²¹⁴⁵
Ü3-184b, BY-100b, S1-132a, H1-105a

2598. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bilmedüm şekker midür la'lün vü yâhûd engübîn
Zâhir olurdı baña görsem anı 'ayne'l-yağın

Gözleri dil almaga almış eline ok u ya
Perçemi durmuş kafada ya'ni dutmuşdur kemîn

'Âşık iseñ yan cemâli şem'ine pervâne-veş
'Âşıka lâyıq-durur bülbül gibi itmek enîn

Eyleseñ cevır ü cefâlar yüzümi döndermezem
Her ne kim gökden yagar anı kabûl eyler zemîn

'Âlemi gezdi Muhibbî bulmadı ehl-i vefâ
Kimsesi yok senden artuk yâ İlâhe'l-'âlemîn
BY-100b, S1-136b, H1-108b, T-154a

²¹⁴³ Bu şiir BY'de bir önceki gazelle karma yapılarak yedi beyitlik tek bir gazel hâlinde karşımıza çıkmaktadır.

²¹⁴⁴ yâhûd: yoğsa T

²¹⁴⁵ Bu beyit Ü3'ten alınmıştır. Beyit BY, S1, H1 ve T'de ise:

Bir nazar kılsañ Muhibbî mağv olur ol dem hemân
Bir gören bir dağı görmez çehre-i efgendesin
şeklindedir.

2599. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Elünden ne gelür iy dil hayâl-i yâr-ıla eglen
 İdüp feryâd bülbül-veş figân u zâr-ıla eglen
 Cemâli şem'in aındukça bu çeşmüm mahv olur külli
 Çü sen pervânesin iy dil dutuşup nâr-ıla eglen
 Bulınmaz vaşla çün çâre kalup hicr içre bî-çâre
 Olup âlemde âvâre dil-i nâçâr-ıla eglen
 Lebün dârü'-şifâsında yatur aşık-larun hasta
 Tâbib-i dilsin iy dilber idüp tîmâr-ıla eglen
 Muhibbî naqd-i cân iltûp dile bir büse la'linden
 Qabûl itmezse de bârî birez bâzâr-ıla eglen
 BY-101b, S1-154a, S2-116b, H1-121b, T-171b

2600. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Baňa göstermez yüzün gerçi ki ol sîmîn beden
 Eksük itmez gönderür dâyim velî derd ü mihen
 Gâh cismüm meskeni küh-ı belâhâ-yı firâk
 Küh-ı gam mihmâniyam oldur baňa beytü'l-ğazen²¹⁴⁶
 Fıkr-i şîrîn leblerün küh-ı tenüm kâh eyledi
 Hüsrevâ ben çekdügümi çekmemişdür küh-ken
 Hâsretiyle düşeli küh-ı belâ şahrâsına
 Eşk-i çeşmüm gâh baħr olur gehî dürr-i 'Aden
 Geldi haçtuñ yok-durur şimden girü baňa hayât
 Âh ölsün mi ecelsüz cân-ıla seni seven
 'İşk yayı katı yadur degme kes el urmasun
 Sor baňa çekmez anı ger Zâl u Rüstem pîlten²¹⁴⁷
 İy Muhibbî şî'rümün ma'nâsını fehm eylemez
 Virmesem nâdân eline tañ mı bu divânı ben²¹⁴⁸
 Ü3-185a, BY-101b, S1-132a, H1-105a, T-149b

²¹⁴⁶ 2 ve 4. beyitler S1, H1 ve T'de yoktur.

²¹⁴⁷ Bu beyit S1, H1 ve T'den alınmıştır.

²¹⁴⁸ Bu beyit Ü3, S1, H1, T'de:

İy Muhibbî zârılığum işidüp dilber dimiş
 Eksük itme nâle kul iy bülbül-i güyâ-yı men
 şeklindedir.

2601. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Yiter bu rûze-i hicrân yüzün göster ki 'îd olsun
 Şeb-i tirüm olup rûşen şehâ bahtum sa'îd olsun
 Egerçi zülfünü kesdün kesildi 'ömri 'uşşâkuñ
 Dilegüm²¹⁴⁹ bu-durur Hâk'dan senün 'ömrün mezîd olsun
 Benüm çok sevdüğüm cām-ı lebünden büse ihsân it
 Olup cân şâd u dil hândan gönülden gam ba'îd olsun
 Yakalum dağları yir yir bu cism-i nâ-tüvân üzre
 Temâşâ itmege hüsnün niçe dîde bedîd²¹⁵⁰ olsun
 Cihân mülkine şâh olmak gerekmez baña 'âlemde
 Muhibbî kapuña hizmet ider kemter 'abîd olsun
 Ü3-182bk-186ak, BY-102a, S1-126a, H1-100b, T-14b

2602. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Aradum varlıkla hergiz görmedüm ol yârı ben
 Varlığı terk itmeyince bulmadum dildârı ben
 İrmedi maşşûda dil arturmayınca nâlesin
 Şem' gibi yanmayınca görmedüm envârı ben
 Ser-te-ser sermâye-i sūd u ziyândan geçmişem
 Çârsū-yı 'ışk içinde ideli bâzârı ben
 Çün baña derdün²¹⁵¹ devâdur çek elün benden tabîb
 Ölür isem itmeyem bu derdüme tîmarı ben²¹⁵²
 Zâhidâ olsun mübârek saña bu hûr u behîşt
 'Âşıqam maţlûb idindüm cân-ıla dîdârı ben
 Bende imiş yâr bilmezdüm Muhibbî hayf kim
 Her yaña bilmezligümden arar idüm yârı ben
 Olma iy dil añuban 'işyânuñı sen nâ-ümîd
 Umaram 'afv ide cürmüm añaram Ğaffâr'ı ben
 Ü3-183a, BY-102b, S1-129a, H1-103a, T-146b

²¹⁴⁹ dilegüm: ve likin T²¹⁵⁰ niçe dîde bedîd: baña her biri did Ü3, BY²¹⁵¹ derdün: her dem S1, H1, T²¹⁵² Bu beyit Ü3'te yoktur.

2603. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bildiler 'aşıklıgum sînemde olan oddan
Zîra âteş zâhir olur kanda yansa²¹⁵³ düddan

Nağd-i cân-ıla bulunur bil maḥabbet cevheri
'Işk bāzârında geç sen de ziyân u süddan

Bu günün ferdâya sayma²¹⁵⁴ zâyî' itme 'ömrünü
Dir bu sözi çok işitdüm çeng ü nây u 'üddan

İy büt-i Çînüm bugün sen ḥüs-n-ile Ayâz iseñ
Eksügüm yokdur benüm de 'ışk-ıla Maḥmūd'dan

Zâhidâ kendün görüp her bir kese ʔa'n eyleme
Örnek al kendini görüp şüret-i merdüddan²¹⁵⁵

Bilürem çokdur günâhum başdan aşmışdur veli
Kesmezem lîk ümîzüm rahmet-i Ma'būd'dan

Bu Muḥibbî cân u dilden irmedi maḥşûdına
Çekmeyince destini her bûd u her nâ-büddan
Ü3-183b, BY-103a, S1-130a, H1-103b, T-147b

2604. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yâra dil gönder nihânî anı cânuñ duymasun
Ḥâlünü takrîr eyle kim zebânüñ duymasun

Yan yakıl bir 'uzv 'uzvuñdan ḥaberdâr olmaya
Ḥûn-ı dil aksun bu çeşm-i ḥûn-feşânüñ duymasun²¹⁵⁶

Taş ışığın şubḥ olunca niçe yıl bālîn idüp²¹⁵⁷
Ney gibi inle veli kimse figânüñ duymasun

Şöyle yan kim nâr-ı 'ışk-ıla vücûduñdan eşer
Kalmasun bir kes senüñ nâm u nişânüñ duymasun

Ol kemân ebrû şıfat²¹⁵⁸ gönderse tîr-i ğamzesin
Sîneden geçsün veli bagruñda kanuñ duymasun²¹⁵⁹

²¹⁵³ yansa: ise Ü3, S1, H1, T

²¹⁵⁴ sayma: salma S1, H1, T

²¹⁵⁵ 5 ve 6. beyitler Ü3'te yoktur.

²¹⁵⁶ Bu beyit H1'de yoktur.

²¹⁵⁷ idüp: idin T

²¹⁵⁸ şıfat: güzel S1, H1, T

²¹⁵⁹ Bu beyit Ü3'te yoktur.

Hâk-i pâyuında yüzin sürsün yire ‘âşıkıların
 Yürüsün sāyeñ gibi serv-i revānuñ duymasun
 İy Muhibbî sırruñı ketm eyle izhâr eyleme
 Şöyle sakla anı cân-ı nâ-tüvānuñ duymasun
 Ü3-183a, BY-103a, S1-129b, H1-103a, T-147a

2605. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Egerçi zâhirâ baksañ bugün şâhib-külâham ben
 Velikin kûy-ı ‘ışk içre bir avuç hâk-i rāham ben
 Günâh ise gice gündüz şehâ ‘ışkuñla âh itmek
 Beni qatl eylegil sorma ki başdan pür-günāham ben
 Düşelden ‘ışka tagıtdum ser-â-ser hırmen-i ‘aqlı²¹⁶⁰
 Hevâ-yı âh-ıla eyler semâ‘ bir berg-i kâham²¹⁶¹ ben
 Boyuñ serv ü haddüñe yañılup gül didüm cânâ
 Bu sözden niçe yıllardur yanuñda ‘özh-ğ‘āham ben
 Livâ-yı âhı kaldurdum Muhibbî şâh-ı ‘ışk oldum
 Vezirüm gam olup eşkümle yürür bir sipāham ben
 Ü3-182b, BY-104a, S1-125a, H1-100a, T-142b

2606. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

La‘l-i nābuñ var iken ‘âşık zülâli n’eylesün
 Mû miyānuñ fikr iden²¹⁶² özge hayâli n’eylesün
 Şöyle münis oldu hicrūñle senūñ bu hasta dil
 İstemez bir dem cüdâ olmak vişâli n’eylesün
 Cân u dilden geçerem cânâ cemālūñ göricek²¹⁶³
 Yanıcak pervâne şem‘a perr ü bâli n’eylesün
 Öykinürmiş yüzüñe gün alnuñ cānâ kâmer
 Bilmediler haddini gelür zevâli n’eylesün
 Ğam şebinde zülfūñ efkârı bizüm eglencemüz
 Böyle geçer ehl-i ‘ışkuñ mäh u sālî n’eylesün

²¹⁶⁰ ‘aqlı: ‘ömri S1, H1, T

²¹⁶¹ berg-i kâham: pür günāham Ü3

²¹⁶² fikr iden: var-iken S1, H1, T

²¹⁶³ göricek: var-iken S1, H1, T

Uşbu dehrün nev-'arūs-ı hüsne alınmaya
Bakıcak 'ālî nazar bir köhne Zāl'ı n'eyesün

'Işkdan özge 'aşıka yokdur Muhibbî çün kemâl
'Aşık olan 'ışkdan özge kemâlî n'eyesün

BY-104a, S1-126b, H1-101a, T-144a

2607. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gül yüzün devrinde gönlüm gül'izârı n'eyesün
Kılmayup bülbül gibi yâ âh u zârı n'eyesün

Sırr-ı 'ışk[ı] âşikâr itsem beni 'ayb eylemeñ
Niçeye dek saklaya sine şerârı n'eyesün

Gözlerüm gevherlerini pâyuña iy serv-kad
İtmeyince yoluña anı îşârı n'eyesün

'Andelübün geçse 'ömri zâr-ıla olmaz 'aceb
Eksük olmaz çün gülün yanında hârı n'eyesün

Mest olur gerçi lebün zikriyle gelür cânâ şevk
Haṭṭuñı fikr eyleyüp yir dil gubârı n'eyesün

İtlerünle hem-dem olmak iftiḥârumdur benüm
Bu Muhibbî bundan özge iftiḥârı n'eyesün

BY-104b

2608. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Nigārâ himmetün hep nâza olsun
Gül-i rüyuñ hemişe tâze olsun

Kitâb-ı hüsne haṭ yazsun havâşî
Dü zülfeynün aña şîrâze olsun

Dögilsün hem çü def karşuñda sinem
Gönül ney gibi hoş-âvâze olsun

Dilâ bir büsesin şey'u'llâh eyle
Eger virmezse de dervâze olsun

Muhibbî dideden bârân-ı eşki
Döker gülzâr-ı hüsnuñ tâze olsun

BY-104b

2609. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Beni yaratmış belâ vü miḥnet için Yaradan
 Ehl-i 'ışk oldum anuñçün kaçmazam ben yaradan
 Şâh-ı ğam gelmek dilerse uşbu gönlüm şehrine
 Nesi var kosun nizâ'ı 'aql çıksun aradan
 Çâre ister leblerün dârü's-şifâsından gönül
 Dil ṭabîb[i]sin devânî kesme ol bî-çâreden
 Baḥr-ı 'ışka düşene dirler bulunmaz çün necât
 Ebleh olmañ döstlar el sunmañ aña karadan
 Câm-ı la'lün yâdına oldı Muḥibbî çün türâb
 Cür'añî cânâ dirîğ itme gel ol âvâreden
 BY-105b

2610. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gönlüme derdi devâ ayruk²¹⁶⁴ devâyı n'eylesün
 Başuma zülfi hevâ ğayrı hevâyı n'eylesün
 Her ne zaḥmet kim gele andan baña râḥat gelür
 'Âşık-ı şâdık olan mihr ü vefâyı n'eylesün
 Umaram bir gün ola şehbâz-ı zülfe dil şikâr
 Bu kebûter gönlüm olmuşdur hevâyı n'eylesün
 Zülfine bend eyleyüp salar zenaḥdân çâhına²¹⁶⁵
 Niçe yıllar ḥabsdür ol mübtelâyı n'eylesün
 Vâdi-i 'ışka Muḥibbî düşeli Mecnûn-vâr
 Başı üstinde yapar kuşlar yuvayı n'eylesün
 BY-105b, S1-156a, S2-118b, H1-123a, T-173b

2611. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Cevr ü cefâya sundı yine rûzigâr elin
 Var mı cihânda men'-ile kimse dutar elin
 Gül dâmenini ko diyü bülbül 'aceb midür
 Nâ-çâr olup yalvarup öperse ḥâr elin

²¹⁶⁴ ayruk: ğayrı S2, H1, T

²¹⁶⁵ zenaḥdân çâhına: zenaḥdâna velî S1, S2, H1, T

Cân u dil ile yanmaga pervâneler gibi
 Şem‘-i cemâl-i hüsnüñe ‘âşık sunar elin
 Öpdüm lebinî varsam olur zülfine yakın
 Tiryâk olıcak tañ mı duta kişi mâr elin
 Düşdi Muhibbî yirlere pâ-mâl-i ‘ışk olup
 Derdâ dirîğ sunmadı bir kerre yâr elin
 BY-106a, S1-145b, H1-115b, T-163a

2612. Mef‘ûlü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Sürdi²¹⁶⁶ yüzüme âl-ıla bir kerre yâr elin
 Kaşşâb sandı kan-ıla²¹⁶⁷ görenler nigâr elin
 Kaşd itse kaçan katlûme cellâd ğamzeler
 Ol kemend-i zülf-ile bağlar [çü yâr] elin²¹⁶⁸
 Bülbül gibi geçdi günüm âh u zâr-ıla
 Hâyfum budur ki öpmedüm ol gül‘izâr elin
 Her ne gelürse mihr eger cevri râziyam
 Sundum nigâra²¹⁶⁹ cân-ıla çün ihtiyâr elin
 Terk eyle bugün câmeñi serâpâ bürehne ol
 Yarın yakaña sunmaya her nâ-bekâr elin
 Elde Muhibbî cân u dili tuhfe eyle kim
 Kim bî-ħad yine²¹⁷⁰ öpmediler şehriyâr elin
 BY-106a, S1-156a, H1-123a, T-173b

2613. Mef‘ûlü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Sundum hezâr ‘acz-ile dildâra zâr elin
 Ammâ ki baña virmedi bir kerre yâr elin
 Cân almayınca varmadı yol âsitânına
 Âsân mıdur öpmege yâ şehriyâr elin
 Bîñ kan içerse ğamzesi şaḥḥâ vü ‘âfiye
 Başdan kırarsa ‘âlemi kimdür dutar elin

²¹⁶⁶ sürdi: sürdüm BY

²¹⁶⁷ kaşşâb sandı kan-ıla: kanum-ıla hışâb sandı BY

²¹⁶⁸ Bu beyit S1, H1, T’de yoktur.

²¹⁶⁹ nigâra: saña BY

²¹⁷⁰ bî-ħad yine: bî-ħazîne S1, H1, T

Uzatma bugün zulm elini senden alçaga
 Tâ kim yakaña sunmaya rûz-ı şümâr elin
 Gördi Muhibbî zülfüne müşg-i Hıfâ didi
 Ol dem bu dem yüze dutar şermesâr elin
 BY-106b

2614. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şem'-i hüsne karşu itdüñ cânımı pervâne sen
 Zülf-i zencirünle kılduñ gönümi divâne sen
 'İşk meydânına girdüñ cân-ıla baş oynaduñ
 İy gönül merdâne sensin iy gönül merdâne sen
 Hün-ı bagrum dem-be-dem nûş eyleyüp rahm itmeyen
 İy gözi mestâne sensin iy gözi mestâne sen
 Gönümi küyuña gönderdüm anı yâd eyledüñ
 Âşinâñdur ol ezel sanduñ meger bîgâne sen
 Tarayup zülfini yâruñ pâralarsın bagrumı
 Baña bu işleri geçen şâne sensin şâne sen²¹⁷¹
 İy Muhibbî baħr-ı dilde bulmaga söz gevherin
 Tâlib-i dür-dâne sensin tâlib-i dür-dâne sen
 Ü3-181a, BY-106b, S1-147b, H1-116b, T-165a

2615. Mef'ûlû fâ'ilâtun mef'ûlû fâ'ilâtun

Ârız mıdur yâhûd meh ya âfitâb-ı tabân
 Kâkül midür yâhûd zülf ya sünbül-i perîşân
 Mihrâb-ı âşikâñdur yâhûd haţt-ı maħabbet
 Yâhûd kemân-ı Rüstem ya ebruvân-ı fettân
 Yâ kâfirân-ı zâlim ya terk-i ceng ü cûdur
 Ol çeşm-i mest-i hün-rîz elinde tiğ-ı üryân
 Mihr ü vefâyı evvel idüp alur gönüller
 Döner cefâyâ başlar soñra olur peşimân

²¹⁷¹ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

Zıkr itdi la‘l-i nābuñ oldı Muḥibbī ser-mest
 Soñra ğubār-ı ḥaṭṭuñ añdukda oldı ḥayrān²¹⁷²
 BY-107a, S1-142a, H1-112b, T-159b

2616. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Kaçan taḥrīre el urup yaza derdin dil-i maḥzūn
 Elinde dutduğı kâğıd olur eşki ile ğülgūn
 Bugūn meydān-ı ‘ışķ içre olaldan pehlevān-ı ‘ışķ
 Yanumda dest-yārumdur benüm Ferhād-ıla Mecnūn
 Ezelden baña sunuldı şarāb-ı ‘ışķı nūş itmek
 Virildi saña da zāhid yīyesin ḥabb-ıla afyūn
 Lebūñçūn kalmadı varum bu yolda baş daḥı virdüm
 Nitekim mey içün²¹⁷³ müflis ider destārını merhūn
 Muḥibbī her ne kim bulsa²¹⁷⁴ dimez gendüm yaḥūd cevdür
 İder bu āsiyāb-ı çarḥ eline girdüğün hep un
 BY-107b, S1-136b, H1-108b, T-154a

2617. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Geçdi cāndan bu gönül geçmez daḥı cānāneden
 Kim ki gördi didi kim merdāne toĝmış anadan
 Zülfūñ-ile ḥālūñi çūñki baña ‘arz eyledūñ
 Ko tutılsun murğ-ı dil men‘ itme bend²¹⁷⁵ ü dāneden
 Pāre pāre olmayınca bulmadı zülfine dest²¹⁷⁶
 İy gönül bu san‘atı öğren varup sen şāneden
 Şem‘-i ḥüsn-i dilbere yakmak gerekdür cān u dil
 Kanda gitdi ğayretūñ sen kem misin pervāneden
 İy Muḥibbī ister iseñ bulasın genc-i vişāl
 İste gönülünde bulursın geçme sen vīrāneden
 BY-107b, S1-147b, H1-116b, T-165a

²¹⁷² ḥayrān: ḥüsrān BY, S1

²¹⁷³ içün: içen S1

²¹⁷⁴ kim bulsa: bulursa BY

²¹⁷⁵ bend: āb S1, H1, T

²¹⁷⁶ bulmadı zülfine dest: bulımadı dest-res S1, H1, T

2618. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Yürekde yarama kanlu yaşum yir yir²¹⁷⁷ nişân olsun
 Yanup dil âteş-i gamla bu âhum da duman²¹⁷⁸ olsun
 Gönülde gözde nem varsa yoluña harc idem külli
 Eger cândur eger serdür ikisi de²¹⁷⁹ revân olsun
 Geyelden câme-i surhı boyuñca kana girmişsin
 Çıkar billâhi luṭf eyle yiter küyuñda kan olsun
 İştüdüm ok u ya meylin idermiş ıfıldur dilber
 İdeyim dilden âhum ok bu ḳaddüm de kemân olsun
 Eline ḥançer almışdur dem-â-dem ḳaşd[ı] kan itmek²¹⁸⁰
 Ko döksün kanumı gamzeñ içerse nûş-ı cân olsun
 Tenümde dâğlar göz göz oluban gözlesün yârı
 Dimege derd-i dil ḥâlîn kamu mûlar zebân olsun
 Muḥibbî cân viren dirler lebinden bûse alurmuş
 Nedür bir cân eger biñ cân virürem tek hemân olsun
 BY-108a, S1-146b, H1-116a, T-164a

2619. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Açılıpdur gerçi her cānibde gülhā-yı çemen
 Ḥāşıl olmaz māh-rûlarsuz²¹⁸¹ temāşā-yı çemen
 Kāse-i ser dōstlar dolmazdan öñdin ḥāk-ile
 İçelüm mey turalum elde ḳadeḥ pây-ı çemen²¹⁸²
 Furşatı fevt itme bul bir yâr u bir cāy-ı laṭîf
 Çün bilürsin tiz geçer bu hūy u bu hāy-ı çemen
 Her şükûfe rām olupdur emrine şāh-ı gülün
 Oturup ḥükm eylesün çün oldu Dārā-yı çemen
 İy Muḥibbî her yañadan gelse gam olma melûl
 Çünkü açar her dili gamgini şahrâ-yı çemen
 Ü3-185ak, BY-108b, S1-134a, H1-107a, T-151b

²¹⁷⁷ yir yir: -BY²¹⁷⁸ duman: duḥān T²¹⁷⁹ ikisi de: ikisinde BY²¹⁸⁰ ḳaşd[ı] kan itmek: ḳaşd-ı cân eyler S1, H1, T²¹⁸¹ māh-rûlarsuz: sebz ḥaṭlarsuz H1, T²¹⁸² elde ḳadeḥ pây-ı çemen: gül şevḳ-ıla pây-ı çemen H1, T

2620. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Aldı çeşmün ya kaşuñdan eline çünkü kemân
 Atısdur gamze oklarını kılup dil²¹⁸³ nişân
 Ārūdān ben helāk oldum müyesser olmadı
 İtlerünle bir gice küyuñda olmak pāsbān
 İy hümā-yı luṭf 'ışkuñ beni mecnūn eyledi
 Başum üzre n'ola bir kerre yaparsañ āşiyān
 Niçe bir cevri āteşine yakasın ben bī-dili
 Āşikāre luṭf idüp qahruñı kıl bārī nihān
 Naḳd-i cāna aldı āhir dilberün bir būsesin
 Assı itdi bu Muḥibbī dōstlar sanmañ ziyān
 BY-108b, S1-155b, H1-122b, T-173a

2621. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Niçe iy kaşı kemān cānuma bī-dād idesin
 Bārī at gamzeñ okın bu dilümi şād idesin
 Gāh gül göster ü geh sūnbülün iy serv-i sehī
 Nāz-ıla gāh gehī şive-i şemşād idesin
 Çünkü girmez gül gibi āh u fiğānuñ gūşına²¹⁸⁴
 Yiter iy bülbul-i dil nāle vü feryād idesin
 Ğam-ı hicrūñ bu gönül kişverini kıldı hārāb
 Yīñiden anı meger luṭf-ıla ābād idesin
 Kalmaya zerrece gam başı ire eflāke
 Keremüñden²¹⁸⁵ bu Muḥibbī kuluñı yād idesin
 BY-109a, S1-155a, S2-117b, H1-122b, T-172b

2622. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Rūşen itdi kangı dil kim mihrūñ ile sīnesin
 Şāf kıldı gıll ü gışdan gün gibi āyīnesin

²¹⁸³ kılup dil: kıla tā S1, H1, T

²¹⁸⁴ Mısra S1, S2, H1 ve T'de:

Gül gibi gūşına çün āh u fiğānuñ girmez
 şeklindedir.

²¹⁸⁵ keremüñden: ger keremden S1, S2, H1, T

Bekler iken zülfünün her bir kılı ejder-şifat
 Bir nazar kim ola göre hüsnünün gencinesin
 Hiç revā mı yād idüp her dem rakibi yād ide
 Niçe yıldur anmaya bu 'aşıq-ı dīrinesin
 Çünkü sıduñ gönlümi bir dağı alınmaz ele
 Kim bütün idebilir sındukda ābginesin
 İy Muhibbi işidüp ahvālümi çübān-ı 'ışk
 Eyledi baña vaşiiyet cāme-i peşmīnesin
 BY-109b

2623. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sâkiyâ itme dirig cāmı bu ben maḥmûrdan
 Çünkü kesb eyler şafâ ḫalbüm mey-i engûrdan
 Cennet-i küyında gördüm seyr ider ol dilberi
 Gözlerüme didi dil rāciḫ görünür ḫûrdan
 Gel ṭulū' it gün gibi görsün seni 'aşıqlaruñ
 Zerrelerdür ehl-i 'ışk²¹⁸⁶ dūr olmasunlar nûrdan
 Varmaz isem küyuña lik buña ḫānī' gönül²¹⁸⁷
 Sen güzeller şāhını tā göre bir kez dûrdan
 Ğamzesi cellāddur elinde tiğ u deşnesi
 Teşnedür kanuña raḥm umma sen ol ḫûn-ḫ'ārdan²¹⁸⁸
 Genc-i vaşluñ bulmak içün eyledüm gönüm ḫarāb
 Döstüm geçdüm anuñçün bu dil-i ma'mûrdan
 Ger Süleymānsañ n'ola güş eyle bir dem pendümi
 Bu Muhibbī kemterün de gerçi kemdür mûrdan
 Ü3-183b, BY-109b, S1-130b, H1-103b, T-147b

2624. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kāş olsam şem'-i ḫüsne yanmaga pervāne ben
 Ya saçı zencirine Mecnûnlayın dīvāne ben

²¹⁸⁶ 'ışk: dil H1, T

²¹⁸⁷ gönül: degül S1, H1

²¹⁸⁸ Bu beyit Ü3'te yoktur.

Ehl-i 'ışka hoş gelür olmak bugün rüsâ-yı halk
 Genc-i vaşlın isteyüp olsam ne tañ vîrâne ben
 Kışsa-i guşşam uzun zülfün gibi bir kışşadır
 Dinle anı cân-ıla kim söylemem efsâne ben
 Câm-ı la'lün yâdına komadum elden sâgarı
 Niçe yıllar olmışamdur sâkin-i mey-ḥâne ben
 Bezm-i gamda hûn-ı dil nûş itmege yârân ile
 Gözlerümden eyledüm ol meclise peymâne ben
 Didüm iy dilber neden cem' itdün 'uşşâkuñ serin
 Didi kim bilmez misin kim yapmışam ser-ḥâne ben²¹⁸⁹
 Bu Muḥibbî durmadan söz dürlerin harc eylesün
 Baḥr-ı dilden yimesün gam mâlik oldum kâna ben
 BY-109bk, S1-145a, H1-115a, T-162b

2625. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dinüz ol serv-i hırâma çevre âheng eylesün
 Hûn-ı dilden sâ'id-i simini hem-reng eylesün²¹⁹⁰
 Bundan özge ḥâlet²¹⁹¹ olmaz 'aşıkâ kim hufyeten
 Hışm-ıla kılsun girih ebrûların çeng eylesün
 Şûret-i Ferhâd'ı naḫş itdüm yine müjgân ile
 Hıştı bâlînum kılup yârân anı seng eylesün
 Almasun zâhid şarâb-ı nâbı düşemez agzına
 Ḥalvetinde oturup dâyim hemân beng eylesün
 Bezm-i gamda iy Muḥibbî 'âşık-ı şûrideler
 Cân u dilden nâle kılsun ḫaddini çeng eylesün
 BY-110a, S1-155b, H1-122b, T-173a

2626. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Lâyık oldu derd-i miḥnet bî-vefâ yâr isteyen
 Aña dil virsün hemîşe kendüzin zâr isteyen

²¹⁸⁹ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

²¹⁹⁰ Bu gazelin son iki beyti BY'de sayfa kenarında yer almaktadır.

²¹⁹¹ ḥâlet: âlem T

Vâ'iz-i nâdân baña 'arz eylemegil cenneti
 Kâyıl olur mı aña 'ışk-ıla dîzâr isteyen
 'Âlem içre 'aşıkâ ölmekden özge yok 'ilâc
 Ölmege cehd eylesün kendine tîmâr isteyen
 Ol gülün çok olsa ağyârı dilâ 'ayb eyleme
 Götürür zaḥmını ḥâruñ bağ u gülzâr isteyen
 İy Muhibbî mâh-rûlarda vefâ emr-i muḥâl
 Anılarım ebleh anı²¹⁹² 'ömr-i vefâdâr isteyen
 Ü3-185bk, BY-110ak, S1-143b, H1-114a, T-161a

2627. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

.....
 Demidür bir nazar it mürde dile cân yürisün²¹⁹³
 Ele çevgân-ı ser-i zülfi alup gelse nigâr
 Niçe serler olısar yolına gâltân yürisün
 'Âşık-ı şadık olan tâc u kabâyı dilemez
 Bu Muhibbî gibi ol çâk-i girîbân yürisün
 M-59a

2628. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âsümâniler geyüp gün yüzlü mâhum kandasın
 Göklere irdi saña irmedi âhum kandasın
 Dil düşüp âteş-i 'ışka eridi şem' gibi âh
 Niçe bir yaka beni hicrûn i mâhum kandasın
 Kandasın iy gön'lümün ârâmı cânım maḥremi
 Kullarına zulm idici pâdişâhum kandasın
 Ok gibi бүkdi benüm ḳaddüm kemân itdi firâḳ
 İy benüm kirpügi ok kaşı kemânum kandasın
 'Anber-eḫşân zülfüne beñzetdügüm-içün seni
 Döstüm öldür hemân bildüm günâhum kandasın

²¹⁹² anı: olur S1, T

²¹⁹³ Varak kaybı sebebiyle şiirin buradan önceki kısmı yoktur.

Sal hümā sāyeñ terahḥum kıl bu ben üftādeñe
 İy benüm evc-i felekde mihr ü māhum kandasın
 Yoluña cān virdüğümden soñra ger kılsañ güzër
 Dil uzadup diyesi cümle giyāhum kandasın
 Leyli zülfünsüz Muḥibbî oldı Mecnūn'dan betër
 Gitdi 'aqlum şabrum iy zülf-i siyāhum kandasın
 M-64a

2629. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir güzeller şāhınuñ pāyına düşdüm dād için
 Bir nazar kılmaz-ısa ḳurbān oluram ad için
 Gönlümün virānesin luṭf eyle ābād eylegil
 Gözlerüm yaşını Dicle eyledüm Bağdād-içün
 Gül yüzinden dūr olalı inlerem bülbül gibi
 Ney gibi bil bagladum bu yolda ben feryād-içün
 Ḥusrevā şirīn lebün yādına bu bī-çāre dil
 Şübhesüz cān viriserdür nitekim Ferhād-içün
 Bu Muḥibbî gibi bulmazsın yoluñda bir daḥı
 Terk-i cān ide yoluñda sen boyı şimşād-içün
 M-66a

2630. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ġam degüldür ger ḥarāb itseñ dil ü cān illerin
 Müşkil oldur kim görem iy dōst hicrān illerin
 Görmez-isem bir nefes ben seni iy Yūsuf-cemāl
 Eşk-i çeşmüm ser-te-ser ġarḳ ide Ken'an illerin
 Muşḥaf-ı ḥüsnün ḥaḳı bir saña beñzer görmedi
 Mışr u Şām'ı ġeşt iden ser cümle 'Oşmān illerin
 Ḥāk-i pāyı var-iken bu çeşm-i ḥün-ālūduma
 Kühl için anmañ baña hergiz Sıfāhān illerin
 Būse-i la'l-i lebinün kem bahāsıdur eğer
 Virseler ser-cümleten İrān u Tūrān illerin

Gül yüzünsüz çöpçe gelmez bu Muhibbî çeşmine
Ser-te-ser 'arz itseler aña gülistân illerin
M-66a

2631. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

La'l-i nâbuñdur hemîşe bagrumı kan eyleyen
Zülf-i bî-raḥmuñ-durur gönül perişân eyleyen
Gülşen-i ḥüsnuñe karşı döstüm bülbül gibi
Bu dil-i şürîdedür her demde efgân eyleyen
Dutalı 'ışkuñ şehâ bu sînem içinde vatan
Leşker-i ğamdur bu dil mülkini vîrân eyleyen
Leylî zülfün ḥasretinden 'âşık-ı dil-ḥastedür
Gîceler tâ şubḥa dek ney gibi nâlân eyleyen
Bu Muhibbî gibi yokdur zülfinün çevgânına
Başını top eyleyüp yolında ğaltân eyleyen
M-66b

2632. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Görelî serv-i revânuñ akıdur eşk-i revân
Ol sebebdan bitiserdür ḳabrüm üzre erġuvân
Unudıldı Vâmık u 'âlemde Mecnûn kıışsası
Olalıdan derd-i 'ışḳum 'âlem içre dâsitân
Ḥüsn meydânında gördüm zülfinün çevgânını
Başumı top eyledüm ya'nî iledem armagan
Verd-i gülden daḥı nâzüksin dile cevri eyleme
Âhum odından toludur çün zemîn ü âsümân
Gülsitânında Muhibbî her gice tâ şubḥa dek
Gözlerin yummaz ider bülbül gibi âh u fiġân
M-67a

2633. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Câm-ı la'lüñdür eyâ meh sırrumı fâş eyleyen
Katı gönlüñdür dem-â-dem bagrumı baş eyleyen

İrmek-içün vaşluña harc eyledüm cân nağdini
 Ârzü-yı vuşlatuñdur beni qallâş eyleyen
 Hâk-i pâyuñ göz yaşıyla sularam ben her seher
 Şevk-i ruhsâruñ-durur bu gözlerüm yaş eyleyen
 Öykinelden ruhlarıña gül lebüne la'l-i surh
 Ol günehdür birini hâr u birin taş eyleyen
 Râh-ı kûyuñda²¹⁹⁴ yürür bir lahza ârâm eylemez
 Bu Muhibbî'dür gamuñ kendüye yoldaş eyleyen
 M-67a, S1-149a, H1-118a, T-166b

2634. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Cefâ tîğıyla kesseñ başumı sen
 Elümi dâmenüñden kesmezem ben
 Müjeñ tîrine iy mâh-ı dil-efrûz
 Siper yirine dutdum sînemi ben
 Gel iy sâkî berü sun sen şabûhı
 Ğam-ı dilber beni öldürdi bil sen
 Raķib-ile ider ol 'ışķ bāzı
 Benüm hâlüm aña olmadı rüşen
 Muhibbî sırrını fâş itmeyiser
 Cefâ tîğıyla kesseñ başını sen
 M-67b

2635. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ne umarsın iy gönül sen ol gözi cellâddan
 Günde biñ kez kan ide hażż ider ol²¹⁹⁵ feryâddan
 Yazılan başa gelürmiş iy gönül âh eyleme
 Dâmina düşdüñ anun rahm umma ol şayyâddan
 'Âşıķuñ bigâne oldu vü raķibüñ âşinâ
 Bu meşeldür döstüm hiç hayr gelmez yâddan

²¹⁹⁴ kûyuñda: 'ışķuñda S1, H1, T

²¹⁹⁵ ide hażż ider ol: itse ol şad olur M

Sim ü zer kimde olursa şayd olur maḥbûblar
Yig gelür Şîrîn'e Ḥusrev ol ġarib²¹⁹⁶ Ferhâd'dan

Sehv-ile bir kez Muḥibbî kuluñı yâd itmedüñ
Gerçi kim gitmez ḥayâlün tâ kıyâmet yâddan
M-68a, S1-151a, H1-119b, T-168b

2636. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

İnen incinme iy göñlüm ölürsin güşiş-i ġamdan
Güzellerden vefâ gelmez meşeldür²¹⁹⁷ mâ-teḡaddemden

Virürsin bâda çün 'ömri ḡadeḡ nüş eylegil her dem
Elünde dutduguñ sāġar ki²¹⁹⁸ yigdür sāġar-ı Cem'den

Göñül alınca ol meh-rû baña mihr ü vefâ kıldı
Dönüp soñra²¹⁹⁹ cefâ tîrin çıkardı bir bir arḡamdan²²⁰⁰

Benüm âh u fiġānumdan sakın kim bir gül-i tersin
Kim âh okı güzêr kılar irerse daġı mermerden

Muḥibbî yüzüñi gördi ferāmüş eyledi 'aqlın
Ayaguña nişâr itdi güherler çeşm-i pür-nemden
M-68b, S1-151b, S2-112a, H1-120a, T-169a

2637. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İy göñül âhuñ odından nüh felek yanmak neden
İy gözüm eşküñle 'âlem kana boyanmak neden

Ol ferâġatda yatur nâz uyḡusunda şubḡa dek
Şem' gibi her ġice iy dil saña yanmak neden²²⁰¹

.....
.....anmak neden
.....
.....anmak neden

²¹⁹⁶ ġarib: gedâ S1, H1

²¹⁹⁷ meşeldür: bilürsin S2

²¹⁹⁸ sāġar ki: peymâne S1, S2, T

²¹⁹⁹ soñra: yine M, S1, H1, T

²²⁰⁰ Mısra S1'de:

Ve illâ ol benüm ḡâlüm çıkardı bir bir evrâġdan
şeklindedir.

²²⁰¹ Varak kaybı sebebiyle şiirin devamı kaybolmuştur.

.....
anmak neden
 M-68b

2638. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Niçe bir yanam yakılam gerdiş-i eflâkden
 İy şabâ luṭf it götürgil bu ğubârı ḥâkden²²⁰²
 'Işk-ıçün dirler ezel bezminde bir maḥbûb-ı mış
 Böyle naḫş itmiş gören âyine-i idrâkden
 Mâyil olmasa gözüm yaşına tañ mı müdde'î
 Sedd bağlanmaz Nîl'ün²²⁰³ mecrâsına ḥâşâkden
 Zehr-i ğam öldürmeden bu 'âşık-ı dil-ḥasteyi
 Sâkiyâ irgür meded şol mey diyen tiryâkden²²⁰⁴
 Mâr zülfi leblerinden yüzini döndürmedi
 Yâ nedendür mâr çün dirler kaçır tiryâkden²²⁰⁵
 Tîri olmasa Muḥibbî cân u dil eglencesi
 Murğ-ı dil çokdan uçardı sine-i şad-çâkden
 M-69a, S1-151a, S2-113a, H1-119b, T-168a

2639. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Dilâ cānān gerek cānı n'idersin
 Ser-i zülfinsüz imānı n'idersin
 Güzeller 'ahd ider peymāna durmaz
 İdüp²²⁰⁶ sen 'ahd ü peymānı n'idersin
 Eşer itmez fiğānuñ yāra hergiz
 Kılup bu āh u efgānı n'idersin

²²⁰² Gazelin bu beyti M60b'de müfred olarak yer almaktadır. Ayrıca bu şiirden önce sayfa başında, baş kısmı varak kaybindan dolayı kaybolmuş başka bir şiirin:

Muḥibbî derdini dermāndan özge

Bilür idüm dimeñ bir çäre katlan

şeklindeki makta' beyti yer almaktadır.

²²⁰³ bağlanmaz Nîlün: çekilmez cûlaruñ S1, S2, H1, T

²²⁰⁴ Bu beyit S1, S2, H1 ve T'den alınmıştır.

²²⁰⁵ Bu beyit S1, S2, H1 ve T'de yoktur.

²²⁰⁶ idüp: alup M, S1, T

Niçe bir öldürürsin 'ışk ehlin
Döküp yok yirlere kanı n'idersin

Anuñ derdi devâdur zaḥmı merhem
Muhibbî derde dermânı n'idersin

M-69a, S1-135a-152a, S2-115b, H1-107b, T-152b, T-169b

2640. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Seyr idüp gezdük ser-â-ser cümle Īrân illerin
Görmek olur mı 'aceb bir daḥı cānân illerin

Büy-ı zülfüne irem diyü gelür misk-i Hıṭâ
Yohsa terk itmezdi ol hergiz Ḥorāsân illerin

Ḥāk-i pâyı tütüyâdur gözlerüme iy şabâ
Zaḥmete girme varup gezme Şifāhân illerin

İy şabâ peygām-ı yârı gel getür bu ḥastaya
Kim feraḥ olsun eger dirseñ dil ü cān illerin

Lâ'l-i nābuña şebih olduğu için ḥusrevâ
Eyledün görmek heves varup Bedaḥşân illerin

'Ahdine durmaz Muhibbî'yi salar ferdâlara
Beñzer ol meh-rû varup görmiş Karaman illerin
M-69b

2641. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

İy dil hevâ-yı kâkül için zülf-i ḥamdasın
Şād ol gönül ki silsile-i bend-i ḡamdasın

Yıllar-durur bu ḥasta gönül²²⁰⁷ kapusındadır
Bir kez dimez ki ḥasta-i miskîn ne demdesin

Öldürürdi yâr beni bu kūyı içinde âh
Hiç dimedi ki sen ḥarem-ı muḥteremdesin

Her kim ki gördi²²⁰⁸ gözlerümün yaşını didi
Ol serv sāyesinde yine nâz u ni'amdasın

²²⁰⁷ gönül: olup M

²²⁰⁸ gördi: görürse M, S1, H1, T

Düşdi belâ vü miñnete dil başdan aşdı âh²²⁰⁹

Beñzer Muhibbî yine ki sen bañr-ı ğamdasın

M-70a, S1-151b, S2-113b, H1-119b

2642. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ġam elinden sîne-çâkem sanmañ ancak pîreñen

Penbe-i dâğum yiter çün küşte-i 'ışķum kefen

Eşk-i çeşmüm virmeseydi ğarķa uşbu cismümü²²¹⁰

Âteş-i 'ışķ-ıla başdan şem'-veş yanardı ten

Sevdüğünün her kişi ister vefâsına ire²²¹¹

Ben cefâsın isterem hergiz vefâsın istemen

Cevr[i] çok bir yâr sevdüm dîde gön'lümden dutar

Dile sordum didi âh hep dîdedendür dîdeden²²¹²

Bir devâsuz derd-imîş dirler eğerçi derd-i 'ışķ

Derde dermân bulmasun derdine dermân isteyen

Kankı taş katıysa ursun²²¹³ başını Ferhâd aña²²¹⁴

Ol leb-i şîrinün 'ışķın başa iltem başa ben

Lebleri yâdına 'iyy eyle ki gül hengâmıdır

Çün geçen geçdi Muhibbî bir dahı gelmez giden

Ü3-185bk, M-70b, S1-134b, H1-107a, T-152a

2643. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bañr ara hiç kimseler yârından ayrı düşmesün

Leşker-i ğam her taraf başına anuñ üşmesün

Âfitâbı bende ider mâhı şevķından hilâl

Eydünüz ol dil-rübâya ata binüp koşmasun

Dün beni öldürdüğine ħançeri şâhid yiter

Dönüben inkâr ider hiç kimseler işitmesün

²²⁰⁹ Mısra S1, S2, H1 ve T'de:

Ġark itdi eşk-i felek dili başdan aşdı âh
şeklindedir.

²²¹⁰ cismümü: çeşmümü Ü3: 'âlemi S1, H1, T

²²¹¹ ire: yiler Ü3, M

²²¹² 4 ve 5. beyitler Ü3'te yoktur. 4. beyit S1, H1 ve T'de de yoktur.

²²¹³ ursun: döğsün M

²²¹⁴ başını Ferhâd aña: aña başın kühken T

Yârdan her ne gelür derd ü belâ zecr ü sitem
 Râzıyuz lâ dimezüz tek bize yârân küsmesün
 Ğamzelerle öldürürse lâ'l-i nâbı dirgürür
 Hâk-i pâyından Muhibbî bir dem anuñ gitmesün
 Ü3-181b

2644. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yog-ıdı 'âlemde hîç mihr ü maḥabbetden nişân
 Olmuş-ıdum bu cihânda 'ışķ-ıla ben dâsitân
 Bî-sütün adın daḥı işitmemişdi küh-ken
 Ben belâ kühında Ferhâd idüm iy şîrîn-zebân
 Konmamışken daḥı Qays'ın başına sevdâ-yı 'ışķ
 Yapmış-ıdı murğ-ı dil²²¹⁵ başumda benüm âşiyân
 Yücedür qaşr-ı maḥabbet²²¹⁶ çıkmaga imkân yok
 Olmayıcak miḥnet ü derd ü belâdan nerdübân
 İy Muhibbî 'ışķ ara terk itmeyince²²¹⁷ cân u ser
 Vuşlat-ı cânân muḥarrer girmez ele râyegân
 Ü3-182ak, H-69b, S1-127b, H1-101b, T-145a

2645. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Dilâ deryâ-yı 'ışķ içre kaçan sen talabilmezsin
 Maḥabbet gevherin hergiz elüñe alabilmezsin
 Didüm zülfün midür cânâ nedür ol dâneler didi
 Esirümsin niçe yıllar o zülf ü ḥâle bilmezsin
 Başum top eyledüm cânâ bugün meydân-ı 'ışķ içre
 Elüñden zülf-i çevgânı neden sen çalabilmezsin
 Yanumdan bir dem eksilmez cüdâ olmaz ğam-ı dilber
 Didüm bilsem 'aceb baña ne virdün alabilmezsin
 Degül mi gün gibi rüşen Muhibbî 'ışķ saklanmaz
 Akar bu gözlerün yaşı kılursın nâle bilmezsin
 Ü3-182ak, S1-128a, H1-102a, T-145b

²²¹⁵ dil: ğam H, S1, H1, T

²²¹⁶ qaşr-ı maḥabbet: baḥr-ı maḥabbet Ü3

²²¹⁷ itmeyince: olmayınca H, S1, T

2646. Müstef'îlün fe'ûlün müstef'îlün fe'ûlün

Mef'ûlû fâ'ilâtun mef'ûlû fâ'ilâtun

Göster boyunı cānā bir serv-kāmet olsun
Ne serv-kāmet olsun ol kaç kıyāmet olsun

Āşıkı evvel öldür dönüp lebünle dirgür
Maşşer güninde iy dōst bu bir 'alāmet olsun

Buldı 'ömür nihāyet yok mı cefāya gāyet
Dimez misin hey āfet cevre nihāyet olsun

Tek almasun diline zāhid melāmet ehlin
Dārü's-selām içinde varsun selāmet olsun

Ĥāk-i derin Muḥibbī başuñdan eksük itme
Başuñda ol hemişe tāt-ı sa'ādet olsun

Ü3-182b, S1-128a, H1-102a, T-145b

2647. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Görinen ḥaṭṭı mıdur yā fitne-i āḥir zamān
Yaḥū kāfir leşkeridür zāhir olur nāgehān

Sāyesidür zülfinün yāḥūd zümürd rīzesi
Yā sevād-ı müşgdür dökilmiş anda rāyegān

Getürür peyk-i ecel san baña rıḥlet nāmesin
Her kaçan zāhir olur ḥaddinde ol ḥaṭṭ nihān

Yā yazıldı ḥüsn-i evrāka gubārī ḥaṭṭ-ıla²²¹⁸
Vaḳf ider esmā-i ḥüsnāyı olur ta'vīz-i cān

Metn-i ḥüsne yā yazılmış iy Muḥibbī ḥāşiye²²¹⁹
Kim bunuñ fehminden²²²⁰ 'āciz 'ākl u fehm ü ḥurdedān²²²¹

Ü3-182bk, H-54b, S1-130b, H1-104a, T-148a

2648. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gülşen içre ruhların devrinde gül açılmasun
Eşş-i çeşmüm var-iken bārān döküp saçılmasun

²²¹⁸ ḥaṭṭ-ıla: ḥaṭ ile Ü3

²²¹⁹ ḥāşiye: ḥāşedür H

²²²⁰ fehminden: ḥallinde S1, H1, T

²²²¹ Misra H, H1 ve T'de:

Kim bunuñ ḥallinde 'āciz fehm-i 'ākl-ı ḥurdedān
şeklindedir.

Sâgar-ı çeşmün düşürme elden iy dil nâle kıl
Bezm-i ğamda hûn-ı dilden ğayrı mey içilmesün

Zülf-i şebdiziyle koşdum bu²²²² yaşum gülgünını
İy gözüm ğayret senüñdür cehd kıl geçilmesün

Ehl-i 'ışka iy felek hayyâtı biçerseñ kabâ
Ġamdan özge hil'at ü tâc u kabâ biçilmesün

Bu Muhibbî süz-ı Husrev'den yakar çünkü çerâğ
Ehl-i nazmuñ arasında pes neden seçilmesün
Ü3-182bk, H-41b, S1-130b, H1-104a, T-148a

2649. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Niçe bir zencîr-i zülfine gönül divânesin
Niçe bir şem'-i cemâle per yakar²²²³ pervânesin

Niçe bir bezm-i ğam içre ğiceler tâ şubha dek
Niçe bir yaşlar döküp şem'e müşâbih yanasın

Niçe bir idüp havâle üstüme ğam leşkerin
Niçe bir vîrân idersin uşbu gönülüm hânesin

Niçe bir bülbül gibi feryâd idüp gül şevkine
Niçe bir şûridelik vaqt oldu kim uslanasın

Niçe bir ğaflet Muhibbî aç göz uyhudan uyan
Çün bilürsin kim içre her kes ecel peymânesin
Ü3-183ak, H-73b, S1-131a, H1-104a, T-148b

2650. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gönlümi divâne kıldı âh ol ğisû diyen
'Aqlumı târâca virdi 'arız-ı gül-bü diyen

Tolu gördüm çün ezel bezminde ğam peymânesin
Nüş idüp evvel ben oldum 'ışkuña yâhû diyen²²²⁴

Oldürürsin niçe yüz biñ 'aşıkı bir ğamz-ıla
Hoş dimişdür döstüm saña kemân-ebrû diyen

²²²² zülf-i şeb-diz ile koşdum bu: zülf-i şebdizi ile koşdum Ü3, H1, T

²²²³ cemâle per yakar: cemâline yanar Ü3

²²²⁴ Mısra Ü3, T'te:

Nüş idüp evvel ben eydem 'ışkuña peymâne sen
şeklindedir.

Uyhu gelmez gözüme gördüm seni tā ḥ'abda
 Kanda gitmişdür 'aceb bilsem kanı uyhu diyen
 İy Muḥibbī bu şeb-i hicre nihāyet²²²⁵ yog-ıymış
 Hānesinden hiç ṭulū' itmez mi ol meh-rū diyen
 Ü3-183ak, H-34b, S1-131b, H1-104b, T-149a

2651. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Câmi'-i ḥüsnu'ne miḥrâb şehâ kaş olsun
 Dil ü cān ile aña secde kılan baş olsun
 La'l beñzer dirilürmiş leb-i cān-perverdū'ne
 Kān içinde dilegüm budur anı taş olsun²²²⁶
 Sırr-ı 'ışkı niçe bir saklayayım sinede âh
 Eydeyim cümle cihân ḥalkına ko fâş olsun
 Sâgar-ı çeşm-ile sun ḥün-ı ciger nûş idelüm
 Maṭbah-ı ğamda²²²⁷ dilâ derd ü belâ aş olsun
 Uşbu şî'r-i ḥaseni ger işide²²²⁸ ehl-i ḥired
 Diye taḥsîn Muḥibbī saña şâbâş olsun
 Ü3-183ak, H-46b, S1-131b, H1-104b, T-149a

2652. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'Işk mıdur cān u dil mülkini yagma eyleyen
 'Işk mıdur sînemün içre gelüp cā eyleyen
 'Işk mıdur boynuma takup belâ zencîrini
 Gezdürüp Mecnûnlayın 'âlemde rüsvâ eyleyen
 'Işk mıdur bî-vefâ güller elinden giceler
 İnledüp bülbülleri tā şubḥ güyâ eyleyen
 'Işk mıdur bir lebi şîrîn zebâna dil virüp
 Kûh-ken gibi belâ kûhında şeydâ eyleyen²²²⁹
 'Işk mıdur eyleyen tîr-i belâya cān siper
 İy Muḥib derd ü belâ sînemde peydâ eyleyen²²³⁰
 Ü3-183bk, S1-134b, H1-107a, T-152a

²²²⁵ şeb-i hicre nihāyet: şeb-i hicrâna ğāyet Ü3

²²²⁶ Bu beyit S1, H1 ve T'de bir sonraki beyitle yer değiştirmiştir.

²²²⁷ maṭbah-ı ğamda: meclis-i ğamda S1, H1, T

²²²⁸ ger işide: işide ger Ü3

²²²⁹ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

²²³⁰ Bu gazelin bazı beyitleri S1, H1 ve T'de bir sonraki gazelin beyitleriyle karışıklık göstermektedir.

2653. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'İşk mıdur 'aql u şabrum külli yagma eyleyen
 'İşk mıdur ben ğarîbi zâr u şeydâ eyleyen
 'İşk mıdur bir kemân ebrû nigâruñ yâdına
 Ok gibi bu kıaddümi büküp benüm ya eyleyen
 'İşk mıdur leşker-i ğam gönderüp mülk-i dile
 Dem-be-dem hûmḥâne-i çeşmümden icrâ eyleyen
 'İşk mıdur fenn-i 'ışkı okudup 'aşıklara
 Bâb-ı fazlın sînemün evcine inşâ eyleyen
 'İşk mıdur bu Muḥibbî sînesine dâğ urup
 Âḥır anuñ gözleri yaşını deryâ eyleyen
 Ü3-183bk

2654. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Temevvüc eyledi yaşum yine âhum hevâsından
 Telâṭımlar zühûr itdi cihân toldı şadâsından
 Görüp âvâre²²³¹ Mecnûn'ı gezer derd-ile²²³² âh itdüm
 Uçurdum kalmadı kuşlar anuñ başı yuvasından
 Bugün gülzâr-ı 'âlemde cefâ vü derd ü miḥnet çok
 İşitmedüm ki bû almış ola kimse vefâsından
 Müjem ferrâş olup her dem süpürse küy-ı dildârı
 Suvarmaga su isteyü gelür çeşmüm saķâsından
 Geyürdi şâh-ı 'ışk gelüp baña ğam ḥil'atin lâyıķ
 Muḥibbî baş çıkar her dem yûri miḥnet yakasından
 Ü3-183bk, S1-133b, H1-106b, T-151a

2655. Mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Gözler hemîşe cev-r-ile dilber cefâ yolın
 Beñzer cihânda görmedi mihr ü vefâ yolın
 Âyîne gibi ķalbini kim eylemeye şâf
 'Âlem yüzinde²²³³ bulmaya ehl-i şafâ yolın

²²³¹ âvâre: vâdide Ü3

²²³² derd-ile: vâdide T

²²³³ yüzinde: içinde T

Varsam elini öpmeye el virmeyüp döner
Yokdur güzeller içre bilür merḥabâ yolın

Dāmānuma yapışdı yine kūyuñ itleri
Eski ḥuḫūḳı aındı vü hem âşinâ yolın

Ḥāk-i deriyle gözlerümi rüşenâ ider
Varmaz Muḥibbî kimsene hergiz şabâ yolın
Ü3-184ak, S1-133b, H1-106a, T-151a

2656. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yâr taḫşîl eylemiş cevır ü cefānuñ yolların
Zerrece öğrenmemiş mihr ü vefānuñ yolların
Ḳāmetüm çeng olmayınca²²³⁴ uymadum ḳānūna āh
İñlemeyen ney gibi bulmaz nevānuñ yolların²²³⁵
'İşk ara Ferḥād'a taḫşîn eyle Ḳays'a āferîn
Ḥoş gözetmiş her biri bulmuş belānuñ yolların
Derd-i 'ışka iy ṭabîb Ḳānūn-ıla olmaz şifā
Okumaduñ anda bu derde devānuñ yolların
Gönlümi gönderdüm evvel kūyına dildārumün
İy Muḥibbî öğrene ol bî-vefānuñ yolların
Ü3-184ak, S1-133b, H1-106b, T-151a

2657. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Cān aparur şem' gördüm her gice pervāneden
Şem'-i ḥüsne yanmak öğren iy gönül pervā neden
Kaşlaruñ çin eyleme²²³⁶ baksam 'izār u ḥālūñe
Dōstum cān murgını men' itme āb u dāneden
Ol melāḥatle leṭāfet sende vardur kimde var
Şekker emmişsin meger süd yirine sen anadan
Ġırr olma ḥüsn bünyādına ol āb üzeredür
Bir ḥaberdür 'aḳilāna diñle ben dīvāneden

²²³⁴ olayınca: itmeyince T

²²³⁵ Misra Ü3'te:

Bulımadum nāle kılmayınca nāyuñ yolların
şeklindedir.

²²³⁶ eyleme: eylemiş Ü3

Gevher-i nazmına eylegil Muhibbî'nün nazar
Güşu'na dak her sözi yigdür anuñ dürdäneden
Ü3-184ak, S1-128b, H1-102b, T-146a

2658. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Bugün gülzâr-ı hüsn içre biten berg-i semensin sen
Yâhûd nâz-ıla reftâra gelen serv-i çemensin sen

Ben oldum gülşen-i küyuñ içinde bülbül-i nâlân
Olan gül gibi hercâyî bu 'âlem içre sensin sen

Dilâ 'ışk-ıla ger olsañ 'aceb mi haşre dek sermest
Maḥabbet câmını rûz-ı ezelden nûş idensin sen

Beni derd ü belâ ile bugün gülzâr-ı 'âlemde
Fiğân u âh-ıla zâr eyleyen iy döst sensin sen²²³⁷

Muhibbî şî'r ü eş'aruñ²²³⁸ ko dem dem²²³⁹ sūzināk olsun
Kelâmı sūz-ı Hüsrev'den yakar mîr-i suḥensin sen
Ü3-184a, S1-128a, H1-102a, PB-5475, T-145b

2659. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Yüzüñi gösterüp evvel giriftâr eyleyensin sen
Koyup tenhâ beni derd ü belâ ile gidensin sen

Yüzüñde berk urur nûr-ı Muḥammed iy Mesîḥâ-dem
Bu hüsn-ile bu hulk-ıla Hüseyn ü yâ Ḥasensin sen

Göreyim ben seni âhîr girîban-çâk tâ dâmen
Baña mâni' olur vuşlat deminde pîrehensin sen

Kime şîr ü şeker virseñ dökersin 'âkıbet kanın
Anuñcün bî-vefâ dünyâ dimişler Ehremensin sen

Muhibbî gül ruḥuñ şevkı ile bülbül gibi güyâ
Bugün gülzâr-ı 'âlemde gül-i nâzûk bedensin sen
Ü3-184a

²²³⁷ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

²²³⁸ şî'r ü eş'aruñ: cümle eş'aruñ T

²²³⁹ ko dem dem: ḳudümden Ü3

2660. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gözlerüm gözeklerinden bir dem âb eglenmesün
İnlesün derdiyle dil olsun tolâb eglenmesün

Mey yirine içdi çün mestâne çeşmi kanımı
Mâ-hazar kılsun bu dil bagrın kebâb eglenmesün

Rüşen olsun²²⁴⁰ gam şebinde külbe-i vîrānumuz
Eydüñüz ol mâh togsun mâhitâb eglenmesün²²⁴¹

Ka'be'dür kûyî gelür 'uşşâkı kurbân olmaga
Hayrî te'hîr itmesün²²⁴² kılsun şitâb eglenmesün

Minber-i 'ışk üzre okurken maḥabbet hıṭbesin
Dinlesün gelsün şalâdur şeyḫ ü şâb eglenmesün²²⁴³

Bu Muḥibbî cân virür ol serv-i kâmetden cüdâ
Câna düşmişdür be-gâyet ıztırâb eglenmesün²²⁴⁴
Ü3-184bk, H109a, S1-131a, H1-104b, T-148b

2661. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Binsün ol serv-i revân itsün şitâb eglenmesün
Ehl-i 'ışkuñ ḥâli olmuşdur ḥarâb eglenmesün

Ehl-i ḥâlün ıztırâbı var cemâli şevkine
Eydüñüz ol dilber-i âlî-cenâb eglenmesün

Minber-i 'ışk üzre okurken maḥabbet hıṭbesin
Dinlesün gelsün şalâdur şeyḫ ü şâb eglenmesün

Her sözünde niçe ma'nî var nihân u âşikâr
Ehl-i diller yazup itsünler kitâb eglenmesün

Cür'a-i câmı Muḥibbî çün naşib-i ḥâk imiş
Cân u serden geç ko cism olsun türâb eglenmesün
Ü3-184bk

²²⁴⁰ olsun: itsün H

²²⁴¹ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

²²⁴² itmesün: aḫmasun H

²²⁴³ Bu beyit H, S1, H1 ve T'den almıştır.

²²⁴⁴ H, S1 ve T'de gazelin bu beyti:

Cür'a-i câmı Muḥibbî çün naşib-i ḥâk imiş

Cân u serden geç ko cism olsun türâb eglenmesün

şeklinde. Bu beyit H1'de bir sonraki şiirin maktâ' beyti olarak karşımıza çıkmaktadır.

2662. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kan yudarsa gam²²⁴⁵ degül lâ'l-i leb-i yâr isteyen
 Cân virür bu yolda bir zülf-i siyehkâr isteyen
 Hâşılı bu hırmen içre derd ü miñnet 'âkıbet
 Naqd-i 'ömrin harc ider yâr-ı vefâdâr isteyen
 Terk idüp zühd ü şalâhı kılmuşam zülfün qabûl
 Rûz-ı mañşerde benem iy döst zünnâr isteyen
 Ruhları yâdına cânâ neyçün efgân ideler
 Yok-durur bir sencileyin bülbül-i zâr isteyen²²⁴⁶
 Kâni' olmaz küyuña vaşluñ diler bî-çäre dil
 Hiçe almaz cenneti 'ışk-ıla dîdâr isteyen
 Bî-vefâ yâruñ Muhibbî cevriñi ma'zûr tut
 Yârsuz kalur cihânda 'aybsuz yâr isteyen
 Ü3-185ak, S132b, H1-105b, ST-52ak, T-150a

2663. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gün yüzine bakmayam cânâ cemâlün var-iken
 N'eyleyem 'iyd ayını iki hilâlün var-iken
 Seyr-i gülşen eylemek 'uşşâka olmışdur harâm
 İy yüzi gül her dem eglence hayalün var-iken
 Cân meşâmı müşg ü 'anberden inen hazz eylemez
 Devr-i zülfünde nigârâ hatı u hâlün var-iken
 Hacletindendür görünmez sanki hıızr-ı zinde-dil
 Bilmedin hayvân suyn içmiş zülâlün var-iken²²⁴⁷
 İster-iseñ mülk-i dilden dür ola gam leşkeri
 Koma elden bâdeyi bir dem mecâlün var-iken
 Hiç olur mı bend-i zülfinden hâlâş olmak anuñ
 İy Muhibbî dest ü pâyuñda 'ikâlün var-iken
 Ü3-185ak, S1-133a, H1-106a, T-150b

²²⁴⁵ gam: tañ S1, H1, T

²²⁴⁶ Bu beyit T'de yoktur.

²²⁴⁷ Bu beyit S1, H1 ve T'den alınmıştır.

2664. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gitdi 'aqluñ²²⁴⁸ bilmedi Mecnûn-ı şeydâ meşrebin
 Anladı ancak hemân dünyâda rüsvâ meşrebin
 Acı yaşlar dök derûnuñ gıll ü gışdan pâk kıl
 Kullanasın tâ ki sen 'âlemde²²⁴⁹ deryâ meşrebin
 Zâhidâ 'uşşâka ta'n itme bu hây u hû ile
 Tutmadı hiç kimse sen tutduñ bu gavgâ meşrebin²²⁵⁰
 Kim cihâna bakmaya olsun hezârân âferîn
 Göstere Kâf-ı kanâ'at içre 'Ankâ meşrebin
 Zülfi sevdâsı ezelden başuma yazu-y-ı mış
 Anuñ-içün tutaram ölince sevdâ meşrebin
 İy Muhibbî sor baña 'ışkuñ rumûzın ser-be-ser
 Saña taqrîr eyleyem bir bir ser-â-pâ meşrebin
 Ü3-185a, S1-129a, H1-102b, T-146b

2665. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Virmezem dünyâlara dilberlerüñ derd ü gamın
 Ben bilürem kimseler bilmez maḥabbet 'âlemin
 Hiç kes virmiş degül yâruñ dehânından ḥaber
 Gerçi 'uşşâk arasında noḳtadur dirler hemîn²²⁵¹
 Âh u zârı kılsa bülbül şubḥ olunca gam²²⁵² degül²²⁵³
 Kurtarımaz ḥâr elinden n'ylesün ol hem-demin²²⁵⁴
 Zül ü ebrû çeşm ü müjgân ḥâl ü ḥaṭ 'asker çeker
 Pâyimâl eyler eger Ḥusrev eger cāmın Cem'in
 Devr-i gülde iy Muhibbî al ele peymâneyi
 Furşatı fevt itme zâyı' kılma 'ömrüñ bir demin
 Ü3-185bk, S1-143b, H1-113b, T-161a

²²⁴⁸ 'aqluñ: 'ışkuñ S1, H1, T

²²⁴⁹ 'âlemde: dünyâda Ü3

²²⁵⁰ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

²²⁵¹ Mısra Ü3'te:

Ehl-i 'ışk içre anuñ yok kimse olmış mahremiñ
 şeklindedir.

²²⁵² gam: tañ S1, T

²²⁵³ Bu beyit S1, H1 ve T'de bir sonrki beyitle yer değiştirmiştir.

²²⁵⁴ ol hem-demin: gül ḥırmeniñ S1

2666. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Pür harâret cân u dil gâyet zebûn oldum zebûn
 Gözlerümden ol sebebdendür akar deryâ-yı hûn
 Her zemîni kanlu yaşumdan yine²²⁵⁵ naķş eyledi
 Geçmedi bu naķşı baña kimse illâ çarķı-ı dñn
 Bezm-i ğamda çarķ²²⁵⁶ elinden içdügüm hñn-ı ciger
 Şubħa dek nâlişler eyler dil olupdur erĝanñn
 Bir saçı Leyli-veşüñ sevdâsı başum toptolu
 Kays benden öğrenür şimden girü tavr-ı cñnñn
 Baħr-ı nazmından Muħibbî'nññ şu kim dñr istemez
 Göreyim ğavvâş-veş olsun hemişe ser-nigñn
 Ü3-185b, S1-138a, H1-109b, T-155b

2667. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Egerçi görmedüm senden vefâ ben
 Velî çekdüm kapuñda yüz cefâ ben
 Varursam Ka'be-i küyına yârñn
 Bulurdum Merve ĥaķķıyçñn şafâ ben
 Kemend-i zñlf-i çevgânına başum
 Dimişdüm top idem itdüm edâ ben
 Gözüme eyleyem ben tñtiyâyı
 İdelden ĥâk-i pâyuñ tñtiyâ ben
 Belâ-yı hicre cân virdüm Muħibbî
 Ki oldum vaşlı ile âşinâ ben
 Ü3-186a

2668. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Egerçi zâhiren baksañ cihân mülkine şâham ben
 Nazar ma'nî yüzinden ger kılursañ ĥâk-i râham ben
 Şehâ gülzâr-ı ĥüsn içre açılmış bir gül-i tersin
 Yanaldan âteş-i 'ışķa kararmış bir giyâham ben

²²⁵⁵ yine: benüm T²²⁵⁶ çarķ: hicr S1, T

Beni mahv eyledi 'ışkuñ vücūdumdan eşer hergiz
 Görinmez kim nazar kılsa hemān bir dūd-ı āham ben
 Maḥabbet mülkine şāham 'alemdür dūd-ı dil elde
 Görenler leşker-i eşküm dimezler key sipāham ben
 Yañıldum ḫaddūne serv ü yüzüne gül didüm sehven
 Ben ol demden berü cānā bu yolda 'özl-ḫ'āham ben²²⁵⁷
 Diler her kes ki 'aşıḫdur ire vaşlına ma'şūkuñ
 Murādum senden iy meh-rū hemān ancak nigāham ben
 Gedā-yı kūyuñ olmakdur hemān 'ālemde maḫşūdum
 Bunı sanma ki 'ālemde Muḫib[bī] 'izz²²⁵⁸ ü cāham ben
 Ü3-186a, S1-127a, H1-101a, T-144b

2669. Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Gözün yaşın dirig itme dilā sen pāy-ı²²⁵⁹ dilberden
 Güzeller şayd olurlar çün bilürsin sīm-ile zerden
 Görelden dāne-i ḫālin tolaşdum zülfi ağına
 Ḥalāş olur mı murğ-ı dil 'aceb bilsem bu çenberden
 Görinür cismi dildāruñ egerçi penbenden yumşak
 Bilenler ḫalbini anuñ²²⁶⁰ didiler katı mermerden
 Göricek şem'i pervāne yakar elbette bāl ü per
 Geçerse 'aşıḫ-ı şādık 'aceb mi cān-ıla serden
 Muḫibbī ol kemān ebrū meger 'aşıḫların kırmış
 İki şehper sokınmış gör başına sünbül-i terden
 Ü3-186ak, S1-143b, H1-114a, T-161a

2670. Fā'ilātun fā'ilātun fā'ilün

Dirseñ iy dil sırr-ı 'ışḫ fāş olmasun
 Şabr kıl bir dem gözün yaş olmasun
 'İşḫa düşdüm cān u dilden geçdüm āh
 Kimseler 'ışḫ-ıla yoldaş olmasun

²²⁵⁷ 5 ve 6. beyitler S1, H1 ve T'de yoktur.

²²⁵⁸ izz: māl Ü3

²²⁵⁹ pāy-ı: bāri S1, H1, T

²²⁶⁰ anuñ: ammā S1, H1, T

Cevr ider baña raķîbe raķm idüp

Bagrı niçe ‘aşıķuñ baş olmasun

Görmeyüp gün yüzini inkâr ider

Zâhidi görüñ ki huffâş olmasun

Dilde kılmaga hayâlün naķşını

Bu Muhibbî niçe naķķâş olmasun

Ü3-186ak, S1-152b, H1-120b, T-170a

2671. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Leylî zülfin ger kemend itse dil-i meftün için

Kim göre eydür ki ²²⁶¹ zencîr itdiler Mecnün için

Ĥâlümi sormaz gelür yâd u biliş illâ ki ġam

Bulmadum derde devâ ben bu dil-i maĥzûn için

Gizlenür zülfi şebinde ĥaţţ-ı dilber câ-be-câ

Ķaşd ider İslâm’a kâfir ceyşidür şebĥün için

Kimse kılmadı ben itdüm âh kendüm kendüme

Bir nazar cân terkin urdum yâr-ı gendüm-gün için ²²⁶²

Her kılını zülfinün bîñ başlu ejderhâ kılur

Her kaçan sâĥir gözün siĥr okıya efsün için ²²⁶³

Her kaçan gelse hayâl-i serv-i ĳaddi yâduma ²²⁶⁴

Göz yaşın eyler revân ol ĳâmet-i mevzûn için

Âsiyâb-ı çarĥ ögidür ‘ömri çün gendüm gibi

İy Muhibbî bağlama dil bî-vefâ gerdün için

Ü3-186b, S1-132b, H1-105b, T-150a

2672. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gün yüzine bakmayam cânâ cemâlün var-iken

N’eyleyem ‘iyd ayını iki hilâlün var-iken

Seyr-i gülşen eylemek ‘uşşâķa olmuşdur ĥarâm

İy yüzi gül her dem eglence hayâlün var-iken

²²⁶¹ eydür ki: dir aña Ü3

²²⁶² Bu beyit S1, H1 ve T’den alınmıştır.

²²⁶³ Bu beyit S1, H1 ve T’de yoktur.

²²⁶⁴ yâduma: gönlüme Ü3

Cân meşâmı müşğ ü ‘anberden inen hazz eylemez
 Devr-i zülfünde nigārâ haţţ u hâlûn var-iken
 Hacetindendür görünmez sanki Hızır’uñ ‘aleme
 Bilmedi hayvân suyn içmiş zülâlûn var-iken
 İster-iseñ mülk-i dilden dūr ola ğam ‘askeri
 Koma elden bâdeyi bir dem mecâlûn var-iken
 Hiç olur mı bend-i zülfinden hâlâş olmak anuñ
 İy Muhibbî dest ü pâyûnda ‘ikâlûn var-iken
 Ü3-186b

2673. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilûn

Ġayra meyl itmez²²⁶⁵ gönül mâh-ı cihân arayuben
 Bâri bir kez görsem ol hüsn-i cihân-ârâyı ben
 Gülsitân-ı dehr içinde baña gül yüzün yiter
 N’eylerem zülfün tururken²²⁶⁶ ‘anber-i sârâyı ben
 Yâr-ı bî-pervâ benem hâlüm digergün olmada
 Bâri hergiz görmesem ol şûh-ı bî-pervâyı ben
 Gözlerüm yaşına dirsem tañ mıdur Tûfân-ı Nuh
 Kaţredür yanında cem‘ itsem yidi deryâyı ben
 Cür‘a-i câm-ı lebûnden olsa ger baña naşib
 Kâfirem ger bir kadeh içsem mey-i şaĥbâyı ben
 İy Muhibbî tolaşaldan dil saçı zencirine
 Mesken itdüm rûz u şeb Mecnûn gibi şaĥrâyı ben
 Ü3-196a, S1-153b, H1-121a, T-171a

2674. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilûn

Üstüme sâye salan serv-i ĥırâmândur gelen
 Bir yañadan dideden cüy-ı firāvândur gelen
 Ben niçe teşbih idem bâlâ-yı kaddin²²⁶⁷ serve kim
 Hey niçe serv-i sehî bir mâh-ı tâbândur gelen

²²⁶⁵ ğayra meyl itmez: istemez sensüz S1, T

²²⁶⁶ tururken: var-iken S1, H1, T

²²⁶⁷ bâlâ-yı kaddin: bâlâ kâdini S1, H1, T

Şâh-ı hûbân zer külâhın kec-rev itmiş başına
 Şî'rüñi ezberlemiş şüh-ı ğazel-h'ândur gelen
 Şâh-ı 'âlemdür bugün 'aşıklara rahm itmege
 Tâc-ı zer başına egmiş²²⁶⁸ şâh-ı devrândur gelen
 İy Muhibbî 'ahd ider 'ahdine tîz turmaz döner
 Şöyle beñzer nâz-ıla şâh-ı Karaman'dur gelen
 Ü3-196b, S1-141a, H1-112a, T-158b

2675. Fâ'ilâtun fâ'ilatün fâ'ilâtun fâ'ilün

Gülşen-i hüsnünde cānā bülbül-i şūrîdeyin
 Zülfüne dil bağlamış Mecnûn-ı belâ-kerdideyin
 Hüb-rûlar cümle encüm sen kâmer-rûsın begüm
 Saña beñzer görmedüm çok dil-rübâlar dideyin
 Servler çekdüm elifden güller itdüm dâğ-ıla
 Sîne bāğını temâşâ kıla bu ümmideyin
 Tâze sebz olsun diyü cānā cemâlün gülşeni
 Ra'd-veş âh eyleyüp nîsân-ı bârân-dideyin
 Bî-sütün'dan muhkem iken iy Muhibbî küh-ı ğam
 Kuhkanlik san'tında ben dağı verzideyin
 H-9a

2676. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Yârûñ cefâ vü cevri nedür kînesi neden
 Derdâ dirîğ gitmeye mi kîne sîneden
 Urma²²⁶⁹ gönül şîşesin iy döst yirlere
 Sakın ki batar ayaguña âbgîneden
 Ol zülf-i misk-büyüñ gel boynuña bırak
 İy döst hezâr yig yaraşur 'anberîneden
 La'l-i lebün hayâline maḥzen-durur gönül
 Hârc eylerem gevher-i nazm[1] ol hâzîneden

²²⁶⁸ başına egmiş: başındadır ol S1, H1, T

²²⁶⁹ urma: çalma S1, H1, T

Varsa Muhibbî kapuñ cān tuhfе iltür
İtseñ kabûl n'ola bu kemter kemîneden
H12a, S1-149b, H1-118b, T-167a

2677. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dōstum görme tehî bu 'aşıkuñ nem-dîdesin
Ser-te-ser garķ ola 'ālem dōke eşk-i dîdesin
Gülşen-i hüşninde yāruñ iy gönül bülbulleyin
Nāle eyle şubh olunca sen de bir şūrîdesin
Çekerem cev̄ ü cefāñı bu ümîde dōstum
Bir gün ola hālûme bakup baña raḥm idesin
Hāk-i pâyinden eşer bulduñ mı iy bād-ı şabā
Niçe yıllardur eser durmaz bir 'ālem-dîdesin
Görmese cānā seni olmaz Muhibbî'ye hayāt
Anuñ-içün tende cān çeşmümde nūr-ı dîdesin
H12b

2678. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Niçe bir hicrān şebinde çekeyim ğam tasasın
Ya niçe bir içeyim derd-ile miḥnet kâsesin
Pâyına yüzler eger sürmek dilerseñ dilberün
Bir qadem iy eşk-i çeşmüm yüzüm üzre basasın
Tolaşur her dem kemend-i zülfüñe divāne dil
Kurtuluş yokdur meger zülfünde anı asasın
Sırsa gönlüm şîşesin olmaz 'aceb ol seng-dil
Sıyagelmışdür ezel Leylî çü Mecnün kâsesin
Dil nişān itmiş Muhibbî atagör ğamz okların
Olmaya kim usanup ya kaşlaruñı yasasın
H14b

2679. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Gözlerüm yaşını bu kanlu cigerden sorasın
Bagrumuñ yaraların ğamze-i terden sorasın

Pûte-i hicre yanup dil niçe kâl olduğunu
 Bilmek istersen eger sîm-ile zerden sorasın
 Ne ʔarîk ile ʔadeh bilsem öper la'î-i lebin
 Kuçar ancak bilini anı kemerden sorasın
 Kûh-ı ğamda başuma seng-i cefâ yagduğunu
 Ger murâduñsa dilâ sen anı serden sorasın
 Yollar üstinde Muhibbî niçe hâk oldu yatur
 Kûyuña ileticek bād-ı seherden sorasın
 H17b

2680. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

İy gönül rāh-ı vefâ üzre kaçan hâk olasın
 Umaram ki yücelüp ʔadr-ile eflāk olasın
 İy felek sakın geçer durmaz tokuz kalkanuñı
 Âhum okından neden sen böyle bî-bāk olasın
 'Arz kıl hālûmi ol gül-ruha iy bād-ı şabâ
 Uşbu yolda yaraşur çabük [ü] çālāk olasın
 Fehm olunmaz iy gönül ince bili diğķat-ile
 Turalum ki yire sen bir kıla idrāk olasın
 Sebzezâr oldu Muhibbî varduğında haţķ-ı yâr
 İy gözüm merdûmi şimden girü nemnāk olasın
 H19a

2681. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Zülfeynüni çözü âteş-i hüsn üzre ham olsun
 Gel anı bırak boynuma zencîr-i ğam olsun
 Didüm ki gönül derdine iy dōst ne çäre
 Didi ki lebüm yarını gönderdüm em olsun
 Külhende hayālünle olursam baña gülşen
 Sensüz ki ğiçe bir nefes ol dem ne dem olsun
 Jeng oldu gönül âyînesi al ele sākî
 Mey sun berü tâ dâfi'-i hüzn [ü] elem olsun

Sineñ döğicek âh Muhibbî koma elden
 ‘Uşşâk ara şu‘le-i âhuñ ‘alem olsun
 H-22a

2682. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Yüri divâne gönül kâkül-i cânâna degin
 Yüri pervâne-şifat âteş-i süzâna degin
 Zâhidâ hâlvete gir ‘ömri riya ile geçür
 Gidelüm yâr-ıla biz şaḥn-ı gülistâna degin
 Berü sun sun berü sâķi mey-i gül-reng[i] müdâm
 İçelüm nüş idelüm tâ tola peymâne degin
 Dür dişi fikri ile yaşumı seylâb idüben
 Akıdup her ṭarafa varayım ‘ummâna degin
 Bî-amân çeşm[i] Muhibbî eline ḥançer alup
 Kırup ‘uşşâķını boyınca girer kana degin
 H-24a

2683. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Žâyi‘ itme iy dil-i şürîde gel gül şöḥbetin
 Cân u dilden tâ şehir güş eyle bülbül şöḥbetin
 Seyr iderken ruḥlaruñ öpsem lebün ‘ayb olmasun
 Ehl-i diller mevsim-i gülde ider mül şöḥbetin
 Rişte rişte kılmayınca şâne gibi bagruñı
 İdemezsin el sunup ol saçı sünbül şöḥbetin
 Dakdı zülfinüñ kemendin boynuma dilber didüm
 Ölmeden itdüm bi-ḥamdî’llâh kâkül şöḥbetin
 İy Muhibbî tiz geçer eyyâm-ı gül bir haftadur
 Žâyi‘ itme ‘ömr el virdükçe kıl gül şöḥbetin
 H-26a

2684. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Zemherîr i[r]di ne mümkin eylemek gül şöḥbetin
 Âteşi aña bedel kılmak gerek mül şöḥbetin

Meclis içre her kadeh san bir gül-i aḡmer-durur
 Bülbül olmışdur şürāhī dīnle kulkul şöḡbetin
 Nār-ı dāğ-ıla sīfāl-i sīnemi zeyn eyledüm
 Döstar eyleñ gelün bir dem kıaranfil şöḡbetin
 Tag u şahrāya benefşe düşmişe Mecnün-vār
 El mi virürdi aña her saçı sünbül şöḡbetin
 İy Muḡibbī da'vet itme meclise meh-rûlar[ı]
 İḡtiyār eyler m[i] hīç sulṭān olan kul şöḡbetin
 H-27a

2685. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Mey içüp yine bu ġamġin dilümi şād ideyin
 Anı bir laḡza hele ġuşşadan āzād ideyin
 Seyl-i eşk n'ola ġönül ḡānesin ide[r]se ḡarāb
 Seng-i miḡnetle yine nev yapup ābād ideyin
 Kūh-ı ġamda sen boyı serv [ü] lebi şirīn içün
 Baş u cān terkin urup adımı Ferḡād ideyin
 Mübtelā-yı 'ışķ olaldan āḡ kim dil-ḡasteyem
 İy ṭabībüm dimedün bir kez anı yād ideyin
 İy Muḡibbī ruhları şevķine her şeb-tā-seḡer
 Bülbül-i şürīde-veş nāle [vü] feryād ideyin
 H-28b

2686. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Çünkü ġördüm bir nazar ol serv-ķad meh-rûyı ben
 İki ġözümden revān itdüm akıtdum cûyı ben
 Ele aldum pīç-e-pīç idüp kemend-i āḡumı
 Umaram şayd eyleyem ol ġözleri āḡûyı ben
 Çeşm-i bīmārına duş oldu bu çeşmüm nāġehān
 ġörmesem olmaz 'aceb şimden ġirü uyḡuyı ben
 Mübtelā-yı derd-i 'ışķam iy ṭabīb-i dil meded
 Lebleründen ġayrı herġiz istemem dārûyı ben

İy Muhibbî niçe mecnûn olmasun dîvâne dil
Zülfini zencîr ider gördüm çün ol gîsûyî ben
H-30b

2687. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün (fa‘lün)

Hamdû-lillâh ki yine tâlib-i cānānam ben
Bende-i ‘ışk olalı ‘āleme sulţānam ben
Bir kadeh meyle cihān müşkili hāl oldu baña
Her ne sorsañ baña sor mîr-i suhendānam ben
Dāğlar lāle vü gül sînede serv oldu elif
Dōstum bir nazar it niçe gülîstānam ben
Ruĥlaruñ üzre yine zülf-i perîşān[un] görüp
Âh sevdāya düşüp hāl-i perîşānam ben
Mest olur gāh Muhibbî lebûnî zîkr idicek
Gāh ğubār-ı ĥaţı fikrûn ile ĥayrānam ben
H-34a, S1-149b, H1-118a, T-167a

2688. Müstef‘ilün fe‘ûlün müstef‘ilün fe‘ûlün

‘Ārız mîdur bu cānā ya âfitāb-ı raĥşān
Sünbül midür ya kākûl ya zülf-i ‘anber-efşān
Miĥrāb-ı bût-perest mi tuġrā mı yohsa şāhî
Yāĥud kemān-ı Rüstem ol ebruvān-ı fettān
Ya Türk [ü] ya Mogoldur yagma içinde mâhir
Kāfir mi çeşm ya mest-i ġāret-girān-ı imān
Ol leb mi yāĥû müldür yāĥûd şārāb-ı kevşer
Yākût ya ‘akîĥ ü ya la‘l yāĥû mercān
İçüp şārāb-ı ‘ışkı ser-mest iken Muhibbî
Ĥaţţ-ı ğubāruñ aındı mest idi oldu ĥayrān
H-39b

2689. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Rüstemāne yayını almış o çeşm-i ġamze-zen
Her kime dogrutsa lâ-büd ħalbini eyler şiken

Aldı bu dilden kararum eyledi Mecnûn-vâr
 Çeşm ü ebrû-yı siyâh u zülf ol çâh-ı zağan
 Cânda âteş oldu ten seng-i melâmetden kebûd
 Üstüh'ânım her birisi oldu şem'-i encümen
 N'îçün itmezsin gelüp iy döst bir yirde karar
 Hâne eyle gâh cân gâhî dil-i vîrân vağan
 Okuduñ lü'lü' dışinden iy Muhibbî çün hadîs
 Anuñ içün oldu eş'aruñ senüñ dürr-i 'Aden
 H-41a

2690. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zülfüne yüz virme cânâ boynuña asılmasun
 Hâl-i Hindûnı sakın hüsnüñ görüp yakılmasun
 Atagör gamz oklarını döstüm iç kabzadan
 Aña kurbân olayım tek ya kaşuñ yasılmasun
 Atalardan bu meşeldür çün göze olmaz yasag
 Âfitâb-ı hüsnüne neyçün senüñ bakılmasun
 Geçt-gîr-i 'ışk elinden Zâl u Rüstemler zebûn
 Döştlar inşâf idüñ bu dil niçe basılmasun
 Dilemezse rûz-ı maşşerde Muhibbî destini
 Dâmeninde yâra diñ cevır ü cefâyı kılmasun
 H-42a

2691. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fâ'ilün

Nâzûklîg-ile gönlümüz alan degül misin
 Âh ol cefâ sen cevır-i firâvân degül misin
 Bir gamze ile fitne şalup halk-ı 'âleme
 Bir şive ile âfet-i devrân degül misin
 Bu göz yaşını cü yirine eyleyen revân
 Bâğ-ı cihânda serv-i hırâmân degül misin
 Dil-ğasta olam virmeyesin baña bir cevâb
 İy 'İsî-nefes derdüme dermân degül misin

Alduñ Muḥibbî gönlini imāna kaşd idüp
Zülfüne uyup yohsa müselmân degül misin
H-64a

2692. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir 'aceb dīvāneyem başumdaki sevdâ için
Zülfini zencîr idüñ boynuma ben şeydâ için
Genc-i ḥüsnine ser-i zülfîn tılsım itmiş nigâr
Çâresüz kaldum ne çâre âh ol ejderhâ için
Ben der-i meyḥānede dîzâra 'âşık olmışam
Mescide şüfî gelür ancak kurı ğavġâ için
Umaram ğamz oklarını ata her dem sîneme
Anuñ için dil nişân itdüm o kaşı ya için
İy Muḥibbî serv ḳaddin görse gülşende çınâr
El du'āya kaldurur ol ḳāmet-i bālâ için
H-74b, S1-148a, H1-117b, T-165b

2693. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Gülşende diñ ol serv-i ḥurāmāna salınsun
Âhum yiline karşu ko her yana salınsun
Mey nûş idüben başa külâhın koya kec-rev
Rindâne geyüp nâz-ıla mestâne salınsun
Bend olsa gönül zülfine kor çâh-ı zekānda
Kalsun dir ebed bend-ile zindāna salınsun
Tir-i müjeñe sînesini dil siper itsün
Meydāna gelüp²²⁷⁰ 'ışk-ıla merdâne salınsun
Çün dürr-i yetim oldı yine nazm-ı Muḥibbî
Cânâ anı dak ğuşuñâ yek-dâne olsun
H-75b, S1-147b, H1-117a, T-165a

2694. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bü getürdüñ bûy-ı zülfinden şabâ gerçek misin
Yoluña olsun hezârân cân fedâ gerçek misin

²²⁷⁰ gelüp: girüp S1, H1, T

Mürde idüm bir haberle tâze cân virdün baña
 Eyledün bu hasta gönlüme devâ gerçek misin
 İy kaşı ya sînem içre gönderüp gamz okların
 'Âkıbet kıldı benüm kalbümde câ gerçek misin
 Bezm-i gamda inlesem bu nâleme âheng için
 Baña eydün gıceler tâ şubh nâ gerçek misin²²⁷¹
 Pîrehensüz kuçmışam ol mâhı didüm dil didi
 Belki düşündür Muhibbî hayr ola gerçek misin
 H-76a, S1-148a, H1-117a, T-165b

2695. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Umar idüm ki benüm derdüme dermân olasın
 Ne bileydüm ki seni âfet-i devrân olasın
 Müjesi tîr-ile sînem siperin deldi didi
 Saña kim didi kaşum yayına kurbân olasın
 Gözlerüm yaşı olursa n'ola pâyüña revân
 Karşuma serv-i sehî gibi hırâmân olasın
 Hüsne mâğrûr oluban 'aşıkça cevır itmegi ko
 Bir işi işleme kim soñra peşimân olasın
 Gönlin alınca Muhibbî'ye vefâ gösterüp âh
 Pes neden soñra dönüp cevır[i] firāvân olasın
 H-77a

2696. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Göster yüzüni alnuñı şems ü kamer olsun
 Tamsun²²⁷² lebünün yarı denizler şeker olsun
 Cānum bile yoluñda senün dil nedür iy dōst
 Tek gūşe-i çeşmünle baña bir nazar olsun
 At gamze okın sîneme dilden öte geçsün
 Delsün cigerüm gamzeler[ün] reh-güzer olsun²²⁷³

²²⁷¹ Mısra S1 ve H1'de:

Baña öykündünse nây-ı hoş-nevâ gerçek misin
 şeklindedir.

²²⁷² tamsun: emsün H

²²⁷³ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

Sen serv-i sehî gibi salın nâz-ıla her sū
Ben âh ideyin karşuñ ko bir eşer olsun

Her kim ki ırar²²⁷⁴ ‘aşıķı dilber kapusından
Budur dilegün anı ki ol derbeder olsun

Cân naķdini yolında Muħibbî ide işār
Ol yār gelür diyü baña tek ħaber olsun
H-86b, S1-148b, H1-117b, T-166a

2697. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâilün

Ĥamdü-lillâh ‘aşıķam ‘âlemde ĥoş-ĥâlem bugün
Âteş-i ‘ışķa yanaldan zer gibi ķâlam bugün

Sanmañuz şüfi ya zâhid bir ķalender-meşrebem
Tekye-i ‘ışķuñ tırâşı bil ki abdâlam bugün

Sînede gören elifler dir ki ‘ışķuñ bebridür
Yâ peleng-i mîşedür dâğ-ıla pür-ĥâlem bugün

Taĥta-i sinemde dökdüm ħunki eşķüm noķtasın
Kâyinâtuñ ĥâlini bilmekde remmâlem bugün

Ĥâriciler üstine dest-i ķazâdan bir okam
Râfiziler ķaşdına şemşîr-i ķattâlem bugün

Yimezem dünyâ ĥamın ben ĥ‘âce-i dünyâ gibi
İy Muħibbî anuñ içün fâriĥu’l-bâlem bugün
H-90a

2698. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Râstî ķâmetüñi gördüm eyâ serv-i revân
Pâyuñ gözlerümün yaşı revân oldu revân

Salınup gülşene gel bendeñ ola serv-i sehî
Cilveler eyle görüp reşķ ide tāvüs-ı cinân

Leblerüñ mey yirine içdüĥine kanumuzu
Bize şâhid mi degül uşbu dehânuñdaki kan

Nâvek-i tîr-i ķaza mı ki ‘aceb şol müjeler
Kim gözi[n] yumup açınca baña virmedi amân

²²⁷⁴ ırar: ayırur S1, H1, T

Ârzü itme vişâlin iy Muhibbî fariğ ol
 Sen gedâsın bir ƣalender ol ƣo sultân-ı cihân
 H-95a

2699. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ƣıızr suyn ister iseñ istegil meyĥânenen
 Çıkma bir dem ƣâlib iseñ gence sen vîrânenen
 Her kişiyi söyledür 'aĥluñ mihengi bâdedür
 'Ahd ü peymân gözleyen alsun ĥaber peymânenen
 Şem'-veş karşıñda yandugum saña ma'lûm iken
 Ĥâlûmi sormak ne ĥâcetdür varup pervânenen
 Tekye kılsun bu rişâ ile ko zâhid zühdine
 Ĥâşa kim nevmîz olam ben vûslat-ı cânânenen
 Zülf[i] çevġânına top eyle Muhibbî başuñı
 Doğıcak lâ-büd kişi merdâne gerek anadan
 H111a

2700. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Niçe bir derd ü ġam u miĥnet-i gerdün olasın
 Bihter oldur ki mey-i ƣâlib-i ġülgün olasın
 Nüş-ı cam ile ġönül âyînesin eyle şafâ
 Ne revâdur ki 'abeş yirlere maĥzûn olasın
 Câm-ı Cem olmayıcak genc-i Feridün nedür
 Dutalum devlet-i Cemşid [ü] Feridün olasın
 Zülf[i] zencîrini boynuma n'îçün dakmaya yâr
 Ser-i kûyında dilâ sen daĥı mecnûn olasın
 İremezsın ol boyı servûñ Muhibbî pâyına
 Râh-ı 'ışķında eger eşķ-ile Ceyĥûn olasın
 H115b-116b

2701. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Oldı ĥaĥķuñda senûñ nâzil çü Tâhâ vü Yâsîn
 Ĥâk-rûb-ı âsitânuñ şehperi rûĥû'l-emîn

Hüsnün idrâkinde ‘âciz çeşm-i erbâb-ı nazar
 Kâşır olmuşdur kemâlâtunda ‘aql-ı hurde-bîn
 Okuduñ levh-i ezelde her ne kim menkûş idi
 Oldı zâhir saña ‘ilm-i evvelin ü âhîrîn
 Rûz-ı maşşerde nidâ cennetden ire ümmete
 “Hâzihi cennâti ‘adnin fedhulühâ hâlidîn”
 Evvel âhir bu Muhibbî senden umar mağfîret
 İki ‘âlemde çü sensin rahmete’l-lil ‘âlemîn
 S1-3b, H1-3a, T-3b

2702. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Cefâ tîrine tut sîne belâ tîğına sun gerden
 Cihânda geçmedük miñnet dilâ hîç kalmadı serden
 Elümde tutuşup kâğıd yanar derd-i dilüm yazsam
 Meger şimden girü nâme yazam perr-i semenderden
 Yüzüne şöyle ‘aşıkdur senün şems ü kamer cânâ
 Gice gündüz yüzün sürüp gider mi hîç biri derden
 Dilâ sa’y-ile dildârûn ne mümkün kâlbine girmek
 Bilürsin gönli katıdır anuñ pülâd u mermerden
 Muhibbî sözlerin taksañ n’ola gûşuñâ iy dilber
 Yig alurlar anuñ kâdrin bilenler dürr ü gevherden
 S1-125b, H1-100a, T-143a

2703. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

İy dil-i bî-çâre itme cevri-i dilberden enîn
 Mâ-teğaddemden meşeldür nâz ider her nâzenîn
 Hâyardîler gibi takdum gûşa kulluk hâkşasın
 Boynuma hâkka olalıdan o zülf-i ‘anberîn
 Ne kadar cevri ü cefâ itse gönül eyler kabûl
 Döştar gökden ne yagarsa götürür çün zemîn
 Küfr-i zülfuñi götür göster ruhuñ imânını
 Bir yire cem‘ olmamışdur döşüm küfr-ile kîn

Gül yüziñsüz gıceler feryâd u efgân eylesem
 Nâleme âheng idüp bülbül baña dir âferin
 Göñlümün peymânesin zülfün gibi itdün şikest
 Cevr-ise senden hemân u şabr ise benden hemîn
 Ol lebi şîrîn elinden ger ölem Ferhâd-veş
 Meşhedüme yazalar “hâzâ şehidü’l-‘âşîkîn”
 Tolaşaldan zülfünün sevdâsına dil hastadur
 Leblerün dârû’ş-şifâsından buyur sirkencübîn
 Niçe şîrîn olmasun cânâ Muhibbî’nün sözi
 Çünki medhûn okuram olur kelâmum şekkerîn
 S1-126a, H1-100b, T-143b

2704. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Vaşı-ı cânân isteyenler gam yimezler cân için
 Yolına bir cân nedür bîñ cân fedâ cânân için
 Sen melek ruhsâr için hercâyî dirlerse n’ola
 Olmaduk sözler dinür hürşîd-i nûr-efşân için
 Leblerün etrafını cânâ n’ola tutsa haţuñ
 Yir olur zulmet içinde çeşme-i hayvân için
 Fitne-i âhîr zamândur fitneler andan kopar
 Döştar ben n’eyleyem ol gözleri fettân için
 Ger buyursañ cân fedâ ide Muhibbî yoluña
 Âdem olan ad u sanın terk kılmaz cân için
 S1-127a, H1-101b, T-144b

2705. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Pendi güş itme dilâ alma ele ‘âr etegin
 Ko ne dirlerse disünler tutagör yâr etegin
 Baña her demde gelür derd ü belâ miñnet ü gam
 Müşkil işdür kişi kim tuta sitemkâr etegin
 Müdde‘î dâmen-i dildâra irişse ne ‘aceb
 Kanda kim açıla gül tutar anuñ hâr etegin

H'âbda yârı bulup fırsat-ıla büsesin al
 Uyanup hışma gelürse koma inkâr etegin
 Yüz sürüp pîr-i muğân hıdmetine tutma sakın
 Hânkâh içre varup zâhid-i mekkâr etegin
 İy Muhibbî benî-âdemde vefâ kalmadı hiç
 Sen de Mecnûn-şıfat tut yûri taglar etegin
 S1-127b, H1-101b, T-145a

2706. Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn

Gönlüm n'ola ger kılsa gile iki gözümden
 Derdâ ki usandurdı beni bunlar özümden
 Cân eyleyeyim yoluña teslim didüm evvel
 Serden geçeyim geçmeyem âhîr bu sözümden
 Ger hâk idesin seng-i cefâ-y-ıla ben iy döst
 Mihr-ile vefâ büyü gele uşbu tozumdan
 Kalmadı yüzüm vara gele yâr işigine
 Rahm eylemedi şerm ide dirdüm bu yüzümden
 Ne buldı ise buldı Muhibbî göz ucından
 Gönlüm n'ola ger kılsa gile iki gözümden
 S1-128b, H1-102b, T-146a

2707. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilûn

Gül yüzün seyr eylesün 'âlemde gülzâr isteyen
 Dür dişün fikr eylesün lü'lü'-i şehvâr isteyen
 Yaşuma kılsun nâzar deryâ temâşâsın kılan
 Külhen-i sînem tolu gelsün berü nâr isteyen
 Sırr-ı 'ışkî âşikâr itdüm ser-i zülfin görüp
 'İşk Manşûr'ı olup geldüm benem dâr isteyen
 Hârc kıl dil naqdini yârûn dilerseñ vaşlını
 Bil ki cân virmek gerek bu yolda bâzâr isteyen
 Genc bî-mâr u gül bî-hâr olmaz iy Muhib
 Yârsuz kalur cihânda 'aybsuz yâr isteyen
 S1-133a, H1-105b, T-150b

2708. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

İy dil sevüp ol şüh-ı sitemkârı n'idersin
Tâ şubha degin eyleyüben zârı n'idersin

Ağyâra kılur mihr ü vefâ saña cefâlar
Hercâyî güzelden ne gelür yârı n'idersin

Bagruma benüm niçe niçe yara urupdur
Yâd eyleyüp iy dil baña ol yârı n'idersin

Bend içre gören gönlümi zülfi girihinde
Saklama didi as bu giriftârı n'idersin

Gül gibi Muhib girmez anuñ güşına feryâd
Bülbül gibi sen dağı kılup zârı n'idersin

S1-135b, H1-107b, T-153a

2709. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âşık iseñ saklama bu yolda gel cânuñ sakın
Dimeye bir cân nedür kıymadı cânânıñ sakın

Ben benümçün dimezem iy kaşı ya müjgânı ok
Kan bulaşur hûn-ı dilden tîr-i müjgânıñ sakın

Bir nihâl-i tâzesin olmak dilersin tâze ter
Hâr eline gül gibi gel virme dâmânıñ sakın

Âşık olan zâhidâ eyler melâmet ihtiyâr
Sen selâmet ehli ol var ad-ıla sanuñ sakın

Bu Muhibbî'ye vefâ idem didün itdün cefâ
Kavlüne tur döstüm gel 'ahd ü peymanıñ sakın

S1-135b, H1-108a, T-153a

2710. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Lebleri itdi hacil lâ'l-i Bedağşân cevherin
Dür dişi virdi küşâde bağr-i 'ummân cevherin

Bulmak isterseñ eger cânân vişâlin iy gönül
Râyeğân girmez elüne harc kıl cân cevherin

Didem üzre iy sehî kâmet gelüp bas bir qadem
 Pâyüña îşâr ide çeşmüm firâvân cevherin
 Leblerüñ dâyiresin tutsa hatuñ olmaz ‘aceb
 Zûlmet içredür dimişler âb-ı hayvân cevherin
 Bu Muhibbî dem-be-dem hûn-ı cigerle bisleyüp
 Hâşıl itdi sînede tîrûñle peykân cevherin
 S1-136a, H1-108a, T-153b

2711. Mefâ’ilün fe’ilâtün mefâ’ilün fe’ilün

Çemen irişdi yüzüñsüz bahârı n’eyleyeyin
 Lebüñsüz olsa mey-i hoşgüvârı n’eyleyeyin
 Dirîğ güşına girmez figânumuz yârûñ
 Kırı yire bu figân-ıla zârı n’eyleyeyin
 Güzel sever diyü ta’n eyledi baña zâhid
 Elümde olmayıcak ihtiyârı n’eyleyeyin
 Lebün şafâsına dâyim şarâbı hoş görelüm
 Hâtuñ hayâli tururken gubârı n’eyleyeyin
 Muhibbî kimseye mülk-i cihân degül bâñı
 Gönül virüp aña bu i’tibârı n’eyleyeyin
 S1-136a, H1-108a, T-153b

2712. Mef’ûlü fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

Âyine gibi al elüñe şâf cāmı sen
 İç lezzet alup añlayasın şubḥ u şāmı sen
 Sıyup cihānda ‘âr-ıla nāmüs şîşesin
 Mest ü melâmet ol yûri terk eyle nāmı sen
 ‘Uşşâkdan yüzün çevürürsin revâ mıdır
 İslâm içinde virmeysin bir selâmı sen
 İy bağbân bakmaz-ıduñ serve bir daḥı
 Görseñ çemende ol boyı serv-i hırâmı sen
 İden Muhibbî gönlini ğâret gözün degül
 Baş baş ḥarâmî ğamzelerün bir ḥarâmı sen
 S1-137a, H1-109a, T-154b

2713. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Günâh-ısa seni sevmek ya itmek her gün âhı ben
 Muķırram ben günâhuma çoğ itdüm bu günâhı ben
 Yagup yagmurlayın yaşum n'ola cular revân olsa
 Bulutlar gibi agdurdum göge düd-ı siyâhı ben
 Maḥabbet şehrine varan belâ derbendine ugrar
 Ḥaber benden soruñ benden ki çok gördüm o rāhı ben
 Yaşum surḥ u ruḥ-ı zerdüm saña yitmez mi iy zāhid
 Gel inkâr eyleme 'ışķa getürdüm dü güvâhı ben
 Gezerken cāmî'-i ḥüsnin kaşı miḥrâbını gördüm
 Başum kaldurmayup kıldum o yirde secdegâhı ben
 Muḥibbî pul pul olmışdur ser-â-ser dâğ-ı miḥnetle
 Maḥabbet baḥrına girdüm görünsem tañ mı mähî ben
 S1-138a, H1-109b, T-155b

2714. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şem'-i ḥüsnün ḳadrını bilmez hevâdâr olmayan
 Süz-ı 'ışķı añlamaz pervâne-veş nâr olmayan²²⁷⁵
 Küyüñi n'eyler gönül irmek diler cānâ saña
 Cenneti eyler ṭaleb müştāk-ı didâr olmayan
 Ya kaşuñdan tîr-i ḡamzeñ gelse dil karşu çıkar
 Eylemez tîre siper sîne cigerdâr olmayan
 İçmeyenden cām-ı 'ışķuñ sorma sen keyfiyyetin
 Vire mi saña ḥaber andan ḥaberdâr olmayan
 Zülfi bendinde görüp sormaz Muḥibbî ḥālünü
 Ḥālını bilmez giriftāruñ giriftār olmayan
 S1-138b, H1-110a, T-156a

2715. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Kemend [e]yle ser-i zülfüñ baña dām-ı belâ olsun
 Ebed kurtılmasun gönülüm ko aña mübtelâ olsun

²²⁷⁵ pervâne-veş nâr olmayan: müştāk-ı didâr olmayan H1

Ser-â-ser 'âlemi tutsun gözün yaşını deryâ kıl
 Yürisün fülk-i dil anda aña âhum hevâ olsun
 Maḥabbet bendini bir bir gönül barmagina bağla
 Fiğân itsün belâ bezminde ney-veş pür nevâ olsun
 Vireyim cânı borc olsun didüm bir kez seni görsem
 Kerem kıl luṭf idüp göster yüzün borcum edâ olsun
 Maḥabbet şâhı geldükçe Muḥibbî kişver-i dilde
 Dögilsün sînemün ṭablı cihân tolı şadâ olsun
 S1-138b, H1-110a, T-156a

2716. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kaşları ser-fitnedür çeşmi de âşüb-ı cihân
 Tañlaram bu fitnelerden kurtara 'uşşâk cân
 Zülf-i 'anber-bârı örtelden bulut-veş ḥaddini
 Gün yüzini görmez olmışdur dirigâ ins ü cân
 Hicr ara 'ışk âteşine yanalıdan döstlar
 Gice âteş şu'lesidür görinen gündüz duḥân
 Serv tek gelse kıyâma her kaçan ol şâh-ı gül
 Gözlerüm yaşı olur ol dem benüm âb-ı revân
 Ğamzeler zulm-ıla öldürürse lâ'lün dirgüren
 İy Mesîhâ-dem Muḥibbî'de gel eyle imtiḥân
 S1-142a, H1-112b, TT-159b

2717. Fâ'ilâtun mefâ'ilün fâ'ilün

Devletün dilberâ mezîd olsun
 Her giceñ ḳadr ü günün 'ıyd olsun
 Tek seni göreyim benüm cânum
 Dâğlar sînem üzre did olsun
 Âteş-i 'ışk eridür anı
 Gerek ise yürek ḥadîd olsun
 Öykünürse boyuña serv ü çinâr
 Her birisi kurısın ḳadîd olsun

Göreyim haţţ-ı kâfirün âhir

Gelüp imâna vü sepîd olsun

Hıdmete geldi bu Muhib kapuña

Anı reddeyleme ‘abîd olsun

S1-142b, H1-113a, T-160a

2718. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Bildün-ise hâlûmi içümde yanan oddan

Bir nazar kıl zâhir olsun dilde olan düddan

‘Âşık olan pâdişâh olursa da ol kul olur

Böyle naql itmiş iden dirler şeh Maḥmûd’dan

Dil dehânuñ yâdına varın yoğın harc eyledi

Ol sebebdendür ki geçdi bûd-ıla nâ-büddan

Kim ki isterse bula âhir varup maṭlûbını

Terk-i dünyâ eyleyüp geçmek gerek maḳşûddan

Müy-ı jülidem degül bil ki başumda düddur

Görinen budur Muḥibbî dilde yanan oddan

S1-142b, H1-113a, T-160a

2719. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Fırkat-ile bu elif ḳaddümi dâl itmeñ neden

Gönlümi zülfün ğamıyla pâymañ itmeñ neden

Gâh ğamzeñ ḳaşd ider dil mülkine gâhî ğamuñ

Kişver-i vîrân içün bunca cidâl itmeñ neden

Sen ḥarâm itdün vişâlün beni maḥrûm eyleyüp

Ben yoluñda cân virüp kanum helâl itmeñ neden

Ruḥlarında ḥaţ görüp âh eyledüm dilber didi

Sâye-i zülfümdür ol yañlıḣ ḥayâl itmeñ neden

Geh elâ gözler süzüp gâhî çatarsın ḳaşuñı

Bu Muḥibbî derdmende mekr ü al itmeñ neden

S1-143a, H1-113a, T-160b

2720. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'Âşık olmaz 'ışk içinde âh u vâhı sevmeyen
 Kul olur mı cân u dilden pâdişâhı sevmeyen
 Yüz çevürme gün yüzinden zâhidâ inkârı ko
 Kâfir olmaz mı 'aceb nûr-ı İlâh'ı sevmeyen
 Gül gibi hândân olur görse yaşum bârânını
 Agladur mı 'âşıkı feryâd u âhı sevmeyen
 Yakdı gön'lüm hânesin itmez hâzer hîç âhdan
 Kendü şehrin mi yakar dūd-ı siyâhı sevmeyen
 Her ne söz kim söyledün bir bir hâkîkatden haber
 Vire mi gönlin mecâziye günâhı sevmeyen
 Çünkü gördün tāk-ı ebrûsın Muhibbî secde kıl
 Kible den dönsün yüzi ol kıblegâhı sevmeyen
 S1-143a, H1-113b, T-160b

2721. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Tutsa ger dest-i ecel beni giribânumdan
 Geçe cândan bu gönül geçmeye cânânumdan
 Şafha-i zerdüme yazdum yine derd ü elemi
 Göz karasıyla degül bil ki ciger kanumdan
 Acımazdum gelicek sîneme tîrûn şanemâ
 Demreni kalsa geçüp gitmese bir yanumdan
 Gice sanmañ ki felekde görünen encüm degül²²⁷⁶
 Göklere çıkdı şererdür dil-i sūzânumdan
 Şâh-ı gam gelse Muhibbî bu gönül hânesine
 Pâyına dür dökerem dîde-i giryânumdan
 S1-144a, H1-114a, T-161b

2722. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Didi gel deyre bugün mu'ciz-i 'İsâ göresin
 Dirgürür mürdeleri bir büt-i tersâ göresin

²²⁷⁶ degül: ola T

Zülf-i zencîrûnî tak boynuma iy dōst benüm
Her kaçan karşuñā bu göñlümi şeydā göresin

Yine dil bülbülîni şubḥa deġin zāra getür
Lebi ġonca yüzi gül lebleri ḥamrā göresin

Gözlerüñ yaşını pāyına revān eyle revān
Serv gibi salınur bir ḳad-i bālā göresin

Meclis-i ġamda Muḥibbî içicek ḥün-ı ciger
Ney gibi şubḥa deġin göñlüñi ġüyā göresin

S1-144b, H1-114b, T-162a

2723. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Niçe bir ḥāne-i dil cev-r-ile vîrān olsun
Ya niçe tîr-i cefādan yüregüm kan olsun

Meclis-i ġamda şu deñlü dökeyim ḥün-ı ciger
Bezm ara her birisi bir gül-i ḥandān olsun

Başumı ḳaṭ‘ ideyin tā gide ol bār-ı girān
Ser-i kūyuñā senüñ varmaga āsān olsun

İy ṭabîbüm dil ü cān ḥastasıyam derdüñ-ile
Bir cevāb eyle benüm derdüme dermān olsun

Ola kim cür‘a-i la‘linden ola baña naşîb
Süreyim yire yüzüm ḥāk-ile yeksān olsun

Ḥaṭṭı esrārını şî‘rümde anuñçün añaram
Her kim okursa anı vālîh ü ḥayrān olsun

Ka‘be kūyuñı varup yine ṭavāf eyleyüben
Ko Muḥibbî kuluñı yoluñā ḳurbān olsun

S1-145a, H1-115b, T-162b

2724. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Şem‘ didüm ḥaddine bi’llāh görüñ nûr olmasun
Yâ İllāhî ehl-i ‘ışḳ ol nûrdan dūr olmasun

Dūr düşdüm ay u yıllar geçdi görmem ġün yüzün
Hey müselmānlar bu yolda kimse mehcûr olmasun

Çünkü bulunmaz benî-âdemde bu nev'e hüsün
 Bir nazar eyle melek yâhûd perî hür olmasun
 Bir akar su hûblık dünyâ degüldür ber-çarâr
 Pâdişehler mülke hûblar hüsne mağrûr olmasun
 Yâr ister çün Muhibbî ola bu gön'lün harâb
 Ko yıkılsun hergiz ol vîrâne ma'mûr olmasun
 S1-145b, H1-115a, T-163a

2725. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

'İzâruñ reşk-i rûy-ı gül'izârân
 Ğubâruñ tâc u taht-ı tâcdârân
 Lebûn tiryâkdür kim içse zehri
 Ne gam zülfeynün olsa şâh-ı mârân
 Dönilmez ben reh-i 'ışka yöneldüm
 Du'a-yı hayr kılsun baña yârân
 Sakın 'uşşâkı kovma bûlbûlündür
 Alursın boynua hûn-ı hezârân
 Ko kılsun gül gibi dildâr hande
 Muhibbî âh u eşküm bād u bārân
 S1-146a, H1-115-b, T-163b

2726. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Saçlaruñ sünbül boyuñ serv ü tenün berg-i semen
 Hüsnuñi kılan temâşâ eylemez seyr-i çemen
 Dōstum terk eyleyüp gitme beni yaşum gibi
 Çün bilürsin cân gidicek yaramaz bir işe ten
 Hâsret-ile âh senden ayru iy Yūsuf-cemâl
 Eyledüm Ya'ķûb-veş dil hânesin beytül-hâzen
 Ben ğubârı didüm iy gün yüzlü topraktan götür
 Bî-edeblik didi itme dimedi bir bende ben
 İy Muhibbî ol perî insâna görünmez kaçâr
 Lîk hîç gitmez yanından ol rakîb-i Ehremen
 S1-146b, H1-116a, T-164a

2727. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gülşen-i hüsnünde kılduñ ruhlaruñ gülzâr sen
 Baña dirsın anuñ-ıçun bülbül ol kıl zâr sen
 Şâh-ı gam dil hânesine her kaçan kıl sa nüzûl
 Gevher-i eşki gönül kıl yolına îşâr sen
 İy tabîb-i dil neden derdüme itmezsın devâ
 Çün beni rûz-ı ezelden eyledüñ bîmâr sen
 Derd ü miñnet ancak olursa 'aceb mi hâşılun
 Çün livâ-yı gamdan alduñ iy gönül tîmâr sen
 Biz selâmet güşesın zühhâda teslim eyledük
 İhtiyâr itdük melâmet ol gönül bî-âr sen
 Cennete aldanma zâhid gibi bakma kevşere
 İy gönül olduñ bugün çün 'aşık-ı didâr sen
 İy Muhibbî ola kim yâruñ bile ahvâlünü
 Bir bir eyle şi'r içinde hâlünü eş'âr sen
 S11-147a, H1-116b, T-164b

2728. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'Ârızuñ enver-durur dirler baña hürşiddin
 Gel tûlû' eyle beni²²⁷⁷ mahrûm kılma didden
 Döstüm senden vefâ mihr ummasun 'aşıklarun
 Key katı dîvânelikdür meyva ummak bîdden
 Tek şarâb olsun sifâl-ıla bugün mey-h'âreye
 Yig gelür her vech-ile ol sâgar-ı Cemşid'den
 Giceler tâ şubh bîdâr ol vişâlin kıl taleb
 Müstecâb olur du'âlar da'imâ temcîdden
 İy Muhibbî devlet-i dâreyni bulur şühhesüz
 Kim şafâ-yı kalb-ile hâlî degül tevhid'den
 S1-148b, H1-117b, T-166a

²²⁷⁷ beni: -H1

2729. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Gül-i nâzûk beden dirler benüm ol dil-sitânumçün
 'Aceb mi dinse hercâyî meh-i nâ-mihribânnumçün
 Yürek pür âteş-i hasret akar hûn-ı ciger gözden
 Didiler 'ayn-ı cârîdür bu çeşm-i hûn-feşânnumçün
 Bugün meydân-ı sinemde diküp bu dil nişân itdüm
 Ata gamz okların diyü benüm ebrû kemânnumçün
 Atar sihr okların gamzeñ görür kim câna kâr itmez
 Okur tıguñ du'â-yı seyf bu cism-i nâtüvânnumçün
 Muhibbî hastadur didüm lebûnden bir cevâb ister
 Ne haddüñdür senüñ didi söz açmak bu dehânnumçün
 S1-149a, H1-118a, T-166b

2730. Mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Ġaflet gözini açagör uyan bu h'âbdan
 'Âlem nümüne çün yiter Efrâsiyâb'dan
 İtmedi mi zamâne Cem'ün câmını şikest
 Bak lâlelere gör nice aglar türâbdan
 Deryâ gibi başumdan aşaldan gözüm yaşı
 Hâlî degül sefine-i dil ıztırâbdan
 Akıtdı gözümün yaşını dil harâreti
 Bu remzi yüri fehmi idesin sor gülâbdan
 Bezm-i gam içre nâlem ile gön'lüm eglerem
 İnildisini güş ideli âsiyâbdan
 Esrâr-ı 'ışkı bilmedi 'allâmeler dağı
 Bu müşkilâtı hall idemezler kitâbdan
 İçmez Muhibbî yire ine Zühre-i felek
 Suna şarâbı ger kadeh-i âfitâbdan
 S1-150a, H1-118b, T-167b

2731. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zülf-i müşgînüñi iy dilber tırâş itmeñ neden
 Çeşmümün yaşın döküp bagrumı baş itmeñ neden

Destine mestâne çeşmüñ döstüm hançer virüp
 Ḵalb-i ‘uṣṣāk-ıla her laḥza savaṣ itmeñ neden
 Sırr-ı ‘ışkı saklar-iken sīnede cānum gibi
 İy gönül āh itmeg-ile anı faṣ itmeñ neden
 Luṭf-ıla her demde ağyāra temelluḳ gösterüp
 Yaralanmış gönlümi benüm hırāṣ itmeñ neden
 Çün kenār olmak müyesser olmadı ol serv-ḳad
 İy Muhibbî yok yire bu çeşmi yaṣ itmeñ neden
 S1-150b, H1-119a, T-168a

2732. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Raḥm umarsın iy gönül sen ol gözi ṣayyâddan
 Bendine düşdüñ anuñ assı nedür feryâddan
 Dāyimā cev̱r ü cefā fennin okur ol dil-firib
 Ğālibā mihr u vefā öğrenmemiṣ üstâddan
 ‘Āṣıḳuñ ḳatline çün kim ḥükm ider sulṭān-ı ‘ışḳ
 Ḳatli isnād eylemek lāyık mıdur cellâddan
 Ḥusrevā çün ḥüsn-ile sulṭān-ı ‘ālemsin bugün
 Ḍulm-ı ‘uṣṣāk eyleme āḫir sorılır dâddan
 Gideli kūh-ı belāya bu Muhibbî döstlar
 Almadı yanınca hergiz ḡamdan özge zâddan
 S1-150b, H1-119a, T-168a

2733. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Bülbül-i ṣūrīdeyem ol gülsitāna görmeden
 Kim kulakdan ‘āṣıḳam verd-i cināna görmeden
 Ğiceler uyku yüzün görmez gözüm yıldız sayar
 Ṭālibem āh ol meh-i nā-mihribāna görmeden
 Eyledüm cev̱r oklarına döstlar sīnem siper
 Bu ‘acebdür daḫı ol kaṣı kemāna görmeden
 Cev̱rin añup mihrini dilden giderme key sakın
 Ol melek-rūya neden bulmak bahāne görmeden

Bunı kim gördi ki bir kez işidüp evşafını
 Bu Muhibbî cān vire ibn-i falāna görmeden
 S1-152b, H1-120a, T-170a

2734. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âteş-i hüsnine yāruñ iy gönül pervānesin
 Zülfi zencirine dil virdün 'aceb dīvānesin
 Gönllümün virānesin iy dōst ma'mūr eylegil
 Ka'be yapmakça dimişlerdür yapan dil hānesin
 Gāh cevri ü geh cefā-y-ıla yıkarsın gönllümü
 Kim cefā fenninde māhir bir 'aceb cānānesin
 Zülfinün görsem perişanın perişan oluram
 Pāre pāre ola dāyim göreyim ben şānesin
 Leblerin meclisde dildāruñ öper gördüm kadeh
 Sāgaruñ iy dil meger kanın içüben kanasın
 Çeşm-i bīmārı fiğānumdan benüm uyanmadı
 Hufte bahtum gibi iy dilber kaçan uyanasın
 Zülfi çevgānına top eyle Muhibbî başuñı
 Çünkü meydān-ı maḥabbetde bugün merdānesin
 S1-153a, H1-121a, T-170b

2735. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gül yañağun yādına iy sim ten
 Lāle-veş çāk eyleyem kanlu kefen
 Gerçi kim her bir işün oranı var
 Hadden aşurduñ cefā vü cevri sen
 Tūtî-i tab'um dahı güyā ola
 Lebleründən emsem iy şirîn dehen
 Olmasa ger āh 'āşık hānesüz
 Sengden hāne n'iderdi kühken
 İy Muhib hāl-i siyeh yek dānedür
 Toḥm mihreş der derün-i dil-fiken
 S1-155a, H1-22a, T-172b

2736. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her şadânun 'akşi kim zâhir olur feryâddan
 Bir eşerdür küh içinde nâle-i Ferhâd'dan
 Ne umarsın iy gönül sen nahl-i kıddinden anuñ
 Meyve kim gördi bite hiç serv-ile şımşâddan
 Gözlerüm yaşı biri Nîl ü birisi Dicle'dür
 Hüsnuñ efzündür senün çün Mısr-ıla Bağdâd'dan
 Kopdı sandılar kıyâmet kalkdı yirden nice baş
 Küy-ı dilberde olan bu nâle vü feryâddan
 Benden örgensin Muhibbî yanmağı pervânerler
 Eylemez tahşîl-i şan'at görmeyen üstâddan
 S1-150a, S2-111b, H1-118b, T-167b

2737. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sevdüğüme döstüm hışmuñ neden
 N'eylesün göz göre ölsün mi seven
 Men' ider vuşlat deminde vâminı
 Arada çâk ola tızcek pîrehen
 Furşatı fevt eyleme girmez ele
 Çün bilürsin bir dağı gelmez giden
 Yaraşur kılsañ niyâz ehline nâz
 Hüy kılma tek cefâ vü cevri sen
 İy Muhibbî umma dünyâdan vefâ
 Kime itmişdir vefâ bu pîre-zen
 S1-150b, S2-112a, H1-119a, T-168b

2738. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Görmez-isem tañ degül mihr ü vefâ dildârdan
 Kim vefâ görmiş-durur bu çarḡ-ı kec-refâtardan
 İy tabîb-i dil iriş kim kaldı cândan bir ramağ
 Derdüme eyle devâ la'l-i şeker-güftârdan

Seyre çıksań add ü reftarın temâşâ itmege
 Gülşen içre servler baş kaldura divârdan
 Cân u dil alduń bańa bir büse irâr eyledüń
 Var mı bir mezhebde dönmek hı kişi irârdan
 Şi‘r-i pür-süzüń Muibbî çünki bir eglencedür
 Hâli olma bir nefes ‘âlemde sen eş‘ârdan
 S1-152a, S2-112a, H1-120a, T-169b

2739. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Esüp bād-ı şabâ geçe eger küyü kenârından
 Gözüme tütüyâ kılam getirürse ğubârından
 Alup bir cür‘a nüş itdüm ezel cām-ı maabbetden
 Bulına rüz-ı maşerde daı başda ğumârından
 Degüldür ‘aşıkı maşkil ölürse günde yüz biń kez²²⁷⁸
 Velî maşkil budur ayru düşe sevgüli²²⁷⁹ yârından
 Gele iy Yûsuf-ı Mışrî gönül tatında sulân ol²²⁸⁰
 İki yirden akıtdum Nil’i gözüm mâcerâsından
 Muibbî ğiceler inler ider bülbül gibi efgân
 Sakın iy ğublaruń şâhı anuń bu âh u zârından
 S1-153a, S2-114a, H1-120b, T-170b

2740. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Mübtelâ-yı ‘ışık olup hı kimseler zâr olmasun
 Ğam şebinde minet ü derd-ile bîmâr olmasun
 Sevmesün ‘âlemde kimse dilber-i ‘âlî-cenâb
 İrmeyüp destî ańa ‘ıřık içre nâ-çâr olmasun
 Rularında dâne-i ğalîn görüp bu murğ-ı dil
 Bend-i zülfine düşüp anuń giriftâr olmasun
 Bir naarla cân alup itdi gönül mülkin ğarâb
 Öldürüń beni eger ol gözi²²⁸¹ mekkâr olmasun

²²⁷⁸ yüz biń kez: biń kez de S1, H1, T

²²⁷⁹ sevgüli: gül yüzlü S1, H1, T

²²⁸⁰ sulân ol: sulânsın S2

²²⁸¹ gözi: zülfi

Cân virüp sanma Muhibbî alasin bir büseyi
Kimseler hüsni metâ'ına harîdâr olmasun
S1-153a, S2-114b, H1-120b, T-170b

2741. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yâra dîn dîvâne oldum hüsni-i tedbîr eylesün
Leylî zülfinden bu ben mecnûna zencîr eylesün
Zülfûnî gider cemâlün rûşen olsun gün gibi
Hasta diller niçeye dek âh-ı şeb-gîr eylesün
Yaşl-ı yâra bulmadum bir çâre çok sa'y eyledüm
Bârî dîn naqqâşa naqşın baña taşvîr eylesün
Geh deler bagrumı gâh eyler perîşân hâtîrum
Niçeye dek gamzelerle zülfî el bir eylesün
'İşk meydânında çün kıldı Muhibbî dil nişân
Ol kaşı yaya dînü z kirpüklerin tîr eylesün
S1-154a, S2-115a, H1-121b, T-171b

2742. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Eyledi bir sîm-ten bu sînemi tîre nişân
Ol sebebdan toptoludur âhum ile âsumân
Gîce gündüz şem' gibi yanaram hicr odına
Âh u efgânüm benüm gûş itmez ol nâ-mihribân
Şâdîkâm yolunda ben ger öldürürseñ dönmezem
Ger inanmazsañ baña itmek gerekdür imtihân
Zâhidâ maḥbûb u meyden men' ile men' olmazam
Eyler iseñ günde biñ kerre baña ṭayy-ı lisân
Yandı maḥv oldı Muhibbî şem'ine pervâne-veş
Andan ummañ döstlar şimden girü nâm u nişân
MN-3375

2743. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Döstüm cevri ü cefâlar eyledün ḥadden birün
Ḳâmetüm oldı nigârâ bâr-ı gamdan hem çü nûn

İy hıredmendân ne kılâm bu dil-i divâneye
 Boynuma kullâb-ı zülfi oldu zencir-i cünûn
 Ger zebûn-ı ‘ışk olsam döstlar ‘ayb olmasun
 ‘İşk elinden şîr-i nerler dahı olmışdur zebûn
 Kalmadı ehl-i kerem ‘Ankâ-şîfat nâ-yâbdur
 İy dirigâ sifle-perver oldu bu gerdün-ı dñn
 Virmedi rāh-ı talebden çünkü hiç bir kes nişân
 ‘İşkdan gayrı Muhibbî bil saña yok reh-nümün
 MN-3451

2744. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Şimdi bildün sini bu hüs-n-ile perî-zâdsın
 Ya nihâl-i tâzesin ya serv ya şimşâdsın
 Bir nefesle mürdeler ihyâ ider şîrîn lebûn
 Söz deminde sen Mesîhâ’dan bugün üstâdsın
 Dagıdup sünbüllerün çîn eyleyüp ebrûlarun
 Ğamzelerle hûn-ı ‘âşık dökmede cellâdsın
 Ğuşşâ vü derdüm nigârâ bilmesen olmaz ‘aceb
 ‘Âşık olmadun anuñçün ğuşşadan âzâdsın
 Cevri çok itse Muhibbî ğam degül ol nâzenin
 Kim güzeller cevriyi çekmege sen mu’tâdsın
 MN-3630

2745. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Māh-rûlar cevriyi çekdükçe iy dil şâdsın
 Anuñ için kim ezelden sen aña mu’tâdsın
 Leyli zulfine dolaşduñ iy gönül Mecnûnlayın
 La‘l-i Şîrînine cân virür meger Ferhâd’sın
 La‘l-i nâbuñ dirgürürse tîr-i ğamzeñ öldürür
 Bir nefesde hem Mesîhâ’sın u hem cellâdsın
 Nahl kaddün sidre vü tûbâdan olmuşken bülend
 Kim-durur saña diyen kim serv ya şimşâdsın

Sâkî-i mehveş elinden nûş kıl câm-ı şarâb
İy Muhibbî çün ğam-ı devrân ile nâ-şâdsın
MN-3631

2746. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Lâle-veş bagrumı yakdum gül-i handānuñ içün
Eyledüm yaşı revân serv-i hırāmānuñ içün
Câ-be-câ geldi haţuñ ister ide ğâret-i dîn
Gel kazıt virme yüz ol kâfire imānuñ içün
Olmışam ‘ışķ faķîri n’ola iy kân-ı kerem
Bir nazar hüşnüñi ihsân idesin cānuñ içün
Esb-i nāza binüben zülfüñi çevgān idesin
Top ola kalmaya bir ser kamu çevgānuñ içün
Pāralansun dilerem şāne gibi bagrı anuñ
Her ki elin uzada zülf-i perişānuñ içün
Çeşm-i maḥmûrı hayālî gele dil hānesine
Mâ-ḥazar eyle ciger hūnını mihmānuñ içün
Bu Muhibbî şanemā ḥâl-i siyāhuñdan ırak
Dem mi var sînesine yakmaga dāğ anuñ içün
MN-3729

2747. Müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün

Bî-çâre gönül ḥastadur ol la‘l-i âteş-reng içün
Dām-ı belāya bestedür ol ṭurra-i şeb-reng içün
Kūyında olsam bir nefes yāruñ itine hem-nefes
Yiter baña bu mertebe ‘ālemde nām u neng içün
Yād eyleyüp gül yüzüñi zārîlık itsem derd ile
Gülşende inler ‘andelib feryāduma âheng içün
Dirler yüzinde câ-be-câ belürdi haţtı dilberün
Didüm ki sulţān-ı Ḥabeş Rum’a gelüpdür ceng içün
Görüp cemāl-i çinüñi nakķaşlar ḥayrân olup
Bu nakķa dirler âferin ḥâcet degüldür reng içün

Her kim basa 'ışka kadem evvel gerekdür terk-i ser
Baş terkini urmak gerek meydāna giren ceng için
Yanar firākuñ odına cān bülbülü pervāne-veş
Yansa Muhibbî tañ mıdur ol la'l-i âteş-reng için
MN-3851

2748. Fâ'ilâtun mefâ'ilün fe'ilün

Âhum odından iy nigār sakın
İrmesün kūyuña şerār sakın
Tayanup hüsnuñe cefā kılma
Çün degül hüsñ pâyidār sakın
Hāk-i pāyuñ olam dir isem eger
Gelmesün hātıra gubār sakın
Dūd-ı dil çün şu'ud ider felege
Yirde kalmaz bu āh u zār sakın
'İşkî sakla Muhibbî sineñde
Ele girmez bu yādigār sakın
PB-5721

2749. Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

İy dōst müjeñ tırine sīnem siper olsun
Tek gūşe-i çeşmünle baña bir nāzar olsun
Her kim ki benüm hālūme raḥm itmeye iy dōst
Hāk'dan dilerem hālını benden beter olsun
Meyl itmeye la'lün var iken bu dil-i ḥasta
Başdan başa 'ālem tolu şehd ü şeker olsun
Her kim ki diler merd ola merdāneler içre
Dünyāya gönül virmesün 'ālemde er olsun
Çevgān-ı ser-i zülfine başuñı Muhibbî
Top eyle ki 'uşşāk ara bir hūner olsun
PB-5781

2750. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Tiğ-ı cevruñle bu sînem çāk çāk eyler misin
 Tañrı'dan korkmaz mısın âhîr helāk eyler misin
 Gösterüp evvel yüzüñi soñra pinhân eyleyüp
 Derde ugradup beni endühnāk eyler misin
 İy şabîb-i dil neden göndermedüñ şâfi cevâb
 Yoşsa göz göre bu miskîni helāk eyler misin
 Meclis içre yakmaga 'aşık-ları pervānesi
 Şem' gibi ruş-larunı tābnāk eyler misin
 İy Muhibbi hāne-i 'uşşāk-a āteş salmaga
 Ruş-ları zikriyle şî'ri süznāk eyler misin
 ST-41ak

2751. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şâf kâlb ol kimseye dutma sakın göñlünde²²⁸² kîn
 Didi sıgmaz Fahr-ı 'âlem kîn ile bir yirde dîn
 Gözlerün yaşını dök yusun günāhuñ çirkini
 Zâr kıl her gîce kılsun şubha dek bu dil enîn
 Kimsenün 'aybını görüp kılma zinhâr âşîkar
 Günde yüz biñ 'aybuñ örterken İlāhe'l-'âlemîn
 BY-143b, S1-212a, H1-165a, T-245b

2752. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ol lebi şîrînden ayru düşeli taglara dil
 Bîsütün tagına çıkdum dōstlar feryād için
 Fetḥ idüp Tebrîz'i geçdük çünkü Sultāniyye'den
 Tāze düşdi bir heves fetḥ itmege Bağdād için
 Ğayret-i İslām içündür kıldugum 'azm-i sefer
 Hâķ bilür kim itmedüm ben anı mülk-i dād için
 S1-212a, H1-165b, T-245b

²²⁸² göñlünde: kâlbünde S1, H1, T

VAV (و) HARFİ

2753. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Dehânuña senün cânâ dinürse tañ mı cândur bu
 Nazardan çünki ğâyıbdür 'ayân olmaz nihândur bu
 Kara zülfün hevâsından dil ü cân hastadur ğâyet
 Görinmez çeşmine²²⁸³ uyhu ölümlü nâ-tüvândur bu
 Bulınur mâh-rûlarda egerçi mihri yok meh-rû
 Ve likin ortalarında 'aceb nâ-mihribândur bu
 Şabâ küyına ugrarsañ getürgil hâk-i râhından
 Maħabbet ehline ğâyet-be-ġâyet armagandur bu
 Muħibbî gözlerüm yaşı ciger tagındadur başı
 Qarâr itmez akar turmaz görenler dir ne kandur bu
 Ü1-265a, Ü2-175a, Ü3-195bk, A-111b, BY-111b, AE-197a

2754. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Yüzün gül bülbül olmışdur gönül ko
 Eger şem' ise ol pervânedür bu
 Usandun bizi sürdün hıdmetünden
 Binâ çâr eyledük biz daħı yâhu
 Baña bakmaz 'aceb ol çeşmi şehlâ
 Yabanı gözlemekdür kâr-ı âhû
 Haṭuña²²⁸⁴ didiler hüsnuñ ırlısmı
 Görinür mâr içinde iki ğisû
 Muħibbî'nün kelâmı dehri tutdı
 Eger var-ısa eydün bir suhen-gû
 Ü1-265, Ü2-175a, Ü3-195bk, A-112a, AE-197a

2755. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gözlerüm yaşı revân olduğu budur sū-be-sū
 Hâk-i pâyına dilerdin servün ola rû-be-rû

²²⁸³ çeşmine: çeşmüme Ü3

²²⁸⁴ haṭuña: görenler Ü3

Zülf-i ‘anber-bâruñuñ bûyın meger bād-ı şabā
Arayup bulmak diler gezdüğü budur kû-be-kû

Ḳādir olmadı yaza hālümü haṭṭāt-ı felek
Her kılum agzın açup derdümi didi mû-be-mû

Zülfinüñ pefteresin salup bu gönlüm bāzına
Anı şayd itmek murādı çağurup dir hû-be-hû

İy Muhibbî sen sen ol bakma sakın āyineye
Yüz karasın göresin korkum bu olma rû-be-rû
Ü1-265b, Ü2-175a, Ü3-198a, A-112b, AE-197b

2756. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Yüri iy bād-ı şabā hālümü var yāra be-gû
Niçe bir kanum içer ol gözi hûn-h’āra be-gû

Ser-i küyına eger eyleseñ āheste güzër
Ḥālını ḥastalaruñ gözleri bīmāra be-gû

Söyle ol zülf-i perişāna perişānlıgımı
Niçe bir cevır ide ol zülf-i siyehkāra be-gû

Giceler bûlbûl-i şūrīde gibi nālelerüm
Çın seḥer ol boyı serv ü yüzi gülzāra be-gû

Gözleri yaşı Muhibbî’nün akar cûlar olup
Yüz sür ol serv-i sehî kürk-ile reftāra be-gû
Ü1-265b, Ü2-175b, Ü3-198a, A-112b, BY-112ak, AE-197b

2757. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Görinen serv-i sehî-veş ḳadi dil-cûdur bu
Akıdan gözlerümün yaşını āh odur bu

Ol boyı serv-i sehî ruhları gül ḡonca dehen
Ol gözi nergis-i mest kāküli ḥoş-bûdur bu

Baṇa sünbül saçınuñ her kılı ejder görünür
Sihir ‘ilmini bilür gözleri cādûdur bu

Mihr-ile ḥüsnuñi dartdum seni sengin gördüm
Didiler gözlerüme özge terāzûdur bu

Fitne ta'limin ider gūşına başı egüben
 Birbirine bu cihānı uran ebrüdur bu
 Seyr-i gülşen idicek nāz-ıla görüp diyeler
 Bu Muḥibbī'nün alan göñlini budur bu
 NO-136b

2758. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İdeli dehrün dimāğını mu'aṭṭar zülf bu
 İ'tibār kalmadı āhūda olan müşgde bū
 Dōstum luṭf u vefā vü mihrden ibā ider
 Lik cevri sitem ḡulm u cefādur aña ḡū
 Beni öldürsün yisünler beni kūyı itleri
 Rāzıyam tek baña bir gün dimesün git aṇaru
 Öldüğümde yāra dīn gelüp namāzum kılmasun
 Hiç revā mı ol dura ben yatam andan ilerü
 Gördiler dünyāda yok bŷy-ı vefā Ferhād u Ḳays
 Gitdiler anlar 'adem mŷlğine anı arayu
 'Āşık-ı dil-ḡasta olmışdur Muḥibbī şöyle kim
 Damla damla damzadurlar agzuma penbeyle su
 NO-137a

2759. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Nigārı dŷn görüp didüm yāhū
 Çevürüp yüzini göstermedi rū
 Cefā vü cevri-ile ḡahruñı iy dōst
 Şikayet eyler cismümde her mŷ
 Sakınup gülşenini yād ayakdan
 Ḥatın ḡŷlzar-ı ḡŷsne itdi bārū
 Vişālŷn istedüm hicr oldı ḡāşıl
 Ṭama' olmasa olmaz-ıdı tamu
 Çŷn yiter elde Muḥibbī'ye bugŷn köhne sıfāl²²⁸⁵
 Pış-i mā cām-ı Cem ŷ ḡışsa-i Cemşid megŷ
 NO-137a

²²⁸⁵ Gazelin bu beytinin vezni diğeri beyitlerin vezninden farklıdır.

2760. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Gice meh gibi zâhir oldu ol rû
 Sücûda vardı encüm cümle kamu
 Gözüm yaşı benüm zânûmı ğarķa
 Virelden komışamdur ser be-zânû
 Dü çeşmüne disem Hârût u Mârût
 Görilmedi anuñ gibi dü cādû
 Dimāğın 'âlemün pür itdi zülfün
 Hıfâ'da var mı böyle müşg-i âhû
 Kamu dillerde vardur zevķ-i Ka'be
 Muhibbi'de veli var şevķ-i ol gû
 NO-137b

2761. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Kanı bir yâr-ı cân zülfi müşg-bû
 Kanı bir serv-i bâlâ kıaddi dil-cû
 Ya kanı bir gül-i nev-reste-i ter
 Münevver ola 'âlem göstere rû
 Olup dil-teşne aldanma cihâna
 Öürseñ saña virmez bir içim su
 Egerçi semmi vardur mâr-ı zülfün
 Bi-ḥamdillâh lebidür aña dârû
 Gönül virme cihâna yüz [ün] ak it
 Aña meyl eyleyen olur kara rû
 Bugün dünyâ ile 'uķbâ bulunmaz
 Ki tâ olmayıcak dünyâdan ayru
 Gözün yaşına ğarķ ol nîlüfer-vâr
 Gerekdür olasın hem beñzi saru
 Muhibbi 'ışķı terk itmek ne mümkün
 Ki hûblar sevmek olmışdur aña hû
 NO-137b

2762. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Ṭulū' itdi şafağdan rüy-ı nīgū
 Didi encüm biri birine yāhū
 Girev kıl hırkañı al cām-ı bāde
 Dilūnden gitmesün her laḫzada Hū
 İder zāhid taleb ḫavrā vü kevs̄er
 Kılur 'aşık olan dīdarı ārzū
 Kamu ehl-i dilānda şevḫ-i Ka'be
 Bu ben bī-dilde vardur z̄evḫ-i ol gū
 Muḫibbī terk kıl dünyā-yı dūnı
 Tenūnden eksük oldu dut ki bir mū
 NO-138a

2763. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Perī dirler saña [hem] ay melek ḫū
 'Aceb olmaz ki yok insānda bu rū
 Dilerem eyleyem 'ışkumı pinhān
 Komaz zāhir ider bu çehre saru
 Egerçi kim cefāya zehr dirler
 Cefā cevri görünür baña dārū
 Zekāt-ı ḫüsnini in'ām kılmış
 Velī göstermedi hergiz baña rū
 Yüzüme bak bilesin ḫāl-i 'ışkum
 Degüldür kehrübā da böyle saru
 Gözüm yaşına ğarḫ iken bu 'ālem
 Muḫibbī yandı virmez bir içim su
 NO-138b

2764. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ülün

İy seher yili bu dil derdini var yāra be-gū
 Yek-be-yek kışşa-i pür guşşamı dildāra be-gū

Ser-i kūyına girmeden yine âheste varup
 Döymesün bir kılı ol zülf-i sitemkâra be-gû
 Ancak aḥvâlümü bilsün benüm [ol] zülf-i nigâr
 Dil-i dīvāneyi zencîr ile zünnâra be-gû
 N'ola feryâd-ıla bu nâlemi gûş itmeseler
 Görmedük kimsene yok künbed-i devvâra be-gû
 Niçe yıldur ki ḥarâb oldu bu dil şehri yatur
 İde ta'mî'r keremden yine mi'mâra be-gû
 İy şabâ şî'r-i Muḥibbî olalı ḳand ü nebât
 Suḥenüm şekkerin ol la'l-i şeker-bâra be-gû
 NO-246a

2765. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Tań mıdur zülfüne dirsem müşg bu
 Andan alur çün hemîşe müşg bû
 Yüzüne gül beñzerem dimiş ḥacîl
 Oldugıçün dirler aña sürḥ-rû
 La'lüni ol vaḳt öperem iy şanem
 Eyleye bu ḥâkümi devrân sebû
 Bulmadum bir yâr-ı hem-dem gönlüme
 Aradum gezdüm cihânı kû-be-kû
 İy Muḥibbî lâ'lin ańup aglama
 Çün zarar eyler şeker tengine su
 BY-110a, Ü3-196ak, S1-158b, H1-125a, T-176a

2766. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Perî misin ya âdem iy melek-ḥû
 Seni görmege muḥtâc ḥalkḳ kamu
 Bu dil cārüb ider kirpüklerini
 İşigün pāk ider çeşmüm döker su²²⁸⁶

²²⁸⁶ 2 ve 6. beyitler Ü3'te yoktur.

Ne bilsün hālūmi²²⁸⁷ ol şem‘-i meclis
Dimişlerdür çerâğ dibi karañu

Girerdi her kişi gülzâr-ı hüsne
Eger olmasa hatıñ aña bārū

Cefâ cevır itmege mu‘tād olupsın²²⁸⁸
Güneh bilmez ola âdemde çün hū

Dirîğâ düşde dahı [ol] görünmez
Niçe görine gelmez göze uyhu

Muhibbî hastaya dermân bulınmaz
Meger la‘li²²⁸⁹ ola ol derde dārū
Ü3-196bk, BY-110b, S1-159a, H1-125a, T-176a

2767. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Ne sünbüldür saçun iy çeşmi âhū
Beni dīvâne eyler âhîr âh o

Maḥabbet ehli olur gözi yaşlu
‘Aceb mi ‘aşîk olsa beñzi saru

Gözüm yaşı benüm serv-i revānum²²⁹⁰
Akar küyuñda olmış âb-ı Âmū

Ne tañ kıvrılrsa zülfün ‘arızuñda
Olur elbetde âteş görse ḥam mū

Muhibbî ḥâk-i pāyuñ cāna tartar
İki çeşmini kılmışdur terāzū
Ü3-196bk, BY-110b, S1-159a, S2-119a, H1-125b, T-176b

2768. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Bir lebi şîrîn sevüp Ferhād’am oglandan berü
Küh-kenlik itmede üstādam oglandan berü

Sanma kim cevır ü cefādan iy şanem yüz döndürem
Çekmege zîrâ²²⁹¹ anı mu‘tādam oglandan berü

²²⁸⁷ hālūmi: hālını Ü3

²²⁸⁸ 5 ve 6. beyitler S1, H1 ve T’de yoktur

²²⁸⁹ la‘li: derdi Ü3

²²⁹⁰ revānum: revāndur Ü3, BY

²²⁹¹ zîrâ: çünki S1, H1, T

Vâdi-i 'ışka düşersem dōstlar 'ayb itmeñüz
'Aşıkam mecnûn olupdur adum oglandan berü²²⁹²

Ten ğubârını savursa tañ degüldür bād-ı 'ışk
Bu hevâ ile yiler bir bādam oglandan berü

Hey ne zālimdür teraḥḥüm eylemez dād istesem
Kapusında ol şehûn bî-dādam oglandan berü

Bir temel bırakdı göñlüme benüm bennâ-yı 'ışk
Gelmedi hergiz ḥâlel bünyādam oglandan berü

Âşinâ idük ezel bezminde iy ârām-ı cān
Ne sebep düşdi ki şimdi yādam oglandan berü

Nây âheng itmedi ben nālemi itdüm bülend
Tas-ı çarḥ çekenedür Ferhādam oglandan berü

İy Muḥibbi ḥandenün ardınca vardur giryesi
Anuñ içün dāyimā nâ-şādam oglandan berü

BY-111a, S1-157a, H1-124a, T-174b

2769. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Ḥün-ı dilümi nüş ider ol nergis-i cādū
Her geh ki işâret kıla ger güşeden ebrü²²⁹³

Bir 'işve yiter arada ger cān ise maḳşūd
Âlûde-i ḥün eyleme gel sâ'id ü bâzū

Zülfeynün arasında gören ḥaddüñi eydür
Teshîr-i meh ü mihr kılupdur iki Hindü

Ger bula göñül yarasına²²⁹⁴ ḥāk-i deründen
Ne ḥasret-i merhem çeke ne minnet-i dārū

Âh eylemegil gün yüzine karşı Muḥibbi
Tâ jeng-i sehâb-ıla ḥafî olmaya ol rû²²⁹⁵
Ü3-196bk, BY-111b, S1-159b, S2-119b, H-125b, T-177a

²²⁹² 3, 6, 7 ve 8. beyidler S1, H1 ve T'de yoktur.

²²⁹³ güşeden ebrü: güşe-i ebrü Ü3, BY, S2

²²⁹⁴ yarasına: zerre kadar S1, H1, T

²²⁹⁵ Mısra Ü3, BY ve H'de:

Tâ jeng-i sehâb kaplamaya âyineye o
şeklindedir.

2770. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Haber-i cân u dili var der-i dildâr be-gû
 Bir bir kıışâ-i derûni nazar-ı yâr be-gû
 ‘Arz kıl zülf-i perîşâna perîşânlıgumı
 Her ne itdümse sipâriş saña zinhâr be-gû
 Zülf[i] sevdâsı ile bir dağı âşüfteligi
 Ola kim gûş ide var hâlûnî tekrâr be-gû
 H‘âb-ı gâfletde iken var alagör büsesini
 Uyanup hışma gele sen dağı inkâr be-gû
 İy Muhibbî kimse gûş itmez bilürsin nâleñi
 Sakın aldanma dise künbed-i devvâr be-gû
 BY-112a

2771. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Didüm ol serv-i kıad bālâya karşı
 Bırak üstüme geh geh sâye karşı
 İşidüp nâlemi bagrı delindi
 Fiğânlar eyledüm çün nâya karşı
 Çemende açmaga yokdur mecâli
 Gözini nergis ol şehlâya karşı
 Vişâlin isteyüp şey-lillâh itsem
 Salar durmaz beni ferdâya karşı
 Muhibbî lâ‘l-i nâbî hasretineden
 Varur her dem mey-i şahbâya karşı
 Ü3-197bk, M-71a, S1-157a, H1-123b, T-174b

2772. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

‘Âşık olmışdur ezel²²⁹⁶ ol ‘arız-ı cânâna su
 Anuñ-ıçun taglara düşüp yürür âvâre su
 Vâdi-i zulmetde bu dil kaldı İskender gibi
 Teşnelikden virdi cân bulmadı ol bî-çâre su

²²⁹⁶ ezel: meger S1, H1, T

Hüblar gönli katıdır çünkü seng-i hâreden
Göz yaşı yir eylemez nite ki seng-i hâre su²²⁹⁷

Bâğ-ı hüsnünde şehâ bir togru hızmetkârdur
Durmag-ıla indi servûn ayagina kara su

Naḥl-i ḳaddûni nigârâ eşk-i çeşmümden sakın
Keşret itse didiler eyler ziyân eşcâra su

Şâm-ı miḥnetde Muḥibbî key katı dil-ḥastedür
Çıkmadın cânı lebinden gel vir ol bîmâra su
Ü3-197b, M-71a, S1-156b, H1-123b, T-174a

2773. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Niçe sünbül niçe kâkül niçe gîsüdur bu
Niçe ‘aşıkları divâne kılan bûdur bu

Gözi alasına aldanma sakın al ider ol
Niçe senûn gibi şayda iden âhûdur bu

Ruhı sevdâsı ḥayâli beni Ferhâd eyler
Niçe Şîrîn niçe Husrev niçe meh-rûdur bu²²⁹⁸

Kimse bilmedi anuñ ince bilin diḳḳat-ile
Kimi yok didi kimisi didi ki mûdur bu

Dil ü cân komadı ḡamzeñ bu Muḥibbî’de yine
Niçe mekkâr niçe ‘ayyâr niçe cādûdur bu²²⁹⁹
Ü3-197bk, M-71b

2774. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Görüp gün yüzini didüm ki mihr-i ḥâverîdür bu
Beni divâne kılmuşdur ne tañ dirsem perîdür bu

İder ṭāvûs-veş cevân boyı serv-i ḥîrâmândur
Gören reftârını eydür meger kebk-i derîdür bu

Yüzinde güller açılmış kızılı aḡı aḡ olmuş
İrem gülzârîdur gûyâ ya güllerüñ²³⁰⁰ ṭarîdur bu

²²⁹⁷ Bu beyit S1, H1 ve T’de yoktur.

²²⁹⁸ Bu beyit Ü3’te yoktur.

²²⁹⁹ Varak kaybı sebebiyle bu beyit M’de yoktur. Beyit Ü3’ten alınmıştır.

²³⁰⁰ güllerüñ: gülberg-i Ü3

Gören güşında dildârûn görinen la'l-i şevhârın
Didi burc-ı şeref üzere sa'âdet ahteridür bu

Muhibbî gamdan ölmışdür didüm iy sâki-i cân-bağş
Elüme bir kadeh sundı didi cân perveridür bu
Ü3-196ak, S1-158a, H1-124b, T-175b

2775. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Takalı zülfi kemendin boynuma ol müşg-bū
Dönmişem Mecnūn'a bir âvâreyem jülîde-mū

Saht-rûdur korkaram kim saña hem-ser dirile
Alma gel âyîne-i hüsnüñe kılma rû-be-rū

Gâh mescidde gehî deyr ü gehî meyhânede
Bulımadum aradum dildârı gezdüm sū-be-sū

İstese mihr ü vefâ itmek baña mümkün degül
Çünki cevri-ile cefâ kılmak olupdur aña hū

Nâlesi eflâke irdi bu Muhibbî hastanuñ
Pes nedendür güşuña girmez senūñ iy mâh-rū
Ü3-196ak, S1-158b, H1-125a, T-176b

2776. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ṭâli'ümdendür şikâyet kıldugum iy tünd-hū
Yoksa senden görmedüm cevri ü cefâdan gayrı rū

Gördiler dünyâda yok bûy-ı vefâ²³⁰¹ Ferhâd u Kays
Anuñ-ıçun gitdiler mülk-i 'ademde arayı

Eksük olmasun yaşı her dem bu ben dil-hastenüñ
Teşne görse tamla tamla tamzurur agzuma²³⁰² su

Zülf-i müşg-efşân-ıla añduñ yine şekker lebin
Lezzet alsa okuyan şî'rüñde yâhûd tañ mı bū

İy Hıṭâ maḥbûbı sensüz sorma ḥâlüm hicr ara
Gözlerüm yaşına nisbet kaṭredür âb-ı Âmu²³⁰³

²³⁰¹ dünyâda yok bûy-ı vefâ: bûy-ı vefâ dünyâda yok H, S1, H1, T

²³⁰² agzuma: agzına T

²³⁰³ Bu beyit H'den alınmıştır.

Söylemez cânân Muhibbî lik ammâ dir hayâl
 Şubha dek eyler benümle şad hezârân güft ü gû²³⁰⁴
 Ü3-197ak, H-47a, S1-157a, H1-124a, T-174b

2777. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bakmadı yüzüme dilber baña 'aşık'dur diyü
 Deldi bagrum cevri-ile bu buña lâıyık'dur diyü
 Gördiler ben mübtelâyı sen perî-ruhsâr-ıla
 Yazdılar birisi 'Azrâ biri Vâmık'dur diyü
 Şi'rüm içre her kaçan şekker lebün zıkr eylesem
 Birbirinden kapuşurlar halk fâyık'dur diyü
 Anuñ-ıçun yazmazam derd-i dilüm ben kâğıda
 Saklamaz sır²³⁰⁵ iki yüzlü bir münâfık'dur diyü
 Bu Muhibbî şi'rini²³⁰⁶ yârâ güzâfın anlama
 Şıdkı var ikrâr kıl yolumda şadıkdur diyü
 Ü3-197ak, S1-157b, H1-124a, T-175a

2778. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hasta dil lâ'i-leb-i cânânın eyler ârzü
 İy tabibüm derdine dermânın eyler ârzü
 Burka'ın keşf it yüzün göster bugün 'aşıklara
 Kullarun şaf şaf durup sulţânın eyler ârzü
 Ka'bedür küyü gelür sürün sürün 'aşıkları
 Ya'ni varup virmege kurbânın eyler ârzü²³⁰⁷
 Eline almış yine cellâd çeşmi gamzeler
 Ehl-i 'ışkuñ yire dökmek kanın eyler ârzü²³⁰⁸
 Gözlerüm Ya'küb-veş kan-ıla tolsa tañ degül
 Hüzni ara dil Yûsuf-ı Ken'ân'ın eyler ârzü

²³⁰⁴ Mısra H'de:

Şad hezârân şubha dek eyler benümle güft ü gû
 şeklindedir.

²³⁰⁵ sır: söz Ü3

²³⁰⁶ şi'rini: 'ışkını S1, T

²³⁰⁷ Bu beyit S1, H1 ve T'den almıştır.

²³⁰⁸ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

Bu Muhibbî pâdişâh-ı ‘âlem olmuşken bugün
Kapusında olmaga derbânın eyler ârzû
Ü3-197ak, S1-157b, H1-124b, T-173a

2779. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Bülbül-i dil-ḥasta gül ruḥsârûn eyler ârzû
İy Mesîhî dem hemân güftârûn eyler ârzû
Cennete kılmaz heves²³⁰⁹ ḥürî vü ḡilmân istemez
‘Âşık-ı şâdık olan didârûn eyler ârzû
İşidelden kim metâ‘-ı büseñi çün²³¹⁰ cānadur
Cân ele alup bu dil bâzârûn eyler ârzû
Anuñ-ıçun cü olup bu göz yaşı olur revân
İy boyı serv-i sehî reftârûn eyler ârzû
Ruḥlaruñsuz bu Muhibbî gıceler nālân olur
Bülbülüñdür n’eylesün ḡülzârûn eyler ârzû
Ü3-197bk, S1-158a, H1-124b, T-175b

2780. Mef‘ûlü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fe‘ûlün

Sıḥr-ile atar çünki tîr ol ḡamzesi cāzû
Gelse ne ‘aceb her yañadan na‘ra-i âh ü
Çeşmüñle dil-i ḡümşüдеми ḡâlûñe sordum
Biri kılup ebrüya işâret birisi ḡisû
Ḥüsñüñe bahâ olmaya Yûsuf gibi tartsañ
Lâyıkdur ola mihr-ile meh saña terâzû
Gülşende şecer var mı didüm ḡaddüñe mānend
Serv üzre imiş murḡ işidüp didi ki bu bu
Ma‘nâ gülîni itdi çün iẓhâr Muhibbî
İletdi seḫer yili anuñ büyüñi her sū
H-55a

2781. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

İdüp tekmiñ sıḫri çeşm-i cāzû
İder ḡâh mār zülfin ḡâh cārû

²³⁰⁹ heves: naẓar Ü3

²³¹⁰ çün: kim S1, H1, T

Peşimândur meger zulmına zülfün
Nedâmetden komışdur ser be-zânû

Gözüm yaşına ğark nilüfer oldum
Anuñcün beñzüm oldu böyle saru

İşiddüm hâk-i pâyı bahş olurmuş
İki çeşümü ben kıldum terâzû

Muhibbî gülşen-i hüsnî görilmez
Çekildi haţtı oldu aña bârû
H-55b

2782. Mef'ûlû fâ'ilâtun mef'ûlû fâ'ilâtun

Ah eylesem 'aceb mi gül yüzlü yâra karşı
Bülbül fiğânlar eyler evvel bahâra karşı

Deryâ-yı eşk[e] düşdi emvâc başdan aşdı
Âhum yili eselden âh ol bihâra karşı

Şâf itmeyince ğalbün girmez elüne maţlûb
Su gibi şâf-dil ol ak [sen] ol didâra karşı

Küyına varsa gönîlüm olmak diler melâmet
Varur mı 'aşık olan hiç [i]'tibâra karşı

Görüp cemâl-i şem'ün pervâne-veş Muhibbî
Zülfün şebinde her dem yanar o nâra karşı
H102b

2783. Mef'ûlû fâ'ilâtun mef'ûlû fâ'ilâtun

Âh eylesem 'aceb mi şevk-ile yâra karşı
Bülbül terennüm eyler evvel bahâra karşı

Zâhid sen ol salâmet ben olmışam melâmet
'Âşık varur mı hergiz nâmûs u 'âra karşı

Bu beyt-i dil-ğazîni enhâr vird idinmiş
Yanmaga vardugında pervâne nâra karşı

Deryâ-yı eşk taşdı emvâc başdan aşdı
Bu dil sefinesin âh urur kenâra karşı

Sular gibi Muhibbî taşdan taş başını
 Urup derûnî hâlin söyler çınâra karşı
 A-113a

2784. Mefâ'lün fe'ülün mefâ'ilün fe'ülün

Yaşum dökilse tañ mı ol gül'izâra karşı
 Bârân olur dimişler evvel bahâra karşı
 Her kim ki 'aşık olmuş serden geçer ol âhir
 Dimiş bu sözi Manşûr vardukda dâra karşı
 Deryâ-yı 'ışka düşdüm emvâc başdan aşdı
 Gönlüm sefînesini sürür kenâra karşı
 Ben başladum niyâza dilber de cevır ü nâza
 Dimeñ 'aceb varursam ger âh u zâra karşı
 Gerdünlayın iki taş sîne döger Muhibbî
 Akdukda eşk-i çeşmüm küyında yâra karşı
 A-113b

2785. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Qaddüñe beñzedügiy-çün iy gül'izâr serv
 Buldı cihânda anuñ-ıçun i'tibâr serv
 Âzâddur ki bād-ı şabâ esse salınur
 Dünyâ gamını yir idi ger virse bâr serv
 İy döst kâmetüñe senüñ biri beñzemez
 Bağ-ı cihânda gerçi var şad hezâr serv
 Bildi hazân leşkeri âhir eşer gelür
 Şahn-ı çemende yaptı zümürürd hisâr serv
 Tab'-ı Muhibbî âb-ı revân şi'ri nahl-i sebz
 Bitürse tañ degüldür eger cüybâr serv
 A-113b

2786. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Nazar kıldı baña bir çeşmi âhû
 Bu cân u dil didiler 'aqla yâ hû

Yanardum âteş-i hicre ser-â-ser
Eger olmasa bu gözden akan su

Baňa dirler ki ‘ışkı itme izhâr
Durur mı hîç âteş birile panbû

Teraḥḥum eylemez ol zülf-i ser-keş
Ḥayâliyle dil ü cân oldu sayru

Didiler zülfi mârından ḥazer kıl
Heves kılанда gence olmaz korḥu

Didüm öldi Muḥibbî didi ol yâr
Gedâlar ölse şâh eyler mi kaygu
MN-3955

HE (ه) HARFİ

2787. Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

Zıkr ü tevḥîd-ile gel ḳalbüñi mesrûr eyle
Kalmasun dilde keder zûlmetüñi²³¹¹ dür eyle

Her taraftan çün üşer başuña pervâne-i ḡam
Sen dahı şem'-şîfat her nefesün nûr eyle

Bezm-i ḡamda kulaguñ dest-i zamâne burıcak
Nâleler eylemege gönüñi ṭanbûr eyle

Giceyi güne deḡış ḥaṭṭuña didi niçe kez
'Ârızuñ remz-ile dir 'anberi kâfûr eyle²³¹²

Vaşluñı istedüğüm ger ola yanuñda günâh
Dil-i divâneme bakma beni ma'zûr eyle

'İşḳ yayı katıdur kimsene çekmez didiler
İmtihân eyle dilâ sen de gelüp zûr eyle

Göklere irse başuñ gelmeye gönüñe gurûr
Yüzüñi yire sürüp kendüzüñi mûr eyle

Añ günâhuñı akıt göz yaşını şubḥa deḡin
Beñzesün bahra Muḥibbî yaşuñı şûr eyle
Ü1-266a, Ü2-175b, Ü3-198b, A-114a, NO-274a, AE-197b

2788. Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün (fa'lün)

Naḡş-ı ḥüsnüñe gönül şehrini gel deyr eyle
Erganûn oldu bu dil nâlişini gel seyr eyle²³¹³

Bend-i zülfüñde niçe bir kala dil murḡı şehâ
Çevürüp başuña âzâd kılup ḥayr eyle

Göklerün seyrini gel gönüñe seyrân itdür
Himmetün bâl ü peri ile uçur ṭayr eyle

Câna da virme ḥaber ḥûn-ı ciger içdüğüñi
Tuymasun 'iṣṣ ü şafâ bezmini bî-ḡayr eyle

²³¹¹ zûlmetüñi: zûlmetini Ü3: zûlmeti A

²³¹² Bu beyit Ü3'te yoktur.

²³¹³ Varak kaybından dolayı gazelin bundan sonraki kısımları Ü2'de yoktur.

Dilberün göre Muhib āyineye bakdugını
 Kendi hüsnine ta'aşşuk ideni seyr eyle
 Ü1-266a, Ü2-175b, Ü3-198b, A-114b, NO-274b, AE-198a

2789. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Bâde vü şahñ-ı çemen sâķī-i gül-fâm olsa
 Ruḥı gül saçları sünbül gözi²³¹⁴ bādām olsa
 Tevbeyi sırsam eger itme ta'accüb şüfi
 Gele inşâf ide içmez midün ibrām olsa
 Zülfini fıkır idüben leblerini zikre getür
 Hüb olur şöḥbet-i mey didiler aḥşām olsa
 Ka'be-i küyuña varan 'âşıkı kurbân eyle
 Kaşd ider ḥayra girür her kişi bayram olsa
 İy Muhibbî dileme büse vü yâ mihr ü vefâ
 Aña 'âşık mı dinür anda eger kām olsa
 Ü1-266b, Ü3-198ak, A-114b, AE-198a

2790. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Çıkıdı gül Leyli gibi şahrâlara ḥargâh-ıla
 Yakdı Mecnûn gibi bülbüller cihânı âh-ıla
 İy kamer yüzlü ḥayâlün gelse dil eyler kelâm
 Tañ degül divâneler eyler tekellüm mâh-ıla
 Ben sefer bî-ihtiyâr itdüm diyâr-ı ğurbete
 Döstüm ısmarladum gönlüm saña Allâh-ıla
 Sırr-ı 'ışkı saklayam didükçe zâhir olur âh
 Hiç olur mı âteşi pinhân kılmak kâh-ıla
 Vaşlını ummak Muhibbî dil-rübânun key bedî
 Bunı kim gördi gedâyı hem-ser oldu şâh-ıla
 Ü1-266b, Ü3-198ak, A-115a, AE-198b

2791. Mef'ûlü fâ'ilâtü mef'ûlü fâ'ilün

Bakmadı yâr gerçi ki ben mübtelâsına
 Bend itdi beni zülfinün âḥir belâsına

²³¹⁴ gözi Ü3: lebi Ü1, A, AE

'İşkuñ ezelde lezzet-ile balın isteyen
 Soñra taħammül eyleye dehrün cefasına
 Ğalib gelürse zülfine ħaṭṭı 'aceb degül
 Cem' olsa mür ğalib olur ejdehāsına
 Dil almag-ıçun ileri çeşmini gönderüp
 Düñdār idindi perçemin aldı kafasına
 İtdüm günāh soñra dönüp tevbe eyledüm
 Tutdum ümīd-i 'afvı bu yüzüm karasına
 Medyün idüm bu cānı getürdüm kapuña al
 Ḥaylı dem idi muntazır idüm edāsına
 Ğam meclisinde oldu Muḥibbī hevāyī āh
 Gūşın tutalı nāle-i nāyuñ şadāsına
 Ü1-267a, AE-198b

2792. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Pend gūş eyle didüm cān u dil-i pür-hevese
 Tutmadı pendümi döñdürdi fiğānın cerese
 Bükilüp cevri-ile ḳaddüm olalı Çāçī kemān
 Tır-i āhumla felek döñdi müşebbek ḳafese
 Rāzıyam bir gün öñürdi beni öldür güzelüm
 Ger murāduñ beni hicrūñ ile öldürmek-ise
 Gözlerüm baħrına saldum yine dil zevraķını
 Bād-ı āhum beni ğarķ ide eger bir gün ese
 Bu Muḥibbī n'ola ger itmese dünyāya nażar
 Hīç deryā-dil olan meyl ide mi ḥār u ḥese
 Ü1-267a, Ü2-188a, Ü3-198ak, AE-213b

2793. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Togramup hicrūñ-ile döneli bagrum ḥūna
 Beñzese tañ mı gözüm yaşı mey-i gülgūna
 Çeng idüp ḳāmetümi ney gibi nālān oldum
 'İşķ-ıla kimdür uyan bencileyin ḳānūna

Görmeyelden berü iy döst turunc ğabğabuñı
‘Arızum zerd oluban döndi tenüm limona

Leylî zülfi haberin düşer-ise iledesin
Âh u vâh-ıla gezen vâdîdeki Mecnûn’a

Mürşid-i ‘ışķ olalıdan bu Muhibbî ma‘rûf
Beñzedi baħr-ı maħabbetde bu dil Zü’n-nün’a
Ü1-267b, Ü2-188a, Ü3-198bk, AE-213b

2794. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gönlümi virsem ‘aceb mi ol gözi mestâneye²³¹⁵
Rind olanlar cân virürler şevķ-ile pervâneye

Ĥür u ğilmâni ki dirler sâķi-i dil-çehredür
Mest olanlar beñzedürler cenneti meyħâneye

Lâ‘übâlî ‘aşķam ben ‘âlem içre döstlar
Beñzedürler kanda görünsem beni dīvâneye

Zâhidâ itme naşîħat kim eğer itmez baña
Pâk meşreb rind olan uymaz inen efsâneye

Göreliden deyr içinde bu Muhibbî muğbeçe
Eyledi cârüb müjğânın hemân ĥumħâneye
Ü1-267b, Ü2-188a, Ü3-198bk, M-73b, AE-214a

2795. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Ne tañ ger cân virem ol la‘l-i nâba
Ki rindân meyl ider şâfi şarâba

Ne bilsün bâde zevķın şûfi miskin
İşi ıa’n eylemek mest ü ĥarâba

Ĥamer alnuña kim dir gün yüzüne
Seħabı beñzedür ol âfitâba

Anuñçün pâreler dil mest çeşmi
Olur mest olanuñ meyli kebâba

Didüm la‘lünden emsem ĥasta-dilven
Didi ķayıl degül misin cevâba

²³¹⁵ Bu gazelin son iki beytinin ikinci mısraları AE’de yer deĝiştirmiştir.

Gönlüde cân gibi cā itse tañ mı
 Periler meskenidür çün harābe
 Muhibbî pâdişāh-ı dehr-iken āh
 Özin kul itdi ol ‘ālî-cenāba
 Ü1-268a

2796. Fâ‘ilâtun mefâ‘ilün fâ‘ilün

Gitmege itmegil şitâb yine
 Gönlüme salma ıztırâb yine
 Luţfuñ-ıla ‘imâret olmuş-iken
 İtme dil şehrini harâb yine
 Meclis-i ğamda akdı hûn-ı ciger
 Oldı fırqat-ile dil kebâb yine
 Zülfidür gün yüzine perde olan
 Görmege āh olur hicâb yine
 Çeng idelden Muhibbî kâmetini
 İniler oldı çün rebâb yine
 Ü1-268a

2797. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Āteş-i ‘ışk-ıla sînem yandı kılsam nâle āh
 Dûd-ıla ‘âlem tolar çün oda duş ola giyâh
 Bu riyâlu secdeden kalduramaz zâhid başın
 Anuñ-ıçun kim anuñ boynında var bār-ı günâh
 Ağız açar yara geldügince tîri sîneme
 Her birisi tîr ü hançerden iderler ‘özü-ğ’āh
 Menzil-i ‘ışkı yakın sanup aña dil bağlama
 Ugraya niçe ‘adem mülkine yokdur aña rāh
 Rûy-ı zerd-ile Muhibbî eşk-i surh şâhid yiter
 Kanda varursa ikisi ‘ışkuma hâzır güvâh
 Ü1-268b

2798. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Hicrûñ-ile āh kim düşdi bu gönlüm ğamlara
 Eşk-i çeşmümdür beni fâş eyleyen âdemlere

Ğamze-i neb-tîz-ile öldürdi âhir 'aşıkın
 Hamdü-lillâh kim irişdüm döstlar bu demlere
 Kebkebün izin görüp bu cân u gönüm şad olur
 Bir gedâ yol üzre san kim irişür dirhemlere
 Yüregüm şad pâre oldu iy tabîb-i dil meded
 Sine-i çäküm benüm lâyıķ-durur merhemlere
 Râh-ı 'ışķuñda Muhibbî cân virürse ğam degül
 Niçeler kaldı taħassür irmedi bu demlere
 Ü1-268b, M-80a

2799. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sâķiyâ depret ayaķ sun ol nigâruñ 'ışķına
 Zehr-ise nüş idelüm gül yüzlü yâruñ 'ışķına
 Hün-ı dilden elde pürdür çünki çeşmüm sāğarı
 İçerem ol serv-ķad çeşmi humâruñ 'ışķına
 Sâķi-i devrân elinden tolmadan peymânemüz
 İçelüm peymâneyi evvel bahâruñ 'ışķına
 Zülfi çevgânına yâruñ hem semendi sümmine
 Başumı top itdüm ol çâbüķ-süvâruñ 'ışķına
 Gel dirîĝ itme Muhibbî'den zekât-ı hüsniñi
 Saña bu hüsni viren Perverdigâr'ıñ 'ışķına
 Ü1-269a

2800. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Görmek olmadı müyesser çünki ol meh-pâreyi
 Açma iy dil çeşmi zâyî' eyleme nazẓâreyi
 Gördiler Ferhâd u Mecnûn derd-i 'ışķa çâre yok
 Arayu gitdi 'adem mülkine anlar çâreyi
 Vâdi-i fırķatde ben dil kâkül-i dilberde âh
 İy ğam aña eyleseñ olmaz mı ol âvâreyi
 Bir nazar kıl iy şeh-i hüsni-i melâḫat Tañrıçün
 Gel uyandır h'âbdan ol nergis-i ayyâreyi

Zād-ı ğamdur yidügüm küḥ-ı belâ içre müdâm
 İy lebi şîrîn n'îçün añmazsın ol ğam-ḥ'âreyi
 Bûy-ı zülfine irem diyü yine âvâre dil
 Gitdi yaşum gibi âh ol serv-ḳaddi arayı
 Mâh-rûlarda Muḥibbî çün bilürsin yok vefâ
 Ya ne sergerdân idersin bu dil-i âvâreyi
 Ü1-269a

2801. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Yüzün nûrı zıyâ virür cihâna
 Getürmedi saña beñzer zamâne
 Arar mescidde deyr içre seni dil
 Ğaraḳ sensin ü ğayrılar bahâne
 Okuyan derd-i 'ışḳum dâsitânın
 Görine ḳışṣa-i Mecnûn fesâne
 Ne bilsün sırr-ı 'ışḳı şeyḥ-i ḥalvet
 Bilür mi tûṭî nuṭḳın murğ-ı ḥâne
 Muḥibbî bulur elbette o devlet
 İden ḥıdmet ol ulu âsitâna
 Ü1-269b

2802. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zâhir oldı ruḥlarında didiler ḥâtṭ-ı siyâh
 Gûş idip anı gönülden kopdı bir göynüklü âh
 'Âşıḳ-ı şürîde diller meyl iderse tañ mıdır
 Ḥûb-rûlarda komışdur câzibe çün kim İlâh
 Şâh-ı 'ışḳam düd-ı âhum âteşidür ḥil'tüm
 Eşḳ-i çeşmüm leşkerüm elde 'alemdür âh u vâh
 Tâcdâr olmışdı 'ışḳa didiler Mecnûn içün
 Döştlar şimdi ben oldum mülk-i 'ışḳa pâdişâh
 Bî-günâh 'âşıḳları kırdı geçürdi ol perî
 Tııfıdur bilür daḥı yazılmaz aña çün günâh

İrmege zülfün şebinde bu Muhibbî kūyuña
Dūd-ı âhı başına semmürdan bir şeb-külâh
Ü1-269b

2803. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gâh elif geh dâğ çekdüm sîne-i efgâruma
Dâd elünden diyüben yazdum der ü dīvāruma
Nâmeler âhum odından bağladı reng-i hazân
Eşk-i hasret birle yazdum hâlûmi dildâruma
Kimsenem yok gam şebinde üstüme aglar benüm
Yırce gökçe minnetüm var dide-i hün-bâruma
Nite kim gül dinlemez gülşende bülbül nâlesin
Sen de tutmazsın kulak kūyuñda âh u zâruma
Çenge döndi kâmetüm gamdan Muhibbî mûlarum
Kana boyandı dönüp her birisi evtâruma
Ü1-270a, Ü2-188b, Ü3-198bk, A-115a, AE-214a

2804. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Derd-ile hicrân şebinde eyledüm göynüklü âh
Dūd-ı âhumla cihânı ser-te-ser kıldum siyâh
Ka'be-i kūyuñ nigârâ kıble-i 'uşşâkdur
'Âşık-ı dil-ḥasteye yok andan artuk secdegâh
Gözlerüm yaşı 'aceb mi dönse Nil ırmagına
Bu gönül Mışr'ında oldu²³¹⁶ çünkü mihrün pâdişâh
Gün yüzün-ile kâmer alnuñı görüp dil didi
Bir yire cem' oldugın kim gördügi var mihr ü mâh
Bu tarîk-i 'ışk evvel gerçi âsân görünür
Soñı müşkildür Muhibbî hiç bulunmaz aña râh
Ü1-270a, Ü2-188b, Ü3-199a, A-123a, AE-214b

2805. Fe'ilâtun fe'ilâtun fe'ilâtun fe'ilün

Heves-i zülfün ile sanma ki sevdâ dükene
Yâhüd 'ışkuñla şehâ sinede gavğâ dükene

²³¹⁶ oldu: -Ü2

‘İşk mîrâşını yirsem ne ‘aceb Mecnûn’dan
 Sanmañ ol gitmek ile ‘âşık-ı şeydâ dükene
 Kaçma ‘ömrüm gibi bir kerre cemâlûn göreyin
 Korkaram ‘ömr geçe hâ dimeden hâ dükene
 Görürem zülfüñi ‘anber saçunı müşg gibi²³¹⁷
 Ğam degül misk ü eger ‘anber-i sârâ dükene
 Gözlerûn yaşını harc eyle Muhibbî yolına
 İy gözüm merdûmi fıkır eyleme deryâ dükene
 Ü1-270b, Ü2-188b, Ü3-199ak, H-7b, A-123b, AE-214b

2806. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

‘İşk yolında şabır iden rence
 İrişür ‘âkıbet [ol] ulu gence
 Çeşm-i cellâdı aldı hançer ele
 Baña mı dürlü dürlü işkence
 Çekelüm cevri ne gelür elden
 Bu da olsun habîbüm öğrence
 Beñzeden noķtaya ğonca femüñi
 Dir senûñ bilûñe kıldan ince²³¹⁸
 Gözümün yaşı olup kana şebîh
 Yüzümün rengi döndi nârence
 Dehr ara niçe yüz biñ ‘ışk eri var
 Bir cefâ-keş bulunmaya bence
 Şi‘r içinde Muhibbî aķrânun
 Var-ısa sunsun el sunam niçe
 Ü1-270b, BY-122b, Ü3-199b, AE-199a

2807. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Âh kim ğasret-ile döndi tenüm bir mûya
 Vâh eger ölür-isem irmeden ol meh-rûya

²³¹⁷ Mısra H’de:

Görürem zülfüñi misk hâlûñi ‘anber yerine
 şeklindedir.

²³¹⁸ 4 ve 5. beyitler BY’den alınmıştır.

Serv kıddi hevesi komadı gönlümde karar
 Gözlerüm yaşı gibi turmaz akar her sūya
 Ğamzesi sihrine çün kim didiler sihr-i helâl
 N'ideyim n'eyleyeyim ben ol iki cādūya
 Zülfi gör göz göre asılmaga boynına gelür²³¹⁹
 Başdan geçdi meger saldı kilimin suya
 İy Muhibbî ko saña cevır ü cefalar kılsun
 Yiridür gönlünü çün bağladuñ ol bed-ḥūya
 Ü1-270b, Ü2-176a, Ü3-199ak, AE-199a

2808. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

La'l-i nâbuñdur düşüren gönlümi peymāneye
 Varmasam²³²⁰ gönlüm gözüm açılmaya meyhāneye
 Âb-ı 'ışkuñla ezelden topragum âlûdedür
 Beñzedürsin hiç revâ mıdur beni bigāneye
 Pāralandı dil işitdi zülfüne al kurdugın
 Pāralardum bagrını irse elüm ger şāneye
 Olmuşam şeydâ takaldan boynuma zencîr-i 'ışk
 Ta'na taşın dōstlar atmañ bu ben dīvāneye
 Şem'-i ḥüsne karşı ko yansun Muhibbî cân u dil
 Yanmağı şimden girü ta'lim idem pervāneye
 Ü1-271a, Ü2-176a, Ü3-199ak, AE-199a

2809. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Çün bahâr oldı gelün 'iṣ idelüm cânlar-ıla
 Lebi mül gözleri bādām ruḥı ḥandānlar-ıla
 Gül demidür güzelüm eyleme ebrûları çin
 Nüş-ı mül eyleyelüm gel berü yārānlar-ıla
 La'l-i nâbıdur anuñ dâfi' olan derd ü gama
 La'line ger heves itsem n'ola ben cânlar-ıla²³²¹

²³¹⁹ Varak kaybindan dolayı şiirin buradan önceki kısımları Ü2'de yoktur.

²³²⁰ varmasam: varmaz Ü1, Ü3, AE

²³²¹ Beyit M'de:

Dâfi'-i derd ü elem zülf-ile ḥalidür iy dil
 Ser-i zülfine dolaşsañ yiridür cânlar-ıla
 şeklindedir.

Zâhidün turş yüzinden n'ola 'ışk ehli kaça
'Ârif olan yürümez ger ola nādānlar-ıla

Ruĥları şevķine yakup dil ü cān şem' gibi
Bu Muĥibbî yumada dāmānını kanlar-ıla
Ü1-271a, Ü2-176a, Ü3-199bk, A-123b, M-74b, AE-199b

2810. Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

İy ṭabīb-i dil ü cān derdüme dermān eyle
Bir güle bak yüzüme gönlümi şādān eyle

Öldürürseñ ideyim kanımı iy dōst ḫelāl
Tek lebünden güzelüm büseñi iḥsān eyle

İstedüm büsesini dişledi karşumda lebin
Sanasın didüm aña göz göre gel kan eyle

Dāg idüp sīnemün üzre çekeyim yir yir elif
Serv ü gül yirine iy dil²³²² anı seyrān eyle

Ġonca-veş yār-ı Muĥibbî ola kim ḫānde kıla
Her seḫer dīdelerün yaşını bārān eyle
Ü1-271b, Ü2-176a, Ü3-199bk, AE-199b

2811. Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Gözüm gevherlerin her dem alur gönlüm ayasına
Diler işār ide varup nigāruñ ḫāk-i pāsına

Nikāb olmaz ser-i zülfün görünür pertev-i ḫüsnüñ
Ḥicāb olur mı bir nesne güneş togsa ziyāsına

Ḥalel bir taşına gelmez esās-ı mihrüñüñ iy meh
Bu çarḫ-ı bī-sütünüñ ger zarar irse bināsına

Beni kūyuña vardukça raķībün men' ider dāyim
Dilegüm budur ugrasun anı Tañrı kazāsına

Vefāyı görmek isterseñ Muĥibbî²³²³ māh-rûlardan
Şikāyet itmeyüp dāyim rızā göster cefāsına
Ü1-271b, Ü2-176b, Ü3-199bk, AE-200a

²³²² dil: dōst AE

²³²³ Muĥibbî: -AE

2812. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Sanma iy hasta gönül kim seni cânân acıya
 Derd-ile ölür-iseñ sanma ki dermân acıya
 Gözlerüm yaşını baħr oldugını görse eger
 Kaynayup cûşa gelüp hâlûme ‘ummân acıya
 Şeb-i hicrânda eger nâlemi gûş eyler-ise
 Hâlûme ide teraħħum şeh-i hûbân acıya
 İhtiyâr-ıla benem ‘ateş-i ‘ışķa tutuşan
 Baña şimden girü ne dil ü ne ĥod cân acıya
 İy Muħib gülşen-i ĥüsninde nigâruñ zâr ol
 İşidüp nâleñi tâ ol gül-i ĥandân acıya
 Ü1-272a, Ü2-176b, AE-200a

2813. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün (fa‘lün)

Kim didi saña saçuñ ġaliye-efşân eyle
 Cânı âşüfte kılup ‘aķlı perişân eyle
 Geh lebi zikri ile mest ü ĥarâbâtî olup
 Geh ĥaţın fıkır idüben kendüñi ĥayrân eyle
 Gel gönül ĥanesi ma‘müresini itme ĥarâb
 Miĥnetün daġını yak şemse-i evvân eyle
 Dâġlar gül görünür sînede serv oldı elif
 Gözlerün yaşını iy dil aña bârân eyle
 Bu Muħibbî niçe bir cân eridür büseñ-içün
 Başuñ-ıçun güzelüm yok dime iĥsân eyle
 Ü1-272a, Ü2-176b, A-124a, AE-200a

2814. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ülün

Gönül maħzendür ‘ışķuñ gevherine
 Anı şarf eyleme illâ yirine
 Gözi nemdür dili ġam ehl-i ‘ışķuñ
 Ezelden böyle yazılmış serine

‘Aceb sünbül-durur boynuñda zülfün
 Ya müşg-ile karışmış ‘anberine
 Baña küyü saña firdevsi zâhid
 Virürseñ vormeyem Huld-ı berine
 Muhibbî’ye ezelden nazm ‘atâdur
 Deger her sözi yüz biñ âferine
 Ü1-272b, Ü2-177a, AE-200b

2815. Mef’ûlü mefâ’ilü mefâ’ilü fe’ûlün

Bu bendeñi iy serv-i hırāmānum unıtma
 Dil-ḥasteñi iy lebleri dermānum unıtma
 Yakdı cigerüm âteş-i hicrân meded eyle
 Bu teşne dili iy lebi ḥayvānum unıtma
 Göz yaşı firākuñla akar su gibi her dem
 Ḥāk itme beni iy şeh-i ḥübānum unıtma
 Rūşen idegör gözlerümi pîrehenüñle
 Bu ‘aşığı iy Yūsuf-ı Ken’ān’um unıtma
 Dil la’l-i lebün firi-y-ile mest olup eydür
 Luṭf eyle Muhibbî kuluñı cānum unıtma
 Ü1-272b, Ü2-177b, A-124b, AE-201a

2816. Mefâ’ilün mefâ’ilün fe’ûlün

Saçunu beñzedenler ‘anberine
 Ḥaṭuñçün didiler kaşdı itdi dîne
 Cefâ vü cevruñı çeksem yiridür
 Gönül virdüm senün tek nāzenine
 ‘Urûc itdi semāya dūd-ı āhum
 İrişdi göz yaşı ka’r-ı zemîne
 Arayup dilde buldum genc-i ‘ışkı
 Olur vîrānede ekşer defîne
 Ḥîred bilmez Muhibbî sırr-ı ‘ışkı
 ‘Ayân olmaz bu degme ḥurde-bîne
 Ü1-273a, Ü2-177a, AE-200b

2817. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Dilâ rûşen nazâr eyle yine sen zülf-i cânâna
 Ruḥı üstinde rûşendür ki kaçdı vardır imâna
 Murâduñ cân-ısa al kim ben andan geçmişem cânâ
 Niçe bir zecr ü qahr-ıla yakasın nâr-ı hicrâna
 Senüñ zünnâr-ı zülfüne şehâ dil bağladum cāndan
 Anuñcün dem-be-dem kaçdum olupdur kâfiristâna
 Buyursañ iy şeh-i hübbân olalum cân-ıla qurbân
 Saña biñ cân fedâ olsun ne minnet uşbu bir cânâ
 Nişâr it gevher-i çeşmüñ irerseñ pây-ı dildâra
 Muhibbi lâıyıkı budur viresin cânı qurbâna²³²⁴
 Ü1-273a, Ü2-177b, M-79a, AE-201a

2818. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yâr-ıla bir hâlvat-i hâş olsa deyyâr olmasa
 Belki ol hâlvetde cân daḥı ḥaberdâr olmasa
 Yaksa mahv itse beni pervâne-veş şem'-i cemâl
 Karşusunda bülbül-âsâ murğ-ı dil zâr olmasa
 'Aşık-ı dil-ḥasteler kılmazdı mihrini taleb
 'Âlem içre mâh-rûlar ger cefâkâr olmasa
 Şem'-i hüsniidür yakan her dem dil ü cānum benüm
 Per yakar²³²⁵ mıydı eger pervâneler nâr olmasa
 Olmaz-ıdı müşteri vaşluñ metâ'ına Muhib²³²⁶
 Naḫd-i cân-ıla eger varup talebkâr olmasa
 Ü1-273b, Ü2-177b, AE-201a, S2-130a

2819. Mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Her kim iderse meyl bu dehrüñ vefâsına
 Lâzım gelür ki ugraya âḥir cefâsına

²³²⁴ qurbâna: şükrâne AE

²³²⁵ per yakar: hiç yanar S2

²³²⁶ Mısra S2'de:

Bu Muhibbi'ye metâ'-ı vaşl olmazdı ḥarid
 şeklindedir.

‘Âşık mıdur ki derdi koyup isteye devâ
 Derdi bulınca ‘ışk eri bakmaz devâsına
 ‘İşkuñ egerçi evveli var didiler didüm
 Kim var ki diye irdüm anuñ intihâsına
 Dime sakın ki el uzadam genc-i hüsnine
 Bir demde yutdurur seni zülfi ejdehâsına
 Alsa Muhibbî yâr ele ger ğamze oklarını
 Kırbân eyle cân u dili kaşı yasına
 Ü1-273b, Ü2-178a, A-120b, AE-2201b

2820. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

‘Âşık oldur nâle itdüğince âhı berķ ide
 Her neye kim ugradıysa ol dem anı ħarķ ide
 Ħaķ üzre kıl ticâret mâsta gel katma su
 Korkaram kim seni bir gün cem‘ oluban ğarķ ide
 Arayup dildârı dil ala ‘aşâ demür çarık
 Geye anı tâ bulınca ‘azm-i ğarb u şarķ ide
 Cürm ü ‘işyâna olalum cân-ıla biz mu‘terif
 Zâhide budur düşen her dem riyâ vü zerķ ide
 Bu Muhibbî sözi gevher mi ve yâhûd billür
 Okıyup taḥsîn aña birbirinden fark ide
 Ü1-273b, Ü2-178a, AE-202a

2821. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ülün

Enis olsa n’ola ‘uşşâķa bâde
 Olur anuñ-ıla çün dil küşâde
 Fütâde ḥasta-dil olsam ‘aceb mi
 Olur elbette ‘âşıklar fütâde
 Baña raḥm eyle dirsem ol cefâ-ḥü
 İder cevri ü cefâsını ziyâde
 Sefer kılsam yiter derd ü belâ ğam
 Ki bundan ğayrı gerekmez zevâde

Muhibbî terk-i cân itmez dir-imiş
 İnanduñ ol raķīb-i bed-nihāda
 Ü1-274a, Ü2-178a, A-120b, AE-201b

2822. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Kimi hālķuñ olur hālķı nefise
 Kimi uymış-durur nefsi-i hāsise
 Kimi bünyād ider mescid medāris
 Kimi icād ider deyr ü kenise
 Kimi olmış-durur²³²⁷ bir pula muhtāc
 Kiminün sīm ü zerle dolı kīse²³²⁸
 Kimi tevḥīd-ile Beştām olmış
 Kimi küfr-y-ile uymış iblise
 Kimi hoş-dil yürür şādān u ḥandān
 Kimi maḥzūn tutar ḡamla enise
 Kiminün cismi ḡulden tāze olmış
 Kiminün yüzini tutmuşlar ise
 Muhibbî her ne kim virdiyse dünyā
 Alur aldanma āḡir ol hāsise
 Ü1-274a, Ü2-185a, NO-273a, AE-210b

2823. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şulḡa gelse n'ola dilber şimdi bu şeydā-y-ıla
 Gelmez-idi katuma illā ezel ḡavgā-y-ıla
 Serv baş egüp çinār el arkasın yirde koya
 Her kaçan cilve kıla yārum ḡad-i bālā-y-ıla
 ḡabḡabına ḡasretem anı baña göstermedi
 İşiginde öldüm anmadı yarım alma-y-ıla
 Dōst olmaz kimseye dünyāyı çün bildük 'ayān
 Dōst olma sen de ger 'āķil isen dünyā-y-ıla
 Vuşlat-ı cānān gerekse kıl Muhibbî terk-i cān
 Yoḡsa bu olmaz müyesser bir kurı sevdā-y-ıla
 Ü1-274b, Ü2-185b, AE-210a

²³²⁷ kimi olmış-durur: met.: kimisi olmış

²³²⁸ 3 ve 4. beyitler NO'dan alınmıştır.

2824. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sâkiyâ meclisde mey sun gel bize inşâf-ıla
 İçelüm anı şurâhî-veş derün-ı şâf-ıla
 Şeyh-i şöhret virmedi hergiz ma'arifden haber
 'Ömrini gerçi geçürmişdür riyâ vü lâf-ıla
 Kaşd kıldı himmetüm bâzı kanâ'at Kâf'ına
 Tâ ki ülfet duta 'Ankâ gibi varup Kâf-ıla
 İy tabibüm hastayam vir baña bir şâfi cevâb
 Hâlüme eyle nazar bir kez meded eltâf-ıla
 'Ârif-iseñ iy Muhibbî sırr-ı 'ışkı rinde sor
 Müşkil-i 'ışk keşf olunmaz 'ilm-ile Keşşâf-ıla
 Ü1-274b, Ü2-185b, AE-210b

2825. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Faşl-ı gül vaqt-ı çemen eyyâm-ı şahrâdur yine
 Mevsim-i 'iyş ü şafâ âvân-ı şahbâdur yine
 Jâlelerden gûşına dürler takupdur şâh-ı gül
 Câmesin surh eylemiş bir yâr-ı ra'nâdur yine
 Şöyle zeyn oldu çiçeklerle bugün şahrâ vü bağ
 'Aksi düşmişdür gören dir çarh-ı mînâdur yine
 Satmaga gül hüsni bulbülleri dellâl ider
 Şahn-ı gülşen her taraf feryâd u gavgâdur yine
 Didiler yaşum görenler kim alur etrâfumu
 Şehr-i Kostantin'i hoş kuşadı deryâdur yine
 Gül yüzü vaşında didi bu Muhibbî bir gazel
 Didiler bulbül gibi şüride-güyâdur yine
 Ü1-275a, Ü2-186a, A-121a, AE-211a

2826. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Segriyüp çeşmüm kaçan şâdi nişanı depreşe
 Şad olur gönülüm umar kim tuş ola ol mehveşe

Cilve kıldı sînem üzre at salup ol şehsüvâr
 ‘Âlemi teşhîr için san na’l saldı âteşe
 Sehv-ile yârum bu ben dil-ḥasteye itüm dimiş
 Bir dü-şêşdür bu daḥı iy dil yine düşmez beşe
 Dâğlar yir yir ki vardur sînem üstinde benüm
 Zâğlardur sanasın şahrâda konmuşlar leşe
 Ḥaşr olup söyleşmedün itdün Muḥibbî’yi helâk
 Hey kıyâmet rûz-ı maḥşerde senünle söyleşe
 Ü1-275a, Ü2-186a, A-121a, AE-211a

2827. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Zülf-i yâra bağlanup sevdâ getürdün başuma
 Niçe dürlü iy gönül gavgâ getürdün başuma
 Bir nazarla iy gözüm²³²⁹ kılduñ belâya mübtelâ
 Niçe yüz bîn miḥnet ü ḥayfâ getürdün başuma
 Tâlib olduñ zülfi zencîrine iy şürîde-dil
 Bilmedün divânelik derdâ getürdün başuma
 Eyledün küyından âvâre beni iy çarḥ-ı dñ
 Düşürüp tenhâ ḡam-ı şahrâ getürdün başuma
 İy Muḥibbî ser-te-ser bu ‘âleme sulṭân iken
 Bende olduñ ‘ışķa âh u vâ getürdün başuma
 Ü1-275b, Ü2-186a, A-121b, AE-211b

2828. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Sevdüğüm bir serv-ḳad nâzûk miyândur tâzece
 Anuñ-ıçun yolına yaşıum revândur tâzece
 Genc-i ḥüsne dest-res niçe bula ‘âşıḳları
 Her taraftan zülfi anuñ pâsbândur tâzece
 Tañ mıdur seylâb-ı eşkümle dökilse ḥün-ı dil
 Ḥasretiyle âh bagrum tolu kandur tâzece
 Sînemün bâğın temâşâ eyle dağum gül gibi
 Her elif kim çekmişem serv-i revândur tâzece

²³²⁹ gözüm: gönül Ü1, A, AE

İy Muhibbî saklar-iken 'ışkum oldu aşikâr
Eşk-i surh u rüy-ı zerdümle 'ayândur tâzece
Ü1-275b, Ü2-186b, AE-211b

2829. Me'ûlü fâ'ilâtü mef'âlü fâ'ilün

Atdı okını sîneme kaşuñ kemân-ıla
İtdüm qabûl dilde kodum anı cân-ıla
Saña du'âlar eyleye el kaldurup çınâr
Bâga revâne olsañ o serv-i revân-ıla
Adum unıtduñ öyle mi geçmiş zamân gibi
Ola ki anı bir gün añasın zamân-ıla
Dil şafhasında âyet-i rahmet gibi gelür
Tefsîr idüp bu hüsnüñi yazdum 'ayân-ıla
Görse Muhibbî cevruñi artuk sever seni
Artur cefânı zâhir olur imtiñân-ıla
Germ olma şî'r ile gel inen şâ'irem dime
Sıgmaz mısın bu 'âleme birkaç yalan-ıla²³³⁰
Ü1-276a, Ü2-186b, A-122a, AE-211b

2830. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Kim çıkar başa şehâ zülf-i siyehkâruñ-ıla
Oda yana dil ü cân âteş-i ruhsâruñ-ıla
Düşde gördüm dir-idüm gün yüzüñi ben senüñ âh
Görmezem uyhu yüzün zerrece efkâruñ-ıla
Ser-i kuyında muşâhib olıgör itlerine
Her ne dirlerse ko sen yâr olagör yâruñ-ıla
Fitne fenninde ser-âmed dir-isem kaşuña râst
Baş koşar çünki şehâ tırta-i tarrâruñ-ıla
Ne tiz unıtduñ eyâ döst Muhibbî kuluñı
Çok zamân idi müşerref idi didâruñ-ıla
Ü1-276a, Ü2-186b, AE-212a

²³³⁰ Bu beyit A'da yoktur.

**2831. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fâ'ilün
Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün**

Takdîr ezelde böyle komış bülbül ü güle
Bülbül figânlar eyleye gül dâyimâ güle

Gül devri çünki tîz geçer 'ömr gibidür
Bir hafta var tâze ola soñradan sola

Her kim ki göre iy perî nâgâh cemâlünî
'Aklı gidüp gâş[y] ola ol lahza bayıla²³³¹

Her işi eyleyen çü odur ihtiyâr anuñ
Hiç vire mi irâdeti sulţân olan kula

Atı önince yürüyüben Kânber'i olam
Binse o yâr çünki 'Alî gibi Döldül'e

Derd-i dilüm kime diyem kimse anlamaz
Çün böyledür anı getürme dilâ dile

İtmek diler gün yüzine zülfini niķâb
Bilmez mi bunu olmaduğın nûra ha'ile

'Aşık Muhibbî bulsa yiter ol sa'âdeti
Hâk-i derinde ola muķadder varup öle

Geldükçe ser-i küyuña redd eyleme anı
Zîrâ Kerîm yapmadı hiç kapu sa'ile
Ü-1-276b, Ü-2-187a, A-119b, NO-158b, AE-212a

2832. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zülf-i müşğîn kim görünür 'arız-ı dildârda
Deste-i sünbül asılmış sanasın gülzârda

Sine-i süzânda zülfi hayali dilberün
San karar itmiş semenderdür derün-ı nârda

Niçe feryâd itmesün bî-çâre bülbül her seher
Yılda bir gül açılır ol da miyân-ı hârda

Küyuñ içre âteş-i 'ışkuñ beni n'eyçün yakar
Yâ neden dirler ki cennet ehli yanmaz nârda

²³³¹ Şiirdeki 3, 6, 7 ve 9. beyitler NO'dan alınmıştır.

Fitne-i âhîr zamândur hem cihân fettân[ı]dur

Fitneler çokdur dağı ol gözleri mekkârda²³³²

Eşk-i çeşmidür Muhibbî'nün ya bağı kanıdur

Lâleler sanmañ görinen dâmen-i kühsârda

Ü1-276b, Ü2-187a, M-83b, AE-212b, S2-130b

2833. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Dirîğâ derdüm oldı âşikâre

Bulınmaz cehd-ile bu derde çâre

Çarâr itmez 'acebdür çarh-ı devrân²³³³

Dem-â-dem irgürür leyl ü nehâra

Eger zâhir gözi görmezse yâri

Ne ğam cân gözini aç kıl neẓâre

Rakîbi terk kılmak fikrin itdün

Ne hâcet hayr işe istiḥâre

Muhibbî sözleridür dürr ü gevher

Gerekdür eyleñ anı güşvâre

Ü1-277a, Ü2-187a, BY-123b, AE-213a

2834. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Nigârûñ zülfini gördüm boyınca

Düşer sevdâya dil aña uynca

Amân virmez baña cellâd ğamzeñ

Komaz bakmaga yüzüne toyınca

Virüp cân u dili bir büsesine

Ne kanlar yutmuşam ikrâr olunca

Mu'atṭar eyler ol dehrûñ dimâğın

Ser-i zülfini dilber tarayınca²³³⁴

Çıkarur dürlü dürlü gevher-i ḥaş

Gönül baḥr-ı maḥabbetden tolinca²³³⁵

²³³² Bu beyit M'den alınmıştır.

²³³³ çarh-ı devrân: çarh-ı devvâr Ü2

²³³⁴ Bu beyit BY'den alınmıştır.

²³³⁵ maḥabbetden tolinca: maḥabbetde talınca A

Ne sanursañ saña san anı ğayra
Kuyuyu kim kaza kazsun boyınca

Muhibbî seg rakîbi ‘av’avından
Ser-i kûyuñda buldı avlayınca
Ü1-277a, Ü2-187b, A-119b, BY-123a, AE-213b

2835. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Lâle ħadler fikri ile bagruñı dâğ eyleme
Serv-ħadler zikri ile yaşıñ ırmag eyleme
Mâh-rûlarda mihr kalmadı dünyâda vefâ
İkisinden fâriğ ol iy dil kırnağ eyleme
Öldürür âhır seni dil virme bu şîrîn lebe
İy gönül Ferhâd-veş gel meskenüñ dag eyleme
Niçe diller bendedür bi’llâhi çözme zülfüñi
Pây-mâl olur gönüller anı düzâğ eyleme
Kendü ħâlün fıkr kıl ko ğayrılar aĥvâlini
İy Muhibbî sen sen ol bir kimseye lâğ eyleme
Ü1-277b, Ü2-187b, AE-213a

2836. Mef‘ûlû fâ‘ilâtun mef‘ûlû fâ‘ilâtun

Bezm-i çemende lâle tutar elinde bâde
Ĥâl dili ile eydür gel ‘ömri virme bâda
Gül mevsiminde dilber dâyim ħadeĥ ider nûş
İçdügi hûn-ı dildür bu ‘âşık-ı fütâde
Dirlerdi mâh-rûlar hep cümle bî-vefâdur
Gezdüm cihânı gördüm yok sen tek cefâda
Sevdâ-yı zülfe düşdüm bagrum delindi ney-veş
Bezm-i ğam içre kaldum efgân ider nevâda
Kaşıñ kemânı berkdür kimdür anı çeken âh
Kim ħavs-i Rüstem oldu nisbet aña kepâde
Naķş ide dest-i ħudret dilde kalur mı ħudret
Ĥayvân-sıfâtdur ol kim sevmeye rûy-ı sâde

Çāk itdi pîrehen gül ‘âlem cinâna döndi
 Bu mevsim içre kimdür tutmaya elde bâde
 Üstâda varsa dilber fenn-i vefâya bakmaz
 İster ki ola kâmil mâhir geçe cefâda

Câm içre gördi rüyuñ oldı Muhibbî hayrân
 Kim gördi böyle şüret câm-ı cihân-nümâda
 Ü1-277b, Ü2-180b, AE-204a

2837. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Âh kim kime kılâyım hicr elinden ben gile
 Kimseler ugramasun ‘âlemde böyle müşkile
 Unudıldı Vâmîk u Ferhâd u Mecnûn kışçası
 Söylenür ‘âlemde kışşam düşmişem dilden dile
 Göz ucındandur belâ vü derd ü miñnet çekdügüm
 Serzeniş itmek revâ mı sîne içinde dile
 Derd ü ğamdan ğayrı yokdur ‘âlem içre hâşılum
 Döstum çün bilmedüñ hâlüm benüm pes kim bile
 Cân u dil virme güle şayd idemezsin dilberi
 Şayd olunurlar güzeller şimdi sîm ü zer ile
 Cân fedâ itmez Muhibbî yoluña dimiş rakîb
 Şümme vallâhi yalandur döstum tek sen dile
 Ü1-278a, Ü2-180b, AE-205a

2838. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Hał olursa n’ola ger hûn-ı ciger yaşumuza
 Bu dağı yazu-y-ımıñ rûz-ı ezel başumuza
 İki ‘aynum arasından iki cû oldı revân
 Kim göre köpri dir üstindeki bu kaşumuza
 Vuşlatuñ aşına çok katma bu hicrûñ milhîn
 Katar-ısañ anı oran-ıla kat aşumuza
 ‘Ömrümüzdür ser-i zülfüñi inen kaç’ itme
 Nev-civânsın gele kaçd eyleme bu yaşumuza

Gevher-i eşki Muhibbî yolına eyle nişâr
 Ola kim ide nazar çeşm-i güher-pâşumuza
 Ü1-278a, Ü2-181a, AE-205a

2839. Fâ'ilâtun mefâ'ilün fâ'ilün

Kim bile diye zülf-i çevgāna
 Başı top ola gire meydāna
 Baḥr-ı 'ışk içre gözlerüm yaşı
 Ne 'acebdür dönerse²³³⁶ mercāna
 Atıcak ğamze okın ol kaşı ya
 Geçüben sīneden ire cāna
 İçeli kanımı ol gözleri mest
 Cigerüm dönse tañ mı biryāna
 Dil degül belki cān da pāralanur
 Yār eger ursa zülfine şāne
 Dūd-ı āhum felekde ebr olalı
 Gözlerüm yaşı döndi bārāna
 Bu yidi beyt ne olur belki
 Daḥl olunur o bel kim Selmān'a
 İtmesün kimse da'vî-i merdî
 Eksük olmaz cihānda merdāne
 Cüş idüp iy Muhibbî yine gönül
 Didi bu şi'ri hoşça rindāne
 Ü1-278b, Ü2-181b, AE-206a

2840. Mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Söyler çemende derdini bülbül yine güle
 Likin gül eylemez nazarı ḥāl-i bülbüle
 Çünkü fiğān u nāleñi güş eylemez senüñ
 İy dil niçeye dek idesin sen de ğulgula
 Mey-h'ōra çünkü olmasa gül sāğarı yiter
 Bülbül yirine var şurāḥide kılçula

²³³⁶ dönerse: dönmezse Ü2

Kalur hemîşe bend-i belâlar içinde ol
 Her kim ki bağlaya dili ol zülfî sünbüle
 İtmez Muhibbî 'ışk eri bülbül gibi güle
 Pervâne-veş yanup yakılup döner ol küle²³³⁷
 Ü1-279a, Ü2-181a, NO-143b, AE-205b

2841. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Olur dil şād irişse pây-ı bûsa
 Sanasın mâlik olur taht-ı Rûs'a
 Gören hâl-i siyâhı 'arızında
 Ki dir 'ac üzre beñzer abonûsa²³³⁸
 Öter güm güm felek tası tokındı²³³⁹
 Meger gam tırrası sînemde kûsa
 Kaçan dem dem çıkar dilden şerâre
 Başumda beñzer ol tâc-ı horûsa
 Benî aşfer haţuñ İslâma kaşdın
 İştüdk 'azm itdük Engürûs'a
 Muhibbî bîvedür dünyâya bakma²³⁴⁰
 Anı beñzetme sakın nev 'arûsa
 Ü1-279a, Ü2-182a, H101b, AE-205b

2842. Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

İy döst kerem eyle kâdem baş yüzüm üzre
 Kûhl eyleyeyim hâk-i derüñi gözüm üzre
 Şîrin lebinüñ vaşfın işidüp didi dildâr
 Şekkerde melâhat komaya bu sözüm üzre

²³³⁷ Bu beyit NO'da:

Cân nağdın almayup büsesine çün harıdsın
 Ola ki kabûl ide Muhibbî hele dile
 şeklindedir.

²³³⁸ Bu beyit H'den alınmıştır.

²³³⁹ Mısra H'de:

Dokındı güm güm öter tası çarhuñ
 şeklindedir.

²³⁴⁰ dünyâya bakma: dünyâ 'acüze H

Yoluñda senüñ şadıkam iy döst vefâda
 Nân u nemeki yimemişemdür dizüm üzre
 Sâyeñ düşeli üstüme ben devlete irdüm
 Devlet var-ıymış çünkü ezel yılduzum üzre
 ‘İşkûñ yolu key müşkil-imış aña yöneldüm
 Kimdür ki ayak basa gelip bu izüm üzre
 Vaşf-ı ruhını itdi Muhibbî dahı rengin
 Kimse dimesün söz konabilmez sözüm üzre
 Ü1-279b

2843. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ülün

Giderken küyuña oldum fütâde
 Dirigâ olmadı yolum küşâde
 Bu dehrün luţfına aldanma zinhâr
 Tayanmak ola mı âb-ıla bâda
 Murâdumdur şefâ‘at senden iy döst
 Ümidüm kesmezem irem murâda²³⁴¹
 Zihî devlet kilâbından ide ‘add
 Kıla²³⁴² boynuma zülfini kılade
 Gerekdür şi‘rde ola deķâyık
 Ve illâ her kişi dir şi‘r-i sâde
 Çekem dirseñ Muhibbî ‘ışk yayın
 Gerek kavs-i kızağ ola kepâde
 Ü1-279b, Ü2-179b, NO-157b, AE-203b

2844. Fâ‘ilâtun mefâ‘ilün fâ‘ilün

Kim ki dil virdi zülf-i cânâna
 Lâzım mıdur ki ola dīvâne
 Bagrumı yakalıdan ‘ateş-i ‘ışk
 Gözlerüm yaşı beñzedi kana

²³⁴¹ Bu beyit NO’dan alınmıştır.

²³⁴² kıla Ü2, AE: kata Ü1; eger NO

‘Âşık oldur ki ola pervâne
 ‘Işk odı-y-ıla tutuşup yana
 Şadef-i didem içre dildârüm
 Görinür baña dürr-i yek-dâne
 Leb-i la‘l-i nigâr var-iken
 İstemez dil vara Bedaḥşân’a²³⁴³
 Bîvedür gel cihâna dil virme
 Zene gönül virür mi merdâne
 Cûş idelden Muḥibbî çeşme-i eşk
 Tâ’n ider oldı baḥr-ı ‘Ummân’a
 Ü1-280a, Ü2-181b, Ü3-199b, A-117a, AE-206a

2845. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Sala ol serv-i ḳad üstüme sāye
 Olur mı tañ baña çarḫ ola pâye
 Yüzine beñzedür yüzün güzeller
 Şebîh olur mı encüm bedr aya
 Gönül şahbâzını himmetle yine
 Şikâr itmege saldum ol hümâyâ
 ‘Aceb nâzûk ‘aceb şîrîn dehendür
 Meger süd diyü şekker virdi dāye
 Muḥibbî rāyegân söz gevherini
 Sakın virme bilen alur bahāya
 Ü1-280a, Ü2-179b, Ü3-199b, A-117b, NO-157a, AE-204a

2846. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Dilerem iy sehî-servüm giriftâr-ı ḥazân olma
 Yüzün gün gibi ‘arz eyle şehâb içre nihân olma
 İkisinden birin iy dil diseler ihtiyâr eyle
 Varup cānāneye kul ol sakın şâh-ı cihân olma

²³⁴³ Bu beyit Ü3’te yoktur.

Bi-ḥamdi'llāh ki cānāna iriṣdüm cāna cān buldum
 Yüri iy sâye yanumdan benümle hem-‘inān olma
 Gele iy hūblaruñ ṣāhı koma boynuñda bu āhı
 Terahḥum eyle geh gāhı inende bī-emān olma
 Muhibbî naḳş-ı bī-rengüñ temāşāsında ol dāyım
 Görüp su gibi her servüñ ayagına revān olma
 Ü1-280b, Ü2-179b, A-116b

2847. Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

Sipihr reşk ideli bezm-i 'iyy-i şāmumuza
 Bakar ḥased gözi ile ḳamer de cāmumuza
 Verā-yı pīşe-i ğamda biz ol pelengüz kim
 Ḥalāş bulmaya düşse neheng dāmumuza
 Ḳabül eyledüñ iy dil cihānı bilmedin ön
 Cevābı niçe virürsin bu iltizāmumuza
 Hemān kendüzinüñ kemligin ider izḥār
 Şular kim naẓar eyler bizüm kelāmumuza
 Muhibbî her yaña çekdi sipāh-ı naẓmın[ı] çün
 Diñ imdi ḳaşd iden gelsün inhizāmumuza
 Ü1-280b, Ü2-180b, AE-204a

2848. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Niçe diller ser-i zülfüne beste
 Yatur kalmış zeḳan²³⁴⁴ çāhında beste
 Saçuña dil vireliden benefşe
 İrem dir kendin ider deste deste
 Şikest olursa gönülün sāğarı ger
 'Aceb olmaz uyıcak çeşm-i meste
 Şabā yili saçuñ ḥayrānı olup
 Eser āheste olmuş gibi ḥasta
 Muhibbî ğamzesine dil nişān it
 Kaşı yayını dilber aldı deste
 Ü1-281a, Ü2-180a, A-118a, AE-204b

²³⁴⁴ zeḳan: Ü2, A

2849. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Kılur dil gevherin dilber şikeste
 'Aceb olmaz olur gevher şikeste
 Uşat ur yirlere nefsün şanemdür
 Nite olur büt-i Âzer şikeste
 Cefânuñ tişesin gönlüme urma
 Olur olsa eger mermer şikeste
 Özin beñzetdügiyçün bu yüzüme
 Kılur kendüzini gör zer şikeste
 Muhibbî mey içelden çeşm-i mesti
 İder gün başına bîn ser şikeste
 Ü1-281a, Ü2-180, AE-204b

2850. Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Her kim ki uyar cân-ıla dehrün hevâsına
 Lâ-büd anı irişdürür âhir belâsına
 Yâra dimiş ki cânını senden dirîğ ider
 Eyleñ nazâr rakîb-i següñ iftirâsına
 Alur dilüñi al-ıla dutar cefâ kılur
 Sakın alınma çeşmine bakup alasına
 Her bir nefesde niçe 'aţâlar ider saña
 Kim kâdir olur itmege hamdi edâsına
 Ma'sûk her ne itse Muhibbî ko eylesün
 Hiç girmesün kimesneler anuñ arasına
 Ü1-281a, Ü2-180a, A-118a, AE-205a

2851. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Âh sevdâ-zede olduk ğam-ı gisûlar-ıla
 Görmezüz uyhu yüzün göz göre kaygular-ıla
 Tañ mı haddünde olan hâlüne kâfir dir-isem
 Kaşd ider oda varup tapmaga Hindûlar-ıla

Gül yüzün üzre kaçan tağla zülf-i siyehün
Görinür baña cihân gülşeni şebbûlar-ıla

Deşt ü vâdilere Mecnûn gibi turmaz yilerem
Tolaşup zülfine dil ol gözi âhûlar-ıla

Bu Muhibbî yitüre fâ'at u zühd ü vera'ı
İç diyü yâr işâret ide ebrûlar-ıla
Ü1-281b, Ü2-183b, A-118b, AE-208a

2852. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Mihrün vağan iy döst tutaldan dil içinde
Rûşen görünür gün gibi 'ışkum il içinde
Timâr-ı gamı vireliden şâh-ı maḥabbet
Göz yaşlarını itdüm anuñ ḥâşıl içinde

Âhum bulutı yağmurını dökeli gözden
Ėarḳ eyledi bu cismümi kaldum sil içinde

La'l-i lebünün yâdına âşüfte gönül âh
Meyḥânelere düşdi yatur kanzil içinde

Deryûze idegeldi yüzün²³⁴⁵ göre Muhibbî
Maḥrûm anı eyleme gel sâyil içinde
Ü1-281b, Ü2-183b, H-66b, A-119a, AE-208b, S2-131a

2853. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Kim zülfe nazar eylese cân u dil içinde
Sanur ki megesdür ki kalupdur kıl içinde

Boynuna takaldan berü zülfeynüni bu dil
Zencir ile Mecnûna dönüpdür il içinde

La'lün ṭama'ı âh zenaḥdâna düşürdi
Kaldum meded eyvâḥ ḫeh-i Bâbil içinde

Gözüm yaşı tuğyân ider iy Yûsuf-ı Mısrî
Raḥm eyle baña yoksa kalursın Nîl içinde

Derdüni devâ bildi ḫabûl itdi Muhibbî
Bu re'yi kılur kimse mi var 'âḳil içinde
Ü1-282a, Ü2-184a, H-66a, A-118b, AE-208b

²³⁴⁵ yüzün: yüzün A, S2

2854. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Muhibb²³⁴⁶ olduñ çü Rabbü'l-'âlemîne
 Şefâ'at senden umar bu kemîne
 'Aṭâ itdi saña Furḳân'ı Sübhân
 Getürdün niçe biñ bî-dîni dîne
 Temâşâ itmege gökden melekler
 Yüzün görmege inerler zemîne
 Senün medhûinde bu beytüm görenler
 Değişmezler anı dürr-i şemîne
 Muhibbî ḥāk-i pâyuñ efser itdi
 Virür mi anı tâc-ı cevherîne
 Ü1-282a, Ü2-184a, AE-209a

2855. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Bakmaz yüzüme yâr geçer hafta ay-ıla
 Olmaz 'aceb geçerse günüm âh u vâ-y-ıla
 Et döst câm-ı cür'a-i 'ışḳuñ içen ezel
 Tâ ḥaşre denlü mestdür anı sanma ayıla
 'İşḳuñ esîri derd-ile bir bî-nevâ-y-iken
 Mümkün midür enîs olasın pâdişâ-y-ıla
 'İşḳuñ kemânı saht-durur degme kimesne
 Almasun ele başa çıkamaz o yay-ıla
 Nâyuñ şadâsı eyledi âvâre gönümi
 Olur hevâyî oturan ehl-i hevâ-y-ıla
 Tutma ṭabîb nabzumı olmaz baña 'ilâc
 Dil ḥastasına olmaya şîḥḥat devâ-y-ıla
 Şâbâş diye her kim işide bu nazmuñı
 İtdün Muhibbî şî'rüni çün hoş edâ-y-ıla
 Ü1-282b, Ü2-184a, AE-209a

²³⁴⁶ muhibb: ḥabîb AE

2856. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sinem odına zarar yok ger yaşum haddenden aş
 Revğan oldu zıdd iken ol âb beñzer âteşe
 İy gözüm gitmez hayâli dökilür her dem yaşuñ
 Müstedâm ol göreyin 'âlemde sen çok çok yaşa
 Eksük itme sîneden tîrûn didüm dilber didi
 Eksük olmaz bir nazâr eyle bu ya gibi kaşa
 Kûh-ken bir niçe günler eyledi sengi tırâş
 Âhîr anuñ da başın çaldı felek taşdan taşa
 Herkesüñ konmuş Muhibbî şalı'indedür ezel
 Bülbüle şürîdelik zâg u zağan kona leşe
 Ü1-282b, Ü2-184b, AE-209a

2857. Mef'ûlü fâ'ilâtü mef'â'ilü fâ'ilün

Göñlini kim ki bağladı bir saçı sünbüle
 Anlamazam ki 'âlem içinde anı güle
 Şahn-ı çemende cem' idüp ezhârı bād-ı şübḥ
 Ol meclis içre cümlesi sulṭân didi güle
 Ḥalini dökdi dâne yine zülfi agına
 Dil murğınuñ bu dâm-ıla ḥâli niçe ola
 Kûyında yâr cem' idüp 'âşıkıların serin
 Beñzer ki yapa kendü içün bir yîni kule
 Baksa Muhibbî yüzüne akar gözi yaşı
 Gün yüzine neẓẓâre iden kişi ya n'ola
 Ü1-283a, Ü2-182a, AE-206b

2858. Mef'ûlü fâ'ilâtü mef'â'ilü fâ'ilün

Ol yâr gelse meclise biñ 'izz ü nâz-ıla
 Şem'i görüñ ki karşı niçe yana yakıla
 Vuşlat leẓîz gerçi ki kıand u nebâtıdan
 Beñzer şaḥîḥ hicrde zehr-i helâhile
 Mecnûn ola kim göre zülf-i siyâhını
 Sevdâyı ola tola dimâgı hevâ-y-ıla

Derdâ dirîğ hâlûmi bir kimse anlamaz
Ya ben niçe getürebilem derdümi dile

Her kim okursa uşbu Muhibbî gazellerin
Raḥmet aña ki raḥmet-ile bir du'â kıla

Ü1-283a, Ü2-182a, A-122a, AE-207a

2859. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ger niḳâbın keşf idüp hûbân görine hem çü mäh
Ġâret olur 'aql u şâbrı kim aña ide nigâh

'İşk ölmek öğredür 'uşşâka hem ma'sûka nâz
Böyle olsa 'aşık u ma'sûka olur mı günâh

Ḥaymesin şahrâya kurdı çün yine sulṭân-ı 'ışk
Cem' ider 'aşıkları beñzer ki 'arz eyler sipâh

Kime sunuldı ezelde nûş itdi cām-ı 'ışk
Kalmaya nāmûs u 'ârı eylemez ol meyl-i câh

İy Muhibbî kanda varup eylesem da'vâ-yı 'ışk
Eşk-i çeşmüm rûy-ı zerdüm ikisi hâzır güvâh

Ü1-283b, Ü2-182b, A-122b, BY-125a, AE-206b

2860. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Nigârâ mihr-i ruḥsârûn senün pertev salar dehre²³⁴⁷
Anuñçün mäh-rûlarda bulunmaz sendeki çehre

Eger bed-nâm-ı 'ışk olsam beni 'ayb eyleme zâhid
Riyâ vü zerḳ-ıla sen salagör var şöhreti şehre

Gözümün yaşına nisbet iden Seyhûn'ı Ceyhûn'
Hezârân âferin olsun ne hoş beñzetmiş ol nehre

Alup bir mü'minün adın dilüne eyleme ğıybet
Ne lâzım bu sebebdan kendüni ugradasın ḳahra

Muhibbî luṭf-ı ṭab'undan ma'ânî gevherin 'arz it
Dilün ğavvâş olup baḥr-ı naẓımdan buldı çün behre²³⁴⁸

Ü1-283b, Ü2-182b, NO-142b, AE-207a

²³⁴⁷ Misra NO'da:
Nigârâ alnuña meh dir yüzünü beñzeden mihre
şeklindedir.

²³⁴⁸ Misra NO'da:
Bugün ğavvâş olup dalduñ gönül didükleri baḥre
şeklindedir.

2861. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gözlerüm yaşı benüm döndi şarābuñ 'aynına
 Turra-i zülfüñi beñzetdüm seḫābuñ 'aynına
 İy güneş yüzlüm gidergil 'arızuñdan zülfüñi
 Kimseler beñzetmesün anı niḫābuñ 'aynına
 'Arife 'ālemde bir loḫma vü bir hırḫa yiter
 Nāle eyler dönegör iy dil ṭolābuñ 'aynına
 Gözlerüm yaş-ıla tolar bakamam ruḫsāruña
 Kim bakar 'ālemde kim var āfitābuñ 'aynına
 Bu Muḫibbī gözleri yaşı olup āb-ı revān
 Dōstlar itmeñ ta'accüb dönse Žāb'un 'aynına
 Ü1-284a, Ü2-183a, NO-141b, AE-207a

2862. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Cefā vü cevri çekmiş var mı bence
 Nite kim yok güzeller içre sence
 Aramız gerçi ba'de'l-maşrıḳındür
 Buluram seni dilden göz açınca²³⁴⁹
 Gözüm gördi gönül divāne oldu
 Didüm azdur bu da size ölince
 Didiler yine geydi cāme-i al
 Didüm kana giriserdür boyınca
 Dimāḡı 'ālemüñ oldu mu'aṭṭar
 Şabā zülfeynin anuñ darayınca
 Şular kim çekdiler 'ālemde renci
 İrişür ol muḫarrer 'ālī gence
 'Aceb mi gönlümi çekseñ nigārā
 Olupdur zülfünüñ her tārı ḫanca
 Yiter ḫatlüme tır-i ḡamzeñ āḫir
 Nigārā destüñe gel virme rence²³⁵⁰

²³⁴⁹ 2, 3, 4 ve 5. beyitler BY'den alınmıştır.

²³⁵⁰ Bu beyit BY'de yoktur.

Raķibi kelb-i kūyuñ sandum evvel

Didüm bigāne[ler] āhir olunca²³⁵¹

Muħibbī pençesi ‘ışķuñ katıdur

Demürden olsa döymez aña pençe

Ü1-284a, Ü2-182b, A-123a, BY-116b, AE-207b

2863. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gözlerüm yaşı demidür hâk-i cismüm yaşlaya

Bāgbān-ı dil nihāl-i mihr-i yârı aşlaya

‘Işk dersin okıyanlar iremez itmâmına

İntihâ itdüm diyenler yine başdan başlaya

Görseler zülfün gamıyla bu dil-i âşüfsemi

Kūyuñ eṭfâli üşüp dīvâne diyü taşlaya

İy hümâ-ṭal‘at kerem kıl sâye sal ben hâküñe

Üstüh‘ānumı niçe bir itlerün tārāşlaya

İy Muħibbī götürürse yâr zülfinden niķāb

Gözlerüm yaşı o dem pâyına akabaşlaya

Ü1-284b, Ü2-183a, AE-208a

2864. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Leb-i dilber mi yigdür ya piyāle

Yañagı rengi mi yig yoħsa lāle

Dişi mi yig-durur ya dürr-i şehvār

‘Aceb beñzer mi ki fülful o hāle

Boyı mı yig anuñ ya serv ü ‘ar‘ar

Anuñ cevri mi çok ya bende nāle

Siyāh zülfi mi yigdür yoħsa ‘anber

Anuñ derdiyle ben döndüm hilāle

Nigārı vaşf kılsa bu Muħibbī

Gözi yaşın döker mānend-i jāle

Ü1-284b, Ü2-183b, AE-208a

²³⁵¹ Bu beyit Ü2, A ve AE’de yoktur.

2865. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir saçı leylâyı gördüm aña dil virdüm yine
Döstar şimden girü ben bî-dile mecnûn dine

Hâr elinden derd-ile eyler şikâyet 'andelib
Şöyle beñzer kim yîni gelmiş müsâfir gülşene

İstedün çün genc-i vaşlın eyle zülfinden hâzer
İy gönül ejderden itmişler tılısm ol maḥzene

Gözlerüm yaşın şarâb u bagrumı itdüm kebâb
Bu ümîze çeşm-i mestün göricegiz emri ne²³⁵²

Zülfünün cânâ ḥâyâlî sîne-i mecrûḥda
Mâr beñzer kim şikâfından yirün girer ine

Bâğ-ı ḥüsnüme ḥavâledür gözin yumsun dimiş
Yapılır mı çün ḡadimî olsa didüm revzene

Tań degül dil mezra'ın bārân-ı eşk itse ḥarâb
Gün yüzün görmez Muḥibbî oldı bir niçe sene

Ü1-285a, Ü2-183a, BY-116b, AE-207b

2866. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Lebün zıkr eyledüm dil geldi vecde
Kaşun miḥrâbın ańdum kıldı secde

Ṭalebden ḥâlî olma iste vaşlın
İrişesin ola kim irde giçde

İrişdüm küyuña gördüm yüzünü
Müyesserdür görünmek nûr ḥacda

Katı gönline girilmek ne mümkün
Görilmedi bu saḥtlık şehr-i Peç'de²³⁵³

Seni yoldan çıkarur bil Muḥibbî
Eger dil baḡlu kala zülf-i kecede

Ü1-285a, Ü2-178b, AE-202a

²³⁵² 4 ve 5. beyitler BY'den eklenmiştir.

²³⁵³ Bu beyt Ü2'de yoktur.

2867. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zülfinün bendinde dil tenhâda ben bu hâl-ıla
 Âh kim bahtum benüm uyanmadı içbâl-ıla
 Vaşluñ-ıçun gözlerüm harc itdi dünyâ mālını
 Alımadum bî-bahâ-y-ı mış anı bu māl-ıla
 Ehl-i 'ışkuñ hâlini zülfün perîşân eyledi
 'Ârızuñ anları külli oda yakdı al-ıla
 Âh idersem âteş-ile yana bu çarh-ı felek
 Aglasam ğarç ola 'âlem dîde-i seyyâl-ıla
 Su gibi gördüğü maḥbûba Muḥibbî meyl ider
 N'eyleyem derdâ dirîğâ hâtır-ı meyyâl-ıla
 Ü1-285a, Ü2-178b, A-115b, AE-202a

2868. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Görüp ebrûnı gönüm geldi vecde
 Hemân-dem itdi dil mihrâba secde
 Hârîr olsa ne tañ hâr-ı muğaylân
 Şular kim pâ koyalar râh-ı hacda
 Târîk-i müstaḳîmi koma elden
 Sakın lillâhi olma râh-ı kecede
 Kişi 'ışk-ıla mecnûn olmayınca
 Vara lâyiğ degüldür küh-ı Necd'e
 Muḥibbî katıdur gönli nigâruñ
 Ol istiḥkâm yokdur şehr-i Peç'de
 Ü1-285b, Ü2-178b, AE-202b

2869. Mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Ger hulda müsteḥaḳ 'ameliyle ölürse âh
 Derdâ dirîğ bende bulunmaz meger günâh
 Ne 'âcizem ki cürmüme tâ ola i'tibâr
 Muḥtâc tâ'atüme degül çün benüm İlâh

Ol bir kerîmdür umaram maḥz-ı luṭf idüp
 Raḥmet suyuyla yuya yüzüm olmaya siyâh
 Yarın ki şâlihân ‘amel ‘arzın ideler
 Şâdân olup cennete her biri tuta râh
 Ğam yime ger yog-ısa şalâhuñ Muḥibbiyâ
 Dil vir Kerîm’e cürmi ‘uşât anda ‘özü-ḥ’âh
 Ü1-285b, Ü2-179a, AE-202b

2870. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Dem mi var[dur] bu gönül sînede od eylemeye
 Nâleler eyleyüben âhını dūd eylemeye
 Na‘l-i esbini zemîn üzre anuñ her ki göre
 Yüz sürüp hîç ola mı ki sücūd eylemeye
 Kim qabûl eyleye derd ü ğamı dermânı koya
 Sanmañuz ‘âlem içinde anı sūd eylemeye
 Dem mi var yanmaya sînemde benüm âteş-i ‘ışk
 Dūd-ı âhum ya çıkup çarḥı kebūd eylemeye
 Âsitânuñda kaçan göre Muḥibbî’yi raqîb
 Hîç olur mı ki ḥased aña ḥasîd eylemeye
 Ü1-286a, Ü2-110a-179a, AE-203a

2871. Mef‘ûlü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ûlün

Yok gülde tarâvet ki var ol yâr yüzinde
 Hem beñzedimez şekkere de kimse sözinde
 Hışm-ıla naẓar ide kime öldürür âḥir
 Bir ḥâşşadur konmış anuñ iki gözinde
 ‘Uşşâka komaz ṭa‘nı görüñ zâhid-i ḥodbîn
 Dimez-idi ol miskîn eger bilse sözinde
 Her kim ki vefâ ‘ahdin ider ‘ahdine turmaz
 Yir nân u nemek ḥaḳḳını ol dizi yüzinde
 Kanum dökeli buldı Muḥibbî beni âḥir
 Şayyâd bula şayduñ izin bulur özinde
 Ü1-286a, Ü2-179a, AE-203a

2872. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kim ki cāna kıymaya irişmez ol cānāneye
 Bahra garķ olan irişür didiler dūr-dāneye
 Hūn-ı dil nūş eylerüz yārāna diñ gelsün berü
 Lık yol virmeñ sakın bu meclise bigāneye
 Bulmak isterseñ eger genc-i vişālinden ħaber
 Umaram kim bulasın gelseñ dil-i virāneye
 Didi dilber bu kemend-i zülfi zencir eyledüm
 Didüm²³⁵⁴ uslanmaz takarsañ da dil-i dīvāneye
 Leblerüne beñzedügiyçün senün iy māh-rū
 Rağbet eyler bu Muħibbī dem-be-dem peymāneye
 Ü1-286b, Ü2-111a-Ü2-184b, A-116a, AE-209b

2873. Mef'ûlü fâ'ilâtü mef'â'ilü fâ'ilün

Yakdum cihānı bu dil-i āteş-feşān-ıla
 Āh eyledükçe 'ālemi tutar duħān-ıla
 Virmez amān ğamzeleri tiğ alup ele
 Kimdür ki söyleşe bugün ol bī-amān-ıla
 Ğamzeñ eger ki öldüre vir la'lün agzuma
 Dirgür bu mürdeyi yine bir tāze cān-ıla
 Çıkam kemend-i āh-ıla dirdüm sarāyuña
 Gök yüzine çıkılmaz-ı mış nerdübāñ-ıla
 Ölse Muħibbī 'ışķ-ıla kan-ıla yuyasız
 Mağşer güninde kalka-bile tā o kan-ıla
 Ü1-286b, Ü2-111a-184b, AE-209b

2874. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her kaçan baksam nigāruñ gözi-y-ile kaşına
 Şad hezārān āferin direm anuñ naķķāşına
 Gözleri üstinde yāruñ dir gören ebrūların
 Şaydın almış iki şahbāz takdı teller başına

²³⁵⁴ didüm: didi A

Zâhidâ görseñ melâmet ‘aşıkı ta’n eyleme
 İçine eyle nazar sen bakma anuñ taşına
 ‘İşkî cân eyler taleb bir yañadan dahı gönül
 Arada hayrân kaldum anlaruñ savaşına
 Seyl-i eşküm egnüme geydürdi gülgün cāmeler
 İy Muhibbî kim göre taḥsîn ide göz yaşına
 Ü1-287a, Ü2-118b-185a, A-116a, AE-210a

2875. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Niçeye dek derdün-ile uşbu gönüm ağlaya
 Serv ḫaddün ayagina cûlar olup çağlaya
 Gösterüp evvel yüzün divâne kılduñ sen beni
 Kâkülün zencîrine gel ol delüyi bağlaya
 Her kaçan taḫrîr idem ‘ibret-nümâ²³⁵⁵ aḫvâlümü
 Halk-ı ‘âlem gaş[y] olup derd-ile bagrın taglaya
 Merdüm-i çemüm niçe bir lâ‘l-i nâbuñ şevkine
 Rişte-i müjgânum üzre dürr-i eşküm bağlaya
 Gül gibi sen geşt-i gülşen eyle dâyim ḫâr-ıla
 Bülbül-âsâ bu Muhibbî inleye hem ağlaya
 Ü1-287a, Ü2-185a, A-116b, AE-210a

2876. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Egerçi ugradum ‘ışk içre rence
 Bi-ḫamdillâh irişdüm gizlü gence
 Sakın aldanma dehre pend güş it
 Ki pend eydür Süleymân’a karınca
 Akar bu gözlerüm yaşına mânend
 Meriçdür birisi birisi Tunca
 Eger Ferhâd u Vâmîḫ Vis²³⁵⁶ ü Mecnûn
 Degüldür her biri ‘ışk içre bence

²³⁵⁵ ibret-nümâ: ser-nâme-i A

²³⁵⁶ Vis: Ḳays S1, H1, T

N'olur hālūn geçisersin şırâtı
 Kılıcdan iti dirler kıldan ince
 Muhibbî müşkil işdür 'ışk bâzı
 Kimesne dutmasun bunuñla pençe
 NO-138b, S1-173a, H1-136a, T-190b

2877. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ni'met-i vaşlın döküp bu 'aşıkını toylaya
 Ol mürüvvet yârda yokdur ki anı eyleye
 Gitdi şubh akşam irişdi oldu gönüm bi-çarâr
 Görmedin gün yüzünü pes n'ola hālüm böyle ya
 Cem' olup murğ-ı belâ ile yine gam kuşları
 Geldiler bağ-ı dile idüp mekânlar kışlaya
 'Işk dersin okıyan irmez anuñ itmâmına
 İntihâ itdüm diyenler yine başdan başlaya
 Görseler zülfüñ gamıyla bu dil-i aşüfsemi
 Küyuñ eţfâlî üşüp divâne diyü daşlaya
 İy Muhibbî yâr götürse yüzinden ger niķâb
 Mâh-rûlar her biri barmaklarını dişleye
 NO-139a

2878. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hâlini²³⁵⁷ gördükde didüm lâ'l-i cânân üstine
 Noğtaldur ki komışlar şekkeristân üstine
 Yanmaga 'aşıkları gelmiş cemâli şevķine
 Nite kim pervâneler şem'-i şebistân üstine
 Dâğlar yakdum şu deñlü sîneme eydür gören
 Zâğlar konmuş-durur san cism-i bi-cân üstine
 Küyuña varsam dimişdüm cânı kırbân itmege
 Beni öldür durmuşam ol 'ahd ü peymân üstine
 Çekse hançer gözleri kaçma Muhibbî karşı var
 İki kâfir kaçd ider tut bir Müselmân üstine
 NO-139b, S1-175a, H1-137b, T-192b

²³⁵⁷ hâlini: hālünü NO

2879. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Sataşdum gerçi 'ışk içinde rence

Bi-ḥamdillāh irişdüm ulu gence

Bulımadum aradum bu cihānı

Yimemiş ola bir kimse tapanca

Sakın maḡrūr olma görme kendün

Eger ḥaşmuñ olursa da karınca

İşidenler dimişlerdür şırâtı

Kılıcdan itidür hem kıldan ince

Muhibbî bu cihānuñ yok şebâtı

Hemān ancak gözüñ açup yumınca

NO-139b, S1-175a, H1-137b, T-192b

2880. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Virme dil dehre sakın bakma hevā vü²³⁵⁸ hevese

Beñzedüp sîm ü zerin kıymeti yok ḥâr u ḥese

Her kimün kim ola ḳalbinde anuñ zerrece ḥırş

Toymaya gözi cihān ni'metini cümle yise

Senün 'aybuñı daḡı herkese ızḥâr ider ol

Ġayrınıñ²³⁵⁹ 'aybını her kim ki gelüp saña dise

Yüzünüñ karasını yumaya bu didelerün

Tâ ki beñzetmese göz yaşını cûy-ı Aras'a

Baḡr-ı eşk içre Muhibbî bu gönül zevraḳını

Ġarḳ ide şarşar-ı âhum eger ol bir gün ese

NO-140a, S1-175b, H1-137b, T-193a

2881. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Olayım cān-ıla kapuñda bende

Nite kim cānum ola uşbu tende

Yanuñda bu 'acebdür ki bir olmuş

Seni cāndan seven de sevmeyen de

²³⁵⁸ vü: -NO

²³⁵⁹ ġayrınıñ: ḡalkuñ NO

Baňa sensüz görünür hâr gülşen
 Leţâfet kalmamış hergiz çemende
 Gözüm yaşına beñzer dürr-i şâfi
 Arayup bulmayasız siz Yemen'de
 Göreyim 'ömri anuñ ola kûtâh
 Boyuñ nisbet ider serv-i bülende
 Muhibbî yok-durur²³⁶⁰ şekkerde lezzet
 Melâhat ki komış Hâk ol dehende
 NO-140a, S1-176a, H1-138a, T-193b

2882. Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn

Yâr itse kaçan kâkülîni başına külâh
 Âşüfte ola her kim iderse aña nigâh
 Cânâ gamuñla sine-i pür-zahmda²³⁶¹ yazılır
 Her kim ki nazar ide okur anda âh-ı şâh²³⁶²
 Deryûze-i cemâlûñ ider rûz u şeb senûñ
 Yüzini sürdi hâk-i dere âfitâb u mâh
 Zülfi hevâsı tûl-i emeldür başumda âh
 Kıldum taleb velik bulımadum²³⁶³ aña râh
 İçdi Muhibbî meygedede cür'a-i lebûn
 Kalmadı aña²³⁶⁴ medrese vü meyl-i hânkâh
 NO-140b, S1-176b, H1-138b, T-194a

2883. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilûn

Meyl idüp dehre koma bir taşı bir taş üstine
 Her ne emr itse Hudâ ko anı sen baş üstine
 Dil virüp dünyâya harc itme 'ömür sermâyesin
 H'âce-i dünyâ gibi cân virme kum mâş üstine²³⁶⁵

²³⁶⁰ yok-durur: yokdur NO

²³⁶¹ pür zahmda: pür-derde S1, H1, T

²³⁶² anda âh-ı şâh: âh âh âh NO

²³⁶³ ve lik bulımadum : bulımadum hergiz NO

²³⁶⁴ aña: fikr-i T

²³⁶⁵ Mısra S1, H1 ve T'de:

H'âce gibi her kumâşuñ itmese baş üstine
 şeklindedir.

Her ne kim vire Hudâ eyle kanâ'at cân-ıla
 Az u çok dime sakın itme nizâ' aş üstine
 Dağlarla sinemün eṭrâfını zeyn eyledüm
 Kalmadı bir yir koyam bir dâne haşhâş üstine
 İy Muhibbi kime baksan bil anı şun'-ı Hudâ
 Ta'na daşın atma gördükde göz ü kaş üstine
 NO-140b, S1-176a, H1-138a, T-193b

2884. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âşık oldur 'ışk içinde ol dil ü cāndan geçe
 Âşık olmaz terk-i ser kılmaya cānāndan geçe
 Şehr-i miḥnetde sorarsan ḥālını 'âşıklarun
 Her biri derdi ḳabûl eyleye dermāndan geçe
 Her kaçan serv-i sehî gibi salınsa dil-firîb
 Pâda ḳudret kalmaya serv-i hırāmāndan geçe²³⁶⁶
 Kim cemâli gülşenin bir kez tamâşâ eyleye
 İtmeye geşt-i²³⁶⁷ çemen seyr-i gülistāndan geçe
 Şol ḳadar döküdüm yoluḳda eşk-i çeşm oldu revân
 Kūyuḳa varan diye kimdür bunu kandan geçe
 Alma bu dünyâ metâ'in virseler bir ḥabbeye
 Giçesin lâ-büd sen andan ol daḳı seden geçe²³⁶⁸
 Virme dehre dil sakın itmez vefâ ol 'âḳıbet
 Bir iki gün yüzüne gerçi senün ḥandān geçe
 Kim 'acablar şî'rini gören kemâle irdüğün
 Çünki eş'âr-ı Muhibbî şî'r-i Selmān'dan geçe
 NO-141a, S1-176b, H1-138b, T-194a

2885. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

İder gün yüzine zülfini perde
 Anuñcün ugradum biñ dürlü derde

²³⁶⁶ 3 ve 5. beyitler S1, H1 ve T'de yoktur.

²³⁶⁷ geşt-i: seyr-i S1, H1, T

²³⁶⁸ Bu mısra S1, H1 ve T'de bir sonraki beytin 2. mısraıyla yer değiştirmiştir.

Du‘ā eyle ola vaşlı müyesser
 Du‘alar müstecâb olur şeherde
 Bi-ḥamdillâh ki ‘ışkımdur ḥaḳîḳî
 Gönül ne zindedür ne ḥod siperde
 Muḥibbî terk kıl cân-ıla başı
 Bulınmaz bu şadâḳat degme erde
 Okı lâ-ḥavli dâyim nefsi[i] kör it
 Ki tâ şeyṭân gezimeye damarda
 NO-141b

2886. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Kılursa tiğ-ı ‘ışk seni dü-nîme
 Rumûz-ı ‘ışkı dime her le‘îme
 Çıkardun bahır-ı dilden gevher-i ḥaş
 Hezâr aḥsent bu ṭab‘-ı selîme
 Çekelüm Allâh Allâh ceyş-i İslâm
 Varalum Ḥaḳ müyesser ide Rîm’e
 Yüzüm zerdine bakan aña zer dir
 Gözüm yaşını beñzetdükçe sîme²³⁶⁹
 Gözüm yaşına baksa raḥm iderdi
 Güzeller mâyl olur çünki sîme
 Keremden tut elüm kaldum ayakda
 Niçe şabr ideyim derd-i elîme
 Didi agzuñ Muḥibbî mîme beñzer
 ‘Aceb mi beñzede zülfünî²³⁷⁰ cîme
 Yiter itdün günâhı eyle tevbe
 Yönün togrult ṭarîḳ-ı müstaḳîme
 NO-142a, S1-177a, H1-138b, T-194b

2887. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Ne revâdur ki ḥadengün atasın ḥâke düşe
 Umaram ki gele bu sîne-i şad-çâke düşe

²³⁶⁹ 4 ve 8. beyitler S1, H1 ve T’de yoktur.

²³⁷⁰ beñzede zülfünî: beñzedürsem zülfî NO

Her kaçan kim salınup geşt-i çemen eylesesin
Korkaram sâye-i kıddün hes ü hâşâke düşe

Esb-i nâza²³⁷¹ binüp 'âşık laruñı şayd idesin
Ne sa'âdetlü ser olur ki o²³⁷² fitrâke düşe

Aradum zîr-i felek baħr ü beri bulımadum
Saña mânend şadefe yek güher-i pâke düşe²³⁷³

İy Muhibbî ser-i kuyında kaçan âh idesin
Şöyle âh eyle ki şu'leñ tokuz eflâke düşe
NO-142b, S1-171a, H1-134b, T-188b

2888. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fâ'ilün

Gül geldi gülşene çün al duvak-ıla
Tâ kim göre bülbül anı yana yakıla

Kalmaya hayât-ı 'âşık ola kim göre seni
Ol 'anberine zülf ki boynuña takıla

Bülbül gibi 'ışık eri itmez şikâyeti
Pervâne-şifat yanubanı döner ol küle

Ġafil yürüme aç gözünü durma ğaflete
Lâyık degül 'âşık olan ola ğâfile

'İşk ehline güler idi bir zamân-ıdı
Bilmezdi Muhibbî ki kendi başına da gele
NO-143a

2889. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Gözümün biri Seyhün'a birisi döndi Ceyhün'a
'Aceb mi nâleler kılsa dönüpdür dilde gerdüna

Şarâb u la'l-i mey-güna iderse ta'n ne ğam zâhid²³⁷⁴
Ne ğam²³⁷⁵ mu'tâd olmuşdur ezelden²³⁷⁶ ħabb u ma'cûna

²³⁷¹ esb-i nâza: nâz-i esbi NO, H1

²³⁷² ser olur ki o: ser olur oña NO

²³⁷³ şadefe yek güher-i pâke düşe: güher bir şadef-i pâke düşe H1, T

²³⁷⁴ Mısra S1 ve H1'de:

Mey-i gülgüna ta'n eylerse kendin bilmeyüp zâhid
şeklindedir.

²³⁷⁵ ne ğam: ezel NO

²³⁷⁶ ezelden: kesilmez NO,, S1

Raķībūn ŧimdi²³⁷⁷ maķŧūdı beni senden cūdā kılmak
 Göreyim anı meŧ olsun döne tā yüzi maymūna
 Eger dünyāyı cem‘ itseñ görüp anı ğurūr itme
 Ne assı yir seni āhir dönersin sen de Ƙārūn’a
 Muħibbī ŧol ƣadar dökduñ gözüñ yaşı geçid virmez
 Görenler didiler beñzer bi-‘ayni yaŧuñā²³⁷⁸ Tuna
 NO-143a, S1-171b, H1-134b, T-189a

2890. Mef‘ülü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Ĥālüm ne ola²³⁷⁹ bilmezem ol āfitāb-ıla
 Açmaz yüzini dāyimā²³⁸⁰ yürür niķāb-ıla
 Kanumı iĉer gözleri ister ciger kebāb²³⁸¹
 Mey-ħör olanuñ başı ĥoŧ olur kebāb-ıla
 Farķ eylemez ‘āŧıķ pīr ü cevān dimez
 ‘Iŧķuñ budur ĥālī ezel ŧeyħ ü ŧāb-ıla²³⁸²
 Her kim cefā vü cevriñi bilmez anuñ vefā
 Öldürseler ger²³⁸³ anı ğazādur ‘azāb-ıla
 Sordum rumūz-ı ‘iŧķuñı ‘ālim olanlara²³⁸⁴
 Ĥall itmedi birisi sü‘ālüm kitāb-ıla
 Gelse Muħibbī ŧādī ğam ardıncadur gelür
 Dehrūñ hemiŧe²³⁸⁵ ĥālī budur inķılāb-ıla
 NO-144a, S1-182b, H1143a, T-208a

2891. Mef‘ülü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ülün

Ol yār-ı dil-nüvāz kaçan meclise gele
 ŧem‘[i] görüñ karŧu niĉe yana yakıla

²³⁷⁷ ŧimdi: ƣaŧd-ı NO

²³⁷⁸ yaŧuñā: bu suya T

²³⁷⁹ ne ola: nedür NO

²³⁸⁰ dāyimā: ‘āŧıķa S1, H1, T

²³⁸¹ Misra S1, H1 ve T’de:

Kanumı iĉdi gözi kebāb ciger diler
 ŧeklindedir.

²³⁸² Bu beyit S1, H1 ve T’de yoktur.

²³⁸³ ger:- S1, -NO

²³⁸⁴ Misra NO’da:

Bir bir rumūz-ı ‘iŧķ sordum ‘ulemāya
 ŧeklindedir.

²³⁸⁵ hemiŧe: ezel NO

Vuşlat egerçi kand-i nebâtdan lezîzdür

Beñzer didiler hicr de zehr-i helâhile

Mecnûn ola kim göre zülf-i siyâhını

Sevdâyî olup dola dimâğı hevâ-y-ıla

Derdâ dirîğ hâlûmi bir kimse anlamaz

Pes ne içün getüreyim derdümi dile

Her kim okursa uşbu Muhibbî şi'rini

Raḥmet aña raḥmet ile ger du'â kıla

NO-144a

2892. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fâ'ilün

Her kim ki gönül baglaya bir saçı sünbüle

Añlamazam 'âlem içinde anı güle

Şaḥn-ı çemende cem' idüp ezhâr[ı] bād-ı şubḥ

Geldi o meclise sulṭân-ı gül güle güle

Hâlini yine dâne döküp zülfi agına

Dil murğını avladı âh ol düzâğ-ıla

'Uşşâk serin kūyına cem' eylemiş nigâr

Beñzer ki yapar kendü içün yâr bir kıle

Baksa Muhibbî yüzine göz yaş-ıla tolar

Mümkin degül gül yüzine niçe bakıla

NO-144b

2893. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

Gelenler gitdi cümle bu cihâna

Yüzine güldi birkaç gün zamâne

Amân bilmez bu dünyâ bî-amândur

İçer kanını ḥalkuñ kana kana

Niçe gevher çıkarduñ kân-ı dilden

Soruñ qadrini bilene bahâ ne

Kaşı ya ile atsa ğamze okın

İderem sînede bu dil nişâne

Muhibbî 'ışka düşdün 'aşıq olduñ

Anuñcün şî' rûñ oldu 'aşıqâne

Eger añmasa adum tañ degüldür

Ki sığmaz adum ol gonca dehâna

NO-144b

2894. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gönlümi göndermişem iy döst senden cânibe

Añlamazam ki gele bir dahı benden cânibe

Serv ayağ üzre turur nergis göz açmaz muntazır

Hey kıyâmet gelesin diyü çemenden cânibe

Nâlesini bülbülün efgânını gûş eylemez

Göñüller dâyim göz[i] gönli dikenden cânibe

Zülfinün bûyî ile 'âlem mu'aţţarken bugün

Varmasun şimden girü kimse Hoten'den cânibe

İy Muhibbî gönlümi gönderdüm almadum haber

Kanda gitdi gelmedi bir dahı benden cânibe

NO-145a

2895. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Sâkî içelüm sun berü cām itme bahâne

'İşret demidür çalduralum çeng ü çağâne

Dil murğı yine 'arız [u] hâlüne ider meyl

Her kanda ki murğ gör[e] iner âb ile dâne

Yârûñ dehenini görüben nokta diyenler

Dikḳatler idüp mû didiler ince miyâna

Aldanma sakın dehr iki yüzlü münâfık

Kimseye vefâ eylemedi uşbu zamâne

Gördi mu'aţţar yine bu dehr dimâğı

Didi bu Muhib zülfine yâr urdı gibi şâne

NO-145b

2896. Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

Menzil kılup sultân-ı ğam kondı ħarîm-i sineye
 Geydürdi miñnet ħil'atin bu 'âşık-ı dirîneye
 İç cür'ayı dök başuma zîrâ ki ben mestâneym
 Âlûde olsun câm ile [hîç] bakmasun şemîneye
 Jeng oldı dil âyînesi hîç var mıdur çâre didüm
 Didi bir 'arîf var mey iç saykal ola âyîneye
 Hâlûnî görüp meyl ide dil olmaya 'aceb
 Zîrâ ki murğ kaşd ider elbette çîneye
 Hışm ile eylersin nazar ya kaşlaruñ çîn eyleyüp
 N'itdi Muhibbî ħasta-dil yok mı nihâyet kîneye
 NO-145b

2897. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Ol serv-i sehî 'arîzı gül geldi çü bâğa
 Hâlini bilüp her yaña gül düşdi ayaga
 Öykündüğü-çün zülfine sünbülleri gördüm
 Taglarda biter yüzi kara başı aşaga
 Dîvâne gönül istedi câm sâķî lebinden
 Mestâne gözi hışm-ıla el urdı bıçaga
 Şol dâne-i hâlûnle şehâ zülfün ucından
 Kurtılmayısar düşdi gönül murğı duzağa
 Olur mı ki Muhibbî 'acabâ 'âlem içinde
 El vire anuñ sevdüceği gire kucaga
 NO-146a

2898. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

Senüñ kaşduñda vardur katl-i bende
 Ben oldum mürde çokdan sanma zinde
 İdeyin çâk giribân tâ be-dâmen
 Fedâdur çün yoluñda cân u ten de

Gözüm yaşı gibi bir dürr-i ğalţān
 Bulınmaz arasañ baĥr-ı ‘Aden’de
 Gül-i nev-reste ben ebr-i bahāram
 Baña girye sunuldı aña ĥande
 Açar dil dirler çayır çemençün
 Velî sensüz leţāfet yok çemende
 Dil-i Şîrîn katı seng-i ĥacerden
 Getürimedi Ferĥād anı kende
 Muĥibbî bakma atlās u ĥarîre
 Neñe yitmez senüñ bir dalk-ı jende
 NO-146a

2899. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Geldi ‘ışķuñ eyledi sînemde cânı sũĥte
 ‘Āķıbet kıldı ser-â-ser bu cihānı sũĥte
 Şem‘den sor kışsa-i sũz-ı dil-i pervāneyi
 Söylemez ancak kılur ol nātüvānı sũĥte
 İy gül-i nev-reste gel sen bülbul āhından sakın
 Derd-ile āh itse olur gülsitānı sũĥte
 Derd-i dilden korkaram iy seng-dil āh itmege
 Yaka evvel ‘arzı andan āsümānı sũĥte
 İy Muĥibbî her ne yirde cāy ide sulţān-ı ‘ışķ
 Cān u dil ĥākister eyler üstüĥ‘ānı sũĥte
 NO-146b

2900. Mef‘ûlü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ûlün

Didüm saña iy dil ser-i zülfine dolaşma
 Āĥir düşürür derd-i belālara ulaşma
 Āhum yili dil zevraķını bāda virür āh
 İy dîde kerem eyle de deryā gibi düşme
 Gün yüzine gel eyle taĥammül naţar olsun
 Yakarsa seni göz göre oda katı şaşma

Çün mâr-durur zülf[i] nigâruñ hâzer eyle
 Kâkûl sanup el sunubanı aña yapışma
 Dâmânı elümde vü giribanum elinde
 Raḥm eyle didüm yâr-ı cefākâra sevişme
 Her ne çekesin saña Muḥibbî maḥal oldı
 Kaç kerre didüm zülfine dil virme dolaşma
 NO-147a

2901. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Kûh-ı ğamda dâğlar yakdum ser-â-ser tenüme
 Kim göre şana peleng gelmeye kimse yanuma
 Vuşlat içre n’ideyim âh baña mâni‘ olur
 Cānum üzre bu tenüm beñzede pîrâhenüme
 Âşikâre kılayım yine ma‘ânî gevherin
 Girüben çıkarayım dilde olan maḥzenüme
 Bağ-ı ḥüsnume tılsım didelerümden iki şîr
 İledem yâr didi basmayalar gülşenüme
 İdiser âhum Muḥibbî varumı cümle telef
 Bâd-ı gerddür ugradı sanki gelüp ḥırmenüme
 NO-147b

2902. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Nigârâ ḥasret-i rûyuñ beni ugratdı bîñ derde
 Niçe bir idesin zülf-i siyâhuñ yüzüne perde
 Didiler gözlerüñ yaşı kamu sırruñı fâş itdi
 Didüm teskîn idem anı ne çâre bu ruḥ-ı zerde
 Raḳîbe meyl idüp cānâ baña zulm u sitem kılma
 Kaçan âh eyleye muzlim muḳarrer kalmaz ol yirde
 Lebünden cür‘a nûş iden ḥayât-ı cāvidân bulur
 Bunı ben anılamam ola bu ḥaşlet âb-ı kevşerde
 İki yüzülü-durur dünyâ ider ‘ahd ḳavline durmaz
 Sözinde çün degül şâdık inanma sen o nâ-merde

Başumda bir kara yazu imiş geldi haṭ-ı cānān
Muḥibbī her ne yazu ki yazılmışdur gelür serde
NO-147b

2903. Mefā'ülün mefā'ülün fe'ülün

Çagurur sinem üzre yara yara
Olur mı bu benüm derdüme çäre
Yaşum deryālayın itdi temevvüc
Bu gönlüm zevraḫın itdi kenāra
Bu dil manşūrı ifşā sırr-ı 'ışkı
İdüp as anı zülfündeki dāra
Dilā zāhir olaldan bûy-ı zülfi
Komadı rağbeti müşg-i Tatāra
Günāhı çok veli kesmez ümīdin
Muḥibbī sığınur Perverdigār'a
NO-148a

2904. Mef'ülü mefā'ülü mefā'ülü fā'ülün

Gün yüzini dāyimā örter seḫāb-ıla
Ḥālüm n'olur bilmezem ol āfitāb-ıla
Hergiz kimsene eylemesün çarḫa i'timād
Zirā ki geçer dün [ü] günü inḫılāb-ıla
Her ki ḫabāb gibi şīşe-i terde maḫv ola
Budur zamānenün işi dāyim ḫabāb-ıla
Varsam kaçan kūyına karşı çıkar baña
Zirā ezel āşinā idüm ol kilāb-ıla
Mestāne gözüñ kanumu içse benüm n'ola
Mey-ḫör olanuñ başı hoş olur şarāb-ıla
Deryā kumına ola şümār derdüme benüm
Tā ḫaşre degin bilmeye kimse ḫisāb-ıla
Bilmez Muḥibbī kimsene 'ışkuñ rumūzını
Bir mes'eledür ki ḫall olunmaz kitāb-ıla
NO-148b

2905. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Gözümden dürr-i eşki dâne dâne

Getürüp kapuñā oldum revâne

Dutıldı 'arız u hâlün görelden

Gönül murğına âb u bürri dâne

Okudum yine 'ışkuñ kışşasını

Anı sanmañ füsün u ya fesâne

Eğerçi serv içün bālā dimişler

Velî kıaddün yanındadur miyâne

Muhibbî'nün hemân ancak murâdı

Yüzin sürmek diler ol âsitâne

NO-148b

2906. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Gözlerüm yaşına bakup dimeñüz mâ dükene

Sanmañuz akmak ile bir yaña deryâ dükene

Zülfinün kışşası ile bu dilüm guşşasını

Şerh idem haşre degin olmaya dünyâ dükene

Görürem zülf-i siyâhın[1] ben 'anber yirine

Ġam degül baña eger 'anber-i sârâ dükene

Zekānuñ oḡsayup öpmek ile cānā ne zarar

Meyve-i cennet olan dime ki âyâ dükene

Bu cihāndur yitürür birini birin bitürür

Gele biri yirine Hüsrev [ü] Dārâ dükene

Bu Muhibbî gibi 'aşıklarunı kırmağ-ıla

Sende bu hüsn olıcak 'ışk eri sanma dükene

NO-149b

2907. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Olupdur ğamzeleri kana teşne

Ne kana bil ki olmış cāna teşne

Niçe gün itmedün zülfün perîşân
 ‘Aceb midür olursa şâne teşne
 Nigārâ gel bugün göster cemâlün
 Durur kullar olup sulţâna teşne
 Gözümden akar-iken Nîl ü Ceyhûn
 ‘Aceb budur ki gönîlüm yana teşne
 Meded senden diler iy dil şabîbî
 Olan derdi olur dermâna teşne
 Diler vaşluñ suyn germ oldı bu dil
 Nite kim sebzeler bârâna teşne
 Şeb-i zülfünde la’lün âb-ı hayvân
 Muhibbî oldı ol hayvâna teşne
 Özin şem’e yakar mı-y-ıdı hergiz
 O nâra olmasa pervâne teşne
 NO-149b

2908. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Hâl-i miskînün nigārâ la’l-i handân üstine
 Noğtalardur ki komışlar şekkeristân üstine
 Cân virür ‘aşıkaruñ şem’-i cemâlün göricek
 Nite kim pervâneler şem’-i şebistân üstine
 ‘İşk bazarında gördüm çağurur dellâl-ı ‘ışk
 Kankı ‘aşıkdur gelüp derd ala dermân üstine
 Çün vişâl-i yâra mâni’dür dimişler ten dahı
 Bir kabâdur ‘ariyet iy dil gider cân üstine
 Zâhidâ dünyâya çün olduñ mülevves hırş-ıla
 Kanda görseñ cân atarsın ditreyüp nân üstine
 Nazm u eş’aruñ Muhibbî süz-i Hüsrev’den haber
 Çün virür bir nükte korsañ n’ola Selmân üstine
 NO-150a

2909. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gıce odlar zâhir olur sine-i şad çâkde
 Dûd-ı âhumdur görinen gündüzün eflâkde
 Şu'le-i âhum ile yandı semâ ile zemîn
 Nâr-ı 'ışk pinhân imiş gör bir avuç hâşâkde
 Leşker-i mecnûn olup oldu mu'tî' tayr u vuḥuş
 Bu kerâmet az degül ol 'aşıq-ı bî-bâkde
 İçmiş idüm ben ezel 'ışkuñ şarâbın câm-ıla
 Yog-ıdı şebde görinen noḡtalar eflâkde
 Kimse yârûñ iy Muhibbî anlamaz mâhiyyetin
 Niçe müşkiller egerçi ḡall olur idrâkde
 NO-150b

2910. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Eksük olmaz âteş-i ḡam çün dil-i ḡamnâkde
 Görinürse dūd-ı âhum tañ mıdur eflâkde
 Yoluñ üzre bas ḡadem ben yüzümi ḡâk eyledüm
 Hiç revâ degül basasın pâk pâyûñ ḡâkde
 Çünki tiḡ almış ele çeşmüñ yine reh-zen gibi
 Anlamam dil kurtıla ol râh-ı ḡaṡarnâkde
 Sakın aldanma cihânuñ mâl[ı] âḡir kor seni
 Hiç senüñ ile gider bir nesne yok emlâkde
 Şayda çıkmış nâzeninüm iy Muhibbî şayd içün
 Key sa'âdetdür bulına başuñ ol fitrâkde
 Olma maḡrûr iy göñül baḡl u tekebbürden sakın
 Başuñ eflâke irürse yüzüñ olsun ḡâkde
 NO-150b

2911. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kankı serdür âsitânuñda senüñ ḡâk olmaya
 Kankı dildür dūd-ı âḡi çıkup eflâk olmaya

Cürm-i 'ışık için beni her dem ğamı yakdı hezâr
 Bu 'acebdür ki bu dil yanup dağı pāk olmaya
 Dime bî-derd olana bilmez çü derdün hālını
 Anlamaz derd[i] o kim kendüsi derdnāk olmaya
 Araya girse eger vuşlat deminde pîrehen
 Tañlaram ol dem hemân-dem pîrehen çāk olmaya
 Var mıdır bir gîce ya gündüz Muhibbî hâstanuñ
 Semege başı irüp nâlesi semmāk olmaya
 NO-151a

2912. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şayd olup 'aşıklaruñ gördüm yaturlar hâkde
 Niçesinüñ bağlamışlar serlerin fitrâkde
 Ğamzesi dökse ne tañ her demde müslim hûnını
 Türk-i kâfirdür teraḥḥüm olmaz ol bî-bâkde
 Sine çāk itdüm beni sanma ki ancak pîrehen
 Döstüm şevkuñ görindi sine-i şad çâkde
 Hâlümi sorsañ beni bu tîre-i hicr içre âh
 Eksük olmaz derd ü miḥnet bu dil-i ğamnâkde
 Evvel[i] pāk it Muhibbî gel derün-ı sînefi
 Zîkr-i Ḥaḫ girmez bulunmaz olsa dil-i nâ-pâkde
 NO-151b

2913. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Nâgehân virdüm gönül nev-reste zibâ dilbere
 Cân gözin açdum nazar kıldum o niğû manzara
 Şafḥa-i ruḥsârüm üzre yazdı çeşmüm kan-ıla
 Bilmeyenler hâlümi kılsun nazar ol deftere
 Ger naşîb ola içem ben la'l-i nâbuñ cür'asın
 Göz uciyla bakmayam da selsebil ü kevşere
 Ruḥlaruñsuz bağ u şahrâda görinen çeşmüme
 Her gül âteş-pâredür her lâle beñzer aḥkere

Meclis içre bâde içdükde lebini râyegân
 Bu Muhibbî reşk ider her lahza her dem sâgara
 NO-152a

**2914. Mef'ûlû fâ'ilâtun mef'ûlû fâ'ilâtun
 Müstef'ilün fe'ûlün müstef'ilün fe'ûlün
 Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün²³⁸⁶**

Gel gönca gibi iy döst bir dem tekellüm eyle
 Nâz-ıla ser-firâzum gül ol tebessüm eyle
 Bir mûr-ı za'îf oldum gel çek 'inân-ı cevri
 Basdurma pây-ı raḡşa bir dem teraḡḡüm eyle
 Gerekmez baña zerden olsa bâlin
 Yiter bâlin dilâ sersin ḡam eyle
 İlahî dilerem bî-dîn raḡîbüñ
 İşidmeyem anuñ adın kem eyle
 Muhibbî ko cefâ sengini dildâr
 Ol atdukça sen 'ışk[ı] muḡkem eyle
 NO-152a

2915. Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

İy dîde pendüm dut benüm nezzâre-i rû eyleme
 İy dil vefâdan arı dur meyl-i o bed-ḡû eyleme
 Kûyına düşerse yoluñ düşvârdur divşür bilüñ
 Ya terk eyle dîn ü dil ya ol yaña sû eyleme
 Derdüm benüm dermân-durur çek benden elüñ iy ṡatîb
 Olmaz pezîr baña 'ilâc sen fîkr-i dârû eyleme
 Ko ḡüsnüñi 'aşîklarun kılson temâşâ râyegân
 Men' eyleyüp ol gülşene ḡaṡṡuñı bârû eyleme
 Hergiz vişâli sa'y-ile girmez Muhibbî çün ele
 Her yaña cidd ü cehd-ile varup tekâpû eyleme
 NO-152b

²³⁸⁶ Bu gazelin ilk iki beyti ile sonraki üç beytinin vezinleri farklıdır.

2916. Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn

Bîñ cevr ü cefâ eyle baña itmezem gile
 Yoluñdadur cân u serüm tek hemân dile
 Baş şabr-ı cibe çeküp dutdum niyâza yüz
 O lâle benüm derd-i dilüm hâlini bile
 Çek cevr ü cefâ vü berr-i muğaylân belâsını
 Âsân görine saña bu çendân merhale
 Yüzün yiter 'âleme hâcet degül ziyâ
 Hırşide karşu yakmayalar şem' [ü] meş'ale
 Gâhî cefâ vü cevr ü gehî zulm-ıla sitem
 Eyler bu nev'-ile yâr bizümle mu'amele
 Feyzin Muhibbî bir iki peymânenen bulup
 Şeyh-i şehir ayırmadı çekdi basdı çile
 NO- 152b

2917. Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn

Yâr 'arz-ı cemâl itdi o hâlķ itdi nezâre
 Kalmadı tākāt-ı nazar âh baña ne çâre
 Tâ çend keşem der reh-i tû nâle vü feryâd
 Ruhsâr-ı hırâşide giribân-ı dü pâre
 Çevgân idüp elde dutar zülfini dilber
 Top eyle başuñ oldı çün esbine süvâre
 Yaş-ıla tolar görimezem bedr-i cemâlin
 Görürdi gözüm olsa idi bende sitâre
 Âh eyle yaşuñ ola Muhibbî eşer ide
 Te'şir ide âb u hevâña dil-i hâre
 NO-153a

2918. Mefâ'ilûn mefâ'ilûn fe'ûlûn

Gözüñe beñzemez âhü-yı Çin'de
 Ne Çin'de belki rüy-ı zemînde

Egerçi dâğ ursa lâle sînesine
 ‘Aceb midür ki var ‘ışkı cebinde
 Dehānuñ fikrin idüp hürde-bînân
 Bulınmaz didiler hergiz yakında
 Benefşe rāst u zülf kec-rev gider
 Tenüñdeki leṭāfet yāseminde
 Lebūñ yādına cān virdi Muḥibbī
 Megesler cān virürler engübünde
 NO-153a

2919. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Zâhid inkâr idesin ger bu benüm mezhebüme
 Gel ḥaḳıḳı nazar it ṭa‘nı ko bu meşrebüme
 Kevkebî baht eger yâr ola bu bî-dil ile
 Şâh-ı encüm görüp ola ḥacil kevkebüme
 Zer gibi pāk ‘ayâr ‘ışkuñ ile olduguma
 Gönderüp seng-i cefâ atma meḥek tecribüme
 Bir gice eylesesin menzilüme rence ḳadem
 Dü cihānı götüri-virür-idüm ol şebüme
 İy Muḥibbī yine söz dürlerin[i] ‘arz ide-gör
 Cümle naẓm ehli görüp reşk ide bu mertebüme
 NO-153b

2920. Mef‘ülü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ülün

Her şeb ğam-ıla çün dil-i zâr iniler âh
 Dir nâle kılup böylece dīvâr iniler âh
 Gülşende añup gül ruḥuñı nâleler itsem
 Şûride olup bülbül-i gülzâr iniler âh
 ‘Ayb eyleme gör zülfüñ añup nâle kılursam
 Uzun gicede derd-ile bîmâr iniler âh
 Su gibi eger başumı daşdan daşa dögsem
 Olmaya ‘aceb ‘aşık-ı didâr iniler âh

Güş eylemez yâr eger olsa Muhibbî
 Bu ‘aşık-ı dil-sûhte şad bâr iniler âh
 NO-154a

2921. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Yine gönüm bend oldu zülf-i kemend-keşe
 Yandı cânda kalmadı bir zerre hüsün âteşe
 Gâh cevruüne cefâ gâhî belâ geh derd ü gam
 Bu cihândur eksük olmaz her biri gelür başa
 Sîne mecrûh itdi gamzeñ yine tâze yaralar
 Ordı olsun hezâr taḥsîn yay kaşa
 Ğam degül ‘aşıklar[un] yoluñda ger cân virseler
 Müstedâm ol ‘âlem içre tek hemân sen çok yaşa
 Ḥasret oldum su gibi ben görmege didâruñ
 Ol sebebdan akaram yaşum döküp daşdan daşa
 Gönlini virdi Muhibbî cân dahı virse sezâ
 Ne içün bakardı anuñ gibi bir kamer-veşe
 NO-154a

2922. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Menzil itmeden gönül bu sîne-i dirîneme
 Gelmiş-idi ‘ışk ḥayâli çeşm-i ‘âlem-bîneme
 Ben o murgam ‘arız u hâlün görüp şayd olsam âh
 Döstar itmeñ ‘aceb meyl itsem âb u cîneme
 Her yañadan saçılan cür’a dökilür başuma
 Bakmasun kim lâ diye âlûde-i peşmîneme
 Kâmetün câmi‘de gördiler kıyâmet sandılar
 Sen de tekbîr biñ getür bu mescid-i âdîneme
 Çün gönül maḥzen çıkar andan Muhibbî cevheri
 Her sözün²³⁸⁷ dür-dânedür baksunlar ol gencîneme
 NO-154b

²³⁸⁷ sözün: met.: sözlerün

2923. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Eyledüm taḥrîr yâra nâme mazmûnum bile
 Ḥasb-i ḥâl-i bülbül-i şûride-dil ḥûnum bile
 Ol Mesîhî leb şifâsın rencümün bilür dile
 Ola ihmâl itmeyüp derdüme ḳânûnum bile
 Servün bâğ içre ḳaddinde leṭâfet ańlamam
 Bâğbânâ kıl naẓar o ḳadd-i mevzûnum bile
 Leylî zülfün okudum başdan müselsel kışşasın
 Boynuma zencîr idüp tek beni mecnûnum bile
 İtme efsûn[1] Muḥibbî çekmegil beyhüde renc
 Sana râm olmaz perîdür degme efsûnum bile
 NO-154b

2924. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fâ'ilün

Ḥaddünde âceb olmaya gîsü girih girih
 Âteş göricek elbette olur mû girih girih
 Cevr ü cefâdan itmedi bir kerre ictinâb
 Zûlm u sitemi eyledi âh ḥû girih girih
 Bir nev'-ile bende çeker çeşmi 'âşıkı
 Şîşeyle ider 'âlemi cādû girih girih
 Gözüm yaşı gördüğü demde revân olur
 Salınsa eger ol ḳaddi dil-cû girih girih
 'İşkuma gözüm yaşı Muḥibbî nişânedür
 Ḥûn-âba dönüp akduğı her sû girih girih
 Pâ komasun kimsene gülzâr-ı ḥüsnine
 Ḥaṭṭını aña eyledi bârû girih girih
 NO-155a

2925. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

İy türk-i şûḥ 'âşıkı cevır ü 'iṭâb ne
 İtmege cefâ sengile gönlin ḥarâb ne

Dil âteşine ğarķ iken akar gözüüm yaşı
 Kim gördi cem‘ olduğu nār-ıla āb ne
 Bir gice didi düşüñe gireyim diler misin
 Çeşmüm didi var mı bu ‘ālemde h‘āb ne
 Ka‘be‘yi koyup kūyına olam revān didüm
 İy şeyh-i şeh̄r baña di rāh-ı şavāb ne
 Dirsın Muḥibbī pāk dilem [ü] pāk dāmenem
 Ya dilde vü ya hırķaya dāğ-ı şarāb ne
 NO-155b

2926. Mefā‘ilün mefā‘ilün fe‘ülün

Ne tañ kıl disem ol ince miyāna
 Ki noḳṭadur dimişler çün dehāna
 Gice ḥüsnüñe karşu şem‘ gibi
 Dökeyin göz yaşını yana yana
 Qabül eyle kuluñdan cān u başı
 Getürdüm tuḥfedür dervīş-i şāne
 Gözi ḥün içmege çün oldu mu‘tād
 Anuñçün kanum iç̄er kana kana
 Muḥibbī saḥ̄tdur ‘ışķuñ kemānı
 Çekilmez sanma el sun ol kemāna
 NO-155b

2927. Mefā‘ilün mefā‘ilün fe‘ülün

Sen itdün ḥüsnüñi evvel nümüde
 Kılup bu ‘aḳl-ıla göñlüm rübüde
 Fūrüg-ı ‘ālem ola cümle tārık
 İdesin zülfüñüñ tārın küşüde
 Eger āh eylesem döke cihān yaş
 Ki zīrā diyümez her dīde düde
 Rumüz-ı sırr-ı ‘ışķı bundan özge
 Disem yok kimsede ṭāḳat şünüde

Görüben kuvvetüni olma mağrūr

Özüni eyleme nisbet şemūd'a

Raķībūnden Muķibbī iķtirāz it

Degüldür i'timād itmek Yehūd'a

NO-156a

2928. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Ĥudā vire teraķķūm ol civāna

Ya şabr u řākātı bu nātüvāna

Ĥazān irse döner zerde reyāķīn

Gezend irmeye ol nāzūk miyāna

Geçer sulţān-ı 'ıřķuñ hūkmi cārī

Tefāvüt eylemez pīr ü cüvāna

Geçer miķrāba zāhid tā'at üzre

İder 'aşıķ sücüd tāķ-ı ebruvāna

Gözinden ķūn akıtdı bu Muķibbī

İdüp sen serv yaşı revāna

NO-156a

2929. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Yüzün göster didüm ol āfitāba

El uzatdı hemān zülf-i niķāba

Ser-i 'uřşāķı eřķ üzre görenler

Akan cūlarda beñzedür ĥabāba

Yaparsañ sīm ü zerlerden 'imāret

Gönül yap yigdür artuk gir şevāba

Degül dünyāyı termīm 'aķılāna

Ola çün āķiri anuñ ĥārābe

Muķibbī şāķir olup alur 'ibret

Bakup dünyāda olan inķilāba

NO-156b

2930. Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn

Hicr içre çeküp cevri ü cefâ eyledüm gile
 Rahm eylemedi kimse gelüp yaşımı sile
 İtdüm egerçi her yañadan cüst ü cû anı
 Râh üzre düşüp kaldum ayakdan bile bile
 Bilsem neden cevri-ile ol şâh-ı dil-firib
 Virüp cefâ dil alup ider mu'amele
 Çün Hâk-şinâs hâk saçar hüccet üstüme
 Hırşide karşu yakmaya hiç kimse meş'ale
 Sa'y it Muhibbî tâ bulasın Ka'be-i murâd
 Düş vâdilere cehd ile kaç' eyle merhale
 NO-156b

2931. Müstef'ilûn müstef'ilûn müstef'ilûn müstef'ilûn

Bu cân u dil dermânedür hâlüm n'olur cânân ile
 Cûlar akıtdı dideler serv ayagına kan ile
 Cân virürüz tapusına hem bendeyüz kapusına
 Hâşret çeküp pâ-bûsına kul olmuşuz fermân ile
 Bir 'âşık-ı dil-besteyem kan yaşum ile şüsteyem
 Hâlüme bakmaz hâstayam bu derdüme dermân ile
 Zülfe didüm müşg-i Hıfâ bildüm ki itdüm çok hañâ
 Kan itse kul kanı 'atâ kanı yumazlar kan-ıla
 Çevgân-ı zülfe cân-ıla top it dilâ gel başuñı
 Ola ki dilber oynaya top[1] görüp çevgân ile
 İster Muhibbî vaşlını salar anı ferdâlara
 Ancak cefâ in'âm ider var ola bu ihsân ile
 Güş eyleyüp eş'arumı tahsîn idüp ehl-i hîred
 Yokdur tefâvüt didiler birdür hemân Selmân ile
 NO-157b

2932. Mefâ'ilûn mefâ'ilûn fe'ûlûn

Gönül virdüm anuñçün sen hümâya
 Salasın üstüme nâgâh sâye

Görenler nücüm-ı meh-pâre dirler

Görünen sensin beñzeyen aya

Temevvüc eyleyüp deryâ-yı eşküm

Bu gönülüm zevrağın atdı karaya

Saçı sevdâsıla toldı dimâğum

Beni ugratdı bend-ile belâya

Muhibbî meclisi gamda bu gönülüm

Fiğân u nâlelerle döndi nâya

NO-158a

2933. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ĥâr elinden bülbül itdi çok şikâyetler güle

Gül didi 'âşık olan ma'sûka eyler mi gile²³⁸⁸

Çekmeyen derd ü belâ-yı mihneti 'âşık degül

'Âşık oldur âh idüp dâyim yanup [hem] yakıla²³⁸⁹

Âfitâb-ı ĥüsnüni görmek senün mümkün degül

Niçe görsün çün nazarla²³⁹⁰ gözi yaş-ıla tola

Olur-ıdum ben bugün divâneler ser-defteri

Zülf[i] zenciri eger boynuma benüm takıla

Gül işitmiş 'arız-ı yâra anı beñzetdügüm

Şadılığından kızarmışdur meger güle güle

İy Muhibbî mest idüp lâ-ya'kıl itdi bûsesi

Beñzedürsem leblerini kimse 'ayb itmez müle²³⁹¹

'İşkda bir ĥâşşa vardur şâhları eyler gedâ

Şâh-ı Ġaznî pâdişâh-iken kul itdi bir kula

NO-158b, S1-183a, S2-119b, H1-143a, T-208b

²³⁸⁸ Mısra S1, S2, H1 ve T'de:

Gül didi andan gile itmek düşer mi bülbüle
şeklindedir.

²³⁸⁹ 2 ve 4. beyitler S1, H1 ve T'de yoktur.

²³⁹⁰ niçe görsün çün nazarla: niçe görilsün bakanuñ S1, S2, H1, T

²³⁹¹ Bu beyit S1, H1 ve T'de bir sonraki beyitle yer değiştirmiştir.

2934. Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fâ'ilûn

Şād-ile feraḥ-ı zevḳ sunıldı ezel güle
 Endûh u belâ nâle vü feryâd bülbüle
 Kapuña varup dîdelerüm kan ağladı
 Bulınmadı bir kişi gelüp yaşum sile
 Bildüm ki varup zülfüne berdâr olur âhir
 Çün virdi gönül bağladı ol saçî sünbüle
 Karşu çıkar kūyuña varsam seg-i kūyuñ
 Hâl dili ile hâlümi sorar gelüp dile
 İçdi Muḥibbî çünki maḥabbet şarâbını
 Mest ola yata ḥaşre degin sanmañ ayıla
 NO-159a

2935. Mefâ'ilûn mefâ'ilûn fe'ûlûn

Şehâ kapuñda olmak baña bende
 Gelür yig şah olam ger mülk-i Sin'de
 Gözi katl itdügi 'aşıkclarını
 İder bir demle 'İsî gibi zinde
 Giribân çâk iderler gerçi 'uşşâḳ
 Ben itdüm çâk-i cân dāmân figende
 Virüp Şîrîn yolına cân-ı şîrîn
 Hezârân âferin ol küh-kende
 Muḥibbî agla sen dildâr gülsün
 Saña girye sunılmış aña ḥande
 NO-159b

2936. Mefâ'ilûn mefâ'ilûn fe'ûlûn

Yüzinden perdesin 'arız küşâde
 İdüp bî-diller oldılar fütâde
 Perî midür didüm yâḥûd melek mi
 Didiler belki mâh hûrşîd-zâde

Kadem basduñ o gün kim bu zemîne
 Cihân yüz sürdi pâke büse dâda
 ‘Aceb vâslı müyesser ola mı âh
 Meger âhum ire aña semâda
 Niçe yıldur señekdür bu Muhibbî
 Vefâ tavşın n’ola kılsañ kılâde
 NO-159b

2937. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Göre zülfüñi dil ola dīvâne
 Yüzün şem‘ini de cân göre yana
 Murâdum deyr-ile mescidde sensin
 Bular ortada ancak dūr bahâne
 Okuñ meclisde ‘ışķum dāsītânın
 Kitâb-ı ‘ışķ-ı Mecnûn’dur fesâne
 İder dil ‘arız-ıla hâle meyli
 Gerekdür murğa lâ-büd âb u dâne
 Dime esrâr-ı ‘ışķı añlamaz şeyh
 Ki sen ‘ışķ bülbüli ol murğ-ı hâne
 Sürüduñ ile toldur berr ü bahrı
 Şadâ-yı ‘ışķı çıkar âsümâna
 Kanı luţf u kerem ya kanı şefķat
 Sitem lâyıķ mıdur bir nâ-tüvâna
 Eger bir büseñe biñ cân virürsem
 İdersin arayup sen şad bahâne
 Derâğuş eyleyem dime Muhibbî
 Miyânı mû-durur gelmez miyâna
 NO-160a

2938. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Gözüm ‘ışķuñ-ıla toldur ac itme
 İlahî herkese muhtâc itme

Didi fahr-ı cihân “el-fağr u fahrî”

Libâsuñı sakın dîbâc itme

Ḳanâ’atle geçen bir nân-ı cevle

Gıdayı dâyima güllâc itme

Yiter başuma tâc çün hâk-i pâyı

Dilâ başuña zerden tâc itme

Gönül şehrine gelse leşker-i ğam

Muḥibbî güm-dur[ur] târâc itme

NO-160b

2939. Mefâ’îlün mefâ’îlün fe’ûlün

Nefâyis yime kendüñ ac eyle

Bişür derd ü ğamı dutmac eyle

Ola zülfinde dilber ide ber-dâr

Gönül Manşûr’ını Ḥallâc eyle

Niçe ğam leşkerine emr idersin

Dil ü cân mülkini târâc eyle

İdeyim cân-ıla esbüñe hıdmet

Ḳabûl it tek beni serrâc eyle

Ko virsün bu gönül fülkini ğarḳa

Yaşuñ deryâsını emvâc eyle

Libâsuñ âhiri âḫir kefendür

Gerek zer-baft gerek dîbâc eyle

Oyunda mât ider dünyâ Muḥibbî

Gerekse kendüñi leclâc eyle

NO-160b

2940. Mefâ’îlün mefâ’îlün fe’ûlün

Îlâhi gönlümi sirâc eyle

Her işde kapuña muḥtâc eyle

Geçilmez râyegân derûn-ıdî ‘ışḳ

Dil ü cânı virüben bâc eyle

Ola ki şayd ide şahbâz çeşmi
 Dilâ dil murgını dürrâc eyle
 Toyur gönlümi gözüüm 'ışķuñ ile
 Dimezem beni yâ Rab ac eyle
 Kuluñdur âsitânuñda Muhibbî
 Anı 'ışķ ehline ser-tâc eyle
 NO-161a

2941. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Görmemişler hergiz rahm ide cānān kimseye
 İtdügin işidmemişler derde dermān kimseye
 Niçe bir öldüresin nâ-haķ yire 'âşıkıların
 Nev-civānsın dōstum hayr eylemez kan kimseye
 Niçeye dek idesin cevri ü cefâ zulm u sitem
 İstemez zulm oldugın 'adl issi sulţān kimseye
 Dîdeler gevher saçar sen ne içün bakmayasın
 Hâcet olmaz mı 'aceb hiç dürr ü mercān kimseye
 Gözlerüm yaşı Muhibbî seyl olur bir gün benüm
 Hiç zarar itmez mi cûlar itse tuğyān kimseye
 Şi'rümün kim kıymetin bilür aña 'arz iderem
 Şi'rini çün rāyegān virmedi Selmān kimseye
 NO-161b

2942. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Haķ mıdur didüm görinen la'l-i mercān üstine
 Mûrlar üşmiş didiler şekeristān üstine
 Görinen zülfeyni mi asılı yāhū perr-i zāğ
 Ya iki ef'i gelüp yatmış gülistān üstine²³⁹²
 Çeşmesâr-ı çeşmümi kılsañ müşerref iy perî
 Bir kadem bassañ gelüp bu çeşm-i giryān üstine
 Leblerinden derdüme dermān n'ola kılсам taleb
 Her kimün ki derdi var cehd ide dermān üstine

²³⁹² Bu beyit T'de yoktur.

Kâkülün üzre görenler zülfünü cānā didi
 Şāh-ı mārān oturur bîn başlu şu‘bān üstine
 Hüsnuñe olmaz muḳābil küfr-i zülfün dagılır
 Rūmiler leşker çeke çün kāfiristān üstine
 İy Muḥibbī gün yüzinde zülf-i yārı dir gören
 Sāye salmışdır bulut ḥurşid-i raḥşān üstine
 NO-161b, T-201a

2943. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Sorarsañ gōñlümi kalmadı bende
 Eger bulmak dilerseñ ara sende
 Çemen tahtına geçdi çün şeh-i gül
 İdindi bülbülü anı güyende
 ‘Aceb ḥālüm n’ola bir daḥı görsem
 Gidüp kalmadı ‘aqlum bir görende
 Gōñül dünyāya virdüğüñ görelden
 Güler ezḥār saña saḥn-ı çemende
 Muḥibbī redd olup maḥrem raḳībün
 Katuñda bir seven de sevmeyen de
 Sakın yelken gibi germe göğüs sen
 Muḥālif rüzigār yüksek serende
 NO-162a

2944. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fa‘ilâtun fâ‘ilün

Dil viren diller ḡamı dehr-ile bîhûde ola
 Kim ki rû Ḥazret-i Ḥaḳḳ’a duta âsûde ola
 Niçeye dek idesin cîfe-i dünyāya meyl
 Ḥayfdur pāk dili levş ile âlûde ola
 Miss-i ḳalbünü düriş eyleyüp iksîri ṭaleb
 Şāf kıl ḳāl idüben zārr olup sûde ola
 Āteş-i ‘ışḳ-ıla sinemde dil ü cān yanıcak
 Göz tolar yaş-ıla āhum çıkuban düde ola

Fıkr kılma iy Muhibbî sakın assıla ziyân
Er odur kim aña bir bûd-ıla nâ-bûde ola
NO-162b

2945. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Bâgda mül tolı sâgar dutalum gül yirine
Kul’ul itsün ko şürâhî yine bülbül yirine
Büy-ı zülfün getüre gülşene ger bād-ı şabâ
Kara yaslu oluban key katı sünbül yirine
Himmetüm bâzı hümâ kaçdına pervâz idicek
Takayım ayagına nâlemi ben zil yirine
Sınemi hâlî koma tîrûnî gönder güzelüm
N’ola dil sende ise koyam anı dil yirine
İy Muhibbî dil-i divâneyi bend itdi nigâr
Boynına kâkülîni dakdı selâsil yirine
NO-246b

2946. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Nev-bahâr irişdi hüsün ‘arz ider güller yine
Aña karşu zâr u feryâd ide bülbüller yine
‘Anber-i zülfini anmış bâgda nâgeh şabâ
İşidüp olmuş perîşân anı sünbüller yine
Zeyn olındı yir yir ezhâr-ıla taht-ı çemen
Şâh-ı gül gösterdi bu dehre taḥammüller yine
Alımazsız döstlar nuşḥ eylemeñ benden cevâb
Eyledi cân u dili divâne kâküller yine
Hâlin ‘arz itse Muhibbî rahm kılmazsın aña
İy vefâsı yok nedür bunca teğâfüller yine
NO-246b

2947. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ülün

Nazar kılalıdan sen âfitâba
Yanup ‘ışkuñla dil döndi kebâba

Marîz-i 'ışk olana yok nihâyet
 Ne çâre derd gelmez çün hisâba
 Şabâ meger getüre hâk-i pâyin
 Anı kühl ideyim dide-pür âba
 O serv ben hâke n'ola sâye salsa
 Düşer çün sâyeler her dem türâba
 Alup cân naqdini bir bûse ihsân
 Kılursañ giresin bî-had şevâba
 Şehâ mi'mârsın gel eyle ta'mîr
 Gönül ma'müresi vardı hârâba
 Gehî şādân olur dil gâhi gamgîn
 Özin beñzetdi çarh-ı inçılâba
 İşidelden lebûne bâde beñzer
 Muhibbî tañ mı meyl itse şarâba
 NO-247a

2948. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Yüzün 'arz eyledün halk-ı cihâna
 Bırakduñ fitneler pîr ü cevâna
 Nigârâ eyledün diller perîşân
 Meger 'anber saçuñâ degdi şâne
 İşidüp gîce efgânum seg-i yâr
 Getürür bizi didi bu fiğâna
 Dutıldı murğ-ı dil nâgeh belâya
 Olaldan zülf[i] dâm u hâli dâne
 Muhibbî saña bu devlet yiter kim
 Kul olduñ cân-ıla ol âsitâna
 NO-247b

2949. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Yine vaqt oldu alam râh-ı muğânı elüme
 Komayam nûş idem ol rıtl-ı girânı elüme

Geçmedin ‘ömr-i ‘azîz cid kılam cehd idüben
 Vuşlat el vire alam genc-i nihânı elüme
 Her ne deñlü ki sü’âl olına vermeye cevâb
 Âh idem girmeye ger gonca dehânı elüme
 Geçt idüp dehri kamu bulmadum andan haberi
 Girmedî âh dirîğ nâm u nişânı elüme
 İy Muhibbî yür[i] var kûy-ı harâbât eri ol
 Alayın dime sakın ad-ıla sanı elüme
 NO-248a

2950. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Hasret-i la‘lünle aldum bâde-i gülgün ele
 Hey ne gülgün mey bil ki sâğar-ı pür-hün ele
 Okudı haţtuñ füsün kalmadı dilde ‘aql u hüş
 Zülf-ile el-bir idüben aldılar efsün ele
 Kâsesin Kays’uñ sıyup halkdan anı mümtâz ider
 Leylî mihrin gösterüp aldı dilin Mecnûn ele
 Ögidür durmaz cihân halkını hem çü âsiyâb
 Nevbetin bir bir gözedür getürür gerdün ele
 İy Muhibbî kim bilürdi derd-i dil aḫvâlini
 Okımasa defterin almasa ol maḫzûn ele
 NO-248a

2951. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Tagıdup zülfî kaçan ‘uşşâka dilber göstere
 Sanasın şavûsdur cevân idüp per göstere
 İstemem olmak beni yârüm kıla şadra nişîn
 Râziyam tek itleri gibi baña der göstere
 Gözlerüm yaş[ı] ile baña yiterken rüy-ı zerd
 Bakmayam dünyâ baña ger sîm-ile zer göstere
 Bî-güneḫ ‘aşîqları bugün eger kıtlı idesin
 Rûz-ı maḫşer eline baş[ın] alup ser göstere

Qalbüne âh-ı Muhibbî eylemez disem eşer
Yâr nâzûk-ı tab'dur remz-ile mermer göstere
NO-248b

2952. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Dirîgâ hasta-i 'ışkâm gelüp sormaz tabîbüm âh
Maḥabbet çün günâh olmuş olup düşmen ḥabîbüm âh
Güneş ruḥsârını yârûn göz açup görmege dirsem
Bulut gibi ara yirde girüp olur raqîbüm âh
Ciger kanını çeşmümden eger bu ḥâr-ı ğam dökse
Dimez ol ğonca-leb gül-ruḥ ider mi 'andelîbüm âh
Ezelden 'ışk olup kışmet virildi cânuma ḥayret
Bu mülk-i nâ-murâd içre yok imiş hîç naşîbüm âh
Zekât-ı ḥüsn ḥaqqumken Muhibbî'den dirîğ idüp
Dimez muḥtâc imiş ğâyet ider âh ol ğarîbüm âh
NO-248b

2953. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ğam şebinde bir gice bu dil kaçan zârî çeke
Anlamam bir yılda bir kes böyle bîmârî çeke
Sâlhâ endüh-ı şâm fırqatüm[i] bilen kişi
Âh-ı ğam hicrânı şeb tâ rûz bîdârî çeke
Vaşla tâlib oldu dil irişdi hicrân âh âh
Katı müşkildür bile âsân [u] düşvârî çeke
Cânım iy yârân fedâ kıldum ben ol dildâra kim
Miḥnet ü endüh-ı yârî ez-ser-i yârî çeke
Gülşen içinde Muhibbî tevbeyi kim saklaya
Sâkı-i gül-ruḥ elinden câm-ı gül-nârî çeke
NO-249a

2954. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ol Muğal-Çin gözlerün kaşd-ı dil ü cân eyleye
Ser-te-ser dil kişverin târâc u vîrân eyleye

Saklayabilür mi 'ışkın dōstlar dīvāne dil
 Muttaşıl çāk-i giribānını dāmān eyleye
 Zülf zünnārını kesmiş yine hüsni'n müslimi
 Getürüp dīne anı beñzer müselmān eyleye
 Gülşen-i hüsni'ne karšu gıceler dil bülbüli
 Şubh olunca inleyüp feryād u efgān eyleye
 Leyli zülfin bu Muhibbî boynına zencir idüp
 'Aşr ara Mecnūnlayın kendüzin 'üryān eyleye
 NO-249a

2955. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Ruḥlaruñ añalı oldı yine şeydā lāle
 Komayup elden içer bāde-i ḥamrā lāle
 Düşeli vādilere vālih ü mecnūn gibi
 Ol beyābān[1] vaṭan eyledi tenhā lāle
 Çāk-i giribān idüben 'ışk-ıla dāmāna degin
 'Aşık u āşüfte vü dīvāne vü rüsvā lāle
 Surḥ-püş oldı yine içdi mey-i nāb ruḥı
 Sanki ḥübān-ı Firenkdür büt-i tersā lāle
 Hūn ile yazdı meger şî'r-i Muhibbî'yi yine
 Eyledi elde dutar bir varak-ı inşā lāle
 NO-249b

2956. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Beñzedelden ruḥlaruñı²³⁹³ āfitābuñ 'aynına
 Nūra ğarḳ olup göründüñ şeyḥ ü şābuñ 'aynına
 Vaşl gencini eger bulsam anuñ olmaz 'aceb
 Bu gönül vîrānesi döndi ḥarābuñ 'aynına
 Çeşm-i maḥmūruñ eger meyl itse kanum içmege
 Beñzedür çün mestdür anı şarābuñ 'aynına
 'Aşıka kânündür çünki ezelden inlemek
 İnlesün sīnem benüm dönsün rebābuñ 'aynına

²³⁹³ ruḥlaruñı: met.: ruḥlarını

Cüy-ı eşkümde hevâ-y-ıla tolı bu yaşımı
Beñzedürsem tañ mıdur anı ħabâbuñ ‘aynına

Cife-i dünyâya iy dil key sakın meyl eyleme
Yohsa seni beñzedürler bil zebâbuñ ‘aynına

Bu Muĥibbî sözleri yiter ġidâ-yı rûĥdur
Yime dünyâ ni‘metin dönme devâbuñ ‘aynına
NO-250a

2957. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Kanlu yaşum mâhiye irişdi âhum tâ-be-mâh
‘Işkuma yitmez mi ki bu nev‘-ile iki güvâh
İy mu‘allim yâra ta‘lim itmedün fenn-i vefâ
Lık göstermedün aña cefâdan özge râh
İhtiyâr ile degüldür seni cândan sevdüğüm
Ger günâh ise gel ‘afv it eksük olmaz her gün âh

Göremez oldum dirigâ gün yüzüñi âh kim
Gâh âb-ı çeşmüm mâni‘ ü geh zülf-i siyâh
Gün yüzüñden ‘âlemi cânâ münevver eyleyen
Bu Muĥibbî ruĥlaruña gün dimiş alnuña mâh
NO-250a

2958. Mef‘ûlü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fâ‘ilün

İy şûĥ-ı Türk cevri ü cefâ vü ‘itâb ne
Dâyim bu dil-ĥasteye itmek ‘azâb ne
Âheste gelüp eyledün iy döst teraĥĥümü
Soñra dönüben gitmege böyle şitâb ne
Bir ġice gelüp düşüñe girem didi nigâr
Didüm ki buyur gelmege bu çeşm ü ĥ‘âb ne
Geh âteş-ile ĥark ola geh dide ġark-ı âb
Sinemde od gözde su cem‘e cevâb ne
Geh medrese vü gâh maĥâm-ı meygede baña
Bu aralıkda kalmışa eydün şevâb ne

Eydür Muhibbî pâk-dil ü pâk-dâmenem
Ya bu görinen hırkâda dâğ-ı şârâb ne
NO-250b

2959. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Dil kaldı ğam u derd ü belâ-yı nigâr ile
Hicrân içinde miñnet-ile âh u zâr ile
Mecnûn-şıfat deşt-i ğamuñ içre yürüyüp
Ferhâd gibi üns dutam kühsâr ile
Zâhir ideli 'ışkımuñ rüsvâ-yı 'âlemem
Dermândeyem n'eyleyem eşk-bâr ile
Oldı yaķın kalmadı şabr-ıla tākātüm
İdem kabûl miñneti terk-i diyâr ile
Naẓmuñ Muhib naħl ü ma'nâsı meyvelere
Zâhir olur bu ğazel-i âbdâr ile
NO-251a

2960. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Derd-ile yine geldi gülzâra benefşe
İtse yiridür nâle vü şad zâre benefşe
Egdükçe cefâ dehrini boynunu eger ah
Bî-çâre vü ser-geşte vü ğam-h'âre benefşe
Mest oldı yine rakşa girüp bād-ıla oynar
Hiç öyküne mi tūrra-i dildâra benefşe
Pür dil ğam-ıla cân-ıla hem oldı ciger rîş
Dīvâne olup 'ışk-ıla bî-çâre benefşe
Sünbül saçına irmek içün hem çü Muhibbî
Geldi ki asa kendüzini dâra benefşe
NO-251b

2961. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Nüş idüp elde tutar sâgarı şeydâ lâle
Ruħ-ı efrûhte san bâde-i hāmra lâle

Eyledi dāmene dek çāk-i girībān zi-fırāk
 ‘Āşık u vālih ü dīvāne vü rüsvā lāle
 Çünki yok serv ü gül ü lālede hiç büy-ı vefā
 Kanda gitdi çemen ü serv ü gülhā lāle
 Ger bugün kursa hemān maḥv ola irteye degin
 Ebrūdan itse ser-ā-perdeyi vālā lāle
 Sine-i pür-dāguma beñzer Muḥibbī mecrūḥ
 Görinür ger nazar olınsa beden-hā lāle
 NO-251b

2962. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Erġanūn oldı dilüm nālesini seyr eyle
 Yaz yüzüñ naķsını iy yār anı deyr eyle
 Ḥāk-i şehlerdür tıfıllar itdügi bāzıçeler
 ‘İbret al aç gözüñi var seyr eyle
 Şöyle kıl nāleleri duymasun anı dil ü cān
 Meclise koma şafā bezmini bī-ğayr eyle
 Ger murād ise melekler ile hem-seyr olmak
 Himmetüñ bālını aç murğ gibi tayr eyle
 İster-iseñ Muḥib ḥayr-ıla nāmuñ añıla
 Niyyetüñ ḥālış idüp irdüğüne ḥayr eyle
 NO-271a

2963. Mef‘ûlü fâ‘ilâtun mef‘ûlü fâ‘ilün

Aldanma iy gül-i nev tayanma rûzigāra
 Cevr eyleme inende gülşende gel hezāra
 ‘Āşıkā derd ü miḥnet bûlbûle bāk ü ḥasret
 Ḥande naşib olmış her kebk-i kühsāra
 ‘Ārızuñı görüp gül gülşende iy perī-rû
 Reşk eyleyüp özini eyledi pāre pāre
 Bagrumda çıkdı başlar gözümnden akdı yaşlar
 Bir çāre bulımadum āh bu eşk-i cûybāra

Na'îçeñi görelden kebkünün almak ister

Sürmek yüz dilerler sermüzeñe sitâre

Akıt Muhibbî yaşuñ ayagina o servün

Ismarla vardugında yüz süre pây-ı yâra

NO-271a

2964. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ġoncaya nâz ögredür her dem lebün güftârda

Serve ta'lim ider bälâ kadün refâtârda

'İşk câmin nüş idüp bagrına yakmış tâze dâğ

Sîne çâk olup yaturlar lâleler kühsârda

Gün yüzinde yatalı olsa ne tañ zülf-i dırâz

Günde yatdukça olur kuvvet ziyâde mârda

Sîne 'ışkı âteşiyle pür şerer-olmuş yatur

Cân u dil fikr-i lebiyle kaldılar efkârda

Oldı çün zülf[i] ğamıyla bu Muhibbî hâksâr

Mesken itdi üstüñ'ân-ı kellesini mâr da

NO-271b

2965. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Yâruñ görüp râğbetini tîr ü kemâna

Sinemde aña eyledüm dili nişâne

Kimdür ki anuñ noğta lebinden haber açâ

Bîgâne kaçan vâkıf ola râz-ı nihâna

Yâr itdi göz yaşını kendine mahrem

Bir dem cüdâ itmedi Ferhâd-ı yegâne

Göz yaşı Mecnûn beyâbânda yordukda

Şîrincesi saçlarına eyledi şâne

Feryâdını dil kesdi görelden ruğ-ı zerdüm

Bülbül gibi nâle keser ire hâzâna

Şem'-i ruhuñı görüp bu dil itme ta'accüb

Pervâne kaçan şem' göre odlara yana

Döndürdi pelenge özini dâğ-ıla ‘aşık

Ne şürete koydı görüñ anı zamâne

Düşümde görüp gerdenüme mâr dolaşmış

Ahsent bu düşü zülf-i nigâr-ıla yorana

Ėatline MuĖibbî kuluñuñ Ėüccet ararsañ

Sevdügi yiter eyleme bir Ėayrı bahâne

NO-272a

2966. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Sanmañuz dil âteşi bu sîneden bir dem gide

Ol sebebden ejder-i âhum felekde yir ide

‘Işk içün dirler ezel bir gevher-i yek dânedür

Ol ki şarrâf olmaya yañıla kıymet bilmede

Ruğları şevķine itdüm pîrehen gül gibi çāk

Göz yaşın dağı revân itdüm ben ol serv-i Ėade

‘Işk şāhı virdi Mecnûn’a ezel Ėam tekyesin

Bagrı yağı-y-ıla uyardı çerāĖ ol tekyede

Her kaçan ‘arz ide ‘uşşāķa Ėüsnî nûrını

Her birisi Ėaşy olup Ėüş-ıla ‘aķıldan gide

Çünki virildi Ėudâ’dan şefķat itmek AĞmed’e

Ėāşa şefķatden Muğibbî bendesin mağrûm ide

NO-272b

2967. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Yakmışam nâr-ı Ėam-ıla kendümi başdan başa

Çekdüğüm derd ü elem gelmeye herĖiz sağışa

Nâzını řab‘-ı nigāruñ gördüm âhenden katı

İtmedi âhum eşer itdi velî sengîn taş

Eksük itme tîr-i Ėamzeñ ya kaşuñ Ėurbāñıyam

Cem‘ içün tîr-i Ėadenge sînem itdüm terķeşe

Sāl ü māh u hafta sorma baña řarķ kim eylemez

Lîk ol meh bilürem bedr olup irdi on beşe

İy Muhibbî el irişmez sidreden bālâ kadi
 Meger âhum irişe ol servi gibi serkeşe
 NO-272b

2968. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Dilerem iy sehî servüm giriftâr-ı huzân olma
 Yüzün gün gibi 'arz eyle şehâb içre nihân olma
 İkisinden birin iy dil diseler ihtiyâr eyle
 Varup cânâneye kul ol sakın şâh-ı cihân olma
 Bi-hamdillâh ki cânâna irişdüm cânâ cân buldum
 Yürî iy sâye yanumdan benümle hem-'inân olma
 Gele iy hüblaruñ şâhı kalur boynuñda günâhı
 Teraḥḥüm eyle ki gâhî inende bî-amân olma
 Muhibbî naḳş-ı bî-rengün temâşasında kal dâyim
 Görüp su gibi her servün ayagina revân olma
 NO-273a, AE-203a

2969. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Ḳays döginmek içün taşlar alup ayasına
 Mâtem-i Leylî'de döndürdi özin sâyesine
 Sen şehûñ ḥâk-i rehin çarḥa sabâ çıkarıcek
 Süreler anı melâ'ik yüzi pîrâyesine
 Zâhidâ ehl-i ḥarâbatı inen eyleme zem
 Niçe yıllar geçe sen irmeyesin pâyesine
 Dirhem-i eşk[i] şu deñlü yoluña saçdı gönül
 Kalmadı el ura şimden girü sermâyesine
 Süd ü şekkerle meger eyledi perverde seni
 Bilmek içün dilâ gel soralum dâyesine
 İy Muhibbî işigin ara sa'âdet bulasın
 Zıll-ı Ḥaḳ'dur irişen râhat olur sâyesine
 NO-273b

2970. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Remz-ile derd-i dilin söyler bu gönülüm güşına
 Şad hezārān āferīn olsun anūn hāmūşına
 Baña olmakdan ise şāh-ı 'ālem hoş gelür
 İrişem ben bir gedā olup irem pā-būsına
 Kanın içmege ezel 'uşşākuñ olmış 'ādeti
 Kanum iç dimek ne hācet ğamze-i mey-nūşına
 Kāmetüm zer hālķa kıldum ola ki bir gün nigār
 Kulagına daka anı beñzedüp mengüşına
 Sine meydānında top itdi Muħibbī başını
 Görelī çevgān-ı zülfin dilber almış dūşına
 NO-274b, R-171b

2971. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Meyl kılmadı mecāz-ıla gönül hīç kese
 Per açar mı şāhbāz olan şikār-ı meğese
 Çöpçe gelmez bu cihān gözlerüme zerre ķadar
 Beñzedürsem ben anı itmeñ 'aceb hār u ħese
 Baña şol deñlü cefā tīrini atduñ güzelüm
 Döndi bu sine-i pūr-süz[um] müşebbek ķafese
 N'eylerem ben milket-i Dārā'yı tāt-ı Ħusrev'i
 Kapsında baña dildār yit[işü]r bende dise
 Bu Muħibbī şöyle hāk oldı bulınmaya nişān
 Çārķ ğırbāl oluban rüy-ı zemīni elese
 NO-275a, R-172a

2972. Mef'ülü fâ'ilâtü mef'ülü fâ'ilün

Gül mevsiminde sākī çü serv-i hırām ola
 Ol sunmayıcak mey içer isem ħarām ola
 Sadsañ eger kāse-i 'arzum 'aceb degül
 Mecnūn gibi bu da bize iħtirām ola

Kimdür senün câmi‘-i hüsnünde uymaya
Mihrâb idüp kaşuñı çeşmün imâm ola

Virdüm selâm almadı Tañrı selâmını
Yürür gurur-ı hüsn-ile aña selâm ola

İtseñ eger cevır ü cefâ sanma incinem
Her ne gelürse senden ol baña kâm ola

Hicrân şebinde yakdı Muhibbî çerâğ-ı dil
Âdet budur şem‘i yakarlar çü şâm ola

NO-275a

2973. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Âteş-i ‘ışķa yanup virdüm çü dil ol mehveşe
Çıksa düdüm tañ mı kodum hîzümi dil âteşe

Lâleler sanmañ ki yir yir görünür kühsârda
Bağr[ı] hûnın kühken saçmış-durur taşdan taş

Haţt-ı dilber san eceldür anı def‘e çâre yok
Çün ezel yazı imiş elbette ol gelür baş

Yiter aglatduñ beni tûfân-ı eşkümden sakın
Kaynasa hûn-ı ciger tennür-ı dilden de daşa

Bâz-ı gönüm tu‘me-i dünyâya meyl itmedi
Şâhbâzı görmemişlerdür varup kona leşe

Gözlerüm yaşıdur aglar üstüme ancak benüm
Anuñ içün eylerem aña du‘â çok çok yaş

Bu Muhibbî söyledi pür-nükte bir şîrîn gâzel
Her kim anuñ fıkır ide ma‘nâsını ‘aklı şaş

NO-275b

2974. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Niçe bir aldanasın dünyede birkaç nefese
Niçe bir yiltenesin bunca hevâ vü²³⁹⁴ hevese

Hiç revâ mı olasın ni‘met-i dünyâya harîş
Tâ seni beñzedeler cîfeler üzre megese

²³⁹⁴ vü: -S1

İy gönül eyle kanâ'at hânesin gel ihtiyâr
Sunma zâhid gibi sen ellerüni her negese²³⁹⁵

'İşkûnuñ kâfile-sâlârı olaldan bu gönül
Beñzedi âhı vü efgânı yanınca cerese

Naḥçıvândur ki sanur gönlümi virâne görüp
Beñzedür gözlerümün yaşını cüy-ı Aras'a

Pâkdür 'ışk sakın kendüzünü pâk ide-gör
Virme sen 'ışk-ı mecâz-ıla gönül hiç kese

Bu Muḥibbî'ye ulu devlet idi²³⁹⁶ yâr eger
Yañılup kulları içinde aña bende dise

BY-112b, S1-173b, H1-136b, T-191a

2975. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Neden eksük degül sîneñde kîne
Revâ mı döstüm andan bu dine

Bugün 'adl eyle gel şâhum nazar kıl
Kapuñda nâle vü âh²³⁹⁷ u enîne

Olur mı bundan ilerü celâdet²³⁹⁸
Ḥadeng-i ğamzeñe dil duta sîne

Dükenmez ne kadar ḥarc itse çeşmüm
Sirişküme olupdur dil ḥazîne

Lebi üzre görinen mûrlardur
Sanasın cem' olmış engübine²³⁹⁹

'Aceb mi gördüm anı sünbül otlar
Gözini beñzedem âhû-yı Çîn'e

Baña cevır ü cefâsın eksük itmez
Niyâz itsem kaçan ol nâzenine

Cefâ sengiyle sındı âh gönlüm
Bütün kim ide sınsa âbgine

²³⁹⁵ Bu beyit S1 ve H1'de yoktur.

²³⁹⁶ idi: -BY

²³⁹⁷ vü âh: feryâd BY

²³⁹⁸ Mısra S1, H1 ve T'de:

Olur mı bundan özge hiç cerâhat
şeklindedir.

²³⁹⁹ 5 ve 6. beyitler S1, H1 ve T'de yoktur.

Muhibbî'yi sorarsañ kimdür iy dōst
Eñ ednā bende bir kemter kemīne
BY-112b, S1-174a, H1-136b, T-191b

2976. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Dutup dil düzdini zülfi şebinde
Ebed habs itdi çāh-ı gābgābında
Kırarsın bī-gūneh 'āşıkıların
Meger vardur bu hūblar²⁴⁰⁰ mezhebinde
Kaçar mektebe varmaz tıfl olanlar
'Aceb dil tıflı dāyim mektebinde
Olurdum ben dağı bir Hızır-ı zinde
Öpebilsem anı bir kez lebinde
Koma elden Muhibbî lā'l-i nābı
Olasın tā ki 'irfān mektebinde²⁴⁰¹
BY-113a, S1-179a, T-196b

2977. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Dilā pendüm budur gel 'ışka uyma
Ki soñra müşkil olur aña döyme
Seni sevmek günāh-ısa katuñda
Bugün öldür meni irteye güyme
Hayālün geldügince iy perī-rū
İderem iki çeşmüm iki hayme
Kabülümdür gelen senden cefālar
Hemān tek sen raķīb sözine uyma
Belā ile geçen 'ömrün Muhibbî
Hāķıķatdür o 'ömri 'ömre sayma
BY-113b

2978. Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Sevdümse seni hışmuña iy yār sebeb ne
Kılmak beni bu veche günehķār sebeb ne

²⁴⁰⁰ hūblar: hūbān S1, T

²⁴⁰¹ mektebinde: meşrebinde S1, H1, T

Bildüm ki lebün olmayısar derdüme dermân
 Bu hasta dili itmege bîmâr sebep ne
 Sen server-i hûbân olasin saña düşer mi
 Ağyâra uyup itmeyesin ‘âr sebep ne
 Luţf u keremün vār-iken ‘âlemde revâcî
 Olmaga şehâ böyle dil-âzâr sebep ne²⁴⁰²
 Gözüñ yaşına yâr Muhibbî nazar itmez
 Yolına anuñ itmege işâr sebep ne
 BY-113b, S2-122a, T-199a

2979. Mef’ûlû mefâ’ilû mefâ’ilû fe’ûlûn

Gül yüzini göstermeye dildâr sebep ne
 Dil bülbül[i] âh eyleye hem zâr sebep ne
 Bildüm ki t̃âbîb-i dil [ü] cânsın seni taḥkîk
 Pes itmeyesin derdüme tîmâr sebep ne
 Bir büsemi biñ câna virem dimiş iken âh
 Bilsem ki dönüp soñra inkâr sebep ne
 Şem‘-i ruḥuñı eyleyüben zülf-ile pinhân
 Pervâne dili yakmaya ol nâr sebep ne
 Kûyuñda Muhibbî ola dîzâruña t̃âlib
 Göstermeyesin sen aña dîdâr sebep ne
 BY-114a

2980. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilûn

Gözlerüm yaşına garḳ olmuş yaturlar âbda
 Hîç olur mı ki görem ben ol perî[yi] ḥ’âbda
 Ruḥlaruñ devrinde itdüm cām-ı la’lûni heves
 Didiler ‘iṣ eylemek bihter-durur mehtâbda
 Ḥâk-i pâyuñ cevherin gel itme çeşmümden dirîḡ
 Sürme kılâm an[ı] ben bu dîde-i ḥûn-âbda

2402 Bu beyit BY’de:

Luţf u keremün vār-iken iy döst-ı mürüvvet
 Olmak neden böyle dil-âzâr sebep ne
 şeklindedir.

Revğan-ı dil akduginca aglaram ben zâr zâr
Gerdişine aňladum revğan gerek dölâbda

Leblerin görse Muhibbî eşk-i çeşmin akıdur
Yaraşur gül-âb olıcak döstum cüllâbda

Hâme-i 'ışkuñ nigârâ bir harâret virdi kim
Ol harâret yok semûr-ile vaşak sincâbda²⁴⁰³

BY-114a, T-198b

2981. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Beni cellâd gamzeñ iki nîme
Ko kılsun redd idüp tek yûri dime

Elifken kâmetüm dâl itdün âhir
Gönül vireliden sen zülfi cîme

Şafâdan çâk ider gonca yakasın
Añarsam gül yüzün vaşfin nesîme

İdüp redd 'aşılıkı maqbûl raqîbi
Revâ mı uyasın sen ol le'îme²⁴⁰⁴

Dilâ topraga salduñ dürr-i eşki
Terahhüm itmedün birkaç yetîme

Dil ü cânım tabibi sen dururken
Kime 'arz ideyim derdümi kime

Beni öldürmege 'ahd itmiş idün
Gel öldür²⁴⁰⁵ döstum 'ahdüñi sîma

Muhibbî'ye keremden kıl teraħhüm
Kerem çün kimse öğretmez kerîme

İşidüp uşbu şî'r-i dil-pesendi
Diye taħsîn bu tab'-ı selîme

BY-114b, S1-162b, H1-128a, T-180a

²⁴⁰³ Bu beyit T'de yoktur.

²⁴⁰⁴ 4 ve 9. beyitler S1, H1 ve T'de yoktur.

²⁴⁰⁵ gel öldür: kerem kıl S1, H1, T

2982. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bülbül inler miydi gülşende eger hâr olmasa
 Dilber qadri bilinür miydi ağıyar olmasa
 Kim bilürdi 'âlem içre 'ışkıını pervânenün
 Bâl ü per niye yakardı dünyede nâr olmasa
 Her kesi seyr eyler idi genc-i hüsünin râyegân
 Kim aña tılsım olup zülfeyn[i] ger mâr olmasa
 Naqd-i câna büsesin aldum dönüp dilber didi
 Döner idüm ben bu qavlümden ger ikrâr olmasa
 Ko hayâl-i hüsününi kirpüklü çeşmüm saklasun
 Hıfz-ı gülşen mi olur hâr-ıla divâr olmasa
 Zâhid egler gönlini cennetdeki havrâ ile
 Çöpçe gelmez 'âşıkun çeşmine dizâr olmasa
 İy Muhibbî sinem içre kılmaz idüm dil nişân
 Ok u ya alup ele çeşmi kemândâr olmasa
 BY-115a

2983. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Didüm serv-i sehî gibi salınsun hüsün bağında
 Koñ aksun gözlerüm yaşı benüm her dem ayagında
 Egerçi gitdi dil elden velî sultân-ı 'ışk oldu
 Ğam u ğuşşa vezîr olmuş anuñ solıyla sagında
 Dizerdüm rişte-i câna bu söz gevherlerin bir bir
 Eger meyl eyleyüp dilber alup daksa kulagında²⁴⁰⁶
 Yatur ol bister-i gülde cihândan cümle bî-pervâ
 Senün hâlüne hiç vâkıf ola mı ğam bucagında
 Koşalum eşk-i gülgünü kanı ol zülf-i şeb-dizün
 Kosañ ger büseñi öndül yaşum ğâyet yaragında
 Gözüm yaşın şarâb itdüm yanuk bagrum kebâb itdüm
 Ziyâfet eyledüm şâh-ı ğamı çeşmüm otagında

²⁴⁰⁶ 3, 8 ve 10. beyitler S1, H1 ve T'de yoktur.

Kara zülfi arasından tülû' itdi yüzün gördüm
 Ayuñ on dördidür sandum tamâmdur hüsni çağında
 Gözüm yaş[ı] akup artar sanasın cüy-ı Nîl oldı
 N'îçün ol Yūsuf-ı Mıṣrî varup görmez bulagında
 Muhibbî murğ-ı dil ancak yaluñuz sanma bend olmış
 Neler vardur aransa ger anuñ zülfi duzâğında
 Şekerde ol hâlâvet yok mükerrerdür ararsañ da
 'Aceb ol niçe lezzetdür komış Hâlîk tutagında
 BY-115b, S1-163b, H1-128b, T-180b

2984. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Görüp zülfünde hâlûñ düşdüm aga
 Dutılır murğ dâneyle duzâğa
 Seni bir kez gören iy yâr-ı cânî
 Degermi gayra yâhûd sola saga
 Gelüp²⁴⁰⁷ agzuma damzur vaşluñ âbın
 Gelüpdür cân-ı şîrînüm tutaga
 Dime gönîlüne de sırıruñı zinhâr
 Çıkan dilden düşer lâ-büd kulaga
 Muhibbî nezr kıl gam tekyesine
 Yaşuñ²⁴⁰⁸ dirhemlerin gönder çerâğa
 BY-116a, S1-181b, H1-142a, T-207a

2985. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Lebünden hadd-i gülgünüñ şekerle
 Ne hoşdur karışa ger gül şekerle
 Egerçi gördüñ ol yâruñ cefâsın²⁴⁰⁹
 Velî olmak gerek iy dil hâzerle
 Yine ruhsârum üzre vaşf-ı hâlüm
 Gözüm taḥrîr ider hûn-ı cigerle

²⁴⁰⁷ gelüp: irüp S1, H1, T

²⁴⁰⁸ yaşuñ: gözüm BY

²⁴⁰⁹ cefâsın: vefâsın BY

Yiter âh ile eyle yaşlaruñ sîm
Güzeller şayd olurlar sîm ü zerle

Muhibbî hüsnüñe pervâne gibi
Düşüp yandı kül oldu bâl ü perle

BY-116a, S1-179a, H1-140a, T-196b

2986. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Nigārum el ura tîr ü kemāna
İderem ben daḥı sînem nişāne

İderse yiridür baña cefālar
Gönül virdüm çün ol nā-mihribāna

Yakaldan sînem içre âteş-i 'ışk
İrişdi dūd-ı āhum āsümāna

Muhibbî yaşına ol servi bakmaz
Ya ne'yçün meyl ider āb-ı revāna

Bu dünyāya gönül kim virür āḥir
İçer kanını anun kana kana

BY-117a, T-198b

2987. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Bu ben dil-ḥasteyi iy yār unıtma
Devā kıl derdüme tîmār unıtma

Aramuzda olupdur 'ahd ü peymān
Benüm çok sevdüğüm zinhār unıtma

Yüzün gül olalı ḥaṭṭuñ benefşe
Ko kılsun bülbul-i dil zār unıtma

Gönül düzdini tutdı çünki çeşmün
Anı kıl zülfüñe ber-dār unıtma

Muhibbî çāresüzdür çāre ister
Nigārā çāre kıl nā-çār unıtma

BY-117b, S1-182b, H1-142b, T-208a

2988. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Niçe ben cân virmeyem ol yârı gördüm yâd-ıla
 Baña karşu çağurup ağıyâra oş dir ad-ıla
 Hâlini zülfinde koyup itdi dil murğın şikâr
 Bilmezem hâlüm n'olur âh ol gözi şayyâd-ıla
 'İşk-ıla cân yakmagı pervâne benden öğrenür
 Olıcak her müşkil iş âsân olur üstâd-ıla
 Çünkü âb üstindedür gördük binâsı 'âlemün
 Sanma muhkem olısar âhîr²⁴¹⁰ harâb ol bād-ıla
 Sîneñe²⁴¹¹ dâğ ur Muhibbî aña çek yir yir elif
 Zeyn-i bağ olsun gül ile serv-ile şimşâd-ıla
 BY-117b, S1-180b, H1-141b, T-206a

2989. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dime hâlüm n'olısardur hasret-i cânân ile
 Vuşlat-ı cânân bulunmaz illâ terk-i cân ile
 Ka'be'dür kûyı tavâf itmek diler gönlüm anı
 Ger kabûli ola kırbân olayım ben cân ile
 Aglayup âh itmesem gül gibi gülmez ol habîb
 Açılır gülşende gül san bād-ıla bārân ile
 Dimezem cevır eyleme göster gehî mihrün yüzün
 Döstüm her nesneyi itmek gerek evzân ile
 Gönlüme sultân-ı gam gelse gözüm gevher saçar
 Ziyet ider yollarını dürr ile mercân ile
 Muşhâf-ı hüsn üzre kor haţt-ı çelîpâ zülfini
 Küfrine hüküm eylediler âyet-i Kur'an ile
 İy Muhibbî mevsim-i güldür güzeller yâdına
 Câm-ı mey nüş idelüm gel bir niçe yârân ile
 BY-118a

²⁴¹⁰ cefâsın: vefâsın BY²⁴¹¹ sîneñe: sîne BY

2990. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hün-ı dil cüş eyledi bu dide-i giryân ile
 Şubh-ı vaşla irmedüm kaldum şeb-i hicrân ile
 Varuñı harc it bugün iy dil yime dünyâ gamın
 Kimse başa çıkmadı çıkmayısar devrân ile
 Nâra dünyâda taḥammül idemezsin çün dilâ
 N'olısar uḥrâda ḥâlün âteş-i sūzân ile
 'Äleme 'uryân geldün bunı fıkr itmez misin
 Yine âḥir gidisersin bir ten-i 'uryân ile
 İy Muḥibbî 'âkil iseñ kıl melâmet ihtiyâr
 İtmedi tekmiñ 'ışkı kimse ad u san ile
 BY-118b, T-198a

2991. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İrmedüm tuş olmadum 'âlemde ḥâlât ehline
 Bâd-ı âhum²⁴¹² gönderüp sordum semâvât ehline
 Bir ḳadeḥ meyle benüm çün gönlümi ḥoş eyledi
 Yüzümi ḥâk itmege vardum ḥarâbât ehline
 Gün yüzün bu zerre-i nâçize pertev salmaya
 Bu düşer mi dōstum andan sa'âdet ehline
 Dūzaḥ-ı hicrinde anuñ ne çeker 'âşıqları
 Her ki bilmek isteye sorsun ḥarâret ehline²⁴¹³
 Bir demi hicrân şebiniñ 'âşıḳa biñ yılcadır
 Sözüme inanmasañ sor bunı ṭâ'at ehline
 Baḥr-ı dil ḡavvâşısın dūr gibi 'arz it sözlerün
 Tâ ki taḥsîn ideler böyle 'ibârât ehline
 İy Muḥibbî şükr kıl derd ü belâ vü miḥneti
 Gönlüme tapşurdılar düşdi emânât ehline
 BY-118b, S1-163b, H1-129a, T-181a

²⁴¹² bâd-ı âhum: âhumı da BY

²⁴¹³ 4 ve 5. beyitler S1, H1 ve T'de yoktur.

2992. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Haṭ mıdur yâ mûrlardur²⁴¹⁴ lâ'l-i cānān üstine
Yāhu bitmiş sebzelerdür āb-ı hayvān üstine

Ya haṭuñ haṭṭaṭı taḥrır itdi ḥüsnüñ nāmesin
Ya kaşuñ ṭuğrāsı yazıldı ol 'unvān üstine

‘Arızuñ üstinde gördüm ol siyeh müşgînüñi²⁴¹⁵
Didüm ef’îdur uyur yatmış gülistān üstine²⁴¹⁶

Tirini gönderdi dilber cānumı eyler taleb
Ḥükm anuñdur didi dil baş üstine cān üstine

Zülfini gördüm Muḥibbî yüzine itmiş niḳāb
Sāye salmış san bulut mihr-i dıraḥşān üstine

BY-119a, S2-124b, T-200a

2993. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gönlümi elden çıkardum bir dahı gelmez ele
Döstar mecnûn-ı 'ışkām düşmüşem dilden dile

Bir cefâ-keş 'aşıkām cevır [ü] cefādan dönmezem
Günde biñ kez öldürürse itmezem andan gile

Ṭa'n iderse tañ degül zāhid şārāb-ı şāhıde
N'eylesün mu'tād olupdur 'ömr geçdi beng-ile

Gāh nārenci geyüp geh cāmesin al itdi yār
Odlara yakdı cihānı āh kim bu reng-ile

Gıceler kıl ney gibi feryād u zārī tā seḫer
Seyr kıl evvel 'Irāk'ı soñın eyle Zengüle

İy Muḥibbî kim bütün ider bu gönlüm şişesin
Yār çokdan anı sımışdur cefā vü seng-ile

BY-119b

2994. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kanum ile yazdı dîdem bu ruḥ-ı zerd üstine
Bî-vefāya dil virenler derd alır derd üstine

²⁴¹⁴ haṭ mıdur ya mûrlardur: görünen haṭṭ-ı siyeh mi S2: gisûları T

²⁴¹⁵ müşgînüñi: sünbülleri S2

²⁴¹⁶ Bu beyit S2 ve T'de bir sonraki beyitle yer değiştirmişlerdir.

Sinem üzre lāle gibi dāğ-ı ḥasret²⁴¹⁷ yakmışam
 Sanki pullar dizmişem bir tahta-i nerd²⁴¹⁸ üstine
 Tutma nāşih kavlini cām iç gönül germ eyle sen
 Serd olursın ger düşersen ol sözi serd üstine
 Bir kadehle sākīyā şāf eyle dil āyīnesin
 Jeng-i ğamdan korkaram bir gün kona gerd üstine
 Bu Muḥibbī var iken cānā raķibe virme yüz
 Degme bir nā-merdi terciḥ eyleme merd üstine²⁴¹⁹
 BY-119b, S1-184a, S2-121b, H1-144a, T-209b

2995. Mefā‘ilün mefā‘ilün fe‘ülün

Dime zāhid baña kıl yāra tevbe
 İder mi bülbül gülzāra tevbe
 Daḥı gūş itmezem pendüni nāşih
 Yaraşmaz eylemek mey-ḥ‘ōra tevbe
 Ğubār-ı ḥaṭṭuñ fāş itdi gönülüm
 Dirīğā yok imiş esrāra tevbe²⁴²⁰
 Cemālün şem‘ine pervāne-veş ko
 Yanarsam itmeyem ol nāra tevbe
 Baña gül ruhlaruñ sünbül saçuñ bes
 Gerekmez bakmayam ezhāra tevbe
 Cevāb işideli gonca lebünden
 Sükūt idüp ider güftāra tevbe
 İdelden ğamzeler ḳalbümi mecrūḥ
 Anuñcün itmişem tīmāra tevbe
 Gözüm yaşını sen serv ayagında
 Görenler itdiler enhāra tevbe

²⁴¹⁷ ḥasret: miḥnet S1, H1, T

²⁴¹⁸ nerd: zerd S2

²⁴¹⁹ Misra BY’de:

Degme bir nā-merdi koma otura merd üstine
 şeklindedir.

²⁴²⁰ 3, 4 ve 7. beyitler T’de yoktur.

Sakın ugrama iy dil hâneķāha

İdesin meyden el vire tevbe

Muhibbî görelî nazm ehli nazmuñ

İderler her biri eş'ara tevbe

Niçe yıldur günāhı kār idindün

Dilā kıl vaķtidür ol kāra tevbe

BY-120a, T-198a

2996. Mef'ûlû fâ'ilâtun mef'ûlû fâ'ilâtun

Saçuñ girihlerini kıldum egerçi pîşe

Çözilmedi çalışdum tā urmayınca²⁴²¹ dişe

Sıma şehā bu gönñüm²⁴²² mümkün degül yirine

Bir dağı gelmek olmaz çünkü uşana řiře²⁴²³

'Iřķuñ rehine girdüm pür seng-i hāra gördüm

Bildüm küşade yazuk²⁴²⁴ āh olmayınca tîşe

Ben t̄alib-i nigāram maķşüd baña dīzār

Gör bu riyyāyı zāhid cennet umar hemîşe

Döne döne yanarsam 'ıřķ odına 'aceb mi

Gönñüm kebāba döndi sançıldı çünkü şişe

Dest-i ğamuñda kaldum la'lün zülālin irgür

Gel dime deşne olsun bir ĥasta gönñül rîře²⁴²⁵

Kaş [u] kemān yāra ķurbān cānumı kıldum

Müjĝān okıyla döndi toptolu sīne kîşe

Ĥaddün odını göster olsun Muhibbî mesrūr

Dirler ki gülşen olur āteř-i zamān kışa

Oldum muķır günāha itdüm Ĥaķķ'a tevekkül²⁴²⁶

Göstere rāh-ı taĥķīķ [kim] bu yoldan azmışa

BY-120b, S1-164a, H1-129a, T-181b

²⁴²¹ urmayınca: virmeyinde BY

²⁴²² sıma şehā bu gönñüm: sıma nigār gönñüm BY

²⁴²³ çünkü uşana şişe: olsa şikeste şişe S1, H1, T

²⁴²⁴ bildüm küşade yazuk: gördüm küşade yir yok S1, H1, T

²⁴²⁵ 6 ve 8. beyitler S1, H1 ve T'de yoktur.

²⁴²⁶ Bu mısra S1, H1 ve T'de:

Her işde iy Muhibbî Ĥaķķ'a tevekkül itdüm
şeklindedir.

2997. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Bend eyle dili zülfüne divâne gerekse
 Yak cânımı ruhsârûña pervâne gerekse
 Dil murğı diler zülfi duzağına dutılmak
 Hâline nazar itsün²⁴²⁷ aña dâne gerekse
 Bir kez yüzünü göstereyim dir-iseñ iy döst
 Cânım vireyin bu söze şükrâne gerekse
 Ğam geldi yine kişver-i dilde vağan ister
 Hâlî ideyim gönlümü ger hâne gerekse
 Hûn-ıla yine toptoludur sāğar-ı çeşmüm
 Nüş eyle dilâ içmege peymâne gerekse
 Zülfüne el ur nâz-ıla meydâna gel iy döst
 Kes başımı top itmege çevgâne gerekse
 Cân eyle fedâ tâ bulına vuşlat-ı dilber
 Terk eyle Muhibbî saña cânâne gerekse
 BY-121a, S1-182a, S2-131b, H1-142b, T-207b

2998. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Birlige irmez kişi iki cihândan geçmeye
 Kurtılamaz ikilikden in ü ândan geçmeye
 Çehre-i cânân görünmez perde olmuşdur teni
 Vuşlat el virmez aña cismiyle cândan geçmeye
 Kâf-ı kırbet bu gönül Simurg'ına olmaz mekân
 Bâl açup pervâz idüp bu âşiyândan geçmeye
 Yâr-ıla yâr olmayup hâvf u recâda kalur ol
 Kayd-ı düzağ eyleyüp bağ-ı cinândan geçmeye
 Fâyide kılmaz Muhibbî nakd-i 'ömrin harc ide
 Tâ ki bu bâzârda sūd u ziyândan geçmeye
 BY-121a, S1-162b, H1-128a, T-180a

2999. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Tâze düşdüm âh bir hercâyi dilber derdine
 Mihri yok cevır ü cefâsı çok sitemger derdine

²⁴²⁷ itsün: kılsun T

Derdümi bilmez ki dermân eyleye baña tabîb
 Beñzemez derdüm benüm ‘âlemde iller derdine
 Karşu varsam âh kılsam yakamı çâk eylesem
 Hışm ider kılmaz nazar üftâde çâker derdine
 Yüzine kılsam nazar zülfi çelîpâ ‘arz ider
 Bir müselmân düşmesün yâ Rab o kâfir derdine
 ‘Aşıka dirler Muhibbî çâre şabr u ya sefer
 Çün sefer yok şabr kıl eyle taḥammül derdine
 BY-121b

3000. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Bir saçı leylâ ğamından âh kim sevdalara
 ‘Ayb itmeñ ger düşem mecnûn olup şahrâlara
 Kaşlarına râ didüm râ ehli râyum gördiler
 Her biri taḥsîn idüp baş egdiler bu râlara
 Ḥasret-ile ben kül oldum baña göster gün yüzün
 Hey kıyâmet gel beni salma bugün ferdalara
 ‘Âlemi geşt eyledüm bir yâr-ı şâdık görmedüm
 ‘Uzlet itsem ḥalkdan düşsem ne tañ tehâlâra
 Gözleri yaş[1] akar her sū olur âb-ı revân
 Dil virelden bu Muhibbî serv-ḳad bâlâlara
 BY-122a

3001. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gün yüzün virdi şeref geldi bu ben ḥâk üstine
 Pâ kosam şimden girü tañ mıdur eflâk üstine
 ‘İşk ara her birisi serv gülden tâzedür
 Dâğlarla var elifler sîne-i çâk üstine
 Baña geydüren belâ vü derd-i miḥnetden libâs
 Nârdan geydi ḳabâsın serv-i çâlâk üstine
 Ḥaṭ yaraşmaz ‘arızuñda gel anı eyle tırâş
 Hiç revâ mı gerd kona âyine-i pâk üstine
 Sürmeden yigdür Muhibbî’ye ğubâr-ı dergehi
 İy şabâ luṭf it getür bu çeşm-i nemnâk üstine
 BY-122a

3002. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Görinmez bî-vefâlar içre sence
 Bulınmaz bir cefâ-keş dahı bence
 İniler bezm-i gâmda nâle eyler
 Gözümün yaşı târ sînem kemeñçe
 Eger öldürmez ise beni hicrân
 Cefâlar idesin sen baña anca
 Sakın dünyâ-yı dūna olma mağrūr
 Urısar bil saña âhîr dabanca
 Demürden pençedür şî'rûn Muhibbî
 Bozılmaz aña kimdür ura pençe
 BY-122b

3003. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Cihân 'ayyâresinden kıl kenâra
 Ki mekr ü fitnesine²⁴²⁸ yok şümâra
 İçürür âdeme ön²⁴²⁹ şehd ü şekker
 Kılur zehr ile soñra pâre pâre
 Şikest eyler ırak ol iy dil andan
 Ki sensin şîşe ol bir seng-i hûra
 Eger dil viresin dehr-i 'acûza
 Muğarrer âhîr iltür seni nâra
 Gelenler senden öñdin kanda gitdi
 Ğidâ oldu kamusı mür u²⁴³⁰ mâra
 Zamâne güşına çün ker dimişler
 Kulak tutmaz Muhibbî âh u zâra²⁴³¹
 BY-123b, S1-181a, H1-141b, T-206b

²⁴²⁸ fitnesine: hilesine T

²⁴²⁹ ön: ilk BY

²⁴³⁰ u: -BY

²⁴³¹ Mısra BY'de:

İşitmez eyleseñ biñ âh u zâra
 şeklindedir.

3004. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Baňa olsa leb-i sâķi yiter hem nuķl u hem bāde
 Olurdı 'iŗş esbābı ser-ā-ser cümle āmāde
 Ölürsem de dahı gitmez benüm yādumdan ol meh-rū
 Getürmez niŗe yıllardur beni bir kerre ol yāda
 Fiŗān u nālemi derdā benüm gül gibi gūŗ itmez
 Gelürsem giŗeler bülbul gibi tā şubķ feryāda
 Gözümün çēşmesārına gelür bir dem ķarār itmez
 Katı düşvār imiŗ düşvār²⁴³² gönül virmek perī-zāda
 Muħibbi'ye ezelden çün sunıldı cām-ıla şāhid
 Virildi saňa da zāhid riyyā tesbīķ ü seccāde
 BY-124a, S2-124a, T-200a

3005. Mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Ol yār yiter²⁴³³ cev̄r-ile nāz ü sitem kıla
 Billāh diñüz ki fitne vü āŗūbı kim kıla
 Sulţān-ı 'iŗķ olana leŗker-durur řiriŗķ
 Her kanda varsa şu'le-i āhın 'ālem kıla
 Cānā yiter ko nāzı ki şāhān-ı rūzigār
 Kıl̄sa 'itāb u hıŗmı soñında kerem kıla
 'Uŗşāķ gelüp eylese ķabrüm ziyāretin
 Hārf-i vefā iy levķ mezāra raķam kıla²⁴³⁴
 Yok²⁴³⁵ derd-i 'iŗķa itme dilā gel mu'ālece
 Sanma lebinden özge saňa kimse em kıla
 Dirler Muħibbi şī'rine ol dem lisān-ı ğayb
 Bıkr-i ma'ānī²⁴³⁶ sözlerini ger raķam kıla
 BY-124a, S1-177a, H1-139a, T-194b

²⁴³² düşvār: ĥaķķā S2, T²⁴³³ yiter: niŗe H1, T²⁴³⁴ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.²⁴³⁵ yok: bu S1, H1, T²⁴³⁶ bıkr-i ma'ānī: mu'ciz-i nizām S1, H1, T

3006. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ġam şebinde dil seni giryân ide
Şubḥ olunca nâle vü feryâd ide

Râh-ı 'ışk içre olan olur şehîd
Ol sebebden ḥasta göñlin şâd ide

Sen lebi şîrîn-zebânun 'ışkına
Kûh-ı ğamda dil özin Ferhâd ide

Çünkü düşdi baḥr-ı 'ışka fülk-i dil
'Âşık oldur âhın aña bâd ide

Pâdişahum zulme ğâyet yok mıdur
Bu Muḥibbî niçeye dek dâd ide

BY-124b, T-198b

3007. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şad hezârân cân u dil bağlandı her bir mûyına²⁴³⁷
Çarḥ-ı zâlim âh irgürmedi âḫir kûyına

Alsa cânum kâşkî olsa bu dil ğamdan ḥalâş
Niçeye dek böyle maḥrûm olam anuñ rûyına

Gülşen-i ḥüsniinde olur göz yaşı âb-ı revân
Mâyil olaldan berü ol serv-ḳad dil-cûyına

İy şabâ bûyın getür tâ mürde dil bulsun ḫayât
Ger seḫerden irişürseñ sünbül-i gül-bûyına

Degme 'âşık añlamaz zülf-i nigâruñ ḳadrini
Şad hezârân cân Muḥibbî şadaḳa her²⁴³⁸ mûyına

BY-125a, T-200b

3008. Mef'ûlû fâ'ilâtun mef'ûlû fâ'latün

Müstef'ilün fe'ülün müstef'ilün fe'ülün

Tañ mı bulınsa mihrün bu dilde cân içinde
Zîrâ ki genc bulunur ekşer vîrân içinde²⁴³⁹

²⁴³⁷ Mısra T'de:

Cân u dil bağlandı gerçi zülfinün her mûyına
şeklindedir.

²⁴³⁸ her: met.: her bir

²⁴³⁹ Bu beyit S2 ve T'de:

Ḫâl-i siyeh o ḥadd-i ḫurşid-i şân içinde
Hindü-durur ki yatmış san gülîstân içinde
şeklindedir.

Bilünle agzuñ iy döst bilmem ki var mı yok mı
 Geçdi dirig 'ömrüm uşbu gümân içinde
 Ya kaşlarıñla çeşmün ğamz okların ataldan
 Sinem delindi yir yir dil kaldı kan içinde
 Hâlünü 'arızunda her kim görürse eydür
 Bir Hindi devşürür gül san gülsitân içinde²⁴⁴⁰
 Gül beñzedi çü yâra ağyâr dahı hâra
 Bülbül gibi kalursam tañ mı fiğân içinde
 Derd-ile eyledüm âh dutdı cihânı düpdüz
 Çıkmaga çâre var mı kaldum duhân içinde
 Bir büsesini aldı cân nağdine Muhibbî
 İtmedi böyle assı kimse cihân içinde
 BY-125b, S2-123a, T-199b

3009. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Degül ben hastanun hâlerinden ol simin beden âgeh
 Kim eyler ol şehi yâ Rab 'aceb ben bendeden âgeh²⁴⁴¹
 Dilerem pâyını buse kılâm ol serv-i reftârün
 Ki ne dâmen ola vâkıf u ne hüd pîrehen âgeh
 İrişse tîr-i dil-düzü müheyyâ eyleyem câyın
 Anı hoş saklayam dilde ne cân ola ne ten âgeh
 Kefen pür-hün ide her dem gözümün kanlu yaşından
 Eger derdüm bile Ferhâd ola zîr-i kefen âgeh
 Siyâset eylesün her dem Muhibbî çeşm-i cellâdı
 Ne ğam korkum budur nâ-geh ola çâh-ı zağan âgeh
 BY-125b, S1-179b, H1-140b, T-197a

3010. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Dirig ay oldı göstermez yüzini çünkü cânâne
 Bu hasretle bu miñnetden baña yigdür kıyam câna

²⁴⁴⁰ Bu beyit S2'de yoktur.

²⁴⁴¹ Bu beyit BY'de:

Kaçan ben eydem ol mâha bu hâl-i h'îştan âgah
 Ni favrından ben âğâham ve ni ol dahı men âgah
 şeklindedir.

Ezel mey-hānesinden kim içüpdür cür'a-i 'ışkı
 Ebed tā rüz-ı maḥşerde bulınsa tañ mı mestāne
 Seri pāyuña iletdüm iderem ārzū tıḡuñ
 Kerem kıl vir murādum bakma iy ḥūnī sakın kana²⁴⁴²
 Serīr-i gülşen içinde otur gül gibi dil-şād ol
 Ko kıl sun 'anedelīb-i dil fiḡān[ı] derdmendāne
 Muḥibbī gerçi cān yakdı cemāl-i şem'-i dildāra²⁴⁴³
 Ne pervā meş'al-i ḥurşide ger yanarsa pervāne
 BY-126a, S1-181a, H1-142a, T-206b

3011. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Niçe bir tîr-i cefâlar sine-i miskînüme
 Atıla seng-i melâmet yâ dil-i ğamgînüme
 Mü'min-i 'ışkam bi-ḥamdillâh zi-men zülf-i döst²⁴⁴⁴
 Kılca nokşân gelmedi yâḥûd ḥalel bu dînüme
 Korkmazam kûh-ı belâda ölmeden ben döstlar
 Cānı teslīm eylemek gelmiş-durur âyînüme
 İdesiz ḥāk-i derinden bârī ḥışt-i merḫadüm
 Ḥasta iken gelmedi bir kerre çün bālînüme
 İy Muḥibbī gıceler gelse ḥayāl-i zülf-i döst
 Sanuram ki mârdur sinemde girür inüme
 Öldüğümde döstlar hâzâ şehidü'l-'âşıkın
 Başum üzre dikesiz bir senge yazup sinüme²⁴⁴⁵
 BY-126a, S1-166a, H1-130b, T-183b

3012. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Zülfine gönül bend ola dīvâne geçerse
 Şem'-i ruḥına cān yana pervāne geçerse

²⁴⁴² Misra BY'de:

Kerem kıl luṭf idüp söyle murādum mıydı hey yâ ne
 şeklindedir.

²⁴⁴³ cemāl-i şem'-i dildāra: çerāḡ-ı ḥüsn-i dildāra S1, H1, T

²⁴⁴⁴ zülf-i döst: luṭf-ı döst S1, T

²⁴⁴⁵ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

Zülfinde görüp hâline dil murğı dutılsa
Olmaya²⁴⁴⁶ ‘aceb dâm u biri dâne geçerse

Dil şehrini göz yaşı-y-ıla eyle münakkaş
Ėam şahı oturmaga emîrâne geçerse

Ger seng atasın başuma ol tâc-ı sa‘âdet
Minnet bilürem Ėamzeñ okı câna geçerse²⁴⁴⁷

Şad pâre ola bagrı Muhibbî görem âhir
Nâzûklîg-ile zülfüne ger şâne geçerse
BY-126b, S1-182a, H1-142b, T-207b

3013. Mef‘ûlü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Zâhid geçürdi ‘ömrini sevdâ-yı hâm-ıla
Ehl-i dil olan irdi murâdına câm-ıla

Mey-hâne güşesinde turup cür‘a nüş iden
Mescide varubanı alızmaz ‘avâm-ıla

Mey²⁴⁴⁸ beñzer diyü la‘lüne elden düşürmedün
Geçdi efendi günümüz ‘iyy-i müdâm-ıla²⁴⁴⁹

Añup cefâ vü cevruñi âh eylesem eger
Güş-ı zamâne toptolu ola şadâm-ıla

Başuma belâ oldı Muhibbî²⁴⁵⁰ hevâ-yı zülf
Ėâlüm n’olısar bilmezem²⁴⁵¹ âh ol hevây-ıla
BY-127a, S2-122b, T-199a

3014. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Nigârâ kalmışın²⁴⁵² derdüñle Ėamda
Döker yaş yirine bu dide dem de

²⁴⁴⁶ olmaya: biri ne S1, H1, T

²⁴⁴⁷ Bu beyit S1, H1 ve T’de yoktur.

²⁴⁴⁸ mey: -BY

²⁴⁴⁹ Mısra BY’de:

Her dem-be-dem geçdi günümüz müdâm-ıla
şeklindedir.

²⁴⁵⁰ başuma belâ oldı Muhibbî: başuma iy Muhibbî belâdur S2, T

²⁴⁵¹ bilmezem: bildüm BY

²⁴⁵² kalmışın: kalmışam S1, H1, T

Şehâ yoluña işâr itmek çün
 Yüzüm dînâr olur yaşum diremde
 Beni küyuñda görseñ öldürürsin
 Ki kan itmek revâ mıdır Harem'de
 Yimem gam olalı tiryâk la'lün
 İçürse mâr-ı zülfün baña sem de
 Muhibbî kâmetüm çeng olalıdan
 Fiğân eyler bu gönüm zîr ü bamda
 BY-127a, S1-179b, H1-140b, T-197a

3015. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Budur fikrüm benüm olınca zinde
 Olam kapuñda boynı baglu bende
 Kanı luṭf u kerem ya kanı iḥsân
 İki elüm bulındı dut ki kanda
 Gülün ḥâr olalıdan hem-nişini
 Ötüp feryâd ider bülbül çemende
 Lebüne kandı nisbet eylemişler
 İşitdüm beñzemez didüm o kanda
 Dilâ aṭlâs [u] dîbâyı n'idersin
 Saña yitmez mi bir palâs-ı jende²⁴⁵³
 Muhibbî virme dil dünyâ denidür
 Vefâ yokdur bilürsin çünki zende
 BY-127ak, S1-165a, H1-130a, T-182b

3016. Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Çün geldi 'ademden yine gülzâra benefşe
 Gelse yiridür âh-ıla hem zâra benefşe
 Dehrün sitemin añladı fikr itdi ḥazânı
 Bî-çâre vü ser-geşte vü gam-ḥ'âra benefşe
 Raḳḳâş gibi raḳşa girüp bād-ı şabâdan
 Dîvâne-i 'ışḳ itdi dil-i fiğâra benefşe

²⁴⁵³ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

Gülde kadümi dilde gamı cân u ciger rîş

Âşüfte vü dildâde giriftâra benefşe

Baş egüben oldu Muhibbî gibi gamgîn

Kalmadı mecâli güle güftâra benefşe

BY-127ak

3017. Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

.....
Ne şabrum kaldı ne 'aqlum ne dilüm kaldı güftâra²⁴⁵⁴

Ġarib-isem n'ola şâhum benüm de vardur Allâh'um

Nazar eyle görüp hâlüm benüm derdüme bir çäre

Senün 'ışkuında iy meh-rû Huzâ bilür ki şadıkvân

Yüzüm döndürmezem senden kılursañ beni biñ päre

Eyâ dilber Hudâ hâkķı ölince saña 'aşıkvân

Gerekse tiğ-i hicr-ile urasın bagruma yara

Muhibbî sözünü hatm it inen taṭvîl eyleme

Öninde cânunu virseñ inanmaz sen dil-fiğâra

M-72a

3018. Mef'ûlü mefâ'îlü mefâ'îlü fe'ûlün

Hicrûn-ile şehâ döndi yürek kana esirge

Derd-ile anı eyledün âvâre esirge

Leylî saçunuñ bendine bağlanalı gönlüm

Mecnûnlayın düşdi bu taglara esirge

Rahm eyle eyâ zâlim-i devrân cefâkâra

Ben bulmadum derdüme bir çäre esirge

Gülgün yüzüne karşı n'ola ger kılâm efgân

Bülbül gibi ger varam o gülzâra esirge

Mihnet şebine ugradısa n'ola Muhibbî

Geh cevır iderseñ gâh bir päre esirge

M-72a

²⁴⁵⁴ Varak kaybından dolayı gazelin baş kısmı eksiktir.

3019. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dilberâ hicr-ile bagrum lâle-veş hûn eyleme
 Leylî zülfün hasretinden beni mecnûn eyleme
 Tırta-i şeb-rengünü tağıtmağıl gül yüzüne
 Bir siyeh Hindü-durur bahtın hümâyûn eyleme
 Râzıyam öldür beni bir görme tek ağyâr-ıla
 Bu meşeldür döstüm kan eyle kânûn eyleme
 Leblerün 'ayn-ı şifâdur sunmayup dil-âsteye
 Hasret-ile gözlerüm yaşını Ceyhûn eyleme
 Eyleyüp deryüzeyi gelse Muhibbî kapuña
 Virmeyüp hüsniñ zekâtın anı maḥzûn eyleme
 M-72b

3020. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Gönlümüz mey mi içer ol leb-i sükker yirine²⁴⁵⁵
 Lebleri añılacak su ola şekker yirine
 Ger elüm ırmeye ol tâze gülün dâmenine
 Hârı bagruma basam ol gül-i aḥmer yirine
 Qaddüne beñzedemem serv[i] ben iy tâze nihâl
 Dahl ider her kişi servün niçe her bir yirine²⁴⁵⁶
 Kıya bakışlar-ıla bagrumı hûn itdi gözi
 Müjesi sinemi çâk eyledi ḥançer yirine
 Ka'be kūyını Muhibbî dutısar şâm u seḥer
 Döşenür ḥâk-i deri her gice bister yirine
 Başuña tâc-ı zer alma yürî divâne gönül
 Hâk-i pâyı var-iken başuña efser yirine
 M-73a, PB-7020, T-204b

3021. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Yine aldandı gönül bir güzelün pâresine
 Raḥm idüp urmadı merhem dil ü cân yarasına

²⁴⁵⁵ Mısra M'de:

Bu gönlümü içer ol lebleri şekker yirine
 şeklindedir.

²⁴⁵⁶ Bu beyit T'de yoktur.

Leb-i la'linden 'aceb derdüme²⁴⁵⁷ em sem ola mı
Uşbu bagrumda olan gânzeleri yarasına

Vâ'izün kim nesin alduk alur agzına bizi
'Ârif olalum anuñ uymayup efsânesine²⁴⁵⁸

Beni hicrân eleme hâk-ile yeksân ideyor
Düşeli bir gözi âhü yüzi meh-pâresine²⁴⁵⁹

Bu Muhibbî yanar 'ışkıyla anuñ şem' gibi²⁴⁶⁰
Âh kim bir meded olmadı anuñ çâresine²⁴⁶¹

M-73b, S2-126b, T-202a

3022. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ĥâlûme baksân n'ola iy ĥüsn iline pâdişâh
Cân u dilden seni kim çok sevse yanuñda günâh

Pişe itme zulmı lillâh kendüñe iy serv-ğad
Nüh felek titrer kaçan kim bir ġarib eyleye âh

Hiç kes bilmez belâ vü derdini bu gön'lümün
Eşk-i çeşmüm rûy-ı zerdümdür aña el-ħağ güvâh

Gice vü gündüz dolaşur kûyını ol dilberün
Şöyle beñzer rûyına âşüfte oldu mihr ü mâh

Cân fedâ itmez Muhibbî dir-imiş ol bî-vefâ
Cân u baş yolındadır çokdan bu söze Ĥağ güvâh²⁴⁶²

M-74a

3023. Fe'ilâtun fe'ilâtun fe'ilâtun fe'ilün

Çün perî gibi görindi yine dilber gözüme
Ĥayret aldı beni ol dem gelemem kendüzüme

²⁴⁵⁷ derdüme: hiç baña M

²⁴⁵⁸ uymayup efsânesine: uymayalum pâresine S2, T

²⁴⁵⁹ Mısra S2 ve T'de:

Âh tolaştı gönül çünki saçı karasına
şeklindedir.

²⁴⁶⁰ gibi: şıfat S2, T

²⁴⁶¹ Mısra S2 ve T'de:

Bir nazar kılma dilber yine bî-çâresine
şeklindedir.

²⁴⁶² Bu şiiri takib eden gazelden sonra sayfa sonuna rastlayan ve daha sonraki varak kaybindan
dolayı sonu nüshada olmayan

Dil utanur ĥaddüñe serv-i revândur dimege
şeklinde bir mısra yer almaktadır.

Ne baña şabr müyesser ne hō dildāra vefā
 ‘Acabā sa’d muḵārın ola mı yılduzuma
 Yüri iy sāye yüri ko kerem it dāmenini
 Ben ‘adem mülkine gıtdüm iremezsın tozuma
 Ben baña eylemişemdür suçı yok dilberümün
 Anı düşmen idemez ben ne ki itdüm özüme
 Zülmet-i ğamda yine kaldı Sikender gibi dil
 İy Muḥıbbī çāre ne uymaduñ evvel sözüme
 M-75a

3024. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

‘Āşıka cânlar bağışlar ol şanem gelse söze
 Öldürür ‘aşıkları nāz-ıla ger gözin süze
 İhtiyār elden gider görsem ruḥ-ı zībāsını
 Kanda kaldı ruḥları üzre ser-i zülfin çöze
 Gül yüzüñsüz n’eylerem ben gülsitān-ı gülşeni
 Gün yüzün olmasa ‘ālem zerre gelür mi göze
 Gözlerüm yaşı revān olup akar cūlar gibi
 Serv gibi salınup ol yār eger tenhā geze
 Niçe bir ferdāya salarsın Muḥıbbī bendeñi
 ‘Ahde durmazsın nigārā bāri gel gülme yüze
 M-75a

3025. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

‘İşk cāmın içelüm bî-ser ü sāmānlar-ıla
 Giceden şubḥa değin ‘iyy idelüm anlar-ıla
 Başa tāt eyleyelüm sāğār-ı meyden sākī
 Başka sancak çekelüm āh idüp efgānlar-ıla
 Lāleler gibi yine sīneyi pür dāğ idelüm
 Ğonca-veş çāk idelüm sīne gerüp anlar-ıla
 İdelüm la‘l-i leb[i] yādına mey nūş müdām
 Bu gönül derdine dermān idelüm anlar-ıla
 Görmedün çünki Muḥıbbī benī-ādemde vefā
 Taglara düş yüri şimden girü ḥayvānlar-ıla
 M-75b

3026. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her tarafından zülf kim düşmüş o haddi meh-veşe
 Bir bölük Hindü gibi san kim taparlar güneşe
 N'ola hâl-i sırr-ı zülfi aña hâlüm dir-iken
 Bir tarafından dahı yâ Rab n'idem ol göz ü kaşa
 Tağlar-ıla kim görürse bu ten-i 'üryanumı
 Benzedür şahra yüzinde²⁴⁶³ zâğlar üşmiş leşe
 Haddi üstinde gören hâl-i siyahını sanur
 Taht-ı 'âc üstine çıkmış yine şah-ı Habeş'e²⁴⁶⁴
 Leyli zülfine dolaşdı görüp âhü gözini
 Düşdi Mecnûn gibi bî-çâre gönül tag u taşa
 Âteş-i 'ışka Muhibbî niçe döysün dil ü cân
 Yakar ugrar-ısa zerrece kurya ger yaşa
 M-76a, T-203b

3027. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Çün yagar tîr-i belâ bu sîne-i gamgînüme
 Kemdür rahm itmeyebilsem dil-i miskînüme
 Korkmazam küy-ı belâ içre olursam 'ışk-ıla
 Zîra cân ısmarlamak gelmiş-durur âyînüme
 Ger ölem hâk-i deründen eyle hışt-i merkadüm
 Zinde-y-iken çünkü gelmedün benüm bâlinüme
 Hamdü-lillâh mü'min-i 'ışkam zî-men zülf-i döst
 Yok-durur bir kılca noğşân u hâlel hiç dînüme
 Benüm-içün gîceler tâ şubha dek giryân olur
 Âferîn olsun Muhibbî dide-i nemgînüme²⁴⁶⁵
 M-76b

²⁴⁶³ yüzinde: içinde T

²⁴⁶⁴ Bu beyit T'de yoktur.

²⁴⁶⁵ Bu gazelden sonra sayfa sonunda varak kaybından dolayı bir gazelin sadece

İy dil heves-i zülf-i semen-sâlara düşme

İy dide eşk serde-y-iken pâlara düşme

Meyhâned e hum dibini eyle yûri mesken

.....âlara düşme

şeklindeki baş kısmından üç mısraı yer almaktadır.

3028. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

.....
Hem-dem olmazsa eger zülf-i semen-sâlar bize²⁴⁶⁶

Düşde gördüm dün gice yârı der-âgûş itmişem
Yâ İlâhî 'ayn olsun uşbu rü'yâlar bize

Cân virürseñ de yolında iremezsın zülfine
Yâ nedendür iy Muhibbî uşbu sevdâlar bize
M-77a

3029. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Siyeh zülfine ol yârûñ giriftâr olmasun kimse
Belâ dâmınuñ içine düşüp zâr olmasun kimse
İşiden âh u efgânım benümle yanar ol oda
Benüm süz-ı derünümünden haberdâr olmasun kimse

Dilerem âteş-i 'ışkuñ beni şol hadde yaksun kim
Görenler diyeler Allâh aña yâr olmasun kimse

Leb-i la'li hevâsından kamu mest oldu bî-diller
Bugün çün mevsim-i güldür ko hüşyâr olmasun kimse

Gidüpdür 'aql u dil elden dilegüm bu-durur Hâk'dan
Muhibbî gibi ol yârı sevüp zâr olmasun kimse
M-77a

3030. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Göz ucından gönül düşdi meded bir nâ-müselmâna
Hâdeng-i tîr-i müjgânı irişdi sîneden câna

Hevâ-yı Ka'be-yi yâra yüzüm üzre revân oldum
Beni kim kurtarur yâ Rab ki dolaşdum muğaylâna

Hâdiş-i 'ışk-ı dilberden haber virmek diler gönlüm
Velî korkaram andan kim cihân başdan başa yana

Seni sevdümse iy meh-rû ne suç itdüm ki öldürdün
Revâ mı pâdişâh olan gire nâ-hâk yire kana

²⁴⁶⁶ Varak kaybından dolayı şiirin buradan önceki kısmı metinde yoktur.

Muhibbî bağ-ı hüsninde temâşâ eyle ol servüñ
 Ne ra' nâ güller açılmış deger her biri biñ cāna²⁴⁶⁷
 M-77b

3031. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Perde kılduñ şem'-i ruhsâruña zülfün kıldum âh
 Câme-i fânûsı hîç câyiz midür itmek siyâh²⁴⁶⁸
 Saña beñzer bir perî-peyker melek-rû görmedüm
 Gerçi kim 'âlemde bî-had eylemişem geşt-i râh
 Yakdı hasret âteşi şol hadde bu cân u dilüm
 Kalmadı tende mecâlüm eyleyem bir kerre âh
 Hicr-ile yakduñ beni kül eyledün ser-tâ-ka-dem
 Bilmezem kim sevdüğüm midür seni iy şeh günâh
 Gül yüzüñsüz sorar-ısañ bu Muhibbî hâlini
 Gîce bülbül gibi efgân eylemekdür gündüz âh
 M-78a, MN-3975, PB-6541

3032. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Akdı gön'lüm su gibi ol serv-ka-dduñ pâyına
 Kurtılmaz murğ-ı dil dutıldı zülfi dâmına
 Hicr elinden döstüm hâlüm diger-gündür benüm
 Bu gıceyi ben 'acebdür çıkarursam yarına
 Yâr içün ağyâr elinden çekdüğüm budur elem
 Tâlib-i gülzâr olanlar katlanurlar hârına
 Zâhidâ var fâriğ ol nâr-ıla korkutma beni
 Zîra çokdan yanageldüm ben bu hicrân nârına
 Derdi-y-ile bu Muhibbî key ölümlü hastadır
 Ol şabîb-i dil 'aceb gelmez mi ki dermânına
 M-78b

²⁴⁶⁷ Varak kaybindan dolayı, bu gazelden sonra sayfanın sonunda devamı kaybolmuş bir gazelin

Ruğhların iy dil-rübâ zülfüñle pinhân eyleme

Ben perişân rûzigâr hâlin perişân eyleme

şeklindeki matla beyti yer almaktadır.

²⁴⁶⁸ Varak kaybindan dolayı gazelin bu beyti M'de yoktur. Beyit MN ve PB'den alınmıştır.

3033. Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn

İy dil ser-i zülfinden anuñ key hâzer eyle
Varmaga dilerseñ yanına terk-i ser eyle

Ġamzeñ okını şinede ben kana boyadum
Her ne ki geçe hâtıruña sen de var eyle

'Işk içre görüp hâlûmi ağyâr gülerse
Yâ Rab dilerem hâlini benden beter eyle

İy dil ayagı toprakına ger elüñ irse
'İzzetle alup yüzüñe sür tâc-ı ser eyle

Görmekde ise ger hevesüñ cenneti zâhid
Ol elini komaz küyına bir kez güzër eyle

Ağyâr eger mâni' ola vaşl-ı nigâra
Seng-ile urup başını zîr ü zeber eyle

Çün 'ahdine durmadı nigârûm n'ideyim âh
İy dil gele bir katlana hicre sefer eyle

Tag itdi kolın 'âşık-ı bî-çâresinüñ çün
İy şâh yarar anı bilüñe kemer eyle

Kim bir nefesüm kaldı hemân çıkmaga bu cân
İy bād-ı şabâ yâra varup bir haber eyle

Vaqt oldı Muhibbî kuluñı eyleyesin şād
Bu 'âşık-ı dil-ğasteye cevri yiter eyle

M-79a

3034. Mefâ'ilûn mefâ'ilûn mefâ'ilûn mefâ'ilûn

Baña olmayıcek bir dem ruḡ-ı dildâr eglence
Gözüme çöpçe görünmez gül-i gülzâr eglence

Yakupdur bagrumı ḡasret enisüm hem-demüm ġamdur
Anuñçün oldı eḡḡanum benüm nâ-çâr eglence

Baña müşkildür eglenmek dil-i divâne zülfinsüz
Bulur her laḡza her demde özine yâr eglence

Za'if itdi beni fırkat helâk olurdu dil-ğasta
Dil-i bîmâra olmasa ḡayâl-i yâr eglence

Qarâr itmezdi dünyâda gezerdi ‘âlemi cümle
Ger olmasa Muhibbî’ye hayâl-i yâr eglence
M-80a, T-203b

3035. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Kim ki gönlin hoş dutar ‘âlemde istignâ-y-ıla
Meskenin Qâf-ı kanâ’at eyler ol ‘Anqâ-y-ıla²⁴⁶⁹
Çünkü bu dünyâ denîdür aña dil virme sakın
Kimse başa çıkmadı çıkmayısar dünyâ-y-ıla
Gel şarâb-ı ‘ışkı nûş it zâhid-i peşmîne-pûş
Niçeye dek kalasın bu hâyü bu gavgâ-y-ıla²⁴⁷⁰
Zerre gibi gün yüzi şevkine sergerdân olup
Giceler tâ şubhâ dek efgân iderdüm nây-ıla
İy gönül Mecnûn gibi kûy-ı hârâbât ehli ol
Tâ kıyâmet ańıla aduń senüń şeydâ-y-ıla²⁴⁷¹
İy Muhibbî yüri ‘âlemde tecerrüd ehli ol
Tâ ki hem-ser olasın göklerde sen ‘İsâ-y-ıla
M-80b, S1-161a, H1-127a, MN-4087, T-178b

3036. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Bir perî-peyker gamından zâr u giryânsın yine²⁴⁷²
Kâkül-i dilber gibi iy dil perîşânsın yine
Bir saçı leylî gamından iy dil-i şürîde âh
Vâdi-yi miñnetde Mecnûn gibi hayransın yine
Bülbül-i cân her gice tâ şubhâ dek kan aqlasın
Gül gibi handân yüri serv-i hürâmânsın yine
Gırre olma dâr-ı dünyâ bir misâfir-hânedür
Her gelen girdi beş on gün anda mihmânsın yine

²⁴⁶⁹ Bu beyit H1’de yoktur.

²⁴⁷⁰ 3, 4 ve 6. beyitler S1, H1 ve T’den alınmıştır.

²⁴⁷¹ Bu mısra MN’den tamamlanmıştır.

²⁴⁷² M’de bu gazelden önce sayfa başında, varak kaybından dolayı tamamı yok olmuş bir şiirin
Kimse başa çıkmadı zülf-i kemend-endâz-ıla
şeklindeki son mısraı yer almaktadır.

Dūd-ı āhuñ çetr olupdur şu'le-i ğamdur 'alem²⁴⁷³
 İy Muħibbī derd-i 'ışķ ehline sulţānsın yine
 M-81a, S2-126a, T-201b

3037. Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

Bezm-i mey eylemişem dün gice cānānlar-ıla
 Niçe cānānlar-ıla server-i ħübānlar-ıla²⁴⁷⁴
 Niçe yıldur ki yiler zülfi hevāsında gönül
 Kuru sevdāda yürür zülf-i perişānlar-ıla
 Kışşaya sıgmaz imiş çünki ser-i zülf-i nigār
 Şerħ idemezsin anı defter ü divānlar-ıla
 Vaşlına irişemezsin yüri divāne gönül
 Kim görüpdür ki gedā 'iyş ide sulţānlar-ıla
 İy Muħibbī benī-ādemde vefānuñ adı yok
 Taglara düş yüri şimden girü ħayvānlar-ıla
 M-81a, S1-167a, H1-131b, T-184b

3038. Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Şabā kūy-ı dilārādan geçer āheste āheste
 Anuñcün ğuşşayı dilden açar āheste āheste
 Salınsa serv tek dilber bugün gülşende nāz-ıla
 Ciger kanın gözümden dil saçar āheste āheste
 Semend-i nāz-ıla cānā inen çignetme 'uşşāķı
 Sakın aldanmagıl ħüsne geçer āheste āheste
 Seħergeh vādi-i ğamda çeres gibi fiġān eyler
 Sanasın kārban-ı dil göçer āheste āheste
 Ribāt-ı köhnedür dünyā²⁴⁷⁵ Muħibbī aña dil virme
 Bilür kim aña kim konsa göçer āheste āheste
 M-81b, S2-129a, T-205b

²⁴⁷³ alem: elem S2

²⁴⁷⁴ server-i ħübānlar-ıla: serv-i ħırāmānlar ile H1

²⁴⁷⁵ dünyā: 'alem S2, T

3039. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Seyr iderken bir güzel gördüm bugün²⁴⁷⁶ bāzârda
 Ruḥları mānendi bir gül bitmedi gülzârda
 Ruḥları üstinde ol ḥâl-i siyeh miskinleri
 'Anberinden dānelerdür âfitâb²⁴⁷⁷ envârda
 Kaşları ṭuğrâsına iy şüfî ikrâr eylegil
 Niçeye dek kalasın bu gâflet-i inkârda
 Öldürem yarın dimişdi ol hilâl ebrû baña
 N'eyleyem derdâ dirîğâ durmaz ol ikrârda
 Bu Muḥibbî ḥasta-dil ger kan yudarsa tañ mıdur
 Zîra kimse görmedi resm-i vefâ dildârda
 M-82b, T-204b

3040. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yine baş koşdı gönül bir dilber-i ra'nâ-y-ıla²⁴⁷⁸
 Bunı umar vaşl ola ol kâmet-i bālâ-y-ıla
 Bu felek dönsün murâduñca senüñ ol bî-vefâ
 Ḥasretüñden ger geçerse gözlerüm eyvâ-y-ıla
 Gönülüm almak istedüm komadı serkeş kâkülün
 N'eyleyem derdâ dirîğâ ol ruḥı zibâ-y-ıla
 Ḥaḥ bilür kim cān u dil yolına eylerdüm fedâ
 Hemdem olsam bir nefes ol dilber-i ḥamrâ-y-ıla
 İy Muḥibbî saña kandan mübtelâ olmak aña
 Zerre hem-ser ola mı mihr-i cihân-ārâ-y-ıla
 M-82b, MN- 4088, PB-6611

3041. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

.....

²⁴⁷⁶ bugün: yineT

²⁴⁷⁷ âfitâb: mihr-i pür T

²⁴⁷⁸ Gazelin varak kaybindan dolayı M'de sadece bu ilk mısraı yer almaktadır. Diğer mısralar MN ve PB'den tamamlanmıştır.

.....
 Ben derd qabûl eylemişemdür em içinde²⁴⁷⁹
 Gözümden akan hûn-ı ciger başdan aşupdur
 Dil zevrağı ğarq olsa ne tañ ol dem içinde
 Alnuña qamer gün yüzüne beñzemez iy döst
 Seni kime ben beñzedeyim ‘âlem içinde
 Yoluñda senüñ cân virür iy rûh-ı revânum
 Sanma ki Muhibbî gibi var âdem içinde
 M-83a

3042. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Gönül çün bir devâsuz düşdi derde
 Ğamı sînemdedür sevdâsı serde
 Yaşumı sîm idüp itdüm yüzüm zerd
 Güzeller meyl iderler sîm ü zerde
 Dü ‘âlem çün münevverdür yüzünden
 Kûsûf olur iderseñ zülf[i] perde
 Koñ efgân eylesün dil bezm-i ğamda
 Bunuñ tek bülbül olmaz degme yirde
 Dilâ dil virme dünyâ-yı ‘acûza
 Hemân ğayret gerekdür dirler erde
 Ezelden mest-i ‘ışk oldı Muhibbî
 Anuñ gönli ne zende ne püserde
 M-83a

3043. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

İrişdük çün Karaman illerine
 Kaçan varıla cānān illerine
 Gözüm yaşına nisbet qatre deryā
 Düşelden dil bu hicrān illerine
 Yine dil la‘l-i nābuñ qasretinden
 Heves itdi Bedaḥşān illerine

²⁴⁷⁹ Varak kaybından dolayı şiirin baş kısmı eksiktir.

Şabâ şavir olup peygâm-ı yârı
Getürsin bize İrân illerine

Eger esse şabâ cānān ilinden
Feraḥ tola dil ü cān illerine

Saçuñuñ kim bahāsı Mıṣr u Tebrîz
Muḥibbî virmez İrân illerine

M-84a

3044. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün Mef'ûlû mefâ'ilü mef'ûlû fâ'ilün

Ol yâra yâr dime kim yâlvara gelmeye
Dil virme aña sakın el vara gelmeye

Gâhî cefâ-yı dilber ü gâhî belâ vü ğam
Bir dem mi var bu dil-i ğam-ḥ'âra gelmeye

Manşûr-şıfat²⁴⁸⁰ zülfine ber-dâr olur gönül
Âşıq dimeñ aña ki ol dâra gelmeye

Görsem yüzini zârı kılup âh ider gönül
Kim gördi anı bülbül ola zâra gelmeye

Dil derdine²⁴⁸¹ var mı Muḥibbî devâ didüm
Ölmekden artuk didi aña çâre gelmeye

M-84b, T-204a

3045. Mef'ûlû mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Her laḥza gelüp yâr gider bir dem içinde
Bu ḥastayı kor derd-ile her dem ğam içinde

Dem dem dökilen göz yaşı bil ḥûn-ı cigerdür
Dil zevraḳı ğarḳ oldu şehâ ol dem içinde

Sevdâ-yı ser-i zülfine dolaşalı gönlüm
Kaldı ebedî merdüm-i çeşmüm nem içinde

Sinemde anuñ zaḥmı gelür çün baña merhem
Derdini kabûl eylememişdür em içinde²⁴⁸²

²⁴⁸⁰ -şıfat: -vâr T

²⁴⁸¹ derdine: ḥastasına T

²⁴⁸² Mısra S1, H1 ve T'de:

Derdini kabûl eylemişemdür em içinde
şeklindedir.

Her kim ki gönül virdi o²⁴⁸³ alındı cihāna
 Dil virme Muhibbî aña sen ‘ālem içinde
 M-84b, S1-160b, H1-126b, T-178a

3046. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Şol mu‘anber zülf düşmiş had-i cānān üstine
 Deste-i sünbüldür ol san verd-i handān üstine
 Dil perişān hāl-idi daḥı perişān eyledi
 Çün girihler saldı ol zülf-i perişān üstine
 Tāğlarla kim göre deşt-i belāda cismümi
 Zāğlar konmuş sanur mecnûn-ı ‘üryān üstine
 Sanmañuz derd ü belādan dōstlar yüz döndürem
 ‘Āşıq oldur derdi tercih ide dermān üstine
 Zülfini kaldırdı gördüm kıadd ü ruḥsārın didüm
 Gül açılmış ne ‘aceb serv-i hıramān üstine
 Sebze haṭṭuñı görüp didi Muhibbî hasta-dil
 Sāye salmış Hızır’dur san āb-ı ḥayvān üstine
 Gözlerüm kanına gel dök iy şabā ḥāk-i derin
 Resmdür toprak dökerler görseler kan üstine
 M-85a

3047. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Āh kim hicrān şebinde toldı bagrum baş-ıla
 Cismüm āḫır garķ olur çeşmümden akan yaş-ıla
 Kaşların geh çin ider geh ġamzeler tīrin atar
 N’eyleyem derdā dirīġā ben bu göz ü kaş-ıla
 Yidüġi derd ü belā vü zecr ü miḥnetdür bu dil
 Geçinür ġam maṭbahında dürlü dürlü aş-ıla
 Kūyına varsam o tıfluñ baña bu devlet yiter
 Kim bu mecnûnı ider bāzice ata taş-ıla
 Bir kıadem gelmez Muhibbî kapuya ol seng-dil
 İşigine başuñı döġseñ hezārān taş-ıla
 AE-212b, S1-183b, H1-143b, T-209a

²⁴⁸³ o: -S1, -H: vü T

3048. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kim ki teşbîh eyleye kaşını kırbân ayına
 Âferin olsun anuñ kırbân olayın râyına
 Ğamze oklarıyla sînem toludur terkeş gibi
 Cânı kırbân ideyin emr itse kaşı yayına
 'İşkî benden sor ne bilsün anı Ferhâd-ıla Kays
 Biri şahrâda biri kühlî gezer kolayına
 Çeşm-i hûn-h'âra mu'âvin çün degül kec râ kaşuñ
 Ya n'îçün başın egüp tutmuş kulagin râyına
 Kudret-i şun'-ı Hudâ'yı kıl temâşâ döstum
 Kıl muqâbil hüsnüñe alup elüñe âyine
 İy Muhibbî kısmet olındı ezel şâdî vü ğam
 Derd ü miñnet düşdi ancak ehl-i 'ışkuñ pâyına
 AE-212b, S1-183a, S2-120b, H1-143a, T-208b

3049. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Bulınmaz bûy-ı zülf âhû-yı Çin'de
 Ne Çin'de belki [yok] rûy-ı zeminde
 Görelden ruhlaruñı bâğ-ı lâle
 Yakupdur dâğ-ı aşkuñı cebinde
 Dehânuñ var mı yok mı hurde-bînâ
 Görinmez niçe diyeler ya kanda
 Niçe teşbîh idem ben sîme cismüñ
 Bulınmaz bu tarâvet yâseminde
 Nazar eyle bu çarh-ı hokkâ-bâza
 Ne lu'betler görinür râsitinde
 Lebün'den bûse aldı cân[1] virdi
 Muhibbî san megesdür engübinde
 Ü2-110b

3050. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Lebün yiter mey-i gül-rengi sorma
 Bu nâlem bes figân-ı çengi sorma

İrişemez nigāra menzil uzak
 Niçe vara ol esb-i lengi sorma
 Gülistān içre gül şāhına karşı
 İder bülbüller āhengi[ni] sorma
 Nedür sen añma hergiz hāl ü haţtın
 Birisi hubb u biri nīgi sorma
 Yüri zāhid sen ol sag u selāmet
 Ko ‘ışk erini nām u nengi sorma
 İder hüsnuñe kaçd her demde zülfün
 Gelür mi dīne ol efrengi sorma
 Muhibbī sinsa ābgine gönülün
 ‘Aceb midür atarsañ sengi sorma
 Ü2-112a

3051. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Çāk-i pīrehen ider olalı şeydā lāle
 Bāde nūş ideli oldu yine rüsvā lāle
 Sīnede dāğ yakup kendini mecrūh ider ol
 Baña öykündi meger yakdı bedenhā lāle
 Baña maķşūd hemān zülf ü ruhuñdur ancak
 Neme yarar semen ü sūnbül gül ya lāle
 Ğoncalar söze gelüp gördi gül oldu hānde
 Tāc-ı şūfi bir seyri nīze hāmra lāle
 Şeh-i hūbān ulu nāmına Maḥmūd dinür
 Cān virür almak içün hāk-i kef bā-lāle
 Bişnev aḥvālın Muhibbī saña taķrīr kılsun
 Ki dilem sūhte çün zāniş-i sevdā lāle
 Ü2-114a

3052. Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Kaşuñ mihrābına şol kim görüben eyledi secde
 Başın kaldurmaya yirden gele ol haşre dek vecde

Kara zülfün kulaguña egilmiş gördüm iy dilber
 Sözüne sakın aldanma bulunmaz togrılık keçde
 Benî âdemden olmadı özine gördi bir çäre
 Vuḥûşa ‘arz-ı hâl-içün varur Mecnûn küh-ı Necd’e
 Gözüm yaşın revân itdüm benüm serv-i hırāmānum
 Süre yüz ḥāk-i pâyuña umaram irde vü geçde
 Muhibbî Ka‘be kūyına irişdük çün tavāf itdük
 Saña lâyık budur ḳurbān ola cān itdügün ḥacda
 Ü2-114a

3053. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Va‘de-i vuşlat ümîziyle dili şād eyleme
 Râziyam cevır [ü] cefâ kıl tek beni yād eyleme
 Bend-i zülfünde gönül murḡı esîründür senün
 Raḥm idüp o derdmende bir gün âzād eyleme
 Çün ḡam-ı dilber ḥarāb itdi gönül ma‘müresin
 Seng-i miḥnetle yapup bir daḡı âbād eyleme
 ‘İşk[1] gel pervāneden örḡen yanar āh eylemez
 Bülbül-i şûride gibi āh u feryād eyleme
 Her ne kim yazduñ Muhibbî uşbu sineñ levḥine
 Sûzināk-ı āh-ıla yakup anı bād eyleme
 H-6a

3054. Müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün

Zāhid²⁴⁸⁴ senün tek uymazam efsāneden efsāneye
 Dil buldı çün maṭlûbını yiltme beni bigāneye
 Vaşf-ı lebin mey işidüp ḥüm-ḥānede cûş eylemiş
 La‘lin meḡer öpmek diler girdüḡi bu peymāneye
 Mecnûn düḡüm tak boynuma leyli saçuñ zencîrini
 Mîrās-dur[ur] ṭavḳ-ı belā her kandasā dîvāneye
 Dün ḡice şem‘-i ḥüsnine yandı kül oldı cān u dil
 Şimden girü ta‘lîm idem yanmıklıḡı pervāneye

²⁴⁸⁴ met.: zühd

Zülfindeki hâlin görüp yine Muhibbî murğ-ı dil
Oldı giriftâr-ı kafes kaçd itdi beñzer dâneye
H13a

3055. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yine bağlandı bu gönüm zülf-i 'anber-bûlara
Gözlerüm yaşı 'acebdür dönmez ise cûlara
Nağd-i cân almak hünerdür 'ışk elinden döstlar
Niçe dil virmek inen âsândur meh-rûlara
Hüsn genc[i] üzre itmişdür ser-i zülfin tılısm
Ejdehadur her biri beñzer egerçi mûlara
Kaşı yayından kaçan gamz okların atsa nigâr
Cân buña eydür ki kurbân olayın ebrûlara
Pâralansa şâne-veş tañ mı Muhibbî bu yürek
El uzadur âh her dem şâne ol gîsûlara
H18b

3056. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Mâh-rûlar vaşlına çün müşterî oldum yine
Harc idüp cân nağdini dilden berî oldum yine
La'l ü yâķût ile zeyn itdüm gözüüm dükkânını
'İşk şâhî devletinde cevherî oldum yine
'İşk meydânında Mecnûn ile miñnet okların
Atışup birkaç kadem ben ileri oldum yine
Nüş kılsam kâse-i çeşmüm yine anı tolar
Sanki câm-ı sāğar-ı İskenderî oldum yine²⁴⁸⁵
İy Muhibbî göz yaşı iki taraf zencîr olup
Şâh-ı 'ışkuñ yidilür şîr-i neri oldum yine
H-20b, S1-163a, H1-128a, T-180b

²⁴⁸⁵ Misra T'de:

Şöyle beñzer sāğar-ı İskenderî oldum yine
şeklindedir.

3057. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her kimün kim sînesinde mihr-i cānān olmaya
Ehl-i diller meclisinde adı 'irfān²⁴⁸⁶ olmaya

Kākūli sevdāsına kim dil vire bir dilberün
İnlemekle²⁴⁸⁷ 'ākıbet gönül perîşān olmaya

Ger murāduñ cān ise alduñ ko cevri iy şānem
Bu meşeldür kimde kīn ola Müselmān olmaya

Rūşen eyle dōstum gel gönlümün vīrānesin
Senden özge çün felekde māh-ı tābān olmaya

Dem mi vardır ki Muhibbî hicr içinde aglayup
Kaynayup hūn-ı ciger bu göz yaşı kan olmaya
H-22b

3058. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İy şabā bu derdmendün hālını var yāra de
Bulmadı hicrān şebinde derdine bir çāre de

Dil virelden zülfinün leylāsına Mecnūnlayın
Vādī-yi gāmda yürür zencīr-ile āvāre de

Yaluñuz gāmzeñ degüldür eyleyen bagrum delük
Bir baña tīg-ı cefā kılur ciger şad pāre de

Bāğda serv-i sehī kıddün görüp ögünmesün
Kudreti yokdur anuñ çün bir kadem reftāra de

Gülşen-i hūsnuñe karşı bu Muhibbî tā seher
Medhūñ okur sanki bülbüldür gelür güftāra de
H-22b

3059. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Sehāb-ı zülfini gün yüze perde
İdelden ugradum bīñ dürlü derde

Melek misin perī yāhūd ferīşte
Bu hūsni görmedi kimse beşerde²⁴⁸⁸

²⁴⁸⁶ irfān: met.: irfān

²⁴⁸⁷ inlemekle: met.: inlemem ki

²⁴⁸⁸ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

Haṭuñ yazu imiş başumda iy dōst
Yoyılmaz her ne kim yazıldı serde

Yaşum deryāya dil şahrāya düşdi
Ararsın dil-rübāyı baḥr ü berde

‘Aceb mi dūd-ı dil çıksa depemden
Yanar çün âteş-i ‘ışkuñ cigerde

Atar ya kaşlaruñ ğamz oklarını
Geçer sine qarār itmez siperde

Muḥibbî ḥālūñe meyl itse tañ mı
Ezel gendüme meyl itmiş beşer de
H-24b, S1-165a, H1-129b, T-182a

3060. Fa‘ilâtun fa‘ilâtun fa‘ilâtun fa‘ilün

Ġamzeler öldürdi gerçi itdi kan kan üstine
Döndi la‘lün zinde kıldı virdi cān cān üstine

Varıamazam kūyuña yaşum baña virmez geçid
Âḥ şehâbı²⁴⁸⁹ yagdurur bârân bârân üstine

Derd-ile hicrân şebinde aglasam müjġānuma
Dâne dâne dizerem mercân mercân üstine

Pāyuña düşüp eger dāmānuñ öpsem yok²⁴⁹⁰ dime
Pādişāh olan ider iḥsân iḥsân üstine

Ka‘be’dür kūyuñ sürün sürün gelür ‘aşıkларуñ
Ḥayra gir eyle bugün ḵurbân ḵurbân üstine

Ay olur yıllar²⁴⁹¹ geçer görmem nigārâ gün yüzün
Gösterürsin baña sen hicrân hicrân üstine

Şevḵ-i ruḥsāruñla bülbul gibi her şeb tā şeh̄er
Bu Muḥibbî eyledi eḡḡān eḡḡān üstine
H-25a, S1-164a, H1-129a, T-181b

²⁴⁸⁹ ebr-i âhum: âḥ şehâbı H, H1, T

²⁴⁹⁰ yok: bak H, H1

²⁴⁹¹ yıllar: hafta S1, H1, T

3061. Mefâ'ün mefâ'ilün fe'ülün

Perisin bilmedüm yâhüd ferişte
 Beni bî-tâḡat itdün bir görişte
 Yüzüne n'ola dirsem şâh-ı hâver
 Ezelden nûr-ıla olmış sirişte
 Cefâ tîḡi elünden gitmeyelden
 Olupdur uşbu bagrum rişte rişte
 Nazar kılmağı âh yalvarmayınca
 Var-ı mış ḡaṣṣa bildüm yalvarışta
 Metâ'-ı derdi alduñ naḡd-i cāna
 Muḡibbî assı itdün şimdi uşta
 H-25b

3062. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Sitem tîḡıyla kılduñ cān[ı] rişte
 Ne çâre başda imiş sernüvişte
 Gider mi başdan sevdâ-yı zülfün
 Hevâ toḡm[ı] olaldan dilde küşte
 Şarâbı zâhidâ terk itmek olmaz
 Olupdur ṡinüm anuñla sirişte
 Vişâlün ârzü itmek ne mümkün
 Ben âdem oḡlanı sen ḡod ferişte
 Ya serden geḡ Muḡibbî ya nazardan
 Olur 'aşık olan elbette küşte
 H-27b

3063. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Ne var şâd [u] feraḡ hem-dem bizümle
 Degülse maḡrem oldu ḡam bizümle
 Vefâsın görmedümse n'ola yâruñ
 Cefâ eksük degül epsem bizümle

Eger olmasa bu bārān-ı eşküm
Yana āh odına ‘ālem bizümle

Şabā sünbül saçından bû getürse
Olurdu bu cihān hürrem bizümle

Muhibbî'den perî-veş kaçma didüm
Enis olmaz didi âdem bizümle
H-27b

3064. Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Atup zülfün kemendini düşürdün gönlümi bende
Kapuñda umaram olam ki boynı baglu bir bende
Cefâ vü cevri çekmekle benüm hüd baña yitmişdür
‘Aceb n’itdüm saña iy gam gelürsin bir yaña sen de
Döginüp seng-i miñnetle anuñcün hāk-i rāh oldum
Yüzüme basıcak pāyuñ diler öpmek bu efgende
Açıldı bağ-ı sinemde kızıl gül yirine dağum
Dil-i şeydā gibi bülbül gerekdür bes bu gülşende
Muhibbî bād-ı āhuñla yaşuñ bārānını dök kim
Görüp bu hālünü dilber ide tā gül gibi hānde
H-28a

3065. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zülf[i] sevdâsı getürdi başuma sevdâ yine
Ol Muğal-Çîn gözleri itdi gönül yagma yine
Zâhidâ mu'ciz degül mi zülfin ejder gösterüp
Haddi nûrı saña yitmez mi yed-i beyzâ yine
Hañtuñuñ isini²⁴⁹² hoş görsün lebün nüş isteyen
Dûda lâ-büd katlanır kim isteye helvâ yine
Şem' her şeb kül ider yakup niçe pervâner
Bunca nâ-hāk kan iderken yana bî-pervâ yine
Bu Muhibbî giceler tā şubh efgân eyleyüp
Gülşen-i hüsnünde oldı bülbül-i güyâ yine
H-28a

²⁴⁹² isini: met.: tisinî

3066. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Bilmedi virdi gönül zülf-i dil-ârâmlara
 Dil-i âzâdeyi düşürdi varup dâmlara
 Bezm-i ğamda lebini yâd idüben yine gönül
 Sâgar-ı çeşmini döndürdi tolu câmlara
 Nağd-i cân-ıla olup vaşlı metâ‘ına harîd
 Düşdi divâne gönül gör tama‘-ı hâmlara
 Künc-i mescid saña şüfi çü selâmet yiridür
 Ko harâbât yirin[i] rind-ile bed-nâmlara
 ‘İşk bağında Muhibbî gibi bülbül yaraşur
 Okıya medh ü şenâlar serv-i gül-endâmlara
 H-29a

3067. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Zerre-veş her kim mezellet toprakında hâk ola
 Tañ degüldür gün gibi ger menzili eflâk ola
 Tîr-i müjgânuña karşı dil yine göğsin gerer
 Her ki ‘aşıkdur ezel dirler ki ol bî-bâk ola
 Çeşmüme gel pâ koyup hâr-ı müjemden ğam yime
 Pâyüña itmez zarar yaşumla çün nemnâk ola
 ‘Akreb-i zülfün egerçi zaḥm uradı cânuma
 İy tabîb-i dil ne ğam ger leblerün tiryâk ola
 Bu Muhibbî sînesi oldu maḥabbetden şikâf
 Beñzer ol arza harâretten ki yir yir çâk ola
 H-29b

3068. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Geh elif gâh dâğ yakdum sine-i efgâruma
 Âh resmin nağş kıldum bu der ü divâruma
 Çünkü döndi kâmetüm eşküm olaldan târ aña
 İñlerem mızrâb-ı ğam el sunsa ger evtâruma
 Hûn-ı dilden rüy-ı zerdüme yine aḥvâlümi
 Nâme yazdum peyk-i âhum ilete dildâruma

Çekeyim bülbül gibi hâruñ cefâsın dem-be-dem
 Ölür-isem itmeyem minnet varup ağyâruma
 Hicr-ile oldı Muhibbî key za'if [ü] nâ-tüvân
 İy şabib-i dil meded kıl bu dil-i bîmâruma
 H-33b

3069. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Yir yirin oldı çemende yine peydâ lâle
 Eline aldı gelüp bâde-i hamrâ lâle
 Güyiyâ peyk-i beyâbân olup şûrîde [dil]
 Tâc-ı gülğün geyer başına ra'nâ lâle
 Kırmızı pûş oluban almış ele la'l kadeh
 Sanki hûbân-ı Firen'k'dür büt-i tersâ lâle
 Mest olup çâk-i giribân idüben tâ dâmen
 Vâlih ü 'âşık u âşüfte vü rüsvâ lâle
 Sûz-ı eş'âr-ı Muhibbî'yi yazup ol varağa
 Şah-n-ı gülşende yine eyledi inşâ lâle
 H-41a

3070. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sâye saldı her taraf çün servler âb üstine
 Vâktidür şeydâ gönül gelseñ mey-i nâb üstine
 Nev-bahâr ile bezendi sebzezâr oldı çemen
 Bu şafâdan zer saçar mihr-i cihân-tâb üstine
 Ala gözler şeh-r-i hüsne nâzır olmışdur meger
 Tiğ-i elde yaslanur gelse kaçan h'âb üstine
 Leblerüñ emdükçe meyl eyler bu gönüm gâbgaba
 Sib hûb olur meze dirler mey-i nâb üstine
 Bu Muhibbî hâk-i pâyuñda müje cârüb ider
 Gözleri sakķâ olup her dem döker âb üstine
 H-44a

3071. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Tavaḳḳuf eyleme bir dem sen efgān eyle ben nāle
 Gel iy nā bezm-i miḥnetde çün olduñ vāḳıf aḥvāle
 Açılıp sinem üstinde görinen dāğlar güldür²⁴⁹³
 Döker bu çeşm-i nemgînüm²⁴⁹⁴ gül üzre cın seḥer jāle
 Girüp dil pūte-i hicre yanaldan küllī pāk oldu
 Ki zīrā ḥālīş olmaz zer kaçan kim girmeye ḳāla
 Lebūnde ḥaṭ mıdur yoḥsa görinen sāye-i ebrū
 Yāḥūd pāy-ı meges midür yapışupdur kalup bala
 Muḥibbī zülfi tārına Ḥabeş mülki ṭufeyl olsun
 Bahā olmaya ḥāline ḥarāc-ı Hind ü Bengāl'a
 H-48b, S1-164b, H1-129b, T-182a

3072. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hiç revā mıdur dilā sen böyle cāy-ı ābda
 'Ömri zāyī' eyleyüp bir dem kalasın ḥ'ābda
 Āh kim deryā-yı eşkümde bu çeşmüm merdümü
 Sanasın bir keştīdür durmaz döner girdābda
 Āfitāb-ı ḥüsnüñe baksam gözüm pür āb olur
 Döstüm bir ḥāşşadur bu mihr-i 'ālem-tābda
 Deyr-i ḥüsnünde gören ya kaşlaruñ kec-rā didi
 Ergilik olsa 'aceb mi kāfirī miḥrābda
 İy Muḥibbī 'ışḳ bir gevherdür eksük olmasun
 Ḳıymetin bilür bunuñ yok kimse şeyḥ ü şābda
 H-50a

3073. Mef'ûlū fâ'ilâtun mef'ûlū fâ'ilâtun

Gül mevsiminde iy dil ol gül'izārı gözle
 Bülbül gibi hemişe sen āh u zārı gözle
 Düşürme zāhir elden gülgün şarāb nüş it
 Ma'nā yüzinden ammā la'l-i nigārı gözle

²⁴⁹³ güldür: degüldür H1²⁴⁹⁴ nemgînüm: giryānum S1, H1, T

Yâr itse vaşla va'de getürme anı yâda
 Olmaz saña müyesser var intizârı gözle
 Seng-i cefâ atup yâr başuñ şikest iderse
 Ser dönderüp kaçurma rızâ-ı yârı gözle
 Zülfi şebine irdüñ şem'-i cemâle karşı
 Pervâne-veş Muhibbî yanmaga nârı gözle
 H-52b

3074. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zülf-i pîç-â-pîçini dilber bıraktı güşına
 Âh kim şimden girü feryâd degmez güşına
 Biñ süvâl itsem dönüp virmez baña bir kez cevâb
 Bulmadum bir çäre derdâ gonca-i hâmuşına
 Meclis-i meydür lebinden buse itme iltimâs
 Kan olur uyma sakın ol nergis-i serhûşına
 Zâhidüñ mescidde hây u huyına kılma nazar
 Var hârabât ehlinüñ bak anda nûş-â-nûşına
 İy Muhibbî kaldı ancak saña teslim [ü] rızâ
 Gamzelerden çeşm-i cellâdı tîğ aldı düşına
 H-56b

3075. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gel maḥabbet şehrinüñ kıl bir nazar yapusına
 Yüz sürüp müjgânı cārüb it dilâ tapusına
 Gider 'aqlum zülfini depretdügince bād-ı şübḥ
 Beñzedür dil cilvesini gülşenüñ tāvusına
 Nâsihâ pend eyleme küyında ger pâ-mâl olam
 'Âşık olanlar bilürsin bakmaz nāmūsına
 'Âlemi 'ışkı tutar başdan başa şıyt u şadâ
 Tırta-i gam her kaçan degse bu sînem kūsına
 Bilmek isterseñ eger cānâ derūnum nālışın
 Âteş-i 'ışk içre bak bu gönlümün kaḫnūsına

Merve haqqıyçun Şafâdan cân kırbân eyleye
Ger irişürse Muhibbî Ka'be'[nüñ] kapusına
H-57a

3076. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Dil dutdı vağan zülf-i girih-gîr arasında
Dīvāneye hoşdur dura zencîr arasında
İy kaş[ı] kemān çeşmüni müjgānuñ içinde
Gören didi āhūyı görüñ tîr arasında
Sultān-ı ğamun bir yaña bir yaña şeh-i 'ışķ
Dil şehri harāb oldı iki mîr a[ra]sında
Çeşmün var iken kim irişe genc-i vişāle
Yol bulma aña müşkil olur şîr arasında
Gün 'arızına mâni' olur āh-ı Muhibbî
Görmem yüzini kaldum ebed hîr arasında
H-63a

3077. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Tolaşdı yine dil saçınun silsilesine
Başındaki sevdâ komaz iltür anı sine
Ol servün evvelâ pâyına cân u dil akıtdum
Ardınca revân oldı yaşum da bilesine
Yagdurmasa bārânını bir lahza bu çeşmüm
Küllî bu cihân yana eger āh ide sine
Güş eylemedün pendümi hālün beter olsun
Kaç kerre didüm ugrama 'ışķun yöresine
Mecnûn-şîfat 'ışķ-ıla dilden dile düşdi
Dil bağlayalı leyli saçı silsilesine
Hışm eyler ise ğam yime iy dil yine oğşar
Efendi olan kakır u oğşar kölesine
Cevrünle eger cân vire yolunda Muhibbî
Terk eylemeye 'ışķunı ilte bile sine
H-65a

3078. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Ol çeşm-i siyeh zülf-i perîşân arasında
 Nergis gibidür ki bite reyhân arasında
 Zülfine dolaşan dili kor çâh-ı zenaḥda
 Kalur ebed ol bend-ile zindân arasında
 Ğamzeñ okı cā itdügi bu cānum içinde
 Yazılır elif kanda ise cān arasında
 Bu nazm-ı dürer-bârı okursa n'ola dilber
 Lü'lü' yaraşur la'l-i Bedaḥşân arasında
 Pâyına revân eyle Muḥibbî yine yaşuñ
 ẖaddi gibi serv olmaya bustân arasında
 H-68a, S1-160a, H1-126a, T-177b

3079. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sırr-ı 'ışķı kim bilürdi nâle taḫrîr itmese
 Şafḥa-i ruḥsâruma yâ²⁴⁹⁵ eşķ taḫrîr itmese
 Bulur idüm genc-i ḥüsne nigāruñ dest-res
 Zülfini mār eyleyüp çeşmin eger şîr itmese
 Bezm-i ğamda kim dir-idi ẖays içün²⁴⁹⁶ sulṭân-ı 'ışķ
 Bâdesin göz yaşı sazın şavt-ı zencîr itmese
 Var ḥumârum serde olmazdum şudâ'dan ben ḥalâş
 Pîr-i meyhâne eger cām-ıla tedbîr itmese
 Yanmaz idi döstlar her gîce bu ẖandîl-i çarḥ
 Bu Muḥibbî süz-ı dilden âh-ı şebgîr itmese
 H-71b, S1-160a, H1-126a, T-177a

3080. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Ğamzelerden yine tîr aldı nigārum eline
 Kaşı yayına koyup ola ki bagrum deline
 Dergehinde niçe yıldur baña göstermedi yüz
 Naẖar itmez n'ideyim âh naẖar ben kulına

²⁴⁹⁵ ruḥsâruma yâ: ruḥsârüm üzre S1, H1, T

²⁴⁹⁶ ẖays içün: ẖays'a H

Ser-i kûyında gözüm yaşı bitürdi gül-i ter
 Diye taḥsîn maḥallün gören âb u giline
 Niçeye dek çekelüm bād-ıla deryâ ḡamını
 Delü gön'lüm baña uy²⁴⁹⁷ gel gidelüm Rûm iline
 İy Muḥibbî ser-i zülfine niçe kıymet olur
 Virilür mülk-i cihân çünki bahâ bir kılına
 H-75b T-205a

3081. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Murğ-ı dil kaçd itdi indi dâne-i ḡâl üstine
 Zülfi agın çekdi çeşmi düşdi fi'l-ḡâl üstine
 Lebleri üzre görinen sāye-i ebrû mıdır
 Ḥaṭ degül pây-ı meges kalmış meger bal üstine
 Lâle ḡaddün üzre cānâ cā-be-cā ḡaṭṭ-ı siyâh
 İbrişimden san ḡayâl işi-durur al üstine
 Bir ḡadeḡ mey saña bu 'âlemde bir şâhid yiter
 Ḥöce-i dünyâ gibi keḡ geçmegil māl üstine
 Baḡr-i eşkümde Muḥibbî uşbu cān-ı nātüvân
 Ğarḡ olam diyü gelür cismümdeki şâl üstine
 H-81b

3082. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Gözün şahbâzı şayd itdi gönül murḡı düşüp Çine
 Saçun dāmına bend oldu olaldan beñlerün çine
 Şehâ zülfün 'ikâbından dil ü cānum ḡalâş olmaz
 Esir olmuş kebüterdür sanasın dest-i lâçine
 Salını zülfine ta'zîm iderse tañ mıdır çeşmi
 Ğarâmet mi olur gebre sücüd eylerse ḡaçına
 Dükülüp niçe bî-diller²⁴⁹⁸ ayaklarda ola pā-māl
 Elini uzadup dilber ide ger şâne saçına
 Muḥibbî kalmaya herḡiz revâcî misk-i âḡhunuñ
 İletse bûyî zülfinden şabâ ger Çin'e Mâçin'e
 H-82a, S1-172a, H1-135a, T-189b

²⁴⁹⁷ uy: eyü H

²⁴⁹⁸ döküle niçe bî-diller: dökülüp niçe dillerle S1, H1

3083. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fâ'ilün

Her kim güzelün aldanur evvel vefâsına
 Lâyîk'dur anuñ ugraya âhir cefâsına
 ẖavlüm budur ki eylemişem gön'lüm ile 'ahd
 Meyl eylemeyem illâ hûbuñ müntehâsına
 Sâķi piyâle sun berü peymâne dolmadan
 Nûş eyleyelüm 'ışķ-ıla yâruñ şafâsına
 Baksan cihâna göz[e] gelür câm u bâdedür
 Aldanmaz anuñ merd olan âb u hevâsına
 Cânâ Muḥibbî leblerüñe teşne olmadan
 İḥsân idegör büseñi dut kan bahâsına
 H-87b

3084. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Asmadın ẖandîl-i zerrîni felekler bâmına
 Hîl'at-i sebzi ağaçlar almadan endâmına
 Ben ezel bezminde içmişdüm maḥabbet câmını
 Mest olup 'ışķ ile cânım irmiş idi kâmına
 Zülf[i] zencîrinde bend idi gönül divânesi
 Düşmedin Mecnûn-ı bî-dil Leyli zülf[i] dâmına
 Kûhkenlik eyler idüm ben belâ kûhında âh
 Bî-sütün'ı kesmedin Ferhâd Şîrîn nâmına
 İy gönül kim 'âşıkı men' ider-ise bâdeden
 Bâda virür 'akl[ı] gûş itme kelâm-ı ḥâmına
 Niçe yıldur bu Muḥibbî rûze-i hicrûñ dutup
 Ḥamdü-lillâh kim irişdi vaşluñuñ bayramına
 H-88a

3085. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Gönlüme didüm 'âşıkam 'ışķuñ 'ilacı ne
 Eydür baña ki olmaya çäre 'ilâcına
 'Âşık oldur ki sevdüginüñ ḥâk-i pâyını
 Görürse virmeye dünyâ ḥarâcına

Dilber hayâli ile iden gice gündüz 'iyy
 Uşbu cihânda kayd nedür ihtiyâcına
 Ger şâh iseñ de vaqtüñi hoş gör geçer nefes
 Aldanma sakın saltanatun taht u tâcına
 Her kim Muhibbî câm içe ol münkir olmayup
 Olur muğırr od-ıl su imtizâcına
 H-88b

3086. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Akdı yaşum su gibi bir serv boylu serkeşe
 Anuñ içün 'alemi ğarķ eyledi başdan başa
 'Âşık oldum gitdi göñlüm bir yaña ben bir yaña
 Güymez-imiş 'ışķ vâdisinde yoldaş yoldaş
 Bir lebi şîrîn firâķından belâ kūhında âh
 Urmışam Ferhâd-veş başumı ben daşdan daş
 Sînde bagrum delinsün atagör ğamz okların
 Ğam degül 'âşıkıların ölürse sen çok çok yaşa
 Râziyam öldür beni kanum helâl olsun saña
 Başumı yirden götür tek bagla anı tirkeşe
 Bilmez idüm 'ışķ ben âsân sanurdum dōstlar
 Şimdi bildüm key katı düşvâr imiş geldi başa²⁴⁹⁹
 Mey yirine göz göre ko kanuñı içsün senüñ
 Niye uyarduñ Muhibbî sen o çeşmi serhoşa
 H-96a, S1- S1-172b, H1-135b, T-190a

3087. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir perî peyker ķamer-ruhsâr sevdüm tâzece
 Bir lebi şîrîn şeker-ġüftâr sevdüm tâzece
 Bülbül-i şûrideyem feryâd u eġân eylerem
 Bir yüzi gül gonca-leb gülzâr sevdüm tâzece
 La'l-i şîrînine dil virdüm düşüp kūh-ı ğama
 Kesmege Ferhâd-veş kühsâr sevdüm tâzece

²⁴⁹⁹ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

Hâk-i miḥnetle cefâ sengiyle dil vîrânesin
 Ola kim ma'mûr ide mi'mâr sevdüm tâzece
 Sinede durmaz Muḥibbî ḡamzesi eyler güzër
 Bir kaşı ya kirpügi ok yâr sevdüm tâzece
 H-98a

3088. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Görmem n'ideyin yüzini ger şems [ü] kâmerse
 Emmem baña ne lebleri ger şehd ü şekerse
 Bir kerre anuñ bûyî irişmedi meşâma
 Andan baña ne fâyide ḡaddi gül-i terse
 Fâş itdi cihân ḡalkına çün sırrumı yaşum
 Gözden bırakam yirlere ger sîm [ile] zerse
 Cân terkini kim ura irer bûseme dirmiş
 Bin cân virelüm cân-ıla diñ aña satarsa
 Bilürdi derûnumda Muḥibbî ki neler var
 Gönderse eger ḡamzelerin sînemi yarsa
 H-98b

3089. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Jeng-i ḡamda dil kalurdu ger mey-i nâb olmasa
 Kim görürdi gün yüzün mihr-i cihân-tâb olmasa
 Gülşen-i ḡüsnüñ nigârâ olmaz idi tâze sebz
 Her tarafdan gözlerüm bārânı seylâb olmasa
 Kim bilürdi 'ışķumı 'âlemde olurdu nihân
 Dîdeler gözekler ü bu sîne dölâb olmasa
 Düşde gördüm diyü eglerdüm dil-i âvâreyi
 ḡam şebinde âh çeşmüm ḡarķa-i âb olmasa
 Virmek olurdu dehânından Muḥibbî bir nişân
 Âb-ı ḡayvân ger bu 'âlem içre nâ-yâb olmasa
 H105a

3090. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Bulınur çün hevâ-yı zülf serde
Beni ugradur ol biñ dürlü derde

Melek midür perî yahûd ferîşte
Bu hüsni görmedi kimse beşerde

Gönülde gâh çeşmümde hayâli
Bulam diyü araram baħr ü berde

Baňa raħm eyle âhumdan hâzer kıl
Ėaribün âhı kalmaz çünki yirde

Muħibbî gün yüzine karşu âhı
Sakın kılma olur yüzine perde

H118b

3091. Mef'ûlü mefâ'îlü mefâ'îlü fe'ûlün

İy ruħları gül kâmeti 'ar'ar bili ince
İy gözleri nergis saçı sünbül lebi gonca

Bülbül yiridür âhını eflâke çıkarsa
Gül kim açıla hâri görür ol²⁵⁰⁰ bilesince

Göz yaşını târ eyleyüben nâleler itdüm
Bezm-i eleme olalı bu sine kemençe²⁵⁰¹

Çekdümse ne Ėam derd ü belâ ile meşakķat
Şükrüm bu ki irdüm soñucu bir ulu gence

Bî-fıkr ü te'emmül didi bu şî'ri Muħibbî
Bilmek dileyen hâlini ursun buňa pençe²⁵⁰²

Kazdurma yüzün 'arı sakın ol edeb üzre
Tâ def gibi dokınmaya yüzüne dapança

H119b, S1-167a, H1-131b, T-184b

3092. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Dilâ şabr it cefâ vü cevır ü rence
Ümizün dut iresin vaşl-ı gence

²⁵⁰⁰ hâri görür ol: hâr olur evvel S1, H1, T

²⁵⁰¹ Bu beyit S1 ve H1'de yoktur.

²⁵⁰² Bu beyit H1 ve T'de bir sonraki beyitle yer değiştirmiştir.

‘Irāk’ı geşt kıldum Rûm[’ı] gezdüm
 Gözüüm dutmadı bir meh-rûyı sence
 Belâ-keş inlerüz Mecnûn [u] Ferhâd
 Velî her birisi çekmedi bence
 Muḳarrer öldürürsin beni âḫir
 Göreyim bâri gel seni doynca
 Miyânın kuçmak istersin Muḫıbbî
 Kuçılur mı olıcak kıldan ince
 H120a

3093. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Kaşı miḫrâbına her kim ki imâmet getüre
 Kamu ehl-i dil olan aña iḳâmet getüre
 Niçe döysün bu yürek cevrine âhen döğile
 Sine ya tîr-i cefâya niçe ṭâḳat getüre
 Zâhidâ aña baña virme ḳıyâmet ḫâberin
 Her kaçan yâr ḳıyâm itse ḳıyâmet getüre
 Gerçi lâyıḳ degülem bezmüne iy şâh-ı cihân
 Bir nazar kıl böyle bu bende liyâḳat getüre
 Aldanup zîver-i dünyâya gönül virme sakın
 Bu muḳarrerdür anuñ soñı nedâmet getüre
 Terk-i cân eyle Muḫıbbî ki budur ‘ışḳa ṭarîḳ
 ‘Âşîḳ oldur ki hemân ‘ışḳa ‘âlâmet getüre
 S1-159b, H1-125b, T-177a

3094. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ülün

İder zülfini gün yüzine perde
 Beni ugradur ol biñ dürlü derde
 Naşib imiş cefâ vü cevri yâruñ
 Yoyılmaz her ne kim yazıldı serde
 Didüm kuçsam miyânıñ didi dilber
 Meger kuçsa anı ancak kemer de

Didiler aglayup fâş itme sırrı
Didüm ne çâre ya bu rûy-ı zerde

Muhibbî virme dil dünyâ denîdür
Meşeldür kim gerekdür gayret erde
S1-160a, H1-126a, T-177b

3095. Mef'ûlû fâ'ilâtun mef'ûlû fâ'ilâtun

Olsun tana“um içre ol mâh-rüy sâde
Kalsun belâ vü gamda bu ‘aşık-ı fütâde
Ol şehsüvâr-ı meydân binse semend-i nâza
‘Uşşâk olur önince ser-cümle hep piyâde
Kaşuñla gamzeñ iy döst yiter cihâna fitne
N’eyler girüp busuya gisûlaruñ kafada
Levh üzre dest-i kudret yazmış bunı ezelde
Hüsnuñ senüñ muzâ‘af derdüm benüm ziyâde
‘İşkuñ kemânı pekdür her kim ki çekmek ister
Derd ü belâ vü miñnet aña gerek kepâde
Her kim ki şâh olupdur sanmañ huzûr ider ol
Derviş ki ola kâni‘ ‘ömri geçer şafâda
Gülzâr-ı hüsnuñ içre her gîce şubh olunca
Okur Muhibbî medhûñ bülbülleyin Nevâda
S1-161a, H1-127a, T-178b

3096. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hicrûn-ile dönmiş-idüm ben hazân yapragına
Bir katı âh eyledüm düşdüm fenâ topragına
‘Arızuñ üstinde düşmişdür meger zülf-i siyâh
Kim görüpdür kâfiri kim girdi cennet bâğına
Dür olalıdan tapuñdan Mısr-ı hüsnuñ haqqı-çün
Gözlerümün kanlu yaşı döndi Nîl ırmagına
Baglanalı zülfüñün zencirine divâne dil
Kendüzin farq eylemez degül ki sol u sagına

‘İşkı yolında Muhibbî cân u ser terk eyledi
Dōstum degmez midi bir kez anuñ sormagina
S1-161b, H1-127a, T-179a

3097. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Murg-ı dil itdi heves gülşen-i dildāra düşe
Ya’nî bülbül gibi kaçd itdi gönül zāra düşe
Kim ki şîrîn lebüne dil vire Ferhād-şıfat
Yakalar çāk idüben dāmen-i kühsāra düşe
Bilse idüm ne yüz-ile görünür gül yüzüne
Kıymetin bile kaçan vaqt-ıla bāzāra düşe
Derd-i dil hālını yaz şāyed ala yār eline
Ola kim elden ele bir gün o dildāra düşe
Kim bütün ide Muhibbî bu gönül şışesini
Sınuban seng-i cefā-y-ıla ki şad pāre düşe
S1-161b, H1-127b, T-179a

3098. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Zāhid olan geçürür hāvetde ‘ömrin beng-ile
‘İyş ider gülşende ‘ārif bāde-i gül-reng-ile
Sākî-i gül-ruh elinden nüş kıl cām-ı şafā
Kalmasun dirseñ eger mir’āt-ı qalbün jeng-ile
Ėam şebinde kalmışam açılmadı şubh-ı vişāl
Kimse mūnis olmadı ‘ālemde bu dil-teng-ile
Ėaddi ile zūlfını gördüm iderler ‘arbede
Rūm şāhı ceng ider san kim varup Efrenğ-ile
Kim ki dil virmez cihāna geçer istignā-y-ıla
İy Muhibbî bu tokuz mīnāyı sır bir seng-ile
S1-162a, H1-127b, T-179b

3099. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Su gibi ger meyl idersem tañ mı serv-i nāzuma
Bağludur çokdan gönül zūlf-i kemen-endāzuma

Deyr içinde dün şanemler seyrine hayrân olup
 Secdeyi bî-ihtiyâr itdüm büt-i tannâzuma
 Gülşen-i hüsninde kıldum gîce bülbül tek figân
 Lîk tutmadı kulak gül gibi bu âvâzuma
 Sırr-ı ‘ışkı nâlem ile göz yaşıdır fâş iden
 N’eyleyem derdâ dirîğâ bu iki gammâzuma
 Yâr için cân terkin ursa bu Muhibbî tañ degül
 Evveli ‘ışkuñ fedâ-yı cân olupdur lâzıma²⁵⁰³
 S1-162a, H1-127b, T-179b

3100. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Zâhidâ zühd ü riyâyı ihtiyâr itmek nice
 Ehl-i diller meclisin gördükçe âh itmek nice
 ‘İşk meydânında girdüm geştîr-i derd olup
 Vâmıķ u Ferhâd u Kays’ı dest-yâr itmek nice
 Ol hüma yüksek uçarsa gönlümün şahbâzını
 Dest-i himmetle salup anı şikâr itmek nice
 Seyl-i eşkümden zarar geldükçe bu mülk-i dile
 Seng-i miñnet birle yapup üstüvâr itmek nice
 Sırr-ı ‘ışkı sînem içre niçe yıllar saklayup
 Âh-ıla bir demde şimdi âşikâr itmek nice
 Ser-te-ser divâne gönlüm geşt idüp bu ‘alemi
 Bend-i zülfine düşüp âhîr karar itmek nice
 Ol boyı servün Muhibbî irmege pâ-bûsına
 Gözlerüm yaşını her dem cûybâr itmek nice
 S1-165b, H1-130a, T-183a

3101. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Hâşa lillâh kim cefaña dil taħammül itmeye
 Cân taleb kılsañ vire bir dem te’emmül itmeye

²⁵⁰³ Bu gazelin son iki beyti H1-128b’de başka bir gazelin beyitleri olarak görülmektedir.

Ayrıca H1 ve T’de:

Yavri şahindür ko öğrensün göñüller almasın
 Dir uçurma kapa-tursun göñli ol şahbâzuma

Bu Muhibbî tuhfe iltse cân u dil eyle kabûl
 Çün kerimüş-şânsın bakma çoğuma azuma
 şeklindedir.

Gülşen-i hüsnünde her kim göre gül ruhsârûnı
 Bâğa varup ol temâşa-yı ruh-ı gül itmeye
 Bağbân ger görse kıdd ü 'arız u şehlâ gözün
 Serv nergis gül diküp hergiz tecemmül itmeye
 Bâr-ı ğam taglarcadur dil aña tākāt gösterür
 Zerresin ger taga ursalar taḥammül itmeye
 Top ser kıldı Muḥibbî zülfinün çevgânına
 Ola kim ğaltân idüp dilber teġâfûl itmeye
 S1-166a, H1-130b, T-183b

3102. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Beñzedelden küy-ı dildârı cenâb-ı Ka'be'ye
 Yüz sürerler ekşer anünçün türâb-ı Ka'be'ye
 Eyleyelden gözlerüm yaşını küyuñda sebîl
 Teşne diller raġbet itmez oldu âb-ı Ka'be'ye
 Hâller Hindü gibi eyler tavâf hüsnünî
 Zülfin olaldan nigârâ halka bâb-ı Ka'be'ye
 Halkadur hüsnün haṭun çekmiş aña ceş-i Ḥabeş
 Kaşd ider mi kâfir olmasa ḥarâb-ı Ka'be'ye
 Bu Muḥibbî'nün yıkuk gönlin 'imâret eylegil
 Dōstum irmek dilerseñ ger şevâb-ı Ka'be'ye
 S1-166b, H1-131a, T-183b

3103. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Leb-â-lebdür ciger hûniyla lâle
 Nite ki eşk-i çeşmümle piyâle
 Olursam tañ mıdur hûnin ciger âh
 Olupdur ğamzeñün tıġı havâle
 Haṭun terk eylemez ise haṭâyı
 Siyâh eyler felek saḳfını nâle
 'Adem mülkine gitsem zâd-ı ğamdur
 Kim andan özge yok baña nevâle

‘Acebdür aña taḥsîn ide şâhı
Muhibbî aña gönderse risâle
S1-166b, H1-131a, T-184a

3104. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Döstar düşeli dil zevraḳı girdâb-ı ğama
Vaşf-ı hicrân elemi gelmeye hergiz kâleme
Ğamdan özge reh-i ‘ışkuñda gözümde nem ola
Neme yitmez bu gözüm yaşı benüm dahı neme
Bezmi-i ğamda ko beni ney gibi efgân ideyim
Kim bilür dahı şehâ kim irişür uşbu deme
Ğam sipâhını çeküp sîneleri ṭabl idüben
Çeküben âh ‘alemin göklere irdüñ (...)
Ḥasretüñ odı beni yaksa kül itse ne ‘aceb
Ğamuñı zâd idüben âh idegîtdük ‘ademe²⁵⁰⁴
Ger naşîb ola içem lâ‘l-i lebûñ cür‘asını
Kâfirem ger heves ide bu gönül câm-ı Cem’e
Ser-i küyını ṭavâf eyle Muhibbî yûri var
Yüz sürerler çün bilürsin Ḥarem-i muḥtereme
S1-166b, H1-131a, MN-4354, T-184a

3105. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Câme-i fânûsdur sînem dil-i sūzânuma
Kanlu yaşum hil‘at olmışdur ten-i ‘üryânuma
Eşk-i çeşüm bu ‘acebdür ki ciğer güşem iken
Kanda görse yapışur kanlu gibi dāmânuma
Sen hümâyı bâz-ı himmetle şikâr itsem ne tañ
Çünkü pervâz eylemek gelmiş ezelden şânuma
Ḥasretinden vâdi-i ğamda be-ġâyet ḥastayam
Yok mecâlüm dönmege bir yandan bir yanuma
Ter ğazellerle Muhibbî tâze divân bağladı
Ehl-i naẓma diñ şalâ gelsün berü divânuma
S1-167b, H1-131b, T-185a

²⁵⁰⁴ 4 ve 5. yazılan beyitle MN’den alınmıştır.

3106. Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn

Sinem görünür gül gibi pür dâğ tenümle
 Döndi yüregüm lâleye kanlu kefenümle
 Gökler yüzine itse 'urûc ejder-i âhum
 Od saçla dehr içre bu dilden dehenümle
 İy bād-ı şabâ hüznini Ya'kûb-ı dilûn di
 Hem-râh olasin Yûsuf-ı gül-pîrehenümle
 Güller bitürüp çevremi yaşum çemen itdi
 Seyr eyle dilâ göñlûn açilsun çemenümle
 Derdâ ki Muhib 'âr-ıla dil pāralanupdur
 Bir kimsene yok 'arî çeke âh benümle
 S1-167b, H1-132a, T-185a

3107. Mefâ'ilûn mefâ'ilûn fe'ûlûn

Bu göñlüm itdi hicrân pâre pâre
 Akar bu dîdeden kan pâre pâre
 Olur yâd idicek iy 'arızî gül
 Girîbân tâ-be dāmân pâre pâre
 Görüp şem'-i ruhuñ pervâne gibi
 Yakam odlara ben cân pâre pâre
 Sitem tîğî cefâ tiriyle kılduñ
 Beni hey nâ-müselmân pâre pâre
 Kaçan derd-ile âh itse Muhibbî
 Olur bu sîne sûzân pâre pâre
 S1-168a, H1-132a, T-185b

3108. Mefâ'ilûn mefâ'ilûn fe'ûlûn

Boyuñ serve yüzûn gülzâr-ı çîne
 Dişûn beñzer senûn dürr-i şemîne
 Yaraşur saña lutf u cûd u ihsân
 İdesin rûz-ı maşşer mücrimîne

Umaram eyleye baña şefâ'at
Yapışdum cân u dilden dâmenine

Îlâhî 'ışķuñı dilden çıkarma
Ki ola tâ ki maḥzen aña sine

Kapuñda niçe yüz biñ var ḡulâmuñ
Muḥibbî arada kemter kemîne

S1-168a, H1-132a, T-185b

3109. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Yine hengâm-ı güldür devr-i lâle
Tutar nergis eli üzre piyâle

Çiçekler her biri bir ḥûba beñzer
Görenler lâ-büd irer vecd ü ḥâle

Yine ta'vîz içün ḡüşende ḡonca
Asar zer heykelin nâzûk nihâle

Güzeller seyr ider olmuş 'araķ-rîz
Ki san ḡül-berg üzre düşdi jâle

Muḥarrer ehl-i 'ışķa dil bağıdur
Görinen 'arızı üzre ḡülâlâle

Gözüm yaşına meyl itse 'aceb mi
Güzeller mâyl olur çünki mālâle

Görenler sinemün üstinde dâḡum
Sanur açıldı şaḥrâlarda lâle

Şehâ ḡatlüm diler mestâne çeşmün
İki ḥâcib ider aña ḥavâle

ḡül eyyâmı geçer bir hafta ancak
Muḥibbî 'ibret al bakup bu ḥâle

S1-168b, H1-132b, T-186a

3110. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Fikr kıl aḥvâlünü geldün ne yüzden 'âleme
Şûkr kıl Rezzâķ'a rızķuñ eksûk itmez ḡam yime

Kıl muşâhib her gice ʔalbũnı zıkrı'llāh ile
 Uyma nefs-i şũma irmez çũn bilũrsin dem deme
 Kim ki basdı 'ālem-i 'ıřķa ʔadem ādemdũr ol
 Her kimũn ki 'ıřķı yok ařlā aña ādem dime
 Ka'be-i vařlın ańup her gıce āh u vāh kıl
 Aĝla yaşlar dũk gũzũn yaşıyla dũnsũn zemzeme
 Ğıll u ĝıřdan pāk idũp ʔalbũn řarāb-ı 'ıřķı iē
 Seni ser-mest eyleyũp dũřũre ĝayr-ı 'āleme
 Ol hākĩm-i lem-yezeldũr derde dermān ol virũr
 Derdũnı hũř ĝor şaleb kılma varup eme seme
 Sırr-ı 'ıřķı şinede sakla Muħıbbĩ cān gibi
 Yańılıp bir kimseye esrār-ı 'ıřķı sũyleme
 S1-168b, H1-132b, T-186a

3111. Fe'ilātũn fe'ilātũn fe'ilātũn fe'ilũn

Yine ʔařd eyledi bu ĝamze ĝorũn cānumuza
 Hānēerũn susadı iēemeĝe ĝelũr kanumuza
 Didi kim tiĝ-ı cefām-ıla helāk āħir anı
 Eylerem uĝramasun 'ařıķ olan yanumuza
 Siħr idũp didi ki her tārını bir mār itdũm
 Kimse el sunmaya tā zũlf-i periřānumuza
 Baĝ-ı hũsninde didi nālem iřidũp ol ĝũl
 Geldi bir bũlbũl-i řũride ĝũlistānumuza
 ři'r ara ańdı Muħıbbĩ yine leyli řaēuńı
 Ola mecnũn naşar iden kişi dīvānumuza
 S1-169a, H1-133a, T-186b

3112. Fā'ilātun fā'ilātun fā'ilātun fā'ilũn

Ol kemān ebrũ yine ʔařd itdi 'ařıķ cānına
 Ğamzelerden niē oklar cem' kıldı yanına
 Lāle hādler şasretinden dāĝ yakdum şol ʔadar
 Sınemi her kim ĝorũrse beńzedũr ĝũl kānına

Anuñ-ıçundur yolında başumı top eyledüm
 Ola kim ğaltān idem ben zülfinüñ çevgānına
 Nüş-ı cān olsun eger kanum içerse leblerüñ
 Ger içe bīmār çeşmüñ ire şıḥhat cānına
 İki kāse merdüm-i çeşmüm eline sīm ü zer
 Aldı işār itmege geldükçe ğam sulṭānına
 Öldürürem dir-imiş her kim gelürse kūyuma
 Emr-i cārīdür boyun sunduk anuñ fermānına
 Zülfine el sun Muḥibbî ola kim bend eyleyüp
 Sala āḥir ḥabs içün seni zenaḥ zindānına
 S1-169b, H1-133a, T-186b

3113. Mef'ûlü mefâ'ilün mef'ûlü mefâ'ilün

Ol servi görüp sevdüm balalığı çağında
 Ḥāk üzre yüzüm sürdüm su gibi ayakında
 Ol ğonca-i mevzûnı ol 'arız-ı gülğünü
 Gördüm öpesim geldi agzında yañağında
 Ben ḥāke naşīb ola cür'añ diyü iy dilber
 Ḥāk üzre düşüp kaldum meyḥāne bucagında
 Ğam meclisine ḥācet olursa şarāb iy dil
 Yokla bulunur lâ-büd bu dīde kabagında
 Sevdā-yı ser-i zülfin mecnün idiser āḥir
 'İşkuñ bu Muḥibbî'nün bulındı dimāğında
 S1-169b, H1-133a, T-187a

3114. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Naḳd-i cānı yine dil aldı bugün ayasına
 Sen şehün tā ki nişār ide hemīn pāyesine
 Tāb-ı ḥüsnünde ḥarāret bulalı cān u gönül
 Zülfinün rāḥat olam diyü varur sāyesine
 Gözlerem ḥ'ācesi yoluñda kamu cevherini
 Ḥarc idüp bakmadı sūdına vü sermāyesine

Haḫ senün ḥüsnünî bir vech-ile aḥsen yaradup
Komadı ḥācet ola zīver ü pīrāyesine

Dil Muḥibbî gözümün yaşı için nāle kılur
Şīr umup zārī kılur tıflı gibi dāyesine

S1-170a, H1-133b, T-187a

3115. Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn

Kim nisbet ider gün yüzini şems-i ḍuhāya
Raḡbet mi kalur gün ki ṭulû' eyleye aya

Maḥv ola gide evc-i felekde meh ü ḥurşid
Ger pertev-i ḥüsni irişe saḫf-ı semāya

Başuma eger yaga anuñ taş işiginden
Başum açuban kalduram aña el du'āya

İy gonca-dehen gül gibi gel 'arz-ı cemāl it
Tâ bülbül-i cān başlaya karşuñda nevāya

İy dōst miyānuñla kemer zevḫ ider-iken
Bilsem ne sebep düşdi girer ḥançer araya

'Anber saçıdur gül yüzini görmege mānî'
San ḥāyil olur ebr gelür bedr iken aya²⁵⁰⁵

Bünyād-ı cefā eyledün evvel beni öldür
'Ādetdür ezel zebḫ-ile başlansa bināya

Bu ḥırḳa vü bu tāc-ıla işi çü riyādur
Ne yüzle ṭa'n eyleye zāhid zurefāya

Zülfün gibi ayaklara düşdi çü Muḥibbî
Tut elümi raḥm eyle bu ben bī-ser ü pāya

S1-170a, H1-133b, MN-4641, T-187b

3116. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zülfini añdum yine düşdüm uzun sevdālara
Dür dişi fikri beni ḡarḫ eyledi deryālara

Eksük olmasa ne tañ saña belā üzre belā
Çünkü virdün gönlünü ol serv-i ḳad-bālālara

²⁵⁰⁵ 3 ve 6. beyitler MN'den alınmıştır.

Leylî zülfi asretinden olmuşam Mecn n-ı z r
 Ol sebebd n d şmişemd r v d  v  ş hr lara
 Ğamzelerden kırmaga ‘uşş k  tırkeş bagladı
 Dilegüm budur ki kurb n olayım ol yalara
 Gelmişem derv ze-i  sn ne şey-li’ll h içün
 B se ihs n eylegil salma beni ferd lara
 İy Muhibb  d n-himmet olma şehb z ol y ri
 Hem-ser ol   f-ı  an ’atda varup ‘an alara
 S1-170b, H1-134a, T-188a

3117. Fe‘il t n fe‘il t n fe‘il t n fe‘ilün

Göster evvel yüzünü gönlümi al al eyle
 P te-i hicre koyup  hir anı  al eyle
 Vuşlat el vire mi y h d d şe mi r z-ı fir k
 Muşhaf-ı  sn n  gel a hele bir f l eyle
 C r’as  ola naş b ister-ise  muĝbeen n
 Y ri var meyledede yüzünü p m l eyle
 G l yüzi şev kine k l şub a deĝin  h u fiĝ n
 G lşen içinde dil  bülbüli gel l l eyle
 Bend-i zülfine d ş p murg-ı dil n d ne i n
 Sa a kim didi Muhibb   ama’-ı   l eyle
 S1-170b, H1-134a, T-188a

3118. F ‘il t n f ‘il t n f ‘il t n f ‘il n

T n degüldür d ştlar gönlüm ben m p r derd ola
 Kim ki ‘ ş k dur meşeld r kim bel -perverd ola
 V d -i ‘iş a d şen bulur ma abbet yolların
 ‘ ş k  oldur ‘iş k ara Mecn nlayın ol ferd ola
 C r ‘a-i la’l-i leb nle eyle gönlüm p r-şaf 
 Niçeye dek d ştum  y ne-i dil gerd ola
 Sevd ĝi yolında kim virmezse c n n -kesd r ol
 C n viren c n n yolında ş bhes z c merd ola

Didiler gel vir Muhibbî bize 'ışkuñdan nişan
 Didüm eşküm surhı yitmez mi ki çehrem zerd ola
 S1-171a, H1-134a, T-188b

3119. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Gel iy serv-i hırāmānum otur bir dem revān olma
 Ölürem boynuña kanum gözümden gel nihān olma
 Yüzün 'uşşāka gösterseñ n'ola gün gibi iy meh-rū
 Demidür güzelüm mihrūñ yiter nā-mihribān olma
 Tarīk-i 'ışka togrılsam seni kaç' iderem evvel
 Sebük-bār olayım iy ser baña bār-ı girān olma
 Amān vir yüzüñi bir dem göreyin soñradan öldür
 Terahhüm eyle luṭf eyle ḥabībüm bī-emān olma
 Muhibbî rāh-ı 'ışkuñda inan vallāhi şādıkdur
 Senün bī-zer ḥaridüñdür ḥaḳında bed-gümān olma
 S1-171a, H1-134b, T-188b

3120. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Müselmānlar giriftāram meded bir nā-müselmāna
 Ne mümkindür ḥalāş olmak saçıñdan ehl-i imāna
 Tabībā çek elün benden baña dermān-pezir olmaz
 Anuñcün ḥasta-i 'ışkam değışdüm derdi dermāna
 Güneş ruḥsārını gördüm beni benden hemān aldı
 Göyindüm āteş-i 'ışka sanasın şem'e pervāne
 Zenaḥ çāhında 'uşşākı esirge leblerün göster
 Bir içim su-y-ıla ḥayruñ irişsün ehl-i zindāna
 Muhibbî'ye vefā idem diyüp 'ahdin bozar anı
 Dirigā ol cefā-pişe meger varmış Karaman'a
 S1-171b, H1-135a, T-189a

3121. Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Eyyām-ı bahār olsa yine güller açılsa
 Gül şevḳine gülşende kızıl müller açılsa

Şîrîn lebinûn yâdına bir 'ışk eri olsa
Cân terkin urup rāh-ı belâ içre seçilse

Ol şāh-ı zamān gelse yine serv-i sehî-veş
Yir yir güher-i eşküm ayagina saçılsa

El ursa şabâ gibi giderse ser-i zülfin
Ref itse şehâbı yüzi hırşîdi açılsa

El virür idi saña Muhib va'de-i vuşlat
Derbend-i belâ vâdi-i hicrân geçilse

S1-172a, H1-135a, T-189b

3122. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Maḥabbet çünki miḥnetsüz bulunmaz dār-ı dünyâda
Maḥabbet miḥnet anuñçün yazılır birdür imlâda

Görün derdiyle cān virdi belâda kühken âhir
Terahhüm itmedi Şîrîn gelüp bî-çâre Ferhād'a

Koyup kūyını Leylâ'nuñ düşer miydi bu Mecnûn'a
Tuta vahşilere ülfet maḥam idine şahrâda

Keremden tut elüm kaldur ayakdan düşmişem cānâ
Mezellet ḥâksârında düşelden kaldum üftâde

Maḥabbetden murād olan egerçi vaşl-ı dilberdür
Muhibbî 'âşık oldur kim kala ancak temâşâda

S1-172b, H1-135b, T-190a

3123. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir elif ḳad ḥasretinden ḳâmetüm nûn olmada
Âh kim günden güne ḥâlüm diger-gün olmada

Tolaşaldan bir perî-rû zülfinûn sevdâsına
N'eyleyem şeydâ gönül vardukça mecnûn olmada

Saklayam didükçe 'ışkı ben derûn-ı sînede
'İşkumuñ esrârı âh itdükçe bîrûn olmada

Şāh olaldan bu gönül Mısr'ına ol Yûsuf-cemāl
Eşk-i çeşmüm biri Nîl ü biri Ceyhûn olmada

Ol boyı serv-i sehînûn pâyna işâr içün
 Gözlerümün yaşı sîm ü yüzüm altun olmada
 Âsiyâ-veş iy Muhibbî iki taş alup ele
 Döginüp cismüm benüm gendüm gibi un olmada
 S1-173a, H1-136a, T-190b

3124. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Bahâr irişse güller bitse tâze
 Niçe yirden gele bülbül niyâza
 Koyup Mecnûn Leylî âsitânın
 Düşer miydi aña varmak Hicâz'a
 İmâm olup gözi müjgân şaf şaf
 Kaşı mihrâbına turmuş namâza
 Miyânıyla lebinden sordum âhir
 Kimesne bulmadum vâkıf bu râza
 İnlen olmaya 'ışk bünyâdı muhkem
 Güzeller cevri ile gelmese nâza²⁵⁰⁶
 Hâkîkat sözlerini dinle benden
 Gönül virdüm beni sanma mecâza
 İşidüp şî'rûmi ehl-i maḥabbet
 Yazalar levḥ-i dilde tâze tâze
 Muhibbî'nün olaldan kâmeti çeng
 Uyup nâişler eyler söz ü sâza
 S1-173b, H1-136a, MN-4603, T-191a

3125. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Dirîgâ 'aqlumı aldı benüm bir gözleri ala
 Muḳarrer şimdiden girü olur işüm gücüm nâle
 İçüp mey geldi tâbından 'izârına 'arâk yir yir
 Seḫer vaktında san düşmüş gülün etrâfına jâle
 Kenârı bahır-ı 'ışkuñ yok irişmez 'umḳına kimse
 Dilâ gel imtiḫân içün o bahra sen de bir tal-a

²⁵⁰⁶ Bu beyit MN'den alınmıştır.

Bahâr eyyâmı gül devri geçürme ‘ömrüñi zâyî’
 Bu dünyâ çün degül bâkî kime kaldı kime kala
 Muhibbî zühd ü takvâdan geçerdi şahn-ı gülşende
 Eger on dört yaşar sâkî ola mey dahı yek şale
 S1-174b, H1-137a, T-192a

3126. Mef’ûlü fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

Çünkü virildi hânde vü şâdî ezel güle
 Âh u figân eylemek oldu hû bülbüle
 Hicrân şebinde sîne döğüp nâle eylesem
 Düşer şadâ-yı âhum ile çarha gülğula
 Oldı benefşe hâtırı maḥzûn dili şikest
 Bir dem muşâḥib olmadı sen saçı sünbüle
 Kânûn-ı ğamda nâleme dem-sâz olur benüm
 Muṭrib terâne başlasa âheng-i sünbüle
 Atı önince yürüeyim Kânber’i olup
 Binse Muhibbî nâz-ıla ol şâh Düldül’e
 S1-174b, H1-137a, T-192b

3127. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Râzuñı sakla dime ‘âlemde hergiz bir kese
 Yine ol fâş ider anı ağız açup söylese
 Gözi bağlansun cihânun rûşenâsın görmesün
 Çeşm-i şehlânı eger kim beñzedürse nergise
 Sen sen ol kendüñi görme saña bu ‘ibret yiter
 Sernigün oldu ğurûr-ıla binenler kerkese
 Kıl cefâ cevre taḥammül ola ki bu rûzigâr
 Tâli’ün ola müsâ’id ola kim bir gün ese
 İki ‘âlemde Muhibbî baña bu devlet yiter
 Yâr bir gün yañılup kapumda bendemdür dise
 S1-175b, H1-138a, T-193a

3128. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İy gözüm yaşlar döküp bak yine cânân oynına
 Nite kim cûlar bakar serv-i hürâmân oynına
 Yapmadan gönülüm evini âh kim anı yıkar
 Dönderüpdür oynını dildâr oğlan oynına
 Ol perînüñ dil perîşân eylemek şânındadır
 Anuñ-ıçun meyl ider zülf-i perîşân oynına
 Fitne-i âhîr zamândur fitneler andan kopar
 Varup aldanmañ sakın ol çeşm-i fettân oynına
 Cân alup cân virmek olmışdur Muhibbî kâr-ı 'ışk
 Başla evvel çünki 'aşıksın hemân cân oynına
 S1-177b, H1-139a, T-195a

3129. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yiridür saña gönül virdüñ vefâsuz dilbere
 Geçse yaşuñ tâ semekden âhuñ irse göklere
 Kendü hâlümde yürür âzâde iken âh kim
 El ucından ne belâlar geldi âhîr bu sere
 Küfr-i zülfi korkaram kim çıkara dînden beni
 Ehl-i İslâmı giriftâr itme yâ Rab kâfire
 Hâsretiyle gözlerüm yaşı bitürdi lâleler
 Firâtiyle dönse tañ mıdur yüzüm nîlüfere
 Âteş-i 'ışka dutışdum dün gice pervâne-veş
 Oda yanmak nice olur ögedeyim micmere
 Ol vefâsuz dilberün harc itmek-içün yolına
 Sîme döndi gözlerüm yaşı yüzüm döndi zere
 Ebr gibi ger qarîn olur ise sen mâha rakîb
 Kendüzümü gayretümden ururam yirden yire²⁵⁰⁷
 Katıdur gönli nigâruñ çünki seng-i hâreden
 Eyleme âh u figânı iy gönül gel yok yire

²⁵⁰⁷ 5 ve 7. beyitler MN'den alınmıştır.

Merd-i meydân ol Muhibbî virme dünyâya gönül
 Merd olanlar çünkü dimişler gerek gayret ere
 S1-177b, H1-139a, MN-4015, T-195a

3130. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dün hevâ kesb itmek-içün seyre vardum gülşene
 Cân u dil yagmaya virdüm ugradum bir rehzene
 Kaşları yayın kurup almış ele müjgân okın
 Diller almaga olur Hindü-yı zülfi cevşene
 'Aqlumı târâca virdi ol Muğal-Çîn gözleri
 Başuma geldi ser-i zülfiyle sevdâlar yine
 Cân göziyle görmek olmazdı cemal-i dilberi
 Açmasa ger gâmezî sinemde yir yir revzene
 Zülfi devrinde Muhibbî umma vaşlı gencini
 Çün tılsım itmişdür ejder görünür ol maḥzene
 S1-178a, H1-139b, T-195b

3131. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zülf-i 'anber-bârinı görsem ruḥ-ı dildârda
 Destine sünbül asılmış sanuram gülzârda
 Lâle ḥaddün ḥasretinden bagrını yakar oda
 Gül yaḡuḡnı görem diyü gezer bâzârda
 Sen baña bir bûse virdün ben saña cân u dilüm
 Assı itmedüm cihânda illâ bu bâzârda
 Cân virüben ḥâk-i pâyin ol şehün bulam dime
 Ev ḥisâbı râst gelmez degmede bâzârda
 İrmedi vaşlına hergiz bu Muhibbî dermend
 Cân u ser terk eyledi gerçi reh-i dildârda
 S1-178a, H1-139b, T-195b

3132. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Gördiler başumı yâruñ işigi taşında
 Didiler ulu sa'âdet var-ı mış başında

Bir nazarla niçe bîn ‘aşıkı bî-cân eyler
 Ne ‘aceb hâşşa var kirpüg-ile kaşında
 Bilmeyüp hâlümü cevri eyler-ise olmaz ‘aceb
 Tıfıldur sevdücegüm dahı on üç yaşında
 Ehl-i ‘ışk mey yirine hûn-ı ciger nûş eyler
 Miñnet ü derd ü belâlar bulunur aşında
 Hattını gördi Muhibbî’nün irişdi eceli
 Hiç tağyir ola mı yazu-y-ımış başında
 S1-178b, H1-140a, T-196a

3133. Mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün

Zümürüd naṭ‘ı döşense zemîne nev-bahâr olsa
 Gülistân seyrine varsam bile ancak nigâr olsa
 Akup cûlar yüzün sürse dem-â-dem serv ayagina
 Açılsa her taraf güller kamu kuşlar hezâr olsa
 Neşât esbâbını cümle müheyyâ itseler bir bir
 Gehi nûş eylesem bâde gehi büse-kenâr olsa
 Disem dil derdini bir bir oturup şaḥn-ı gülşende
 Derûn-ı dilde her ne var açılsa âşikâr olsa
 Muḳarrer tevbeyi sırdı Muhibbî nûş idüp câmı
 Şu gönlümden geçen gibi baña bir gül’izâr olsa
 S1-178b, H1-140a, T-196a

3134. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

‘İşkâ dil virdüm ezel geldi belâlar başuma
 Âh kim yazu-y-ımış bu mâcerâlar başuma
 Şerḥ kılsam leyli zülfinüñ muṭavvel kışşasın
 Cem’ olur gûş itmege bay u gedâlar başuma
 Meclis-i rûz-ı ezel nâyuñ şadâsın gûş idüp
 Geldi ‘ışk içre anuñcün bu hevâlar başuma
 Başumuñ artar şudâ‘ı çek elün benden ṭabîb
 Hâsta-i ‘ışkam müfid olmaz devâlar başuma

Vireliden bu Muhibbî bir saçı leylâya dil
 Olmuşam Mecnûn-şîfat kuşlar yuvalar başuma
 S1-179b, H1-141a, T-197b

3135. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Dirîgâ bilmedüm virdüm gönül ben ol perî-zâda
 Düşüp yolında hâk oldum getürmez hiç beni yâda
 Hevâsın işidüp nâyûn hevâyî olur elbetde
 Anuñçündür ki konmuşdur ezelden câzibe nâda
 Dönelden kâmetüm çenge şeb-i hicründe iy dilber
 Zebân-ı hâl-ıla hûlar gelür derd-ile feryâda
 Beni meyhâne küncinde görüp ta'n eyleme zâhid
 Ezelden başa yazudur benüm nem var bu arada
 Kitâb-ı 'ışkı sor baña saña taķrîr idem bir bir
 Ne bilsün sorma Mecnûn'a gezer ancak bu şahrâda
 Elif kıaddünle râ kaşuñ görüp vaşluñı râ itdüm
 Muhibbî olmadı vuşlat hâţâmı añladum râda
 S1-180a, H1-141a, T-197b

3136. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Niçe bir kan ola gönlüm hasret-i cânân-ıla
 Ya niçe bir geçe 'ömrüm âh-ıla efgân-ıla
 Lebleründen gel 'ilâc eyle bu ben dil-ğasteye
 Bilürem ki okumışdur hikmeti Loķmân-ıla
 Taşı taş üzre egerçi komamışdur kühken
 Tagları kesüp velî taşlar taşır dâmân-ıla
 Bahr-ı gâmda eşk ü âhumdan hâlâs olmaz gönül
 Ğarķ ider dil zevrakını bād-ıla bârân-ıla
 Şafha-i ruhsârüm üzre iy Muhibbî hâlümü
 Kim gören sanur ki taķrîr eylemişdür kan-ıla
 S1-180a, H1-141a, T-206a

3137. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gözlerüme kim nażar kılsa benüm pür âb-ıla
 Der bi'aynih bir kadeh tolmiş şarâb-ı nâb-ıla
 Ğam şebinde eksük olmaz miħnet ü derd ü elem
 İderüz cân şöħbetini şubħa dek âħbâb-ıla
 Muşhaf-ı ħüsnine yâruñ ħâl ü ħať vimez ħalel
 Ol daħı rüşen görinür nokta vü i'râb-ıla
 Kâtlüme ħançer çeküp ğamzeñ emân virmez amân
 Sanki Rüstemdür gelür ceng itmege Suhrâb-ıla
 Yâr küyına Muħibbî yañılup cennet dime
 Ortalarında tefâvüt var hezârân bâb-ıla
 S1-180b, H1-141b, T-206a

3138. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Yine vaķt oldu ki güller açılup yaz gele
 Her yaña bülbül-i şürîdeden âvâz gele
 Günde biñ kerre yapar yâr yıkar göñlüm evin
 Tıfıdur olmaz 'aceb itdügi hep bâz gele
 Kanlu yaşımı görüp kaçma iñende güzelüm
 Niçe bir cevır ü cefalar kılasın vâz gele
 OĖ diyem ğamzelerüñ sîneme geldükde benüm
 Ben niyâz eyledüğüm saña kamu nâz gele
 İy Muħibbî gözüñüñ yaşını kıl âb-ı revân
 Ola kim salınup ol serv-i ser-efrâz gele
 S1-181b, H1-142a, T-207a

3139. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sebze-i ħaťtuñ gören dir la'l-i ħandân üstine
 Hızrdur san sâye salmış âb-ı ħayvân üstine
 Ğamzeñ oklarına cânâ kılmışam sînem nişân
 'Âşık olan cân virür ol tîr ü peykân üstine

Baňa bakmaz bir nazar meyli hemân ağıradur
 Çeşmi kâfirdür bakar mı hiç müselmân üstine
 Dağlarla kim göre şahrâ-yı gamda cismümi
 Zâğlar üşmiş sanur Mecnûn-ı 'üryân üstine
 Şek degül tākāt getürmez bil taħarrük eylemez
 Kosalar bār-ı gamum bu çarḥ-ı gerdân üstine
 Tutuşur âhum şerârından dü 'âlem iy tatab
 Merhemün nef'i nedür bu dâğ-ı hicrân üstine
 Kaddün üzre bu Muhibbî gül yüzün görüp didi
 Güller açılmak 'aceb serv-i hırâmân üstine
 S1-183b, H1-143b, T-209a

3140. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dilberüm seyr itmege gülzâra çıkdı bağ-ıla
 Mâh-rûlar birbirine gösterür barmag-ıla
 Bir ayag üzre gelüp bil bağlayupdur hizmete
 Servün indi kara su ayagına turmag-ıla
 Bî-güneh 'uşşâkı öldürme benüm çok sevdüğüm
 Dükenür sanma senün 'aşıklarun kırmag-ıla
 Bisütün'ı kazmag-ıla kühken faḥr itmesün
 Kesmişem ben daḥı bu gam kühinı tırnag-ıla²⁵⁰⁸
 Gel beni öldür raḳîbi görmeyem küyuında tek
 Bu meşeldür bir kafesde bülbul olmaz zâğ-ıla
 Sineye şol deñlü yakdı bu Muhibbî dâğlar
 Dir gören küh-ı belâ kaplanıdır bu dâğ-ıla
 S1-160b, S2-120a, H1-126b, T-178a

3141. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Çekdüğüm derd ü belâyı hele bir yâd eyle
 Kuluñ isem daḥı iy gam beni²⁵⁰⁹ âzâd eyle

²⁵⁰⁸ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur

²⁵⁰⁹ beni: gele S1

Jeng-i ğam tutdı dil âyînesin iy pîr-i muġân
Vaktıdur meygede yolın baña irşād eyle

Cân nişār eyle lebi şîrine Ferhād gibi
‘Işk yolında yûri sen dahı bir ad eyle²⁵¹⁰

Gül yüzi yādına bülbül gibi iy hasta gönül
Demidür şubha deġin nâle vü feryād eyle

At cefâ sengini topragımı yirden götür
Bârî ol demde vefâ resmini bünyād eyle²⁵¹¹

Yâ Rab ayırma benüm dâmen-i ‘ışkından elüm
Rûz-ı maḥaşerde anuñla dilümi şād eyle²⁵¹²

Kaldı dil deşt-i belâ içre çü Mecnûn-şîfat
Şimdiden girü Muḥibbî ġamı sen zād eyle
S1-174b, S2-121b, H1-137a, MN-4477, T-191b

3142. Mef’ûlü fâ’ilâtun mef’ûlü fâ’ilâtun

‘Işkum benüm bir oldı iki cihân içinde
Mihriini saklaram lik sînemde cân içinde

Ebrûları elinde ġamz okları bilinde
Atılsa toġrı okdur egri kemân içinde

Ümmîd-i bûse itdüm cân naḡdini yitürdüm
Her kim ki ‘âşık olsa olur ziyân içinde

Zerd ruḡumda gören bu kaṭre kaṭre yaşum
Dir jâleler dökilmiş berg-i ḡazân içinde

Agla Muḥibbî agla derd-ile baġrı taġla
Kim güldi sen gülesin devr-i zamân içinde
S2-123b, T-199b

3143. Mef’ûlü fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

‘İşret deminde sāġarı beñzetdiler güle
Şavt-ı şürâḡi kullḡulını dahı bülbüle

²⁵¹⁰ Bu beyit H1 ve T’de yoktur.

²⁵¹¹ Bu beyit MN’den alınmıştır.

²⁵¹² Bu beyit H1 ve T’den alınmıştır.

Tań mı yakarsa sinesine dâğ lâle-vâr
 Her kim ki gönli baglaya bir saçı sünbüle
 Bezm-i çemende haddi nigârûñ çü gül yiter
 La'l-i lebi şarâbını da virme sen müle
 Bînâ-yı 'ışk yapdı maḥabbet ḥişârını
 Üstine itdi kelle-i 'uşşâkdan kule
 'İşkuñ yolında ölse Muḥibbî 'aceb degül
 'Âşık olana çünki tarîk ol-durur öle
 S2-125a, T-200b

3144. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ruḥlaruñ 'aksi şehâ bu çeşm-i pür-ḥünâbda
 Berg-i güldür gûyiyâ düşmiş şarâb-ı nâbda
 Kıdd ü ruḥsârûñı su içre görüp serv-i sehî
 Bir daḥı görem diyü turur kenâr-ı âbda
 Togrı sandum kaşlaruña karşı ben kıldum namâz
 Egrilik olsa 'aceb mi kâfirî miḥrâbda
 Sînemi çâk itse tań mı ol hilâl ebrû benüm
 Anca sîne çâk olur çün tiğ-ı âteş-tâbda
 Halkı uyutmazsa efgânı Muḥibbî'nün ne tań
 Korkar andan ol mehi bir kimse görse ḥ'âbda
 S2-125b, T-201a

3145. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gülşen içre ruḥlaruñ-veş verd-i ḥöd-rü bitmeye
 Râstî kıddün gibi bir serv-i dil-cû bitmeye
 Didügümce dem-be-dem raḥm eyle bu dil-ḥasteye
 Ḥışm-ıla eydür baña her iş bite bu bitmeye
 Zülf-i Hindüsına yârûñ öykünürmiş sünbüli
 Göreyin kim bu cihânda ol siyeh rû bitmeye
 Saklamazam göz yaşıdan sîne-i mecrûhumı
 Tiğ-i gamzeñ yarasıdur kim dege su bitmeye

Bu Muhibbî ger ire vaşlına ol meh-pârenün
 Bu cihânda ğam yimez serv-i semen-bû bitmeye
 S2-127a, T-202a

3146. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Âh u vâh-ıla günüm çünki geçer döne döne
 Tañ mı hicriyle kebâb ola ciger döne döne
 Niçe kan yutmaya dil göz göre karşumda benüm
 Kadeh agzından öpe kuça kemer döne döne
 Yakalı âteş-i ‘ışkına bugün cân u dili
 Çıkar eflâke şerârumdan eşer döne döne
 Görmedi görmeyiser ruhları mânendini hiç
 ‘Âlemi gerçi gezer şems ü kamer döne döne
 Tolaşup kâküline dil diler irmek lebine
 Resen-i zülf-ile dil ya’nî çıkar döne döne
 Tutuşup âteş-i ‘ışkı-y-ıla pervâne-şifat
 Bu Muhibbî düşüp odlara yanar döne döne
 S2-127b, 202b

3147. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Didi gördün mi beni h’âb-ı şeb-i mehtâbda
 Didüm iy ârâm-ı cân ‘aşığ olur mı h’âbda
 Gözlerüm yaşına garğ oldum bu rûy-ı zerd-ile
 Güyyiâ nilüferem kaldum miyân-ı âbda
 Remz-i ‘ışkı sorma Mecnûn’a ki ol divânedür
 Baña sor ‘ışkuñ kitâbın okudum her bâbda
 Sâgar-ı çeşmümde ruhsârûñ hayâli iy şanem
 Tâze gül yapragıdır san kim şarâb-ı nâbda
 Kâddini tölâb idüp eşkini cû itse Muhib
 Çeşmi anuñ gözelerdür yir yir ol tölâbda
 S2-128a, T-203a

3148. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Beñzeyelden gözlerüm yaşı şarābuñ 'aynına
 Yandı miḥnetle ciger döndi kebābuñ 'aynına
 Çarḥ elinden inlesem tölāb-veş olmaz 'aceb
 Gözlerüm yaşı dönüpdür āsiyābuñ 'aynına
 Mezra'-ı dilde maḥabbet toḥmı sebz olsun diyü
 Anı suarmaga çeşmüm döndi ābuñ 'aynına
 Bār-ı ğamdan miḥnet-ile kâmetüm çeng olalı
 Sînemüñ nālîşleri döndi rebābuñ 'aynına
 İy Muḥibbi kanda gitsem iki cüdur gözyaşı
 Kalmadı şimden girü ḥâcet türābuñ 'aynına
 S2-128b, T-204a

3149. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Rindâne gelüpdür yine çün bâğa benefşe
 Âl-ıla gülün bûynı almaga benefşe
 Tâc-ı şadeḫi geydi çü başına kâlender
 Girürse ne tañdur²⁵¹³ iki yapraga benefşe
 Leylî saçına olmasa Mecnûn gibi 'aşıḫ
 Dîvâne-şîfat düşmez-idi taga benefşe
 Miskinlik ider servûñ ayagina koyup baş
 Bakmaz oturup hîç sola vü saga benfşe
 Âḫ eylesesün mi ki bugün geldi vücûda
 Başladı hemân derd-ile solmaga benefşe²⁵¹⁴
 Ser çekdi dilâverlik ider şaḥn-ı çemende
 Başına anuñçün takar otaga benefşe²⁵¹⁵
 Başın egeli ğam yili yok zerre mecâli
 Dil-ḥasta Muḥibbî gibi turmaga benefşe
 S1-165b, S2-129b, H1-130a, T-182b

²⁵¹³ ne tañdur: 'acebdür S1, H1: 'aceb mi T

²⁵¹⁴ Bu beyit S1, H1 ve T'den alınmıştır.

²⁵¹⁵ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

3150. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'Arz-ı hâl it iy gönül gel ol meh-i tannâzuma
 Gözlerün yaşın revân it var o serv-i nâzuma
 Nâle eyle²⁵¹⁶ iy gönül çal sînemün tañbûrını
 Ola kim bir dem turup güş ide dilber sâzuma
 Degme kimse şofrasına 'ışķuñuñ el sunmasun
 Yimeyenler miñnet aşın vâķıf olmaz râzuma
 Sırr-ı 'ışķı nâlem ile göz yaşıdur fâş iden
 N'eyleyem derdâ dirîğâ bu iki ğammâzuma
 Yâr içün cân terkin ursa bu Muħibbî tañ degül
 Evveli 'ışķuñ fedâ-yı cân olupdur lâzıma
 H1-128b, T-181a

3151. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Başa kim çıkabilür ol tır-ra-i tarrâr ile
 Kimdür ol kim söyleşe la'l-i şeker-ğüftâr ile
 Elde dutup zülfini geh boynı üzre tagıdur
 Sâhir olmasa kaçan oynardı bile mâr ile
 Muşħaf-ı hüsn üzre gördüm zülfini dilber komış
 Olmasa kâfir anı bağlar mıdı zünnâr ile
 Vâdi-i hicrân şebinde bir kara gündür geçer
 Olısardur ħasta dil âhir bu âh u zâr ile
 İy Muħibbî çünki bilürsin ki fânîdür cihân
 Gülşen içre bâde nûş it bir muşāħib yâr ile
 MN-4071

3152. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'Aqlumı aldı nazar kıldum gözine kaşına
 Cân u dilden şad hezârân âferîn naķķâşına
 Gün gibi 'âlem yüzün kılsa münevver tañ mıdur
 Ol kâmer-rû bedr olup girdi çün on dört yaşına

²⁵¹⁶ eyle: -H1

Şöyle hayrân oldu dil gördi hayâl-i dilberi
 Tâ kıyâmet gelmeyiser 'aklı ayruk başına
 Kıbrüm üzre her çemen söyler cefâsın ol mehûn
 Kim gelüp bir dem nazâr kılsa mezârûm taşına
 Hâk-i pây-i dilberi pâk eyleyüp her dem sular
 Âferîn şad âferîn bu didemûn ferrâşına
 Sırrını fâş itdi 'ışkuñ bilmeyüp Ferhâd'ı gör
 Anuñ içün tîşesi dokındı âhîr başına
 Rûz-ı mahşerde diyem Mecnûn'a derd ü gûşşamı
 Her kişi derd-i dilin dir kandasâ yoldaşına
 Gevher olursa Muhibbî yâr kılmaz çün nazâr
 Hiç rahm itmek olur mı uşbu gözüm yaşına
 MN-4155

3153. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gözleri hançerler almış gamzelerden yanına
 Gel beni öldür hemân tek girme kimse kanına
 Cân lebe geldi lebünden virmedün bir kaçre su
 Son deminde döstüm kaçd eyledün imânına
 Derd-i 'ışkuñ lezzetin bilen n'ider dermânını
 Rahmet olsun derd-i 'ışk ile ölenler cânına
 Sorma hâlin 'aşık-ı dil-hâstenün iy mâh-rû
 Senden artuk kim ne bilsün derdi ne dermanı ne
 Olalıdan hüsn meydânında ol meh şehsüvâr
 Başumı top eyledüm ben zülfinün çevgânına
 Baħr-i 'ışka iy Muhibbî niceler garķ oldılar
 Görmedüm bir kimse dir idüm anuñ pâyânına
 MN-4185

3154. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

İderüz şöhet-i mey serv-i hırâmânlar ile
 Giceler hem-nefesüz şubha dek efgânlar ile

‘Âr u nâmûsı koyup koma melâmet yakasın
 Yüri Mecnûn gibi sen çâk-i girîbânlar ile
 Sakın aldanma ser-i zülf-i siyâhına gönül
 Çıkmadı kimse başa zülf-i perişânlar ile
 Serv tek seyr-i semen içre salınsun yine yâr
 Gevher-i eşk dökem yolına dâmânlar ile
 Bezm-i gam içre Muhibbî gîceler şubha degin
 Şem‘-veş âteş-i ‘ışk ile yanar cânlar ile
 MN-4413

3155. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Nâr-ı gamda nazar iden kişi tâb-ı tenüme
 Didi fânûs-ı belâ perdesi pîrâhenüme
 Bülbül-i cân iremez gülşen-i şâdiye veli
 Kanda kim hâr-ı gam olsa yapışur dâmenüme
 Hâşre dek raqs uram iy dilber alup başum ele
 Tiğ-ı cân-bahşuñ eger ire benüm gerdenüme
 Ser-i küyında kılâm kıaddümi ya âhumı tîr
 Tâ ki her zâğ raķib ugramaya gülşenüme
 İy Muhibbî dime ağıyâra seg-i yâr sakın
 Ne için beñzedesin döstümü düşmenüme
 MN-4466

3156. Mef‘ûlü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ûlün

Dirdüm irişür derd ü elem evc-i semâyâ
 Dirdâ ki eşer eylemez ol mâhlikâyâ
 Bû-y-ile tolup ‘âlem ola cümle mu‘âttar
 Dildâr kaçan nâz ile zülfini daraya
 Kaşdı bu ki kapuñdan ıra bini raķib
 Gûş itme sözün uymağıl ol yüzi karaya
 Ğam yükini yükletmege ‘uşşâka dem-â-dem
 ‘İşk husevi beñzer ki dutar cümle kirâyâ

Ko ğamzeleri tîġi bu bagrum deletursun
 Çün sîne nişân eyledük ol kaşları yaya²⁵¹⁷
 Ney gibi ‘aceb midür anuñ bagrı delinse
 Lâyıkdur aña niye uyar idi hevâya
 Pehlûya çeküp kuçmag olur idi nigârı
 Vuşlatda Muhibbî girmese pîrâhen araya
 MN-4640, PB-6829

3157. Mef’ûlü mefâ’ilü mefâ’ilü fe’ûlün

Dolaşdı gönül âh çün ol zülf-i dü-tâya
 Güş eylemedi pendî özin atdı belâya
 Örgendi gönül cevri ü cefâsına nigârûñ
 Şimden girü meyl eylemezem mihr ü vefâya
 Görmek dilesem mâni’ olur yârı râķib âh
 San ebr gibi hâyil olur bedr iken aya
 Eflâke çıkar her gice âhum benüm iy döst
 Bu kanlu yaşum dahı irer taht-ı serâya
 Bünyâd-ı cefâ eyledi çün yâr Muhibbî
 Qurbân idegör cânı gönül sen o binâya
 MN-4642

3158. Mef’ûlü fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

İy dil geçür ‘ömrüñi her dem şafâ-y-ıla
 Mehtâba karşu ‘işt idegör çeng ü nây-ıla
 Her kim hevâ-yı zülfine dolşdı dilberüñ
 İrmez eli terk ide ser bu hevâ-y-ıla
 Çeşmüm akıtdı kanlu yaşın itdi râz fâş
 Rûsvâ-yı ‘âlem oldı o bu mâcerâ-y-ıla
 Hiç ola mı gün gibi ol şâh-ı lâ-nazîr
 Pertev salup ola bu ben bî-nevâ-y-ıla
 Dirler baña ki şabr iden irür vişâle âh
 Kalmadı şabr geçdi günüm âh u vâ-y-ıla

²⁵¹⁷Bu beyit PB’den alınmıştır.

Sen bir nazarla mürde dile cân bağışladuñ
 ‘İsâ egerçi zinde kılurdu du‘â-y-ıla

Salar Muhibbî hastayı ferdâya çün habîb
 Hâli ne ola kim yile ol bî-vefâ-y-ıla

MN-4704

3159. Mef’ûlû fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

Hûn-ı ciger düşdi yine âh u vâ-y-ıla
 Deryâ temevvüc eylemez illâ hevâ-y-ıla

Nâyuñ şadâsı gönlümi itdi hevâyi âh
 Olur hevâyi oturan ehl-i hevâ-y-ıla

Gitmez tavâf-ı Ka’be’ye Merve haqı gönül
 Eyler tavâf küyünü her dem şafâ-y-ıla

Her dem seni ok gibi atar yabana yâr
 Başa çıkam dime sakın ol kaşı yay-ıla

Añsa Muhibbî gün yüzünü zâr eylese
 Gûş-ı zamâne toptolu ol şadâ-y-ıla

MN-4705

3160. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

N’eyler idüm cânı ben ‘âlemde cânân olmasa
 Bülbül efgân eylemezdi ger gülistân olmasa

Murg-ı dil feryâd iderdi turmaz idi bir nefes
 Ol lebi mül ruhları gül zülfi reyhân olmasa

Zecr-i hicre öğrenüpdür bu gönül şol hadde kim
 Dir ki derd olsa bu ‘âlem içre dermân olmasa

El uzadurdu mu’anber zülfine divâneler
 Ejdehâ-veş ol ham-ı zülf-i perişân olmasa

Büsesine iy Muhibbî cân virürsin dilberün
 Müşkil ol vâktin olurdu cânı âsân olmasa

PB-6479

3161. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Düşdi gönlüm bir perînün zülf-i 'anber-bârına
 Tevbe kıldı şimdiden girü şalâhuñ kârına
 Gül yüzinde küfr-i zülfin görse zâhid 'ışk olup
 Baglanurdu cân u dilden zülfinün zünnârına
 Öldürem dirdün baña öldürdün iy kâfir beni
 Pâdişâh-ı hüsn olan turmak gerek ikrârına
 Dil dilerdi cân virüp bugün lebün bâzâr ide
 Kaldı işüm vâ dirigâ yâr ile çün yarına
 İy Muhibbî olmaduñ sevdâ-yı zülfinden hâlâş
 Düşmesün kâfir dağı anuñ saçı zünnârına
 PB-6631, T-202b

3162. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir seher saldı beni ol gonca hicrân bâğına
 Yagdı eşküm jâleler yirine her yapragına
 'Arızuñ üstine dönmişdür neden hâl-i siyâh
 Kim görüpdür kâfiri kim gire cennet bâğına
 Dür olalı tapuñdan Mısr-ı hüsnün hâkķıçün
 Gözlerümün kanlu yaşı döndi Nil ırmagına
 Baglanalı zülfünün zencirine divâne dil
 Kendüzin farķ eylemez degül ki sol u sagına
 'İşk yolında Muhibbî cân u ser terk eyledi
 Döstüm degmez midi bir kez anı sormagına
 PB-6643

3163. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

İderem giceler tâ şubha dek âh
 Degülsin n'eyleyem hâlümden âgâh
 İrişdi âh u efgānum semāya
 Nedendür saña irmez iy yüzi mâh

Felekden görünür Mecnûn'a a'la
 Kaçan şahrâda Leylâ kursa hargâh
 Baña meyden didi kıl tevbe zâhid
 Ne tevbe zâhidâ estagfirullâh
 'Adem mülkine gitdükde Muhibbî
 Ğamuñdan özge yokdur aña hem-râh
 PB-6789

3164. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir ğazel didüm yine şol mâh-ı tâbân üstine
 Eydür ise ehl-i şevk götür ser-i cân üstine
 Gözleri hançer çeker hem dem-be-dem bagrum deler
 Hiç revâ mı var mıdur kim kan ider kan üstine
 Ol perî-ruhsârı görsem bîd gibi ditirerem
 Sanasın bir hastadur kim ditreye cân üstine
 Ben senüñ yoluña cânâ cānumı virsem n'ola
 Kim bilürsin cân virürler dîn ü imân üstine
 Bu Muhibbî'ye didüm kim büseñi ihsân kıl
 Ğonca gibi güldi dilber didi kim cân üstine
 PB-6936

3165. Mef'ûlû fâ'ilâtü mef'â'ilü fâ'ilün

El götürüp du'â direm ol serv kâmete
 Kimdür ki irmek istemez ola kıyâmete
 'Işk yolında olur ise şâd olur gönül
 Bir hasta gibi irişe âhîr selâmete
 Mest-i harâb iken ne 'acebdür ki gözleri
 Mihrâb idüp kaşın geçer evvel kıyâmete
 İy dil mecâzî 'ışka gönül virmeden sakın
 İrişdürür kişi ezel âhîr nedâmete
 Mecnûn gibi ki Leylâ saçına virüp gönül
 Düşdi diyâr-ı gamda Muhibbî melâmete
 PB-7034

3166. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilüm

Bir gül-i ra'nâ gamından zâr u maḥzûnam yine
 Bagrumuñ kanı yinilmez dide-pürhûnam yine
 Çöpçe gelmez 'aynuma uşbu cihânun gülleri
 Haḡ-i pâyından nigârûn çünkü bîrûnam yine
 Leylî zülfün ḡasretinden iy melâḡat gülşeni
 Bağrı yanmış vâdî-i ḡayretde Mecnûnam yine
 Gül yüzün vaşfını dâyim cân u dil tekrâr ider
 Karşuñâ bülbülleyin her dem ḡazel-ḡ'ânam yine
 Ney gibi feryâd iderse bu Muḡibbî tañ mıdır
 Bir gül-i ra'nâ gamından dide-pürhûnam yine
 T-201b

3167. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Ne ḡaddûn gibi bir gül var çemende
 Dişûn mânendi dür olmaz 'Aden'de
 Seni kuçmaga komaz ara yirde
 Göreyim pāralansun pīrehen de
 Dilerem şāne-veş şad pāre olsun
 Ser-i zülfün kesende isteyende
 Gözüm yaşı komadı la'le kıymet
 'Aḡıḡûn adı var ancak Yemen'de
 Yiter dünyāda 'uḡbāda Muḡibbî
 Ḳabā vü penbe-i dāḡum kefende
 T-202a

3168. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Oynasa bād-ı şabā ol 'anberîn gīsū-y-ıla
 Toldurur 'ālem dimāḡını ser-ā-ser bû-y-ıla
 Vâdî-i ḡayretde kor kılmaz naḡar benden yaña
 N'olısar ḡālüm dirîḡā ol gözi āḡū-y-ıla

Ṭālib iseñ vaşl-ı yāra elde sīm ü zer gerek
 Yoksa bil olmaz müyesser kuvvet-i bāzū-y-ıla
 Gözlerün ta‘līm-i sihr eyler perişān zūlfüne
 Şad hezārān ‘āşıkın ol bend ider bir mū-y-ıla
 Hūsn meydānında çevgān itdi çün zūlfını yār
 Başuñı top it Muḥibbī oynasun ol gūy-ıla

T-203a

3169. Fā‘ilātun fā‘ilātun fā‘ilātun fā‘ilūn

Dime nāşih pend idüp cān iste cānān isteme
 Gel baña ‘ālemde di cānānesüz cān isteme
 Hāk-i pāyına nişār içün nigāruñ iy gönül
 Gözlerüm yaşıdan özge dürr ü mercān isteme
 Ol yüzi gül saçı sünbül lebleri mül olmasa
 Seyr-i gülzār eyleme serv-i hırāmān isteme
 Fāriğ ol eyle ḵanā‘at gūşesini ihtiyār
 ‘Ālem içre her deniden iy gönül nān isteme
 Derde dermān isteyen ‘uşşāk arayı derd-imiş
 Derdüñi hōş gör Muḥibbī derde dermān isteme

T-205b

3170. Mefā‘ilūn mefā‘ilūn fe‘ulūn

Merd olan güzelden hūlḵ u hūdūr
 Hıred naḵşıyla bakmaz er bişe
 Ciger kanıyla bagrum hūn eyle
 Doludur dīdelerden iki şişe
 Muḥibbī āh bu devrūn elinden
 Ne çāre bulına bu sine rişe
 NO-255a

3171. Fā‘ilātun fā‘ilātun fā‘ilūn

Kullar kapuñda çok sen pādīşāh
 Merḥamet senden umarlar pūr günāh

Ag idesin faẓluñ ile yüzlerin
Gerçi olmuş her birisi rû-siyâh

Raḥmetünden [ırma sen] yâ Rabbenâ
Anlara itdürmeyesin âh u vâh
NO-254a

3172. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Vâ'ızı gör niçe düşmiş 'aşık-ı şeydâ-y-ıla
Mescid için toptolu kılmiş kuru gavgâ-y-ıla
Gün yüzine dilberün inkâr iderse tañ mıdur
Böyledür huffâş işi mihr-i cihân-ârâ-y-ıla
Her ne söylerse ri'yâdur kendüzi itmez 'amel
Çünkü dünyâ mestidür sanmañ ki anı ayıla
Ü1-335b, AE-250b

3173. Fâ'ilâtun mefâ'ilün fâ'ilün

Derd-ile iy gözüm di kan agla
Her gice şem' gibi yan agla
Gıce gündüz işün günâh oldu
Añduguñca anı her ân agla
Emr-i Hâkķ'a içâ't eylemedün
Fikr idüp anı her zamân agla
Göz yaşı çünkü cürmüñi giderür
Gâh sen pîr ü geh civân agla
Ü1-335b, AE-250b

YE (s) HARFİ

3174. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gâh olur mülk-i cihâna han ider gönlüm beni
Geh döner şehir-i gama derbân ider gönlüm beni

Gâh olur cân mülkini ma'mûr ider mi'mâr-ı dil
Geh harâb idüp yıkar vîrân ider gönlüm beni

Gâh vaşl-ı fikr ider gâhî dönüp hicrân eker
Gâh şâd ider gehî giryân ider gönlüm beni

Gâh olur anlar rumûz-ı kâyinâtı ser-te-ser
Gâh olur bir nuṭṭı yok hayvân ider gönlüm beni

Gâh olur bir kaçre eyler bil ki kem bir kaçreden
Geh telâṭımlar urup 'ummân ider gönlüm beni

Gâh olur âh âteşiyle 'alemi oda yakar
Gâh olup yaş dökmege bârân ider gönlüm beni

Gâh olur bir zerre-i nâcizden kemter kılur
Geh döner hürşid-veş rahşân ider gönlüm beni

Gâh olur kim künc-i gâmdan çıkmayup eyler karar
Gâh olur her yaña sergerdân ider gönlüm beni

Gâh olur kim hânde eyler gülşen içre gül gibi
Gâh olur bülbül gibi nâlân ider gönlüm beni

Gâh virür aṭlas kabâ hem başuma zerrîn külâh
Geh ḳalender eyleyüp 'üryân ider gönlüm beni

Gâh mest olup içürür baña 'ışkuñ cür'asın
Geh ğubâr-ı ğam virüp hayrân ider gönlüm beni

Gâh olur serkeşlik eyler başına sulṭân olup
Gâh olur bir bende-i fermân ider gönlüm beni

Gâh olur nazm-ı Nizâmî'den Muḥibbî dem urur
Gâh bir harf anlamaz nâdân ider gönlüm beni

Ü1-289b, Ü2-189b, BY-141a, AE-215b

3175. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Eger Ferhâd olmasa bu fenn-i ‘ışķuñ üstâdı
Añılur mıydı ‘âlemde belâ vü derd-ile adı

Hırâmân kıadd-ile dilber ne gülşende ki seyr eyler
Añılmaz oldu pest olup o bāguñ serv ü şimşadı

Ruķın fikr eyleyüp yāruñ leb-i la‘lini zıkr itdüm
Niçe yıllar durur gitmez dimāğumdan anuñ adı

Cefâ vü cevri-i dildarı vefâdan ol ki yig bilmez
Aña ‘aşık dimeñ hergiz ki ‘aşık istemez şadı

Belâ şahrâsına iy dil yiter saña revân olsañ
Gözün yaşını su eyle ğam u derd-ile kıl zâdı

Hidâyet ister-iseñ sen iki ‘âlemde iy miskîn
Dilünden gitmesün hergiz senün evrâd-ı yâ Hâdî

Cefâ taşı-durur taşı suyu da oldu göz yaşı
Anuñçün böyle muhkemdür Muhibbî ‘ışķ bünyâdı

Ü1-290a, Ü2-189b, A-128a, AE-215b

3176. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Gün yüzün oldu şehâ mihr-i cihân-tâb gibi
Anda zülf-i siyehün sünbül-i sîr-âb gibi

Ĥüsnuññ gülşeni sebz olduğını ister-iseñ
Dökeyin gözlerümün yaşını ben âb gibi

Rüşen eyle bu gönül hânesin iy bedr-i münîr
Târ virâneleri nite ki mehtâb gibi

İñleyüp ağlayalum²⁵¹⁸ döne döne şâm u şehir
Yiñi konmuş sular üstindeki tölâb gibi

Mescid-i ĥüsnuñ kim görse hemân secde kılur
Tâķ-ı ebrûñ olalıdan aña mihrâb gibi

Lâlezâr olsa Muhibbî ne tañ eķrâf-ı çemen
Eşk-i çeşmüm dökülür her yaña seylâb gibi

Ü1-290a, Ü2-190a, A-128b, AE-216a

²⁵¹⁸ ağlayalum: ağlayayım A

3177. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hasret-i Leylâ-y-ıla âh oldu Mecnûn pîşesi
Derd-ile kûhı keser Ferhâd'ın oldu tîşesi

Halqasına Ka'be'nün el uruban Mecnûn dimiş
Olmasun Leylâ'dan özge gönlümün endîşesi

Bile alup gitmedi 'ışkı bilün Ferhâd u Kays
Toludur şîr ü peleng ile bu 'ışkuñ bîşesi

Kim ki gözler 'âr u nâmûsı aña 'âşık dimeñ
'Âşıkun singun gerek her lahzâ göñli şîşesi

Hemdemi ğamdur Muhibbî'nün hârâbâtı olup
Düşmez elden sâgarı mey-ğ'örlikdur pîşesi

Ü1-290b, Ü2-190a, A-128b, AE-216a

3178. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'İşk bünyâdına cem' iden melâmet taşını
Şar'ıdur evvel temel yirine koya başın

Bahr-ı ğamda olalıdan bu iki çeşmüm şadef
Beñzedür dürdâneye çeşmüm akıtsa yaşını

N'eyler ol âb-ı hayâtı ya şarâb-ı kevşeri
La'l-i dilberden kime ola müyesser çâşını

Ne zamâna kalduk oldu var-ısa âhîr zamân
Gör kıyar dünyâ için kardaş olan kardaşını

Rahmı yokdur çün bilürsin iy Muhibbî dilberün
Gel akıtma yok yire bu iki gözün yaşını

Ü1-290b, Ü2-190b, A-129b, AE-216b

3179. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Tiğ alup mestâne çeşmün yine çok²⁵¹⁹ kan eyledi
Girdi dil şehrinı başdan başa vîrân eyledi

Zühd-ile taqvâ binâsın çarğa ırgürmiş-iken
Geldi çün tûfân-ı mey hâk-ile yeksân eyledi

²⁵¹⁹ çok: çün A

‘İşk dâğın niçe pinhân eylesün dil sinede
Dest-i hayret birle çün çāk-i giribân eyledi

Leylî zülfinün hevâsıyla beni Mecnûn-vâr
Düşürüp vâdilere hayrân ü ‘üryan eyledi

Bu Muḥbbî’nün günâhını görüp geçmez misin
Kanı luṭf-ıla kerem ol tutalum kan eyledi

Ü1-291a, Ü2-190b, A-120a-126a, AE-216b

3180. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Kanı ol dem kim baña deyr-i muğân me’vâ idi
Gözde ḥâṭırda hemân ol muğbeçe tersâ idi

Ger ola deyr-i muğân kaşr-ı behişt olmaz ‘aceb
Muğbeçe ğilmân şarâb-ı kevşer ol şahbâ idi

Cilve eylerdi çemende nâz-ıla tāvûs-vâr
Murğ-ı dil şayd itmege şahbâz bî-pervâ idi

Nâle eylerdi maḳâm-ı râstda muṭrib dahı
Gıceler tâ şubḥ olinca nâylar güyâ idi

Na‘ra-i mestân-ıla inler Muḥibbî çeng ü ‘üd
Muttaşıl deyr-i muğân tâ şubḥa dek ğavgâ idi

Ü1-291a, Ü2-190b, AE-217a

3181. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Nigârâ ḥâlümi bilmek dilerseñ gör şeb-i târı
Ki şebdür maḥrem-i ‘âşık güvâhı nâle vü zârı

Egerçi dil ṭabîbisin veli bî-raḥmsın ğâyet
Kapuñda ḥastayam yıllar gözetmezsın o bîmârı

Cefâ vü cevri bî-ḥaddür didiler ol cefākârûn
Gönül derd-ile âh-ıla fiğân idüp didi arı

Belâsuz ‘ışk bulunmaz cihânı ser-te-ser gezdüm
Ki gence renc lâzımdur gülün lâ-büd olur ḥârı

Muḥibbî âteş-i ‘ışka tutuşduñ şem‘-veş başdan
Olursa gözlerün yaşı ne tañ tâ şubḥa dek cârı

Ü1-291b, Ü2-191a, BY-141b, AE-217a

3182. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Nikâbın keşf idüp ol gül eger göstere ruhşârı
 İderdüm nâle bülbül-veş kılurdum âh-ıla zârı
 Bu derdüme nihâyet yok cefâ vü cevre gâyet yok
 Felek beñzer getürmedi benüm gibi dil-efgârı
 Hevâ-yı 'ışk tagıtdı egerçi hırmen-i 'aqlum
 Tenüm bir kâha dönmişdür o da 'ışkuñ talebkârı
 Dilâ gel seyr-i bâğ eyle teferrüc kıl Hudâ şun'ın
 Biri birine beñzer mi ne yüzdendür gör ezhârı
 Muhibbî sakın aldanma ribât-ı köhnedür 'âlem
 Biri konar biri göçer ezelden böyledür kârı
 Ü1-291b, Ü2-191a, BY-141b, AE-217b

3183. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ġamzeler kan itmege kaçd-ı dil ü cân eyledi
 Soñra geldi ġam gönül şehrin vîrân eyledi
 'İşkın izhâr itdi dil gösterdi sinem dâġını
 Şevk-ile sermest olup çâk-i giribân eyledi
 Urmış-ıdum zühd ü taqvânuñ ezel bünyâdını
 Âh kim tûfân-ı mey hâk-ile yeksân eyledi
 Perde-i zühdüm ne assı bu dil-i mecnûn mest
 Yârına varını virdi kendin 'üryan eyledi
 Virmeyince cân metâ'in vaşlumu bulmaz dimiş
 Bir söz-ile müşkilümi dilber âsân eyledi
 İy Muhibbî genc-i hüsne zülfini idüp tılısm
 Hıfz içün her târını bir mâr u şu'bân eyledi
 Ü1-292a, Ü2-191b, BY-138b, AE-217b

3184. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Servler gülşende mât oldu görüp refâtârıñı
 Ġoncalar dem-beste kaldı²⁵²⁰ işidüp güftârıñı

²⁵²⁰ ġoncalar dem-beste kaldı: ġoncalarda kalmadı dem S2

Hey niçe ‘ayyârdur gözden ogurlar sürmeyi
 Gitdi dil elden görelen tırta-i tarrârûnı
 Çünkü gelmez gül gibi andan saña bûy-ı vefâ
 İy gönül bülbül gibi artur figân u zârûnı
 Dil tabîbisin neden bildürmeyesin²⁵²¹ bir cevâb
 Derd ü hasretle bugün öldüresin bîmârûnı
 İy Muhibbî ruhları ile dehânı yâdına
 Cân u dilden özüne hârc eyle yog u varûnı
 Ü1-292a, Ü2-191b, A-130a, BY-130a, AE-218a, S2-138b

3185. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Kim cüdâ eyler bugün senden beni²⁵²² cânım gibi
 Çâk çâk olsun görem çâk-i girîbânım gibi
 Kim koya kaç’ olmadan dest-i vişâlün dâmenin
 Göreyim pâ-mâl ola her yaña dâmânım gibi
 İy güneş tal’at eger yaşlar döküp âh eylesem
 Ebrler yaş dökmeye bu çeşm-i giryânım gibi
 Şu’le-i âh-ıla iy dil sırrımı fâş eyledün
 Odlara yan göreyim bu âh-ı sûzânım gibi
 İy Muhibbî hicre muhtâc eylemez ‘âşıkların
 Öldürüp ferdâya salmaz var mı cânânım gibi
 Ü1-292b, Ü2-192a, A-130b, BY-133a, AE-218b, S2-139b

3186. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Büse-i la’l-i lebün bu cân-ı şîrînüm gibi
 ‘Ârızûn nûrî da kalbümde benüm dînüm gibi
 Her kaçan gelse kıyâma ol kıyâmet ‘arz ider
 Tûb-i bâğ-ı cinân ya serv-i sîmînüm gibi
 Bakmazam iy mâh-rû sensüz gerekmez bu cihân
 Râstî budur ki ol çeşm-i cihân-bînüm gibi

²⁵²¹ bildürmeyesin: göndermeyesin AE, Ü2, S2

²⁵²² senden beni: benden seni S2

Bister-i hâk üzre râhuında yatur dil-ḥasteyem
 Seng-i hārâ gıceler tâ şubḥ bālînüm gibi
 Ol ṭabīb-i dil Muḥibbī işidüp efgānumı
 Didi beñzer inleyen kūyumda miskînüm gibi
 Ü1-292b, Ü2-192a, BY-133b, AE-218b

3187. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Gönül gül yüzlü bir dildāra düşdi
 Anuñçün bülbül-āsâ zāra düşdi
 İçelden bir kadeḥ 'ışkuñ meyinden
 Dil-i rindüm der-i ḥammāra düşdi
 Cevāb aldı meger şirîn lebünden
 Bu dil Ferhād-veş taglara düşdi
 Şu deñlü pāre pāre oldu bagrum
 Dilümden āh-ıla her pāre düşdi
 Muḥibbī zerre gibi gün yüzünden
 Olalı dūr inen āvāre düşdi
 Ü1-292b, Ü2-192b, A-131a, BY-142a, AE-219a

3188. Fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

Baňa bu işi cümle yār itdi
 Giñ cihānı başuma dar itdi
 Gösterüp gül yüzini kıldı nihān
 Bülbül-āsâ işümi zār itdi
 Çok zamān sırr-ı 'ışkı saklar-iken
 Dil-i divāne āşikār itdi
 Gürbe iken katumda şir ü peleng
 Bir gözi āhū beni şikār itdi
 Tañ mı olsa Muḥibbī āvāre
 'Işk bî-şabr u bî-ḳarār itdi
 Ü1-293a, Ü2-192b, BY-142b, AE-219b

3189. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gün yüzün göstermek-ile sine-çāk itdün beni
 Soñradan zülfüñ niķāb idüp helāk itdün beni
 Şol kadar dökdün yaşuñ ğarķ eyledün göz yaşına
 Ğıll ü ğışdan yuyuban iy dīde pāk itdün beni
 Ğamdü-lillāh serfirāz itdürmedün düyā-y-ıla
 Çok şükür meh-pāreler yolında hāk itdün beni
 Ğüblardan fāriğ iken başuma sulţān-ıdum
 İy felek n'itdüm saña kim derdnāk itdün beni
 İy Muhibbî meyveler virdi kelāmum tāze ter
 Ma'rifet bāğına dikdün tā ki tāk itdün beni
 Ü1-293a, Ü2-193a, AE-219b

3190. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Yine nāz-ıla hırām eyle gel iy serv-i sehi
 Kim göre nāz-ıla bu ķāmetüñi diye zihī
 Seni cān-ıla eger sevdüm ise sanma günāh
 Kimdür ola ki görüp sevmeye sen pādişehi
 Gözlerüm hīze olupdur bakamam gün yüzine
 Getür iy bād-ı şabā kühl ideyim hāk-i rehi
 Yüzine gün ķamer alnına anuñ beñzemeye
 Ne revādur aña nisbet ideler mihr ü mehi
 Ğsītānında Muhibbî'ye eger bende dise
 Şādlıkdan atar idüm göge ol dem külehi
 Ü1-293b, Ü2-193a, AE-219b

3191. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

'Aceb mi yāruñ aġyār olsa yārı
 Ne yirde kim bite gül bile hārı
 N'ola gülşende güller şād u hāndān
 Olup bülbüller itsün āh u zārı

İrişmedüm diyü gül hırmenine
 Benefşe dāyim eyler inkisārı
 Yine ezhār-ıla zeyn oldı gülşen
 Aralarında güldür tâcdārı
 İçüp mey gıce almış ele sāğar
 Başından def ide lāle hūmārı
 Komañ şūfiyi rindān şöhetine
 Kapuda bağlañ ancak ol hīmārı
 Muḥibbī ‘ibret al her bir çiçekden
 Temāşā eyle şun‘-ı Kirdigār’ı
 Ü1-293b, Ü2-193b, A-131a, AE-220a

3192. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

İder bülbül bahār olduğda zārı
 Gül ile çün görür bir yirde hārı
 Depemden mi çıkardı dūd-ı āhum
 Eger yanmasa dilde ‘ışk nārı
 Güzellerden vefā ummak ‘acebdür
 Bulardan görmedi kimse bu kārı
 Melāmetden sakınmaz ‘aşık olan
 Bu nev‘-ile iderler iftiḥārı
 Gicesi gündüzinden fark olunmaz
 Muḥibbī’nün geçer ley l ü nehārı
 Ü1-294a, Ü2-193b, A-129a, AE-220a

3193. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

N’ola dilden berī olsam görüp ruḥsār-ı cānānı
 Yakar pervāne bāl ü per göre şem‘-i şebistānı
 Açıldı gerçi kim güller koñ itsün nāle bülbüller
 Hebā idiceğın bilür ḥazān yili gülistānı
 Kul oldum devlete irdüm kapusunda şeh-i ‘ışkuñ
 Elümde cām-ı İskender başumda tāt-ı sultānı

Nigârûn küyünü görüp dimişler Ka'be 'ışk ehli
Anuñcün anda 'aşıklar iderler cân kırbânı

Maḥabbet şehrine vardum Muḥibbî geşt-gır oldum
Basup Ferhâd u Mecnûn'ı benümdür 'ışk meydânı
Ü1-294a, Ü2-193b, A-129b, AE-220b

3194. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Arasalar bu cihân içinde yokdur sen gibi
Kanda baksan uş bu 'âlem toptoludur ben gibi

Gitme iy ârâm-ı cânum bir dem ârâm eylegil
Ger giderseñ cân bile gider kaluram ten gibi

İçdügüm mey zâhidâ baña gıdâ-yı rûḥdur
Sen yidüğüñ dâymâ ḥayvânlayın erzen gibi

Göklere başuñ irerse saña yokdur fâyide
Neñ kim olur yüzüñi sürseñ yire dâmen gibi

İy Muḥibbî merd iseñ dünyâ seni aldamasun
Danış evvel 'aқsin it yok 'aқlı anuñ zen gibi
Ü1-294b, Ü2-194a, AE-220b

3195. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Genc-i ḥüsne kâkûlün olmış tılısm ejder gibi
Her²⁵²³ dem üstinden anuñ ḥâli degül bekler gibi

Ḥâl ü haṭ ceṣ-i²⁵²⁴ Ḥabeşdür kaşd ider ruḥsârûña
Bir yaña kâfir saçuñ şeb-ḥûn ider ejder gibi

Âḥ kılsam aglasam yaşum saña itmez eşer
Katı gönülün dōstum pekdür²⁵²⁵ senüñ mermer gibi

'İşka düşdüm gıll u gışdan cânı pāk itdüm yine
Pûte-i hicrân içinde ḥâliş oldum zer gibi

Merd-i meydân ol Muḥibbî olma dünyâya zebûn
Mâddeye dil vermeyüp olmak gerekdür ner gibi
Ü1-294b, Ü2-194a, H-38a, AE-221a

²⁵²³ her: bir H

²⁵²⁴ ceṣ-i: zülf-i H

²⁵²⁵ pekdür: beñzer H

3196. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Gördüm gülün hevâsına gülşende bülbülü
Tutmuş cihânı na'ra-i âh-ıla gulgulu

Esrâr-ı 'ışķa²⁵²⁶ kimsene âgeh bulunmadı
Bülbül meger ki elde tuta dâmen-i gülü

Bildüm ki 'illet-i dilüme busedür 'ilâc
La'l-i lebün ger eyleye iy vây ta'allülü

İtdüm hayâl bilüni döndüm hayâle ben
Mümkün degül tamâm ola anuñ taḥayyülü

Bâr-ı gama Muḥibbî niçe tākāt olur âh
Eyleye aña 'ışķ eri ancak taḥammülü
Ü1-295a, Ü2-194a, NO-184a, AE-221a

3197. Mef'ûlû mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Ger murğ-ı seḥer eylese nâle vü zârı
Bir yirde görür itmeñ 'aceb gül ile ḥârı

Şevķuñ var-ısa gülşene var diñle sürüdi²⁵²⁷
Seyr eyle hezâr nâliş ü gülhâ-yı bahârı

İy bād-ı şabâ ger varasın kūy-ı nigâra
Bir bir diyesin eyledüğüm âh-ıla zârı

Yaş dökme gözüm eyleme iy dil güle nâle
Ol seng-dile itmedi bir zerrece kârı

Çıḥ diyü eger sürse Muḥibbî'yi kapudan
İtüm didügi yiter aña gözlemez 'ârı
Ü1-295a, Ü2-194b, NO-185b, AE-221a

3198. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kim-durur ruḥsârüña gün gibi per-tâb olmadı
Ya anı gördükde bu çeşmüm tolu âb olmadı

Bir kıla döndi miyânın fıkr iderken bu tenüm
Bir ḥayâl oldu hemân ancak ki nâ-yâb olmadı

²⁵²⁶ 'ışķa: -Ü2

²⁵²⁷ sürüdi: sürün Ü1, Ü2, AE

‘Aql serkeşlik ider sun sâķi-yâ câm-ı şabûh
 ‘Aklı kemdür kim ĥarîf-i bâde-i nâb olmadı
 ‘Aşık olaldan berü oldı göze uyĥu ĥarâm
 Bunca demlerdür ki çeşmüm mâyl-i ĥ’âb olmadı
 ‘İşk bâzârında göz yaşın Muĥibbî ĥarc ider
 N’eylesüm kim sîm-i eşki anda da bâb olmadı
 Ü1-295b, Ü2-194b,

3199. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Ĥudâyâ sensin ‘âlem pâdişâhı
 Tapuñdur cümle maĥlûķuñ penâhı
 Bülend itdün kimini kimini pest
 İdersin saña âsân her çi ĥ’âhı
 Egerçi ‘âşiyem rahmet umaram
 Senün iĥsân u luĥfuñ bî-tenâhı
 Gözüm yaşıyla yumak baña lâyıķ
 Ola kim giderem rûy-ı siyâhı
 Benüm yok senden özge pâdişâhum
 Muĥibbî’nün suçın ‘afv it İlâhı
 Ü1-295b, Ü2-195a, AE-221b

3200. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Olmaya bir fitneger ol gözleri şehlâ gibi
 Gelmeye bir serv-i dil-keş ol ĥad-i bâlâ gibi
 Bezm-i ĥamda döstlar ĥûn-ı ciger nûş eylesem
 Göñlüm inler şubĥa dek anda ney-i ĥüyâ gibi
 Tâze ter olsun diyü cânâ cemâlün ĥülşeni
 Ebr-i âhum gözlerüm yaşın akıdur mâ gibi
 Ĥâk-i pâyı olalıdan bu benüm başumda tâc
 Mülk-i Ĥrân’ı musaĥĥar eyledüm Dârâ gibi
 Ĥülşen-i ĥüsnüñe karşu bu Muĥibbî medĥüñi
 Turmaz okur şubĥ olunca bülbul-i ĥüyâ gibi
 Ü1-296a, Ü2-195a, AE-221b

3201. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilû fâ'ilün

Şad pâre ola var mı cihânda tenüm gibi
 Ya sine tutar tîğ-ı cefâya benüm gibi
 'İşk devletinde yine irişdüm bir 'âleme
 'Âlem içinde olmaya ol 'âlemüm gibi
 Ğamzeñ okı irişmese mecrûh gön'lüme
 Olmazdı yaram üstine ol merhemüm gibi
 Deryâ-yı eşk içre yürür zevrağ-ı dilüm
 Âhum yiliyle garğ olur âhir gemüm gibi
 Germ olsa gözümün yaşı itme Muhibbî 'ayb
 'İşk âteşiyle çünkü bu dil külhenüm gibi
 Ü1-296a, Ü2-191b, BY-131a, AE-218a

3202. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Menzilün evvel qâdem basduñ dilâ dünyâ gibi
 Âhirün ammâ ne olur bilmedün ferdâ gibi
 Cîfe-i dünyâyâ aldanma meges gibi gönül
 Menzil eylegil kanâ'at Kâf'ını 'Ankâ gibi
 Dem-be-dem yüseklerle saldum bu dil şahbâzını
 Ol hümâ-pervâzı aldurdum yine turna gibi
 Men' idersin 'âşıkı ammâ riyâdur satduguñ
 Zâhidâ 'ucb-ıla gördün kendüni dâñâ gibi
 Bu Muhibbî çün ezel nüş itdi 'ışkuñ câmını
 Görinürse tañ degül geh mest ü geh şeydâ gibi
 Ü1-296b, Ü2-191a, BY-133a, AE-217a

3203. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

Yine biñ nâz-ıla cânâne geldi
 Görüp derdüm benüm dermâna geldi
 Vişâlün 'iydine el-hamdü-lillâh
 İrüp bu cân u dil qurbâna geldi

İşidüp gülşen-i hüsnünde nâlem

Sehergeh ‘andelîb efgâna geldi

Yüzün göster odur hüsnün zekâtı

Kapuña bu gedâ ihsâna geldi

Muhibbî görelî çevgân-ı zülfün

Başın top eyleyüp meydâna geldi

Ü1-296b, Ü2-192a, AE-218b

3204. Mef‘ûlü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

‘İşk âteşiyle²⁵²⁸ yandı bu dil bil ki cân dağı

‘İşka düşeli çarç urur âsümân dağı

Kaşd eyledüm ki ‘ışkumı sinemde saklayam

Penbe içinde olur mı âteş nihân dağı

Dîdâr ‘âşıkı olmasa idi benüm gibi

Akar mıydı göz yaşı âb-ı revân dağı²⁵²⁹

‘İşka ‘alâmet isteme zâhid saña yiter

‘Âşık bu yolda eyledi ser terk cân dağı

‘İşkum degül mi gün gibi rüşen kim aňlamaz

Ol kim ‘ayândur aña ne hâcet beyân dağı

Ger ‘âr iderse âdemî aňmağa n’ola yâr

Lâyık degül mi baña dimege falân dağı

Öldürmege Muhib seni mestâne gamzeler

Hançer elinde eyler-ise tañ mı kan dağı

Ü1-296b, Ü2-192b, AE-219a

3205. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

‘Âşıkam dîvâne bilmem gerçi râh-ı hâneyi

Târ-ı şebde buluram likin der-i cânâneyi

Zülfine el vurdugınca pâreler gönlüm beni

Dilegüm bu pâre pâre görem âhir şâneyi

²⁵²⁸ âteşiyle: -Ü2

²⁵²⁹ 3 ve 6. beyitler Ü2 ve AE’den alınmıştır.

Bilüme zünnâr-ı zülfün bağlayaldan iy şanem
 Mesken idinsem ‘aceb midür eger büt-hâneyi
 Penç vâkitde mescide varur o da ancak imâm
 Gice gündüz lik memlû görürem meyhâneyi
 Bu Muhibbî şem‘-i hüsne niçe yanar yakılır
 Görmek isteyen temâşâ eylesün pervâneyi
 Ü1-297a, AE-222a

3206. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Baňa sâķī-i ‘ışķuñ bāde virdi
 Be-küllî şabr u ‘aķlum bāda virdi
 Niçe gör kesdi kūh-ı Bīsütün’ı
 Felek ‘ışķ tīşesin Ferhād’a virdi
 Dökilsün kanı nā-ħaķ yire ħaķdur
 O kim dil sen gözi cellāda virdi
 İtün görmedi çokdan āşināsın
 Beni görüp hemān feryāda virdi
 Viren ‘ışķ içre kimdür cānı dirseñ
 Muhibbî derdmend üftāde virdi
 Ü1-297a, AE-222a

3207. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Servde reftâr yok serv-i ħirāmānum gibi
 Goncada güftâr yok ol verd-i ħandānum gibi
 Niçe yıllardur ki devr eyler bu çarĥ-ı lāciverd
 Görmedi bir ħüb-rūşen māh-ı tābānum gibi
 Secde eyler pāyuña her dem şurāhī iy şanem
 Eşķ-i çeşmin akıdır bu çeşm-i giryānum gibi
 Ya kaşuñdan sehv-ile atsañ baňa ġamzeñ okın
 Saklar-ıdum sīnem içre ben anı cānum gibi
 İy Muhibbî şevķ-ı ruĥsārına karşı her seĥer
 Gül ħabāsın çāk ider çāk-i giribānum gibi
 Ü1-297b, AE-222a

3208. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Cân-ıla bu dil oldu giriftâr 'âşıkı
 Mecnûn-ı dehr gibi olup zâr 'âşıkı
 Mecnûn ki düşdi vâdiye ammâ benüm gibi
 Olmadı ol fütâde-i bâzâr 'âşıkı
 Tesbîh ü hırka saña mübârek fakîh-i şehîr
 Baña yiter bu kisvet ü zünnâr 'âşıkı
 Vîrâne kıldı cismüm egerçi belâ-yı hicr
 Dil genc-hânesi tolu esrâr 'âşıkı
 Dûd-ı dilüm çıkarsa depemden 'aceb midür
 Yanar derûn-ı sinede çün nâr 'âşıkı
 Kaşdum budur ki 'ışkumı pinhân idem velî
 İzhar itdi çehrede âşâr 'âşıkı
 Oldı Muhibbî üstür-i ser-mest gibi çün
 Her dem cigerde gam yimeyüp bâr 'âşıkı
 Ü1-297b, BY-138a, AE-222b

3209. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Mihnet-ile sanma bagrum iy şanem baş olmadı
 Hûn-ı dilden dem-be-dem ya gözlerüm yaş olmadı
 Şol kâdar atduñ cefâ sengin baña iy seng-dil
 Yir mi kaldı kim bedende hürd u haşhâş olmadı
 Deşt-i gamda gerçi kim Mecnûn'ı yoldaş eyledüm
 Bir iki menzil varınca baña pâdaş olmadı
 Gözlerüm yaş dökdüğince kirpüğüm cârüb olur
 Âsitânuñda bu nev'e kimse ferrâş olmadı
 Kime diyem iy Muhibbî derd-i dil ahvâlini
 Aradum gezdüm cihânı kimse hâldaş olmadı
 Ü1-298a, BY-137a, AE-222b

3210. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sakın aldanma cihâna dime yokdur ben gibi
 'Âkil iseñ tut anı sen kendüñe düşmen gibi

Kendü hâlüne nazar kıl var mı gör hayr-ı ‘amel
 Dil uzatma kimsenün aḥvāline süsen gibi
 Şöyle bil gelmez cihāndan kimseye zerre vefā
 Kendüzin ziynet ider āl-ıla her dem zen gibi
 Cev-be-cev dünyāyı cem‘ itseñ sanur mısın kalur
 Dagıdur bād-ı fenā āḥir anı ḥırmınen gibi
 İy Muḥibbī sözlerün bil cāna te’şir eyledi
 Şöyle bildük yok-durur dünyāyı sevmez sen gibi
 Ü1-298a, BY-134a, AE-223a

3211. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

İy melek-ḥaşlet ü iy nūr-ı Hudā v’iy Kureşi
 Kankı kāfirdür ola sevmeye sen ḥūrī-veşi
 Eyledün nūruñ-ıla ‘ālemi ser-cümle sefid
 Bendeñ oldu ‘Arab u hem ‘Acem ü hem Ḥabeşi
 Her biri teşne olup gelmiş-iken cānı lebe
 Keşret-i cām-ı şefā‘atle giderdün ‘ataşı
 Cān-ıla kim ki gelüp nūr-ı maḥabbetle yana
 Şāf olup ḳalbi anuñ kalmaya ḡıllı vü ḡışı
 Bu Muḥibbī gice gündüz yüzini ḥāke sürer
 Şefḳati senden umar dökilüben kanlu yaşı
 Ü1-298b, Ü3-4a, NO-162b, AE-223a

3212. Mefâ‘lün mefâ‘lün fe‘ülün

Nigāruñ artdı günden güne derdi
 Baña ol itdüğün hıç kes ne gördi
 Derün-ı sineden ‘ışḳ oldu zāhir
 ‘Ayān itdi yaşumla rüy-ı zerdi
 Çeküp bār-ı ḡama ṭāḳat getürdüm
 Gören dir görmedük biz böyle merdi
 İçerem hicr ara çeşmüm şarābın
 Yirem ḡam ḡamdan özge dil ne ḥordı

Muhibbî hâk ol 'ıŝkuñ yolında
İde sürme melâ'ikler o gerdî
Ü1-298b, NO-165b, AE-223b

3213. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yanuma geldi sehergeh çünkü dehrün husrevî
Bülbül âgâz itdi aña karşu şi'r-i Dehlevî
Mürde iken zinde itdi cümle ezhârî şabâ
Tâze cân buldu kamusı irdi nefh-i 'İsevî
'İşkı itmek istedüm pinhân velî oldı 'ayân
Nite kim Âyâzuñ 'ışkı ile şah-ı Gaznevî
Bağır-ı dilden zâhir oldukça gören eş'arumı
Dir bu ne dürr-i semîn ü bu ne sırr-ı ma'nevî
Her ne söz söyler Muhibbî hep haqîkatdür sözi
Güş kılsa şi'rini tağşîn iderdi Mevlevî
Ü1-299a, AE-223a

3214. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Ėoncadan teng neden ola anuñ la'l lebi
Ėabğabı sîbe şebîh olmaga ney ki sebebi
Yârı gördükde sakın açma derûnuñ râzın[ı]
Saklamak hoşdur ulu kimse yanında edebi
Ne içün yüzüñi zülfünle didüm örtersin
Gül gibi güldi didi her günün olmaz mı şebi
Bu cihân varına aldanma bugün taş-ı felek
Gösterür lu'b-ıla her dem saña ol bü'l-'acebi
Yüzüñi ele alup yûri Muhib dergehine
Ola kim rağm kıla eyle şefâ'at talebi
Ü1-299a, AE-224a

3215. Mef'ûlü fâ'ilâtü mef'âlü fâ'ilün

Düpdüz cihânı Ėarğa virürken gözüm yaşı
Dil haymesini yakdı 'aceb âhum âteşi

Zir-i felekde levḫa-i ḥākī gözüm yine
 Hūn-ı cigerle eyledi taht-ı münakkaşı
 Cūlar olursa her yaña yaşum ‘aceb degül
 Sevdüm çün ol sehī-ḫad ü yār-ı perī-veşi
 Evvel dilini soñra alur cānını komaz
 Her kim nigāh eyleye nāgāh ol dil-keşi
 Didi kapumda biñ var ola mübtelālarum
 Didüm ki yok Muḥibbī gibi bir belā-keşi
 Ü1-299b, BY-137b, AE-224a

3216. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Ġamzeler bagrum deler komaz lebün tuz ekmegi
 Döstlik ḥaqqın yitürür unıdur tuz ekmegi
 Her kaçan nāz-ıla reftār itse ol serv-i hırām
 Unıdurdı karşusunda kebk-i kūhī sekmegi
 Hāşıl-ı ‘ömrüm eger ser-sebz olursa tañ mıdur
 Eksük itmez mezra‘-ı dilde bugün toḥm ekmegi
 Gel ḫadem rencide kıl kim pāyuña işār içün
 Hāzır itdüm gözlerüm cevherlerinden dökmeği
 Kūyuña varsa Muḥibbī itlerün karşı gelür
 Bu muḫarrerdür unıtmazlar bular tuz ekmegi
 Ü1-299b, AE-224a

3217. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

İy şanem bilsem ne içün zār idersin hā beni
 Tırra-i zülf-i siyehkārūñ ucından vā beni
 Sevdüğüm gerçi ki bir sīmīn-beden maḥbūbdur
 Ne belāya ilte āhir bilmezem sevdā beni
 Bir nazarla ‘aql u şabrum gitdi cān u dil bile
 Gitdiler miḥnet şebinde kodılar tenhā beni
 Saklar-ıdum mihrini sīnemde imānum gibi
 Āteş-i ‘ışk-ıla itdi göz yaşı rüsvā beni

Evveli 'ışkuñ Muhibbî'ye didün cân terkidür
 Bir söz-ile döstüm öldürmegil illâ beni
 Ü1-300a, A-126b, AE-224b

3218. Mefâ'ün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Olaldan boynuma zencîr yâruñ zülf-i leylâsı
 Ne tañ âşüfte olursa dil-i mecnûn u şeydâsı
 Berât-ı nâme-i hüsnuñ yazaldan haţtuñ iy dilber
 Olupdur kıbe kavseynüñ anuñ üstinde tuğrâsı
 Aşar âh eylesem bir dem gözümüñ yaşı başumdan
 Ki bād esdükçe cüş eyler cihānuñ cümle deryâsı
 Giderse vâdiye mecnûn anı bî-kayddur sanma
 Üşüpdür başına anuñ cihānuñ cümle gavgâsı
 Kānâ't güşesin iy dil yûri var âşiyān eyle
 İşidüp göndere şeh-per saña tâ Kāf'ıñ 'Ankâsı
 Maḥabbet şehrine yol yok Muhibbî bāb-ı miḥnetsüz
 Maḥabbet miḥnet anuñçün yazılsa birdür imlâsı
 Ü1-300a, AE-224b

3219. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Añmaduñ sen şeb-i fırkatde eyâ döst beni
 Oda yakmak ne revâdur seni cāndan seveni
 Yârı gördükçe niçe şabr ide dīvāne gönül
 İhtiyâr elde degül çāk iderem pîreheni
 Âteş-i hicre kebāb oldu göyindi cigerüm
 Eşk-i çeşmümi gören sandı 'aķîķ-i Yemenî
 Yârsuz 'aynuma gelmez bu sekiz cennet benüm
 Yâr-ıla hoşdur baña uşbu cihānuñ külḥeni²⁵³⁰
 İrmeye hergiz anuñ ḥüsni bahārına ḥazān
 Bite dünyāda nite kim gül ü serv ü semeni
 Hicr-ile öldürüp itseñ bu Muhibbî'yi ḥalâş
 Çok du'alar idiserdür saña kabri çemeni
 Ü1-300b, M-97a, A-126b, AE-225a

²⁵³⁰ Bu beyit M'den alınmıştır.

3220. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Naḳḳâş-ı cihân naḳşını çün sen güle yazdı

Âh-ıla figân itmegi ben bülbüle yazdı

Teşbih ideli zülfine kendüzini sünbül

Ugradı şabâ saçını anuñ yolayazdı²⁵³¹

Ġam-hânelerinde dil ü cân ağlayu kaldı

Kan yaş-ıla bu mülk-i cihân ġarḳ olayazdı

Sen gül gibi bir yılda gülince yüze bir kez

Derdâ ki firâk-ıla dil ü cân öleyazdı

Gün yüzüne bakdukça Muḥibbî senün iy döst

Yaş-ıla anuñ çeşmi kabagı tola-yazdı²⁵³²

Ü1-300b, M-91b, AE-225a

3221. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Göreliden gözlerüm ol nergis-i şehlâsını

Odlara yakdı bu ben âşüfte vü şeydâsını

Ger göreydi yüzüñi zâhid senün iy mehlikâ

Terk iderdi cân u dilden cennetül-me'vâsını

Devr idelden nüh felek görmedi hem görmeyiser

Ol hilâl ebrû vü meh-rûnuñ ruḥ-ı zibâsını

Tolaşaldan zülfine cân u gönül olmaz ḫalâş

Ne belâya saklar iy dil ol ḳad ü bâlâsını

Bilmedin ḳadrüm benüm öldürdi zecr ü hicr-ile

Bir gün ola kim Muḥibbî bulmaya aña seni

Ü1-301a, M-92b, A-127a, AE-225b

3222. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gösterüp evvel yüzüñi derdnâk itdün beni

Örtüp anı zülf-ile âḫir helâk itdün beni

Âteş-i 'ışḳ-ıla yakduñ cismümi ser-tâ-ḳadem

Ḳâl idüp ġam pütesi içinde pâk itdün beni

²⁵³¹ yola-yazdı; güle yazdı AE

²⁵³² Bu beyit M'de yoktur.

Gönlümi alınca gösterdün baña mihr ü vefâ
 Soñra tîğ-ı cevruñ-ile sine-çâk itdün beni
 Cür'a-i cām-i lebinden irişe diyü naşîb
 İy gönül küy-ı harâbât içre hâk itdün beni
 İy Muhibbî şî'r-i pür-süzüñla yakduñ 'âlemi
 Ol sebebdendür ki böyle süzinâk itdün beni
 Ü1-301a, AE-225b, S2-137a

3223. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Olmışam bir çeşmi âhūnuñ yine âvāresi
 Ğamzesinūñ lik var sinemde yüz biñ yarası²⁵³³
 Derd-i 'ışka dōstlar 'âlemde gördüm çāre yok
 Arayup buldum ki âhîr ölmek imiş çāresi
 Pāre pāre eyledi gerçi dilüm tîğ-ı cefâ
 Lik meh-rûlar elinde kaldı her bir pāresi
 Öldürürseñ gel beni öldür kapuñdan sürme tek
 Kanda varsun senden artuk yok-durur yalvarası
 Gülşen-i hūsnūñ Muhibbî eylese tañ mı vañan
 Yok maķāmı bülbülün illâ gülîstān arası
 Ü1-301a, AE-226a, S2-139a

3224. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Olmışam ben ğam-ı 'ışkuñla senūñ şeydāyî
 Tınmazam 'ār-ıla nāmūs olup rüsvāyî
 Her yire bassa seğı pāyî başum anda koyam
 Ben kim olam ki seğı ile olam hem-pāyî
 Gül gibi dāmenūñi hār eline virme sakın
 Varma elden ele olmaya aduñ hercāyî
 Müstedām ol ki baña maķrem olursın iy ğam
 Komaduñ sen şeb-i hicr içre beni tenhāyî
 Bu Muhibbî giceler şubħa deĝin nāle kılır
 Bezm-i ğam içre anı kim göre sanur nāyî
 Ü1-301b, AE-226a

²⁵³³ yarası: pāresi Ü1, AE

3225. Mefûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Ğam şu'lesi başumda benüm tâc-ı cevheri²⁵³⁴
 Eşküm geyürdi egnüme hil'at-i ser-â-seri
 Mecnün ki bugün deşt-i ğamuñ pâdişâhıdır
 Miñnet ü belâ vü derd ü elem oldu leşkeri²⁵³⁵
 Bir bakışıyla eyledi murğ-ı dili²⁵³⁶ şikâr
 San şahin aldı pençesine bir kebûteri
 Dîvâne gönlüm²⁵³⁷ eyleme vaşlın anuñ taleb
 Ol pâdişâh-ı hüsn ola sen bir kâlenderî
 'İşkuñ tarîkı key katı müşkil tarîkdur
 Gel ko Muhibbî uşbu yola cân-ıla seri
 Ü1-301b, AE-226b, S2-137b, T-232a

3226. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dinlemedün [ey] dil-i dîvâne kimse pendini
 Tak yûri meh-rûlaruñ boynuña zülfi bendini
 Kem nazarla zâhidâ bakma inende 'aşîka
 'Ucb-ıla şeytân olur bir kişi görse kendini
 Mâr zülfünden helâke varmadan bu cân u dil
 Luţf kıl irgür baña tiryâk-i la'lün kândini
 Kible haqqı eyler-idüm Ka'be yirine tavâf
 Ger naşib olsa nigârüñ görebilsem kendini
 Şöyle ülfet tutdı 'ışkıyla Muhibbî hasta-dil
 Kesmeyiser rûz-ı maşşerde dağı peyvendini
 Ü1-302a, AE-226b

²⁵³⁴ Mısra S2'de:

Başumda oldu şu'le-i ğam tâc-ı cevheri
 şeklindedir.

²⁵³⁵ Beyit Ü1 ve AE'de:

Mecnün çün oldu deşt-i ğama pâdişâh-ı ferd
 Derd ü belâ vü miñnet ü ğam idi leşkeri
 şeklindedir.

²⁵³⁶ murğ-ı dili: bu gönlümü S2, T

²⁵³⁷ gönlüm: dil gel S2: gönül T

3227. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

‘İşk ara cânın revân itmekdür ‘aşık pîşesi
Bundan özge ‘âlem içre yok-durur endîşesi

Eşk-i çeşmümden yine cûlar revân odı benüm
Anuñ-ıçundur ki sınışıdur bu gönüm şîşesi

Küh-ken çün Bisütün’ı kesdi likin döstlar
Kesmege küh-ı gâmi tâkat getürmez tîşesi

Geh ruh-ı zerd-ile şirem gâh dağumla peleng
Tolıdur şîr ü pelenglerle bu ‘ışkuñ bîşesi

İy Muhibbî sırr-ı ‘ışkı sorma itmez kimse hâl
Müşkil ‘ışka irişmez kimsenün endîşesi

Ü1-302a, AE-227a

3228. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Evvel alduñ büseñe cân naq̣dine ikrârımı
Soñra ne kıldum ki bozduñ döstüm bazarımı

Çaddüñi gülşende didüm serve beñzetedüm didi
Görmemişsin nâz-ıla beñzer benüm reftarımı

Kâinâtı seyr iderdün ser-te-ser hırşîd-veş
Cür‘adân-ı ‘ışqdan iy dil yiseñ esrârımı

Bend-i zülfüñde ebed kaldum beni eyle hâlâş
Mü‘min-i ‘ışkam dağı kesmez misin zünnârımı

Naq̣d-i cân-ıla irişmedüm vişâl-i dilbere
İy Muhibbî harc kıldum gerçi yog u varımı

Ü1-302b, NO-276a, AE-227a

3229. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Perî misin melek misin yâ hürî
Yüzüñde berķ urur Allâh nûrî

Cihânda miñnet ü derd ü elem çok
Bulınmaz arasañ bir dem huzûrî

Gözüm egnüme bir hil'at geyürdi
 Başuma âh bir tâc-ı semûrî
 Başuñ eflâke irse ğirre olma
 Cihâna satabilmez kimse zûrî
 Muhibbî bu naşihat saña besdür
 Kaçan fıkır idesin Behrâm-ı Gür'ı
 Ü1-302b, AE-225b

3230. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Arturur cân 'andelibi dem-be-dem feryâdını
 Añdugınca gül yüziyle kâmet-i şimşadını
 Virmeyince bir saçı Leylâya dil Mecnûn gibi
 Leşker-i ğam yıkmadı bu cân u dil bünyâdını
 Geh cefâ vü gâh cevır ü gâh nâz u geh sitem
 Hû tutupdur dilberüm terk eylemez mu'tadını
 Ol güzeller şahını ger görse idi bir nazâr
 Unudurdu zâhid-i bârid-nefes evrâdını
 Sen beni öldürmeyince derd ü ğamla añmaduñ
 Ölmeyince añmadı Şîrin dağı Ferhâd'ını
 Rûz-ı maşşerde gelüp yüz süre Mecnûn pâyuma
 Muķbil ü şakird olan ta'zîm ider üstâdını
 İy Muhibbî 'aşık oldur cân u ser terk eyleyüp
 Añdura 'uşşâķ içinde hayır-ıla ol adını
 Ü1-303a, AE-226b

3231. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Yüzün gündür kamer alnuñ saña hiç beñzemez ħurî
 Hâķîķat senden alurlar gelüp mihr-ile meh nûrî
 Nigârâ câh u devletle Süleymân-ı zamân-iseñ
 Basup pâ-mâl itdürme ayak altındaki mûrî
 Niçe yıllar firâķıyla düşelden nâr-ı hicrâna
 Katı kâr eyledi cânâ belâ vü mihnet-i dūrî

Gözüm yaşın şarâb idüp yanuk bagrum kebâb itsem
 Bu gön'lüm nâleler eyler sanasın saz-ı ʔanbūrī
 Cefâ vü cev̄r-ile cānâ ʔarâb itdün gön'ül mülkin
 Görenler didiler el-ʔaḫ basupdur zulm-ı Timur'ı
 Maḥabbet cāmın içelden Muḥibbī şöyle mest oldı
 Anı kim bilmeye sanur içüpdür âb-ı engürı
 Ü1-303a, Ü2-116a, AE-227b

3232. Mefûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Âşık mıdur ki isteye gön'li şafâsını
 Yâḥûd ʔaleb ide vara derdün devâsını
 Sulţân-ı 'ışk aldı bu gön'lün ʔişârını
 Dikdi o demde üstine 'ışkuñ livâsını
 Dil gamzesi tiğina gerden sunar müdâm
 'İşk ehlinün görmedi kimse cazâsını²⁵³⁸
 Sevdâ-yı zülfi gitmese başdan 'aceb degül
 Güçdür kimsene terk idebilmek hevâsını
 'İşk ehlinün ḥâkini eflâke ger şabâ
 Ḥavrâ çeke sürme diyü ḥâk-i pāsını
 Her bir nefes ki bir ulu ni'met degül midür
 Şâkir kaçan ki şükrinün ide edâsını
 Deryâ-yı eşki kim göre 'ummâna beñzede
 Kim girdi buña görmedi hergiz karasını
 Dünyâya virmez ol dilini almaz i'tibâr
 Her kim ki bunu fıkır idüp añlar fenâsını
 Yürür Muḥibbī gerçi ki ser-pâ-büreñnedür
 Ser-püş sanur başında gören âḥ u vâsını
 Ü1-303b, NO-165b, AE-227b

3233. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Ḥudâ'nuñ hem kulısın hem ḥabibi²⁵³⁹
 Şefâ'atden unitma ben ğarîbi

²⁵³⁸ 3 ve 5. beyitler yalnız NO nüshasında vardır.

²⁵³⁹ Ü3'te 1. ve 2. beyitler yer değiştirmiştir.

Egerçi 'ışk ara derd ü elem çok
 Ne ğam sensin bu derdümün şabibi
 Yolın azıtmış iken toğrı yola
 Getürdün niçe biñ ehl-i şalibi
 Günâhum çok yapışdum dâmenüñe
 Ayırma toğrı yoldan ben ğaribi
 Muhibbî'yi kapuñdan itme maħrûm
 Huda'nuñ hem kulısın hem habibi
 Ü1-303b, Ü3-4b, A-127b, NO-166a, AE-228a

3234. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Cânumı mest ü ħarâb itdi lebün keyfiyyeti
 Bilmezem kime şikâyet ideyim derdüm katı
 Göñlüme itdüm ħıţâb eydür gözümdendür günâh
 Görmese ol meyl idüp çeker midüm bu miñneti
 Gözüme didüm sen itdün beni derde mübtelâ
 Senden imiş göñlüme iren belâ-yı vahşeti
 Aglayup didüm didi kalur mı hergiz ihtiyâr
 Nâgehân görem o meh-rûnuñ görine tal'ati
 'Işka düşdüm şabrdan özge bu derde çäre yok
 Kim-durur tağyîr ide benden Muhibbî kısmeti
 Ü1-304a, AE-228b

3235. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kim temâşâ eyleye bir laħza ħüsnün bâğını
 Almaya bir ħabbeye virseñ irem uçmagını
 Zülfine bend eyleyüp ħabs-i zenaħdân eyledi
 Tutdı cäsüs añlayup bu göñlümün ulagını
 Servlerdür sinem üzre çekdügüm yir yir elif
 Lâleler bitmiş sanur kim görse bagrum dağını
 Çün baña itdi vaşiiyet ħırkasın çübân-ı 'ışk
 Beklerem ben de ölince 'ışkınuñ ocagını²⁵⁴⁰

²⁵⁴⁰ Bu beyit A'da yoktur

Bezm-i ğamda nâlemün yanınca âheng itmedi
 Tâ ki muṭrib burmadı ṭanbûrınuñ kulagını
 Mısr-ı hüsninde Muhibbî gözlerüm yaşın gören
 Nîl'e teşbih eyledi bu çeşmümün ırmagını
 Ü1-304a, A-130a, AE-228a

3236. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Seyr idenler bir nazar derdünle sinem bağını
 Lâleler bitmiş sanurlar yir yir anuñ dâğını
 Muşhaf-ı hüsnün ḥaḳıyçün Mısr-ı hüsnünde senün
 Eyledüm Nîl'e müşâbih gözlerüm ırmagını
 Âhumuñ zencîrine asup gönül kândilini
 Rüşen olsun diyü yakdı anda bagrum yagını
 Zâhidâ²⁵⁴¹ zıkr eyleme cennet hevâsı bizde yok
 'Âşık-ı dîdâr olan n'eyler irem uçmagını²⁵⁴²
 İy Muhibbî murğ-ı diller şaydına ol dil-firîb
 Çeşm-i şayyâdı eline virdi zülfi agını
 Ü1-304b, A-127b, AE-228b, S2-140b

3237. Mefûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Dil itdi yine bir güzele mübtelâ beni
 Râḫat yüzini görmeyiser âh u vâ beni
 Âhum livâsı başını eflâke irgürüp
 Kıldı diyâr-ı derd ü gama pâdişâ beni
 Sevdâ-yı zülfi başuma bildüm belâ-y-ımış
 Bilmem ne güne saklayısar ol belâ beni
 Derd-i derünü sorma baña iy refîk-ı 'ışk
 Odlara yakdum 'âlemi söyletme hâ beni
 'Ahdüm bu idi bağlamayam bir kese gönül
 İllâ Muhibbî komadı gönül baña beni
 Ü1-304b, AE-228b

²⁵⁴¹ zâhidâ: vâ'izâ AE, S2

²⁵⁴² uçmagını : ırmagını AE

3238. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Yine bu meclis-i ğamda gözüm yaşı şarâb evlâ
 O bezme inleyüp her dem olursa dil rebâb evlâ
 Vişâl-i gencine dirler olur vîrâneler maḥzen
 Baña ma'mûre olmakdan gönül olmak ḥarâb evlâ
 Ser-i kûyına ger varsam ider red şüretin dilber
 Baña nisbet anuñ kûyındaki ḥâl-i kilâb evlâ
 Niçe bir yazayım derd-i derûnum bir kitâb oldu
 Okumaz korkaram dilber idersem intihâb evlâ
 Ecel gibi gelüp ḥaṭṭı beni öldüriser âḫir
 Dilâ gün yüzini görmege eylerseñ şitâb evlâ
 İşitdüm çeşm-i fettânı uyur 'âlem olur râḫat
 Uyarmañ fitnedür zâhir ko tursun aña ḥ'âb evlâ
 Muḥibbî ḥastadur yatur lebûn dârûş-şifâsında
 Ya öldür anı kurtulsun ya gönder bir cevâb evlâ
 Ü1-305a, BY-127b, AE-229a

3239. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her gün eyler çün tefâvüt ol gülün zîbâlığı
 Dem dem artsa tañ mıdur bu gönülümün şeydâlığı
 Gerçi rüsvâ idi gönülüm görse ger rüsvâligum
 Ögrenürdi döstlar benden gelüp rüsvâlığı
 İnleyüp zârîliğ itse tañ mıdur cân bülbüli
 Laḫza laḫza çünki artar ol gülün ra'nâlığı
 Varana ayak sunar dâyim maḥabbet arturur
 Pür virûn dâyim olsun bu ḫadeḫ-peymâlığı
 Ḳudret-i Ḥaḫḫ'ı temâşâ eyleyüben 'ibret al
 Yüridür murgı hevâda su içinde balığı
 İy Muḥibbî tut yûri 'âlemde istiğnâ yüzün
 Dûn-himmet olma elden sen koma 'Anḫâlığı
 Ü1-305a, BY-135b, AE-229a

3240. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Seyr-i gülşen ideler nâz-ıla ol yâr gehi
 Bir ayag üzre tutup hîdmet ide serv-i sehî
 Gözlerüm kana dönüpdür benüm aglamag-ıla
 İy şabâ irgüresin kühl ideyim gerd-i rehi
 Hem-nefes olmaz-ıdı nâleme hiç nây benüm
 Sinesi ‘ışkdan olsaydı hevâ-y-ıla tehi
 Su döker ‘arızum üstine benüm dîdelerüm
 Ola bu nev‘-ile yuyıbile rüy-ı siyehi
 Sorma suçını günâhını hemân öldüregör
 Seni çok çok sevenün az ola mı hiç günehi
 Âteş-i âhı Muhibbî başa tâc-ı zer ider
 Pâdişâh-ı gam olan böyle geyer şeb-külehi
 Biñ benüm gibi kapusunda anuñ bendesi var
 Kankı bî-dindür aña beñzede bir pâdişehi
 Ü1-305b

3241. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Sinede ‘ışk âteşi rûz-ı ezel peydâ gibi
 Gelmedi ‘ışk ‘âlemine bu dil-i şeydâ gibi
 Dil viren medfûn olur dünyâya bil Kârün-veş
 Kim tecerrüd eyledi göklerdeyür ‘İsâ gibi
 Lezzet-i dünyâya dil aldanmadı hem çün meges
 Eyledüm küh-ı kanâ‘at içre câ ‘Ankâ gibi
 Sâye gibi yüzüñi sür sen mezellet hâkine
 Tâ ki kâdrün yücele mihr-i cihân-ârâ gibi
 Akmag-ıla iki ‘aynumdan benüm bu kanlu yaş
 Cüş ider âh eyldükçe her taraf deryâ gibi
 Bezm-i gamda şem‘ gibi gîceler yaşlar döküp
 İnlerem tâ şubh olunca ben ney-i güyâ gibi
 İy Muhibbî kimseye gelmez bu dünyâdan vefâ
 Saña bir ‘ibret yiter İskender ü Dârâ gibi
 Ü1-306a

3242. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hîç olur mı ki diyem 'âlemde var cānān iki
 Bunı kim diyibilür var cism içinde cān iki
 Gülşen-i hüsne yāruñ basmasun ayak diyü
 İki çeşmin gözleye diyü komış derbān iki
 Gönlümi gönderdüm evvel soñra cān teslim idüp
 Ka'be'dür kūyına varup eyledüm qurbān iki
 Tekye-i dilde ziyāfet eyledüm geldi belā
 Ğam dañı gelsün didüm tā kim ola yārān iki
 Dir-imişsin terk kılmaz bu Muḥibbi baş u cān
 İmtihān eyle gel evvel soñra kıl bühtān iki
 NO-163a

3243. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

İrdi Ferhād'a maḥabbet kesdi miḥnet daşını
 Derd-ile bî-çāre virdi āḫir anda başını
 Şāh-ı 'ışķa kimisi baş u kimi cān iletür
 Ehl-i 'ışķuñ gel temāşā eyle [sen] savaşını
 İy sehī servüm ḫıramān salın sen nāz-ıla
 Cûlar iltsün pāyuña 'aşıqlaruñ göz yaşını
 Olmaya sīne siper bagrı ola ğalbūr-veş
 Çeşm ata ğamz okların ele ala ya kaşını
 Esb-i nāza bine çevgān ide ger zülfin nigār
 Bu Muḥibbi top idüp meydāna koya başını
 NO-163a

3244. Mef'ülü mef'ülü mef'ülü fâ'ilün

'Āşık mıdır ki isteye derdün devāsını
 Yā işideler anılaya anuñ şadāsını²⁵⁴³

²⁵⁴³ Mısra S1, H1 ve T'de:

İrgürmeye felekler āḫı şadāsını
 şeklindedir.

Her kim ki kanâ'at eyleye bir loğma hırkaya²⁵⁴⁴

Bakmaz o şeh de atlasa virmez palâsını

Öğrendi Kıys yaşına bād-ı sümûm ile

Sevdi diyâr-ı miḥnetüñ âb u hevâsını

Âşık gözine ḥāk-i der-i yâr var iken

İşk ehli n'ider uşbu cihân tütüyâsını

Bahr olsa devât cümle ağaçlar kalem eger

Yazmaya cihân ḥalkı gönül mâcerâsını²⁵⁴⁵

Zerden serîre bakmaya ide Muḥibbî 'âr

Her kim kanâ'atüñ bister ide buriyâsını²⁵⁴⁶

NO-163b, S1-199a, H1-155b, T-224b

3245. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hüblar encüm kamu sen mäh-ı tâbân ol yüri

Gün gibi fer vir cihâna mihr-i raḥşân ol yüri

Çünkü olmışdur vişâle ara yirde ten ḥicâb

Anı terk it cân-ıla ṭalib-i cânân ol yüri

Her ne deñlü gelse gam aksa belâ cûlar gibi

Eyle sen iy dil taḥammül baḥr-ı 'ummân ol yüri

Ġamzeler ḥançer çeküp iy dil seni öldürmedin

Bir gün öñdin var anuñ²⁵⁴⁷ küyinda ḳurbân ol yüri

İy Muḥibbî yâra şevḳuñ var-ısa bülbülleyin

Gül ruḥın yâd eyleyüp her gice nâlân ol yüri

NO-163b, S1-199b, H1-156a, T-225a

3246. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Giderdün ḳulmet-i küfri yakuban şem'-i ḳâfurı

Ḥaḳîḳat bu ki nûruñdan alur mihr-ile meh nûri

²⁵⁴⁴ Mısra S1, H1 ve T'de:

Bir loğma ile hırkaya iden kanâ ati
şeklindedir.

²⁵⁴⁵ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

²⁵⁴⁶ Mısra S1, H1 ve T'de:

Faḳruñ kişi ki bister ide bu riyâsını
şeklindedir.

²⁵⁴⁷ anuñ: yüri NO

Mekānuñ ‘ālem-i ‘ulyā turaguñ cennet-i me’vā
 Kapuñ derbānidur Rıd̄vān olup çāker saña hūrī
 Kıyāmetde kaçan gelse biñ ayak bir ayak üzre
 Umaram kim komayasın ayak altında bu mūrī
 El irse hāk-i pāyuña gözüme tütüyā itsem
 Murādum iki ‘ālemde kapuñdan olmayam dūrī
 Cihāna şāh olmakdan saña kul olmadur faḥrum
 Gerekmez Qayşer u Dārā olam ḥakan-ı Faḡfūrī
 Muḥibbī cām-ı ‘ışkuñı içelden şöyle mest olmış
 Görenler bilmeyüp sanur içüpdür āb-ı engūrī
 NO-164a, S1-200a, H-156a, T-225b

3247. Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Serverā oldı gözüüm yaşı benüm āb gibi
 Durmaz inler bu gönül derd-ile tölāb gibi
 Cür‘a-i ‘ışkı içüp kim aña tākāt getüre
 Öldüre anı amān vermeye tiz-āb gibi
 Gözlerüm yaşı gelürse beni yirden götüre
 Nite kim ḥār u ḥesi her yaña seylāb gibi
 Mescid-i ḥüsnüñi iy dōst san kim cāmi‘ iden
 Eylemiş kaşlaruñ ol cāmi‘e miḥrāb gibi
 Arasañ sanma Muḥibbī bulına genc-i vişāl
 Añılur adı hemān kendüsi nā-yāb gibi
 NO-164b, S1-200a, H1-156a, T-225b

3248. Mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fā‘ilün

Sultān-ı ‘ışk sīneme dikdi livāsını
 Şāh eyledi ‘āleme²⁵⁴⁸ bu ben gedāsını
 Her kim ki cihān²⁵⁴⁹ ni‘metini yiye hırş-ıla
 Elbette anuñ çekse gerek imtilāsını

²⁵⁴⁸ eyledidi kişver-i ğama S1, H1, T

²⁵⁴⁹ cihān: dehr T

Ol dil ʔabîbi kapusı dârüʔ-şifâ ola
 Lâyık mıdur gözlemeye mübtelâsını
 Ğam meclisinde nâleme²⁵⁵⁰ âheng içün baña
 Uydurdu nây nâleme kendü şadâsını
 Virmez Muhibbî kûy-ı harâbât-ı ʔışk olan²⁵⁵¹
 Câm-ı Cem'e eldeki sınımış kovasını²⁵⁵²
 NO-164b, S1-200b, H1-156b, T-226a

3249. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bâr-ı ğamdan kâmetümdür ham gibi²⁵⁵³
 Bulmadum hergiz muşâhib ğam gibi
 Ka'be kûyuña varup buldum şafâ
 Anda çeşmüm görünür zezem gibi
 Döstum dil-teşneyem rahm itmedün
 Çeşme-i luţfuñ senün bî-nem gibi
 Zâhiren gördüm ʔizâruñda ʔarağ
 Güller üzre çın seher şebnem gibi
 Bu Muhibbî dergehününden dür olup²⁵⁵⁴
 Müdde'iler çün²⁵⁵⁵ saña maḥrem gibi
 NO-165a, S1-200b, H1-156b, T-226a

3250. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bâĝa geldi şubḥ-dem gül oldu dehrün Ḥusrev'i
 Bülbül âĝâz itdi aña karşu şî'r-i Pehlevî
 Mürde idi zinde kıldı cümle ezḥârî şabâ
 Tâze cân buldı kamusı irdi nefḥ-i ʔîsevî

²⁵⁵⁰ nâleme: bu gice S1, H1, T

²⁵⁵¹ harâbât-ı ʔışk olan: harâbât içinde rind S1, H1, T

²⁵⁵² eldeki sınımış kovasını: piyâle-i miḥnet-zedâsını S1, H1, T

²⁵⁵³ Bu beyit NO'da farklı bir vezinde:

Çekeli bâr-ı belâ görindi püştüm ham gibi

Eksük olmaz bir nefes var mı muşâhib ğam gibi

şeklindedir.

²⁵⁵⁴ olup: idüp NO

²⁵⁵⁵ çün: -NO

‘İşk[1] pinhân istedüm itmek velî oldı ‘ayân
 Nite kim Âyâz’uñ ‘ışk[1] ile şâh-ı Ğaznevî
 Baħr-ı dilden zâhir olan kim göre eş‘arımı
 Dir niçe esrâr-ıla var niçe yüz bîn ma‘nevî
 Her ne söz söyler Muħibbî hep haķıķatdūr sözi
 Gûş kılsa şi‘rini taħsîn iderdi Mevlevî
 NO-165a

3251. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Dikķat itdüm teng görindi ğoncadan yâruñ lebi
 Sîbe teşbih eylemişlerdür görenler ğabğabı
 Yârı gördükde sakın açma derünuñ kışşasın
 Saklamak hoşdur ulular meclisinde edebi
 Yüzüñi didüm neden zülf-ile tenhâ eyledüñ
 Gül gibi güldi didi olmaz mı her rûzuñ şebi
 Bu cihân dârına aldanma saña taş-ı felek
 Gösterür lu‘bıyla her dem saña [ol] bu‘l-‘acebi
 Yüzüñi ele alup yûri Muħib dergehine
 Ola ki raħm kıla eyle şefâ‘at talebi
 NO-166b

3252. Mef‘ûlü fâ‘ilâtü mefâ‘lü fâ‘ilün

‘Âşık mıdur ki isteye yâruñ vefâsını
 Yâhûd şikâyet eyleye anup cefâsını
 Kavs-i kûzah gerçi baña kepâdedür
 Ammâ ki katı çekemedüm ‘ışk yasını
 ‘Âşık ola²⁵⁵⁶ kalmaya güftâra kudreti
 Kim göre kara kaş-ıla gözi jâlesini²⁵⁵⁷
 Her kim ki ser-i zülf-i nigâra bend ola
 Fikr eyleme hergiz anuñ kurtulasını²⁵⁵⁸

²⁵⁵⁶ ‘âşık ola anuñ: ‘ışkıyla S1, H1, T

²⁵⁵⁷ jâlesini: lâlesini T

²⁵⁵⁸ Bu beyit S1, H1’de:

Her kim ki vara zülf-i şiyehkâra bend ola
 Kendü eliyle başına alur belâsını
 şeklindedir.

Oldı²⁵⁵⁹ Muhibbî hâşıl-ı derd ü belâ vü gam
Tîmâr diyü vir[ür]ler²⁵⁶⁰ çü 'ışkuñ livâsını
NO-166b, S1-203b, H1-158b, T-229a

3253. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

O kim iy serv-çad bālâ felekde saña yir itdi
Beni pâ-mâl-i 'ışk idüp ayak altında zîr itdi
Kemend-i zülf ü hâliyle hadeng-i çeşm-i ebrûlar
Ne çâre kaţlüme bunlar ki cümle eli bir itdi
Saña cân-ıla kul oldum felek saǵfına pâ korsam
'Aceb midür beni devrân şeh-i gerdün-serîr itdi
Beni çün eyledi muhtâc saña dâduma dâd eyle
Elüm tut düşdüm ayakdan seni çün dest-gîr itdi
Benüm günden güne hâlüm müşevveş olup artmakda
Neden bilmeyesin hâlüm seni şâhib-zamîr itdi
Muhibbî nazmuñı görüp diye elbette nazm ehli
Bu fikr-i bikri şî'rinde hemân ancak zahîr itdi
NO-167a, S1-203b, H1-159a, T-229a

3254. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Çünki kulsın hîç bildüñ mi bugün sulţānuñı
Ne içün halk eylemiş Hâllâk senüñ cânuñı
Çün muţî' olup "belî" didüñ ezel rûz-ı elest
'Ahdüñe dur terk kılma key sakın peymānuñı
Eyü²⁵⁶¹ 'amel kılmaga cehd it hayr u şerri fark kıl
Kurtarasın tâ ki şeytāndan bugün²⁵⁶² imānuñı
Ġamdan özge olmaya yâr u muşâhib bir dahı
Niçe yıllardur ki bekler gitmeyüben yanuñı
İy Muhibbî söz güherdür ol dahı a'lâ gerek
Bilmeyenler tâ bileler bunuñ-ıla şānuñı
NO-167b, S1-204b, H1-159a, T-238a

²⁵⁵⁹ oldı: aındı S1, H1, T

²⁵⁶⁰ vir[ür]ler: aldı S1, H1, T

²⁵⁶¹ eyü: nik S1, H1, T

²⁵⁶² bugün: sen NO

3255. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gün-be-gün arturduñ iy döst sen in'amuñı
 Baña da lâyıķ budur dilden komayam nâmuñı
 Pâdişahlar pâdişâhı çün der-i hâcetdür
 Var yüri iy hasta göñlüm iste andan kâmuñı
 Billür iken yıkılır bu nüh felek olur harâb
 Sım ü zerle pes neden yüce kılursın nâmuñı
 Geşt idersin 'âlemi bir laḫza durmazsın 'aceb
 Görmedüm bir dem göñül hergiz senün ârâmuñı
 Ka'be'dür küyü Muḫıbbî cânuñı ḫurbân ilet
 Bunuñ ile gel tamâm it ḫacılar bayramını
 NO-167b

3256. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Çeşmün müjgânın almışdur ele ḫançer gibi
 Hışm-ıla geldi benüm bu bagruma sançar gibi
 Atuñ ayagina düşmişdür gelüp üftâdeler
 Çek 'inân-ı esbüñi sulṫânsın Sançar gibi
 Sen 'Alî gibi kaçan kim Düldül'e olursañ revân
 Yüriyeyim ben anuñ öninde [gör] Ḳanber gibi
 Gözlerüm yaşı benüm başumdan aşdı âh kim
 Yüzüm oldu ol su içinde nilüfer gibi
 Didiler ṫâḳat getirmez kimseler bâr-ı ğama
 İy Muḫıbbî sen anı çekmek gereksin ner gibi
 NO-168a

3257. Mef'ûlü fâ'ilâtü mef'â'ilü fâ'ilün

Ḳaşrı yüce menzili yâruñ haymâ gibi
 Âh irmez elüm göñül aña mübtelâ gibi
 Ne-y-içün bu ben mürdeye vermeyesin ḫayât
 Oldı nefesün mürdelere çün Mesîḫâ gibi

Dutıldı gönül bir perînün zülf[i] bendine
 Yazu imiş başa bu da bir belâ gibi
 Her kim ki varup Ka'be-i küyün tavâf ide
 Nâr-ı cahîm odına ol yanmaya gibi
 Dünyâ-yı dūna virme gönül itme i'timād
 Âhîr yudar çünkü seni ejdehâ gibi
 Var iy şabîb hâlüne ko hâlûme beni
 'İşk hastasıyam derdûme derdüm devâ gibi
 Âhum Muhibbî dokunalı başr-ı eşkûme
 Bildüm temevvüc itdüren anı hevâ gibi
 NO-168a

3258. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Çemende güller açıldı cihānuñ zeyn olup bağı
 İdelüm serv-şadlerle irişdi 'işretün çağı
 Elünde cām-ı rindāne içüp mey gibi dil şâf ol
 Çeküben lāle-veş nüş it dağı bagruña yak dağı
 Görüp serv-i sehi şaddün senün divāneñ olmuşdur
 Sular zencîre dönmişdür ayaguña urup bağı
 Bulunmaz derdûme vāķıf meger ancak ola lāle
 Benüm gibi anuñ da var yüreginde niçe dağı
 Gören ğam bārı altında hezārān eyleyüp taşsîn
 Diyeler başına almış Muhibbî bir kara tağı
 NO-168b

3259. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Leyli zülfün görelî oldu bu dil divānegi
 Oldı senünle āşinā ammā baña bigānegi
 şem'-i ruřsāruñ senün zāhir olalıdan dōstum
 Yakmak için bāl ü per oldum bu şeb pervānegi
 'İřkuñ ne bilsün şivesin ol zāhid-i ĥalvet-nişîn
 Hiç öykünür mi cilve-i řāvūsa murğ-ı ĥānegi

‘İşkâ düşelden ammâ kim geldi belâlar başuma
 Başuma buyruk dahı yürür iken ferzâneğî
 Cân-ıla başuñ[1] terk kıl râh-ı maḥabbetde Muḥîb
 Çün ‘aşîkâ lâzım-durur olmak gerek merdâneğî
 NO-169a

3260. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Nigârûñ ḳaddi serv olmuş tamâmdur ḥüsninüñ çağı
 Koñ aksun gözlerüm yaşı olupdur anuñ ırmagı
 Uyardum ‘ışk ḳandilin aña bu dil fitil itdüm
 Gözüm yaşıyla gönderdüm bile bu bagrumuñ yagı
 İçüp ‘ışkuñ şarâbını ezel bezminde mest oldum
 Anuñçün dahı fark itmey bugün ben sol-ıla sagı
 Bi-ḥamdillâh gider oldum ser-i küyına dildârûñ
 Velî bilmem çeken anda suyu mı yâḥû topragı
 Ağırdur bâr-ı ḡam ḡâyet anı çekmege yok tâḳat
 Muḥibbî çün degül mümkün götürmek bir ulu tagı
 NO-169a

3261. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Câme-i zer-baft ile ger cilve kılsa ol perî
 Kim göre âşüfte vü ḥayrân ola dilden berî
 Gözlerüm yaşına baksun soñra rüy-ı zerdüme
 Ğarḳ-ı âb itmiş temâşâ eylesün nilüferi
 Eksilür sanma nigârâ uşbu câh u ḥaşmetüñ
 Merḥametle eylesen süy-ı gedâyân nökeri
 Berg-i gül gerçi ki nâzûk görünür ammâ ki sen
 Görünürsin iy gönül nev-rete-i nâzûk-teri
 La‘l-i nâbuñ kıymetin cânâ Muḥibbî hoş bilür
 Zâhir itmez cevherüñ ḳadrini illâ cevheri
 NO-169b

3262. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Yine iy serv-i hırâm nâz-ıla seyr it çemeni
 Ser-tâ-be-ğadem âşüb-ı dil ü cân-ı meni
 Kanımı nûş idüben seng-i cefâ ile sıduñ
 Nûş-ı mey eyleyüben şîşe-i gönüm şiken
 Ger bugün nâz-ıla nâzük tenüñi ‘arz idesin
 Yâsemîn bir dahı göstermeye sîmîn tenini
 Zecr ü hicr-ile murâduñ âhîr öldürmek ise
 Bârî tîz öldüregör çekmeye tâ ol miheni
 Çeşm-i cellâdı Muhibbî çeke ger katlûñe tiğ
 Sunubanın çıkma edep gözleyüben nizeni
 NO-169b

3263. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ülün

Dögünüp def çağurur her nefes²⁵⁶³ nây
 Nedür dünyâ içün bu hüy u bu hây
 Bu dünyâ heft ser bir ejdehâdur
 Yudar dimez bu yoğsul u budur bay
 Sakın şerr işleme nefesüñe uyma
 Ki soñra dimeyesin âh-ıla vâ
 Hârâmî gözleri kan itmek ister
 Müje tîrine kılmuş kaşların yay
 Ezelden kışmet oldu²⁵⁶⁴ şâdî vü ğam
 Muhibbî saña düşdi ğuşşadan²⁵⁶⁵ pay
 NO-170a, S1-207a, H1-161b, T-240b

3264. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Yâd kılduñ bu kuluñı döstüm yâd itmedi
 Bu dil-i nâ-şâdumı gördi velî şâd itmedi
 Gerçi oturdı serîr-i manşib üzere şâh-vâr
 Lîk zulm itdi Hudâ’dan korkuban dâd itmedi

²⁵⁶³ nefes: taraf S1, H1, T²⁵⁶⁴ oldu: imiş NO²⁵⁶⁵ ğuşşadan: kışşadan NO

Bir yūzi gül yār elinden oluban hūn-ı ciger
 Būlbūl-i dil var mıdur kim nāle feryād itmedi
 Ben dahı kūh-ı ğamı kesmekde iy şirîn dehen
 Anı ki ben eyledüm ‘ālemde Ferhād itmedi
 Bend-i zūlfinde olan bī-dilleri āzād idüp
 İy Muḥibbī ḥamdü-lillāh seni āzād itmedi
 NO-170a

3265. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Niçe yirden sînem üzre açdı tîrûn revzeni
 Ḥamdü-lillāh ki temāşâ eyledüm cānâ seni
 Gün yüzünden ayru oldı gözlerüm yaşı şafaḳ
 Hem çün gerdün ben dahı pür-hūn itdüm dāmeni
 Her libası yāra lāyık görmez illā meger
 Eyleye gülden ḳabā ola semen pîreheni
 Kimdür beñzer diye gül ruḥlaruñā gülleri
 Oda yana şu‘le-i ruḥsār-ıla gül hırmeni
 Tâc-ı Ḥusrev istemez mülk-i Feridün’dan geçer
 Ger Muḥibbî’ye müyesser olsa kūyuñ meskeni
 NO-170b

3266. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Gidüp ol māh baña dilden hezārān şad heves kaldı
 Ğam-ı hicr-ile cān tenden gidiser bir nefes kaldı
 Cihān içün nedür bilsem bu hây u hūy u bu ğavgā
 Gelenler gitdiler cümle dimezler kimse kes kaldı
 Vişālūn yādına cānâ yine bu murğ-ı dil pervāz
 İdüp cānum revān oldı yirinde ben ḳafes kaldı
 Bu dehri ser-te-ser gezdüm vefâ yok ḥalk-ı ‘ālemde
 Ne işiddüm ne ḥod gördüm cihānda dest-res kaldı
 Muḥibbī derd-ile nālān olup murğ-ı çemen söyler
 Bu gülşende gül ü lāle gidüp ḥār-ıla ḥes kaldı
 NO-171a

3267. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fâ'ilün

Hâlûmi görüp itmedi dilber teraḥḥûmi
 Günden güne ziyâde ider dil²⁵⁶⁶ tazallûmi
 Gülşen içinde ruḥlarını yâd idüp yine²⁵⁶⁷
 Dil bülbülü şubḥa dek itdi terennûmi
 Ne deñlü varup yâra tazarru' niyâz idem
 Ol arturur zulm-ile eyler taḥakkümü²⁵⁶⁸
 Zülfin giderdi ḥüsni 'arz itdi dil-firîb
 'Âşıklar itdi cân-ıla dilden tena'umı
 Bārân-ı eşki saçdı Muḥibbî şu deñlü kim
 Güller açıldı itmedi dilber tebessümü²⁵⁶⁹
 Varsam egerçi tiḡu'na karṣu 'aceb midür
 Zîrâ ki 'ışk kişide komaz tevehhûmi
 Deryâ-yı eşk her yaña cûş u ḥurûş ider
 Âhum yiliyle dem-be-dem artar telâṭumı
 NO-171a, S1-207a, H1-161a

3268. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gül ruḥuñ yâdınadır ebr-i bahâruñ giryesi
 Andan artukdur velî 'âşık-ı zâruñ giryesi
 Bir ḥarâret virdi 'ışk bu dil-i sūzânuma
 Anı teskîn itmedi bu çeşmesâruñ giryesi
 Ra'd inler ebr aglar dâyimâ Ferhâd için
 Her yaña cûlardur akar kûhsâruñ giryesi
 Yakuban pervânesin dönüp eger raḥm itmese
 Olmaz idi gîceler şem'-i şerâruñ giryesi
 Gülşen içre sanmañuz çın seḥer ki jâledür
 Her yaña saçıldı âh itdi hezâruñ giryesi

²⁵⁶⁶ ziyade ider dil: itdi ziyâde NO

²⁵⁶⁷ yine: gice S1, H1, T

²⁵⁶⁸ 3 ve 7. beyitler S1, H1 ve T'de yoktur.

²⁵⁶⁹ S1 ve H1'de bu beyit bir sonraki beyitle yer deḡiştirmiştir.

Yâr firâr itdi dirigâ kalmadı dilde karar
 ‘Âlemi ğarkâ vire ol bi-ķarârûn giryesi
 Âhum arturdı Muħibbî yaşumuñ bārânını
 ‘Âlemi teng eyledi bu âh u zârûn giryesi
 NO-171b

3269. Mefâ’ilün mefâ’ilün fe’ülün

Şehâ küyuñda dil-ħasta ğarîbi
 Yog-ımuş ğamdan özge hiç naşibi
 ‘Âceb bîmâr-ı ‘ışķam baña tîmâr
 Olup ‘aciz kamu şehruñ şabîbi
 Olup ‘aşık cihânı geşt kıldum
 Senüñ tek görmedüm ben bir ħabibi
 Yüzüñi görmege küyuña vardum
 Cefâ tîĝın tutar gördüm raķîbi
 Nigârâ medħ okur ħüsnüñe karşu
 Muħibbî gibi yokdur ‘andelîbi
 NO-172a

3270. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Zâhir oldı nâgehân gördüm ben bir mehveşi
 Ol zamândan berü şu’le virdi sînem âteşi
 Sünbül saçın şâneledi ol perî-şıfat
 İtdi cihânı cümle ser-â-ser müşevveşi
 Derdâ dirîĝ n’eyleyem ki firîb-i dehr
 Zevķ u şafâya atdı mübeddel binâ ħûşı
 Ben âb gibi pâyuna her dem yüzüm sürem
 Sen ser çeküp serv gibi eyle ser-keşi
 Şi’r anuñçün buldı melâħat Muħibbî’nün
 Gitmez dilinden olup şîrîn şeker ħôşı
 NO-172a

3271. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

İy murğ-ı seher eyle yûri nâle vü zârı
 Gülden degül mümkün olup ayrıla hârı
 Şevkuñ var-ısa cın seher iy dil-i mahzûn
 Var açıla gir seyr ide gülhâ-yı bahârı
 Gel 'iyy idelüm bâğa varup vaqt-ı çemendür
 Dehrün çü berâber görinür leyl ü nehârı
 Kûyuñda eger ölür isem cismümi iy döst
 Zinhâr anı seglerüñe eyle sipârı
 'İşkûñ yolını iltemedi kimsene başa
 Bir kâra sakın beñzedeyim dime bu kârı
 İy dil vefâ bûyını umma bu cihândan
 Zîrâ ki bu bir kimseye hiç itmedi yarı
 Ger sorarsañ hâl-i Muhibbî'yi niçedür âh
 Hicr içre çeker şubha degin âh ile zârı
 Konardı başına Mecnûn[un] devlet [kuşı]
 Elinde nâka-ı leylî yuları
 Şâbirseñ belâ vü miñnet ü derde
 Ola haşr ola olmaya şümârı²⁵⁷⁰
 NO-172b

3272. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İntihâb idüp çıkardum mâh-rûlardan seni
 Bilmedüm n'oldı günâhum böyle yâd itdün beni
 Cem' kıldum bahr-ı eşk içre gözüm gevherlerin
 'İşk şâhı devletinde oldum gâyet gani
 'İşkûñ müşkilini sorma yine 'aşıkâ sor
 Zîrâ başdan başa ezber okımışdur okını
 Dimiş idün ki seni vaşlum ile şâd ideyim
 Ne tîz unıtduñ eyâ döst ol 'ahd kanı

²⁵⁷⁰ Gazelin son iki beytinde vezin açısından eksiklik vardır.

Dâr-ı dünyâya denî dirler imiş çünkü ezeli
Kim aña meyl ide elbette olur ol da denî

Sûz-ı Hüsrev'den Muhibbî çünkü yakmışdur çerâğ
Sûznâk olsa 'aceb midür anuñ her suheni
NO-173a

3273. Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Ser-i zülfün kemendinden gönül âşüfte hâl oldu
Lebünden bir söz işiddüm baña bilmem ne hâl oldu

Nigârâ zülfün altında nihân oldu yine rüyun
Meger şeb irdi hürşide yahûd vakt-i zevâl oldu

Nazar müjgânına kıldum helâküm añladum ol dem
Elinde dutduğı tiğ u cefâ tîr-i kıtâl oldu

Gözüm yaşın döküp gönlüm yine derd-ile âh itdi
Açıldı gül gibi dilber ki san tâze nihâl oldu

Çad-i dil-cüyun iy dilber komadı serv-i refârı
İşidüp gonca güftârün hemân gülşende lâl oldu

Muhibbî çekeli bâr-ı ğam-ı 'ışkı bu 'âlemde
Cihân çeşmine görünmez hemân ancak hayâl oldu
NO-173a

3274. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Beni öldüriserdür iştiyâkı
Eger kalursa hicrân böyle bâkı

Saña mânend meh-rû görmedüm âh
Gezüp Mısr-ıla Şâm-ıla 'Irâk'ı

Yüzün mescid kıyâm itseñ habîbüm
İdeler secdeler ebrü-yı tākı

Kemânçe olmasa yaşum aña târ
Bu sinem üzre n'eylerdi bu bâkı

Muhibbî nâr-ı ğamdan teşne-dildür
Anı kandur mey-i la'lünle sâkı
NO-173b

3275. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Saklasun her dündan diñ yâra ad u sanını
 Görmesün her nâ-sezâ göstermesün eyvânını
 Zülf-i müşg-efşânını bād-ı seher dagıtmasun
 Hâr eline virmesün güller gibi dāmânını
 Hicr elinden kurtılup iren vişâlün 'ıydine
 Yolına kırbân olup şükrâne virsün cânını
 Kaddümi ya eyleyüp atdum yine âh oklarını
 Dimesi çarhuñ geçürdüm bu tokuz kalkanını
 Bād-ı âhum esmese dilber açılmaz gül gibi
 İy Muhibbî eksük itme çeşmüñün bārânını
 NO-174a

3276. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Nâlemi güş eyleyenler bilür ancak hâlümü
 Çenge teşbih eyledi kim gördi kadd-i dâlumı
 Gül gibi gel hâr-ıla her demde itme bâziçe
 Bülbül-i nālānuñam arturma iy dil nâlemi
 Gözlerüm cevherlerin yoluñda itdüm ben telef
 'Ömr[i] yok yire geçürdüm hafta mäh u sālumu
 Kır'a saldum muşhaf-i hüsñün açup fâl eyledüm
 Hamdü-lillāh ki murād üstine gördüm fālumu
 Luṭf idüp dilber Muhibbî baña bendem diyeli
 Görürem çarḥdan yüce bu devlet ü iḳbālümü
 NO-174a

3277. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Geh kabā gülgün geyer gördüm ol simîn-beri
 Özine geh hil'at atmış reng-i nîlüferi
 Cān fedā itmege geldüm māni' olmañ kūyına
 Yüzüme sürüp başuma tāt idem ḥāk-i deri

Bâda virdüm 'aql u dîn ü dil anı bir görmede
 Cân da kalmaz bir dahı görsem eger ol dilberi
 'Âşık-ı şâbit-kâdem oldur der-i cânânede
 İde şemşîre nazar döndürmeye cân u seri
 Niçe yıldur bu Muhibbî âteş-i hicrân-ıla
 Yanalı bûy-ı vefâ virür dahı hâkisteri
 NO-174b

3278. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Terk-i cân itse ne tañ ki göre ol mâh-veşi
 Dest-i kudretle yaradıldı anuñ gözi kaşı
 Bañr-ı eşkümde yürür murğ-ı dilüm her tarafa
 Zira pervâ yimez olmışdur ezel âb u aş
 İtmese kişi kanâ'at bulımaz devlete yol
 Ol eger görmeye bir nâ-hoş ile hoş
 Eşk-i çeşmüm virdi hil'at âh-ıla dâğ eyledi
 Zira tamga ile artar olsa dehrün kumaşı
 Kibr ü kîn-ile gârañ olana âdem mi dinür
 Bir gerek çünkü Muhibbî kişinün içi daşı
 Pür gerek ola tolu hikmet ile mañzen-i dil
 Añmañ şimdi zamân hâlkı gibi içi boş
 NO-174b

3279. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Şad-bâr yiter 'işve vü nâz u 'itâb oldu
 İy türk-i mest cân-ıla bu dil harâb oldu
 Lâyık degülem büse koyam pây-ı yâra ben
 Yiter baña hemîn ki büsem rîkâb oldu
 Zârılık ider döneli gönlüm dölâba âh
 Yaşlar döker didelerüm de pür âb oldu
 Ğam meclisinde içeli çeşmüm şarâbını
 Sînemi alma sanculu dilde kebâb oldu

İtdi sü'âl-i büse Muhibbî nigâr ne-goft
Beñzer ki qabûl itdi hamûş cevâb oldı
NO-175a

3280. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Gül gibi bugün eyledi dilber tebessümi
Şâd oldı gönül kalmadı bir zerrece ğamı
'İşkuñ bahası olmasa 'âlemde tañ mıdır
İki cihâna çünkü değer bir demi demi
Zülfüne eger müşğ didümse haṭâ ile
'Afv it günâh var mı hiç itmez âdemî
Tiryâk geçer çünkü lebi cân-ı 'âşığa
Olsa ne ğam mâr saçınuñ eger semmi
Geldi Muhibbî 'âlemi geşt itdi ser-te-ser
Bir yâr-ı yârânı bulmadı idine maḥremi
NO-175a

3281. Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

Yokdur cihânda bir şanem iy döst senüñ rüyuñ gibi
Sünbüle raġbet mi olur boynuñdaki müyuñ gibi
Gülşende güller çok hiç birisi ruḥsârûna
Yokdur bir serv-i bülend kâmet-i dil-cüyuñ gibi
Her yaña baksam her taraf meşğül tesbîḥ du'â
Var mı cihânda bir kelâm hiç guft-ile güyuñ gibi
Kâmet getürdi kâmetüñ mescidde müezzîn görüp
Didi ki bir miḥrâb yok hiç ṭâḳ-ı ebrüyuñ gibi
Varsa Muhibbî küyuña her yañadan karşu gelür
Yokdur baña bir âşinâ bildüm seg-i küyuñ gibi
NO-175b

3282. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Keşf idüp ḥübân rüyın âşikârâ eyledi
Cân virüp 'âşıqları anı temâşâ eyledi

Güllere haclet gelüp düşdi ayaga servler
 Yâr ruhın ‘arz idüp kıaddını bālâ eyledi
 Câm-ı ‘ışk[ı] nûş idüp içdi maḥabbet²⁵⁷¹ cür‘asın
 Zû-fünûn ‘âkıll iken mecnûnı şeydâ eyledi
 Gördi müşğîn selâsil zülf-ile kâküllerin
 Boynuma zencîr ola dil diyü sevdâ eyledi
 Âsümân-ıla zemîni gezdi [kim] künc-i vişâl
 Bulmadı bir yir Muḥibbî sîne de câ eyledi
 NO-176a

3283. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Salın iy serv-i sehî nâz-ıla seyr it çemeni
 Cân fedâ ide gören diye saña cân-ı meni
 Gülşene ‘arz idesin ger göre nâzûk tenûnî
 Açmaya gonca bilüp hâlini ayruk suḥeni
 Leb ḥamûş lik ḥayâl ile tolu câ bu gönül
 Dil senûn-ile vü sen dille idersin suḥeni
 Hûnum içdüğüñ yiter gel eyleme zâr beni
 Bâde nûş itdüñ revâ mı dil [ü] yâ mey-şikenî
 Ḥasretiyle bu Muḥibbî sînesin dağ ideli
 Beñzese göz yaşına tañ mı ‘âķık-i Yemenî
 NO-176a

3284. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Sev evvel cân-ıla gül²⁵⁷² yüzlü yarı
 Soñında eyle bûlbûl gibi zârı
 Güneşdür yüzini her kim görürse
 Kalur mı zerre gibi hiç qararı
 Belâ vü derdüñi kıldum ḥesâba
 Bulınmadı anuñ hergiz şümârı

²⁵⁷¹ maḥabbet: met. :muḥib

²⁵⁷² gül: met.: bir gül

Yaşum te'sîr kılmaz seng-i dildâr
 Kılur mı nerm nesne seng-i hârı
 Muhibbî bir vefâsuz yâri sevmiş
 Ne kılsun yok elinde ihtiyârı
 NO-176b

3285. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Gören sen saçı şeb gül yüzlü yârı
 Unıdur küllî ol leyl ü nehârı
 Egerçi görünür 'ışk evvel âsân
 Velî düşvâr olur ol varı varı
 Belâ kü[y]ı olalıdan baña baş
 İki yaña akar çeşmüm bıñarı
 Gerekmezdi dahı Mecnûn'a devlet
 Eline girse Leylâ'nun mehârı
 Duḡānum çıksa başumdan Muhibbî
 'Aceb mi yakmışamdur dilde nârı
 Bulınmaduñ dilâ ḡayr u 'amelde
 Geçürdüñ yok yire leyl ü nehârı
 NO-176b

3286. Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

Bir baht-ı kem bî-ṭâlî'em görmem senüñ pervâzuñı
 Bârî tekellüm ḡayra kıl tâ işidem âvâzuñı
 Çeşmün elinde tiğ-ı tîz andan bu dil itmez gürîz
 Zülfünle eyler bâzîçe görmez misin canbâzuñı
 Cân cāna gelmiş cān-ıla dil karṣuña itse niyâz
 Dutarsın istignâ yüzün hem arturursın nâzuñı
 Alsañ elüñe tîr-i tîz olmaz aña sîne siper
 Atsañ ider durmaz güzêr iy döst ḡadeng endâzuñı
 'İşk bî-bahâ cevher-durur nādāna izḡâr eyleme
 Sineñde sakla cān gibi cāndan 'azîz tut râzuñı

Eyle Muhibbî zâruñı göge çıkar feryâduñı
 Bî-raḥımdur raḥm eyleye tâ işide âvâzuñı
 NO-177a

3287. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Mülemma' olsa kan-ıla 'aceb midür gözüm yaşı
 Yâr olmuş ezeldendür hûn-ı ciger tığında deryâsı
 Niçe dünyâya meyl idüp yaparsın kaşır u eyvânı
 Komazduñ olsa ger 'akluñ bugün taş üstine taşı
 Bugün meydân-ı 'ışk içre yiter Mecnûn'a mecnûnlık
 Aña ta'na daşın atup n'idersiz siz ol evbâsı
 Maḥabbet kişverine çün diyen serdâr Ferhâd'
 Anuñçün 'ışkı yolına koyup terk eyledi başı
 Muhibbî dil nişân eyle yine şahrâ-yı sîneñde
 Eline tîr-ile almış nigârum ya gibi kaşı
 NO-177b

3288. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dün gice çeşmüm benüm bî-h'âb u necb bî-dâr idi
 Münisüm tâ şubḥa dek dilde ḥayâl-i yâr idi
 Ḥande kılsa lebleri her bâr şeker gösterür
 Aña karşı girye-i çeşmümde gevher-bâr idi
 Lezzeti şîrîn lebi güftârını gönül didi
 Allâh Allâh ḳudretinden bir şeker-güftâr idi
 Ḥ'âbda her ne didi cümle ferâmûş eyledüm
 Gerçi dilden gitmeyüp tâ şubḥa dek tekrâr idi
 Başa iltidi bu Muhibbî yine 'ışkuñ kârını
 Ḥamdü-lillâh gerçi kim 'âlemde müşkil kâr idi
 NO-177b

3289. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Severem cân-ıla dilden ben o ḥurşid-veşi
 Lik yakdı bu ben ḥastayı anuñ 'ataşı

‘İşkâ kim dolaşa bulunmaya bir çâre aña
 Tâ ki urmaya alup başa daşı daşa başı
 Hiç ola mı ki anuñ vaşlına ire elüm
 Ol ola ‘âlî-neseb ben kul olam bir Hâbeşî
 Kim hâlâş olabilür gamze okı atılacak
 Bir yire ya kaşınuñ gelse iki yire başı
 Hâşâ eylesin şefkatün eksük kuluña
 Olasın şâh-ı ‘Arab hem Medenî hem Kureşî
 Tâc-ı Keyhusrev ile mülk-i Ferîduñ dilemez
 Bu Muhibbî kapusunda ola cârüb-keşi
 NO-178a

3290. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Eyledün yine perîşân zülf-i müşg-i nâbuñı
 Şâh şâh itdün gül üzre sünbül-i setrâbuñı
 Mescid-i hüsnünde cânâ görelî ebrûlaruñ
 Secde itdi dil baş kaldurmadı mihrâbuñı
 Düşde gördüm yâr[ı] didüm [ben] der-âğûş itmişem
 İşidüp didi bir ‘ârif vaşla yordum h’âbuñı
 Olmadı ‘uşşâk[ı] katl itdi peşimân gözlerün
 Dökmede kan şâd gördüm gamze-i kaşşâbuñı
 Şi‘r-i dil-keşdür Muhibbî işiden eyler sürür
 Vahtidür eyle müşerref nazm-ıla aḥbâbuñı
 NO- 178a

3291. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Muṭribâ gel nâleme uydur gelüp sen çengüñi
 Ehl-i meclis ḥasret olsun işidüp âhengüñi
 Raḥm kılmaduñ benüm bu nâleme iy seng-dil
 Âhum ile nerm olurken etüñüñ gör sengüñi
 Sırr-ı ‘ışkı saklamaz-ısañ dilâ olur ‘ayân
 Zerd çehreñde gören bu eşk-i gülgün rengüñi

Haṭṭ[1] kāfirdür ḥurūc itmek diler dīn kaşdına
 Ruhların müslim geçer göster anuñla cengüñi
 İy Muḥibbī şāh-ı ‘ışkuñ ḥükm[i] var tuğrā ile
 Ol ḥarābāt-ı cihān terk eyle nām u nengüñi
 NO-178b

3292. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

‘Arz ider şüfi dem-â-dem hırka-i sālūsını
 Yirlere çalmaz sakınur şîşe-i nāmūsını
 Aldanup dünyā-yı dūna oldı çün murgā süvār
 Ser-nigün itdi gör āḥir taḥt-ıla kāvūsını
 Saklamak sıyt u şadā-yı ‘ışkumı mümkün degül
 Çalmışam bāzārda çün ben melāmet kūsını
 Tekye-i dilde gelüp mihmān ola ger ğam baña
 Aña karşu yakaram bu göñlümün fānūsını
 Renc-i bî-ḥaşıldur el urma nabza iy ṭabīb
 Çün marîz-ı ‘ışk getürmez görse Cālînüs’ını
 Dest-būs-ı yāra irmez iy Muḥibbī çünki el
 Ḥāk-i pâyına varup eyle taleb pā-būsını
 Cilve kılsa ḥüsn-i dilber zülfi müşğ ‘anber saçar
 Ziver ile ziynet itmişdür per-i ṭāvūsını
 NO-178b

3293. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Mu‘allim eylemiş ta‘līm cefāya ol perî-rüyı
 Ki göstermeye ‘uşşāka ki hergiz rüy-ı nigüyı
 Raķībün sözine uyup kapuñdan beni redd itdün
 Benüm ḥaķķumda güş itmek revā mı ḳavl-i bed-güyı
 Nigāruñ pâyına yaşum revān itsem ‘aceb midür
 Ḥırāmānī ḥırāmānī görem ol serv-i dil-cüyı
 Ruhı gencini ḥıfz içün tılısm itmiş meger çeşmi
 Görinür sıḥr-ile ejder olupdur zülfinün müyü

Muhibbî cevre mâyıldür güzeller terk ide sanma
Kesebilmez degül mu'tād ola bir kimsenüñ hūyı

NO-179a

3294. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Çıkar dilden yine söz gevherini
Bilen kıadrin bilür söz cevherini

Gerek 'aşık saḥī ola civân-merd
Vire 'ışk yolına cān-ı şirini

Cefâ sengi eger başına yagsa
Kaçurmayup nazar kıla derini

Yaşum sîm ü yeter zer ola çehrem
Gerekmez dehrüñ sîm ü zerini

Muhibbî tîr-i yârı sînem içre
Gören dir hoş ne bulmuşdur yirini

NO-179b

3295. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Baḥa kıaddı ḥadi besdür n'iderem serv-i gülzârı
Ko kılsun çün ruḥı güldür bu dil bülbül gibi zârı

Ne deñlü cidd ü cehd itsem muḥâlif gösterür oyunum
Temâşâ eylesün âhın nazar hem sengi [vü] ḥârı

Nigârüñ katıdur gönli anı kim bilmek isterse
Felek nerrâdı getürmez murâdumca benem zârı

Yüzüm kara günâhum çok velî ğayrı ümîdüm yok
Umaram idesin şefkat unitma bu günâhkârı

Gözüm yaşına ğarḳ oldum bulunmaz derdüme çäre
Getürmedi meger devrân benüm gibi dil-efğârı

Maḥabbet cür'asın her kim Muhibbî ol ezel içdi
Ola mest-i ḥarâbâtî dura başında ḥumârı

NO-179b

3296. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Niçe yıldur çeker dil iştiyâkı
 Bulam diyü gezer Şâm u 'Irâk'ı
 Müyesser olmadı görmek yüzini
 Beni öldüriser âhir firâkı
 İmâm olmuş geçüp mihrâba çeşmi
 İdinmiş secdegâh ebrü-yı tākı
 Lebûn yâdına düşmiş cām elinde
 İçer miydi ger olmasa mezâkı
 Gice meyden başumda var humârum
 Şeher bir bâde sun luṭf eyle şakı
 Kamu 'isyân-ıla olduñ mürekkeb
 Bunuñla mı umarsın yüzi akı
 Muḥibbî uşbu şî'r-i dil-pesinde
 Nazîre dinmeye gezse âfâkı
 NO-180a

3297. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gösterüp yüzün nigârum âşikârâ eyledi
 Niçe bî-diller anı görüp temâşâ eyledi
 Güllere haclet gelüp düşdi ayakdan servler
 Gül ruhın 'arz kıddini çün serv-i bālâ eyledi
 'Işk cāmın cür'asın sundı baña nûş eyledüm
 Zû-fünûn-ı 'aḳldum gör nice şeydâ eyledi
 Didi dilber kim cefâya luṭfumı eyler ḳabûl
 Ehl-i 'ışk olan didüm cevruñ temennâ eyledi
 Ḳâni' olmadı Muḥibbî bir göz-ile dilberi
 Dāğlardan görmek içün dide peydâ eyledi
 NO-180b

3298. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Çok günâh itdüm velî bende rehrev kalmadı
 Lîk çeşmüm dökmedük göz yaşını su kalmadı

Çeşmün cüy-ı hayālün ile âbādān iken
 Eksilür sanma hayālün yāhū ol cū kalmadı
 Güş kıl iy ğonca-fem kūyuñda göñlüm nālesin
 Dime bağumda benüm bülbül-i hoş-gū kalmadı
 Seyl-i eşküm seyle virdi yine bu dil kişverin
 Dir gören ‘ibretle bunda hāne vü gū kalmadı
 Çok günāhuñ var Muhibbî vaḳtidür gel tevbeye
 Saç sakal agarmaduk başuñda bir mū kalmadı
 NO-180b

3299. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Ger hâtâ ile disem güneş senün rüyuñ gibi
 Ol günehten olısar yüzüm siyeh müyuñ gibi
 Hoş dutarsın geh beni gāhî idersin red
 Görmedüm hōṣî vü nā-hōṣî senün hūyuñ gibi
 Halk[ı] gördüm kimi mescidde kimi mey-hānede
 Baña nāmuñ zıkrı ile meskenüm kūyuñ gibi
 Geçdi kâmetden mü‘ezzin gördi ḳadd ü kâmetün
 Didi kâmet kanda var bu ḳadd-i dil-cūyuñ gibi
 Bu Muhibbî’nün dimāğını mu‘aṭṭar ṭāze ter
 Eyleyen cānā anı zülfüñdeki būyuñ gibi
 NO-181a

3300. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Derde düşdüm bulmadum gerçi emi
 Lik yig ‘ışḳuñ cihāndan bir demi
 Aradum bir yir ki pinhān olayım
 Kanda ki vardum bile buldum ğamı
 Tīrini gönderse cān karşı çıkar
 Oldugıyçün ḥasta göñlüm merhemi
 İrmese idüm lebün tiryāḳına
 Öldürür idi beni zülfüñ²⁵⁷³ semi

²⁵⁷³ zülfüñ: zülf NO

Diller almaga giderler ğamzeler
 Bekler yāruñ kafasın perçemi
 Bulmadum bir yār-ı şādık togrı yār
 Ser-te-ser gezdüm egerçi 'ālemi
 Gözi yaşıdur Muḥibbī bülbülün
 Güller üzre gör seḥgergeh şebnemi
 NO-181a, T-230b

3301. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Çıkup şeb-gün libās ile o meh bir şeb birün oldu
 Görüp ol şekl-i 'ayyārı hemān bu dil cünün oldu
 Ğam-ı Şirīn ile Ferhād şu denlü nāleler kıldı
 Şadā-yı 'aksidür kılmış sanurlar Bī-sütün oldu
 İştüdüm ol gül-i ra'nā geyüpdür cāme-i gülgün
 Anuñcün gözlerüm yaşı şarāb-ı lālegün oldu
 Cefālar idesin cāna şikāyet itmeyem senden
 Qabūlüm her ne gönderseñ dimem bu dil zebün oldu
 Liyākat yok iken bende kılup luṭf u teraḥḥümler
 Bī-ḥamdillāh Muḥibbī kim birün idi derün oldu
 NO-181b

3302. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Vefā umdukça eyledün cefāyı
 Degül mümkün alam bûy-ı vefāyı
 Yine āteş gibi serkeşlik ile
 İdüpdür dūd-veş bu mübtelāyı
 Gel iy bād-ı şabā merdümlik idüp
 İrişdür kūyına bu ḥāk-i pāyı
 Ṭabībā kıl nazar Qānūn'a tāze
 Bulasın tā ki derdüme devāyı
 Görüp leyli saçuñ mecnūn olaldan
 Yapar kuşlar başum üzre yuvayı

Cihânı geşt kıldum amdü-lillâh

Elüme girdün arayı arayı

Muhibbî hün-ı dil dök yaş yirine

Çü sevdün ol vefâsuz dil-rübâyı

NO-182a

3303. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Seyl-i eşküm eyledi vîrâne geldi hânemi

Genc-i vaşlın buldum âhîr aradum vîrânemi

urfa-büdur çıkmadı bir harf zebânımdan benüm

Ser-te-ser tolmuş ciĥân gördüm benüm efsânemi

Şu'le virdün şem'-i ĥüsne nûr kılduñ 'âlemi

Bâl ü perden geçdi yıkdıñ bu dil-i vîrânemi

Döstüm dak boynıña ya al ele tesbîĥ idin

La'l lü'lü' eyledüm gözden akan şad dâneni

Bu Muĥibbî eylesün cân nakdı pâyuña nişâr

Büy-ı zülfünle mu'aţtar eyle gel kâşânemi

NO-182a, T-230a

3304. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Var mıdur 'âlemde kimse bu dil-i zârum gibi

Olmasun ĥalk-ı ciĥân cân-ı giriftârum gibi

Virmedüm dil saña evvel görmedüm luţf u kerem

Ne bileydüm olasın soñra sitemkârum gibi

Zülfine dil bağlayaldan kalmadı şabr u qarâr

Olmasun kâfir daĥı baĥt-ı siyehkârum gibi

Kapusında niçe yıldur ĥastayam âĥ eylerem

Dimedi bir kez bu dil dil-ĥasta bîmârum gibi

Yıkdı gerçi [kim] Muĥibbî yâr gönül bünyâdını

Umaram ta'mir ide raĥm ide mi'mârum gibi

NO-182b

3305. Müstefilün müstefilün müstefilün müstefilün

Aldum ele kâğıd kalem yazam bu hasb-i hâlümü
 Yazdukda gış oldum hemân gördükde bu a'mâlümü
 Her cāya ki vardum şehā tā ki görem gün yüzüni
 Komaz rakīb-i rû-siyeh sāyem gibi dūnbālümü
 Cānā cemālūn şem'ini cān-ıla itdüm çün taleb
 Pervāne-veş olmaz 'aceb yaksam bu perr ü bālümü
 İy zāhid-i bārid-nefes nedür bu baḥş ü bu cedel
 Anlayımsızın fāriğ ol 'ışk içre kıl ü kālümü
 Alma Muḥibbi 'ākıl ol dünyāy[1] sen bir ḥabbeye
 Āḫir saña ne kılısar bilmez misin bu zālümü
 NO-182b

3306. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Naḳḳāş-ı ezel çün ḥaṭ-ı müşgîn rakam itdi
 Her bir kılını yazmak içün kıl kalem itdi
 Her kim ki bugün eyledi meyḥāneye bünyād
 Mey-ḥōrlara luṭf yüzinden kerem itdi
 Ten gerçi ki dūr oldu katı Ka'be derinden
 Her laḥza bu cān lik ṭavāf-ı Ḥarem itdi
 Cem' eyledi 'uşşākını kūyında ḥabībüm
 'Arz itdi cemāl cümlesini muḥterem itdi
 Baş terkin urup kıydı bu cānına Muḥibbī
 Bu 'ışk yolıdur siz anı sanmañuz ki kem itdi
 NO-183a

3307. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Geçdi dirîğ guşşa ile 'ömr-i cevānı
 Surḥ idi ezel şimdi bulup çehre ḥazānı
 Bir gice eger görmeyem iy dōst cemālūn
 Ḥasretle dōke şem' gibi eşk-feşanı

Güş eyler-iseñ hâlüme iy yâr-ı cefâ-ñû

İzhâr idem saña kamu râz-ı nihânı

Ben derdün ile hasta olam hiç revâ mı

Sen eylesin gayra devâ-yı nigerânı

Ėam bārına ғақat yok iken âh Muhibbî

Arturđı cefâ gelüp bak o bār-ı girânı

NO-183b

**3308. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün
Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün
Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün²⁵⁷⁴**

Sensin şâh-ı cihân hem Medenî hem Kureşî

İşide 'âşık ola mihr-ile meh sen mâh-veşi

Hasretle bu gözüm yaşı benüm cûlar iken

Gün-be-gün budur 'aceb arta bu gön'lüm 'aşaşı

'İşk mıknâtıısı kendüye çeke âhen ise

Kimse görmedi anuñ gibi bir dil-keşi

Bir iken 'ışk yolu zâhid anı iki görür

Biri iki görünür olıcak gözi şaşı

Eylese cevır ü cefâ ide Muhib anı kabûl

Hoş gelür 'âşıka ma'sûkdan iren her nâ-hoşı

NO-183b

3309. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

Benem tek bî-dil ü bî-i'tibârî

Bulınmaz bî-kesi bir hâksârî

Dökerem karşuña göz yaşlarını

Yakup dil şem'-veş zinde-dârı

Ėamuñ tohmını yir 'ışk içre kârum

Görinmez baña gayrı kâr u bârı

Şefî' idüp umup saña getürdüm

Ruñ-ı zerdümle çeşm-i eşk-bârı

²⁵⁷⁴ Bu gazelde mısıralara göre vezin değişmektedir.

Muhibbî ol melâmet 'ışk içinde
Gözetme hergiz nâmûs u 'arı
NO-184a

3310. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Neden rahm itmedün gördün ğarîbi
Vişâlünden meger yokdur naşibi
'Aceb bîmâr-ı 'ışkam derdün-ile
Ki gelmez yanuma dehrün şabibi
N'ola ger 'ışkuñ ile bendeñ olsam
Olupsın dü cihânuñ sen habibi
Şabâ zülfine beñzer şâne urmuş
Bu dehri bû ile pür itdi tîbi
Ruĥı şevķine kıl nâle Muhibbî
Gör inler hiç turur mı 'andelîbi
NO-184b, T-230b

3311. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Mihr ü meh oldı cemâlünden senün şermendegî
Buldılar karşu gelüp saña maķâm-ı bendegî
'Âşık almaz 'ışk bâzârında şevket bir pula
Bunlaruñ merĝûb metâ'ı ancak efgendegî
'Ârızın 'arz eyleyüp didi ki mâhum ben saña
Tâli'üm buldı sa'âdet kevkebüm ferĥundegî
Ĥâne-i gön'lüm ĥarâb itse 'aceb mi göz yaşı
Ĥâneler olur ĥarâb ger çok ola bârendegî
Çekeli hicrün firâķın bu Muhibbî mürdedür
Eyledi 'İsî-nefes vaşluñla anı zindegî
NO-184b, T-231a

3312. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Şi'r ara şâ'ir iseñ gel koma tarz-ı selefi
Yime ĥayvân-şîfat dile gelen her 'alefi

Kimse virmedi miyânıyla dehânı haberin
 Kim cevâb eydebile bilmeyicek ‘ilm-i hafî
 Umaram seyre çıkup yâr temâşâyâ gele
 Lâlezâr eyleyem eşküm ile [ben] her tarafı
 Şîşe-i gönlümi sı göz yaşını ister isen
 Dür kaçan hâşıl olur sımayalar ger şadeî
 Cürümüm bî-had ümîdüm dahı liki kavî
 Umaram kim yazıla defter-i a‘mâle ‘afî
 Cidd ü cehd ile düriş itmeyesin şer‘e hîlâf
 Hâmd kıl mezhebünü itdi Hudâ çün Haneî
 İy Muhibbî dile Hâk’dan bulasın hayr-ı halef
 Anılur adı anuñ ger ola hayr-ı haleî
 NO-185a

3313. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Bir göz-ile gördi döymem görmege cânâ seni
 Nâvekün sîneme gelüp açdı yir yir revzeni
 Şâm irişdükte koyup gitdün beni iy yüz[i] gün
 Ben dahı itdüm şafağ-veş kan-ıla pür dâmeni
 Vaşluñ ile görürem eyler tana“um gayrılar
 Baña olmamış gibi kışmet ezelden dâmeni
 Dilberüm nâzûk beden lâyıķ degül degme libâs
 Kim aña güldan kâbâ gerek semen pîraheni
 İy Muhibbî virme dil dünyâ ‘arûsı tiz geçer
 Döyimez bād-ı hâzân esse aña gül hırmeni
 NO 185b

3314. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Yüri cân vir yolına vaşlını eyle talebi
 Ola kim ele getürebilesin la‘l-i nâbı
 Baña cevır-ile cefâ gayrılara mihr ü vefâ
 Döştüm baña ‘ayân itmedi nedür sebebi

Kim yüzün gördi didi olmaya bu resme cemāl
 Ben didüm meger ola mihr-ile meh ümm ü ebi
 Gönlümün şîşesini kim göre kan-ıla tolu
 Mey-i hāmra ile pür sana zücâc-ı Halebî
 Şeb-i hicr içre Muhibbî göre ger şem' ruhuñı
 Rûzdan rûşen ola gözine hicrân şebi
 NO-186a

3315. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Hudâyâ sensin 'âlem pâdişâhı
 Kamu bay u gedâ püşt ü penâhı
 Niçe yüksekleri sen pest kılduñ
 İdersin ser-firâz herkes ki h'âhî
 Saña lâyıkdur ancak pâdişâhlık
 Bilürsin herkesün sırrın kemâhî
 Hicâbumdan 'aceb midür şafağ-veş
 İdem surh eşk-ile ruhsârı gâhî
 Muhibbî'nün günâhını bağışla
 Hâbibün hürmetine sen İlâhî
 NO-186a

3316. Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Dakar mı zülfi zencîri dil-i divânenen gayrı
 Yanar mı âteşe hîç kes göre pervânenen gayrı
 Düşürme bâdeyi elden gam-ı dehri ferâmûş it
 Ferâgat 'âlemi var mı 'aceb mey-hânenen gayrı
 Naşîhat eyleme nâşih beni ko kendü hâlûme
 Kulaguma benüm girmez şadâ mestânenen gayrı
 Dilerseñ genc-i vaşlını harâbât ehl[i] ol iy dil
 Bulınmaz yüz biñ ararsañ anı vîrânenen gayrı
 Muhib sevda'lara düşmiş diler zülfüne el ko[y]mak
 Bilürken aña el irmez cihânda şânenen gayrı
 NO-186b

3317. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Tîr-i gamzeñden dahı oñılmadan cân riştesi
 Sındı seng-i cefâñ-ıla bu gönñüm[ün] şîşesi
 İy dil-i şeydâ hâzer kıl çeşm-i mest-i yârdan
 Hûn-ı dil içmek olupdur dâym anuñ pîşesi
 Râh-ı 'ışkı istedüm kim ide âsân kûh-ken
 Görün âhir başına niçe dokındı tîşesi
 Tîğ-i gamzeñ görse bu dil baş açup karşu varur
 'ışk erinün olamaz hîç nesneden endîşesi
 Gitdi ise kûh-ken geldi Muhibbî yirine
 Hâlî olmaz döstlar âlemde 'ışkuñ mîşesi
 NO-186b

3318. Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

Dermân taleb kıldum velî derde dermân olmadı
 Hâlüm benüm düşvâr olup düşvârüm âsân olmadı
 'İyd oldı kırbâna şalâ itdün gelüp 'aşıklarun
 Kaldı vişâle irmedi ol cân ki kırbân olmadı
 Gâhî cefâ gâhî sitem gâhî belâ geh derd ü gam
 Eksük degül miñnet elem sanmañ bu dil kan olmadı
 Dünyâya dirler cîfedür her kim aña basdı qadem
 Kaldı mülevveş tâ ebed ol pâk-dâmân olmadı
 Dirler Muhibbî şî'rini kuş diline beñzer hemân
 Fehm eylemez ma'nâsını her kim Süleymân olmadı
 NO-187a

3319. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yüzümi baş eyledüm tâ ola dildârun rehi
 Ola kim cevı ü cefâlar itmege gele gehi
 Kapuña varsam nigârâ tuhfе iltem cân u dil
 Böyledür qanûn ulular desti öpülmez tehi

Sine şahrāsına leylī zülfinün mihri gelüp
 Kurdı Mecnün eyledi çeşminden iki hargehi
 Şaf şaf olmuşlar güzeller karşı durmuşlar saña
 Sensin bu dehr içinde cümleñün sensin şehi
 Yüzün-ile döstüm olalıdan alnuñ kamer
 Bu Muhibbī n'eyler 'ālemde mihir-ile mehi
 NO-187a

3320. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Āteşe yak zâhidâ gel hırka-i sâlûsuñı
 Taşlara çal²⁵⁷⁵ gel uşat bu şîşe-i nâmûsuñı
 Şâfi mey iç şüfiyâ eyle gel âyineñi pāk
 Gidere dilden ğurūr u kibr-i Keykāvûsuñı
 Kākülün gülşende depret 'anber efsân eylesün
 Zib ü fer vir cilvelerle zâhir it řāvûsuñı
 Hic olur mı bu şadâ-yı 'ışkı pinhân idesin
 'Işk bazarında çalduñ uşbu göñlün küsuñı
 İy Muhibbī çün şeb-i hicrân saña oldı mekân
 Sen dahı yak âteş-i 'ışk-ıla dil fânûsuñı²⁵⁷⁶
 NO-187b, T-237b

3321. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İy perî-rü güş kıl bir bir diyem bu hâlümü
 Umaram ki rahm idesin işidüp ahvâlümü
 Ger baña baş egmeye Hindü-yı zulf-i ser-keşün
 'Ākıbet pâ-mâl ide bu devlet ü iqbâlümü
 'Işkuñ²⁵⁷⁷ bir hâle ugratdı beni iy mâh-rü
 Niçe geçer rüz u hafta mâh bilmem sâlümü

²⁵⁷⁵ çal: ur T

²⁵⁷⁶ Misra T'de:

Āteş-i 'ışk-ıla dilde sen de yak fânûsuñı
 şeklindedir.

²⁵⁷⁷ 'ışkuñ: 'ışkuñuñ T

Her kaçan kılsam heves görmege sen hürşid-veşi
 Komaz elden ol raķıb sâiem gibi dñnbâlumi
 İy Muhibbi ‘adl kıl bir kimseye zûlm eyleme
 Hâķ ta‘âlâ çñnki bilürsin ki²⁵⁷⁸ sevmez zâlumi
 NO-188a, T-237b

3322. Mef‘ûlû fâ‘ilâtun mef‘ûlû fâ‘ilâtun

Bir nâzenini gördüm cevân iderdi râhı
 Top eyleyüp serümi göge çıkardum âhı
 Hüsñüni gördüm iy dñst gün gün olur ziyâde
 Gñnlüm daķı şeb ü rûz arturdu âh u vâhı
 ‘İşk âteşi dilde yakup başumdan âhı
 ‘Aceb midür çıkarsam itdüm aña nigâhı
 İtüm dise eger yâr sehv-ile ben ģarîbe
 Şevķüm olup ziyâde göge atam külâhı
 Gözüm yaşı virürse tañ mı bu cismi ģarķa
 Lâ-büd kaçan sel olsa götüre her giyâhı
 Diler Muhibbi ‘işķuñ derd ü belâsı çokdur
 Gün geçdügince artar bu gñnlümün de âhı
 NO-188a, T-231b

3323. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Yâr küyından şabâ yili getüre ģaberi
 Büy-ı zülfiyle meşâm-ı câna irişe eşeri
 Konsa dil tekyesine derd ü belâ ile elem
 Gözümün yaşını mey dil kıla biryân cigeri
 Vaşluñ âbı ile hicr odını tesķin ideģör
 Ser-te-ser yoksa yakar uşbu cihânı şereri
 Virme nâdân eline gevher-i nażmuñı sakın
 Zîrâ fark eyleyimez billür-ıla [hem] ģüheri
 Ca‘d-ı zülfine anuñ yañılup ‘anber diyeli
 Niçe yıldur ki daķı gitmedi dilden kederi

²⁵⁷⁸ ta‘âlâ çñnki bilürsin ki: ta‘âlâyı bilürsin çñnki T

Baş u cân terkin uram 'ışık-ıla pervâne gibi
 Dimiş idüñ yirine getür olup sözün eri
 Bu Muhibbî'ye yiter cevır ü sitem zecr ü elem
 Eydesin olmadı mı dahı 'inâyet nazarı
 NO-188b

3324. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Bulur mı cân u dil ğamdan rehâyı
 Ya cânândan bu çeşmüm rûşenâyı
 Serîr-i şâhı vü tâc-ı Keyvânı
 Gerekmez baña yig olmak gedâyı
 O âhir şayd olur şâh-bâz-ı çeşme
 Olupdur çünkü bu gönlüm hevayî
 İdeyim ser-te-ser geşt berr ü bahrı
 Ola ki bulam arayı arayı
 Dil ister ki ola zülfüne ber-dâr
 Muhibbî [sen] kıbûl it gel bu ra'yı
 NO-189a

3325. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Bir itdi Ħamel burcı gelüp leyl ü nehârı
 Gül lâle ile zeyn kılup yine bahârı
 Güller gelür her tarafa cilveler eyler
 Bülbüller ider kırsusına nâle [vü] zârı
 Âşüfte vü ser-geşte olup sünbül-i miskîn
 Ħ'âb içre meger gördi yine zülf-i nigârı
 Başını eger kırsret-ile kısta benefşe
 Durmaz akar her tarafa çeşm[i] bınarı
 Gülşende Muhib bir ğazel-i âbdâr okur
 Tûti-i tab' sanki ider kıand-ı nişârı
 NO-189a

3326. Mef'ûlû fâ'ilâtü mef'â'ilü fâ'ilün

Her gâh yakar cân u dili âhum âteşi
 Hûn oldı yaşum seveli bir yâr-ı meh-veşi

Âhum şerâr-ı nahl olup bezm-i 'ışk ara
 Gördüm nihâl-i kâmet-i serv ü perî-veşi

Sulţân-ı 'ışk ola ki gelüp karar ide
 İtdüm serîr-i sînemi taht-ı münakkaşı

Bî-ihtiyâr bu dili kendüye yâr çeker
 Yokdur cihânda bir aña beñzeye dil-keşi

Kimdür Muhibbî iklim-i 'ışk içre didi yâr
 Didüm belâ kişverinün bir belâ-keşi

NO-189b

3327. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İy gönül gel sînede yak 'ışkuñuñ fânüsını
 'Aşık olan bâda virür 'ar-ıla nâmüsını

Renc-i bî-ḥâşıl-durur çün nabz-ı 'aşık iy ṭabib
 El urursañ unudursın ṭıbb-ı Cālînüs'ını

Gülşen-i ḥüsn üzre zülfin 'anber-efşân eylemiş
 Gel temâşâ eyle iy dil cilve-i ṭâvüsını

Hâk-i pây-ı dilberi virmez bu gönüm ser-te-ser
 Virseler mülk-i Ferîdün tâc-ı Keykâvüs'ını

Dest-büs-ı dilbere irmez [ne mümkin] çünki el
 Hâk-i pâyın kıl ṭaleb devlet bil pâ-büsını

NO-189b

3328. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yüzüñi sür yirlere her laḫza her dem mâ gibi
 Tâ ki kadrün yücele mihr-i cihân-ârâ gibi

Serv beñzer gülşen-i ḥüsnünde bâlâ kaddüñe
 Çeşmün nergis ruḫuñ berg-i gül-i ḥamrâ gibi

Hüsnün[ün] eṭrāfını ḥaṭṭuñ ihāṭa eylemiş
 Göz göre imāna ḳaşd eyler meger tersā gibi
 Genc-i hüsnüñe ṭılısm itmiş yine sāḫir gözün
 Gösterür mār kākūlin zūlfeyn-i ejderhā gibi
 İy Muḥibbī sözlerün her dānesi dūr-dānedür
 Eksük olmaz ḥarc kıl gönün senün deryā gibi
 NO-190a

3329. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ġāyibāne 'āşıḳam ara gel iy dil yāruñı
 Ola ki müyesser bulasın dildāruñı
 Hic murādum yok benüm senden temennā eylemem
 Rāzıyam tek baña göster sen hemān didāruñı
 Ḥasta dilden āsitānuñdur senün dār-ı şifā
 Dil ṭabibi olasın aṭmayasın bīmāruñı
 Zāhidā bilmezsin alsañ ki şarābuñ lezzetin
 Bādeye rehne virürdün ḥırḳa vü destāruñı
 İy Muḥibbī dimeyeler merd saña merdāneler
 Bilmeyesin bu cihān içinde yok u varuñı
 NO-190a

3330. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sebze-i ḥaṭṭı ihāṭa eyledi ruḥsārını
 Bü'l-'aceb gösterdi naḳs gör bu cihānuñ kārını
 İy dil eyle gel ḥazer küfr-i zūlfinden anuñ
 Dakmaya cān gerdenine rişte-i zünnārını
 Va'de kıldı dün ḥabībüm baña yüzün 'arż ide
 Korkaram inkār ide boza bugün iḳrārını
 İtmez iseñ ger vefā kıl bārī gel cevır ü cefā
 Her ne yüzden ise ḥoşdur yār aṭmak yārını
 Başdan ayaga Muḥibbī ḥūna ḡarḳ oldu yine
 Cāme-i surḥ-ıla gördükde hemān dildārını
 NO-190b

3331. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kimse telkîn itmesün kan itmege cânâneyi
 Şem'[e] öğretmek ne hâcet yakmaga pervâneyi
 Nağd-i cân u dil getürdüm tuhfe diyü pâyuña
 Kıymeti yokdur qabûl eyle bu dervîşâneyi
 Bagrumı kıldum kebâb u göz[ler]üm yaşın şarâb
 Eyledüm iy gam müşerref eylegil bu hâneyi
 Şâne urşa zülfine cân-ıla gön'lüm pâralar
 Âhır ola pâre pâre göreyim ben şâneyi
 Gendüm-i dünyâya dil virüp sakın itme tama'
 Mûr gibi niçeye dek cem' idesin dâneyi
 Kendüden geçdi Muhibbî içeli gam cür'asın
 Dest-i hicrân vây eger suna dolı peymâneyi
 NO-147a

3332. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Almış başına ol küleh-i kec-nihâdeyi
 Zülfin gideri 'arızın itmiş küşâdeyi
 Yâr[ı] gördüm esb-i nâz-ıla yine cevân ider
 Didüm öldürdün be zâlim âh bu üftâdeyi
 Nâzûk bedeni berg-i semenden dağı nâzûk
 Kim gördi bu nev'-ile bir sîm-dâdeyi
 Hüsni şehâ nite ki her gün firâvân olur
 'İşkum da benüm her nefes eyler ziyâdeyi
 'İşkuñı ben de başa iletsem 'aceb midür
 Süre süre ferz iderler piyâdeyi
 Sevmek seni suçsa suçu Muhibbî'nün
 Çokdur hemân eyle helâk ol fütâdeyi
 NO-149a

3333. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zülfi zencîrine bend itdi dil-i divâneyi
 Şem'-i hüsnin 'arz idüp yakdı oda pervâneyi

Her ne yirde ki okunsa Leyli Mecnûn kıışsası
 İşiden aḫvālümü terk eyler ol efsāneyi
 Mestlik meclisde rindāna bugün meyden degül
 Oldılar medhûş görüp ol nergis-i mestāneyi
 ‘Ārızı üstinde ḫālın gördi bend-i zülfine
 Murğ-ı dil dutılsa tañ mı gördi āb u dāneyi
 Genc-i vaşla iy Muḫibbī çünki ṭālibsın bugün
 Ğayrı yirde arama illā dil-i virāneyi
 NO-151a

3334. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Şüfi bâde nûş kıl gider gönülden kineyi
 Gıll u ğışdan cām-ı şâfi gibi it [sen] sineyi
 Sâķi ğubâr-ı ğam virdi meded gönlüme keder
 Şayķal ide göre mey ile ol āb-gīneyi
 Ten keştisini dīde-i eşküme sımarladum
 Elden düşürdüm āh ‘inān-ı sefīneyi
 Muṭrib nevāda perde-i ‘uşşāķı rāst kıl
 Ğamdan ḫalāş eyle bu kemter kemīneyi
 Dilden çıkar tāze ma‘ānī cevāhirin
 Vardur Muḫibbī yir yir ara ḫazīneyi
 NO-247b

3335. Mef‘ûlü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Sâķi şarāb-ı nābı sun itme bahāneyi
 Tā kim ‘ayān eyleye bu kār-ḫāneyi
 Hem çü şürāḫi gibi sücūd pāy-ı sāğara
 Eyle serūd-ı naleyi çeng ü çıĝāneyi
 Mest itdi beni bâde vü başumda var ḫumār
 Kaldıysa getür daḫı şarāb-ı şebāneyi
 Vā‘iz yiter naķl-i kerāmet-i şeyḫ-i şehir
 Gûş eylemez rind olanlar fesāneyi

Yıllar-durur dimedi hâlün nedür garîb
 Bekler Muhibbî gerçi ki ol âsitâne[y]i
 NO-250b

3336. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sebze-i haţtı ihâta eyledi ruhsârını
 Bu'l-'aceb gösterdi naqqâş gör cihânuñ kârını
 İy dil eyle hâzer gel küfr-i zülfinden anuñ
 Dakmaya cân gerdenine rişte-i zünnârını
 Va'de kıldı çün habîbüm baña yüzün 'arz ide
 Korkaram inkâr ide boza bugün ikrârını
 İtmez iseñ ger vefâ kıl bârî gel cevır ü cefâ
 Her ne yüzden ise hoşdur yâr aınmak yârını
 Başdan ayaga Muhibbî hûna garķ oldu yine
 Câme-i surh-ıla gördükde hemân dildârını
 NO-252a

3337. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Olsa idüm 'ışkuñ ile zâr u rüsvâ kâşki
 Hem-çünân dîvâneler haylinde şeydâ kâşki
 Cem' kılsaydum gözümden dökilen gevherleri
 Eyleseydüm mâh-rûlara kef ü pâ kâşki
 Serv kıddüñ sayesinde ölsem iy serv-i sehî
 Tâ kıyâmet kalsam anda eylesem câ kâşki
 Ğamze-i tîzünle bulurdı Muhibbî râhatı
 Gelse her sâ'at ü her dem cânib-i mâ kâşki
 Va'de vaşlın 'arz ider her dem baña ferdâ diyü
 İtmedin olsa müyesser baña ferdâ kâşki
 NO-252a

3338. Mef'ülü mefâ'ilü mef'ülü fâ'ilün

Mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün
 Sâķî getür bâdeyi fevt itme furşatı
 Tâ kim gide başdan hûmârûñ harâreti

Güşum tolı çeng-ile nāyuñ şadāsıdur
 İy pend-gü başuña eyle naşîhati
 Ger tîr-i âbdârını ya kaşları ata
 Dil-teşnelere ola bârân-ı rahmeti
 Sakın mülevveş olma meges gibi cîfeden
 ‘Ankâ-şifat Kâf-ıla eyle kanâ‘ati
 Bugün hayra dürişüp ‘amel eyle
 Yarın Muhibbî çekmeyesin sen nedâmeti
 NO-252b

3339. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Katı müşkil kâr imiş ‘âlemde yâr eksüklüğü
 Bülbüle düşvâr degül mi gül‘izâr eksüklüğü
 Bağ-ı hüsninde haşıyla zülf dutmışlar vaţan
 Gülşen içinde görünmez mûr u mâr eksüklüğü
 Cevre şabrum kalmadı hergiz cefâya tākātüm
 İhtiyâr idüp kabûl-i terk-i diyâr eksüklüğü
 Gülşen içre kalmasa hergiz bülbüldeñ eşer
 Hâr-ıla gül şad olur olsa hezâr eksüklüğü
 Anuban eksüklüğün iy dil şikâyet eyleme
 Ehl-i dil dâyim arar leyl ü nehâr eksüklüğü
 Baħr-ı dil âhuñ yilinden ko temevvüc eylesün
 Olmasun görme Muhibbî âh u zâr eksüklüğü
 Âteş-i ‘ışk sinem içinde benüm bir od kodı
 Durmadan artmaktadır bilmez o nâr eksüklüğü
 Dîde rüyum cem‘ kılmuşdur şu deñlü sim ü zer
 Pây-ı yâra eylesem bilmez nişâr eksüklüğü
 NO-276a

3340. Mef‘ûlû fâ‘ilâtü mef‘â‘ilü fâ‘ilün

Dem dem eger cevri de baña ol âfeti
 Her bir nefesde artura bu dilde râhatı

Düşdüm gözüm yaşına cân eyledüm revân
 Baħra giren vire-gelüpdür selâmeti
 Hırc itmeseydi dîdelerüm nağd işigini
 Farz olmasa ger baña hüsniñ ziyâreti
 Hicrûn şebinde gördi ki hîç şubħa çâre yok
 Nâ-çar olup dil didi ölem nihâyeti
 Elin uzadur serv irem diyü kaşruña
 Her kim tavîl olsa olurmuş hamâķati
 Şîrâne gözün her kaçan cāna kaşd ide
 Kalur mı ‘aceb kimsenenün dilde řâķati
 Kimdür Muhibbî ‘aşık ‘ışık içre sorsalar
 Dirdüm belâ vü miñnet ile bir melâmeti
 NO-277a

3341. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Görmesem [ben] ‘âlem içre yârumuñ dîdârını
 Ser-te-ser âhum kebûd ide der ü dîvârını
 Yandugumca nâr-ı ‘ışķa artdı şevķum şu‘lesi
 İtmesem fark tañlamañ nûr-ıla miñnet nârını
 Baħra beñzet gönliñi gelse havâdiş baħrı gör
 Daşraya atar ķabûl itmez gelen murdârını
 Gül yüzün göre cinânı añmasa olmaz ‘aceb
 Ger temâşâ eyleye yâruñ gül-i bî-hârını
 Nağd-i eşk-ile Muhibbî vaşl-ı yâra irmedi
 Dîdeler cümle düketdi dirhem ü dînârını
 NO-277a

3342. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Eylediyse n’ola yâr pâlara pâ-mâl beni
 Şâkirem hâlûme itdi yine hoş-hâl beni
 Dûd-ı âhum var iken zer-baf ü atlas n’iderem
 Baña yiter ki bürür ol siyeh şâl beni

Gösterür ak u karasını cihân 'ibret için
 Eyledi anlara hayret-nümâ Zâl beni
 Zer gibi püte-i 'ışık ile dil ü cân eridüp
 Gıll u gış komayuban eyledi gam kâl beni
 Himmetüm bâzı didüm eyleye 'Ankâ'yı şikâr
 İltür-idüm sözüm ilerü gel bir şâl beni
 Nağd-i cân virmiş yâra alam bûsesini
 Bozdı bâzârumuz aldadı fi'l-hâl beni
 Hûn-ı çeşmiyle Muhibbî yâra kâğıd yazıcak
 Didi bu hıdmete dil eylegil irsâl beni
 NO-277b

3343. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fâ'ilün

Ger tîğ-ı cefâ ile döke yirlere kanı
 Saklama eger 'âşık iseñ sen dilâ cânı
 Atarsa cefâ tîri ile seng-i melâmet
 Başuñı açup karşula kıl sîne nişânı
 Bir rind-i sebük-rûh gerek fehm ide sözüm
 Mollâlarda keşf degüldür bu ma'ânî
 Gözüm yaşını ayagına cûlar iderdüm
 Nâz-ıla görem seyr ide ol serv-i revânı
 Dünyâ-yı düna eylemedi zerre maḥabbet
 Çün itdi nâzar gördi Muhibbî anı fânî
 NO-278a

3344. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Didüm ki yâra eyle oran-ıla nâzuñı
 Didi ki sen de terk ide her dem niyâzuñı
 Dildâra karşı secde kılup cânı terk kıl
 Tâ ki felekde kıla melâ'ik namâzuñı
 Gelse cefâ vü cevri dilâ olma muḫtarib
 Görseñ gerek çü başda olan cümle yazuñı

Olsun ḥaḳīkī çünkü gerekdür ḥaḳīkī ‘ışk
Taḥsîn diye kim göre bu ‘ışk-bâzuñı

Âḥir seni bu ‘âleme²⁵⁷⁹ rüsvâ-yı ‘âm ider
Zinhâr Muḥibbî kimseye gel dime râzuñı²⁵⁸⁰
BY-129b, S1-197a, H1-154a, T-222b

3345. Mef’ûlû fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

Var mı cihânda bî-ser ü bî-pâ benüm gibi
Ya mübtelâ-yı derd ü ğam ola benüm gibi

Ĝam meclisinde nâle kılup ḥâlüm aglasam
Yanumca bile nâle kılur nâ benüm gibi²⁵⁸¹

Derd-i dilüm²⁵⁸² şemmesini bahra söylesem
Cüş u ḥurûş eyleye deryâ benüm gibi

Zerd oldı yüzüm yanalıdan püte-i ğamda
Dirsem ne ‘aceb var mıdur ayvâ benüm gibi

Sen pâdişâh-ı ḥüsn kapuñda²⁵⁸³ kullaruñ
Çokdur içinde yokdur eñ ednâ benüm gibi

Bir daḥı cefâ [vü] cevır [ü] belâ-keş²⁵⁸⁴ yaratmadı
Kulları içre Tañrı ta’âlâ benüm gibi

Bakup Muḥibbî ‘ibret alup dir vefâsı yok
Neler getürdi ‘âleme dünyâ benüm gibi
BY-130a, S1-192b, H1-150b, T-218b

3346. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Olmaya bâğ içre bir serv ol ḳad-i bâlâ gibi
Bitmeye gülşende nergis ol gözi şehlâ gibi

Ĝamze okı sînede bir laḥza eğlenmez geçır
Anuñ içündür anuñ kaşları katı ya gibi

²⁵⁷⁹ bu ‘âleme: iller BY

²⁵⁸⁰ Mısra H1 ve T’de:

Sakla Muḥibbî kimseye dime bu râzuñı
şeklindedir.

²⁵⁸¹ 2 ve 4. beyitler S1, H1 ve T’de yoktur.

²⁵⁸² dilüm: derün S1, H1, T

²⁵⁸³ sen pâdişâh-ı ḥüsn kapuñda: ol pâdişâh-ı ḥüsnüñ ışiginde S1, H1, T

²⁵⁸⁴ cefâ [vü] cevır [ü] belâ-keş: hiç cevır ü cefâ-keş S1, H1, T

Gözlerüm yaşına saldum yine bu dil zevrağın
Bād-ı āhumla yürür gözüm yaşı deryā gibi

Gerçi kim düşvârdur cān oynamak dirler veli
Baña cān virmek gelür āsān bir içim mā gibi

Meclis-i ğamda Muḥibbī içerüz hūn-ı ciger
İniler feryād ider ol bezme gönüm nā gibi²⁵⁸⁵

BY-130b, S2-132a, T-234a

3347. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Cān ider şem'-i ruḥuñ şevķine pervāneligi
Dil kılır görse ser-i zülfüñi dīvāneligi

Büy-ı zülfüñi dimāğuma getürdi çü şabā
Vireyim cān u dili yolına şükrāneligi

Ol perī gönümü ger mesken iderse yiridür
Çün perī mesken ider bulduğı vīrāneligi

Bu gönül şāne gibi āh yine bīn pāre olur
Ol peri-şān ura zülfine eger şāneligi²⁵⁸⁶

Merd olan virmez imiş çünkü bu dünyāya gönül
Sen daḥı eyle Muḥibbī gele merdāneligi
BY-130b, S1-208b, H1-162b, T-242a

3348. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Eşk-i çeşmüm lü'lü'-i şehvār olaydı kāşki
Ayagına sen şehūñ iṣār olaydı kāşki

Gönderürsin tīrūñi geh geh dil-i mecrūhuma
Bu kerem iy dōst baña her bār olaydı kāşki

Mürdeyem derdūñle ğam eyler tesellī gönümü
Ġam gibi cevruñ daḥı ğam-ḥ'ār olaydı kāşki

²⁵⁸⁵ Misra S2 ve T'de:

İniler ol bezme gönüm nāy-ı şevķ-efzā gibi
şeklindedir.

²⁵⁸⁶ Misra S1 ve H1'de:

Ol perī zülfine ger ide şabā şāneligi
şeklindedir.

Seyr-i gülşen eylesem ammâ yüzünü görmesem
İsterem her gül gözüme hâr olaydı kâşki

Cân metâ'ın hârc kıldum vuşlatuñ bazarına
Nağd-i cânım bende âh bisyâr olaydı kâşki

Eyledi bennâ-yı 'ışk gönüm evin külli hârab
Gelse bâr-ı gamuñ mi'mârı olaydı kâşki

Mâh-rûlar cür'a saçsa bu Muhibbî üstine
Hâk-i pây-i dergehi hummâr olaydı kâşki

BY-131a

3349. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Selâmın ol şeh-i hûbân n'îçün ben bendeden kesdi
Anı ben sevmeden artuk ne suç itdüm neden kesdi

Didüm gel zülfünü kesme benüm 'ömrüm dirâz olsun
Didi devr-i kâmerdür bu senün 'ömrün kesen kesdi

Senün zibâ²⁵⁸⁷ cemâlünü görenler terk-i cân itse
'Aceb mi Yûsuf'ı görüp elini cümle zen kesdi

Görelen serv-i reftâruñ yürimez kalmadı kudret
İsidüp gonca güftâruñ hemân ol dem suhen kesdi

Olup sulţân-ı 'ışk evvel hîşâr-ı gönlüme mâlik
Gelüp mi'mâr-ı gam âhîr aña yir yir beden kesdi

Kalursa dâmen-i dilber ne tañ ağıyar destinde²⁵⁸⁸
Gülüñ hiç görmedün mi sen etegini diken kesdi

Muhibbî cevri-i yâr-ıla öliser diyü küyünde
Felek hayyâtı anuñçün gelüp hünin kefen kesdi

BY-131b, S1-198a, H1-154b, T-223b

3350. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Yüzüne gün dimişem beñzedüp alnuña mehi
'Afv it pâdişehüm kuluñ olur çok günehi

²⁵⁸⁷ zibâ: Yûsuf S1, H1, T

²⁵⁸⁸ destinde: üstinde S1, H1

Ben niçe itmeyeyim göz yaşını âb-ı revân
 Salınur her tarafa nâz-ıla ol serv-i sehi
 Kûy-ı dildâra varup cân u dili pîşkeş ilet
 Çün varılmaz ulular meclisine dest tehi
 Durmadan derd ü gamuñ gönlümi vîrâne kılır
 Çok mı gördi ‘acabâ baña bu vîrâne dehi
 Hâsret-i haţtuñ ile âh Muhibbî ölicek
 Söyleye ağız açup hâlini her bir giyehi
 BY-132a, S1-206b, H1-161a, T-240a

3351. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Yoluñda her kim ölmezse anılmasun anuñ adı
 Cefâ vü cevruñi görüp anı ger bilmeye şâdi²⁵⁸⁹
 Felekden yücedür beñzer senüñ iy mâh-rû kaçruñ
 Anuñcün ‘âşıkun aña irişmez âh u feryâdı
 Güzeller kamusu andan cefâ vü cevri öğrenmiş
 Bu fende var mıdur bilsem aceb hîç anuñ üstâdı
 Uyurken leblerin öpdüm didüm bu lezzet-i cândur
 Uyanup didi ol dilber nebâtuñ böyle mi dadı
 Muhibbî’ye cefâ kılma bugün sultân-ı ‘âlemsin
 Sorılısar-durur yarın eñ evvel şehlerüñ dâdı
 BY-132a, S1-193b, H1-151a, T-219a

3352. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Şol kadar itdi ciger hününü çeşmüm telefî
 Lâlezâr eyledi hün-ı dil ile her tarafı
 Gayrılar kaçdını gel eyleme iy kaşı kemân
 Gamze oklarına ben eylemişem dil hedefi
 Dehenün râzını bu dilde nihân itmiş idüm
 Güldün iy döst ‘ayân oldu baña sırr-ı hafî

²⁵⁸⁹ Mısra S1, H1 ve T’de:

Eğer cân virmese ‘ışık içre kim añardı Ferhâd’ı
 şeklindedir.

Dürr-i eşki bulasın pârâla gel dil şadefin
 Dür kaçan hâşıl olur ger sımayalar şadefi
 ‘Ayb olmaya Muhibbî suna el ger boynuña²⁵⁹⁰
 Duta-bilmez kadehi kimsene illâ ki kefi
 BY-132b, S1-193a, H1-150b, T-218b

3353. Mef’ûlû fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

Meydân-ı ‘ışķa²⁵⁹¹ gelmeye bir er benüm gibi
 Tîğ-ı cefâyâ karşı duta ser benüm gibi
 Cevr ü cefâyı eyleme cânâ raķibüne
 Çekmez o bârı degmede ol hâr benüm gibi
 Gözüm yaşıyla eyle nazâr rûy-ı zerdüme
 Hem sîm döker yoluña hem zer benüm gibi
 Tâli’ müsâ’id olmadı görmege gün yüzün
 ‘Âlem içinde var mı bed aķter benüm gibi
 Gördi Muhibbî yüzünü cân terkin eyledi
 Meydân-ı ‘ışķa gelmeye²⁵⁹² bir er benüm gibi
 BY-133b, S1-207b, H1-161b, T-241a

3354. Mef’ûlû fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

Gördüm gezer nâz-ıla²⁵⁹³ ol serv-ķâmeti
 Sandum ki hemân başuma kopdı kıyâmeti
 Gözüm yaşardı âh-ıla zerd oldu ruhlarum
 Bunlar olinca bellüdü ‘ışķuñ ‘âlâmeti
 İy dil şabîbi derdüme bir çâre eyle gel
 Günden güne artma[da]dur²⁵⁹⁴ dil saķâmeti
 İy dil mecâz-ı ‘ışķa göñül virmeden sakın
 Soñra yanuñda²⁵⁹⁵ zâhir olur çün nedâmeti

²⁵⁹⁰ boynuña: lebüne H1, T

²⁵⁹¹ ‘ışķa: maķabbetde BY

²⁵⁹² ‘ışķa gelmeye: maķabbetde olmaya BY

²⁵⁹³ gezer nâz-ıla: çemende nâz-ıla S1, T

²⁵⁹⁴ artma[da]dur: ziyâde olur S1, H1, T

²⁵⁹⁵ yanuñda: anuñ BY

‘Âşık Muḥibbî ölse de varmaz selâmete
 ‘Âşık odur ki²⁵⁹⁶ cân virüp alır melâmeti
 BY-134a, S1-207b, H1-161b, T-241a

3355. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

İstemez ‘âşık olan zecr ü ‘anâdan ğayrı
 Nite kim ḥasta olan derde devândan ğayrı
 Leyl-i zülfine gönül bağlaya mecnûnı olur
 Kimse varmaz yanına âh-ıla vâdan ğayrı²⁵⁹⁷
 ‘İşk sevdâsı ile kim ola sevdâyî mizâc
 Başda kalmaya anuñ bād u hevâdan ğayrı
 Re’yün oldu idesin yolına sen cânı fedâ
 Sen sen ol bir daḥı râ itme bu râdan ğayrı
 Bûy-ı zülfine ḥaṭâ mı dir-isem nâfe-i Çın
 Beñzemez kâküline ‘anber-i sâdan ğayrı
 Bî-kesem kimsene yok deşt-i ğamında öliceğ
 Üstüme ağlaya bir kimse semâdan ğayrı
 ‘İşk kitâbını Muḥibbî yine ezber okudı
 Bir²⁵⁹⁸ ḥarf bilmez iken elif-bâdan ğayrı
 BY-134b, S1-193a, H1-151a, T-218b

3356. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gönlümi alan benüm ol serv-ḳad dil-cû gibi
 Anuñ içün eşk-i çeşmüm durmaz akar su gibi
 Ğam şebinde ḥasta dil eyler temennâ-yı vişâl
 Dürürlü dürürlü fıkr ider bir ölecek sayru gibi
 Çeşm-i cellâdı ele almış kemend-i zülfini
 Asmaga dil düzdini dutar elü bağlu gibi²⁵⁹⁹
 Ḥaṭṭını gördüm nigâruñ didüm âh geldi²⁶⁰⁰ ecel
 Çâre ne rûz-ı ezelden alnuma yazu gibi

²⁵⁹⁶ ‘âşık odur ki: zîrâ bular BY

²⁵⁹⁷ 2 ve 5. beyitler S1, H1 ve T’de yoktur.

²⁵⁹⁸ bir: hîç S1, H1, T

²⁵⁹⁹ 3 ve 8. beyitler S1 ve H1’de yoktur

²⁶⁰⁰ geldi: irdi S1, H1

Mezra‘-ı dilde yaşum tohumını saçdum muttaşıl
 Hâşilum ancak hemân derd ü belâ kaygu gibi
 Dimeñüz Mecnûn’a Mecnûn itdi çün dünyâyı terk
 Cümleden halk-ı cihân içinde ol uslu gibi
 İy Muhibbî anuñ içün ‘ışkına dil bağladum
 ‘Aşıkın nâ-haķ yire öldürmek aña hû gibi
 Sıneme çekdüm elifler serv-ķadler yādına
 Kuçaram tâ şubh olınca baña hem pehlû gibi
 BY-135a, S1-193b, H1-151a, T-219a

3357. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Metâ‘-ı hüsnin ‘arz idüp ide ger yâr bâzârı
 Virüp dil naķd-i cân-ıla olam anuñ harîdarı
 Görelden iy saçı leylâ seni mecnûn u şeydāyam
 Tagıtdum ‘aķl u dil külli gerekmez baña hüşyârı
 Beni tenhâ giriftâr-ı esîr-i zülf olam sanmañ
 Var anuñ târ-ı zülfinde niçe yüz biñ giriftârı
 Naşîb itmiş ezelden çün sunuldı baña kâr-ı ‘ışķ
 N’iderem ‘ışķdan ğayrı cihân içinde ben kârı
 Muhibbî her nefes şad-bâr²⁶⁰¹ yüzüne ger nażar kılsa
 Ķanâ‘at itmeyüp ister göre bir daķı dîzârı
 BY-135a, T-235b

3358. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Bugün dîvānesi oldum görüp âh ol perî-zâdı
 Giceler h‘âb²⁶⁰² yüzün görmem iderem nâle feryâdı
 Eger Leylî degülse ol neden ben aña Mecnûnam
 V’eger Şîrîn olmasa bu dil olmazdı Ferhâd’ı
 Cefâdan kankı ‘aşık kim vefâyı yig bilür ister
 Dilegüm budur ‘âlemde añılmasun anuñ adı

²⁶⁰¹ şad-bâr: dilber T

²⁶⁰² giceler h‘âb: gice uyķu S1, H1, T

Cefâ vü cevri terk itmez tazarrû' eyleseñ yâra
Ki zirâ katı müşkildür kişi terk ide mu'tadî

Muhibbî 'âlemün kaçırın görüben i'timâd itme
Urılmışdur su üstinde ezelden çünkü bünyâdî
BY-136a, S1-201a, H1-156b, T-226b

3359. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hîç 'âlemde benüm bu dâduma dâd olmadı
Bend-i gâmdan hâtırım bir lahza âzâd olmadı

Leyli Mecnûn ile vardur Husrev ü Şîrîn velî
Cân u baş terk itmede hiç biri Ferhâd olmadı

Döstüm nâz uyhusından dağı bî-dâr olmaduñ
Şöyle zann itme kapuñda nâle feryâd olmadı

Cevr sengin yagdurup kılduñ gönül mülkin hârâb
Devr-i hüsnünde senüñ ol bir kez âbâd olmadı

Gözlerüm yaşı degül eksük Muhibbî Dicle'den
Yaşuma kimdür diyen kim cüy-ı Bağdâd olmadı
BY-136a, S1-208b, H1-162b, T-242a

3360. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İy sehî servüm görelden berü hüsnün bâğını
Eylerem her dem revân bu çeşmümün ırmagını

Tañ degül gülgün olup yagdursa kan yire şehâb
Çün şehîd-i 'ışkuñuñ yil savurur topragını

Tekye-i 'ışkuñ çerâğı şu'lelenmezdi eger
Yakmasam dem dem ben anda bu yüregüm yagını

Dir gören küh-ı belâda oldı peyda bir peleng
Hâsretiyle sîneme yakdukda miñnet dağını

Zülfi sevdâsında bilmezler Muhibbî nüktesin
Zira kimse görmemiş görmez yılan ayagını
BY-136b, S1-194a, H1-151b, T-219b

3361. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Mâh-rûlar 'ışk[ı] bu âşüfteden ayrılmadı
 Tâ beni ser-geşte vü [rû]svâ-yı 'âlem kılmadı
 Aglayup âh eyledükçe hânde eyler gül gibi
 Var mı bir gül bād-ıla bārāndan açılmadı
 Lahza mı var yagmaya bu başuma seng-i cefâ
 Dem m[i] var cevri okları bu bagruma sançılmadı
 Gice mey nûş eyledük başumda var dahı hūmār
 Bâde sun şâķi baña yārān dahı ayılmadı
 İy Muḥibbî görinen şahrâda sanma lâledür
 Yir mi kaldı gözlerümden hūn-ı dil saçılmadı
 BY-136b

3362. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Bend itdi ser-i zülfine²⁶⁰³ bir dil-rübâ bizi
 Her kanda ise aradı buldı belâ bizi
 Gördük cemâl-i şem'ini düşdük ayagina
 Pervâne gibi yakdı ol âteş-liķâ bizi
 Dermân yirine²⁶⁰⁴ derdi alan mübtelâlaruz
 Biñ yıl ararsa bulmaya hergiz devâ bizi
 Yâ gibi çeker kendine her dem raķibi yâr²⁶⁰⁵
 Yabana atar ok gibi ol kaşı ya bizi
 Sevdâ-yı bûy-ı²⁶⁰⁶ zülf-ile tolı dimâğumuz
 Serden Muḥibbî çıkarısar bu hevâ bizi
 BY-137a, S1-207b, H1-162a, T-241a

3363. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Baḥr-ı dilden arayup buldum niçe cevherleri
 Gûş idüñ yārān size 'arz eyleyem gevherleri

²⁶⁰³ ser-i zülfine: zülfine yine S1, H1, T

²⁶⁰⁴ yirine: virüp BY

²⁶⁰⁵ Mısra S1, H1 ve T'de:

Her dem raķibi kendüzine ya gibi çeker
 şeklindedir.

²⁶⁰⁶ bûy-ı: ser BY

Gözlerüm yaşıyla âhum yâra te'sîr eylemez
 Seng-i hârâdan katıdır albinüñ mermerleri
 Esb-i nâz üzre kaçan zülfini evgân eylese
 Top idüp alân ide yolında 'aşı serleri
 Şem'-i hüsni dilbere karşı yanar cân u gönül
 Nite kim pervâne yakar oda bâl ü perleri
 Zâl-i dehre iy Muibbî sen sen ol meyl eyleme
 Zen nedür kim dil vire aña cihânuñ erleri
 BY-137b, S1-191a, H1-149a, T-216b

3364. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sen sen ol pendüm budur dutma gönülde yâr iki
 Bir olur yâr²⁶⁰⁷ iki olmaz olmasun zinhâr iki
 Derd-i dil hâlini yazdum sığmadı bir nâmeye
 Anuñ içün yâra tarîr eyledüm omâr iki
 Halka olmuş hüsniñ gencinde zülfeynin görüp
 Didüm ol gence ılısm olmuş ezelden mâr iki
 'Aql şâhı gitdi dilden gelesi sultân-ı 'ı
 Olmamışdur bir şehirde ola şehriyâr iki
 Söz birdür bu Muibbî seni cândan yig sever
 Cân virür yoluñda hergiz eylemez güftâr iki
 BY-139a, S1-190b, H1-148b, T-216a

3365. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yolına bir cân nedür terk idem olsa cân iki
 Cân virem bu yolda ammâ dimeyem cânân iki
 Tartmak ister hâk-i pâyin cevheri cân-ıla dil
 Eylemişdür dîdelerden keffe-i mîzân iki
 Genc-i hüsni seyrin isterken görindi zülf-i döst
 Bilmedüm aña ılısm olmuş meger şu'bân iki
 Kapuña geldi meger şey-lillâh pîr-i felek
 Ay u günden eline almış dutupdur nân iki²⁶⁰⁸

²⁶⁰⁷ bir olur yâr: yâr bir olur BY

²⁶⁰⁸ 4 ve 6. beyitler S1 ve H1'de yoktur.

‘İşk şâhı geldi ardınca bile sulţân-ı ğam
 Yıkılır ol memleket hüküm itdi çün sulţân iki
 Ka‘be’dür kûyına varduñ göñl[i] kırbân eyledüñ
 Cân dağı kırbân gerekdür tâ ola kırbân iki
 Bu Muhibbî şî‘rini gören kemâle irdügin
 Bir sanurduk didi beñzer var-ı mış Selmân iki
 Öldürem dirdüñ peşimân olma dur ıkrârıña
 Şâhlar femânı birdür olamaz fermân iki
 BY-139a, S1-190b, H1-149a, T-216a

3366. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Âh kim bir serv-ğad derdi akıtdı yaşımı
 Su gibi taşdan taş uşsam ‘aceb mi başımı
 Ğarğa virmiş ser-nigün olmuş iki keştî sanur
 Baħr-ı eşkümden görenler uşbu iki kaşımı
 Deşt-i ğamda baña yoldaş olımaşsın sen yürü
 Göricek ben bilürem Mecnûn benüm yoldaşımı
 Sine levhine yazaldan naķşını meh-rûlarıñ
 Âferin eydüp gören taħsîn ider naķķaşımı
 Umaram bir gevher-i nâ-yâb ola her ħaşılum
 Baħra döndürdüm anuñçün iy Muhibbî yaşımı
 BY-139b, S1-191a, H1-149b, T-216b

3367. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Her kimün kim eline gire anuñ ħâk-i rehi
 Başına tâc idine añmaya zerrîn külehi
 Gün gibi başı anuñ göklere irse ne ‘aceb²⁶⁰⁹
 İşigün taşına yüz sürüp ide secdegehi
 Önce Mecnûn ile Ferhâd’ı karagula salup²⁶¹⁰
 Yürürem şimdi benim ‘ışk ilinün pâdişehi

²⁶⁰⁹ ne ‘aceb: yiridür S2, T

²⁶¹⁰ Mısra S2, ve T’de:

Önce Ferhâd-ıla Mecnûn’ı karavul[a] saldum
 şeklindedir.

İy melek-çehre²⁶¹¹ senüñ kıadd-i bülendün var iken
 Katı kûteh görünür gözlerüme serv-i sehi
 Bu Muhibbî seni cânıyla sever ger suç ise
 Sorma öldür suçını zîre ki çokdur günehi
 BY-139b, S2-132b, T-234a

3368. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gözlerinden hün-ı dil şol deñlü dökdi yaşını
 İy cefâ-cü küyüñüñ la'l itdi iç ü taşını
 Esb-i nâz-ıla gören meydân-ı hüsn içre seni
 Zülfüñüñ çevgânına top ider elbet başını
 Deşt-i gamda geldi Mecnün baña pâdaş olmayup
 Didi gitme yolda kor mı hiç kişi yoldaşını
 Kaşr-ı 'ışkuñ çün ezelden urdılar bünyâdını
 Kelle-i 'uşşâkdan itdiler anuñ taşını
 Terk-i ser kıl iy Muhibbî ister isen vaşlını
 Didiler irer vişâle terk idenler başını
 BY-140a, T-234a

3369. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Çeşm-i ebrûsı kılup derd-ile bîmâr beni
 Niçe yıl hasta yatur anmadı dildâr beni
 Pây-mâl itdi gözüñ yaşı gibi âhîr-i kâr
 Yırlere saldı gör ol zülf-i siyehkâr beni
 Gül yüzi hasreti-y-ile giceler şubha degin
 Eyledi nâle kılur bülbül-i gülzâr beni
 Gösterüp bûsesini didi ki bâzâr idelüm
 Naqd-i cân-ıla aña itdi harîdâr beni
 Terk iderse ser-i küyını Muhibbî vire cân
 Ne 'aceb derde bu dil kıldı giriftâr beni
 BY-140b

²⁶¹¹ melek-çehre: boyı sidre: S2, T

3370. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hoş şafâ vü zevk idi âlemde vuşlat âlemi
 Olmasa idi anuñ ardınca fırkat âlemi
 Fıkr idersin zâhidâ sanduñ anı derd ü elem
 Başka bir âlem-durur âlemde miḥnet âlemi
 Bilmediler bili ile agzınuñ esrârını
 Deng kılmışdur cihân ḥalkın bu ḥayret âlemi
 Ḥamdü-lillâh bir nefes ben olmadum işkdan cüdâ
 Virilüpdür ana raḥminden maḥabbet âlemi
 İy Muḥibbi didiler dünyâda yok hergiz vefâ
 Seyr-ile gezüp görenler uşbu kat kat âlemi
 BY-140b

3371. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İşka duş oldum dirigâ vaşl-ı cânân olmadı
 Derd-ile öldüm bu yolda baña dermân olmadı
 Ḥâk idüp âḫır gubârın bâda virsün rûzigâr
 Râh-ı küyında şu kim ḥâk-ile yeksân olmadı
 Müşkil işdür gerçi dirler terk-i cân itmek velî
 Âşıqam sanmañ baña bu müşkil âsân olmadı
 Mâh-rûlarda bulunmaz umma dirlerdi vefâ
 Her ne kim didiler ise cümle yalan olmadı
 İy Muḥibbi bunca ḡam ardınca dirler gülmenüñ
 Ehl-i ḥâl olan anuñçün şâd u ḥandân olmadı
 BY-142b, S2-134a, T-235b

3372. Fe'ilâtun fe'ilâtun fe'ilâtun fe'ilün

İşk-ıla gerçi ki çekdüm niçe dürlü ta'abı
 Ḥamdü-lillâh ki getürdüm ele ol ḡonca-lebi
 Ḥâr-ıla yâr olalı gül gibi gülşende ḥabîb
 Şubḥa dek âh-ıla dil bülbülü geçürdi şebi

Gülşen-i hüsninde yâruñ sunma el şeftâluya
Ġâfil olma kim aña key çâh olupdur ğabġabı

Âteş-i ġamla egerçi dutuşupdur cân u dil
İtmedi bu ten-i mecrûh dahı ihsâs-ı tebi

Râh-ı ‘ışk içre dilâ gerçi var endüh-ı elem
Cân-ıla eyle ġabûl ‘ışk-ıla artur talebi

Bu Muġibbî kuluñuñ gel sıma ġönlin kerem it
Kim bütün idebilür sınsa zücâc-ı Ġalebî

BY-143a

3373. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Zülfi zencîrin görüp oldı ġönül dîvâneġi
Ġâsıl itdi şem‘-i hüсне cân yakup pervâneġi

Ġalet-i ‘ışkı ne bilsün zâhid-i peşmîne-püş
Cilve-i tævûsı hiç anlar mı murġ-ı ġâneġi

Âşinâlık olmaya idi ezelden kâşkı
Âşinâlıkdan saña çün yig gelür bigâneġi

‘Aql u şabrı külli bir yirden ferâmüş eyleyüp
‘Âşıkam dîvânelıkdur ġâsılum dîvâneġi

‘Işka düşdüñ iy Muġibbî câna başa kalma kim
Diyeler ‘uşşâk arasında saña merdâneġi

BY-143a

3374. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Döstlar mihmân idindüm dün gice cânâneyi
Nür-ıla cem‘ eyledüm bir araya pervâneyi

Ġak-i pâyına gözümden eyledüm gevher nişâr
Bîñ belâ-y-ıla getürdüm ol gözi mestâneyi

Gerçi kim geldi hemân-dem yine gitdi ol perî
Eşküm-ile eyledüm pür eldeki peymâneyi

Gül yüzünün ġasretinden ol vefâsuz dilberün
Oda yakdum âteş-i âhumla ben de ġâneyi

Leblerinün²⁶¹² ḥasretinden ol vefâsuz dilberün
 Bu Muḥibbî mesken itse tañ mıdır meyḥâneyi
 M-78a, S2-129a, T-205a

3375. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zâhidâ luṭf eyle 'ayb itme bu ben bî-çâreyi
 İḥtiyâr elden gider gördükde bir meh-pâreyi
 Ben degülem niçe benüm gibiye mecnûn ider
 Leyli zülfine nigârum urduginca şâneyi
 Sâkiyâ luṭf u kerem kıl el yirine tut ayak
 Mevsim-i güldür yine gel lâle reng it bâdeyi
 Bu şafâ bezminde cânâ ger dökerse sîm ü zer
 Gönderem pîr-i muğâna hırka [vü] seccâdeyi
 Çarḥ elinden göz yaşın dökseñ inen incinme kim
 Yüzini ḥâke sürüpdür niçe merdüm-zâdeyi
 Bu Muḥibbî ruhları şevkiyle cânından geçer
 Şem'-i ruḥsârûn yakarsa yiridür pervâneyi
 M-82a

3376. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Dil-i şürîde sevmişdür yine çün bir perî-zâdı
 İşüm ney gibi efgândur anı siz sanmañuz şâdı
 Ğamuñla iy perî-peyker yoluñda n'ola cân virsem
 Belâ kühında öldürdi ğam-i Şîrîn çü Ferhâd'ı
 Vefâ gelmez güzellerden gel iy dil aña yiltenme
 Cefâ vü cevri-ile meşhûr olupdur çün anuñ adı
 Vücûduñ şehrinin dilber ḥarâb olduğunı ister
 'Îmâret eylegil iy dil yıkalsun cümle bünyâdı
 Za'îf oldu dil-i miskîn lebün dârü'-şifâsından
 Aña bir bûse bahş eyle ki gelsün agzınunıñ dadı
 Ölince taş işiginde Muḥibbî yasdanup taş
 Dimez kim niçe bir eyler bu bî-çâre bu feryâdı
 M-87a

²⁶¹² leblerinün: gül yüzünün T

3377. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Geşt idüp gezdüm nigārâ uşbu köhne 'âlemi
 Saña beñzer görmedüm hūrî degül kim âdemi
 Düşeliden derd-i 'ışķa ğamdan özge bulmadum
 Ğice gündüz ayru olmaz cān-ıla dil maħremi
 Ğonca gibi saklaram sīnemde peykānuñ şehā
 Bu şikeste gönlümün çün ol olupdur merhemi
 Sensüzin girsem gülistāna baña dūzaħ olur
 Senün-ile olıcak cennet bilürem külheni
 Şimdi bildüm hicr elinden öldürür bu ğam beni
 Ger şehīd-i 'ışķ olam dutmañ benümçün mātemi
 Ka'be kūyuña Muħibbī vardı yüzin sürmege
 Zī sa'âdetdür eger ķurbān idersen sen beni
 M-87b

3378. Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlün

Ĥüsn-ile ıarâvet ezeli sen güle düşdi
 Cevr-ile cefâ ķur'ası ben bülbüle düşdi
 'Âlemde kaçan ķışmet olındı ğam u şādī
 Cümle ğam-ıla ğuşşa bu ben bī-dile düşdi
 Sevdâ-yı ser-i zülfine dolaşalı gönlüm
 Rüsâ-yı cihān oldu o dilden dile düşdi
 Hicründe şehā şol ķadar āh eyledüm iy dōst
 Kanlu yaşuma zevraķ-ı dil ğarķ ola düşdi²⁶¹³
 Ĥışm-ıla gelüp gözlerümün yaşını gördi
 Raħm eyleyüben yinile yaşum sile düşdi
 Bir buse tevaķķu' iderem didi Muħibbī
 Zāhirde ķabûl itmedi ammā güle düşdi
 M-88a, S1-303a, H1-158b

²⁶¹³ Bu beyit S1, H1'de yoktur.

3379. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bu fenâ deyrinde²⁶¹⁴ sanmañ cāh u māl egler beni
Bir yüzi gün alnı meh kaşı hilāl egler beni

Hicr-ile ölmek mi vardur yāhūd irmek vaşlına
‘Ālem içre dōstlar bu ihtimāl egler beni

Var mıdur yok mı miyānuñ bilmedi bî-çāre dil
Bez-m-i ğamda rûz u şeb uşbu hayāl egler beni

Hicr elinden şol kadar dökdüm nigārā göz yaşın
Eşk-i çeşmüm yolum alup mäh u sāl egler beni²⁶¹⁵

Tāzelendi bûy-ı zülfinden meşām-ı dil yine
Esdügince her seher bād-ı şimāl egler beni

Rûze-i hicr içre ölürdüm Muhibbî olmasa
Ārzü-yı tal'at-ı 'îd-i vişāl egler beni

M-88b, S1-186a, H1-145b, T-211b

3380. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Yine bî-çāre dil āvāre düşdi
Belâ aruları başına uşdı

Şafağ sanmañ kenār-ı āsümānda
Şerārumdan benüm gökler dutışdı

Ebed kurtılmamak aña sezādur
Ser-i zülfine çün gönül dolaşdı

Beni ğarğ itse tañ mı eşk-i çeşmüm
Gözüm yaşıyla āhum başdan aşdı

Düşelden fülk-i dil girdāb-ı 'ışka
Belâ emvâcı daşdı başdan aşdı

Añılmaz oldu Mecnûn-ıla Ferhād
Muhibbî kūr'a-i 'ışk saña düşdi

M-88b

²⁶¹⁴ deyrinde: dünyâda T

²⁶¹⁵ Bu beyit S1, H1 ve T'de yoktur.

3381. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Taht-ı çemende yâr çözüp zülfi bagını
 Dehrün mu'athtar eyledi ol dem dimâgını
 Şem'-i cemâl-i hüsnünî her kim göre şehâ
 Olmaz 'aceb ger eride bagrı yagını
 Zârılık itse ney gibi dil tañ mı şübha dek
 Tanbûr gibi burdı zamâne kulagını
 Çâh-ı zenahta habs-i mü'ebbed idüp nigâr
 Cäsüs diyü sakladı gönlüm ulagını
 Zülfi şebinde dil düşeli vâdi-yi gama
 Yakdum zamânda yine Mecnûn çerâgını
 Sultân-ı 'ışk şöyle yasag eylemiş ezel
 Yaksun maḥabbet ehli ḥaşre degin sîne yagını
 Bir dem Muḥibbî olmaya huşyâr ḥaşre dek
 Rûz-ı elest içeli 'ışkuñ ayagını
 M-89a

3382. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âh kim sevdüm yine bir dilberi cānum gibi
 Niçe cānum belki bu sînemde imānum gibi
 Derdümün dermânıdur derdüme dermân eylemez
 İsterem derdini ben derdüme dermānum gibi
 El uraldan sünbül-i müşgîn-i dildâra şabâ
 Key perîşân ḥâlüm ol zülf-i perîşānum gibi
 Gül yüzünsüz zârılığum dînmemişdür dōstum
 Görmedi bārān kimesne çeşm-i giryānum gibi
 Miḥnet-i küh-ı belâda âh kim gām tîrine
 İy Muḥibbî olmaya bu sîne kalkanum gibi
 M-89b

3383. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

N'eyleyem bizümle ol rûḥ-ı revân eğlenmedi
 Kaldı cismüm gitdi bu cānum revân eğlenmedi

Va'deyi ferdâya saldı gitdi ol serv-i revân
 Bile gitdi göz yaşı eşk-i revân eğlenmedi
 Göreliden gün yüzünü niçe yıldıur âh kim
 Dağı bir nisbetle cân-ı nâtüvân eğlenmedi
 Zulmı kogil 'aşıkâ hüsnüñ teraqqî eylesün
 Zulmı çok 'âlemde şâh-ı kâmurân eğlenmedi
 Vaşla handân olma hem hicrâna giryân iy gönül
 Ğam ile şâdi cihânda bir zamân eğlenmedi
 Egleyem dirdi Muhibbî sinede peykânunı
 Geçdi gitdi sineden âh kim bir ân eğlenmedi
 M-90a

3384. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bu cihānuñ nesi var zecr ü 'anādan ğayrı
 Arasañ nesnesi yok derd ü belādan ğayrı
 Kaşdum oldur ki virem cân u cihānı yoluña
 Yog-ı mış çünkü hüner cūd u şehādan ğayrı
 Günde biñ kez n'ola düşnām ile aña beni yār
 Elümüzden ne gelür aña du'adan ğayrı
 Hicri ile ne belā çekdüğini cân u gönül
 Yāra kim ilte haber bād-ı şabādan ğayrı
 Bu Muhibbî kime yārüm dise agyār olur ol
 Kimsesi yok bu cihān içre Hudādan ğayrı²⁶¹⁶
 M-90b, MN-5298, PB-8055

3385. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Mihr ü meh olursa tañ mı saña cāndan müşteri
 Cümle hüblar ahterinün çünkü sensin ülkeri
 Germ olurmuş asılup karşında her dem āyine
 Niçe başdan aşmasun²⁶¹⁷ yüz virdün aña iy perî

²⁶¹⁶ Varak kaybindan dolayı gazelin son mısraı M'de yoktur. Eksik mısra MN ve PB'den tamamlanmıştır.

²⁶¹⁷ başdan aşmadun: hadden geçmesün S2, T

Ol ser-efrāzum kaçan kim nāz-ıla seyrân ide
 Dir görenler²⁶¹⁸ işte budur serv-қadlar serveri
 ‘Āşık olup sevdi-y-ise saña kāfir olmadı
 Niçe bir öldüresin sen bī-güneh ‘āşıkları
 Seyr idüp ağıyār-ıla yār itdügince bāziçe
 Bu Muḥibbī şümme vallāhi olur cāndan berī
 M-91a, S2-134b, T-236b

3386. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Kanı ol dem kim benüm bir zülf-i şāmum var-ıdı
 Bir elümde ğabğab u bir elde cāmum var-ıdı
 Bulmuş-ıdum dünya içre her ne kim maḳşūd idi
 Dergeh-i ma‘şūḳda key ihtirāmum var-ıdı
 Şimdi bīrūn oldum-ısa dergehinden ol şehiün
 İtleri içinde bir vaḳt ḫayli nāmum var-ıdı
 Kimseler ḫālin dimez bu ben ğarīb üftādenün
 Yarı görsem ‘arz ideydüm ne ki kāmum var-ıdı
 Niçe yıllardur Muḥibbī kūyı içre bendedür
 Yañılup bir gün dimez şunda ğulāmum var-ıdı
 M-91a

3387. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Ḥasta gönlüm bir nefes ol dīlrübā şād itmedi
 Yañılup ben derdmendi bir kezin yād itmedi
 Leyli zülfün ḫasretinden iy leb-i şīrīn-dehen
 Nāleler itdüm ki Mecnūn-ıla Ferḫād itmedi
 Zülfine mücrim diyü bend itdi ol kāfir beni
 Ḥamdü-lillāh kim beni bendinden āzād itmedi
 İt raḳībün sözine aldanma iy Yūsuf-cemāl
 Kim seni bir kerre ol ḫayr işe irşād itmedi
 Bu Muḥibbī āteş-i ruḫsāruña oldı sipend
 İtdügin ‘ışḳuñ yolında ādemī-zād itmedi
 M-92a

²⁶¹⁸ görenler: güzeller S2, T

3388. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Sâķī örü dur doldur yüri cām-ı zücâcı
 H̱asta gönüle gel idelüm bir dem 'ilâcı
 Yüzüne nazār eyleye ger bir kere Rızvân
 Vecd olubanı yire ata gökden o tâcı
 Kāküllerini tagıdıcağ gül yüzi üzre
 Misk-i H̱oten'ün kalmaya bir zerre revâcı
 Öldürdi bu ben hastayı iy cān ğam-ı hicrân
 Raḥm eyle ki 'uşşâķ olalar saña du'âcı
 İy dōst varup işigüni bālın idelüm
 Yastansa revâdur H̱arem-i Ka'be'yi hâcı
 Raḥm eyle 'atâ eyle Muḥibbî'ye lebünden
 Cān hastasının buse-i la'l olur 'ilâcı
 M-92a

3389. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

.....kalmadı
kalmadı

kalmadı
 Āteş-i zülfün içine düşeliden iy perî²⁶¹⁹
 Şöyle yakduñ kim beni nām u nişānum kalmadı
 Gördiler rüsvālıgumdan bildiler kim 'aşıķam
 Sen daḥı bil dōstum zār-ı nihānum kalmadı
 Ol kemān-ebrü gelüp didi Muḥibbî yāruñam
 Şimdi bildüm yār-ımış hergiz gümānum kalmadı
 M-93a

3390. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Ol leṭâfet ki H̱uzā sen gül-i ḥamrâda kodı
 Ne ciḥān bâġına virdi ne gül-i terde kodı

²⁶¹⁹ Varak kaybı sebebiyle şiirin baş kısmı metinde eksiktir.

Şem‘-i ruḥsârı yakardı bu cihân mülkin eger
 Luṭf idüp ebr gibi zülfin aña perde kodı
 Hüsni iline pâdişâh olalı ol yâr-ı güzîn
 Kim ki gördiyse anı illerini serde kodı
 Cân dolaşdı ser-i zülfine lebi fikri ile
 Âhır alup elümi zülfi ayaklarda kodı
 Nâtüvân oldı Muḥibbî gamuñı çekmeg-ile
 Yüz süriyü kapuña vardı yüzi yirde kodı
 M-93a

3391. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

İtmedi yâr bu ben miskîne hiç yârlığı
 Gerçi ḥarc eyledi dil yolına hep varlığı
 Destüm irmedi miyânına kemer anı kuçar
 Yâ İlâhî virme hiç kimseye nâ-çârlığı
 N’içün işitmeyesin âh u fiğānumı benüm
 Yoḥsa ḥoşcâ mı gelür ‘ışkuñ-ıla zârlığı
 Ben dir-idüm ki kapuñdan meger ölem ırılam
 Baña bu çarḥ-ı felek eyledi ğaddârlığı
 Bu Muḥibbî’yi görüp itme firârı yüri gel
 Ne içün unıdasın eski vefâdârlığı
 M-93b

3392. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Yüzüme bir güle bakmaz benüm ol yâr daḥı
 Baña şimden girü raḥm eyleye ağıyar daḥı
 Cân u dil almaga gör kim niçe fettânlık ider
 Sakın aldanma gönül sen aña zînhâr daḥı
 Didüm ol yâra n’içün ‘ahde vefâ eylemediñ
 Gül gibi güldi didi be vara mı yâr daḥı
 İşidüp âh u fiğānumı benüm demek-içün
 Bağrına taş basar oldı der ü dīvâr daḥı

İy Muhibbî ger eger mihr-ile mâh olur-ısa
Sevme hercâyîleri olmaya bî-‘âr dahı
M-93b

3393. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Sâkiyâ sen sanma kim def-i melâl egler meni
Ol dişi dürr-i ‘Aden la‘li zülâl egler meni
Yüz süriyü hâk-i pâyin bûse eylerdüm veli
Yolum alup her şehër bu eşk-i al egler meni
Misk gibi terk-i diyâr itmek dilerdi bu gönül
Gördüğümce dem-be-dem ol zülf ü hâl egler meni
Zerre gelmez ‘aynuma bâğ-ı cinânunı gülleri
Ol yüzi gülzârsuz sanmañ nihâl egler meni
Baħr-ı ğamdan fülk-i dil çokdan olur-ıdı hâlâş
Rûzigâr-ı tâli‘-i naħs mâh u sâl egler meni
Alınaldan alına gönlüm olupdur şem‘dân
Ne sebebdan bilmedüm bu mekr ü âl egler meni
Cânı cânâna Muhibbî çokdan eylerdi nişâr
Lık vaşl ümmidile fıkr-i muħâl egler meni
M-94a

3394. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Geçdi küyuñda şehâ ‘ömrüm benüm çün gül gibi
Eyledün cevri ü cefân-ıla derünüm kül gibi
Yiridür ‘âşıkıların ger kan yudarsa lâle-veş
Tek cihân içinde ol sen şâd u ħandân gül gibi
Bezmi-i ħüsnünde ruħun şevķine dâyim cân u dil²⁶²⁰
Ĥâlî olmaz bir nefes efgân ider bûlbûl gibi
Döstüm bir dem ħadem bassañ yüzüm üzre benüm
Ĥâr elinden dâmenünî n’ola alsañ gül gibi
İy Muhibbî rind olmak ister iseñ ħaşre dek
Leblerinden bûs eyle dil-rübânunı mül gibi
M-94b, MN-5088, PB-7268

²⁶²⁰ Varak kaybindan dolayı M’de bulunmayan gazelin buradan sonraki kısmı MN ve PB’den tamamlanmıştır.

3395. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

amer devrinde ol meh-rü geyer zerrin külâh egri²⁶²¹
 Sanasın ebrdür zülfi olur gâh togru gâh egri
 Eyâ zâhid eger bin kez nazar kılsañ o meh-rüya
 Görinmez pertev-i hüsnî idesin çün nigâh egri
 İder zülf-i perîşânî perîşân gönlin 'uşşâkûn
 Benüm âh u figânumdandır ol zülf-i dü-tâ egri
 Dir-imiş müdde'î yâra degüldür yolına şâdık
 Ma'âz-Allâh ma'âz-Allâh degülven ben i şâh egri
 Kaşı mihrâbına karşı durur bu dil kıyâm üzre
 Mağabbet dest-i râhında bulunmaz bir giyâh egri
 Çemen seyrânın eylerken çü gördi çeşm-i pür eşküm
 Diler pâyına yüz sürmek akar gâh togru gâh egri
 Muhibbî âh u efgâ[nı] eşer itmez saña cânâ
 İrişmez kıadd-i bâlâña olur düd-ı siyâh egri
 M-95a

3396. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Döstar miñnet şebinde ol ki evbaş olmadı
 Er degül 'âlem içinde adı yoldaş olmadı
 Ğamzeñ okları eyâ meh-rü irişdi sineye
 Kan yalaşmayınca benümle karındaş olmadı
 Gözlerüm yaşı-durur fâş eyleyen derd ü ğamum
 Var mıdur bu yolda kimse yüregi baş olmadı
 Ne bilür hâlüm benüm 'ışkıyla bî-cân olduğum
 Şol ki bu miñnet ü ğam-ıla ayakdaş olmadı
 Bu Muhibbî hicr elinden dökmeyince kanlu yaş
 Bu cihân mülkinde anuñ sırrı hîç fâş olmadı
 M-95b

²⁶²¹ Bu şiirden önce sayfa başında, baş kısmı varak kaybindan dolayı eksik bir gazelin

.....
 Vaşl-ı yâra irmeyüp bu dil figâna başladı

Bu Muhibbî yolına hâk olduğunu bildi yâr
 Şofra üstine gelüp ya'nî devâya başladı
 şeklindeki son üç mısraı yer almaktadır.

3397. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kâmetüm dâl olduğına kimse 'ayb itmez beni
 Başdan ayaga cefâsın bildiler 'âlem seni
 Ğamzesi tîri-y-ile bu cân u dil mecrûhdur
 Çıkmayısar sîneden ölince kanlu demreni
 La'l-i nâbuñ Hâk bilür kim mürdeler ihyâ ider
 İmtihân itmek dilerseñ döstüm öldür beni
 Gül yüzünsüz itmezem ben bâg-ı firdevse nazar
 Sensüzün bir görürem [ben] gülşen-ile küllheni
 Müdde'î rağmınadır her demde cânâ güldüğüm
 Bu Muhibbî seni ger görmeye eyvâh meni
 M-96a

3398. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Eyledün sen hicr elinden zâr u sergerdân beni
 Dahı hem tennür-ı gâmda eyledün biryân beni
 'İşk bâzârında cân virüp alayın derd ü ğam
 Derdüme dermân yiter hiç bilmesün dermân beni
 Niçe yıldur kim bu dil bağlayup ihrâm-ı ğamı
 Şimdi irdi Ka'be-i kūyuña kırbân kıl beni
 Hicr elinden döstüm ben şol kadar kan ağladum
 Götürüp ilden ile gör gezdür ol kan beni
 Zülfini çevgân idüp meydân-ı hüsn içre nigâr
 Top idüp başın Muhibbî diye kim çevgân beni²⁶²²
 M-96a

3399. Fe'ilâtun fe'ilâtun fe'ilâtun fe'ilün

Âh ne müşkil imiş dünyâda yâr ayrılığı
 Görmeyem bir dahı ben sevgülü yâr ayrılığı
 Cân niçe râhat ola görmeye cânân yüzini
 Ölme yig 'aşîka çün ola nigâr ayrılığı

²⁶²² beni: met.: kanı

Fırķat ü hicrân odından yandı bagrum âh kim
 Yakdı odlara beni naķş u nigâr ayrulığı
 Bûlbûlem nâlân oluram giceler tâ şubha dek
 Bûlbûle düşvârdur bağ u bahâr ayrulığı
 M-96b

3400. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ėamzeñün hîç gitmedi kan dökmeğ-ile uyħusı
 Keşret-i kandan-durur ġâlibâ anuñ uyħusı
 Her gice nergis gibi açmaz gözin ol türk-i mest
 Gitmedi baħtum gibi beñzer hîç anuñ uyħusı
 Gözleri nâz uyħusından şöyle maħmûr old[ı] kim
 Sanur anı bilmeyen bîmâr ider nâz uyħusı
 İy Muħibbî uyusun nâz-ıla ol çok sevdüğüm
 Görmeyen 'âlemde ben gözinde bîmâr uyħusı
 M-97b

3401. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Olur Mecnûn'a kıble ĥayl-i Leyli²⁶²³
 İder cân u gönülden aña meyli²⁶²⁴
 Ser-i Mecnûn şikest olsa 'aceb mi
 Sımışdur kâsesin in'âm-ı Leyli
 Salınsa serv gibi ġülse ġül-veş
 Akıdur gözlerümden seyli ĥayli
 Yolına cân metâ'in ĥarc kıldı
 Añar mı Nev-bahârı gör Süheylî
 Belâ tıġıyla bîñ kez öldürürseñ
 Muħibbî'nüñ sañadur yine meyli
 M-97b, S1-187a, H1-146a, T-212a

²⁶²³ ĥayl-i Leyli: kıble Leyli H1: rüy-ı Leyli T

²⁶²⁴ M'de varak kaybı sebebiyle gazelin bundan sonraki kısımları yoktur. 2, 3 ve 5. beyitler S1, H1 ve T212a nüshalarından alınmıştır.

3402. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bilmedi Ferhâd'a sordum nedür 'ışkuñ bişesi
 Kûhkenlikdür hemân ancak anuñ endîşesi
 Çeşmesi 'ayn-ı belâ kûhsârı Kays'uñ başıdur
 Âşiyân-ı murğa ur pek saçı oldı mîşesi
 Mâh-rûlardan vefâ resmini umma iy gönül
 Anlaruñ cevır oklarıyla pür olupdur kîsesi
 Bezm-i ğamda kâse-i çeşmüm baña sāğar yiter
 İçerem hûn-ı cigarle tolu gönülüm şîşesi
 İy Muhibbi kûh-ı âhenseñ de bil âhir seni
 Rîze rîze idiserdür uşbu 'ışkuñ tîşesi
 AE-223b

3403. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Deryâ-yı aḥḍaruñ dahı var ḥadd ü ğâyeti
 Ammâ bu eşk-i çeşmümün olmaz nihâyeti
 Ğâfil salınma ḥâlûme geh geh nezzâre kıl
 Vâcib-durur çü şâha ra'ıyyet ri'âyeti
 Ger öldürürse 'âşıkı ğamzeñ 'aceb midür
 Bulur mı idi ger ire Hâḫḫ'uñ hidâyeti
 Arturmaz-ıdı cevır ü cefâsını gün-be-gün
 Ger olmasaydı 'âşıkâ yâruñ 'inâyeti
 Bağlanduñ-ısa kâkûle incinme bî-riyâ
 Bend itmez-ıdı olmasa anuñ himâyeti
 Ü2-109a

3404. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gösterür dilber çü her dem ḥançer-i 'üryânını
 Ehl-i diller de fedâ eyler yolına cânını
 Saklasam mihrini n'ola sînede cânum gibi
 Saklamak lâzım-durur her kişiyeye imânını

‘Ayb kılmazduñ bu ben dīvāneyi ta’n eyleyüp
 Zāhidā görseñ eger bir kez ol ādem cānını
 Şol kadar zārılık itdüm bakmadı bir kez baña
 Nite kim gül bülbülün güş eylemez efgānını
 Meclis içre yine dilber buse in‘ām eyledi
 İy Muḥibbī şimdi mi gördüñ anuñ iḥsānını
 Ü2-110a

3405. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Uyhuya vardukda dil cennetde gördi yirini
 Bir mu‘abbir kūy-ı yār eyle didi ta‘bîrini
 Dest-i ḳudret mebde’-i fîṭratda beñzer ‘āşıḳuñ
 ‘Işḳ ābî ile yogurmuş anuñ taḥmîrini
 Cür‘a-i cām-ı lebinden kim nigāruñ mest ola
 Ma‘ni-i ‘ışḳ men’ itmişdür anuñ taḳrîrini
 Ğamzesi geldükçe çıkar karşı bu cānum benüm
 Koyuban cānum yirine saklayayım tîrini
 Leşker-i ğam gelse itmege ḥarāb dil mülkini
 Sen Muḥibbī ḥāb-ıla eyle anuñ tedbîrini
 Ü2-110b

3406. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Ḥalk içinde mu‘teber bir nesne yok devlet gibi
 Olmaya devlet cihānda bir nefes şıḥḥat gibi
 Salṭanat didükleri ancak cihān ğavġāsıdur
 Olmaya baḥt u sa‘ādet dünyede vaḥdet gibi
 Ko bu ‘iṣṣ ü ‘iṣreti çün kim fenādur ‘āḳıbet
 Yār-ı bāḳî ister iseñ olmaya ṭa‘at gibi
 Olsa kumlar sağışınca ‘ömrüne ḥadd ü ‘aded
 Gelmeye bu şîşe-i çarḥ içre bir sâ‘at gibi
 Ger ḥuzūr itmek dilerseñ iy Muḥibbī fāriğ ol
 Olmaya vaḥdet maḳāmı²⁶²⁵ güşe-i ‘uzlet gibi
 Ü2-192bk, S1-195a, H1-152a, T-220b

²⁶²⁵ maḳāmı: cihānda Ü2

3407. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sâkiyâ nüş idelüm sun cāmı bayram irtesi
 Tâ bula âvâre dil ârāmı bayram irtesi
 Dāguñı dām eyle şayd it eşk-i çeşmün dane kıl
 Bir kebüter-sîne sîm-endāmı bayram irtesi
 Jeng-i gamdan çünkü var âyine-i dilde gubâr
 Şâf idüp elden düşürme cāmı bayram irtesi
 Zâhidâ var iç müşleş saña olmışdur helâl
 Ehl-i 'ışk için şarâb-ı hāmı bayram irtesi
 Bu Muhibbî tevbe itmişdür meye ol vâkıf sır
 Sâkî-i gül-ruh ide ibrāmı bayram irtesi
 H-4b, S2-136a

3408. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

İy h'âce katı müşkil olur 'ışk kitâbı
 'İşk ehline keşf ola meger ko sen o bâbı
 Başum ki belâ kühıdur 'aynum iki 'aynı
 Dūd-ı dilüm ol kullenün üstinde sehâbı
 Ger bezm-i belâ içre idem hün-ı ciger nüş
 Yanumca bile nâle kılur sîne rebâbı
 Sinemde gören şâh-ı gamı hayme sanurlar
 Bu gözlerümün yaşı ile kanlı habâbı
 Redd eyleme cânâ kapuña gelse Muhibbî
 Tuḥfe getürür çeşmi iki şişe gülâbı
 H-6b, S1-204b, H1-159b, T-238a

3409. Fe'ilâtun fe'ilâtun fe'ilâtun fe'ilün

Her kaçan 'âşıka fetḥ ola maḥabbet kapusı
 Niçe yirden açıla üstine miḥnet kapusı
 Sineye gelse müjeñ tîri eyâ kaşı kemân
 Anı 'ışk ehli bilür cânına râḫat kapusı

‘Aşıka cevır ü cefâ eyleme rahm eyle bugün

Yarın üstüne senün açıla rahmet kapısı

Ol tabīb-i dil ölürsem de baña virmez cevāb²⁶²⁶

Bagludur ben hastaya beñzer ki şıhhat kapısı

İy Muhibbī ger melāmet itse zāhid gam degül²⁶²⁷

Çün ezel²⁶²⁸ açılmadı ‘uşşāka şöhet kapısı

H-8a, S1-192b, H1-150a, T-218a

3410. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Şol kadar çekdüm belâ deştinde gam²⁶²⁹ hicrânını

Üns dutdı derde añmaz bu gönül dermânını

Mihrüñi sinemde saklarsam ne tañ ağıyardan

Kişi lâ-büd sakınur şeytândan imânını

Ğuşsa-i Ferhād’ı ko efsâne Mecnün kıssası

Ehl-i şevk²⁶³⁰ olan okısun kendünün dīvânını

Ay u günle tartdılar geldi şehâ hüsnün ağır²⁶³¹

Anuñ için gökde gördüm keffe-i mizânını

Tiğ-ı gamzeñ gördiler ‘uşşākı her dem öldürür

Her kişi tende emānet saklar oldı cânını

Ka‘be-i kūyuñda çün ‘uşşākı kırbān eyledün

Eski ‘adettür n’ola alnuña sürseñ kanını

Dilberün kıaddı Muhibbī serv kıaddı gül yiter

N’eylerem şimden girü ben gülşenün seyrânını

H13b, S1-204a, H1-159a, T-229b

²⁶²⁶ virmez cevāb: cevāb eylemeye S1, H1, T

²⁶²⁷ Misra S1, H1 ve T’de:

Zāhid eylerse melāmet bu Muhibbī’ye ne tañ
şeklindedir.

²⁶²⁸ çün ezel: çünkü S1, H1, T

²⁶²⁹ deştinde gam: derdini hicrânını S1, H1, T

²⁶³⁰ şevk: ‘ışk H1

²⁶³¹ Misra H’de:

Ay günü dartsalar geldi şehâ hüsnün uğrına
şeklindedir.

3411. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Gözüm²⁶³² yaşı revân oldu görüp sen serv-i bälâyı
 Anuñcün hâk-i pâyunda akar çağlayı çağlayı
 Kitâb-ı 'ışkuñı başdan okudum ser-te-ser ezber
 Dahı öğrenmedin varup mu'allimden elifbâyı
 Görüp zülfün sevâdını gönül sevdâya düşmişdür
 'Aceb mi baña dirlerse eger mecnûn-ı şeydâyî
 Tulû' itseñ sehergehden dokınur şu'leñ ağıyara
 Düşer mi saña hey âfet dine gün gibi hercâyî
 Ğam-ı hâlünle iy dilber yanaldan âteş-i hicre
 Muhibbî lâleye döndi ciger taglayı taglayı
 H14b, S1-192b, H1-150b, T-218a

3412. Fâ'ilâtun mefâ'ilün fâ'ilün

Meh dime yüzi âfitâb oldu
 Bakdugumca gözüm pür âb oldu
 Göz yaşı bezm-i ğamda oldu şarâb
 Döne döne ciger kebâb oldu
 Cevrünün faşl [u] bâbını yazdum
 Deftere sığmadı kitâb oldu
 Yıkıdı dil hânesini leşker-i ğam
 Temelinden bile harâb oldu
 İçdi çün la'l-i lebün cür'asını
 Şeyh iken bu Muhibbî şâb oldu
 H17a

3413. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Seyr-i tenhâ ider oldu yine cânân büyüdi
 Yüzini görmek olur çün meh-i tâbân büyüdi
 Hüsn bâğına irişdük yüzünü hâk idegör
 Üstüne sâye salar serv-i hırâmân büyüdi

²⁶³² gözüm: göz H

Bahr-ı 'ışk içre bulup neşv ü nemâ kanlu yaşıım
 Ka' r-ı deryâdaki san niçe mercân büyüdi
 Sırr-ı 'ışkı saklar iken sinede fâş oldu âh
 Duydı 'âlem hâlkı bu nâle-i efgân büyüdi
 La'l[i] üzre iy Muhibbî sâye-i ebrûsıdur
 Hâş diyü itdün gâlaş sanduñ cânân büyüdi
 H17b

3414. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Cânâ cefâ vü cevruñ-ile dil-hoşın daşı
 İçdüm şarâb-ı 'ışkı ezel serhoşın daşı
 Yalguz beni sanma ki yüzüne 'aşıkam
 Bend ü belâ vü zülf esîri kaşın daşı
 Dil hânesine gelse gamuñ sâde sanmasun
 Yir yir bu eşk-i surh-ıla münakkaşın daşı
 Cevr oklarıyla âh olalı toptolu yürek
 Her kim görürse beni sanur tîr-keşin daşı
 Sevdâ-yı zülf [ü] hâl-ile görseñ Muhibbî'yi
 Mecnûn-şîfat hâl-i müşevveşin daşı²⁶³³
 H18a

3415. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gül yüzine dil virelden zâr gördüm kendümi
 Derde bildüm çâre yok nâ-çar gördüm kendümi
 Zülfine dolaşdı gönlüm geldi sevdâ başuma
 Ğam şebinde tâ şehir bîdâr gördüm kendümi
 Seyl-i eşküm²⁶³⁴ yıkdugınca dem-be-dem dil hânesin
 Seng-i miñnetle yapar mi'mâr gördüm kendümi
 Ger behişte zâhidâ meyl itmesem 'ayb eyleme
 Su gibi çün 'aşık-ı dizâr gördüm kendümi

²⁶³³ Bu mısırda vezin aksaması vardır.

²⁶³⁴ eşküm: miñnet S1, H1, T

Şem‘-veş tâ şubh olunca giceler yaşlar döküp
 İy Muhibbî ‘ışk-ıla pür nâr gördüm kendümü
 H-29b, S1-197a, H1-153b, T-222b

3416. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Baňa maḥbûb u meyden geç diyü zâhid ider pendî
 ‘Aceb mi lezzet-i ervâḥ²⁶³⁵ ki zîrâ anılamaz kendi
 Yine cân naḥdini virmek muḥarrerdür saňa iy dil
 Ki zîrâ bâcsuz hergiz geçilmez ‘ışk dervendi
 Erisün su olup bagrı zebâna bulmasun ḡudret
 Şeker güftârûña her kim şehâ teşbîh ide ḡandı
 Ser-i kūyuñda kim görse baňa divâne eydürler
 Anuñçün zülf-i zencîrûn olupdur boynumuñ bendi
 Muhibbî ruhların ḡaddin temâşâ eyleyüp yâruñ
 Didi serv üzre gül bitmiş zihî şun‘-ı Ḥudâvendî
 H-30a, S1-194b, H1-152a, T-220a

3417. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Zülfine dil bağladuñ çünki unıtduñ pendüñi
 Mübtelâ-yı ‘ışk olup boynuñda ḡoş gör bendüñi
 ‘Ahd idersin and içüp tâ kılasın bir dem vefâ
 İy cefâ-ḡu niçe kez gördüm senüñ pür fendüñi
 Dolaşup zülfine geldi başa çün sevdâ-yı ‘ışk
 Ger helâk olsañ dilâ kesme sakın peyvendüñi
 Zâhidâ bakduñ ḡaḡâretle yine ‘ışk ehline
 ‘Ucb idüp gördüñ tekebbürle i miskîn kendüñi
 Bu Muhibbî niçe meh-rûlar görüp iy mâh-rû
 Bir senüñ tek ḡaḡ budur ḡiç görmedi mânendüñi
 H-30b

²⁶³⁵ lezzet-i ervâḥ: met.: lezzet-i ruhânî S1, H1, T

3418. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Dîvâne kıldı zülf-i kemend-i dü-tâ bizi
 Pervâne itdi yakdı ol âteş-liķā bizi
 Sevdā-yı zülf varını 'ömrün yile virüp
 Başdan çıkarmaz ise 'acebdür hevā bizi
 Şabrum apardı 'aqlumı zülf itdi tarmār
 Dutdı cefā tîrine ol kaşı ya bizi²⁶³⁶
 Bezm-i ğam içre 'aşîķa eglence yok[dur] dime
 Dil nāle kılsa ney gibi egler şadā bizi
 Umar Muḥibbî būs kıla pāy-ı dilberi
 Devrân yolında eyledi çün ḥāk-i pā bizi
 H-31a

3419. Müstef'ilün fe'ûlün müstef'ilün fe'ûlün

Ol serv-ķadde nāġāh bu dîde baķadüşdi
 Eşküm revān gözümden pāyına²⁶³⁷ akadüşdi
 Kıldı zemîni derya yaşum yinilmez oldı
 Âhum urüc idelden çarḥa tarrāķa düşdi
 Mescidde dün imāma uydum velî ne kıldum
 Hîç bilmedüm bu gön'lüm ebrû-yı tākā düşdi
 Zāhid saña sunıldı rûz-ı ezelde tiryāk
 Gülşende bāde içmek ehl-i mezākā düşdi
 Âh ol libās-ı zer-ķeş bindügi atı serķeş
 Bağlandı tîr ü tîrķeş 'azm-i 'Irāk'a düşdi
 Efî-yi zülfün iy döst zaḥm ursa baña ğam mı
 Tiryāk-i la'lün emdüm cāna ifākā düşdi
 Göz yaşların Muḥibbî dökseñ 'aceb degüldür
 Ol serv ķadde nāġāh bu dîde bakadüşdi
 Bir loķma ile iy dil bir güşe ihtiyār it
 Görmez misin ki 'ālem ḥālķı nifākā düşdi
 H-32b, S1-197b, H1-154a, T-223a

²⁶³⁶ Mısranın vezninde aksama vardır.²⁶³⁷ pāyına: ol demde H1, T

3420. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü f â'ilün

Var mı cihânda 'aşık-ı şeydâ benüm gibi
 Mecnûn dağı olmadı rüsvâ benüm gibi
 Her kim ki nazar eyleye ol zülf-i pür-ğama
 Başından anuñ gitmeye sevdâ benüm gibi
 Ğam meclisinde dün gice nâlem işitdi âh
 Tâ şubh olunca inledi gör nâ benüm gibi
 Ebrûlaruñı görelî iy kaşları kemân
 Kaddi bükildi oldu dü-tâ ya benüm gibi
 Gülzâr-ı hüsne karşı Muhibbî bulunmadı
 Zârlık ider bülbül-i gûyâ benüm gibi²⁶³⁸
 H-35a

3421. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Cân diler şem'-i ruha eyleye pervânalığı
 Göstere yine gönül zülfine dîvânalığı
 Kim tutar tîr-i cefâ karşısına sîne siper
 Âferîn olsun aña eyledi merdânalığı
 Vaşl gencine anuñ bir gün irem diyü gönül
 İhtiyâr eyledi dehr içre bu vîrânalığı
 Yâr yâr eyleyüben sen beni yâd eylemedüñ
 Niçe bir gösteresin sen bize bigânalığı
 Zülfünün bendine bend eyle Muhibbî'yi didüm
 Didi şimden girü uslan koya dîvânalığı
 H-35b

3422. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İy gönül sevdâ-yı zülfine hevâdâr it beni
 Gîceler tâ şubha dek 'ışk-ıla bîdâr it beni
 Dil tabîbî za'fdan gör ne gelüp timâr ide
 Nâle kıl iy hasta dil anuñla izhâr it beni

²⁶³⁸ Mısra da vezin aksamaktadır.

Nağd-i cân-ıla metâ'-ı dehre olmam müşteri
 Dostum göster yüzün aña harîdâr it beni
 Sırr-ı 'ışkı çünkü faş itdi gönül Manşûr-vâr
 Dâr-ı zülfünde emân gel virme ber-dâr it beni
 Bu Muhibbî'yi cemâlün şem'ine pervâne-veş
 Bâl ü per ancak degül küllî yakup nâr it beni
 H-38a

3423. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Gamzesi deldi geçer çatdı kaşın yâr sıdı
 Ok atup yayını san yasdı kemândâr sıdı
 İstemez bir kılı sındugını dil kâkülünün
 Niçe kez gerçi diyem çurra-i tarrâr sıdı
 Deheninden baña 'ahd itmiş-iken büse nigâr
 N'eyledüm 'ahdi n'içün bozdı o ğaddâr sıdı
 Ser-i zülfinde görüp asılu dil şîşesini
 Uşadup anı cefâ sengiyle dildâr sıdı
 Gördi şarrâf-ı cihân şî'r-i Muhibbî'yi didi
 Kıymet-i cevher[i] bu nazm-ı güher-bâr sıdı
 H-43a

3424. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Ol serv-i sehî nâz-ıla bir kez salınaydı
 Yolına anuñ cân revân itmege yanaydı
 Şîrîn lebüne beñzemese zerrece iy döst
 Bu hürmet ü bu kıdri şeker kanda bulaydı
 Hadden aşurup zulmı döker kanları çeşmün
 Bir pâre gel ol kâfir-i bed-mestüne hey di
 İkrâr kılur büseye dil virdün egerçi
 İnkâra gelür soñra sakın cânuñı pey di
 Bülbül gibi şürîde olup yine Muhibbî
 Gül ruhlarınuñ vaşfını 'âlemlere yaydı
 H-51a

3425. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Dilâ çün mevsim-i güldür mey-âlûd eyle dâmânı

İçüp şevk-ile ser-mest ol çeküp çâk it giribânı

Düşürme bâdeyi elden varup şaḥn-ı gülistâna

Müheyyâ şoḥbet esbâbın kılup cem' eyle yârânı

Niyâz idüp akar sular meger dîdâra 'aşıkdur

Öter şürîde olmışdur seḥer diñleñ hezârânı

Seḥergeh jâleler asmış-durur güller kulagina

Nesim-i şubḥ-ıla oynar görüñ serv-i ḥırâmânı

Muḥibbî şâh-ı gül naṭ'-ı çemen üzre qarâr itmiş

Bu demler kim mey içmezse girân ola meger cânı

İdüp teslîm baña Ferhâd u Mecnûn tekye-i 'ışkı

Biri kûhsâra yüz dutdı biri varup beyâbânı

H-53b

3426. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Her kim ki göre seyr ider ol serv-i ḥırâmı

Göz yaşını yolına revân ide tamâmı

Miḥrâb kaşı ṭâķına dil secde iderken

Çeşmini görüp didi ki serḥoşdur imâmı

Dil kâfilesin râh-ı maḥabbetde kim itdi

Reh-zenlik idelden berü ol çeşm-i ḥarâmı

Ferhâd-şîfat kûh-ı belâ içre serin terk

Her kim ki kıla añıla 'uşşâķ ara nâmı

Zülfini ele aldı kemend eyledi geh çîn

Dil murğını avlamaga kurdı yine dâmı

Küyuñda ruḥuñ şevķine kim cân vire cânâ

Ol demde hemân Dâr-ı selâm ola maķâmı

Şîrîn lebûñuñ zikrini tekrâr Muḥibbî

Kıldugı içün kıand ü nebât oldı kelâmı

H-62b

3427. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Yüzün gösterdi gönlüm hurrem itdi
Dönüp zülfiyle örtüp pür-ğam itdi

Niçe el uzadayım genc-i hüsne
Saçın sihr-ile iki erkam itdi

Dehânın kâmetin çeşmin yañağın
Cihânda medh iden hoş 'âlem itdi

Cefâ sengiyle miñnet topragından
Mağabbet hânesin dil muhkem itdi

Muhibbî giceler tâ şubh olunca
Fırâkıyla gözi yaşın dem itdi

H-66b

**3428. Mef'ûlü fâ'ilâtun mef'ûlü fâ'ilâtun
Müstef'ilün fe'ülün müstef'ilün fe'ülün**

Binüp semend-i nâza zülfin idüp kemendi
Ben mübtelâ-yı 'ışkuñ boynına dakdı bendi

Dil naqdini yoluñda harc itdi bilün cân da
Bî-çâre derdmend âh yâr olasını sandı

Zülfüñ şebinde cânâ şem'-i ruhuñ görelen
Pervâne gibi gönlüm dutışdı oda yandı

İdem vefâ diyüp âh dönüp cefâ kılursın
Korkmaz mısın Hudâ'dan yok yire içüp andı

Yaşın revâne kıldı gülzâr-ı hüsn içinden
Tâ ki Muhibbî gördi sen serv-ğad bülendi

H-70b

3429. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Kim virdi gönül cân u ruḥ yâra tayandı
Pervâne gibi yansa ne tañ nâra tayandı

Maḥmûr olalı nâz-ıla bîmâr idi çeşmi
Nüş eyleyeli kanımı bir pâre tayandı

Hâl-i siyehi meyl ham-ı zülfine eyler
 Kâfir gibi gör hâç-ıla zünnâra tayandı
 Dil kaçdı görüp gamzelerin zülfine düşdi
 Görün eceli yolu varup dâra tayandı
 Zülfine gönül virme Muhibbî hâzer eyle
 Elbette ziyân eyler o kim mârâ tayandı
 H-71a

3430. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dün hayâl-i yâr-ıla bir bunca râzum var-ıdı
 Baña bir nâz eylese biñ biñ niyâzum var-ıdı
 Ka'be-i hüsninde görüp kaşları mihrâbını
 Kıblegâh-ı dil idinmişdüm namâzum var-ıdı
 Derd-i dil ahvâlini bir bir zebân-ı hâl-ile
 Nâle adlu şerh ider göynüklü sazum var-ıdı
 Âteş-i 'ışkıyla yanar olup aña dil fitil
 Bezm-i gamda şem'-veş süz u güdâzum var-ıdı
 Geh firâk-ı şerh-i gam gâh Muhibbî iştîyâk
 Dün hayâl-i yâr-ıla bir niçe râzum var-ıdı
 H-72a

3431. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Çözüp zülfın yüzine indi düşdi
 Bulıtdur gün yüzine indi düşdi
 Gören haddinde ol hâl-i siyâhı
 Didi san Rûm iline Hindî düşdi
 Görüp tûbî boyını serv [ü] 'ar'ar
 İkisi reşk udından sındı düşdi
 Felek hayyâtı hüsnî hîl'atini
 Görüp hayrân elinden sındı düşdi
 Neye aglar düşelden 'ışka gönlüm
 Meşeldür aglamaz çün kendi düşdi

Cemâli şem‘ine pervâne gibi
Muhibbî cân u dilden yandı düşdi
H-82b

**3432. Müstef‘ilün fe‘ûlün müstef‘ilün fe‘ûlün
(Mef‘ûlü fâ‘ilâtun mef‘ûlü fâ‘ilâtun)**

‘İşkûn iderse rûşen sînemdeki çerâğ
Söyinmesün ebed ol nite ki er çerâğ
Teng oldu hâne-i dil göster yüzünü mâhum
Virânelerde çün şeb yakar kamer çerâğ
Bezm-i belâ içinde dil âteşin gören dir
Olmış fitil-i gamla dâğ-ı ciger çerâğ
Âhum duhânı düpdüz çarhuñ yüzini dutdı
Görinmez ise tañ mı göklerde zer çerâğ
Her kim Muhibbî gördi bu şî‘r-i süznâki
Dir Husrev’e irişmiş andan yakar çerâğ
H-83a, S2-138b, T-233b

3433. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Derd-i ser geldi humâr-ıla seher iy sâķi
Sun berü var-ısa giceki meyden bâķi
Bâdeye telh dime sun berü şîrîn içelüm
Yaduña nûş idelüm sun tolusun sağrâķı
Gir gönül Ka‘besine tâ ki şafâ kesb idesin
Görmek istersen eger tâyife-i ‘uşşâķı
İçerüz bâdeyi lik mu‘terifüz cürmümüze
Hamdû-lillâh degülüz şüfi gibi tiryâķı
İy Muhibbî içüben mest-i harâbât[î] olup
Toptolu eyleyelüm na‘ra ile âfâķı
H-88b

3434. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Âb-ı hayvândur naşib olsa kim emse ol lebi
Tâ kıyâmet zinde ola nitekim Hızır nebî

‘İşk bir meşrebdür anı şüfî idrâk eylemez
 Zîra kim ‘âşık degüldür yokdur anuñ meşrebi
 İçerem cām-ı şarâbı tâ irince cān lebe
 Sâkiyâ sun destüme sen sâgar-ı leb-ber-lebi
 Her kimüñ alnı kamer gün yüzlü bir maḥbûb[ı] var
 Gündüzi Nevruz olup Qadr olsa tañ mı her şebi
 Cür‘a-i cāmuñ Muḥibbî içdi ko öpsün lebün
 Nuḳl içün mey-ḥõra lâzımdur şekerlü leblebi
 H-89b

3435. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ülün

Gönül fıkır itdi zülfün dāma düşdi
 Lebün zıkr²⁶³⁹ itdi cānum cāma düşdi
 Gönül şekker lebün cān zülfün ister
 Biri Mışr’a birisi Şām’a düşdi
 Sunıldı zāhide künc-i selāmet
 Melāmet ‘âşık-ı bed-nāma düşdi²⁶⁴⁰
 Yürür āzāde dil kılmazken ārām
 Sevüp bir serv-i dil-ārāma düşdi
 Belā vü derd ü miḥnet ğam şebinde
 Başuma üşdiler hengāma düşdi
 İdelden gözleri mestānelıḳlar
 Kaşı birbirine ikrāma düşdi
 Muḥibbî uşbu şî‘r-i sūzināki
 Yazarken yandı nāme ḥāme düşdi
 H-99a, S2-136b, T-232a

3436. Mef‘ülü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Mescidde eger²⁶⁴¹ görse mü’ezzın o ḳāmeti
 Kendin yitüre añmaya hergiz o ḳāmeti

²⁶³⁹ zıkr: fıkır S2, T

²⁶⁴⁰ 3 ve 4. beyitler S2’de yoktur.

²⁶⁴¹ mescidde eger: mescid içinde S1, H1, T

Yoldan çıkaran âdemi hûblar selâmıdır
 İy dil selâma bakma dilerseñ selâmeti
 Zâhid ko bizi sen yûri sag u selâmet ol
 ‘Âşık hemîşe ister ola ol melâmeti
 ‘Âşık mıdır ki döndere ser tîğ-ı ‘ışkdan
 Olmaz bu yolda hergiz anuñ istiķâmeti
 Virme Muḥibbî ‘ışk-ı mecâzîye dil sakın
 Bak cân göziyle görünür âḫir nedâmeti
 H-107a, S1-202a, H1-157b, T-227b

3437. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ülün

Dilûnden gitmesün zıkr-i İlâhî
 Anuñla bulasın tâ gizlü râhı
 Olup sulṭân-ı ‘ışk eşküm sipahum
 ‘Alemdür başum üzre dūd-ı âhı
 Görelden pertev-i ḫüsnûñ nigârâ
 Gözüm görmez olupdur mihr ü mâhı
 Gedân olsam yiter ‘izzet kapuñda
 Gerekmez dehrûñ olam pâdişâhı
 Muḥibbî key sakın kesme ümîdüñ
 Ki oldur cümle mücrimler penâhı
 A-131b

3438. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Aldı göñlüm öndülin bir nev-civânuñ yügrügi
 Olalıdan ḫüsn-ile mülk-i cihânuñ yügrügi
 Ol hümâyı bâl-i himmetle şikâr itsem ne tañ
 ‘Âciz olmaz çün şikârında toganuñ yügrügi
 Bir nefes bu nâleme gülşende âheng itmedi
 Gerçi dirler bülbüle âh [u] fiğânuñ yügrügi
 Niçeler meydân-ı nazma geldiler ammâ ki ben
 Olmuşam ṭab‘-ı semendümle zamânuñ yügrügi

İy Muhibbî zülfî şebdîzine oldı hem-‘inân
Rağş-ı âh u eşk-i gülgün-ı revânuñ yügrügi
S1-186a, H1-145b, T-211b

3439. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

İşitdi cân kulağı bu nidâyı
Ki ‘ışk ehli n’ider tâc u kabâyı
Geçen geçdi gelenler de geçer dir
Bugün güş eyle cândan dinle nâyı
Sakın ser çekme ğaflet çeşmini aç
Gerekmez servetün başuñ hevâyı
Dil-i Mecnûn’a te’şir eylemez pend
Qabûl eyler özine çün belâyı
Benüm-durur diyenler cümle gitdi
Cihân içün nedür bu hüy u hâyı²⁶⁴²
‘İlâc olmaz diyenler derd-i ‘ışka
Alurlar derdi almazlar devâyı
Muhibbî merd olanlar levh-i dilde
Yazarlar kan-ıla bu mâcerâyı
S1-186b, H1-145b, MN-5467, T-212a

3440. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gözlerümden hûn-ı dil turmaz akar çün mâ gibi
Mevc urur âhum tokındukça aña deryâ gibi
Tîr-i âhum geçdi bu çarhuñ tokuz kalkanını
Bükeli qaddümi cevriyle benüm ol ya gibi
Gerçi her ‘aşık diler dâyim temennâ-yı vişâl
Baña hicri dilberün tatlu gelür helvâ gibi
Lezzet-i dünyâyâ aldanma meges gibi gönül
Qaşduñ olursa kanâ‘at Qâf’ı ger ‘Ankâ gibi
Başuñı top it Muhibbî zülfinün çevgânına
Topuñ agsun göklere mihr-i cihân-ârâ gibi
S1-186b, H1-146a, T-212b, T-237a

²⁶⁴² Bu beyit MN’den alınmıştır.

3441. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

'İşk âteşiyle dil eridüp bagrı yagını
 Ğam tekyesinüñ eyledi rüşen çerâgını
 Mecnûn gibi sinesine tâze dâğ urup
 Kurdı çemende Leylî gibi gül otagını
 Sultân-ı 'ışk 'âşıkâ cân terkin emr ider
 'Âşık degül mi tutmaya 'ışkuñ yasagını
 Oldı dimâğ-ı dehr mu'aţtar nesim-ile
 Yâruñ meger ki çözdı şabâ zülfi bagını
 Tâ haşr olunca olmasa hüşyâr tañ degül
 İçdi Muhibbî çünki Maḥabbet ayagını
 S1-187a, H1-146a, T-212b

3442. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Dirîğâ görmeyelden rüy-ı yârı
 Dilün kalmadı hiç şabr u qarârı
 Yüzine bir nazarla 'âşık oldum
 Gidiserdür bu 'aqlum varı varı
 Çıkarsa göklere âhum ne tañdur
 Yanar çün sinem içre 'ışk nârı
 Çeker 'âşık 'acebdür bâr-ı 'ışkı
 Çekemez anı bu çarhuñ kaţârı
 Baña dirler melâmet ihtiyâr it
 Olur mı ehl-i 'ışkuñ ihtiyârı
 Muhibbî sâde işdür şi'r-i sâde
 Olıcak ol gerekdür künde-kârı
 S1-187b, H1-146b, T-213a

3443. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Merdâne er ki görse kılıç ok u ya günü
 Ol gün gözine görine zevk u şafâ günü

Ol er midür ki ni‘metün üstinde lâf ura
 Bil er odur ki terk ide başın cefâ günü
 Bārān olursa başına ok yıldırım kılıç
 Gerçek er olana gelür ol gün ‘aṭā günü
 Yol yok-durur beḳāya eger irmeye ecel
 Peymāne pür ola meger oldur fenā günü
 Çün rezmgāh er kişinün bezmgāhıdur
 Olsa ne tañ Muhibbî feraḥ mâcerâ günü
 S1-187b, H1-146b, T-213a

3444. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Şu‘le-i ‘ışkuñ ezelden olmuşam pervānesi
 Dūd-ı dil zencir idinmişdür gönül dīvānesi
 ‘İşk bāzārı toludur kelle-i ‘uşşāḳdan
 Turmaz işler bu maḥabbet şehrinün ser-ḥānesi²⁶⁴³
 Gözlerüm yaşı ‘aceb budur ki teskin eylemez
 Germ olur āh eyledükçe gönlüm âteş-ḥānesi
 Zülfinün āgını kurmuş yine diller şaydına
 Hāller yir yir görünür san içinde dānesi
 Kūyına varsa Muhibbî tuḥfe iltür cān u ser
 Buña ḳādirdür budur derviş-i dervişānesi
 S1-188a, H1-146b, T-213b

3445. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gün gibi itdün ṭulū‘ gördüm çü iy meh-rū seni
 Yine tiz girdün şehāba örtü ol gisū seni
 İy gönül sanma olursın bend-i zülfinden ḥalāş
 Bağladı çün bir kılıyla gözleri cādū seni
 Dil virürsin zülfi sevdāsına her bir dilberün
 Bilürem başdan çıkarur ‘āḳıbet bu ḥū seni
 Kūyına varmaga yāruñ göz yaşı virmez geçid
 Kanlu sudur bir gün alur korkaram ol su seni

²⁶⁴³ ser-ḥānesi: ser-ḥāmesi H1

İy Muhibbî hâne-i dilde iken mâtlüb-ı dil
Anı gâfil görme ki ol araya her sū seni
S1-188a, H1-147a, T-213b

3446. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Serîr-i mülk-i hüsn üzre seni ol ki emîr itdi
Beni zencîr-i 'ışkuñla kapuñda bir esîr itdi
Komazsam tañ mıdır bir dem 'aşā-yı âhı ben elden
Cüvân idüm ğam-ı 'ışkuñ çekelden beni pîr itdi
Egerçi sîne şadrında karar itmedi müjgānuñ
Velî geçdükçe ol kaşı kemān ğalbümde yit itdi
Yoluñda merdüm-i çeşmüm düketdi gevher-i eşki
Dirîğā kalmadı varı beni yavlak fakîr itdi
Meger bād-ı şabā irdi Muhibbî zülf-i dildāra
Dimāğın şubh-dem dehrüñ yine müşg-i 'abîr itdi
S1-188a, H1-147a, T-214a

3447. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zülf-i müşg-âsā-y-ıla örtme kamer ruhsaruñı
Dostum maħrûm kılma 'aşık-ı didāruñı
Naqd-i dil alup metâ'-ı vaşlı ikrâr eyledün
Üstine cân vireyin tek bozma gel bâzaruñı
Deyr ara zülf-i çelipāñı görüp iy muğbeçe
Baglamazsam kâfir-i 'ışkam bile zünnāruñı
Ol gül-i ra'nā ğamından gîceler bülbül gibi
İy dil-i şurîde arturduñ fiğān u zāruñı
Hasret-i la'l-i lebünden hastayam key nātüvân
İy tabib-i dil meded añmaz mısın bîmāruñı
İy Muhibbî levh-i dilde naqş ide bî-ihtiyār
Ehl-i diller meclisinde güş iden eş'āruñı
S1-188b, H1-147b, T-214a

3448. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Kim ki şahrâ-yı ğamuñ her dem ola pâdişehi
Âteş-i âhı olur başına zerrîn külehi

Bir dem olmaya belâ miḥnet elinden o ḥalâş
Çünkü yagmaya vire mülk-i dili ğam sipehi

Sevdüğüm seni günâh ise katuñda güzelüm
Sorma öldür suçını zîra ki çokdur günehi

Tutdı od içre vaṭan ruḥları devrinde yine
‘Acabâ perr-i semender mi ki zülf-i siyehi

İy ṭabîb-i dil ü cân görmeye bir kerre yüzün
Hicr-ile cân vire bu ḥasta Muḥibbî’ye zehî
S1-188b, H1-147b, T-214b

3449. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

N’ola olduñsa bugün ḥüsn ilinün pâdişehi
Nazar it kullaruñuñ ḥâline bak gâh gehi

El uzadursa ser-i²⁶⁴⁴ zülfüne dil asma anı
Çün yazılmaz delünün deftere cürm ü günehi

Varıcak küyuña ‘uşşâkuñı gel eyleme red
Beglerün şevketi artar olıcak çok sipehi

Ḥün-ıla ḥâne-i dilde yine taşvîr itdüm
Câme-i zer-baf ile bir büt-i zerrîn külehi

Bu Muḥibbî yaşını âb-ı revân ister-iseñ
Cilveler eyle salın karşuma iy serv-i sehî
S1-189a, H1-147b, T-214b

3450. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

İy kadün serv ü saçuñ sünbül ü ḥaṭṭuñ çemeni
Öldürür sünbül ü serv ü çemenün şad çü meni

Dehenün vaşfını gülşende eger zıkr itsem
Zehresi var mı açā ğoncalar anda deheni

²⁶⁴⁴ ser-i: -H1

Baňa cevır-ile cefâ gayrılara mihr ü vefâ
 Ne ‘aceb bilmeyesin sevmeyen ile seveni
 Gül yüzün yumak için şebnem ile çın şehir
 Nergisün hâzır elinde tutar altun legeni
 Gel dirîğ eyleme kıl tâze yine cânumuzı
 Mey-i gülgünüñ eger var-ısa nev’a küheni
 Sâkıyâ sun berü ol râhat-ı cân-bahşısı müdâm
 Gidere kalb-i Muhibbî’de olan her miheni
 S1-189a, H1-148a, T-214b

3451. Mef’ûlü fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

Derdâ dirîğ komadı gönüm baňa beni
 Bir pür-cefaya eyledi göz mübtelâ beni
 Zülfün hevâsı başuma bildüm belâ-y-ımış
 Çekdi kemend-i miñnete âh ol belâ beni
 ‘Uşşâk eger ki irmez-ise vaşluña senün
 Ger ölür-ise her biri hasretle vâ beni
 Hâk ol yolında derd-ile âh itme iy gönül
 Korkum budur ki ala gide bir yaña beni
 ‘Akl-ıla ‘ışk sinede sıgmaz Muhibbiyâ
 Her biri dir ki anı qabûl eyle ya beni
 S1-189b, H1-148a, T-215a

3452. Fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilün

‘Arz-ı hüsn eyle hicâb eyleme cân pârecügi
 Zağmumuñ merhemi bî-çâre dilün çârecügi
 Görse her kanda güzel olur anuñ şeydâsı
 Bilmezem n’eyleyeyin bu dil-i âvârecügi
 Âfet-i şuğ-ı ‘Acem fitne-i âşüb-ı ‘Arab
 Gözi pür mekr ü hiyel Rûm ili şahhârecügi
 Merhem-i vaşluñ eger irmeye bu hastaya âh
 Rûz-ı maşşerde dağı bulına dil pârecügi

Bir nazarla bu Muhibbî'nün olur sinesi çāk

Göricek ol kaşı ya vü o gözi karacığı

S1-189b, H1-148a, T-215a

3453. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ruḥları üzre 'araḫ mı ya melâḫat dürleri

Şebnem ile yâḫû ziynet buldı gülberg-i teri

Eline tîr ü kemân alursa çeşmi vechi var

Yalvarup 'aşıkları boyun çeker virür seri

La'lün olmış cân u dil meyḫânesi iy muḡbeçe

Yiridür zülfün nişân-ıçun dikerse çenberi

Gözlerüm yaşında her kim göre rüy-ı zerdümi

Benzedür dir suya ḡarḫ olmış görün nilüferi

Baḡı seyr eyle Muhibbî bir münâsib yâr-ıla

'İbret al gör niçe açılmış cihânun gülleri

S1-190a, H1-148b, TT-215b

3454. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Nigârün la'l-i nâbından şu kim nâm u nişân buldı

Hızır gibi bu 'âlemde o 'ömr-i câvidân buldı

Gelüp ḫaṭ tutsa ger âḫir leb-i cânânı incitme

Dilâ fîkr eyle 'âlemde ecelden kim amân buldı

Ser-i küyında göz yaşı baña eglence olmuşdur

Anuñla eglenür gönüm ki san âb-ı revân buldı

Vefânun adı var ancak cihânda kîmyâ gibi

İşidilmedi bir kimse diye bir mihribân buldı

Muhibbî şöyle ḫâk oldı seg-i küyün gelüp andan

Ne ten buldı ḡidâ içün ü ne ḫöd üstüḫ'ân buldı

S1-190a, H1-148b, T-215b

3455. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âba mâyil gördüm ol servün ḫad-i dil-cüyını

Anuñ-ıçun ben revân itdüm bu yaşum cüyını

Gün yüzine alnına 'aşık degül mäh-ı felek
 Gıce gündüz ya n'îçün tolaşur anlar kūyını
 Gizlese zülfinde kıdır gözlerümde gün yüzün
 Cân dimâğından niçe saklaya zülfi bûyını
 Atuban seng-i cefâ sıdı bu gön'lüm şîşesin
 Yırlere çaldı beni dökdi yüzümün suyunı
 Terküni urmaz Muhibbî ola ger senden ırak
 Kişi cândan ayrılır kesmez velikin hûyını
 S1-191b, H1-149b, T-217a

3456. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Eger olmasa sinemde nigârâ 'ışkuñuñ odı
 Yana çıkar depemden şem'-veş her gıce düdü
 Ziyân idem diyü her kim yoluñda cân u ser virmez
 Dilegüm iki 'âlemde bu ki hiç bulmasun sûdı
 Söze geldükçe ol meh-rû düşer üstine bî-diller
 Nite kim kuşlar üşmişdür işidüp şavt-ı Dâvûd'ı
 Terennümlerle hâletler dilerseñ kim vire bezme
 Bu şî'r-i dil-keşi öğret ki tâ muṭrib çala 'udı
 Muhibbî 'ışk arasında gedâ vü pâdişâ birdür
 Ayâz'a niçe kul idi işitmedün mi Maḥmûd'ı
 S1-191b, H1-149b, T-217a

3457. Mef'ûlû fâ'ilâtun mef'ûlû fâ'ilâtun

Zülfinde gördi hâlin dil murğı âğa düşdi
 Olmaz ebed hâlâş ol bend-ile bâğa düşdi
 Sinemde dağum üzre yir yir dökildi yaşum
 Nezır akçası sanasın geldi çerâğa düşdi
 Kanlu yaşum olaldan egnümde hil'at-i zer
 Jülide-mû başumda baña otağa düşdi
 Arayu 'ışk râhın Ferhâd u Kays'ı gör kim
 Birisi deşte varup birisi taga düşdi

Sırruñ Muhibbî sakla dilden çıkarma zînhâr
Zâhir olur ol ebed çünki tutaga düşdi
S1-192a, H1-150a, T-217b

3458. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dime yok küy-ı melâmet içre ben rüsvâ gibi
Hey neler var bu cihânda sen dili şeydâ gibi
Ğarķ olursa eşk-i çeşmümden 'aceb mi fülk-i dil
Bâd-ı âhumla temevvüc eyler ol deryâ gibi
Zerre-veş kaldur nigârâ bu ğubârı hâkden
Çünki oldu ğün yüzün mihr-i cihân-ârâ gibi
Kaşların kurmak ne mümkün olmasa kullâb-ı zülf
Çenber olmuş başları bir yire gelmiş nâ gibi
Zülfî çininde görenler dir yañağı tâbını
Her taraf odlar saçar agzından ejderhâ gibi
İy Muhibbî olma dünyâya meges gibi harîş
Mesken it Kâf-ı kanâ'at kühını 'Ankâ gibi
S1-192a, H1-150a, T-217b

3459. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Bugün bu deyr-i 'âlemde kimün kim başda var hüşî
İçüp câm-ı maħabbetden dem-â-dem eylesün cüşî
Kaşuñdur Mescid-i Akşâ yüzüñdür Ka'be-i 'ulyâ
'Aceb mi zülfün olursa anuñ her dem siyeh püşî
N'ola sulţân-ı 'alemsin kapuñda dâda dâd eyle
Sorulmaz mı 'aceb âhîr n'îçün tutmayasın ğüşî
Kaşı yayın ele alsa kafada perçemi hâzır
Dil almaga gider önce iki zülf-i siyeh-püşî
Raķîb-ile Muhibbî'yi sakın küyuñda bir görme
Kagan arslana beñzetmek olur mı ğürbe vü müşî
S1-194a, H1-151b, T-219b

3460. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Āteş-i 'ışka yanardum olmasa ger gözyaşı
 Gözyaşına garķ olurdu olmasa 'ışķ âteşi
 Bağlama dünyāya dil 'ālemde şād ol iy gönül
 Çün cihān turmaz geçer ger nā-hoşı vü ger hoşı
 Hālını dāne dökelden ehl-i diller şaydına
 Zülfi bendine giriftāram kosun yayı kaşı
 Medh-i hūsnine ben anuñ bağladum dil 'aczinı
 Neye teşbih eyleyem yā Rab o hūsn-i meh-veşi
 Hūblar gerçi Muhibbī 'ālem içre çok velī
 Dīde hiç görmiş degül bir böyle şūh-ı dil-keşi
 S1-194b, H1-152a, T-220a

3461. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Māl u cāha gırre olma dime yokdur ben gibi
 Sür yüzün yire tevāzu' ehli ol dāmen gibi
 Sakın aldanma eser bir gün muhālif rūzigār
 Kibr ü kīni terk kıl germe göğüs yelken gibi
 İster-iseñ kim perişān olmayasın 'ākıbet
 Dil uzatma kimsenün hāķķına sen sūsen gibi
 Ok gibi togrulmayınca varımazsın menzile
 Kimde yok perr-i 'amel yolda kalur segzen gibi
 Kanı İskender Ferīdūn Hūsev ü Dārā vü Cem
 Kanda gitdi Zāl u Rūstem Gīv-ile Bijen gibi
 Dāne dāne sa'y kılsañ eyleseñ dünyāyı cem'
 Tagıdur bād-ı fenā āhır anı hırmen gibi
 İy Muhibbī dār-ı dünyā kimseye kılmaz vefā
 Gösterür kendüi evvel ziyet ile zen gibi
 S1-195a, H1-152b, T-220b

3462. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Görüp gülzār-ı hūsn içre ben ol serv-i hıramānı
 Akıtdum pāyına cūlar kılup bu çeşm-i giryānı

Elifler sînde servüm kızıl güller-durur dağum
 Temâşâ itmeyen görsün bugün bağ u gülîstânı
 Eger bâzâr-ı 'ışk içre sorarsa ne-durur şan'at
 Alurlar nağd-i cân-ıla metâ'-ı vaşl-ı cânânı
 Suvâr ol esb-i nâz üzre ele al zülfi çevgânın
 Ser-i 'uşşâkı top eyle senüündür hüsni meydânı
 Muhibbî mu'ciz-i nazmuñ 'Acem iklimine irse
 Kalursa zinde kabrinde 'aceb mi ruh-ı Selmân'
 S1-195b, H1-152b, T-221a

3463. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Ğazabla baksa dilber bir yire gelür iki kaşı
 San iki pehlevânlardur komış birbirine başı
 Müjeñ tirine cân içre yir itdüm iy kemân ebrû
 Elüñden düşmesün bir dem giderme ya gibi kaşı
 Nihâl-i serv-i kaddüñi görüp gülzâr-ı hüsni içre
 Ayaguña revân oldu akar bu gözlerüm yaşı
 Tarîk-i 'ışk bir yoldur iki sandı anı zâhid
 İki görse biri tañ mı biri iki görür şaşı
 Ma'ânî bahrına taldı Muhibbî buldı gevherler
 Begendi intihâb itdükde bu nazm-ı güher-pâşı
 S1-195b, H1-152b, T-221a

3464. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hâne-i dilde ezel 'ışkuñ uran bünyâdını
 Kapusı üzre harâb-âbâd yazmış adını
 Âhîr olsun göreyin tûbî gibi ol ser-nigün
 Kim ki teşbîh eyleye serve kadûñ şimşâdını
 Bir nazar görse yüzün zâhid senün iy muğbeçe
 Rehn-i mey kılurdu tâcın yañılup evrâdını
 Dinlemezse nâlemi küyünde yâr olmaz 'aceb
 Nitekim güş eylemez gül bülbülün feyâdını

İy Muhibbî lezzet-i derd ü belâyı baña sor
Yimeyenden sorma bilmez ol ʔaʕamuñ dadını
S1-196a, H1-153a, T-221b

3465. Mefʕülü fâʕilâtü mefâʕlü fâʕilün

Dün serv gibi salınup ol gül budâcuğı
Mestâne-vâr eline almış ayacugı
Geymiş benefşe-vâr başına kec külâhını
İçmiş şarâb-ı nâb-ıla kızmış yañacugı
İtdi nişâne sînemi ya kaşların kurup
Cevr oklarıyla toptolu çeşmi şadacugı
Öpsem didükçe laʕlûni hâ dişledün lebün
Unutma yayuñ olur yasmada buracugı
Dil kişverini zulm-ıla yıkdı Muhibbî yâr
Hep böyle mi ki hüsn ilinün pâdişacugı
S1-196a, H1-153a, T-221b

3466. Feʕilâtün feʕilâtün feʕilâtün feʕilün

Jeng-i ğamdan diler-iseñ ola qalbün şâfi
Koma elden koma bir laḫza şarâb-ı şâfi
Meclis-i ʕışqda cân yakmaga pervâne yiter
Bülbül-i gülşeni aña gider ol leffâfi
Lebleri dâr-ı şifâsına irem diyü bu dil
Ḥastadur şubḫa degin virdi bu deryâ şâfi
Yine ğavvâş-şifat baḫr-ı maʕniye talup
Niçe dürler çıkarup oldum anuñ şarrâfi
Kanımı içmege geldükçe benüm ğamze-i döst
Bu Muhibbî dir aña cân-ıla şihḫâ ʕafi
S1-196b, H1-153a, T-222a

3467. Mefâʕlün mefâʕlün feʕülün

Gönül esrâra düşme olma bengi
İçerseñ iç şarâb-ı lâle rengi

Gelüp bâğa yine şâh-ı reyâhîn
 Döşendi her taraf naṭ‘-ı pelengî
 Varup gülşende iç mestûn şarâbın
 Olup mest anıma hiç nâmûs u nengi
 Sunup bir bâde ‘âklum bâda virdi
 Yine bir muğbeçe aşlı Firengî
 Muhibbî furşatı fevt itme zinhâr
 Koma elden şarâb-ı lâle rengi
 S1-196b, H1-153b, T-222a

3468. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Kimi afyönî ḥalkuñ kimi bengî
 Kimi içer şarâb-ı lâle rengi
 Sakın meyl itme aldanma şarâba
 Eger ol bezme Zühre ola çengî
 Ğarâz çünki cihânda bir ḳabâdur
 Baña birdür palâs-ıla firengî
 Tokuz mînâsını şıdı bu çarḥuñ
 Kim atdı râh-ı istiğnâda sengi
 Muhibbî vâkıtdur kıl cürme tevbe
 Çü mûlar saña ‘arz itdi dü rengi
 S1-196b, H1-153b, T-222b

3469. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Nişân-ı ḳavs-i Rüstem’den beter ol dilberuñ kaşı
 Ḥadeng-i ğamzesin atsa gelür bir yirlere başı
 Ciger ḥûnını nûş eyle dilâ çeşmüñ kabagından
 Sakın yol vormegil ‘âkla olur ol meclise nâşî
 Varaldan mekteb-i ‘ışka açup miḥnet kitâbından
 Maḥabbet fennin öğrendüm olup Ḳays’uñ sebaḳdaşı
 İdüp âh okların pertâb yine ḳaddüm kemânından
 Geçüp Mecnûn’ı ḥoş dikdüm belâ şahrâsına taşı

Muhibbî şî'rûnî bülbül ser-âgâz itse gülşende
 İşidüp ehl-i hâl olan diye tahsîn ü şâbâsı
 S1-198a, H1-154b, T-223b

3470. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir nazar her kim göre ruhsâr-ı âteşnâkini
 Tutuşup 'ışk âteşine yile virür hâkini
 Def'a def'a dūd-ı âh u kaçre kaçre eşk-i çeşm
 Mülk-i 'ışkuñ kıl temâsâ encüm-i eflâkini
 'İşk-ıla çün olmışam divâneler ser-defteri
 Bend idüp boynuma taksun zülfinün fitrâkini
 Genc-i hüsnuñde beni çün urdı zülfün 'akrebi
 Agzuma sun luţf idüp la'l-i lebün tiryâkini
 Lebleri sırrın bilüp virdüm miyânından haber
 Âferin eydür Muhibbî'nün gören idrâkini
 S1-198a, H1-154b, T-223b

3471. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

İtse cevır ü cefâ çü nâz ehli
 Bilür anı vefâ niyâz ehli
 Agzı remzini bilmedi anuñ
 'Aczine kıyıl oldı râz ehli
 Tolanur pâ-bürehne kûyını dil
 Nite kim Ka'be'yi Hicâz ehli
 Yâr kâmet getürse nâz-ıla
 Uya cümle aña namâz ehli
 Virdi yagmaya gözi mülk-i dili
 Böyledür iy Muhibbî nâz ehli
 S1-198b, H1-155a, T-224a

3472. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şüret-i divâr sanduñ göricek iy cân beni
 Bilmedün mi iy perî sen eyledün hayrân beni

Zülfüne bend olmuşın gel koy zenaḥdān çāhına
 Tā ebed kurtarmasun ḥabs itsün ol zindān beni
 İy saçı leylî dil-i Mecnûn'a yüz göstermeyüp
 Eyledüñ 'ışķuñ beyābānında sergerdān beni
 Kanına girdüm yire saldum yaşum eytāmını
 Korkaram yolum tutar āḥîr olur ol kan beni
 İy Muḥibbî âteşi gerçi ki yaş teskîn ider
 Aglasam daḥı beter yakar dil-i sūzān beni
 S1-199a, H1-155a, T-224b

3473. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Sinemde 'ışķ dikdi maḥabbet livāsını
 Geydürdi ben belākeşe miḥnet libāsını
 'Ar eyler-ise tañ mıdur ol pâdişāh-ı ḥüsn
 Ḥāk-i derinde görse mezellet gedāsını
 Çāk itmeden yakañı cefā-y-ıla dest-i dehr
 Lāyık budur ki tutasın 'uzlet yakasını
 Şol deñlü itdi Qays vuḥûş-ıla ülfeti
 Kuşlar başında yapdı melāmet yuvasını
 Eyle Muḥibbî sâye-i zülfine ilticā
 Kimdür ki istemeye o devlet hümāsını
 S1-199a, H1-155a, T-224b

3474. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Leb mi bu ya la'l mi yāḥûd mey-i şāhbā mı ki
 Söz deminde mürdeler iḥyā kılur 'İsā mı ki
 Bilmezem kaçdı helāk itmek midür 'aşıkları
 Muktezā-yı ḥüsn yoḥsa nāz u istiḡnā mı ki
 Vech-i zibādan n'îçün men' idesin şüfi bizi
 Aḥsen-i taḳvîme inkār eylemek taḳvā mı ki
 Gitmedi başuñdan iy dil zülfinüñ sevdāsı āḥ
 Bilmedüm dīvāne mi yāḥûd bu dil şeydā mı ki

Her ne söz kim söyledün bir gevher-i yekdânedür
 İy Muhibbî yoḥsa bu gön̄lün senün deryâ mı ki
 S1-199b, H1-155b, T-225a

3475. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Leylî-i zülfün dil-i Mecnûn'ı şeydâ eyledi
 'Işk zencirin takup boynuma rüsvâ eyledi
 Bezm-i ğamda gön̄lümü deldi cefâ tiriyle âh
 Giceler tâ şubḥ olunca iniler nâ eyledi
 Gülşen-i ḥüsn içre gül gibi cemâlin 'arz idüp
 Lâl iken 'uşşâkı bülbül gibi güyâ eyledi
 Gelmeye tâ ḥaşr olunca 'aklı hergiz başına
 İy perî her kim senün rüyuñ temâşâ eyledi
 İy Muhibbî tañ mıdur ğarḳ ola gön̄lüm zevraḳı
 Her taraḑdan gözlerüm yaşını deryâ eyledi
 S1-201a, H1-157a, T-226b

3476. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Niçe gündür gözlerem ol gözleri âhûları
 N'eyleyem derdâ dirîġâ görmedüm âh oları
 Bir nazâr kılmaz dönüp yolında biñ âh eylesem
 'Âşıḳı nâ-ḥaḳ yire öldürmek anuñ ḥûları
 Şöyle beñzer ki şabâ zülfine buldı dest-res
 Eyledi dehrün dimâġını mu'aṭṭâr bûları
 San geyer ol sîm-ten üstine dâvudî zirih
 Her kaçan eyler perîşân tagıdır gîsûları
 Men' ola sanma Muhibbî eyleme sîneñ siper
 Tîri âhenden geçer atsa kemân ebrûları
 S1-201b, H1-157a, T-227a

3477. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Şevḳ-i ruḥuñuñ fikri ser-â-ser dili yakdı
 Şekker dehenün zikrile agzum suyu akdı

Dīvâneñem iy dōst didüm bir nazar eyle
 Zülfini kemend eyleyüben boynuma takdı
 Zülfini kodı ‘arızı üze yine dilber
 Hâcını gör ol kâfiri kim suya bıraktı
 İnlerse rebâb oldu ‘aceb mi dil-i sūzân
 Devrân getürüp bir deriyi sîneme yakdı
 Dil-ḥastesinüñ ḥâlini dün sordı ṭabībüm
 Raḥm itdi Muḥibbî ki meger beñzüme bakdı
 S1-201b, H1-157a, T-227a

3478. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Kühken geldi bu ‘ışk bünyâdına bir taş kodı
 Kaldurup ol taşı yirine bu gönlüm baş kodı
 Câm-ı ‘ışkı bile nûş itdük ezel Mecnûn-ıla
 Ol ayak götürdi meclisde beni serḥōş kodı
 Kaşı yasını görüp ğamz oklarınıñ yâdına
 Cânı ḳurbân eyleyüp dil sînesin terkeş kodı
 Görinen çarḥuñ kenârında anı sanmañ şafaḳ
 Sûz-ı âhumdur anuñ dâmânına âteş kodı
 İy Muḥibbî geldi çün dil şehrine sulṭân-ı ‘ışk
 İki kâse gözlerüm dür önine pîşkeş kodı
 S1-202a, H1-157b, T-227b

3479. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Dōstum didüm gül-i ḥandâna beñzetedüm seni
 Didi ben de bûlbûl-i giryâna beñzetedüm seni
 Mübtelâsın iy gönül gördüm saç zencîrine
 Bir delü dīvâne sergerdâna beñzetedüm seni
 Baḥr-i ‘ışkumda gözüm yaşın görüp ğavvâş-ı dil
 Didi el-ḥaḳ pençe-i mercâna beñzetedüm seni
 Lâleler tutmuş çemen eṭrâfını görüp didüm
 Sîneden yir yir dökilen kana beñzetedüm seni

Her ne deñlü eylesen cev̄r ü cefâ çekmek revâ
Göñlümün tahtındaki sultāna beñzetdüm seni

Cennet-i küyinda iken dūr kılduñ sen beni
İy raķib-i rû-siyeh şeytāna beñzetdüm seni

Gülşen-i küyinda efgānum görüp dilber didi
İy Muħibbî murğ-ı hōş-elhāna beñzetdüm seni
S1-202a, H1-157b, T-227b

3480. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Naķş kıldum hāne-i dilde ķamer ruhsārını
Ola kim bu nev'-ile görem anuñ didārını

Seyl-i eşkümden zarar gelmez meger bennā-yı 'ışķ
Seng-i miħnetle ezel yapmış bu göñlüm dārını

Bu 'acebdür 'ālemi ğarķ eyledi bārān-ı eşķ
Hiç tesķin itmeyüp arturdu sīnem nārını

Ne ķadar ursañ cefâ vü cev̄r ü hicrānuñ yükin
Mest üştördür ķeker dil yirde koymaz bārını

Çünki ğam tīmārını virdi Muħibbî şāh-ı 'ışķ
Hāşılıñdur cem' kıl bu gözlerüñ dīnārını
S1-202b, H1-158a, T-228a

3481. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ölmeden derdā dirīġā yārı görsem bir daķı
Olmaz-ısa anı düşde bārı görsem bir daķı

Dūr olalı gül yüzinden ĥastadur cān bülbüli
İñlerem āh ol yüzi gülzārı görsem bir daķı

Dir idüm kūh-ı belāda ķekdüġüm bir bir aña
Ol lebi şirīn şeker-ġüftārı görsem bir daķı

Cān virür kimdür didi 'ālemde dilber büseme
Cān virem didüm ben ol bāzārı görsem bir daķı

Kurtılup zülmet şebinde ġün togardı başuma
İy Muħibbî ol ġüneř ruhsārı görsem bir daķı
S1-203a, H1-158a, T-228b

3482. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yüzümi zerd eyledi 'ışkuñ benüm ayvâ gibi
 Bagrumı taş itdi hicrûñ lâle-i hamrâ gibi
 Görmedi küh-ı belâ içre belâyı kühken
 Çekmedi hicrânı Mecnûn bu dil-i şeydâ gibi
 Çîn-i zülfinden yañağı tâbını eydür gören
 'Äleme odlar saçar biñ başlu ejderhâ gibi
 Bî-vefâlıkda müşâbih olduğıçün 'äleme
 Kendüye ziynet virür ol bî-vefâ dünyâ gibi
 İy Muhibbi kankı dilde yok maḥabbetden eşer
 Cân gözini açmaya ol çeşm-i nâ-binâ gibi
 S1-203a, H1-158b, T-228b

3483. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Görinen başum degül küh-ı belâ tağı gibi
 Her yañadan yaşum akar anuñ ırmagı gibi
 Leşker-i gam virdi yagmaya yine dil kişverin
 Her taraftan girdi gönüm şehrine yağı gibi
 Döstar 'ayb eylemeñ ayruk dil-i divâneye
 Derdümün dermânı ancak zülfinün bağı gibi
 Bezm-i gamda miḥnet ü derd ü belâ yârân olup
 İçerüz hicrân şebinde tās tās ağı gibi
 Kûy-ı cānāna Muhibbî yine dil oldu revân
 Beñzer ol miskini çeken suyu toprağı gibi
 S1-204b, H1-159b, T-238a

3484. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Şeb-i hicrânda dil inler nite nây
 Bu ḥasret böyle ger bâķi kala vây
 Dü 'âlem çün münevverdür yüzinden
 Ne tañ dirsem yüzine 'âlem-ârây

Kemān ebrūn-ıla çeşmūn görelden

Bükildi oldu kıddüm sanasın yay

Zevāli olmasa hırşid ü māhuñ

Yüzüñe gün dir-idüm alnuña ay

Revā mıdur Muhibbī ola maḥrūm

Vişāle ire ger yoḥsul eger bay

S1-205a, H1-159b, T-238b

3485. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kılmasam cānā cemālūñ ben temennā kâşki

Salmasam dil mülkine her laḥza gāvḡā kâşki

Gün yüzüñe bir nazar kıldum tolageldi gözüm

İtmeseydüm ben anı hergiz temāşā kâşki

Şu'le-i 'ışkı yakup dil mülkini kıldı ḥarāb

Olmasa 'ışk āteşi sīnemde peydā kâşki

Tolaşup sevdā-yı zülfe oldu gönüm bī-ḡarār

Gelmeseydi başuma benüm bu sevdā kâşki

İy Muhibbī çünki merhem urmaz āḥir yarama

Urmasa ḡamz oklarını ol kaşı ya kâşki

S1-205a, H1-160a, T-238b

3486. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dün gice hicrān şebinde infī'ālüm var-ıdı

Kimseler bilmez benüm ol dem ne ḥālüm var-ıdı

Yakamı yırtup çeküp bu sīnemi çāk eyledüm

Nāle kıldum agladum tā kim mecālüm var-ıdı

Kışsa-i zülfüñ okudum key muṭavvel kışsadur

Giceler tā şubḡa dek özge ḡayālüm vār-ıdı

Noḡṡadur agzı bili kıldur diyü şerḥ eyledüm

Ḥurdebīnler içre ḡaylī kıl ü ḡālüm var-ıdı

Olmasa vaşlı ümīdi bu Muhibbī ḡastaya

Her dem ü her laḥza ölmek ihtimālüm var-ıdı

S1-205b, H1-156a, T-239a

3487. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Salınup serv tek gitdi dilümde âh-ı gam kaldı
 Gözüm yaşı revân oldu baña ancak elem kaldı
 Çüritdüm 'ömrümün nağdin metâ'-ı vaşl için cânâ
 Müyesser olmadı vuşlat hemân bir iki dem kaldı
 Güzeller pâyına saçdum şu deñlü dürr-i eşki kim
 Dükendi kîse-i çeşmüm bir iki üç direm kaldı
 Yazarken yâra aḥvâlüm tutuşup âhum odından
 Kül oldu eldeki kâğıd elümde bir kalem kaldı
 Muḥibbî ser-te-ser gezdi ser-i küyuñ hevâsıyla
 Cihânda irmedük ancak hemân bâğ-ı irem kaldı
 S1-205b, H1-160a, T-239a

3488. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Fitne ta'liminde mâhirdür şahâne gözleri
 N'ichün öldürmez beni kılur bahâne gözleri
 Bir eline yayın almış bir ele kirpük okın
 Cânı gözler sînde kılur bahâne gözleri
 Leylî zülfini göreliden olmışam mecnûn-ı zâr
 'Aqlumı tağıtdı âh ol âhûvâne gözleri
 Bend-i zülfinden niçe olsun gönül murğî ḥalâş
 Zülfini dâm itdi ḥalîn kıldı dâne gözleri
 İy Muḥibbî leblerinden korkaram em sormaga
 Câna kaçd idüp girür ol demde kana gözleri
 S1-206a, H1-160b, T-239b

3489. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'İşk şâhı ṭurra ile çaldı ṭabl-sâzını
 Gözleyüp dil murğını üstine saldı bâzını
 Tâ ki içdüm ben ezel câm-ı maḥabbet cür'asın
 Anuñ-ıçun fâş kıldı mest olup dil râzını

Gözlerüm işâr ider yolına eşküm gevherin
Gör ne merdümdür dirîğ itmez çoğunu azını

Hârını hōş görmeyince bûy-ı gül girmez ele
Kışına eyler taḥammül isteyenler yazını

Hâr elinden iy Muḥibbî gör niçe eyler fiğân
Gülşene var diñle bir dem bübülün âvâzını

S1-206a, H1-160b, T-239b

3490. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Ne içün beñzedem serve ben ol serv-i hırāmānī
Yürür gülşende nâz-ıla hırāmānī hırāmānī

Semend-i nâza binmişdür yine meydân-ı ḥüsn içre
Ser-i 'uşşâkı top eyler elinde zülfi çevgānı

Bu ḥüsn ü bu leṭâfetle perî dırsen aña tañ mı
Temâşâ eyleyen görsün perî şeklinde insānı²⁶⁴⁵

'Aceb divâne dil bilsem neden umar vefâ resmin
Cefâ üzre yaradılmış ola dilberlerün şanı

İrişmeyüp vişâlüne şeb-i hicr içre cān virsem
Dilegüm bu ola Ḥaḳ'dan saña Nûh 'ömri erzānı

Çerâğı süz-ı Ḥusrev'den yakarsa tañ mıdur şi'rüm
Gazel tarzında çün gözler hemîşe tarz-ı Selmân'ı

Muḥibbî bezm-i ḥüsnünde ko yansun şem'-i meclisdür
Ezelden âteş-i 'ışķa yakupdur ol dil ü cānı

S1-206b, H1-161a, MN-5369, T-240a

3491. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ḥayret alup tañ ola kim göre rûy-ı zerdümi
Raḥm ide lâ-büd okuyan defter-i pür derdümi

Şöyle ḥâk oldu yoluñda cismüm iy serv-i hırām
Derd-ile âh eylesem eflâke ilte gerdümi

Süpürür ferrâş olupdur kūyını kirpüklerüm
Su seper sakķā gibi dem dem bu çeşmüm merdümi

²⁶⁴⁵ Bu beyit MN'den alınmıştır.

İnlerem bülbül gibi gül yüzine karşı velî
 Bir nefes gûş eylemez dildâr âh-ı serdümi
 Tañ mıdur döyse cefâya bu Muhibbî hasta dil
 Miñnet ile bisledüm çün cân-ı gam-perverdümü
 S1-208a, H1-162a, T-241b

3492. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zülfî zencîrin görüp buldı gönül divânegî
 Hâşıl itdi şem'-i hüsne cân yakup pervânegî
 Hâlet-i 'ışkı ne bilsün zâhid-i peşmîne-püş
 Cilve-i tâvûsı hiç añlar mı murğ-ı hânegî
 Âşinalık olmaya idi ezelden kâşkî
 Âşinalıktan saña çün yig gelür bigânegî
 'Aql u şabrı küllî bir yirden ferâmüş eyledüm
 'Âşıkam dîvânelikdür hâşılum divânegî
 'İşkâ düşdün iy Muhibbî cân u başa kalmaduñ
 Eyledün 'uşşâk ara sen de 'aceb dîvânegî
 S1-208a, H1-162a, T-241b

3493. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gülsitân içinde key şûride gördüm bülbülü
 Âh idüp feryâd-ıla artar dem-â-dem gûlgülü
 Niçe feryâd itmesün derdiyle miskîn 'andelîb
 Her nazarda hâr-ıla hem-dem görür her dem gülî
 Zâhir olaldan mu'anber zülfün iy dilber senün
 Bir pula gördüm satarlar deste deste sünbülü
 Zülf-i şebdizünle cânâ eşk-i gûlgünüm koşup
 'İşk meydânında aldum niçe kerre öndülü
 İy gönül devrân gamından bulmak isterseñ halâş
 Furşatı fevt eyleme elden düşürme gel müli
 Döstüm bend it Muhibbî'yi saçuñ zencîrine
 Ola kim uslana ol mecnûn bile sag u solı²⁶⁴⁶
 S2-133a, T-234b

²⁶⁴⁶ ola Mecnûn bile sag u solı: olmuşdur muhabbetden dili T

3494. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Çünkü olduñ iy gönül ol serv-kað âvâresi
 Gözlerün yaşını cû kılmakdur anuñ çâresi
 Togradı bu bagrumı biñ pâre itdi tığ-ı gam
 Ğarğ-ı hûn olup yatur sinemde her bir pâresi
 Dâm-ı zülfine tutıldum görüben göz karasın
 Gör neler getürdi başuma benüm göz karası
 Tâli'ümdür görmezem küyına varsam gün yüzün
 Âh kim togmaz şerefden 'âşıkuñ seyyâresi
 Bu cihân içre Muhibbî kıldı küyuñ ihtiyâr
 Bir kapu yokdur kapuñdan özge anuñ varası
 S2-133b, T-235a

3495. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Yüzi güldür boyı bir servi dalı
 Gözümden gitmeye hergiz hayâli
 Gönül murğı tutılsa tañ mı zülfe
 İçinde dânedür ol iki hâli
 Hızır içmezdi varup âb-ı hayvân
 Eger bilseydi var la'lün zülâli
 Özini nisbet itmiş gün yüzine
 Yakın oldu meger anuñ zevâli
 Muhibbî'nün sorarsañ hâlin âhir
 Dükendi şabrı kalmadı mecâli
 S2-135a, T-237a

3496. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Olalı tab'um zemîn ü âsümânuñ yügrügi
 Söz demidür kandadır gelsün cihânuñ yügrügi
 Himmetüm bâzı idelden Kâf-ı 'Ankâ'yı şikâr
 Didiler var-ısa budur lâ-mekânuñ yügrügi

Hâr elinden kurtarımaz gördi güller dâmenin
 Bülbül oldu âh u feryâd u figânuñ yügrügi
 Zülf-i şebdiziyle koşdum bu yaşum gülgününü
 Öndül aldum bûsesin oldum cihânun yügrügi
 Bir siyâh tel dakdı âhından Muhibbî başına
 Bunuñ-ıla seçilür her pehlevânun yügrügi
 S2-135b

3497. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gönlüme zülfün getürdi bu uzun sevdaları
 Anuñ-ıçun başuma geldi cihân gavgâları
 Şol gedâ kim tâc idindi hâk-i pâyuñ döstüm
 Gözine almazsa tañ mı Efser ü Dârâları
 Sînemün meydânına dikdüm yine ben dil nişân
 Çeşmi atsun gamz okın alsun eline yaları²⁶⁴⁷
 İbn-i vâkı ol iy gönül hoş gör şarâb u şâhidi
 Zâhide olsun mübârek kevşer ü havrâları
 Bezm-i gamda sâgar-ı çeşmünle iç hûn-ı ciger
 İñlesün ol meclisün olsun bu gönülüm nâları
 Sen hümayı şâhbâz-ı himmetüm kıldı şikâr
 Kâf-ı 'ışkuñ hem-cenâh olmaz baña 'Anğaları
 Gözlerüm yaşına nisbet kaçre çün Nîl ü Fırât
 Ğarķa virsem iy Muhibbî tañ mıdur deryâları
 S2-138a, T-233b

3498. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Başumdan gitmedi zülfün hevâsı
 Olupdur gönülüm anuñ mübtelâsı
 Beni rüsvâ idüp divâne kıldı
 Girelden güşuma 'ışkuñ şadâsı
 Lebün zikrin kaçan tekrâr kılsam
 Sürür eyler gönül artar şafâsı

²⁶⁴⁷ 3 ve 5. beyitler T'den alınmıştır.

Haṭ u zülfün çeküpdür Rüm'a leşker
Meded fethe qarib oldu livası

Ṭılsım olmuş meger kim genc-i hüsne
Görinür zülfün anuñ ejdehası

'Aceb zâhid neden mâtem tutar kim
Ki dâyim kara olmuşdur libası

Muhibbî cevre oldu şöyle mu'tād
Vefâ görünür itdügi cefası

S2-140a, T-232b

3499. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Bu maḥlûḫuñ kamu sensin İlah'ı
N'ola 'afv eyleseñ cürm ü günâhı

Cihânda pâdişahlık saña maḥşuş
Ki sensin pâdişâhlar pâdişâhı

Günâḫum anıcak yaşum yeñilmez
İdersem şubḫ olunca âh u vâhı

Du'a idüp günâha tevbe eyle
Ḳabûl olur du'alar şubḫgâhı

Muhibbî 'ışkına şâhid gerekse
Getüre eşk-ile âhı güvâhı

S2-141a

3500. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İy gönül bend-i esîrüz zülf-i yâr itdün beni
'İşk zencîrin takup Mecnûn-vâr itdün beni

İy cefâ-hû dehr gibi cevri ḳânûn eyleyüp
Mübtelâ-yı hicr idüp derdünle yâr itdün beni

Sırr-ı 'ışkum sînem içre cân gibi pinhân-iken
'Âleme iy eşk-i çeşmüm âşikâr itdün beni

Şem'-i hüsne gönül virdün yine bir dilberün
Yakuban pervâne gibi külli nâr itdün beni

İy Muhibbî gülşen-i küyında yârûn tâ şeh
 Bülbül-i gülzâra beñzer zâr u zâr itdün beni
 S2-141b

3501. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Mişe-i 'ışkuñ felek Mecnûn'ı bir şîr eyledi
 Âheni boynına tavk yaşını zencîr eyledi
 Bir elif-kad hasretinden dâla döndi kâmetüm
 Nev-cevân-ıdum ğam-ı 'ışkı beni pîr eyledi
 İtdi inşâ bu ciger kanıyla miñnet luğfını
 Gözlerüm çün nâme yazdı yâra tañrîr eyledi
 Tañlaram ki âteş-i sūzum zebânın yakmadı
 Okıyup her kim ki nāmum yâra tañrîr eyledi
 Şu'lesinden od düşer kândil-i çarha her gice
 Anuñ-ıçun ki Muhibbî âh-ı şeb-gîr eyledi
 S2-142a

3502. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kimse bilmez hîç 'âşık yârdan ağıyarını
 Hâr elinden nite bülbül alımağ gülzârını
 Dāyimā ol seng-dil salar beni ferdālara
 Âh kim geçdi günüm görmem ānuñ dîdārını
 Çünki bir şîrîn lebe virdüm gönül Ferhād-veş
 İhtiyâr itdüm bu dehr içre belâ kühsārını
 Kūmrıdur san serv dalı üzre itmişdür karar
 Her kaçan boynuma salsa zülf-i 'anber-bārını
 Ruğları devrinde hālî geldi imāna velî
 Bu 'acebdür dahı kesmez zülfinüñ zünnārını
 Niçe yıldur ol gözi tīmāra bīmār olmışam
 Ol tabîb-i dil n'ıçün görmez gelüp bīmārını
 Mürde cismün iy Muhibbî bulur idi tāze cān
 Ol Mesîhā'nuñ eger gūş eyleseñ güftārını
 MN-4915, T-230a

3503. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İy gönül çün 'ışka uyduñ zâr u giryân ol yüri
 Giceler tâ şubha dek ney gibi nâlân ol yüri
 Çünki dolaşduñ ser-i zülfine yâruñ bilmedüñ
 Kâkül-i dilber gibi iy dil perişân ol yüri
 Hüsni ilinüñ şahısın evc-i felekdür menzilün
 Gün gibi meşhûrsın 'âlemde sulţân ol yüri
 Gülşen-i hüsnünde ko bülbülleyin efgân idem
 Serv gibi sen salın gül gibi handân ol yüri
 Leyli zülfine nigârûñ tolaşup Mecnûn gibi
 'Işk câmin nûş idüp sermest ü hayrân ol yüri
 İy Muhibbî ol lebi şîrine çün irmez elün
 Sen de Ferhâd ol bu gam kûhında kurbân ol yüri
 MN-4979

3504. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yâr çünki bu yıkılmış gönlümi yâd eyledi
 Kible haqqı döstlar san Ka'be bünyâd eyledi
 Görelî leyli saçın düşdüm belâ şahrâsına
 Ol lebi şîrin beni 'âlemde Ferhâd eyledi
 Gülsitân-ı dehr içinde gördi gül bî-hâr yok
 'Andelîb-i dil anuñçün âh u feryâd eyledi
 Kimdür ol bu çarh elinden yudmaya kan tās tās
 Kim-durur anı felek bu gamdan âzâd eyledi
 Ârzü-yı vaşl kılmazsa Muhibbî tañ degül
 'Işk anı rûz-ı ezelden hicre mu'tâd eyledi
 MN-4988

3505. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zülfine bend eyledi âh ol büt-i tersâ beni
 Kûh-ı gamda eyledi Ferhâd-veş şeydâ beni

‘İşkını cānum gibi sīnemde saklardum velî
 Eşk-i çeşmüm rûy-ı zerdüm eyledi rüsvâ beni
 Rûze-i hicr içre kaldum ben za‘îf ü hasta-dil
 İrmez isem ‘iyd-i vaşluña nigārâ vâ beni
 Ben helâl itdüm harāmî gözlerüne kanımı
 Kana girme kimseyi öldürmegil illâ beni
 Vâdi-i gâmda baña sâyem-durur hem-râh olan
 Gün yüzüñsüz olıcak ol dağı kor tenhâ beni
 Ğarķ idiserdür Muhibbî ‘ākıbet dil fülkini
 Âhum ile gözlerümden dökilen deryâ beni
 MN-5006

3506. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Hâlûme rahm itmeyen ol dilber-i ra‘nâ gibi
 ‘Aqlumî târâc iden âh ol perî-simâ gibi
 Zülfinüñ zencîridür eyleñ ‘ilâcum dōstlar
 Bu dimâğumî perîşân eyleyen sevdâ gibi
 Tekyeye cem‘ olmışuz ‘işkuñ niçe abdâliyuz
 Vîs ü Ferhâd ile Mecnûn Vâmıķ-ı şeydâ gibi
 Hastayam devrân gâmından sâķiyâ sun bâdeyi
 Olmaya def-ı gama hîç sâğar u şahbâ gibi
 Kûyına varsa Muhibbî itleri karķu gelür
 Âşinâlık gösterürler beñzer ol ğavĝâ gibi
 MN-5051

3507. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Zülfüne el uzadan dōstum şâne gibi
 Tograson tiĝ-ı zamâne anı dendâne gibi
 Şem‘-i ruhsârını yâruñ görelî cân u gönül
 Cân atar bâl ü perin yakmaga pervâne gibi
 Gevher-i eşkümi gel yirlere salma kerem it
 Şadef-i eşküm anı bisledi dürdâne gibi

Zülfi zencirine baglansa anuñ tañ mı gönül
 Dolaşur şubha degin kūyını dīvâne gibi
 İy Muhibbî yūri dil şād idegör sāgar ile
 Çāre olmaya ğamuñ def'ine peymāne gibi
 MN-5290

3508. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Kaçan kim görmesem gül yüzlü yārı
 İder bülbül gibi dil āh u zārı
 Kemān-ebrū güzeller çokdur ammā
 Kamusı bende oldur tācdārı
 Akup hūn-ı ciger bu gözlerümden
 Dükendi akmak ile cümle varı
 Geçüp tiri kalur peykānı dilde
 Ölürsem dilde kalur yādigārı
 Ölürsem iy şabā kūyına yāruñ
 İlet yirden götür bu hākisārı²⁶⁴⁸
 Dimişler bizden öñdin ğarķ olanlar
 Bulınmaz baħr-ı 'ıřķuñ yok kenārı
 Görelden gün yüzini bu Muhibbî
 Gezer zerre gibi yokdur ķarārı
 MN-5417, T-235a

3509. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Anuñ kim tālî'i kılmadı yarı
 Bulur mı cidd ü cehd ile o yārı
 Dutupdur jeng-i ğam dil āyīnesin
 Meded sāķi gider dilden ğubārı
 Melāmet t'a'nını gel atma zāhid
 Degüldür çünkü elde ihtiyārı²⁶⁴⁹

²⁶⁴⁸ Bu beyit T'de yoktur.

²⁶⁴⁹ Bu beyit T'de yoktur.

Belâ kühsârı olaldan baña baş
 Gözümün ‘aynıdur anuñ bıñarı
 Şafaķ sanmañ görinen āsumānda
 Dutıñdı āhum odından kenarı

Muhibbî mestdür cām-ı elestden
 Ayılmaz haşre dek anuñ hūmârı
 MN-5418, T-236a

3510. Mef‘ûlū mef‘â‘ilü mef‘â‘ilü fe‘ûlün

Bu dide şehâ hasret ile kana boyandı
 Dil âteş-i ‘ışķ ile dañı odlara yandı
 Bilmezdi gönül böyle cefākār olasın sen
 Bî-çâre ne bilsün seni ol yâr ola sandı
 Nâr-ı ğam ile yandı ser-â-ser dil ü cān āh
 Ten kalmış-ıdı yanmaduk ol da bile yandı
 Sensüz ne ola hālüm eyâ rûḥ-ı revānum
 ‘Aql ise perākende vü şabr ise dükendi
 Gel sıma Muhibbî kuluñuñ göñlini iy dōst
 Kim ide bütün anı ki çün şışe uşandı
 MN-5473

3511. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Cilve kılsa ol perî geyse libās-ı aḥmeri
 Aña beñzer lâlezâr içre seker kebk-i derî
 Cilvesin hūn-âb idelden öldürür ‘aşıkları
 Bir bölük bî-çâreler kanına girmiş ol perî
 Câme-i gülgün ile her kim görürse dōstum
 Dir tūlū‘ itmiş şafaķdan âfitāb-ı hāveri
 Yoluña virsem ‘aceb midür şehâ cān ile ser
 Hey ne cānlar cānısın iy serv-қadler serveri
 Ruḥları şem‘ine maḥv oldu Muhibbî ser-te-ser
 La‘l-güne câme geydi yine beñzer ol perî
 PB-7756

3512. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Görse biñ kez günde bilmez ol gözi şehlâ beni
 Niçe bilsün kim 'aceb eşkâl ider sevdâ beni
 Dûd-ı âhumdan olur her dem felek sakfı siyâh
 Ğark ider bir gün gözüm yaşı olup deryâ beni
 Şabr u 'aqlum gitdi elden cân u dil gitmek diler
 Vâdi-i miñnet içinde koyuban tenhâ beni
 Gice güdüz zecr ü miñnet çekdürüp ol bî-vefâ
 Öldürür nâz-ıla âhîr ol qad-i bâlâ beni
 Saklamak ol pür-cefânun 'ışķını mümkün degül
 İy Muhibbî idiserdür 'âķibet rüsvâ beni
 PB-7882, T-236b

3513. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Var-ıdı ben kulına ol şehün 'âlî nazarı
 Sineden eyler-idi ğamzesi her dem güzeri
 Eyledüm hasret-ile yüzümi zer yaşumı sîm
 Kavşâ mı ince bilin kuçalı zerrîn kemeri
 N'ideyin ne kılayın bu dil-i divâne kılır
 Görinür gözlerüme ğâh görünmez o perî
 Bu gönül şehrine iy döst hayâlün gelicek
 Aña pışkeş çekerem mâ-hazarı cân u seri
 Çeşmümün eşki eger kalmasa 'ayb eylemeñüz
 Dideden akmag-ıla kalmadı hün-ı cigeri
 Salmışam bahır-ı ğama döstlar dil gemisin
 Ğarķ olam yâ hû bulam arayuban ol güheri
 N'iderem kuhl-ı Şıfâhân'ı getür gözlerüme
 Tütüiyâ yirine iy bād-ı şabâ hâk-i deri
 Daķı şem'ine Muhibbî dil ü cân yansa ne ğam
 Çünki pervâne göre şem'e yakar bâl ü peri
 PB-7940

3514. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Gitdi şabrum bilüm iy şüh-ı cihân sen gideli
 Ten harâb olsa gerek gitdi çü cân sen gideli
 Nâz-ıla çıkdı revân oldı çün ol serv-i revân
 Eşküm ol demde revân oldı revân sen gideli
 Gerçi kim saklar-ıdum mihrüni sînemde veli
 Gönül âşüfte olup itdi ‘ayân sen gideli
 Tâ‘at ü zühdi koyup elde tutup sāğar-ı zer
 Leblerün yâdı ile oldı revân sen gideli
 Bu Muhibbî idiser kendüyi rüsvâ-yı cihân
 Gitdi şabrum bilüm iy şâh-ı cihân sen gideli
 PB-8043

3515. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Akalı gözlerümün yaşı benüm âb gibi
 İniler sînede dil derd-ile dölâb gibi
 Câmî‘-i hüsnini gördükçe sücüd eyledi dil
 Görinelden gözüme kaşları mihrâb gibi
 Görüben gül yüzini cân niçe meyl eylesün
 Çünkü zülfeyni çeker gönlümü kullâb gibi
 Almasa agzına nâmun n’ola dildâr benüm
 Dehen-i tengi nigâruñ dahı nâ-yâb gibi
 Kirpügüm men‘ idemez hüsn-i bahârın göricek
 Hâr u hes sedd olımaz göz yaşı seylâb gibi
 Lebini sormag-ıla oldı Muhibbî yine mest
 Dilberün la‘l-i lebi yoḥsa mey-i nâ-yâb gibi
 T-231a

3516. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Şu‘le viren ‘âleme cânâ yüzün ağı gibi
 Zülf-i zencirün dil-i divânenün bağı gibi
 ‘Arızuñ kaş ider beñzer yine kâfir haṭuñ
 Men‘ kılmazsañ girürem iline yağı gibi

Geldüğince sinemün şahrâsına sulţân-ı ğam
Penbelerle daglar görinen otağı gibi

İki ‘aynumdan ne tañ aksa iki âb-ı revân
Dōstlar âhum ğamâm başum belâ tağı gibi

İy Muhibbî bu gönül murğın yine şayd itmege
Dâne-i hâli ile âh zülfinün ağı gibi

T-231b

3517. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Olmışam bir güzelün cân-ıla sergerdâni
Bulmayısar gibi bu derdlü gönül dermânı

Qavs-i miñnet kaşı çün ğamzeleri tîr-i belâ
Sînemi terkeş iden cânum anuñ qurbânı

Cân alup büseñe döndüñ dağı biñ cân diledüñ
Cânı bustânda biter sanduñ hey âdem cânı

Akarak kanlu yaşum beni zebün itdi zebün
Anuñ-ıçundur akar böyle bu bagrum kanı

Şi‘r-i pür-süzum eşer itmedi âhen dil imiş
Şimdiden girü Muhibbî oda yak divânuñı

T-232b

3518. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Eşk-i çeşmüme benüm kim beñzedür ‘ayn-ı seli
Gözlerüm yaşı gibi artmakda yok anuñ eli

At salar ‘âşıkını eyler dem-â-dem pâyımâl
Sevdüğüm gerçek geçer başında var turna teli

‘Aynuma gelse hayâli ol perî ruhsârumuñ
Tañ mıdur divâneler gibi olursam ben deli

Nev-bahâr-ı hüsnüñi görsem yaşum yağmurlayın
Yaguban ğarq eyleye yir yüzini yaşum seli

İy Muhibbî var mı agzından ‘aceb bilsem nişân
Kıldan incedür didiler var-ısa anuñ beli

T-233a

3519. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir senün gibi cihāna zülfi leylā gelmedi
 Bir benüm gibi dağı mecnün-ı şeydā gelmedi
 Gülşen içre ruhlaruñ mānendi gül açılmadı
 Naḥl-i ḳaddün gibi hiç bir serv-i bālā gelmedi
 Geçdi Ferhād-ıla Mecnün olmadı hem-ser baña
 Rāh-ı 'ışık içre muḥaşşal baña hemtā gelmedi
 Meclis-i ğamda çalındı gerçi kim şeştā vü 'ūd
 Lık ol bezme muvāfık dil gibi nā gelmedi
 Pehlevānsın ğam şarābın içmede iy dil yine
 Dehr ara çeker ayaguñ saña hemtā gelmedi
 İrmedi bŷy-ı vefā hergiz dimāğ-ı cāna āh
 Sanki dünyāya vefā mihr ehli aślā gelmedi
 Her ne ḥükmi var-ısa oldu Muḥibbī aña rām
 'Āşık-ı şādık dilinden aślā lā gelmedi
 T-233a

3520. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sürme kıldı Bisütün'un gerçi Ferhād taşını
 Āḫir ol bī-çāre virdi kūh içinde başını
 Ehl-i 'ışka yaraşur kim serv-ḳadler pâyına
 Cū yirine akıda her laḫza her dem yaşını
 Kim diler kim bişüre 'ışık maṭbahında mähice
 Miḥnet ü derd ü belā aña gerekdür çāşni
 Āsümānda ayda bir kerre hilāl olur ḳamer
 Ben 'aceb gördüm hele iki muḳavves kaşını
 Uşbu şüretler Muḥibbī arada şüret-durur
 Naḳşa aldanmaz o kim fıkır eyleye naḳḳāşını
 T-234b

3521. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Görse Mecnûn yagduğın üstüme miḥnet taşını
 Hâline raḥm eyleyüp hiç dökmeseydi başını
 Âhum odından yanardı ser-te-ser arz u semâ
 Gözlerüm bârânlayın ger dökmeyeydi yaşını
 Niçe yirden sîne-i mecrûḥa nâvekler gelür
 Hışm-ıla ger bir yire cem' ide dilber kaşını
 Kûh-ı ğamda komadı bir kez belâ tenhâ beni
 Müstedâm olsun komaz her kandası yoldaşını
 Hüsniñün ḥayrânıdır gerçi nigâristân u çemen
 Naqşına aldanmaz ol kim fıkır ide naqqâşını
 Fıkır-i zülf ü hâl-ile oldu Muḥibbî hırka-püş
 Gösterür zühd ü riyâ gör bu cihân qallâşını

T-236a

3522. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Mihre teşbîh eylesem olmaz gönül cânânımı
 Hiç gedâ-y-ıla olur mı bir tutam sulṭânımı
 Gözden akan yaşımı silmez ḥabîbüm luṭf idüp
 İy şabâ sen yokla bârî dîde-i giryânımı
 Aglamakdan bî-başar kalsam n'ola Ya'kûb-veş
 Görmez oldum niçe gündür Yûsuf-ı Ken'ânımı
 Şerbet-i 'ışkın içelden görmedüm şîḥḥat yüzün
 La'lüne geldüm ṭabîbüm tâ soram dermânımı
 İy Muḥibbî baḥra düşdüm yok ḥalâşa kıdretüm
 Eşkinün seyl-i revânı kapladı her yanımı

C50a

3523. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Ḥudâ'nuñ hem resûli hem ḥabîbi
 Unıtma şefkatündən bu ğarîbi

Yüzün gül karşuñā nālān olsun
 Çıkarma gülşenüñden ‘andelibi
 Velî kevşer şarâbiyla sulandur
 Ki tâ yandurmaya maḥşer lehibi
 Umar her derdmend dermân senden
 Kamu dil-ḥasteler sensin ṭabîbi
 NO-254b

3524. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Ḥaddün üzre târ u mâr olmuş bu zülf-i ‘anberîn
 Sanasın nûriyla olmuşdur şehâ zulmet karîn
 Kaşlaruñ naḫşında hayrândur nigâristân-ı Çîn
 Kim senüñ elüñe su koymaga degmez ḥûr-ı ‘în
 Ğamzeler cân almak ister küfr-i zülfün kaşdı dîn
 Kâfir-i bed-mestün olur dâyim işi kibr ü kîn
 Kan yudar zülfün kokusın işidüp âhû-yı Çîn
 Zülfüñe ber-dâr olan bulur murâdını hemîn
 Şûret-i ḥüsnün ‘aceb yaradı Rabbü’l-‘âlemîn
 Bâreka’llâh bu ne ḥüsn olur hezârân âferîn
 Şevk-i ruḥsârûñla ‘âlem tâ ebed tâbendedür
 Gün yüzüñe karşı meh bir bende gün efgendedür
 Tîr-i müjgânuñ egerçi sine-i süzendedür
 Çıkmaya peykân-ı tîrün nite kim cân tendededür
 Ol kemân ebrû nigâruñ küyü bilmem kandadur
 Cân u dil ârâmıdır ârâm-ı cânım andadur
 Lâleler güller yüzüñden surḥ olup şermendedür
 Teşne dilven çün Sikender la’l-i nâbuñ kandadur
 Medḥ kılmakda seni cân bülbülü güyededür
 Bâreka’llâh bu ne ḥüsn olur hezârân âferîn²⁶⁵⁰
 La’l-i nâbuñ dilberâ çün âşikâr olmuş-durur
 Ol sebebdan la’l dâyim şermesâr olmuş-durur
 Dilde ğamzeñ pâresi key yâdigâr olmuş-durur
 Çeşm-i mestün nâz-ıla mest ü ḥumâr olmuş-durur

²⁶⁵⁰ Şiirin buraya kadarki kısmı A'da yoktur.

Hâk-i pâyuña senün cânlar nişâr olmuş-durur
 Kâkülün iki tarafdan iki mâr²⁶⁵¹ olmuş-durur
 Her kılına zülfünün diller şikâr olmuş-durur
 Ol sebebdendir ki bu dil bî-ķarâr olmuş-durur

Revnâk-ı rûyuñla âlem nev-bahâr olmuş-durur
 Bâreka'llâh bu ne ħüsn olur hezârân âferîn²⁶⁵²

Gül yüzün şevķine her dem bülbül-i cân zâr olur
 Dâmenüñe el uran dâyim görür aķyâr olur
 Her kaçan âh eylesem bu cân u dil bîmâr olur
 Bilmezem bu derdmende kim kaçan tîmâr olur
 Eşk-i çeşmüm her tarafdan çeşme vü bînar olur
 Cân niçe itsün taħammül 'ışķ müşkil kâr olur
 Kim ki 'ışķa tolaşa bî-ķayret ü bî-âr olur
 Cân u dil naķdini almaga gözi 'ayyâr olur

Ol perî-veş mâh-rû Allâh ne şîrîn yâr olur
 Bâreka'llâh bu ne ħüsn olur hezârân âferîn

Zülf-i şeb-rengün şehâ reyĥân u 'anberden laţîf
 Dîşlerün lû'lü-yi terden çeşmün 'abherden laţîf
 T'al'at-i ħüsnün senün çün nûr-ı ĥâverden laţîf
 Döstüm tûbî boyuñ serv-ile 'ar'ardan laţîf
 La'l-i nâbuñ ĥumreti yâķût-ı aĥmerden laţîf
 Yüzüñe her kim bakarsa dir gül-i terden laţîf
 Leblerün sordukķa bildüm âb-ı kevşerden laţîf
 'Âşıkā yig²⁶⁵³ nesne yokdur kūy-ı dilberden laţîf

Gelmedi gelmeyiser sen mâh-peykerden laţîf
 Bâreka'llâh bu ne ħüsn olur hezârân âferîn
 Gâh olur zülfin girih ebrûlarını çîn ider
 Hey müselmânlar komañ göz göre kaçd-ı dîn ider
 Ĥasretiyle eşk-i çeşmüm yirleri nemgîn ider
 Firķat-i hicrün dem-â-dem cân u dil ģamgîn ider
 İrmeyüp vaşluña bu dil cânına nefrîn ider
 Bisterin ĥâr eyleyüp hem sengden bâlîn ider

²⁶⁵¹ mâr: mâh Ü1

²⁶⁵² Bundan sonra bu mısra A'da yazılmamıştır.

²⁶⁵³ 'âşıkā yig: 'âşık-isañ A

Çünkü ‘âdetdür güzeller ‘âşıkına kîn ider
 Bu Muhibbî hâsta-dil medhûn inen rengin ider
 Kim feleklerde melekler hep aña taḥsîn ider
 Bâreka’llâh bu ne ḥüsn olur hezârân âferin
 Ü1-307b, A-12b

3525. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Câm-ı Cem elden düşürme çünkü seyrân vaḳtidür
 Geldi eyyâm-ı çemen murğ-ı hoş-elhân vaḳtidür
 Her taraf güller açılmış verd-i ḥandân vaḳtidür
 ‘Âşık-ı bî-dillerün derdine dermân vaḳtidür
 ‘İyş ü nûş eyyâmıdır seyr-i gülistân vaḳtidür
 Çün şükûfeyle bezendi her taraftan bağ u râğ
 Gülşene geldi çiçekler yir yirin kurdı otag
 ‘Ömr gibi tîz giçer gül devri elde tut ayâğ
 Uşbu demlerde gerekdür ğuşşa vü ğamdan ırag
 ‘İyş ü nûş eyyâmıdır seyr-i gülistân vaḳtidür
 Yir yüzi çayır çemen etrâf olupdur lâleler
 Ğuşına gevherler asmışdur sehergeh jâleler
 Yâsemen gönlek çeker oynar geyüp ak vâleler
 Gül cefâ vü cevri ider bülbüller eyler nâleler
 ‘İyş ü nûş eyyâmıdır seyr-i gülistân vaḳtidür
 Çünkü döşendi zemîn üzre bisât-ı heft reng
 Sâyesini gösterür her bir şecer naṭ’-ı peleng
 ‘Âkil oldur kim bu demde komaya ḳalbinde reng
 Gülşen içre mey içüp ğuş eyleye âvâz-ı çeng
 ‘İyş ü nûş eyyâmıdır seyr-i gülistân vaḳtidür
 Uşbu demlerde kimün kim ünsi yok şahbâ-y-ıla
 Yâ salınmaz bir semen meh-rû ḳad-i bâlâ-y-ıla
 ‘Ömrini zâyî‘ geçürür ol kuru sevdâ-y-ıla
 Dehr Zâl’ı n’eyledi Cemşid’e gör Dârâ-y-ıla
 ‘İyş ü nûş eyyâmıdır seyr-i gülistân vaḳtidür
 Ebr gülzâr üstine her şubḥ-dem gevher saçar
 Neḫḫa-i bād-ı şehir dehrün dimâğın açar
 Ğâfil olma ki cihânuñ revnaḳı ânî geçer
 Her ki ‘âḳıldür bu demlerde mey-i gülgün içeri
 ‘İyş ü nûş eyyâmıdır seyr-i gülistân vaḳtidür

Seyr ider gülzârı gördüm ol gözi âhûları
 Zülfini kılmış perîşân tağıdup gîsûları
 ‘Aqlumı aldı beni mest itdi anuñ bûları
 Göklere ırgürse diller tañ mı hây u hûları
 ‘İyş ü nûş eyyâmıdur seyr-i gülistân vaqtıdür
 Kıldı pâyına gülün her bir dıraht zerler nişâr
 Tut elüñde sen de nergis gibi cām-ı zer nigâr
 Giceler olup Muhibbi mest gündüzler humâr
 Bu hevâlarla kalur mı dilde hîç şabr u qarâr
 ‘İyş ü nûş eyyâmıdur seyr-i gülistân vaqtıdür
 Ü1-309a, A-13b, AE-234b

3526. Mef’ûlü mefâ’îlü mefâ’îlü fe’ûlün

Didüm ki ser-i zülfüñi boynuma meresdür
 Bu mertebeye didi ne lâıyık o ne kesdür
 Sevdâ-zedeyem olmayısar özge hevesdür
 Gülzâr-ı cemâlün görünürse baña besdür
 Çün bülbül-i cân dahı giriftâr-ı kafesdür
 Bir kerre eger kılsa tecellâyı cemâli
 Âşüfte ide mihr ü mehi ruhları alı
 La’lün var-iken almayalar âb-ı zülâli
 Dil uyhuuya varmaz gelicek hâli hayâli
 Râhatlıg-ıla h’âb ola mı cây-ı megesdür
 Dür itdi çü ben kulını ol şeh nazarından
 Gitmeye kişi degme belâ-y-ıla yirinden
 Tutmaya o kul şeh sözini geçe serinden
 Tuiılmaya mı derd ü belâ rehğüzerinden
 Bu kâfile-i ‘ışka fiğānum çü ceresdür
 Çün hūñi gözi eyledi gamz okını hâzır
 Didi ki benüm hūsnüme kimdür ola nâzır²⁶⁵⁴
 Hîç göze yasag olmadı ‘âlemde be kâfir
 Cān virdi gözi buse virem diyü çün âhir
 Cānum yirine cân olan âhir o nefesdür

²⁶⁵⁴ met.:nâzır

İy bād-ı şabâ zülfine gel dest-res eyle
 Bu dehr dimâğını mu‘aṭṭar-ı nefes eyle
 İy dîde Muḥibbî gibi yaşıñ Aras eyle
 Âh eylemege ‘ışķ-ıla iy Cem heves eyle
 Dāyim çü cihān işi hevā-y-ıla hevesdür
 Ü1-310a

3527. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Leb-i ḥamrâsı güle ḥande ider nâzlanur
 ẖad-i bālâsı anuñ serve deger nâzlanur
 Büseye cānum alup daḥı turur nâzlanur
 Çeşm-i şahbâzı gönül murğını kapar nâzlanur
 Gül gibi yürüyüben şām u seḥer nâzlanur

Ruḥ-ı zībâsını naķş eyledi çün şāni‘-i pāk
 Kim nazar itse aña tañ midur olursā helāk²⁶⁵⁵
 Ḥāk-i pâyında anuñ eylemişem rüyumı ḥāk
 Tîğ-ı cevriyle kılur âh benüm sînemi çāk
 Beni dergâhına komadı sürer nâzlanur

Zerre miķdârı baña olmadı mâyil n’ideyin
 Ebr-veş zülfin ider yüzine ḥâyil n’ideyin
 Senüñ ucuñdan olupdur saña iy dil n’ideyin
 Ol sebebden irişür ḥālet-i müşkil n’ideyin
 Her ki bî-raḥm u cefākār sever nâzlanur

Beni bu çarḥ-ı felek eyledi çün andan ırak
 Lâle-veş bagrumı başdan başa ḥûn itdi firāk
 Eyledüm lâle gibi dāğ-ıla şahrâyı turak
 Dökerem derd-ile eşki sanasın şem‘ ü çerāk
 Beni öldürdüğine şimdi döner nâzlanur

Va‘de-i vaşl-ıla aldıadı bizi yār yine
 Derdümüz artuk idüp eyledi düşvār yine
 Zecr ü hicr ile ider ger seni bîmār yine
 İy Muḥib terk-i vefā eyleme zinhār yine
 Saña cevri eylemez illā ki meger nâzlanur
 Ü1-310b, AE-233a

²⁶⁵⁵ met.: melāk

3528. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gel nazar kıl 'ışk ara her 'aşıkun bir dâdî var
 Hâr elinden nite kim bülbüllerün feryâdî var
 Dâd-ı 'ışkı degme kes fehmi eylemez ne dadî var
 Pîşe-i 'ışk içre Ferhâd'ın hemân bir adı var
 Kâr-ı 'ışkı baña sor her şan'atun üstâdî var

Döstdar var müşkilüm kılmadı hiç bir kimse hâl
 Anun-ıçun eşk-i çeşmüm görünür mânend-i sel
 Bir gedâyam ol şehün vaşlı degül baña mehel
 Top-ı âhımdan benüm bir taşına gelmez hâlel
 Kâl'a-i derd ü firâkun ne 'aceb bünyâdî var

Ol harâbât ehli ile iy gönül gel hem-nişin
 Kim bularun arasında zerrece yok kibr ü kîn
 İçilen mâ-i 'inebdür sanma anı engübîn
 Ehl-i hâl olan çeker meyhânlerde erba'în
 Pîr-i dehrün şüfiyâ bu vech-ile irşâdî var

Murg-ı dil şaydına hâlün dâneñ olmuş döstim
 Ehl-i derd olan kamu pervâneñ olmuş döstim
 Şem'-i hüsne yanmayup pes ya n'eñ olmuş döstim
 Halk-ı 'âlem hep senün divâneñ olmuş döstim
 Leylî nün Mecnûn u Şîrin'ün hemân Ferhâd'ı var

'İşk odına döymeyüp derd içürürdi gâh 'ömür
 Şöyle beñzer bir gün elden çıkısar nâgâh 'ömür
 İy Muhibbî anun-ıçun her kişi dir âh 'ömür
 Vâdî-i gâmda niçe ârâm ide rûbâh-ı 'ömr
 Fazlıyâ pîr-i ecel gibi anun şayyâdî var
 Ü1-311a

3529. Mef'ülü fâ'ilâtü mef'ülü fâ'ilün

Yârun 'aķık lebleri qadrin Yemen bilür
 Lü'lü' dişi kıymetin ancak 'Aden bilür
 Rûh muşavver oldugın anun seven bilür
 Bî-derd-i 'ışk âteş-i 'ışkı neden bilür
 Qadr-i gül-i şüküfteyi murg-ı çemen bilür

Ğam meclisinde dil yanup oldı kebâb-ı telh
 Gözüüm içürdi su diyü baña şarâb-ı telh
 Hicrân şebinde görmezem illâ ki h'âb-ı telh
 Dil zevk ider lebinden işitse cavâb-ı telh
 Hâzz-ı nebâtı tûfî-i şeker-şiken bilür

Derdâ dirîğ irmedi feryâdı Husrev'e
 Âh-ıla nâle kılsa gelür şâdî Husrev'e
 Câm-ı şarâb-ı 'ışk sunulmadı Husrev'e
 Sorma hadîş-i tişe-i Ferhâd'ı Husrev'e
 Ol sergüzeşti kendü başından geçen bilür

Çün her kişiye olmadı 'ışk müşkili 'ayân
 Zîrâ bu sırrı degmede keşf idemez zebân
 Âsân görünür evveli 'ışkuñ soñı yaman
 Zâhid kelâm-ı 'ışk degül kıabil-i beyân
 Her kimse anı ańlaya-bilmez bilen bilür

Güş itmedüñ çü gül gibi dāmân-ı 'ışkuñı
 Ańduñ cefâ vü cevri-ile bî-cân-ı 'ışkuñı
 Tutam haşrde cân-ıla dāmân-ı 'ışkuñı
 İy gonca hâl-i zâr-ı şehîdân-ı 'ışkuñı
 Şâhrâ-yı ğamda lâle-i hünîn-kefen bilür

Ol şâh-ı hüsn nâz-ıla dîn sürsün atını
 'Arz eylesün cemâlini virsün zekâtını
 Baksun Muhibbî sözine tâ bile zâtını
 Sor şân-ı nüktedâna Necâtî nükâtını
 Husrev-i ma'ânî-i kelimâtı hasen bilür

Ü1-311b, AE-235a

3530. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sanmañuz mihr ü vefâyı kılmağı cānum²⁶⁵⁶ sever
 Lik cevri zulm-ıla ğāyet²⁶⁵⁷ de cānānum sever
 Giryessin ben bülbulün ol verd-i handānum sever
 Yakmaga pervānesin şem'-i şebistānum sever
 'Aşıkam her ne gelür andan baña cānum sever

²⁶⁵⁶ cānum: hānum H

²⁶⁵⁷ cevri zulm-ıla ğāyet: cevri-ile cefâ ğāyet H

Yaraşur saña dilâ ney gibi efgân²⁶⁵⁸ eylemek
 Bezm-i gâmda sâgar-ı çeşmüm²⁶⁵⁹ tolu kan eylemek
 Nâr-ı 'ışk-ıla yakup bagrumı biryân eylemek
 Ka'be-i küyuña varup cânı kırbân eylemek
 Kara yire karmaga çün kim benüm kanum sever

 Görmezem gün yüzüñi iy mâh-ı tâbânum benüm
 Şubha dek yıldız sayar bu çeşm-i giryânüm benüm
 Göklere peyveste olsa tañ mı efgânüm benüm
 Hâli olmaz derd ü gam bekler gelüp yanum benüm
 Kime dâd idem meded kim zulmı sulţânüm sever

 Derd-i dil aḥvâlini yazdum yine cânânuma
 Geçdi hicrân ḥançeri bir yandan bir yanuma
 Nev-civânsın göz göre girme didüm gel kanuma
 Gam şebinde derd-ile miḥnet gelürler yanuma
 Anuñ-işun eksük olmaz her biri yanum sever

 'Arızuñ üzre görinen ḥâllerüñ fülful gibi
 Salınur iki taraf kâküllerüñ sünbül gibi
 Gülşen-i ḥüsnünde açılmış ruḥuñdur gül gibi
 Şubḥ olunca iy Muḥibbî inle sen bülbül gibi
 Ol gül-endâmum benüm çün âh u efgânüm sever
 Ü1-312b, H-72b, AE-232a

3531. Fa'ilâtun fa'ilâtun fa'ilâtun fa'ilün

Bend-i zülfüne ezel düşdüm giriftâram henüz
 Ol sebebdan ḥasta vü 'ışk-ıla bîmâram henüz
 Uyḥu gelmez gözüme tâ şubḥ bî-dâram henüz
 Ber cemâlet hem-çünân men 'aşık-ı zâram henüz
 Nâleî kez süz-ı 'ışket dâstem dâram henüz

 Çıkdı nâz-ıla çemen seyrine ol sîmîn-beden
 Sine çâk oldu anuñ şevkine sanmañ pîrehan
 Döştlar oldu baña ol pîrehan kanlu kefen
 İy be-rağm-i düşmenân küşide der âzâr-ı men
 Döstem düşmen meşev bâmen ki yârem henüz

²⁶⁵⁸ efgân: nâlan H

²⁶⁵⁹ sâgar-ı çeşmüm: sâgarı çeşmün H

Alnuma yazmış ezel ‘aşıklığı çün kim kalem
Lâzım oldu tâ ebed ‘ışk-ıla yanam yakılam
Haste dilven hâlümü sormaz gelüp illâ ki ğam
İy tabīb-i miḥribân çün rence fermüdi qadem
Ez ser-i bālîn-i men megzer ki bîmârem henüz

Hâk-i râhuında bulaldan döstüm efgendegî
Bilüme hıdmet kuşagını kuşandum bendegî
Öleyin yoluında ölmezsem çekem şermendegî
Mürdeem bî-yâr u pindârâm ki dârem zindegî
Cân-ı men reftest u men bâḥod nemiârâm henüz

Bâde-i cām-ı lebûından ideli bir cür’a nüş
Dilde şabr u cânda tākāt kalmadı başumda hûş
Mest-i ‘ışk oldu Muḥibbî tañ mı eylerse hürüş
Merdümân güyend Husrev câme-i şeyḫî be-püş
Çün be-püşem kez miyân neg-şode zünnâram henüz
Ü1-313a, AE-230b

3532. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

‘Âşık olan miḥnet ü derd ü belâdan korkmaz
Günde ger biñ kez öle cevır ü cefâdan korkmaz
Nâr-ı ‘ışka tolaşan bād-ı hevâdan korkmaz
Şevk-i ruhsârûnla dil zülf-i dü-tâdan korkmaz
Ârzü-yı genc idenler ejdehâdan korkmaz

Öldürem diyü beni ol bî-vefâ korkıtmasun
Korkum oldur nâgehânî âhum anı tutmasun
Her seḫergeh dil niçe feryâd u zârî itmesün
Eydüñüz ‘uşşâkı zâhid nâr-ıla korkıtmasun
‘Ârif olan irteye kalan belâdan korkmaz

Döstlar siz cân-ıla dil fikr-i ḥâm eyler dimeñ
Ger ölürsem hâk-i pâyinde ben anuñ ğam yimeñ²⁶⁶⁰
Bârî dermân eylemezsiz ta’n idüben söylemeñ
‘İşk elinden ‘aql ‘âciz oldugın ‘ayb eylemeñ
Bir ra‘iyyet var mıdur kim pâdişâdan korkmaz

²⁶⁶⁰ yimeñ : met. : dimeñ

Yolina harc eyledüm çeşmümle eşküm varını
 Görmedüm bir lahza ben ol mehlîkâ dîdârını
 Olmuşam mecnûn sıfat terk eyleyüp dil ‘arını
 Düşmeni yâr eyleyüp yârum unıtdı yârını
 Yârını aınmaz dirîgâ ol Hüdâdan korkmaz

Derde dermân itmeyüp derdümi arturdı habîb
 La‘l-i nâbından Muhibbî hastaya yok mı naşîb
 Olmasun kimse cihânda miñnet ü derde qarîb
 Hâvf ider sanma mañallüñde Necâtî’den raķîb
 Pâdişâhum bellü bil kim seg gedâdan korkmaz
 Ü1-313b

3533. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gülşen-i hüsñüñ-durur fırdevs-i a‘lâdan ğaraż
 ‘Ârızuñdur döstüm hem verd-i hamrâdan ğaraż
 Cür‘a-i la‘l-i lebüñdür cām-ı şahbâdan ğaraż
 Bir nazardur hüsñüñ iy meh-rû temâşâdan ğaraż
 Rüşenâdur âfitâb-ı ‘âlem-ârâdan ğaraż

Âteş-i ‘ışķuñla dâyim göñlümüz şevķ itmedür
 Dûd-ı âhı boynına her dem dakup tavķ itmedür
 Her ne yirden ‘arz-ı hâl itsem işüñ ‘avķ itmedür
 Lâ‘l-i nâbuñ şevķinüñ hâlâtını davķ itmedür
 Bâde-i gül-reng-ile cām-ı muşaffâdan ğaraż

Âh kim dâd olmadı ‘âlemde dâdı ‘aşîķuñ
 Ğuşşa vü ğamdur reh-i ‘ışķ içre zâdı ‘aşîķuñ
 Nâle olmayınca añılmadı adı ‘aşîķuñ
 Zülfüñe asılmadur a‘lâ murâdı ‘aşîķuñ
 Boynuña salınmadur zülf-i semen-sâdan ğaraż

Dâd umma iy göñül sen ol şeh-i bî-dâddan
 Gelmeye rahm eylemek hiç kimseye cellâddan
 Terk idüp cânufı kurtar nâle vü feryâddan
 Bu ķad ü bâlâ degül maķşûd olan şimşâddan
 Şîve vü refţardur serv-i dil-ârâdan ğaraż

İy Muhibbî bu dil-i hûn-pâşumı göstermedür
 Sîne çâkinden içümi taşumı göstermedür
 Zülfi çevgânına ben bu başumı göstermedür
 Şubhiyâ dürr-i yetîme yaşumı göstermedür
 Evvel-i hılkatde âhir yidi deryâdan ğaraz
 Ü1-314a, AE-231b

3534. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ol da zencîrûn sürür bed-nâm-ı zülfünden senün
 Gireliden gönlüme evhâm-ı zülfünden senün
 Zerre deñlü bulmadum ben kâm zülfünden senün
 Meclis-i meyde aňanlar nâm zülfünden senün
 'Anberin itmek dilerler kâm zülfünden senün

Kâbe kavseyn olalıdan kaşlaruñ řâķına bâm
 Geçdi dil mihrâba karşı oldu 'uşşâķa imâm
 Sâyesin salsa n'ola ben hâķe ol serv-i hırâm
 Vuşlat-ı rahmet umar ziynet tırâzına müdâm
 Perde-i Beytü'l-harâm ihrâm-ı zülfünden senün

Bulmadum feryâd-res 'âlemde bir feryâd-res
 Virdi Ceyhûn'dan nişân oldu gözüm yaşı Aras
 Derd-i 'işķa çâre ölmekdür hemân gel sözi kes
 İntihâ bulmadı merĝûluñ hevâsından heves
 İbtidâ itdi meger itmâm-ı zülfünden senün

Giceler şem'-i ruķına tutuşup pervâne-vâr
 Düşerem pâyına yârûñ yüz sürüp mestâne-vâr
 İstedüm zülfine el komak anuñ ben şâne-vâr
 Nüş-ı dârû-yı lebün men' itme kim divâne-vâr
 Uyķu gelmez gönlüme evhâm-ı zülfünden senün

Gülşen-i hûsnünde cânâ câ-be-câ haţţuñ biter
 Gel kazıtma döstum yoksa gelür daķı beter
 Korkaram âyîne-i hûsnüñi âhir mü tutar
 Çîn-i zülfün mışr-ı hûsnünde Hıţâ müşgi yiter
 Tek şabâ çözsün girihler şâm-ı zülfünden senün

Al ele iy sâķī-i meh-rû yine cām-ı Cem'i
 Giderelüm gel bu dem âyine-i dilden ğamı
 'Älemün zevķın bilenler gördiler hoş bir demi
 Sünbülün bendini açdukça meşâm-ı 'âlemi
 Pür ider bûy-ı vefâ in'âm-ı zülfünden senün
 Tañ degüldür 'âşıkun ger gözleri olursa nem
 Yidügi derd ü belâdur içdügi zehr-ile ğam
 İy Muħibbî kanda ise 'âşık olur müttehem
 Bir dahı 'ışkun hevâsına heves kılmaya Cem
 İy şanem ger kurtılursa dām-ı zülfünden senün
 Ü1-315a, AE-232b

3535. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bezm-i ğamda eşk-i çeşmümden şarâbum var benüm
 Mâ-hazar ol meclise dilden kebâbum var benüm
 İnlerem tâ şubħa dek sine rebâbum var benüm
 Rûz u şeb zülf ü ruħundan pîç ü tâbum var benüm
 Hoş refîķum hoş şebüm hoş mâh-tâbum var benüm
 Gönlümi târâca viren Türk-i çeşm-i mestidür
 Bilmezem kime gele idüm ki dilber destidür
 Alılbilmem zülfe ulaşmış gönül peyvestidür
 Giceler dilde hayâl-i la'l ü çeşm-i mestidür
 Ne yirem ğam u ne hüd pervâ-yı h'âbum var benüm
 Sorar-ısañ sinemün hâlini direm hâl-i ü
 Dil neden âşüftedür dirseñ cevâbum âl-i ü
 Zülfinün bendin gören boynumda eydür dâl-i ü
 Sine süzân çeşm giryân olmuşam abdâl-ı ü
 Tekye-i dilde kebâbum hem şarâbum var benüm
 Ol kıyâmet serv gibi salınur her bir yaña
 Yüzini her kim göre cân-ıla olur mübtelâ
 Zülfine dil bağlayan olur belâ üzre belâ
 Hışm-ıla benden suvâl idüp dir 'âşık kim baña
 Dir idüm ħavf iderem niçe cevâbum var benüm

Eksük olmaz sîneden dem dem benüm çün âh u dūd
 Ol sebebdan görünür çarhuñ yüzi dāyim kebūd
 Zāhidā pend eyleme itmez Muhibbî'ye çi sūd
 Şeb merâ bâ 'arız u haṭṭeş hezārān zevk būd
 Okuram her gîce şem'üm hem kebābum var benüm
 Ü1-315b, AE-235b

3536. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bagrumı hün eyleyen bir çeşmi kâfirdür bugün
 Raḥmı yokdur ḥālūme san ḫalbi mermerdür bugün
 Dil yanar 'ışk âteşine sîne micmerdür bugün
 Cānuma cevri eyleyen bir fitne dilberdür bugün
 'Aqlumı tārâc iden cām-ıla sāğardur bugün

İy ṭabīb-i dil didüm ben ḥastaya eyle devā
 Çünkü olmışdur lebün derd ehline dārüş-şifā
 Didi zülfümde benüm vardur hezārān mübtelā
 Bend-i zülfünden meger kim bir girih açmış şabā
 Bāğ u bütsanı dil ü cānuñ mu'aṭṭardur bugün

Gün yüzine eyledüm bilmezlig-ile ben nigāḥ
 Ol sebebdan oldı bülbül gibi işüm âh u vāḥ
 Dîni ayru kâfire de virmesün ḥālüm İlāḥ
 İy dirîğā Hindü-yı ḥāline anuñ cāygāḥ
 Berg-i güldür baña ḥâr u ḥāra bisterdür bugün

Salınur ağıyar-ıla her laḫza ol serv-i ḫirām
 Yād olanlar dem-be-dem yanında bulur ihtirām
 İnlerem ben ḥasretiyle uyḫu gözüme ḫarām
 Ehl-i dil kan aglasa tañ mı şurāḫî-veş müdām
 Bir gör āḫır 'iyş iden şāḫ-ıla kimlerdür bugün

Âḫ kim devrân elinden oldı bu bagrum kebāb
 Gözlerüm yaşı şarāb u sinem olmışdur rebāb
 Oldı eglence bu demlerde Muhibbî'ye kitāb
 İy Ḥafî bu şî'r-i şûr-engîze kim disün cevāb
 Ḥāmuş ol kim rûzigāruñ kulagı kerdür bugün
 Ü1-316b, AE-236b

3537. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Var-iken almadı eşküim kimse mercân cevherin
 Ol sebebdendür kesâda virdi 'ummân cevherin
 Kıymetin bilen alur elbette insân cevherin
 Nağd-i câna râyegândur alsañ 'irfân cevherin
 Ma'rifetdür bilmek isterseñ eger cân cevherin

Kıldı 'ışkıını qabûl gönlüm melâhâtdür diyü
 İtmedi hergiz hâzer çeşminden âfetdür diyü
 Sînesinde sakladı tîrini râhâtdür diyü
 Hâk-i râhı üstine iksîr-i devletdür diyü²⁶⁶¹
 Kara toprak gibi saçdı çeşm-i giryân cevherin

Ka'be'yi yaptı ezelden gerçi İbrâhîm Hâlîl
 Yap bu gönlüm kim şevâbın komış artukdur Hâlîl
 Döstim bu dâmen-i luţfuñla bu yaşumı sil
 La'l-i nâbuñ firqâtinde kan yudar qalb-i 'alîl
 Bislesün hûn-ı cigerle şimdi her kân cevherin

Dinleme mescidde varup zâhidüñ sen lâfını
 Deyre var pîr-i muğânuñ al şarâb-ı şâfını
 Bulasın tâ kim anuñla hasta gönlün şâfını
 Ma'rifet bâzârı içre bulmasa şarrâfını
 Şarf kılmaz lâcirem merd-i suhendân cevherin

Döstim gel hor nâzar itme bu dünyâ nâsına
 Tuş olasın nâgehân sen Hızır-ıla İlyâs'ına
 Şâfdur âyine gibi bak bu gönlüm tāsına
 Varmadı mâh-ı münîrûñ tahta-i elmâsına
 H'âce-i dükkân "küntü kenzen" insân cevherin

Bu Muhibbî görmedük 'âlemde miñnet kalmadı
 Şol kadar çekdüm cefâñı dilde kuvvet kalmadı
 Şimdi bildüm döstim ben sende şefqât kalmadı
 Yok bahâya satılır yâķûta kıymet kalmadı
 Gösterelden iy Hâyâlî la'l-i cânân cevherin
 Ü1-317a, AE-234b

²⁶⁶¹ Varak kaybından dolayı bu mısradan sonraki kısımlar AE'de yoktur.

3538. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şâdide gördüm beķā yok ihtiyār itdüm ğamı
Ol sebebdendür gözümün eksük olmaz hiç nemi
Geşt kıldum ser-te-ser gezdüm egerçi 'âlemi
Görmedüm sencileyin iy ehl-i diller hemdemi
Bir perî-peyker melek-simâ nigâr-ı âdemi

Bezmi-i ğam içre şarâbum göz yaşı bagrum kebâb
İnlerem tâ şubħa dek bu sinem olmışdur rebâb
Gönlümi yap bulasın tâ Ka'be yapmışça şevâb
Al elin cânâ yetim-i eşkümün kim âfitâb
Düşdügince ayaga yirden götürdi şebnemi

Sanma kim cevri ü cefânı dil koyup mihrün diler
Eksük olmasun hemân tek sineden bu ğamzeler
Hâlûme şimdi benüm düşmen degül döstlar güler
Kanlu dâğum gül idüp dikdüm elifden servler
Lâle haddün yâdına bir gülşen itdüm sinemi

Geşt-i gülzâr eyle olsun 'arızuñdan gül hacil
Nâle kıl sun bülbül-i şürîde-veş karşuñda dil
Çünkü mihrün yok cefâ vü cevri kılma muttaşıl
Yıkma gönlüm hânesin rahm eyle kim iy seng-dil
Haķ maħabbet üzre yapmışdur binâ-yı 'âlemi

Sinemün üstine kesdüm na'l ü çekdüm yaralar
Bulmadum iy Muhibbî derdüme hiç çâreler
Deşt-i ğamda her yaña düşmen yürür âvâreler
Düd-ı âhumdan geyüp şahrâ-yı dilde karalar
Meyyit-i mecnûn içün tutdı Hayâlî mâtemi

Ü1-317b, AE-231a

3539. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ğamdan özge bulmadum hicrân şebinde hem-demi
Gözlerüm yaşıdur ancak hasta gönlüm merhemi
Koñ gönül âh eyledükçe gözlerüm döksün demi
Düd-ı âhından geyüp 'aşık libâs-ı mâtemi
Kendü kara başına yas eyleyüp çekdi ğamı

Âteş-i mihr-ile yakduñ sinemi iy âfitâb
 Döne döne sıh-i miñnetle idüp bagrum kebâb
 Bezm-i ğamda yaşımı târ eyleyüp sinem rebâb
 Cür'a-i la'lün ğamını nüş iden mest ü ħarâb
 Sunsa ger sâķi-i devrân çekmeye cām-ı Cem'i

Nergis-i şehlâsını her kim görürse âl alur
 Zülfini fikr eyleyen her demde ķıl ü ķâl alur
 Sanma gönlümi benüm ol 'arız üze ħâl alur
 Olalı 'aşık göñül her gördüğinden câl alur
 Ehl-i 'ışķuñ var-ı mış bir niçe yirden 'alemi

Yine seyr-i gülşen itmiş ol sehî servüm meger
 'Arızından gül ħacil kıddine servi baş eger
 Pâyına her bir dıraķt işâr iderler sîm ü zer
 La'l-i nâbuñ yâdına nüş eyleyüp ħûn-ı ciger
 Bezm-i ğamda hoş geçer ben 'aşıkūñ cānâ demi

'Aşıķa 'aşık mı dirler itmeyince terk-i ser
 Şem'e vuşlat bulmadı pervâne tâ yakmadı per
 Çek elifler sineñe olsun Muĥibbî servler
 Gülşen-i sinemde dağum gül gibi olmazdı ter
 Eşk-i çeşmümden Cenâbî kapmaya her dem nemi
 Ü1-318a, AE-236a

3540. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gönlümi bend eyleyen zülfünde gördüm mü imiş²⁶⁶²
 Çeşmüñi Âhû sanurdum bilmedüm cāzū imiş
 Leblerün dârüş- şifâ 'ışķ ehli hep sayru imiş
 Döstim ķışmet baña kaygu saña şâdî imiş²⁶⁶³
 Çâre ne rüz-ı ezelden başa bu yazu imiş

²⁶⁶² Bu şiirin bendlerinin son iki mısraları A39b'de başlayan ve 40a'da devam eden bir gazelin beyitleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu da Muĥibbî'nin kendi gazellerini tahmis ettiğini göstermektedir.

²⁶⁶³ Misra S1, H1 ve T'de:
 Döstim şâdî saña ķışmet baña kaygu imiş
 şeklindedir.

Kühkenden Bî-sütûn içinde sordum zahmetin
 Didi miñnet görmedüm 'ışķ-ıla dā'im rāhatin
 İy gönül terk eyleme gel ehl-i diller şöhetin
 'Işk-ıla Kays'ın eger kim bilselerdi hāletin
 Aña mecnûn dimeyüp dirlerdi ol uslu imiş

Dehr bağının kaçan kim açılır ra'nā gülü
 Karşusunda cem' olur anuñ hezārān bülbüli
 Vird idüp gördüm okur bu beyti her şāhib-dili
 Didiler cevır ü cefayı zehrden acı veli
 Sor baña şehd ü şekerden lezzeti tatlu imiş

Gün yüzine beñzemezken yüzini māh eyleme
 Tāk-ı ebrūsın koyup sen secde-i gāh eyleme
 Gözle 'ışķuñ rāhını kendüñi gümrah eyleme
 Mest-i çeşmi h'āba varmışken dilā āh eyleme
 Key sakın bir fitnedür uyarma anı uyımış

Çün gereklü ma'nisidür sözüñi kıl muhtaşar
 Dikmez anı bağubān kim virmeye meyve şecer
 Her kişi hālince komışdur bu dünyāda eşer
 Husrevā gūş it Muhibbī şî'rine eyle nazar
 Nazm tarzında Nizāmī ma'nide H'āce imiş
 H10a, S1-209b, H1-163a, T-243a

3541. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Çeşm-i mestüñ her kaçan kim fitneler peydā kılır
 Hayret alur 'aqlumı cān u dili şeydā kılır
 Leyli zülfeynün beni Mecnūnlayın rüsvā kılır
 Āteş-i ruhsârı eşk-i çeşmümi deryā kılır
 Anuñ-ıçun bu dil-i gam-dide yanar yakılır

Didüm iy meh-rû nedendür görmez oldum gün yüzün
 Didi döndi tālî'ün naḥs oldu beñzer yıduzuñ
 Mürde idüm taze cān virdi Mesîḥi-veş sözüñ
 Devlet-i hüsnüñde şāhā bu revā mıdur gözüñ
 Leşker-i gam gönderüp dil mülkini yagma kılır

Kim ki umarsa vefâ câminı senden mihr-ile
 İçürürsin sen ciger hûnını aña zehr-ile
 Döstim yakduñ ser-â-ser bu cihânı kahr-ıla
 Hey ne sihr-engîzdür câzû gözün kim sihr-ile
 Hâ diyince zülfünı bîñ başlu ejderhâ kılur

Sanmañuz gidem ben ol şîrîn zebânı terk idüp
 Komışam çokdan yolına baş u cânı terk idüp
 Miñnet ü gamla ölem ger bu cihânı terk idüp
 Ya kaşuñ tîrine kurbân olalı cân terk idüp
 Dilde ol demden berü gamzeñ okı me'vâ kılur

Çün vefâdan hâlî gördi bu Muhibbî 'âlemi
 Anuñ-ıçun mesken itdi döstlar küh-ı gamı
 Cû yirine iki 'aynum n'ola dökerse nemi
 Gül yüzün ayrılığı iy lâle-ruḥ her dem Cem'i
 Gülşen-i hüsnün gamından bülbülü güyâ kılur
 S1-209a, H1-162b, T-242b

3542. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gül yüzünden ayru cânâ âh u zâr itsem gerek
 Eşk-i çeşmümle cihânı lâlezâr itsem gerek
 Miñnet ü derd ü belâ gam ihtiyâr itsem gerek
 Gönlümi zülfün gamından bî-çarâr itsem gerek
 Ol perîşânlıkda 'aqlı târumâr itsem gerek

Kapusında dün gice âh ol güzeller şâhınuñ
 İtdi eflâke eşer yir yir bu tîri âhumuñ
 Lîk olmadı yüzün görmek müyesser mâhumuñ
 Şol dil-i sengînüñe kâr ide diyü âh kim
 Tîri peykânın yaşumla âbdâr itsem gerek

Çün seni meh-rûlar içre ben vefâsuz çağladum
 Anuñ-ıçun ḥasret ü derd-ile dün gün ağladum
 Dâğ-ı 'ışkıyla dem-â-dem uşbu sînem dagladum
 Dâm-ı zülfeynüñ ḥayâlin çün gönülde bağladum
 Ben hümâ-yı vaşluñı bir gün şîkâr itsem gerek

Çün bahâr eyyâmı irişdi olup vaqt-ı çemen
N'ola geşt itseñ gülistân tarafın iy serv-i semen
Dinleseñ efgânumı bülbül gibi şûride ben
Gül yañağın yâdına bu kan olası dideden
Kanlu yaşumla zemîni lâlezâr itsem gerek

Hey vefâsuz bu cefâ vü cevri hû itmek neden
Yohsa hiç aınmaz mısın âhîr varacak yiri sen
Koyayım dâmânuñı mahşerde çâk idüp kefen
Ta'na taşın atduğınca sakladugum bu ki ben
Âhîr anı kendüme seng-i mezâr itsem gerek

Gün yüzün mânendi 'âlem içre bir meh-pâre yok
Râh-ı 'ışk içre benüm tek dağı bir bî-çâre yok
Vâdi-i miñnetde sergerdân yürür âvâre yok
'İşka ya şabr ya seferdür şabra çünki çâre yok
Baş u cân terk eyleyüp terk-i diyâr itsem gerek

Her kaçan görse Muhibbî ol göz ü kaş oynayup
Cüş idüp hûn-ı ciger gözden hemân yaş oynayup
Seng-i gamdan niçeye dek başuma taş oynayup
Cem gibi çevgân-ı zülfün yâdına baş oynayup
Cân u dil nağdin tamâmet ben nişâr itsem gerek

S1-210a, H1-163b, T-243b

3543. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ḳaddüni gördüm didüm bir serv-i bâlâdur gider
Ḥâk-i pâyuña gözüüm yaşı akar mâdur gider
Zülfüne dîvâne dil tolaşdı sevdâdur gider
Saçlaruñ fikri kurı başumda gâvğâdur gider
Leblerün yâdına dil 'âlemde rüsvâdur gider

'İşk şâhın bu gönül tahtında sulţân eylerin
Gâh zülfün yâdına hâlüm perîşân eylerin
Gâh aınup haţtuñ gubârın 'aklı hayrân eylerin
Elde nağdüm yok hayâl-i ḳurb-ı cânân eylerin
Rûz u şeb fikrümde bir bâıl temennâdur gider

Āteş-i 'ışk-ıla artar sinede derd-i derün
 Eşk-i çeşmüm başdan aşdı olmuşamdur ġarķ-ı hūn
 Bār-ı ġamdan kalmadı řākāt zebūn oldum zebūn
 Yār müstaġnī hevā ġālib sa'ādet sernigūn
 Āşık aglar il güler şirīn temāşādur gider

Bir nazarla 'aqlumı tārāc kıldı zūlf ü hāl
 Āhīr itdi bu mezellet topragında pāyimāl
 Dilberün vaşlı harām u 'āşikuñ kanı helāl
 Turmayup artar belā-yı 'ışk el virmez vişāl
 Bilmezem āhīr n'olur bir kurı sevdādur gider

Geşt kıldum 'ālemi gezdüm cihānı ser-te-ser
 Görmedüm bir saña beñzer yüzi ġün alnı ķamer
 Tañ mıdur yoluñda kılsa bu Muħibbī terk-i ser
 Gül ruħuñ şevķiyle iy ġonca dehānum tā seher
 Hāfız-ı şūrīde bülbül gibi ġüyādur gider

S2-143a

3544. Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Bi-ħamdi'llāh ne bed fikrüm ne bir bāıl ġayālüm var
 Ne bir zerrāk u sālūsum ne zerķ u mekr ü ālüm var
 Sa'ādet ehliyem Hāķ'dan benüm ferħunde fālüm var
 Ğanīdür 'ışk-ıla ġönlüm ne māl ü ne menālüm var
 Ne vaşl-ı yāra ġandānam ne hicrāndan melālüm var

Hāķīķat sırrını ehl-i mükāşifden açar cānum
 Hevā-yı 'ışk-ıla pervāz urup dāyim uçar cānum
 Dem-ā-dem Hızır elinden çün ġayāt ābın iķer cānum
 Ne sag olmak murādumdur ne ölmekden kaçır canum
 Cihānda ġasta-i 'ışk olalı bir ġoşça ġālüm var

Hūdā ġalk itmedin nūr-ı Muħammed'den nüh eflāķi
 Medār-ı çarħa herġiz kalmadın bir kerre ġāķi āfāķi
 Baña esrārı ġösterdi saña tesbīħ ü misvāķi
 Ben ol ġayrān-ı 'ışķam kim yitürdüm 'aql u idrāķi
 Ne 'ālemden ġaberdāram ne kendümden ġayālüm var

Harâbât ehliyem ben gâh ser-mest gehî hayrân
 ‘Alâyıkdan mücerred eyleyem dil mülkini seyrân
 Hayâl-i yâr-ıla külden baña gülşen gelür her ân
 Ne meyl-i Külbe-i Ahzân ne seyr-i şöhet-i yârân
 Ne ta’n-ı zâhid-i nâdân ne ceng ü ne cidâlüm var

Perişân olmadın dil defterinün köhne evrâkı
 Kesil bu halk-ı âlemden gel iy cân iste Hallâk’ı
 Ser-â-ser mülkün olmuş tut Muhibbî cümle âfâkı
 Cihân fânîdür iy Yahyâ Hüve’l-Hayyu Hüve’l-Bâkı
 Değişmem atlas-ı çarha benüm bir köhne şalum var
 ST-12bk

3545. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Güle bülbül gibi her kime ki hemsâye düşer
 Başına ‘ışk-ı İlâhî’den anuñ sâye düşer
 Gice gündüz işi feryâd ile ey vâya düşer
 Her kimün kim nazarı ol ruh-ı zibâyâ düşer
 ‘Aqlını cem’ idebilmez işi gavğâyâ düşer

Bülbüle eyleme taklîd sen iy zâg-ı siyâh
 Dagıdup berg-i gülî kan idüben kılma tebâh
 Çünkü “el-cinsü ma‘al-cins” hîtâb itdi İlâh
 Yürî iy zâg-ı siyâh gonca için çekme gel âh
 Gül için aglamak ol bülbül-i şeydâyâ düşer

İdelüm zevk u şafâ uş buñ içinden geçelüm
 Ma‘rifet isteyelüm gevher-i ma’nî saçalum
 Saçalum tohm-ı vefâ mihr ü muhabbet saçalum
 Sâkiyâ sun kadehi yâr lebinden içelüm
 Hayfdur kim bu günün fırsatı ferdâyâ düşer

Dimişem çeşme-i hayvân lebüne cân sözüne
 İki âşüb-ı cihân fitne-i devrân gözine
 Size iy mihr-i cihân bir nazar eyle özine
 Şanemâ zülf-i siyâhuñ ki dağılmış yüzine
 Sanasın nûr-ı tecellî şeb-i yeldâyâ düşer

İy Muhibbî çü gönül şehrine kılduñsa nüzül
 İdelüm zevk u şafâ olmayalum dahı melül
 ‘Âr u nâmûs unıdur ‘ışka düşen ehl-i ‘uķûl
 ‘Ubeydî sırren li’llâh ta‘nalaruñ itse kabûl
 Terk-i ‘âr itse gerek kim ki bu sevdâya düşer
 HH

3546. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Hâneķâh-ı dehre meyl itme dilâ hanlık budur
 İ‘tibâr itme cihâna kim cihânbanlık budur
 Devlet-i dünyâya mağrûr olma hakanlık budur
 Cây-ı hûdan fâriğ ol ‘âlemde sulţânlık budur
 Bendeñi gûş eylegil mûruñ Süleymânlık budur

Mâsivânuñ nakşını terk eyle kalbünden silüp
 Kâyinâta i‘tibârı ‘ayn-ı ‘ibretle kılup
 Bir gedâ-yı bi-nevâya hûr bakma yañılıp
 Her kime kılsañ nażar sen anı senden yig bilüp
 Görme kendü kendüñi zîrâ ki şeyţânlık budur

Görebilseñ kim kona ‘âlemde devlet başuñâ
 Fer vire nûr-ı hidâyet çeşm-i güher-pâşuñâ
 Nig-hû ol bu cihânda işüñe yoldaşuñâ
 Her ne kim saña sanursañ san anı kardaşuñâ
 Fi’l-haķıķa sözümi gûş it müselmânlık budur

Her kişi gerçi hevâ-yı nefse iy dil bendedür
 Ârzü-yı nefse uyan ‘âķıbet şermendedür
 Gün gibi nûr-ı Hudâ her zerrede tâbendedür
 ‘Âķıl-iseñ işte yine istedügüñ bendedür
 Ğayrı birin ister-iseñ bil ki nâdanlık budur

Gel ‘alâyıķdan mücerred ol Şerîfî cân-şıfat
 Şâhid-i ma‘nâ tecelli eyleye cânân-şıfat
 Virdüñ olsun dem-be-dem bu söz-veş devrân-şıfat
 Nefs haţtın iy Muhibbî vormegil hayvân-şıfat
 Zabt-ı nefis it ‘ârif ol ‘âlemde insânlık budur

HH

3547. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Katlûme hûnî gözün bî-vehm ü bâk eyler misin
 Hañçer-i hicr ile cânı zaḥmnâk eyler misin
 Cismümi [nâ-ḥaḳ yire].ğadr-ile ḥâk eyler misin
 Tîğ-ı cevruñle bu sînem çâk çâk eyler misin
 Tañrı'dan korkmaz mısın âḥir helâk eyler misin

Gün yüzün ebr ü niḳâbuñdan nümâyân eyleyüp
 Baña bu yüzden nihânî niçe iḥsân eyleyüp
 Dür idüp gözden yaşum hicrümde ğaltân etleyüp
 Gösterüp evvel yüzünü soñra pinhân eyleyüp
 Derde ugradup beni endühnâk eyler misin

Virmeyüp başumdan özge kimse ben bîmâra âb
 Çeşmüme uyḫu olup tâb-ı teb-i hicrûñle ḥâb
 Bister-i ğamda bulurken oldugum ḥâlüm ḥarâb
 İy ṭabîb-i dil neden göndermedün şâfi cevâb
 Yoḫsa göz göre bu miskîni helâk eyler misin

Görelî zencîr-i zülfüñ dil olup divânesi
 Bagrumı hûn eyledi lâ'lün ğam-ı peymânesi
 Ḥüsn-ile 'arz-ı cemâl idüp teb-i kâşânesi
 Meclis içre yakmaga 'aşîqları pervânesi
 Şem'a gibi ruḫlarıñı tâbnâk eyler misin

Sûz-ı Ḥusrev'le bu dil baḫr-ı kemâle talmaga
 Ḥüsn-i uslûbî ḥasenden nâzûkāne almaga
 Nâra 'âlem semender gibi gemi kılmaga
 İy Muḫibbi ḥâne-i 'uṣṣâḳa âteş salmaga
 Ruḫları zikriyle şî'ri sûznâk eyler misin
 HH

3548. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'Âşîḳı cevri-ile öldürmek olupdur hû saña²⁶⁶⁴
 Anuñ-ıçun cân u dil virdüm ben iy meh-rû saña
 Cümle 'âlem içre vü 'uṣṣâḳ ara budur nidâ
 Mehlikâ dilbersin ammâ bî-vefâsın bî-vefâ

²⁶⁶⁴ Şiirde bentlerin son mısralarındaki "mehlikâ" ibaresi M'de "cân fedâ" şeklidir.

Ruĥlarıñdan çün münevverdür bugün mülk-i cihân
 Âfitâb-ı ĥüsnüñi bu zerreden itme nihân
 ‘İşk içinde ‘aşık olan terk ider rûĥ-ı revân
 Mehlikâ dilbersin ammâ bî-vefâsın bî-vefâ

Âteş-i şevķuñ nigârâ bagrumı biryân ider
 Çeşm-i maĥmûruñ dem-â-dem gözlerüm giryân ider
 Ka’be kūyuñda şehâ ‘ışķuñ beni ķurbân ider
 Mehlikâ dilbersin ammâ bî-vefâsın bî-vefâ

Murġ-ı dil ķaşdına çün zülfüñi çengâl eyledüñ
 Cānumı almaga cānum ne ‘aceb al eyledüñ
 Ĥāk-i pây itdüñ beni ‘ömrümi pâ-mâl eyledüñ
 Mehlikâ dilbersin ammâ bî-vefâsın bî-vefâ

Ĥüsnüñe beñzer şehâ cennet içinde var mı bağ
 Lâle ruĥsâruñ gibi ‘âlemde yokdur bir çerâġ
 ‘İşküñ odı yüregümde komadı bir zerre yağ
 Mehlikâ dilbersin ammâ bî-vefâsın bî-vefâ

Göz göre iy muġbeçe ‘aşıkıların zâr eyleme
 Rû-siyehdür gel raķîbi kendüñe yâr eyleme
 Ġâret-i imân idüben küfri izhâr eyleme
 Mehlikâ dilbersin ammâ bî-vefâsın bî-vefâ

Zülf ü ruĥsâruñ ĥayâlinden dile ġamlar gelür
 Furķat ü hicrûñle gözden ġâĥ olur demler gelür
 Ġirre olma ĥüsnüñe bil kim niçe Cemler gelür
 Mehlikâ dilbersin ammâ bî-vefâsın bî-vefâ

Bu dil-i bî-çāreyi sen yañılup yâd itmedüñ
 Derd ü ġamdan gitdi ol miskîni âzâd itmedüñ
 Zehr sunduñ bu Muĥibbî’ye anı şâd itmedüñ
 Mehlikâ dilbersin ammâ bî-vefâsın bî-vefâ

Ü1-319a, M-4b, AE-237a

3549. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Ne dimiş yine benümçün ol raķîb-i bed-nihâd
 Niçe demlerdür ki itmezsın bu ben miskîni yâd
 Ġuşşa vü derd ü elemden olmadum bir laĥza şâd
 Dâd elüñden iy güzeller pâdişâhı dâd dâd

Hokka-i la'l içre gizlü incüdür dür dişlerün
 Gâh cevri ü gâh 'işve geh cefâdur işlerün
 Öldürür âhîr beni bu nev'-ile cünbişlerün
 Dâd elünden iy güzeller pâdişâhı dâd dâd

Dâm-ı zülfiün içre cânâ dânei hâl eyledün
 Şayd idüp bu gönümün murğın 'aceb âl eyledün
 Sonra ayaglara salduñ anı pâ-mâl eyledün
 Dâd elünden iy güzeller pâdişâhı dâd dâd

İy tabîb-i dil neden derdüm devâsın bilmedün
 Haste-i 'ışk oldu dil anuñ belâsın bilmedün
 Niçe yıllar geçdi bu dil mâcerâsın bilmedün
 Dâd elünden iy güzeller pâdişâhı dâd dâd

Her kaçan gül ruhlaruñı bu Muhibbî yâd ider
 Bülbül-âsâ giceler tâ şubha dek feryâd ider
 N'eyesün n'itsün ne kılsun saña senden dâd ider
 Dâd elünden iy güzeller pâdişâhı dâd dâd

Ü1-319b, AE-237b

3550. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'Âlemün her küşesi bir hüı u bir hâdur gider
 Kimi şâdân kimi gamgîn âh u bir vâdur gider
 Herkesün bir hâli var ammâ ki dünyâdur gider
 İl güler ben aqlaram bir hoş temâşâdur gider

Görmedün görmeyisersin mihrini sen 'âlemün
 Anuñ-ıçundur dükenmez iy gönül derd ü gamuñ
 Hâlûme aqlarsın aqla iy gözüm artsun demün
 İl güler ben aqlaram bir hoş temâşâdur gider

İy gönül cây-ı ikâmet çün degüldür bu cihân
 Kim ki gelmişdür buña âhîr gider ol bagrı kan
 İnleyüp derd-ile aqlarsañ yiridür her zamân
 İl güler ben aqlaram bir hoş temâşâdur gider

Merd-iseñ iy dil sakın umma bu dünyâdan vefâ
 Mihrin umsañ eylemez illâ saña cevri ü cefâ
 Anuñ-ıçun buña rağbet eylemez ehl-i şafâ
 İl güler ben aqlaram bir hoş temâşâdur gider

‘Âlem içre hîç benüm bir kimse bilmez hâlümü
 Ölü-r-isem bir kese ‘arz itmeyem ahvâlümü
 Gör neler itmiş dahı n’eyler bu çarh zâlimi
 İl güler ben aqlaram bir hoş temâşâdur gider
 Ger nazar kılsañ bu çarha heft ser bir ejdehâ
 Yudisar halk-ı cihânı bulı-maz kimse rehâ
 Böyle olıcak ider mi ‘âkil olan meyl aña
 İl güler ben aqlaram bir hoş temâşâdur gider
 İy Muhibbî ‘âlem içre çünki gitmez hîç gamuñ
 Eksük itme eşk-i çeşmüñ gıceler aksun demüñ
 Bunuñ-ıla ola kim derde bulasın merhemüñ
 İl güler ben aqlaram bir hoş temâşâdur gider
 Ü1-320a, A-15a, BY-27b, AE-238a

3551. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Tâlib-i gülden naşibüm ‘âlem içre hârdur
 İnlerem bülbül gibi cân u dilüm bimârdur
 Tâ‘n-ı düşmen bir yaña bir yaña cev-r-i yârdur
 Kankı birin diyeyim biñ dürlü derdüm vardur
 Ol kaşı ya kirpügi ok deldi sinem tîr-ile
 Biñ zebânım olsa hâlüm söylesem ta‘bîr-ile
 Tâ kıyâmet şerh olunmaz yazsalar tahtîr-ile
 Kankı birin diyeyim biñ dürlü derdüm vardur
 Zecr ü hicr ü fırkat ü derd ü belâ-y-ıla elem
 Yakdı hasret âteşi cân u dilüm ser-tâ-kadem
 ‘Işk-ı dildâra düşelden eksük olmaz gözde nem
 Kankı birin diyeyim biñ dürlü derdüm vardur
 Âteş-i âhum odından yandı çün kandîl-i mâh
 Âh u efgânımdan oldı nüh felek safkı siyâh
 Geh hayâl-i dil-rübâdur gâh dilde âh u vâh
 Kankı birin diyeyim biñ dürlü derdüm vardur
 Nite kim cehd eylerem olmadı ol dilber naşib
 ‘Âşık-ı üftâdeler dūr u rakîb olur qarîb
 Eşk-i çeşmüm ‘âlemi garķ itdi rahm itmez habîb
 Kankı birin diyeyim²⁶⁶⁵ biñ dürlü derdüm vardur

²⁶⁶⁵ diyeyim: aglayayın A

Haste-dilven yok-durur bir maḥremüm kim ben aña
 Şerḥ idem rāz-ı derūnum derdini öñdin soña
 Cümle ‘âlem bir yañadur ‘ışk-ıla ben bir yaña
 Kankı birin diyeyim biñ dürlü derdüm vardur

Hicri ile çıkdı bî-ḥad yüregüm üstinde baş
 Âhum odından yanupdur yir yüzinde kuru yaş
 Başda sevdâ cānda zaḥmet dilde fırkat gözde yaş
 Kankı birin diyeyim biñ dürlü derdüm vardur

Bî-ḳarār itdi bu cānum uşbu çarḥ-ı bî-ḳarār
 Kimseye virmez murādın bu vefāsuz rüzigār
 İrmedi vaşlına yāruñ bu Muḥibbî ḥ’ör u zār
 Kankı birin diyeyim biñ dürlü derdüm vardur
 Ü1-320b, A-15b, AE-249a

3552. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gel bahâr eyyâmını seyr it gülistân hûbdur
 Dürlü dürlü cāme geymiş her şecer maḥbûbdur
 ẖudretiyle şafḥa-i gülde bu ḥaṭ mektûbdur
 Bâğa gel kim ṭarf-ı gülşen hûbdur mergûbdur

Sâgar-ı gülde seḥer meyle karışdur jâleyi
 Mest olup bülbül gibi eyle fiğân u nâleyi
 Beni gördi yakasın çāk itdi gördüm lâleyi
 Bâğa gel kim ṭarf-ı gülşen hûbdur mergûbdur

Cân gözin aç gel temâşâ eyle bir dem ‘âlemi
 Lâle vü gül nûş ider alur şarâb u şebnemi
 Tār u mār itdi gönülden kalmayup dehrüñ gamı
 Bâğa gel kim ṭarf-ı gülşen hûbdur mergûbdur

Sen şarâbı nûş kıl bülbül terennüm eylesün
 Ḥālüne güller gülüp gonca tebessüm eylesün
 Yi yidür neñ var-ısa yārân tena‘um eylesün
 Bâğa gel kim ṭarf-ı gülşen hûbdur mergûbdur

Oldı gülşen zeyn-ile sanki gülistân-ı irem
 Her ağaçlar şâh-ı gül pâyına döktiler direm
 Elde fırsatdur Muhibbî hoş geçür bir iki dem
 Bâğa gel kim taraf-ı gülşen hübdur mergübdur
 Ü1-321b, AE-249b

3553. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şâh-ı 'ışk olduk bugün tabl u 'alemden fâriğuz
 İhtiyâr-ı faqr idüp hayl ü haşemden fâriğuz
 Kâni'üz bir nâna biz nâz u ni'amdan fâriğuz
 Hâl-i dünyâyı bilüp şâdi vü gamdan fâriğuz
 Her ki 'âkıldür kabûl eyler Hudâ'nun kısmetin
 Nûş ider her dem şafâ-y-ıla kanâ'at şerbetin
 Anuñ-ıçun çekmezüz²⁶⁶⁶ dehr-i deninün minnetin
 Açalas u zer-baft u dinâr u diremden fâriğuz
 Giceler tâ şubha dek yaşlar döküp âh eylerüz
 Âhdan her nâ-kesi sanmañ ki âgâh eylerüz
 Her deni'yi râh-ı 'ışk içre ya hem-râh eylerüz
 Mest-i şahbâ-yı elestüz câm-ı Cem'den fâriğuz
 Çün ezelden biz şadâ-yı 'ışkuñı güş eyledük
 Kaynayup deryâlayın her bir yaña cüş eyledük
 'Aql u şabrı küllî bir yirden ferâmûş eyledük
 Anuñ-ıçun bu vücûd-ıla 'ademden fâriğuz
 Ref idüp ağıyarı varup yâr-ıla yâr olmuşuz
 Terk idüp zulmet hicâbın garq-ı envâr olmuşuz
 İki 'âlmeye dahı müstâk-ı didâr olmuşuz
 Kayd-ı düzah itmezüz bağ-ı iremden fâriğuz
 Döslar zencir-i 'ışkı boynumuza takmışuz
 Nâr-ı âh-ıla bu ten mülkini cümle yakmışuz
 İy Muhibbî 'âlemi gözden kamu bırakmışuz
 Her ne dirlerse disünler medh ü zemden fâriğuz
 Ü1-321b, A-24b, BY-49b, AE-238b

²⁶⁶⁶ çekmezüz: çekerüz Ü1, BY, AE

3554. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'İşk câmin nûş iden bî-şabr u sāmānilerüz
 Hübkar taşvîrini dilde yazan mānilerüz
 Dür dişün qadrin bilür biz niçe 'ummānilerüz
 Lâübâlî pāk meşreb biz Süleymānilerüz

Sākî-i gül-çehre destinden kadeh nûş eylerüz
 Gîceler tâ şubha dek bülbül ünin gûş eylerüz
 Gülşen-i dehr içre bunuñla gönül hoş eylerüz
 Lâübâlî pāk meşreb biz Süleymānilerüz

İçdügüm rûz-ı ezelde çünki miḥnet cāmıdır
 Ol sebebdan tevsen-i dilde bu 'ışkuñ rāmıdır
 Döştar olmak melâmet 'aşıkuñ çün kāmıdır
 Lâübâlî pāk meşreb biz Süleymānilerüz

Käkülinden²⁶⁶⁷ her seher hâtır perişân eylerüz
 Gîceler tâ şubh olunca âh u efgân eylerüz
 Döştar biz 'aķıbet terk-i ser ü cân eylerüz
 Lâübâlî pāk meşreb biz Süleymānilerüz

Çünki müslimdür gözi neyçün ider yagma-yı dîn
 Kâfir-i bed-mestün olur dāyim işi kibr ü ķin
 Her ne cevri var-ısa kılun bize ol nāzenin
 Lâübâlî pāk meşreb biz Süleymānilerüz

Zāhidâ inkâr idüp yok dime 'ışkuñ mezhebi
 Her nā-puhte kaçan idrāk ider bu meşrebi
 Cām-ı zer destindedür bir elde dilber gābgābı
 Lâübâlî pāk meşreb biz Süleymānilerüz

Lâ'l-i nâbı yādına mesken kılur meyhāneler
 Rûz u şeb elden komayup nûş idüp peymāneler
 Nâ'ralarla 'ālemi toldurdılar mestāneler
 Lâübâlî pāk meşreb biz Süleymānilerüz

Çünki su üzre urılmışdur binâsı 'ālemün
 Fikrünü divşür²⁶⁶⁸ nazar kıl hâli n'olmışdur Cem'ün
 Çün devâsı 'iyş ü 'işretdür Muḥibbî bu gamuñ
 Lâübâlî pāk meşreb biz Süleymānilerüz

Ü1-322b, A-25a, AE-239a

²⁶⁶⁷ kākülinden: kākülünden A

²⁶⁶⁸ divşür: degşür AE

3555. Müstefilün müstefilün

Leşker yürisün şâf şâf
Her yaña itsünler meşâf
Olmak gerek sine şikâf
Olsun kılıçlar bî-ğılâf

A'daya olsañ rû-be-rû
Kimseyle itme güft ü gü
Var ilerü gitme girü
Olsun kılıçlar bî-ğılâf

Cân terkin ur cānān-ıçun
Ġam yime baş u cān içün
Erkek koyun kırbān içün
Olsun kılıçlar bî-ğılâf

Merde görünür ol gün 'ıyd
Nā-merd ditirer hemçü bîd
Ya ġazî ol yâhûd şehid
Olsun kılıçlar bî-ğılâf

Merdāneye cānum fedā
Kim cān virür rûz-ı veġā
Tutsun cihānı bu şadā
Olsun kılıçlar bî-ğılâf

At depredüp dīvāneler
San âteşe pervāneler
Her biri ister yanalar
Olsun kılıçlar bî-ğılâf

Her kişi gerçi er geçür
Ammā gerek erde hüner
Cevher-ile bir mi bilür
Olsun kılıçlar bî-ğılâf

Ol gün gerek āhen ciger
Zirā dökilür bāl ü per
Olur beñizler nîlüfer
Olsun kılıçlar bî-ğılâf

Elde kılıçlar sanki od
 Çıksun felek yüzine düd
 Tutsun cihân yüzün kebûd
 Olsun kılıçlar bî-ğilâf

İtseñ tama‘ sen mālâ²⁶⁶⁹ ger
 Hiç kimse dimez saña er
 Terk eyle ol gün cân u ser
 Olsun kılıçlar bî-ğilâf

Ṭabluñ ünin gûş eylesün²⁶⁷⁰
 Kanlar içüp nûş eylesün
 Bunuñla dil hoş eylesün
 Olsun kılıçlar bî-ğilâf

Geysün demürden pîrehen
 Merdâneye oldur kefen
 Budur sözüm ayruk dimen
 Olsun kılıçlar bî-ğilâf

Yârâna dîn ‘azm eylesün
 A‘dâ-y-ıla rezm eylesün
 Kanlar içüp bezm eylesün
 Olsun kılıçlar bî-ğilâf

Böyle gerekdür iy püser
 Bir elde tîğ bir elde ser
 Kala Muhibbî bir eser²⁶⁷¹
 Olsun kılıçlar bî-ğilâf

Ü1-323a, BY-61b, A-48b, AE-248a

3556. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Âh kim âvâre oldum çünkü cānum bende yok
 Bir kurı tendür görinen bil ki cānum bende yok
 N’eyleyem iy dōstlar şâh-ı zamānum bende yok
 Göñlüm ârām eylemez ârām-ı cānum bende yok

²⁶⁶⁹ mālâ: bāla A

²⁶⁷⁰ Dörtlükteki “eylesün” redif kelimeleri BY’de “eyle sen” olarak görülmektedir.

²⁶⁷¹ BY’de mısra:

Tâ kala senden bir eser
 şeklinde olup, mahlas geçmemektedir.

Vuşlatıyla hoş geçerci dilberün dil bir zamân
 Vâdi-i hicrân içinde eylerem şimdi figân
 Çünkü bu dil-ḥasteyi terk itdi ol şîrin dehân
 Gönlüm ârâm eylemez ârâm-ı cânım bende yok

Andan ayru olmaga râzî degüldüm bir nefes
 Şimdi dil zârî kılur hicr-ile mânend-i ceres²⁶⁷²
 Kim görürse gözlerüm yaşın sanur Nîl ü Aras
 Gönlüm ârâm eylemez ârâm-ı cânım bende yok

Her kaçan cânân hayâli gönlüme mihmân olur
 Dil yanar tennûr-ı ğamda gözlerüm giryân olur
 Baña ‘âlem cennet ise yârsuz zindân olur
 Gönlüm ârâm eylemez ârâm-ı cânım bende yok

Leylî zülfî ḥasretinden beni mecnûn eyledi
 Hicr elinden âh kim bagrum benüm hûn eyledi
 Döşlar günden güne hâlüm diger-gün eyledi
 Gönlüm ârâm eylemez ârâm-ı cânım bende yok

Döşlar furkat şebinde olalı bagrum kebâb
 Bezm-i ğamda eyledüm bu gözlerüm yaşın şarâb
 İnlerem tâ şubḥa dek bu sînem olmışdur rebâb
 Gönlüm ârâm eylemez ârâm-ı cânım bende yok

Ḥasretiyle sîneme şol deñlü urdum dağlar
 Döndüm ol Mecnûn’a kim üstine konmuş zâğlar
 İy Muḥibbî ḥastanuñ ḥâlin ne bilsün sağlar
 Gönlüm ârâm eylemez ârâm-ı cânım bende yok
 Ü1-323b, M-40a, A-50b, AE-248b

3557. Fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilâtun fâ’ilün

Olmadum hiç bir nefes dil-şâd elinden dilberün
 Kime varuban kılâyın dâd elinden dilberün
 Hiç baña raḥm eylemez feryâd elinden dilberün
 Âh elinden dilberün feryâd elinden dilberün

Bulmadum ben mübtelâ vaşlına anuñ dest-res
 İderem âh-ıla efğân sanki feryâd-ı ceres
 Gözlerüm yaşı benüm oldı çü Ceyḥûn u Aras
 Âh elinden dilberün feryâd elinden dilberün

²⁶⁷² Şiirin bu mısradan önceki kısmı varak eksikliğinden dolayı M’de yoktur.

Zülfî sevdâsı komaz sevdâlara yilter beni²⁶⁷³

Turmadan olmaz kuru ğavġalara yilter beni

Ol cefakârûm salar ferdâlara yilter beni

Âh elinden dilberüñ feryâd elinden dilberüñ

Kanda ol dilber beni görse hemân kılur güzêr

Bârî bu bî-çâre dil yüzini görse bir nazâr

Cümle ‘uşşâkuñ arasında hemân budur haber

Âh elinden dilberüñ feryâd elinden dilberüñ

Salınur ol serv-kad çün dem-be-dem aġyâr-ıla

Âhen olursa yürek gördükde anı yâr-ıla

Her zamân sözüm benüm budur figân u zâr-ıla

Âh elinden dilberüñ feryâd elinden dilberüñ

Murġ-ı dil la‘lin görüp ârâm kılmaz bir nefes

Bulmamışdur hîç kes ‘âlemde aña dest-res

İy Muhibbi hoşka-i la‘lini bilmez hîç kes

Âh elinden dilberüñ feryâd elinden dilberüñ

Ü1-324a, M-43b, A-59b, AE-239b

3558. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Görse bülbül gibi her dem gül-i ra‘nây gönül

Olur âşüfte-şîfat hem daĥı rüsvây gönül

Neler itdi baña bu bî-ser ü bî-pây gönül

Gönül iy vây gönül vâ gönül iy vây gönül²⁶⁷⁴

Ben dimezdüm ki gönül zülf-i semen-sâya düşê

Her kaçan göre perî-rüyı hemân pâya düşê

Bu gönül yok yire her dem kuru sevdâya düşê

Gönül iy vây gönül vâ gönül iy vây gönül

Ruh-ı zîbâsı virür ‘âleme nûr ay gibi

İñlerem şâm u seher derd-ile ben nây gibi

Kaşî yasıdur iden kâmetümi yay gibi

Gönül iy vây gönül vâ gönül iy vây gönül

²⁶⁷³ Şiirin bu mısradan sonraki kısımları varak eksikliği sebebiyle M’de yoktur.

²⁶⁷⁴ Şiirin nakarat mısraları M’de:

Vây gönül iy vây gönül vây gönül iy vây gönül
şeklindedir.

Ser-i zülfine tolaşma dir-idüm saña gönül
 Dağı bed-ter oluban virdün aña cân u gönül
 İhtiyâr-ıla senün yoluña varmalu degül
 Gönül iy vâý gönül vâ gönül iy vâý gönül

Yiridür hâk iderse seni ol zülf-i siyâh
 Gönül ucından irer cism-ile bu cânâ tebâh
 Niçe bir eylesesin gice vü gündüz yiter âh
 Gönül iy vâý gönül vâ gönül iy vâý gönül

Bulmaduñ iy hasta-dil vaşlına anuñ dest-res
 Saña bu dünyâ içinde âh u efgân oldu bes
 İy gönül senün ucuñdan gülmedüm ben bir nefes
 Gönül iy vâý gönül vâ gönül iy vâý gönül ²⁶⁷⁵

Dağı dilberler-ile itmeyeyin kavlı ü karar
 Gördüğümce ideyin anları her demde firâr
 İhtiyâr elde degül n'eyleyeyin âhir-i kâr
 Gönül iy vâý gönül vâ gönül iy vâý gönül

Gönlüne uyubanı 'aqlı ferâmüş idesin
 Niçe bir yâr hayâlini der-âgûş idesin
 İy Muhibbî niçe bir zehr-i felek nûş idesin
 Gönül iy vâý gönül vâ gönül iy vâý gönül

Ü1-324b, A-73b, M-52b, AE-247b

3559. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âteş-i 'ışka düşelden âh kim hiç gülmezem
 Eşk-i çeşmüm niçe demlerdür akar hiç silmezem
 Şol cefâlar kim çeker bu dil 'acebdür ölmezem
 Bir vefâsuz yâr sevdüm n'ola hâlüm bilmezem

Gül yüzinden ayrılalı inlerem bülbül gibi
 'İyş ider dâyim râķib-i hâr-ıla ol gül gibi
 Nâr-ı ğayretle vücudum yanup oldu kül gibi
 Bir vefâsuz yâr sevdüm n'ola hâlüm bilmezem

Gösterüp her dem baña derd ü firâķ-ıla elem
 Bilmezem kim derdümün dermânını kanda kılâm
 Niçeye dek âteş-i hicr-ile yanam yakılam
 Bir vefâsuz yâr sevdüm n'ola hâlüm bilmezem

²⁶⁷⁵ Bu dörtlük M'den alınmıştır.

Görmez oldum niçe gündür ol kad ü bälâsını
 Âh kim pinhân ider benden gül-i ra'nâsını
 Merhamet kılmaz görüp bu bülbül-i şeydâsını
 Bir vefâsuz yâr sevdüm n'ola hâlüm bilmezem

Tâ ki ben zencîr-i zülfin rişte-i cân eyledüm
 Gönlümi mecnûnlayın ser-mest ü hayrân eyledüm
 Anuñ-ıçun kendümi hâk-ile yeksân eyledüm
 Bir vefâsuz yâr sevdüm n'ola hâlüm bilmezem

Gönlümi alınca itdi gerçi kim mihr ü vefâ
 Aldı gönüm eyledi bî-had velî cevri ü cefâ
 Olmasun meh-rûlar-ıla kimse hergiz âşinâ
 Bir vefâsuz yâr sevdüm n'ola hâlüm bilmezem

Nite kim sevdâ-yı zülfin dilberün kıldum heves
 Bulmadı bî-çâre dil vaşlına anuñ dest-res
 Baña bu yolda hemân feryâd u efgân oldu bes
 Bir vefâsuz yâr sevdüm n'ola hâlüm bilmezem

Gösterüp evvel cemâlini Muhibbî ol perî
 Soñra pinhân eyledi oldum dil ü cândan berî
 Sevmesün âlemde kimse bî-vefâ dilberleri
 Bir vefâsuz yâr sevdüm n'ola hâlüm bilmezem

Ü1-325b, A-81b, AE-240a

3560. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Görmedüm gün yüzünü çün senün iy mâh didüm²⁶⁷⁶
 Seven ölsün mi seni derd-ile ben âh didüm
 Beni aglatma yiter hicr-ile her gâh didüm
 Göz görüp sevdi gönül n'eyleyem Allâh²⁶⁷⁷ didüm

Âşıka sevdüğünüñ cevri vefâ yirinedür
 Merve hâkķı dile ne gelse şafâ yirinedür
 Ne şikâyet ideyim derdi devâ yirinedür
 Göz görüp sevdi gönül n'eyleyem Allâh didüm

²⁶⁷⁶ Şiirin bu bendinin 1. ve 3. mısraları, M61b sonunda başlayan ve varak eksikliğinden dolayı devamı olmayan bir manzumenin başlangıcı olarak karşımıza çıkmaktadır.

²⁶⁷⁷ Allâh Ü1: eyvâh AE

N'ola ger gül yüzine cennet-i me'vâ dir-isem
 Lebine mül dişine lü'lü-yi lâlâ dir-isem
 Müntehâ kıddine ger sidreden a'lâ dir-isem
 Göz görüp sevdi gönül n'eyleyem Allâh didüm
 Görmedi çünkü seni bir nazar iy yâr gözüm
 Yaş yirine yürüyüp kan döker aglar gözüm
 Kanlu yaşını dağı pâyına saklar gözüm
 Göz görüp sevdi gönül n'eyleyem Allâh didüm
 Yandı cân şem'i ruḥı şevkine pervâne gibi
 Ser-i zülfine gönül düşeli divâne gibi
 'Âkıbet âteş-i 'ışka dil ü cân yana gibi
 Göz görüp sevdi gönül n'eyleyem Allâh didüm
 Dilberün gün yüzine sehv-ile ben mâh didüm
 Görmezem gün yüzini hafta geçer âh didüm
 Ğam bucagında düşüp derd-ile Allâh didüm
 Göz görüp sevdi gönül n'eyleyem Allâh didüm
 Her kişi sevdüğünün mihr ü vefasına yiler
 Bu Muḥibbî ne 'aceb cevır ü cefasına yiler
 Lezzet-i derdi bilen sanma devāsına yiler
 Göz görüp sevdi gönül n'eyleyem Allâh didüm
 Ü1-326a, A-82b, AE-240b

3561. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Benüm şâhum yolunda kul olayım²⁶⁷⁸
 Senün gibi güzel kanda bulayım
 Yolunda isterem kırbân olayım
 Göreyim gül yüzün andan öleyim
 İder bülbül gibi dil âh u zârı
 Görem dir bir dağı sen gül'izârı
 Felek güm kılmadın bu ḥâksârı
 Göreyim gül yüzün andan öleyim
 İçeli hasta dil 'ışkuñ şarâbın
 Ben ol demden berü mest ü ḥarâbın
 Tagıtmadan felek cismüm türâbın
 Göreyim gül yüzün andan öleyim

²⁶⁷⁸ Bu mısra Ü1'de yoktur, yeri boş bırakılmıştır.

Yürürem hicr elinden hasret-ile
 Gicem zahmetle günüm miñnet-ile
 Beni öldürme yâ Rab fırkat-ile
 Göreyim gül yüzün andan öleyim

Muhibbî togrudur 'ışkuñda hanum
 Fedâdur yoluña bu kuşça cânım
 Ölüsem hâkine düşmezdi kanım
 Göreyim gül yüzün andan öleyim

Ü1-326b, AE-250a

3562. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Çâk idelden dest-i hasret bu giribânım benüm
 Giceler tâ şubh olunca dînmez efgânım benüm
 Zılmı 'âdet eyleyüp dökme yire kanım benüm
 Â begüm â pâdişâhum â güzel hanım benüm

Gösterüp zencîr-i zülfün beni mecnûn eyleme
 Vâdi-i gamda gözüm yaşını Ceyhûn eyleme
 Döstüm cevri itmegi 'âlemde kânûn eyleme
 Â begüm â pâdişâhum â güzel hanım benüm

İy lebi şîrîn revâ mıdur düşer mi aduña
 Kûh-ı gamda bir nazâr kılmayasın Ferhâd'uña
 Şöyle beñzer rûz-ı mahşer fikri gelmez yâduña
 Â begüm â pâdişâhum â güzel hanım benüm

Hastayam iy dil tabîbi eyle dermânım meded
 Gelmez-iseñ bir ramâk kaldı çıkar cânım meded
 Kullaruña şefkat it devletlü sultânım meded
 Â begüm â pâdişâhum â güzel hanım benüm

Halka halka eyleyüp kılduñ ser-i zülfün kemend
 Bağladuñ anuñla boynum eyleduñ bend üzre bend
 N'eyesün n'itsün ne kılsun bu Muhibbî derdmend
 Â begüm â pâdişâhum â güzel hanım benüm

Ü1-327a, A-83a, AE-241b

3563. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İy güzeller²⁶⁷⁹ kişverine şâh-ı hûbânüm benüm
V'iy melâhat Mısr'ına Yüsuf gibi cānum benüm
İtmedün bir gün müşerref beytü'l-aḥzānum benüm
Â begüm â pâdişāhum â güzel ḥanum benüm

Ḥayme kurdı sīnem üzre eşk-i çeşmümden ḥabâb
N'ola menzil itseñ anı iy şeh-i 'ālī-cenâb
Zerreye pertev salar 'ar eylemez çün âfitâb
Â begüm â pâdişāhum â güzel ḥanum benüm

Bilmezem ḳalbün şehâ mermer midür yâḥūd ḥacer
Gözlerüm yaşıyla kılmaz bād-ı âhum hîç eşer
İy ṭabīb-i cān meded öldüm baña kıl bir nazar
Â begüm â pâdişāhum â güzel ḥanum benüm

Çünkü yazmış alnuma rûz-ı ezel bunı ḳalem
Başuma sevdâ-yı zülfüñden gele derd ü elem
Tâ ölince çâre ne derd-ile yanam yakılam
Â begüm â pâdişāhum â güzel ḥanum benüm

'İşk-ıla çokdan Muḥibbî derdnâküñdür senüñ
Tig-ı cevruñle hemîşe sīne-çâküñdür senüñ
Dermendüñdür esirüñdür helâküñdür senüñ
Â begüm â pâdişāhum â güzel ḥanum benüm

Ü1-327b, A-84a, AE-241a

3564. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Şaḥn-ı şaḥrâya varup şoḥbet-i bî-bâk idelüm
Cām-ı mül nüş idüben cānı ferāhnâk idelüm
Jeng-i ḡamdan dil ü cān âyīnesin pāk idelüm
Mest-i lâ-ya'ḳıl olalum yakalar çâk idelüm

Sâḳiyâ sun berü şol kan olası nüş idelüm
Giceler²⁶⁸⁰ şubḥa degin bülbül ünün güş idelüm
Esmeden bād-ı ecel baḥr-şıfat cüş idelüm
Mest-i lâ-ya'ḳıl olalum yakalar çâk idelüm

²⁶⁷⁹ güzeller: güzellik A

²⁶⁸⁰ giceler: gice tâ A

Eşk-ile gül idelüm gel yine meyhânleri
 Tâc idüp başumuza sâğar u peymâneleri
 Göklere irgürelüm na‘râ-i mestâneleri
 Mest-i lâ-ya‘kıl olalum yakalar çâk idelüm

Gel berü mey içelüm nergis-i maḥmûr olalum
 Niçe bir oturalum zühd-ile mestûr olalum
 Çalalum çağuralum gül gibi mesrûr olalum²⁶⁸¹
 Mest-i lâ-ya‘kıl olalum yakalar çâk idelüm

N’ola Dârâ ile Cem girdi ise biz içelüm
 Der-i meyhânedâ ‘âlem idelüm hoş geçelüm
 Mâh-rûlar yolına eşk-i revânı saçalum
 Mest-i lâ-ya‘kıl olalum yakalar çâk idelüm

Her kaçan seyr ide ol serv-i revân bâğa gele
 Serv ayağ üzre turup hıdmet ide gönca güle
 Bu deme irecegümüzi bizüm kim ne bile
 Mest-i lâ-ya‘kıl olalum yakalar çâk idelüm

Mey gibi ister-iseñ şâf ola ḳalbün bu dem
 Nüş kıl bir tolu kim ref’ ola dilden hep ğam
 İtmeden leşker-i ğam ḥâne-i cismüñi ‘adem
 Mest-i lâ-ya‘kıl olalum yakalar çâk idelüm²⁶⁸²

İy Muḥibbî yûri ‘iyy eyle zamân bulmış iken
 Dest-i ğamdan bu zamân bir dem amân bulmış iken
 ‘Ayn-ı dilden koma sen böyle revân bulmuş iken
 Mest-i lâ-ya‘kıl olalum yakalar çâk idelüm
 Ü1-328a, A-84b, M-56b, AE-246a

3565. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gül yüzünden ayru çâk olsun giribânım benüm
 Diñmesün bülbül gibi tâ şubḥ efgânım benüm
 Ḥasretiyle âh kim geldi lebe cânım benüm
 Aglasun kan aglasun bu çeşm-i giryânım benüm

²⁶⁸¹ M’de varak eksikliğinen dolayı şiirin bu mısradan sonraki bölümleri yoktur.

²⁶⁸² Bu dörtlük A’da yoktur.

Lâle-veş dâğ oldu bu sinem ğam-ı cānān-ıla
 Şem'-veş odlara yandum âteş-i hicrân-ıla
 Toludur bagrum şurâhî gibi her dem kan-ıla
 Aglasun kan aglasun bu çeşm-i giryānum benüm
 'Işk-ıla gündend güne hālüm diger-gün olmada
 Bir iken derdüm benüm artup meded on olmada
 Âh kim divâne dil vardukça mecnûn olmada
 Aglasun kan aglasun bu çeşm-i giryānum benüm
 Alalıdan gönlümi âh ol şeh-i 'ālî-cenâb
 Zûlm ile dil kişverini eyledi cümle hārâb
 İnlerem târ oldu yaşum dağı bu sinem rebâb
 Aglasun kan aglasun bu çeşm-i giryānum benüm
 Zülfini ańup bu dil olup perişān aglasun
 La'lini fikr eyleyüp bu gözlerüm kan aglasun
 Bu Muhibbî hasta-dil hāsetle her ân aglasun
 Aglasun kan aglasun bu çeşm-i giryānum benüm
 Ü1-328b, A-85a, AE-246b

3566. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'Işkuñuñ zencirine divāneyim
 'Aql u şabr u hūşdan bigāneyim
 Lem'a-i hūşne yanar pervāneyim
 Yanayım iy şem'-i rūşen yanayım
 Sinede yanan dem-â-dem oddur
 Şem'-veş çıkan dilümden düddür
 Çünkü yanmak 'āşıkā maķşūddur
 Yanayım iy şem'-i rūşen yanayım
 Çeşmüm aglar dide-i Ya'ķub'dur
 Şabr ider dil derde san Eyyüb'dur
 'Āşıkam yanmak baña maţlūbdur
 Yanayım iy şem'-i rūşen yanayım
 Bār-ı 'ışkı²⁶⁸³ çekmek için ner benem
 Hālîş olmuş puta içre zer benem
 Yakıcı pervâne gibi per benem
 Yanayım iy şem'-i rūşen yanayım

²⁶⁸³ bār-ı 'ışkı: kār-ı 'ışkı AE

Cân-ıla oldum giriftârûn senûn
 Giceler bülbül gibi zâruñ senûn
 Yanmaga oldum hevâdârûn senûn
 Yanayım iy şem‘-i rûşen yanayım

Öldüğinden bülbülün gülzâra ne
 Sînesinûn yarasından hâra ne
 Bâl ü per pervâne yaksa nâra ne
 Yanayım iy şem‘-i rûşen yanayım

Dûd-ı âha kim-durur boyanmayan
 Ya şarâb-ı ‘ışkı içüp kanmayan
 ‘Âşık olur mı Muhibbî yanmayan
 Yanayım iy şem‘-i rûşen yanayım

Ü1-329a, A-86a, BY-88a, AE-247a

3567. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Sinemûn şadrına geçdi ‘ışk-ı şâhî nâgehân
 Boynuma takdı belâ zencirini ol dem hemân
 Âteş-i gamdan hâlâş olmak ne mümkün bir zamân
 El-amân iy şu‘le-i şevk-i maḥabbet el-amân

Çok zamândur micmer olmışdur yürek bu âteş
 Korkaram âhum odından ‘âleme âteş düşe
 Ol şererlerden cihân yanup felekler tutışa
 El-amân iy şu‘le-i şevk-i maḥabbet el-amân

Niçeye dek âteş-i ‘ışk-ıla dil biryân ola
 Yâ niçe bir gözlerüm yaşlar döküp giryân ola
 Kim görürse hâlûmi benden beter ḥayrân ola
 El-amân iy şu‘le-i şevk-i maḥabbet el-amân

Seng-i miḥnetle gönülde hâne bünyâd eyledüm
 Bir nefes sanmañ daḥı ‘âlemde dil şâd eyledüm
 Hicre düşdüm ‘ışk elinden âh u feryâd eyledüm
 El-amân iy şu‘le-i şevk-i maḥabbet el-amân

Nâgehân âzâde iken ‘ışk geldi başuma
 Ser-te-ser garḳ eyledi cismüm bu kanlu yaşuma
 Ḥaḳ Te‘âlâ virmesün bu derdi bir yoldaşuma
 El-amân iy şu‘le-i şevk-i maḥabbet el-amân

‘İşk eli mecnûnlayın boynuma dakdı rîsmân
 ‘Âkıbet itdi beni hâlk içre rûsvâ-yı cihân
 ‘İbret aldılar görüp bu hâlûmi pîr ü civân
 El-amân iy şu‘le-i şevk-i maḥabbet el-amân

Çünkü içdüm ben ezel cām-ı maḥabbet cür‘asın²⁶⁸⁴
 Rûz-ı maḥşerde dahı ser-mest ü ḥayrân körgesin
 Ol zamân bârî teraḥḥum eyle hâlüm sorgasın
 El-amân iy şu‘le-i şevk-i maḥabbet el-amân

‘İşk elinden eksük olmaz cānuma derd ü belâ
 Ḥûn-ı dilden niçeye dek sāğar-ı çeşmüm tola
 Olmasun kimse Muḥibbî gibi ‘ışka mübtelâ
 El-amân iy şu‘le-i şevk-i maḥabbet el-amân
 Ü1-330a, AE-241b

3568. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Gül gibi her lahza ḥâra keşf-i râz itmeñ neden
 Âh kim ben bülbülünden ihtirâz itmeñ neden
 Arturup cevır ü cefâñı mihrûñ az itmeñ neden
 A benüm çok sevdüğüm çok böyle nâz itmeñ neden

Dil ṭabîbisin neden bu ḥastañı yâd itmedüñ
 Virmedüñ şâfi cevâbı hiç beni şâd itmedüñ
 Göñlümi vîrâne kılduñ hergiz âbâd itmedüñ
 A benüm çok sevdüğüm çok böyle nâz itmeñ neden

Ala gözlerle alup göñlüm benüm âl eyledüñ
 Kâmetümi dest-i cevır-ile büküp dâl eyledüñ
 Bu mezellet topragından soñra pâ-mâl eyledüñ
 A benüm çok sevdüğüm çok böyle nâz itmeñ neden

Nâme yazdum eşk-i çeşmümden yine cānānuma
 ‘Arz-ı hâl itdüm derûn-ı dilde olan cānuma
 Nev-civânsın bî-günâh öldürme girme kanuma
 A benüm çok sevdüğüm çok böyle nâz itmeñ neden

²⁶⁸⁴ Bu dörtlüğün 2. ve 3. mısraların kâfiye kelimeleri, 1. mısranın kâfiye kelimesi “cür‘asın” kelimesindeki hece yapısı münâsebetiyle ve vezin gereği Doğu Türkçesi özellikleri taşır hale getirilmiştir.

Leylî zülfün hasretinden sinün iy serv-i hırâm
 Deşt-i gâmda gârka virdi göz yaşı cismüm tamâm
 Bî-vefâ meh-rûlar içinde saña olsun selâm
 A benüm çok sevdüğüm çok böyle nâz itmeñ neden

Gün yüzüne bakmadum çeş[mü]mi nemgîn eyledün
 Bir devâsuz derde düşdüm beni gâmgîn eyledün
 Âh kim beñzer Muhibbî'ye yine kîn eyledün
 Â benüm çok sevdüğüm çok böyle nâz itmeñ neden

Ü1-330b, AE-243a

3569. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İy yüzi gül-berg-i ter v'iy kâmeti serv-i semen
 İy lebi şîrîn güzeller husrevi sîmîn beden
 'İyş ü nüş eyyâmidur gül devri hengâm-ı çemen
 Cân-ı men dildâr-ı men cânân-ı men sulţân-ı men

Gonca agzın pür kılupdur jâlelerle şubh-dem
 Kurtarımaz hâr elinden kendüzini bir qadem
 'Azm-i gülzâr idelüm reftâra gel luţf it bu dem
 Cân-ı men dildâr-ı men cânân-ı men sulţân-ı men

Her şehergeh iderem ben derd-ile feryâd u âh
 Hiç eşer itmez saña bu nâlišüm iy yüzi mâh
 Öldürürseñ dönmezem 'ışkuñ yolından Hâk güvâh
 Cân-ı men dildâr-ı men cânân-ı men sulţân-ı men

Hâneqâh içre niçe bir ben riyâ-y-ıla kalam
 Râh-ı kûyında nigâruñ yig-durur qurbân olam
 Görelüm kim ne getirür başa bu naķş-ı kalem
 Cân-ı men dildâr-ı men cânân-ı men sulţân-ı men

Vaşluñ ister cân u dilden bu Muhibbî mübtelâ
 Zülf-i şeb-rengüñ olupdur başuma yüz biñ belâ
 Gel berü 'iyş idelüm bir dem ganîmetdür saña
 Cân-ı men dildâr-ı men cânân-ı men sulţân-ı men

Ü1-331a, AE-243b

3570. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gül gibi açılmadum 'ışka düşelden bir zamân
İnlerem bülbül gibi tâ şubh işidürler figân
Oldı derd-ile şürâhî-veş bu bagrum tolu kan
El-amân iy şu'le-i şevk-i maḥabbet el-amân

Âh kim ḥâlüm diger-gün itdi bu gerdün-ı dūn
Gözlerüm yaşı akup etṛāfum oldı baḥr-ı ḥūn
Ṭāk olupdur ṭākatum ḡāyet zebūn oldum zebūn
El-amân iy şu'le-i şevk-i maḥabbet el-amân

'İşk meydânına çün Kays'ı çağurdum ad-ıla
Bi-sütün içre bulışdum kūh-ken Ferhād-ıla
Cümleten yārân olup didük bunı feryād-ıla
El-amân iy şu'le-i şevk-i maḥabbet el-amân

N'eyledüm n'itdüm beni ney gibi nālân eyledün
Bezm-i ḡamda şem'-veş sūzân u giryân eyledün
Zülf-i dilber gibi bu ḥâlüm perîşân eyledün
El-amân iy şu'le-i şevk-i maḥabbet el-amân

Gönlümi âvâre kıldum zülfini yād eyledüm
'Aql u fikrüm ḥırmenin ser-cümle berbād eyledüm
Çagurup dergāh-ı 'ışka varuban dād eyledüm
El-amân iy şu'le-i şevk-i maḥabbet el-amân

Ġonca gibi var mı bir dem bu ciger kan olmaya
Lâle-veş bagrumda yāḥūd dāğ-ı hicrân olmaya
Ceyş-i ḡamdan dem mi var dil mülki vîrân olmaya
El-amân iy şu'le-i şevk-i maḥabbet el-amân

Gönlümi âşüfte iden ol yüzi bedr ay imiş
Zülfinün sevdası başumda kuru ḡavḡā imiş
Beni mecnūn eyleyen âh ol saçı leylâ imiş
El-amân iy şu'le-i şevk-i maḥabbet el-amân

Güşuma girdi ezelden çün şadā-yı nāy-ı 'ışk
Ol sebebdan başuma geldi benüm ḡavḡā-yı 'ışk
İy Muḥibbî olmasun hîç kimseler rüsâ-yı 'ışk
El-amân iy şu'le-i şevk-i maḥabbet el-amân

Ü1-331b, AE-242b

3571. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Gönül inler olup tölâb-ı gerdün
Gözüm gözeklerinden akdı Ceyhun
Olursa tañ mıdur hâlüm diger-gün
Ciger hūnam ciger hūnam ciger hūn

Beni dūr itmek ister kapusından
Ölür ayrılmaz 'aşık tapusından
Maḥabbet taşı kalmaz yapusından
Ciger hūnam ciger hūnam ciger hūn

Gönül virdüm ben ol zülf-i dü-tāya
Düşüp nāgâh kām-ı ejdehāya
Sezâdur her kim uyarsa hevāya
Ciger hūnam ciger hūnam ciger hūn

Beni terk itdi çün gül yüzlü yārum
Ne tañ artarsa bülbül gibi zārum
Dükendi kalmadı şabrum qarārum
Ciger hūnam ciger hūnam ciger hūn

Nigārā gün yüzün alnuñ ḳamerdür
Nazar kılmak aña bilsem ne zardur
Gözümün yaşına bak sīm ü zerdür
Ciger hūnam ciger hūnam ciger hūn

Nazar kıldıñ dilâ ol nev-civāna
Urur hışm-ıla el tîr ü kemāna
İrişür sinede peykânı cāna
Ciger hūnam ciger hūnam ciger hūn

Nigārā olmadum ben şād elünden
Kime idem şikāyet dād elünden
Yakam yırtup kılam feryād elünden
Ciger hūnam ciger hūnam ciger hūn

Nazar kılalı gözine kaşına
Beni ğarḳ itdi bu gözüm yaşına
Bu derdüm gelmesün kullar başına
Ciger hūnam ciger hūnam ciger hūn

Felek kârındadır devr-i kâmerdür
 Anuñçün mäh-rûlar fitne-gerdür²⁶⁸⁵
 Muhibbî hasta-dil hûnîn-cigerdür
 Ciger hûnam ciger hûnam ciger hûn
 Ü1-332a, AE-243b

3572. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gâret itdi yakdı dil mülkini bir nâ-mihribân
 Giceler âhum şu'â'ı görünür gündüz duhân
 Gözlerüm yaşına ğark oldu ser-â-ser bu cihân
 El-amân iy şu'le-i şevk-i muhabbet el-amân²⁶⁸⁶
 'Işk şâhı geldi çün kıldı bu sinemde maķâr
 Geydürüp ğam hil'atin bağlatdı miñnetden kemer
 'Âşıka şabr eylemek mümkün degül yigdür sefer
 El-amân iy şu'le-i şevk-i muhabbet el-amân
 'Işkdan çünki ezel ben bir şadâ güş eyledüm
 Sanasın zehr-i ğam u derd ü belâ nüş eyledüm
 'Aql u şabrı küllî bir yirden ferâmüş eyledüm
 El-amân iy şu'le-i şevk-i muhabbet el-amân
 Hâlet-i 'ışka benüm ğalbümde var-ıdı gümân
 Başuma geldi kamu bir bir baña oldu 'ayân
 Çagurup şimdi gönül dir âşikârâ vü nihân
 El-amân iy şu'le-i şevk-i muhabbet el-amân
 Ol cefâkaruñ cefâsına olaldan mübtelâ
 Eksük olmaz ğice gündüz başuma derd ü belâ
 Niçeye dek kâse-i çeşmüm benüm pür-hûn ola
 El-amân iy şu'le-i şevk-i muhabbet el-amân
 Her kim âdemdür anuñ eksük olur mı hîç ğamı
 Anuñ-ıçun ehl-i diller gözden eksiltmez demi
 Bildiler degül vefâ bünyâdı üzre 'âlemi
 El-amân iy şu'le-i şevk-i muhabbet el-amân

²⁶⁸⁵ fitne-gerdür: fitnelerdür Ü1

²⁶⁸⁶ Bu şiirdeki nakarat mısralar, Ü1-330a ve 331b sayfalarındaki iki şiirin nakarat mısraları ile aynıdır.

Nüh felekden yüce iken bü'l-âceb dergâh-ı 'ışk
 Kurdılar bir demde dil şahrâsına hargâh-ı 'ışk
 İy Muhibbî key katı düşvârdur bil râh-ı 'ışk
 El-amân iy şu'le-i şevk-i muhabbet el-amân
 Ü1-333a, AE-244b

3573. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Nağşını meh-rûlaruñ sinemde yazdum cân-ıla
 Anuñ-ıçundur değışdüm derdini dermân-ıla
 Dem-be-dem yaşlar akar bu gözlerümden kan-ıla
 Yanmasun 'âlemde kimse âteş-i hicrân-ıla
 Gözde nem başumda sevdâ âteşiyle dilde âh
 Ol sebebdendür görünür nüh felek sağıfı siyâh
 Bu 'aceb hâlüm benüm düşvâr olupdur Hâk güvâh
 Yanmasun 'âlemde kimse âteş-i hicrân-ıla
 Sormaga geldi bu ben dil-ğasteyi derd ü elem
 Eyledi ruhsârımı zerd ü iki çeşümüni nem
 Şâf idi qalbüm benüm kapladı anı jeng-i ğam
 Yanmasun 'âlemde kimse âteş-i hicrân-ıla
 Eyledüñ cân-ıla dilden derd-i 'ışkı çün taleb
 Giceler derd-ile yansañ şubha dek olmaz 'aceb
 Göz yaşıyla sanmañuz teskîn olur dilde leheb
 Yanmasun 'âlemde kimse âteş-i hicrân-ıla
 Kâkül-i dilber gibi bu dil perîşân olmada
 Kendü hâline Muhibbî gibi hayrân olmada
 Derd-i bî-dermân-ıla 'âlemde bî-cân olmada
 Yanmasun 'âlemde kimse âteş-i hicrân-ıla
 Ü1-333b, AE-245a

3574. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Tolaşdı dil yine zülf-i nigâra
 Tutıldı cân-ıla dil 'ışk-ı yâra
 Eger olmazsa uşbu derde çâre
 Olur hicr-ile bagrum pâre pâre

İrişmiş vaḳti yüzinde gülünün
 Fiğânın gûş kılmaz bülbülünün
 Ele almazsa gönlin ben kulunuñ
 Olur hicr-ile bagrum pâre pâre

Beyân itmez kimesne yâra derdüm
 Meger ‘arz ide ḥâlüm rûy-ı zerdüm
 N’ola ilte şabâ kūyına gerdüm
 Olur hicr-ile bagrum pâre pâre

Cihân içinde oldu nâle işüm
 Ki yokdur ğamdan özge bir bilişüm
 Benüm mecnûn u ḥayvân oldu işüm
 Olur hicr-ile bagrum pâre pâre

Beni âşüfte kılan dil-rübâdur
 Dil ü cân yolına anuñ fedâdur
 Cihân içinde dâyim bu nidâdur
 Olur hicr-ile bagrum pâre pâre

Terahḥum eylemez bu ben gedâya
 İrişdi âh u efgânun semâya
 Eger irmezsem âh ol pür-cefâya
 Olur hicr-ile bagrum pâre pâre

Meded iy ḥüsn ilinün pâdişâhı
 Muḥibbî âhı yakar mihr ü mâhı
 Eger ölürse boynuña günâhı
 Olur hicr-ile bagrum pâre pâre

Ü1-334a, AE-245a

3575. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Furḳat ü hicr-ile her dem beni Mecnûn eyleme
 Lâle gibi dem-be-dem bagrumı pür-ḥûn eyleme
 Ka‘be kūyuñdan beni luṭf eyle bîrûn eyleme
 Pâdişâhum sevdüğüm kan eyle ḳânûn eyleme

Gül yüzünden dūr olalı bülbül-i dil-ḥasteyem
 Aglamakdan lâle gibi kan-ıla peyvesteyem
 Gîce gündüz zâr u ḥayrânam daḥı dil-besteyem
 Pâdişâhum sevdüğüm kan eyle ḳânûn eyleme

Her kaçan âh eylesem çeşmüm benüm pür-nem olur
 Ol vefasuz gül gibi handân olup hurrem olur
 Redd idüp 'aşıkları ağyâr-ıla hem-dem olur
 Pâdişâhum sevdüğüm kan eyle kânûn eyleme

Kan yudaram dem-be-dem ben sâğar-ı gülgün gibi
 Leyli zülfün hasretinden olmuşam Mecnûn gibi
 Döstüm yanuñda çok kan eylemek kânûn gibi
 Pâdişâhum sevdüğüm kan eyle kânûn eyleme

La'l-i şekker-bârı cân bezminde şîrîn kâr idi
 Merdüm-i çeşmi dahı yanınca key hûn-h'âr idi
 Dün gice bu söz dilümde şubha dek tekrâr idi
 Pâdişâhum sevdüğüm kan eyle kânûn eyleme

La'l-i nâbuñ hastasın iy dil-rübâ şâd eylegil
 Miñnet ü gamdan anı lutf eyle âzâd eylegil
 Mâh-rûlar arasında bir eyü ad eylegil
 Pâdişâhum sevdüğüm kan eyle kânûn eyleme

Rûz-ı vaşlı añlamaz derd-ile nâlân olmayan
 Hâlûni bilmez Muhibbî yüregi kan olmayan
 Şefkat itmez kimseye qalbinde imân olmayan
 Pâdişâhum sevdüğüm kan eyle kânûn eyleme

Ü1-334b, AE-245b

3576. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'İşk-ıla şahrâlara düşdüm yürür âvâreyim
 Çâresüz derde sataşdum âh bir bî-çâreyim
 Cürm ü 'işyanum başumdan aşdı yüzi karayım
 Pâdişâhum sen dururken ben kime yalvarayım

Nefs elinden âh kim cân u dilüm şermendedür
 Her ne deñlü kim günâh 'âlemde cümle bendedür²⁶⁸⁷
 Lîk ihsân u şehâ cüd u kerem hep sendededür
 Pâdişâhum sen dururken ben kime yalvarayım

²⁶⁸⁷ Mısra T'de:

Her günâh itmek cihân içinde cümle bendedür
 şeklindedir.

Gösterüp dünyâyı dünyâ itmesün minnet baña
 Anuñ ile sanmasun kim irişür râhat baña
 Senden özge kimsenem yokdur ide rahmet baña
 Pâdişâhum sen dururken ben kime yalvarayım

İtmedügün kalmadı ‘âlemde senün bir günâh
 Yaraşur şimden girü tâ şubh olunca eyle âh
 Baña göster reh-nümâ ol tâ ki bulam togrı rāh
 Pâdişâhum sen dururken ben kime yalvarayım

Gerçi kim dünyâda gördüm miḥnet ü cevır ü cefâ
 Yirine her birinün likin irişdi biñ şafâ
 Derdi sendendür Muḥibbî’nün yine sen vir devâ
 Pâdişâhum sen dururken ben kime yalvarayım

Bir niçe gün gerçi güldi yüzüme dünyâ benüm
 Bilemedüm ḥâlümü âḫır n’olur ferdâ benüm
 Bu ḥarâretle bükildi ḳaddüm oldu ya benüm
 Pâdişâhum sen dururken ben kime yalvarayım

NO-116b, S1-211a, H1-164b, T-244b

3577. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Ney gibi inlerem uş derd-ile ben âh dirîğ
 Kulıyam merḥamet itmez n’idem ol şâh dirîğ
 Dökerem hicr-ile göz yaşını her gâh dirîğ
 Yâr elinden kime feryâd ideyim âh dirîğ

Beni âvâre kılan ol gözi mestâne-durur
 Dil ü cân hicr odına yanmayuban yana-durur
 Dolaşaldan bu gönül zülfine dīvâne-durur
 Yâr elinden kime feryâd ideyim âh dirîğ

Târ-u-mâr itdi yine bād-ı şabâ sünbülünü
 Dem-be-dem koḫuladur yâdlara yâr gülünü
 Görmedi sanki cihân içinde bu ben kulını
 Yâr elinden kime feryâd ideyim âh dirîğ

Kâkülün târ eyledi ol ruḫlar üstinde neden
 Dil-i mecrûḫuma rahm eylemez ol gonca dehen
 Beni degül niçeler ḥabs ider ol çâh-ı zaḳan
 Yâr elinden kime feryâd ideyim âh dirîğ

Eylemez terk-i cefâ ol gözi mekkâr dirîğ
 San vefâ resmini öğrenmedi dildâr dirîğ
 Hicr-ile öldüriserdür beni ol yâr dirîğ
 Yâr elinden kime feryâd ideyim âh dirîğ

Her kaçan ruhların ‘arz itmege gülzâra gele
 Niçeler vâlih olup derd-ile dil zâra gele
 Dil-i bî-çâre umar derdine bir çâre gele
 Yâr elinden kime feryâd ideyim âh dirîğ

La'lüne beñzer cihânda döstüm peymâne yok
 Bu Muhibbî gibi şem‘-i hüsnüñe pervâne yok
 Göñlüm aldı şimdi eydür senden bigâne yok
 Yâr elinden kime feryâd ideyim âh dirîğ

M-38b, Ü2-116b

3578. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Görmez oldum gül yüzün ben niçesi dil-şâd idem
 Gam elinden kurtarup bu göñlümi âzâd idem
 Nâr-ı hicrân yakdı beni kime varup dâd idem
 Hây zâlim hây kâfir niçe bir feryâd idem

Döstüm zülf-i perişânun perişân eyledün
 Ehl-i ‘ışkuñ hâlini gayet perişân eyledün
 Derdümi itdün ziyâde baña dermân eyledün
 Hây zâlim hây kâfir niçe bir feryâd idem

Gamze ile her kime kılsa nazar ol nîm mest
 Öldüriserdür anı cân u dili olur şikest
 Kâşki ben urmayaydum döstlar bu ‘ışka dest
 Hây zâlim hây kâfir niçe bir feryâd idem

Cennet-i küyında hoş pervâz iderken murğ-ı dil
 Hâsret-ile oldı çeşmüm biri Ceyhün biri Nîl
 Oldı âhum âteşinden bir şerer nâr-ı Hâlîl
 Hây zâlim hây kâfir niçe bir feryâd idem

Hâl ü haddün hâsretinden iy leţâfet gülşeni
 Görse kâfir hâlümü lâ-büd esirgerdi beni
 Hâk müyesser eylese bir dahı görsem ben seni
 Hây zâlim hây kâfir niçe bir feryâd idem

Yakdı bagrum lāle gibi iftirāk-ı dāğ-ı gam
Hicr elinden bu Muhibbî döker oldu eşk-i dem²⁶⁸⁸

.....
Hây zālīm hây kāfir niçe bir feryād idem
M-57a

3579. Müstef'ilâtün müstef'ilâtün

Ol gözi āhū ol ruḥı meh-rū
Ḥāl-i siyeh-rū mäh-liḳādur
Fitne-i cāndur āb-ı revāndur
Dāğ-ı nihāndur zıll-ı Ḥudā'dur

Ṭurra-i müşgîn gamze-i ḥünîn
Ol dil-i sengîn ol leb-i la'lîn
Sedd-i belādur 'ayn-ı kazādur
Seng-i ḥarādur derde devādur

Sākī-i 'ālem 'ışk-ıla hoş-dem
Şād[i] vü ḥurrem vuşlat-ı hem-dem
Al ele sāğar 'aşık-ı bî-ser
Ol lebi aḥmer hoş ne şafādur

Zülf-i kemendün nergis-i mestün
'Āşıḳa cevruñ ḥāl-i siyāhuñ
Mār-ı dü-tādur çeşme ziyādur
'Ayn-ı vefādur 'anber-sādur

Ṭālī'-i meymün ol ruḥ-ı efzün
Ḥālī diger-gün bülbül-i maḥzün
Dilber-i cānı yakdı cihānı
Öldi Muhibbî kaçdı fenādur
Ü3-95ak

3580. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Āh kim gün yüzini göstermez ol cānān baña
Bir yañadan daḥı mānī' dide-i giryān baña
Olmadı gülmek müyesser dōstlar bir ān baña
Bakdugumca naḳş-ı hicrān gösterür devrān baña

²⁶⁸⁸ Varak kaybından dolayı metinde şiirin son iki mısraı eksiktir.

Bir nazar seyr eylesem varsam bu dehrün bağına
 ‘İbret alur lālenün her kim bakarsa dāğına
 Yok vefā büyü yazılmışıdır gülün evrāğına
 Bakdugumca naķş-ı hicrān gösterür devrān baña
 Āh kim feryād idüp dād umsam ol bī-dāddan
 Hışm-ıla eydür baña kurtılma ol feryāddan
 Ne umarsın iy gönül bu çarh-ı bī-bünyāddan
 Bakdugumca naķş-ı hicrān gösterür devrān baña
 H̄asretiyle āh kim bagrum dem-ā-dem h̄ün olur
 Akmak ile h̄ün bagrum gözlerüm gülgün olur
 Vādī-i ğamda kalup bī-çāre dil Mecnün olur
 Bakdugumca naķş-ı hicrān gösterür devrān baña
 Çünkü ben rüz-ı ezelden olmuşam āşüfte-hāl
 Ol sebebdendür ki gitmez dāyimā dilden melāl
 Dehr içinde esmesün şimden girü bād-ı vişāl
 Bakdugumca naķş-ı hicrān gösterür devrān baña
 Anımadı hergiz bu ben dil-hasteyi ol h̄ür-zād
 Kurtılup hicrān ğamından olmadum bir lahza şād
 Olmasa baña ne ğam āyinesi şubhuñ küşād
 Bakdugumca naķş-ı hicrān gösterür devrān baña
 Aldanup dil baglama gel züfinün zünnārına
 Māh-rûlar çün Muhibbî turmadı ikrārına
 Zerre-veş bir kez nazar kılsam güneş ruhsārına
 Bakdugumca naķş-ı hicrān gösterür devrān baña
 S1-211b, H1-164b, T-245a

3581. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Şahn-ı gülzāra varup şöhet-i bī-bāk idelüm
 Sâkiyâ zehr-i ğama sun mey-i tiryāk idelüm
 Virelüm qalbe şafā cānı ferāhnāk idelüm
 Mest-i lâ-ya‘ķil olalum yakalar çāk idelüm
 Niçe bir sinemüze tag urup lāle gibi
 Ya niçe yaş dökölüm çın şehir jāle gibi
 Alalum ortaya bir māh-ruḥı hāle gibi
 Mest-i lâ-ya‘ķil olalum yakalar çāk idelüm

Şubh-dem 'azm-i gül ü lâle vü gülşen idelüm
 Nağme-i bülbül ile cân u dili şen idelüm
 Gerd-i ğamdan yine meyle dili rüşen idelüm
 Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

 Hâr-ı ğamdan niçe bülbül gibi nâlân olalum
 Demidür açılalum gül gibi hândân olalum
 Hâtem-i câmı tutup elde Süleymân olalum
 Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

 Gönlü eglencesidür gel berü mey nüş idelüm
 Bir güzel çehre lebinden dili serhōş idelüm
 Oturup hum dibine hum gibi hem cüş idelüm
 Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

 Çün geçen geçti dilâ biz de geçenden geçelüm
 Varalum meygedeye 'ışk rumûzın açalum
 Mest olup bezm-i maḥabbetde tolular içelüm
 Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

 Sun berü nüş idelüm cām-ı muşaffâ sâkî
 Gül gibi çünki geçer 'ömr degüldür bâkî
 Toptolu eyleyelüm na'ra ile âfâkî
 Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

 Devr-i gül geldi varup şöhbete bünyâd idelüm
 Ol gül-endâmuñ elinden niçe feryâd idelüm
 Câm içüp rûh-ı revânını Cem'ün şâd idelüm
 Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

 İy Muḥibbî niçe bir ğarkı olasın baḥr-ı ğama
 Beñzedi çünki gülistân içi bağ-ı ireme
 Kim bilür bir daḥı kim irişür ola bu deme
 Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm
 MN-3231

3582. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fâ'ilün

Şem'-i ruḥını kim göre pervâne olmaya
 Zülfi ḥamını kim göre dīvâne olmaya
 Baydağ gibi reh-i ğamı ger başa iltmeye
 Naṭ'-ı vefâda 'ışk eri ferzâne olmaya
 Ü1-336a, AE-251a

3583. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

İy döst la'lün-ile dehânımı şekker it
 Zülfün küşâde eyle cihânı mu'aţtar it
 Dil hânesini kapladı sâķi zâlâm-ı ğâm
 Sun bir piyâle luţf idüp anı münevver it
 Ü1-336a, AE-251a

3584. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âteş-i 'ışķ-ıla çıkar sîneden her lahza dūd
 Anuñ-ıçun görünür çarhuñ yüzi her dem kebūd
 Dil yanar gerçi maĥabbetle veli hoşdur aña
 Micmer olmışdı mu'aţtar olmasaydı mülhâķ üd
 Ü1-336a, BY-145b, AE-251a

3585. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Cüy-ı eşķüm her yaña akar sanasın âbdur
 Bu gönül inler kurulmış üstine tölâbdur
 Rüy-ı dilberde görinen sanmañ anı hâl ü haţ
 Muşşaf-ı hüsninde konmış noķta vü i'râbdur
 Ü1-336a, BY-145a, AE-251a

3586. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sâye gibi hâķi pâyuña yüzüm sürsem n'ola
 Bir dü-şesdür bunu sen sanma ki her bâri düşer
 Leblerüm öpdi diyü öldürme gel bu 'aşıkı
 Pâdişâhum bî-haţâ olmaz bilürsin çün beşer
 Ü1-336b, AE-251b

3587. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'Arızuñda sünbülün gördüm ki deste destedür
 Anuñ-ıçun bu dil-i divâne aña bestedür
 Lebleründen büse iķrâr eyledün cân naķdine
 Soñra bildüm vireceğün baña bir yok nesnedür
 Ü1-336b, BY-145b, AE-251b

3588. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Niçe bir tül-ı emellerle başuñda bu gurür
 Hiç anı añmaz mısın kim çalına nâgâh şür
 Niçeye dek yapasın kaşruñı sım ü zer ile
 Ol zamânı añ ki menzil olısdur saña gur
 Ü1-336b, BY-145a, AE-251b

3589. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Cân dimâğına yine bād-ı şabâ bû getürür
 Zülf-i müşgînüñe ugradı meger bû getürür
 Yummazam gözlerümi her gice olunca seher
 Sanmañ 'ışkuñ gamı bu dideme uyhu getürür
 Ü1-336b, BY-144b, AE-251b

3590. Mef'ûlü fâ'ilâtü mef'â'ilü fâ'ilün

Cevrün efendi sanma ki miñnet nişânıdur
 Geldükçe kalbe bil ki mañabbet nişânıdur
 Atduñ cefâ taşını bu gönüm harâbına
 Bildüm anı ki âhir 'imâret nişânıdur
 Ü1-337a, BY-145ak, AE-251b

3591. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Akıdur hün-ı ciger bu dide-i nemnâkümüz
 Olsa âğişte anuñla tañ mı her dem hâkümüz
 Gerçi kim eksük degüldür dilde her dem zehr-i gam
 Def' ider vardur anı elde mey-i tiryâkümüz
 Ü1-337a, BY-145ak, AE-252a, S2-146b

3592. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Rûz-ı 'iyd oldı yine irişdi eyyâm-ı şerif
 Dostum bade getür rā olalum saña harif
 Büse alduñ leblerinden bir zarâfetle yine
 Saña beñzer var mı iy dil hiç bir merd-i zarif
 Ü1-337a, BY-144a, AE-252a

3593. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Saç sakal agardı iy dil dağı uslanmaz mısın
 H'âb-ı gâfletten uyan hiç ölesin sanmaz mısın
 'İşka düşdüm şem' gibi geh yanup gâh agladum
 İy gönül sen de benüm gibi oda yanmaz mısın
 Ü1-337a, BY-144b, AE-252a

3594. Mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Sanma seni ki kurtulasın bu zamāneden
 Kimse murāda irmedi bu kār-hāneden
 Ser-pā bürehne eyleyiser seni 'âkıbet
 'Üryān nite ki togmış idüñ evvel anadan
 Ü1-337a, BY-144b, AE-252a

3595. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gösterüp evvel yüzün dönüp nihān itmeñ neden
 Bu dil-i şüridenün bagrını kan itmeñ neden
 Serv gibi salınup her bir yaña ağıyar-ıla
 Gözlerüm yaşın benüm âb-ı revān itmeñ neden
 Ü1-337b, BY-144a, AE-252a

3596. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Yolından togrı iken ok gibi âh
 Benüm kıaddümi döndürdi kemāna
 Ğamuñ bārını taglar çekmez iken
 Olur mı tākāt ol bār-ı girāna
 Ü1-337b, BY-144a, AE-252b

3597. Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fâ'ilün

Zülfünden ol şabāya bûy-ı nişāne virme
 Ya'nî seherde iy dōst zülfüne şāne virme
 N'eyler ruhuñ yanında ol kâfir-i siyeh-rû
 Ka'be civārıdur ol küffāra hāne virme
 Ü1-337b, BY-144a, AE-252b, S2-146b

3598. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Derdâ dirîğ geçdi günüm âh u vâh ile
 Bir dem muşâhib olmadum ol yüzi mâh ile
 Leşker idüben eşkümi kıldum livâ-yı âh
 Aldum diyâr-ı miñneti ben bu sipâh ile
 Ü1-337b, BY-145ak, AE-252b

3599. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

Bugün şabr eyleyen derd-i elime²⁶⁸⁹
 İrişür irt eennât-ı na'ime
 Yürimez merd olanlar egri yolda
 Varur anlar tarîk-i müstaķime
 Ü1-338a, BY-143b, AE-252b

3600. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gâh cân yak âteş-i 'ışka girüp sen zer gibi
 Gâh ğarķ ol eşk-i çeşmün içre nilüfer gibi
 Bulmasun ye'cüc-ı nefsün yol dilerseñ ğalbüne
 Bagla tevĥîd ile anı²⁶⁹⁰ sedd-i İsekender gibi
 Ü1-338a, BY-144b, AE-252b, S2-146b

3601. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bulalı şîrîn lebün leyli saçunla şöhreti
 Kays-ıla Ferhâd'dan 'âlemde derdüm var katı
 'İşk nârına yakup kül it vücûduñ ser-te-ser
 Yile vir tâ kim ola ol ehl-i 'ışķuñ 'ibreti
 Ü1-338a, AE-253a

3602. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Alnuña meh yüzüne 'âşık degülse âfitâb
 Ya ne bekler âsitânuñ 'âşık-ı şeydâ gibi
 Şol ğadar dökdüm firâķ-ıla gözüm yaşını kim
 Ortaya dil zevraķını aldı ol deryâ gibi
 Ü1-338a, AE-253a

²⁶⁸⁹ derd-i elime: met.: derd ü elime

²⁶⁹⁰ anı: yolın S2

3603. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

‘Âlem içinde kimüñ sencileyin var şanemi
 Gönül içre ‘acabâ zerrece var mı ki ğamı
 Niçe bir öldüresin bir bölük üftâdeleri
 İtmeyüp rahmı ‘aceb arturur olduñ sitemi
 Ü1-338b, AE-253a

3604. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

‘Ahd ü peymân sıyıcı öyle mi hey hey sînemi
 Döştü düşmen bilici öyle mi hey hey sînemi
 Niçe yıl ‘aşıkuna cevır ü cefâ eyleyüben
 ‘Âkıbet öldürici öyle mi hey hey sînemi
 Ü1-338b, AE-253a

3605. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ülün

Dil-i bî-çâre yanup ‘ışk odına
 Gözümden turmaz akar hûn-ı hasret
 Umar Hüsrev şeker Şîrîn lebinden
 Dil ü cândan cüdâ bî-çâre Ferhâd
 Ü1-339b, AE-254a

3606. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Emrile bir dem qarâr itmez döner dâyim bu çarh
 Gâh şîrîn bitürür içinde anuñ gâh telh
 Diğkat itdüm görmedüm cânâ hilâl ebrûlaruñ
 Bilmedüm zülfüñ mi mâni‘ ya tutam ol gün selh
 NO-16b, 194b

3607. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Kâni‘ ol bir hırkaya hâcet degüldür post iki
 Saña bir loğma yiter cehd itme her dem güş iki
 Kıble birdür râhuñı râst eyle yoldan çıkmagil
 Bir gönülde dutasın lâyıķ degüldür döst iki
 NO-170b, 194b

3608. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Bir dahı gönül şehri ola sanma 'imâret
 Bir vech-ile gam leşkeri itdi anı gâret
 'Âşık dirilüp eylemegil kendüni bed-nâm
 'Işk-ıla eger olmaya ger sende harâret
 NO-190b

3609. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Esüben bād-ı şabā bāga seher hîz eyledi
 Her şecer evrâkını bir nev'e gül-rîz eyledi
 Gördi hüsinden bu sînem pür-harâret oldugın
 La'l-i nâbindan zülâlin sunuban tîz eyledi
 NO-191a

3610. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Çıkarup pîrehen girse o meh-rû ger germ-âba
 O dem çeşmüm niçe kâse tolu sular döke pāya
 Yüzümi hâk-i rāh idüp göz yaşını akıdup
 Umaram o sehî servüm bıraka üstüme sāye
 NO-191a

3611. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gonçayı kim beñzedür agzuña ki güftarı yok
 Qaddüne ya servi kim teşbih ide refтары yok
 Lâle vü gül cām-ı şâfi cümle hâzırdur velî
 Hiç gelmez 'aynuma çün ara yirde yarı yok
 NO-191a

3612. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yarı gördüm kaşlarının çini var
 Yine bu 'âşıka beñzer kîni var
 Mâr zülfinün hayâli sîneden
 Eksük olmaz zira anda ini var
 NO-191b

3613. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gâh cānda gâh derün-ı sîne menzil eylegil
 Cān[1] yagma eyleyüben gâret-i dil eylegil
 Kimse tākāt getür[i]mez gün yüzüne bakmaga
 Perde idüp ruḥlaruña zülf[i] ḥāyil eylegil
 NO-191b

3614. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fâ'ilün

Her dem ḥayāl ol meh-i miskîn külâledür
 Serde hevâ-yı bâde elde piyâledür
 Sâkî eline alsa ḳadeḥ luṭf-ıla eger
 Gören sanur elde anı berg-i lâledür
 NO-193a

3615. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Herkesün fikrinde var 'iys ü temâşâ-yi diger
 Ben hoşam dilde ḥayāl-i yâr-ıla şâm u seḥer
 Yâra didüm sîm-i eşḳ çehre-i zer ise murâd
 Cān u dil olsun fedâ yoluında nedür sîm ü zer
 NO-193a

3616. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Çeşmi tîg alup ele ḳaşd-ı dil ü cān eyledi
 Ruḥlarında gösterüp 'aḳlumu vîrân eyledi
 'Arızını göricek kesdi zülf zünnârını
 Kâfir idi ḥamdü-lillâh ki müselmân eyledi
 NO-193a

3617. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'İşk şâhı 'aḳl sulṭânın girizân eyledi
 Geçdi taḥt yirine kendüyi sulṭân eyledi
 Didi bir yaña ḡam u bir yaña miḥnetden vir
 Böyle olsun diyüben emr itdi fermân eyledi
 NO-193a

3618. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Egerçi hasta-i dilden gelüp sormaz tabibüm var
 Maḥabbetden baña düşmân olupdur bir ḥabibüm var
 Dirîğâ yâr güş itmez fiğân u nâle vü âhum
 Nite kim gül dimez inler gice bir 'andelibüm var
 NO-193b

3619. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dimege dil derdini derdâ zebânum kalmadı
 Niçe taḫrîr eylesün kim nîm cânım kalmadı
 Zâhir iden 'âleme 'ışķumı bu göz yaşıdur
 Rûy-ı zerd itdi 'ayân râz-ı nihânum kalmadı
 NO-193b

3620. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'Işķ ara 'aşık çü men zâr u dil-efgâr olmasun
 Hüsni ara dilber çü sen bî-raḥm cefâkâr olmasun
 Bend-i zülf itdi Muḥibbî olımaz hergiz ḥalâş
 Kimseler 'âlemde ol bende giriftâr olmasun
 NO-193b

3621. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Var-iken vaşluñ ümîdi şâm-ı hicrân olmasun
 Gâh nâlân gâh giryân gâh süzân olmasun
 Olmasun aşûfte vü ser-geşte bu gönlüm gibi
 Göreyin zülf-i perişânın perişân olmasun
 NO-194a

3622. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Dilüm pür dâğ u pür ḥasret feraḥ bulmaz melâlüm var
 Kimesne bilmedi bilmez bu 'ışķ-ıla ne ḥâlüm var
 Egerçi mîme beñzetdüm dehân-ı la'l-i dildârı
 Velî anuñ beyânında benüm sanmân mecâlüm var
 NO-194a

3623. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

İy pâdişeh-i kişver-i hüsn iy şeh-i bî-dād
 Sen durur iken varup kime kılām dād
 Her kaçan cefâ eyleyesin baña vefâdur
 Tâ bûd çünân bûde vü tâ bād-ı çünîn bād
 NO-194a

3624. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âşık oldur eyleye bî-rahm bir cānān taleb
 Öldürürse derd-ile kılmaya ol dermān taleb
 Âşık olmaz ister ise ol talebhā-yı murād
 Aña lâyıkdur ide cevır ü cefâyı hūbān taleb
 NO-194a

3625. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zülf[i] sevdası ile sevdây[ı] sen cām eyledün
 Kendüni divāne kılduñ hālqa bed-nām eyledün
 Şād-mānam ki bu ben dil-rîş[i] anlardan seçüp
 Luṭf u ihsānuñ cihān hālqına in'ām eyledün
 NO-194b

3626. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İns ü cinni kendüye kul eyledi sulṭān-ı 'ışk
 Her ne emr var-ısa cāndan oldılar fermān-ı 'ışk
 Mevcdür deryā-yı ādem görinen serler hābāb
 Ser-te-ser gārķ idiserdür 'ālem[i] tūfān-ı 'ışk
 NO-194b

3627. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

Günāhuma vü yüzüm karasına
 İlāhî cān u dilden tevbe itdüm
 Ḥabībün hürmetine 'afv eyle
 Dimeyem haşr ara ben baña n'itdüm
 NO-255a

3628. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Dökerem yaşı dem dem idüp âh
 Dilümde zıkr budur birdür Allâh
 Ümidün kesme Hâk'dan rahmeti bol
 Giderme dilden estagfirullah

NO-255a

3629. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âh kim derdâ dirigâ n'eyledüm
 Her günâh 'âlemde var hep eyledüm
 Rahmetünden kesmezem ümmidümü
 Hâk resûlüne saña çün bir didüm

NO-255b

3630. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Görüp hüsnu'ni dil divâne oldu
 Cemâl-i şem'e cân pervâne oldu
 Bulam diyüp arar bu genc-i vaşlı
 Anuñ için bu dil vîrâne oldu

NO-255b

3631. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Burqa'-ı zülfi kaçan kim yüzine dilber çeke
 Târ ola 'âlem kamu âh çü bî-diller çeke
 Gözlerüm yaşın akıtsam pâyına olmaz 'aceb
 Gülşen-i hüsn içre ol serv-i hırâmum ser çeke

NO-255b

3632. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Beni hasretle cânâ dutsa ger teb
 Yana âhum ile eflâk [ü] kevkeb
 Anuñçün rûz-ı hicrân içre yandım
 Çerâğ ola baña irişe her şeb

NO-255b

3633. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Olmadum dünyâda şeyh ü yâ mürid
 Yâ müderris sühte yâ müsta'id
 Fârîğ olup cümlesinden geçmişem
 Umaram âhir ola yüzüm sefid
 NO-256a

3634. Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Hâk söz eger işidesin sen aña imren
 Cehd eyle anı sen de dahı anuñ gibi öğren
 Nâdân sözünü dinleyüp alma kulaga
 Alursañ olur her söz bu sineñe demren
 NO-256a

3635. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Çok eyledüm günâh u münâha tevbe
 Bu nefis-i şüm elinden tebâha tevbe
 Tevbemi kabûl eyle tevbemi yâ Rab
 Her demde vü her lahza günâha tevbe
 NO-256a

3636. Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Berk ura ruhuñ her kaçan iy şeh-i hûbân
 Şad şu'le bu dil-i efgâruma düşer
 Eşkûme gelüp dokına ger pertev-i şu'leñ
 La'l itmek anı dîde-i hûn-bâra düşer
 NO-256a

3637. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ni'met-i dünyâ için bir kese el sunma sen
 İsteme rızkı sen rızkuñ gelür her yirden
 Sim ü zer ele girer yüzün kızdurursañ veli
 Tâ kıyâmet gitmeye 'âr kalısar bir gerden
 NO-256b

3638. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Gözümün yaşı sîm oldu yüzüm zer
 Qadüm bükildi derdâ oldu çenber
 'Aceb olmaya yârâ furkatünle
 Görinürsem meh-i nev gibi lâgar
 NO-256b

3639. Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Şi'r içre bugün söylemedüm söz ola hâamı
 Her ne diledüm dilde bulurdum aña kâamı
 Her kim ki okur şi'rüm añar beni du'adan
 Rahmet kıl aña yâ Rab kabûl eyle du'âmı
 NO-256b

3640. Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Güş itmeyesin nâlemi iy yâr sebep ne
 Rahm itmeyesin hâlûme her bâr sebep ne
 Zülf-i siyehi aldemiş-iken seni iy dil
 Aldaya seni ol gözi 'ayyâr sebep ne
 BY-143b

3641. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şeb-i gamdan gayrı ben görmedüm âh rûzumı
 Olmaya ki günüm 'iyd ola ya nev-rûzumı
 Gerçi Mecnûn taleb eyledi derd-ile elem
 Lîk hicr-ile benüm tek çekmedi ol sûzumı
 BY-145a

3642. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Derdümün dermânını iy döst kimden isteyem
 Derd senden oldu ben dermânı kimden isteyem
 Vaşluñ ister döstüm şûride-dildür n'eylesün
 Çün tábîbümsin benüm tîmârı kimden isteyem
 M-60a

3643. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Ki gerçi zülfi başuma belâdur
 Velî la'l-i lebi derde devâdur
 Hayâlün gitmez iy dilber gözüm
 Benüm derdüm anuñçün bî-devâdur
 M-60a

3644. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hasret-ile şanemâ yaşum şarâb oldu benüm
 Hicrûn-ile döstüm bagrum kebâb oldu benüm
 Pâdişâhum gam elinden gel beni kurtar meded
 Mülk-i dil vîrân olup hâlüm harâb oldu benüm
 M-60b

3645. Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Çün ruhlarınuñ güli²⁶⁹¹ olur gün gibi peydâ
 Cân vâlih olur tañ mı gönül ger ola şeydâ
 Dün gördi tabîb derdümü el çekdüm hemân-dem
 Bildüm ki hemân ölmek imiş derde müdâvâ
 S1-212b, H1-165b, T-246a

3646. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gözlerüm yaşına rahm itmez benüm âh ol habîb
 Ölürem vâ hasretâ bu derd-ile bu ben garîb
 Dür olalı gün yüzinden giceler tâ şubha dek
 Âh u efgân eylerem güyâ ki inler 'andelîb
 S1-212b, H1-165b, T-246a

3647. Fe'ilâtun fe'ilâtun fe'ilâtun fe'ilün

Sâkiyâ sâgarı pür eyle bu dem def-i gam it
 Bilürüz cürmümüzi luğ yüzinden kerem it
 Ola kim vâkıf ola hâlüne rahm ide nigâr
 Şafha-i zerdüñe eşk-ile gel anı raqam it
 S1-212b, H1-165b, T-246a

²⁶⁹¹ güli: nûrî H1, T

3648. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Hatun çün oldı bir fitneye bā'ış
 Ne tañ hüsnünde artarsa havādis
 Ne hoşdur yār-ıla güşende vaḥdet
 Eger olmasa ol şöhetde şālīs
 S1-212b, H1-165b, T-246a

3649. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Gül-i ruḥsāruña kılmak nazar suç
 Velī terk-i nazar daḥı baña güç
 Niçe döysün Muḥibbī cevruñe kim
 Eridür nār-ı hicrān olsa ger tuç
 S1-213a, H1-165b, T-246b

3650. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Ruḥların 'arz idüben itdi dilüm yār feraḥ
 Gün ṭulū' itdi ki san oldı cihān-vār feraḥ
 Yār ḥandān dil olur āh-ıla eşküm göricek
 Bād u bārān-ıladur çün gül ü gülzār feraḥ
 S1-213a, H1-166a, T-246b

3651. Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Çün 'arz-ı cemāl itdi baña gün gibi ol ruḥ
 Zehī baḥt-ı ḥuceste vü zehī ṭālī'-i ferruḥ
 Her yüzden ider yār tecellī çü cemālin
 Yañılsa ne tañ rāhını erbāb-ı tenāsuh
 S1-213a, H1-166a, T-246b

3652. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Cān olur miskīn nefes 'ışkuñda irse aña od
 Bū-y-ıla 'ālem tolar san kim yanar her yirde 'ūd
 Nile döndi Mısr-ı hüsnünde gözüm yaşı benüm
 Döstüm seng-i cefādan oldı bu sīnem kebūd
 S1-213a, H1-166a, T-246b

3653. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yârdan her ne gelürse çü olur cāna lezîz
 Eylemek cevır ü cefâ nite ki cānāna lezîz
 Çeşmümün sāğârı hūn-ı ciger-ile toludur
 Görelî ğamzeleri kanı içér kana lezîz
 S1-213a, H1-166a, T-246b

3654. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Şu'le-i āh yiter yakma çerāğı giceler
 Āteş-i āh-ıla yandı yanısardur niceler
 Bir elifçe dahı dil bulımadı vaşlına rāh
 Niçe yıldur ki anuñ 'ışķını dāyim heceler
 S1-213b, H1-166a, T-247a

3655. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Ol irem bāğı gülinün yine biz bülbüliyüz
 Zāhirā pādişehüz ma'nide ammā kulıyuz
 Māhî-veş ağız açup dagıluram her tārafa
 Didiler hāl-i zebān-ıla maḥabbet pulıyuz
 S1-213b, H1-166b, T-247a

3656. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Didüm iy cān-ı cihānum kaçma benden bir nefes
 Hiç cüdā olmak revā mı cān bedenden bir nefes
 Gel berü 'ömrüm gibi itme vefāsuzlık baña
 Kaçma bendeñdür Muḥibbî derdmenden bir nefes
 S1-213b, H1-166b, T-247a

3657. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zülfine teşhîr-i cān itmek ezelden hūy-ı mış
 Bir kılıyla 'ālemi bağlar 'aceb cādū-y-ı mış
 Ḥayret aldı dün gice nāğāh önümnden ol şanem
 Sür'at-ile geçdüğinde soñra gördüm o-y-ı mış
 S1-213b, H1-166b, T-247a

3658. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Baħr-ı ğam ‘umķına taldum yine oldum ğavvāş
 Şükr kim ‘ışķ gibi girdi ele gevher-i hāş
 Öldügiyçün dil ü cān la‘l-i lebinden ne umar
 Fukahā çün yazamaz ‘ışķ ķatiline ķışāş
 S1-214a, H1-166b, T-247b

3659. Mef‘ülü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ûlün

Günden güne rüşen görünür ol haţ u ‘arız
 Başuma ne tañ gelse niçe dürlü ‘avārız
 Dil-hasta olup derdün-ile düşdi ayakdan
 İy döst anı sanma ki ola mütemārız
 S1-214a, H1-166b, T-247b

3660. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Cā-be-cā çünki belürdi şafha-i ruhsāra haţ
 Derdümi arturdu kıldı yüregüm biñ pāre haţ
 Virme yüz haţtuña dirdüm sözümi diñlemedün
 Hüşnünün āyinesin jeng itdi eyle çāre haţ
 S1-214a, H1-166b, T-247b

3661. Mef‘ülü mefâ‘ilün mef‘ülü mefâ‘ilün

Sensüz güzelüm almaz dil bāğ-ı cināndan haţ
 Dīdārsuz ‘aşıķlar kılmaya cināndan haţ
 Āhuñ okına iy dil ķaddüni bugün ya kıl
 Meh-rûlar iderler çün tır-ile kemāndan haţ
 S1-214a, H1-167a, T-247b

3662. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Döstüm zülf ü femün eyler bu cān-ıçun nizā‘
 Ancak eyler tır-i ğamzeñ bu nizā‘ı inķıķā‘
 Eşķ-i çeşmüm düd-ı āhum sırrımı fāş eyledi
 Bu meşeldür “külli sırrun cāvizü’l-işneyni şā”
 S1-214a, H1-167a, T-247b

3663. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Lâle gibi hasretiyle yakmışam bagrumda dâğ
 Taglara düşdüm anuñçün eyledüm halkdan ferâğ
 Diñ müşerref eylesün dil hânesini derd ü ğam
 Tekye-i 'ışk içre yandurdu Muhibbî çün çerâğ
 S1-214b, H1-167a, T-248a

3664. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Çün kadem basduñ dilâ meydân-ı 'ışka urma lâf
 Terk-i serdür imtiḥânı 'aşıkuñ itme ḥilâf
 Ka'bedür küyü nigâruñ cânımı kurbân idem
 Baña ger olsa müyesser eylemek bir kez tavâf
 S1-214b, H1-167a, T-248a

3665. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Gönlümi ğam u derd-ile kan eyledi hep 'ışk
 Kanı dahı çeşm-ile revân eyledi hep 'ışk
 Şabrum var-iken ḥâlümi bilmez idi kimse
 Şabrum gideli cümle revân eyledi hep 'ışk
 S1-214b, H1-167a, T-248a

3666. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

Dilâ kıl sîneñi def kâmetün çeng
 Göñül kılsun aña ney gibi âheng
 Eger ğam kaplasa mir'ât-ı ḳalbün
 Şarâb iç kalmaya ḳalbünde tâ jeng
 S1-214b, H1-167a, T-248a

3667. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Şahn-ı çemende gül yine çün 'arz ide cemâl
 Mey içmege kimde ola zerrece mecâl
 Pîr-i muğân himmetidür nûş-ı sāğar it
 Devr-i zamâne eylemedin kelleñi sifâl
 S1-215a, H1-167b, T-248b

3668. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sevmişem bir dilberi hergiz vefâsın görmedüm
 Lahza ya dem mi geçer diyem cefâsın görmedüm
 Derd-i dilden dün şabîbe hâlûmi 'arz eyledüm
 Ölmeden artuk didi bunuñ devâsın görmedüm

S1-215a, H1-167b, T-248b

3669. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Dil virmişem çünkü o kaşı kemâna ben
 Olsam belâ hadengine tañ mı nişâne ben
 Döstim visâle irmedi sundum firâka el
 Baña zamâne uymadı uydum zamâna ben

S1-215a, H1-167b, T-248b

3670. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Takalı zülfi kemendin boynuma ol müşg-bû
 Eyledi âvâre vü Mecnûn beni jülîde-mû
 Hüsline hayrân olupdur ins ü cin hûr u melek
 Çün hakîkatdür sözüm hâcet degüldür güft ü gû

S1-215a, H1-167b, T-248b

3671. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zâhidâ kılsañ naẓar yârûñ gözine kaşına
 Şad hezârân âferîn dirdûñ anuñ naķķaşına
 Kûhken fâş itdügiyçün sırr-ı 'ışkı 'âleme
 Anuñ-ıçun tişesi âhir tokındı başına

S1-215a, H1-167b, T-248b

3672. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Cânâ gönülde zaḥm-ı müjeñ niçe var ola
 Bilsem ki lebûñ öpmeye cânâ ne var ola
 Öpülmedük cihânda 'aceb var mı bir güzel
 Ger var-ısa da key katı ol şivekâr ola

S1-215b, H1-167b, T-249a

3673. Mef'ûlû mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Gel 'iyy idelüm bir gice iy döst nihânî
Höşlugla geçürseñ n'ola 'ömr-i güzerânî
Şûride gönül zülfi hevâsıyla düşelden
Deryâ gibi gitmezse 'aceb mi hafâkânî
S1-215b, H1-168a, T-249a

MÜFREDAT VE MATLA'LAR

3674. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Derd-i 'ışk kim eylemez bir dem taḥammül Ḳâf aña
 Hoş döyer iy dōstlar gönüm benüm inşâf aña
 Ü1-338b, AE-253a

3675. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Düşeli küh-ı belâya kim dimez şeydâ baña
 Hâlümi Ferhâd ü Mecnûn görse kalurdı taña
 Ü1-338b, AE-253a

3676. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bîşe-i 'ışka ten-i zerdle kagan arslan gibi
 Şayda çıkmışdum tutıldum iy gözi âhû saña
 Ü1-338b, AE-253b

3677. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir nazarla dil alup kanum içer hünî gözün
 Niçe hünî dimeyem ben iy gözi âhû saña
 Ü1-338b, AE-253b

3678. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dem mi vardur kim gözüüm 'ışkuñla giryân olmaya
 Lahza mı var bu dilüm hicrünle biryân olmaya
 Ü1-339a, AE-253b

3679. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her gice âhum şerârından yanar kıandil-i çarḥ
 Hiç eşer itmez dirîğâ beñzer iy meh-rû saña
 Ü1-339a, AE-253b

3680. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Mürde-i vâdî-i hicrem kalmadı a'zâ baña
 Dâğ-ı tâzem zâğlardur üşdi ser-tâ-pâ baña
 Ü1-339a, BY-148a, AE-253b

3681. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Büse-i la'lün devâdur derdüme cânâ didüm
 Güldi dilber didi kim yokdur saña andan naşib
 Ü1-339a, AE-253b

3682. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Bu gön'lüm şîşesin sıduñ akar durmaz gözüm yaşı
 Zücâcî çün şikest itseñ içinde hîç turur mı âb
 Ü1-339a, AE-253b

3683. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İy Muhibbî didüm eyle dil elinden âh u vâh
 İkisi de oldılar bu derd-i 'ışķuma sebep
 Ü1-339a, BY-149a, AE-254a

3684. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Olup şîrâzesi ol zülf-i müşgîn
 Kitâb-ı hüsne alnuñ oldı mıkleb
 Ü1-339b, BY-145b, AE-254a

3685. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dest-i 'ışķ-ıla ezel içdüm maḥabbet cāmını
 Anuñ-ıçun eksük olmaz başdan sevdâ-yı hûb
 Ü1-339b, BY-149bk, AE-254a

3686. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Gelüp aḥşâmlamaduñ bir gice çün mâh gibi
 Bâri gel ol keremi mihr gibi şubḥ-dem it
 Ü1-339b, AE-254a

3687. Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

Zülfini dildâr eyledi bir lu'b-ıla müşgîn kemend
 Ben 'aşîķ-ı divāneyem lâyıķ degül mi baña bend
 Ü1-339b, AE-254a

3688. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Vardugumca küy-ı yâra beni men' eyler raķib
 Göreyim merdûd ola iki cihânda ol ḥasûd
 Ü1-339b, AE-254a

3689. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Cehd eyle düriş eyle bugün âdl-ile sen dâd
 Ferdâ seni ḥayr-ıla kıla ḥalk-ı cihân yâd
 Ü1-340a, BY-147b, AE-254b, S2-147b

3690. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Niçeler dil virdiler görüp cihân pür-şivedür
 Kim ki merd ola gönül virmez bilür kim bivedür
 Ü1-340a, AE-254b

3691. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Şanemâ sanma ki sensüz bu günüm gün gibidür
 Gün yüzün olmayıcak bil ki günüm dün gibidür
 Ü1-340a, AE-254b

3692. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dür olalı âsitânuñdan olupdur mâhlar
 Gün yüzünü görmezem tañ mı kılursam âhlar
 Ü1-340a, AE-254b

3693. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Fırkatün tiğı urupdur yüregüme yaralar
 Vaşluñ ile döstüm eyle bu derde çäreler
 Ü1-340a, AE-254b

3694. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Mâh-rûlar ne 'aceb ḥün-ḥ'âr olur
 Anları kim sevse cândan dür olur
 Ü1-340a, AE-254b

3695. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'İşkdan kim ki dilinde yok eşer
Bil ki hayvândur anı sanmañ beşer
Ü1-340b, AE-254b

3696. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Geç cihândan terk-i cân eyle yolında dilberün
Mâl u mülk ü 'izz ü cāh u manşıbı 'aşık n'ider
Ü1-340b, AE-254b

3697. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dil ciger kanıyla pür eyler gözümün sağarın
Ol sebebdan mâcerâ-yı 'ışkı dil gözden tutar
Ü1-340b, AE-255a

3698. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her ne cevır itseñ götürür derdmend üftâdeyem
Yır götürmez mi anı her nesne kim gökden yagar
Ü1-340b, AE-255a

3699. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ta'n eyleyüp dime sarardı yüzün neden
Dehrün gamını 'âlem içinde çeken bilir
Ü1-340b, AE-255a

3700. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Eger gönlümi ol cânân sorarsa
Dinüz katında çokdan hıdmet eyler
Ü1-340b, AE-255a

3701. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sim ü zerle gerçi kim uşbu cihânda iş biter
Her kişi kim gönlini virdi aña itden beter
Ü1-340b, AE-255a

3702. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her kaçan kim nâz-ıla ol mihribânım gizlenür
 Sanasın ki hasta cismüm içre cânım gizlenür
 Ü1-341a

3703. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Niçe günler çeküp hicrûn belâsın
 Soñucı vaşla irmek hoş şafâdur
 Ü1-341a, AE-255a

3704. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Çünkü Necâtî ister-imiş büriyâ döşek
 Saña Muhibbî penbe-i dâğuñ kabâ yiter
 Ü1-341a, AE-255a

3705. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Seyl-i eşküm üzre kurdum gönümün tölâbını
 Anun-ıçun gıce gündüz inleyüp feryâd ider
 Ü1-341a, AE-255a

3706. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

'Alem âhum sipâhum gam olaldan
 Yürür bu dil şeh-i iklîme beñzer
 Ü1-341a, AE-255b

3707. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Ķanâ'at gencdür pâyânı yokdur
 Ķama' bir derddür dermânı yokdur
 Ü1-341a, AE-255b

3708. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Ķased bir renc-i süzân cânı yakar
 Ne cân belki cihânı anı yakar
 Ü1-341b, AE-255b

3709. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Yüzün güldür kamer alnuñ boyuñ bir serv-ķāmetdür
 Dil ü cān derdine la'lün sorarsam 'ayn-ı rāhatdur
 Ü1-341b, AE-255b

3710. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Korkusından sen şehün kūyına varsa āfitāb
 Leşkerin pinhān idüp kendü ten-i tenhā geçer
 Ü1-341b, AE-255b

3711. Mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Ālem yüzine togmasa mihr-ile meh ne ğam
 Çünki cihāna gün yüzi yāruñ ziyā yiter
 Ü1-341b, AE-255b

3712. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her kaçan hicrān yolın kaç' itmege kılsam sefer
 Hem-rehüm derd ü belā vü menzilüm hayret-durur
 Ü1-341b, AE-255b

3713. Mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Bu dil cefā vü cevruñi cānā vefā bilür
 Ğamzeñ okı da gelse dile merħabā bilür
 Ü1-341b, BY-149bk, AE-262a

3714. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Ele al sākīyā gülgün şarābı
 Bahār eyyāmı geldi dem bu demdür
 Ü1-341b, AE-255b, S2-147a

3715. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sākīyā gül devridür sun içelüm peymāneler
 Sākī-i devrān²⁶⁹² elinden tolmadan peymāneler
 Ü1-342a, BY-146a, AE-256a

²⁶⁹² sākī-i devrān: sāgar-ı devrān Ü1, BY

3716. Mef'ûlû fâ'ilâtun mefâ'ilû fâ'ilûn

Çalb űikeűte zûlf-i siyâhuñ bestedür
 Bî-ħad cefâlar eyleme gönûl űikestedür
 Ü1-342a, AE-256a

3717. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilûn

Pâdiűâh-ı 'ıűķ gelse dilden 'aķl eyler fırâr
 Bir űehirde olmamıűdur iki űeh ide ķarâr
 Ü1-342a, BY-146b, AE-256a, S2-148a

3718. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilûn

'Aķl sergerdân u dil ħayrân u gönûlüm bî-ķarâr
 Daķı bilmem kim baña n'eyler vefâsuz rûzigâr
 Ü1-342a, BY-147a, AE-256a, S2-148a

3719. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilûn

Bu ribât-ı köhnede bir iki üç gündür ķarâr
 İy gönûl fikr eyleme bunda iķâmet ehliyüz
 Ü1-342a, AE-256a

3720. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilûn

İy Muĥibbî bilmese ķadrûñ ne ğam ol bî-vefâ
 Bir gün²⁶⁹³ ola bile ķadrûñ daķı oglandur henüz
 Ü1-342a, AE-256a

3721. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilûn

İy siyeh-çerde görüp çün seni sevdi gözümüz
 Göz ucından göre göz otlara atduk özümüz
 Ü1-342b, AE-256a

3722. Müstef'ilûn mefâ'ilûn fe'ûlûn

Çün ayru olmazam âh-ıla ğamdan
 Kiűiye bundan ulu hem-dem olmaz
 Ü1-342b, AE-256b

²⁶⁹³ gün: -Ü1

3723. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Dilâ cānāna cānın virmeyince
İrişmez kimsene ma'lûba hergiz
Ü1-342b, AE-256b

3724. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

N'oldı bilmem kim fiğānum pādişāhum diñlemez
Pādişāh olan revā mıdır ki āhum diñlemez
Ü1-342b, AE-256b

3725. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir bölük 'aşilerüz rahm umageldük kapuña
Cürmümüz çoğ-ısa yâ Rab seni Raḥmān bilürüz
Ü1-342b, BY-149bk, AE-256b

3726. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zîver-i dünyāya dil virme sakın iy bu'l-heves
'Ömr bir yıldür geçer nedür buña bunca heves
Ü1-342b, AE-256b

3727. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ney gibi bil bağlayup feryāda bagrı hūn ola
Her kim isterse cüdālık yâr senden bir nefes
Ü1-342b, AE-256b

3728. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Eyledüm cām-ı maḥabbetden ezel bir cür'a nüş
Anuñ-ıçun cān u dil turmaz kılur cüş u ḥurüş
Ü1-343a, AE-256b

3729. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Gözümden dökilen dūr-dānelerdür
Yüzüme tokıncıdan aşfer olmuş
Ü1-343a, AE-256b

3730. Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn

Mest oldu Muhibbî içeli cür'a-i la'lûn
 Ğaş[y] olsa ne tañ her kim içerse mey-i bî-ğış
 Ü1-343a, AE-257a

3731. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilûn

Emr-i Hakk'ı tutuban itmeyigör bunda hîlâf
 Tâ seni eyleyeler yevm-i cezâ içre mu'âf
 Ü1-343a, BY-146b, AE-257a

3732. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilûn

Leşker-i a'dâ eger karşuñda tura şâf şâf
 Key katı nâmerd ola ol günde itmeye meşâf
 Ü1-343a, BY-147a, AE-257a

3733. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilûn

Nağd-i 'ömri mâh-rûlar yolına itdüm telef
 Gelmedi ammâ dimeñ bu yolda oldu saña hayf
 Ü1-343a, BY-147b, AE-257a

3734. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilûn

Dil diler pinhân ola hâkdan yine esrâr-ı 'ışk
 Çehrem üzre görünürken gün gibi âşâr-ı 'ışk
 Ü1-343b, AE-257a

3735. Mef'ûlû fâ'ilâtun mef'ûlû fâ'ilâtun

Olduñ günâha mâyl gel tevbe eyle iy dil
 Her kim günâh ider bil soñı nedâmet ancak
 Ü1-343b, AE-257a

3736. Mefâ'ilûn mefâ'ilûn mefâ'ilûn mefâ'ilûn

Zamâne hâlini hergiz cihânda kimse bilmiş yok
 İçinde niçe biñ âdem velî bir kimse gülmiş yok
 Ü1-343b, BY-147a, AE-257a

3737. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ben helâk oldum reh-i 'ışķuñda cismüm oldı hâk
 Bu ümîde yüzüm üzre pâ koya ol yüzi pâk
 Ü1-343b, BY-147b, AE-257a

3738. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Her ne kazdı kühken 'ışķıyla dehrün taşını
 'Âķıbet başına yagdurdı anuñ çarķ-ı felek
 Ü1-343b, AE-257b

3739. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ĥasretüñden gîce gündüz olmuşam ben derdnâk
 İrmez-isem vaşluña fûrķat beni eyler helâk
 Ü1-343b, AE-257b

3740. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kimse bu dünyâda görmedi vefâ dildârdan
 Rûz-ı mahşerde dahı göz yaşını dökmek gerek
 Ü1-343b, AE-257b

3741. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Ĥıble hâķķı şanemâ Ka'be olaldan küyuñ
 Secdegâh-ı dil olupdur baña ol ebrüyuñ
 Ü1-344a, AE-257b

3742. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Şular kim virmedi cânı yolında bir cefâķaruñ
 Ne bilür çekdüğün miñnet deminde 'âşık-ı zârüñ
 Ü1-344a, AE-257b

3743. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Atuban seng-i cefâ cân u dilüm rîş eyledüñ
 Pâdişâhum kork Ĥudâ'dan ķatl-i dervîş eyledüñ
 Ü1-344a, BY-149b, AE-257b

3744. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Cân dirîğ eyler dimiş yâra benüm-içün raķib
 Borcum olsun ol segün dendânını kan eylemek
 Ü1-344a, AE-257b

3745. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ĥâr eline virme cānā gonca-veş gel dāmenün
 İster-iseñ gül gibi çāk olmaya pirāhenün
 Ü1-344a, AE-257b, T-251a

3746. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Āh kim gam mülkinün pāyânına irmek muḥāl
 Kimde kim 'ışqdan eşer ola komaz tende mecāl
 Ü1-344a, AE-258a

3747. Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

Terk-i vefā vü mihr idüp cev̄ ü cefā göstermegil
 Bize çeküp tiğ-i sitem ġayra vefā göstermegil
 Ü1-344b, AE-258a

3748. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Gönül tolaşa ger zülfi agına
 Ebed maḥbûsdur olmaz ḥalâş ol²⁶⁹⁴
 Ü1-344b, AE-258a, S1-217b, H1-1170b, T-251a

3749. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sen gül-i ra'nāya beñzer bitmedi 'ālemde gül
 Gerçi bûstān-ı cihānda biter anlar gül degül
 Ü1-344b, AE-258a

3750. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Geh şabîdür âdem oğlu geh civān u geh pîr
 Anı bilmez tîz geçer ortada hafta ay u yıl
 Ü1-344b, BY-146a, AE-258a, S2-147b

²⁶⁹⁴ Beyit S1, H1 ve T'de:

Gönül kim zülfi agına tolasa
 Ebed maḥbûs olur olmaz ḥalâş ol
 şeklindedir.

3751. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ġâyet-i zülfünü gerçi bilmege dil bağladum
 Bir uzun sevdâya düşdüm fikr-i bâıl bağladum
 Ü1-344b, BY-149b, AE-258a

3752. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir nazar gün yüzünü görmek müyesser olmadı
 Tâli'ümdür geh yaşum geh âhumı hâyıl kılam
 Ü1-344b, BY-148a, AE-258a

3753. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gönlüm ister râstı bir serv-ğad bâlâ kuçam
 Ara yirde pîrehen de olmaya tenhâ kuçam
 Ü1-344b, BY-148b, AE-258b

3754. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Komaz nâzını hergiz nâzenînüm
 İşitmez nâzdan âh u enînüm
 Ü1-345a, BY-146b, AE-258a, S2-147a

3755. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Tablaldur görinen iki taraftan mihr ü mâh
 Tîr-i âhı atmaga bunlar nişânumdur benüm
 Ü1-345a, AE-258b

3756. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âr ider ben bendeye cevri ü cefâya dilberüm
 Bu 'aceb turmaz anuñ mihr ü vefâsın isterem
 Ü1-345a, AE-258b

3757. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Lâle-ruḥ meh-pâreler 'âlem içinde çok veli
 Ara yirde ben hemân dildâra 'ışık olsun didüm
 Ü1-345a, AE-258b

3758. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Baş açık yalın ayak şürîde dil abdâldur
 Yiyeli esrâr-ı 'ışkı şöyle hayrân olmışam
 Ü1-345a, AE-258b

3759. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Düşde gördüm kim nigârı ben derâgüş itmişem
 Ya duş olsa bu baña ya hiç bî-dâr olmasam
 Ü1-345a, AE-258b

3760. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Seyre çıksa n'ola bir kerre temâşâya yarar
 Dâğlarla lâlezâr oldu şehâ uşbu tenüm
 Ü1-345b, AE-258b

3761. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ṭa'ñ degüldür ger dökerse baħr-ı 'ummân gözlerüm
 Anuñ-içün kim bu bagrumdan döker kan gözlerüm
 Ü1-345b, AE-258b

3762. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Tîr-i âhumdan delinmişdür bu çarḫ-ı lâciverd
 Görinen yir yir felekde anı siz sanmañ nücüm
 Ü1-345b, AE-259a

3763. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yoğ-ımuş ölmekden artuk derd-i 'ışka çâre ne
 Dimeyem şimden girü bir daḫı bildüm bilmedüm
 Ü1-345b, AE-259a

3764. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Penbe-i dâğumla gerçi küh-ı gam kaplanıyam
 Rûy-ı zerdümle velî deşt-i belâ arslanıyam
 Ü1-345b, AE-259a

3765. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Esâs-ı 'ışķı dilde muḥkem itdüm
 Gam-ıla derdi cāna hem-dem itdüm
 Ü1-345b, AE-259a

3766. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

İçerem ḥün-ı dil her dem yirem gam
 Ne derdüme devā peydā ne merhem
 Ü1-345b, BY-149b, AE-259a

3767. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âh kim sevdüm yine bir mâhı didüm yâr-ı men
 Öldürür ğayret beni muṭrib didükçe yâr-ı men
 Ü1-346a, AE-259a

3768. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Cümle 'âlem luṭfuñ ile ber-murād olmış iken
 Ben ğarīb üftâdeñi sen nâ-murād itmek neden
 Ü1-346a, AE-259a

3769. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Sinem delindi ney gibi tîr-i cefâ-y-ıla
 Tâ şubḥa dek iderse 'aceb mi gönül fiğān
 Ü1-346a, AE-259a

3770. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Gözi âhûyı sevdüm görmeden ben
 Kulak 'aşık olurmuş gözden öñdin
 Ü1-346a, AE-259b

3771. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

'Aceb bilsem ne şehden ayırsın sen
 Ki zârî zârî inler sayırsın sen
 Ü1-346a, AE-259b

3772. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Cānumı al raḥm idüp bir buse vir didüm didi
 Bu bahāya virmezem çün yok-durur anda şemen
 Ü1-346a, AE-259b

3773. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'Işk dârında yine gön'lümi ber-dâr eyledüm
 Döstar 'ışka salā gelsün berü dâr isteyen
 Ü1-346b, AE-259b

3774. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Küyü topragına defn eyleñ baña kılmañ kefen
 İsterem ki küyına toprag ola āhir bu ten
 Ü1-346b, AE-259b

3775. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Maḥabbet güft ü güyından bugün ben ḥalvet-i ğamda
 Didüm birkaç ğazel cāndan ki benden yādigār olsun
 Ü1-346b, AE-259b

3776. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dāyimā mekr ü hiyeldür senün işün iy cihān
 Kime bir ān yüz virürsin agladursın²⁶⁹⁵ çok zamān
 Ü1-346b, AE-259b

3777. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Gerek hicrūñ ile öldür gerek vaşluñ-ıla dirgür
 Muṭ'em her ne kılursañ murāduñ tek tamām olsun
 Ü1-346b, AE-259b

3778. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Nigārā bağ-ı ḥüsnün hoş-ter olmuş
 Kim olmaz dirseler şeftālusından
 Ü1-346b, AE-260a

²⁶⁹⁵ agladursın: -AE

3779. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Niçe bir cevri-ile bu dideyi nemnâk idesin
 Niçe bir hicri-ile bu gönlümi gamnâk idesin
 Ü1-346b, AE-260a

3780. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Ger ölem gitmez hayâlün çeşm-i pür-hün-âbdan
 Ka‘bed’dür kûyuñ yüzüm dönse dönem mihrâbdan
 Ü1-347a, AE-260a

3781. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Salmışam naṭ‘-ı felek üzre maḥabbet ḳur‘asın
 Anuñ-ıçun içmişem cām-ı maḥabbet cür‘asın
 Ü1-347a, AE-260a

3782. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Dem mi var âteş-i hicri-ile beni yakmayasın
 Boynuma bend-i belâ zencîrini takmayasın
 Ü1-347a, AE-260a

3783. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Gelür bir ân gider ol meh baña dir şeb bi-hayr olsun
 Didüm çün cân gider tenden baña bu şeb ne hayr olsun
 Ü1-347a, AE-260a

3784. Mef‘ülü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Hün-ı ciger ki kaydı geldi gözümdeñ âh
 ‘İşkuñ şarâbın içeli dün kana kana ben
 Ü1-347a, AE-260a

3785. Mef‘ülü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ülün

Meydâna girüp pâ-bürehne çün olam şen
 Merd olsa kişî kendüye idinmeye cevşen
 Ü1-347a, AE-260a

3786. Mef'ûlû fâ'ilâtun mef'ûlû fâ'ilâtun

İy merdümân-ı çeşmüm dök dirhem-i sirişki
 Gam tekyesine gönder nezrûn çerâğa olsun
 Ü1-347b, BY-146b, AE-260b, S2-147a

3787. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Didüm iy ârâm-ı cânum böyle tîz gitmek neden
 Didi cânuñ çün gider bu sözi kimdür söyleden
 Ü1-347b, BY-146a, AE-260b

3788. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yâra karşı hasret-ile çâk kıldum pîrehen
 Âh kim rahm itmedi kaldum hemân rûsvâyî ben
 Ü1-347b, BY-148a, AE-260b

3789. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Döstum bildüm seni sen menzil-i a'lâdasın
 Niçe irişem saña ben zîra sen bâlâdasın
 Ü1-347b, BY-147a, AE-260b

3790. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Aç gözüñi 'ibret al dünyâda sen
 Âhîretde olasın sag u esen
 Ü1-347b, AE-260b

3791. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Döstum yakma beni geh cevır ü gâhî nâz-ıla
 Bûse ihsân it lebünden tâ ki gönüm yazıla
 Ü1-347b, AE-260b

3792. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Mâh-rûlar meclisinde bellüdür yirün senün
 Çün tülû' ide güneş ragbet kalur mı ahtere
 Ü1-347b, AE-260b

3793. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Başdan ayaga olursa da günâh
Boynuma salınmaz ol zülf-i siyâh
Ü1-348a, AE-260b

3794. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'Âlem içre vâh-iken mâhbûblar
Ebleh oldur dil vire maḥbûbeye
Ü1-348a, M-60b, AE-261a

3795. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Düşeli baḥr-ı ğama dil zevraķı olmaz ḫalâş
İrmedi hergiz o baḥruñ kimseler pâyânına
Ü1-348a, AE-261a

3796. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Hilâlünün ḫayâlinde Muḥibbî duydu bir nâle
'Aceb naķş u 'aceb ḫâlet 'aceb mi eylesem nâle
Ü1-348a, AE-261a

3797. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her gönül kim tolaşur bir mâh-rû sevdâsına
Kurtulmaz 'âlemün düşdi ebed ğavĝâsına
Ü1-348a, AE-261a

3798. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yanar âteşden beterdür döstlar hicr âteşi
Yanmayan hicr âteşine ṭa'n ider 'aşıqlara
Ü1-348a, AE-261a

3799. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zâhidâ mâhbûb u meyden gel beni men' eyleme
Mey ile taḥmîr olındum koparam maḥbûb-ıla
Ü1-348b, AE-261a

3800. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her seher vaktinde kim bülbül figânın işide
Taşdan olursa yürek nerm olur anı iş ide
Ü1-348b, AE-261a

3801. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Şarâb içmegi zâhid kanda bulsun
Meger ancak koruk sıkısa gözine
Ü1-348b, AE-261a

3802. Mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Gördükde yâr beni yine çin ider kaşın
Zülfî egildi ne didi bilmem kulagina
Ü1-348b, AE-261b

3803. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kankı dilde 'ışk şâhı hâne bünyâd eyleye
Evvelâ seng-i melâmet kor anuñ bünyâdına
Ü1-348b, AE-261b

3804. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ol büt-i tersâ kaçan kâküllerin eyler girih
San geyer ol sim-ten üstine Dâvüdî zirih
Ü1-348b, AE-261b

3805. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sevdüğüm bir mâh-ı nev şîrîn-zebândur tâzece
Çadr-i 'âşık anlamaz nâ-mihribândur tâzece
Ü1-348b, AE-261b

3806. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Hadîş-i Leyli'den eyle kelâmı
Sabâ ugrarsa yoluñ Kûh-ı Necd'e
Ü1-349a, AE-261b

3807. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Niçe yıldur rûze-i hicrûn tutardum döstüm
 Hamdü-lillâh kim bugün irdüm vişâlün 'iydine
 Ü1-349a, AE-261b

3808. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kovma deyründen bu gönlüm itme zâr iy muğbeçe
 Küfr-i zülfün eyledüm çün ihtiyâr iy muğbeçe
 Ü1-349a, AE-261b

3809. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'Arşa-i hüsn içre ger binse semend-i nâz-ıla
 Top ide mihr-ile mâhî zülfinün çevgânına
 Ü1-349a, AE-261b

3810. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zühd ü istignâ mı yigdür yoğsa 'işyân u niyâz
 Bu kelâm üzre ider mest-ile zâhid 'arbede
 Ü1-349a, AE-262a

3811. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Düşde gördüm dir idüm gözde eger h'âb olsa
 H'âb yüzini mi görür göz tolu hün-âb olsa
 Ü1-349a, AE-262a

3812. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Ṭarîḳ-i 'ışḳı key müşkil dimişler
 Kılıçdan itirekdür kıldan ince
 Ü1-349b, BY-146b, AE-262a

3813. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sâyesin her bir dirâht saldı yine 'ab üstine
 Güp güp düşsem 'aceb midür mey-i nâb üstine
 Ü1-349b, AE-262a

3814. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Benümle 'arbede eyler o çeşm-i mest her yirde
 Elümde dâmen-i dilber giribân dest-i dilberde
 Ü1-349b, BY-149bk, AE-262a

3815. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Âlem içinde sencileyin bî-vefâ mı var
 Bu dehre bir benüm gibi bî-çâre gelmeye
 Ü1-349b, M-60b, AE-262a

3816. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

Cefâ tığıyla beni kıyma kıyma
 İderseñ dimezem gel baña kıyma
 Ü1-349b, BY-145b, AE-262a

3817. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Sultân-ı 'ışk yakdı bu dil hânesin gelüp
 Beñzer ki baña çok görür ol bir hârâbeyi
 Ü1-349b, BY-149bk, AE-262a

3818. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İy Muhibbî şem'-i hüsninden hâzer kıl ol mehûn
 Bu hevâdan niçe pür pervâne diller sühâtedür
 Ü1-349b, BY-150a, AE-262b

3819. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sanmañuz kaç' eylemek 'ışkuñ yolın âsân ola
 Anda kim küh-ı belâ hem rîg bî-pâyân ola
 Ü1-350a, BY-149bk, AE-262b

3820. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hîç belâ-keş 'aşık olan kaldurur mı başını
 Yagdurur çün çârḥ-ı zâlim aña miñnet taşını
 Ü1-350a, AE-262b

3821. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sırr-ı 'ışkum 'âlem içinde benüm fâş olmadı
 Dökmeyince rüy-ı zerde gözlerüm kan yaşını
 Ü1-350a, AE-262b

3822. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Nigârâ leblerün dârü's-şifâdur
 Buyur dil-hasteñe şâfi cevâbı
 Ü1-350a, AE-262b

3823. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Serv kıaddün sâyesinde hoş geçem dirdüm veli
 Bilmedüm olmaz-ımış hırşid-i 'âlem sâyesi
 Ü1-350a, AE-262b

3824. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Koma elden sâgarı çünki ferah eyyâmıdur
 Agladursın meclis ehlin anma iy dil derdünü
 Ü1-350a, AE-262b

3825. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Hevâ-yı 'ışka çün uydum kodum yolına bu başı
 Ciger biryân u dil hasta akar durmaz gözüm yaşı
 Ü1-350b, AE-262b

3826. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Ser-i küyında dildârün kodum âvâre bu başı
 Yüzüme bir kıadem basmaz yig andan işigi taşı
 Ü1-350b, AE-263a

3827. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Geldi gül devri yine bülbül fiğâna başladı
 Âh u efgân eyleyüp kül oldu yana başladı
 Ü1-350b, AE-263a

3828. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Gördi dīvâne gönül gün yüzünü âh didi
 Ser-te-ser tutsa gerek ‘alemi bu âh didi
 Ü1-350b, AE-263a

3829. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Bezm-i ğamda dün gice ol dil-firibün yādına
 Hün-ı dilden kaçre kaçre toldı çeşmüm sāğarı
 Ü1-350b, AE-263a

3830. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Ölmeden dildāra didüm göreyim bir kez seni
 Didi düşde görse idün dahı kıyıldün beni
 Ü1-350b, AE-263a

3831. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Hey meded öldüm ‘aceb didükleri girçek midür
 Ölmez-imiş pīrehensüz kim kuça cānā seni
 Ü1-350b, AE-263a

3832. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Bunca hūblar arasında ihtiyār itdüm seni
 Çünkü sevmezsin kuluñam kim begüm öldür beni
 Ü1-351a, AE-263a

3833. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Eşk-i çeşmüm bir tarafından dūd-ı âhum bir tarafından
 İy gönül zencir-ile arslana benzetdüm seni
 Ü1-351a, AE-263a

3834. Mef‘ûlü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ûlün

‘Işkuñ geleli gönlüme gitdi şalāh u zühd
 Çün bir şehirde olmaz-ımiş pādīşāh iki
 Ü1-351a, AE-263b

3835. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Meded öldüm humârum derd-i serdür
Yürüt sâkî şarâb-ı cân-fezâyı
Ü1-351a, AE-263b

3836. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Nev civân idüm beni pîr itdi meh-rûlar gamı
Pîr olası urmadı bu yarama hîç merhemi
Ü1-351a, AE-263b

3837. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Gider bu dilden encâmı elünden komagıl câmı
Geçer çün fırsat eyyâmı muḳarrerdür 'ömür fânî
Ü1-351a, AE-263b

3838. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Geçür hoş nev'-ile 'ömri degül çünki cihân bâkî
İder ke'sen venâvilhâ elâ yâ eyyühe's-sâkî
Ü1-351b, AE-263b

3839. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sâkiyâ sāgar ile sun berü âb-ı 'inebi
Niçe bir guşşâ vü gamla geçürem rûz u şebi
Ü1-351b, AE-263b

3840. Fe'ilâtun fe'ilâtun fe'ilâtun fe'ilün

Vuşlata irişecek cânufı şükrâne ilet
Ger naşîb ide Muḳibbî saña Hâḳ ol rûzı
Ü1-351b, AE-263b

3841. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

'Âşıkun ḳadrini bilmez olıcak dilber şabî
Müy-ıla tâ tolmayınca ḳaddi ile ḡabḡabî
Ü1-351b, AE-263b

3842. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Gönül inler bugün töläba döndi

Akar her yaña yaşum äba döndi

Ü1-351b, BY-147b, AE-264a

3843. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dün Nevâ'da okıdı bülbül Muḥibbî şî'rini

İşidüp gül şevkden çäk-i giribân eyledi

Ü1-351b, AE-264a

3844. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Alınca gönlümi dilber baña mihr ü vefâ kıldı

Görüp dil gitdügin benden dönüp cevır ü cefâ kıldı

Ü1-351b, BY-148b, AE-264a

3845. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Didi şabr it tã irişe nevbet-i vaşlum saña

Şabr u tãkat yok didüm ne vaqt ire nevbet baña²⁶⁹⁶

NO-7a, BY-149a

3846. Mefâ'ilün mefâ'ilün fâ'ilün

Yaradıldıñ ezelden tã'at içün

Ne içün olmaya sende içtã'at

NO-14b

3847. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Beytümi elden ele alsa n'ola ḥalk-ı cihân

Nazmumuñ her varağın çün gül-i şad berg itdüm

NO-77a

3848. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Cümlesi tevḥid okur bağ içre serv [ü] yâsemen

Şad hezârân lãle gül tesbih ider şaḥn-ı çemen

NO-123a

²⁶⁹⁶ Beyit BY'de

Didi şabr it tã ki vaşlumdan ire nevbet saña

Didüm irişe kıyâmet irmeye nevbet baña

şeklindedir.

3849. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Getür sâķī şarâb-ı nev irişdi 'ahd-i gül tâze
 Bu ma'niden ider bülbül çemen şaĥnında âvâze
 NO-143b

3850. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Serverâ var kâmetünde her cihetden i'tidâl
 Künhi ile eylemek olmaz seni kimse ĥayâl
 NO-191b

3851. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Bu dil-şikeste zülf-i siyâhuña bestedür
 Döymez cefâ vü cevruñe zîrâ ki ĥastadur
 NO-191b, BY-148b

3852. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Ṭâvûs-şifat yâr yine cilveler itsün
 Taĥsînler idüp 'ışķ-ıla 'aşık nazar itsün
 NO-191b

3853. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün**Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün**

Nüş idüp alsam ele câm u şarâb
 'Ayb olmaya olam şâm u seĥer mest ü ĥarâb
 NO-192a

3854. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ĥalka ĥalka gülşen-i ĥusninde gîsû-yı dü-tâ
 Yâd ayakdan bekler ol genc[i] olupdur ejdehâ
 NO-192a

3855. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Gülşene eger vara kaçan bu dil-i ĥamnâk
 Gül ruhlaruñı yâd idicek ola feraĥnâk
 NO-192a

3856. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Fikr-i ebrûn-ıla oldı kâmetüm didüm kemân
Ehl-i 'ışkuñ didi dilber hâli budur her zamân
NO-192a

3857. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Giceler âteş görinen gündüz âhumdur benüm
Başum üzre düd-ı dil çetr-i siyâhumdur benüm
NO-192a

3858. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Leblerüñe beñzerem şeker didi bâb olmadı
Tañlaram ki hacletinden eriyüp âb olmadı
NO-192b

3859. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dimeñüz Mecnûn'a siz bühtân idüp divânedür
Terk-i dünyâ eyledi bilmedüñüz idrâkini
NO-192b

3860. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ruħları yâdına çeşmümden dem-â-dem hûn akar
Hâşşa bezm-i maħabbetde mey-i gülgün akar
NO-192b

3861. Müstef'ilün fe'ülün müstef'ilün fe'ülün

Olsa eger müyesser bulsam şehâ mekânunı
Müy-ı sefidi kılsam cârüb-ı âsitânunı
NO-192b

3862. Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Kanımı içer göz göre iy nergis-i cādū
Her geh ki işâret kıla güşe-i ebrū
NO-192b

3863. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ger hadengün cā ide bu sine-i şad-çäkümi
 Dūd vire şād-ı feraḥla bu dil-i ğamnākümi
 NO-192b

3864. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Cūlar akar sandılar bu çeşm-i bārānum görüp
 Ebr-i miḥnet didiler bu āh-ı sūzānum görüp
 NO-195a

3865. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ser-te-ser gezdüm ciḥānı dutmadı gönüm karar
 Geldi āḥir eyledüm kūy-ı nigārı ihtiyār
 NO-195a

3866. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ṭālib oldum ḥüsne āḥir yolum irdi zūlfine
 Ben o ḥuccāc'a döndüm menzilüm Şām eyledüm
 NO-195a

3867. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Niçe demler kalmış idüm rûze-i hicrân ile
 Şûkr kim gördüm hilāl ebrünü bayrām eyledüm
 NO-195a

3868. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ḥāk-i pāyuñla gözümü ol ki binā eyledi
 Nūr virdi gün yüzüne 'ālem-ārā eyledi
 NO-195a

3869. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Şābra ṭāḳat kalmadı yāruñ cefā vü cevrine
 Lāzım olmuşdur idem şimden girü terk-i diyār
 NO-195b

3870. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Her nefes bir dürlü yüzden görünür bu dehr-i dün
 Hâk dimişlerdür bunun hâkında buķalemün
 NO-195b

3871. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Çün ister idüm kemend-i zülfünî bî-ihtiyâr
 Eyler isem tañ mı ben nâşih ölince âh u zâr
 NO-195b

3872. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sîm ü zerdür mâh-rûlar çaresi
 İy Muḥibbî fâ'ide itmez zâr u zûr
 NO- 195b

3873. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bu cihâna meyl idüp cem' eyleme sîm ü zerin
 Eyle maḥzen gûş idüp her dem-be-dem söz gevherin
 NO-195b

3874. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Görmedüm zâhirde yârı düşde gördüm dir idüm
 Gör ne baḥtî karayam çeşmümde ḥ'âb olmadı
 NO-196a

3875. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Câmi'-i ḥüsniinde yâruñ baş kodum secdeye
 Tâķ-ı ebrûsı baña sanmañ ki miḥrâb olmadı
 NO-196a

3876. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Eger başdan başa düşmen olursa baña ger 'âlem
 Benümle yâr ola yârum cihânda çekmeye dil ğam
 NO-196a

3877. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Mecâzî 'ışk kim ide pîşe
Yüzi suyn döke yire hemîşe
NO-196a

3878. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gâhi gam gâhî feraḥ irişdügine iy gönül
Genc bulunmaz mârsuz nite [ki] yok bî-ḥâr gül
NO-196a

3879. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bu cihân bağına kim dir âh u zârı görmedüm
Var mıdur bülbül diye ben zaḥm-ı ḥârı görmedüm
NO- 196a

3880. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yâr-ıla her dem-be-dem bakdukça ağıyar görürem
Bir gül-i ra'nâya beñzetdüm bile ḥâr görürem
NO-196b

3881. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gâh yüzini gösterür gâhî ider zülfini 'arz
Kim diyebilür ki ben leyl ü nehârı görmedüm
NO-196b

3882. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bu Muhibbî gülşen-i ḥüsnine karşı gıceler
İniler bülbüller eydür böyle zârı görmedüm
NO-196b

3883. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Meh-veşân bî-ḥad keşir ü mihribân ammâ ḳalil
Aradum dehr içre hergiz gam-güsârı görmedüm
NO-196b

3884. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Çünkü virdün iy Muhibbî tırta-i şeb-renge dil
 Dimeyem şimden girü biñ başlu mârı görmedüm
 NO-196b

3885. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Egerçi 'iyy ü bâde gül nīgüst
 H̱arām olur eger olursa bī-döst
 NO-257a

3886. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Niçe yıllar geçdi 'afv itdün günāh[ın] âdemün
 Umaram bunda şefâ'at ide ol maḥbûb-ı H̱aḳ
 NO-257a

3887. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Rıḳābuña yapışdum çek 'inānı
 Atı başını çekdi şāh Sancar
 NO-257a

3888. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İrsem eger vaşla dimeñ siz sebeb olmaz
 Devlet H̱udā virse gedāya 'ayb olmaz
 NO-257a

3889. Müfte'ilün fâ'ilün müfte'ilün fâ'ilün

İtme cefālar iy meh öykünme rüzigāra
 Bir dem teraḥḥüm eyle bakuban āh u zāra
 NO-257a

3890. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Çün ezelden cān u dilden bende oldum Aḥmed'e
 Penc nevbette selām olsun hezār Muḥammed'e
 NO-278a

3891. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Kimisi sîm ü zerden çekdi sancak

Kimi müflis olup yürür yalncak

NO-278a

3892. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Habîbe hıdmet eyle cân u dilden

Gerekdür hıdmetinde kişi çalâk

NO-278b

3893. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

İnende hırş-ıla dünyâya bakma

Doyurmaz gözleri illâ [ki] toprak

NO-278b

3894. Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Dünyâ maḥabbetini kim ki gönülden ide tırâş

Ervâḥ-ı kudsîyye ideler kendüleri baş

NO-278b

3895. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İster-iseñ 'arîzuñ göster eger şîrîn ğazel

Söylemez âyînesüz tûṭî kelâm-ı şekkerin

NO-278b

3896. Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Bir 'âleme irişdi yine merd-i ḥarâbât

Görmedi anı düşde daḥı ehl-i münâcât

NO-278b

3897. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Adı Maḥmûd u Muḥammed'dür Emîn

Âsümâna nûrdur şem'-i zemîn

NO-279a

3898. Mef'ûlün mefâ'ilün fe'ûlün

Dagıtdı her neye mâlikse Mecnûn

Olup 'üryân girdi bir kıamîşa

NO-279a

3899. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

Sakın bir kimsenün gönlünü sına

Bütün bir dağı olmaz sına şîşe

NO-279a

3900. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kana girmiş al ile gel ol melek-simâya bak

Ellerine kına yakmış dir gören ol kana bak

NO-279a

3901. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gönlümü divâne kıldı ol perî-zâdum benüm

Giceler her şeb uyutmaz halkı feryâdum benüm

NO-279a

3902. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Muhibbî çün kadeh-nüşam velî hicriyle bî-hüşam

Anuñçün görmezem dehrün gamından cümle âzâdam

NO-279b

3903. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Qatlüme fetvâ ider beñzer Muhibbî gamzeler

Eline almış yine gördüm Tatar Han'ı okur

BY-145b

3904. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

İy dil berü gel sîne-i taqlum dögeyim ben

Nâlišler idüp tekye-i gamda pilebân ol

BY-146a

3905. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kim ki bu dâr-ı fenâda döstlar kâmil geçer
 'İşk câmin nüş ider ol mest-i lâ-ya'kil geçer

BY-146a

3906. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Güldükde lebi oldugına oldu yakînüm
 Ya nokta-i mevcûd u ya gonca dehendür

BY-146b

3907. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

Ḳadûn da'vâsın itmiş serv iy yâr
 Anuñçün kesdi ayagın teberdâr

BY-147a, S2-147b

3908. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Gelmedi demek dilümden saña cânâne iki
 Ya bu cevri-ile cefâlar baña cânâne iki

BY-147b

3909. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Bahâr irişdi zeyn oldu gül ile gülsitân yir yir
 'Aceb mi kılsa bülbüller bu demlerde fiğân yir yir

BY-148a

3910. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

Muhibbî pâdişâh-ı 'ışk olaldan
 Olupdur eşk-i çeşmi aña asker

BY-148a

3911. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Sırr-ı 'ışkı sen sen ol nâ-ehle ifşâ eyleme
 Çün maḥabbet gencidür cân gibi ol pinhân gerek

BY-148b

3912. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ba'de'zân şürîde âyem gülsitânet her şebî
 Hem çü bülbül bâ-figân u nâlehâ-yı zâr hem
 BY-148b

3913. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bir nigâr-ı tâze sunsa ger mey-i nâb[ı] baña
 Yig degül mi hür-ı kevşerden be-her bâb[ı] baña
 BY-149a

3914. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Derd-i 'ışk ile olalıdan berü ben müttehem
 Eksük olmadı belâ vü derd [ü] miñnetle elem
 BY-149a

3915. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Vaşıyyet eylerem ölsem ben ol ebrü kemānumdan
 Nişân idüp ata oklar dem-â-dem üstühānumdan
 BY-149a

3916. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Olmasun bir kimse çeşmünden senün hergiz emîn
 Ok u ya almış eline kaçd-ı cân eyler hemîn
 BY-149b

3917. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Soyınup girse ol meh-rü eger nâz-ıla ger mâya
 Döke âb-ı revân çeşmüm hezârân kâseler pâya
 BY-149b

3918. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ra'd-ı gönlüm sanmañuz 'ışk-ıla nālân olmadı
 Ebr dahı gözlerüm mânendi giryân olmadı
 BY-149bk

3919. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İy diyen 'âlemde bir yâr-ı vefâdâr kanı
 Dilberüm gibi benüm yâr-ı cefâkârüm kanı
 BY-149bk

3920. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ġâfil olma irişür bir gün saña âhum sakın
 Menzilüm dime felekden yücedür mâhum sakın
 BY-150a

3921. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Vâkıf olsam tekiye-i 'ışkuñ ne tañ esrârına
 Olmuşam rüz-ı ezelden ben dedemle 'âşık
 M-60b

3922. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Niçe bir yanam yakılam gerdiş-i eflâkden
 İy [şabâ] luṭf it götürgil bu ğubârı ḥâkden²⁶⁹⁷
 M-60b

3923. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Korkaram 'âşıklarun âhı tutup ḥaṭṭun gelür
 Hây zâlim irişür maḫlûmlarun âhı saña
 AE-253b, S2-147b

3924. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Muhibbî her gice zülfün ğamından
 Okur her laḥza eş'âr-ı firâkı
 AE-264a

3925. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Cân u dil kūyında cism andan nişānumdur benüm
 Murğ pervâz eylemiş san âşiyānumdur benüm
 H116b

²⁶⁹⁷ Bu beyit M69a, H1-119b ve T168a'da yer alan gazelin ilk beyti olarak görülmektedir.

3926. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âşık-ı dil-ḥasteye derdün yiter dermân aña
 Tâ ebed kurtulmasun derdden eger dermân aña
 S1-215b, H1-168a, T-249a

3927. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Sevinmez düşmenün mergine 'âkil
 Sikender kalmadı çün gitdi Dārā
 S1-215b, H1-168a, T-249a

3928. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kaşları altında rüyın görüben yāruñ didüm
 Qavs burcından çulü itmiş gibidür âfitāb
 S1-215b, H1-168a, T-249a

3929. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yār eger zülfin giderse gün yüzinden gam degül
 Çün Muḥammed devridür küfre gerekmez iltifāt
 S1-216a, H1-168a, T-249b

3930. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Gider dilden rakibi anma zinhār
 Keder virür dile zıkr-i ḥabāyiş
 S1-216a, H1-168a, T-249b

3931. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Rāh-ı işkuñ şartı çünki istiḳāmet üzredür
 Ger muḥālif anlasa saña ne gam her ṭab'-ı keç
 S1-216a, H1-168a, T-249b

3932. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dilberā 'arz-ı cemāl it kim bula cānum feraḥ
 Küfr-i zülfüni gider kim bula imānum feraḥ
 S1-216a, H1-168a, T-249b

3933. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Lâle haddi hasretinden bu Muhibbi hasta-dil
Sine levhine yazar kanlu yaşıyla âh-ı ruḥ
S1-216a, H1-168b, T-249b

3934. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Yir yüzinde kanlu yaşımdan bitüpdür lâleler
Düd-ı âhumdan boyanup âsümân oldu kebûd
S1-216a, H1-168b, T-249b

3935. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Döstüm mihr ü vefâlar kılmasaṅ ma'zûrdur
Kim güzeller menzili kûy-ı vefâdan dûrdur
S1-216a, H1-168b, T-249b

3936. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Mescide varmış iken vardum yine meyḥâneye
'Âşıkı 'ayb itme şûfî çünkü gavgâdan kaçır
S1-216b, H-168b, T-250a

3937. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Bugün iḳlîm-i ḥüsn içre Muhibbî'[yi] diseṅ kimdür
Şikeste beste bî-çâre faḳîrûndür ḥaḳîrûndür
S1-216b, H1-168b, T-250a

3938. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

İtleri karşı gelür kûyına varsam çıgrışur
Kanda idüñ niçe gündür gel seni yârân diler
S1-216b, H1-168b, T-250a

3939. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ġam beni ḥâk itdi savurdı gubârüm rûzigâr
Sen ferâgat gülşeninde 'iyyde leyl ü Nehâr
S1-216b, H1-168b, T-250a

3940. Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn

Yüzûn gibi gülşende şehâ verd-i ter olmaz

La'l-i leb-i şîrînûne beñzer şeker olmaz

S1-216b, H1-168b, T-250a

3941. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilûn

Terk idüp dildâr kûyın gitdügiyçün Ka'be'ye

Merve hâkķı kalmadı Mecnûn'a hiç ikrârumuz

S1-216b, H1-168b, T-250a

3942. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilûn

Tirûne karşu varur her dem dil-i bî-bâkümüz

Yaralardan gam yimez bu sine-i şad-çâkümüz

S1-216b, H1-169a, T-250a

3943. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilûn

Çün bülend itdün Muhibbi 'ışķuñuñ âvâzını

Nâm-ı Mecnûn pest olup Ferhâd'ı añmaz hiç kes

S1-217a, H1-169a, T-250b

3944. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilûn

Gevher-i vaşl-ı nigârûn kıymeti çün cân-ımış

Ĥamdü-lillâh 'aşķuñ kârı inen âsân-ımış

S1-217a, H1-169a, T-250b

3945. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilûn

Key perişân hâl olupdur bu Muhibbî hicr-ile

Pes kaçan olur gönül zülf-i perişândan ĥalâş

S1-217a, H1-169a, T-250b

3946. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilûn

İstesem bir büsesin cânân diler cânum 'ivâz

Dönmesün ikrârdan bir cân ne biñ cânum 'ivâz

S1-217a, H1-169a, T-250b

3947. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gel gönül dünyāya virme ki degüldür ber-çarâr
 'Âkıl-iseñ bunı fıkır it bir konakdur bu ribât
 S1-217a, H1-169a, T-250b

3948. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

'Aceb mi cân u dil olsa şarâb-ı nâbdan maḥẖûẖ²⁶⁹⁸
 Ki yanmış sîneler her dem olur çün âbdan maḥẖûẖ
 S1-217a, H1-169a, T-250b

3949. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Hadüñi görse gönül meyl ider ol dem lebüñe
 Kim ola içmeye irse kaçan faşl-ı rebî'
 S1-217a, H1-169a, T-250b

3950. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Dâğ-ı gamdan sîneme vaz' eyledüm bir tâze dâğ
 Tekye-i derd ehline yakdum yine rûşen çerâğ
 S1-217b, H1-169a, T-251a

3951. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zâhidâ yüz yıl eger turmaz 'ibâdet eyleseñ
 İremezsın menzile tâ kılmayınca qalbi şâf
 S1-217b, H1-169b, T-251a

3952. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Eyledi miḥnet sarâyın yine menzilgâh-ı 'ışk
 Âteş-i âhumdan efser geydi oldu şâh-ı 'ışk
 S1-217b, H1-169b, T-251a

3953. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Alnuña gün yüzüñe meh 'âşık olmasa eger
 Gîce gündüz tolanur mıydı ser-i kûyuñ senüñ
 S1-217b, H1-169b, T-251a

²⁶⁹⁸ "maḥẖûẖ" redif kelimeleri H1'de "maḥfûẖ" olarak görülmektedir

3954. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âh kim gün yüzüne kılmak nazar âsân degül
 Dōstum terk-i nazar kılmak dahı imkân degül
 S1-217b, H1-169b, T-251a

3955. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Bugün divâne-i 'ışkâm baña bir pîrehan besdür
 Gözüm yaşıyla el yudum şarâb-ı 'ışk-ıla mestem
 S1-217b, H1-169b, T-251b

3956. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Âsümâniler geyüp gel gitmegil şâhum benüm
 İrmesün tâ âsümâna nâle-i âhum benüm
 S1-218a, H1-169b, T-251b

3957. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Fırkat-ile sensüzün hâlüm diger-gündür benüm
 Hicr-ile bagrum kebâb u gözlerüm hündür benüm
 S1-218a, H1-169b, T-251b

3958. Mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

İy cām-ı 'ışkı hün-ı cigerle müdām içen
 Ben mübtelâ-yı 'ışka da sun ol piyâleden
 S1-218a, H1-169b, T-251b

3959. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

La'l-i nābuñ var-iken kimdür mey-i nāb isteyen
 Gül yüzün devrinde ya gülberg-i sir-âb isteyen
 S1-218a, H1-170a, T-251b

3960. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bagrumı hün itdi fırkat oldı dil gâyet zebün
 Sâkiyâ ben bi-dile cām-ı sürür-encâmı sun
 S1-218a, H1-170a, T-251b

3961. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ayagı toprağı başum üzre devlet tâcıdur
 Kible haqqı virmezem hürşid-i 'âlem-tâba ben
 S1-218a, H1-170a, T-251b

3962. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Zülf ü ruhsârûn firâkıyla çü oldum nâtüvân
 Giceler ney gibi nâle eylerem gündüz figân
 S1-218a, H1-170a, T-252a

3963. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Deyre vardum dün bugün meyhâneye
 Bulımadum yarı gezdüm kü-be-kü
 S1-218b, H1-170a, T-252a

3964. Müstef'ilün fe'ülün müstef'ilün fe'ülün

Çün geçdi rûze sâķi gel sun baña piyâle
 Berg-i hazân içinde eşküm bitürdi lâle
 S1-218b, H1-170a, T-252a

3965. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ârzü-yı mey idüp gitdüm yine meyhâneye
 Mest olup yâhû didüm ol gözleri mestâneye
 S1-218b, H1-170a, T-252a

3966. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Ger Süleymândur disem Mecnûn'a kimse lâ dimez
 Vaḥş u ṭayrı kullanur mıydı Süleymân olmasa
 S1-218b, H1-170a, T-252a

3967. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Kühl ide toprağını ḥavrâ-yı cennet gözine
 Ger Muhibbî olur-ısa firkat-i cânân-ıla
 S1-218b, H1-170a, T-252a

3968. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Sâkıyâ sun berü şol kan olası cân dökile
 Ne bulunmaz bu da la‘l-i leb-i cânân dökile
 S1-218b, H1-170b, T-252a

3969. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Bezm-i ğamda ğiceler tâ şubh olunca derd-ile
 İçdügüm hün-ı cigerdür la‘l-i nâbuñ yādına
 S1-218b, H1-170b, T-252b

3970. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Bir perî peyker mi var yanınca ağyâr olmaya
 Var mıdur bir gül ki anuñ çevresi hâr olmaya
 S1-219a, H1-170b, T-252b

3971. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Ko Muhibbî bir nazar itsün cemâlün ayına
 Kim anı Hâk eylemiş ‘âşıqlar için âyine
 S1-219a, H1-170b, T-252b

3972. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Bunu yazmış yapıduğında İbn-i Āzer Ka‘be’ye
 Hâne-i dil kim yapar olur berâber Ka‘be’ye
 S1-219a, H1-170b, T-252b

3973. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Diyeyim derd-i dilüm hâlini hâlüm o bilür
 Rûz-ı maşherde eger ugrar-ısam Mecnûn’a
 S1-219a, H1-170b, T-252b

3974. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

‘Āşıq oldur çehresi zerd ü yaşı hem al ola
 Derd ü miñnet aña lâyıkdur ki şâhib-hâl ola
 S1-219a, H1-170b, T-252b

3975. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Geyelden ol perî-rû âsümânî
 Baña oldu ẓazâ-yı âsümânî
 S1-219a, H1-170b, T-252b

3976. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

'Alimâ suçumuz katuñda ma'lûm
 Rahimâ rahmetüñden kılma maḥrûm
 AE-251a

3977. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Kuluñ şanı ḥaṭâ vü 'acz ü noḳşân
 Kerimüñ evvel âhir luṭf u iḥsân
 AE-251a

3978. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Üküş eksüklik itdüm âh u şad âh
 Muḳırram cürmüme estağfiru'llâh
 AE-251a

3979. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

'Alimâ Râzıḳâ Perverdigārâ
 Hudâvendâ Ḥakimâ Kirdgārâ
 Derûnum kıl münevver fikrûñ-ile
 Zebânum dâyim eyle zıkrûñ-ile
 Günehkâram baña oldu güneh kâr
 Gice gündüz olursam yiridür zâr
 Ko aksun dîdelerden durmasun âb
 Gide ḡaflet ola ki gelmeye ḥ'âb
 Ḳabûl olur ger itse bende tevbe
 İdeyin cân u dilden ben de tevbe
 Keremden luṭfuñı kıl baña hem-râh
 Yoluma gelmeye şeyṭân-ı gümrâh
 Ne deñlü çok ise cürm ü günâhum
 Ümîdüm kesmezem senden İlâh'um

Kaçan mahşer günü cem' ola âdem
Akıda gözlerinden her kişi dem

Şefâ'at ide ol gün bize Aḥmed
Şefâ'at kânıdur çünkü Muḥammed

İlâhî ol resûlün 'izzetiyçün
Daḥı alındaki nûr ḥürmetiyçün

Muḥibbî'ye o gün eyle 'inâyet
Ḥabibün eyleye aña şefâ'at
Ü1-352a

3980. Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Çâresüz kaldum katı bî-çâreyim
Bî-kesem bilmem ki kanda varayım

Okudugın dutmayan 'âlim benem
Kendüme zulm eyleyen zâlim benem

Cümle saña zâhir aḥvâlüm benüm
Gizlü yokdur saña a'mâlüm benüm

Ne şalât u ne şıyâma tākātüm
Ne rükû'a ne selâma tākātüm

Aglaram dâyim günâhum aglaram
İnlerem derd-ile bagrum taglaram

Yâ İlâhî dergehünde kemterem
Yüzümi kaldurmazam ḥāk-i derem

Umaram yâ Rabbenâ senden meded
Kullaruñ bî-ḥad velî sensin Aḥad

'Afv idesin cürümü iy pâdişâh
Senden özge kim var idinem penâh

Muştafâ'nuñ yüzi suyına beni
Raḥmetünden itme maḥrûm yâ Ğanî
NO-252b

3981. Fâ'ilâtun mefâ'ilün fe'ülün

Eyledüm ben günâh egerçi hezâr
Mücrimem eylemem günâha inkâr

Ben günâha eyledüm istiğfâr
 Emrüne kaldı hemân yâ Ğaffâr
 Âb-ı luṭf ile cürmümi yuyasın
 Ağ ide yüz karası[nı] istiğfâr
 Bunda ben eyledüm günâh gizlü
 Anda setr eyle anı yâ Settâr
 Her ne deñlü günâhkârûñ isem
 Müsteḥaḳḳ-ı ‘azâb-ı nâruñ isem
 Eyleyüp nâr-ı cāḥimden ḥalâş
 Umaram eylesin bende-i ḥaş
 Tevbe olsun günâhuma tevbe
 Var ümîdüm ḳabûl ola tevbe
 NO-253a

3982. Fâ‘ilâtun fâ‘ilâtun fâ‘ilün

Hîç olur mı ki günâh ola pinhân
 Saña ma‘lûm sensin ğayb-dân
 Müsteḥaḳḳam baña lâyıḳ nîrân
 Sen kerîme de lâyıḳ iḥsân
 Sen idersin kullara merḥameti
 Senden umar cümle ‘âlem raḥmeti
 Kul günâh eyler kerem senden umar
 ‘Afv kıl irmek irem senden umar
 Yâ İlâhî âḫir Muḥammed ḥürmeti
 Beni binâ eyle gider ğaffleti
 Gîce gündüz işümüz evvâh-ıla
 Bilmezem ḥâlüm n’olur bu âh-ıla
 Pâdişâhsın [hem daḫı] Ferd ü Şamed
 İtme kapuñdan bu ben kuluñı red
 Ḥayr kıl bu günü koma yarına
 Kim bilür irişmeyesin yarına
 Ümîdüñ kesme o Raḥmân u Raḥîm
 Her ne kim göñlüñde var oldur ‘Alîm

Yañılup yolda güm-râh itmedin
 Sen aña göster ıarık-i müstaķım
 Yaş-ıla gözüm tolu bagrumda baş
 Niçe gündür nefis-ile işüm savaş
 Umaram anı basup fırsat bulam
 Kurtulup bu guşşadan nuşret bulam
 Zıkr iden Hıaķķ'ı irer ol 'izzete
 Sen daķı zıkr it iresin devlete
 Senden umar bu Muķıbbı yā Kerīm
 Raķmetünden ırma anı yā Raķīm
 NO-253b

EK ŞİİRLER

3983. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Her kim ki anuñ işi bugün âh u zâr ola
Şâm u seherde nâlesi anuñ hezâr ola

Ehl-i başîret idine hâkini tütîyâ
Şol nâtüvân ki 'ışk yolında ğubâr ola

Tîri gelince sîneye alup cigerde ko
Cândan 'azîz sakla anı yâdigâr ola

'Uşşâk içinde bu kuluña eyle gel nâzar
Şehler ilerü çeker anı kim yarar ola

Mağlûb-ı dehr itme Muhibbî özüni gel
Lâyîk mîdur ki peşseye 'Anka şîkâr ola

R-193b

3984. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Sînesinde her kimüñ mihr-i ruh-ı cânân ola
Zerre-veş olmaz 'aceb 'âlemde sergerdân ola

Derdi alur ehl-i 'ışk virür aña dermânını
İsteyüp cehd eylemez ki derdine dermân ola

Her ne emr itseñ buyur kim pâdişâhumsın benüm
Kul odur kim cân u dilden şâhına fermân ola

Niçeye dek saklayam bu 'ışkı ifşâ eyleyem
'Âşîkuñ fahrî-durur 'âlemlere destân ola

İy Muhibbî agladugum gördi gül di gül gibi
Didi iy dil agla her dem tek o gül hândân ola

R-194a

3985. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

İtsün ziyâde nâzını yâr nâzenîn ola
Lâyîk degül mi hüsn-ile çün kim güzîn ola

Kim görse diye serv o kıdd ü o kıamete
 Hüsnine dağı dinse nihāyet hemīn ola
 Kim keşf ide ince bilün nüktetin lebün
 Dār-ı cihānda ol ki meger hūrede-bīn ola
 Jeng oldı gönüm āyinesi gerd-i derd-ile
 Rengīn ğazel kaçan dine dil kim hāzīn ola
 Umsań Muħıbbī n'ola bu ğamdan küşādesin
 Aşhāb-ı zevk gibi çü şıdkuń yaķın ola
 R-194b

3986. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Sırr-ı 'ışķı her kim ister sīnede pinhān ola
 Kıymet ile istemez 'ālemlere destān ola
 Şöyle hāk oldum yoluńda kim meger bād-ı şabā
 İrgüre kūyuńa rakşa girüben şādān ola
 Kaşd-ı cān itse kaçan cānā kemān ebrūlaruń
 Sehm-i ğamzeńden senün niçe cigerler kan ola
 Bu gönül 'ışķuń mekānı olalı oldum hārāb
 Kanda kim genc ola lā-büd ol mekān vīrān ola
 Baħır-ı ğamda gözlerüm yaşı ile hūn-ı ciger
 Turmag ile umaram ki pençe-i mercān ola
 Zerre gibi gün yüzün şevķıne dil āvāredür
 Zülfüne bend it anı koma ki sergerdān ola
 Dōstum zulm eyleme gel bu Muħıbbī bendeñe
 Lāyık oldur şāhlardan kullara ihşān ola
 R-195a

3987. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

'Arızuń alın görüp alındı cān u dil saña
 Gör ne reng itdi şehā gül-berg-i hāndānuń baña
 Baħır-ı 'ışķuńdan kenāra gelmek āsāndur veli
 Aşınalık yok señünle n'eyleyem iy meh-liķā

Hâk-i pâyuñ olalı ‘uşşâka toprak kâzısı
 Niçe kez toprak koyupdur başuma hük-m-i kâzâ
 El uzadup zülfüne söylerdi sevdâsın gönül
 Şimdi görseydün ne bend itdi o kıl [u] kâl aña
 Ger seni sevmez Muhibbî dirse a‘dâ gam degül
 Zâhir ü bâtın muhibbündür hele ol mübtelâ
 ME-27b

3988. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Leb-i la‘lün görüp iy zülf-i siyâhî zulümât
 Bir karanlık yire sîndi utanup âb-ı hayât
 Kaşuña öyküneli şöhrati var şehr içre
 Halk gördükde hilâli getürürler şalavât
 Şevkden vaşf-ı lebün eyler iken hâk olsam
 Ney şeker olamaz arada bütün cümle nebât
 Cem‘ olur yüzünü ger görseler ‘uşşâk şehâ
 Lâ-cerem mihr-i dıraşşâna üşerler zerrât
 İy Mesihâ-nefes olmaz olur ihyâ ebedi
 Ger Muhibbî ile hem-dem olasin vaqt-i vefât
 ME-24b

3989. Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Var mıdur bilsem ‘aceb yâruñ dehânından haber
 Ya hayâle gelmeyen nâzûk miyânından haber
 Ehl-i ‘ışka sordum derdi devâsuzdur dimiş
 Böyle aldum ben ezel ‘aşık zebânından haber
 Âteş-i ‘ışkum ile çıkıdı duhânum göklere
 Sorasız gökde meleklerle duhânından haber
 Tîr-i gamzeñ sînede bir lahza itmedi karar
 Şöyle geçdi tuymadı bir yanı yanından haber
 Dürr ü cevherden dahı yigdür Muhibbî sözleri
 Vireyim güş eyleñüz ol la‘l kânından haber
 R-89b

3990. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Tâb-ı ruḥsârûn nigārâ turmaz 'aqlum tagıdur
 Lik zülfünün kemendi daḥı bu dil bagıdur
 'Arz kıl cānâ yüzün 'uṣṣâkuñ olsun müsteri
 Satagör ḥüsnün metâ'ını ki ḥüsnün çağıdur
 Mısr-ı ḥüsnün ḥaḳḳı iy yūsuf-cemālüm dem-be-dem
 Gözlerüm yaşı akar kûyuñda Nil ırmagıdur
 Görinelden dūd-ı āhum başum üstinde ğamām
 Serv-i gül dirsem revādur belki miḥnet tagıdur
 Bu Muḥibbî'yi neden ḥabs eyledün yāra didüm
 Didi divāne kulumdur zülfümün tutsagıdur
 R-90a

3991. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şayd iden göñlümi dām-ı zülfidür
 Eyleyen âşüfte nām-ı zülfidür
 Rām ider murġanı dām budur sebeb
 Cān-ı bî-ārām rām-ı zülfidür
 Lâyıḳ olmaz gül yüzine gül dimek
 'Āleme bu müşg fām-ı zülfidür
 Bend iden ser-pâ dil ü cānı müdām
 Hîç degül bildüm ki kām-ı zülfidür
 Şubḥdur yüzi Muḥibbî dilberün
 Gicesi beñzer ki şām-ı zülfidür
 R-90b

3992. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Bâġ-ı 'ālem yine ābād olacak demlerdür
 Künc-i miḥnetde göñül yād olacak demlerdür
 N'ola ger ḥatır-ı miḥnet-zedemüz bulsa şafâ
 Çāk olup ğonca-şıfat şād olacak demlerdür

Niçe bir kayd-ı melâletde giriftâr olalum
 Bend-i gâmdan gönül âzâd olacak demlerdür
 Gül gibi gülseñ açılsañ n'ola gülzâra varup
 'İyş u 'işretlere mu'tâd olacak demlerdür
 Katı âvâre Muhibbî bu dil-i şeydâmuz
 Hırmen-i şabr-ısa berbâd olacak demlerdür
 ME-22a

3993. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün Mefâ'ilün

Yine hemr bülbüledür çigzinüp muhkem köpürmişdür
 Düşelden qadd-i bâlânuñ hevâsına esirmişdür
 Demidür ger agarsa dîde-i giryânumuz cânâ
 Delûkanlu-durur gerçi velî çok yaş geçürmişdür
 Dutışdı nâr-ı dâmân-ı felek anı şafaq şanma
 Hilâl-i meh meger var-ısa kibritin degürmişdür
 Yanuk yanuk arardı şöyle ser-gerdân olup gördüm
 Dilâ beñzer ol âhüyî rakîb seg kaçurmuşdur
 Geçid virmezse tañ mı seyl-i eşki vâdi-i gâmda
 Muhibbî niçe anuñ gibi başından aşırmişdur
 ME-22a

3994. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Gönlümüz sevdâya ugradan o müşğîn-âldur
 Cânuma işler geçen ol gâmze-i kıttâldur
 Hâsret-i zülf ü 'izâruñda dirigâ döstum
 Gâmla geçdi şubh u şâmun bunca mâh u sâl[dur]
 Hıdmet-i hâk-i derûn itmek sa'âdetdür baña
 İtlerûnle hem-sifâl olmak ulu iqbâldur
 İy perî yanuklarum kim görse eydür gūyiyâ
 Hırkasına pâreler dikmiş-durur abdâldur
 Sanma sulţânım Muhibbî'nüñ murâdı şî'r ola
 Hâk-i pâyuña gârañ ancak bir 'arz-ı âldur
 ME-22b

3995. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Âh kim ol tırta-i cāzūlaruñ iy ğamze-kār
 'Aqlumu yağmaya virdi şabrum itdi tārūmār
 İy perī-rū cān ser-i zūlfūñ gibi āşüftedür
 Göñlümi kaddūñ hevāsı eylemişdür bī-karār
 Hōkka-i sīm içre gūyā hābb-ı miskidür hemān
 Şol zenaḥdānuñdaki ḥālūñ senūñ iy gül-'izār
 Başuñ üzre yir idindi dōstum yüz buldı çün
 Ğonca gül ruḥsāruñ ile baḥş iderse vechi var
 Tiğ-ı hicrānuñ Muḥibbī sinesin çāk itmese
 'Ālem-i derd-i derūñı olmaz idi āşikār
 ME-23a

3996. Mef'ûlü fâ'ilâtü mef'â'ilü fâ'ilün

Cānā semā yüzinde degüldür sitāreler
 Eflāke çıkdı āhum odından şerāreler
 Kevşer lebūñ peyāmın ilette meger şabā
 Âb-ı ḥayāt mātem idüp geydi karalar
 Çekdüñ bedenden oklaruñ ayırdūñ iy perī
 Tañ mı eger kan aĝlasa sinemde yaralar
 Luṭfuñ göziyle bir nazar it yohsa dōstum
 Tiğ-ı ğamuñ beni bu cefālarla pāreler
 Ceng itseñ ol şanemle vişālin Muḥibbiyā
 Fırkāt girer miyānumuza bizi aralar
 ME-24a

3997. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

İy şanem devr-i kıranfildür güzel hengāmdur
 Sinem üzre tāze dāĝlar yanacak eyyāmdur
 Bāb-ı iḥsānuñda oldu cümle 'ālem ber-murād
 Ben faḳīrūñ iy kerem kānı daḥı nā-kāmdur

‘İyd-ı vaşluñda beni hâcîcuğum kırbân kıl
 Ey cemâl-i Ka‘be çok mı yılda bir bayrâmdur
 Girmemişdür dest-i üstâda eyâ [ol] serv-i sîm
 İdemez nâzûk tenüñle bahş dağı hâmdur
 Öldürürsin luṭf kıl olma Muḥibbî’den cüdâ
 Rûḥ [u] cânım sensüz bil merdi bî-ârâmdur
 ME-24a

3998. Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Rûz hoş-ḥâl oluram likin şeb-i hicrân güdâz
 Rûz kûtâh olıcak lâ-büd olur şebler dırâz
 Yâr sengîn-dil dü çeşmidür belâ-yı âfeti
 Nüktedân u fitne çü ‘âşık-firîb ü dil-nüvâz
 Gözi yaşını revân eyler gönül bî-iḥtiyâr
 Her kaçan kâmet getüre bağ ara ol serv-i nâz
 Mâh-rûlar şive ile ‘işve ile nâz ider
 ‘Âşıkun gelmez elinden nesne illâ kim niyâz
 Gözi yaşını şarâb itse Muḥibbî dil kebâb
 Meclis-i ğamda iniler gönli anuñ hem çü sâz
 R-94b

3999. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Benüm ol lâle ruḥsârım bu gönlümde maḳâm itmiş
 Ḥarâmî gözleri baña bu uykuyı ḥarâm itmiş
 Komış ol zülfi cimînün içinde nokṭa-i ḥâlin
 Bu gönlüm murğına karşı ne hoş vech-ile dâm itmiş
 Dimiş ol dilber-i hûnḥâr ki öldürem anı bir gün
 Ḥelâl olsun aña kanum beni kendüye râm itmiş
 Benüm yâr-ı vefâdârım çü kendü ḥaṭṭını gördi
 Baña luṭfını göstermiş göz uciyla selâm itmiş
 Didiler ḥaṭṭı gelelden cefâ hüyünü terk itmiş
 Şükür kıl iy Muḥibbî sen ki yârın luṭfı ‘âm itmiş
 R-100b

4000. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Kaynadı taşdı yine 'ummân-ı 'ışk
 Ğark idiser 'alemi tûfân-ı 'ışk
 'Âşık iseñ derdi hõş gör derdi hõş
 Çünkü bulunmaz bugün dermân-ı 'ışk
 Bende eylerse cihânı tañ mıdur
 Geldi çünkü 'aleme sulţân-ı 'ışk
 Ebr-i âhum turmayuban yagdurur
 Eksük itmez gözlerüm bârân-ı 'ışk
 Hicri tururken Muhibbi vaşlını
 Anma zîrâ hõş gelür hicrân-ı 'ışk
 R-112a

4001. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Ayda bir görinüp iy kaşı hilâl
 Kâmetüm bu ğam ile itdün dâl
 Kıl kalemleyle yazımañ naqqâş
 Şöyleyem fıkır-i miyânuñla hayâl
 Tenümi kana boyadı tığuñ
 Ya'nî geydürdi baña hil'at-i al
 Öykünürdi kaşuña ey meh-rû
 Hele eksükligini bildi hilâl
 Âl-ıla aldı dil-i meyyâli
 Ey Muhibbi yine ruhları al
 ME-22b

4002. Mef'ûlü fâ'ilâtü mef'â'ilü fâ'ilün

Zâhirde gerçi pâdişeh-i heft kişverem
 Ma'nide lik hâk-i qademinde kemterem
 Her söz ki dõke baħr-ı dilüm dür gibi olur
 Fehm eyleyen sözümi bilür men ne cevherem

Görüp cemâli şem'ini pervâneler gibi
 Evvel kâdemde cân-ıla ben oda yanaram
 Geymem libâs-ı fâhîri yiter bu nazm-ı pāk
 Gönlüm güher definesi ben bir kâlenderem
 Ben ol Muhibbî'yem ki çeküp derd ü miñneti
 Senden gelene şâkirem ü şükr eylerem
 R-133a

4003. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Tutuban dâmânunı çāk-i giribân eylesem
 Âh kılsam derd-ile gözüm yaşın kan eylesem
 Savurur âhum yili her dem gubârum göklere
 Kûy-ı dilberde özüm hâk-ile yeksân eylesem
 Bir saçı leylâya bend olmuş dili dîvâneyem
 Tañlamañ tâ şubh olunca âh u efgân eylesem
 Ka'be'dür küyuñ senüñ bildüm bugün 'ışk ehline
 Key sa'âdetdür varup bu cânı kurbân eylesem
 Gül ruhuñ vaşında yine ter gazeller bağladum
 Vaqt-i gülde yaraşur ger tâze dîvân eylesem
 Kanlu yaşını Muhibbî itdi cürmine şefî'
 Yok midur 'afv u kerem ben tatalum kan eylesem
 R-143a

4004. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Her kaçan sākî lebün yâdıyla mey nüş eylerem
 Jeng-i gamdan gönlümün âyînesin pāk eylerem
 İşidelden bâde-i la'l-i lebün keyfiyyetin
 Basmamışdur mey ayak humhâneye iy gonce-fem
 Dürr ü gevherdür ki izün tozına harc iderem
 İy gözüm nûrı dağı nem var-dur[ur] dîdemde nem
 Bâde-i nâb olalı teşbîh la'l-i fâmuña
 Halk el üstinde tutar anı 'azîz ü muhterem
 İy Muhibbî itmesün yanumda da'vâ ehl-i 'ışk
 Cûylar hāmûş olur deryâya irse lâcerem
 ME-24a

4005. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Seyr-i gülşen eyleseñ nâz-ıla sen iy nâzenîn
 Gonca güftâra gelüp çâk ide gül pîrâhenin
 Çünki sensin esb-i nâz üzre güzeller serveri
 Döstum sorguç ideyin başuña zülfün perin
 Diller alur her dü çeşmün ilerüde tîğ-ıla
 Perçemün dündâr olup girüde tutmışdur kemîn
 Anadan togalı 'ışkdan bir nefes ayrılmadum
 Virseler cümle cihânı virmeyem 'ışk 'âlemin
 İy Muhibbî pâdişahlık çün ulu gavğâ-y-ıımış
 Yigdür andan ehl-i dillerden olasin sen hemîn
 R-146a

4006. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Mâyil-i dünyâ olanlar varırmaz erlik yolın
 Eylesün dilden tırâş tutsun kâlenderlik yolın
 'Işk meydânında şunlar kim serinden geçmeye
 Kullanılbilmeye ol 'âlemde serverlik yolın
 Hâmdülillâh kim bugün 'ışk-ıla oldum mübtezel
 Başuma tutmuş-iken âzâde mihterlik yolın
 Eşk-i çeşmüm bahırına tüşeli mâhîler gibi
 Tûl u 'arzın seyr idüp bildüm şinâverlik yolın
 Âteş-i ruhsâr-ı yâra bu Muhibbî cân yakar
 Ehl-i 'ışka öğredür beñzer semenderlik yolın
 R-146b

4007. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Zâhirâ bakar-ısañ 'âleme sulţânam ben
 Olmazam ğırre velî hâk-ile yeksânam ben
 Kim bıçak suna baña ben aña boyun sunaram
 Tekye-i 'ışka gelüp cân-ıla kûbânam ben

‘İşk nârı tura sönyinmeye sînemde benüm
 Aka deryâlar eger üstüme sûzânam ben
 İtmegil fikr-i iķâmet seherî tîz göçesin
 Kim ki dünyâya gele diye ki mihmânam ben
 Güllere karşu Muhib her kişi oldı handân
 Dâyimâ ebr gibi hûsnüñe giryânam ben
 R-147a

4008. Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

‘İşk sultânı didi şâh-ı Tatâr hanam ben
 Ya’nî gâret idici dilleri haķanam ben
 N’ola egnüme geyürse baña gam şâhı libâs
 Bende-i ‘ışķ olalı başuma sultânânam ben
 Geh lebün zıkrı ile cân u dili mest iderem
 Geh haķuñ fikri ile vâlih ü hayrânânam ben
 Sırr-ı ‘ışķı yûri sakla didiler baña didüm
 Niçe saklayabilem çâķ-i giribânânam ben
 Husta dildür bu Muhibbî’ye didüm yâra ‘ilâc
 Bir cevâb-ıla didi derdüñe dermânânam ben
 R-147b

4009. Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Dilberüm gösterse haddin sünbül-i sirâbdan
 Zâhir olur san cihân hurşid-i âlem-tâbdan
 Eyledi dil hânesini göz yaşı âhir harâb
 Şehr-i dil vîrâne olsa tañ mıdur seylâbdan
 Gözlerüm yaşına nisbet kaçredür cûlar benüm
 Gönümün inildüsi de kem degül tölâbdan
 Bisterüm hâķ yasdugum seng kūy-ı dilberde yatur
 Ehl-i ‘ışķa n’eylesün bâlin olan sincâbdan
 Gün yüzün gördüm diyü senün Muhibbî derdmend
 Şubha dek gözler seni maķrûm olupdur h’âbdan
 R-147b

4010. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Zahmuñ ile sineme kim baka iy nâ-mihribân
 Sana güllerle müzeyyen oldu yine gülsitân
 Gözlerüm yaşını akıtdum gelüp seyr eylemez
 Kanda öğrendi bu serkeşliği ol serv-i revân
 Ana rahminden berü bir gün beni şâd itmedün
 El-amân iy çarh-ı zâlim dâd elünden el-amân
 Fikretin ebrûlaruñ itdi beni gâyet zebûn
 Mâh-ı nev şeklin 'ayân itdi tenümde üstülh'ân
 İy Muhibbî her kaçan yansa bu sinem âteşi
 Ejder olur dūd-ı âhum göklere olur revân
 R-148a

4011. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Çeşm-i pür-hünümle sinem zeyn olınmış büstân
 Kim göre dir lâle vü güller bitürmüş gülsitân
 Yazmaga aldum elüme yine miñnet nâmesin
 Kan-ıla çeşmüm devâtıdur benümle mihribân
 Leblerine nokta dimiş didiler ehl-i hıred
 Lik anuñ varlığında gön'lümüz eyler gümân
 Her ne deñlü derd [ü] miñnet gelse gelsün 'aşıkun
 Oturup devlet seririnde sen ol tek kâmrân
 Ger iletsele Hırāsân'a Muhibbî şî'rini
 Bula lahdinde işide anı Câmî tâze cân
 R-148b

4012. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Baňa diñ sâķi-i devrân maħabbet cāmını içsün
 Felek hayyatı egnüme dahı ğam hıl'atin biçsün
 Saçuñ şebdizi gerçi kim baş açuk yügrük olmışdur
 Umaram eşk-i gülgünüm anı yavlak koyup taşsün

Egerçi nazm-ı eş'arun olup her biri bir gevher
 İçinden kim ki 'âkıldür alup nâ-yâbını seçsün
 Ezelden ulular 'ışkı kakan arslana beñzetmiş
 Anun cümlesine kıadır degül bir kimse dek kaçsun
 Muhibbî bilmek isterse n'ola 'ışkıyla ahvâli
 Nigârün muşhaf-ı hüsnin tefe'ül eyleyüp açsun
 R-149a

4013. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Çarh iniler dün ü gün derd-ile dermânün için
 Ebr döker yaşını serv-i hırâmânün için
 Bir nazarla didiler öldürür 'aşıklarını
 Döstüm gerçek imiş gamze-i fettânün için
 Şeb-i hicrân karañudur didi gül defterini
 Okusun eyle tulü' gel meh-i tabânün için
 Hâk-i pâyını kerem kıl getür iy bād-ı şabâ
 Rüşen olsun koyayım gözlerüme cânun için
 Sorsa hâlümü Muhibbî niçedür dirdüm aña
 Hastayam 'ışk-ıla ben inledüğüm anun için
 R-149b

4014. Mef'ûlü fâ'ilâtün mef'ûlü fâ'ilâtün

Derd-i derünü cānâ bu dil hikâyet itsün
 Yine senün elüñden saña şikâyet itsün
 Ben gözlerüm yaşını âb-ı revân ideyim
 Nâz-ıla bâğa gelsün ol serv kâmet itsün
 'İşk şahı oldu gönüm kûsı anun döğülsün
 Âhı livâ idüben ya'nî 'alâmet itsün
 İsbât olurdu 'ışkum iki güvâhum olsa
 Eşkümle rüy-ı zerdüm gelüp şehâdet itsün
 Olup hâkîkî 'aşık kosun mecâzî 'ışkı
 Olan mecâzî 'aşık kendin nedâmet itsün

Kaşını kıldı mihrâb çün mescidine hüsün
 Çeşm-i nigâra eydün varsun imâmet itsün
 Mihr ü vefâ Muhibbî gelmeşe gam degüldür
 Ol tek cefâ vü cevri kendüye 'âdet itsün
 R-150a

4015. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Mâr zülfünün hayâli sînem içre tutdı in
 Döstüm deryâ-yı 'ışka düşeli oldum hâzin
 Bir devâsuz derd-imiş 'ışka düşelden bir nefes
 Hâli olmaz gözlerüm bu dil eyler [âh] enin
 Eşk-i çeşmüm ger benüm deryâya dönse tañ mıdır
 Derd-ile âh eylesem yanar semâ ile zemîn
 'Âşıkam sanmañ beni 'ışkdan şikâyet eyleyim
 Dü cihâna vormeyem 'ışk-ıla geçen bir demin
 Bu Muhibbî şefkat umar çâmenün elden komaz
 Rûz-ı maşherde tutan sensin çü bu ümmet elin
 R-150b

4016. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Gel tabîbâ çek elün bu 'âşık-ı bîmârdan
 Ehl-i 'ışk olan geçüpdür ser-te-ser tîmârdan
 İy gözüm yaşı varup ol serv-i bâlâya diye
 Gösterüp yüzini maşrum itmesün didârdan
 Bî-bahâ hüsn-ile olsa olmaya şîrîn suhen
 Kim-durur iden tefâvüt şüret-i divârdan
 Gül yüzün yâd eyledükçe nâlemi itmeñ 'aceb
 Çünkü şevküm kem degüldür bülbül-i gülzârdan
 Hüsn bahrında Muhibbî sunma el zülfe didüm
 Didi deryâya giren hiç sakınur mı mârdan
 R-151a

4017. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Yapdı sanmañ kaşırını kūyında dilber taşdan
 Kapusında belki yapmışdur kesilen başdan
 Sine terkeş kaşları yasına dil qurbân idem
 Ğamzesin tîrin ata ya gibi olan kaşdan
 Gördiler dîvâne Mecnûn diyi virdiler laķab
 Kem degülem ħamdülillâh ben de ol adaşdan
 Yandı sînem âteşine döymedi bu göz yaşı
 Ħaķ dimişler kuru yansa bile yanar yaşdan
 İy Muĥibbî gözlerüm yaşına hîç sedd olmaya
 Kaynayup ĥûn-ı ciger gelse egilmez başdan
 R-151b

4018. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Virmezsin ben şâdiye 'ışkuñ ğamın
 Ben bilürem çünki anuñ 'âlemin
 Yañılup dilber baña bendem dise
 Şâdilıkdan basmayam pâ der-zemîn
 Şayd kılmaga bu gönlüm murgını
 Şâhbâz-ı çeşm tutmuşdur kemîn
 Görmesem bir hafta cânâ gün yüzüñ
 Dûd-ı âhum geçe çarĥ-ı heftümîn
 İy Muĥibbî her gören sâbâş ide
 'Arz-ı yârân eyleseñ söz gevherin
 R-152a

4019. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Dehr içinde döstüm sanma beni ferzâneysin
 Zülfünün sevdâsı başumda delü dîvâneysin
 La'lüni ögdükçe öğsem n'ola câm-ı mey gibi
 Varumı virem bu yolda tâlîb-i peymâneysin

Bir kadehden kâ'inātuñ hâlini fehmi eylesün
 Vireyin dürlü haberler sâkin-i meyhâneyin
 Hûblar eşkâlini kâlbümde taşvîr eyledüm
 Ger göre 'âlî nazar sanur beni büthâneyin
 Bu Muhibbî şem'-i hüsnüñe senüñ pervânedür
 Döstim sen şem' olacak da buyur ben yanayın
 R-152b

4020. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

İy cefâ-hû eyledün bu eşkümi âb-ı revân
 Kıl hâzer turmaz anuñ seylene bâğ u büstân
 Ehl-i 'ışkdan kalmaya bir kimse mecrûh olmaduk
 Çünkü tîr itdün müjeñ ebrûlaruñ dağ u kemân
 Gördüm itmişdür ihâta 'ârızuñ haţ-ı siyâh
 Fitne-i devr-i kamer oldugına bu da nişân
 Sen gül-i şimşâd-kâmet gele diyü gülşene
 Kaldurup baş taşra bakar serv-i bâğ u gülsitân
 Zinde olsa sâğar-ı lebden Muhibbî hasta dil
 Tañ degül bulur hayât âb-ıla 'ömr-i câvidân
 R-153a

4021. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Farğ itmez rüy-ı zerdümi görenler kâhdan
 Tagılır dil hırmeni bu rûzigâr-ı âhdân
 Yirde seyr-i gülşen itse ol güneş yüzlü nigâr
 Görmege gelür melekler ol yüce hargâhdan
 Baña şol deñlü cefâlar kılduñ usanmaz mısın
 Ya üşenmezsin yâhûd korkmaz mısın Allâh'dan
 Togru yoldur zâhidâ ben 'ışkı buldum fâriğ ol
 Nuş kılma tutmazam senüñ gibi gümrahdan
 Ol kamer tal'at nigâra iy Muhibbî gün didün
 Yüzüñ ak olsun hemîşe alnuñ aydın mâhdan
 R-153b

4022. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Dâmenine yüz süreyim pâyuña sürdi yüzün
 Komayam âyineyi elden ki çün gördi yüzün
 N'ola ger dīvâne olsam bilmesem ger kendümi
 Kim perîye 'âşık olur bilmez evvel kendüzin
 Söylesem derd-i dilüm aḥvâlini olur dırâz
 Kışsa-i zülf-i nigârum gibidür gâyet uzun
 Gül kızardı gülşen içre gördi ḥadd-i dilberi
 Deḥşetinden eridi iştirdi çün şekker sözün
 Bu Muhibbî âlîna niçe anuñ aldanmasun
 Hiç olur mı virmeye dil kim göre elâ gözün
 R-154a

4023. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Niçe bir 'ışka düşüp derd-ile maḥzûn olasın
 Döküben göz yaşını yâ niçe Ceyḥûn olasın
 Gördiler gözlerümün dürr-ile mercân yaşını
 Didiler olmaz 'aceb çünki ciger-ḥûn olasın
 Çün gidersin bu cihân saña degüldür bākî
 Tualum devlet ü şevket ile Me'mûn olasın
 Başuña 'aḳluñı divşür daḥı gel aç gözünî
 Niçe bir ḡaflet ile çarḥ gibi dūn olasın
 Leylî'nün 'ışkı ile gerçi ki Mecnûn anılır
 'İşkî gel sakla Muhib sen daḥı Mecnûn olasın
 R-154b

4024. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Dırıḡ kurtılmadum ben derd ü ḡamdan
 Ki ayru düşmişem ol ḡonca femden
 Günâḥum yog-iken gendüm ḳadar âḥ
 Neden dūr eyledün bağ-ı iremden

Düşürme bâdeyi elden dem-â-dem
 İşidilür bu söz tâ devr-i Cem'den
 Kuluña eyledün cevri ü cefalar
 Bu idi umdugum şâh-ı keremden
 Muhibbî nazmumu her kim ki gördi
 Didi şî'rümi yig Fürs-i 'Acem'den
 R-155a

4025. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Tâ ki virdüm gönlümi ol mihr-i 'âlem-tâba ben
 Hâsret oldum giceler tâ şübḥ olunca ḥ'âba ben
 Gözlerüm gözeklerinden her yaña göz yaşların
 Döker-isem tañ mı döndüm iniler tölâba ben
 Leberüñe naḫd-i cân virdüm 'aceb divâneym
 Görmeden kıymet kodum ol gevher-i nâ-yâba ben
 Sen tururken hiç kemân ebrûlara baş egmeyem
 Secde idem ḥâşâ lillâh gayrı bir miḥrâba ben
 Büsesüz ger câm içe olsun Muhibbî'ye ḥarâm
 Leblerüñsüz bakmazam câm-ı şarâb-ı nâba ben
 R-155a

4026. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Bakarsañ zâhirâ dirsın benüm-çün pâdişâham ben
 Velî ma'nâ yüzinden gör bir ednâ ḥâk-i râham ben
 Felek çarḥına pâ korsam 'aceb mi iy Mesîḥî-dem
 Eşer kalmadı cismümden hemân bir dūd-ı âham ben
 Yüzümi süreyim çekme ayaguñ iy sehî servüm
 Karışmış âb u ḥâk-ile yoluñda bir giyâham ben
 Şerârum 'âlemi tutdı baş egmezsem n'ola mâha
 Bi-ḥamdî'llâh aña ğâlib olup encüm-sipâham ben
 Muhibbî kesme ümmidün Kerim'ün bahşışı çokdur
 Esirger çün muḫırr olduñ dilinden pür-günâham ben
 R-155b

4027. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Ruĥların şevķi ile bağladı dil şûret-i ĥûn
 Saña ‘arz itmege itdi anı bu dide birün
 Ol perî ‘ışķ ile çün baña gösterdi yüzün
 Hâşıl olursa baña itmek ‘aceb tavr-ı cünün
 Zülf-i pür-çinüni zeyn eyledi meşşâta-i şun‘
 Ruĥların meh görünür oldu ĥaţun ğâliye-gün
 Kimse yokdur ki dem içre çeke ‘ışķun meyini
 Sâķiyâ nûş idelüm rıtl-ı girânı baña sun
 Bir elif çekmiş-idüm sîneme ‘ışķum bir iken
 Yakdı bir dâĝ Muĥibbî yanına eyledi on
 R-156a

4028. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Saçı leylâsı itdi beni Mecnûn
 Anuñçün oldu bu ĥâlüm digergün
 Ögidür âdemi nev-be-nevbet
 Olaldan âsiyâ bu çarĥ-ı gerdün
 Günâhum çok yüzümün karasını
 Yumaya dükene Ceyĥûn u Seyĥûn
 Gedâ ķâni‘ sürer ‘âlem şafâsın
 Olur şehler hemân ancak ciger-ĥûn
 Muĥabbet meclisinde câm-ı ‘ışķı
 Anı nûş ideyim evvel baña sun
 Geremez sîm ü zer la‘l ü cevâhir
 Baña yiter yaşum sîm yüzüm altun
 Benüm ‘ışķum olur gün gün ziyâde
 Bir-iken biş olupdur biş iken on
 Muĥibbî eyleme dünyâya raĝbet
 Ne assı eyledi mâlıyla Ķârün
 R-156b

4029. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Hârdan güller bitürdi emr-i Hâk-ıla zemîn
Güş ider kim ehl-i hâl ola varup bülbül enîn

Mürde idi buldı yir ebr-i bahâr-ıla hayât
Kullarına şun'ın izhâr itdi Rabbü'l-'âlemîn

Rûh bahşını saça yir yüzine ebr-i bahâr
H'âb-ı gâfletden çiçekler kalduralar başların

Ateş-i dil şu'lesin altun zencir eyleyüp
Göklere çeker melekler uşbu âhum ejderin

Gitmesün dilden giceler şubha dek lâ-havl oku
Ger dilerseñ olasin sen mekr-i şeytândan emîn

Zâhir itdi bu Mûhibbî yine söz gevherlerin
Niçe yıllar saklu idi dilde bu genc-i defîn

R-157b

4030. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

'İşkuñla şehâ âh neler geçdi başumdan
Garğ oldı cihân cümle benüm kanlu yaşumdan

Vâdilere düşdüm niçe gün Kays-ıla gezdüm
Aldum çü cünün mülkini Darbî adaşumdan

'İşk leşkerine turmaya bu 'aql sipâhı
Eyleye güriz heybet olupdur savaşumdan

Tirûn gelüben sîneme revzenler açaldan
İçüm niçedür tâ ki göre anı taşumdan

Yaşuñı şarâb bagrı kebâb eyle Muhibbî
Mihmân idegör derd ü gamı yidür aşumdan

R-158a

4031. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Rahm idüp yüz göstere umma sen ol meh-pâreden
Anı bil cevri ü cefâ-y-ıçun yaratmış Yaradan

Kâkülünde baglu dil ben vâdî-i hayretdeyem
 İy ğam-âgeh göre ol âvâreyi âvereden
 Derd-i 'ışka iy gönül 'alemde çün dermân yok
 Eyleme hergiz taleb geçmek gereksin çâreden
 Pür cerâhatdür bu dil gel eyle cânâ bir nazar
 Lâlezârûn seyrin eyle sine-i şad pâreden
 Ol meh-i bî-mihrden bil dime gerdün işidür
 İy Muhibbî sanma anı tâlî-i seyyâreden
 R-158b

4032. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Seyr idüp izhâr-ıla toldı ser-â-ser gülsitân
 Her yañadan serv ayagina akar âb-ı revân
 Lâleler hûnî cigerdür goncalar dem-bestedür
 Çeşmi hasta nergisün bülbüller eylerler fiğân
 Her taraf serv ü beher cânib gül ü sünbül çemen
 Reşk iderse tañ mıdur bu demlere bâğ-ı cinân
 Nâza başlar gonçalar görür fiğânın bülbülün
 Hâdesini âşikârâ eylemez eyler nihân
 Şad iderseñ bir nefes yıllarla eylersin hâzîn
 El-amân iy bî-emân devrân elünden el-amân
 İy Muhibbi hoş müzeyyenken bugün 'âlem yüzi
 Hayfdur tutmak yirini 'âkıbet rüy-ı hâzân
 R-159a

4033. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Hamdü lillâh leblerün zîkriyle hoş-âlem bugün
 Haţţuñuñ fikri-y-ile gâyetde pâmâlem bugün
 Ben didüm râhat olam aldanmayam dünyâ saña
 Didi dünyâ niçeleri aldayan Zâl'am bugün
 Kâf-ı istignâ maķâmum oldu çün 'Anķa gibi
 T'u mesinden bu cihânüñ fâriğü'l-bâlem bugün

Eşk-i çeşmüm nokta dökdi yine sînem levhine
 Kâyinātuñ hâlini bilmekte remmâlem bugün
 Kâni'em bir loğmaya dünyâ na'iminden n'olur
 Râzıyam bir hırkaya dimem ki bî-şâlam bugün
 İsm ü resminden tırâş olmuş Muhibbî 'âlemün
 Tekyesinde Hâlik' un şürîde âbdâlam bugün
 R-159b

4034. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

İdeli nazar saña gel iy mihr-i dırağşân
 Bu gözlerümün yaşı hemân oldu firâvân
 Kerîm bitürür haţtuñı aglatma beni gel
 İy gonca dehen tîz bitürür sebzeyi bârân
 Medh itmege gül ruhlarını gülşene varmış
 Bülbüller olup karşuña her birisi gûyân
 'Âlemde benüm sencileyin pâdişehüm yok
 Kapuñda benüm gibi senün var hezârân
 Akıtsa gözi yaşını tañ mı bu Muhibbî
 Nâz-ıla kaçan salına ol serv-i hırâmân
 R-160b

4035. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Mihri yok meh-rûlaruñ iy dil hayâminden sakın
 Gâfil olma nâgehân atar saña gamze okın
 Farz olmışdur zekâtın virmek her nesnenün
 Hüsnuñi 'arz eylegil ketm itme dervîşden haqın
 Zâhirâ görmek dilerseñ ger ki şun'-ı Hâlik'ı
 Al ele âyine hamd it kendü hüsnuñe bakın
 Leşker-i derd ü belâ cem' eyleyüp sulţân-ı gam
 Gönderüp gâret ider dil şehrine eyler akın
 Dâr-ı dünyâ iy Muhibbî kimseye kılmaz vefâ
 Tagıdur bād-ı hazân görmez misin gül revnağın
 R-160b

4036. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Benüm bu hâlümü görse eger Ferhâd-ı sergerdân
 Düşerdi hayrete ol dem olurdu hâlüme hayrân
 Eger Mecnûn be-deşt-i 'ışk gelüp olsa baña hem-râh
 İderdi âhını ebr ü gözi yaşın dahı bārân
 Hezārân giceler bîdâr olup ümmîd-i vaşl itdüm
 Hemân ancak belâ vü gam irişür oldılar mihmân
 Benüm çâk-i giribânüm görüp sanmañ hemân ancak
 Nâzar eyleñ bu çäkümden görinür çâk-tâ-dâmân
 Feraḥ şâdî geçer bir dem Muḥibbî aña aldanmaz
 Ğam u ğuşşa bile gelse dimişler yok aña pâyân

R-161a

4037. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Dahı usanmaz mısın cânâ 'aceb bu kîneden
 Yoḥsa hiç gitmez mi bilsem kîne hergiz sîneden
 Atuban seng-i cefâ sıduñ bu gönlüm şîşesin
 Batmasun ayaguña sakingil ol âbgîneden
 Gözlerüm âyînesinde görürem her dem seni
 Şâfdur bunda şafâ kesb iderem âyîneden
 Dâm kılduñ zülfüñi hâlüñi itdün çîneler
 Tut gönül murğını maḥrûm itme anı çîneden
 Tîr-i gamze geldi muḥkem sînede yir eyledi
 Gitmeyiserdür Muḥibbî tâ ölince sîneden

R-161b

4038. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Sine ṭablın dögerem ben olmışam şâh-ı zamân
 Âhum olmuşdur 'alem leşker baña eşk-i revân
 'İşk murğını şikâr ideliden şahbâz-ı dil
 Tutdı ol derd ü belâ kûyı içinde âşiyân

Leblerün yādına cānā şol kadar kan agladum
 Ser-te-ser la'l eyledi dehri bu çeşm-i hūn-feşān
 Geh gedāyī şāh idersin gāh şehleri gedā
 El-amān iy pādīşāh-ı 'ışķ elünden el-amān
 İhtiyār ider midi varup melāmet gūşesin
 Bu Muḥibbī olmasa rüsvāy-ı bed-nām-ı cihān

R-162a

4039. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Dōstlar bir kiři göñlin güft u gūya virmesün
 Olmaz işe bağlayuban ārzūya virmesün
 Bū virüp dīvāne eyler anı zülf-i 'anberīn
 Yañılup nāgeh dimāğın müşg-būya virmesün
 Şāne gibi olmayınca pāre pāre bu göñül
 Bilsün irmez anı zülf ü tār u mūya virmesün
 Mest olup dünyā ğamından çün bulur bu dil ferāğ
 'Āķil olan var mı dil meyle sebūya virmesün
 Arayup bulsun Muḥibbī bir güzeller şāhını
 Lık sakınsun göñül her māh-rūya virmesün

R-162b

4040. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Mestem ü dil-ḥasteyem āh o[l] gözi medḥūşdan
 Pāy-bendem āh meded kākül diyen gül-pūşdan
 Sōzlerüm gevherlerin eyler isem küpe daḥı
 Assı ne ḥalkā olup āh geçmeye ol gūşdan
 Sakın aldanma göñül virme bu dünyāya sakın
 Bir eşer kaldı mı gör Sām-ıla Siyāvuş'dan
 Oş dimiş dileberüm beni kilābını sanup
 İtmedüm hergiz sürür illā ki ben bu oşdan
 Meyl iderse kanımı dökmege ger olmaz 'aceb
 Her ne dilerse Muḥibbī çün gelür serḥōşdan

R-163a

4041. Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

Cihân olmaz-ıdı olmasa hûbân
 Güzeller encüm ü ol mâh-ı tâbân
 Şerî'at kişverinüñ tâcdârı
 Kamu kuldur cihân halkı o sulţân
 Şefâ'at idicidür ümmetine
 Olalar her biri tâ şâd u handân
 Benüm derdüm katı dermânde oldum
 Meger senden ola bu derde dermân
 Gice gündüz gelürler şems-ile ay
 İdeler âsitânun tâ ki seyrân
 Sakın dünyâya mağrûr olma mağrûr
 Ne aldı gitdi Fir'avn-ıla Hâmân
 Günâhuñ añ Muhibbî eyle zârî
 Ola ki cürmüñi 'afv ide Raḥmân
 R-163b

4042. Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Gözümden kanlu yaşumı görüp dime ki kandur bu
 Nigârâ zahm-ı tîrûnden akar turmaz nişândur bu
 N'ola sulţân-ı 'âlemseñ bu hâlûmden haberdâr ol
 Kapuña dâdâ gelmiş dil be-ğâyet nâtüvândur bu
 Niçe meh pâreler gördüm cefâ fenninde mâhirler
 Velî bunlaruñ içinde 'aceb nâ-mihribândur bu
 İder feryâd bülbüller açılmış her taraf güller
 İçilür her yaña müller ele girmez zamândur bu
 Muhibbî'yi çün öldürdüñ cihân halkını güldürdüñ
 Ola kim bir gün anasın benüm şâhum cihândur bu
 R-164a

4043. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Gözüm hicr-i lebûnle dolmadın kan
 Ciger nâr-ı ğamuñla oldı biryân
 [Le]b-i la'lûn beni dir görse cânâ
 Alup öldürmege ol tiğ-ı müjgân
 Okuñ bagrum delüpdür iy kaşı ya
 N'ola ney gibi itsem âh u efgân
 Soyup pîrahenin ol şûhı seyr it
 Bedensüz görmek isterseñ eger cân
 Muhibbî gîce gündüz âh idersin
 Dimez misin olur zülf-i perişân
 ME-23a

4044. Mef'ûlü fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

Kaşuñ hayâli k'eyledi kanlu gözüm mekân
 Güyâ şafağ içinde meh-i nev-durur hemân
 Karşuñda turma-y-ıla sıvanmış ayağına
 Muşkem dayaga düşdi begüm sebz ü bûstân
 Kul olmayınca kâmet-i bâlâña döstüm
 Kılmadı serv-i gülşeni âzâd bağbân
 İy serv-ğad senüñ de gelür yoluña sakın
 Akıtma eşk[üm] su gibi her yaña revân
 Tîr-i müjem añar mı dimişsin Muhibbî hiç
 Dilden çıkar mı oklaruñ iy kaşları kemân
 ME-23b

4045. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Ĥânesinden nâgehân itdi tûlû' bir mâh-rû
 'Ârızından gül hacil zülfinden alur müşğ bû
 Düşeliden ğam beyâbânına ğâyet teşneyem
 Gözlerümdan ğayrı baña viremez bir kimse su

Didiler baña nedendür böyle zerd oldu yüziün
 ‘Âşık-ı dil-ḥastenün didüm olur beñzi saru
 Vaşlın eyledüm taleb saldı beni hicr odına
 Bu muḳarrerdür ṭama‘ olmasa olmazdı tamu
 Mâh-rûlardan cefâ gelür vefâ umma gönül
 Katı müşkildür kişi terk eylemek olunca ḥu
 Zülf-i şebdiziyle koşdum yine gülgün yaşumı
 Öndül aldum çünkü çok geldüm ben andan ilerü
 Bu Muḥibbî’yi neden dil-ḥaste bilmek isteseñ
 Ḥüsnüni eyle nazâr âyineyi kıl rû-be-rû
 R-165a

4046. Mef’ûlû fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün

Şûfi tezekkür eyleme mâh-ı şıyâmı ko
 ‘İyd irdi yine bâde-i gülfâm câmı ko
 Olup ḥarâbât eri vü çâk it muraḳḳa‘uñ
 Pîr-i muḡân sarâyına gel ‘âr u nâmı ko
 Zülfî uzun kışşadur iy dil söz açma gel
 İrmez anuñ ğavrına kimse kelâmı ko
 Dil murgını şikâr-ısa cânâ murâd eger
 Ḥâlünü idüp dâne vü zülfünü dâmı ko
 Olma Muḥibbî mültezim ‘ışk-ı mehveşân
 Gel müşkil işe başlama bu iltizâmı ko
 R-165b

4047. Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün

N’ola göz yaşın akıdursa o gül ruḥsâra su
 Olıgelmişdür ezel dirler akar gülzâra su
 Zülfünün zencirine dil bağlayup dīvânedür
 Kim başın taşdan taşa döğüp yürür taglara su
 Zaḥm-ı tîrüne anuñcün dökerem göz yaşını
 Tâ ebed oñılmaya dirler alıcak yara su

Gözümün yaşına serkeş yâr istignâ satar
 Baş eger mi serv ayagina düşüp yalvara su
 Bu Muhibbî teşne-dil olur hâretden helâk
 Virmez-iseñ ger zülâl-i la'lden bir pâre su
 R-166b

4048. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Pâk-bâz-ı 'ışk olan hîç vaşl ider mi ârzü
 Nâ-münâsibdür belâkeş 'âşık olmak kâm-cü
 'Âşık oldur 'âteş-i 'ışka yana pervâne-veş
 'Âşık olmaz olıcak bülbül gibi bisyâr gû
 Ğamzelerle aldı dil şimdi diler kim cân ala
 Saña teslim-i rızâdur iy gönül sakın megû
 Sâkiyâ sunma kadeh birle meyin mest eylemez
 Baña virme sen şarâb illâ tağar u ya sebû
 'İşk-ıla divâne olsa bu Muhibbî tañ mıdur
 Kim görüpdür lâle had sîmîn zağan bir hûb-rû
 R-167a

4049. Mef'ûlû fâ'ilâtü mef'ûlû fâ'ilün

Ğaddüñe beñzemese eger iy nigâr serv
 Bu nev'a kanda bulur idi i'tibâr serv
 Servün hürûfını çü yazan nokta komadı
 Âzâdeligla bulduğıçün iştiâr serv
 Degme kimesne suyına bakmaz yüzün yumaz
 Nîsân suyuyla ancak ider iftihâr serv
 Reftâr ider çü nâz-ıla âh eylesem habîb
 Gör bâd esicek eyleyübilmez qarâr serv
 Dirler Muhibbî gülşen için mescide şebîh
 Olmuş çü aña iki taraftan menâr serv
 R-168a

4050. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Seni nevrûzda ağyâr-ıla gördüm çün iy meh-rû
Günüm gicem berâber oldu girmez gözûme uyhu

Kosun anı 'izâruñ var-iken zülf-i 'abîr-âsân
Ki 'aqlum dağıdan sünbül gibi iy mâh bûdur bû

Sehâb olmaz güneş yüzinde nevrûz olıcağ çün kim
'İzâruñda n'ider iy gonca-fem ol zülf-i müşgîn bû

Raķibûñ geh ikisi geh biri karşuñda hâzırdur
Yanuñda bir itûñ hîç eksük olmaz iy gözi âhû

Muhibbî şem'-veş par par yanar süz-ı firâķuñla
Meded sâkin kıl âb-ı vaşluñ-ıla iy dişi lû'lû

ME-22a

4051. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

'Arızuñ gonca-durur iy meh-rû
Zülf-i müşgînüñe dirler şeb-bû

Kaşlaruñ fikri tenüm itdi hayâl
Ķâmetüm kıldı miyânuñ ģamı mû

Meşelâ dilde hayâl-i çeşmûñ
Ķays'a ünsiyyet idüpdür âhû

Tîğ-ı âhum göricek baş egdi
Düşdi gönline raķibûñ korhu

Dir iseñ menzil-i maķşûda irem
İy Muhibbî bu cihândan el yu

ME-22b

4052. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Bûy-ı zülfûñ vir didüm bayramlık bayramda
Didi gitmez dahı başuñdan bu sevdâ hâmda

Yüzüñi göster didüm şükrânem olsun cân u dil
Didi bu olmaz n'idersin eyleyüp ibrâmda

Bend-i zülfüne tutıldum başuma yazu-y-ımış
 Ka'be hüsnün görmeyüp kalam diyâr-ı Şâm'da
 İtmez idüm naqd-i eşküm pâyına anuñ revân
 Görmeseydüm togrılık ol serv-i sîm-endâmda
 Vaşf-ı dildârı Muhibbî şî'rüm içre arasun
 Kâmeti servin elifde vaşf-ı zülfin lâmda
 R-168b

4053. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

'İşkdan özge cihân içre bulunmaz pîşe
 Nesi var uşbu cihânuñ görünür bir işe
 Seng-i cevri-ile benüm gönlümi gel pāralama
 Kim-durur bütün ide ger sına bir kez şişe
 Kaşı yayını ele aldı yine çeşm-i nigār
 Atısar gamze okın elini sundı kîşe
 Rûy-ı zerd-ile yine olalı deşt arslanı
 Dâğ-ıla olsam 'aceb 'ışk-ı peleng-i bîşe
 Çâre olmadı n'idem açıla zülfi girihi
 Aña kaldı ki Muhibbî urdum anı diş
 R-169a

4054. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Gel iy ğam bu gönül mülkini vîrân eyle
 Dâğ-ı hicr-ile aña şemseyi evvân eyle
 Niçe bir la'l lebûn şerbetine cân vireyim
 Dil tabîbisin iriş derdüme dermân eyle
 Niçe bir cân vireyin yalvarayın büseñ-içün
 Kerem it lutf kılup yok dime ihsân eyle
 Hâzır it eşk şarâbın dahı bagruñda kebâb
 Tekye-i dilde ğam u miñneti mihmân eyle
 Gösterürse ruñınuñ nûrını hûrşid-şîfat
 Şevk-ile sen de Muhib çâk-i giribân eyle
 R-169b

4055. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Olmuş hadinde zülf-i perîşân girih girih
 Mû görse olur âteş-i süzân girih girih
 Kanlu yaşum ki niçe mercân olalıdan âh
 Âhum yiliyle lücce-i 'ummân girih girih
 Yaşum şarâb olalı bezm ehline müdâm
 Bagrum döker piyâlesine kan girih girih
 Zülfi yuvaladı ser-i 'uşşâkı her taraf
 Oynar sanası top-ıla çevgân girih girih
 Şi'rûn Muhibbî şâf suya beñzedi senûn
 Gördükde sandum âb-ı firâvân girih girih
 R-170a

4056. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Hâl ü haddûn senûn iy gül-çehre
 Fitneler salsa yiter bîn şehre
 Lezzet-i vaşlını bilen tiryâk
 Beñzedür hicr acısın zehre
 Gösterür gerçi vefâ soñı cefâ
 İ'timâd eyleme gel bu dehre
 İhtiyâr elde degül çünkü senûn
 Luţfa şâd olma melûl hem kâhra
 Yâr didâarını dilerseñ eger
 Döndere eşki Muhibbî nehre
 R-170b

4057. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Mâyil oldum nâgehân bir çâr kaşı gelmişe
 Kimseler dil virmesün hergiz tırâşı gelmişe
 Gün yüzün görmege varsam biledür sayem benüm
 Kurtuluşum yok dirîgâ âh bu nâşı gelmişe

Biçdi hayyât-ı felek egnüme bu ğam hil'atin
 Didi lâyıkdur bunuñ gibi kumâşı gelmişe
 'İşk birdür iki görse tañ mı anı müdde'î
 İkilikden geçmeye dünyâya şaşı gelmişe
 İy boyı servüm Muhibbî yaşını âb-ı revân
 Eyledün rahm eylegil çeşmine yaşı gelmişe
 R-171a

4058. Mef'ûlü fâ'ilâtün mef'ûlü fâ'ilâtün

Sen pâdişâh-ı hüban ben bende-i kemîne
 Ğamze okını atsañ tutam ben aña sine
 Hicrân şebinde iy döst ger sorasın nedür hâl
 Bî-h'âb u zâr u giryân uydum dil-i enîne
 Kaşşâb çeşmi almış gördüm eline satur
 'Uşşâkı itmek ister her birini dü nîme
 Bir sâ'at içre didi üç sefer 'aşıkâna
 Taḥsîn degül mi eydün bu ṭab'-ı müstaḳîme
 Gerçi ki çok günâhum sensin velî penâhum
 'Afv eyle pâdişâhum lâyük kerem Kerîm'e
 Menzil Muhibbî togrult likin sakın yilandur
 Togru olur yılan da kaşd itse girse ine
 R-172b

4059. Mef'ûlü mefâ'ilün mef'ûlü mefâ'ilün

Peymâne ele aldum gitdüm sūy-ı meyḥâne
 Ben bunu ümîd itdüm tâ kim gele cânâne
 Sensin gül-i büstânı hem şem'-i şebistânı
 Ben bülbül-i sermestem yanmakda da pervâne
 Şeyḥân-ı münâcâtî rindân-ı ḥarâbâtî
 Her biri seni arar ger Ka'be vü büthâne
 Dil bülbülü kurtulmak sanma ki ola ḥâşıl
 Dâm eyledi zülfîni ḥâlini idüp dâne

Pendüm Muhibbî bişnev var ol ẖarâbâtî
Ger genc ise murâduñ olmak gerek vîrâne

R-173a

4060. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Kim nazar eyleye ol serv-i ẖad-i mevzûna
Gözleri yaşı ‘aceb mi ki döne Ceyhûn’a

Gönlümün nâleleri eyledi çün nâyı hâzîn
Muṭribâ zaḥme uram dime sakın ẖânûna

Çün naşib oldı bize virme gönül mâla sakın
Assı ne gördi varup sora göre ẖârûn’a

Sünbülün bûyın alup bağda ḥayl-i ezḥâr
Oldı şûrîde kamusı dönüben Mecnûn’a

Bu Muhib ḡabḡabı turuncına meyl eyleyeli
Çehresi döndi anuñ ḥaşret-ile limona

R-173b

4061. Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Kim-durur kim ögrede şeydâlığı dîvâneye
Yâhû ta‘lim eyleye yanmaklığı pervâneye

Zülfinün bendine dil murḡı tutılsa tañ degül
Bağ-ı ḥüsünde görüp ẖaşd itdi lâ-büd dâneye

Girsem meydân-ı ‘ışḡa eyleyem ser terkini
Çünkü sunulmuş şecâ’atdur ezel merdâneye

Şâne urur zülfine bûyın getürür bâd-ı şubḡ
Minnet itsem yir-ile göklerce lâyıḡ şâneye

Dün gice ki çın seḡer dildâr-ı mıḡ gelen meger
Maṭla‘ından sanuram gün togdı geldi ḡâneye

Her kişiden sorılır a‘mâl sorılmaz neseb
Ġaflet itmesün kişî tayanup ana ataya

Çünkü ‘aşîḡsın cemâl-i şem‘e yan pervâne-veş
Yakmayup cânı Muhibbî saklar anı ya niye

R-174a

4062. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Semeni kim ki görüp beñzede nâzûk tenüñe
 Güli beñzetse ‘aceb olmaya pîrâhenüñe
 N’eyledi n’itdi gönül yaşıñı gözden bıragup
 Hîç revâ mıdur anı düşüresin dâmenüñe
 İşigüñi felege virmeyüben bedr ü kamer
 Pâsbândur giceler şubha degin revzenüñe
 Bağ-ı hüsnünde gözüm yaşı akar her tarafa
 Reşk iderse na ‘aceb bağ-ı cinân gülşenüñe
 Bu Muhibbî dökeli hün-ı ciger kaçrelerin
 La‘ldür dügmeler olsa n’ola pîrâhenüñe
 R-174b

4063. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

‘Işk-ıla her ki düşe derd-ile hicrân iline
 Vuşlatı ańmaya vü bakmaya dermân iline
 Kim bile haddün-ile kara saçun kıymetini
 Virmeye Şâm u ‘Arab milkine İrân iline
 Hâk-i pâyuñ var-iken gözlerine nûr-ı başar
 Kûhl içün hîç vara mı kimse Şıfahân iline
 Derd-i dil hâlini tahrîr idüben yâra didüm
 Virme lutf eyle bunu sehv-ile nâdân iline
 Umaram başa koya öpe Muhibbî gâzelüm
 Elden ele düşüben ger ire Selmân iline
 Olma mağrûr dilâ kendüñe birkaç söz-ile
 Niçeler geldi senün gibi bu ‘Oşmân iline
 R-175a

4064. Fa‘ilâtün fa‘ilâtün fa‘ilâtün fa‘ilün

‘Anberîne eylemiş zülfini ol dilber yine
 Bende çekmiş lu‘b-ıla gönlümi ol kâfir yine

Ol kemân ebrû atar bu sîneme cevri okların
 Bir yañadan kaçduma çeşmi tutar hançer yine
 ‘Ömr el virse çınaruñ irse başı göklere
 Cānı mı var virile kıaddüñe hem hem-ser yine
 Bu ümîde kuçmak içün sen güzeller şâhını
 Kolların dâğ-ıla ‘âşık eylemiş çenber yine
 Çeşm-i cellâdı Muhibbî öldürürse ğam degül
 Dirgürür bir lahzada ol la’l-i cân-perver yine
 R-175b

4065. Mef’ûlü mefâ’ilü mefâ’ilü fe’ûlün

Ĥüzn-ile gelüpdür yine gülzâra benefşe
 Gelürse ‘aceb eylemeñüz zâra benefşe
 Âh eylemeden çıkdı duĥânı depesinden
 Dil virdi meger bir yüzi envâra benefşe
 Ĥüzn-ile turup agladuğı bu gice gündüz
 Gül vaqtına dek irmeye bî-çâre benefşe
 Gömgök oluban düşdi yatur serv ayagında
 Asmış gibi kendüzini pes dâra benefşe
 Gözleri açuk lik yine uyĥuya varmış
 İrmezse ‘aceb devlet-i bîdâra benefşe
 Beñzer ki riyâ ile libâsını gök itmiş
 Öykündi meger zâhid-i ğaddâra benefşe
 Öykündüğüçün zülfi siyehkârûña iy döst
 Bildi suçını oldı yüzi kara benefşe
 Gülzâra varup gönli Muhibbî’nün açıldı
 Beñzedüğüçün kâkül-i dildâra benefşe
 R-176a

4066. Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün

Görmezem vûşlat yüzün kaldı meded hicrân-ıla
 Döstüm hicrân dağı olmak gerek oran-ıla

‘İyd-i vaşla şimdi irdüm cânı kırbân eyledüm
 Umaram küyuında saña yarayım kırbân-ıla
 İtmeyen çevre taḥammül okusun mihrüm dimiş
 İsterem cevır ü cefâsın ben nigârûn cân-ıla
 Gül gibi gûş eylemez feryâdını ‘aşıkıların
 Bülbül-âsâ geçdi ‘ömrüm âh-ıla efgân-ıla
 Kime aqrânsın Muḥibbî şî‘r içinde dir-iseñ
 Şimdilik bu devr içinde olmışam Selmân-ıla
 R-176b

4067. Mef‘ûlû fâ‘ilâtün mefâ‘ilü fâ‘ilün

Ḥaṭṭuñ gelüp ḥadüñe iy sîmber düşe
 Al üzre çünki naḫş-ı siyeh düşe ter düşe
 Çeşmüñ cefâ kılıcın alup ḥamle eylese
 Bir ḥamlesine döymez anuñ niçe er düşe
 Ya eyle ḳaddüñi yûri at nâle okların
 Ol seng-dil periye ola kâr-ger düşe
 Yansa bu dil ḥânesi her dem ‘aceb midür
 Âh itdügümce dâ‘im aña çün şerer düşe
 Söz gevheriyle eyle ticâret Muḥibbî gel
 Degme kişîye sanma ki böyle güher düşe
 R-177a

4068. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Kim ki başumı göre yâr işigi taşında
 Ne ulu devleti var diye bunuñ başında
 ‘İşk bulımadı çok aradı Ferḥâd-ıla Ḳays
 Biri vâdide kalup biri kaya başında
 La‘l ü mercân sanalar tolı gözüm kâsesini
 Kim nazar eyleye bu gözlerümün yaşında
 Döymeye ğamzelere sîne eger âhen ola
 Ḥâşşadur ğamze ile konmuş o ya kaşında

Birbirinün etini yir ü dönüp kanın içer
 Merhamet kalmadı hergiz kese kardaşında
 Gizlüdür hâli kesün kimse Muhibbî bilmez
 Zâhir olmaz anuñ içi ne durur taşında
 R-177b

4069. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Zülfine dil bağladum tüşdüm uzun sevdalara
 Virmişem kendü elümle başımı gavğalara
 Şaneye diñ bir kılına zülfinün el komasun
 Ölür-isem vermeyem anı bütün dünyalara
 Dür kalma gel nazardan gözlerüm yaşı gibi
 Kanda gitsün rahm kıl ol bî-ser-i bî-palara
 'Işk yayı key katıdur degme kes el urmasun
 Bilürem kimse taḥammül eylemez ol yalara
 İy Muhibbî saña yitmez mi cihânda bir palâs
 Meyl itme aṭlas u zer-baft ile dîbâlara
 R-178a

4070. Mef'ûlü fâ'ilâtü mef'ûlü fâ'ilün

Bülbül çemende nâle kılur âh u zâr-ıla
 Gül karşusunda nâz-ıla oynar hâr-ıla
 Bir büse vire diyü baña içerem tolu
 Virmez belî ben ölürem ol intizâr-ıla
 Bir çâre eyle sâkî şarâb-ı şafâyı sun
 Ğam öldürür yohsa beni bil humâr-ıla
 Ger bağbân ayâğların kesse meḥel-durur
 Öykündügiyçü ḳaddüne servün çınâr-ıla
 Zülf-i nigâra gönüm asılsa 'aceb degül
 Çoklar Muhibbî kendin asar ihtiyâr-ıla
 R-178b

4071. Mef'ûlû fâ'ilâtü mef'â'ilü fâ'ilün

Her kim dilerse varup o servi kenâr ide
 Lâzım gelür ki göz yaşını cüybâr ide
 Hiç ola mı ki el irişe genc-i hüsne
 Sâhir gözi çü sihr-ile zülfini mâr ide
 Âhen diyen qalbine yârûn güzel dimiş
 Âh ile eşk sanma dilâ aña kâr ide
 Penbe gün'ül²⁶⁹⁹ ki saklaya mı 'ışkı âteşin
 Bir yaña anı eşk-ile âh âşikâr ide
 Kanlu yaşımı dîdelerüm döke şol qadar
 Güller bitüre her tarafı lâlezâr ide
 Âhen kemend itdi Muhibbî yiler yürür
 Bu nev'-ile o âhûyı umar şikâr ide

R-179a

4072. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Kimseler pend itmesün bagrında başı gelmişe
 Hiç kes dil virmesün ol çâr kaşı gelmişe
 Ola ki bagrının odını birez teskîn ide
 Başını döğsün diñüz çeşmine yaşı gelmişe
 Görmek itsem gün yüzün säyem benüm ardumcadur
 Men'ine kim qâdir olur böyle yaşı gelmişe
 İkilikden zâhidâ kurtulmadun birdür taraf
 Çäre bulunmaz ebed dünyâya şası gelmişe
 Buse in'am it lebünden bu Muhibbî'ye didüm
 Didi sözün kessün ol bize olası gelmişe

R-179b

4073. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Döstüm 'aşıkları maħrûm-ı gül-rû eyleme
 Ugradup derd ü gâma miḥnetle sayru eyleme

²⁶⁹⁹ gün'ül: İpek kozası.

Yiter öğretdün cefâ fennini öğret gel vefâ
 İy mu'allim luṭf idüp ta'lim-i bed-hû eyleme
 Zâhidâ men' eylemegil cām u şâhidden bizi
 'İyşumuzu telḥ ü kendüñi tuş-rû eyleme
 Aç gözün iy dil nazar kıl ol güzeller şâhına
 Ol ruḥ-ı nīgü dururken gayrı nīgü eyleme
 Çünkü dil-cûdur akıt ol serv ayagına yaşuñ
 Sen sen ol sakın Muḥibbî terk-i dil-cû eyleme
 R-180a

4074. Mef'ûlû fâ'ilâtün mef'ûlû fâ'ilâtün

Yâ Rabb vir teraḥḥüm ol seng-dil cüvâna
 Ya şabr u ya taḥammül bu pîr-i nātüvâna
 Zâhid be-künc-i mescid el kaldurur du'âya
 'Âşık da secde eyler ol ṭâḳ-ı ebruvâna
 Sevmek seni günâhum bildüm beni gel öldür
 Öldürmege mi degmez eyle anı bahâne
 Dil âteşi yakupdur cümle cihânı düpdüz
 İder 'urüc âhum her laḥza âsümâna
 Cân u dilin Muḥibbî sen şâha tuḥfe çekdi
 Bundan evlâ nesi var yoluñda kıydı câna
 R-180b

4075. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Ḥâk-i pâyuñı koyup iksire her kim dil vire
 Dilerem Ḳârûn-veş tiz günde geçsün ol yire
 Göreyim seng-i belâ başından eksük olmasun
 Var-iken cânâ lebün meyl ide la'l ü cevhere
 Müntehâ ḳaddün görüp bükilsün anuñ ḳâmeti
 Kim ki teşbîh eyleye boyuñı serv [ü] 'ar'ara
 Âhum ile niçe te'sîr eylesün bu göz yaşı
 Beñzedürler katı göñlüñ âhen-ile mermere

Kalmayırdur cihân halkın aña dil bağlama
Pâdişâh-ı dehr-iken kaldı mı gör İskender'e

Çün hatuñ cānā görindi sanuram geldi ecel
Anı def itmek ne mümkün çünkü yazıldı sere

İy Muhibbî virme dünyā-yı 'acūza dil sakın
Hiç revā görür misin gâlib ola 'avrat ere

R-181a

4076. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Kim ki dünyâda muşâhib oldu ehl-i hâl-ıla
Aţlas u dibâyı bir görmek gerek ol şâl-ıla

Sakın aldanma cihân kılmaz saña hergiz [ve]fâ
Seni aldayup hemân yoldan çıkarur âl-ıla

Rüstem olduñ turalum yâhūd Ferîdün-ı cihân
Kurtulur mısın ecelden kuvvet-ile mâl-ıla

'Âlemi gezdüm aradum bir muşâhib bulmadum
Âşinâ oldum hemân bir 'ışk eri abdâl-ıla

Lâl oldu iy Muhibbî zü-fününüñ dilleri
Fehm olunmadı muhibbi hiç kıl ü kâl-ıla

R-181b

4077. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Ol boyı serv-i sehî için olup âvâre
Beñzedürsem ne 'aceb göz yaşını enhâra

Âteş-i 'ışkı eger görse idi ehl-i cahîm
Diyeler idi usanduk hele biz bu nâra

Derd-i 'ışka bulımadum bu cihânda çâre
Bildüm âhir gam-ı mış yine o derde çâre

Hüsn deryâsına düşen n'ola zülfe suna el
Çarķ olan olmaz 'aceb el sunar-ısa nâra

Şol kadar dökdi Muhibbî gözinüñ sîm ü zerin
Bakmadı yâr göz ucu ile de dînâra

R-182a

4078. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Mihr ü meh gerçi şeref bulmuş-durur eflâkde
 Anuñ-içün yüz sürerler işigünde hâkde
 Dil uzadup her kılum söyler derûnum hâlini
 Şerhalar kim agız aç a sine-i şad çâkde
 'İbret al gör niçe hâlk itmiş anı Perverdigâr
 Mârlar kim zâhir olmuş gerden-i Dağhâkde
 Koma gönülde gider şâf it bu dil âyinesin
 Câ idinmez şâf olan dil menzil-i nâ-pâkde
 'İşkî virmezler Muhibbî on sekiz biñ 'âleme
 Böyle naql itmiş gören âyine-i idrâkde
 R-182b

4079. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Nâgehân bakdı nigârûñ gözi ile kaşına
 Dağı ol demden dilün gelmedi 'aqlı başına
 'İşk vâdisine gitdüm baña pādâş olmadı
 Didi Mecnûn güymek olmaz mı kişi yoldaşına
 Derd-ile âh eylese Şîrîn gâmından kühken
 Tîşe ursa nerm olursa Bisütün'un taşına
 Leylî in'âm itmek için bişürüp bir gün ta'âm
 Sıdı Mecnûn kâsesin görmedi lâyıķ aşına
 Rûy-ı yâra kıl nazâr gör anda kıudret naķşını
 'İbret alup diyesin şad âferîn naķķâşına
 Gözlerüm yaşına nisbet kaçredür baħr-ı muhîť
 Hiç revâ mı beñzedesin anı çeşmüm yaşına
 İki teldür gözleri üstinde yârûñ kaşları
 İki şehbâzuñ takılmış san Muhibbî başına
 R-183a

4080. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Tenüm gülzâr u gülşende gül olmuş taze dâğ anda
 Elifler servilerdür sanasın salmış budag anda
 Kara zülfün midür cānâ görinen bağ-ı hüsnünde
 Yahûd hıfz için asmışlar komışlar perr-i zâğ anda
 Ruḥı tâbı yiter rûşen kıla bu cāmi'-i hüsnî
 Degül hâcet yakup yir yir koyasuz siz çerâğ anda
 Ara yirde egerçi kim ki ba'de'l-maşriḳîn vardır
 Maḥabbet çeşmine birdür yakın ile ırag anda
 Muḥibbî bâde-i 'ışḳı içelden şöyle mest oldu
 Degül ḳâdir eli ditrer aña sunmañ ayag anda
 R-183b

4081. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Gül mevsiminde sâḳî çü serv-i hırâm ola
 Ol sunmayınca içer-isem mey ḥarâm ola
 Sırsam egerçi kâse-i 'arzum 'aceb degül
 Mecnûn gibi bu da bize ihtirâm ola
 Kimdür senün bu cāmi'-i hüsnünde uymaya
 Miḥrâb ide kaşuñı çeşmün imâm ola
 Virdüm selâm almadı Tañrı selâmını
 Yürür ğurûr-ı hüsn-ile aña selâm ola
 İtseñ egerçi cevri ü cefâ sanma incinem
 Her ne gelürse senden o ben kula kām ola
 Hicrân şebinde yakdı Muḥibbî çerâğ-ı dil
 Âdet budur ki şem' yakarlar çü şâm ola
 R-184a

4082. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Âteş-i 'ışḳa düşüp virdüm çü dil ol mehveşe
 Çıksa dūdum tañ mı eflâke yanar dil âteşe

Lâleler sanmañ ki yir yir görünür kuhsârda
 Bagrı hûnın kühken saçmış-durur taşdan taş
 Hatt-ı dilber san eceldür anı def'e çâre yok
 Çün ezel yazu-y-ıymış elbette ol gelür başa
 Yiter aglatduñ beni tûfân-ı eşkümden sakın
 Kaynasa hûn-ı ciger tennûr-ı dildin taş
 Bu Muhibbî söyledi pür nükte bir şîrîn gâzel
 Her kim anuñ fıkır ide ma'nâsını 'aklı şaşa
 R-184b

4083. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Âşık eger olmasa idi yâra benefşe
 Boynın egüben gelmez idi zâra benefşe
 Sünbül saçunuñ bûyını beñzer ki alupdur
 Gülşende anuñçün yürür âvâre benefşe
 'İşkuñ hevesi olmasa başında anuñ ger
 Er gelmez-idi gûşe-i gülzâra benefşe
 Elden koya gül dâmenini gel diyü dâ'im
 Yalvara varup boynın eger hâra benefşe
 Devrân eli dökeli den gömgök olupdur
 Dönderdi özin hasta vü bîmâra benefşe
 Biz dahı bugün zevk idelüm sahn-ı çemende
 'İyş itmege 'azm eyledi kuhsâra benefşe
 Bî-çâre Muhibbî gibi gör çâresüz oldı
 Derdiyle kalup bumadı bir çâre benefşe
 R-185a

4084. Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Şayd eyledük güzelleri şîrîn kelâm-ıla
 Olmaz şikâr hûblar illâ ki câm-ıla
 Ger bâğa vara su gibi yaşum revân olur
 Hâlüm ne ola bilmem o serv-i hırâm-ıla

Her kanda 'ışk eri ki ola nâ-murâd olur
 Hiç gördünüz ki 'âşık dünyâda kâm-ıla
 Bend itse gönli zülf-ile hâlî 'aceb degül
 Kuşlar tutıla kanda göre dâne dâm-ıla
 Diler Muhibbî vaşluñı bilmez velî bunı
 'Ömrin geçürdi yok yire sevdâ-yı hâm-ıla

R-185b

4085. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Zülfünün bendinde gönlüm bunda ben bu hâl-ıla
 Beni düşürdün belâ vü miñnete bu âl-ıla
 Vaşluñ için hâzır itdi gerçi çeşmüm sîm ü zer
 Alımadum o metâ'ı ben o bî-had mâl-ıla
 İtün ayagina cânâ cân u dil îşâr idem
 Bende-hâneye gelürseñ devlet ü iqbâl-ıla
 Şöyle hâk itdi vücudumı döğüp seng-i cefâ
 Arasalar cismümi bulmayalar ğırbâl-ıla
 Âteş-i âhum göge yaka Muhibbî gökleri
 Ğarğa virem bu cihânı dîde-i seyyâl-ıla

R-186a

4086. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Kapuña gelmişem iy döst dâda
 Beni tâ irgüresin sen murâda
 Eger şükr ider-iseñ olur artuk
 N'ichün şükr itmeyesin hey fütâde
 Gözün bârân-ı eşki dökdüğince
 Olur gül gibi bu 'ömrün küşâde
 Yüzüne gülse birkaç gün bu 'âlem
 Sakın aldanmagıl bu bed-nihâda
 Çekilmege dimişler 'ışk yâyı
 Gerek derd ü belâ aña kepâde

Du‘â eyle dilerseñ añılasın
 Cihân içinde cehd it yahşî ada
 Muhibbî eyle hayr-ıla taşadduk
 Senüñ ‘ömrüñ ola tâ kim ziyâde
 R-186b

4087. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Ķâmetüm çenge dönüp sanma sürüd eylemeye
 İnleyüp nâle kılup âhını düd eylemeye
 Esbüñüñ na‘lını her kim göre mihrâb idine
 Kim ola başın egüp aña sücüd eylemeye
 Ne kadar mücrim isem kesmeyem ümmîdümi ben
 Hiç olur mı ki kerîm ola vücüd eylemeye
 Ħasretinden tutışa odlara kûyuñda raķib
 Beni yanuñda görür beni Ħasüd eylemeye
 İy Muhibbî hiç olur mı beni âhum tütüni
 Agız açup çıkıcak çarķı kebüd eylemeye
 R-187a

4088. Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Ħüsnine pervâne-veş yâruñ tutuşdum âteşe
 Su gibi didâruñ añup düşmişem taşdan taş
 Şol kadar zârılık itdüm zerece raķm itmedi
 Bulmadum vaşlın dirîğâ irmedüm ol mehveşe
 Câm-ı la‘li yâdına oldum Ħarâbâtî bugün
 Varumı Ħarc eyleyüp virdüm şarâb-ı dilkeşe
 Ħamdü lillâh cife-i dünyâya mâyl olmadum
 Şâhbâzam konmasam itmeñ ‘aceb beni leşe
 Bu Muhibbî virmeye Ħâk-i der-i cânâneyi
 Virseler iki cihânı ser-te-ser başdan baş
 R-187b

4089. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Beñzer virilür zülf-i siyehkâra benefşe
 Anuñ-ıçun oldı çü yüzi kara benefşe
 Geydi başına takyesini tãc-ı şadefden
 'Azm itdi qalender gibi bāğlara benefşe
 Umar ki ser-i zülfine yāruñ asılam dir
 Bağlu eli bu geldügi bāzāra benefşe
 Başum aşaga eyleyüben fikre varupdur
 Bilmez ne kılup n'eyleye bī-çāre benefşe
 Gül vaktına irişmek içün eyledi çok qaşdı
 Cehd-ile aña bulmadı bir çāre benefşe
 Gönlinde anuñ olmasa ger âteş-i 'ışkı
 Yanup yakılır mıydı varup nāra benefşe
 Bir lahza Muhibbī gibi güldürmedi anı
 Ne kıldı 'aceb dehr-i cefākāra benefşe

R-188a

4090. Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Rahm eyler-idi yār bu gönülüm harābına
 Ger muṭṭalı' ola idi bu çeşmüm ābına
 Ğam meclisinde göz yaşı rengin şarābdur
 Yārān n'ola ki meyl ide bagrum kebābına
 Deryā senün cemālüne ger 'āşık olmasa
 Bu cüş u bu hürüş ile bes ıztırābına
 Zāhid 'aceb ki bunuñla geçürdi 'ömrini
 Dehrün bugün o bakmadı hergiz şarābına
 İy bād-ı şubh yāra irişdür selāmumı
 Benden de yüz süri ser-i kūy tūrābına
 'Uşşākı gerçi çok veli bir de Muhibbī'dür
 Hergiz şümār olmaya şeyhiyle şābına

R-189a

4091. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Bagrumı deldi ğamze okı kaşı ya-y-ıla
 Kaşdı bu-durur öldüre beni bu râ-y-ıla
 El sunma genc-i hüsine zülfinden it hâzer
 Kim başa çıkabile bugün ejdehâ-y-ıla
 Dîvâne dil ki yâr-ıla ister muşâhabet
 Kim gördi anı şehler otura gedâ-y-ıla
 Ne deñlü seng-i cevri ata başum üstine
 İdem kabûl cân-ıla gönüm şafâ-y-ıla
 Didüm Muhibbî buseñi cân nağdine alur
 Güldi nigâr didi virilmez bahâ-y-ıla
 R-189b

4092. Mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Kim vire gönli ol şanemün göz ü kaşına
 Derd ü belâ vü miñnet ü ğam gele başına
 Sînemde dağ u dilde toludur ğam âteşi
 İy döst kıl nazâr içine dahı taşına
 Sulţân-ı 'ışk sînemün üstine basdı dağ
 Tamga ider nite ki şehler kumâşına
 Bir ğamze ile sînemi itdi delük delük
 Kurbân olam dir-isem anuñ n'ola kaşına
 Zâhid yûri ko 'aşıkı olsun melâmeti
 Saña ne her ne ide kişi kendü başına
 Pervâne yanmag isteyüben şem' men' ider
 'İbretle oldı çün gice bakdum savaşına
 Gönül Muhibbî 'ışkumı hep dîdeden tutar
 Didüm dile sebeb sen idün dîde yaşına
 R-189b

4093. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Gönül virdüm yine bir mehcebine
 Ki oldur fahr-ı 'âlem ben kemine
 Getürür dem-be-dem Tañrı selâmın
 Selâm olsun o Cibrîl-i Emîn'e
 Anuñ her bir hadîşi bir güherdür
 Anı virmez bilen dürr-i semîne
 İlâhî togru yoldan ırma bizi
 Bi-hamdi'llâh ki girdük togru dine
 Nedür bu 'ucb u bu kibr ü tegâfûl
 Bilürken gireceksin sen zemîne
 Umarsın çünkü sen andan şefâ'at
 Muhibbî koma dilde kibr ü kîne
 Çıkarma dâyimâ tevîdî dilden
 Anuñla varasın ola ki sine
 R-190b

4094. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şu'leler kim görünür bu sine-i şad çâkde
 Şubh u şâm 'aksi-durur zâhir olur eflâkde
 Hâne-i gerdünü yaka tokına bir şemmesi
 Bu 'acebdür tura pinhân bu bir avuç hâkde
 Eyledi vahş u tıyûrı kendine Mecnûn penâh
 Bunı kim bilmez kerâmet 'âşık-ı bî-bâkde
 Bâde-i şevk-i lebiyle ben ezel sermest idüm
 Bağ-ı 'âlemde eşer zâhir degülken tâkde
 Kendüden geçdi Muhibbî 'âklı gelmez başına
 Gördi zîbâ şüretin âyine-i idrâkde
 R-191a

4095. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Dem mi var dīvâne dil boynına zülfin takmaya
 Laḫza mı var şem'-i ḫüsn pervâne-i cân yakmaya
 Haşretiyle şubḫa dek kan aglsam itmeñ 'aceb
 Hiç olur mı başlu sudur eşk-i çeşmüm akmaya
 Dād elinden âh kim bî-ḫad rakîbün işleri
 Seng-ile âhen gibi varup nigâra çakmaya
 Öldürürse râziyam olsun aña kanum ḫelâl
 Kapusından dūr idüp gözden hemân bırakmaya
 Bir vefâsuz yâra dil virdün Muḫibbî sen diyü
 Ḥalk-ı 'alem ṭa'na taşın dem mi başa kakmaya
 R-191b

4096. Mef'ûlü fâ'ilâtün mef'ûlü fâ'ilâtün

Mağrûr-ı ḫüsn olup gül zûlm itmesün hezâra
 Ḥüsnin alur zamâne döymez o rüzigâra
 Zinhâr sakla râzuñ keşf eyleme cihâna
 İfşâ çü itdi Manşûr asdılar anı dâra
 'Âşık belâya kâyil zâhid cinâna mâyil
 Her isteyen bulımaz lâ-büd gerek sitâre
 Çıksa depemden âhum görüp ta'accüb itmeñ
 'İşk âteşi olupdur sinemde âşikâre
 Gün yüzüñi Muḫibbî görüp tağıtdı 'aqlın
 Zerre gibi anuñçün âvere düşdi zâre
 R-192a

4097. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Meclis içre gördüm ol şem'-i cem' efrûḫte
 Ehl-i dil pervâneler oluban anda sūḫte
 'Ârızuñ izhâr ider geh âb u geh âteş-feşân
 Ğalibâ in kâr ez üstâd-ı şun' âmūḫte

‘İşk bâzârında ger hüsün ola senün murād
Niçe Yusuflar ideler kendüzin efrûhte

Görelî hâl-i siyâhuñı senün iy mâh-rû
Lâle gibi sinem üzre dâğ-ı haşret dühte

Âteş-i hüsniñden eyle iy Muhibbî gel hâzer
Bu hevâda saña beñzer niçe diller sûhte
R-192b

4098. Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Rahm ile rahmet biraç yâ Rab dil-i dildâruma
Ya qarâr u şabr u teskin bu dil-i efkâruma

Âh u feryâd itmesem şabr eylesem mümkün velî
Men‘e kûdret mi olur bu dide-i hûn-bâruma

Niçe yıllar sakladum bu sırr-ı ‘ışkı sineme
Vâkıf itdi rûy-ı zerdüm halka hep esrâruma

İstedüm iy dil şabîbi derdümün dermânını
İtmedün bir kez nâzar derdâ dil-i bîmâruma

Âteş-i ‘ışka yanardı bu Muhibbî ser-te-ser
Dîdeler akıtmasa yaş sinem üzre nâruma
R-193a

4099. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Seni zîkr eyledüm dil geldi vecde
Hemân bî-ihtiyâr eyledi secde

Gel ‘arz it yüzüñi kûyuña vardum
Görürler hâcı olan nûr hacda

Benüm bend olduğum itmeñ ta‘accüb
Ne diller benddedür bu zülf-i kecd

Bu ben dîvâneyi görenler eydür
Yürür Mecnûn oluban kuh-ı Necd’e

Muhibbî zülfinün gâfırlığı çok
Ben anuñ görmedüm mişlini Peç’de
R-193b

4100. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Ol saçı Leylâ umardum bana Mecnûn'um diye
 Gezmesün gelsün belâ tağında maḥzûnum diye
 Yolına cân virmegi anuñçün ikrâr eyledüm
 Ḥabs idüp çâh-ı zenaḥdânında medyûnum diye
 Umaram şî'r-i güher-bârum işitdükde nigâr
 Kandadur gelsün berü o[l] dürr-i meknûnum diye
 Dâll-ı devlet ol baña yitmez mi bu dünyâda kim
 Nâz-ıla ol çeşm-i nergis baña meftûnum diye
 Dilber oldur iy Muḥibbî hışm idicek 'âşıka
 Boynuña bend eyleye zülf-i hümayûnum diye

ME-8a

4101. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Bilüm бүkdi saçuñ sevdaları cevır ü cefâlarla
 Ḥayâl itdi kaşuñ fikri tenüm derd ü belâlarla
 Benümçün tîr ü ya almış eline râ kaşuñ ğamzeñ
 Helâk itdün beni bi'llâhi sulṭânüm bu râlarla
 Degüldür iy yüzi gül berķ ü ra'd-âvâz iden her dem
 Benüm âh ile vâhumdur cihân doldı şadâlarla
 Ser-â-pâ zaḥm-ı tîründen boyandı kıanlara cismüm
 Düzündüm iy keman-ebür yine rengin kıabâlarla
 Saçuñ zencirine bağlamak isterseñ Muḥibbî'yi
 Cefâ itme kaçır divânedür ol da vefâlarla

ME-23a

4102. Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Yine gönlüm alındı âl-ıla sen verd-i ḥandâna
 N'ola bülbül-şîfat âġâz idersem âh u eġġâna
 Ruḥuñ reşkiyle cânâ ḥançer-i ḥâr üzre düşmiş gül
 Şeḥer gülşende müstaġraķ bulandı ser-te-ser kana

Mey-i gülgün içen la'l-i lebûn yâdına rûz u şeb
 Eyâ Hızır-ı zamânum minnet itmez âb-ı hayvâna
 Alup âl ile gönüm eşk-i hûnînum revân itdi
 Baña çok reng idüpdür hâşılı ruhsar-ı cânâne
 Muhibbî er geçer bu pîre-zen dehre zebûn olmaz
 Bi-hamdi'llâh begüm merdâne gelmişdür bu meydâna
 ME-23b

4103. Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Meyl ider iy büt-i Çîn dâyim ayaguñ tozına
 Var-ısa kıble-nümânuñ görünür tar gözine
 'Âşıkı hastalaruñ fikr-i ruḥ u zülfüñ ile
 İrgürür nâleler ile gicesin gündüzine
 Saña iy gözleri âhû ululanursa raḳîb
 Lâfdur itdügi meyl eyleme kelbûn sözine
 Var iken ol iki ruhsâr-ı leṭâfet-baḥşuñ
 Bakmadı 'âşık-ı bî-çâreleruñ gül yüzine
 N'ola iy şühî Muhibbî'ye cefâlar kılsañ
 Hâḳḳıdur biñ baş anuñ kendü ider kendüzine
 ME-23b

4104. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Ḥamdü lillâh olalı 'ucb u tekebbürden berî
 Ehl-i hâlûn anuñ-ıçun olmışam ḥâk-i deri
 'Işḳ yayı ok gibi pertâb ideliden beni
 Ay u gün menzillerinden geçdüm oldum ileri
 Bir nazar eyle gönül mirâtına virsün haber
 Şâf idüp itdüm anı âyîne-i İskenderî
 T'a'nası taşına bî-kıymet didüm her bir kesuñ
 Çünkü şarrâf-ı cihânam olmışamdur cevherî
 Bu Muhibbî gayrılar şaydından istinkâf idüp
 Şayd idelden seni oldı 'ışḳuñuñ şîr-i neri
 R-196a

4105. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Şâh-ı 'ışkâm dikdüm âhumdan livâ-yı ejderi
 Ser-te-ser tutsa cihânı tañ mı yaşum 'askeri
 'İşk meydânında dilber zülfi çevgân eylese
 'Âşıka lâzım gelür top eylemek ol dem seri
 Beñzedem mi çeşm-i şehlâsını anuñ nergise
 Beñzedem nâdân olam çeşmine aḥvel 'abheri
 Ben piyâde yârüm olsa esb-i nâz üzre süvâr
 Cilve itse ol 'Alî-var ben öñinde Ḳanber'i
 Nev 'arūs-ı ḥüsnine bakup Muḥibbî virme dil
 Anı bilenler dimiş dünyâ 'acûze bir karı
 R-196b

4106. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Olar kim bilmeye ḳahruñı şâdî
 Dilegüm bu ki añılmaya adı
 Dinür ölmez yoluñda cân virenler
 Budur 'âşıqlaruñuñ i'tikâdî
 Lebün turur-iken şekker añanlar
 'Aceb var mıdur anuñ agzı dadı
 Bozarsın şî'rüñi zinhâr zinhâr
 Añarsañ ol raḳîb-i bed-nihâdî
 Hidâyet ister-iseñ sen Muḥibbî
 Dilüñden gitmesün bir laḫẓa Hâdî
 R-197a

4107. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

N'ola tâze düşürse bâde cânı
 "Aristo" çünki dimiş rûḥ-ı şânî
 Cihânda görinen bir cām-ı şâhid
 Bunı naḳl itdi 'ışkuñ ḥurdedânı

Saçuña beñzerem dimiş benefşe
Kafasından ne tañ çıksa duḥānı

Senüñ ‘ışķuñla olan mübtelâlar
Komışlardur yoluñda baş u cānı

Muḥibbî ḡaflet itme dāda dād it
Olupsın çünki ḡalkuñ pāsbānı

R-197b

4108. Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Yine dil bülbülü gül ruhlaruñı yād itdi
Şebi şubḡa çıkarup nāle vü freyād itdi

Dām-ı zülfünde görüp murḡ-ı dili rahm idüp
Ḥayra girüp çevürüp başına āzād itdi

Leb-i şirînüñi yād eyleyüp iy ḡonca dehen
Cānı ben daḡı virem nite ki Ferḡād itdi

Cismümi seng-i cefā-y-ıla dögüp itdi ḡubār
Soñradan şarşar-ı āhum ḡelüben bād itdi

Bādeyi komasam elden beni ‘ayb eylemeñüz
Pir-i ‘ışķ baña ezel böylece irşād itdi

Bu Muḥibbî lebinüñ zikrini elden komayup
Giceler şubḡa degin kendüye evrād itdi

R-198a

4109. Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Eyledüm Kāf-ı kanā‘atda mekân ‘Anķā gibi
Bir cevāhir girdi bu elüme istignā gibi

Nev-‘arūs-ı ḡüsn-i dünyāya görüp meyl itmedi
Ol ki tecrīd ‘ālemini kullanur ‘İsā gibi

Jeng-i ḡamdan kim diler āyīne-i dil şāf ola
Bilmedüm ḡayr-ı cilā cām-ı mey-i ḡamrā gibi

Gözlerüm lü’lülerine çeşmüm olmışdur şadef
Anı da ḡıfz eyleyen yaşum benüm deryā gibi

‘Âkil olan aldanup virmez bu dünyâya gönül
 Bu cihānuñ nesi var ancak hemân ğavġā gibi
 Bu Muhibbî gül yüzün yādı ile şām u seher
 İniler tâ şubh olunca bülbül-i şeydâ gibi
 R-198b

4110. Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Beni mecnûn eyleyen zülf-i semensâlar gibi
 İnilem ğam meclisinde gönlümi nâlar gibi
 Kaşd kıldum diñlemek bir dem neyûn efgânını
 Cānuma aldum belâ başuma ğavġalar gibi
 Sînemün dāġın görenler penbe-i pür-hûn-ıla
 Lâlelerle açılıpdur sîne şahrâlar gibi
 Gözlerüm eţfâlini sürme nazardan rahm kıl
 Yohsa ayaklarda kalur bî-ser ü pâlar gibi
 Şâne el uzatmasun yāruñ Muhibbî zülfine
 Virmezem bir kılına götüri dünyâlar gibi
 R-199a

4111. Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ûlün

Akıtdum gözlerümden âb-rüyı
 Arar her kandasa ol servi boyı
 Eger dirsem mezbbeh iy ğam-ı dil
 Ki bundan özge yokdur güft ü güyü
 Nişar itmek diler hâk-i pâyuña
 Degüldür bundan özge ârzûyü
 Diler iy serv-kād pâyuñı buse
 Anuñçün yaşum ider cüst ü cüyü
 Muhibbî çeşm-i bîmaruñı gördi
 Sarardı nîlûfere döndi rüyü
 R-199b

4112. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Sen Resûl-i Hâķ'sın u hem enbiyānuñ serveri
 Dîne getürdüñ niķe 'iřyān iden kāfırleri
 Gözleri ak oluban āhir olur yüzi kara
 Kim ki dünyāda muħabbetle seve sım ü zeri
 Şefķatinden hāşa kim bu mücrimi maħrūm ide
 Cān u dilden bende oldum sevmişem peygamberi
 Ger haķā kuldān gelürse gele sulţāndan 'aķā
 Raħmetüñe zıra tutmuşlar efendi her biri
 Sakın aldanma cihāna zıra yudar 'āķıbet
 Göñlüñe koyup Muħıbbı besleme gel ejderi
 R-200a

4113. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Āsitānuñdan şehā gitmez bu şems-i hāveri
 Beñzer ister kim olasın dilrübānuñ ķakeri
 Dāğlarla olalı kūh-ı belā içre peleng
 Rüy-ı zerdile bu deħrūñ olmışam şır-i neri
 Nūh felek her gıce alur encümün dınārını
 'Arz ider iy meh meger ħüsnüñe olmuş müşteri
 Ādemilikden ķıkardı beni şehlā gözlerün
 Bilmezem sāhir midür 'aķlumu aldı ol perı
 Bu Muħıbbı'ye virelden şāh-ı 'ıřķ ğam mülkini
 Eksük olmaz anuñ-iķün ķeşminün sım ü zeri
 R-200b

4114. Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

İder mest oldu ķeşmün yine cengi
 Atar dīvāne diyü baña sengi
 Libāsını idüp başdan başa al
 Geçer bu nev'a dilber baña rengi

Eşer itmez yaşum qalbine yârûn
‘Aceb âhen mi bilmem ya Firengî

Şarâb-ı ‘ışkı nûş it koma elden
Gidere komaya qalbünde jengi

Dahı gelmezseñ inşâfa Muhibbî
Saña ‘arz eyledi mûlar dü rengi

R-201a

4115. Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Niçe yıldur bekledüm pîr-i muğân dergâhını
Bir qadehle yâd kıldı uşbu devlet-h’âhını

Qatre qatre eşk-i çeşmümdür nücûma kıl nazar
Penbe-i dâğum yiter arama çarhuñ mâhını

Birisi deşti birisi kûhî itdi ihtiyâr
Yañılup Ferhâd-ıla Mecnûn maḥabbet rāhını

Ḥamdü lillāh kim getürdüm togru yola anı ben
Bunca yıl yitürmiş-idüm gönlümün gümrāhını

Eylemezdi iy Muhibbî kimsene hergiz günāh
Her nefesde bilse ḥāzırdur eger Allāh’ını

R-201b

4116. Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Dil belâ-yı derd ü ‘ışk-ı dil-rübâdan geçmedi
Cevre mu‘tād eyleyüp kendin cefâdan geçmedi

Bir niçe kez içmeyince kana kana kanımı
Tîrûn iy kaşı kemân cism-i dü-tâdan geçmedi

Çekmeyince sîneye bir niçe dem rez duḥterin
Gönlümüz keyfiyyet-i cām-ı şafâdan geçmedi

Bir yol olmasun nigāh-içün diyü ‘aşıklara
Bunca yıl geçdi o meh rāh-ı vefâdan geçmedi

Ḥāk-i küyüñ ter düşer diyü baña iy lâle-ruh
Ḥayli demdür seyl-i eşküm ol yañadan geçmedi

Hālūne beñzer geçermiş dōstum müşg-i Hıṭā
 Vāy bu yüzi kara hergiz bu ḥaṭādan geçmedi
 Hāṭır-ı ‘uṣṣākdan geçdi o ṣūḥ-ı ğamze-kār
 İy Muḥibbī hīç raķīb-i bed-liķādan geçmedi
 ME-26b

4117. Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

İy ‘Alīm ü iy Kerīm ü iy Raḥīm
 Kim kamu derdlülere sensin ḥakīm
 Çok günāhum var bu yüzüm karadır
 Anuñ için bu ciger ṣad pāredür
 Kalmamışdur itmedügüm hīç günāh
 Göklere çıksa yiridür her gün āh
 Kuluñ işi dāyimā cürm ü ḥaṭā
 Pādişāh olan ider luṭf u ‘aṭā
 Çāresüz kaldum meded bī-çāreyim
 Sen dururken ben kime yalvarayım
 Umaram cürmümi ‘afv ide İlāh
 Tā bulam estağfirullāh ile rāh
 Yüzüme urma günāhum yā Kerīm
 Ol benüm pūṣt ü penāhum yā Raḥīm
 Hācetin eyle Muḥibbī’nün revā
 Anı redd itme tapuñdan kıl ‘atā
 R-201b

4118. Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Firākuñdan meded feryād u dād iy meh-liķā senden
 Sözüm gūṣ eyle kim cümle şikāyetdür saña senden
 Revā mıdur baña bu nāz u istiğnā şehā senden
 Umulmazdı bu cevır ü bu cefā ey bī-vefā senden
 Günāhum bildüm eylersem n’ola luṭfuñ recā senden
 Benüm devletlü sulṭānum ḥaṭā benden ‘aṭā senden

'Îzârûn hasreti dil bülbülin nālân u zâr itdi
 Yıkup dil milketini hışm-ı çeşmün tārūmār itdi
 Yiter cānā beni qaddūn hevāsı bî-qarār itdi
 Meded kıl pādīshāhum kim firākuñ cānā kār itdi
 Günāhum bildüm eylersem n'ola luṭfuñ recā senden
 Benüm devletlü sulṭānum ḥaṭā benden 'aṭā senden

 Nigārā ḥāṭır-ı maḥzūnumı şād itseñ olmaz mı
 Dil-i vīrānumı luṭfuñla ābād itseñ olmaz mı
 Biraz resm-i sitemden el çeküp dād itseñ olmaz mı
 Yıkuk gönlüm yapup bir Ka'be bünyād itseñ olmaz mı
 Günāhum bildüm eylersem n'ola luṭfuñ recā senden
 Benüm devletlü sulṭānum ḥaṭā benden 'aṭā senden

 Gider cevri dem-i luṭf u 'ināyet oldu sulṭānum
 Teraḥḥum eyle cürmüm zulme ḡāyet oldu sulṭānum
 Cefā vü cevri dirseñ bî-nihāyet oldu sulṭānum
 Teraḥḥum eyle kim vaḡt-i ḥimāyet oldu sulṭānum
 Günāhum bildüm eylersem n'ola luṭfuñ recā senden
 Benüm devletlü sulṭānum ḥaṭā benden 'aṭā senden

 Perīşān olalı zülfün ḡamıyla ḥāṭır-ı şeydā
 Beni Mecnūn gibi taga düşürdüñ iy saçı Leylā
 Kapuñda sehiv ile bir secde kıldum turalum farzā
 Muḥibbī bendeñem baḡışla cürmüm luṭf idüp şāhā
 Günāhum bildüm eylersem n'ola luṭfuñ recā senden
 Benüm devletlü sulṭānum ḥaṭā benden 'aṭā senden

ME-24b

ŞİİRLER DİZİNİ

MISRA

ŞİİR NUMARASI

A

Âh kim vardur benüm başumda biñ dürlü hevâ	2
Dün gice nâgâh irişdi güşuma bir hoş nidâ	3
Her kaçan gün gibi toğsa subh-dem ol mehlîkâ	4
Pâdişâh-ı 'ışkâm u dil defter ü divân baña	5
Ol peri peyker melek kim beñzemez insân aña	6
Yüzüñi gördüm ben evvel mübtelâ oldum saña	7
Âh kim bu t'ali'üm tutmadı hergiz yüz baña	8
Sînem nişâne eyledüm iy kaş[ı] ya saña	9
La'l-i lebûne ger dir-isem n'ola Mesîhâ	10
Bülbülün irmez mi iy gül nâle vü âhı saña	11
Kaşların yasına didüm olayım kurbân aña	12
Gün yüzün göster didüm âh olmaduñ mâyl baña	13
İy gönül n'olduñ yine divâne söylersin baña	14
Nâle kılsam hey bu ne feryâddur dirler baña	15
Sevmek seni egerçi olupdur güneş baña	16
Olaldan hasta-dil 'ışkıyla şeydâ	17
Gönül zârilık itdükçe olur gözümde nem peydâ	18
İşidüp nâlemi ebr oldı yine zâr baña	19
Akdı yaşum su gibi ol serv-i bâlâdan yaña	20
Bezm-i gamda nâle kıl iy nây hâldeş ol baña	21
Gün yüzün şevkine her kim zâr u giryân olmaya	22
Reh bulursañ kûy-ı yâra her sehergâh iy şabâ	23
Yârsuz yazı vü tag u bağ zindândur baña	24
Sevdâ-yı zülfî başdadur bildüm ki yok pâyân aña	25
Yine çün sînede 'ışk oldı peydâ	26
Kâmetün her dem kıyâmetdür baña	27
Her gâzel kim söyledüm cânâ hikâyetdür saña	28
Nür-ı âlemsin bugün sen dahı mañbûb-ı Hudâ	29
Gâh gözde gâh dilde eyle câ	30
Niçe bir bâğa hevân-ıla varam hem çü şabâ	31
Devrân cefâ vü cevri-ile itdi bugün cezâ	32
Yâr olmazsın didüm iy pür-cefâ	33
İy dil geç togrı yola bak saña	34

Benden anamdan togaldan olmamışdur ğam cüdā	35
Sine gülşen olalı didem akıdur yaş aña	36
Vaşl umarken ben naşib olan çü hicrāndur baña	37
Umma iy dil-ḥasta seni ol ṭabīb-i cān aña	38
Tolidur dūrlerle bagrum ḥūnı mercāndur baña	39
Dil gider gülşene görmege ruḥuñ hem-çü şabā	40
Geh ḥayālūñ dilde geh çeşmümde cā	41
Ḥamdü-lillāh devlet-i ‘ışkuñ müyesserdür baña	42
Sensüz iy cān u cihān hergiz gerekmez cān baña	43
Eşk itdi ḥarābe bu gönül şehrinı ḥayfā	44
Dōstum sen olmasañ gülşen gelür külhān baña	45
Bir kemān ebrū güzel zāhirde cānāndur baña	46
Niçeye dek yürüyem ‘ışkuñla olup mübtelā	47
İtmedi itmeyiserdür kimseye ‘ālem vefā	48
Gül ruḥuñ gördükde ḥayrān kaldı cümle el saña	49
Eger her dem urasın tıĝı cānā	50
Gülşen içre eldeki sāĝar kızıl güldür baña	51
Gül ruḥlaruñ añılsa gönül zār zār ola	52
Dilber cefā vü cevri-ile çün dil-firib ola	53
Her kim ki seyr-i lāle-ruḥuñdan ırag ola	54
Zülfüñüñ zikri ile başum tolu sevdā ola	55
Qıymetin ‘ışkuñ ol añlar kim cihānda merd ola	56
Ruḥları fitne ḳad-i bālā belā	57
Bülbüle lāyık budur kim çın şehir ger zār ola	58
Dōşedi bu dil yine dām-ı belā	59
Egerçi ‘ışkuñı āsān okurlar evvelī dilhā	60
İşitdüm ben civān ü pīr didi bu söz mücmil hā	61
Gün gibi dogsa eger üstüme ol bedr-i dücā	62
Sen güzeller şāhısın ben ‘ışkuñ-ıla mübtelā	63
Aña ‘āşık mı dinür ‘ışkuñ yolında cān aña	64
Düşürme elden sākī şarāb-ı rāḥat-ı dil hā	65
Dōstum sen olmasañ gülşen gelür külhān baña	66
Dōşedi bu dil yine ḥ’ān-ı belā	67
Eger ḳaşd eyleseñ tıĝuñla cānā	68
Gāh dildür gāh dide saña cā	69
Geh ḥayālūñ dilde geh çeşmümde cā	70
‘Āşık oldur ferde dil virüp cihānda merd ola	71

Kıymetini 'ışkuñ anlar kim cihânda merd ola	72
Yâruñ hayâli dîdede ger cilveger ola	73
Katre katre eşki çeşmüm umaram ki nehr ola	74
Gün yüzüne mâh-tâbı beñzedüp sorsañ baña	75
Niçe yıllardur olmışdur derün-ı dilde gam peydâ	76
Her gice göge çıkar şu'le-i âhum şanemâ	77
Cân nedür 'ışkuñ yolında virremeyem cânı saña	78
Karşuñda ben pervaneyem sen şem'-i tâbânsın baña	79
Gün yüzün görmez-isem zülfün olur hâyil baña	80
Başuma âhum şu'a'ı tâc-ı efserdür baña	81
Ger çeke tîğ-i cefâsın dem dem ol şahid baña	82
Katı düşvâr oldu hâlüm n'eylesün tedbir aña	83
Zulmet-i zülfünde la'lün âb-ı hayvândur baña	84
Âh kim âvâre düşdüm dergeh-i cânân cüdâ	85
Zülfin giderüp yâr kaçan bî-nikâb ola	86
Dilber cefâ vü cevri-ile çün dil-firîb ola	87
Ger bağ-ı hüsn içinde haddün gül'izâr ola	88
Her yir bugün ki hür-veş mehlikâ ola	89
Hîç eşer itmez n'çün feryâd-ıla âhum saña	90
Gel saçı leylâsına iy dil nazar kıl dâyimâ	91
İnlerem ney gibi her dem rüy-ı cânândan cüdâ	92
Kanda beñzer döstlar Mecnûn-ı sergerdân baña	93
Şarâb-ı la'l-i nâbuñdur iden ben bî-dili şeydâ	94
Dimedüm cânâ gamuñdan gerçi kim derdüm saña	95
Bahşdür yâruñ miyânı çün ezel 'uşşâk ara	96
Ne 'aceb kıydı 'aceb zulm eyledi devrân aña	97
İy dirîgâ kanı bir dilber ki bî-agyâr ola	98
Kim şah-ı 'ışka cân u gönülünden gulâm ola	99
Kırpügün sihr oklarıdır kaşlarıñ kavs-i belâ	100
Cân kulagina irişdürdi şehir bād-ı şabâ	101
Tîr ü peykânun nigârâ râhat-ı cândur baña	102
Sünbül ü gül n'eylerem zülf ü ruhuñ besdür baña	103
Kapusında şah-ı 'ışkuñ bendedür Kâvus aña	104
Hâşılum derd oldu tâ gösterdi ol meh rû baña	105
Eyledün rüsvâ-yı 'âlem virmedün kâmı baña	106
Sinem üzre dâğlar 'ışkuñ nişânıdır baña	107
Hüsn-ile hulûkî 'atâ itdi çün Allâh saña	108

Gönlümi göndermişem ben döstüm senden yaña	109
Sanma iy dil-ḥaste kim seni ṭabib-i cān aña	110
Gösterelden gül yüzün āh ol gül-i ra'nā baña	111
Rüşen budur ki mihr yüzünden alur ḥayā	112
Ḥaḫ ḥabibi olmasa olur mıdı mi'rāc aña	113
Yaralansa cān u dil kılmaz teraḥḥum yār aña	114
Gül yüzine olalı āşüfte vü ḥayrān şabā	115
Göz kara vü kaş kara kirpük kara	116
Sen serv ḳadi görmeyeli iy gül-i ra'nā	117
Dil çeker bār-ı ḡamı itmez taḥammül Ḳāf aña	118
'Aceb bilsem nedür başumda sevdā	119
İledürse bûy-ı zülfünden behişte bû şabā	120
Ḥaṭṭuñı cānā görenler didiler reyḥān aña	121
Didüm aña iy bî-vefā nedür bu itdügün cefā	122
Ehl-i 'ışḳa her dem irer şad bela	123
Gülşen-i ḥüsnünde ḥaddün bir kızıl güldür baña	124
Gözlerümden her gice iy pâdişāh-ı mehlîḳā	125
Dilde âteş gözde nem başumda zülfinden hevā	126
Bir daḫı sanma seni cānān aña	127
Zülfüñün bûyı nigārā rāḥat-ı cāndur baña	128
Bûy-ı zülfüñi şabā yili ile gönder baña	129
Gitdi dil bir māh-peykerden yaña	130
Zülfi zencirine tolaşdı dil oldu mübtelā	131
Ne müferrāḥ virdi gevherden ṭabib-i kân aña	132
Sen gül için ḥaḫ-ı 'ālem cümle düşmendür baña	133
'Arz idüp gün yüzini bir perī nāḡāh baña	134
Bilmezem ḡamzeñ ne siḫr itdi ne kıldı al aña	135
Güzel oldur ki anuñ ṭurra-i müşḡini ola	136
Sāḡar-ı çeşmüm cefādan niçe bir pür kan ola	137
Ebr-i āhumdan gözüm yaşı kaçan bārān ola	138
Cevr ile cān almak olmuşdur hemişe ḥu saña	139
Cümle 'ālem bir yaña 'aşıḳ-ı rüsvā bir yaña	140
Fāriḡ ol gel eyleme dünyā için iy dil nizā'	1512
Eyledüm ol ḡaddār-ıla ṭama'	1515
Ḳatlüme ḳaşd eyleyüp yār alsa tiḡ-ı inḳıṭā'	1522
Eylemez kimse güzelden intifā'	1529
Cān-ısa cānā murāduñ bu gönül itmez nizā'	1530

Bâde vü şahn-ı çemen sâkî-i gül-fâm olsa	2789
Çıkdı gül Leylî gibi şahrâlara hargâh-ıla	2790
Bakmadı yâr gerçi ki ben mübtelâsına	2791
Togranup hicrûn-ile döneli bagrum hûna	2793
Ne tañ ger cân virem ol la'l-i nâba	2795
Hicrûn-ile âh kim düşdi bu gönölüm ğamlara	2798
Sâkiyâ depret ayak sun ol nigâruñ 'ışkına	2799
Yüzün nûrî ziyâ virür cihâna	2801
Gâh elif geh dâğ çekdüm sine-i efgâruma	2803
Âh kim hasret-ile döndi tenüm bir mûya	2807
Çün bahâr oldı gelün 'iyy idelüm cânlar-ıla	2809
Gözüm gevherlerin her dem alur gönölüm ayasına	2811
Sanma iy hasta gönül kim seni cânân acıya	2812
Bu bendeñi iy serv-i hırâmânum unıtma	2815
Dilâ rûşen nazar eyle yine sen zülf-i cânâna	2817
Yâr-ıla bir hâlvat-i hâş olsa deyyâr olmasa	2818
Her kim iderse meyl bu dehrûn vefâsına	2819
Şulha gelse n'ola dilber şimdi bu şeydâ-y-ıla	2823
Sâkiyâ meclisde mey sun gel bize inşâf-ıla	2824
Zülf-i yâra bağlanup sevdâ getürdüñ başuma	2827
Atdı okını sîneme kaşuñ kemân-ıla	2829
Kim çıkar başa şehâ zülf-i siyehkârûn-ıla	2830
Zülf-i müşğîn kim görinür 'arız-ı dildârda	2832
Nigârûn zülfini gördüm boyınca	2834
Hılî olursa n'ola ger hun-ı ciger yaşumuza	2838
Kim bile diye zülf-i çevgâna	2839
Olur dil şâd irişse pây-ı bûsa	2841
Kim ki dil virdi zülf-i cânâna	2844
Dilerem iy sehî-servüm giriftâr-ı hâzân olma	2846
Sipihr reşk ideli bezm-i 'iyy-i şâmu muza	2847
Her kim ki uyar cân-ıla dehrûn hevâsına	2850
Âh sevdâ-zede olduk ğam-ı gîsûlar-ıla	2851
Bakmaz yüzüme yâr geçer hafta ay-ıla	2855
Sinem odına zarar yok ger yaşum hâdden aş	2856
Ol yâr gelse meclise biñ 'izz ü nâz-ıla	2858
Gözlerüm yaşı benüm döndi şarâbuñ 'aynına	2861
Gözlerüm yaşı demidür hâk-i cismüm yaşlaya	2863

Zülfinün bendinde dil tenhâda ben bu hâl-ıla	2867
Yakdum cihânı bu dil-i âteş-feşân-ıla	2873
Her kaçan baksam nigârûn gözi-y-ile kaşına	2874
Niçeye dek derdün-ile uşbu gönüm aglaya	2875
Ni'met-i vaşlın döküp bu 'âşıkını toylaya	2877
Gül geldi gülşene çün al duvak-ıla	2888
Gözümün biri Seyhün'a birisi döndi Ceyhün'a	2889
Hâlüm ne ola bilmezem ol âfitâb-ıla	2890
Gelenler gitdi cümle bu cihâna	2893
Ol serv-i sehî 'arızı gül geldi çü bâğa	2897
Didüm saña iy dil ser-i zülfine dolaşma	2900
Çagurur sînem üzre yara yara	2903
Gün yüzini dâyimâ örter şehâb-ıla	2904
Kankı serdür âsitânunda senün hâk olmaya	2911
Ne tañ kıl disem ol ince miyâna	2926
Hudâ vire terahhüm ol civâna	2928
Yüzün göster didüm ol âfitâba	2929
Gönül virdüm anuñçün sen hümâya	2932
Dil viren diller gamı dehr-ile bîhüde ola	2944
Nazar kılalıdan sen âfitâba	2947
Yüzün 'arz eyledün hâlk-ı cihâna	2948
Beñzedelden ruhlaruñ âfitâbuñ 'aynına	2956
Aldanma iy gül-i nev tayanma rûzigâra	2963
Goncaya nâz öğredür her dem lebün güftârda	2964
Yâruñ görüp râğbetini tîr ü kemâna	2965
Yakmışam nâr-ı gam-ıla kendümi başdan başa	2967
Dilerem iy sehî servüm giriftâr-ı hazân olma	2968
Qays döginmek içün taşlar alup ayasına	2969
Remz-ile derd-i dilin söyler bu gönüm güşına	2970
Gül mevsiminde sâkî çü serv-i hırâm ola	2972
Dilâ pendüm budur gel 'ışka uyma	2977
Gözlerüm yaşına garķ olmuş yaturlar âbda	2980
Bülbül inler miydi gülşende eger hâr olmasa	2982
Didüm serv-i sehî gibi salınsun hüsn bağında	2983
Görüp zülfünde hâlün düşdüm aga	2984
Nigârüm el ura tîr ü kemâna	2986
Bu ben dil-hasteyi iy yâr unıtma	2987

Niçe ben cân virmeyem ol yârı gördüm yâd-ıla	2988
Bir saçı leylâ gamından âh kim sevdâlara	3000
Cihân ‘ayyâresinden kıl kenâra	3003
Ol yâr yiter cevri-ile nâz ü sitem kıla	3005
Şad hezârân cân u dil bağlandı her bir müyîna	3007
Zâhid geçürdi ‘ömrini sevdâ-yı hâm-ıla	3013
Nigârâ kalmışın derdüñle gamda	3014
Ne şabrum kaldı ne ‘aqlum ne dilüm kaldı güftâra	3017
‘İşk câmin içelüm bî-ser ü sâmanlar-ıla	3025
Göz ucından gönül düşdi meded bir nâ-müselmâna	3030
Akdı gönülüm su gibi ol serv-ı kaddûn pâyına	3032
Kim ki gönlin hoş dutar ‘âlemde istignâ-y-ıla	3035
Bezm-i mey eylemişem dün gice cânânlar-ıla	3037
Seyr iderken bir güzel gördüm bugün bâzârda	3039
Yine baş koşdı gönül bir dilber-i ra’nâ-y-ıla	3040
Âh kim hicrân şebinde toldı bagrum baş-ıla	3047
Kim ki teşbih eyleye kaşını kırbân ayına	3048
Lebûn yiter mey-i gül-rengi sorma	3050
Yine bağlandı bu gönülüm zülf-i ‘anber-bûlara	3055
Her kimün kim sînesinde mihr-i cânân olmaya	3057
Bilmedi virdi gönül zülf-i dil-ârâmlara	3066
Zerre-veş her kim mezellet toprağında hâk ola	3067
Geh elif gâh dâğ yakdum sîne-i efgâruma	3068
Hîç revâ mıdur dilâ sen böyle cây-ı âbda	3072
Zülf-i pîç-â-pîçini dilber bıraktı güşına	3074
Gel maḥabbet şehrinün kıl bir nâzar yapusına	3075
Dil dutdı vaṭan zülf-i girih-gîr arasında	3076
Ol çeşm-i siyeh zülf-i perîşân arasında	3078
Her kim güzelün aldanur evvel vefâsına	3083
Asmadın kândil-i zerrini felekler bâmına	3084
Jeng-i gamda dil kalurdı ger mey-i nâb olmasa	3089
Hicrûn-ile dönmiş-idüm ben ḥazân yaprağına	3096
Su gibi ger meyl idersem tañ mı serv-i nâzuma	3099
Döştlar düşeli dil zevrağı girdâb-ı gama	3104
Câme-i fânûsdur sinem dil-i süzânuma	3105
Yine kâşd eyledi bu gamze görûn cânumuza	3111
Ol kemân ebrû yine kâşd itdi ‘âşık cânına	3112

Ol servi görüp sevdüm balalığı çağında	3113
Nağd-i cânı yine dil aldı bugün ayasına	3114
Kim nisbet ider gün yüzini şems-i ÷uhāya	3115
Zülfini ańdum yine düşdüm uzun sevdalara	3116
Tań degüldür dōstlar gönlüm benüm pür derd ola	3118
Gel iy serv-i hırāmānum otur bir dem revān olma	3119
Müselmānlar giriftāram meded bir nā-müselmāna	3120
Eyyām-ı bahār olsa yine güller açılsa	3121
Maħabbet çünkü miħnetsüz bulunmaz dār-ı dünyāda	3122
Bir elif kaç ħasretinden kaçmetüm nūn olmada	3123
Diriğā ‘aqlımı aldı benüm bir gözleri ala	3125
İy gözüm yaşlar döküp bak yine cānān oynına	3128
Zülf-i ‘anber-bārını görsem ruħ-ı dildārda	3131
Gördiler başımı yāruń işigi taşında	3132
Zümürürd nağ‘ı dōşense zemīne nev-bahār olsa	3133
‘İşkā dil virdüm ezel geldi belālar başuma	3134
Diriğā bilmedüm virdüm gönül ben ol perī-zāda	3135
Niçe bir kan ola gönüm ħasret-i cānān-ıla	3136
Gözlerüme kim nazar kılsa benüm pür āb-ıla	3137
Dilberüm seyr itmege gülzāra çıkdı bağ-ıla	3140
Ruħlaruń ‘aksi şehā bu çeşm-i pür-ħunābda	3144
Didi gördün mi beni ħ‘āb-ı şeb-i mehtābda	3147
Beñzeyelden gözlerüm yaşı şarābuń ‘aynına	3148
‘Arz-ı ħāl it iy gönül gel ol meh-i řannāzuma	3150
‘Aqlımı aldı nazar kıldum gözine kaşına	3152
Gözleri ħançerler almış ħamzelerden yanına	3153
Dirdüm irişür derd ü elem evc-i semāya	3156
Dolaşdı gönül āħ çün ol zülf-i dü-tāya	3157
İy dil geçür ‘ömrüńi her dem şafā-y-ıla	3158
Ĥün-ı ciger düşdi yine āħ u vā-y-ıla	3159
N’eyler idüm cânı ben ‘ālemde cānān olmasa	3160
Düşdi gönüm bir perinün zülf-i ‘anber-bārına	3161
Bir seħer saldı beni ol ħonca hicrān bağına	3162
Oynasa bād-ı şabā ol ‘anberin ħisū-y-ıla	3168
Vā‘ızı gör niçe düşmüş ‘āşık-ı şeydā-y-ıla	3172
Derd-ile iy gözüm di kan agla	3173
Yine bu meclis-i ħamda gözüm yaşı şarāb evlā	3238

‘Aşıkı cevri-ile öldürmek olupdur hû saña	3548
Naşsını meh-rûlaruñ sinemde yazdum cân-ıla	3573
Tolaşdı dil yine zülf-i nigâra	3574
Âh kim gün yüzini göstermez ol cânân baña	3580
Şem‘-i ruhını kim göre pervâne olmaya	3582
Sâye gibi hâki pâyuña yüzüm sürsem n’ola	3586
Dil-i bî-çâre yanup ‘ışk odına	3605
Çıkarup pîreheñ girse o meh-rû ger germ-âba	3610
Günâhuma vü yüzüm karasına	3627
Çün ruhlarınuñ güli olur gün gibi peydâ	3645
Döstüm zülf ü femüñ eyler bu cân-ıçun nizâ‘	3662
Zâhidâ kılsañ nazar yâruñ gözine kaşına	3671
Cânâ gönülde zağm-ı müjeñ niçe var ola	3672
Derd-i ‘ışk kim eylemez bir dem taḥammül Kâf aña	3674
Düşeli küh-ı belâya kim dimez şeydâ baña	3675
Dem mi vardur kim gözüm ‘ışkuñla giryân olmaya	3678
Mürde-i vâdi-i hicrem kalmadı a‘zâ baña	3680
Eger gönlümi ol cânân sorarsa	3700
İy Muhibbî bilmesey kadrüñ ne ğam ol bî-vefâ	3720
Bir bölük ‘âşilerüz raḥm umageldük kapuña	3725
Ney gibi bil bağlayup feryâda bağı hûn ola	3727
Gönül tolaşa ger zülf-i ağına	3748
Sinem delindi ney gibi tîr-i cefâ-y-ıla	3769
Maḥabbet güft ü güyından bugün ben ḥalvet-i ğamda	3775
Döstüm yakma beni geh cevri ü gâhî nâz-ıla	3791
Her gönül kim tolaşur bir mâh-rû sevdâsına	3797
‘Arşa-i ḥüsn içre ger binse semend-i nâz-ıla	3809
Düşde gördüm dir idüm gözde eger ḥ‘âb olsa	3811
Cefâ tıgıyla beni kıyma kıyma	3816
Sanmañuz kaç‘ eylemek ‘ışkuñ yolın âsân ola	3819
Bezm-i ğamda dün gice ol dil-firîbüñ yâdına	3829
Didi şabr it tâ irişe nevbet-i vaşlum saña	3845
Ḥalka ḥalka gülşen-i ḥüsünde gîsü-yı dü-tâ	3854
İtme cefâlar iy meh öykünme rûzigâra	3889
İñende hırş-ıla dünyâya bakma	3893
Sakın bir kimsenüñ gönlini sıma	3899
Bir nigâr-ı tâze sunsa ger mey-i nâb[ı] baña	3913

Soyunup girse ol meh-rû eger nâz-ıla ger mâya	3917
Vâkıf olsam tekye-i 'ışkuñ ne tañ esrârına	3921
‘Âşık-ı dil-ḥasteye derdün yiter dermân aña	3926
Bir perî peyker mi var yanınca ağıyar olmaya	3970
Ko Muḥibbî bir naẓar itsün cemâlün ayına	3971
‘Âşık oldur çehresi zerd ü yaşı hem al ola	3974
‘Alimâ Râzıkâ Perverdigârâ	3979

B

Giceler tâ şubḥa dek kıl rahmet-i Ḥaḳḳ'ı taleb	141
Hicr-ile cân u ciger oldı kebâb	142
Kıldı fırkat gözümün yaşını iy dōst şarâb	143
Âh kim oldı firâkıyla bu dil mülki ḥarâb	144
Gül yüzün karşısına ger âh iderse bu ğarîb	145
Kim vara meyhânelerde eline ala şarâb	146
Ġam-ı hicründe eger ḥâlumi sorsañ her şeb	149
Ḥayme kursa gelse karşımda ger ol ‘âlî-cenâb	150
Ḥâlünî fikr eyledüğüm demde gelmez çeşme ḥ'âb	151
Zülfünî gün yüzüne yine eyledün niḳâb	152
İy saçı sünbül yüzi gül la'li mül eṭvârî ḥüb	153
Zülfî çevgânı elinde görse dil bir yâr-ı ḥüb	154
Bir güneḥkâram günâha tevbe itdüm yâ Mucîb	156
Dōstum alnuñ kamer olmasa yüzün âfitâb	158
İrişür âh u feryâd u fiğânum göklere her şeb	160
Derd-i 'ışka dōstlar hergiz bulunmaz bir ṭabîb	161
‘Âşık oldum gözlerümden ḥâlî olmaz hergiz âb	163
Başda sevdâ dilde ğavġâ gözde âb	164
Âsitânuñda yüzümi eyledüm çün ben türâb	165
Dün gice kaşd eyledüm tâ kim görem rûy-ı ḥabîb	166
Ḥayme kursa sinemün şahrâsına ol âfitâb	167
Sensin ol nûr-ı Ḥudâ aşlı ulu nesli ‘Arab	168
Ḥaymesin şahrâda kursa her kaçan ol âfitâb	169
‘Arızuñ üzre didüm ḥamdur bu zülf-i müşğ-i nâb	170
İtmesün cevri ü cefâyı kendüzine ḥü ḥabîb	171
Derdmendem ḥastayam bî-çâreyem bu ben ğarîb	172
Kıl dilâ câm-ı hoşġuvârî taleb	173
Gerçi ra'nâ görünür mülk-i ‘Arab	174

Fikre vardum tâ ki h'âbuma gire ol mâhitâb	175
Fikr-i lebûn ki eyledi gön'lüm evin hârâb	176
Mescidi âteş kılam âh eylemekden iy hâbib	177
Kurısun ol 'ayn kim akıtmaya her demde âb	178
Gördiler hâk oldugum yolunda iy 'âlî-cenâb	179
'Aceb ol leb midür yâhûd dem-i nâb	180
Noқта 'âdetdür konur çün zir-i leb	185
Dilerseñ kim elüñe gire maḥbûb	186
Gördi kûyında gönül dîvânesini ol hâbib	187
Büse ister leblerinden dil 'aceb	188
Her kaçan kim gide yüzünden niḳâb	189
Çeşm-i mestün dilberâ kıldı benüm hâlüm hârâb	190
Sevdüğümü bilicek hiç yüzüme bakmaz hâbib	191
İster-idüm zülf ü ruh ben rûz u şeb	192
Kalmadı cismümde cân u hicr ara cânumda tâb	193
Hep güzeller necm Hâlîk seni kılmış mâhitâb	194
Sâkî müdâm sun berü sen râhatü'l-kulûb	195
Didüm dehânuñ öpseydüm kılma beni 'ayb	196
Var mıdur agzuñ didüm iy gonca-leb	199
Leşker-i ğam gelse kılma bu gönül mülkin hârâb	200
Çarḥ-ı gerdündür iden göz yaşın âb	201
Gün yüzünden her kaçan kim ala ol dilber niḳâb	202
Nür ogurlar yüzüne gelse muḳâbil âfitâb	203
Olıcak 'iyeş esbâbı müretteb	204
Olmışam bî-çâre vü dil-ḥasta vü tenhâ ğarîb	205
Gerek 'âşık olana ḥüzn-i Ya'kûb	206
Gün yüzüne döstüm çün eyledün zülfün niḳâb	207
Her kaçan kim 'aḳs-i ruḥsârufıla düşe aya tâb	208
Felekdür âsitânuñ anda her şeb	209
Herkese bulmaga 'ömr-i câvidân bir şey sebeb	210
Mî-koned ender zemâne her keşî çizi taleb	211
Gîce ol meh menzilinden çıkdı beñzer bî-niḳâb	212
Leşker-i ğam gelse kılma bu dil mülkin hârâb	213
Alnuña meh yüzüne 'âşık degülse âfitâb	3602
'Âşık oldur eyleye bî-raḥm bir cânân taleb	3624
Beni ḥasretle cânâ dutsa ger teb	3632
Gözlerüm yaşına raḥm itmez benüm âh ol hâbib	3646

Vardugumca kūy-ı yāra beni men‘ eyler raķīb	3688
Korkusından sen şehūn kūyına varsa āfītāb	3710
Cān dirīg eyler dimiş yāra benüm-içün raķīb	3744
Nūş idüp alsam ele cām u şarāb	3853

C

Bu tılısmāt-ı cihān içinde çekdüm niçe renc	324
Haṭuñ itdi Haṭā mülkini tārāc	325
Ezelden olmag ‘ādetdür nihān genc	326
Virildi başuñā ‘izzetle çün tāt	328
Bindüñ çü Burāk’a gice oldı saña mi‘rāc	330
Çünki sevdāñ-ıla sevdāyī mizāc	331
Çin-i zülfündür alan Çin’den ḥarāc	335
Ḥāk-i pāyuñ şāhlar başına tāt	336
Vaşla irdüm çekmiş iken niçe yıllar dürlü renc	337
Şāh-ı ‘ışķam şu‘le-i āhum benüm başumda tāt	338
Uralıdan dilberā devletle sen başuñā tāt	339
İy güzeller şāhı kılmazsın benümle çok kelec	341
Ṭaleb kılmaz bu cān-ı nātüvān genc	343

Ç

Dilā Mecnūn-şıfat ‘üryān oluban pīrehenden geç	323
Cānānı cān u dil ile sevmek olursa suç	327
Sīneme tīrūñle cānā gel bugün bir kapu aç	329
Zülfüñi keşf it nigārā gel ḥabībüm yüzün aç	332
Alup bū çin-i zülfinden dilā müşg-i Ḥoten’den geç	333
Seni cāndan sevdüğüm cānā ola yanuñda suç	334
Yaradaldan berü hīç komaduñ aç	340
Küfr-i zülfüñi gider kāfırlik itme yüzün aç	342
Koñ baña kılsun cefālar eylesün dildār güç	344
Derdlü oldum dōstlar dermān beni bilmez mi hīç	345
Gül-i ruḥsāruñā kılmak nazar suç	3649

D

Nebiler serveridür çün Muḥammed	365
İrişdi çarḥa āh-ı āteş-ālūd	366
İy yüzi gül ķāmeti serv-i bülend	367

Zıkr kıl la'l-i lebûn eyle bu ğamgîn dili şād	368
Şāh olup iy dil eger kılmayasın 'adl-ile dād	369
İy 'arızı gül lebleri gonca boyı şimşād	370
Rāz-ı 'ışkum fāş kıldı eşk-i çeşm-i hûn-nihād	371
Her zamān eyler dil-i sevdā-zede dildārı yād	372
Āteş-i 'ışkuñ yanaldan sinem üzre çıkdı dūd	373
Dermānı kodum 'ışk-ıla kıldum kabûl-i derd	374
Boynuma eyle ser-i zülfûn kemend	375
Gülşen içre gül gibi gül devlet ü bahtuñ sa'îd	376
Rûze-i hicrân gidüp yüzün görindi oldı 'iyd	377
Āhum irdi göklere iy mäh-ı tábānum meded	378
Olmaya bir dem eger ol gül'izārumdan meded	379
Çîn idüp zencîr-i zülfûn boynuma dakduñ kemend	380
Cismi gül-berg ü boyı serv-i bülend	381
Her nefes ben eylerem ol şüh-ı bî-pervâyı yād	382
Lebi üstinde hâl-i 'anber-âlūd	383
Cân naqdi ile gördi ki ben olmışam hārîd	384
Dâğlar her bir taraftan dideler kıldı bedîd	385
Zülfûnûn bendinde diller çağrışup dirler meded	386
Yaşum-ıla gerçi kim zâhir görindi rüy-ı zerd	387
Sen tururken tûbiye baş egmem iy serv-i bülend	388
Cilve eyler bâğda gördüm yine bir serv-ğad	389
Yanalı 'ışk âteşiyle hemçü 'ūd	390
Dirîğā kılmadı dilber beni yād	391
Tañrı'nuñ hāş kulisın bir aduñ oldı Maḥmūd	392
Cân-ıla güş it ne dir gör nây [u] 'ūd	393
Dirler ki ehl-i 'ışk 'alâyık-ı mücerredend	394
Eydür bu dil tiz gör dem-be-dem dildārı yād	395
Nebiler serveridür çün Muḥammed	396
Āh eyledükçe olsa 'aceb mi bu çarḥ kebūd	397
Saldı dil gerdenine zülfûn eyā dōst kemend	398
Dōstlar ğam-hānesinde eski yārumdur nemed	399
Yüzini görmeyeli bu dil-i āvāre meded	400
Yüzün aç kim cümle 'ālem olalar şādān-ı 'iyd	401
Bir perî gördüm gezer seyrāna çıkmış rûz-ı 'iyd	402
Hicr taşın üstüme yagdurdu çarḥ-ı lāciverd	403
Selh-i Şa'bān-ıla oldı 'iṣṣ ü 'işret nā-bedîd	404

Çünkü oldı gülşen-i hüsnünde haddün vird-i verd	405
Yoluñda cân virem iy ruhları verd	406
Hâlümi kimsene yok ‘arz ide dildāra meded	407
Kılmayaldan ol saçı leylā bu ben mecnūnı yād	408
Dōstum ‘aşıklara rahm eyleyüp kıl ‘adl ü dād	409
Elünden hey vefāsuz dād u feryād	410
İder dil hicr elinden āh u feryād	411
Müselmānlar yine bir şüh-ı dil-bend	412
Aldı bir kâfir yine gönlüm müselmānlar meded	413
Dōstum boynuñda n’eyler kākül-i müşgîn kemend	414
Bilmedüm sundum elüm zülf-i siyehkāra meded	415
Ne dimiş yine benümçün ol raķīb-i bed-nihād	3549
Āteş-i ‘ışk-ıla çıkar sineden her lahza dūd	3584
İy pādīşeh-i kişver-i hüsn iy şeh-i bī-dād	3623
Olmadum dünyāda şeyh ü ya mürīd	3633
Cân olur miskin nefes ‘ışkuñda irse aña od	3652
Zülfini dildār eyledi bir lu‘b-ıla müşgîn kemend	3687
Cehd eyle düriş eyle bugün ādl-ile sen dād	3689
Tır-i āhumdan delinmişdür bu çarh-ı lāciverd	3762
‘Işkuñ geleli gönlüme gitdi şalāh u zühd	3834

E

Zıkr ü tevḥīd-ile gel ḳalbūñi mesrūr eyle	2787
Naķş-ı hüsnüñe gönül şehrinde gel deyr eyle	2788
Pend gūş eyle didüm cân u dil-i pūr-hevese	2792
Gönlümü virsem ‘aceb mi ol gözi mestāneye	2794
Gitmege itmegil şitāb yine	2796
Heves-i zülfün ile sanma ki sevdā dükene	2805
‘Işk yolında şabır iden rence	2806
La‘l-i nābuñdur düşüren gönlümü peymāneye	2808
İy ṭabīb-i dil ü cân derdūme dermān eyle	2810
Kim didi saña saçuñ ḡāliye-efşān eyle	2813
Gönül maḥzendür ‘ışkuñ gevherrine	2814
Saçuñı beñzedenler ‘anberīne	2816
‘Āşık oldur nāle itdüğince āhı berķ ide	2820
Enis olsa n’ola ‘uşşāka bāde	2821
Kimi ḥalkuñ olur ḥulķı nefise	2822

Faşl-ı gül vaqt-ı çemen eyyâm-ı şahrâdur yine	2825
Segriyüp çeşmüm kaçan şadî nişânı depreşe	2826
Sevdüğüm bir serv-î kad nâzûk miyândur tâzece	2828
Tağdır-i ezel böyle komış bülbül ü güle	2831
Dirigâ derdüm oldu âşikâre	2833
Lâle hadler fikri ile bagruñı dağ eyleme	2835
Bezm-i çemende lâle tutar elinde bâde	2836
Âh kim kime kılâyım hicr elinden ben gile	2837
Söyler çemende derdini bülbül yine güle	2840
İy döst kerem eyle kadem bas yüzüm üzre	2842
Giderken küyüña oldum fütâde	2843
Sala ol serv-i kad üstüme sâye	2845
Niçe diller ser-i zülfüne beste	2848
Kılur dil gevherin dilber şikeste	2849
Mihrüñ vañan iy döst tutaldan dil içinde	2852
Kim zülfe nañar eylese cân u dil içinde	2853
Muhibb olduñ çü Rabbül-‘âlemîne	2854
Göñlini kim ki bağladı bir saçı sünbüle	2857
Nigârâ mihr-i ruhsârüñ senüñ pertev salar dehre	2860
Cefâ vü cevri çekmiş var mı bence	2862
Leb-i dilber mi yigdür ya piyâle	2864
Bir saçı leylâyı gördüm aña dil virdüm yine	2865
Lebün zıkr eyledüm dil geldi vecde	2866
Görüp ebruñı göñlüm geldi vecde	2868
Dem mi var[dur] bu göñül sinede od eylemeye	2870
Yok gülde tarâvet ki var ol yâr yüzinde	2871
Kim ki cânâ kıymaya irişmez ol cânâneye	2872
Egerçi ugradum ‘ışk içre rence	2876
Ĥâlini gördükde didüm lâ‘l-i cânân üstine	2878
Sataşdum gerçi ‘ışk içinde rence	2879
Virme dil dehre sakın bakma hevâ vü hevese	2880
Olayım cân-ıla kapuñda bende	2881
Meyl idüp dehre koma bir taşı bir taş üstine	2883
‘Âşık oldur ‘ışk içinde ol dil ü cāndan geçe	2884
İder gün yüzine zülfini perde	2885
Kılursa tiğ-ı ‘ışk seni dü-nîme	2886
Ne revâdur ki hadengüñ atasın hâke düşe	2887

Ol yâr-ı dil-nüvâz kaçan meclise gele	2891
Her kim ki gönül baglaya bir saç sünbüle	2892
Gönlümü göndermişem iy döst senden cânibe	2894
Sâķi içelüm sun berü cām itme bahâne	2895
Menzil kılup sultân-ı ğam kondı ħarım-i sîneye	2896
Senün ħaşduñda vardur ħatl-i bende	2898
Geldi ‘ışķuñ eyledi sinemde cânı sūhte	2899
Kūh-ı ğamda daĝlar yakdum ser-â-ser tenüme	2901
Nigārâ ħasret-i rüyuñ beni ugratdı biñ derde	2902
Gözümden dürr-i ešķi dâne dâne	2905
Gözlerüm yaşına bakup dimeñüz mâ dükene	2906
Olupdur ğamzeleri kana teşne	2907
Ĥâl-i miskînün nigārâ la’l-i ħandân üstine	2908
Gice odlar zâhir olur sine-i şad çâkde	2909
Eksük olmaz âteş-i ğam çün dil-i ğamnâkde	2910
Şayd olup ‘aşıkıların gördüm yaturlar ħâkde	2912
Nâĝehân virdüm gönül nev-reste zibâ dilbere	2913
Gel ĝonca gibi iy döst bir dem tekellüm eyle	2914
İy dide pendüm dut benüm nâzzâre-i rû eyleme	2915
Biñ cevır ü cefâ eyle baña itmezem gile	2916
Yâr ‘arz-ı cemâl itdi o ħalk itdi nezâre	2917
Gözüne beñzemez âhû-yı Çin’de	2918
Zâhid inkâr idesin ger bu benüm mezhebüme	2919
Yine gönlüm bend oldı zülf-i kemend-keşe	2921
Menzil itmeden gönül bu sine-i dirinüme	2922
Eyledüm taĥrır yâra nâme mazmûnum bile	2923
İy türk-i şūĥ ‘aşıkâ cevır ü ‘itâb ne	2925
Sen itdün ħüsnüñi evvel nümüde	2927
Hicr içre çeküp cevır ü cefâ eyledüm güle	2930
Bu cân u dil dermânedür ĥâlüm n’olur cânân ile	2931
Ĥâr elinden bülbül itdi çok şikâyetler güle	2933
Şad-ile feraĥ-ı zevķ sunıldı ezel güle	2934
Şehâ kapuñda olmak baña bende	2935
Yüzinden perdesin ‘arız ĝuşâde	2936
Göre zülfüñi dil ola divâne	2937
Gözüm ‘ışķuñ-ıla toldur ac itme	2938
Nefâyis yime kendün ac eyle	2939

İlâhi gönlümi sirâc eyle	2940
Görmemişler hergiz rahm ide cânân kimseye	2941
Haṭ mıdur didüm görinen la'l-i mercân üstine	2942
Sorarsaṅ gönlümi kalmadı bende	2943
Bâğda mül tolı sağâr dutalum gül yirine	2945
Nev-bahâr irişdi hüsün 'arz ider güller yine	2946
Yine vaḳt oldu alam rāh-ı muḡānı elüme	2949
Ḥasret-i la'lünle aldum bâde-i gülgün ele	2950
Tagıdup zülfi kaçan 'uşşâka dilber göstere	2951
Ġam şebinde bir gice bu dil kaçan zârı çeke	2953
Ol Muḡal-Çin gözlerün kaşd-ı dil ü cân eyleye	2954
Ruḫların aṅalı oldu yine şeydâ lâle	2955
İy şüh-ı türk cevri ü cefâ vü 'itâb ne	2958
Dil kaldı ġam u derd ü belâ-yı nigâr ile	2959
Derd-ile yine geldi gülzâra benefşe	2960
Nüş idüp elde tutar sağarı şeydâ lâle	2961
Ergânün oldu dilüm nâlesini seyr eyle	2962
Sanmañuz dil âteşi bu sineden bir dem gide	2966
Meyl kılmaḁı mecâz-ıla gönül hiç kese	2971
Âteş-i 'ışka yanup virdüm çü dil ol mehveşe	2973
Niçe bir aldanasın dünyede birkaç nefese	2974
Neden eksük degül sineñde kîne	2975
Dutup dil düzdini zülfi şebinde	2976
Sevdümse seni hışmuña iy yâr sebep ne	2978
Gül yüzini göstermeye dildâr sebep ne	2979
Beni cellâd ġamzeñ iki nîme	2981
Lebünden ḥadd-i gülgünüñ şekerle	2985
Dime ḫâlüm n'olısardur ḫasret-i cânân ile	2989
Ḥün-ı dil cüş eyledi bu dide-i giryân ile	2990
İrmedüm tuş olmadum 'âlemde ḫâlât ehline	2991
Haṭ mıdur yâ mûrlardur lâ'l-i cânân üstine	2992
Gönlümi elden çıkardum bir daḫı gelmez ele	2993
Kanum ile yazdı dîdem bu ruḫ-ı zerd üstine	2994
Dime zâhid baña kıl yâra tevbe	2995
Saçuñ girihlerini kıldum egerçi pîşe	2996
Bend eyle dili zülfüne divâne gerekse	2997
Birlige irmez kişi iki cihândan geçmeye	2998

Tâze düşdüm âh bir hercâyi dilber derdine	2999
Gün yüzün virdi şeref geldi bu ben hâk üstine	3001
Görinmez bî-vefâlar içre sence	3002
Baňa olsa leb-i sâkî yiter hem nuql u hem bâde	3004
Ġam şebinde dil seni giryân ide	3006
Taň mı bulınsa mihrûn bu dilde cân içinde	3008
Dirîğ ay oldu göstermez yüzini çünkü cânâne	3010
Niçe bir tîr-i cefâlar sine-i miskînüme	3011
Zülfine gönül bend ola dîvâne geçerse	3012
Budur fikrüm benüm olunca zinde	3015
Çün geldi ‘ademden yine gülzâra benefşe	3016
Hicrûn-ile şehâ döndi yürek kana esirge	3018
Dilberâ hicr-ile bagrum lâle-veş hûn eyleme	3019
Gönlümüz mey mi içer ol leb-i sükker yirine	3020
Yine aldandı gönül bir güzelün pâresine	3021
Çün perî gibi görindi yine dilber gözüme	3023
‘Âşıka cânlar bağışlar ol şanem gelse söze	3024
Her tarafından zülf kim düşmüş o haddi meh-veşe	3026
Çün yagar tîr-i belâ bu sine-i ğamgînüme	3027
Hem-dem olmazsa eger zülf-i semen-sâlar bize	3028
Siyeh zülfine ol yârûn giriftâr olmasun kimse	3029
İy dil ser-i zülfinden anuñ key hâzer eyle	3033
Baňa olmayıcek bir dem ruh-ı dildâr eglence	3034
Bir perî-peyker ğamından zâr u giryânsın yine	3036
Şabâ kûy-ı dilârâdan geçer âheste âheste	3038
Ben derd kabûl eylemişemdür em içinde	3041
Gönül çün bir devâsuz düşdi derde	3042
İrişdük çün Karaman illerine	3043
Ol yâra yâr dime kim yâlvara gelmeye	3044
Her lahza gelüp yâr gider bir dem içinde	3045
Şol mu‘anber zülf düşmüş hadd-i cânân üstine	3046
Bulınmaz bûy-ı zülf âhû-yı Çîn’de	3049
Çâk-i pîrehen ider olalı şeydâ lâle	3051
Kaşuñ mihrâbına şol kim görüben eyledi secde	3052
Va‘de-i vuşlat ümîziyle dili şâd eyleme	3053
Zâhid senûn tek uymazam efsâneden efsâneye	3054
Mâh-rûlar vaşfına çün müşteri oldum yine	3056

İy şabâ bu derdmendün hâlini var yâra de	3058
Sehâb-ı zülfini gün yüze perde	3059
Ġamzeler öldürdi gerçi itdi kan kan üstine	3060
Perisin bilmedüm yâhüd ferîşte	3061
Sitem tîğıyla kılduñ cân[1] rişte	3062
Ne var şâd [u] feraḥ hem-dem bizümle	3063
Atup zülfün kemendini düşürdün gönlümi bende	3064
Zülf[i] sevdâsı getürdi başuma sevdâ yine	3065
Yir yirin oldı çemende yine peydâ lâle	3069
Sâye saldı her taraf çün servler âb üstine	3070
Tavaḡḡuf eyleme bir dem sen efgân eyle ben nâle	3071
Gül mevsiminde iy dil ol gül'izârı gözle	3073
Tolaşdı yine dil saçınuñ silsilesine	3077
Sırr-ı ışkı kim bilürdi nâle taḡrîr itmese	3079
Ġamzelerden yine tîr aldı nigârum eline	3080
Murğ-ı dil ḡaşd itdi indi dâne-i hâl üstine	3081
Gözün şahbâzı şayd itdi gönül murğı düşüp Çine	3082
Gönlüme didüm 'aşîkam 'ışḡuñ 'ilâcı ne	3085
Akdı yaşum su gibi bir serv boylu serkeşe	3086
Bir perî peyker ḡamer-ruḡsâr sevdüm tâzece	3087
Görmem n'ideyin yüzini ger şems [ü] ḡamerse	3088
Bulınur çün hevâ-yı zülf serde	3090
İy ruḡları gül ḡâmeti 'ar'ar bili ince	3091
Dilâ şabr it cefâ vü cevri ü rence	3092
Kaşı miḡrâbına her kim ki imâmet getüre	3093
İder zülfini gün yüzine perde	3094
Olsun tana"um içre ol mâh-rûy sâde	3095
Murğ-ı dil itdi heves gülşen-i dildâra düşe	3097
Zâhid olan geçürür ḡalvetde 'ömrin beng-ile	3098
Zâhidâ zühdi ü riyâyı ihtiyâr itmeñ nice	3100
Ḥâşa lillâh kim cefâña dil taḡammül itmeye	3101
Beñzedelden küy-ı dildârı cenâb-ı Ka'be'ye	3102
Leb-â-lebdür ciger ḡünüyla lâle	3103
Sinem görinür gül gibi pür dâğ-ı tenümle	3106
Bu gönlüm itdi hicrân pâre pâre	3107
Boyuñ serve yüzün gülzâr-ı çine	3108
Yine hengâm-ı güldür devri-i lâle	3109

Fikr kıl aḥvālūni geldük ne yüzden ‘āleme	3110
Göster evvel yüzüni göñlümi al āl eyle	3117
Bahār irişse güller bitse tāze	3124
Çünkü virildi ḥande vü şādī ezel güle	3126
Rāzuñı sakla dime ‘ālemde hergiz bir kese	3127
Yiridür saña göñül virdün vefāsuz dilbere	3129
Dün hevā kesb itmek-içün seyre vardum gülşene	3130
Yine vaḫt oldu ki güller açılıp yaz gele	3138
Sebze-i ḥaṭṭuñ gören dir la‘l-i ḥandān üstine	3139
Çekdüğüm derd ü belāyı hele bir yād eyle	3141
‘İşḫum benüm bir oldu iki cihān içinde	3142
‘İşret deminde sāğarı beñzetdiler güle	3143
Gülşen içre ruḥlaruñ-veş verd-i ḥöd-rū bitmeye	3145
Āh u vāh-ıla günüm çünkü geçer döne döne	3146
Rindāne gelüpdür yine çün bāğa benefşe	3149
Başa kim çıkabilür ol ṭurre-i ṭarrār ile	3151
İderüz şoḥbet-i mey serv-i ḥırāmānlar ile	3154
Nār-ı ğamda naẓar iden kişi tāb-ı tenüme	3155
Bir ğazel didüm yine şol māh-ı tābān üstine	3164
El götürüp du‘ā direm ol serv ḫāmete	3165
Bir gül-i ra‘nā ğamından zār u maḥzūnam yine	3166
Ne ḥaddün gibi bir gül var çemende	3167
Dime nāşih pend idüp cān iste cānān isteme	3169
Furḫat ü hicr-ile her dem beni Mecnūn eyleme	3575
Zülfüñden ol şabāya büy-ı nişāne virme	3597
Derdā dirig geçdi günüm āh u vāh ile	3598
Bugün şabr eyleyen derd-i elime	3599
Burḫa‘-ı zülfi kaçan kim yüzine dilber çeke	3631
Çok eyledüm günāh u münāha tevbe	3635
Güş itmeyesin nālemi iy yār sebep ne	3640
Dilā cānāna cānın virmeyince	3723
Yoğ-ımış ölmekden artuk derd-i ‘işḫa çāre ne	3763
Hilālünün ḥayālinden Muḥibbī duydu bir nāle	3796
Zāhidā māḥbūb u meyden gel beni men‘ eyleme	3799
Her seḫer vaḫtinde kim bülbül fiğānın işide	3800
Kankı dilde ‘işḫ-ı şāhī ḥāne bünyād eyleye	3803
Sevdüğüm bir māh-ı nev şirīn-zebāndur tāzece	3805

Kovma deyründen bu gönüm itme zâr iy muğbeçe	3808
Sâyesin her bir dıraht saldı yine ‘ab üstine	3813
Benümle ‘arbede eyler o çeşm-i mest her yirde	3814
Getür sâkî şarâb-ı nev irişdi ‘ahd-i gül tâze	3849
Tâlib oldum hüsne âhîr yolum irdi zülfine	3866
Niçe demler kalmış idüm rûze-i hicrân ile	3867
Şâbra tākāt kalmadı yâruñ cefâ vü cevrine	3869
Câmi’-i hüsninde yâruñ baş kodum secdeye	3875
Mecâzî ‘ışk kim ide pîşe	3877
Çün ezelden cân u dilden bende oldum Aḥmed’e	3890
Sırr-ı ‘ışkı sen sen ol nâ-ehle ifşâ eyleme	3911
Mescide varmış iken vardum yine meyḥâneye	3936
Terk idüp dildâr kūyın girdügiyçün Ka‘be’ye	3941
Key perîşân hâl olupdur bu Muḥibbî hicr-ile	3945
Ḥadüñi görse gönül meyl ider ol dem lebüne	3949
Deyre vardum dün bugün meyḥâneye	3963
Çün geçdi rûze sâkî gel sun baña piyâle	3964
Ârzü-yı mey idüp gitdüm yine meyḥâneye	3965
Kühîl ide topragını ḥav râ-yı cennet gözine	3967
Sâkiyâ sun berü şol kan olası cân dökile	3968
Bezm-i ğamda ğiceler tâ şubḥ olunca derd-ile	3969
Bunı yazmış yapıdugında İbn-i Âzer Ka‘be’ye	3972

F

Karşuda leşker ola kât tâ be-kâf	1547
Şol kadar dökdi ciger hünını çeşm itdi telef	1548
Leşker-i ğam gerçi kim dil kaşdına bağladı şaf	1549
‘Âşık-ısañ terk-i cân it urma lâf	1550
Ḥâlümi ‘arz itmedi dildâra zülf	1551
Lâm kıldı kıddümi olmuş iken hem çün elif	1552
Her kim insândur kemâlâta irüp bulur şeref	1553
Mâh-rûlar yolına itdüm dime ‘ömri telef	1554
Şâf-ı bâde nûş kıl eyle anuñla ḳalbi şâf	1555
Kim der-i cânândan ide i’tikâf	1556
Bâğda geydi benefşe başına tâc-ı şadef	1557
Ḳaddi üzre zülfın açmış sim-berler her taraf	1558
Tevbe itmek istedüm tâ tutmayam sāğar be-kef	1559

Nağd-i 'ömri zâhidân için buyurmuşlar selef	1560
Kûyını 'aşık iseñ Ka'be gibi eyle tavâf	1561
Eylesem dil mülkini ben tañ mıdur cânâna vaqf	1562
Dürler ile gözlerüm tolı idi hem çü şâf	1563
Olsa 'adüvv leşker[i] karşumda şâf şâf	1564
Cân almag-ısa cevri-ile cânâna tekellüf	1565
Gevher-i 'ışka olaldan dil şâdef	1566
'Ahdine turmaz diriğâ va'deye eyler hilâf	1567
Sinemi dâğ eyleyüp çekdüm aña yir yir elif	1568
Lebleri nâzûk ruhı dil-keş kadı bâlâ laţif	1569
Leşker yürisün şâf şâf	3555
Rûz-ı 'ıyd oldu yine irişdi eyyâm-ı şerif	3592
Çün kâdem basduñ dilâ meydân-ı 'ışka urma lâf	3664
Emr-i Hâkķ'ı tutuban itmeyigör bunda hilâf	3731
Leşker-i a'dâ eger karşuñda tura şâf şâf	3732
Nağd-i 'ömri mâh-rûlar yolına itdüm telef	3733
Eşk-i çeşmüm bir taraftan dūd-ı âhum bir taraf	3833

G

Yakalı ğam leşkeri bu sinem üzre tâze dâğ	1531
Serv kıaddün hasretinden eyledüm çün geşt-i bağ	1532
Hasa hâlem hicr odından yir yir oldu sine dâğ	1533
Eşküm akar su elifler servlerdür lâlâ dâğ	1534
Yakdı 'aşık sinesine lâlâ gibi tâze dâğ	1535
Olmasa pervânenün başında sevdâ-yı çerâğ	1536
Dilberâ sensüz baña dūzah görünür geşt-i bağ	1537
Güller şükûfte halk ferağ her biri ferâğ	1538
Döstüm zülfün kemendidür takan boynuma bağ	1539
Degül mihirinden ol mâhuñ dil ü cân bir zamân fâriğ	1540
Reşk ider kâkülünün şivesine sünbül-i bağ	1541
İster iseñ olasın sen guşşa vü ğamdan ırâğ	1542
Lâlâ-veş sinemde yakdum hasretiyle tâze dâğ	1543
Yine bir zühre-cebîn karşuma kurdı benüm ağ	1544
Lâlelerle gördüm olmuş pür şükûfe deşt ü bağ	1545
Büy-ı zülfün ile pür-sevdâ dimâğ	1546
Dimişlerdür egerçi rûz rüşendür 'Arab'dan yig	1702
Ħüsñ gülzârında otlar gözlerün âhü-yı müşğ	1703

Yine eşkümle oldı la'l hem-reng	1705
Gönlüm aldı âl-ıla bir şüh u şeng	1707
Dilâ kıl sîneñi def kâmetün çeng	1720
Ġam beyâbânında urdum gögsüme şol deñlü seng	1728
Nigârâ gülşen-i hüsnün baña bağ-ı iremden yig	1737
Ġurûr-ıla bakup dime ki yokdur kimse benden yig	1741
Görenler dide-i eşküm didi mâ-ı 'inebden yig	1753
Varılmaz küyuña râhum olup teng	1774
Gösterüp gün yüzini ol itdi bu 'aqlumı deng	1776
Yaşum oldugıçun haddünle hem-reng	1777
Egerçi rüşen-i rûza dimişlerdür 'arabdan yig	1788
Sıneme revzenler açmaga yine ol şüh-ı şeng	1836
Ġamuñla olalıdan kâmetüm çeng	1837
Siyeh zülfün gelür cânâ baña mülk-i 'Arab'dan yig	1860
Çin-i zülfünden meşâm-ı cân alurdı büy-ı müşg	1871
Boyuñ serv ü yüzün gülden tenün berg-i semenden yig	1872
Kaşı yası deldi sinem itdi müjgânın hadeng	1873
Alur gül 'arızuñda büy-ıla reng	1885
Ney gibi inlerem uş derd-ile ben âh dirîg	3577
Lâle gibi hasretiyle yakmışam bagrumda dâg	3663
Dilâ kıl sîneñi def kâmetün çeng	3666
Dâg-ı ğamdan sineme vaz' eyledüm bir tâze dâg	3950

H

Bu dil-i ğamgînümi sanmañ şarâb eyler ferağ	346
Dil şafâ kesb idemez içmeyecek câm-ıla rah	347
Görmedüm sencileyin bir mehi 'âlemde melih	348
Sâkî olup meclise alsa ele dilber kadeğ	349
Mezheb-i pîr-i muğândur hem dahı deyr-i Mesih	350
'İsî lebünü görse idi dirdi 'ayn-ı ruh	351
Zinde kıldı niçe 'ışk mürdesini hem çü Mesih	352
Meclis-i meyde öper çün leb-i dildarı kadeğ	353
Çarğ-ı felek itmedi çünki beni ferağ	354
Rûze geçdi sâkiyâ al elüne gülgün kadeğ	355
Nâgeh nidâ irseydi şehergeh be-güş ruh	356
İçmeyem mey ger baña hürşid ola enver kadeğ	357
Saña 'aşıklardur iy mağbûb-ı şüh	358

Eyledi ben bî-dili günden güne pā-māl-i çarḥ	359
Gül yüzün 'arz eylemez derdā dirîğ ol māh ruḥ	360
Zāhidā yokdur ʔarāvet sözlerüñ ġāyet sovuḥ	361
Ġam meclisinde göz yaşıdur çün ʔarāb-ı telḥ	362
İy gönül incinme olsa ger raḳībūñ sözi telḥ	363
İtsem sü'al la'lini virür cevāb-ı telḥ	364
Āteş-i 'ışk-ıla sīnem yandı kılsam nāle āh	2797
Zāhir oldı ruḥlarında didiler ḥāṭṭ-ı siyāh	2802
Derd-ile hicrān şebinde eyledüm göynüklü āh	2804
Ger niḳābın keşf idüp ḥübān görine hem çü māh	2859
Ger ḥulda müsteḥaḳ 'ameliyle ölürse āh	2869
Yār itse kaçan kākūlini başına külāh	2882
Her şeb ġam-ıla çün dil-i zār iniler āh	2920
Ḥaddünde āceb olmaya ġisū girih girih	2924
Dirîğā hasta-i 'ışḳam gelüp sormaz ʔabībüm āh	2952
Kanlı yaşum māhiye irişdi āhum tā-be-māh	2957
Değül ben ḥastanuñ ḥālinden ol sīmīn beden āğah	3009
Ḥālūme baksañ n'ola iy ḥüsn iline pādişāh	3022
Perde kılduñ şem'-i ruḥsāruña zülfüñ kıldum āh	3031
İderem giceler tā şubḥa dek āḥ	3163
Kullar kapuñda çok sen pādişāh	3171
Yolından toğrı iken ok gibi āh	3596
Emrile bir dem ʔarār itmez döner dāyim bu çarḥ	3606
Dökerem yaşı dem dem idüp āh	3628
Ruḥların 'arz idüben itdi dilüm yār feraḥ	3650
Çün 'arz-ı cemāl itdi baña gün gibi ol ruḥ	3651
Her gice āhum şerārından yanar ʔandīl-i çarḥ	3679
İy Muḥibbī didüm eyle dil elinden āh u vāh	3683
Ṭablalardur görinen iki ʔarafdan mihr ü māh	3755
Ḥün-ı ciger ki kaydı geldi gözümde āh	3784
Başdan ayaga olursa da günāh	3793
Ol büt-i tersā kaçan kāküllerin eyler girih	3804
Dilberā 'arz-ı cemāl it kim bula cānum feraḥ	3932
Üküş eksüklik itdüm āh u şad āh	3978

I

Eger Ferḥād olmasa bu fenn-i 'ışḳuñ üstādı	3175
--	------

‘İşk bünyâdına cem‘ iden melâmet taşını	3178
Nigârâ hâlûmi bilmek dilerseñ gör şeb-i târî	3181
Nikâbın keşf idüp ol gül eger göstere ruhsârı	3182
Servler gülşende mât oldu görüp refîârûnı	3184
‘Aceb mi yârûñ ağıyar olsa yârı	3191
İder bülbül bahâr olduğda zârı	3192
N’ola dilden berî olsam görüp ruhsâr-ı cânânı	3193
Ger murğ-ı seher eylese nâle vü zârı	3197
Kim-durur ruhsârûña gün gibi per-tâb olmadı	3198
Hudâyâ sensin ‘âlem pâdişâhı	3199
‘İşk âteşiyle yandı bu dil bil ki cân dağı	3204
Cân-ıla bu dil oldu giriftâr ‘âşıkı	3208
Mihnet-ile sanma bagrum iy şanem baş olmadı	3209
Düpdüz cihânı garğa virürken gözüm yaşı	3215
Olaldan boynuma zencîr yârûñ zülf-i leylâsı	3218
Naqqâş-ı cihân naqşını çün sen güle yazdı	3220
Göreliden gözlerüm ol nergis-i şehlâsını	3221
Evvel alduñ büseñe cân naqdine ikrârımı	3228
Arturur cân ‘andelîbi dem-be-dem feryâdını	3230
‘Âşık mıdır ki isteye gönli şafâsını	3232
Kim temâşâ eyleye bir lahza hüsnuñ bağını	3235
Seyr idenler bir nazâr derdüñle sînem bağını	3236
Her gün eyler çün tefâvüt ol gülûñ zîbâlığı	3239
İrdi Ferhâd’a maḥabbet kesdi miḥnet daşını	3243
‘Âşık mıdır ki isteye derdüñ devâsını	3244
Giderdüñ zulmet-i küfri yakuban şem‘-i kâfûrî	3246
Sultân-ı ‘ışk sîneme dikdi livâsını	3248
‘Âşık mıdır ki isteye yârûñ vefâsını	3252
Çünki kulsın hiç bildüñ mi bugün sultânûnı	3254
Gün-be-gün arturduñ iy döst sen in‘âmûnı	3255
Çemende güller açıldı cihânûñ zeyn olup bağı	3258
Nigârûñ kıddi serv olmuş tamâmdur hüsnuñ çağı	3260
Gidüp ol mâh baña dilden hezârân şad heves kaldı	3266
İy murğ-ı seher eyle yûri nâle vü zârı	3271
Ser-i zülfüñ kemendinden gönül âşüfte hâl oldu	3273
Beni öldüriserdür iştiyâkı	3274
Saklasun her dündan diñ yâra ad u sanını	3275

Şad-bār yiter ‘işve vü nāz u ‘itāb oldu	3279
Sev evvel cān-ıla gül yüzlü yārı	3284
Gören sen saçı şeb gül yüzlü yārı	3285
Bir baht-ı kem bī-ṭālī‘em görmem senüñ pervāzuñı	3286
Mülemma‘ olsa kan-ıla ‘aceb midür gözüm yaşı	3287
Eyledüñ yine perīşān zülf-i müşg-i nābuñı	3290
‘Arz ider şüfī dem-ā-dem hırka-i sālūsını	3292
Mu‘allim eylemiş ta‘līm cefāya ol perī-rüyı	3293
Baňa qaddi ḥaddi besdür n’iderem serv-i gülzārı	3295
Niçe yıldur çeker dil iştıyākı	3296
Çok günāh itdüm velī bende rehrev kalmadı	3298
Çıkup şeb-gün libās ile o meh bir şeb birün oldu	3301
Vefā umdukça eyledüñ cefāyı	3302
Geçdi dirīğ guşsa ile ‘ömr-i cevānı	3307
Ḥudāyā sensin ‘ālem pādīşāhı	3315
Dakar mı zülf-i zencīri dil-i dīvāneden gayrı	3316
Dermān taleb kıldum velī derde dermān olmadı	3318
Āteşe yak zāhidā gel hırka-i sālūsunuñı	3320
Bir nāzenīni gördüm cevlan iderdi rāhı	3322
Bulur mı cān u dil gamdan rehāyı	3324
Bir itdi Ḥamel burcı gelüp leyl ü nehārı	3325
İy gönül gel sīnede yak ‘ışkuñuñ fānūsını	3327
Ġāyibāne ‘āşıqam ara gel iy dil yāruñı	3329
Sebze-i ḥaṭṭı ihāṭa eyledi ruḥsārını	3330
Sebze-i ḥaṭṭı ihāṭa eyledi ruḥsārını	3336
Sākī getür bādeyi fevt itme furşatı	3338
Görmesem [ben] ‘ālem içre yārumuñ dīdārını	3341
Ger tīğ-ı cefā ile dōke yirlere kanı	3343
Didüm ki yāra eyle oran-ıla nāzuñı	3344
Yoluñda her kim ölmezse añılmasun anuñ adı	3351
İstemez ‘āşıq olan zecr ü ‘anādan gayrı	3355
Metā‘-ı ḥüsnin ‘arz idüp ide ger yār bāzārı	3357
Bugün dīvānesi oldum görüp āh ol perī-zādı	3358
Hīç ‘ālemde benüm bu dāduma dād olmadı	3359
İy sehī servüm göreliden berü ḥüsnüñ bāğını	3360
Māh-rūlar ‘ışk[ı] bu āşufteden ayrılmadı	3361
Āh kim bir serv-kaḍ durdı akıtdı yaşımı	3366

Gözlerinden hün-ı dil şol deñlü dökdi yaşını	3368
‘İşkâ duş oldum dirîgâ vaşl-ı cānān olmadı	3371
‘İşk-ıla gerçi ki çekdüm niçe dürlü ta‘abı	3372
Dil-i şūrîde sevmişdür yine çün bir perî-zâdı	3376
Taht-ı çemende yâr çözüp zülfi bağını	3381
Bu cihānuñ nesi var zecr ü ‘anādan gayrı	3384
Kanı ol dem kim benüm bir zülf-i şāmum var-ıdı	3386
Sākî örü dur doldur yûri cām-ı zücâcı	3388
Şöyle yakduñ kim beni nām u nişānum kalmadı	3389
Ol letāfet ki Huzā sen gül-i hamrāda kodı	3390
İtmedi yâr bu ben miskīne hiç yârlığı	3391
Yüzüme bir güle bakmaz benüm ol yâr dağı	3392
Dōstlar miñnet şebinde ol ki evbāş olmadı	3396
Āh ne müşkil imiş dünyāda yâr ayrılığı	3399
Ġamzeñüñ hiç gitmedi kan dōkmeg-ile uyhusı	3400
Gōsterür dilber çü her dem hañcer-i ‘üryanını	3404
İy h‘āce katı müşkil olur ‘ışk kitābı	3408
Her kaçan ‘āşıkā fetḥ ola maḥabbet kapusı	3409
Şol kadar çekdüm belā deştinde ġam hicrānını	3410
Gözüm yaşı revān oldu görüp sen serv-i bālāyı	3411
Meh dime yüzi āfitāb oldu	3412
Cānā cefā vü cevruñ-ile dil hoşın dağı	3414
Cān diler şem‘-i ruḥa eyleye pervānalığı	3421
Ġamzesi deldi geçer çatdı kaşın yâr sıdı	3423
Ol serv-i sehī nāz-ıla bir kez salınaydı	3424
Dilā çün mevsim-i güldür mey-ālūd eyle dāmānı	3425
Her kim ki göre seyr ider ol serv-i hırāmı	3426
Kim virdi göñül cān u ruḥ yāra tayandı	3429
Dün ḥayāl-i yâr-ıla bir bunca rāzum var-ıdı	3430
‘İşkuñ iderse rüşen sīnemdeki çerāğı	3432
İşitdi cān kulagı bu nidāyı	3439
‘İşk āteşiyle dil eridüp bagrı yagını	3441
Dirîgâ görmeyelden rüy-ı yārı	3442
Zülf-i müşg-āsā-y-ıla örtme kamer ruḥsāruñı	3447
Nigāruñ la‘l-i nābından şu kim nām u nişān buldı	3454
Āba māyil gördüm ol servüñ kad-i dil-cüyını	3455
Eger olmasa sīnemde nigārā ‘ışkuñuñ odı	3456

Bugün bu deyr-i ‘âlemde kimüñ kim başda var hūşı	3459
Âteş-i ‘ışka yanardum olmasa ger gözyaşı	3460
Görüp gülzâr-ı hüsn içre ben ol serv-i hırāmānı	3462
Ğazabla baksa dilber bir yire gelür iki kaşı	3463
Hāne-i dilde ezel ‘ışkuñ uran bünyādını	3464
Dün serv gibi salınup ol gül budācuğı	3465
Nişān-ı kavş-i Rüstem’den beter ol dilberüñ kaşı	3469
Sīnemde ‘ışk dikdi maḥabbet livāsını	3473
Niçe gündür gözlerem ol gözleri āhūları	3476
Şevk-i ruḥuñuñ fikri ser-ā-ser dili yakdı	3477
Kūhken geldi bu ‘ışk bünyādına bir taş kodı	3478
Naķş kıldum hāne-i dilde kâmer ruḥsārını	3480
Ölmeden derdā dirīgā yarı görsem bir dahı	3481
Dün gice hicrān şebinde infī‘ālüm var-ıdı	3486
Salınup serv tek gitdi dilümde āh-ı ğam kaldı	3487
‘İşk-ı şāhī ṭurra ile çaldı ṭabl-bāzını	3489
Ne içün beñzedem serve ben ol serv-i hırāmānı	3490
Yüzi güldür boyı bir servi dalı	3495
Göñlüme zülfüñ getürdi bu uzun sevdaları	3497
Başumdan gitmedi zülfüñ hevāsı	3498
Bu maḥlūkuñ kamu sensin İläḥ’ı	3499
Kimse bilmez hīç ‘āşık yārdan āgyārını	3502
Kaçan kim görmesem gül yüzlü yarı	3508
Anuñ kim ṭālī’i kılmağı yarı	3509
Bu dīde şehā ḥasret ile kana boyandı	3510
Var-ıdı ben kulına ol şehüñ ‘ālī nazarı	3513
Olmışam bir güzelüñ cān-ıla sergerdānı	3517
Sürme kıldı Bīsütün’uñ gerçi Ferhād taşını	3520
Görse Mecnün yagduğın üstüme miḥnet taşını	3521
Mihre teşbīh eylesem olmaz göñül cānānumı	3522
Şādīde gördüm bekā yok ihtiyār itdüm ğamı	3538
Dimege dil derdini derdā zebānum kalmadı	3619
Görüp hüsnüñi dil dīvāne oldı	3630
Şi’r içre bugün söylemedüm söz ola ḥāmı	3639
Şeb-i ğamdan gayrı ben görmedüm āh rüzumı	3641
Bu göñlüm şīşesin sıduñ akar durmaz gözüm yaşı	3682
Dest-i ‘ışk-ıla ezel içdüm maḥabbet cāmını	3685

Seyl-i eşküm üzre kurdum gönlümün tölâbını	3705
Ele al sâkiyâ gülğün şarâbı	3714
Her ne kazdı kühken 'ışkıyla dehrün taşını	3738
Bir nazar gün yüzünü görmek müyesser olmadı	3752
Ḥadîs-i Leyli'den eyle kelâmı	3806
Hîç belâ-keş 'âşık olan kaldurur mı başını	3820
Sırr-ı 'ışkum 'âlem içinde benim fâş olmadı	3821
Hevâ-yı 'ışka çün uydum kodum yolına bu başı	3825
Ser-i kuyında dildârün kodum âvâre bu başı	3826
Geldi gül devri yine bülbül figâna başladı	3827
Nev civân idüm beni pîr itdi meh-rûlar ğamı	3836
Gider bu dilden encâmı elünden komagıl câmı	3837
Alınca gönlümü dilber baña mihr ü vefâ kıldı	3844
Leblerüne beñzerem şekker didi bâb olmadı	3858
Rikâbuña yapışdum çek 'inânı	3887
Ra'd-ı gönlüm sanmañuz 'ışk-ıla nâlân olmadı	3918
İy diyen 'âlemde bir yâr-ı vefâdâr kanı	3919
Çün bülend itdün Muhibbî 'ışkuñun âvâzını	3943

İ

'Âşıkam derdâ degül hâlüme kimse muṭṭalı'	1525
Varağ-ı hüsñüne haṭṭuñ yazalı haṭṭ-ı bedi'	1527
Görmek olmadı müyesser çünki ol meh-pâreyi	2800
Gâh olur mülk-i cihâna ḥan ider gönlüm beni	3174
Gün yüzün oldı şehâ mihr-i cihân-tâb gibi	3176
Ḥasret-i Leylâ-y-ıla âh oldı Mecnûn pişesi	3177
Tiğ alup mestâne çeşmün yine çok kan eyledi	3179
Kanı ol dem kim baña deyr-i muğân me'vâ idi	3180
Ġamzeler kan itmege kaşd-ı dil ü cân eyledi	3183
Kim cüdâ eyler bugün senden beni cânım gibi	3185
Büse-i la'l-i lebün bu cân-ı şîrinüm gibi	3186
Gönül gül yüzlü bir dildâra düşdi	3187
Baña bu işi cümle yâr itdi	3188
Gün yüzün göstermek-ile sîne-çak itdün beni	3189
Yine nâz-ıla hırâm eyle gel iy serv-i sehî	3190
Arasalar bu cihân içinde yokdur sen gibi	3194
Genc-i hüsne kâkülün olmuş tılısm ejder gibi	3195

Gördüm gülün hevāsına gülşende bülbülü	3196
Olmaya bir fitneger ol gözleri şehlä gibi	3200
Şad pâre ola var mı cihânda tenüm gibi	3201
Menzilün evvel qâdem basduñ dilâ dünyâ gibi	3202
Yine biñ nâz-ıla cânâne geldi	3203
‘Âşıqam divâne bilmem gerçi rāh-ı hāneyi	3205
Bañā sāķī-i ‘ışkuñ bāde viridi	3206
Servde reftār yok serv-i hırāmānum gibi	3207
Sakın aldanma cihāna dime yokdur ben gibi	3210
İy melek-ħaşlet ü iy nūr-ı Hudā v’iy Qureşi	3211
Nigāruñ arttı günden güne derdi	3212
Yanuma geldi şehgergeh çünkü dehrün husrevi	3213
Goncadan teng neden ola anuñ la’l-i lebi	3214
Ġamzeler bagrum deler komaz lebün tuz ekmeği	3216
İy şanem bilsem ne içün zār idersin hā beni	3217
Añmaduñ sen şeb-i fırkatde eyā dōst beni	3219
Gōsterüp evvel yüzünü derdnāk itdün beni	3222
Olmışam bir çeşmi āhūnuñ yine āvāresi	3223
Olmışam ben ġam-ı ‘ışkuñla senün şeydāyī	3224
Ġam şu’lesi başumda benüm tāt-ı cevheri	3225
Diñlemedün [ey] dil-i divâne kimse pendini	3226
‘İşk ara cânın revān itmekdür ‘āşık pīşesi	3227
Peri misin melek misin yā hūrī	3229
Yüzün gündür kamer alnuñ saña hiç beñzemez huri	3231
Ġudā’nuñ hem kulisin hem hābibi	3233
Cānumı mest ü harāb itdi lebün keyfiyyeti	3234
Dil itdi yine bir güzele mübtelā beni	3237
Seyr-i gülşen ideler nāz-ıla ol yār gehi	3240
Sīnede ‘ışk āteşi rüz-ı ezel peydā gibi	3241
Hic olur mı ki diyem ‘ālemde var cânān iki	3242
Ġūblar encüm kamu sen māt-ı tātān ol yūri	3245
Serverā oldu gözüm yaşı benüm āb gibi	3247
Bār-ı ġamdan kāmētümdür ħam gibi	3249
Bāġa geldi şubḥ-dem gül oldu dehrün Husrev’i	3250
Diķkat itdüm teng görindi goncadan yāruñ lebi	3251
O kim iy serv-ķad bālā felekde saña yir itdi	3253
Çeşmün müjġānın almışdur ele ħançer gibi	3256

Kaşrı yüce menzili yâruñ haymâ gibi	3257
Leylî zülfün görelî oldu bu dil dîvânegî	3259
Câme-i zer-baft ile ger cilve kılsa ol perî	3261
Yine iy serv-i hırâm nâz-ıla seyr it çemeni	3262
Yâd kılduñ bu kuluñı döstüm yâd itmedi	3264
Niçe yirden sînem üzre açdı tîrûñ revzeni	3265
Ĥâlûmî görüp itmedi dilber teraĥĥûmî	3267
Gül ruĥuñ yâdınadır ebr-i bahâruñ giryesi	3268
Şehâ küyuñda dil-ĥasta ġarîbî	3269
Zâhir oldu nâgehân gördüm ben bir mehveşi	3270
İntihâb idüp çıkardum mâĥ-rûlardan seni	3272
Nâlemi ġuş eyleyenler bilür ancak ĥâlûmî	3276
Geh ĥabâ ġülgün geyer gördüm ol sîmîn-beri	3277
Terk-i cân itse ne tañ ki göre ol mâĥ-veşi	3278
Gül gibi bugün eyledi dilber tebessûmî	3280
Yokdur cihânda bir şanem iy döst senûñ rûyuñ gibi	3281
Keşf idüp ĥûbân rûyın âşikârâ eyledi	3282
Salın iy serv-i sehî nâz-ıla seyr it çemeni	3283
Dün gice çeşmüm benüm bî-ĥ'âb u necb bî-dâr idi	3288
Severem cân-ıla dilden ben o ĥurşîd-veşi	3289
Muṭribâ gel nâleme uydur ġelüp sen çengüñi	3291
Çıkar dilden yine söz gevherini	3294
Gösterüp yüzün nigârum âşikârâ eyledi	3297
Ger ĥâṭâ ile disem ġüneş senûñ rûyuñ gibi	3299
Derde düşdüm bulmadum gerçi emî	3300
Seyl-i eşküm eyledi vîrâne geldi ĥânemî	3303
Var mıdur 'âlemde kimse bu dil-i zârum gibi	3304
Aldum ele kâğıd kâlem yazam bu ĥasb-i ĥâlûmî	3305
Naḳḳâş-ı ezel çün ĥaṭ-ı müşġîn raḳam itdi	3306
Sensin şâĥ-ı cihân hem Medenî hem Ḳureşî	3308
Benem tek bî-dil ü bî-i'tibârî	3309
Neden raĥm itmedüñ gördüñ ġarîbî	3310
Mîhr ü meh oldu cemâlûñden senûñ şermendegî	3311
Şi'r ara şâ'ir iseñ gel bakma tarz-ı selefî	3312
Bir göz-ile gördi döymem görmege cânâ seni	3313
Yürî cân vir yolına vaşlını eyle talebî	3314
Tîr-i ġamzeñden daĥı oñılmadan cân riştesi	3317

Yüzümi baş eyledüm tā ola dildāruñ rehi	3319
İy perī-rū gūş kıl bir bir diyem bu hālūmi	3321
Yār kūyından şabā yili getüre hāberi	3323
Her gāh yakar cān u dili āhum āteşi	3326
Yüzüñi sür yirlere her laḥza her dem mā gibi	3328
Kimse telḳīn itmesün kan itmege cānāne[y]i	3331
Almış başına ol küleh-i kec-nihāde[y]i	3332
Zülfi zencīrine bend itdi dil-i divāne[y]i	3333
Şūfī bāde nūş kıl gider gönülde kīne[y]i	3334
Sāḳī şarāb-ı nābı sun itme bahāne[y]i	3335
Olsa idüm ‘ışḳuñ ile zār u rüsvā kāşki	3337
Katı müşkil kār imiş ‘ālemde yār eksükligi	3339
Dem dem eger cevır ide baña ol āfeti	3340
Eylediyse n’ola yār pālara pā-māl beni	3342
Var mı cihānda bī-ser ü bī-pā benüm gibi	3345
Olmaya bağ içre bir serv ol ḳad-i bālā gibi	3346
Cān ider şem‘-i ruḥuñ şevḳıne pervāneligi	3347
Eşḳ-i çeşmüm lü’lü’-i şehvār olaydı kāşki	3348
Selāmın ol şeh-i ḥübān n’içün ben bendeden kesdi	3349
Yüzüñe gün dimişem beñzedüp alnuña mehi	3350
Şol ḳadar itdi ciger ḥūnını çeşmüm telefı	3352
Meydān-ı ‘ışḳa gelmeye bir er benüm gibi	3353
Gördüm gezer nāz-ıla ol serv-ḳameti	3354
Göñlümi alan benüm ol serv-ḳad dil-cū gibi	3356
Bend itdi ser-i zūlfine bir dil-rübā bizi	3362
Baḥr-ı dilden arayup buldum niçe cevherleri	3363
Sen sen ol pendüm budur dutma gönülde yār iki	3364
Yolına bir cān nedür terk idem olsa cān iki	3365
Her kimüñ kim eline gire anuñ ḥāk-i rehi	3367
Çeşm-i ebrūsı kılup derd-ile bīmār beni	3369
Ḥoş şafā vü zevḳ idi ‘ālemde vuşlat ‘ālemi	3370
Zülfi zencīrin görüp oldı gönül dīvānegi	3373
Dōstlar miḥmān idindüm dün gice cānāneyi	3374
Zāhidā luṭf eyle ‘ayb itme bu ben bī-çāreyi	3375
Geşt idüp gezdüm nigārā uşbu köhne ‘ālemi	3377
Ḥüsñ-ile ṭarāvet ezeli sen güle düşdi	3378
Bu fenā deyrinde sanmañ cāh u māl egler beni	3379

Yine bî-çâre dil âvâre düşdi	3380
Âh kim sevdüm yine bir dilberi cânım gibi	3382
N'eyleyem bizümle ol rûh-ı revân eglenmedi	3383
Mihr ü meh olursa tañ mı saña cândan müşteri	3385
Ḥasta gönülüm bir nefes ol dilrübâ şâd itmedi	3387
Sâkiyâ sen sanma kim def-i melâl egler meni	3393
Geçdi küyünde şehâ 'ömrüm benüm çün gül gibi	3394
Ḳamer devrinde ol meh-rû geyer zerrîn külâh egri	3395
Ḳâmetüm dâl olduğına kimse 'ayb itmez beni	3397
Eyledün sen hicr elinden zâr u sergerdân beni	3398
Olur Mecnûn'a kıble ḥayl-i Leyli	3401
Bilmedi Ferhâd'a sordum nedür 'ışkuñ bîşesi	3402
Deryâ-yı aḥḍarunḍı daḥı var ḥadd ü ḡâyeti	3403
Uyḥuya vardukda dil cennetde gördi yirini	3405
Ḥalḳ içinde mu'teber bir nesne yok devlet gibi	3406
Sâkiyâ nûş idelüm sun câmı bayram irtesi	3407
Seyr-i tenhâ ider oldu yine cânâ büyüdi	3413
Gül yüzine dil virelden zâr gördüm kendümi	3415
Ba'na maḥbûb u meyden geç diyü zâhid ider pendî	3416
Zülfine dil bağladuñ çünki unıtuñ pendüñi	3417
Divâne kıldı zülf-i kemend-i dü-tâ bizi	3418
Ol serv-ḳadde nâḡâh bu dîde baḳadüşdi	3419
Var mı cihânda 'aşık-ı şeydâ benüm gibi	3420
İy gönül sevdâ-yı zülfine hevâdâr it beni	3422
Yüzün gösterdi gönülüm ḥurrem itdi	3427
Binüp semend-i nâza zülfin idüp kemendi	3428
Çözüp zülfin yüzine indi düşdi	3431
Derd-i ser geldi ḥumâr-ıla seḥer iy sâḳî	3433
Âb-ı ḥayvân dir naşib olsa kim emse ol lebi	3434
Gönül fikr itdi zülfün dâma düşdi	3435
Mescidde eger görse mü'ezzin o ḳâmeti	3436
Dilünden gitmesün zıkr-i İlâhî	3437
Aldı gönülüm öndülin bir nev-civânuñ yüḡrûḡi	3438
Gözlerümden ḥûn-ı dil turmaz akar çün mâ gibi	3440
Merdâne er ki görse kılıç ok u ya günü	3443
Şu'le-i 'ışkuñ ezelden olmışam pervânesi	3444
Gün gibi itdün ṭulû' gördüm çü iy meh-rû seni	3445

Serir-i mülk-i hüsn üzre seni ol ki emir itdi	3446
Kim ki şahrâ-yı gamuñ her dem ola pâdişehi	3448
N'ola olduñsa bugün hüsn ilinün pâdişehi	3449
İy kaduñ serv ü saçuñ sünbül ü hañtuñ çemeni	3450
Derdâ dirig komadı göñlüm baña beni	3451
'Arz-ı hüsn eyle hicâb eyleme cân pârecügi	3452
Ruñları üzre 'arañ mı ya melâhat dürleri	3453
Zülfinde gördi hâlin dil murğı âga düşdi	3457
Dime yok küy-ı melâmet içre ben rüsvâ gibi	3458
Mâl u câha gırre olma dime yokdur ben gibi	3461
Jeng-i gamdan diler-iseñ ola kalbün şâfi	3466
Göñül esrâra düşme olma bengi	3467
Kimi afyoni halquñ kimi bengi	3468
Bir nazâr her kim göre ruhsâr-ı âteşnâkini	3470
İtse cevri ü cefâ çü nâz ehli	3471
Şûret-i divâr sanduñ göricek iy cân beni	3472
Leb mi bu ya la'l mi yâhûd mey-i şahbâ mı ki	3474
Leyli-i zülfün dil-i Mecnûn'ı şeydâ eyledi	3475
Döstüm didüm gül-i handâna beñzetedüm seni	3479
Yüzümü zerd eyledi 'ışquñ benüm ayvâ gibi	3482
Görinen başum degül küh-ı belâ tagı gibi	3483
Kılmasam cânâ cemâlün ben temennâ kâşki	3485
Fitne ta'liminde mâhirdür şahâne gözleri	3488
Hayret alup tañ ola kim göre rüy-ı zerdümi	3491
Zülfî zencirin görüp buldı göñül divânegî	3492
Gülsitân içinde key şürîde gördüm bülbülü	3493
Çünkü olduñ iy göñül ol serv-kañ âvâresi	3494
Olalı tab'um zemîn ü âsümânun yügrügi	3496
İy göñül bend-i esirüz zülf-i yâr itdün beni	3500
Mişe-i 'ışquñ felek Mecnûn'ı bir şir eyledi	3501
İy göñül çün 'ışka uyduñ zâr u giryân ol yûri	3503
Yâr çünkü bu yıkılmış göñlümi yâd eyledi	3504
Zülfine bend eyledi âh ol büt-i tersâ beni	3505
Hâlüme rahm itmeyen ol dilber-i ra'nâ gibi	3506
Zülfüne el uzadan dostum şâne gibi	3507
Cilve kılsa ol perî geysel libâs-ı aħmeri	3511
Görse biñ kez günde bilmez ol gözi şehlâ beni	3512

Gitdi şabrum bilüm iy şüh-ı cihân sen gideli	3514
Akalı gözlerümün yaşı benüm âb gibi	3515
Şu'le viren 'âleme cânâ yüzün ağı gibi	3516
Eşk-i çeşmüme benüm kim beñzedür 'ayn-ı seli	3518
Bir senün gibi cihâna zülfı leylâ gelmedi	3519
Ḥudâ'nuñ hem resûli hem ḥabîbi	3523
Ġamdan özge bulmadum hicrân şebinde hem-demi	3539
Gâh cân yak âteş-i 'ışķa girüp sen zer gibi	3600
Bulalı şîrîn lebün leylî saçunla şöhreti	3601
'Âlem içinde kimün sencileyin var şanemi	3603
'Ahd ü peymân sıyıcı öyle mi hey hey sînemi	3604
Ķâni' ol bir hırķaya ḥâcet degüldür post iki	3607
Esüben bād-ı şabâ bâğa seher ḥîz eyledi	3609
Çeşmi tiğ alup ele kâşd-ı dil ü cân eyledi	3616
'İşk şâhı 'aql sulţânın girizân eyledi	3617
Gel 'iyy idelüm bir gice iy döst nihânî	3673
Bîşe-i 'ışķa ten-i zerdle kagan arslan gibi	3676
Gelüp aḥşâmlamadun bir gice çün mâh gibi	3686
Lâle-ruḥ meh-pâreler 'âlem içinde çok velî	3757
Cânumı al rahm idüp bir bûse vir didüm didi	3772
İy merdümân-ı çeşmüm dök dirhem-i sirişķi	3786
Yanar âteşden beterdür döstlar hicr âteşi	3798
Serv ḳaddün sâyesinde hoş geçem dirdüm velî	3823
Gördi divâne gönül gün yüzünü âh didi	3828
Ölmeden dildâra didüm göreyim bir kez seni	3830
Bunca ḥublar arasında ihtiyâr itdüm seni	3832
Geçür hoş nev'-ile 'ömri degül çünki cihân bâķi	3838
Sâķiyâ sāğar ile sun berü âb-ı 'inebi	3839
'Âşıķun ḳadrini bilmez olıcak dilber şabî	3841
Gönül inler bugün tölâba döndi	3842
Dün Nev'âda okıdı bülbül Muḥibbî şî'rini	3843
Ger ḥadengün câ ide bu sîne-i şad-çâķümü	3863
Ḥâķ-i pâyuñla gözümü ol ki bînâ eyledi	3868
Sim ü zerdür mâh-rûlar çâresi	3872
Gelmedi demek dilümden saña cânâne iki	3908
Ba'de'zân şûride âyem gülsitânet her şebî	3912
Geyelden ol perî-rû âsümânî	3975

K

Kurdi çün şahrâ-yı dilde haymesin sultân-ı 'ışk	1570
Mevc urur her güşeden deryâ-yı bî-pâyân-ı 'ışk	1571
Kılmadı dünyâda hergiz ben garîbi şad-ı 'ışk	1572
Giden gelmez ne müşkil yol-durur 'ışk	1573
Çarhı güm güm gümledür her dem bu hü u hây-ı 'ışk	1574
Gördi gönlüm zülfünî sevdâ-yı 'ışk	1575
Çün ezeldür kişiye dâde-i 'ışk	1576
Şüfiyâ gel bâde eyle hırka-i sâlûsa bak	1577
Lâlezâr oldu çemenler iy gönül şahrâya bak	1578
Giceler encümler ile zeyn olunmuş aya bak	1579
Nev-civân idüm sefid oldu kapuñda rişe bak	1580
Hüblar encüm-durur içinde ol meh-rûya bak	1581
Zülf-i şeb-rengün gibi 'âlemde bir tarrâr yok	1582
Diger-gündür bakarsañ sen bu âfâk	1583
Her kimün yanında bir simîn-beden dildârı yok	1584
'Âlem içre kıl nazar iy dil cihânda yâr yok	1585
Bâga vardum âh ol serv-i hîrâmân anda yok	1586
Felekde bir saña beñzer benüm mihr-ile mâhum yok	1587
Elümden gitdi sermâye ümid-i âh-ı sūdum yok	1588
Beñzemez bir müyuña iy dōst Leylî sence yok	1589
Dimeñ o mâh-rûya ki cevri ü cefası yok	1590
Bu cihânda ruhları mânendi bir şehhâre yok	1591
Endüh-ı derdümü dile yazdum varak varak	1592
Ğirre olma gel cemâl ü hüsne ben dervîşe bak	1593
Biz senünle âşinâyuz sen idersin yâdlık	1594
Çün ezelden eylemişdür saña 'aşık beni Hâk	1595
Hüsrevâ dil leb-i şîrinüne Ferhâd ancak	1596
Saña benüm işüm yok bir zerrece muvâfık	1597
Ruhtarun gördüm nigârâ berg-i gülden bir varak	1598
Aglayup âh eylesem gelür ruh-ı dildâra şevk	1599
Yaraşur gül gibi ol meh hemîşe gül-'izâr olmak	1600
Niçe yirlerde kelâmında buyurmuş çünki Hâk	1601
Şem'-veş gel âteş-i 'ışkı dilâ başuñda yak	1602
Servi kimdür beñzeden kaddüne kim reftârı yok	1603
Hâm-ı ebrûlarun gördi felekde kalmadı hiç taş	1604
Deşt-i gamda göz yaşın zencir idüp boynuña dak	1605

Kanumı içdükçe gelse tañ mı çeşm-i yâra şevk	1606
Leyli zülf[i]dür iden mecnûnlayın şeydâ-yı 'ışk	1607
Gelüp cânâ dil-i pür-derdüme bak	1608
Dilâ fâş itme esrâr-ı hâkâyık	1609
Didüm cânâ yüzüne oldum 'aşık	1610
Muhibbî mest-i 'ışk ol olma ayık	1611
Tîredür rûzum benüm âh düşeli senden ırak	1612
Ġamzesi kanlar içer her demde ol bî-dâda bak	1613
Ne hoşdur 'âlem içre 'âlem-i 'ışk	1614
Bezm-i ğamda na'ra-i rindân-ı nûş-a-nûşa bak	1615
Gözlerün yaşın dilâ zencîr idüp boynuña dak	1616
Gel Resûl'ün sözlerini dür gibi gûşuña tak	1617
Hâl-i müşgîni gör olmuş 'arız-ı sîme bak	1618
Kapuña gelür şehir gün ala hüsnuñden sebak	1619
Ger dilerseñ olasin iki cihânda yüzi ak	1620
Kim ki görem dir bugün nev-bahâr-ı 'ışk	1621
Nedür iy meh bu miskîne sitem cevri ü cefâ kılmak	1622
'Arz-ı nûr eyler dem-â-dem 'arız-ı zibâyâ bak	1623
Ġırre olmuş hüsnine ol husrev-i bî-dâda bak	1624
Lebleri kevşer şarâbı ol qadı bâlâyâ bak	1625
Dilerseñ ki ola senün yüzün ak	1626
Her ne deñlü var günâh dünyâda itdüm gizlü yok	1627
Sinemde dilâ derd olan yâdigâra bak	1628
Âhın alma rahm kıl hâlk-ı cihâna di yazuk	1629
Gülşen-i hüsniinde iy dil ol qad-i bâlâyâ bak	1630
Her kişi bir nesneden korkar ben eyyâm-ı firâq	1631
Nigârâ hüsnuñe bildüm senün hergiz nihâyet yok	1632
Dimezem saña dilâ mehveşde kaş u göze bak	1633
'Aşık oldum bir melek-ruhşâra ğâyet nâzı çok	1634
Ol şeh-i hûbânı gör hîç kullarına dâdı yok	1635
Gönül eglencesi 'âlemde bir ârâm-ı cânım yok	1636
Ġıll ü ğışdan şaykal it âyîneñi ol pāk 'ışk	1637
Ne kılsun 'aşık-ı bî-dil ki bezm-i vaşla rāhı yok	1638
Görmek isterseñ gözüm yaşını var seylâba bak	1639
Saña mı kaldı 'âlemde dile cevri ü cefâ kılmak	1640
Boynuña zencîr-i 'ışkı iy dil-i divâne dak	1641
Dest-i kuderetle ezelden yazuludur her varâq	1642

Oldum hezâr cân-ıla ben mübtelâ-yı 'ışk	1643
Zülfünün zencîrini gel döstüm boynuma dak	1644
Âlemde benüm gamdan ulu hem-nefesüm yok	1645
Geldi benefşe haţtuñ bağ u bahâra yir yok	1646
Sâki getürdi bâdeyi bezme kabak kabak	1647
Baglana çün biline nâz-ıla cânâne şadağ	1648
'İşk âteşine düşmek bir özge hâlet ancak	1649
Ġonca dirdüm agzuña likin anuñ güftarı yok	1650
Kıyâmet kıaddüne beñzer cihân bağında 'ar'ar yok	1651
Hâlini bilmek dilerseñ bülbülün gülzâra bak	1652
Ni belâ-engîzdür şol nergis-i şehlâya bak	1653
Sînesini her kimün yakdı ezelden nâr-ı 'ışk	1654
Her kimün kim bu cihân bağında bir cânânı yok	1655
Yüzün göstermeyüp cânâ idersin dürlü fettânlık	1656
Yâ nebiyallâh itdün mu'cizünle ayı şağ	1657
Saňa beñzer iy melek-rû cennetü'l-me'vâda yok	1658
Zülfini kaç' it hatın çek it ruh-ı rengîne bak	1659
Her kaçan reftâra gelse ol kad-i bâlâya bak	1660
Başdan ayaga 'aşık yürür melâmet ancak	1661
Egerçi dilde varlıktan eşer yok	1662
Şâhid ü şem' ü şarâb u nuql hergiz bâde yok	1663
Ger murâduñ serv ise ol kâmet-i bâlâya bak	1664
Sanma iy şeh kim kapuñda nâle vü feryâd yok	1665
Bakarsañ gerçi bagrum kanıdur 'ışk	1666
Âşıkun gitmez dilinden hiç hüü u hây-ı 'ışk	1667
Sirişkümla'le dönderdi gam-ı 'ışk	1668
Bir saçı leylâya habs olmuş dil-i rüsvâyı bak	1669
'İşk meydânında top itmiş serini merde bak	1670
Aç gözüñi 'ibret al bir lahza gel gülzâra bak	1671
Döstüm göster yüzün itdürme baňa zârlık	1672
İy gönül bād-ı huzân gör n'eylemiş gel bâğa bak	1673
Gelüp cânâ dil-i pür-derdüme bak	1674
Serv-kadler pâyına kim dir saňa su gibi ak	1675
Gördi zülfeynini bu dîde perişân ancak	1676
Niçe inler döstüm gönlümdeki dölâba bak	1677
Baňa bir gonca-leb ü 'arızı gülzâr gerek	1680
Virürem cân nağdini baňa leb-i cânân gerek	1684

‘Âşıkun gözleri nem çehresi de zerd gerek	1688
Gülşen-i hüsnümde didi seni zâr itsem gerek	1690
Yine bir lu‘b-ıla ol âhûyı bend itsem gerek	1691
Müdde‘î sözün revâ mıdır şehâ gûş eylemek	1693
Niçe bir cevrin çekem terk-i diyâr itsem gerek	1694
Ay u günden güzelün itse çeşmine pîr-i felek	1695
Kûy-ı yâra varmaga kaç‘-ı menâzil eyledük	1704
Bir lebi şîrin içün her demde gönülün işe çek	1708
Gönlümün dîvânesine bir saçı leylâ gerek	1711
N’eylerem evvel bahârı baña yârumdur gerek	1714
Nâz-ıla çün ol yâr-ı dil-ârâyı büyütüdük	1715
Bülbül-i cân meskeni bir gül‘-izâr olmak gerek	1723
Hayâl-i zülf-ile dil gice gamnâk	1724
Dûd-ı âhumdan kaçan firûze-reng olsa felek	1729
Zülfüne mi kaldı her dem dil perişân eylemek	1736
Pür-hûn oldu derd-ile dil sîne oldu çâk	1740
Kûyına ugradısa şabâdan nişân gerek	1745
Gerçi kim ‘ışıkun yolında çekmişem bî-had emek	1750
Dil-hûn olup derd-ile âhum oldu sîne çâk	1756
Tîr-i gamzeñ cân u dil kaçdına gelür yek-be-yek	1759
Her kanda olsa güzel bî-vefâ gerek	1761
‘Âşık iseñ ger dilâ dimem saña cânun gerek	1764
Ġamuñdan oldu mürde sîne hem çâk	1767
Bâğda şöhbete cem‘ oldu harifân heme pâk	1768
Ka‘be’dür küyün senün ‘uşşâkı kırbân eylemek	1772
Su‘âlûme cevâba agızun berk	1775
Dil âteş-ile yanalıdan oldu sîne çâk	1781
‘Ârızın ‘arz itmege bir ruhları meh-rû gerek	1785
Defter itdi bu cihân halkını haţţât-ı felek	1789
Ser-i küyünde gözüm yaşı tolı âb gerek	1791
Baña düşer âh idüp yaşımı bârân eylemek	1792
Bezm-i gamda göz yaşı dâyim şarâb olmak gerek	1795
Dil virelden bende oldum bulmadum âzâdelik	1798
İşi güci ‘âşıkun her lahza âh olmak gerek	1799
Gülşen içre haddüne beñzer gül-i ter görmedük	1802
Kalmadı şabrum bu gönülüm bî-karâr itsem gerek	1806
Zülfine dil bağlayan elbette ol şeydâ gerek	1808

Bagrumı hûn itdi hasret 'azm-i yâr itsem gerek	1818
İy gönül çün 'aşık olduñ hasta hâl olmak gerek	1820
Bagrumı hûn itdi fırkat 'azm-i yâr itmek gerek	1824
Bir gün ol serv-i revâna cân nişâr itsem gerek	1825
Döstar çünkü gamuñ def'ine peymâne gerek	1826
Tiğ-ı 'ışkuñ yarasından oldu sinem çâk çâk	1831
Geysün ol hûr-ı cinân nâz-ıla gülgünü benek	1835
'Aşıkun çehresi zerd ü gözi nemnâk gerek	1838
Dest uran dâmen-i 'ışka yakası çâk gerek	1847
Eyledi düşmen söziyle çün ol yâr terk	1848
Gönlümün şirine zülfünden kemend itsem gerek	1850
Ulu devletdür şadâ-yı 'aşıkı gûş eylemek	1851
Sen olmayınca dimezem iy dil cihân gerek	1855
Delinüpdür gam-ı müjeñle yürek	1857
Dâğ-ı gamla her ki 'aşıkdur derünü kan gerek	1858
Tir-i müjgân-ıla olsa tañ mı sinem çâk çâk	1863
Yârdan gâhî cefâ geh mihri hoş görmek gerek	1864
İy dil hadeng-i miñnete sineñ siper gerek	1866
Gönlümü elden yitürdüm 'azm-i yâr itsem gerek	1867
Tâb-ı dilden ser-te-ser yanardı arz u nüh felek	1870
Dil diler 'ışk âteşin sinemde kitmân eylemek	1884
İy ruhları gül lebleri şekker dahı nâzûk	1888
Cânı n'eyler 'aşıkâ cânân gerek	1892
Derd-ile âh eylesem yanar felek	1895
La'l-i lebünün qandı ne sükker dahı nâzûk	1897
Gelmedi mişlün senün geçdi niçe devr-i felek	1900
Gül yüzünden ayru cânâ âh u zâr itsem gerek	3542
Âh kim âvâre oldum çünkü cânum bende yok	3556
Goncayı kim beñzedür agzuña ki güftarı yok	3611
İns ü cinni kendüye kul eyledi sulţân-ı 'ışk	3626
Gönlümü gam u derd-ile kan eyledi hep 'ışk	3665
Çünkü Necâti ister-imiş buriyâ döşek	3704
Dil diler pinhân ola halkdan yine esrâr-ı 'ışk	3734
Zamâne hâlini hergiz cihânda kimse bilmiş yok	3736
Ben helâk oldum reh-i 'ışkuñda cismüm oldu hâk	3737
Hasretünden gice gündüz olmışam ben derdnâk	3739
Gülşene eger vara kaçan bu dil-i gamnâk	3855

Kimisi sîm ü zerden çekdi sancak	3891
Kana girmiş al ile gel ol melek-sîmāya bak	3900
Eyledi miḥnet sarâyın yine menzilhâh-ı 'ışk	3952

L

Nağşına aldanma dehrün eyle gön'lün sâde gül	1903
Aç güher dürcin tekellüm eylegil	1904
Çîn idüp ebrûlaruñ gön'lüme virdün infi'âl	1905
Ḥüblıkda beñzemez ebrûña mâh-ı nev degül	1906
Dâfi'-i ğamdur dilâ nûş eyle câmı iç şen ol	1907
Şîrîn lebûne gonca dimek bir hüner degül	1908
Olmasa dünyâ murâduñca dilâ hîç ğam degül	1909
Baňa cevır ü cefâ kahr u sitem kıl	1910
Oldı ezel çü 'ışkuñ-ıla mübtelâ gönül	1911
'Ârızuñdan almasa reng-ile bû iy yâr gül	1912
Bir güzeller şâhını sevdüm didüm ğarrâ ğazel	1913
'İşk bâzârına geldün cânı virüp zahmet al	1914
Mihr idüp 'âşıklara gün gibi gel göster cemâl	1915
Gün gibi 'arz idesin ḥüsnün ger iy şâhib-cemâl	1916
Ṭâlib-i iksîr-i 'ışk olduğuma yitmez mi dâl	1917
Gerçi kim ḥalka cihân içre belâ eksük degül	1918
Var mı cihânda bir kişi diye ḥuzûra gel	1919
Fırkat-ile eşk-i çeşmüm oldı cânâ hem çü Nîl	1920
Kalmadı dilde karar u şabr u bu tende mecâl	1921
Yine evvel bahâr oldı ğanîmetdür ele al mül	1922
Yine kul görmemek ḥanı ne müşkil	1923
Bir dem yüzüñi görmemek iy mâh ne müşkil	1924
Sensüz iy dilber baňa âh u figân eksük degül	1925
Her ne dil kim şâh-ı 'ışka bende-i fermân degül	1926
Gözlerümden ḥün-ı dildür dökilen yaşum degül	1927
Ol zülf-i siyeh bağlaya dil kîne ne müşkil	1928
Dil bağlamak ol zülf-i siyehkâra ne müşkil	1929
İy perî luṭf-ıla mihrüñi hemân agyâra kıl	1930
Yoluña cânım fedâdur sanma sîm ü zer degül	1931
Kendüyi râh-ı 'ademde eyledi izhâr gül	1932
Kût-ı cândur 'âşıka iy gonca-leb gel ḥand kıl	1933
Ḥaqqı gözle ko riyâyı zâhidâ inşâfa gel	1934

Pişkeş it cânunı iy dil der-i cânāna gel	1935
Tirkeş oldu meger kim ğamze-i cânāna dil	1936
Ĥamdü-lillāh kim ser-â-ser görünür gülzâr gül	1937
Ĥüsnünî ressâm-ı kudret yazdı evvel ber-kemāl	1938
Yine ‘arz-ı ĥüsn idüp itdi yüzün izhâr gül	1939
Gül ile şaĥn-ı çemen naķş-ı muşaffâ mı degül	1940
Ĥ‘âb-ı ğaffetde yaturken oldu çün bî-dâr gül	1941
Döstum cevır ü cefâ resmini bünyâd eylegil	1942
Salınup nâz-ıla iy serv-i revânüm gitme gel	1943
Cân u dilden bende oldu sen şeh-i devrâna dil	1944
Kelâm-ı Ĥaķķ’a her kim ki gönülden olmaya mâyl	1945
Çün ezel ressâm-ı kudret yazdı ĥüsnün ber-kemāl	1946
İy dil kemend-i zülfine dil vir belâda ol	1947
Meydân-ı maĥabbetde başunı dü pâre kıl	1948
Rind-i kıllâşam benüm fıkrüm ğam-ı ferdâ degül	1949
Bulımazsın Ĥaķķ’ı sen cehd eyleyüp kendünı bil	1950
Döstum her ne ki gelse baña senden ğam degül	1951
Ol mâh benüm çeşmüm olup hem çerâĝ-ı dil	1952
Ĥâtırım âşüfte vü ĥâlüm melâl	1953
İy dil eger ‘âşık iseñ ‘âşıklara hem-ĥâne ol	1954
Câmesini eyledi ol nâzenînüm geydi al	1955
Kelâm-ı Ĥaķķ-ıla her kim cihânda olmaya ‘âmil	1956
Gördi elde zülfini çevgân ider cânāna dil	1957
Cefâ vü cevırin arturdu baña ol şulĥ-ı sengîn-dil	1958
Mecnün’ı eger soralar eydem aña ‘âķil	1959
Şüfî metâ‘-ı ĥırķañı rehn-i şarâb kıl	1960
Gördüm yüzini gitdi zi-dest ihtiyâr-ı dil	1961
Cânâ nazar it derd-i dil-i mübtelâma gel	1962
Nâza geldi gülsitâna şâhid-i ra’nâ-yı gül	1963
Yüzünı gördüm müselmân oldum rüz-ı ezel	1964
Gördiler şâd oldu çeşmün didiler zülfünı dâl	1965
Egerçi sâye-i Ĥaķķ’dur dinür bir kişıye iy dil	1966
Kaçan olsam seni görmege mâyl	1967
Dest-i kudretle yazıldı yüzün üzre ĥaţ u ĥâl	1968
‘Âşık oldum göreliden ‘arızun şubĥ-ı ezel	1969
Yazıldı metni ĥüsnün gerçi mücmel	1970
Şütür ĥâzır nigârüm ĥacca mâyl	1971

Gerçi teng oldı dehânuñ vaşfını itmek muhâl	1972
Gerçi kim derd ü ğamuñ bir lahza dilde kem degül	1973
‘İyş ü şafâda gördüm la’l-i lebûndeki hâl	1974
Ya kaşuñı çekmege girdi yine meydâna dil	1975
Bâğa geldi nâz-ıla geydi libâs[ın] tâze gül	1976
Nûr-ıla başdan başa bir âfitâb ister gönül	1977
Bak bu deryâ ‘âlemi niçe kuşatmış ‘ibret al	1978
Geh cefâ geh cevır gönderse nigâruñ kıyıl ol	1979
Sîret olmasa şeref vermeye hiç hüsni ü cemâl	1980
Hüsrevâ gel bu gönül kışverine sultân ol	1981
Dilâ gün yüzini şun‘-ı Huda bil	1982
Dilâ cevır ü cefâyı sen vefâ bil	1983
Eger sen olasın dünyâyâ mâyıl	1984
Görüp ebrûñı didüm baña budur ‘iyd-i hilâl	1985
Serv kıddüñ var iken serv-i revân hâcet degül	1986
Reftâra gelüp serv gibi iy döst revân ol	1987
Boynuña dak zülf-i zencîrûñ dil-i divâne gel	1988
Gîceler tâ şubha dek kapuñda hâzırdur gönül	1989
‘Âşıka yaşı yiter hiç âb anâ hâcet degül	1990
Gel şarâb-ı ‘ışkı nûş eyle şafâ vü lezzet al	1991
Bezm-i ğam içre ney gibi nâlân olan gönül	1992
Var mı ‘aceb bencileyin mübtelâ-yı dil	1993
Her dem cefâlar eyleme iy meh vefâda ol	1994
Zülfini görüp oldı yine mübtelâ gönül	1995
Revân olursa cân tenden komaz mihrûñı elden dil	1996
Sâki-i gül-ruh elinden bâde al nûş eylegil	1997
Gidüp rûze irişdi ‘iyd kıadeh bâdeyle handân kıl	1998
H‘âb-ı ğafletden yaturken oldı çün bîdar gül	1999
Hicr ü ğam ger ben ğaribi ser-te-ser iderse kül	2000
Gözlerümden ger nihân olduña iy zibâ-cemâl	2001
Zâhidâ nuşhuñ baña itmek eşer oldı muhâl	2002
Kûh-ı ğamda dilberâ her günde âh eksük degül	2003
Bir gül-i ra’nâ ğamından bülbül-i cândur gönül	2004
Çün dolaşdı ser-i zülf-i siyehkâra gönül	2005
Sâkiyâ mey sun ki kılsun çehre-i zerdümi al	2006
Zülfine çünki dolaşduñ yine âvâre gönül	2007
‘Âşıklık olup kim ki ‘ışka bende-i fermân degül	2008

Sineye cân riştesini dak bu gönüm sâz kıl	2009
Saňa beñzer cihân içinde yok gül	2010
Ĥamdülillâh tâze bitürdi yine gülzâr gül	2011
İy nâle şeb-i gamda baňa hem-nefes ol gel	2012
Fenn-i ‘ışkı çünki hıfz itdün anuñla ‘âmil ol	2013
Cennet-âsâ zeyn ider her câyı gül	2014
Zâr iden ruhsârdur dil bülbülünü gül degül	2015
Bî-vefâ dünyâya her kim aldanur âdem degül	2016
Derd-i hicrünü şehâ gerçi nihân eyler gönül	2017
Câme-i sebz ile geydi tâc-ı gevher-bâr gül	2018
Yok agzuña bilüne disem kim haber degül	2019
Tutdı ülfet câna beñzer guşşa vü gam iy gönül	2020
Virme dil sevdâ-yı zülfe bu hevâdan vâz gel	2021
Mısr-ı hüsn içre seni görsem eyâ Yüsuf cemil	2022
Luţf u elfâzuña olmış teşne dil mâ-i sebîl	2023
Gâh şadî gâh gam u miñnet mekânıdur gönül	2024
Yâdlarla câm-ı mey nüş eyler ol peymân kesil	2025
Saňa kim didi dilâ kim bu harâb-âbâda gel	2026
Çöz mu‘anber zülfünü iy döst çevgân eylegil	2027
Ĥâşiye düşmiş haţuñ yazdukda Ĥaţţât-ı ezel	2028
Leblerün iy hür peyker selsebîl	2029
Geldi çün şahn-ı çemende oldu ‘işret-sâz gül	2030
Teşneyem hicrân şebinde kalmamışdur bende hâl	2031
Gün yüzün üstinde gördüm kaşlaruñ iki hilâl	2032
Yüsuf-ı Mısrî’ye nisbet hüsn-ile sensin cemil	2033
Saňa uydum olmadum ben bir nefes hurrem gönül	2034
Gülşen-i küyuña nisbet ravza-i Rıdvân hacil	2035
Gerçi kim kaţ‘ eyledüm hicrân ilinde niçe yol	2036
Ben ezel ‘ışkuña cânâ bağlamışdum cânı bil	2037
Rûze çıkdı çün saňa gösterdi yüzünü hilâl	2038
Bir nefes dilden hâyâl-i la‘li hîç hâlî degül	2039
Oturup taht-ı zümürdünde olup sulţân gül	2040
Gülşen içre ‘işve ile eyledükçe nâz gül	2041
Meyhâne oldu meyle Bedağşân mekân-ı la‘l	2042
İy boyı servüm görelen saňa virdüm cân u dil	2043
Hîç revâ mıdur sana ki diyesin cânâna gel	2044
İki zülf-i ‘anberinün çöz ruħ-ı zibâya sal	2045

Zülfî zencîrine yâruñ mübtelâ oldı gönül	2046
Bas kâdem râst reh-i 'ışka yine merdân ol	2047
Görmeye seni her kişi cân gibi nihân ol	2048
Tâc u hırkañ at girü şüfî şarâb-ı şâfa gel	2049
Gerek İskender ü Dârâ gerek sulţân-ı devrân ol	2050
İy boyuñ serv [ü] yüzün gül leblerüñdür selsebil	2051
Her kaçan kim ol kâmer-ruḥ 'arz ider bir dem cemâl	2052
Şive vü nâz ile dilber ideli 'arz-ı cemâl	2053
Görse bülbül gibi her dem gül-i ra'nây gönül	3558
Gâh cânda gâh derün-ı sîne menzil eylegil	3613
Şahñ-ı çemende gül yine çün 'arz ide cemâl	3667
Sâkiyâ gül devridür sun içelüm peymâne gel	3715
Olduñ günâha mâyl gel tevbe eyle iy dil	3735
Âh kim gam mülkinüñ pâyânına irmek muḥâl	3746
Terk-i vefâ vü mihr idüp cevri ü cefâ göstermegil	3747
Sen gül-i ra'nây beñzer bitmedi 'âlemde gül	3749
Serverâ var kâmetün'de her cihetden i'tidâl	3850
Gâhi gam gâhî feraḥ irişdüğine iy gönül	3878
Meh-veşân bî-ḥad keşir ü mihribân ammâ qalîl	3883
Çünkü virdün iy Muḥibbî turra-i şeb-rengel dil	3884
İster-iseñ 'arızuñ göster eger şîrin gâzel	3895
Sevinmez düşmenüñ mergine 'âkil	3927
Yâr eger zülfin giderse gün yüzünden gam degül	3929
Lâle ḥaddi ḥasretinden bu Muḥibbî ḥasta-dil	3933
Âh kim gün yüzüne kılmak nâzar âsân degül	3954

M

Zîkr-i bismillâhirrahmânirrahîm	1
Giceler şubḥa dek bîdâr olan şem'	1513
Şevk-i ruḥsârûñla yanup yakılır iy yâr şem'	1514
Gördi nâr-ı 'ışk-ıla yandugını acıdı şem'	1516
Âteş-i 'ışka yanup ḥâl-i perîşânum çü şem'	1518
Tutuşup 'ışk âteşine dün gice nâgâh şem'	1519
Mihr-i ḥüsninde o mâhuñ oldu çün pervâne şem'	1520
Giceler 'ışkuñla cânâ yanar oldum hem çü şem'	1521
Meclisde yüzün gördi senüñ nâgehânî şem'	1523
Mihr-i ruḥsârûñı görmişdür meger iy yâr şem'	1524

‘İşkuña rûz-ı ezelden olmasa ger yâr şem‘	1526
Kılsa ger vuşlat şebinde ‘arızın cānāne şem‘	1528
Dilā gülzār-ı ‘ālemden şabā gibi güzār itdüm	2054
Melāmet mülkine mālîk olup āhum ‘ālem çekdüm	2055
İstemem cānā ğamuñdan kurtuluban şād olam	2056
Akıtdı gözümün yaşın ol serv kāmētüm	2057
Bir dem eksilmez yanumdan derd yārumdur benüm	2058
Bi-ḥamdı’llāh tekebbürden riyādan pākdür gönüm	2059
Bulmadum çāre bu dil derdine bī-çāre benem	2060
Ol serv-i nāz gül gibi dāyım küşāde kim	2061
Dāduma dād itmedi ol pādīşāh-ı muhteşem	2062
Ferāğum var yine dehrün gülinden sünbülinden hem	2063
Turmaz artar ğam ğubārın yiyeli ḥayrānlıgum	2064
Afitābum gün yüzün şevkine ḥayrān olmuşam	2065
Derd-i dilümi yazmaga aldum ele kalem	2066
Fırkat içre gözlerüm yaşını deryā eyleyem	2067
Yaşum içre nîlüferdür çehre-i zerdüm benüm	2068
Niçeye dek şeb-i ğamda fırāk-ı yarı çekem	2069
Geçdi ‘ömrüm āh kim mihr ü vefāyı görmedüm	2070
Gitsün gümānum eyle didükde bir tekellüm	2071
Leyli zülfüñi göreliden zār u meftün olmuşam	2072
Büyını gülşene getirse nesīm	2073
Niçe bir rüzigāra yalvarayım	2074
Niçe yıldur bilmedün kapuñda aḥvālüm benüm	2075
Āb-ı ḥayāt-ı la‘l-i nigāruñ helākiyem	2076
Ġamdan hilāle döndi бүkildi yine bilüm	2077
Seyre çıksa nāz-ıla serv-i ḥırāmānum benüm	2078
Egerçi başdan ayaga günāhum	2079
Meded artmakdadur her gün günāhum	2080
Cevr ü cefā vü miñneti dāyım çeker dilüm	2081
Niçe bir şüfi gibi āb içelüm	2082
Her dem seḥāb-ı āh-ıla bārān olan yaşum	2083
Derün-ı dilde olan dāği aşikāre kılām	2084
Her kaçan yād-ı ruḥuñla kūyuñı mesken kılām	2085
‘İşkuñ-ıla bu dil-i pür-derdi bīmār añladum	2086
Luṭf idüp anı ḳabülitse eger cānānum	2087
İstemem hergiz gönüliden mihrüñi bīrün idem	2088

Yolına bir boyı servüñ gözüm yaşın revân itdüm	2089
Hâ atar cevri okların ol yâr-ı bed-ḥ'âhum benüm	2090
Zülfine tolaşup olan dili âvâre benem	2091
Arttı şarâb-ı 'ışkı içelden melâmetüm	2092
Şem'-veş başum kesildükçe akar yaşum benüm	2093
Sen mehi hicrân şebinde her kaçan yâd eyleyem	2094
Olayım rüsvâ-yı ḥalk iy dil budur kâmun benüm	2095
Görinelden çeşmüme yâr-ı perişânum benüm	2096
Kalmadı dilde kıarârum yandı cânım n'eyleyem	2097
Egri olmaz kaşlarıña döstüm kec râ disem	2098
Hicrûñ-ile yandum iy yâr-ı cefâkârum benüm	2099
Yine 'âlemde bî-vefâ sevdüm	2100
Ṭarf-ı bağ u çemen ü âb-ı revân bâde vü câm	2101
Dün gice çün muşḥaf-ı ḥüsnüñ açup fâl eyledüm	2102
Kılmaz baña nazâr âh bir tünd-ḥüyü sevdüm	2103
Derd ü belâ-yı 'ışk-ıla gâyet de dil-ḥoşam	2104
Yüzüñi göreliden 'ışkuñ-ıla ḥayrânam	2105
Her kaçan şem'-i cemâlüñi görem yana varam	2106
Sinede konmış emânetdür ezelden cân benim	2107
Uyaldan yâra bu ḳalb-i ḥazînüm	2108
Dikdüm fezâ-yı sîneme çün âhdan 'alem	2109
Uşatdum şîşe-i 'aklı be-küllî târ u mâr itdüm	2110
İrişdi mevsim-i gülde celîs-i bâde olam	2111
Cefâlar eylese her dem velî fermâna tapşurdum	2112
Kâkülüñden dem mi vardur kim perişân olmayam	2113
Toptolu güş-ı cihân âh u figânumdur benüm	2114
Yiyeli esrâr-ı 'ışkı ben senüñ ḥayrânüñam	2115
Niçe bir zıkr eyleyüp la'l-i lebüñ sekrân olam	2116
Yüz cefâ bîñ cevri ol nâ-mihribândan görmişem	2117
Niçe yıl meyḥâne ḥaşyetini bâlîn eyledüm	2118
Gelem diyübeni gitdi baña ol yüzi mâḥ aḥşâm	2119
Câme-i sebz-ile bir şîrîn zebânum var benüm	2120
Bir lâle ḥâd hevâsına rengîn ḡazel didüm	2121
Bâğ-ı ḥüsnüñe gözüm yaşını bârân eylesem	2122
Sâḳîya bâde getür 'ıyş[ı] müdâm eyleyelüm	2123
Câme-i zer-baft-ile dün ol nigârı görmişem	2124
Kandasın iy cevri çok yâr-ı cefâ-sâzum benüm	2125

Var mıdur bilsem haber nā-mihribānumdan benüm	2126
Vişālūn gencine gerçi irişmeyüp faķır oldum	2127
N'eyleyem āh pūr-cefā sevdüm	2128
Hūn-ı dilden yazayım hālūmi dildāra didüm	2129
Nār-ı āhuñ dikdi iy dil göklere zerrin 'alem	2130
Ben ki bir şirīn lebūn Ferhād-ı sergerdānıyam	2131
Ol şāh-ı cihān oldu çü ben bendeye hem-dem	2132
Vakt-i gül irdi yine niyyet-i gülzār idelüm	2133
Bildi çün sevdüğümü ol māhum	2134
Ney gibi bagrı delinmiş bir belā-keş 'aşıkam	2135
Her kaçan eş'arum içre leblerin yād eyleyem	2136
Çeşmini fitne anuñ ğamzesin āfet gördüm	2137
Hūm dibin mesken idindüm çünki şāhib-bādeyem	2138
Göklere irişdi gerçi āh u efgānum benüm	2139
Maḥabbet desti ile çün döğüluben türāb oldum	2140
Gün yüzüñi görmeyelden tār olupdur gözlerüm	2141
Kana ğark itsün vücūdum dide-i giryān benüm	2142
Ne Mecnūn gördi derd ü miḥnet içre bu şeb-i tārum	2143
Pāyuña yüz sürebilsem bu-durur derdüm benüm	2144
Vefā gelmez cihāndan çün ferāğum var gülinden hem	2145
Şu'le-i 'ışk āteşinden dil çeker her dem 'alem	2146
'İyd-i kurbān oldu ben kurbān-ı cānān olmuşam	2147
Ġam hazānın zāhir itdi çehre-i zerdüm benüm	2148
Yine cām-ı maḥabbetden içüp mest ü ḥarāb oldum	2149
Vād-i 'ışk içre Mecnūn olalı hem kisvetüm	2150
Cām-ı 'ışk çün ezelden eyledük nüş iy şanem	2151
Bir saçı leylā lebi şirīn mehūn nā-şādıyam	2152
Eyledi çın seḥer çarḥa 'urūci āhum	2153
Çün kim şarāb-ı 'ışk-ıla yogrıldı bu gilüm	2154
Şāh-ı 'ışkam şu'le-i āhum külāhumdur benüm	2155
Kūy-ı yāra gitdi çün şevk-i hezār-ıla dilüm	2156
Pendūnle nāşihā beni sanma ki bend olam	2157
Rūy-ı dilber mihr ü māhumdur benüm	2158
Āteş-i 'ışkuñ dilümde şevk-engiz eyleyem	2159
İy şanem 'ışkuñ ğamına sanma tedbīr eyleyem	2160
Oluş 'aşık belā vü derdi evvel cāna tapşurdum	2161
Yine ben bülbulinden 'ār ider ol gülüm balum	2162

Muķırram cürm ü 'ısyâna egerçi kim günâhkâram	2163
Dil gitdi bende kalmadı şabr u qarâr hem	2164
Âh kim cânân gamıyla gönlümi teng eyledüm	2165
Yiter 'âlemde nigâr-ıla mey-i nâbum benüm	2166
Yine ğavvâş-ı dehr oldum ma'ânî baħrına taldum	2167
Saňa dil virdüm bu gönlümün n'olasın bilmedüm	2168
Yüzine bakdukça yâruñ her dem artar hayretüm	2169
Zencir-i ser-i zülfüñi dīvānede buldum	2170
Sine şahrâsında dikdüm dil nişānum var benüm	2171
Hâk-i pâyuñı nigârâ tütüyâ olsun direm	2172
Şeb-i hicründe iy meh-rû dü ebrûñı hayâl itdüm	2173
Serv-ķad dildarı gördüm bağ içinde agladum	2174
Olup ğavvâş baħır-ı 'ışķa taldum	2175
Dil seririn yine fetḥ itdi gelüp sulṭân-ı ğam	2176
Kim tutar emrûñi luṭfuñ gösterüp sensin Ḥalīm	2177
Hâk-i pâya devlet el virse eger sürsem yüzüm	2178
Çün hırāmân ķadd-ile sen serv-i bālâyı görem	2179
Leyli zülfün mihrini dilde kaçan peydâ kılām	2180
Âh kim dil derdini bu çeşm-i giryānum benüm	2181
Kimsene bilmez beni ki ben benem	2182
Döstüm 'ışķa düşelden vâlih ü hayrānuñam	2183
Her şeb ki dağ-ı fırķatün iy mäh çekem	2184
Eyler cevri ü cefâ yâr nâ-güzirümdür benüm	2185
Şâh-ı 'ışķ oldum gözüm yaşı sipāhumdur benüm	2186
Her kaçan 'ışķuñ yolında terk-i cân ser eyleyem	2187
Cânân güzer eyledügi rāhı beklerem	2188
Her gice sen mäh-ı mihr-efrûzı ger yād eyleyem	2189
Her kaçan görsem nigârâ yüzüñi hayrānuñam	2190
Varup luṭf istedüm yâr itdi düşünām	2191
Yâr didi bir gül-i nev-resteyem	2192
Görüp şemşirün iy dilber beni sanma hāzer kıldum	2193
Su gibi ḥâke sürüp yüzümi ben zâr oldum	2194
Añup gül ruḥlaruñ giryān olup ebr-i bahâr oldum	2195
Gitdi elden cân u dil bir bî-vefâdur sevdüğüm	2196
Gelüp gül gibi ol dilber didi bir gül'izâr oldum	2197
Gül gibi sinemde evvel 'ışķ[ı] pinhân eyledüm	2198
Her kaçan çeşmüm açup nezzâre-i rû eyledüm	2199

Görmem yüzini gerçi o yâr-ı mehveşüm	2200
Gülşen içre dün gice nezzâre-i rû eyledüm	2201
Aldı gönülüm bir perî ammâ ki kimdür dimezem	2202
Geçdi 'ömrüm niçe bir iy dil seni gâfil kılam	2203
Yine bir tâze hevesdür küy-ı dilber eyleyem	2204
Dün gice ol mâh-ı mihr-efrûzî çün yâd eyledüm	2205
İsterem ki eyleyem bu üstüh'ânımdan kılam	2206
Hîç olur mı ki 'aceb 'arız-ı gülğünü görem	2207
Dilden evvel [ben] esâs-ı 'ışkı muhkem bağladum	2208
Güller bitürdi her dem bu eşk-i lâle-günüm	2209
Yürür ser-geşte dil hasta tekâpü-yı beyâbânâ	2210
Dirigâ teşneyem gâyet degül hâdden birün derdüm	2211
Gözümü tâ şehir bî-h'âb kıldum	2212
Ġamuñdan gonca-veş hûn-ı derûnum	2213
Dil âteşine cân ile ten yandı câme hem	2214
Zülf ü yüzi fikrile geçer şeb ü rûzum benüm	2215
Cihânı yok iken mevcûd iden kim	2216
Ol 'arızı gül gözleri hûmâr mest kim	2217
Egerçi küyuña vardum senün tâlib-i didâram	2218
Giderdi şabr u hûş [u] dil nigârı bir zamân görsem	2219
Dâğ-ıla tolu sîne ciger ġarkâ-i hûn hem	2220
Yâd idüp cânâ seni tâ şubha dek hûn aqlaram	2221
Giceler hasret-ile nâle-i gerdün çekerem	2222
Dil âteş-ile yandı tenüm bile câme hem	2223
Eyleyem cevri ü cefâña üstüh'ânımdan kılam	2224
Gâh anup gül ruhlarını gönlümü gülşen kılam	2225
Ger getürse bûyî küyuñdan nesim	2226
Kim temâşâ eyler-ise yüzüm-i zerdüm benüm	2227
Nigârâ nâhun ile dil-hırâşam	2228
Ter tâze olur vaşluñ işide dil ü cânım	2229
Geçüp hâdden bu âh u girye zâram	2230
Hırâm eyle benüm iy serv-i nâzum	2231
Ġam şebinde her kaçan ki gönlümü teng eyleyem	2232
Her kaçan hicrân şebinde gönlümü teng eylesem	2233
Ka'be'dür küyuñ nigârâ anı ger menzil kılam	2234
Vâkt degül mi ki dilâ menzil-i inşâfa gelem	2235
Zâr zâram kimsenem yokdur diyem hâlüm benüm	2236

Seni görmem geçer her hafta rûzum	2237
Yâr gûş itmez egerçi nâle-i zâr-ı dilüm	2238
Ruĥuñ luţf ‘arz ider ĥaţţuñ sitem hem	2239
İniler bu göñlümi kûyuñda gerdün eyledüm	2240
Ne deñlü eyleseñ cevır ü cefalar ben saña yâram	2241
Aldum ele kâğıd kalem yazmaga nâme iy şanem	2242
Gül ĥaddüñi görelı bu eşk-i lâlegünüm	2243
Beñzer ki senüñ vaşluña yokdur liyâkatüm	2244
Ṭavf-ı gülşen idelüm elde tutalum yine câm	2245
Ugrayup kûyuña bûyuñ getüre bād-ı nesim	2246
Bend-i ğamda kaldum döstüm rehâyı isterem	2247
Aldum elüme şevķuñ ile kâğıd u kalem	2248
Leylî zülfüñüñ hevâsını kaçan sevdâ kılam	2249
Gel eyle gül gibi cânâ tebessüm	2250
Aldı göñlüm bir perî ammâ ki nâmın dimeyem	2251
Her kaçan salına ol serv-i ĥırâmānum benüm	2252
Ger sorar iseñ ĥâlümü sensüz cenānum	2253
Gözi ser-fitne-i ‘âlem olup kıyâmet hem	2254
Bilmezem ki n’olısar yâ Rabbenâ ĥâlüm benüm	2255
‘Ömrümi ĥarc eyledüm yok yire ğâyet ğâfilüm	2256
Yapuban göñlüm esâsın ‘ışķ muĥkem eyledüm	2257
Nedür bu ĥâlümü bilsem bu dilden bî-ĥaber oldum	2258
Bu dil sîm-âb-veş ditrer kaçan bir sîm-ten görsem	2259
Sensin ğayr degül baña hevâ vü hevesüm	2260
‘Âşıkam zülfe giriftâr olmışam	2261
Gerçi çok ĥübân-ı ‘âlem dide’em	2262
Nigârâ ‘ışķ-ıla cân u dilümi ĥasta ter gördüm	2263
Her kaçan kim sırr-ı ‘ışķuñdan suĥen gûş eyleyem	2264
‘Ayb itme kûyuña iy meh eger nâgeh varam	2265
Niçeye dek ‘ışķ bâzârında ğam ĥâşıl kılam	2266
Ġam-ıla âĥ meded bed-şode ĥalem ne kılam	2267
Ne taĥt u tâc u ne milket-i İskender isterem	2268
Yine deyr içre büt-i ‘işve-nümâyı görürem	2269
Döstüm hicrân şebinde ger seni yâd eyleyem	2270
Her kaçan cânâ ĥayâlünle senüñ ĥ’âb eyleyem	2271
Yâd-ı la’lünle nigârâ ĥün-feşân oldı gözüm	2272
Sidreden yüce görinür baña kaçruñ güzelüm	2273

‘Älemde benüm bilmedi bir kimsene hâlüm	2274
Dehānuñ goncadur itsün tebessüm	2275
Gel ihsān eyle cür’a hâksāram	2276
Bâr-ı gamdan bükilüp döndi kemāna bu bilüm	2277
Bir serv qadi yād idüben bir ğazel didüm	2278
Humārı hoş gören rindem mey-i şahbādan el çekmem	2279
Gehī derd ü belā vü gam gehī hün-ı ciger çekdüm	2280
Çünān divāne itmişdür beni āh ol perī-zādum	2281
Dimen cevır ü cefā itme sitem hem	2282
Dirīgā olmadı dilber baña rām	2283
Gülşen-i hüşn içre sen serv-i hırāmānsın begüm	2284
İy ‘ālem-i cān u cān-ı ‘ālem	2285
Yüzüñi görmege ger hāzır olsam	2286
Didüm ‘ışkuña düşdüm pür niyāzam	2287
Alup bu sineden tır-i nigārı cāna tapşurdum	2288
Cānā derün-ı hâlüm bir bir hikāyet itsem	2289
Feşāhat bahırına ğavvās olup daldum güzār itdüm	2290
Ol güzeller şahınuñ çün bende-i dergāhıyam	2291
Suçum budur ki iy dilber yüzüñi gördüm āh itdüm	2292
Küy-ı dilberde gel gedā olalum	2293
Leylî zülfine dolaşmış vālih ü şeydā benem	2294
Çünkü şarāb-ı ‘ışk-ıla yogrıldı bu gilüm	2295
Ger hevā-yı qadd-i bālāñ-ıla cānā hāk olam	2296
Āhumı bād eyleyüp yaşumı deryā eyledüm	2297
Rehne virdüm tācumı bāde temennā eyledüm	2298
Cān giriftār-ı ğam-ı yār oldı dil-efġār hem	2299
Leblerün yād eyleyüp her yaña ben menzil kılam	2300
Āteş ile dil yanar sīnemde vardur nār hem	2301
Nigāra mest-i çeşmüñden hārābam	2302
‘İşkuñla bī-qarāram	2303
Māh-rûlar fıkır idüp ger göñlümi mâyil kılam	2304
Ārzü idüp ser-i zülf-i dü-tâyı isterem	2305
Hāk-i kūyın eşk-i çeşmümle varup nem eyledüm	2306
Derd-i dil bī-ḥaddür ammā āh-ıla zār eylemem	2307
Eylemez cevır ü cefā terkinî āh cānān benüm	2308
Göñlüm ister sünbülün gibi perişān hāl olam	2309
Olalıdan zülfün-ile āşınā göñlüm gözüm	2310

Geldi ol vaqt kim yine 'azm-i gülîstân eyleyem	2311
Bu çarhuñ cevri yitmez mi ider bir yaña dilber hem	2312
Gidüp hicrân bi-ḥamdillâh cemâl-i düstân gördüm	2313
İy perî bu dîde-i pür-ḥûn[1] rûşen eyledüm	2314
Bir lebi mül çeşmi âfet cân-fezâmuz var bizüm	2315
Bende oldum bir şehûn yolına cân ısmarlaram	2316
'Abîrüm 'anberüm varum ḥabîbüm mâh-ı tâbânüm	2317
Yâr elinden dem-be-dem cevri ü cefâdur gördüğüm	2318
Âteş-i 'ışquñla cânâ dem mi vardur yanmayam	2319
Kalmadı hicrûñle cânâ tāk olupdur tākātüm	2320
Her kaçan zîbâ cemâlûñe olam duş iy şanem	2321
Düşdi göñlüm bir saçı reyḥâna bilmen n'eyleyem	2322
Düşdi göñlüm bir gözi bîmâra bilmen n'eyleyem	2323
Düşdi göñlüm bir şeh-i ḥübâna bilmen n'eyleyem	2324
Düşdi göñlüm bir kamer ruḥsâra bilmen n'eyleyem	2325
Ayru düşdüm ol perîden ḥastayam zâr inlerem	2326
Ḥâk-i pâyuñ olalı başumda tâc-ı devletüm	2327
Ben helâk oldum ğamuñdan sen esen ol iy şanem	2328
Sâye salsa ol hümâ ger ben gedâya devletüm	2329
Ruḥlaruñsuz iy güneş yüzlü bu çeşm-i rûşenüm	2330
Maḥabbet bâdesin içdüm yine ser-mest ü hoş ḥâlem	2331
Kûh-ı ğamda ben ezel çün 'ışkı bünyâd eyledüm	2332
Devlet-i 'ışquñda cânâ dem-be-dem artar ğamum	2333
Yakdı beni hicr-ile ğam n'idem n'idem âh n'idem	2334
Sanmañuz surḥ oldı sînem kanlu yaşımdan benüm	2335
Ruḥlaruñı döstüm gül gibi ḥandân isterem	2336
Cânân cemâli vaşfına çün bir ğazel didüm	2337
Göñlüm ister zülf-i dilber-veş perişân ḥâl olam	2338
Şevḳ-i rüyuñla senüñ divâneyim	2339
Her kaçan câm-ı lebûñden bir ḳadeḥ nûş eyleyem	2340
Zâhirâ baksañ egerçi berr ü baḥruñ şâhıyam	2341
Gül ruḥuñ şevḳıne ister ki göñül zâruñ olam	2342
Bâğ-ı ḥüsnüñ döstüm el virse seyrân eylesem	2343
Göñlümü elden yitürdüm âh bir divâneyim	2344
Bezm-i ğamda yâd idüp cânânı añdum agladum	2345
La'line el sunmağa zülf-i dü-tâdan korkaram	2346
Görmezem cânâ yüzüñ budur benüm maḥzûnlıgum	2347

Cân-ıla bir sanemün 'ışkına çün pâ-bendem	2348
Zâhidâ zühd ü şalâhı sanma kârumdur benüm	2349
Tende cānum yog-iken ben t̄alib-i cānān idüm	2350
Şem'-i h̄üsne yanmaga parvāneyim	2351
Sinem üzre dāğ-ıla bīn d̄ide peydā eylesem	2352
Gözlerümden akatarsun turmasun yaşum benüm	2353
Gülşen-i kūyuñdan ayru bülbül-i zār olmışam	2354
Niçe bir ğam yiyüben āb içelüm	2355
Dehr elinden niçe bir zehr-ile ğam nūş idelüm	2356
Ser-i zülfeynüñi leylā kılan kim	2357
Allāh Allāh diyelüm sancak-ı şāhī çekelüm	2358
Bir dem ayrılmaz yanumdan nem begendi nem benüm	2359
Ele mızrāb-ı ğam alup gönül t̄anbūrını çaldum	2360
Söz-i 'ışkı gūş idüp deryālayın cūş eyledüm	2361
Yüzüm ger dönderem dönsün cefādan bir yaña kıblem	2362
Güzeller içre iy servüm seni çün ihtiyār itdüm	2363
Dōstlar şimden girü eksük degüldür gözde nem	2364
İki 'aynumdan revān olup akar yaşum benüm	2365
Şirīn lebine dil vireli derdnākiyem	2366
Maḥabbet cāmın içelden dilā ben derd-i ser çekdüm	2367
Ālemi geşt eyledüm bir mihrībānı bulmadum	2368
Gele başladı ḥatuñ aña ne çāre güzelüm	2369
Nev-bāhār-ı h̄üsnüñ añup gül yüzün yād eyledüm	2370
Zülfine virdüm gönül dām-ı belāsın bilmedüm	2371
Boynuma zencir olaldan zülf-i leylālar benüm	2372
İdelüm vaşfuñi heves n'idelüm	2373
Gün yüzlüler firākıyla eger āh çekem	2374
Bāğ-ı h̄üsn içre boyuñ serv ü çinārumdur benüm	2375
Oldı 'ışka çü hem-nefes n'idelüm	2376
Sinede 'ışk ezel ben bilürem	2377
Nigārā bāğ-ı h̄üsnünde yüzün gülzāra beñzetdüm	2378
Ḥāşā-lillāh devr-i gülde oturup mestür olam	2379
Āh kim derdā n'idem eksük degül derd ü elem	2380
Salınan boynuñda zülfüñ sanma āhumdur benüm	2381
Āşıķam vuşlat deminde çüst ü çālāk olmışam	2382
Görinen boynumda sanmañ dūd-ı āhumdur benüm	2383
Gehī zehr-i ğamı içdüm gehī h̄ün-ı ciger çekdüm	2384

Gözüñden fitneler zâhir olur kıddüñ kıyâmet hem	2385
Tâb-ı ruhıyla yakdı beni şüh-ı mehveşüm	2386
Gül gibi gül dâyimâ her lahza olgıl şad hem	2387
Ben bir gedâ vü sen olasın şâh-ı muhteşem	2388
Senden özge benüm âlemde bulunmaya kesüm	2389
Yazılan levh-i dil üzre âh şâhumdur benüm	2390
Tekebbür itmeyüp hergiz riyâdan pâkdür gönüm	2391
Şabr u 'aklı tagıdup 'ışkıdan şadâ güş eyleyem	2392
Gelüp eşküm sipâhını livâ-yı âhı kaldurdum	2393
Gül yüzüñden ayru her şeb hâk-ber-şer eyleyem	2394
Gül gibi şevkuñ ile çak-i giribân eyledüm	2395
Olup divâne-veş taglar turagum	2396
Bir yaña devrân cefası bir yaña cânâne hem	2397
Kara zülfüñi göreliden nigârâ bî-çarâr oldum	2398
Gelür senden baña lutf u keremden sonra verhem hem	2399
Âsitânuñda şehâ hâk eyledüm yine yüzüm	2400
Bülbülüz âh u zâra 'azm idelüm	2401
Su terâzûsı olupdur oñmaduk başum benüm	2402
Yaraşur sünbülüne 'anber-sâdur dir-isem	2403
Tîr-i gamzeñ sînem üzre gül'izârumdur benüm	2404
Nâz ile gitdi çün ol gül yüzlü cânânum benüm	2405
Seyr-i tenhâ eyleyen gün yüzlü mâhumdur benüm	2406
Âh derdâ kim dükenmez âh u feryâdum benüm	2407
Zâhidâ rind-i riyâdan geçemezsin bilürem	2408
Gözümünden yaş yirine kan akıtdum	2409
Bezm-i gamda eşk-i çeşmümden şarâbum var benüm	3535
Âteş-i 'ışka düşelden âh kim hîç gülmezem	3559
Görmedüm gün yüzüñi çün senüñ iy mâh didüm	3560
Benüm şâhum yolunda kul olayım	3561
Çak idelden dest-i hasret bu giribânım benüm	3562
İy güzeller kişverine şâh-ı hûbânım benüm	3563
Şahn-ı şahrâya varup şöhet-i bî-bâk idelüm	3564
Gül yüzüñden ayru çak olsun giribânım benüm	3565
'İşkuñun zencirine divaneyim	3566
'İşk-ıla şahrâlara düşdüm yürür âvâreyim	3576
Görmez oldum gül yüzün ben niçesi dil-şad idem	3578
Şahn-ı gülzâra varup şöhet-i bî-bâk idelüm	3581

Âh kim derdâ dirîgâ n'eyledüm	3629
Derdümün dermânını iy döst kimden isteyem	3642
Hasret-ile şanemâ yaşum şarâb oldu benüm	3644
Sevmişem bir dilberi hergiz vefâsın görmedüm	3668
Büse-i la'lün devâdur derdüme cânâ didüm	3681
Her ne cevri itseñ götürür derdmend üftâdeyem	3698
Âlem yüzine togmasa mihr-ile meh ne gam	3711
Ġâyet-i zülfünü gerçi bilmege dil bağladum	3751
Gönlüm ister râstî bir serv-kaç bâlâ kuçam	3753
Komaz nâzını hergiz nâzeninüm	3754
Âr ider ben bendeye cevri ü cefâya dilberüm	3756
Düşde gördüm kim nigârî ben derâgüş itmişem	3759
Ṭaň degüldür ger dökerse baħr-ı 'ummân gözlerüm	3761
Penbe-i dâğumla gerçi küh-ı gam kaplanıyam	3764
Esâs-ı 'ışkı dilde muhkem itdüm	3765
İçerem hün-ı dil her dem yirem gam	3766
'İşk dârında yine gönlümü ber-dâr eyledüm	3773
Niçe yıldur rûze-i hicrün tutardum döstüm	3807
Giceler âteş görinen gündüz âhumdur benüm	3857
Görmedüm zâhirde yârî düşde gördüm dir idüm	3874
Eger başdan başa düşmen olursa baňa ger 'âlem	3876
Bu cihân bâğına kim dir âh u zarî görmedüm	3879
Yâr-ıla her dem-be-dem bakdukça âğyar görürem	3880
Gönlümü divâne kıldı ol perî-zâdum benüm	3901
Muhibbî çün kađeñ-nüşam veli hicriyle bî-hüşam	3902
Güldükde lebi olduğına oldı yakınüm	3906
Derd-i 'ışk ile olalıdan berü ben müttehem	3914
Cân u dil küyünde cism andan nişanumdur benüm	3925
Kaşları altında rüyın görüben yârûñ didüm	3928
Âsümâniler geyüp gel gitmegil şâhum benüm	3956
Fırkat-ile sensüzün hâlüm diger-gündür benüm	3957
'Alimâ suçumuz katuñda ma'lum	3976
Çâresüz kaldum katı bî-çâreyim	3980

N

Dil virme ser-i zülfine divâne degülseñ	1678
Hâr-ıla memlû olaldan gülsitânî bülbulün	1679

İy tabīb-i dil bu ben dil-ḥasteyi yād eyledüñ	1681
Cefâ vü cevri-i cānânı koñ anı baña öğretmeñ	1682
Gün yüzine ‘âşık olduñ gitse ârāmuñ senüñ	1683
Bâğ-ı cemāl-i ḥüsne olup pāsbān kaşuñ	1685
Niçe yıldur görmedüm ben gerçi kim rüyuñ senüñ	1686
Siḥr-ile çekdi göñlümi bir tārā perçemüñ	1687
Serv şeklin nakş ider sīnemde şemşīrūñ senüñ	1689
Siḥr-ile ‘aqlum tagıtdı çeşm-i fettānuñ senüñ	1692
Cīm zülfüñ elif ol kāmēt ü mīm ol dehenüñ	1696
Eyleyüp cevri ü cefālar beni hoş-ḥāl eyledüñ	1697
Māhtāba nūr baḥş iden cemālūñdür senüñ	1698
Mest-i ‘ışķam baña rāhın gösterüñ meyḥānenüñ	1699
Vaşlına irilmez olmayınca ol meh-pārenüñ	1700
Binmesün cevri ü cefā atına yāri kimsenüñ	1701
Yine siḥr eyledi sehḥāre zülfüñ	1706
Nişānın virmedi kimse dahānuñ	1709
Kim diñledi şīrīn sözün ol ḡanca dehānuñ	1710
Gönderüp ḡam leşkerini ḡaret-i cān eyledüñ	1712
Berg-i gülden tāzedür iy dōst ruḥsāruñ senüñ	1713
Aldı eline şīve ile çün kemān kaşuñ	1716
Var ol iy eşk evvelā bu sīnemi al eyledüñ	1717
Seni öldürmeğedür kaşdı çün ol ḡamze-zenüñ	1718
Alduñ elüñe iy dōst tīr-ile çün kemānuñ	1719
Bezmümüz rüşen idüp şem‘-i şebistān olduñ	1721
Ruḥlarıñ al eylemek iy dōst ālūñdür senüñ	1722
Künc-i mihnet ḥastasıyam dōstlar ḥālüm görüñ	1725
‘İyd irişdi küşte kıldı ḥalkı cevlnuñ senüñ	1726
Gülşen-i ḥüsniñi beñzer ol gülüñ yād eyledüñ	1727
Ḥālūmi itdi diğeri ḡamze-i pūr-efsūnuñ	1730
Gelüp iy türk-i çeşm-i mest dil ü cānum ḥarāb itdüñ	1731
Maḥabbet çün ezel cānāna salduñ	1732
Sünbülūñ evvel ruḥuñda ‘anber-efşān eyledüñ	1733
Artarsa n’ola nūr-ı cemālī Muḥammed’üñ	1734
Şayd iden dil murḡını zülfiyle ḥālīdür anuñ	1735
Zulm idüp ‘âşıklara dād itmeyen şāhı görüñ	1738
Merdüm-i çeşme naẓar kıl bī-ḳarārūñdur senüñ	1739
Okurlar āyet-i secde açuban muşḥaf-ı rüyuñ	1742

Rāh-ı maḥabbet içre çekilen belālaruñ	1743
Dāyim olmasa eger bu dile iy yār ğamuñ	1744
Bir nefesle mürdeler ihyāsı tedbīrūñ senūñ	1746
Żulm-ıla ‘āşıqlaruñ göñlin yıkan şāhı görūñ	1747
Bin semend-i nāza eyle cilveler meydān senūñ	1748
Ḥālını ‘arz itmege kim varsa bu dīvānenūñ	1749
Ka‘be’dür kūyına ārzū itdi varmaga dilūñ	1751
Dest-i kudretle yok iken ‘ālemi var eyledūñ	1752
Kapusında kul oldum çün yine cān-ıla cānānuñ	1754
Cānumı pervāne iden şem‘-i rūyuñdur senūñ	1755
‘Āleme gün gibi nūruñ çünki raḥşān eyledūñ	1757
Serūm kāş olsa idi ḥāk-i rāhuñ	1758
Kūyuña varsam iy dōst karşu gelür sükkānuñ	1760
Feryāda geldüm iy dōst görüp de sükkānuñ	1762
Qıymeti var-ısa eger yanūnda cānuñ	1763
‘Aqs[i]-durur māh cemāl[i] Muḥammed’ūñ	1765
Şükrüm oldur ki beni ḥālī komaz derd ü ğamuñ	1766
Niçe yıllar devr ider bu dil sū-yı kūyuñ senūñ	1769
Bir dem elūme girse iy dōst reh-i mekānuñ	1770
Eyleyen cānā mu‘aṭṭar dehri būyuñdur senūñ	1771
Çekesin iy dil niçe cevrin ḳad-i dil-cūlaruñ	1773
Nāz-ıla didi ol şanem baña giriftārı kimūñ	1778
Dāyimā gelmese iy yār dile derd ile ğamuñ	1779
Ḥaber virmedi bir kimse nişānuñ	1780
Lebüñe mīm diyen gördi mi bilsem dehenūñ	1782
Şehbāz göñlümi dutup şehā rām eyledūñ	1783
Degül eksük şehā dilden senūñ bu zaḥm-ı peykānuñ	1784
Olmasaydı iy şanem ḳavs-i ḳazā ebrūlaruñ	1786
İy göñül ‘ışḳ-ıla bu bagrumı pür-ḥūn itdūñ	1787
Ruḥlaruñdan tā ‘ayān oldı gülistānuñ senūñ	1790
Göreyim girye ile yaşı çok olsun gözümūñ	1793
‘İşḳına biñ dāğ yakdum sīneme bir mehveşūñ	1794
Kaşuñı ya eyleyüp müjgānlaruñ tīr eyledūñ	1796
‘Ālemi enver kılan cānā cemālūñdür senūñ	1797
Öldürür ‘uşşākı gerçi çeşm-i fettānuñ senūñ	1800
Tolu sevdāñ-ıla başumda hevādur kākülūñ	1801
Żulm elin uzatmasun ‘ālemde yārı kimsenūñ	1803

Dâyim olmasa eger bu dile iy yâr gamuñ	1804
İy şulh bil ben yāruñam sen dōstdārısın kimüñ	1805
Zülfı sevdāsını al başa belā ister iseñ	1807
Geçdi sīnemden öte iy kaşı ya tīrūñ senüñ	1809
Şem‘-veş her meclise varmasa cānānuñ senüñ	1810
‘Ārızuñ ‘arz eyleyüp baña ‘aceb āl eyledüñ	1811
İy gönül hercāyidür gün gibi cānānuñ senüñ	1812
Güllere haclet düşer ger seyr-i gülzār eyleseñ	1813
Kim ki bilmek dilese hālını bu maḥzūnuñ	1814
Zülfüñi ḥalka kılup dil almaga dām eyledüñ	1815
N’ola dirsem saña ‘ömrüm n’içün dün gīce gelmedüñ	1816
İy kaşı ya kirpügi ok ne ‘aceb āl eyledüñ	1817
İy güzeller şāhı gördüñ zulmumı dād itmedüñ	1819
Vefāsın görmedüm devr-i zamānuñ	1821
Hey ne şīrindür şehā lā‘l-i şeker-rīzūñ senüñ	1822
Niçe bir güş idelüm ta‘nını her bir dūnuñ	1823
Tāb-ı meyden yine cānā ruh-ı gülgün itdüñ	1827
Pür olupdur kan-ıla çünki bınarı çeşmümün	1828
Zülfüñ içre yüzüñi iy dōst pinhān eyledüñ	1829
Cān u dil mülkini evvel eyledi yagma gözün	1830
Mihrini terk itmeyem ölince ben cānānenün	1832
Vaşlına ırmege ger var-ısa iy dil hevesün	1833
Devādur derdüme cevri ḥabībün	1834
Gitdñ iy ārām-ı cān ben bendeyi cānsuz koduñ	1839
Sīneme şol denlü geldi tīr-i müjgānuñ senüñ	1840
Ḥalka ḥalka sīne dağın gerçi kim dām eyledüñ	1841
Çekmeyem ger dir-iseñ cevri seni gerdūnuñ	1842
Gün yüzünden zülfüñi çünki perīşān eyledüñ	1843
Dāl kıldı bilümi ḥasret-i ebrü-yı ḥamuñ	1844
Benüm servüm benüm cānum n’içün dün gīce gelmedüñ	1845
Görse bir şeb gülşen içinde cemālını gülün	1846
Düşdüm hevā-yı zülfe hevādāruñam senüñ	1849
Gül yüzini görmeyelden dōstlar cānānenün	1852
Gelse ne deñlü cānına cevri ü cefālaruñ	1853
Kim gördi şehā lā‘l-i lebün üzreki ḥālün	1854
Revnaķı kalmadı bir zerrece şāhı-ı çemenün	1856
İñleden çarḫı dilā feryād u zāruñdur senüñ	1859

Demine reşk ider şehler gedānuñ	1861
Eksük itme şanemā cev̄ ü cefā vü elemüñ	1862
Ger sorarsañ cān u dil çokdan helāküñdür senüñ	1865
Yakdı odlara seni ḥasreti ol mäh-veşüñ	1868
İy dil çü ser-i zülf-ile sevdâyı büyüdüñ	1869
Gözlerüme tā ki duş oldu cemālî kaşuñuñ	1874
Yine şaflar eylemişdür leşkerini kirpügüñ	1875
Direm-i eşki düketdüm dime ḥarc it ḥūnuñ	1876
Dilā ‘ışķ-ıla çün meydāna girdüñ	1877
Ġonca-veş teng eyleyüp göñlüm benüm ḥūn eyledüñ	1878
Bilmezem ḳavs-i belā mıdur muḳavves ḳaşlaruñ	1879
N’eyledüñ n’itdün lebüñ agzuñda pinhān eyledüñ	1880
İy kaşı ya çün elif gibi gele tırüñ senüñ	1881
Yāruñ görince ḳaddini serv-i revān tutuñ	1882
Görmek isterseñ eger dāyim cemālin dōstuñ	1883
Faşl-ı şitāda toñdı mı yagı benefşenüñ	1886
Gülşenüñ her gūşesin dutdı şadāsı bülbülüñ	1887
Ḥālūmi āh göñül yine dige-gün itdün	1889
Gösterüp agzuñda la’lūñ soñra pinhān eyledüñ	1890
Dil düzdini tutup yine āh kara perçemüñ	1891
Getürmez idi Furs ehli dile Kum-ıla Kāşānuñ	1893
Āşikār olsa ne tañ rāz-ı nihānı bülbülüñ	1894
Beni āşüfte kılan cānā cemālūñdür senüñ	1896
Söylemedüñ leblerüñ agzuñda pinhān eyledüñ	1898
Ger eyleseñ cev̄ ü cefā derd senüñ elem senüñ	1899
Çün ezel alduñ maḥabbet bādesin nüş eyledüñ	1901
Lāle-i ḥamrādan iy meh gül ruḥuñ al eyledüñ	1902
Reşk iderse tañ mıdur kūyuña firdevs-i berīn	2410
Cān u dil yansa ne tañ ol tığ-ı āteş-nābdan	2411
Añlamaz-ıdum ezelden ben güzeller hey’ etin	2412
‘İşķuñla şehā gül gibi geh çāk-i tenem ben	2413
‘Uşşākı ma’sūk öldüre kosun fiğānı çarḥ-ı dūn	2414
Perī dirsem n’ola ben saña iy cān	2415
Leblerüñ zikr itmesün sermest ü sekrān olmayan	2416
Ḥaṭṭı geldi dilberüñ kosun gerekse kazısın	2417
Togrı dir ḳaddüñ görüp serv-i ḥıramāndur diyen	2418
Süvār-ı esb-i nāz olmuş yürür ol ḥusrev-i ḥübān	2419

Dil-i nâ-şāduma ‘ışķuñ yolın irşād ideyin	2420
Kem degüldür gözlerüm yaşı şarāb-ı nābdan	2421
Aldı dildār eline çün yine kim pīşelerin	2422
Ya kaşı alup ele tīrine dil kıldı nişān	2423
Vāz gelmem ölür-isem yine cānānumdan	2424
Elüñde bezm-i gülşende tutarsın bāde beñzersin	2425
Giderse zülfini ol meh yüzün açsa niķābından	2426
Ḳaddüñe beñzer senüñ iy sīm-ten	2427
Nāz-ıla refṭāra gel geşt eyle bāğ u būstān	2428
Bugün çün rīsmān kākül saçı zencīr olasın sen	2429
Şem‘-i hūsne karşu oldum yanmaga pervāne ben	2430
Şi‘r oldur okıyanlar bula şekker lezzetin	2431
Her kaçan Leylā çıkup olmak diler şahrā-niştin	2432
Dūd-ı dilümi ķubbe-i mīnāya virmezsin	2433
Çāre eyleñ dōstlar ben ‘āşıķ-ı şeydā-y-ıçun	2434
Vaşl-ı cānān isteyen itmek gerek terk-i beden	2435
Mār-gīrem diyü iy dil zülfine varma yakın	2436
Hīç çekmez merd olan dünyā-yı dūnuñ minnetin	2437
Ben bilürem kimse bilmez ‘ışķuñuñ keyfiyetin	2438
Zülfini çözdü cān u dilüm bağlamag-ıçun	2439
Dōstum cevır ü cefādan daķı usanmaz mısın	2440
Görmek isterseñ nigārā sīnemüñ sen yarasın	2441
Her kim benümle işide yārum hīkāyetin	2442
Çeşm-i ser-mestüñe kim dir beni bīmār eylesün	2443
‘İyd irişdi çün tavāf-ı kūy-ı dilberdür bugün	2444
Çekeli bir zülf-i hoş-bū nāzenīnün minnetin	2445
Seyr iderken gün gibi gördüm çün ol meh-rūyı ben	2446
Yüzine kılan nazar yāruñ görür İslām u dīn	2447
İy göñül bulmak dilerseñ uşbu dünyā devletin	2448
‘Āşıķ olan hīç şafā almaz mı engürdan	2449
Ṭabla-i sīnemde cānā kılmışamdur dil nişān	2450
Yine ezhār-ıla zeyn oldı ser-ā-ser būsitān	2451
Çeşm-i ser-mestüñ midür her dem beni bīmār iden	2452
Sīnem nişāne kıldı ya kaşı atdı tīrin	2453
Nār-ı ğam-ıla niçeye dek böyle yanam ben	2454
Kullaruñuz niçe bir zulm-ıla bī-dād idesin	2455
Serhergeh bülbülüñ dehşet alurlar āh u zārından	2456

Bir saçı zencîre beñzer iy gönül dīvānesin	2457
Lezzet-i cevri ü cefâyı aňlamaz bî-derd olan	2458
Bār-ı ğamdan kalmadı tākat zebūn oldum zebūn	2459
Nigārā görmedüm senden vefā ben	2460
Hîç olur mı kim diyem ben gül'izārı sevmezin	2461
Degül hālî bu dīde gerçi nemden	2462
Lebleri devrinde hergiz bakmayam şahbāya ben	2463
Oldum ğamuñla cānā geh şād u geh maḥzūn	2464
Dōstum ḥaddūñ yiter gülşende gülzār olmasun	2465
Nāmeler gelse kaçan İstānbul-ı ābāddan	2466
Naşībūñ yog-ı mış zāhid şafādan	2467
Dilā bir serv-i dil-cūya bakarsın	2468
Bilmeden dil virmiş oldum zülfi 'anber-sāya ben	2469
Serverā serv-ķāmet olmışsın	2470
Ben umardum ki seni derdüme dermān idesin	2471
İy dōst neler geçdi bu 'ışķ-ıla serimden	2472
Kimse dir mi derd olsun hîç dermān olmasun	2473
Ḥaṭ degül bil ki ḥār-ı mışsın sen	2474
Seyr-i gülzār itmeyem gül-ruḥ cemālūñ var-ken	2475
Ḳaddūñle ruḥuñ ḥüb direm serv ü semenden	2476
Nedendür bilmek isterseñ döner ḥūna gözūñ yaşın	2477
Olupdur ḥasretiyle eşķ gülgün	2478
Gün gibi yine ṭulū' itdi o meh-rū ḥāneden	2479
Katı mecrūḥ-durur dil bakışından	2480
İrişen dest-i cevriñden baña tîr-ile taş olsun	2481
Şikāyet eyleme cevri ü sitemden	2482
Gönül teslîm-i cān eyler elin yur kendü kanından	2483
Görinelden ḥaṭuñ ḥaddūñde iy cān	2484
Güller-ile zeyn olındı yine bāğ u gülsitān	2485
Kātîb-i dil destine alsa ķaleminden āletin	2486
Biñ kere yıkdı bu dil-i maḥzūn ḥānesin	2487
Baglamışdur gönlümi zencîre ol ğisū diyen	2488
Lāleler gibi dilā sīneñe dāğın yakasın	2489
Eyledi mecnūn beni ol gözleri āḥū diyen	2490
Açdı gülşende şabā gonca-i ebķār etegin	2491
Çıksa āhum tañ mıdır bu sīne-i şād-ķākden	2492
'Arız-ı cānāna baksun gülşen ü yaz isteyen	2493

Sâkiyâ def'-i humâr itsün şarâb eglenmesün	2494
Râh-ı 'ışkuñda görüp 'aşıkı yoldan çıkasın	2495
İrdi eyyâm-ı bahâr irişdi vaqt-i gülsitân	2496
Mâh-rûlar içre sen hüsn-ile mümtâz olasın	2497
Tâb-ı mülden gül gül itmişsin ruhuñ bārī salın	2498
Gör nice cevlan ider bu dil semendin gözle sen	2499
İçüp maḥabbet cāmını hoş hâl-olayın bir zamân	2500
Añalı ḥaṭṭuñ gubârın olmışam ḥayrânı ben	2501
Kimse ol serv-i sehîden ayru bir gün olmasun	2502
Niçeye dek çekeyim hicr-ile cevruñ tasasın	2503
Feth-i bâb ola ümîdüñ kesme çünki derdesin	2504
Didüm gülgün mıdur rüyuñ didi bir ḥaddi alam ben	2505
Zülfüñüñ oldugı budur bağ-ı hüsnüñe yakın	2506
Çeşm-i cellâdı dilâ almış eline gürdesin	2507
Virür 'âlemde bir kes yok ḥaber yârüñ vefâsından	2508
Ḥâk-i pâña virseler bil bî-bahâdur bu cihân	2509
Olmadum teskîne kâdir gözden akan âba ben	2510
'İşka ṭâkat kalmadı ḡâyet zebün oldum zebün	2511
Her kişi şadân u ḥandân ara yirde ben ḥazîn	2512
Dilüñden gitmesün her demde Sübhân	2513
Yâr alsun destine zülfini çevgân eylesün	2514
Sakın âhumdan iy nigâr sakın	2515
Âh kılsam aglasam ol gözleri mestân için	2516
Didüm bâlâ mıdur kaddüñ didi bir serv-i dâlam ben	2517
Gün yüzine bakabilmem iy yaşum sen perdesin	2518
Sakın âhumdan iy âfitâb sakın	2519
Bugün geçdüm çü ben çün u çerâdan	2520
'Arz eyle yüzüñ gülşene güller ḥacil olsun	2521
Sev bir güzeli ḡâyet ile ol güzel olsun	2522
Kandasın iy cân-ı cânân-ı cihân u cân-ı men	2523
İy dōst neden eylesesin kaşlaruñ çîn	2524
Zülf-i siyâhuñ iy dōst boynuma bagum olsun	2525
Gelüp hicr-ile cāna cān-ı miskîn	2526
Kemâl-i zevk-i 'irfânı dilersin	2527
Söze ger nâz-ıla gelseñ inen şîrîn suḥensin sen	2528
Aç gün yüzüñi cānâ 'âlem münevver olsun	2529
Derd-i 'ışkum dōstlar çün size olmışdur 'ayân	2530

Şark sultānı dogup gelse [ki] sag yanumdan	2531
Ġamuñla olmayan şād[ān] gönül her dem ħarāb olsun	2532
Sīne dāğ u dil helāk ü dīde oldı ġarķ-ı ħūn	2533
Saldum gönül bāzını murğ-ı ħümāya ben	2534
Feryād u figān yār-ı cefākāruñ elinden	2535
Gün yüzün keşf eylesün dehri münevver eylesün	2536
Vefā gelmezse iy dünyā ‘aceb mi çünkü sen zensin	2537
Cihān maĥbūblarınñ şāhı sensin	2538
Güzeller içre sensin kıurretü’l-‘ayn	2539
‘Ācizem teskīn olunmaz gözden akan ābdan	2540
Şāne eyle zülfüñe ħüsn-ile ra’nāsın bugün	2541
Yār hemān zülfī-y-ile kākül hemān	2542
İy pādīşāh-ı ħüsn v’iy Ĥusrev-i zamān	2543
Zāhir oldı “kūn” didüñ bir dem semā[v]ātla zemīn	2544
Seyr ider gördüm iraklarda didüm iy şāh-ı men	2545
Yüzi gül bir lebi ġonca dehensin	2546
Başuma sevdā-yı zülfüñ geleli dīvāneyin	2547
Fedā kıl cānı cānāna bil ol nā-mihribān ħadrin	2548
Beni maĥzūn ider bu çarķ-ı gerdūn	2549
Düşelden ara yire āh-ı hicrān	2550
Eger bū almayam bir dem vefā ol ġülsitānumdan	2551
Serv gibi salınup serv-i revānumdur gelen	2552
Żulma māyil cevri çok ‘āşıklara bī-dādsın	2553
Yok dehānından dilā fikri muĥāl itmeñ neden	2554
Egerçi yañılup dilber geçe bir gün mezārumdan	2555
İy lebi ġonca vü gül ‘ārız u şīrīn dehenān	2556
Dūn ħarābāta varup meygedede dürd-keşān	2557
İy şabā ger kūy-ı dilberde beni yād idesin	2558
Yüzüm ħāk eyledüm ben rāh-ı ħübān	2559
Bāğ-ı ħüsn içre güler gül gibi ħurremsin bugün	2560
Niçe bir ġamze çeke ħançer-i kīn	2561
Cennet-i a’lā içinde ħūr dirler uşta sen	2562
Gördüm iy dil seni maĥzūn ‘ışķ-ıla ġam-ħurdesin	2563
Elf iken kāmētüm ‘ışķa düşeliden oldı nūn	2564
Güzeliñ kişverine dinse [de] sultān uşta sen	2565
Bir boyı serv-i sehī dildār dirler uşta sen	2566
Şeh-perin cārüb ide Rūĥü’l-emīn	2567

Herkesüñ sâgârını mey ile gül-reng idesin	2568
‘İşka düşüp bencileyin kimseler zâr olmasun	2569
Sînemi döndermezem ben nâvek-i dildârdan	2570
Cilve eyler bād-ıla öter o zülf-i ‘anberîn	2571
Şerha şerha ideli gamzeñ dili oldı zebûn	2572
Gıceler tâ şubh olunca tañ mı eylersem enîn	2573
Niçeye dek gitmeye sîneñde tura kibr ü kîn	2574
İy şabâ ger yâr kūyında beni yâd idesin	2575
Bilmedüm seni kimüñ cānānısın	2576
Vaqt olmadı mı iy şüh beni yâd idesin	2577
Ben hemān cān virmedüm ol şüh-ı şehr-âşüb için	2578
Hübān hezārāndur hezār birdür hemān maqşud-ı men	2579
Zülfine diñüz cevır ü cefâ vü sitem itsün	2580
Bilmedüm seni kime cānānsın	2581
Hamdülillāh leblerüñ zikriyle hoş hālam bugün	2582
Sanmañ ki beni cānumı cānāna virmezsin	2583
‘Ārızuñ üzre kazıt haţtuñ koma iy nāzenîn	2584
Bilmezem hūrî misin yāhū melek iy nāzenîn	2585
Sen cān-ı pāksin iy şanem ne āb ü hāk iy nāzenîn	2586
‘Ām iken hurşîd-veş luţfuñ cihāna nûrdan	2587
Maḥabbet bûyını ummañ cihānuñ gülsitānından	2588
Bend kıldum boynumı çün zülf-i cānān ile ben	2589
Bugün çün hırmen-i gülsin nigārā āhdan sakın	2590
Yazmaga dildāra bu derd-i dilümün nāmesin	2591
Kūy-ı dilberden cüdâ düşdüm katı āvāreyin	2592
H‘āb içinde görmüş oldum nāgehān ol yarı ben	2593
‘İyş ü ‘işret itmeden bugün dilā ger geçesin	2594
Ceng iderse cān u dil olmaz ‘aceb sen hūb için	2595
İy gönül sevdā-yı ‘ışkıyla anuñ efgendesin	2596
Niçe yıllardur yatur kūyında añmaz bendesin	2597
Bilmedüm şekker midür la‘lün ve yāhūd engübîn	2598
Elüñden ne gelür iy dil ḥayāl-i yār-ıla eglen	2599
Baňa göstermez yüzün gerçi ki ol sīmîn beden	2600
Yiter bu rûze-i hicrān yüzün göster ki ‘iyd olsun	2601
Aradum varlıkla hergiz görmedüm ol yarı ben	2602
Bildiler ‘âşıklıgum sînemde olan oddan	2603
Yāra dil gönder nihānî anı cānuñ duymasun	2604

Egerçi zāhirā baksañ bugün şāhib-külāham ben	2605
La'l-i nābuñ var iken 'āşık zülālī n'eylesün	2606
Gül yüzün devrinde gönüm gül'izārī n'eylesün	2607
Nigārā himmetün hep nāza olsun	2608
Beni yaratmış belā vü miñnet için yaradan	2609
Gönlüme derdi devā ayruk devāyī n'eylesün	2610
Cevr ü cefāya sundı yine rûzigār elin	2611
Sürdi yüzüme āl-ıla bir kerre yār elin	2612
Sundum hezār 'ac-z-ile dildāra zār elin	2613
Şem'-i hüsne karşu itdün cānumı pervāne sen	2614
'Arız mıdur yāhūd meh ya āfitāb-ı tībān	2615
Kaçan tañrīre el urup yaza derdin dil-i mañzūn	2616
Geçdi cāndan bu gönül geçmez dañı cānāneden	2617
Yürekde yarama kanlu yaşum yir yir nişān olsun	2618
Açılupdur gerçi her cānibde gülhā-yı çemen	2619
Aldı çeşmün ya kaşuñdan eline çünkü kemān	2620
Niçe iy kaşı kemān cānuma bī-dād idesin	2621
Rūşen itdi kangı dil kim mihrün ile sīnesin	2622
Sākiyā itme dirīğ cāmı bu ben mañmūrdan	2623
Kāş olsam şem'-i hüsne yanmaga pervāne ben	2624
Diñüz ol serv-i hırāma cevre āheng eylesün	2625
Lāyık oldu derd-i miñnet bī-vefā yār isteyen	2626
Demidür bir nażar it mürde dile cān yürisün	2627
Āsümāniler geyüp gün yüzlü māhum kandasın	2628
Bir güzeller şāhınuñ pāyına düşdüm dād için	2629
Ġam degüldür ger harāb itseñ dil ü cān illerin	2630
La'l-i nābuñdur hemīşe bagrumı kan eyleyen	2631
Görelī serv-i revānuñ akıdur eşk-i revān	2632
Cām-ı la'lüñdür eyā meh sırrumı fāş eyleyen	2633
Cefā tīgıyla kesseñ başumı sen	2634
Ne umarsın iy gönül sen ol gözi cellāddan	2635
İñen incinme iy gönüm ölürsin gūşış-i ğamdan	2636
İy gönül āhuñ odından nüh felek yanmak neden	2637
Niçe bir yanam yakılam gerdiş-i eflākden	2638
Dilā cānān gerek cānı n'idersin	2639
Seyr idüp gezdük ser-ā-ser cümle Īrān illerin	2640
İy dil hevā-yı kākül için zülf-i ħamdasın	2641

Ġam elinden sîne-çākem sanmañ ancak pîrehen	2642
Baħr ara hîç kimseler yârından ayru düşmesün	2643
Yog-ıdı ‘âlemde hîç mihr ü maħabbetden nişan	2644
Dilâ deryâ-yı ‘ışk içre kaçan sen talabilmezsin	2645
Göster boyuñı cānâ bir serv-ķāmet olsun	2646
Görinen hātṭı mıdur yâ fitne-i âhîr zamân	2647
Gülşen içre ruħlaruñ devrinde gül açılmasun	2648
Niçe bir zencîr-i zulfine gönül dîvānesin	2649
Göñlümi dîvāne kıldı âh ol gîsü diyen	2650
Cāmi‘-i ħüsnüñe miħrâb şehâ kaş olsun	2651
‘İşk mıdur cān u dil mülkini yagma eyleyen	2652
‘İşk mıdur ‘aql u şabrum küllî yagma eyleyen	2653
Temevvüc eyledi yaşum yine âhum hevāsından	2654
Gözler hemîşe cevri-ile dilber cefâ yolın	2655
Yâr taḥşîl eylemiş cevri ü cefānuñ yolların	2656
Cān aparur şem‘ gördüm her gice pervāneden	2657
Bugün gülzâr-ı ħüsn içre biten berg-i semensin sen	2658
Yüzüñi gösterüp evvel giriftâr eyleyensin sen	2659
Gözlerüm gözeklerinden bir dem âb eglenmesün	2660
Binsün ol serv-i revân itsün şitâb eglenmesün	2661
Kan yudarsa ġam degül lâ‘l-i leb-i yâr isteyen	2662
Gün yüzine bakmayam cānâ cemālũñ var-iken	2663
Gitdi ‘aqluñ bilmedi Mecnûn-ı şeydâ meşrebin	2664
Virmezem dünyâlara dilberlerũñ derd ü ġamın	2665
Pür ħarâret cān u dil ġāyet zebũn oldum zebũn	2666
Egerçi görmedüm senden vefâ ben	2667
Egerçi zâhiren baksañ cihân mülkine şāham ben	2668
Gözũñ yaşın dirîġ itme dilâ sen pāy-ı dilberden	2669
Dirseñ iy dil sırr-ı ‘ışk fāş olmasun	2670
Leylî zulfın ger kemend itse dil-i meftũn içün	2671
Gün yüzine bakmayam cānâ cemālũñ var-iken	2672
Ġayra meyl itmez gönül mâh-ı cihân arayuben	2673
Üstüme sāye salan serv-i ħîrāmāndur gelen	2674
Gülşen-i ħüsnũñde cānâ bülbül-i şūrîdeyin	2675
Yāruñ cefâ vü cevri nedür ķînesi neden	2676
Döstim görme teĥî bu ‘āşıkũñ nem-dîdesin	2677
Niçe bir hicrân şebinde çekeyim ġam tasasın	2678

Gözlerüm yaşını bu kanlu cigerden sorasın	2679
İy gönül rāh-ı vefā üzre kaçan hāk olasın	2680
Zülfeynüñi çöz āteş-i hüsñ üzre hām olsun	2681
Yüri dīvāne gönül kākül-i cānāna degin	2682
Žāyi‘ itme iy dil-i şūrīde gel gül şöhetin	2683
Zemherīr i[r]di ne mümkün eylemek gül şöhetin	2684
Mey içüp yine bu gāmgīn dilümi şād ideyin	2685
Çünkü gördüm bir naẓar ol serv-ķad meh-rūyı ben	2686
Ĥamdü-lillāh ki yine tālīb-i cānānam ben	2687
‘Ārız mıdur bu cānā ya āfītāb-ı rahşān	2688
Rüstemāne yayını almış o çeşm-i gāmze-zen	2689
Zülfüñe yüz virme cānā boynuña asılmasun	2690
Nāzüklig-ile gönümüz alan degül misin	2691
Bir ‘aceb dīvāneyem başumdaki sevdā için	2692
Gülşende dīñ ol serv-i hırāmāna salınsun	2693
Bū getürdün būy-ı zülfinden şabā gerçek misin	2694
Umar idüm ki benüm derdüme dermān olasın	2695
Göster yüzüñi alnuñı şems ü kamer olsun	2696
Ĥamdü-lillāh ‘āşıkam ‘ālemde hoş-hālem bugün	2697
Rāstī kāmētüñi gördüm eyā serv-i revān	2698
Ĥızr suyn ister iseñ istegil meyhāneden	2699
Niçe bir derd ü gām u miñnet-i gerdün olasın	2700
Oldı haķķuñda senüñ nāzil çü Tāhā vü Yāsīn	2701
Cefā tīrine tut sīne belā tīgına sun gerden	2702
İy dil-i bī-çāre itme cevri-i dilberden enīn	2703
Vaşl-ı cānān isteyenler gām yimezler cān için	2704
Pendi gūş itme dilā alma ele ‘ār etegin	2705
Göñlüm n’ola ger kılsa gile iki gözümden	2706
Gül yüzün seyr eylesün ‘ālemde gülzār isteyen	2707
İy dil sevüp ol şūh-ı sitemkārı n’idersin	2708
‘Āşık iseñ saklama bu yolda gel cānuñ sakın	2709
Lebleri itdi ĥacil lā’l-i Bedaĥşān cevherin	2710
Çemen irişdi yüzüñsüz bahārı n’eyleyeyin	2711
Āyīne gibi al elüñe şāf-ı cāmı sen	2712
Günāh-ısa seni sevmek ya itmek her gün āhı ben	2713
Şem‘-i hüsñüñ ķadrini bilmez hevādār olmayan	2714
Kemend [e]yle ser-i zülfün baña dām-ı belā olsun	2715

Kaşları ser-fîtnedür çeşmi de âşüb-ı cihân	2716
Devletüñ dilberâ mezîd olsun	2717
Bildünse hâlûmi içümde yanan oddan	2718
Fırkat-ile bu elif kıddümü dâl itmeñ neden	2719
‘Âşık olmaz ‘ışk içinde âh u vâhı sevmeyen	2720
Tutsa ger dest-i ecel beni girîbânımdan	2721
Didi gel deyre bugün mu‘ciz-i ‘Îsâ göresin	2722
Niçe bir hâne-i dil cevri-ile vîrân olsun	2723
Şem‘ didüm haddine bi’llâh görüñ nûr olmasun	2724
‘Îzârüñ reşk-i rûy-ı gül‘izârân	2725
Saçlarıñ sünbül boyuñ serv ü tenüñ berg-i semen	2726
Gülşen-i hüsnünde kılduñ ruhlarıñ gülzâr sen	2727
‘Ârızuñ enver-durur dirler baña hürşidden	2728
Gül-i nâzûk beden dirler benüm ol dil-sitânumçün	2729
Gâflet gözini aç-gör uyan bu h‘âbdan	2730
Zülf-i müşğînüñi iy dilber tırâş itmeñ neden	2731
Rahm umarsın iy gönül sen ol gözi şayyâddan	2732
Bülbül-i şûrîdeyem ol gülsitâna görmeden	2733
Âteş-i hüsnine yâruñ iy gönül pervânesin	2734
Gül yañağüñ yâdına iy sîm ten	2735
Her şadânüñ ‘aķsi kim zâhir olur feryâddan	2736
Sevdüğüme döstüm hışmuñ neden	2737
Görmez-isem tañ degül mihr ü vefâ dildârdan	2738
Esüp bād-ı şabâ geçse eger kūyı kenârından	2739
Mübtelâ-yı ‘ışk olup hîç kimseler zâr olmasun	2740
Yâra diñ dîvâne oldum hüsn-i tedbîr eylesün	2741
Eyledi bir sîm-ten bu sînemi tîre nişân	2742
Döstüm cevri ü cefâlar eyledüñ hâdden birün	2743
Şimdi bildün sini bu hüsn-ile perî-zâdsın	2744
Mâh-rûlar cevriñi çekdükçe iy dil şâdsın	2745
Lâle-veş bagrumı yakdum gül-i handânüñ içün	2746
Bî-çâre gönül hastadur ol la‘l-i âteş-reng içün	2747
Âhum odından iy nigâr sakın	2748
İy döst müjeñ tîrine sînem siper olsun	2749
Tîğ-ı cevriñle bu sînem çâk çâk eyler misin	2750
Şâf kalb ol kimseye dutma sakın gönülünde kîn	2751
Bîsütün tagına çıkdum döstlar feryâd içün	2752

Haddüñ üzre tār u mār olmuş bu zülf-i ‘anberīn	3524
Ol da zencīrūñ sürür bed-nām-ı zülfüñden senüñ	3534
Bagrumı hūn eyleyen bir çeşmi kāfirdür bugün	3536
Var-iken almadı eşküm kimse mercān cevherin	3537
Qatlūme hūnī gözūñ bī-vehm ü bāk eyler misin	3547
Olmadum hīç bir nefes dil-şād elinden dilberūñ	3557
Sīnemūñ şadrına geçti ‘ışk-ı şāhī nāgehān	3567
Gül gibi her laḥza ḥāra keşf-i rāz itmeñ neden	3568
İy yüzi gül-berg-i ter v’iy kāmety serv-i semen	3569
Gül gibi açılmadum ‘ışka düşelden bir zamān	3570
Göñül iñler olup tölāb-ı gerdün	3571
Ġāret itdi yakdı dil mülkini bir nā-mihribān	3572
Saç sakal agardı iy dil daḥı uslanmaz mısın	3593
Sanma seni ki kurtulasın bu zamāneden	3594
Gösterüp evvel yüzūñ dönüp nihān itmeñ neden	3595
‘İşk ara ‘āşık çü men zār u dil-efgār olmasun	3620
Var-iken vaşluñ ümīdi şām-ı hicrān olmasun	3621
Zülf[i] sevdāsı ile sevdāy[ı] sen cām eyledüñ	3625
Ḥaḳ söz eger işidesin sen aña imren	3634
Berḳ ura ruḥuñ her kaçan iy şeh-i ḥübān	3636
Ni‘met-i dünyā için bir kese el sunma sen	3637
Dil virmişem çünkü o kaşı kemāna ben	3669
Bir nazarla dil alup kanum içer hūnī gözūñ	3677
Olup şīrāzesi ol zülf-i müşḡīn	3684
Geç cihāndan terk-i cān eyle yolında dilberūñ	3696
Dil ciger kanıyla pür eyler güzümūñ sāḡarın	3697
Ṭa‘n eyleyüp dime sarardı yüzūñ neden	3699
Niçe günler çeküp hicrūñ belāsın	3703
‘Alem āhum sipāhum ḡam olaldan	3706
Çün ayru olmazam āh-ıla ḡamdan	3722
Mest oldu Muḥibbī içeli cūr‘a-i la‘lūñ	3730
Kimse bu dünyāda görmedi vefā dildārdan	3740
Ḳıble ḥaḳḳı şanemā Ka‘be olaldan kūyuñ	3741
Şular kim virmedi cānı yolında bir cefākāruñ	3742
Atuban seng-i cefā cān u dilüm rīş eyledüñ	3743
Ḥār eline virme cānā ḡonca-veş gel dāmenūñ	3745
Āh kim sevdüm yine bir māhı didüm yār-ı men	3767

Cümle ‘âlem lûtfuñ ile ber-murâd olmış iken	3768
Gözi âhûyı sevdüm görmeden ben	3770
‘Aceb bilsem ne şehden ayırsın sen	3771
Kûyı topragina defn eyleñ baña kılmañ kefen	3774
Dâyimâ mekr ü hiyeldür senüñ işüñ iy cihân	3776
Niçe bir cevır-ile bu dîdeyi nemnâk idesin	3779
Ger ölem gitmez hayâlün çeşm-i pür-hün-âbdan	3780
Salmışam naţ‘-ı felek üzre maḥabbet ḳur‘asın	3781
Dem mi var âteş-i hicr-ile beni yakmayasın	3782
Gelür bir ân gider ol meh baña dir şeb bi-hayr olsun	3783
Meydâna girüp pâ-bürehne çün olam şen	3785
Didüm iy ârâm-ı cānum böyle tîz gitmek neden	3787
Yâra karşı ḥasret-ile çāk kıldum pîrehen	3788
Döstüm bildüm seni sen menzil-i a‘lâdasın	3789
Aç gözüñi ‘ibret al dünyâda sen	3790
Mâh-rûlar meclisinde bellüdü yirüñ senüñ	3792
Şarâb içmegi zâhid kanda bulsun	3801
Gördükde yâr beni yine çîn ider kaşın	3802
İy Muhibbî şem‘-i ḥüsninden ḥazer kıl ol mehüñ	3818
Yaradıduñ ezelden tâ‘at içün	3846
Beytümi elden ele alsa n’ola ḥalk-ı cihân	3847
Cümlesi tevḥîd okur bâğ içre serv [ü] yâsemen	3848
Ṭāvûs-şîfat yâr yine cilveler itsün	3852
Fıkr-i ebrûñ-ıla oldı ḳâmetüm didüm kemân	3856
Olsa eger müyesser bulsam şehâ mekânüñ	3861
Her nefes bir dürlü yüzden görünür bu dehr-i dün	3870
Bu cihâna meyl idüp cem‘ eyleme sîm ü zerin	3873
Niçe yıllar geçdi ‘afv itdüñ günâh[ın] âdemüñ	3886
Ḥabîbe ḥıdmet eyle cān u dilden	3892
Adı Maḥmûd u Muḥammed’dür Emîn	3897
Dagıtdı her neye mâlikse Mecnûn	3898
İy dil berü gel sîne-i ṭablum dögeyim ben	3904
Muhibbî pâdişâh-ı ‘ışḳ olaldan	3910
Vaşıyyet eylerem ölsem ben ol ebrü kemānumdan	3915
Olmasun bir kimse çeşmüñden senüñ hergiz emîn	3916
Gâfil olma irişür bir gün saña âhum sakın	3920
Niçe bir yanam yakılam gerdiş-i eflâkden	3922

Muhibbī her gice zülfün gâmından	3924
Zāhidā yüz yıl eger turmaz ‘İbādet eylesen	3951
İy cām-ı ‘ışkı hūn-ı cigerle müdām içen	3958
La‘l-i nābuñ var-iken kimdür mey-i nāb isteyen	3959
Bagrumı hūn itdi firķat oldu dil gāyet zebūn	3960
Zülf ü ruhsāruñ firākıyla çü oldum nātüvān	3962
Kuluñ şānı haṭā vü ‘acz ü noķşān	3977
Hīç olur mı ki günāh ola pinhān	3982

P

Dest-res bulmuş iken yāruñ leb-i mercānın öp	147
Gül yüzinden keşf idüp şol ṭurra-i ṭarrārın öp	148
Rehgüzārında beni yār-ı perişānum görüp	155
N’eyler ol meh bilmezem ebrūlarına çin salup	157
Aglasam kan aglasam serv-i hırāmānum görüp	159
Leyli zülfi hevāsıyla yine sevdāya düşüp	162
Rūy-ı zerdümi benüm rahm itdi dildārum görüp	181
Göz yaşın cū eyledüm serv-i hırāmānuñ görüp	182
Kana döndi göz yaşı bagrumdaki kanum görüp	183
Ġavvāş olayın yine bu söz baḥrına dalup	184
Rūşen ter itdün uşbu cihān zulmetini hep	197
İy şabā benden varup yāruñ der ü eyvānın öp	198
Sulṭān-ı ‘ışk yakdı bu dil ḥānesin gelüp	3817
Cūlar akar sandılar bu çeşm-i bārānum görüp	3864

R

Dāğ-ı elifle sīnem bebr ü pelenge beñzer	422
Ḥüsn-ile ol nāz-perverdüm gül-i aḥmer geçer	423
Āh kılсам derd-ile sūz-ı dilüm aḥter yakar	424
‘Āşık-ı dil-ḥasteyi öldürmegi cānān umar	425
Yir yirin cānā lebün üzre görinen mü mıdur	426
Kılan dil ḥānesin rūşen nigāruñ tāze dāğıdur	427
Şol gedā kim kūy-ı dildāruñ bugün derbānıdur	428
Ruḥuñ alını ‘arz eyle disem dildār āl añlar	429
İy pādīşāh-ı ḥüsn güzellek saḫā yiter	430
Didüm ki cānı buseñe virem bahā nedür	431
Ruḥları zülfine her dem turmuş imān ‘arz ider	432

Yüzi gül gönca leb serv-i revândur	433
Nesi var dâr-ı dünyânun hemen içinde şîhhatdür	434
Cân ugurlar gözlerün bilsem ki ebrûlar mıdur	435
Esse çün bād-ı hazân gülşende kalmaz gül geçer	436
Fitne-i 'âlem-durur her dem o zülf-i müşg-bâr	437
Hırka içre 'ömri geçen sūfi-i sālûsa sor	438
Câme-i al içre şehir içre gezen meh-pâreler	439
Ruğların hayrânıdur her gice iy reşk-i kamer	440
Benüm sevdâ-yı zülfünle şehâ başumda sūdum var	441
Yaş yirine gözlerümden dem-be-dem demler gelür	442
Dest-i 'ışkuñla egerçi kim bu sinem çâkdür	443
Çarhuñ işi hemîşe şu'bededür	444
Gören o yâr-i dil-keşi dir bu ne dîn tutar	445
Yâra kıldum bir nazar gördüm ki âhû gözlüdür	446
Gülşen içre giceler bülbüllerün efgânıdur	447
Mevc urur her yaña eşküm sanki bahr-ı hündur	448
Her kaçan bād-ı şeherden zülf-i cānān sarmaşur	449
Hayālî konmaga gelse gözüm şırça sarâyıdur	450
Dil yandugına 'aşıkā âhi eşer yiter	451
Hānesinden her kaçan serv-i hırāmānum çıkar	452
Dōstum küyuñda akan gözlerümün ābıdur	453
Görinen la'li bu çeşmüm demidür	454
Ğırre olma dâr-ı dünyā bir hayāl-i h'ābdur	455
Her kaçan âteş-i gam bu dil-i gamnāke çıkar	456
Zülf-i müşgîn kaçan ol 'arız-ı zibāya düşer	457
Ehl-i diller bendi ol zülf-i siyeh pūşumdadur	458
Cümle ezhāra nazar kıl gül çemen sulṭānıdur	459
Ğuşşadan hālî degül her lahza göñlüm gamdadur	460
Ğamz oklarına sinede bu dil nişānedür	461
La'l-i nābuñ yādına her dem gözümde hūn akar	462
Ser-i zülfiyle dil mecnūna beñzer	463
Cān za'if oldukça göñlüm nālesi āhestedür	464
Haṭ ruḥında revnaḡ-ı diğer tutar	465
Ebrū-yı yāruñ elde kurulmuş kemānı var	466
Her kaçan fikrümüz ol kākül-i müşgine gelür	467
Bend-i zülfünde niçe diller esir	468
Ol türk-i şūḡ gör niçe mestāne seyr ider	469

Döstim kūyuñ bu ben dil-ḥasteye mesken yiter	470
Ġamuñ cānā baña mihmān-ı cāndur	471
Göñlümi aldı kaçdı yine şimdi cānadur	472
Çeşm-i mestin içmege kan sanma müjgān öğredür	473
Sevdüğüm cānum didükçe baña dildār incinür	474
Kimden vefā vü mihr umaram bī-vefā olur	475
Gīsūlarında murğ-ı dili aga saldılar	476
Hūblar āyineye bakmak ezel āyindür	477
‘Andelib-i dil nigārā gül yüzünden ayırdur	478
Sevmek seni nigārā yanūnda çün günehdür	479
Cānān vücūdı şîr ü şekerden siriştedür	480
Dil cemālūñi görelden bir ‘aceb dīvānedür	481
Görelden tāḳ-ı ebrūñı nigārā tāḳatum ḥamdur	482
Ser-i kūyuñ gedāsını gören sanur gedālardur	483
Göñlümün cānbāzını zülfi resen her sū çeker	484
Dideden eşküm benüm turmayuban her gün tamar	485
Her gice sensüz dilüm şad nāle çün gerdün çeker	486
Saçı zencirine kim dil virdi dīvāne olur	487
Hār elinden gülşen içre bülbül işi nāledür	488
Gülzār-ı ḥüsnün var-iken gülşen temāşā mı olur	489
Yār ḡāyiblik mühri rüz u şeb ḥāṭırdadur	490
Egerçi kim dehānuñla miyānuñ sırrı mücmeldür	491
Gün yüzüñi görmege bu cān u dil māyil-durur	492
Zülfinün bendi bu göñlüm dāmıdur	493
Baş egmeseler pes n’ola sulṭāna güzeller	494
Yine gül devridür ‘ālem bi-ḥamdi’llāh münevverdür	495
Ferah şādīnün ardınca gelen her laḥza ḡamlardur	496
Cevr ider kılmaz vefā ol dilber-i ra’nā geçer	497
İñiler dölāb-veş dil ızṭırāb üstindedür	498
Çeşmünün bilmem ne ḥālī var ne al üstindedür	499
‘İşk elinden sineme gerçi cerāḥatlar gelür	500
Zülfi kullābı ile göñlüm kaçan cānān çeker	501
Kec kaşıyla gözleri her laḥza āl üstindedür	502
‘İşk çeşmin ‘āşıkuñ ter ruhların zer gösterür	503
Her yaña akan gözümün ābıdur	504
Nigārā yidüğüm derd ü elemdür	505
Miyānyla lebinden söz açılsa ḳıl ü ḳāl olur	506

Leb-i la'lün nigârâ kıt-ı cāndur	507
Yidügi ehl-i 'ışkıñ derd ü ğamdur	508
Dilâ kıt 'eylemek 'ışkıñ yolını sanma āsāndur	509
Cū oldı yaşum ol kıd-i dil-cūya segirdür	510
Dile baksam nesi var baña hemān ğam görinür	511
La'lüñi āndukça cānā gözlerümden hūn akar	512
Kim-durur vire baña yāruñ miyānından haber	513
Gül yüzüñsüz güzelüm seyr-i çemenden ne biter	514
Çün rebî' oldı ğı dem gül açılır yaz gelür	515
İy gönül başuñda bunca dürlü sevdālar nedür	516
Beni sevdün diyü cefālar ider	517
Görmemiş mişlin kimesne sevdüğüm cānānedür	518
Sinem bu tāze dāğ-ıla bir lālezārdur	519
Şehr-i dilden gözlerüm yaşı dem-ā-dem kim çıkar	520
Ġamze oklarına dirler cümle cānānumdadur	521
Hengām-ı bağ u vaķt-ı çemen devr-i lāledür	522
Sitem tiri belā tığı geleden cāna hoş dildür	523
Baña göstermez yüzün ol āfitāb üç günde bir	524
Sinemün dāğın görenler gülsitānum var sanur	525
Başumda hevā dilde elem didede nem var	526
Nigārā hūsnün içinde ruhuñ genc-i melāhatdur	527
Şular kim bu cihān içre o kaşı rāyı bilmezler	528
Ugurlamaga la'lüñden bu gönülüm düzdi kıand ister	529
Mest ider lebleri zıkri beni sekrān eyler	530
Hūblık naķşını gördüm çünkü āb üstindedür	531
Ġurūr-ı hūsn idüp dirseñ nigārā 'izz ü nāzum var	532
Lāleler güller kıadeh alup ele nūş oldılar	533
Serv-veş reftāra gelse gözyaşı her ān akar	534
İy şabā bir dem tavaķķuf eyle gör bülbül ne dir	535
Şāhib-dilün ki āhı okı 'aşıķānedür	536
Her kim ki cān u gönülden saña ğulām olur	537
Güneş ruhsāruñı görsem bu cism-i nā-tüvān ditrer	538
Her kıaın kesse ser-i zülfini işüm āh olur	539
Haddi üzre her kıaın zülfini dilber dagıdır	540
Dil virüp zülfe cefādan olmaduñ āġāhlar	541
'İşkıñ-ıla bu harāb olmış gönül ābāddur	542
Yine 'azm itdi gönül cān atuban yāra gider	543

Sevdā-yı zülf-i yār-ıla başum hevālanur	544
Âh bir dilber ğamından yine gönlüm ħastadur	545
N'îçün yüzine gün dimeyem zerre femidür	546
Gül yüzün vaşfın kaçan karşuñıa murğ-ı cān okur	547
Sorarsam lebleri mül mi sözümden yār âl anlar	548
Kim ki hicrān ğicesi derd-ile âh u vā çeker	549
'Aceb dīvānedür gönlüm anı sanmañ ki pend ister	550
Şol gedā kim āsitān-ı dilberün derbānıdır	551
Nigārā ğamzeñ okınuñ kaşuñ çacı kemānıdır	552
Bir şüh-ı şive-pîşe dilün çünki yāridur	553
'Arızuñıa kim nazar ide gül-i terden geçer	554
Kaçan sultān-ı 'ışk gelse sipāh-ı 'aqlı dagıdur	555
Sordı dilber bu dil-i ħasta için kanda yatur	556
Cān u dil kaşdın iden şol çeşm-i cādūlar mıdur	557
Ne seyl-i eşk ü ne ħod âh u vāh u zārumdur	558
Kanda kim dehrün açılmış bir gül-i ra'nāsı var	559
'İşk ehli vuşlat isteyü cānāna kaşd ider	560
Kanımı mey yirine ol gözi mestāne çeker	561
Güzeller bāğ-ı 'ālemde açılmış her biri güldür	562
Sinem içre âteş-i 'ışkuñ şehā her dem yanar	563
Fikr-i ħālūñi bu dil sīne-i şad-çāke çeker	564
Gülşen-i kūyında yāruñ bülbül-i cān yāddur	565
Dil baña eydür yūri her yaña kim cānān gider	566
Şöyle beñzer ħaţţ-ı sebzi 'arızında yir tutar	567
Her kaçan kim nāleme kūhsārdan feryād irer	568
Añup günāhuñ iy dil ol gice şubħa dek zār	569
Ruĥlaruñıa baş egen bilsem ki ğisūlar mıdur	570
Ķadd-i bālāña senün serv-i ħurāmān ezilür	571
Niçe bir hicr içre gönlüm defteri hicrān okur	572
Şive vü nāzı kamu ħüsn ehli senden öğrenür	573
Pāyuñıa her dem revān olan bu gözüm yaşıdur	574
Añsam gözini kaşını bagrum paralanur	575
Kūyında gönül olmaga ħurbān hevesi var	576
'Āşıkam 'ışk içre Mecnūn çünki aĥrānum-durur	577
Meydāna girüp 'ışk-ıla her kim hüner ister	578
Saçları sünbüldür ol gül-çehre cennet bāğıdur	579
Gerçi kim ħaţţuñ şehā ħüsnūñi şirīn-ter yazar	580

Vaqt-i gül faşl-ı rebî‘ eyyâm-ı devr-i bâdedür	581
Âh kim dünyâya kim geldi gider	582
Her kim cihâna geldi perişân gelür gider	583
Gâh ‘aqlum zülfi sevdâsıyla sergerdân olur	584
Âhum odı her kaçan kim hücreyi rüşen kılur	585
Geh beni zülf-i siyehkâr öldürür	586
Tîr-i gâmzeñ sineme ol denîlü urdı yaralar	587
Döstar ben çekdüğümü çekmedi Ferhâd-ı zâr	588
Ol gül-i ra’nâ kimün cânânesidür kim bilür	589
Anuñ kim âteş-i ‘ışka köynmiş sine dağı var	590
Mestâne çeşmi ol güzelün pür-fiten geçer	591
Âfitâb-ı tal’atuñ kim şubh-dem tâbân olur	592
Didüm bir buse vir la’lünden iy yâr	593
Yine yüz ‘işve vü bin nâz-ıla ol şah gelür	594
Gözlerüm segrür meger ol dilber-i ra’nâ gelür	595
Yâr çün zülfin girih ebrûlarını çin ider	596
Cânumı şevk-i ruhuñ çünkü tarabnâk eyler	597
Gönül derd ü gâmiyla hasta hoşdur	598
Gülşenün seyrânına çıksa eger meh-pâreler	599
Delü gönülüm benüm gonca-leb ister	600
Döstüm küyuñ bu ben dil-âsteye mesken yiter	601
Ba’na her dem gamuñ mihmân-ı cândur	602
Şâm irişdükde üşer şem‘ üstine pervânele	603
Küy-ı dilber var-ısa la’l-i Bedaḥşân kânıdur	604
Görsem yüzüñi cân u dilüm pür ziyâ olur	605
Gül-geşt-i bağ eylesesin diyü iy nigâr	606
Gülşene var iy şabâ gör inleyüp bülbül ne dir	607
Kimse virmez bülbülün âh u figânından hâber	608
Perişân zülfüñi ‘âşık görüp hâli perişandur	609
Gâh ol mehtâb rüyını kemâhî gösterür	610
Egerçi ‘âşıka dirler maḥabbet râḥat-ı dildür	611
Çeşm-i meste içmegin kan sanma müjgân öğredür	612
Gülşen ü gül nağmesin bülbül kaçan ter gösterür	613
Kaçan şem‘ün dilinden vaşf-ı ḥüsnün istimâ‘ eyler	614
Gönülümü aldı kaçdı yine şimdi cânadur	615
Ol dil-nüvâz âh ne şîrin zebân olur	616
Gülşen içre bülbülün meyli gül-i pür hâradur	617

Âh oklarıyla 'ışk eri ehl-i hüner geçer	618
Şu kim 'ışk âteşine cân eridür	619
Yâruñ 'izârı mihr ü cebîni kâmer geçer	620
Gel bu riyâñı şüfi gülistânda hûra vir	621
Gül-şeker kim didiler hürşid-ile perverdedür	622
Her kimün başında 'ışkuñla anuñ sevdâsı var	623
Ġurür itme eger cânâ dir-iseñ 'izz ü nâzum var	624
Boynında yâr zülfin gördüm didüm dü-tâdur	625
Dil sinem içre gamze okına nişânedür	626
Gerçi virdün iy şabâ bülbül fiğânından hâber	627
Genc-i cemâli üzre saçı târumâr olur	628
Ka'be'dür kûyı nigâruñ kendü cânlar cânıdur	629
Serv n'eyler bâğda ol serv-şad bâlâ yiter	630
Sakın aldanma cihâna olmasun sende ġurür	631
Âteş-i dilden nişânem sine-i çäküm-durur	632
Çeşmi eline hançer alup şad-ı cân tutar	633
Zülfüne kâfir dimişler ya ne için kîn tutar	634
Dilde gözde görinen cânânedür	635
'İşkuñ hadîşî sanma dilümde fesânedür	636
Bilmeyüp halk-ı cihânı cümle bî-gam sandılar	637
Eksük olmaz gitse bir gam yirine biñ gam gelür	638
Eşkümü bu dîdeden âh ol ruñı gülgün çeker	639
Her kaçan âteş-i gam bu dil-i gamnâke gelür	640
Görelen şâk-ı ebrûñı nigârâ takâtüm hamdur	641
Bâğda açıldı gül cân u cihânım kandadır	642
Zâhirâ taşım görüp içüm de hurrem sandılar	643
Kim ġüş iderse nazmımı eydür yegânedür	644
Başda humâr def'ini pîr-i muğâna sor	645
Sâķî şarâb-ı nâb-ıla câm-ı şafâ getir	646
Rind olan meyhânelerde bâde-i şahbâ çeker	647
Tîr-i eşküm yanumca baña leşker	648
'İşk câmını içüp anlar ki serhoş oldılar	649
Benüm yârum ki mihr-i hâveridür	650
Ĥüsnuñ bahârı zâhir olalıdan iy nigâr	651
Felek saķfına togrılmış çıkar bir âhumuz vardur	652
Sinemde benüm âteş ü başumda hevâdur	653
Kim nazar eyler-ise gözlerüme nem görinür	654

Gelen kuldan egerçi kim haţâdur	655
Her kimün kim pür-cefâ bî-rahm bir cânânı var	656
Yüzüne beñzemez hiç bir gül-i ter	657
Beñzedürsem melege hem dahı dirsem saña hûr	658
Nigârâ bağ-ı hüsnünde ruhuñ bir tâze ter güldür	659
Yâr-ı men her dem baña cevır ü cefâyı çekdürür	660
Sineme seng-i cefâ sanmañ ki miñnet arturur	661
Cevr ider dilber baña sanur ki miñnet arturur	662
Gelse çün gamzeñ okı şadra geçüp cânda yatur	663
Ruhların her dem baña dilber gül-i ter gösterür	664
Serv ü çemen eger göre ruhsârûñ iy nigâr	665
Dehr eli her nâ-kese cām-ı mey-i aḡmer sunar	666
Senden cefâ vü cevri göre dil vefâ sanur	667
Dāyimā ‘aql-ıla çün ‘arbedeler kārumdur	668
Hārdan mı bülbül inler ya gül-i terden midür	669
Dil tuḡfe itdi cânını cânāna ‘arz ider	670
Sen gülersin gülşen içre gül gibi iy gül‘izâr	671
Aldı destine yine deste-i zülfini nigâr	672
Sinem üzre görinen yir yir benüm gam dāğıdur	673
Hāddüñi gördüm iy dōst bir tâze gülsitāndur	674
Cān cemālün şem‘ine yanmaga bir pervānedür	675
Bir sehī serve gözüm yaşı akar	676
İrgürür peyk-i maḡabbet miñneti gamdan ḡaber	677
Nigârûñ kāmeti serv-i sehīdür	678
Vādī-yi ‘ışķa düşüp āvāralık göñlüm diler	679
Āh olur karşumda ol dilber tırāş üç günde bir	680
Meyl-i ṭabī‘i çünki o serv-i revānadur	681
Tenümde her kılum olsa benüm gūyā zebān bir bir	682
İstesem büse lebinden baña dūşnāmum virür	683
Mevsim-i gülde kimün destinde gülgün cāmı var	684
Āteş-i ‘ışķ kaçan sine-i şad-çāke düşer	685
Bāğ-ı hüsnünde yüzün baña çü cennet gülidür	686
Ṭabl-ı sinem dōgilür ‘azm eyle meydān vaktıdur	687
Kūy-ı dildāra varup anlar ki derbān oldılar	688
Cān naḡdini bildüm yine bu dil telef eyler	689
Başını kim ki ser-i zülfi ile sevdāya virür	690
Yâr zülfin tarayup yine niḡāb-ıla geçer	691

Kim ki yanınca bile serv-i revânın gezdürür	692
Lebüñe mül didüm zülfüne ‘anber	693
‘Âşık idüm yog-iken hergiz maḥabbetden ḥaber	694
İstemem kim idesin mihr ü vefâ ikide bir	695
Ol ḡonca sözde la‘lini çün siḥr-i sâz ider	696
Âh kim cāna bırakdı bir yüzi ḡül-nâr nâr	697
Dilberün gördüm libâsını çü al üstindedür	698
Dil la‘lünün hevâsına ḥünin ciger geçer	699
Şem‘-i ruḥa kim cān yaka pervâne dimişler	700
Mu‘tedil oldu hevâlar irişüp faşl-ı baḥâr	701
Kim bağlar-ısa zülfine dil mübtelâ olur	702
Bir güzel sevdüm bugün kim cānlar cānânıdır	703
Başda sevdâ-yı zülfünün hevâsı yok mıdur	704
Leblerün zıkri şehâ cān u dilüm medhüş ider	705
Gerçi kim dirler ḡamı dilden şarâb-ı al açar	706
Gösterür ḥaṭṭını evvel soñra zülfin çin ider	707
Her ne cān kim nâr-ı ‘ışk-ıla yanarsa nûrdur	708
Ġamzelerle her kaçan çeşm-i siyâhın gezdürür	709
Gözüm yaşı benüm dürr-i Necef’dür	710
Gözlerüm yaşını zemzem gibi giryân eyler	711
Dilde sermâye cihân içre baña ḡam görünür	712
Zülfün ‘izâruñ üzre müşḡin niḡâba beñzer	713
Sormaduñ iy ḡoca leb bu ‘âşıkun ḡâli nedür	714
Ḥâlünü sag olan kişi iy dil kaçan bilür	715
Ṭıfıdır yârum benüm agzında vardur büy-ı şîr	716
Saña kimdür melek diyen yaḡûd ḥûr	717
‘Ârız-ı cānâne üzre görinen saçlar mıdur	718
Âhü gözün ki ‘âşıkâ şîrâne kaşd ider	719
Ḥabs-i ‘uşşâḡ eylemek cāh-ı zenaḡdândan gelür	720
Kim ki bir dilber sevüp zâhirde dil hoş gösterür	721
Müjde iy bî-çâre dil kim nâz-ıla cānân gelür	722
Kûh-ı dilden yine taşdı akdı eşk-i cûybâr	723
Başladı yine şîve ile nâza güzeller	724
Kaçan ol yâr ruḥın karşuma ḡülzâr eyler	725
İçer ‘uşşâḡ kanını meger çeşmün ḡazanferdür	726
Ḥûn-ı dildür içdügüm sanmañ beni şahbâ çeker	727
Gül gibi meh-pâreler çün ‘arz-ı didâr itdiler	728

Siyeh zülfiyle ol meh-rû yüzini çün nihân eyler	729
Cennetüñ hürileri vaşfın melek izhâr ider	730
Âh kim gönüm gözüm dâym ki ol hürîdedür	731
Her kimüñ kim gönlini bir lu'b ile cânân alur	732
Lebüñ göca yüzün güldür ser-i zülfün de reyhândur	733
Gönlümi alan ol yüzi gül çeşmi aladur	734
Gül gibi cevri ü cefâya ruhların yâr öğredür	735
Baňa dildâr ne cevri eylese cânânumdur	736
Bâğ-ı hüsninde kaçan kim zülf-i cânân bağlanur	737
Âb-ı hayât var didüğün ol dehen midür	738
İşitdüm o cân 'arz-ı cemâl eylemek ister	739
Müjde iy dil ki bugün yâr-ı dil-fürûz gelür	740
Her kaçan kim zülfini ol mâh-peyker depredür	741
Düşeliden derd-i 'ışka ağlaram ben zâr zâr	742
Yine aḥşâmlamadan n'eyleyem ol mâh gider	743
Cân u dil ârâmıdur kâşid ki cânândan gelür	744
Küyuñda bu ben 'aşıkâ divâne disünler	745
Ol perî peyker kaçan cevri ü cefâya başlar	746
Yine mest oldı cânânum ele aldı revân ḥançer	747
Dil ü cân cûş ider ol lebleri aḥmer geliser	748
Gönül bir dilbere meftûn olupdur	749
Müjde virdi dün şabâ didi ki bil cânân gelür	750
Merdümlük eyle bize şabâ bü-yı cân getür	751
Şive-i mestâneñe iy döst 'abher imrenür	752
Şol 'aşıkâ ki sevdüğünün biñ belâsı var	753
Tutışdum âteş-i 'ışka yanar sinemde dâğum var	754
Leblerün şevkıne cânâ gözlerüm pür-ḥün olur	755
Görmek isterseñ eger didâr-ı nûr	756
Olar kim fıkri zülf-i yâr iderler	757
Gül yüzünden ayru bu eşki revânım çağlar	758
Ḳad kıyâmet çeşmi âfet gamzesi gammâzdur	759
Yandı dil 'ışk-ıla kebâb olısar	760
Ol gözi ala beni âl-ıla meftûn idiser	761
Gördüm yüzini ol şanem billâh ki hoş cânânedür	762
Çok zamândur kim nigârâ bu dil ü cân sendedür	763
Âh bilmedüm ki menzil-i cânân ne yirdedür	764
Gel ḥaber vir iy şabâ kim kü-yı cânân kandadur	765

Târ-u-mâr ‘aql u cân u dil kılır cânâneler	766
Yâra karşı her kaçan dil bülbülü nâlân olur	767
Gördükçe seni yâr ne tañ kaçsa perî-vâr	768
‘Âlemde şabânuñ yine müşgîn nefesi var	769
Gönlümi iden perîşân zülfünün her müyîdur	770
Bir güzeller şâhını bu cân sever	771
Vuşlata el vormeyen serv-i dil-ârâdan n’olur	772
Nigârâ ayru olaldan yidüğüm derd-ile ğamdur	773
Gözlerün nergis nigârâ gül yüzün gülzârdur	774
Belâ kuhsârı kim dirler başumdur	775
Yâr zülfini görüp çünkü bu dil mâ’il olur	776
Çeşm-i mestün döstüm ‘aql u dile yagmacıdur	777
‘Âlemde kimün sencileyin bir şanemi var	778
Leblerün cân bülbülünün gonca-i ħandânıdur	779
Allar geymiş benüm çok sevdüğüm meh-pâredür	780
İy dil yine hicr-ile göyünmüş cigerün var	781
Küyufı göster baña firdevs-i a’lâdan n’olur	782
Nâle dönderdi beni âh ol hilâlî kaşlar	783
Sebze-püş olmuş gelen nâz-ıla cânânum-durur	784
Âh ol şüh-ı cefâ-cû dilber-i şannâzdur	785
Bir mâh-rüya cân u dilüm mübtelâ geçer	786
Ĥüsni itme taleb zülf-i dü-tâ yanındadır	787
Her kaçan kim ol kaşı ya görünür	788
Dem-be-dem bu gönlüme zülf-i semensâlar gelir	789
‘Ârızın ‘arz itse dilber âfet-i devrân olur	790
‘Anbere müşge nażar kıl zülf-i müşgîn kendüdür	791
Gelse başa zülfi sevdâsı gönül şeydâ olur	792
Kaşı yayın ele almış yine ol bî-amân gözler	793
Dili âvâre kılan kâkül-i hoş-büyüñdur	794
Ĥâlüme rahm itmeyüp her dem bu gönlüm yâr sır	795
Nigârâ ‘arızün her kim göre aşüfte-ĥâl olur	796
Bâĝda eşcâr açılmış lik gül sulţândur	797
Genc-i ĥüsnin mesken itmiş çeşmi cādûlar mıdur	798
Sünbül otlar gülşen içre çeşmi âhûlar mıdur	799
Serv gibi salınan ol ĥadd-i dil-cûlar mıdur	800
Dâyimâ cevri ü cefân-ıla gönül rahâtdadır	801
‘Ârızunda zâhir oldu zülf ü ĥaţ iy gül’izâr	802

Çıkan düd-ı siyâha âh dirler	803
Haṭṭ-ı zulmet menba'ı cānâ binâgûşuñdadur	804
Her kaçan el uzadup zülfini dildâr çeker	805
Bulınmaz nesne hiç cānâna beñzer	806
Her kaçan dilber gelür dâğ-ı nihānum tâzeler	807
Yaralansa yâr elinden ya delinse bu ciger	808
Genc-i nihān var dinür 'aceb o rû mıdur	809
Ko yansun nâr-ı 'ışk-ıla gönül çünki çerâğumdur	810
Çıksa eflâke varup âhum kaçan aḥter yakar	811
Cānum vireyim büseñe didüm bahâ nedür	812
Tâb-ı mülden ruḥlaruñ gül gibi çün ğarḳ olur	813
La'l-i lebün senün iy döst kût-ı cāndur	814
Şeb-i hicr içre her laḥza gelen çeşme ḥayālündür	815
Sûz-ı dil çıksa felekler saḳfına aḥter yakar	816
Şem-i ḥüsñin 'arz kıldı dün gice cānâneler	817
Bilin fıkr eyledün iy dil yine anca ḥayālün var	818
Ġamze-i ḥün-rizüñi añup bu dil zâkir geçer	819
Şâh-ı 'ışkam eyledüm âhum livâsın âşikâr	820
Ġamzesinden cānuma sanur cerâhatler gelür	821
Cân almaga gördüm yine cānâna giderler	822
Nigârâ bâr-ı 'ışkuñı çekelden kâmetüm ḥamdur	823
Leb-i yâḳûtı yâruñ kût-ı cāndur	824
Rûz-ı meydân oldu âh ol şehsüvârum kandadır	825
Tiğ elde çeşminün dâym işi ḥün-kerdedür	826
Ġamdan ḥâlî degül her laḥza gönülüm ğamdadır	827
Didüm şarâb-ı la'lüne cānâ bahâ nedür	828
La'l-i nâbuñ ḥasretinden kim mey-i gülgün içir	829
Aglasam âh eylesem dilber gelür ḥandân olur	830
Bir dem ârâm eylemez ol serv-i nâzumdur geçer	831
Bu deñlü nâz [u] cevır cefâ vü 'itâb nedür	832
Benüm gün yüzlü yârum alnı mehdür	833
Bimâr-ı ğamam baña cihân içre bu besdür	834
Çarḥ elinden iniler gönülüm benüm gerdündür	835
Lebün tiryâḳ u zülfüñ mâr-ı semdür	836
Görmedüm yok bu cihân içre vefâ-keş çeker	837
Sevdâ-yı şem' sanma ser-i pervânenen gider	838
Gönlümi bend eyleyen zülfinde zülf[i] bendidür	839

Çün ruh-ı dildârı gördün sorma artık gül nedir	840
Alan gönlümi çâr-deh sâla beñzer	841
Dehân-ı yârı gördüm mîme beñzer	842
Ġamzeñ sa'y itmesün çeşmün senün bî-dâddur	843
İy türk-i nîm mest bu cānum hārâbdur	844
Nāme yazmış gonca agzından güle mazmündur	845
Olalı çün gül-i sîr-âb teni nâzûk-ter	846
Gözlerüm gözgüleri beñzer ki âb üstindedür	847
Mâh-rûlarla tolu gerçi [ki] şeh-r-âşûbdur	848
Şehâ 'ışkuñ gözüm pür âb idüpdür	849
Her gice dil sînemün üstinde tâb-ı teb yakar	850
Görenler kûyuña dir beyt-i ma'mûr	851
Yüzüne gün alnuña iy döst kamer geçer	852
Ahmed ü Maḥûd Muḥammed nāmıdur	853
Göklere peyveste olan âh-ı derdnāküm-durur	854
Şeb-i hicr içre bu gönlüm dü ebrûnı hayâl eyler	855
Dîdeden eşküm benüm durmayuban her gün damar	856
Şular kim dâr-ı dünyâyı vefâdâr ola sanmışdur	857
Kimün kim sevgüli cānânı vardur	858
Egerçi kim ğam-ı 'ışka düşüp [bu] dilde bārum var	859
Gelüp cānâ dil-i pür-derdümi gör	860
Ulu devletdür seḡergeh yârdan gelse haber	861
Ruḡuñda ca'd-ı zülfüñ ḡam-be-ḡamdur	862
Gülşen-i ḡüsnün görüp her kim ki gönül baglar	863
Sîne-i 'uşşâka her dem tîr ü peykānuñ gelür	864
Gün yüzün görüp nigārâ n'ola dirsem saña ḡûr	865
Eylese cevr ü cefâlar sanmañ olam bî-ḡuzûr	866
Benüm meylüm çün ol serv-i şehîdür	867
Açuban yâr yüzün dehri kamu yaz eyler	868
Boyı gülşende bir serv-i şehîdür	869
Gördüm ol yârı yine nâz-ıla terkeş bestedür	870
Şad hezârân 'ışk eri var cümleden cānânı bir	871
Her kaçan görsem yüzün şabr u karar elden gider	872
Gördüm nigâr-ı vuşlatı bildüm muḡâldür	873
Dilden gider hayâl-i ḡaṡ ruh-ı meh-veş kalur	874
Leb-i yâḡûtı baña ḡût-ı cāndur	875
Şaḡîb-dil ola cünbüşi hep 'aşîkânedür	876

Görüp kıddüni iy serv-i semenber	877
Leb-i yâkût[1] yâruñ kıt-ı cândur	878
Bir perî-rû sevmişemdür bili kıldan incedür	879
Mâh-rûlar vefâyı bilmezler	880
Okusa gül ruhuñ medhın şehir gülşende bülbüller	881
Her kaçan bād-ı şabâdan açıluban gül güler	882
Noқта demek leblerine ihtimâl üstindedür	883
Bilmedüm ahvâlumi gerçi ne hâl üstindedür	884
Gözlerinden sihr beñzer zülf-i cânân öğrenür	885
Zâhir oldu fitneler haţtuñ ayag üstindedür	886
Yine gönlüm şehrini gam ceyşi itdi tarumâr	887
Sinemde kaçan murğ-ı tîr âşiyân ider	888
Gözümde kaçan yaş yirine hûn-ı cigerdür	889
Gülşen içre açılır bir hafta durmaz gül geçer	890
Cennet ki dinür hâne-i cânâneme beñzer	891
Hâk-i derûñ iy döst baña kühl-i başardur	892
‘İşkuñ nâgeh gelüp cân mülkini yagma kıılır	893
Her kaçan pîr-i muğân destinde câm-ı pâk olur	894
Her kaçan gönlüme ol kâkül-i müşgine gelür	895
Cânumı yakdı benüm âh ol yüzi gül-nâr nâr	896
Tîri gelür sineme dilde nişânı var	897
Serv gibi sen hıram ben eyledüm aña nazar	898
Ehl-i ‘işkuñ fikri dâyim zülf-i ‘anber hâledür	899
İtdügi çarhuñ hemân şu‘bededür	900
Yüzüñi gördi ser-â-ser cümle nûr	901
Kim ki hicrân gicesin derd-ile âh u vâ çeker	902
İkilikden berî oldum ne guşşam ne cidâlüm var	903
Mâh-ı nev midür görinen yâhû ebrûlar mıdır	904
Ebrûñ cüd u ‘aţasın bağ-ıla Hâmûn’a sor	905
Nâlişini gönlümün bu kiriş-i gerdüna sor	906
Kıl nazar dünyâ-yı duna gör ne hâl üstindedür	907
Her ki dünyâyâ nazar itdi dimez dâr-ı sürür	908
Dirîğ olmadı yârum baña yâr	909
Ol şahbâz gamze ki meyli şikâradur	910
Hâdeng-i gamzeñün çün kaçdı cândur	911
Bu gönül derd ü gamuñdan iniler dolâbdur	912
Gül yüzüne didüm ki gül-i bağ-ı iremdür	913

Yüzün nûrıyladur çeşmüm münevver	914
Lebi gonca olaldan yüzi gülzâr	915
Kimün gönlinde 'ışkdan bir eşer var	916
Bülbüli gördüm yine ders-i Gülistân'ı okur	917
Hadd-i nigâr baña gül-i ahmer degül midür	918
Ehl-i diller gördiler sen cânı cânlar çekdiler	919
Esb-i nâza sen süvâr ol 'âşıkun piyâdedür	920
Yüzünü kim tutar aya berâber	921
Fikr ü zıkrümden benüm cânândur	922
İki çeşmün iki 'ayyâra beñzer	923
Gün yüzün göstermedün sen bir nâzar	924
Var mı mişlün iy şanem didüm didi 'Azrâ meger	925
Dil gitdi elümden n'ideyin âh ne tedbîr	926
Dil saçun zencîrine divânedür	927
Göster dişünü tâ diyeler dürr-i 'Aden'dür	928
Senün hüsün cihânda güft ü güdur	929
Olur bu dide didârıñla pür-nür	930
Serv kıddini kaçan ańsam bu gözüm yaş olur	931
Zülf-i müşgînün nigârâ çünki deste destedür	932
Âfitâb-ı hüsnuñe zülfün şehâbı perdedür	933
Her kaçan kıdd-i dil-rübâ görünür	934
Dest-i çeşminde kaçan ya görünür	935
Kân-ı dilden yine dürler eyledi izhâr şî'r	936
Esb-i nâz üzre sunup el zülfine çevgân alur	937
Cân gözin aç her yaña bakdukça iy dil yarı gör	938
Çeşm-i kıttáluñ senün her lahza âl üstindedür	939
Dâmen-i 'ışkı elünden koma iy dil tut dur	940
Hasret-i rüyuñla akar gözlerümden yaşlar	941
Âh kılsam derd-i dilden döstlar âdem yanar	942
Ol serv-i sehî nâz-ıla çünki revân olur	943
Derd-i 'ışıkun gâyetine hüd gamun pâyânı var	944
Bülbüli gülşende gördüm nâle vü efgân okur	945
Serverâ kıddünü ańsam gözlerümden nem düşer	946
Hây u hûdan fâriğ ol âlemde sulţânlık budur	947
N'eyledüm n'itdüm bu ben miskîne dilber kîn ider	948
Dime zahmetsüz ele vuşlat-ı cânân görünür	949
Hañçer almaga kaçan destine çeşmün başlar	950

Her kim hevâ-yı zülf-i dil-âviz-i yâr ider	951
Âh itse ‘âşık derd-ile aglar gözi giryân olur	952
Ḳadd-i dilberde şu kim zülf-i perişânın bilür	953
Her kaçan çeşmüñ elinde tîr-i peykân oynadur	954
Yine güller açılup gülşene çün yaz gelür	955
Her kimüñ kim sevdüğü gül yüzlü bir cânân olur	956
Çeşm-i ‘ayyârûñ dem-â-dem mekr ü âl üstindedür	957
Çeşm-i mestin gösterüp dilber egerçi âl ider	958
İy gönül ben mübtelâyı kim sorar	959
Gerçi kim evveli ‘ışk ‘âşıkâ âsân görünür	960
Alup kemân kaşını ol gamze ger çeker	961
Muşhaf-ı hüsnuñı açdum dâl zülfüñ fâldur	962
Mecnûn ki gezer deşt-i belâda bigânedür	963
Âsitân-ı kûy-ı dilberde şu kim pâ-mâl olur	964
Seng-i cefâyı her yaña dilberler atdılar	965
Görinen zâhirâ maḥabbetdür	966
Bu gönül râh-ı ser-i kûyuñda sergerdân olur	967
Mey ü maḥbûb ola ger cân u cihân baña yiter	968
Ġamz oklarına sîne-i ṭablum nişânedür	969
Cefâ vü cevriñi sanmañ ki dil ü cânâ yiter	970
Her kimüñ kim gül gibi hercâyı bir dildarı var	971
Cemâlûñ şem‘ine karşı bu cân pervâne olmışdur	972
Nigârâ gül yüzüñ gülzârâ beñzer	973
Bahâr eyyâmıdır gülşende gül itdi tebessümler	974
Göze olalı çeşmüm yaşum da âba beñzer	975
‘Âşık oldum bir perî-rûya cihân fettânıdır	976
‘Âşıkâ cevri ü cefâ her laḥza cânândan gelür	977
Görsem yüzüñi gün gibi göñlüm ziyâ olur	978
‘Arızın ‘arz ider göñlümi bîmâr eyler	979
Bir şeh-i nâ-mihr gördüm kapusunda kan akar	980
Cevri ü cefâñı sanma ki bu dil cefâ bilür	981
Didiler kim yine cânâna beñzer	982
Ne hoş demdür vişâl ola müyesser	983
Göñlüm gözüm kara saçı mübtelâsıdır	984
Zülfine dil bağladı göñlüm benüm divânedür	985
Dîde rûyuñ gördi ḥayrân oldu bu göñlüm esîr	986
İden melâmet ‘âşıkı göñli anuñ güzelledür	987

Dil hasta olsa 'aşıkı dirler gam öldürür	988
Yârûn elinde gül gibi her dem ayağı var	989
Beni hicrûnle öldürme koyup dūr	990
Sevdüğüm bir mäh-peyker hūblarûn sulţânıdur	991
Ol gözi âhû ol ruhı meh-rû hâl-i siyeh-rû mähliqâdur	992
Zülfüni keşf eyledün çün zâhir oldı nûrlar	993
Leyli zülfûnsüz gönül Mecnûn gibi âvâredür	994
Beni âşüfte kılan sünbülündür	995
Bakmak ile rāhına çâr oldı çeşm-i intizâr	996
Görmüşem zibâ cemālûn olmuşam cāndan esîr	997
Nev-bahâr oldı bezendi her tarafda şâhlar	998
Gönlünü vîrân iden meh-rûlarûn iğmâzıdur	999
Ol cefākârûn cefası gönlüme her dem gelür	1000
Beni cev-r-ile cefâ öldüre mi kim ne bilür	1001
Dil ü cān terkin urup dil yine dildāra gider	1002
Bir saçı sünbül yüzi gül yarı gördüm bir nazar	1003
İy dil nazar kıl 'arızı güldür ya lâledür	1004
Bu 'âlemde kimûn cānânı yokdur	1005
Gözlerüm îşâr içün pâyına sîm ü zer tutar	1006
Bāde içse ğayrılar ben içerem hūn-ı ciger	1007
Bir dem ârām eyle göz yaşıyla pâyum gil-durur	1008
Cān gözin aç bir nazar ol zülf-i 'anber-şâyı gör	1009
Hāk-i pâyıındur şehâ kühl-i başar	1010
Qurbān ideyim cānumı cānâne içündür	1011
Tiğini aldı helāk itmek-içün taşa çalar	1012
Gördüm ki yine bād-ı şabānuñ eşeri var	1013
İy gönül kühkenün nâlišini yāda getir	1014
Şāne ile her kaçan kim zülf-i müşgîn tagılır	1015
Bilmem ki semen bergi vü yâ sîm tenündür	1016
Ol siyeh saçun ki müşg-i sārâdur	1017
Giderüp zülfi şehābın gün yüzün peydâ kılır	1018
Şeb-i hicr içre kaçan bu dil-i mahzûn iniler	1019
Dilberün zülfinde baglu niçe biñ şeydâsı var	1020
İy cefâ-hû 'ışkuñ-ıla gönlümün hem derdi var	1021
Didüm cānâ 'aceb rüşen yüzün var	1022
Hāk-i pây-ı dōst çün derd ehlinün ser-tâcıdur	1023
Gözlerüm yaşı gibi aksa kaçan âb iniler	1024

Her kaçan şîrin kelâm ol dilber agzından düşer	1025
Kaçan kim bād-ı âhumdan o zülf ‘anber-feşân ditrer	1026
Çün bahâr oldı açıldı her taraftan lâleler	1027
İy gözüm gel bir nazar ol tal‘at-i zibâyı gör	1028
Bir serv-ğad lâle-ruh sim bedendür	1029
Gül mevsiminde murğ-ı çemen zâr zâr olur	1030
Leblerüñden kim bugün sâgar çeker	1031
Ger fedâ cānān yolında cān olursa çok midur	1032
Ġamz oklarıyla sine vü dil şerha yaradur	1033
Gerdün gibi meyli o mâhuñ çü dönedur	1034
Yıkmadan ġam bu gönül kişverini yāda getir	1035
Ol kemān ebrû kaçan kim nāz-ıla çeşmin süzer	1036
Göñlini ‘aşıkларуñ ol çeşm ü zülf-i ġam kapar	1037
Gülşen-i ġüsnüñ gören firdevs-i a‘lādan geçer	1038
Ol Hıtā maġbûbı gördüm tırrasın çin gösterür	1039
Görmege gelmedi ben ġastayı birkaç ġicedür	1040
Ĥaġġ-ı la‘lün misk ü zülfüñ ‘anber-i sārā satar	1041
Göreldeñ zülf-i leylāsın gönül sevdāya düşmişdür	1042
Göñlümi her dem benüm ol mäh-ı ġonca-fem kapar	1043
‘İşk vādisinde gönülüm zâr u sergerdān olur	1044
Eylesün mecnün ‘ışkum zülfini zencirler	1045
Ser-i zülfünle başum pür hevādur	1046
Şafa vü Merve ġaġkıyçün şu kim küyuñ tavāf eyler	1047
Yüzi gül saçları sünbül şu dilber kim efendümdür	1048
Görinen ruġsarı üstinde kara saçlar midur	1049
Kemend-i zülfünün müşġin teli var	1050
Cānāne kaçan ġamzelerin mest-i Ĥ‘āb ider	1051
Nigebānı olup ġüsne iki çeşmi ġazanferdür	1052
Dimeñ divāne Mecnün’a maġabbet mülki şāhıdur	1053
Sinemi ben gülşen itdüm kılsun ol dildār seyr	1054
Her ki ‘aşıkdur cefā vü cevruñe şābir geçer	1055
‘İşkuñ-ıla cān u dil divānedür	1056
Zülf-i zencirine kim dil vire divāne geçer	1057
Serv-ğadler evvel elden ihtiyārum aldılar	1058
Kanımı nüş eyleyen ol nergis-i mestānedür	1059
Bu ġasta dil ki derdüñi cānā devā bilür	1060
Bu cefā cevruñ sitem iy seng-dil kim sende var	1061

Seyr ider gördüm o servi erğanünī ton geyer	1062
Gönül āh eylese zülfün hümāsī nāgehān ditrer	1063
Kim elif gibi reh-i 'ışkında yāruñ togrudur	1064
Leblerün fikri nigārā sanma fikrümnden çıkar	1065
Döstum zülfün şebinde ruḥlarıñ mehtābdur	1066
Saçı sünbül 'arızı yāruñ gül-i ḥamrā geçer	1067
Ol ki bī-miṣl ü cismi çün cāndur	1068
Yāra nāmuñ ne didüm didi meh-i tābāna sor	1069
Muṭribā nāle ile meclise gel nāyı getir	1070
Gönül hicr-ile olmuş zār u meḥcūr	1071
Jeng-i ḡamdan niçe demlerdür ki dil bī-tābdur	1072
Sinede 'ışk āteşini nār sanmañ nūrdur	1073
Dīdeler segrür 'aceb ol gözi āfet mi gelür	1074
Gönlüm beni terk itmede ārām-ı cānum kandadır	1075
Meger ḥālün şehā müşg ü ser-i zülfün mu'anberdür	1076
Şeb-i miḥnetde ḥasretle yakan gün yüzlü māhumdur	1077
Gīce vü gün bir olup irişdi eyyām-ı bahār	1078
Tir-i ḡamzeñle bu sinem zaḥmnāk olmuş yatur	1079
Dīdede her şeb ḥayāl evvel leb-i mey-gün olur	1080
Keşf kıl yüzden niḡābuñ kılsun 'uşşāḡuñ nazar	1081
Leblerün 'uşşāka turmuşdur mey-i ḥamrā satar	1082
Ḳāmet-i servüñi kim gördi didi gül götürür	1083
Ḥasretiyle dāḡ-ı sinem hem bu bagrum başludur	1084
Cihānı ḡarḡ iden bārān degül eşk-i revānumdur	1085
Zārılıgum dinlemezseñ didüm iy gül yüzlü yār	1086
Maḥabbet baḡrına taldum sözüm dürr-i ma'ānīdür	1087
Bīñ şive ile nāz-ıla cānān gelür geçer	1088
'Aşık-ısañ kendüñi efgende gör	1089
Gül gonca ḥandāndur çemen serv-i revānum kandadır	1090
Tāb-ı ruḥsārı beni eyledi sayru bekler	1091
Gün yüzinde ḥoş yaraşur ol hilālī kaşlar	1092
Dilberün 'arızını görmege dil māyil olur	1093
Yine dil murḡı şehā gün yüzüñi yād eyler	1094
Gördüince gün yüzün 'aşıklarūñ nālān olur	1095
İki çeşmüm revān itmiş yaşını ya yabān gözler	1096
Gerçi kim cānā kapuñdan uşbu bendeñ dūrdur	1097
Āh kim şivelerle dilberler	1098

Yüzün nûrına kim dir nâra beñzer	1099
Cânuma hâtif sehergehdén bunu ilhâm ider	1100
Hârâb olalıdan göñlüm aña vîrânedür dirler	1101
Sâkî piyâle al elüñe çünki gün geçer	1102
Boynuma zencîr-i zülfin dâyimâ dakmakdadur	1103
Ġam şebinde cân u dil sanmañ ki bir dem h'âb ider	1104
Depredürse zülfinün her bir kılın cânlar kopar	1105
Giryesin ebr-i bahâruñ dîde-i pür-hûna sor	1106
Ben mübtelâya n'eyledi ol bî-vefâyı gör	1107
Cihânun kanda bir ra'nâ güli var	1108
Kanda kim şîrîn-zebân bir dilber-i fettân kopar	1109
Rûy-ı gülzârı görem dirseñ 'îzâr-ı yârı gör	1110
Ġam meclisinde zârîlîgum inleyen bilür	1111
Reyâhîn şâhınun tahtı çemendür	1112
Nigârâ hâk-i pâyuñ tâcumuzdur	1113
Gâh olur zencîr idüp zülfüñ dil-i şeydâ çeker	1114
Her kaçan ġamze okın sîneme cânân getürür	1115
İy saçı sünbül lebi ġonca yañağı verd-i ter	1116
'Aql sergerdân u dil âvâre efkâr özgedür	1117
Sâķiyâ gör dehri bî-bünyâddur	1118
Bir serv-i nâzı sevdüm gün yüzi alnı mehdür	1119
Kûh-ı ġamda olmaga iy dil saña tenhâ yiter	1120
Sâġar-ı mey kıymetin mest ü hârâbiler bilür	1121
Gâh olur dilber şeb-i zülfin mu'anber gösterür	1122
'İşk ara terk itmeyince cân u ser 'âşîķ mîdur	1123
Gerçi evvel 'îşk mir'âtı selâmet gösterür	1124
Her kim ki tutar kendüzini hâke berâber	1125
Cân-ıla göñlüm 'îşķuñ elinde girevdedür	1126
Dil ruhlaruñı yâd idicek işi zâr olur	1127
Gülşen içre her varâķ ki zerd ü gâhî al olur	1128
Göñül şehrin ider târâc kara kaşlar elâ gözler	1129
Her ķişiye kim ugraya göñlüm haber ister	1130
Bir nâzar kılmaz o meh-rû 'âşîķuñ zârın görür	1131
Bezm-i ġamda nâle kılsam nâylar dem-bestedür	1132
Baglanup dil zülfüñün bendine şeydâlık sever	1133
Güzeller nâz-ıla refât iderler	1134
Bezm-i ġam içre cânâ sînem rebâba beñzer	1135

Gülşen-i küyi baña bağ-ı irem gibi gelür	1136
Salınsa nâz-ıla yârum gören dir serv-ķâmetdür	1137
Benüm gibi meger cānâ yüzüne lâle ‘aşıkdur	1138
Öpsem lebüni disem o dem la‘lini dişler	1139
Bir sencileyin yâr-ı cefākār kimün var	1140
Vâdi-i hicre düşelden oldu bu dil bi-ķarār	1141
Gülşenün zevķ u şafâsı gül midür bülbül midür	1142
Her kaçan zencir-i zülfe el ura cānâneler	1143
Bister-i hākide gördüm bir gedā ‘üryân uyur	1144
Bi-ķamdi’llāh ķamer tal‘at yine bir māhumuz vardur	1145
Nigārā gözlerüm yaşı baķamdur	1146
Şāh-ı ‘ışķam bir ķadeh mey başuma efser yiter	1147
Sevdā-yı zülfi top başumda hevā-durur	1148
Gönlümün hicrān şebinde hem ğamı hem derdi var	1149
Her kaçan ğün yüzine zülfini dildār ķeker	1150
Cihānda ğasta-i ‘ışķam benüm bir dürlü ğālüm var	1151
Ħāller meyl ider ol ‘ārız-ı dil-cüya gelür	1152
Zülfi ķevğānın kaçan ‘uşķāķa dilber gösterür	1153
Zāhidā sanma rumüz-ı ‘ışķı ħāmiler bilür	1154
Zülfinün fikrini ko tül-ı emelden ne gelür	1155
Deyr-i ‘ālemde kaçan kim bir şanem peydā olur	1156
Ķin-i zülfünde didüm n’iķün dil ü cān bağlanur	1157
Bilmezem cevri ü cefāyı yāĦūd ‘izz ü nāz olur	1158
Zülfi-y-ile yüzini örtdükķe gönlüm teng ider	1159
Nigāruñ la‘l-i cān-perver lebi var	1160
Her kaçan kim āh ider dil şu‘le bayraĝın ķeker	1161
‘Aceb sünbül midür zülfün ya ‘anber	1162
Çoklar yaşasun rahm kılup yaşuma her bār	1163
Kulakdan ‘aşıkam ‘aşık ‘aceb düşvār ğālüm var	1164
Her kaçan kim ruĦları üstinde zülfün tār ider	1165
Derün-ı sinede bagrum ser-ā-ser pāralanmışdur	1166
Dāĝ-ı ħasretten bitüpdür sinem üzre lāleler	1167
Yine dil bir dilberün ‘ışķı ğamından ğastadur	1168
Gözüm yaşın revān itdüm benüm bir serv-i dālüm var	1169
RuĦları şem‘in yine ‘arz eyledi cānâneler	1170
Leşker-i ğam āh kim dil kişverin yagma ider	1171
Bilün-ile agzuñun vaşında ‘aciz ħāmeler	1172

Mecnûn ki 'ışk kişverine pâdişâ geçer	1173
Nigârûn gün yüzün şevkın dilâ şems ü kâmerden sor	1174
Baňa dildârûn cefâsı hoş gelür	1175
Baňa dermân iderseñ kıl demidür	1176
Cânâ vefâlar eyleme cevri ü cefâ yiter	1177
Sorma 'ışkuñ hâletin Mecnûn'a bir divânedür	1178
Ser-i zülfini gördüm cîme beñzer	1179
Nigârâ umdugum gerçi vefâdur	1180
Çeşm-i giryânumla gönüm iztirâb üstindedür	1181
Meyl-i tab'ı çünki o serv-i revânadur	1182
İy Mesîhâ-dem zülâl-i leblerûn ser-çeşmedür	1183
Âhumuñ her dem hevâsı kûyuñ içre esmedür	1184
Saçı zencîri boynumda benüm Mecnûn zamânumdur	1185
Cihânûn kanda bir ra'nâ gülî var	1186
Dehân[1] mîme zülf[i] cîme beñzer	1187
Gülşenûn rengin kabâsı gül midür bülbül midür	1188
İy gül yañağûn ol gül-i handânuma beñzer	1189
Cevri iden baňa ol şûhumdur	1190
Hûblar gerçi cihân içre firâvân anılır	1191
Pîr-i muğâna virmem ezelden havâledür	1192
Esed burcından ol hûrşîd-i enver	1193
Nâle vü âh itdügince âh iderler taglar	1194
'İyd olıcak seyr ider her kes yürür handân olur	1195
La'l-i dilber gözlerümden her kaçan pinhân olur	1196
Bahâr irişdi gel vâkt-i çemendür	1197
Cemâli zâhir egerçi nihândur	1198
Çü servüñ kadd-i yâra nisbeti var	1199
Göz yaşı degül kûy-ı belâ cûybâridur	1200
Derûn-ı sîneden dem dem gelenler âh u zârıdur	1201
Şem'-i hûsnûne şehâ cân u gönül pervânedür	1202
Rebî' eyyâmı gül devri-i semendür	1203
Dilberûn vaşlı hemân sîm-ile zeden açılır	1204
İy zülfi siyeh ebrûsı çîn çeşmi Tatar	1205
Koparur çeşm[i] dâyim şûr u şerler	1372
Yagdurup eşkümi itdüm nâhun-ıla anı qar'	1517
Merd olan güzelden hûlû u hûdur	3170
Câm-ı Cem elden düşürme çünki seyrân vâktidür	3525

Didüm ki ser-i zülfünü boynuma meresdür	3526
Leb-i hamrâsı güle hânde ider nâzlanur	3527
Gel nâzar kıl 'ışk ara her 'âşıkun bir dâdı var	3528
Yâruñ 'aķık lebleri ķadrin Yemen bilür	3529
Sanmañuz mihr ü vefâyı kılmağı cānum sever	3530
Çeşm-i mestün her kaçan kim fitneler peydâ kılur	3541
Ķaddünü gördüm didüm bir serv-i bālâdur gider	3543
Bi-ħamdi'llâh ne bed fikrüm ne bir bâıl hayâlüm var	3544
Güle bülbül gibi her kime ki hemsâye düşer	3545
Hâneķâh-ı dehre meyl itme dilâ hanlık budur	3546
'Âlemün her güşesi bir hüy u bir hâdur gider	3550
Ṭâlib-i gülden naşibüm 'âlem içre hârdur	3551
Gel bahâr eyyâmını seyr it gülistân hübdur	3552
Cüy-ı eşküm her yaña akar sanasın âbdur	3585
'Ârızuñda sünbülün gördüm ki deste destedür	3587
Niçe bir tül-ı emellerle başuñda bu ģurür	3588
Cân dimâģına yine bād-ı şabâ bû getürür	3589
Cevrün efendi sanma ki miñnet nişânıdur	3590
Yarı gördüm kaşlarınuñ çini var	3612
Her dem hayâl ol meh-i miskîn külâledür	3614
Herkesün fikrinde var 'iysz ü temâşâ-yi diger	3615
Egerçi hasta-i dilden gelüp sormaz ṭabibüm var	3618
Dilüm pür dağ u pür ḥasret feraḥ bulmaz melâlüm var	3622
Gözümüñ yaşı sîm oldu yüzüm zer	3638
Ki gerçi zülfi başuma belâdur	3643
Şu'le-i âh yiter yakma çerâğı giceler	3654
Niçeler dil virdiler görüp cihân pür-şivedür	3690
Şanemâ sanma ki sensüz bu günüm gün gibidür	3691
Dür olalı âsitânuñdan olupdur mâhlar	3692
Firķatün tiğı urupdur yüregüme yaralar	3693
Mâh-rûlar ne 'aceb hün-h'âr olur	3694
'İşķdan kim ki dilinde yok eşer	3695
Sîm ü zerle gerçi kim uşbu cihânda iş biter	3701
Her kaçan kim nâz-ıla ol mihribānum gizlenür	3702
Ķanâ'at gencidür pâyânı yokdur	3707
Ķased bir renc-i süzân cânı yakar	3708
Yüzün güldür ķamer alnuñ boyuñ bir serv-ķâmetdür	3709

Her kaçan hicrân yolın kaç' itmege kılsam sefer	3712
Bu dil cefâ vü cevruñi cânâ vefâ bilür	3713
Kalb şikeste zülf-i siyâhuñ bestedür	3716
Pâdişâh-ı 'ışk gelse dilden 'aql eyler firâr	3717
'Aql sergerdân u dil hayrân u gönlüm bî-çarâr	3718
Bu ribât-ı köhnede bir iki üç gündür çarâr	3719
Gözümnden dökilen dür-dânelerdür	3729
Geh şabidür âdem oğlu geh civân u geh pîr	3750
Baş açık yalın ayak şürîde dil abdâldur	3758
Seyre çıksañ n'ola bir kerre temâşâya yarar	3760
Gerek hicrûñ ile öldür gerek vaşluñ-ıla dirgür	3777
'Âlem içre vâr-iken mâhbûblar	3794
Ṭarîk-i 'ışkı key müşkil dimişler	3812
'Âlem içinde sencileyin bî-vefâ mı var	3815
Nigârâ leblerûñ dârûş-şifâdur	3822
Koma elden sâgarı çünki feraḥ eyyâmıdur	3824
Hey meded öldüm 'aceb didükleri girçek midür	3831
Meded öldüm ḥumârum derd-i serdür	3835
Bu dil-şikeste zülf-i siyâhuña bestedür	3851
Dimeñüz Mecnûn'a siz bühtân idüp divânedür	3859
Ruḥları yâdına çeşmümden dem-â-dem ḥûn akar	3860
Ser-te-ser gezdüm ciḥânı dutmadı gönlüm çarâr	3865
Çün ister idüm kemend-i zülfuñi bî-iḥtiyâr	3871
Bu Muḥibbî gülşen-i ḥüsnine karşı giceler	3882
Çatlûme fetvâ ider beñzer Muḥibbî ḡamzeler	3903
Kim ki bu dâr-ı fenâda döstlar kâmil geçer	3905
Çadûñ da'vâsın itmiş serv iy yâr	3907
Bahâr irişdi zeyn oldu gül ile gülsitân yir yir	3909
Korkaram 'âşıklañ aḥı tutup ḥaṭṭuñ gelür	3923
Gider dilden raḳîbi anma zinhâr	3930
Râh-ı 'ışkuñ şartı çünki istiḳâmet üzredür	3931
Yir yüzinde kanlu yaşumdan bitüpdür lâleler	3934
Döstum mihr ü vefâlar kılmasañ ma'zûrdur	3935
Bugün iḳlîm-i ḥüsn içre Muḥibbî[yi] diseñ kimdür	3937
İtleri karşı gelür kûyına varsam çıgrışur	3938
Ḡam beni ḥâk itdi savurdı ḡubârum rûzigâr	3939
Gel gönül dünyâya virme ki degüldür ber-çarâr	3947

Alnuña gün yüzüne meh ‘aşıq olmasa eger	3953
Bugün dīvāne-i ‘ışkām baña bir pîrehen besdür	3955
Ayagı topragı başum üzre devlet tâcidur	3961
Diyeyim derd-i dilüm hâlini hâlüm o bilür	3973
Eyledüm ben günâh egerçi hezâr	3981

S

‘Arızı devrinde yâruñ bağ u bustândur âbeş	304
İdemezsiz iy güzeller siz o cānān-ıla baḥş	305
Cānı mı var kimsenüñ eyleye cānān-ıla baḥş	306
Terk-i cān it ‘ışk yolında dime cānāndur ‘abeş	307
‘Arızıyla dāyim eyler zülf-i ‘anber-bār baḥş	308
İtmez çü vefâ kimseye bu ‘âlem-i muḥdeş	309
Gül yüzün göstermedün iy verd-i ḥandān el-ğiyâş	310
Olupdur ‘ışk çün sevdāya bā‘iş	311
Cihān içün dimişler çünki ḥādış	312
İtmedün hergiz bu ben dil-hasteyi yād el-ğiyâş	313
İde-bilmez kimseler bu devr-i eyyām-ıla baḥş	314
Zāhidā mey ḥürmetinden eyleme her bār baḥş	315
Ḥaddi mi var mihr ü māhuñ ide sen ḥan-ıla baḥş	316
Ḳāmetüm dāl eyledi bir zülf-i ‘anber el-ğiyâş	317
‘Aşıq olan dā‘im eyler derd-i cān[ān]-ıla baḥş	318
İde-bilmez hîç kes bu ḳalb-i maḥzūn-ıla baḥş	319
Bir gedā iken idersem n’ola cānān-ıla baḥş	320
Cevri çok cānān elinden el-ğiyâş	321
Cihān içün dimişler çünki ḥādış	322
Gerçi kim itdüm cemālūñi cihānda ben heves	1373
Niçe yıllar eyledüm dīdāruñı görmek heves	1374
İy güzeller ḥusrevi cevri itmege kılma heves	1375
Cihān içre baña kūyuñ çemen bes	1376
İtdi pervāne gönül yine ruḥ-ı yāra heves	1377
Dem-be-dem inler gönül sīnemde mānend-i ceres	1378
Anlayup ‘ışkuñ rumūzın didi bir ḥikmet-şinās	1379
‘Aql u şabr u hūş gitdiler dilā gel eyle ses	1380
Dōstüm ḥasretle oldı gözlerüm yaşı Aras	1381
Ārzü itdüm lebin kıldum ser-i zülfın heves	1382
Dür olalı gül yüzünden gülmedüm ben bir nefes	1383

Kıldı sevdâ-yı ser-i zülfini yâruñ dil heves	1384
Dilrübâlar yolına dil nite kim kıldı heves	1385
Zâhid egerçi cennet ü havrâ kılur heves	1386
Olmamış idi cihân zîver ü ziynetle 'arûs	1387
Kaçan görine ol tāk-ı Mısr pes	1388
Niçe demler inleyüp nâ gibi kıldum ben nefes	1389
Bu cihânda çün bulunmaz iy gönül feryâd-res	1390
Murğ-ı tîrûñ sîne-i rişûmi çün kıldı kâfes	1391
Rûze-dâr olan ider 'iyd ayını görmek heves	1392
Kan ider ol yâr beñzer geydi gülğünî libâs	1393
Nâzenin kaddi ile ruhsâr u haddi baña bes	1394
'Âşıkam didâruñ gözüme gelmez hîç kes	1395
'Âşık iseñ iy gönül mihr ü vefâ kılma heves	1396
Hâk-i pâyın başuma tâc itmek itdüm mültemes	1397
Dem-be-dem inler gönül sinemde mânend-i ceres	1398
Kankı dil kim bağlanup zülfüne ide ihtîşâş	1473
Olmadı yâ Rab gönül bu derd-i hicrândan hâlâş	1474
Naẓm içinde olasın tâ ki gönül sen ğavvâş	1475
Kim göre 'arızuñı olmaya ğamdan o hâlâş	1476
Olmadı baña müyesser kim olam meclisde hûş	1477
Âh kim olmadı bu cân nâr-ı hicrândan hâlâş	1478
Bu gönül çâh-ı zenaḥda çünki yok aña hâlâş	1479
'Âşıkam derdâ dirîğâ olmadum derdden hâlâş	1480
'İşk eri olmak dilerseñ ayaguñ merdâne bas	1481
Cânâ şehâb-ı zülfi ruḥ-ı âfitâba bas	1482
Çün kâdem basduñ bu 'ışka iy gönül merdâne bas	1483
Hıtañ çün oldu bir fitneye bâ'îş	3648
Didüm iy cân-ı cihânüm kaçma benden bir nefes	3656
Baḥr-ı ğam 'umḫına taldum yine oldum ğavvâş	3658
Zîver-i dünyâya dil virme sakın iy bu'l-heves	3726
Düşeli baḥr-ı ğama dil zevraḫı olmaz hâlâş	3795

Ş

Ehl-i diller şaydına zülfini gördüm âğ-ı mış	1399
Şöyle beñzer hışm idüp dilber baña kîn eylemiş	1400
Bezm-i ğamda çeşmümün gülğün şarâbı var-ı mış	1401
Rûze-i hicrân içinde eyledüm bir sözi gûş	1402

Bî-vefâ dildâr sevmek hey ne müşkil kâr-ı mış	1403
Öldürdi firkatüñ beni iy bî-vefâ yitiş	1404
Yâr şîrindür dilâ şeftâlû-yı la'le iriş	1405
Tenhâca gezer seyr ider ol serv-i kabâ-puş	1406
Görinse nâgeh ol serv-i kabâ-puş	1407
Ârızuñsuz baña gelmez bu gül ü gülzâr hoş	1408
Jeng-i gâmdan var idi âyine-i kalbümde düş	1409
Müstaķim ol her ne emr itse nigâruñ tîr-veş	1410
Maħabbet cāmını itdüm ezel nüş	1411
Eyleyen dehri mu'aṭṭar bilmedük ne bû imiş	1412
Ol ṭabîb-i dil yine bu ḥastasın yâd eylemiş	1413
Servden gördüm nigârâ kâmetüñ bālâ-y-ı mış	1414
Kim ki Mecnûn gibi leyli zülfüne dil bağlamış	1415
Şi'rümi gören bir âhen leblebi ancak dimiş	1416
İşdüp 'ışkdan şadâ itdi hemân-dem dil hürüş	1417
Genc-i ḥüsne zülfini dilber girihler bağlamış	1418
Oldum cefâ vü cevri-ile dilden berî yitiş	1419
Ezelden 'ışk cāmın eyledüm nüş	1420
Çün felek taḥtına geçdi ḥusrev ü ḥâver güneş	1421
Her kim ki virür râh-ı maħabbetde bugün baş	1422
Âşıkun taglarca bağı üzre başı var-ı mış	1423
Siḥr-ile cādü gözün zülfe girihler bağlamış	1424
'İşk için eyler gözüm gönüm benüm turmaz savaş	1425
Gönlümi sevdâya viren zülf-i 'aber-bîz imiş	1426
El urup dilber yine zülfün girih-gîr eylemiş	1427
Gönül zülfün görüp divâne olmuş	1428
Dil-i divâne dildârün ser-i zülfinde bend olmuş	1429
Şu kim gül bisteri içre yatur gülzâra yasdanmış	1430
Meşveret itmege gelse bir yire ol iki kaş	1431
'İşkun yolında ger urasın terk-i cân u baş	1432
Zülfüne bu dil âh senün mübtelâ imiş	1433
Tenhâca gezer gördüm ben ol servi kabâ-puş	1434
Sanma ki cihân-ı fânîdesin kurtarasın baş	1435
Yine bir mâh sevdüm tonı zer-keş	1436
Çün görindi döstüm baña cemâlün ḥür-veş	1437
İşitdüm meclise cânâne gelmiş	1438
Döstüm cefâlar itmege mebâş	1439

Beni sen sanma iy zâhid şarâb-ı nâbdan geçmiş	1440
Her kim ki bugün kılmaya dünyâ maḥabbetin tırâş	1441
Yüzüne kim gün dimiş râ eylemiş	1442
Ġamz oklarına çünkü bu sinem siper olmuş	1443
Hûn-ı dilden gelmeseydi gözlerümden kanlu yaş	1444
Eyledüm 'ışkuñ şarâbından ezel bir cür'a nûş	1445
Dil okur 'ışkuñ kitâbını revân ezberlemiş	1446
Zeyn kılmış özin ol şûh-ı cihân hûb olmuş	1447
Kûh-ı gamda hûşı yok gön'lüm 'aceb şeydâ imiş	1448
Hicr içinde olmadum ne katı cânum var imiş	1449
Ferhâd belâ kûhına çün pâdaş imiş	1450
Dün gice kodum yâr işigi taşına baş	1451
Dirîğâ gitdi benden tâkât ü hûş	1452
Komış ebrûları birbirine baş	1453
Dilümden 'âleme düşdi dururken nâgehân âteş	1454
Zann iderdüm ol perî-rüyı beşer ol mâh imiş	1455
Nigârâ sûz-ı 'ışkuñla yakar dil her zamân âteş	1456
Dil virelden zülfinüñ zencîrine divâne-veş	1457
Cevrini görüp nigâruñ dime sen bed-hû-y-ımış	1458
Olmaz-ıdî döstlar 'ışk-ı nihânum eyle fâş	1459
İdiser sırrumı âh 'âleme fâş	1460
Nigârâ sünbülün ḥam-der-ḥam olmuş	1461
Sinem içre berķ-i âhum şu'le-i cân-sûz imiş	1462
Küyuñ gedâsı olalı dil pâdişâ imiş	1463
İderseñ döstum mihr ü vefâ hoş	1464
Yakma cevri-ile cefâ-y-ıla beni iy bagrı taş	1465
Gül yüzünde çünkü ḥaṭṭuñ zâhîr oldı mûr-veş	1466
Baş çatup ebrûlar el bir eylemiş	1467
Döstum kısmet baña kaygu saña şâdî-y-ımış	1468
Ḥasret ile dem-be-dem çıkar benüm bagrumda baş	1469
'Âşık olmak döstlar 'âlemde müşkil kâr imiş	1470
Geh akar dilde yaşum gâh ider âhum 'ayân âteş	1471
Bâğ-ı ḥüsninde nigâruñ lebleri rengîn imiş	1472
Gön'lümi bend eyleyen zülfüñ de gördüm mû imiş	3540
Zülfine teşhîr-i cân itmek ezelden hûy-ımış	3657
Eyledüm câm-ı maḥabbetden ezel bir cür'a nûş	3728
Nigârâ bâğ-ı ḥüsnün hoş-ter olmuş	3778

Dünyâ maḥabbetini kim ki gönülden ide tırâş	3894
Gevher-i vaşl-ı nigârûn kıymeti çün cân-ımış	3944

T

İy mâh cemâlüne cihânı nigerân it	214
Eyledün sen nûruñ ile mihr-i raḥşanı şikest	215
Bahâr eyyâmı bezm içre şafâ cāmını sürdün tut	216
‘Âşık dilemez ola bugün sag u selâmet	217
Derd-keş mey-ḥârenün olur mı imânı dürüst	218
Öldürürse derd-i dil bu haste-i hicrân-ı döst	219
Hafta vü ay u yıllar geçmişdi hey kıyâmet	220
Gerekdür inleyüp demek şehir döst	221
Bulmadum ‘âlemde bir yâr ‘ahd ü peymânı dürüst	222
Geşt eyledüm cihânı olup pây-ı dil-şikest	223
Kim didi saña sev güzeli kendüne yâr it	224
Zâhid yaraşur sen yûri ol sag u selâmet	225
İy yâr-ı cefâ cevr-ile gel gönli ḥarâb it	226
Görinmez olalı ol serv-i kâmet	227
‘İşkuñla beni ko olayım ḥalka melâmet	228
İtmezse eger yâr baña lutf u ‘inâyet	229
Derûnum derdini itsem ḥikâyet	230
Cevr ü cefâlar eyledi cânâne ‘âkıbet	231
Sinede dağ-ı ğam-ı cânânı mihmân oldu tut	232
Ger olsa bu cihân içre ikâmet	233
Emr-i Ḥaḥḥ’ı gözleyüp erkân-ı dîni bunda tut	234
Kalmışam küy-ı muğân içre ebed ‘âşık-ı mest	235
Dilden giderme söyle derd-i âsitân-ı döst	236
Şabr-ıla ger urmasaydum agzuma mühr-i sükût	237
Çin ider ebrûların ol meh kaçan kim ola mest	238
Ḥayâlün gönlüm içre ḥandur iy döst	239
Dilâ bak rāh-ı ‘ışk ğayetde teng-est	240
Âdemilik eyle kaçma inen iy perî-şifat	241
Olup mest ü ḥarâbâi maḥabbet cāmını nüş it	242
İşret-âbâd ister-iseñ bâde iç peymâne tut	243
İçmeden dil lebleründen oldu çün iy yâr mest	244
Senün derdün baña dermândur iy döst	245
Saçun leylâsına meftûnam iy döst	246

Leblerüñe dir-isem n'ola nebât	247
Hâr-ıla oldu iy gül-i ter pây-ı dil şikest	248
Mey in'âm eylese pîr-i harâbât	249
Eger derdümi eylersem hikâyet	250
Eger dirseñ huzûr idem dilâ kıl dâymâ 'uzlet	251
Derdüme nisbet benüm bir zerredür bu kâyinât	252
Sunup dün bâdeyi pîr-i harâbât	253
'Âşık mı-durur isteye ol râh-ı selâmet	254
Ne hicre var nihâyet ne hûd bu cevre gâyet	255
Güyi cânân kâmeti serv-i şanavberest	256
Gözi tâtârı işi güci gâret	257
Sâkî ele al bâde ki degmede bu fırsat	258
Buldı Hızır emr-ile zulmetde varup âb-ı hayât	259
İy şabâ luğf eylegil dildâra peygâmum ilet	260
Oldı cefâ vü seng-ile dil şîşesi şikest	261
Civândur bu gönül 'ömr çend sâlest	262
Hudâ cem' eylemiş sende melâhât	263
Hicr içre yatur âh oluban pây-ı dilşikest	264
Zâhid yaraşur sen yûri ol sag u selâmet	265
Kim e[y]tdi saña sev güzeli kendüñe yâr it	266
Kıyâm itse kaçan ol serv kâmet	267
Yâr[ı] gördüm nâgehân didüm ki bu 'ayn-ı mehest	268
Nağd-i cân ile kim aldı la'l-i cânânı dürüst	269
Maḥabbet gelse ardınca [da] miḥnet	270
Giceler gitmez dilümden tâ şehergeh âh döst	271
Düşer mi 'âşıkâ kılmak şikâyet	272
Eger zülfünden eylersem şikâyet	273
Dâr-ı dünyâya gönül virme saña budur ögüt	274
Baňa sunuldı ezel câm-ı elest	275
'İşk-ıla ben tâlib-i cânâne oldum 'âkıbet	276
Ne 'ışka var nihâyet ne hûd bu derde gâyet	277
Rehber ol baňa şabâ gel der-i cânâna ilet	278
Yüzünde şehâ noқта mı didüm didi hâlât	279
Yandurup ger kül ide her dem beni hicrân-ı döst	280
Zülfine cânum tolaşaldan bulımazam necât	281
Gül yüzinde komış 'anber kâkül-i müşğîn-i döst	282
Dil saçun zencîrine divâne oldu 'âkıbet	283

İy şâh-ı hüsn 'aşıkunam gel 'adâlet it	284
Göster yüzünü kişver-i gönülümü gâret it	285
Hem-demün dünyâda bir gün yüzlü cânân oldu tut	286
La'l-i nâbuñ fikrin itdi gözlerüm kan 'âkıbet	287
İy gönül pîr-i muğânun dâmenini berk tut	288
'Arızunda zülfünü gördüm senün iy yâr mest	289
Bâr-ı gâmdan kıddümü pîç ü ham itdün 'âkıbet	290
Heft iklimi saña cümle musahhar boldı tut	291
Eline aldı yine seng-i cefâ ol çeşmi mest	292
Olmışam câm-ı lebünden ben senün iy yâr mest	293
Kıyâm itse kaçan ol servi kâmet	294
Hâr-ı cefân-ıla oluban pây-ı dil şikest	295
Maşşud bu ki iy yâr olasın sag u selâmet	296
Dün gice geşt eyledüm ben kûy-ı cânânı dürüst	297
Hağ gelüp itmiş ihâta hadd-i cânânı dürüst	298
Pervâne kılur şem'-i ruhu mihr ü mehi döst	299
Belâ imiş baña ol serv-i kâmet	300
Ne yitmez ehl-i 'iye bu sa'âdet	301
Serverâ kıddün yanında serv pest	302
Çeşmüm ideli sen güle bir kez nazar iy döst	303
Didüm iy dilber nedür görindi ruhsâr üzre hağ	1496
Hâl-i müşğînün dehânun üzre düşmüşdür gâlağ	1497
İy bülbül-i dil eyleme gül gibi gel neşâğ	1498
Nefs kıttâ'-ı tarîk u menzil olmuşdur ribâğ	1499
Muşhaf-i hüsnine yârün virdi ziynet hâl ü hağ	1500
Hoş yaraşmış 'arızun üstinde ol reyhân-ı hağ	1501
Sâkî piyâle sun ki virür 'işret ü neşâğ	1502
İy döst la'lün-ile dehânımı şekker it	3583
Bir dağı gönül şehri ola sanma 'imâret	3608
Sâkiyâ sâgarı pür eyle bu dem def'-i gam it	3647
Câ-be-câ çünki belürdi şafha-i ruhsâra hağ	3660
Vuşlata irişcek cânunı şükrâne ilet	3840
Egerçi 'iye ü bâde gül nigüst	3885
Bir 'âleme irişdi yine merd-i harâbât	3896

U

Dehânuna senün cânâ dinürse tañ mı cândur bu	2753
--	------

Yüzün gül bülbül olmuşdur gönül gū	2754
Gözlerüm yaşı revân olduğu budur sū-be-sū	2755
Yürü iy bād-ı şabâ hālümü var yāra be-gū	2756
Görünen serv-i sehî-veş kadi dil-cûdur bu	2757
İdeli dehrün dimâğını mu‘aṭṭar zülf bu	2758
Nigârı dün görüp didüm yâhū	2759
Gice meh gibi zâhir oldu ol rû	2760
Kanı bir yâr-ı cân zülfi müşg-bū	2761
Ṭulū‘ itdi şafaḡdan rüy-ı nigū	2762
Perî dirler saña [hem] ay melek hū	2763
İy seher yili bu dil derdini var yāra be-gū	2764
Tań mıdur zülfüne dirsem müşg bu	2765
Perî misin ya âdem iy melek-hū	2766
Ne sünböldür saçun iy çeşmi âhū	2767
Hün-ı dilümi nüş ider ol nergis-i cādū	2769
Haber-i cân u dili var der-i dildâr be-gū	2770
Didüm ol serv-i kâd bālāya karşı	2771
‘Âşık olmuşdur ezel ol ‘ârız-ı ruhsāra su	2772
Niçe sünbül niçe kâkül niçe gîsûdur bu	2773
Görüp gün yüzini didüm ki mihr-i hâverîdür bu	2774
Takalı zülfi kemendin boynuma ol müşg-bū	2775
Ṭālî‘ümdendür şikâyet kıldugum iy tünd-hū	2776
Hasta dil lâ‘l-i leb-i cānānın eyler ârzū	2778
Bülbül-i dil-hasta gül ruhsāruñ eyler ârzū	2779
Sihr-ile atar çünkü tîr ol ġamzesi cāzū	2780
İdüp tekmiñ sihrî çeşm-i cāzū	2781
Ah eylesem ‘aceb mi gül yüzlü yāra karşı	2782
Âh eylesem ‘aceb mi şevḡ-ile yāra karşı	2783
Yaşum dökilse tań mı ol gül‘izāra karşı	2784
Nazar kıldı baña bir çeşm-i âhū	2786
Ol gözi âhū ol ruḡı meh-rū	3579
Takalı zülfi kemendin boynuma ol müşg-bū	3670
Kanımı iḡer göz göre iy nergis-i cādū	3862

Ü

Bir lebi şîrîn sevüp Ferhād’am oglandan berü	2768
Bakmadı yüzüme dilber baña ‘âşıkdur diyü	2777

V

Ḳaddüñe beñzedügiyçün iy gül'izâr serv 2785

Y

Şeb-i hicrânda dil inler nite nây 3484

Dögünüp def çağurur her nefes nây 3263

Z

Derd-i dil hâlini alsam ele yazmak kâğız 416

Döstüm şîrîn kelâmuñ şehd ü şekkerden lezîz 417

Zühd ü zıkr ü tâ'ati ehl-i zamân görmez lezîz 418

Ḥalk-ı 'âlem dir bulunmaz şehd ü şekkerden lezîz 419

La'lûñ bitüre söz-ile ger meyveler lezîz 420

Gerçi kim 'âlem içinde olupdur şeker lezîz 421

Cihânda var mı 'âşık pür-gam olmaz 1206

Derd-i derûnı sormañ hergiz beyâna gelmez 1207

Ne 'aceb hûn-ıla âğişte olursa dilümüz 1208

Dil-hasta olup 'ışka düşen bî-nevâlaruz 1209

Ḥüsni-ile iy saçı sünbül seni Leylâ bilürüz 1210

Bezm-i gamda bir niçe derd ehline hem-demlerüz 1211

Eşk-i çeşmümüz yiter câm-ı şarâba bakmazuz 1212

Yalmanur kan içmege her dem-be-dem şemşîrümüz 1213

Özini baña dilber hem-ser itmez 1214

Kesilür şem' gibi itme zebânuñı dırâz 1215

Olurdu yârı kuçmak pîrehensüz 1216

Biz ezel zibâ cemâlüne senüñ 'âşıqlaruz 1217

İy kaşı ya cânı her kim saña kırbân eylemez 1218

Ġam meclisinde dîde-i eşk nûşlardanuz 1219

Görmedin dil bağladum âh ol cefâkârı henüz 1220

Gösterelden gün yüzün ol mihr-i 'âlem-tâbumuz 1221

Yüzüne beñzemek hiç aya düşmez 1222

Yıllar geçer üftâdeye dilber nazar itmez 1223

Döştar hicrân şebinde kim rehâyı istemez 1224

Kuçabilsem nigârı pîrehensüz 1225

Senüñ 'ışkuñ nigârâ gamsuz olmaz 1226

Tutuşdı âteş-i hirci yanar bu cân-ı men sensüz 1227

Derdâ ki bu şeb dogmadı ol mâh görünmez 1228

Bu gönlüm murğî nâgâh itse pervâz	1229
Nigârâ gül yüzüñsüz gül gerekmez	1230
Bulınur mı ‘aceb bir gül anuñ yanında hâr olmaz	1231
Cihân içinde âdem bî-ğam olmaz	1232
Bir nazarla hûn-ı dil cûş itdi oldu yaş göz	1233
Ğam tîrine her gâh bu sinem siper olmaz	1234
Cihân bağında çün yâr eksük olmaz	1235
Hâtuñ ser-fitne zülfüñ fitne-engîz	1236
Tîgını cellâd ğamzeñ dem mi var tîz eylemez	1237
‘Aceb olmaya ger yârüm benümle hem-nişîn olmaz	1238
‘İydde niçelerüñ irdi eli yâra henüz	1239
Sidreden kâmetüñi biz dahı bâlâ bilürüz	1240
Ĥamdü-lillâh gün gibi çün şâfdur âyînemüz	1241
Hûn-ı dil-ile dîde olaldan ayagumuz	1242
Câm-ı ‘ışķı nûş kılduk mest-i lâ-ya‘ķillerüz	1243
Bulınmaz gül enîs-i hâr kılmaz	1244
Âh yıllar geçdi dilber göñlümi şâd eylemez	1245
Zâhidâ sanma senüñ tek biz selâmet ehliyüz	1246
Görmege ben ‘aşķı-ı dil-ĥasteyi yâr istemez	1247
Gâh şîve gâh ‘işve gâh cevır ü gâh nâz	1248
‘Aceb bilsem n’içün cânân görünmez	1249
Âteş-i miñnetle her şeb berķ urur kâşânemüz	1250
Ele sâğar alalum şevķ-ile rindâne biraz	1251
Kûy-ı dilberde egerçi biz maĥabbet beklerüz	1252
Zâhidâ sanma senüñ tek biz selâmet beklerüz	1253
Ĥamdü-lillâh ğıll u ğışdan pâkdür âyînemüz	1254
Hırâmân ol yûri serv-i ser-efrâz	1255
Zerre gibi gün yüzüñüñ zâr u sergerdâniyuz	1256
La‘lün var-iken ğayrı baña câm gerekmez	1257
Bir büseye cân naķdin cânâne ķabûl itmez	1258
Dilâ dil bağlamak her işe olmaz	1259
Raĥm eyle disem yâra ider nâza ser-âğâz	1260
Ger öldürseñ beni cân bîm kılmaz	1261
Cehd itme dilâ yâr-ı vefâdâr ele girmez	1262
Görmedüm ‘âlemde ben bir mâh-rû âğyârsuz	1263
Firķatiyle her gice tañ mı ola bî-ĥ‘âb göz	1264
Zülfî zencîrinde göñlüm kim görüp şeydâ dimez	1265

Var mıdur bir 'ışk eri kim vaşl-ı cānān istemez	1266
Zeyn idüp geydi yine hıl'ati eşcār sebz	1267
Ehl-i 'ışka ol şeh-i hūbān nigāhı eylemez	1268
Şeherden gülşene bülbül varur gül kārını bilmez	1269
Saçuñla 'arızuñ iy 'ālem-efrüz	1270
Dil ser-i zülfi hevāsiyla perişāndur henüz	1271
Çün terk eyledi bizi ol gül'-izārumuz	1272
İtdi ol zülfi mu'anber kākülin zencirümüz	1273
Haṭṭuñı görelı artarsa 'aceb mi ğamumuz	1274
Amān virmez baña bir dem ğam u derd ü belā hergiz	1275
Gülmedi 'ālemde bir gün bu dil-i ğamnākümüz	1276
Tiredür ğamdan hārāb oldu dil-i vīrānemüz	1277
Çün ğamdan özge kalmadı bir ğam-gūsārumuz	1278
Nev-bahār eyyāmı geldi geçdi 'ömrüm yārsuz	1279
Şūrīde olup söze kaçan başlaruz biz	1280
Dōstlar ben ölmedin billāhi tedbir eyleñüz	1281
Göstermez oldu gül yüzün ol gül'-izārumuz	1282
Būseyi ferdāya saldı dün gice cānānumuz	1283
Dōstlar luṭf eyleyüp aḥvālūmi yāra dīñüz	1284
Yolına cān virdüğūmi gerçi cānān istemez	1285
Seni küh-ile kimse bilmek olmaz	1286
Ḥīrāmān salın iy serv-i ser-efrāz	1287
Cevr ider 'āşıqlara ol şeh nigāhı eylemez	1288
Görüp cānā yüzüñi 'ālem-efrüz	1289
Ol yār bu ben 'āşıka hergiz nāzar itmez	1290
Ol yār geçer nāz-ıla bir dem nāzar itmez	1291
Derdā dirīğ dilber nālem benüm iştirmez	1292
Meclisi kıldı müşerref dün gice cānānumuz	1293
Ehl-i 'ışka ol şeh-i hūbān nigāhı eylemez	1294
Ḥīrām ol yūri iy serv-i ser-efrāz	1295
Alup zülfiyle oynar dil resen-bāz	1296
Her kişiye gösterür yüzini ol meh lā dimez	1297
Ḳudret-i şun'-ı Ḥudā'dur sende olan kaş göz	1298
Yüzūmi gösterem dir āḥir itmez	1299
Tīr-i āhum irdi eflāke daḥı nālem henüz	1300
Ol yār benümle bir dem olduğı yokdur olmaz	1301
Va'de-i vaşl eyledi çünkü bize cānānumuz	1302

Zâhidâ sanma bizi cennet ya gülzâr isterüz	1303
Gözlerüm yaşına cûy-ı âb beñzer beñzemez	1304
Zâhidâ sanma bizi biz nefis iğvâsındayuz	1305
Âh kim ben bülbüle gül yüzlü yârum söylemez	1306
İdesin diyü kıyâm iy serv kâmet beklerüz	1307
Ṭâkatum ṭâķ oldu şabrum kalmadı soldı beñiz	1308
Cevr-ile öldürse beni yâr niyâz	1309
Yanumdan bir dem eksilmez ğam u derd ü belâ hergiz	1310
Cevri çok pür cefâyı kim sevmez	1311
Ĝam ile bu hâlüm tebah aḥvâlümü sormaz mısız	1312
Sa'y eyleme aĝyârsuz yâr ele girmez	1313
Sâkin-i kūyuñ olan bağ u gülistân istemez	1314
Tîredür zülfün ğamından bu dil-i vîrânemüz	1315
Sanmañuz cevri ü cefâ yâr eylemez	1316
Döştlar râh-ı âdemde ğam olaldan zâdumuz	1317
Cemâlün 'âlem-ârâdur muķâbil âfitâb olmaz	1318
Görelî dîde ḥaṭ-ı sebzüñi yaşın yîñemez	1319
'Aynuma almam cihânî döştlar ben yârsuz	1320
Bakmaz oldu âh kim küşdi bize cânânumuz	1321
Şem'-veş kan aĝlaram tâ şubḥa dek dildârsuz	1322
Sûz-ı 'ışķumdan ḥikâyet eyledüm yâra biraz	1323
Ḥırâmân salın iy serv-i ser-efrâz	1324
Güzeller[den] vefâ hergiz görünmez	1325
Olmadı benüm sözüm katuñda revâ henüz	1326
Yana kılsañ göñlüme şevķum daḥı olur sitiz	1327
Gözümün yaşına mânend cihân içinde âb olmaz	1328
Güzeller içre olduñ çünkü mümtâz	1329
Görinen başuma miḥnet kûhsâridur dîñüz	1330
Yanmaz-ıdı âteş-i hicr-ile her dem cânumuz	1331
Biz ezel bezminde 'ışķuñla senüñ hem-demlerüz	1332
Anuñ-ıçun ĝonca gibi yâr güftâr eylemez	1333
Gülşen-i ḥüsnüñ yiter biz gül'izârı n'eylerüz	1334
Câm-ı maḥabbet içmiş bir gündüzini bilmez	1335
Küyına varmaga sanmañ kim beni yârum komaz	1336
'Âşıkuz derdün ķabûl itdük devâyâ bakmazuz	1337
Serv-ķaddün görelî göz yaşı kendin yîñemez	1338
İḥtiyâr-ı fakır iden dergâh u eyvân istemez	1339

Âhum ejder görünür bu sîne ğarîdur diñüz	1340
Bir perî peyker melek ruhsâra düşdi gönlümüz	1341
Dem mi var cevır ü cefâ zülf-i sitemkâr eylemez	1342
Leşker-i 'ışk kaçan eyleye dil mülkine hîz	1343
Sanma şöhrat gözlerüz biz yâhû dârât ehliyüz	1344
Cânuma geçdi okı dil kaşı yadan geçemez	1345
Bir sencileyin ruhları gül yâr ele girmez	1346
Rûy-ı yâra mihr-i 'âlem-tâb beñzer beñzemez	1347
Niçe yıllardur didüm gönlümle şâhib-ğamlaruz	1348
Qudret-i şun'-ı Hudâ'dur sende olan kaş u göz	1349
Gün yüzün şavkınde cânâ âfitâba bakmazuz	1350
Hûn-ı dilden bezm-i ğamda elde pürdür cāmumuz	1351
Durma iy dil yüzünü sür yirlere eyle niyâz	1352
Ol tâbîb-i dil ölürsem dağı tedbîr eylemez	1353
Âfitâb-ı hüsne kim mihr-i cihân-ârâ dimez	1354
Bu ne hüsni ü ne şuretdür bunun gibi cemâl olmaz	1355
Her kaçan olsa heves başda dil ü cân uyumaz	1356
'Âşıkuz 'âlemde bir gül yüzlü gülzâr isterüz	1357
Baîa mihr ü vefâ dildâr kılmaz	1358
Gönlümün vîrânesin ol şâh âbâd istemez	1359
Âhû göziyle ya kaşı bir kaşa beñzemez	1360
Benüm bu derdümi derde giriftâr olmayan bilmez	1361
Yüzine ben kâmer didüm ne dîrsiz	1362
Hastayuz küyünde yıllardur ki miñnet beklerüz	1363
Sırr-ı 'ışk[ı] sor baîa 'allâmeler hâll eylemez	1364
Gönül cânân yüzinsüz hurrem olmaz	1365
Hây-ı 'uşşâka ezel Mecnûn-ıla baş olmışuz	1366
Kâkül-i dilber kemendi elde çevgândur henüz	1367
Bülbül oldı çün çemende nağme-sâz	1368
Dem-be-dem feryâd ider bî-çâre dil dildârsuz	1369
Nev-bahâr eyyâmı geldi kim olursa yârsuz	1370
Gönül bir dem qarâr itmez eyâ rûh-ı revân sensüz	1371
Cân u dil derdini eyleñ döstlar cânâna 'arz	1484
Germ olmasun iñen gün hüsni kılmasun 'arz	1485
Hîç aḫvâlüm dirîğâ olmadı dildâra 'arz	1486
Ruḫlarını eyledi ben 'âşıka ol yâr 'arz	1487
Döstum senden vefâdur çün ğaraḫ	1488

La'l-i dilberdür bugün 'âlemde cevherden ğarâz	1489
İy meh-i nâ-mihribân senden vefâdur çün ğarâz	1490
Her ki derdüni koyup aña devâ kıldı 'ivaż	1491
Kimse kılmaz döstlar bu derdümi dildâra 'arz	1492
La'lüne olmaya bir gevher 'ivaż	1493
'İşk eyler-ise cevır ü cefâ eyleme i'râz	1494
Dil derdini iy döst saña niçe idem 'arz	1495
'Aceb midür iderse dil ğam u derd ü belâdan ğaz	1503
Döstlar cevır ü cefâdan eyler ol cânâne ğaz	1504
Var mı bu cihân içre itmeye cinândan ğaz	1505
Olmasa meygün lebün iy döst şekkerden ne ğaz	1506
Var iken meygün lebün bu gönlüme meyden ne ğaz	1507
Göñül itmez mihr ü vefâdan ğaz	1508
Olmasa meygün lebün iy döst şekkerden ne ğaz	1509
Almaz dil ü cân sensüz bu milk-i cihândan ğaz	1510
Çünkü almış-durur cefâdan ğaz	1511
Bend-i zülfüne ezel düşdüm giriftâram henüz	3531
'Âşık olan miñnet ü derd ü belâdan korkmaz	3532
Gülşen-i hüsnün-durur firdevs-i a'lâdan ğarâz	3533
Şâh-ı 'ışk olduk bugün taht u 'âlemden fâriğuz	3553
'İşk câmın nüş iden bî-şabr u sâmanîlerüz	3554
Akıdır hûn-ı ciger bu dide-i nemnâkümüz	3591
Yârdan her ne gelürse çü olur cânâ lezîz	3653
Ol irem bağı gülünün yine biz bülbüliyüz	3655
Günden güne rüşen görinür ol haç u 'arîz	3659
Sensüz güzelüm almaz dil bağ-ı cinândan ğaz	3661
İy siyeh-çerde görüp çün seni sevdi gözümüz	3721
N'oldı bilmem kim fiğānum pâdişāhum dinlemez	3724
Zühd ü istignâ mı yigdür yohsa 'işyân u niyâz	3810
Gâh yüzini gösterür gâhî ider zülfini 'arz	3881
İrsem eger vaşla dimeñ siz sebeb olmaz	3888
Yüzün gibi gülşende şehâ verd-i ter olmaz	3940
Tirüne karşı varur her dem dil-i bî-bâkümüz	3942
İstesem bir büsesin cânâ diler cânum 'ivaż	3946
'Aceb mi cân u dil olsa şarâb-ı nâbdan mañzûz	3948
Ger Süleymândur disem Mecnûn'a kimse lâ dimez	3966

EK ŞİİRLER DİZİNİ

A

Her kim ki anuñ işi bugün âhu zâr ola	3983
Sînesinde her kimüñ mihr-i ruḥ-ı cānān ola	3984
İtsün ziyâde nâzını yâr nâzenîn ola	3985
Sırr-ı ‘ışķı her kim ister sînede pinhân ola	3986
‘Arızuñ alın görüp alındı cān u dil saña	3987
Büy-ı zülfüñ vir didüm bayramlık bayramda	4052
Kim nazar eyleye ol serv-i ḳad-i mehzûna	4060
Görmezem vuşlat yüzün kaldı meded hicrân-ıla	4066
Kim ki başumı göre yâr işigi taşında	4068
Zülfine dil bağladum tüşdüm uzun sevdâlara	4069
Bülbül çemende nâle kılır âh u zâr-ıla	4070
Yâ Rabb vir teraḥḥum ol send-dil cüvâna	4074
Kim ki dünyâda muşâḥib oldı ehl-i ḥâl-ıla	4076
Nâgehân bakdı nigârüñ gözi ile kaşına	4079
Tenüm gülzâr-ı gülşende gül olmış tâze dağ anda	4080
Gül mevsiminde sâķi çü serv-i ḥıram ola	4081
Şeyd eyledük güzelleri şîrîn kelâm-ıla	4084
Zülfüñüñ bendinde gönüm bunda ben bu ḥâl-ıla	4085
Kapuña gelmişem iy döst dâda	4086
Raḥm eyler-idi yâr bu gönülüm ḥarâbına	4090
Bagrumı deldi ğamze okı kaşı ya-y-ıla	4091
Kim vire gönli ol şanemüñ göz ü kaşına	4092
Dem mi var divâne dil boynına zülfin takmaya	4095
Mağrûr-ı ḥüsn olup gül zulm itmesün hezâra	4096
Raḥm ile raḥm it bırak yâ Rab dil-i dildâruma	4098
Bilüm bükdi saçun sevdâları cevır ü cefâlarla	4101
Yine gönüm alındı âhıla sen verd-i ḥandâna	4102
Meyl ider iy büt-i çîn dâyim ayagun tozına	4103

E

‘İşķdan özge cihân içre bulunmaz pîşe	4053
Gel iy ğam bu gönül mülkini vîrân eyle	4054
Ḥâl ü ḥaddün senün iy gül-çehre	4056
Mâyil oldum nâgehân bir çâr kaşı gelmişe	4057

Sen pâdişâh-ı hûbân ben bende-i kemîne	4058
Peymâne ele aldum gitdüm sûy-ı meyhâneye	4059
Kim-durur kim öğrede şeydâlığı dîvâneye	4061
Semeni kim ki görüp beñzede nâzûk tenüñe	4062
‘Işk-ıla her ki düşe derd-ile hicrân iline	4063
‘Anberîne eylemiş zülfini ol dilber yine	4064
Ĥüzn-ile gelüpdür yine gülzâra benefşe	4065
Ĥaṭṭuñ gelüp ḥadüñe iy sîmber düşe	4067
Her kim dilerse varup o servi kenâr ide	4071
Kimsler pend itmesün bagrında başı gelmişe	4072
Döstum ‘aşıkları maḥrûm-ı gül-rû eyleme	4073
Ĥâk-i pâyuñı koyup iksîre her kim dil vire	4075
Ol boyı serv-i sehî içün olup âvâre	4077
Mihr ü meh gerçi şeref bulmış-durur eflâkde	4078
Âteş-i ‘ışka düşüp virdüm çü dil ol mehveşe	4082
‘Âşık eger olmasa idi yâra benefşe	4083
Ĥâmetüm çenge dönüp sanma sürûd eylemeye	4087
Ĥüsnine pervâne-veş yâruñ tutuşdum âteşe	4088
Beñzer virilür zülf-i siyehkâra benefşe	4089
Gönül virdüm yine bir mehcebîne	4093
Şu‘leler kim görünür bu sîne-i şad çâkde	4094
Meclis içre gördüm ol şem‘-i cem‘ efrûḥte	4097
Seni zıkr eyledüm dil geldi vecde	4099
Ol saçı Leylâ umardum baña Mecnûn’um diye	4100

H

Olmış ḥadinde zülf-i perîşân girih girih	4055
--	------

I

N’ola tâze düşerse bâde cânı	4107
Akıtdum gözlerümden âb-rûyı	4111
Niçe yıldur bekledüm pîr-i muğân dergâhını	4115

İ

Hamd ü lillâh olalı uşbu tekebbürden berî	4107
Şâh-ı ‘ışkam dikdüm âhumdan livâ-yı ejderi	4105
Olar kim bilmeye ḳahruñı şadî	4106

Yine dil bülbülü gül ruğlarını yâd itdi	4108
Eyledüm Kâf-ı kanâ'atda mekân 'Ankâ gibi	4109
Beni Mecnûn eyleyen zülf-i semensâlar gibi	4110
Sen Resûl-i Hâk'sın u hem enbiyânun serveri	4112
Âsitânundan şehâ gitmez bu şems-i hâverî	4113
İder mest oldu çeşmün yine cengi	4114
Dil belâ-yı derd ü 'ışk-ı dil-rübâdan geçmedi	4116

K

Kaynadı taşıdı yine 'ummân-ı 'ışk	4000
-----------------------------------	------

L

Ayda bir görinüp iy kaşı hilâl	4001
--------------------------------	------

M

Zâhirde gerçi pâdişeh-i heft-kişverem	4002
Tutuban dâmânunı çâk-i giribân eylesem	4003
Her kaçan sâkî lebûn yâdıyla mey nûş eylerem	4004
İy 'Alîm ü iy Kerîm ü iy Rahîm	4117

N

Seyr-i gülşen eyleseñ nâz-ıla sen iy nâzenîn	4005
Mâyil-i dünyâ olanlar varırmaz erlik yolın	4006
Zâhirâ bakar-ısañ 'âleme sultânam ben	4007
'İşk sultânı didi şâh-ı Tatar hanam ben	4008
Dilebrüm gösterse haddîn sünbül-i sirâbdan	4009
Zehmuñ eyle sîneme kim baka iy nâ-mihribân	4010
Çeşm-i pür-hünümle sînem zeyn olınmış büstân	4011
Baňa diñ sâkî deverân maḥabbet cāmını içsün	4012
Çarḥ iniler dün ü gün derd-ile dermânun içün	4013
Derd-i derûnı cânâ bu dil hikâyet itsün	4014
Mâr zülfünün ḥayâli sînem içre tutdı in	4015
Gel ṭabîbâ çek elün bu 'âşık-ı bîmârdan	4016
Yapdı sanmañ kaşrını kûyuñda dilber taşdan	4017
Virmezsin ben şâdiye 'ışkuñ gamın	4018
Dehr içinde döstüm sanma beni ferzâneyn	4019
İy cefâ-hû eyledüm bu eşkümi âb-ı revân	4020

Farķ itmez rüy-ı zerdümi görenler kāhdān	4021
Dāmenine yüz süreyim pāyuña sürdi yüzün	4022
Niçe bir ‘ışķa düşüp derd-ile maḥzūn olasın	4023
Dırıĝ kurtılmadum ben derd ü ĝamdan	4024
Tā ki virdüm göñlümi ol mihr-i ‘ālem-tāba ben	4025
Bakarsañ zāhir idersin benümçün pādīşāham ben	4026
Ruḥların şevķi ile bağladı dil şüret-i hūn	4027
Saçı Leylāsı itdi beni Mecnūn	4028
Ḥārdan güller bitürdi emr-i Ḥaḳḳ-ıla zemīn	4029
‘İşķuñla şehā āh neler geçdi başumdan	4030
Raḥm idüp yüz göstere umma sen ol meh-pāreden	4031
Seyr idüp izhār-ıla toldı ser-ā-ser gülsitān	4032
Ḥamdü lillāh leblerūn zikriyle ḥōş-ḥālem bugün	4033
İdeli nazar saña gel iy mihr-i dıraḥşān	4034
Mihri yok meh-rūların iy dil ḥayālinden sakın	4035
Benüm bu ḥālūmi görse eger Ferḥād-ı sergerdān	4036
Daḥı usanmaz mısın cānā ‘aceb bu kīneden	4037
Sīne ṭablın dögerem ben olmışam şāh-ı zamān	4038
Dōstlar bir kişi göñlin güft u güya virmesün	4039
Mestem ü dil-ḥasteyem āh ol gözi medḥūşdan	4040
Cihān olmaz-ıdı olmasa ḥübān	4041
Gözüm hicr-i lebūnle dolmadın kan	4043
Kaşuñ ḥayālī k’eyledi kanlu gözüm mekān	4044
Firāķuñdan meded feryād u dād iy meh-liķā senden	4120

O

Şūfi tezekkür eyleme māh-ı şıyāmı ko	4046
--------------------------------------	------

R

Var mıdur bilsem ‘aceb yāruñ dehānından ḥaber	3989
Tāb-ı ruḥsāruñ nigārā tumaz ‘aqlum tagıdur	3990
Şayd iden göñlümi dām-ı zūlfidür	3991
Bāĝ-ı ‘ālem yine ābād olacak demlerdür	3992
Yine hemr bülbüledür cigzinüp muḥkem küpürmişdür	3993
Göñlümüz sevdāya ugradan o müşĝīn-ḥāldur	3994
Āh kim ol ṭurrā-i cāzūların iy ĝmaze-kār	3995
Cānā semā yüzinde degüldür sitāreler	3996

İy şanem devr-i karanfildür güzel hengāmdur 3997

Ş
Benüm ol lāle ruḥsārum bu gönümde mekân itmiş 3999

T
Leb-i la'lün görüp iy zülf-i siyāhī zulümāt 3988

U
Gözümde kanlu yaşımı görüp dime ki kandur bu 4042
Ḥānesinden nāgehān itdi ṭulū' bir mäh-rū 4045
N'ola göz yaşın akıdursa o gül ruḥsāra su 4047
Pāk-bāz-ı 'ışk olan hīç vaşl ider mi ārzū 4048
Seni nevrūzda āgyār-ıla gördüm çün iy meh-rū 4050
'Ārızūn ḡonca-durur iy meh-rū 4051

V
Ḳaddü'ne beñzemese eger iy nigār serv 4049

Z
Rūz ḥōş-ḥāl oluram līkin şeb-i hicrān gūdāz 3998

